Bhikkhupātimokkhapāḷiyā ceva

Bhikkhunipātimokkhapāḷiyā ca

Saṁvaṇṇanābhūtā

Bhadantamahābuddhaghosattherena katā

KAṄKHĀVITARAṆĪ-AṬṬHAKATHĀ

Buddhavasse 2552 Marammavasse 1370 AD. 2008

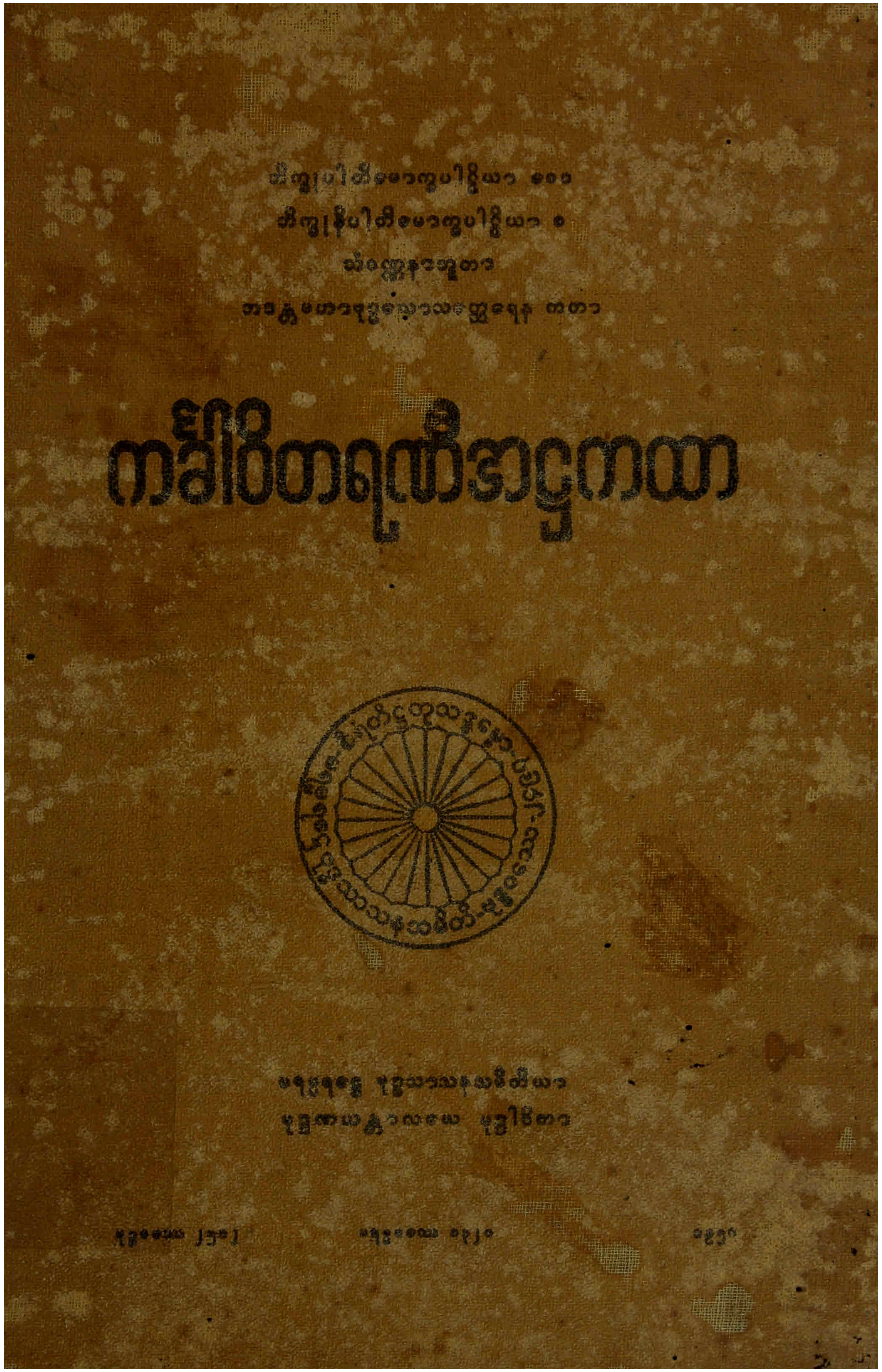

Romanized from Myanmar version published in 1994

© Buddhasāsana Society

Aṭṭhakathā Series 05

First published in 2008 by Ministry of Religious Affairs

Yangon, Myanmar

၁ ၈ ၄ ၉

ဘိက္ခုပါတိမောက္ခပါဠိယာ စေဝ

ဘိက္ခုနီပါတိမောက္ခပါဠိယာ စ

သံဝဏ္ဏနာဘူတာ

ဘဒန္တမဟာဗုဒ္ဓဃောသတ္ထေရေန ကတာ

ကင်္ခါဝိတရဏီအဋ္ဌကထာ

ကမ္ဘာ့ဗုဒ္ဓတက္ကသိုလ်
စာကြည့်တိုက်
ကမ္ဘာအေး

မရမ္မရဋ္ဌေ ဗုဒ္ဓသာသနသမိတိယာ
မုဒ္ဒာယန္တာလယေ မုဒ္ဒါပိတာ

ဗုဒ္ဓဝဿေ ၂၅၀၂ မရမ္မဝဿေ ၁၃၂၀ ၁၉၅၈

THE PĀḶI ALPHABET
IN BURMESE AND ROMAN CHARACTERS

VOWELS

အ a   အာ ā   ဣ i   ဤ ī   ဥ u   ဦ ū   ဧ e   ဩ o

CONSONANTS WITH VOWEL "A"

က ka	ခ kha	ဂ ga	ဃ gha	င ṅa
စ ca	ဆ cha	ဇ ja	ဈ jha	ဉ ña
ဋ ṭa	ဌ ṭha	ဍ ḍa	ဎ ḍha	ဏ ṇa
တ ta	ထ tha	ဒ da	ဓ dha	န na
ပ pa	ဖ pha	ဗ ba	ဘ bha	မ ma

ယ ya   ရ ra   လ la   ဝ va   သ sa   ဟ ha   ဠ ḷa   ံ ṁ

VOWELS IN COMBINATION

ာ ါ = ā   ိ = i   ီ = ī   ု ု = u   ူ ူ = ū   ေ = e   ော ေါ = o

က ka	ကာ kā	ကိ ki	ကီ kī	ကု ku	ကူ kū	ကေ ke	ကော ko
ခ kha	ခါ khā	ခိ khi	ခီ khī	ခု khu	ခူ khū	ခေ khe	ခေါ kho ...

CONJUNCT-CONSONANTS

က္က kka	င်္ဃ ṅgha	ဏ္ဌ ṇṭha	ဓျ dhya	ပ္လ pla	လ္လ lla
က္ခ kkha	စ္စ cca	ဏ္ဍ ṇḍa	ဓွ dhva	ပ္ဗ pba	လျ lya
ကျ kya	စ္ဆ ccha	ဏ္ဏ ṇṇa	န္တ nta	ဗ္ဘ bbha	လှ lha
ကြိ kri	ဇ္ဇ jja	ဏှ ṇha	န္တွ ntva	ဗျ bya	ဝှ vha
က္လ kla	ဇ္ဈ jjha	တ္တ tta	န္ထ ntha	ဗြ bra	သ္တ sta
ကွ kva	ဉ္ဉ ñña	တ္ထ ttha	န္ဒ nda	မ္ပ mpa	သ္တြ stra
ချ khya	ဉှ ñha	တွ tva	န္ဒြ ndra	မ္ဖ mpha	သ္န sna
ခွ khva	ဉ္စ ñca	တျ tya	န္ဓ ndha	မ္ဗ mba	သျ sya
ဂ္ဂ gga	ဉ္ဆ ñcha	တြ tra	န္န nna	မ္ဘ mbha	ဿ ssa
ဂ္ဃ ggha	ဉ္ဇ ñja	ဒ္ဒ dda	နျ nya	မ္မ mma	သ္မ sma
ဂျ gya	ဉ္ဈ ñjha	ဒ္ဓ ddha	နှ nha	မျ mya	သွ sva
ဂြ gra	ဋ္ဋ ṭṭa	ဒျ dya	ပ္ပ ppa	မှ mha	ဟ္မ hma
င်္က ṅka	ဋ္ဌ ṭṭha	ဒြ dra	ပ္ဖ ppha	ယျ yya	ဟွ hva
င်္ခ ṅkha	ဍ္ဍ ḍḍa	ဒွ dva	ပျ pya	ယှ yha	ဠှ ḷha
င်္ဂ ṅga					

၁	၂	၃	၄	၅	၆	၇	၈	၉	၀
1	2	3	4	5	6	7	8	9	0

ဓမ္မမာတိကာပါဠိ

မာတိကာ ပိဋ္ဌက်

ဘိက္ခုပါတိမောက္ခပါဠိ

နိဒါနုဒ္ဒေသ	၁
ပါရာဇိကုဒ္ဒေသ	၂
သံဃာဒိသေသုဒ္ဒေသ	၃
အနိယတုဒ္ဒေသ	၇
နိဿဂ္ဂိယ ပါစိတ္တိယ	၈
သုဒ္ဓ ပါစိတ္တိယ	၁၄
ပါဋိဒေသနီယ	၂၇
သေခိယ	၂၈
အဓိကရဏသမထ	၃၅

ဘိက္ခုနီပါတိမောက္ခပါဠိ

နိဒါနုဒ္ဒေသ	၃၇
ပါရာဇိကုဒ္ဒေသ	၃၈
သံဃာဒိသေသုဒ္ဒေသ	၄၀
နိဿဂ္ဂိယ ပါစိတ္တိယ	၄၆
သုဒ္ဓ ပါစိတ္တိယ	၅၂
ပါဋိဒေသနီယ	၇၃
သေခိယ	၇၄
အဓိကရဏသမထ	၈၁

Dvemātikāpāḷi

Mātikā			Piṭṭhaṅka
Bhikkhupātimokkhapāḷi			
Nidānuddesa	...	...	1
Pārājikuddesa	...	...	2
Saṁghādisesuddesa	...	...	3
Aniyatuddesa	...	...	7
Nissaggiyapācittiya	...	...	8
Suddhapācittiya	...	...	14
Pāṭidesanīya	...	...	27
Sekhiya	...	...	28
Adhikaraṇasamatha	...	...	35
Bhikkhunīpātimokkhapāḷi			
Nidānuddesa	...	...	37
Pārājikuddesa	...	...	38
Saṁghādisesuddesa	...	...	40
Nissaggiyapācittiya	...	...	46
Suddhapācittiya	...	...	52
Pāṭidesanīya	...	...	73
Sekhiya	...	...	74
Adhikaraṇasamatha	...	...	81

ကင်္ခါဝိတရဏီအဋ္ဌကထာ

မာတိကာ			ပိဋ္ဌင်္က
ဂန္ထာရမ္ဘကထာ	....	....	၈၃
နိဒါနဝဏ္ဏနာ	....	....	၈၄
ပါရာဇိကကဏ္ဍ			
၁-ပဌမပါရာဇိကဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၀၄
၂-ဒုတိယပါရာဇိကဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၁၅
၃-တတိယပါရာဇိကဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၂၀
၄-စတုတ္ထပါရာဇိကဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၂၄
သံဃာဒိသေသကဏ္ဍ			
၁-သုက္ကဝိဿဋ္ဌိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၂၇
၂-ကာယသံသဂ္ဂသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၂၈
၃-ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၂၉
၄-အတ္တကာမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၃၀
၅-သဉ္စရိတ္တသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၃၁
၆-ကုဋိကာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၃၃
၇-ဝိဟာရကာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၃၆
၈-ဒုဋ္ဌဒေါသသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၃၆
၉-အညဘာဂိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၃၉
၁၀-သံဃဘေဒသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၄၁
၁၁-ဘေဒါနုဝတ္တကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၄၂
၁၂-ဒုဗ္ဗစသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၄၃
၁၃-ကုလဒူသကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၄၃
နိဂမနဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၄၄

Kaṅkhāvitaraṇī-aṭṭhakathā

Mātikā ... Piṭṭhaṅka

Ganthārambhakathā 83
Nidānavaṇṇanā 84

Pārājikakaṇḍa

1. Paṭhamapārājikavaṇṇanā 104
2. Dutiyapārājikavaṇṇanā 115
3. Tatiyapārājikavaṇṇanā 120
4. Catutthapārājikavaṇṇanā 124

Saṁghādisesakaṇḍa

1. Sukkavissaṭṭhisikkhāpadavaṇṇanā 127
2. Kāyasaṁsaggasikkhāpadavaṇṇanā 128
3. Duṭṭhullavācāsikkhāpadavaṇṇanā 129
4. Attakāmasikkhāpadavaṇṇanā 130
5. Sañcarittasikkhāpadavaṇṇanā 131
6. Kuṭikārasikkhāpadavaṇṇanā 133
7. Vihārakārasikkhāpadavaṇṇanā 136
8. Duṭṭhadosasikkhāpadavaṇṇanā 136
9. Aññabhāgiyasikkhāpadavaṇṇanā 139
10. Saṁghabhedasikkhāpadavaṇṇanā 141
11. Bhedānuvattakasikkhāpadavaṇṇanā 142
12. Dubbacasikkhāpadavaṇṇanā 143
13. Kuladūsakasikkhāpadavaṇṇanā 143

Nigamanavaṇṇanā 144

မာတိကာ ... ပိဋ္ဌက်

အနိယတကဏ္ဍ

၁-ပဌမာနိယတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၁၅၀
၂-ဒုတိယာနိယတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၁၅၁

နိဿဂ္ဂိယကဏ္ဍ

၁-စီဝရဝဂ္ဂ

၁-ကထိနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၁၅၂
၂-ဥဒေါသိတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၁၅၈
၃-အကာလစီဝရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၁၅၉
၄-ပုရာဏစီဝရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၁၆၃
၅-စီဝရပဋိဂ္ဂဟဏသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၁၆၅
၆-အညာတကဝိညတ္တိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၁၆၅
၇-တတုတ္တရိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၁၆၆
၈-ဥပက္ခဋသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၁၆၇
၉-ဒုတိယဥပက္ခဋသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၁၆၈
၁၀-ရာဇသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၁၆၉

၂-ဧဠကလောမဝဂ္ဂ

၁-ကောသိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၁၇၂
၂-သုဒ္ဓကာဠကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၁၇၂
၃-ဒွေဘာဂသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၁၇၃
၄-ဆဗ္ဗဿသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၁၇၃
၅-နိသီဒနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၁၇၃
၆-ဧဠကလောမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၁၇၄
၇-ဧဠကလောမဓောဝါပနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၁၇၅
၈-ဇာတရူပသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၁၇၅
၉-ရူပိယသံဝေါဟာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၁၇၆
၁၀-ကယဝိက္ကယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၁၇၇

Mātikā	Piṭṭhaṅka

Aniyatakaṇḍa

1.	Paṭhamāniyatasikkhāpadavaṇṇanā	150
2.	Dutiyāniyatasikkhāpadavaṇṇanā	151

Nissaggiyakaṇḍa

1. Cīvaravagga

1.	Kathinasikkhāpadavaṇṇanā	152
2.	Udositasikkhāpadavaṇṇanā	158
3.	Akālacīvarasikkhāpadavaṇṇanā	159
4.	Purāṇacīvarasikkhāpadavaṇṇanā	163
5.	Cīvarappaṭiggahaṇasikkhāpadavaṇṇanā	165
6.	Aññātakaviññattisikkhāpadavaṇṇanā	165
7.	Tatuttarisikkhāpadavaṇṇanā	166
8.	Upakkhaṭasikkhāpadavaṇṇanā	167
9.	Dutiya-upakkhaṭasikkhāpadavaṇṇanā	168
10.	Rājasikkhāpadavaṇṇanā	169

2. Eḷakalomavagga

1.	Kosiyasikkhāpadavaṇṇanā	172
2.	Suddhakāḷakasikkhāpadavaṇṇanā	172
3.	Dvebhāgasikkhāpadavaṇṇanā	173
4.	Chabbassasikkhāpadavaṇṇanā	173
5.	Nisīdanasikkhāpadavaṇṇanā	173
6.	Eḷakalomasikkhāpadavaṇṇanā	174
7.	Eḷakalomadhovāpanasikkhāpadavaṇṇanā	175
8.	Jātarūpasikkhāpadavaṇṇanā	175
9.	Rūpiyasaṁvohārasikkhāpadavaṇṇanā	176
10.	Kayavikkayasikkhāpadavaṇṇanā	177

မာတိကာ	ပိဋ္ဌက်

၃-ပတ္တဝဂ်

၁-ပတ္တသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	၁၇၈
၂-ဦနပဉ္စဗန္ဓနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	၁၇၉
၃-ဘေသဇ္ဇသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	၁၈၁
၄-ဝဿိကသာဋိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	၁၈၂
၅-စီဝရအစ္ဆိန္ဒနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	၁၈၄
၆-သုတ္တဝိညတ္တိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	၁၈၄
၇-မဟာပေသကာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	၁၈၅
၈-အစ္စေကစီဝရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	၁၈၆
၉-သာသင်္ကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	၁၈၇
၁၀-ပရိဏတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	၁၈၈

ပါစိတ္တိယကဏ္ဍ

၁-မုသာဝါဒဝဂ်

၁-မုသာဝါဒသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	၁၉၀
၂-ဩမသဝါဒသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	၁၉၀
၃-ပေသုညသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	၁၉၁
၄-ပဒသောဓမ္မသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	၁၉၂
၅-ပဌမသဟသေယျသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	၁၉၂
၆-ဒုတိယသဟသေယျသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	၁၉၃
၇-ဓမ္မဒေသနာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	၁၉၄
၈-ဘူတာရောစနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	၁၉၅
၉-ဒုဋ္ဌုလ္လာရောစနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	၁၉၅
၁၀-ပထဝီခဏနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	၁၉၆

၂-ဘူတဂါမဝဂ်

၁-ဘူတဂါမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	၁၉၇
၂-အညဝါဒကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	၁၉၉
၃-ဥဇ္ဈာပနကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	၂၀၀

Mātikā			Piṭṭhaṅka

3. Pattavagga

1. Pattasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	178
2. Ūnapañcabandhanasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	179
3. Bhesajjasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	181
4. Vassikasāṭikasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	182
5. Cīvara-acchindanasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	184
6. Suttaviññattisikkhāpadavaṇṇanā	...	...	184
7. Mahāpesakārasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	185
8. Accekacīvarasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	186
9. Sāsaṅkasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	187
10. Pariṇatasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	188

Pācittiyakaṇḍa

1. Musāvādavagga

1. Musāvādasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	190
2. Omasavādasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	190
3. Pesuññasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	191
4. Padasodhammasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	192
5. Paṭhamasahaseyyasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	192
6. Dutiyasahaseyyasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	193
7. Dhammadesanāsikkhāpadavaṇṇanā	...	...	194
8. Bhūtārocanasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	195
9. Duṭṭhullārocanasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	195
10. Pathavīkhaṇanasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	196

2. Bhūtagāmavagga

1. Bhūtagāmasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	197
2. Aññavādakasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	199
3. Ujjhāpanakasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	200

မာတိကာ			ပိဋ္ဌက်
၄-ပဌမသေနာသနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၀၁
၅-ဒုတိယသေနာသနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၀၂
၆-အနုပခဇ္ဇသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၀၄
၇-နိက္ကဍ္ဎနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၀၅
၈-ဝေဟာသကုဋိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၀၆
၉-မဟလ္လကဝိဟာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၀၇
၁၀-သပ္ပါဏကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၀၈

၃-ဩဝါဒဝဂ္ဂ

၁-ဩဝါဒသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၀၉
၂-အတ္ထင်္ဂတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၁၀
၃-ဘိက္ခုနုပဿယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၁၁
၄-အာမိသသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၁၁
၅-စီဝရဒါနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	...	....	၂၁၂
၆-စီဝရသိဗ္ဗနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၁၂
၇-သံဝိဓာနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၁၃
၈-နာဝါဘိရုဟနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၁၄
၉-ပရိပါစိတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၁၄
၁၀-ရဟောနိသဇ္ဇသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၁၅

၄-ဘောဇနဝဂ္ဂ

၁-အာဝသထသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၁၅
၂-ဂဏဘောဇနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၁၆
၃-ပရမ္ပရဘောဇနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၁၇
၄-ကာဏမာတာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၁၈
၅-ပဌမပဝါရဏာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၁၉
၆-ဒုတိယပဝါရဏာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၂၄
၇-ဝိကာလဘောဇနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၂၅

Mātikā			Piṭṭhaṅka
4. Paṭhamasenāsanasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	201
5. Dutiyasenāsanasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	202
6. Anupakhajjasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	204
7. Nikkaḍḍhanasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	205
8. Vehāsakuṭisikkhāpadavaṇṇanā	...	...	206
9. Mahallakavihārasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	207
10. Sappāṇakasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	208

3. Ovādavagga

1. Ovādasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	209
2. Atthaṅgatasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	210
3. Bhikkhunupassayasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	211
4. Āmisasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	211
5. Cīvaradānasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	212
6. Cīvarasibbanasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	212
7. Saṁvidhānasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	213
8. Nāvābhiruhanasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	214
9. Paripācitasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	214
10. Rahonisajjasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	215

4. Bhojanavagga

1. Āvasathasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	215
2. Gaṇabhojanasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	216
3. Paramparabhojanasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	217
4. Kāṇamātāsikkhāpadavaṇṇanā	...	...	218
5. Paṭhamapavāraṇāsikkhāpadavaṇṇanā	...	...	219
6. Dutiyapavāraṇāsikkhāpadavaṇṇanā	...	...	224
7. Vikālabhojanasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	225

မာတိကာ			ပိဋ္ဌက်
၈-သန္နိဓိကာရကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၂၅
၉-ပဏီတဘောဇနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၂၇
၁၀-ဒန္တပေါနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၂၉

၅-အစေလကဝဂ္ဂ

၁-အစေလကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၃၂
၂-ဥယျောဇနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၃၃
၃-သဘောဇနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၃၃
၄-၅-ရဟောပဋိစ္ဆန္န,ရဟောနိသဇ္ဇသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ		....	၂၃၄
၆-စာရိတ္တသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၃၄
၇-မဟာနာမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၃၅
၈-ဥယျုတ္တသေနာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၃၆
၉-သေနာဝါသသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၃၇
၁၀-ဥယျောဓိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၃၇

၆-သုရာပါနဝဂ္ဂ

၁-သုရာပါနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၃၈
၂-အင်္ဂုလိပတောဒကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၃၈
၃-ဟသဓမ္မသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၃၉
၄-အနာဒရိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၃၉
၅-ဘိံသာပနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၄၀
၆-ဇောတိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၄၀
၇-နဟာနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၄၁
၈-ဒုဗ္ဗဏ္ဏကရဏသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၄၂
၉-ဝိကပ္ပနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၄၂
၁၀-အပနိဓာနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၄၄

၇-သပ္ပါဏကဝဂ္ဂ

၁-သဉ္စိစ္စသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၄၅
၂-သပ္ပါဏကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၄၅

	Mātikā			Piṭṭhaṅka
8.	Sannidhikārakasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	225
9.	Paṇītabhojanasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	227
10.	Dantaponasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	229
	5. Acelakavagga			
1.	Acelakasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	232
2.	Uyyojanasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	233
3.	Sabhojanasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	233
4-5.	Rahopaṭicchannarahonisajjasikkhāpadavaṇṇanā		...	234
6.	Cārittasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	234
7.	Mahānāmasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	235
8.	Uyyuttasenāsikkhāpadavaṇṇanā	...	...	236
9.	Senāvāsasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	237
10.	Uyyodhikasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	237
	6. Surāpānavagga			
1.	Surāpānasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	238
2.	Aṅgulipatodakasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	238
3.	Hasadhammasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	239
4.	Anādariyasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	239
5.	Bhiṁsāpanasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	240
6.	Jotisikkhāpadavaṇṇanā	...	...	240
7.	Nahānasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	241
8.	Dubbaṇṇakaraṇasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	242
9.	Vikappanasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	242
10.	Apanidhānasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	244
	7. Sappāṇakavagga			
1.	Sañciccasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	245
2.	Sappāṇakasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	245

မာတိကာ			ပိဋ္ဌင်္က
၃-ဥက္ကောဋနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၄၅
၄-ဒုဋ္ဌုလ္လသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၄၆
၅-ဦနဝီသတိဝဿသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၄၇
၆-ထေယျသတ္ထသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၄၈
၇-သံဝိဓာနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၄၈
၈-အရိဋ္ဌသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၄၈
၉-ဥက္ခိတ္တသမ္ဘောဂသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၄၉
၁၀-ကဏ္ဋကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၅၀
၈-သဟဓမ္မိကဝဂ္ဂ			
၁-သဟဓမ္မိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၅၁
၂-ဝိလေခနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၅၂
၃-မောဟနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၅၂
၄-ပဟာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၅၃
၅-တလသတ္တိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၅၃
၆-အမူလကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၅၄
၇-သဉ္စိစ္စသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၅၄
၈-ဥပဿုတိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၅၅
၉-ကမ္မပ္ပဋိဗာဟနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၅၅
၁၀-ဆန္ဒံအဒတွာဂမနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၅၉
၁၁-ဒုဗ္ဗလသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၆၀
၁၂-ပရိဏာမနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၆၅
၉-ရတနဝဂ္ဂ			
၁-အန္တေပုရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၆၅
၂-ရတနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၆၆
၃-ဝိကာလဂါမပ္ပဝေသနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၆၈
၄-သူစိဃရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၆၉

Mātikā			Piṭṭhaṅka
3. Ukkoṭanasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	245
4. Duṭṭhullasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	246
5. Ūnavīsativassasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	247
6. Theyyasatthasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	248
7. Saṁvidhānasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	248
8. Ariṭṭhasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	248
9. Ukkhittasambhogasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	249
10. Kaṇṭakasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	250
8. Sahadhammikavagga			
1. Sahadhammikasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	251
2. Vilekhanasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	252
3. Mohanasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	252
4. Pahārasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	253
5. Talasattikasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	253
6. Amūlakasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	254
7. Sañciccasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	254
8. Upassutisikkhāpadavaṇṇanā	...	...	255
9. Kammappaṭibāhanasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	255
10. Chandaṁadatvāgamanasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	259
11. Dubbalasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	260
12. Pariṇāmanasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	265
9. Ratanavagga			
1. Antepurasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	265
2. Ratanasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	266
3. Vikālagāmappavesanasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	268
4. Sūcigharasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	269

မာတိကာ			ပိဋ္ဌက်
၅-မဇ္ဇပိဋ္ဌသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၆၉
၆-တူလောနဒ္ဓသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၇၀
၇-နိသီဒနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၇၀
၈-ကဏ္ဍုပ္ပဋိစ္ဆာဒိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၇၁
၉-ဝဿိကသာဋိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၇၁
၁၀-နန္ဒသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၇၁
ပါဋိဒေသနီယကဏ္ဍ			
၁-ပဌမပါဋိဒေသနီယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၇၂
၂-ဒုတိယပါဋိဒေသနီယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၇၂
၃-တတိယပါဋိဒေသနီယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၇၃
၄-စတုတ္ထပါဋိဒေသနီယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၇၄
သေခိယကဏ္ဍ			
၁-ပရိမဏ္ဍလသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၇၆
၂-ဒုတိယပရိမဏ္ဍလသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၇၈
၃-၄-သုပ္ပဋိစ္ဆန္နသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၇၉
၅-၆-သုသံဝုတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၇၉
၇-၈-ဩက္ခိတ္တစက္ခုသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၇၉
၉-၁၀-ဥက္ခိတ္တကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၇၉
၁၁-၁၂-ဥဇ္ဇဂ္ဃိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၇၉
၁၃-၁၄-ဥစ္စသဒ္ဒသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၈၀
၁၅။ပ။၂၀-ကာယပ္ပစာလကာဒိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ		....	၂၈၀
၂၁-၂၂-ခမ္ဘကတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၈၀
၂၃-၂၄-ဩဂုဏ္ဌိတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၈၀
၂၅-ဥက္ကုဋိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၈၀
၂၆-ပလ္လတ္ထိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၈၁
၂၇-သက္ကစ္စပဋိဂ္ဂဟဏသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၈၁
၂၈-ပတ္တသညီပဋိဂ္ဂဟဏသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ		....	၂၈၁

Mātikā			Piṭṭhaṅka
5. Mañcapīṭhasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	269
6. Tūlonaddhasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	270
7. Nisīdanasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	270
8. Kaṇḍuppaṭicchādisikkhāpadavaṇṇanā	...	...	271
9. Vassikasāṭikasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	271
10. Nandasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	271

Pāṭidesanīyakaṇḍa

1. Paṭhamapāṭidesanīyasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	272
2. Dutiyapāṭidesanīyasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	272
3. Tatiyapāṭidesanīyasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	273
4. Catutthapāṭidesanīyasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	274

Sekhiyakaṇḍa

1. Parimaṇḍalasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	276
2. Dutiyaparimaṇḍalasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	278
3-4. Suppaṭicchannasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	279
5-6. Susaṁvutasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	279
7-8. Okkhittacakkhusikkhāpadavaṇṇanā	...	...	279
9-10. Ukkhittakasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	279
11-12. Ujjagghikasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	279
13-14. Uccasaddasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	280
15-20. Kāyappacālakādisikkhāpadavaṇṇanā	...	...	280
21-22. Khambhakatasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	280
23-24. Oguṇṭhitasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	280
25. Ukkuṭikasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	280
26. Pallatthikasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	281
27. Sakkaccapaṭiggahaṇasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	281
28. Pattasaññīpaṭiggahaṇasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	281

မာတိကာ			ပိဋ္ဌင်္က
၂၉-သမသူပကပဋိဂ္ဂဟဏသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ		....	၂၀၁
၃၀။ပ။၃၂-သမတိတ္တိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၀၁
၃၃-၃၄-သပဒါနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၀၂
၃၅-ထူပကတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၀၂
၃၆-ဩဒနပ္ပဋိစ္ဆာဒနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၀၂
၃၇-သူပေါဒနဝိညတ္တိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၀၂
၃၈-ဥဇ္ဈာနသညီသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၀၂
၃၉-ကဗဠသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၀၂
၄၀-အာလောပသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၀၃
၄၁-၄၂-အနာဟဋသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၀၃
၄၃-သကဗဠသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၀၃
၄၄-ပိဏ္ဍုက္ခေပကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၀၃
၄၅-ကဗဠာဝစ္ဆေဒကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၀၃
၄၆-အဝဂဏ္ဍကာရကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၀၃
၄၇-ဟတ္ထနိဒ္ဓုနကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၀၃
၄၈-သိတ္ထာဝကာရကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၀၄
၄၉-ဇိဝှါနိစ္ဆာရကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၀၄
၅၀-၅၁-စပုစပုကာရကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၀၄
၅၂။ပ။၅၄-ဟတ္ထနိလ္လေဟကာဒိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ		....	၂၀၄
၅၅-သာမိသသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၀၄
၅၆-သသိတ္ထကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၀၄
၅၇-ဆတ္တပါဏိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၀၅
၅၈-၅၉-ဒဏ္ဍပါဏိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	...	၂၀၅
၆၀-အာဝုဓပါဏိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၀၅
၆၁-၆၂-ပါဒုကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၀၅
၆၃-ယာနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၀၆
၆၄-သယနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၀၆
၆၅-ပလ္လတ္ထိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၀၆

Mātikā			Piṭṭhaṅka
29. Samasūpakapaṭiggahaṇasikkhāpadavaṇṇanā		...	281
30-32. Samatittikasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	281
33-34. Sapadānasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	282
35. Thūpakatasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	382
36. Odanappaṭicchādanasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	282
37. Sūpodanaviññattisikkhāpadavaṇṇanā	...	...	282
38. Ujjhānasaññīsikkhāpadavaṇṇanā	...	...	282
39. Kabaḷasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	282
40. Ālopasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	283
41-42. Anāhaṭasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	283
43. Sakabaḷasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	283
44. Piṇḍukkhepakasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	283
45. Kabaḷāvacchedakasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	283
46. Avagaṇḍakārakasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	283
47. Hatthaniddhunakasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	283
48. Sitthāvakārakasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	284
49. Jivhānicchārakasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	284
50-51. Capucapukārakasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	284
52-54. Hatthanillehakādisikkhāpadavaṇṇanā	...	...	284
55. Sāmisasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	284
56. Sasitthakasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	284
57. Chattapāṇisikkhāpadavaṇṇanā	...	...	285
58-59. Daṇḍapāṇisikkhāpadavaṇṇanā	...	...	285
60. Āvudhapāṇisikkhāpadavaṇṇanā	...	...	285
61-62. Pādukasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	285
63. Yānasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	286
64. Sayanasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	286
65. Pallatthikasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	286

မာတိကာ			ပိဋ္ဌက်
၆၆-ဝေဌိတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၀၆
၆၇-ဩဂုဏ္ဌိတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၀၆
၆၈-ဆမာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၀၇
၆၉-နီစာသနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၀၇
၇၀-ဌိတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၀၇
၇၁-ပစ္ဆတောဂမနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၀၇
၇၂-ဥပ္ပထေနဂမနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၀၇
၇၃-ဌိတောဥစ္စာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၀၇
၇၄-ဟရိတေဥစ္စာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၀၇
၇၅-ဥဒကေဥစ္စာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၀၈
အဓိကရဏသမထဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၀၉

	Mātikā			Piṭṭhaṅka
66.	Veṭhitasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	286
67.	Oguṇṭhitasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	286
68.	Chamāsikkhāpadavaṇṇanā	...	...	287
69.	Nīcāsanasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	287
70.	Ṭhitasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	287
71.	Pacchatogamanasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	287
72.	Uppathenagamanasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	287
73.	Ṭhito-uccārasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	287
74.	Harite-uccārasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	287
75.	Udake-uccārasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	288
	Adhikaraṇasamathavaṇṇanā	...	...	289

ဘိက္ခုနီပါတိမောက္ခဝဏ္ဏနာ

မာတိကာ			ပိဋ္ဌင်္က
ပါရာဇိကကဏ္ဍ			
သာဓာရဏပါရာဇိက			
၁။ပ။၄-မေထုနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၉၃
အသာဓာရဏပါရာဇိက			
၅-ဥဗ္ဘဇာဏုမဏ္ဍလိကာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ		....	၂၉၄
၆-ဝဇ္ဇပဋိစ္ဆာဒိကာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၉၅
၇-ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တိကာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၉၅
၈-အဋ္ဌဝတ္ထုကာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၉၆
သံဃာဒိသေသကဏ္ဍ			
၁-ဥဿယဝါဒိကာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၉၈
၂-စောရိဝုဋ္ဌာပိကာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၉၉
၃-ဧကဂါမန္တရဂမနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၀၀
၄-ဥက္ခိတ္တကဩသာရဏသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၀၁
၅-ဘောဇနပဋိဂ္ဂဟဏပဌမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ		....	၃၀၂
၆-ဘောဇနပဋိဂ္ဂဟဏဒုတိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ		....	၃၀၂
၇-၈-၉-သဉ္စရိတ္တာဒိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၀၃
၁၀-သိက္ခံပစ္စာစိက္ခဏသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၀၃
၁၁-အဓိကရဏကုပိတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၀၃
၁၂-ပါပသမာစာရပဌမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၀၄
၁၃-ပါပသမာစာရဒုတိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ		....	၃၀၄
၁၄-သံဃဘေဒကာဒိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၀၅

Bhikkhunīpātimokkhavaṇṇanā

Mātikā Piṭṭhaṅka

Pārājikakaṇḍa

Sādhāraṇapārājika

1-4. Methunasikkhāpadavaṇṇanā 293

Asādhāraṇapārājika

5. Ubbhajāṇumaṇḍalikāsikkhāpadavaṇṇanā ... 294
6. Vajjappaṭicchādikāsikkhāpadavaṇṇanā 295
7. Ukkhittānuvattikāsikkhāpadavaṇṇanā 295
8. Aṭṭhavatthukāsikkhāpadavaṇṇanā 296

Saṁghādisesakaṇḍa

1. Ussayavādikāsikkhāpadavaṇṇanā 298
2. Corivuṭṭhāpikāsikkhāpadavaṇṇanā 299
3. Ekagāmantaragamanasikkhāpadavaṇṇanā 300
4. Ukkhittaka-osāraṇasikkhāpadavaṇṇanā 301
5. Bhojanappaṭiggahaṇapaṭhamasikkhāpadavaṇṇanā ... 302
6. Bhojanappaṭiggahaṇadutiyasikkhāpadavaṇṇanā ... 302
7-9. Sañcarittādisikkhāpadavaṇṇanā 303
10. Sikkhaṁpaccācikkhaṇasikkhāpadavaṇṇanā 303
11. Adhikaraṇakupitasikkhāpadavaṇṇanā 303
12. Pāpasamācārapaṭhamasikkhāpadavaṇṇanā 304
13. Pāpasamācāradutiyasikkhāpadavaṇṇanā 304
14. Saṁghabhedakādisikkhāpadavaṇṇanā 305

မာတိကာ ပိဋ္ဌက်

နိဿဂ္ဂိယကဏ္ဍ

၁-ပတ္တသန္နိစယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၃၀၈
၂-အကာလစီဝရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၃၀၈
၃-စီဝရပရိဝတ္တနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၃၀၉
၄-အညဝိညာပနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၃၀၉
၅-အညစေတာပနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၃၁၀
၆-ပဌမသံဃိကစေတာပနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၃၁၀
၇-ဒုတိယသံဃိကစေတာပနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၃၁၀
၈-ပဌမဂဏိကစေတာပနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၃၁၁
၉-ဒုတိယဂဏိကစေတာပနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၃၁၁
၁၀-ပုဂ္ဂလိကစေတာပနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၃၁၁
၁၁-ဂရုပါဝုရဏသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၃၁၁
၁၂-လဟုပါဝုရဏသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၃၁၂

ပါစိတ္တိယကဏ္ဍ

၁-လသုဏဝဂ္ဂ

၁-လသုဏသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၃၁၃
၂-သမ္ဗာဓလောမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၃၁၃
၃-တလဃာတကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၃၁၄
၄-ဇတုမဋ္ဌကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၃၁၄
၅-ဥဒကသုဒ္ဓိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၃၁၄
၆-ဥပတိဋ္ဌနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၃၁၅
၇-အာမကဓညသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၃၁၅
၈-ပဌမဥစ္စာရဆဍ္ဍနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၃၁၆
၉-ဒုတိယံဥစ္စာရဆဍ္ဍနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၃၁၆
၁၀-နစ္စဂီတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၃၁၇

၂-ရတ္တန္ဓကာရဝဂ္ဂ

၁-ရတ္တန္ဓကာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၃၁၈
၂-ပဋိစ္ဆန္နောကာသသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၃၁၈

Mātikā			Piṭṭhaṅka

Nissaggiyakaṇḍa

1. Pattasannicayasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	308
2. Akālacīvarasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	308
3. Cīvaraparivattanasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	309
4. Aññaviññāpanasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	309
5. Aññacetāpanasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	310
6. Paṭhamasaṁghikacetāpanasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	310
7. Dutiyasaṁghikacetāpanasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	310
8. Paṭhamagaṇikacetāpanasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	311
9. Dutiyagaṇikacetāpanasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	311
10. Puggalikacetāpanasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	311
11. Garupāvuraṇasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	311
12. Lahupāvuraṇasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	312

Pācittiyakaṇḍa

1. Lasuṇavagga

1. Lasuṇasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	313
2. Sambādhalomasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	313
3. Talaghātakasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	314
4. Jatumaṭṭhakasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	314
5. Udakasuddhikasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	314
6. Upatiṭṭhanasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	315
7. Āmakadhaññasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	315
8. Paṭhama-uccārachaḍḍanasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	316
9. Dutiya-uccārachaḍḍanasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	316
10. Naccagītasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	317

2. Rattandhakāravagga

1. Rattandhakārasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	318
2. Paṭicchannokāsasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	318

မာတိကာ			ပိဋ္ဌက်
၃-အဇ္ဈောကာသသလ္လပနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၁၉
၄-ဒုတိယိကဥယျောဇနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၁၉
၅-အနာပုစ္ဆာပက္ကမနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၁၉
၆-အနာပုစ္ဆာအဘိနိသီဒနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၂၀
၇-အနာပုစ္ဆာသန္ထရဏသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၂၀
၈-ပရဥဇ္ဈာပနကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၂၁
၉-ပရအဘိသပနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၂၁
၁၀-ရောဒနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၂၁

၃-နဂ္ဂဝဂ္ဂ

၁-နဂ္ဂသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၂၂
၂-ဥဒကသာဋိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၂၂
၃-စီဝရသိဗ္ဗနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၂၂
၄-သင်္ဃာဋိစာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၂၃
၅-စီဝရသင်္ကမနီယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၂၄
၆-ဂဏစီဝရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၂၄
၇-ပဋိဗာဟနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၂၅
၈-စီဝရဒါနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၂၅
၉-ကာလအတိက္ကမနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၂၅
၁၀-ကထိနုဒ္ဓါရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၂၆

၄-တုဝဋ္ဋဝဂ္ဂ

၁-ဧကမဉ္စတုဝဋ္ဋနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၂၇
၂-ဧကတ္ထရဏတုဝဋ္ဋနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၂၇
၃-အဖာသုကရဏသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၂၇
၄-နဥပဋ္ဌာပနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၂၈
၅-နိက္ကဍ္ဎနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၂၈
၆-သံသဋ္ဌသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၂၉

Mātikā Piṭṭhaṅka

3. Ajjhokāsasallapanasikkhāpadavaṇṇanā 319
4. Dutiyika-uyyojanasikkhāpadavaṇṇanā 319
5. Anāpucchāpakkamanasikkhāpadavaṇṇanā 319
6. Anāpucchā-abhinisīdanasikkhāpadavaṇṇanā 320
7. Anāpucchāsantharaṇasikkhāpadavaṇṇanā 320
8. Para-ujjhāpanakasikkhāpadavaṇṇanā 321
9. Para-abhisapanasikkhāpadavaṇṇanā 321
10. Rodanasikkhāpadavaṇṇanā 321

3. Naggavagga

1. Naggasikkhāpadavaṇṇanā 322
2. Udakasāṭikasikkhāpadavaṇṇanā 322
3. Cīvarasibbanasikkhāpadavaṇṇanā 322
4. Saṅghāṭicārasikkhāpadavaṇṇanā 323
5. Cīvarasaṅkamanīyasikkhāpadavaṇṇanā 324
6. Gaṇacīvarasikkhāpadavaṇṇanā 324
7. Paṭibāhanasikkhāpadavaṇṇanā 325
8. Cīvaradānasikkhāpadavaṇṇanā 325
9. Kāla-atikkamanasikkhāpadavaṇṇanā 325
10. Kathinuddhārasikkhāpadavaṇṇanā 326

4. Tuvaṭṭavagga

1. Ekamañcatuvaṭṭanasikkhāpadavaṇṇanā 327
2. Ekattharaṇatuvaṭṭanasikkhāpadavaṇṇanā 327
3. Aphāsukaraṇasikkhāpadavaṇṇanā 327
4. Na-upaṭṭhāpanasikkhāpadavaṇṇanā 328
5. Nikkaḍḍhanasikkhāpadavaṇṇanā 328
6. Saṁsaṭṭhasikkhāpadavaṇṇanā 329

မာတိကာ ပိဋ္ဌက်

၇-အန္တောရဋ္ဌသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၃၂၉
၈-တိရောရဋ္ဌသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၃၂၉
၉-အန္တောဝဿသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၃၃၀
၁၀-စာရိကနပက္កမနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၃၃၀

၅-စိတ္တာဂါရဝဂ္ဂ

၁-ရာဇာဂါရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၃၃၀
၂-အာသန္ဒိပရိဘုဉ္ဇနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၃၃၁
၃-သုတ္တကန္တနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၃၃၁
၄-ဂိဟိဝေယျာဝစ္စသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၃၃၂
၅-အဓိကရဏသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၃၃၂
၆-ဘောဇနဒါနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၃၃၃
၇-အာဝသထစီဝရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၃၃၃
၈-အာဝသထဝိဟာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၃၃၄
၉-တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာပရိယာပုဏနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၃၃၄
၁၀-တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာဝါစနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၃၃၄

၆-အာရာမဝဂ္ဂ

၁-အာရာမပဝိသနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၃၃၅
၂-ဘိက္ခုအက္ကောသနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၃၃၅
၃-ဂဏပရိဘာသနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၃၃၆
၄-ပဝါရိတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၃၃၆
၅-ကုလမစ္ဆရိနီသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၃၃၇
၆-အဘိက္ခုကာဝါသသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၃၃၇
၇-အပဝါရဏာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၃၃၈
၈-ဩဝါဒသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၃၄၀
၉-ဩဝါဒူပသင်္ကမနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၃၄၀
၁၀-ပသာခဇာတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၃၄၁

Mātikā			Piṭṭhaṅka

7. Antoraṭṭhasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	329
8. Tiroraṭṭhasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	329
9. Antovassasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	330
10. Cārikanapakkamanasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	330

5. Cittāgāravagga

1. Rājāgārasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	330
2. Āsandiparibhuñjanasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	331
3. Suttakantanasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	331
4. Gihiveyyāvaccasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	332
5. Adhikaraṇasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	332
6. Bhojanadānasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	333
7. Āvasathacīvarasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	333
8. Āvasathavihārasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	334
9. Tiracchānavijjāpariyāpuṇanasikkhāpadavaṇṇanā		...	334
10. Tiracchānavijjāvācanasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	334

6. Ārāmavagga

1. Ārāmapavisanasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	335
2. Bhikkhu-akkosanasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	335
3. Gaṇaparibhāsanasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	336
4. Pavāritasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	336
5. Kulamaccharinīsikkhāpadavaṇṇanā	...	...	337
6. Abhikkhukāvāsasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	337
7. Apavāraṇāsikkhāpadavaṇṇanā	...	...	338
8. Ovādasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	340
9. Ovādūpasaṅkamanasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	340
10. Pasākhejātasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	341

မာတိကာ			ပိဋ္ဌက်

၇-ဂဗ္ဘိနီဝဂ္ဂ

၁-ဂဗ္ဘိနီသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၄၂
၂-ပါယန္တီသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၄၂
၃-ပဌမသိက္ခမာနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၄၂
၄-ဒုတိယသိက္ခမာနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၄၃
၅-ပဌမဂိဟိဂတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၄၃
၆-၇-ဒုတိယတတိယဂိဟိဂတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ		....	၃၄၃
၈-ပဌမသဟဇီဝိနီသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၄၄
၉-နာနုဗန္ဓနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၄၄
၁၀-ဒုတိယသဟဇီဝိနီသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၄၄

၈-ကုမာရိဘူတဝဂ္ဂ

၁-၂-၃-ပဌမကုမာရိဘူတာဒိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၄၅
၄-ဦနဒွါဒသဝဿသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၄၅
၅-ပရိပုဏ္ဏဒွါဒသဝဿသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၄၆
၆-ခီယနဓမ္မသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၄၆
၇-၈-သိက္ခမာန န ဝုဋ္ဌာပနပဌမဒုတိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ		....	၃၄၆
၉-သောကာဝါသသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၄၇
၁၀-အနနုညာတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၄၇
၁၁-ပါရိဝါသိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၄၈
၁၂-အနုဝဿသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၄၉
၁၃-ဧကဝဿသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၄၉

၉-ဆတ္တုပါဟနဝဂ္ဂ

၁-ဆတ္တုပါဟနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၅၀
၂-ယာနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၅၀
၃-သင်္ဃာဏိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၅၀
၄-ဣတ္ထာလင်္ကာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၅၁

Mātikā | Piṭṭhaṅka

7. Gabbhinīvagga

1. Gabbhinīsikkhāpadavaṇṇanā 342
2. Pāyantīsikkhāpadavaṇṇanā 342
3. Paṭhamasikkhamānasikkhāpadavaṇṇanā 342
4. Dutiyasikkhamānasikkhāpadavaṇṇanā 343
5. Paṭhamagihigatasikkhāpadavaṇṇanā 343
6-7. Dutiyatatiyagihigatasikkhāpadavaṇṇanā ... 343
8. Paṭhamasahajīvinisikkhāpadavaṇṇanā 344
9. Nānubandhanasikkhāpadavaṇṇanā 344
10. Dutiyasahajīvinisikkhāpadavaṇṇanā 344

8. Kumāribhūtavagga

1-3. Paṭhamakumāribhūtādisikkhāpadavaṇṇanā 345
4. Ūnadvādasavassasikkhāpadavaṇṇanā 345
5. Paripuṇṇadvādasavassasikkhāpadavaṇṇanā 346
6. Khīyanadhammasikkhāpadavaṇṇanā 346
7-8. Sikkhamāna na vuṭṭhāpanapaṭhamadutiyasikkhāpadavaṇṇanā 346
9. Sokāvāsasikkhāpadavaṇṇanā 347
10. Ananuññātasikkhāpadavaṇṇanā 347
11. Pārivāsikasikkhāpadavaṇṇanā 348
12. Anuvassasikkhāpadavaṇṇanā 349
13. Ekavassasikkhāpadavaṇṇanā 349

9. Chattupāhanavagga

1. Chattupāhanasikkhāpadavaṇṇanā 350
2. Yānasikkhāpadavaṇṇanā 350
3. Saṅghāṇisikkhāpadavaṇṇanā 350
4. Itthālaṅkārasikkhāpadavaṇṇanā 351

မာတိကာ | ပိဋ္ဌင်္က

၅-ဂန္ဓဝဏ္ဏကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၃၅၁
၆-ဝါသိတကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၃၅၁
၇-ဘိက္ခုနိဥမ္မဒ္ဒါပနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၃၅၁
၈-၉-၁၀-သိက္ခမာနဥမ္မဒ္ဒါပနာဒိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၃၅၂
၁၁-အနာပုစ္ဆာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၃၅၂
၁၂-ပဉှာပုစ္ဆနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၃၅၂
၁၃-အသံကစ္စိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၃၅၃

၁၀။ ပ။ ၁၆-မုသာဝါဒါဒိဝဂ္ဂ

မုသာဝါဒါဒိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၃၅၃

ပါဋိဒေသနီယကဏ္ဍ

၁-သပ္ပိဝိညာပနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၃၅၅
၂-တေလဝိညာပနာဒိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၃၅၅
၁-ပရိမဏ္ဍလာဒိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ ၃၅၆
နိဂမနကထာ ၃၅၆

ကင်္ခါဝိတရဏီအဋ္ဌကထာယ မာတိကာ နိဋ္ဌိတာ။

Mātikā			Piṭṭhaṅka
5. Gandhavaṇṇakasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	351
6. Vāsitakasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	351
7. Bhikkhuni-ummaddāpanasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	351
8-10. Sikkhamāna-ummaddāpanādisikkhāpadavaṇṇanā		...	352
11. Anāpucchāsikkhāpadavaṇṇanā	...	...	352
12. Pañhāpucchanasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	352
13. Asaṁkaccikasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	353

10-16. Musāvādādivagga

Musāvādādisikkhāpadavaṇṇanā	...	...	353

Pāṭidesanīyakaṇḍa

1. Sappiviññāpanasikkhāpadavaṇṇanā	...	...	355
2. Telaviññāpanādisikkhāpadavaṇṇanā	...	...	355
1. Parimaṇḍalādisikkhāpadavaṇṇanā	...	...	356
Nigamanakathā	...	...	356

Kaṅkhāvitaraṇī-aṭṭhakathāya mātikā niṭṭhitā.

ဒွေမာတိကာပါဠိ

ဘိက္ခုပါတိမောက္ခပါဠိ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပုဗ္ဗ ကရဏ-၄

သမ္မဇ္ဇနီ ပဒီပေါ စ၊ ဥဒကံ အာသနေန စ။
ဥပေါသထဿ ဧတာနိ၊ “**ပုဗ္ဗကရဏ**”န္တိ ဝုစ္စတိ။

ပုဗ္ဗ ကိစ္စ-၅

ဆန္ဒ,ပါရိသုဒ္ဓိ,ဥတုက္ခာနံ၊ ဘိက္ခုဂဏနာ စ ဩဝါဒေါ။
ဥပေါသထဿ ဧတာနိ၊ ‘‘**ပုဗ္ဗကိစ္စ**’’န္တိ ဝုစ္စတိ။

ပတ္တကလ္လ အင်္ဂါ-၄

ဥပေါသထော, ယာဝတိကာ စ ဘိက္ခူ ကမ္မပ္ပတ္တာ,၊
သဘာဂါပတ္တိယော စ န ဝိဇ္ဇန္တိ,။
ဝဇ္ဇနီယာ စ ပုဂ္ဂလာ တသ္မိံ န ဟောန္တိ၊ “**ပတ္တကလ္လ**”န္တိ ဝုစ္စတိ။

ပုဗ္ဗကရဏပုဗ္ဗကိစ္စာနိ သမာပေတွာ ဒေသိတာပတ္တိကဿ သမဂ္ဂဿ ဘိက္ခုသံဃဿ အနုမတိယာ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသိတုံ အာရာဓနံ ကရောမ။

နိဒါနုဒ္ဒေသ

သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အဇ္ဇုပေါသထော ပန္နရသော၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော ဥပေါသထံ ကရေယျ၊ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသေယျ။

ကိံ သံဃဿ ပုဗ္ဗကိစ္စံ၊ ပါရိသုဒ္ဓိံ အာယသ္မန္တော အာရောစေထ၊ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသိဿာမိ၊ တံ သဗ္ဗေဝ သန္တာ သာဓုကံ သုဏောမ မနသိ ကရောမ။ ယဿ သိယာ အာပတ္တိ၊ သော အာဝိကရေယျ၊ အသန္တိယာ အာပတ္တိယာ တုဏှီ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ တုဏှီဘာဝေန ခေါ ပနာယသ္မန္တေ “ပရိသုဒ္ဓါ”တိ ဝေဒိဿာမိ။

Dvemātikāpāḷi

Bhikkhupātimokkhapāḷi

Namo tassa Bhagavato Arahato Sammāsambuddhassa.

Pubba karaṇa 4

Sammajjanī padīpo ca, udakaṁ āsanena ca.
Uposathassa etāni, “**pubbakaraṇan**”ti vuccati.

Pubba kicca 5

Chandapārisuddhi-utukkhānaṁ, bhikkhugaṇanā ca ovādo.
Uposathassa etāni, “**pubbakiccan**”ti vuccati.

Pattakalla aṅgā 4

Uposatho yāvatikā ca bhikkhū kammappattā,
Sabhāgāpattiyo ca na vijjanti,
Vajjanīyā ca puggalā tasmiṁ na honti, “**pattakallan**”ti vuccati.

Pubbakaraṇapubbakiccāni samāpetvā desitāpattikassa samaggassa bhikkhusaṁghassa anumatiyā pātimokkhaṁ uddisituṁ ārādhanaṁ karoma.

Nidānuddesa

Suṇātu me bhante saṁgho, ajjuposatho pannaraso, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho uposathaṁ kareyya, pātimokkhaṁ uddiseyya.

Kiṁ saṁghassa pubbakiccaṁ? Pārisuddhiṁ āyasmanto ārocetha, pātimokkhaṁ uddisissāmi. Taṁ sabb’eva santā sādhukaṁ suṇoma manasi karoma. Yassa siyā āpatti, so āvikareyya, asantiyā āpattiyā tuṇhī bhavitabbaṁ. Tuṇhībhāvena kho pan’āyasmante “parisuddhā”ti vedissāmi.

ယထာ ခေါ ပန ပစ္စေကပုဋ္ဌဿ ဝေယျာကရဏံ ဟောတိ၊ ဧဝမေဝံ ဧဝရူပါယ ပရိသာယ ယာဝတတိယံ အနုသာဝိတံ ဟောတိ။ ယော ပန ဘိက္ခု ယာဝတတိယံ အနုသာဝိယမာနေ သရမာနော သန္တိံ အာပတ္တိံ နာဝိကရေယျ၊ သမ္ပဇာနမုသာဝါဒ’ဿ ဟောတိ။ သမ္ပဇာနမုသာဝါဒေါ ခေါ ပနာ’ယသ္မန္တော အန္တရာယိကော ဓမ္မော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ၊ တသ္မာ သရမာနေန ဘိက္ခုနာ အာပန္နေန ဝိသုဒ္ဓါပေက္ခေန သန္တီ အာပတ္တိ အာဝိကာတဗ္ဗာ၊ အာဝိကတာ ဟိ’ဿ ဖာသု ဟောတိ။

ဥဒ္ဒိဋ္ဌံ ခေါ အာယသ္မန္တော နိဒါနံ။ တတ္ထာယသ္မန္တေ ပုစ္ဆာမိ, ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ၊ ဒုတိယမ္ပိ ပုစ္ဆာမိ, ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ၊ တတိယမ္ပိ ပုစ္ဆာမိ, ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ၊ ပရိသုဒ္ဓေတ္ထာယသ္မန္တော၊ တသ္မာ တုဏှီ၊ ဧဝမေတံ ဓာရယာမီတိ။

နိဒါနံ နိဋ္ဌိတံ။

ပါရာဇိကုဒ္ဒေသ

တတြိမေ စတ္တာရော ပါရာဇိကာ ဓမ္မာ ဥဒ္ဒေသံ အာဂစ္ဆန္တိ။

မေထုနဓမ္မ သိက္ခာပဒ

၁။ ယော ပန ဘိက္ခု ဘိက္ခူနံ သိက္ခာသာဇီဝသမာပန္နော သိက္ခံ အပ္ပစ္စက္ခာယ ဒုဗ္ဗလျံ အနာဝိကတွာ မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝေယျ၊ အန္တမသော တိရစ္ဆာနဂတာယပိ၊ ပါရာဇိကော ဟောတိ အသံဝါသော။

အဒိန္နာဒါန သိက္ခာပဒ

၂။ ယော ပန ဘိက္ခု ဂါမာ ဝါ အရညာ ဝါ အဒိန္နံ ထေယျသင်္ခါတံ အာဒိယေယျ၊ ယထာရူပေ အဒိန္နာဒါနေ ရာဇာနော စောရံ ဂဟေတွာ ဟနေယျုံ ဝါ ဗန္ဓေယျုံ ဝါ ပဗ္ဗာဇေယျုံ ဝါ စောရောသိ ဗာလောသိ မူဠှောသိ ထေနောသီတိ၊ တထာရူပံ ဘိက္ခု အဒိန္နံ အာဒိယမာနော အယမ္ပိ ပါရာဇိကော ဟောတိ အသံဝါသော။

မနုဿ ဝိဂ္ဂဟ သိက္ခာပဒ

၃။ ယော ပန ဘိက္ခု သဉ္စိစ္စ မနုဿဝိဂ္ဂဟံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေယျ၊ သတ္ထဟာရကံ ဝါ’ဿ ပရိယေသေယျ၊ မရဏဝဏ္ဏံ ဝါ သံဝဏ္ဏေယျ၊ မရဏာယ ဝါ သမာဒပေယျ “အမ္ဘော ပုရိသ ကိံ တုယှိမိနာ ပါပကေန ဒုဇ္ဇီဝိတေန၊

Yathā kho pana paccekapuṭṭhassa veyyākaraṇaṁ hoti, evamevaṁ evarūpāya parisāya yāvatatiyaṁ anusāvitaṁ hoti. Yo pana bhikkhu yāvatatiyaṁ anusāviyamāne saramāno santiṁ āpattiṁ nāvikareyya, sampajānamusāvāda'ssa hoti. Sampajānamusāvādo kho pan'āyasmanto antarāyiko dhammo vutto Bhagavatā, tasmā saramānena bhikkhunā āpannena visuddhāpekkhena santī āpatti āvikātabbā. Āvikatā hi'ssa phāsu hoti.

Uddiṭṭhaṁ kho āyasmanto nidānaṁ. Tatth'āyasmante pucchāmi kacci'ttha parisuddhā? Dutiyampi pucchāmi kacci'ttha parisuddhā? Tatiyampi pucchāmi kacci'ttha parisuddhā? Parisuddh'etth'āyasmanto, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmīti.

Nidānaṁ niṭṭhitaṁ.

Pārājikuddesa

Tatr'ime cattāro pārājikā dhammā uddesaṁ āgacchanti.

Methunadhamma sikkhāpada

1. Yo pana bhikkhu bhikkhūnaṁ sikkhāsājīvasamāpanno sikkhaṁ appaccakkhāya dubbalyaṁ anāvikatvā methunaṁ dhammaṁ paṭiseveyya, antamaso tiracchānagatāyapi, pārājiko hoti asaṁvāso.

Adinnādāna sikkhāpada

2. Yo pana bhikkhu gāmā vā araññā vā adinnaṁ theyyasaṅkhātaṁ ādiyeyya, yathārūpe adinnādāne rājāno coraṁ gahetvā haneyyuṁ vā bandheyyuṁ vā pabbājeyyuṁ vā "coro'si bālo'si mūḷho'si theno'sī"ti, tathārūpaṁ bhikkhu adinnaṁ ādiyamāno ayampi pārājiko hoti asaṁvāso.

Manussa viggaha sikkhāpada

3. Yo pana bhikkhu sañcicca manussaviggahaṁ jīvitā voropeyya, satthahārakaṁ vā'ssa pariyeseyya, maraṇavaṇṇaṁ vā saṁvaṇṇeyya, maraṇāya vā samādapeyya "ambho purisa kiṁ tuyh'iminā pāpakena dujjīvitena,

မတံ တေ ဇီဝိတာ သေယျော”တိ၊ ဣတိ စိတ္တမနော စိတ္တသင်္ကပ္ပေါ အနေကပရိယာယေန မရဏဝဏ္ဏံ ဝါ သံဝဏ္ဏေယျ၊ မရဏာယ ဝါ သမာဒပေယျ၊ အယမ္ပိ ပါရာဇိကော ဟောတိ အသံဝါသော။

ဥတ္တရိ မနုဿဓမ္မ သိက္ခာပဒ

၄။ ယော ပန ဘိက္ခု အနဘိဇာနံ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မံ အတ္တုပနာယိကံ အလမရိယဉာဏဒဿနံ သမုဒါစရေယျ “ဣတိ ဇာနာမိ၊ ဣတိ ပဿာမီ”တိ၊ တတော အပရေန သမယေန သမနုဂ္ဂါဟီယမာနော ဝါ အသမနုဂ္ဂါဟီယမာနော ဝါ အာပန္နော ဝိသုဒ္ဓါပေက္ခော ဧဝံ ဝဒေယျ “အဇာနမေဝံ အာဝုသော အဝစံ ဇာနာမိ, အပဿံ ပဿာမိ, တုစ္ဆံ မုသာ ဝိလပိ”န္တိ၊ အညတြ အဓိမာနာ၊ အယမ္ပိ ပါရာဇိကော ဟောတိ အသံဝါသော။

ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ ခေါ အာယသ္မန္တော စတ္တာရော ပါရာဇိကာ ဓမ္မာ။ ယေသံ ဘိက္ခု အညတရံ ဝါ အညတရံ ဝါ အာပဇ္ဇိတွာ န လဘတိ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ သံဝါသံ ယထာ ပုရေ၊ တထာ ပစ္ဆာ၊ ပါရာဇိကော ဟောတိ အသံဝါသော။ တတ္ထာယသ္မန္တေ ပုစ္ဆာမိ, ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ၊ ဒုတိယမ္ပိ ပုစ္ဆာမိ, ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ၊ တတိယမ္ပိ ပုစ္ဆာမိ, ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ၊ ပရိသုဒ္ဓေတ္ထာယသ္မန္တော၊ တသ္မာ တုဏှီ၊ ဧဝမေတံ ဓာရယာမီတိ။

ပါရာဇိကံ နိဋ္ဌိတံ။

သံဃာဒိသေသုဒ္ဒေသ

ဣမေ ခေါ ပနာယသ္မန္တော တေရသ သံဃာဒိသေသာ ဓမ္မာ ဥဒ္ဒေသံ အာဂစ္ဆန္တိ။

သုက္ကဝိဿဋ္ဌိ သိက္ခာပဒ

၁။ *သဉ္စေတနိကာ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိ အညတြ သုပိနန္တာ သံဃာဒိသေသော။

ကာယ သံသဂ္ဂ သိက္ခာပဒ

၂။ *ယော ပန ဘိက္ခု ဩတိဏ္ဏော ဝိပရိဏတေန စိတ္တေန မာတုဂါမေန သဒ္ဓိံ ကာယသံသဂ္ဂံ သမာပဇ္ဇေယျ ဟတ္ထဂ္ဂါဟံ ဝါ ဝေဏိဂ္ဂါဟံ ဝါ အညတရဿ ဝါ အညတရဿ ဝါ အင်္ဂဿ ပရာမသနံ၊ သံဃာဒိသေသော။

---

* ဣမိနာ လက္ခဏေန ဒဿိတသိက္ခာပဒါနိ ဘိက္ခုနိဝိဘင်္ဂေ နတ္ထိ။

matam te jīvitā seyyo”ti, iti cittamano cittasaṅkappo anekapariyāyena maraṇavaṇṇaṁ vā saṁvaṇṇeyya, maraṇāya vā samādapeyya, ayampi pārājiko hoti asaṁvāso.

Uttari manussadhamma sikkhāpada

4. Yo pana bhikkhu anabhijānaṁ uttarimanussadhammaṁ attupanāyikaṁ alamariyañāṇadassanaṁ samudācareyya “iti jānāmi, iti passāmī”ti. Tato aparena samayena samanuggāhīyamāno vā asamanuggāhīyamāno vā āpanno visuddhāpekkho evaṁ vadeyya “ajānamevaṁ āvuso avacaṁ jānāmi, apassaṁ passāmi, tucchaṁ musā vilapin”ti, aññatra adhimānā, ayampi pārājiko hoti asaṁvāso.

Uddiṭṭhā kho āyasmanto cattāro pārājikā dhammā. Yesaṁ bhikkhu aññataraṁ vā aññataraṁ vā āpajjitvā na labhati bhikkhūhi saddhiṁ saṁvāsaṁ yathā pure, tathā pacchā, pārājiko hoti asaṁvāso. Tatth’āyasmante pucchāmi kacci’ttha parisuddhā? Dutiyampi pucchāmi, kacci’ttha parisuddhā? Tatiyampi pucchāmi, kacci’ttha parisuddhā? Parisuddh’etth’āyasmanto, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmīti.

Pārājikaṁ niṭṭhitaṁ.

Saṁghādisesuddesa

Ime kho pan’āyasmanto terasa saṁghādisesā dhammā uddesaṁ āgacchanti.

Sukkavissaṭṭhi sikkhāpada.

1. * Sañcetanikā sukkavissaṭṭhi aññatra supinantā saṁghādiseso.

Kāya saṁsagga sikkhāpada

2. * Yo pana bhikkhu otiṇṇo vipariṇatena cittena mātugāmena saddhiṁ kāyasaṁsaggaṁ samāpajjeyya hatthaggāhaṁ vā veṇiggāhaṁ vā aññatarassa vā aññatarassa vā aṅgassa parāmasanaṁ, saṁghādiseso.

---

* Iminā lakkhaṇena dassitasikkhāpadāni Bhikkhunivibhaṅge natthi.

ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာ သိက္ခာပဒ

၃။ *ယော ပန ဘိက္ခု ဩတိဏ္ဏော ဝိပရိဏတေန စိတ္တေန မာတုဂါမံ ဒုဋ္ဌုလ္လာဟိ ဝါစာဟိ ဩဘာသေယျ ယထာ တံ ယုဝါ ယုဝတိံ မေထုနုပသံဟိတာဟိ၊ သံဃာဒိသေသော။

အတ္တကာမ ပါရိစရိယ သိက္ခာပဒ

၄။ *ယော ပန ဘိက္ခု ဩတိဏ္ဏော ဝိပရိဏတေန စိတ္တေန မာတုဂါမဿ သန္တိကေ အတ္တကာမပါရိစရိယာယ ဝဏ္ဏံ ဘာသေယျ “ဧတဒဂ္ဂံ ဘဂိနိ ပါရိစရိယာနံ ယာ မာဒိသံ သီလဝန္တံ ကလျာဏဓမ္မံ ဗြဟ္မစာရိံ ဧတေန ဓမ္မေန ပရိစရေယျာ”တိ မေထုနုပသံဟိတေန၊ သံဃာဒိသေသော။

သဉ္စရိတ္တ သိက္ခာပဒ

၅။ ယော ပန ဘိက္ခု သဉ္စရိတ္တံ သမာပဇ္ဇေယျ ဣတ္ထိယာ ဝါ ပုရိသမတိံ, ပုရိသဿ ဝါ ဣတ္ထိမတိံ, ဇာယတ္တနေ ဝါ ဇာရတ္တနေ ဝါ၊ အန္တမသော တင်္ခဏိကာယပိ၊ သံဃာဒိသေသော။

ကုဋိကာရ သိက္ခာပဒ

၆။ *သညာစိကာယ ပန ဘိက္ခုနာ ကုဋိံ ကာရယမာနေန အဿာမိကံ အတ္တုဒ္ဒေသံ ပမာဏိကာ ကာရေတဗ္ဗာ၊ တတြိဒံ ပမာဏံ၊ ဒီဃသော ဒွါဒသ ဝိဒတ္ထိယော သုဂတဝိဒတ္ထိယာ၊ တိရိယံ သတ္တန္တရာ၊ ဘိက္ခူ အဘိနေတဗ္ဗာ ဝတ္ထုဒေသနာယ၊ တေဟိ ဘိက္ခူဟိ ဝတ္ထု ဒေသေတဗ္ဗံ အနာရမ္ဘံ သပရိက္ကမနံ။ သာရမ္ဘေ စေ ဘိက္ခု ဝတ္ထုသ္မိံ အပရိက္ကမနေ သညာစိကာယ ကုဋိံ ကာရေယျ၊ ဘိက္ခူ ဝါ အနဘိနေယျ ဝတ္ထုဒေသနာယ၊ ပမာဏံ ဝါ အတိက္ကာမေယျ၊ သံဃာဒိသေသော။

ဝိဟာရကာရ သိက္ခာပဒ

၇။ *မဟလ္လကံ ပန ဘိက္ခုနာ ဝိဟာရံ ကာရယမာနေန သဿာမိကံ အတ္တုဒ္ဒေသံ ဘိက္ခူ အဘိနေတဗ္ဗာ ဝတ္ထုဒေသနာယ၊ တေဟိ ဘိက္ခူဟိ ဝတ္ထု ဒေသေတဗ္ဗံ အနာရမ္ဘံ သပရိက္ကမနံ။ သာရမ္ဘေ စေ ဘိက္ခု ဝတ္ထုသ္မိံ အပရိက္ကမနေ မဟလ္လကံ ဝိဟာရံ ကာရေယျ၊ ဘိက္ခူ ဝါ အနဘိနေယျ ဝတ္ထုဒေသနာယ၊ သံဃာဒိသေသော။

ဒုဋ္ဌဒေါသ သိက္ခာပဒ

၈။ ယော ပန ဘိက္ခု ဘိက္ခုံ ဒုဋ္ဌော ဒေါသော အပ္ပတီတော အမူလကေန ပါရာဇိကေန ဓမ္မေန အနုဒ္ဓံသေယျ “အပ္ပေဝ နာမ နံ ဣမမှာ ဗြဟ္မစရိယာ

Duṭṭhullavācā sikkhāpada

3. * Yo pana bhikkhu otiṇṇo vipariṇatena cittena mātugāmaṁ duṭṭhullāhi vācāhi obhāseyya yathā taṁ yuvā yuvatiṁ methunupasaṁhitāhi, saṁghādiseso.

Attakāma pāricariya sikkhāpada

4. * Yo pana bhikkhu otiṇṇo vipariṇatena cittena mātugāmassa santike attakāmapāricariyāya vaṇṇaṁ bhāseyya, "etadaggaṁ bhagini pāricariyānaṁ yā mādisaṁ sīlavantaṁ kalyāṇadhammaṁ brahmacāriṁ etena dhammena paricareyyā"ti methunupasaṁhitena, saṁghādiseso.

Sañcaritta sikkhāpada

5. Yo pana bhikkhu sañcarittaṁ samāpajjeyya itthiyā vā purisamatiṁ purisassa vā itthimatiṁ jāyattane vā jārattane vā, antamaso taṅkhaṇikāyapi, saṁghādiseso.

Kuṭikāra sikkhāpada

6. * Saññācikāya pana bhikkhunā kuṭiṁ kārayamānena assāmikaṁ attuddesaṁ pamāṇikā kāretabbā, tatr'idaṁ pamāṇaṁ, dīghaso dvādasa vidatthiyo Sugatavidatthiyā, tiriyaṁ sattantarā. Bhikkhū abhinetabbā vatthudesanāya, tehi bhikkhūhi vatthu desetabbaṁ anārambhaṁ saparikkamanaṁ. Sārambhe ce bhikkhu vatthusmiṁ aparikkamane saññācikāya kuṭiṁ kāreyya, bhikkhū vā anabhineyya vatthudesanāya, pamāṇaṁ vā atikkāmeyya, saṁghādiseso.

Vihārakāra sikkhāpada

7. * Mahallakaṁ pana bhikkhunā vihāraṁ kārayamānena sassāmikaṁ attuddesaṁ bhikkhū abhinetabbā vatthudesanāya, tehi bhikkhūhi vatthu desetabbaṁ anārambhaṁ saparikkamanaṁ. Sārambhe ce bhikkhu vatthusmiṁ aparikkamane mahallakaṁ vihāraṁ kāreyya, bhikkhū vā anabhineyya vatthudesanāya, saṁghādiseso.

Duṭṭhadosa sikkhāpada

8. Yo pana bhikkhu bhikkhuṁ duṭṭho doso appatīto amūlakena pārājikena dhammena anuddhaṁseyya "app'eva nāma naṁ imamhā brahmacariyā

စာဝေယျ”န္တိ၊ တတော အပရေန သမယေန သမနုဂ္ဂါဟီယမာနော ဝါ အသမနုဂ္ဂါဟီယမာနော ဝါ အမူလကဉ္စေဝ တံ အဓိကရဏံ ဟောတိ၊ ဘိက္ခု စ ဒေါသံ ပတိဋ္ဌာတိ၊ သံဃာဒိသေသော။

အညဘာဂိယ သိက္ခာပဒ

၉။ ယော ပန ဘိက္ခု ဘိက္ခုံ ဒုဋ္ဌော ဒေါသော အပ္ပတီတော အညဘာဂိယဿ အဓိကရဏဿ ကိဉ္စိဒေသံ လေသမတ္တံ ဥပါဒါယ ပါရာဇိကေန ဓမ္မေန အနုဒ္ဓံသေယျ “အပ္ပေဝ နာမ နံ ဣမမှာ ဗြဟ္မစရိယာ စာဝေယျ”န္တိ၊ တတော အပရေန သမယေန သမနုဂ္ဂါဟီယမာနော ဝါ အသမနုဂ္ဂါဟီယမာနော ဝါ အညဘာဂိယဉ္စေဝ တံ အဓိကရဏံ ဟောတိ ကောစိဒေသော လေသမတ္တော ဥပါဒိန္နော၊ ဘိက္ခု စ ဒေါသံ ပတိဋ္ဌာတိ၊ သံဃာဒိသေသော။

သံဃဘေဒ သိက္ခာပဒ

၁၀။ ယော ပန ဘိက္ခု သမဂ္ဂဿ သံဃဿ ဘေဒါယ ပရက္ကမေယျ၊ ဘေဒနသံဝတ္တနိကံ ဝါ အဓိကရဏံ သမာဒါယ ပဂ္ဂယှ တိဋ္ဌေယျ၊ သော ဘိက္ခု ဘိက္ခူဟိ ဧဝမဿ ဝစနီယော “မာယသ္မာ သမဂ္ဂဿ သံဃဿ ဘေဒါယ ပရက္ကမိ၊ ဘေဒနသံဝတ္တနိကံ ဝါ အဓိကရဏံ သမာဒါယ ပဂ္ဂယှ အဋ္ဌာသိ၊ သမေတာယသ္မာ သံဃေန၊ သမဂ္ဂေါ ဟိ သံဃော သမ္မောဒမာနော အဝိဝဒမာနော ဧကုဒ္ဒေသော ဖာသု ဝိဟရတီ”တိ၊ ဧဝဉ္စ သော ဘိက္ခု ဘိက္ခူဟိ ဝုစ္စမာနော တထေဝ ပဂ္ဂဏှေယျ၊ သော ဘိက္ခု ဘိက္ခူဟိ ယာဝတတိယံ သမနုဘာသိတဗ္ဗော တဿ ပဋိနိဿဂ္ဂါယ၊ ယာဝတတိယဉ္စေ သမနုဘာသိယမာနော တံ ပဋိနိဿဇ္ဇေယျ၊ ဣစ္စေတံ ကုသလံ၊ နော စေ ပဋိနိဿဇ္ဇေယျ၊ သံဃာဒိသေသော။

ဘေဒါနုဝတ္တက သိက္ခာပဒ

၁၁။ တဿေဝ ခေါ ပန ဘိက္ခုဿ ဘိက္ခူ ဟောန္တိ အနုဝတ္တကာ ဝဂ္ဂဝါဒကာ ဧကော ဝါ ဒွေ ဝါ တယော ဝါ၊ တေ ဧဝံ ဝဒေယျုံ “မာယသ္မန္တော ဧတံ ဘိက္ခုံ ကိဉ္စိ အဝစုတ္ထ၊ ဓမ္မဝါဒီ စေ’သော ဘိက္ခု၊ ဝိနယဝါဒီ စေ’သော · ဘိက္ခု၊ အမှာကဉ္စေ’သော ဘိက္ခု ဆန္ဒဉ္စ ရုစိဉ္စ အာဒါယ ဝေါဟရတိ, ဇာနာတိ, နော ဘာသတိ, အမှာက’မ္ပေတံ ခမတီ”တိ၊ တေ ဘိက္ခူ ဘိက္ခူဟိ ဧဝမဿု ဝစနီယာ “မာယသ္မန္တော ဧဝံ အဝစုတ္ထ၊ န စေ’သော ဘိက္ခု ဓမ္မဝါဒီ၊ န စေ’သော ဘိက္ခု ဝိနယဝါဒီ၊ မာယသ္မန္တာနမ္ပိ သံဃဘေဒေါ ရုစ္စိတ္ထ၊ သမေတာယသ္မန္တာနံ သံဃေန၊ သမဂ္ဂေါ ဟိ သံဃော သမ္မောဒမာနော အဝိဝဒမာနော ဧကုဒ္ဒေသော ဖာသု

cāveyyan”ti. Tato aparena samayena samanuggāhīyamāno vā asamanuggāhīyamāno vā amūlakañc’eva taṁ adhikaraṇaṁ hoti, bhikkhu ca dosaṁ patiṭṭhāti, saṁghādiseso.

Aññabhāgiya sikkhāpada

9. Yo pana bhikkhu bhikkhuṁ duṭṭho doso appatīto aññabhāgiyassa adhikaraṇassa kiñci desaṁ lesamattaṁ upādāya pārājikena dhammena anuddhaṁseyya “app’eva nāma naṁ imamhā brahmacariyā cāveyyan”ti. Tato aparena samayena samanuggāhīyamāno vā asamanuggāhīyamāno vā aññabhāgiyañc’eva taṁ adhikaraṇaṁ hoti koci deso lesamatto upādinno, bhikkhu ca dosaṁ patiṭṭhāti, saṁghādiseso.

Saṁghabheda sikkhāpada

10. Yo pana bhikkhu samaggassa saṁghassa bhedāya parakkameyya, bhedanasaṁvattanikaṁ vā adhikaraṇaṁ samādāya paggayha tiṭṭheyya, so bhikkhu bhikkhūhi evamassa vacanīyo “m’āyasmā samaggassa saṁghassa bhedāya parakkami, bhedanasaṁvattanikaṁ vā adhikaraṇaṁ samādāya paggayha aṭṭhāsi, samet’āyasmā saṁghena. Samaggo hi saṁgho sammodamāno avivadamāno ekuddeso phāsu viharatī”ti, evañca so bhikkhu bhikkhūhi vuccamāno tath’eva paggaṇheyya, so bhikkhu bhikkhūhi yāvatatiyaṁ samanubhāsitabbo tassa paṭinissaggāya, yāvatatiyañce samanubhāsiyamāno taṁ paṭinissajjeyya, icc’etaṁ kusalaṁ, no ce paṭinissajjeyya, saṁghādiseso.

Bhedānuvattaka sikkhāpada

11. Tass’eva kho pana bhikkhussa bhikkhū honti anuvattakā vaggavādakā eko vā dve vā tayo vā, te evaṁ vadeyyuṁ “m’āyasmanto etaṁ bhikkhuṁ kiñci avacuttha, dhammavādī c’eso bhikkhu, vinayavādī c’eso bhikkhu, amhākañc’eso bhikkhu chandañca ruciñca ādāya voharati, jānāti, no bhāsati, amhākamp’etaṁ khamatī”ti. Te bhikkhū bhikkhūhi evamassu vacanīyā “m’āyasmanto evaṁ avacuttha, na c’eso bhikkhu dhammavādī, na c’eso bhikkhu vinayavādī. M’āyasmantānampi saṁghabhedo ruccittha, samet’āyasmantānaṁ saṁghena. Samaggo hi saṁgho sammodamāno avivadamāno ekuddeso phāsu

ဝိဟရတီ’’တိ၊ ဧဝဉ္စ တေ ဘိက္ခူ ဘိက္ခူဟိ ဝုစ္စမာနာ တထေဝ ပဂ္ဂဏှေယျုံ၊ တေ ဘိက္ခူ ဘိက္ခူဟိ ယာဝတတိယံ သမနုဘာသိတဗ္ဗာ တဿ ပဋိနိဿဂ္ဂါယ၊ ယာဝတတိယဉ္စေ သမနုဘာသိယမာနာ တံ ပဋိနိဿဇ္ဇေယျုံ၊ ဣစ္စေတံ ကုသလံ၊ နော စေ ပဋိနိဿဇ္ဇေယျုံ၊ သံဃာဒိသေသော။

ဒုဗ္ဗစ သိက္ခာပဒ

၁၂။ ဘိက္ခု ပနေဝ ဒုဗ္ဗစဇာတိကော ဟောတိ ဥဒ္ဒေသပရိယာပန္နေသု သိက္ခာပဒေသု ဘိက္ခူဟိ သဟဓမ္မိကံ ဝုစ္စမာနော အတ္တာနံ အဝစနီယံ ကရောတိ “မာ မံ အာယသ္မန္တော ကိဉ္စိ အဝစုတ္ထ ကလျာဏံ ဝါ ပါပကံ ဝါ၊ အဟမ္ပာယသ္မန္တေ န ကိဉ္စိ ဝက္ခာမိ ကလျာဏံ ဝါ ပါပကံ ဝါ၊ ဝိရမထာယသ္မန္တော မမ ဝစနာယာ”တိ၊ သော ဘိက္ခု ဘိက္ခူဟိ ဧဝမဿ ဝစနီယော ‘‘မာယသ္မာ အတ္တာနံ အဝစနီယံ အကာသိ၊ ဝစနီယမေဝါ’ယသ္မာ အတ္တာနံ ကရောတု၊ အာယသ္မာပိ ဘိက္ခူ ဝဒတု သဟဓမ္မေန၊ ဘိက္ခူပိ အာယသ္မန္တံ ဝက္ခန္တိ သဟဓမ္မေန၊ ဧဝံ သံဝဍ္ဎါ ဟိ တဿ ဘဂဝတော ပရိသာ ယဒိဒံ အညမညဝစနေန အညမညဝုဋ္ဌာပနေနာ”တိ၊ ဧဝဉ္စ သော ဘိက္ခု ဘိက္ခူဟိ ဝုစ္စမာနော တထေဝ ပဂ္ဂဏှေယျ၊ သော ဘိက္ခု ဘိက္ခူဟိ ယာဝတတိယံ သမနုဘာသိတဗ္ဗော တဿ ပဋိနိဿဂ္ဂါယ၊ ယာဝ-တတိယဉ္စေ သမနုဘာသိယမာနော တံ ပဋိနိဿဇ္ဇေယျ၊ ဣစ္စေတံ ကုသလံ၊ နော စေ ပဋိနိဿဇ္ဇေယျ၊ သံဃာဒိသေသော။

ကုလဒူသက သိက္ခာပဒ

၁၃။ ဘိက္ခု ပနေဝ အညတရံ ဂါမံ ဝါ နိဂမံ ဝါ ဥပနိဿာယ ဝိဟရတိ ကုလဒူသကော ပါပသမာစာရော၊ တဿ ခေါ ပါပကာ သမာစာရာ ဒိဿန္တိ စေဝ သုယျန္တိ စ၊ ကုလာနိ စ တေန ဒုဋ္ဌာနိ ဒိဿန္တိ စေဝ သုယျန္တိ စ၊ သော ဘိက္ခု ဘိက္ခူဟိ ဧဝမဿ ဝစနီယော ‘‘အာယသ္မာ ခေါ ကုလဒူသကော ပါပသမာစာရော၊ အာယသ္မတော ခေါ ပါပကာ သမာစာရာ ဒိဿန္တိ စေဝ သုယျန္တိ စ၊ ကုလာနိ စာယသ္မတာ ဒုဋ္ဌာနိ ဒိဿန္တိ စေဝ သုယျန္တိ စ၊ ပက္ကမတာ’-ယသ္မာ ဣမမှာ အာဝါသာ၊ အလံ တေ ဣဓ ဝါသေနာ’’တိ၊ ဧဝဉ္စ သော ဘိက္ခု ဘိက္ခူဟိ ဝုစ္စမာနော တေ ဘိက္ခူ ဧဝံ ဝဒေယျ ‘‘ဆန္ဒဂါမိနော စ ဘိက္ခူ, ဒေါသဂါမိနော စ ဘိက္ခူ, မောဟဂါမိနော စ ဘိက္ခူ, ဘယဂါမိနော စ ဘိက္ခူ တာဒိသိကာယ အာပတ္တိယာ ဧကစ္စံ ပဗ္ဗာဇေန္တိ၊ ဧကစ္စံ န ပဗ္ဗာဇေန္တီ’’တိ၊ သော ဘိက္ခု ဘိက္ခူဟိ ဧဝမဿ ဝစနီယော ‘‘မာယသ္မာ ဧဝံ အဝစ၊ န စ ဘိက္ခူ ဆန္ဒဂါမိနော, န စ ဘိက္ခူ ဒေါသဂါမိနော, န စ ဘိက္ခူ မောဟဂါမိနော, န စ ဘိက္ခူ ဘယဂါမိနော၊ အာယသ္မာ ခေါ ကုလဒူသကော ပါပသမာစာရော၊

viharatī"ti, evañca te bhikkhū bhikkhūhi vuccamānā tath'eva paggaṇheyyuṁ, te bhikkhū bhikkhūhi yāvatatiyaṁ samanubhāsitabbā tassa paṭinissaggāya, yāvatatiyañce samanubhāsiyamānā taṁ paṭinissajjeyyuṁ, icc'etaṁ kusalaṁ, no ce paṭinissajjeyyuṁ, saṁghādiseso.

Dubbaca sikkhāpada

12. Bhikkhu pan'eva dubbacajātiko hoti uddesapariyāpannesu sikkhāpadesu bhikkhūhi sahadhammikaṁ vuccamāno attānaṁ avacanīyaṁ karoti "mā maṁ āyasmanto kiñci avacuttha kalyāṇaṁ vā pāpakaṁ vā, ahampāyasmante na kiñci vakkhāmi kalyāṇaṁ vā pāpakaṁ vā, viramath'āyasmanto mama vacanāyā"ti. So bhikkhu bhikkhūhi evamassa vacanīyo "m'āyasmā attānaṁ avacanīyaṁ akāsi, vacanīyamev'āyasmā attānaṁ karotu, āyasmāpi bhikkhū vadatu sahadhammena, bhikkhūpi āyasmantaṁ vakkhanti sahadhammena. Evaṁ saṁvaddhā hi tassa Bhagavato parisā yadidaṁ aññamaññavacanena aññamaññavuṭṭhāpanenā"ti. Evañca so bhikkhu bhikkhūhi vuccamāno tath'eva paggaṇheyya, so bhikkhu bhikkhūhi yāvatatiyaṁ samanubhāsitabbo tassa paṭinissaggāya, yāvatatiyañce samanubhāsiyamāno taṁ paṭinissajjeyya, icc'etaṁ kusalaṁ, no ce paṭinissajjeyya, saṁghādiseso.

Kuladūsaka sikkhāpada

13. Bhikkhu pan'eva aññataraṁ gāmaṁ vā nigamaṁ vā upanissāya viharati kuladūsako pāpasamācāro, tassa kho pāpakā samācārā dissanti c'eva suyyanti ca, kulāni ca tena duṭṭhāni dissanti c'eva suyyanti ca, so bhikkhu bhikkhūhi evamassa vacanīyo "āyasmā kho kuladūsako pāpasamācāro, āyasmato kho pāpakā samācārā dissanti c'eva suyyanti ca, kulāni c'āyasmatā duṭṭhāni dissanti c'eva suyyanti ca, pakkamat'āyasmā imamhā āvāsā, alaṁ te idha vāsenā"ti. Evañca so bhikkhu bhikkhūhi vuccamāno te bhikkhū evaṁ vadeyya "chandagāmino ca bhikkhū dosagāmino ca bhikkhū mohagāmino ca bhikkhū bhayagāmino ca bhikkhū tādisikāya āpattiyā ekaccaṁ pabbājenti, ekaccaṁ na pabbājentī"ti. So bhikkhu bhikkhūhi evamassa vacanīyo "m'āyasmā evaṁ avaca, na ca bhikkhū chandagāmino, na ca bhikkhū dosagāmino, na ca bhikkhū mohagāmino, na ca bhikkhū bhayagāmino. Āyasmā kho kuladūsako pāpasamācāro,

အာယသ္မတော ခေါ ပါပကာ သမာစာရာ ဒိဿန္တိ စေဝ သုယျန္တိ စ၊ ကုလာနိ စာယသ္မတာ ဒုဋ္ဌာနိ ဒိဿန္တိ စေဝ သုယျန္တိ စ၊ ပက္ကမတာယသ္မာ ဣမမှာ အာဝါသာ၊ အလံ တေ ဣဓ ဝါသေနာ''တိ၊ ဧဝဉ္စ သော ဘိက္ခု ဘိက္ခူဟိ ဝုစ္စမာနော တထေဝ ပဂ္ဂဏှေယျ၊ သော ဘိက္ခု ဘိက္ခူဟိ ယာဝတတိယံ သမနုဘာသိတဗ္ဗော တဿ ပဋိနိဿဂ္ဂါယ၊ ယာဝတတိယဉ္စေ သမနုဘာသိယမာနော တံ ပဋိနိဿဇ္ဇေယျ၊ ဣစ္စေတံ ကုသလံ၊ နော စေ ပဋိနိဿဇ္ဇေယျ၊ သံဃာဒိသေသော။

ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ ခေါ အာယသ္မန္တော တေရသ သံဃာဒိသေသာ ဓမ္မာ နဝ ပဌမာပတ္တိကာ, စတ္တာရော ယာဝတတိယကာ။ ယေသံ ဘိက္ခု အညတရံ ဝါ အညတရံ ဝါ အာပဇ္ဇိတွာ ယာဝတီဟံ ဇာနံ ပဋိစ္ဆာဒေတိ၊ တာဝတီဟံ တေန ဘိက္ခုနာ အကာမာ ပရိဝတ္ထဗ္ဗံ။ ပရိဝုတ္ထပရိဝါသေန ဘိက္ခုနာ ဥတ္တရိ ဆာရတ္တံ ဘိက္ခုမာနတ္တာယ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ စိဏ္ဏမာနတ္တော ဘိက္ခု ယတ္ထ သိယာ ဝီသတိဂဏော ဘိက္ခုသံဃော၊ တတ္ထ သော ဘိက္ခု အဗ္ဘေတဗ္ဗော။ ဧကေနပိ စေ ဦနော ဝီသတိဂဏော ဘိက္ခုသံဃော တံ ဘိက္ခုံ အဗ္ဘေယျ၊ သော စ ဘိက္ခု အနဗ္ဘိတော၊ တေ စ ဘိက္ခူ ဂါရယှာ၊ အယံ တတ္ထ သာမီစိ။ တတ္ထာယသ္မန္တေ ပုစ္ဆာမိ, ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ၊ ဒုတိယမ္ပိ ပုစ္ဆာမိ, ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ၊ တတိယမ္ပိ ပုစ္ဆာမိ, ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ၊ ပရိသုဒ္ဓေတ္ထာယသ္မန္တော၊ တသ္မာ တုဏှီ၊ ဧဝမေတံ ဓာရယာမီတိ။

သံဃာဒိသေသော နိဋ္ဌိတော။

အနိယတုဒ္ဒေသ

ဣမေ ခေါ ပနာယသ္မန္တော ဒွေ အနိယတာ ဓမ္မာ

ဥဒ္ဒေသံ အာဂစ္ဆန္တိ။

ပဌမ အနိယတ သိက္ခာပဒ

၁။ *ယော ပန ဘိက္ခု မာတုဂါမေန သဒ္ဓိံ ဧကော ဧကာယ ရဟော ပဋိစ္ဆန္နေ အာသနေ အလံကမ္မနိယေ နိသဇ္ဇံ ကပ္ပေယျ၊ တမေနံ သဒ္ဓေယျဝစသာ ဥပါသိကာ ဒိသွာ တိဏ္ဏံ ဓမ္မာနံ အညတရေန ဝဒေယျ ပါရာဇိကေန ဝါ သံဃာဒိသေသေန ဝါ ပါစိတ္တိယေန ဝါ၊ နိသဇ္ဇံ ဘိက္ခု ပဋိဇာနမာနော တိဏ္ဏံ ဓမ္မာနံ အညတရေန ကာရေတဗ္ဗော ပါရာဇိကေန ဝါ သံဃာဒိသေသေန ဝါ

āyasmato kho pāpakā samācārā dissanti c’eva suyyanti ca, kulāni c’āyasmatā duṭṭhāni dissanti c’eva suyyanti ca, pakkamatāyasmā imamhā āvāsā, alaṁ te idha vāsenā”ti. Evañca so bhikkhu bhikkhūhi vuccamāno tath’eva paggaṇheyya, so bhikkhu bhikkhūhi yāvatatiyaṁ samanubhāsitabbo tassa paṭinissaggāya, yāvatatiyañce samanubhāsiyamāno taṁ paṭinissajjeyya, icc’etaṁ kusalaṁ, no ce paṭinissajjeyya, saṁghādiseso.

Uddiṭṭhā kho āyasmanto terasa saṁghādisesā dhammā nava paṭhamāpattikā, cattāro yāvatatiyakā. Yesaṁ bhikkhu aññataraṁ vā aññataraṁ vā āpajjitvā yāvatīhaṁ jānaṁ paṭicchādeti, tāvatīhaṁ tena bhikkhunā akāmā parivatthabbaṁ. Parivutthaparivāsena bhikkhunā uttari chārattaṁ bhikkhumānattāya paṭipajjitabbaṁ. Ciṇṇamānatto bhikkhu yattha siyā vīsatigaṇo bhikkhusaṁgho, tattha so bhikkhu abbhetabbo. Ekenapi ce ūno vīsatigaṇo bhikkhusaṁgho taṁ bhikkhuṁ abbheyya, so ca bhikkhu anabbhito, te ca bhikkhū gārayhā. Ayaṁ tattha sāmīci. Tatth’āyasmante pucchāmi, kacci’ttha parisuddhā? Dutiyampi pucchāmi, kacci’ttha parisuddhā? Tatiyampi pucchāmi, kacci’ttha parisuddhā? Parisuddh’etth’āyasmanto, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmīti.

Saṁghādiseso niṭṭhito.

Aniyatuddesa

Ime kho pan’āyasmanto dve Aniyatā dhammā
uddesaṁ āgacchanti.

Paṭhama aniyata sikkhāpada

1. * Yo pana bhikkhu mātugāmena saddhiṁ eko ekāya raho paṭicchanne āsane alaṁkammaniye nisajjaṁ kappeyya, tamenaṁ saddheyyavacasā upāsikā disvā tiṇṇaṁ dhammānaṁ aññatarena vadeyya pārājikena vā saṁghādisesena vā pācittiyena vā, nisajjaṁ bhikkhu paṭijānamāno tiṇṇaṁ dhammānaṁ aññatarena kāretabbo pārājikena vā saṁghādisesena vā

ပါစိတ္တိယေန ဝါ၊ ယေန ဝါ သာ သဒ္ဓေယျဝစသာ ဥပါသိကာ ဝဒေယျ၊ တေန သော ဘိက္ခု ကာရေတဗ္ဗော၊ အယံ ဓမ္မော အနိယတော။

ဒုတိယ အနိယတ သိက္ခာပဒ

၂။ *န ဟေဝ ခေါ ပန ပဋိစ္ဆန္နံ အာသနံ ဟောတိ နာလံကမ္မနိယံ၊ အလဉ္စ ခေါ ဟောတိ မာတုဂါမံ ဒုဋ္ဌုလ္လာဟိ ဝါစာဟိ ဩဘာသိတုံ၊ ယော ပန ဘိက္ခု တထာရူပေ အာသနေ မာတုဂါမေန သဒ္ဓိံ ဧကော ဧကာယ ရဟော နိသဇ္ဇံ ကပ္ပေယျ၊ တမေနံ သဒ္ဓေယျဝစသာ ဥပါသိကာ ဒိသွာ ဒွိန္နံ ဓမ္မာနံ အညတရေန ဝဒေယျ သံဃာဒိသေသေန ဝါ ပါစိတ္တိယေန ဝါ၊ နိသဇ္ဇံ ဘိက္ခု ပဋိဇာနမာနော ဒွိန္နံ ဓမ္မာနံ အညတရေန ကာရေတဗ္ဗော သံဃာဒိသေသေန ဝါ ပါစိတ္တိယေန ဝါ၊ ယေန ဝါ သာ သဒ္ဓေယျဝစသာ ဥပါသိကာ ဝဒေယျ၊ တေန သော ဘိက္ခု ကာရေတဗ္ဗော၊ အယမ္ပိ ဓမ္မော အနိယတော။

ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ ခေါ အာယသ္မန္တော ဒွေ အနိယတာ ဓမ္မာ။ တတ္ထာယသ္မန္တေ ပုစ္ဆာမိ, ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ၊ ဒုတိယမ္ပိ ပုစ္ဆာမိ, ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ၊ တတိယမ္ပိ ပုစ္ဆာမိ, ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ၊ ပရိသုဒ္ဓေတ္ထာယသ္မန္တော၊ တသ္မာ တုဏှီ၊ ဧဝမေတံ ဓာရယာမီတိ။

အနိယတော နိဋ္ဌိတော။

နိဿဂ္ဂိယ ပါစိတ္တိယ

ဣမေ ခေါ ပနာယသ္မန္တော တိံသ နိဿဂ္ဂိယာ ပါစိတ္တိယာ
ဓမ္မာ ဥဒ္ဒေသံ အာဂစ္ဆန္တိ။

ကထိန သိက္ခာပဒ

၁။ နိဋ္ဌိတစီဝရသ္မိံ ဘိက္ခုနာ ဥဗ္ဘတသ္မိံ ကထိနေ ဒသာဟပရမံ အတိရေက-စီဝရံ ဓာရေတဗ္ဗံ၊ တံ အတိက္ကာမယတော နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။

ဥဒေါသိတ သိက္ခာပဒ

၂။ နိဋ္ဌိတစီဝရသ္မိံ ဘိက္ခုနာ ဥဗ္ဘတသ္မိံ ကထိနေ ဧကရတ္တမ္ပိ စေ ဘိက္ခု တိစီဝရေန ဝိပ္ပဝသေယျ၊ အညတြ ဘိက္ခုသမ္မုတိယာ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။

pācittiyena vā, Yena vā sā saddheyyavacasā upāsikā vadeyya, tena so bhikkhu kāretabbo, ayaṁ dhammo aniyato.

Dutiya aniyata sikkhāpada

2. * Na h’eva kho pana paṭicchannaṁ āsanaṁ hoti n’ālaṁkammaniyaṁ, alañca kho hoti mātugāmaṁ duṭṭhullāhi vācāhi obhāsituṁ. Yo pana bhikkhu tathārūpe āsane mātugāmena saddhiṁ eko ekāya raho nisajjaṁ kappeyya, tamenaṁ saddheyyavacasā upāsikā disvā dvinnaṁ dhammānaṁ aññatarena vadeyya saṁghādisesena vā Pācittiyena vā, nisajjaṁ bhikkhu paṭijānamāno dvinnaṁ dhammānaṁ aññatarena kāretabbo saṁghādisesena vā pācittiyena vā. Yena vā sā saddheyyavacasā upāsikā vadeyya, tena so bhikkhu kāretabbo, ayampi dhammo aniyato.

Uddiṭṭhā kho āyasmanto dve aniyatā dhammā. Tatth’āyasmante pucchāmi, kacci’ttha parisuddhā? Dutiyampi pucchāmi, kacci’ttha parisuddhā? Tatiyampi pucchāmi kacci’ttha parisuddhā. Parisuddh’etth’āyasmanto, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmīti.

Aniyato niṭṭhito.

Nissaggiya pācittiya

Ime kho panāyasmanto tiṁsa nissaggiyā pācittiyā dhammā uddesaṁ āgacchanti.

Kathina sikkhāpada

1. Niṭṭhitacīvarasmiṁ bhikkhunā ubbhatasmiṁ kathine dasāhaparamaṁ atirekacīvaraṁ dhāretabbaṁ, taṁ atikkāmayato nissaggiyaṁ pācittiyaṁ.

Udosita sikkhāpada

2. Niṭṭhitacīvarasmiṁ bhikkhunā ubbhatasmiṁ kathine ekarattampi ce bhikkhu ticīvarena vippavaseyya, aññatra bhikkhusammutiyā nissaggiyaṁ pācittiyaṁ.

အကာလစီဝရ သိက္ခာပဒ

၃။ နိဋ္ဌိတစီဝရသ္မိံ ဘိက္ခုနာ ဥဗ္ဘတသ္မိံ ကထိနေ ဘိက္ခုနော ပနေဝ အကာလစီဝရံ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ အာကင်္ခမာနေန ဘိက္ခုနာ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ခိပ္ပမေဝ ကာရေတဗ္ဗံ၊ နော စ’ဿ ပါရိပူရိ၊ မာသပရမံ တေန ဘိက္ခုနာ တံ စီဝရံ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ ဦနဿ ပါရိပူရိယာ သတိယာ ပစ္စာသာယ။ တတော စေ ဥတ္တရိ နိက္ခိပေယျ သတိယာပိ ပစ္စာသာယ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။

ပုရာဏ စီဝရ သိက္ခာပဒ

၄။ *ယော ပန ဘိက္ခု အညာတိကာယ ဘိက္ခုနိယာ ပုရာဏစီဝရံ ဓောဝါပေယျ ဝါ ရဇာပေယျ ဝါ အာကောဋာပေယျ ဝါ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။

စီဝရ ပဋိဂ္ဂဟဏ သိက္ခာပဒ

၅။ *ယော ပန ဘိက္ခု အညာတိကာယ ဘိက္ခုနိယာ ဟတ္ထတော စီဝရံ ပဋိဂ္ဂဏှေယျ အညတြ ပါရိဝတ္တကာ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။

အညာတက ဝိညတ္တိ သိက္ခာပဒ

၆။ ယော ပန ဘိက္ခု အညာတကံ ဂဟပတိံ ဝါ ဂဟပတာနိံ ဝါ စီဝရံ ဝိညာပေယျ အညတြ သမယာ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။ တတ္ထာယံ သမယော၊ အစ္ဆိန္နစီဝရော ဝါ ဟောတိ ဘိက္ခု, နဋ္ဌစီဝရော ဝါ၊ အယံ တတ္ထ သမယော။

တတုတ္တရိ သိက္ခာပဒ

၇။ တဉ္စေ အညာတကော ဂဟပတိ ဝါ ဂဟပတာနီ ဝါ ဗဟူဟိ စီဝရေဟိ အဘိဟဋ္ဌုံ ပဝါရေယျ၊ သန္တရုတ္တရပရမံ တေန ဘိက္ခုနာ တတော စီဝရံ သာဒိတဗ္ဗံ။ တတော စေ ဥတ္တရိ သာဒိယေယျ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။

ပဌမ ဥပက္ခဋ သိက္ခာပဒ

၈။ ဘိက္ခုံ ပနေဝ ဥဒ္ဒိဿ အညာတကဿ ဂဟပတိဿ ဝါ ဂဟပတာနိယာ ဝါ စီဝရစေတာပန္နံ ဥပက္ခဋံ ဟောတိ “ဣမိနာ စီဝရစေတာပန္နေန စီဝရံ စေတာပေတွာ ဣတ္ထန္နာမံ ဘိက္ခုံ စီဝရေန အစ္ဆာဒေဿာမီ”တိ၊ တတြ စေ သော ဘိက္ခု ပုဗ္ဗေ အပ္ပဝါရိတော ဥပသင်္ကမိတွာ စီဝရေ ဝိကပ္ပံ အာပဇ္ဇေယျ “သာဓု ဝတ မံ အာယသ္မာ ဣမိနာ စီဝရစေတာပန္နေန ဧဝရူပံ ဝါ ဧဝရူပံ ဝါ စီဝရံ စေတာပေတွာ အစ္ဆာဒေဟီ”တိ ကလျာဏကမျတံ ဥပါဒါယ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။

Akālacīvara sikkhāpada

3. Niṭṭhitacīvarasmiṁ bhikkhunā ubbhatasmiṁ kathine bhikkhuno pan’eva akālacīvaraṁ uppajjeyya, ākaṅkhamānena bhikkhunā paṭiggahetabbaṁ, paṭiggahetvā khippameva kāretabbaṁ, no c’assa pāripūri, māsaparamaṁ tena bhikkhunā taṁ cīvaraṁ nikkhipitabbaṁ ūnassa pāripūriyā satiyā paccāsāya. Tato ce uttari nikkhipeyya satiyāpi paccāsāya, nissaggiyaṁ pācittiyaṁ.

Purāṇa cīvara sikkhāpada

4. * Yo pana bhikkhu aññātikāya bhikkhuniyā purāṇacīvaraṁ dhovāpeyya vā rajāpeyya vā ākoṭāpeyya vā, nissaggiyaṁ pācittiyaṁ.

Cīvara paṭiggahaṇa sikkhāpada

5. * Yo pana bhikkhu aññātikāya bhikkhuniyā hatthato cīvaraṁ paṭiggaṇheyya aññatra pārivattakā, nissaggiyaṁ pācittiyaṁ.

Aññātaka viññatti sikkhāpada

6. Yo pana bhikkhu aññātakaṁ gahapatiṁ vā gahapatāniṁ vā cīvaraṁ viññāpeyya aññatra samayā, nissaggiyaṁ pācittiyaṁ. Tatth’āyaṁ samayo, acchinnacīvaro vā hoti bhikkhu, naṭṭhacīvaro vā, ayaṁ tattha samayo.

Tatuttari sikkhāpada

7. Tañce aññātako gahapati vā gahapatānī vā bahūhi cīvarehi abhihaṭṭhuṁ pavāreyya, santaruttaraparamaṁ tena bhikkhunā tato cīvaraṁ sāditabbaṁ. Tato ce uttari sādiyeyya, nissaggiyaṁ pācittiyaṁ.

Paṭhama upakkhaṭa sikkhāpada

8. Bhikkhuṁ pan’eva uddissa aññātakassa gahapatissa vā gahapatāniyā vā cīvaracetāpannaṁ upakkhaṭaṁ hoti “iminā cīvaracetāpannena cīvaraṁ cetāpetvā itthannāmaṁ bhikkhuṁ cīvarena acchādessāmī”ti. Tatra ce so bhikkhu pubbe appavārito upasaṅkamitvā cīvare vikappaṁ āpajjeyya “sādhu vata maṁ āyasmā iminā cīvaracetāpannena evarūpaṁ vā evarūpaṁ vā cīvaraṁ cetāpetvā acchādehī”ti kalyāṇakamyataṁ upādāya, nissaggiyaṁ pācittiyaṁ.

ဒုတိယ ဥပက္ခဋ သိက္ခာပဒ

၉။ ဘိက္ခုံ ပနေဝ ဥဒ္ဒိဿ အညာတကာနံ ဂဟပတီနံ ဝါ ဂဟပတာနီနံ ဝါ ပစ္စေကစီဝရစေတာပန္နာနိ ဥပက္ခဋာနိ ဟောန္တိ ''ဣမေဟိ မယံ ပစ္စေကစီဝရစေတာပန္နေဟိ ပစ္စေကစီဝရာနိ စေတာပေတွာ ဣတ္ထန္နာမံ ဘိက္ခုံ စီဝရေဟိ အစ္ဆာဒေဿာမာ''တိ၊ တတြ စေ သော ဘိက္ခု ပုဗ္ဗေ အပ္ပဝါရိတော ဥပသင်္ကမိတွာ စီဝရေ ဝိကပ္ပံ အာပဇ္ဇေယျ “သာဓု ဝတ မံ အာယသ္မန္တော ဣမေဟိ ပစ္စေကစီဝရစေတာပန္နေဟိ ဧဝရူပံ ဝါ ဧဝရူပံ ဝါ စီဝရံ စေတာပေတွာ အစ္ဆာဒေထ ဥဘောဝ သန္တာ ဧကေနာ”တိ ကလျာဏကမျတံ ဥပါဒါယ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။

ရာဇ သိက္ခာပဒ

၁၀။ ဘိက္ခုံ ပနေဝ ဥဒ္ဒိဿ ရာဇာ ဝါ ရာဇဘောဂ္ဂေါ ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဂဟပတိကော ဝါ ဒူတေန စီဝရစေတာပန္နံ ပဟိဏေယျ “ဣမိနာ စီဝရစေတာပန္နေန စီဝရံ စေတာပေတွာ ဣတ္ထန္နာမံ ဘိက္ခုံ စီဝရေန အစ္ဆာဒေဟီ''တိ။ သော စေ ဒူတော တံ ဘိက္ခုံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝံ ဝဒေယျ “ဣဒံ ခေါ ဘန္တေ အာယသ္မန္တံ ဥဒ္ဒိဿ စီဝရစေတာပန္နံ အာဘတံ၊ ပဋိဂ္ဂဏှာတု အာယသ္မာ စီဝရစေတာပန္န''န္တိ။ တေန ဘိက္ခုနာ သော ဒူတော ဧဝမဿ ဝစနီယော ''န ခေါ မယံ အာဝုသော စီဝရစေတာပန္နံ ပဋိဂ္ဂဏှာမ၊ စီဝရဉ္စ ခေါ မယံ ပဋိဂ္ဂဏှာမ ကာလေန ကပ္ပိယ''န္တိ။ သော စေ ဒူတော တံ ဘိက္ခုံ ဧဝံ ဝဒေယျ ''အတ္ထိ ပနာယသ္မတော ကောစိ ဝေယျာဝစ္စကရော''တိ။ စီဝရတ္ထိကေန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနာ ဝေယျာဝစ္စကရော နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗော အာရာမိကော ဝါ ဥပါသကော ဝါ “ဧသော ခေါ အာဝုသော ဘိက္ခူနံ ဝေယျာဝစ္စကရော”တိ။ သော စေ ဒူတော တံ ဝေယျာဝစ္စကရံ သညာပေတွာ တံ ဘိက္ခုံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝံ ဝဒေယျ ''ယံ ခေါ ဘန္တေ အာယသ္မာ ဝေယျာဝစ္စကရံ နိဒ္ဒိသိ၊ သညတ္တော သော မယာ၊ ဥပသင်္ကမတာယသ္မာ ကာလေန၊ စီဝရေန တံ အစ္ဆာဒေဿတီ”တိ။ စီဝရတ္ထိကေန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနာ ဝေယျာဝစ္စကရော ဥပသင်္ကမိတွာ ဒွတ္တိက္ခတ္တုံ စောဒေတဗ္ဗော သာရေတဗ္ဗော “အတ္ထော မေ အာဝုသော စီဝရေနာ''တိ၊ ဒွတ္တိက္ခတ္တုံ စောဒယမာနော သာရယမာနော တံ စီဝရံ အဘိနိပ္ဖာဒေယျ၊ ဣစ္စေတံ ကုသလံ၊ နော စေ အဘိနိပ္ဖာဒေယျ၊ စတုက္ခတ္တုံ ပဉ္စက္ခတ္တုံ ဆက္ခတ္တုပရမံ တုဏှီဘူတေန ဥဒ္ဒိဿ ဌာတဗ္ဗံ၊ စတုက္ခတ္တုံ ပဉ္စက္ခတ္တုံ ဆက္ခတ္တုပရမံ တုဏှီဘူတော ဥဒ္ဒိဿ တိဋ္ဌမာနော တံ စီဝရံ အဘိနိပ္ဖာဒေယျ၊ ဣစ္စေတံ ကုသလံ၊ တတော စေ ဥတ္တရိ ဝါယမမာနော တံ စီဝရံ အဘိနိပ္ဖာဒေယျ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။

Dutiya upakkhaṭa sikkhāpada

9. Bhikkhuṁ pan’eva uddissa ubhinnaṁ aññātakānaṁ gahapatīnaṁ vā gahapatānīnaṁ vā paccekacīvaracetāpannāni upakkhaṭāni honti “imehi mayaṁ paccekacīvaracetāpannehi paccekacīvarāni cetāpetvā itthannāmaṁ bhikkhuṁ cīvarehi acchādessāmā”ti. Tatra ce so bhikkhu pubbe appavārito upasaṅkamitvā cīvare vikappaṁ āpajjeyya “sādhu vata maṁ āyasmanto imehi paccekacīvaracetāpannehi evarūpaṁ vā evarūpaṁ vā cīvaraṁ cetāpetvā acchādetha ubho’va santā ekenā”ti kalyāṇakamyataṁ upādāya, nissaggiyaṁ pācittiyaṁ.

Rāja sikkhāpada

10. Bhikkhuṁ pan’eva uddissa rājā vā rājabhoggo vā brāhmaṇo vā gahapatiko vā dūtena cīvaracetāpannaṁ pahiṇeyya “iminā cīvaracetāpannena cīvaraṁ cetāpetvā itthannāmaṁ bhikkhuṁ cīvarena acchādehī”ti. So ce dūto taṁ bhikkhuṁ upasaṅkamitvā evaṁ vadeyya “idaṁ kho bhante āyasmantaṁ uddissa cīvaracetāpannaṁ ābhataṁ, paṭiggaṇhātu āyasmā cīvaracetāpannan”ti. Tena bhikkhunā so dūto evamassa vacanīyo “na kho mayaṁ āvuso cīvaracetāpannaṁ paṭiggaṇhāma, cīvarañca kho mayaṁ paṭiggaṇhāma kālena kappiyan”ti. So ce dūto taṁ bhikkhuṁ evaṁ vadeyya “atthi pan’āyasmato koci veyyāvaccakaro”ti. Cīvaratthikena bhikkhave bhikkhunā veyyāvaccakaro niddisitabbo ārāmiko vā upāsako vā “eso kho āvuso bhikkhūnaṁ veyyāvaccakaro”ti. So ce dūto taṁ veyyāvaccakaraṁ saññāpetvā taṁ bhikkhuṁ upasaṅkamitvā evaṁ vadeyya “yaṁ kho bhante āyasmā veyyāvaccakaraṁ niddisi, saññatto so mayā, upasaṅkamat’āyasmā kālena, cīvarena taṁ acchādessatī”ti. Cīvaratthikena bhikkhave bhikkhunā veyyāvaccakaro upasaṅkamitvā dvattikkhattuṁ codetabbo sāretabbo “attho me āvuso cīvarenā”ti. Dvattikkhattuṁ codayamāno sārayamāno taṁ cīvaraṁ abhinipphādeyya, icc’etaṁ kusalaṁ, no ce abhinipphādeyya, catukkhattuṁ pañcakkhattuṁ chakkhattuparamaṁ tuṇhībhūtena uddissa ṭhātabbaṁ. Catukkhattuṁ pañcakkhattuṁ chakkhattuparamaṁ tuṇhībhūto uddissa tiṭṭhamāno taṁ cīvaraṁ abhinipphādeyya, icc’etaṁ kusalaṁ, tato ce uttari vāyamamāno taṁ cīvaraṁ abhinipphādeyya, nissaggiyaṁ pācittiyaṁ.

နော စေ အဘိနိပ္ဖာဒေယျ၊ ယတ’ဿ စီဝရစေတာပန္နံ အာဘတံ၊ တတ္ထ သာမံ ဝါ ဂန္တဗ္ဗံ၊ ဒူတော ဝါ ပါဟေတဗ္ဗော “ယံ ခေါ တုမှေ အာယသ္မန္တော ဘိက္ခုံ ဥဒ္ဒိဿ စီဝရစေတာပန္နံ ပဟိဏိတ္ထ၊ န တံ တဿ ဘိက္ခုနော ကိဉ္စိ အတ္ထံ အနုဘောတိ၊ ယုဉ္ဇန္တာယသ္မန္တော သကံ၊ မာ ဝေါ သကံ ဝိနဿာ”တိ၊ အယံ တတ္ထ သာမီစိ။

ကထိနဝဂ္ဂေါ ပဌမော။

ကောသိယ သိက္ခာပဒ

၁၁။ *ယော ပန ဘိက္ခု ကောသိယမိဿကံ သန္ထတံ ကာရာပေယျ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။

သုဒ္ဓ ကာဠက သိက္ခာပဒ

၁၂။ *ယော ပန ဘိက္ခု သုဒ္ဓကာဠကာနံ ဧဠကလောမာနံ သန္ထတံ ကာရာပေယျ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။

ဒွေဘာဂ သိက္ခာပဒ

၁၃။ *နဝံ ပန ဘိက္ခုနာ သန္ထတံ ကာရယမာနေန ဒွေ ဘာဂါ သုဒ္ဓကာဠကာနံ ဧဠကလောမာနံ အာဒါတဗ္ဗာ, တတိယံ ဩဒါတာနံ, စတုတ္ထံ ဂေါစရိယာနံ။ အနာဒါ စေ ဘိက္ခု ဒွေ ဘာဂေ သုဒ္ဓကာဠကာနံ ဧဠကလောမာနံ, တတိယံ ဩဒါတာနံ, စတုတ္ထံ ဂေါစရိယာနံ, နဝံ သန္ထတံ ကာရာပေယျ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။

ဆဗ္ဗဿ သိက္ခာပဒ

၁၄။ *နဝံ ပန ဘိက္ခုနာ သန္ထတံ ကာရာပေတွာ ဆဗ္ဗဿာနိ ဓာရေတဗ္ဗံ၊ ဩရေန စေ ဆန္နံ ဝဿာနံ တံ သန္ထတံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ဝါ အဝိဿဇ္ဇေတွာ ဝါ အညံ နဝံ သန္ထတံ ကာရာပေယျ အညတြ ဘိက္ခုသမ္မုတိယာ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။

နိသီဒန သန္ထတ သိက္ခာပဒ

၁၅။ *နိသီဒနသန္ထတံ ပန ဘိက္ခုနာ ကာရယမာနေန ပုရာဏသန္ထတဿ သာမန္တာ သုဂတဝိဒတ္ထိ အာဒါတဗ္ဗာ ဒုဗ္ဗဏ္ဏကရဏာယ။ အနာဒါ စေ ဘိက္ခု

no ce abhinipphādeyya, yat'assa cīvaracetāpannaṁ ābhataṁ, tattha sāmaṁ vā gantabbaṁ, dūto vā pāhetabbo "yaṁ kho tumhe āyasmanto bhikkhuṁ uddissa cīvaracetāpannaṁ pahiṇittha, na taṁ tassa bhikkhuno kiñci atthaṁ anubhoti, yuñjant'āyasmanto sakaṁ, mā vo sakaṁ vinassā"ti, ayaṁ tattha sāmīci.

Kathinavaggo paṭhamo.

Kosiya sikkhāpada

11. * Yo pana bhikkhu kosiyamissakaṁ santhataṁ kārāpeyya, nissaggiyaṁ pācittiyaṁ.

Suddha kāḷaka sikkhāpada

12. * Yo pana bhikkhu suddhakāḷakānaṁ eḷakalomānaṁ santhataṁ kārāpeyya, nissaggiyaṁ pācittiyaṁ.

Dvebhāga sikkhāpada

13. * Navaṁ pana bhikkhunā santhataṁ kārayamānena dve bhāgā suddhakāḷakānaṁ eḷakalomānaṁ ādātabbā tatiyaṁ odātānaṁ catutthaṁ gocariyānaṁ. Anādā ce bhikkhu dve bhāge suddhakāḷakānaṁ eḷakalomānaṁ tatiyaṁ odātānaṁ catutthaṁ gocariyānaṁ navaṁ santhataṁ kārāpeyya, nissaggiyaṁ pācittiyaṁ.

Chabbassa sikkhāpada

14. * Navaṁ pana bhikkhunā santhataṁ kārāpetvā chabbassāni dhāretabbaṁ. Orena ce channaṁ vassānaṁ taṁ santhataṁ vissajjetvā vā avissajjetvā vā aññaṁ navaṁ santhataṁ kārāpeyya aññatra bhikkhusammutiyā, nissaggiyaṁ pācittiyaṁ.

Nisidana santhata sikkhāpada

15. * Nisīdanasanthataṁ pana bhikkhunā kārayamānena purāṇasanthatassa sāmantā Sugatavidatthi ādātabbā dubbaṇṇakaraṇāya. Anādā ce bhikkhu

ပုရာဏသန္ထတဿ သာမန္တာ သုဂတဝိဒတ္ထိံ, နဝံ နိသီဒနသန္ထတံ ကာရာပေယျ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။

ဧဠက လောမ သိက္ခာပဒ

၁၆။ *ဘိက္ခုနော ပနေဝ အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နဿ ဧဠကလောမာနိ ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ၊ အာကင်္ခမာနေန ဘိက္ခုနာ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗာနိ၊ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ တိယောဇနပရမံ သဟတ္ထာ ဟရိတဗ္ဗာနိ အသန္တေ ဟာရကေ။ တတော စေ ဥတ္တရိ ဟရေယျ၊ အသန္တေပိ ဟာရကေ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။

ဧဠက လောမ ဓောဝါပန သိက္ခာပဒ

၁၇။ *ယော ပန ဘိက္ခု အညာတိကာယ ဘိက္ခုနိယာ ဧဠကလောမာနိ ဓောဝါပေယျ ဝါ ရဇာပေယျ ဝါ ဝိဇဋာပေယျ ဝါ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။

ရူပိယ သိက္ခာပဒ

၁၈။ ယော ပန ဘိက္ခု ဇာတရူပရဇတံ ဥဂ္ဂဏှေယျ ဝါ ဥဂ္ဂဏှာပေယျ ဝါ ဥပနိက္ခိတ္တံ ဝါ သာဒိယေယျ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။

ရူပိယ သံဝေါဟာရ သိက္ခာပဒ

၁၉။ ယော ပန ဘိက္ခု နာနပ္ပကာရကံ ရူပိယသံဝေါဟာရံ သမာပဇ္ဇေယျ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။

ကယ ဝိက္ကယ သိက္ခာပဒ

၂၀။ ယော ပန ဘိက္ခု နာနပ္ပကာရကံ ကယဝိက္ကယံ သမာပဇ္ဇေယျ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။

ကောသိယဝဂ္ဂေါ ဒုတိယော။

ပတ္တ သိက္ခာပဒ

၂၁။ *ဒသာဟပရမံ အတိရေကပတ္တော ဓာရေတဗ္ဗော၊ တံ အတိက္ကာမယတော နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။

ဦန ပဉ္စဗန္ဓန သိက္ခာပဒ

၂၂။ ယော ပန ဘိက္ခု ဦနပဉ္စဗန္ဓနေန ပတ္တေန အညံ နဝံ ပတ္တံ စေတာပေယျ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။ တေန ဘိက္ခုနာ သော ပတ္တော ဘိက္ခုပရိသာယ

purāṇasantha tassa sāmantā Sugatavidatthiṁ navaṁ nisīdanasanthataṁ kārāpeyya, nissaggiyaṁ pācittiyaṁ.

Eḷaka loma sikkhāpada

16. * Bhikkhuno pan’eva addhānamaggappaṭipannassa eḷakalomāni uppajjeyyuṁ, ākaṅkhamānena bhikkhunā paṭiggahetabbāni, paṭiggahetvā tiyojanaparamaṁ sahatthā haritabbāni asante hārake. Tato ce uttari hareyya, asantepi hārake, nissaggiyaṁ pācittiyaṁ.

Eḷaka loma dhovāpana sikkhāpada

17. * Yo pana bhikkhu aññātikāya bhikkhuniyā eḷakalomāni dhovāpeyya vā rajāpeyya vā vijaṭāpeyya vā, nissaggiyaṁ pācittiyaṁ.

Rūpiya sikkhāpada

18. Yo pana bhikkhu jātarūparajataṁ uggaṇheyya vā uggaṇhāpeyya vā upanikkhittaṁ vā sādiyeyya, nissaggiyaṁ pācittiyaṁ.

Rūpiya saṁvohāra sikkhāpada

19. Yo pana bhikkhu nānappakārakaṁ rūpiyasaṁvohāraṁ samāpajjeyya, nissaggiyaṁ pācittiyaṁ.

Kaya vikkaya sikkhāpada

20. Yo pana bhikkhu nānappakārakaṁ kayavikkayaṁ samāpajjeyya, nissaggiyaṁ pācittiyaṁ.

Kosiyavaggo dutiyo.

Patta sikkhāpada

21. * Dasāhaparamaṁ atirekapatto dhāretabbo, taṁ atikkāmayato nissaggiyaṁ pācittiyaṁ.

Ūna pañcabandhana sikkhāpada

22. Yo pana bhikkhu ūnapañcabandhanena pattena aññaṁ navaṁ pattaṁ cetāpeyya, nissaggiyaṁ pācittiyaṁ. Tena bhikkhunā so patto bhikkhuparisāya

နိဿဇ္ဇိတဗ္ဗော၊ ယော စ တဿာ ဘိက္ခုပရိသာယ ပတ္တပရိယန္တော၊ သော တဿ ဘိက္ခုနော ပဒါတဗ္ဗော ‘‘အယံ တေ ဘိက္ခု ပတ္တော ယာဝ ဘေဒနာယ ဓာရေတဗ္ဗော’’တိ၊ အယံ တတ္ထ သာမီစိ။

ဘေသဇ္ဇ သိက္ခာပဒ

၂၃။ ယာနိ ခေါ ပန တာနိ ဂိလာနာနံ ဘိက္ခူနံ ပဋိသာယနီယာနိ ဘေသဇ္ဇာနိ၊ သေယျထိဒံ၊ သပ္ပိ နဝနီတံ တေလံ မဓု ဖာဏိတံ၊ တာနိ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ သတ္တာဟပရမံ သန္နိဓိကာရကံ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာနိ၊ တံ အတိက္ကာမယတော နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။

ဝဿိက သာဋိက သိက္ခာပဒ

၂၄။ *“မာသော သေသော ဂိမှာန”န္တိ ဘိက္ခုနာ ဝဿိကသာဋိကစီဝရံ ပရိယေသိတဗ္ဗံ၊ “အဍ္ဎမာသော သေသော ဂိမှာန”န္တိ ကတွာ နိဝါသေတဗ္ဗံ။ ဩရေန စေ “မာသော သေသော ဂိမှာန”န္တိ ဝဿိကသာဋိကစီဝရံ ပရိယေသေယျ၊ ဩရေန“ဍ္ဎမာသော သေသော ဂိမှာန”န္တိ ကတွာ နိဝါသေယျ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။

စီဝရ အစ္ဆိန္ဒန သိက္ခာပဒ

၂၅။ ယော ပန ဘိက္ခု ဘိက္ခုဿ သာမံ စီဝရံ ဒတွာ ကုပိတော အနတ္တမနော အစ္ဆိန္ဒေယျ ဝါ အစ္ဆိန္ဒာပေယျ ဝါ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။

သုတ္တ ဝိညတ္တိ သိက္ခာပဒ

၂၆။ ယော ပန ဘိက္ခု သာမံ သုတ္တံ ဝိညာပေတွာ တန္တဝါယေဟိ စီဝရံ ဝါယာပေယျ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။

မဟာ ပေသကာရ သိက္ခာပဒ

၂၇။ ဘိက္ခုံ ပနေဝ ဥဒ္ဒိဿ အညာတကော ဂဟပတိ ဝါ ဂဟပတာနီ ဝါ တန္တဝါယေဟိ စီဝရံ ဝါယာပေယျ၊ တတြ စေ သော ဘိက္ခု ပုဗ္ဗေ အပ္ပဝါရိတော တန္တဝါယေ ဥပသင်္ကမိတွာ စီဝရေ ဝိကပ္ပံ အာပဇ္ဇေယျ “ဣဒံ ခေါ အာဝုသော စီဝရံ မံ ဥဒ္ဒိဿ ဝိယျတိ၊ အာယတဉ္စ ကရောထ၊ ဝိတ္ထတဉ္စ, အပ္ပိတဉ္စ, သုဝီတဉ္စ, သုပ္ပဝါယိတဉ္စ, သုဝိလေခိတဉ္စ, သုဝိတစ္ဆိတဉ္စ ကရောထ၊ အပ္ပေဝ နာမ မယမ္ပိ အာယသ္မန္တာနံ ကိဉ္စိမတ္တံ အနုပဒဇ္ဇေယျာမာ”တိ။ ဧဝဉ္စ သော ဘိက္ခု ဝတွာ ကိဉ္စိမတ္တံ အနုပဒဇ္ဇေယျ အန္တမသော ပိဏ္ဍပါတမတ္တမ္ပိ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။

nissajjitabbo, yo ca tassā bhikkhuparisāya pattapariyanto, so tassa bhikkhuno padātabbo "ayaṁ te bhikkhu patto yāva bhedanāya dhāretabbo"ti, ayaṁ tattha sāmīci.

Bhesajja sikkhāpada

23. Yāni kho pana tāni gilānānaṁ bhikkhūnaṁ paṭisāyanīyāni bhesajjāni, seyyathidaṁ, sappi navanītaṁ telaṁ madhu phāṇitaṁ, tāni paṭiggahetvā sattāhaparamaṁ sannidhikārakaṁ paribhuñjitabbāni, taṁ atikkāmayato nissaggiyaṁ pācittiyaṁ.

Vassika sāṭika sikkhāpada

24. * "Māso seso gimhānan"ti bhikkhunā vassikasāṭikacīvaraṁ pariyesitabbaṁ, "addhamāso seso gimhānan"ti katvā nivāsetabbaṁ. Orena ce "māso seso gimhānan"ti vassikasāṭikacīvaraṁ pariyeseyya, orena"ddhamāso seso gimhānan"ti katvā nivāseyya, nissaggiyaṁ pācittiyaṁ.

Cīvara acchindana sikkhāpada

25. Yo pana bhikkhu bhikkhussa sāmaṁ cīvaraṁ datvā kupito anattamano acchindeyya vā acchindāpeyya vā, nissaggiyaṁ pācittiyaṁ.

Sutta viññatti sikkhāpada

26. Yo pana bhikkhu sāmaṁ suttaṁ viññāpetvā tantavāyehi cīvaraṁ vāyāpeyya, nissaggiyaṁ pācittiyaṁ.

Mahā pesakāra sikkhāpada

27. Bhikkhuṁ pan'eva uddissa aññātako gahapati vā gahapatānī vā tantavāyehi cīvaraṁ vāyāpeyya, tatra ce so bhikkhu pubbe appavārito tantavāye upasaṅkamitvā cīvare vikappaṁ āpajjeyya "idaṁ kho āvuso cīvaraṁ maṁ uddissa viyyati, āyatañca karotha, vitthatañca appitañca suvītañca suppavāyitañca suvilekhitañca suvitacchitañca karotha, app'eva nāma mayampi āyasmantānaṁ kiñcimattaṁ anupadajjeyyāmā"ti. Evañca so bhikkhu vatvā kiñcimattaṁ anupadajjeyya antamaso piṇḍapātamattampi, nissaggiyaṁ pācittiyaṁ.

အစ္စေက စီဝရ သိက္ခာပဒ

၂၈။ ဒသာဟာနာဂတံ ကတ္တိကတေမာသိကပုဏ္ဏမံ ဘိက္ခုနော ပနေဝ အစ္စေကစီဝရံ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ အစ္စေကံ မညမာနေန ဘိက္ခုနာ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ယာဝ စီဝရကာလသမယံ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ။ တတော စေ ဥတ္တရိ နိက္ခိပေယျ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။

သာသင်္က သိက္ခာပဒ

၂၉။ *ဥပဝဿံ ခေါ ပန ကတ္တိကပုဏ္ဏမံ ယာနိ ခေါ ပန တာနိ အာရညကာနိ သေနာသနာနိ သာသင်္ကသမ္မတာနိ သပ္ပဋိဘယာနိ၊ တထာရူပေသု ဘိက္ခု သေနာသနေသု ဝိဟရန္တော အာကင်္ခမာနော တိဏ္ဏံ စီဝရာနံ အညတရံ စီဝရံ အန္တရဃရေ နိက္ခိပေယျ၊ သိယာ စ တဿ ဘိက္ခုနော ကောစိဒေဝ ပစ္စယော တေန စီဝရေန ဝိပ္ပဝါသာယ၊ ဆာရတ္တပရမံ တေန ဘိက္ခုနာ တေန စီဝရေန ဝိပ္ပဝသိတဗ္ဗံ။ တတော စေ ဥတ္တရိ ဝိပ္ပဝသေယျ အညတြ ဘိက္ခုသမ္မုတိယာ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။

ပရိဏတ သိက္ခာပဒ

၃၀။ ယော ပန ဘိက္ခု ဇာနံ သံဃိကံ လာဘံ ပရိဏတံ အတ္တနော ပရိဏာမေယျ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။

ပတ္တဝဂ္ဂေါ တတိယော။

ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ ခေါ အာယသ္မန္တော တိံသ နိဿဂ္ဂိယာ ပါစိတ္တိယာ ဓမ္မာ။ တတ္ထာယသ္မန္တေ ပုစ္ဆာမိ, ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ၊ ဒုတိယမ္ပိ ပုစ္ဆာမိ, ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ၊ တတိယမ္ပိ ပုစ္ဆာမိ, ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ၊ ပရိသုဒ္ဓေတ္ထာယသ္မန္တော၊ တသ္မာ တုဏှီ၊ ဧဝမေတံ ဓာရယာမီတိ။

နိဿဂ္ဂိယပါစိတ္တိယာ နိဋ္ဌိတာ။

သုဒ္ဓ ပါစိတ္တိယ

ဣမေ ခေါ ပနာယသ္မန္တော ဒွေနဝုတိ ပါစိတ္တိယာ
ဓမ္မာ ဥဒ္ဒေသံ အာဂစ္ဆန္တိ။

မုသာဝါဒ သိက္ခာပဒ

၁။ သမ္ပဇာနမုသာဝါဒေ ပါစိတ္တိယံ။

ဩမသဝါဒ သိက္ခာပဒ

၂။ ဩမသဝါဒေ ပါစိတ္တိယံ။

Acceka cīvara sikkhāpada

28. Dasāhānāgataṁ kattikatemāsikapuṇṇamaṁ bhikkhuno pan'eva accekacīvaraṁ uppajjeyya, accekaṁ maññamānena bhikkhunā paṭiggahetabbaṁ, paṭiggahetvā yāva cīvarakālasamayaṁ nikkhipitabbaṁ. Tato ce uttari nikkhipeyya, nissaggiyaṁ pācittiyaṁ.

Sāsaṅka sikkhāpada

29. * Upavassaṁ kho pana kattikapuṇṇamaṁ yāni kho pana tāni āraññakāni senāsanāni sāsaṅkasammatāni sappaṭibhayāni, tathārūpesu bhikkhu senāsanesu viharanto ākaṅkhamāno tiṇṇaṁ cīvarānaṁ aññataraṁ cīvaraṁ antaraghare nikkhipeyya, siyā ca tassa bhikkhuno kocideva paccayo tena cīvarena vippavāsāya, chārattaparamaṁ tena bhikkhunā tena cīvarena vippavasitabbaṁ. Tato ce uttari vippavaseyya aññatra bhikkhusammutiyā, nissaggiyaṁ pācittiyaṁ.

Pariṇata sikkhāpada

30. Yo pana bhikkhu jānaṁ saṁghikaṁ lābhaṁ pariṇataṁ attano pariṇāmeyya, nissaggiyaṁ pācittiyaṁ.

Pattavaggo tatiyo.

Uddiṭṭhā kho āyasmanto tiṁsa nissaggiyā pācittiyā dhammā. Tatth'āyasmante pucchāmi, kacci'ttha parisuddhā? Dutiyampi pucchāmi, kacci'ttha parisuddhā? Tatiyampi pucchāmi, kacci'ttha parisuddhā? Parisuddh'etth'āyasmanto, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmīti.

Nissaggiyapācittiyā niṭṭhitā.

Suddha pācittiya

Ime kho pan'āyasmanto dvenavuti pācittiyā dhammā uddesaṁ āgacchanti.

Musāvāda sikkhāpada

1. Sampajānamusāvāde pācittiyaṁ.

Omasavāda sikkhāpada

2. Omasavāde pācittiyaṁ.

ပေသုည သိက္ခာပဒ

၃။ ဘိက္ခုပေသုညေ ပါစိတ္တိယံ။

ပဒသော ဓမ္မ သိက္ခာပဒ

၄။ ယော ပန ဘိက္ခု အနုပသမ္ပန္နံ ပဒသော ဓမ္မံ ဝါစေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ပဌမ သဟသေယျ သိက္ခာပဒ

၅။ ယော ပန ဘိက္ခု အနုပသမ္ပန္နေန ဥတ္တရိဒိရတ္တတိရတ္တံ သဟသေယျံ ကပ္ပေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ဒုတိယ သဟသေယျ သိက္ခာပဒ

၆။ ယော ပန ဘိက္ခု မာတုဂါမေန သဟသေယျံ ကပ္ပေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ဓမ္မ ဒေသနာ သိက္ခာပဒ

၇။ ယော ပန ဘိက္ခု မာတုဂါမဿ ဥတ္တရိဆပ္ပဉ္စဝါစာဟိ ဓမ္မံ ဒေသေယျ အညတြ ဝိညုနာ ပုရိသဝိဂ္ဂဟေန၊ ပါစိတ္တိယံ။

ဘူတာရောစန သိက္ခာပဒ

၈။ ယော ပန ဘိက္ခု အနုပသမ္ပန္နဿ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မံ အာရောစေယျ၊ ဘူတသ္မိံ ပါစိတ္တိယံ။

ဒုဋ္ဌုလ္လာရောစန သိက္ခာပဒ

၉။ ယော ပန ဘိက္ခု ဘိက္ခုဿ ဒုဋ္ဌုလ္လံ အာပတ္တိံ အနုပသမ္ပန္နဿ အာရောစေယျ အညတြ ဘိက္ခုသမ္မုတိယာ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ပထဝီ ခဏန သိက္ခာပဒ

၁၀။ ယော ပန ဘိက္ခု ပထဝိံ ခဏေယျ ဝါ ခဏာပေယျ ဝါ ပါစိတ္တိယံ။

မုသာဝါဒဝဂ္ဂေါ ပဌမော။

ဘူတဂါမ သိက္ခာပဒ

၁၁။ ဘူတဂါမပါတဗျတာယ ပါစိတ္တိယံ။

အညဝါဒက သိက္ခာပဒ

၁၂။ အညဝါဒကေ, ဝိဟေသကေ ပါစိတ္တိယံ။

Pesuñña sikkhāpada

3. Bhikkhupesuññe pācittiyaṁ.

Padaso dhamma sikkhāpada

4. Yo pana bhikkhu anupasampannaṁ padaso dhammaṁ vāceyya, pācittiyaṁ.

Paṭhama sahaseyya sikkhāpada

5. Yo pana bhikkhu anupasampannena uttaridirattatirattaṁ sahaseyyaṁ kappeyya, pācittiyaṁ.

Dutiya sahaseyya sikkhāpada

6. Yo pana bhikkhu mātugāmena sahaseyyaṁ kappeyya, pācittiyaṁ.

Dhamma desanā sikkhāpada

7. Yo pana bhikkhu mātugāmassa uttarichappañcavācāhi dhammaṁ deseyya aññatra viññunā purisaviggahena, pācittiyaṁ.

Bhūtārocana sikkhāpada

8. Yo pana bhikkhu anupasampannassa uttarimanussadhammaṁ āroceyya, bhūtasmiṁ pācittiyaṁ.

Duṭṭhullārocana sikkhāpada

9. Yo pana bhikkhu bhikkhussa duṭṭhullaṁ āpattiṁ anupasampannassa āroceyya aññatra bhikkhusammutiyā, pācittiyaṁ.

Pathavī khaṇana sikkhāpada

10. Yo pana bhikkhu pathaviṁ khaṇeyya vā khaṇāpeyya vā pācittiyaṁ.

Musāvādavaggo paṭhamo.

Bhūtagāma sikkhāpada

11. Bhūtagāmapātabyatāya pācittiyaṁ.

Aññavādaka sikkhāpada

12. Aññavādake vihesake pācittiyaṁ.

ဥဇ္ဈာပနက သိက္ခာပဒ

၁၃။ ဥဇ္ဈာပနကေ, ခိယျနကေ ပါစိတ္တိယံ။

ပဌမ သေနာသန သိက္ခာပဒ

၁၄။ ယော ပန ဘိက္ခု သံဃိကံ မဉ္စံ ဝါ ပီဌံ ဝါ ဘိသိံ ဝါ ကောစ္ဆံ ဝါ အဇ္ဈောကာသေ သန္ထရိတွာ ဝါ သန္ထရာပေတွာ ဝါ တံ ပက္ကမန္တော နေဝ ဥဒ္ဓရေယျ, န ဥဒ္ဓရာပေယျ၊ အနာပုစ္ဆံ ဝါ ဂစ္ဆေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ဒုတိယ သေနာသန သိက္ခာပဒ

၁၅။ ယော ပန ဘိက္ခု သံဃိကေ ဝိဟာရေ သေယျံ သန္ထရိတွာ ဝါ သန္ထရာပေတွာ ဝါ တံ ပက္ကမန္တော နေဝ ဥဒ္ဓရေယျ, န ဥဒ္ဓရာပေယျ၊ အနာပုစ္ဆံ ဝါ ဂစ္ဆေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

အနုပခဇ္ဇ သိက္ခာပဒ

၁၆။ ယော ပန ဘိက္ခု သံဃိကေ ဝိဟာရေ ဇာနံ ပုဗ္ဗုပဂတံ ဘိက္ခုံ အနုပခဇ္ဇ သေယျံ ကပ္ပေယျ "ယဿ သမ္ဗာဓော ဘဝိဿတိ၊ သော ပက္ကမိဿတီ"တိ ဧတဒေဝ ပစ္စယံ ကရိတွာ အနညံ၊ ပါစိတ္တိယံ။

နိက္ကဍ္ဎန သိက္ခာပဒ

၁၇။ ယော ပန ဘိက္ခု ဘိက္ခုံ ကုပိတော အနတ္တမနော သံဃိကာ ဝိဟာရာ နိက္ကဍ္ဎေယျ ဝါ နိက္ကဍ္ဎာပေယျ ဝါ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ဝေဟာသကုဋိ သိက္ခာပဒ

၁၈။ ယော ပန ဘိက္ခု သံဃိကေ ဝိဟာရေ ဥပရိဝေဟာသကုဋိယာ အာဟစ္စပါဒကံ မဉ္စံ ဝါ ပီဌံ ဝါ အဘိနိသီဒေယျ ဝါ အဘိနိပဇ္ဇေယျ ဝါ၊ ပါစိတ္တိယံ။

မဟလ္လက ဝိဟာရ သိက္ခာပဒ

၁၉။ မဟလ္လကံ ပန ဘိက္ခုနာ ဝိဟာရံ ကာရယမာနေန ယာဝ ဒွါရကောသာ အဂ္ဂဠဋ္ဌပနာယ အာလောကသန္ဓိပရိကမ္မာယ ဒွတ္တိစ္ဆဒနဿ ပရိယာယံ အပ္ပဟရိတေ ဌိတေန အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ၊ တတော စေ ဥတ္တရိ အပ္ပဟရိတေပိ ဌိတော အဓိဋ္ဌဟေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

သပ္ပါဏက သိက္ခာပဒ

၂၀။ ယော ပန ဘိက္ခု ဇာနံ သပ္ပါဏကံ ဥဒကံ တိဏံ ဝါ မတ္တိကံ ဝါ သိဉ္စေယျ ဝါ သိဉ္စာပေယျ ဝါ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ဘူတဂါမဝဂ္ဂေါ ဒုတိယော။

Ujjhāpanaka sikkhāpada

13. Ujjhāpanake khiyyanake pācittiyaṁ.

Paṭhama senāsana sikkhāpada

14. Yo pana bhikkhu saṁghikaṁ mañcaṁ vā pīṭhaṁ vā bhisiṁ vā kocchaṁ vā ajjhokāse santharitvā vā santharāpetvā vā taṁ pakkamanto n'eva uddhareyya, na uddharāpeyya, anāpucchaṁ vā gaccheyya, pācittiyaṁ.

Dutiya senāsana sikkhāpada

15. Yo pana bhikkhu saṁghike vihāre seyyaṁ santharitvā vā santharāpetvā vā taṁ pakkamanto n'eva uddhareyya na uddharāpeyya, anāpucchaṁ vā gaccheyya, pācittiyaṁ.

Anupakhajja sikkhāpada

16. Yo pana bhikkhu saṁghike vihāre jānaṁ pubbupagataṁ bhikkhuṁ anupakhajja seyyaṁ kappeyya "yassa sambādho bhavissati, so pakkamissatī"ti etadeva paccayaṁ karitvā anaññaṁ, pācittiyaṁ.

Nikkaḍḍhana sikkhāpada

17. Yo pana bhikkhu bhikkhuṁ kupito anattamano saṁghikā vihārā nikkaḍḍheyya vā nikkaḍḍhāpeyya vā, pācittiyaṁ.

Vehāsakuṭi sikkhāpada

18. Yo pana bhikkhu saṁghike vihāre uparivehāsakuṭiyā āhaccapādakaṁ mañcaṁ vā pīṭhaṁ vā abhinisīdeyya vā abhinipajjeyya vā, pācittiyaṁ.

Mahallaka vihāra sikkhāpada

19. Mahallakaṁ pana bhikkhunā vihāraṁ kārayamānena yāva dvārakosā aggaḷaṭṭhapanāya ālokasandhiparikammāya dvatticchadanassa pariyāyaṁ appahārite ṭhitena adhiṭṭhātabbaṁ, tato ce uttari appaharitepi ṭhito adhiṭṭhaheyya, pācittiyaṁ.

Sappāṇaka sikkhāpada

20. Yo pana bhikkhu jānaṁ sappāṇakaṁ udakaṁ tiṇaṁ vā mattikaṁ vā siñceyya vā siñcāpeyya vā, pācittiyaṁ.

Bhūtagāmavaggo dutiyo.

ဩဝါဒ သိက္ခာပဒ

၂၁။ *ယော ပန ဘိက္ခု အသမ္မတော ဘိက္ခုနိယော ဩဝဒေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

အတ္ထင်္ဂတ သိက္ခာပဒ

၂၂။ *သမ္မတောပိ စေ ဘိက္ခု အတ္ထင်္ဂတေ သူရိယေ ဘိက္ခုနိယော ဩဝဒေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ဘိက္ခုနုပဿယ သိက္ခာပဒ

၂၃။ *ယော ပန ဘိက္ခု ဘိက္ခုနုပဿယံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဘိက္ခုနိယော ဩဝဒေယျ အညတြ သမယာ၊ ပါစိတ္တိယံ။ တတ္ထာယံ သမယော၊ ဂိလာနာ ဟောတိ ဘိက္ခုနီ၊ အယံ တတ္ထ သမယော။

အာမိသ သိက္ခာပဒ

၂၄။ *ယော ပန ဘိက္ခု ဧဝံ ဝဒေယျ "အာမိသဟေတု ထေရာ ဘိက္ခူ ဘိက္ခုနိယော ဩဝဒန္တီ"တိ၊ ပါစိတ္တိယံ။

စီဝရ ဒါန သိက္ခာပဒ

၂၅။ *ယော ပန ဘိက္ခု အညာတိကာယ ဘိက္ခုနိယာ စီဝရံ ဒဒေယျ အညတြ ပါရိဝတ္တကာ၊ ပါစိတ္တိယံ။

စီဝရ သိဗ္ဗန သိက္ခာပဒ

၂၆။ *ယော ပန ဘိက္ခု အညာတိကာယ ဘိက္ခုနိယာ စီဝရံ သိဗ္ဗေယျ ဝါ သိဗ္ဗာပေယျ ဝါ၊ ပါစိတ္တိယံ။

သံဝိဓာန သိက္ခာပဒ

၂၇။ *ယော ပန ဘိက္ခု ဘိက္ခုနိယာ သဒ္ဓိံ သံဝိဓာယ ဧကဒ္ဓါနမဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇေယျ အန္တမသော ဂါမန္တရမ္ပိ အညတြ သမယာ၊ ပါစိတ္တိယံ။ တတ္ထာယံ သမယော၊ သတ္ထဂမနီယော ဟောတိ မဂ္ဂေါ, သာသင်္ကသမ္မတော, သပ္ပဋိဘယော၊ အယံ တတ္ထ သမယော။

နာဝါဘိရုဟန သိက္ခာပဒ

၂၈။ *ယော ပန ဘိက္ခု ဘိက္ခုနိယာ သဒ္ဓိံ သံဝိဓာယ ဧကံ နာဝံ အဘိရုဟေယျ ဥဒ္ဓံဂါမိနိံ ဝါ အဓောဂါမိနိံ ဝါ အညတြ တိရိယံ တရဏာယ၊ ပါစိတ္တိယံ။

Ovāda sikkhāpada

21. * Yo pana bhikkhu asammato bhikkhuniyo ovadeyya, pācittiyaṁ.

Atthaṅgata sikkhāpada

22. * Sammatopi ce bhikkhu atthaṅgate sūriye bhikkhuniyo ovadeyya, pācittiyaṁ.

Bhikkhunupassaya sikkhāpada

23. * Yo pana bhikkhu bhikkhunupassayaṁ upasaṅkamitvā bhikkhuniyo ovadeyya aññatra samayā, pācittiyaṁ. Tatth'āyaṁ samayo, gilānā hoti bhikkhunī, ayaṁ tattha samayo.

Āmisa sikkhāpada

24. * Yo pana bhikkhu evaṁ vadeyya "āmisahetu therā bhikkhū bhikkhuniyo ovadantī"ti, pācittiyaṁ.

Cīvara dāna sikkhāpada

25. * Yo pana bhikkhu aññātikāya bhikkhuniyā cīvaraṁ dadeyya aññatra pārivattakā, pācittiyaṁ.

Cīvara sibbana sikkhāpada

26. * Yo pana bhikkhu aññātikāya bhikkhuniyā cīvaraṁ sibbeyya vā sibbāpeyya vā, pācittiyaṁ.

Saṁvidhāna sikkhāpada

27. * Yo pana bhikkhu bhikkhuniyā saddhiṁ saṁvidhāya ekaddhānamaggaṁ paṭipajjeyya antamaso gāmantarampi aññatra samayā, pācittiyaṁ. Tatth'āyaṁ samayo, satthagamanīyo hoti maggo sāsaṅkasammato sappaṭibhayo, ayaṁ tattha samayo.

Nāvābhiruhana sikkhāpada

28. * Yo pana bhikkhu bhikkhuniyā saddhiṁ saṁvidhāya ekaṁ nāvaṁ abhiruheyya uddhaṁgāminiṁ vā adhogāminiṁ vā aññatra tiriyaṁ taraṇāya, pācittiyaṁ.

ပရိပါစိတ သိက္ခာပဒ

၂၉။ *ယော ပန ဘိက္ခု ဇာနံ ဘိက္ခုနိပရိပါစိတံ ပိဏ္ဍပါတံ ဘုဉ္ဇေယျ အညတြ ပုဗ္ဗေ ဂိဟိသမာရမ္ဘာ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ရဟော နိသဇ္ဇ သိက္ခာပဒ

၃၀။ *ယော ပန ဘိက္ခု ဘိက္ခုနိယာ သဒ္ဓိံ ဧကော ဧကာယ ရဟော နိသဇ္ဇံ ကပ္ပေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ဩဝါဒဝဂ္ဂေါ တတိယော။

အာဝသထ ပိဏ္ဍ သိက္ခာပဒ

၃၁။ အဂိလာနေန ဘိက္ခုနာ ဧကော အာဝသထပိဏ္ဍော ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗော။ တတော စေ ဥတ္တရိ ဘုဉ္ဇေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ဂဏ ဘောဇန သိက္ခာပဒ

၃၂။ ဂဏဘောဇနေ အညတြ သမယာ ပါစိတ္တိယံ။ တတ္ထာယံ သမယော၊ ဂိလာနသမယော, စီဝရဒါနသမယော, စီဝရကာရသမယော, အဒ္ဓါနဂမနသမယော, နာဝါဘိရုဟနသမယော, မဟာသမယော, သမဏဘတ္တသမယော၊ အယံ တတ္ထ သမယော။

ပရမ္ပရ ဘောဇန သိက္ခာပဒ

၃၃။ *ပရမ္ပရဘောဇနေ အညတြ သမယာ ပါစိတ္တိယံ။ တတ္ထာယံ သမယော၊ ဂိလာနသမယော, စီဝရဒါနသမယော, စီဝရကာရသမယော၊ အယံ တတ္ထ သမယော။

ကာဏ မာတု သိက္ခာပဒ

၃၄။ ဘိက္ခုံ ပနေဝ ကုလံ ဥပဂတံ ပူဝေဟိ ဝါ မန္ထေဟိ ဝါ အဘိဟဋ္ဌုံ ပဝါရေယျ၊ အာကင်္ခမာနေန ဘိက္ခုနာ ဒွတ္တိပတ္တပူရာ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗာ။ တတော စေ ဥတ္တရိ ပဋိဂ္ဂဏှေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။ ဒွတ္တိပတ္တပူရေ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ တတော နီဟရိတွာ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ သံဝိဘဇိတဗ္ဗံ၊ အယံ တတ္ထ သာမီစိ။

ပဌမ ပဝါရဏာ သိက္ခာပဒ

၃၅။ *ယော ပန ဘိက္ခု ဘုတ္တာဝီ ပဝါရိတော အနတိရိတ္တံ ခါဒနီယံ ဝါ ဘောဇနီယံ ဝါ ခါဒေယျ ဝါ ဘုဉ္ဇေယျ ဝါ၊ ပါစိတ္တိယံ။

Paripācita sikkhāpada

29. * Yo pana bhikkhu jānaṁ bhikkhuniparipācitaṁ piṇḍapātaṁ bhuñjeyya aññatra pubbe gihisamārambhā, pācittiyaṁ.

Raho nisajja sikkhāpada

30. * Yo pana bhikkhu bhikkhuniyā saddhiṁ eko ekāya raho nisajjaṁ kappeyya, pācittiyaṁ.

Ovādavaggo tatiyo.

Āvasatha piṇḍa sikkhāpada

31. Agilānena bhikkhunā eko āvasathapiṇḍo bhuñjitabbo. Tato ce uttari bhuñjeyya, pācittiyaṁ.

Gaṇa bhojana sikkhāpada

32. Gaṇabhojane aññatra samayā pācittiyaṁ. Tatth’āyaṁ samayo, gilānasamayo cīvaradānasamayo cīvarakārasamayo addhānagamanasamayo nāvābhiruhanasamayo mahāsamayo samaṇabhattasamayo, ayaṁ tattha samayo.

Parampara bhojana sikkhāpada

33. * Paramparabhojane aññatra samayā pācittiyaṁ. Tatth’āyaṁ samayo, gilānasamayo, cīvaradānasamayo, cīvarakārasamayo, ayaṁ tattha samayo.

Kāṇa mātu sikkhāpada

34. Bhikkhuṁ pan’eva kulaṁ upagataṁ pūvehi vā manthehi vā abhihaṭṭhuṁ pavāreyya, ākaṅkhamānena bhikkhunā dvattipattapūrā paṭiggahetabbā. Tato ce uttari paṭiggaṇheyya, pācittiyaṁ. Dvattipattapūre paṭiggahetvā tato nīharitvā bhikkhūhi saddhiṁ saṁvibhajitabbaṁ, ayaṁ tattha sāmīci.

Paṭhama pavāraṇā sikkhāpada

35. * Yo pana bhikkhu bhuttāvī pavārito anatirittaṁ khādanīyaṁ vā bhojanīyaṁ vā khādeyya vā bhuñjeyya vā, pācittiyaṁ.

ဒုတိယ ပဝါရဏာ သိက္ခာပဒ

၃၆။ *ယော ပန ဘိက္ခု ဘိက္ခုံ ဘုတ္တာဝိံ ပဝါရိတံ အနတိရိတ္တေန ခါဒနီယေန ဝါ ဘောဇနီယေန ဝါ အဘိဟဋ္ဌုံ ပဝါရေယျ “ဟန္ဒ ဘိက္ခု ခါဒ ဝါ ဘုဉ္ဇ ဝါ”တိ ဇာနံ အာသာဒနာပေက္ခော၊ ဘုတ္တသ္မိံ ပါစိတ္တိယံ။

ဝိကာလ ဘောဇန သိက္ခာပဒ

၃၇။ ယော ပန ဘိက္ခု ဝိကာလေ ခါဒနီယံ ဝါ ဘောဇနီယံ ဝါ ခါဒေယျ ဝါ ဘုဉ္ဇေယျ ဝါ၊ ပါစိတ္တိယံ။

သန္နိဓိကာရက သိက္ခာပဒ

၃၈။ ယော ပန ဘိက္ခု သန္နိဓိကာရကံ ခါဒနီယံ ဝါ ဘောဇနီယံ ဝါ ခါဒေယျ ဝါ ဘုဉ္ဇေယျ ဝါ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ပဏီတ ဘောဇန သိက္ခာပဒ

၃၉။ *ယာနိ ခေါ ပန တာနိ ပဏီတဘောဇနာနိ၊ သေယျထိဒံ၊ သပ္ပိ, နဝနီတံ, တေလံ, မဓု, ဖာဏိတံ, မစ္ဆော, မံသံ, ခီရံ, ဒဓိ။ ယော ပန ဘိက္ခု ဧဝရူပါနိ ပဏီတဘောဇနာနိ အဂိလာနော အတ္တနော အတ္ထာယ ဝိညာပေတွာ ဘုဉ္ဇေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ဒန္တပေါန သိက္ခာပဒ

၄၀။ ယော ပန ဘိက္ခု အဒိန္နံ မုခဒွါရံ အာဟာရံ အာဟရေယျ အညတြ ဥဒကဒန္တပေါနာ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ဘောဇနဝဂ္ဂေါ စတုတ္ထော။

အစေလက သိက္ခာပဒ

၄၁။ *ယော ပန ဘိက္ခု အစေလကဿ ဝါ ပရိဗ္ဗာဇကဿ ဝါ ပရိဗ္ဗာဇိကာယ ဝါ သဟတ္ထာ ခါဒနီယံ ဝါ ဘောဇနီယံ ဝါ ဒဒေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ဥယျောဇန သိက္ခာပဒ

၄၂။ ယော ပန ဘိက္ခု ဘိက္ခုံ “ဧဟာဝုသော၊ ဂါမံ ဝါ နိဂမံ ဝါ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသိဿာမာ”တိ တဿ ဒါပေတွာ ဝါ အဒါပေတွာ ဝါ ဥယျောဇေယျ “ဂစ္ဆာဝုသော၊ န မေ တယာ သဒ္ဓိံ ကထာ ဝါ နိသဇ္ဇာ ဝါ ဖာသု ဟောတိ၊ ဧကကဿ မေ ကထာ ဝါ နိသဇ္ဇာ ဝါ ဖာသု ဟောတီ”တိ ဧတဒေဝ ပစ္စယံ ကရိတွာ အနညံ၊ ပါစိတ္တိယံ။

Dutiya pavāraṇā sikkhāpada

36. * Yo pana bhikkhu bhikkhuṁ bhuttāviṁ pavāritaṁ anatirittena khādanīyena vā bhojanīyena vā abhihaṭṭhuṁ pavāreyya, “handa bhikkhu khāda vā bhuñja vā”ti jānaṁ āsādanāpekkho, bhuttasmiṁ pācittiyaṁ.

Vikāla bhojana sikkhāpada

37. Yo pana bhikkhu vikāle khādanīyaṁ vā bhojanīyaṁ vā khādeyya vā bhuñjeyya vā, pācittiyaṁ.

Sannidhikāraka sikkhāpada

38. Yo pana bhikkhu sannidhikārakaṁ khādanīyaṁ vā bhojanīyaṁ vā khādeyya vā bhuñjeyya vā, pācittiyaṁ.

Paṇīta bhojana sikkhāpada

39. * Yāni kho pana tāni paṇītabhojanāni, seyyathidaṁ, sappi navanītaṁ telaṁ madhu phāṇitaṁ maccho maṁsaṁ khīraṁ dadhi. Yo pana bhikkhu evarūpāni paṇītabhojanāni agilāno attano atthāya viññāpetvā bhuñjeyya, pācittiyaṁ.

Dantapona sikkhāpada

40. Yo pana bhikkhu adinnaṁ mukhadvāraṁ āhāraṁ āhareyya aññatra udakadantaponā, pācittiyaṁ.

Bhojanavaggo catuttho.

Acelaka sikkhāpada

41. * Yo pana bhikkhu acelakassa vā paribbājakassa vā paribbājikāya vā sahatthā khādanīyaṁ vā bhojanīyaṁ vā dadeyya, pācittiyaṁ.

Uyyājana sikkhāpada

42. Yo pana bhikkhu bhikkhuṁ “eh’āvuso gāmaṁ vā nigamaṁ vā piṇḍāya pavisissāmā”ti tassa dāpetvā vā adāpetvā vā uyyojeyya “gacch’āvuso na me tayā saddhiṁ kathā vā nisajjā vā phāsu hoti, ekakassa me kathā vā nisajjā vā phāsu hotī”ti etadeva paccayaṁ karitvā anaññaṁ, pācittiyaṁ.

သဘောဇန သိက္ခာပဒ

၄၃။ ယော ပန ဘိက္ခု သဘောဇနေ ကုလေ အနုပခဇ္ဇ နိသဇ္ဇံ ကပ္ပေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ရဟော ပဋိစ္ဆန္န သိက္ခာပဒ

၄၄။ ယော ပန ဘိက္ခု မာတုဂါမေန သဒ္ဓိံ ရဟော ပဋိစ္ဆန္နေ အာသနေ နိသဇ္ဇံ ကပ္ပေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ရဟော နိသဇ္ဇ သိက္ခာပဒ

၄၅။ ယော ပန ဘိက္ခု မာတုဂါမေန သဒ္ဓိံ ဧကော ဧကာယ ရဟော နိသဇ္ဇံ ကပ္ပေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

စာရိတ္တ သိက္ခာပဒ

၄၆။ ယော ပန ဘိက္ခု နိမန္တိတော သဘတ္တော သမာနော သန္တံ ဘိက္ခုံ အနာပုစ္ဆာ ပုရေဘတ္တံ ဝါ ပစ္ဆာဘတ္တံ ဝါ ကုလေသု စာရိတ္တံ အာပဇ္ဇေယျ အညတြ သမယာ၊ ပါစိတ္တိယံ။ တတ္ထာယံ သမယော၊ စီဝရဒါနသမယော, စီဝရကာရသမယော၊ အယံ တတ္ထ သမယော။

မဟာနာမ သိက္ခာပဒ

၄၇။ အဂိလာနေန ဘိက္ခုနာ စတုမာသပ္ပစ္စယပဝါရဏာ သာဒိတဗ္ဗာ အညတြ ပုနပဝါရဏာယ, အညတြ နိစ္စပဝါရဏာယ။ တတော စေ ဥတ္တရိ သာဒိယေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ဥယျုတ္တ သေနာ သိက္ခာပဒ

၄၈။ ယော ပန ဘိက္ခု ဥယျုတ္တံ သေနံ ဒဿနာယ ဂစ္ဆေယျ အညတြ တထာရူပပ္ပစ္စယာ၊ ပါစိတ္တိယံ။

သေနာဝါသ သိက္ခာပဒ

၄၉။ သိယာ စ တဿ ဘိက္ခုနော ကောစိဒေဝ ပစ္စယော သေနံ ဂမနာယ၊ ဒိရတ္တတိရတ္တံ တေန ဘိက္ခုနာ သေနာယ ဝသိတဗ္ဗံ။ တတော စေ ဥတ္တရိ ဝသေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ဥယျောဓိက သိက္ခာပဒ

၅၀။ ဒိရတ္တတိရတ္တံ စေ ဘိက္ခု သေနာယ ဝသမာနော ဥယျောဓိကံ ဝါ ဗလဂ္ဂံ ဝါ သေနာဗျူဟံ ဝါ အနီကဒဿနံ ဝါ ဂစ္ဆေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

အစေလကဝဂ္ဂေါ ပဉ္စမော။

Sabhojana sikkhāpada

43. Yo pana bhikkhu sabhojane kule anupakhajja nisajjaṁ kappeyya, pācittiyaṁ.

Raho paṭicchanna sikkhāpada

44. Yo pana bhikkhu mātugāmena saddhiṁ raho paṭicchanne āsane nisajjaṁ kappeyya, pācittiyaṁ.

Raho nisajja sikkhāpada

45. Yo pana bhikkhu mātugāmena saddhiṁ eko ekāya raho nisajjaṁ kappeyya, pācittiyaṁ.

Cāritta sikkhāpada

46. Yo pana bhikkhu nimantito sabhatto samāno santaṁ bhikkhuṁ anāpucchā purebhattaṁ vā pacchābhattaṁ vā kulesu cārittaṁ āpajjeyya aññatra samayā, pācittiyaṁ. Tatth'āyaṁ samayo, cīvaradānasamayo cīvarakārasamayo. Ayaṁ tattha samayo.

Mahānāma sikkhāpada

47. Agilānena bhikkhunā catumāsappaccayapavāraṇā sāditabbā aññatra punapavāraṇāya aññatra niccapavāraṇāya. Tato ce uttari sādiyeyya, pācittiyaṁ.

Uyyutta senā sikkhāpada

48. Yo pana bhikkhu uyyuttaṁ senaṁ dassanāya gaccheyya aññatra tathārūpappaccayā, pācittiyaṁ.

Senāvāsa sikkhāpada

49. Siyā ca tassa bhikkhuno kocideva paccayo senaṁ gamanāya, dirattatirattaṁ tena bhikkhunā senāya vasitabbaṁ. Tato ce uttari vaseyya, pācittiyaṁ.

Uyyodhika sikkhāpada

50. Dirattatirattaṁ ce bhikkhu senāya vasamāno uyyodhikaṁ vā balaggaṁ vā senābyūhaṁ vā anīkadassanaṁ vā gaccheyya, pācittiyaṁ.

Acelakavaggo pañcamo.

သုရာပါန သိက္ခာပဒ

၅၁။ သုရာမေရယပါနေ ပါစိတ္တိယံ။

အင်္ဂုလိ ပတောဒက သိက္ခာပဒ

၅၂။ အင်္ဂုလိပတောဒကေ ပါစိတ္တိယံ။

ဟသဓမ္မ သိက္ခာပဒ

၅၃။ ဥဒကေ ဟသဓမ္မေ ပါစိတ္တိယံ။

အနာဒရိယ သိက္ခာပဒ

၅၄။ အနာဒရိယေ ပါစိတ္တိယံ။

ဘိံသာပန သိက္ခာပဒ

၅၅။ ယော ပန ဘိက္ခု ဘိက္ခုံ ဘိံသာပေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ဇောတိ သိက္ခာပဒ

၅၆။ ယော ပန ဘိက္ခု အဂိလာနော ဝိသိဗ္ဗနာပေက္ခော ဇောတိံ သမာဒဟေယျ ဝါ သမာဒဟာပေယျ ဝါ အညတြ တထာရူပပ္ပစ္စယာ၊ ပါစိတ္တိယံ။

နဟာန သိက္ခာပဒ

၅၇။ ယော ပန ဘိက္ခု ဩရေနဒ္ဓမာသံ နဟာယေယျ အညတြ သမယာ၊ ပါစိတ္တိယံ။ တတ္ထာယံ သမယော "ဒိယဍ္ဎော မာသော သေသော ဂိမှာန"န္တိ "ဝဿာနဿ ပဌမော မာသော" ဣစ္စေတေ အဍ္ဎတေယျမာသာ ဥဏှသမယော, ပရိဠာဟသမယော, ဂိလာနသမယော, ကမ္မသမယော, အဒ္ဓါနဂမနသမယော, ဝါတဝုဋ္ဌိသမယော၊ အယံ တတ္ထ သမယော။

ဒုဗ္ဗဏ္ဏ ကရဏ သိက္ခာပဒ

၅၈။ နဝံ ပန ဘိက္ခုနာ စီဝရလာဘေန တိဏ္ဏံ ဒုဗ္ဗဏ္ဏကရဏာနံ အညတရံ ဒုဗ္ဗဏ္ဏကရဏံ အာဒါတဗ္ဗံ နီလံ ဝါ ကဒ္ဒမံ ဝါ ကာဠသာမံ ဝါ။ အနာဒါ စေ ဘိက္ခု တိဏ္ဏံ ဒုဗ္ဗဏ္ဏကရဏာနံ အညတရံ ဒုဗ္ဗဏ္ဏကရဏံ နဝံ စီဝရံ ပရိဘုဉ္ဇေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ဝိကပ္ပန သိက္ခာပဒ

၅၉။ ယော ပန ဘိက္ခု ဘိက္ခုဿ ဝါ ဘိက္ခုနိယာ ဝါ သိက္ခမာနာယ ဝါ သာမဏေရဿ ဝါ သာမဏေရိယာ ဝါ သာမံ စီဝရံ ဝိကပ္ပေတွာ အပစ္စုဒ္ဓါရဏံ ပရိဘုဉ္ဇေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

Surāpāna sikkhāpada

51. Surāmerayapāne pācittiyaṁ.

Aṅguli patodaka sikkhāpada

52. Aṅgulipatodake pācittiyaṁ.

Hasadhamma sikkhāpada

53. Udake hasadhamme pācittiyaṁ.

Anādariya sikkhāpada

54. Anādariye pācittiyaṁ.

Bhiṁsāpana sikkhāpada

55. Yo pana bhikkhu bhikkhuṁ bhiṁsāpeyya, pācittiyaṁ.

Joti sikkhāpada

56. Yo pana bhikkhu agilāno visibbanāpekkho jotiṁ samādaheyya vā samādahāpeyya vā aññatra tathārūpappaccayā, pācittiyaṁ.

Nahāna sikkhāpada

57. Yo pana bhikkhu oren'addhamāsaṁ nahāyeyya aññatra samayā, pācittiyaṁ. Tatth'āyaṁ samayo "diyaḍḍho māso seso gimhānan"ti "vassānassa paṭhamo māso" icc'ete aḍḍhateyyamāsā uṇhasamayo pariḷāhasamayo gilānasamayo kammasamayo addhānagamanasamayo vātavuṭṭhisamayo, ayaṁ tattha samayo.

Dubbaṇṇa karaṇa sikkhāpada

58. Navaṁ pana bhikkhunā cīvaralābhena tiṇṇaṁ dubbaṇṇakaraṇānaṁ aññataraṁ dubbaṇṇakaraṇaṁ ādātabbaṁ nīlaṁ vā kaddamaṁ vā kāḷasāmaṁ vā. Anādā ce bhikkhu tiṇṇaṁ dubbaṇṇakaraṇānaṁ aññataraṁ dubbaṇṇakaraṇaṁ navaṁ cīvaraṁ paribhuñjeyya, pācittiyaṁ.

Vikappana sikkhāpada

59. Yo pana bhikkhu bhikkhussa vā bhikkhuniyā vā sikkhamānāya vā sāmaṇerassa vā sāmaṇeriyā vā sāmaṁ cīvaraṁ vikappetvā appaccuddhāraṇaṁ paribhuñjeyya, pācittiyaṁ.

အပနိဓာန သိက္ခာပဒ

၆၀။ ယော ပန ဘိက္ခု ဘိက္ခုဿ ပတ္တံ ဝါ စီဝရံ ဝါ နိသီဒနံ ဝါ သူစိဃရံ ဝါ ကာယဗန္ဓနံ ဝါ အပနိဓေယျ ဝါ အပနိဓာပေယျ ဝါ အန္တမသော ဟသာပေက္ခောပိ၊ ပါစိတ္တိယံ။

သုရာပါနဝဂ္ဂေါ ဆဋ္ဌော။

သဉ္စိစ္စ သိက္ခာပဒ

၆၁။ ယော ပန ဘိက္ခု သဉ္စိစ္စ ပါဏံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

သပ္ပါဏက သိက္ခာပဒ

၆၂။ ယော ပန ဘိက္ခု ဇာနံ သပ္ပါဏကံ ဥဒကံ ပရိဘုဉ္ဇေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ဥက္ကောဋန သိက္ခာပဒ

၆၃။ ယော ပန ဘိက္ခု ဇာနံ ယထာဓမ္မံ နိဟတာဓိကရဏံ ပုနကမ္မာယ ဥက္ကောဋေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ဒုဋ္ဌုလ္လ သိက္ခာပဒ

၆၄။ *ယော ပန ဘိက္ခု ဘိက္ခုဿ ဇာနံ ဒုဋ္ဌုလ္လံ အာပတ္တိံ ပဋိစ္ဆာဒေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ဦနဝီသတိဝဿ သိက္ခာပဒ

၆၅။ *ယော ပန ဘိက္ခု ဇာနံ ဦနဝီသတိဝဿံ ပုဂ္ဂလံ ဥပသမ္ပာဒေယျ၊ သော စ ပုဂ္ဂလော အနုပသမ္ပန္နော၊ တေ စ ဘိက္ခူ ဂါရယှာ၊ ဣဒံ တသ္မိံ ပါစိတ္တိယံ။

ထေယျသတ္ထ သိက္ခာပဒ

၆၆။ ယော ပန ဘိက္ခု ဇာနံ ထေယျသတ္ထေန သဒ္ဓိံ သံဝိဓာယ ဧကဒ္ဓါနမဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇေယျ အန္တမသော ဂါမန္တရမ္ပိ၊ ပါစိတ္တိယံ။

သံဝိဓာန သိက္ခာပဒ

၆၇။ *ယော ပန ဘိက္ခု မာတုဂါမေန သဒ္ဓိံ သံဝိဓာယ ဧကဒ္ဓါနမဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇေယျ အန္တမသော ဂါမန္တရမ္ပိ၊ ပါစိတ္တိယံ။

Apanidhāna sikkhāpada

60. Yo pana bhikkhu bhikkhussa pattaṁ vā cīvaraṁ vā nisīdanaṁ vā sūcigharaṁ vā kāyabandhanaṁ vā apanidheyya vā apanidhāpeyya vā antamaso hasāpekkhopi, pācittiyaṁ.

Surāpānavaggo chaṭṭho.

Sañcicca sikkhāpada

61. Yo pana bhikkhu sañcicca pāṇaṁ jīvitā voropeyya, pācittiyaṁ.

Sappāṇaka sikkhāpada

62. Yo pana bhikkhu jānaṁ sappāṇakaṁ udakaṁ paribhuñjeyya, pācittiyaṁ.

Ukkoṭana sikkhāpada

63. Yo pana bhikkhu jānaṁ yathādhammaṁ nihatādhikaraṇaṁ punakammāya ukkoṭeyya, pācittiyaṁ.

Duṭṭhulla sikkhāpada

64. * Yo pana bhikkhu bhikkhussa jānaṁ duṭṭhullaṁ āpattiṁ paṭicchādeyya, pācittiyaṁ.

Ūna vīsativassa sikkhāpada

65. * Yo pana bhikkhu jānaṁ ūnavīsativassaṁ puggalaṁ upasampādeyya, so ca puggalo anupasampanno, te ca bhikkhū gārayhā. Idaṁ tasmiṁ pācittiyaṁ.

Theyyasattha sikkhāpada

66. Yo pana bhikkhu jānaṁ theyyasatthena saddhiṁ saṁvidhāya ekaddhānamaggaṁ paṭipajjeyya antamaso gāmantarampi, pācittiyaṁ.

Saṁvidhāna sikkhāpada

67. * Yo pana bhikkhu mātugāmena saddhiṁ saṁvidhāya ekaddhānamaggaṁ paṭipajjeyya antamaso gāmantarampi, pācittiyaṁ.

အရိဋ္ဌ သိက္ခာပဒ

၆၈။ ယော ပန ဘိက္ခု ဧဝံ ဝဒေယျ “တထာဟံ ဘဂဝတာ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာမိ၊ ယထာ ယေ’မေ အန္တရာယိကာ ဓမ္မာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ၊ တေ ပဋိသေဝတော နာလံ အန္တရာယာယာ”တိ၊ သော ဘိက္ခု ဘိက္ခူဟိ ဧဝမဿ ဝစနီယော “မာ’ယသ္မာ ဧဝံ အဝစ၊ မာ ဘဂဝန္တံ အဗ္ဘာစိက္ခိ၊ န ဟိ သာဓု ဘဂဝတော အဗ္ဘက္ခာနံ၊ န ဟိ ဘဂဝါ ဧဝံ ဝဒေယျ၊ အနေကပရိယာယေနာ’ဝုသော အန္တရာယိကာ ဓမ္မာ အန္တရာယိကာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ၊ အလဉ္စ ပန တေ ပဋိသေဝတော အန္တရာယာယာ”တိ။ ဧဝဉ္စ သော ဘိက္ခု ဘိက္ခူဟိ ဝုစ္စမာနော တထေဝ ပဂ္ဂဏှေယျ၊ သော ဘိက္ခု ဘိက္ခူဟိ ယာဝတတိယံ သမနုဘာသိတဗ္ဗော တဿ ပဋိနိဿဂ္ဂါယ။ ယာဝတတိယဉ္စေ သမနုဘာသိယမာနော တံ ပဋိနိဿဇ္ဇေယျ၊ ဣစ္စေတံ ကုသလံ။ နော စေ ပဋိနိဿဇ္ဇေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ဥက္ခိတ္တ သမ္ဘောဂ သိက္ခာပဒ

၆၉။ ယော ပန ဘိက္ခု ဇာနံ တထာဝါဒိနာ ဘိက္ခုနာ အကဋာနုဓမ္မေန တံ ဒိဋ္ဌိံ အပ္ပဋိနိဿဋ္ဌေန သဒ္ဓိံ သမ္ဘုဉ္ဇေယျ ဝါ, သံဝသေယျ ဝါ, သဟ ဝါ သေယျံ ကပ္ပေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ကဏ္ဋက သိက္ခာပဒ

၇၀။ သမဏုဒ္ဒေသောပိ စေ ဧဝံ ဝဒေယျ ‘‘တထာဟံ ဘဂဝတာ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာမိ၊ ယထာ ယေ’မေ အန္တရာယိကာ ဓမ္မာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ၊ တေ ပဋိသေဝတော နာလံ အန္တရာယာယာ’’တိ၊ သော သမဏုဒ္ဒေသော ဘိက္ခူဟိ ဧဝမဿ ဝစနီယော ‘‘မာဝုသော သမဏုဒ္ဒေသ ဧဝံ အဝစ၊ မာ ဘဂဝန္တံ အဗ္ဘာစိက္ခိ၊ န ဟိ သာဓု ဘဂဝတော အဗ္ဘက္ခာနံ၊ န ဟိ ဘဂဝါ ဧဝံ ဝဒေယျ၊ အနေကပရိယာယေနာဝုသော သမဏုဒ္ဒေသ အန္တရာယိကာ ဓမ္မာ အန္တရာယိကာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ၊ အလဉ္စ ပန တေ ပဋိသေဝတော အန္တရာယာယာ”တိ၊ ဧဝဉ္စ သော သမဏုဒ္ဒေသော ဘိက္ခူဟိ ဝုစ္စမာနော တထေဝ ပဂ္ဂဏှေယျ၊ သော သမဏုဒ္ဒေသော ဘိက္ခူဟိ ဧဝမဿ ဝစနီယော “အဇ္ဇတဂ္ဂေ တေ အာဝုသော သမဏုဒ္ဒေသ န စေဝ သော ဘဂဝါ သတ္ထာ အပဒိသိတဗ္ဗော၊ ယမ္ပိ စ’ညေ သမဏုဒ္ဒေသာ လဘန္တိ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ ဒိရတ္တတိရတ္တံ သဟသေယျံ၊ သာပိ တေ နတ္ထိ၊ စရ ပိရေ, ဝိနဿာ’’တိ။ ယော ပန ဘိက္ခု ဇာနံ တထာနာသိတံ သမဏုဒ္ဒေသံ ဥပလာပေယျ ဝါ, ဥပဋ္ဌာပေယျ ဝါ, သမ္ဘုဉ္ဇေယျ ဝါ, သဟ ဝါ သေယျံ ကပ္ပေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

သပ္ပါဏကဝဂ္ဂေါ သတ္တမော။

Ariṭṭha sikkhāpada

68. Yo pana bhikkhu evaṁ vadeyya "tath'āhaṁ Bhagavatā dhammaṁ desitaṁ ājānāmi, yathā ye'me antarāyikā dhammā vuttā Bhagavatā, te paṭisevato n'ālaṁ antarāyāyā"ti. So bhikkhu bhikkhūhi evamassa vacanīyo "m'āyasmā evaṁ avaca, mā Bhagavantaṁ abbhācikkhi, na hi sādhu Bhagavato abbhakkhānaṁ, na hi Bhagavā evaṁ vadeyya. Anekapariyāyen'āvuso antarāyikā dhammā antarāyikā vuttā Bhagavatā, alañca pana te paṭisevato antarāyāyā"ti. Evañca so bhikkhu bhikkhūhi vuccamāno tath'eva paggaṇheyya, so bhikkhu bhikkhūhi yāvatatiyaṁ samanubhāsitabbo tassa paṭinissaggāya. Yāvatatiyañce samanubhāsiyamāno taṁ paṭinissajjeyya, icc'etaṁ kusalaṁ. No ce paṭinissajjeyya, pācittiyaṁ.

Ukkhitta sambhoga sikkhāpada

69. Yo pana bhikkhu jānaṁ tathāvādinā bhikkhunā akaṭānudhammena taṁ diṭṭhiṁ appaṭinissaṭṭhena saddhiṁ sambhuñjeyya vā saṁvaseyya vā saha vā seyyaṁ kappeyya, pācittiyaṁ.

Kaṇṭaka sikkhāpada

70. Samaṇuddesopi ce evaṁ vadeyya "tath'āhaṁ Bhagavatā dhammaṁ desitaṁ ājānāmi, yathā ye'me antarāyikā dhammā vuttā Bhagavatā, te paṭisevato n'ālaṁ antarāyāyā"ti. So samaṇuddeso bhikkhūhi evamassa vacanīyo "m'āvuso samaṇuddesa evaṁ avaca, mā Bhagavantaṁ abbhācikkhi, na hi sādhu Bhagavato abbhakkhānaṁ, na hi Bhagavā evaṁ vadeyya. Anekapariyāyen'āvuso samaṇuddesa antarāyikā dhammā antarāyikā vuttā Bhagavatā, alañca pana te paṭisevato antarāyāyā"ti, evañca so samaṇuddeso bhikkhūhi vuccamāno tath'eva paggaṇheyya, so samaṇuddeso bhikkhūhi evamassa vacanīyo "ajjatagge te āvuso samaṇuddesa na c'eva so Bhagavā Satthā apadisitabbo, yampi c'aññe samaṇuddesā labhanti bhikkhūhi saddhiṁ dirattatirattaṁ sahaseyyaṁ, sāpi te n'atthi, cara pire, vinassā"ti. Yo pana bhikkhu jānaṁ tathānāsitaṁ samaṇuddesaṁ upalāpeyya vā upaṭṭhāpeyya vā sambhuñjeyya vā saha vā seyyaṁ kappeyya, pācittiyaṁ.

Sappāṇakavaggo sattamo.

သဟဓမ္မိက သိက္ခာပဒ

၇၁။ ယော ပန ဘိက္ခု ဘိက္ခူဟိ သဟဓမ္မိကံ ဝုစ္စမာနော ဧဝံ ဝဒေယျ "န တာဝါဟံ အာဝုသော ဧတသ္မိံ သိက္ခာပဒေ သိက္ခိဿာမိ၊ ယာဝ န အညံ ဘိက္ခုံ ဗျတ္တံ ဝိနယဓရံ ပရိပုစ္ဆာမီ"တိ၊ ပါစိတ္တိယံ။ သိက္ခမာနေန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနာ အညာတဗ္ဗံ ပရိပုစ္ဆိတဗ္ဗံ ပရိပဉှိတဗ္ဗံ၊ အယံ တတ္ထ သာမီစိ။

ဝိလေခန သိက္ခာပဒ

၇၂။ ယော ပန ဘိက္ခု ပါတိမောက္ခေ ဥဒ္ဒိဿမာနေ ဧဝံ ဝဒေယျ "ကိံ ပနိမေဟိ ခုဒ္ဒါနုခုဒ္ဒကေဟိ သိက္ခာပဒေဟိ ဥဒ္ဒိဋ္ဌေဟိ၊ ယာဝဒေဝ ကုက္ကုစ္စာယ ဝိဟေသာယ ဝိလေခါယ သံဝတ္တန္တီ"တိ၊ သိက္ခာပဒဝိဝဏ္ဏကေ ပါစိတ္တိယံ။

မောဟန သိက္ခာပဒ

၇၃။ ယော ပန ဘိက္ခု အန္ဝဒ္ဓမာသံ ပါတိမောက္ခေ ဥဒ္ဒိဿမာနေ ဧဝံ ဝဒေယျ "ဣဒါနေဝ ခေါ အဟံ ဇာနာမိ၊ အယမ္ပိ ကိရ ဓမ္မော သုတ္တာဂတော သုတ္တပရိယာပန္နော အန္ဝဒ္ဓမာသံ ဥဒ္ဒေသံ အာဂစ္ဆတီ"တိ။ တဉ္စေ ဘိက္ခုံ အညေ ဘိက္ခူ ဇာနေယျုံ နိသိန္နပုဗ္ဗံ ဣမိနာ ဘိက္ခုနာ ဒွတ္တိက္ခတ္တုံ ပါတိမောက္ခေ ဥဒ္ဒိဿမာနေ၊ ကော ပန ဝါဒေါ ဘိယျော၊ န စ တဿ ဘိက္ခုနော အညာဏကေန မုတ္တိ အတ္ထိ၊ ယဉ္စ တတ္ထ အာပတ္တိံ အာပန္နော၊ တဉ္စ ယထာဓမ္မော ကာရေတဗ္ဗော၊ ဥတ္တရိ စ’ဿ မောဟော အာရောပေတဗ္ဗော "တဿ တေ အာဝုသော အလာဘာ၊ တဿ တေ ဒုလ္လဒ္ဓံ၊ ယံ တွံ ပါတိမောက္ခေ ဥဒ္ဒိဿမာနေ န သာဓုကံ အဋ္ဌိံ ကတွာ မနသိ ကရောသီ"တိ၊ ဣဒံ တသ္မိံ မောဟနကေ ပါစိတ္တိယံ။

ပဟာရ သိက္ခာပဒ

၇၄။ ယော ပန ဘိက္ခု ဘိက္ခုဿ ကုပိတော အနတ္တမနော ပဟာရံ ဒဒေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

တလသတ္တိက သိက္ခာပဒ

၇၅။ ယော ပန ဘိက္ခု ဘိက္ခုဿ ကုပိတော အနတ္တမနော တလသတ္တိကံ ဥဂ္ဂိရေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

အမူလက သိက္ခာပဒ

၇၆။ ယော ပန ဘိက္ခု ဘိက္ခုံ အမူလကေန သံဃာဒိသေသေန အနုဒ္ဓံသေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

Sahadhammika sikkhāpada

71. Yo pana bhikkhu bhikkhūhi sahadhammikaṁ vuccamāno evaṁ vadeyya “na tāv’āhaṁ āvuso etasmiṁ sikkhāpade sikkhissāmi, yāva na aññaṁ bhikkhuṁ byattaṁ vinayadharaṁ paripucchāmī”ti, pācittiyaṁ. Sikkhamānena bhikkhave bhikkhunā aññātabbaṁ paripucchitabbaṁ paripañhitabbaṁ, ayaṁ tattha sāmīci.

Vilekhana sikkhāpada

72. Yo pana bhikkhu pātimokkhe uddissamāne evaṁ vadeyya “kiṁ pan’imehi khuddānukhuddakehi sikkhāpadehi uddiṭṭhehi, yāvadeva kukkuccāya vihesāya vilekhāya saṁvattantī”ti, sikkhāpadavivaṇṇake pācittiyaṁ.

Mohana sikkhāpada

73. Yo pana bhikkhu anvaddhamāsaṁ pātimokkhe uddissamāne evaṁ vadeyya “idān’eva kho ahaṁ jānāmi, ayampi kira dhammo suttāgato suttapariyāpanno anvaddhamāsaṁ uddesaṁ āgacchatī”ti. Tañce bhikkhuṁ aññe bhikkhū jāneyyuṁ nisinnapubbaṁ iminā bhikkhunā dvattikkhattuṁ pātimokkhe uddissamāne, ko pana vādo bhiyyo, na ca tassa bhikkhuno aññāṇakena mutti atthi, yañca tattha āpattiṁ āpanno, tañca yathādhammo kāretabbo, uttari ca’ssa moho āropetabbo “tassa te āvuso alābhā, tassa te dulladdhaṁ, yaṁ tvaṁ pātimokkhe uddissamāne na sādhukaṁ aṭṭhiṁ katvā manasi karosī”ti, idaṁ tasmiṁ mohanake pācittiyaṁ.

Pahāra sikkhāpada

74. Yo pana bhikkhu bhikkhussa kupito anattamano pahāraṁ dadeyya, pācittiyaṁ.

Talasattika sikkhāpada

75. Yo pana bhikkhu bhikkhussa kupito anattamano talasattikaṁ uggireyya, pācittiyaṁ.

Amūlaka sikkhāpada

76. Yo pana bhikkhu bhikkhuṁ amūlakena saṁghādisesena anuddhaṁseyya, pācittiyaṁ.

သဉ္စိစ္စ သိက္ခာပဒ

၇၇။ ယော ပန ဘိက္ခု ဘိက္ခုဿ သဉ္စိစ္စ ကုက္ကုစ္စံ ဥပဒဟေယျ ‘‘ဣတိဿ မုဟုတ္တမ္ပိ အဖာသု ဘဝိဿတီ”တိ ဧတဒေဝ ပစ္စယံ ကရိတွာ အနညံ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ဥပဿုတိ သိက္ခာပဒ

၇၈။ ယော ပန ဘိက္ခု ဘိက္ခူနံ ဘဏ္ဍနဇာတာနံ ကလဟဇာတာနံ ဝိဝါဒါပန္နာနံ ဥပဿုတိံ တိဋ္ဌေယျ “ယံ ဣမေ ဘဏိဿန္တိ၊ တံ သောဿာမီ”တိ ဧတဒေဝ ပစ္စယံ ကရိတွာ အနညံ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ကမ္မပဋိဗာဟန သိက္ခာပဒ

၇၉။ ယော ပန ဘိက္ခု ဓမ္မိကာနံ ကမ္မာနံ ဆန္ဒံ ဒတွာ ပစ္ဆာ ခီယနဓမ္မံ အာပဇ္ဇေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ဆန္ဒံ အဒတွာ ဂမန သိက္ခာပဒ

၈၀။ ယော ပန ဘိက္ခု သံဃေ ဝိနိစ္ဆယကထာယ ဝတ္တမာနာယ ဆန္ဒံ အဒတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကမေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ဒုဗ္ဗလ သိက္ခာပဒ

၈၁။ ယော ပန ဘိက္ခု သမဂ္ဂေန သံဃေန စီဝရံ ဒတွာ ပစ္ဆာ ခီယနဓမ္မံ အာပဇ္ဇေယျ “ယထာသန္ထုတံ ဘိက္ခူ သံဃိကံ လာဘံ ပရိဏာမေန္တီ”တိ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ပရိဏာမန သိက္ခာပဒ

၈၂။ ယော ပန ဘိက္ခု ဇာနံ သံဃိကံ လာဘံ ပရိဏတံ ပုဂ္ဂလဿ ပရိဏာမေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

သဟဓမ္မိကဝဂ္ဂေါ အဋ္ဌမော။

အန္တေပုရ သိက္ခာပဒ

၈၃။ *ယော ပန ဘိက္ခု ရညော ခတ္တိယဿ မုဒ္ဓါဘိသိတ္တဿ အနိက္ခန္တရာဇကေ အနိဂ္ဂတရတနကေ ပုဗ္ဗေ အပ္ပဋိသံဝိဒိတော ဣန္ဒခီလံ အတိက္ကာမေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

Sañcicca sikkhāpada

77. Yo pana bhikkhu bhikkhussa sañcicca kukkuccaṁ upadaheyya "iti'ssa muhuttampi aphāsu bhavissatī"ti etadeva paccayaṁ karitvā anaññaṁ, pācittiyaṁ.

Upassuti sikkhāpada

78. Yo pana bhikkhu bhikkhūnaṁ bhaṇḍanajātānaṁ kalahajātānaṁ vivādāpannānaṁ upassutiṁ tiṭṭheyya "yaṁ ime bhaṇissanti, taṁ sossāmī"ti etadeva paccayaṁ karitvā anaññaṁ, pācittiyaṁ.

Kammappaṭibāhana sikkhāpada

79. Yo pana bhikkhu dhammikānaṁ kammānaṁ chandaṁ datvā pacchā khīyanadhammaṁ āpajjeyya, pācittiyaṁ.

Chandaṁ adatvā gamana sikkhāpada

80. Yo pana bhikkhu saṁghe vinicchayakathāya vattamānāya chandaṁ adatvā uṭṭhāyāsanā pakkameyya, pācittiyaṁ.

Dubbala sikkhāpada

81. Yo pana bhikkhu samaggena saṁghena cīvaraṁ datvā pacchā khīyanadhammaṁ āpajjeyya "yathāsanthutaṁ bhikkhū saṁghikaṁ lābhaṁ pariṇāmentī"ti, pācittiyaṁ.

Pariṇāmana sikkhāpada

82. Yo pana bhikkhu jānaṁ saṁghikaṁ lābhaṁ pariṇataṁ puggalassa pariṇāmeyya, pācittiyaṁ.

Sahadhammikavaggo aṭṭhamo.

Antepura sikkhāpada

83. * Yo pana bhikkhu rañño khattiyassa muddhābhisittassa anikkhantarājake aniggataratanake pubbe appaṭisaṁvidito indakhīlaṁ atikkāmeyya, pācittiyaṁ.

ရတန သိက္ခာပဒ

၈၄။ ယော ပန ဘိက္ခု ရတနံ ဝါ ရတနသမ္မတံ ဝါ အညတြ အဇ္ဈာရာမာ ဝါ အဇ္ဈာဝသထာ ဝါ ဥဂ္ဂဏှေယျ ဝါ ဥဂ္ဂဏှာပေယျ ဝါ၊ ပါစိတ္တိယံ။ ရတနံ ဝါ ပန ဘိက္ခုနာ ရတနသမ္မတံ ဝါ အဇ္ဈာရာမေ ဝါ အဇ္ဈာဝသထေ ဝါ ဥဂ္ဂဟေတွာ ဝါ ဥဂ္ဂဟာပေတွာ ဝါ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ "ယဿ ဘဝိဿတိ၊ သော ဟရိဿတီ"တိ၊ အယံ တတ္ထ သာမီစိ။

ဝိကာလ ဂါမပ္ပဝေသန သိက္ခာပဒ

၈၅။ *ယော ပန ဘိက္ခု သန္တံ ဘိက္ခုံ အနာပုစ္ဆာ ဝိကာလေ ဂါမံ ပဝိသေယျ အညတြ တထာရူပါ အစ္စာယိကာ ကရဏီယာ၊ ပါစိတ္တိယံ။

သူစိဃရ သိက္ခာပဒ

၈၆။ ယော ပန ဘိက္ခု အဋ္ဌိမယံ ဝါ ဒန္တမယံ ဝါ ဝိသာဏမယံ ဝါ သူစိဃရံ ကာရာပေယျ၊ ဘေဒနကံ ပါစိတ္တိယံ။

မဉ္စပီဌ သိက္ခာပဒ

၈၇။ နဝံ ပန ဘိက္ခုနာ မဉ္စံ ဝါ ပီဌံ ဝါ ကာရယမာနေန အဋ္ဌင်္ဂုလပါဒကံ ကာရေတဗ္ဗံ သုဂတင်္ဂုလေန အညတြ ဟေဋ္ဌိမာယ အဋနိယာ။ တံ အတိက္ကာမယတော ဆေဒနကံ ပါစိတ္တိယံ။

တူလောနဒ္ဓ သိက္ခာပဒ

၈၈။ ယော ပန ဘိက္ခု မဉ္စံ ဝါ ပီဌံ ဝါ တူလောနဒ္ဓံ ကာရာပေယျ၊ ဥဒ္ဒါလနကံ ပါစိတ္တိယံ။

နိသီဒန သိက္ခာပဒ

၈၉။ *နိသီဒနံ ပန ဘိက္ခုနာ ကာရယမာနေန ပမာဏိကံ ကာရေတဗ္ဗံ၊ တတြိဒံ ပမာဏံ၊ ဒီဃသော ဒွေ ဝိဒတ္ထိယော သုဂတဝိဒတ္ထိယာ၊ တိရိယံ ဒိယဍ္ဎံ၊ ဒသာ ဝိဒတ္ထိ။ တံ အတိက္ကာမယတော ဆေဒနကံ ပါစိတ္တိယံ။

ကဏ္ဍုပ္ပဋိစ္ဆာဒိ သိက္ခာပဒ

၉၀။ ကဏ္ဍုပ္ပဋိစ္ဆာဒိံ ပန ဘိက္ခုနာ ကာရယမာနေန ပမာဏိကာ ကာရေတဗ္ဗာ၊ တတြိဒံ ပမာဏံ၊ ဒီဃသော စတဿော ဝိဒတ္ထိယော သုဂတဝိဒတ္ထိယာ၊ တိရိယံ ဒွေ ဝိဒတ္ထိယော။ တံ အတိက္ကာမယတော ဆေဒနကံ ပါစိတ္တိယံ။

Ratana sikkhāpada

84. Yo pana bhikkhu ratanaṁ vā ratanasammataṁ vā aññatra ajjhārāmā vā ajjhāvasathā vā uggaṇheyya vā uggaṇhāpeyya vā, pācittiyaṁ. Ratanaṁ vā pana bhikkhunā ratanasammataṁ vā ajjhārāme vā ajjhāvasathe vā uggahetvā vā uggahāpetvā vā nikkhipitabbaṁ “yassa bhavissati, so harissatī”ti, ayaṁ tattha sāmīci.

Vikāla gāmappavesana sikkhāpada

85. * Yo pana bhikkhu santaṁ bhikkhuṁ anāpucchā vikāle gāmaṁ paviseyya aññatra tathārūpā accāyikā karaṇīyā, pācittiyaṁ.

Sūcighara sikkhāpada

86. Yo pana bhikkhu aṭṭhimayaṁ vā dantamayaṁ vā visāṇamayaṁ vā sūcigharaṁ kārāpeyya, bhedanakaṁ pācittiyaṁ.

Mañcapīṭha sikkhāpada

87. Navaṁ pana bhikkhunā mañcaṁ vā pīṭhaṁ vā kārayamānena aṭṭhaṅgulapādakaṁ kāretabbaṁ Sugataṅgulena aññatra heṭṭhimāya aṭaniyā. Taṁ atikkāmayato chedanakaṁ pācittiyaṁ.

Tūlonaddha sikkhāpada

88. Yo pana bhikkhu mañcaṁ vā pīṭhaṁ vā tūlonaddhaṁ kārāpeyya, uddālanakaṁ pācittiyaṁ.

Nīsīdana sikkhāpada

89. * Nisīdanaṁ pana bhikkhunā kārayamānena pamāṇikaṁ kāretabbaṁ, tatr’idaṁ pamāṇaṁ, dīghaso dve vidatthiyo Sugatavidatthiyā, tiriyaṁ diyaḍḍhaṁ, dasā vidatthi. Taṁ atikkāmayato chedanakaṁ pācittiyaṁ.

Kaṇḍuppaṭicchādi sikkhāpada

90. Kaṇḍuppaṭicchādiṁ pana bhikkhunā kārayamānena pamāṇikā kāretabbā, tatr’idaṁ pamāṇaṁ, dīghaso catasso vidatthiyo Sugatavidatthiyā, tiriyaṁ dve vidatthiyo. Taṁ atikkāmayato chedanakaṁ pācittiyaṁ.

ဝဿိက သာဋိက သိက္ခာပဒ

၉၁။ *ဝဿိကသာဋိကံ ပန ဘိက္ခုနာ ကာရယမာနေန ပမာဏိကာ ကာရေတဗ္ဗာ၊ တတြိဒံ ပမာဏံ၊ ဒီဃသော ဆ ဝိဒတ္ထိယော သုဂတဝိဒတ္ထိယာ၊ တိရိယံ အၯတေယျာ။ တံ အတိက္ကာမယတော ဆေဒနကံ ပါစိတ္တိယံ။

နန္ဒ သိက္ခာပဒ

၉၂။ ယော ပန ဘိက္ခု သုဂတစီဝရပ္ပမာဏံ စီဝရံ ကာရာပေယျ, အတိရေကံ ဝါ၊ ဆေဒနကံ ပါစိတ္တိယံ။ တတြိဒံ သုဂတဿ သုဂတစီဝရပ္ပမာဏံ၊ ဒီဃသော နဝ ဝိဒတ္ထိယော သုဂတဝိဒတ္ထိယာ၊ တိရိယံ ဆ ဝိဒတ္ထိယော၊ ဣဒံ သုဂတဿ သုဂတစီဝရပ္ပမာဏန္တိ။

ရတနဝဂ္ဂေါ နဝမော။

ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ ခေါ အာယသ္မန္တော ဒွေနဝုတိ ပါစိတ္တိယာ ဓမ္မာ။ တတ္ထာယသ္မန္တေ ပုစ္ဆာမိ, ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ၊ ဒုတိယမ္ပိ ပုစ္ဆာမိ, ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ၊ တတိယမ္ပိ ပုစ္ဆာမိ, ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ၊ ပရိသုဒ္ဓေတ္ထာယသ္မန္တော၊ တသ္မာ တုဏှီ၊ ဧဝမေတံ ဓာရယာမီတိ။

ပါစိတ္တိယာ နိဋ္ဌိတာ။

ပါဋိဒေသနီယ

ဣမေ ခေါ ပနာယသ္မန္တော စတ္တာရော ပါဋိဒေသနီယာ
ဓမ္မာ ဥဒ္ဒေသံ အာဂစ္ဆန္တိ။

ပဌမ ပါဋိဒေသနီယ သိက္ခာပဒ

၁။ *ယော ပန ဘိက္ခု အညာတိကာယ ဘိက္ခုနိယာ အန္တရဃရံ ပဝိဋ္ဌာယ ဟတ္ထတော ခါဒနီယံ ဝါ ဘောဇနီယံ ဝါ သဟတ္ထာ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ခါဒေယျ ဝါ ဘုဉ္ဇေယျ ဝါ၊ ပဋိဒေသေတဗ္ဗံ တေန ဘိက္ခုနာ “ဂါရယှံ အာဝုသော ဓမ္မံ အာပဇ္ဇိံ အသပ္ပါယံ ပါဋိဒေသနီယံ၊ တံ ပဋိဒေသေမီ”တိ။

ဒုတိယ ပါဋိဒေသနီယ သိက္ခာပဒ

၂။ *ဘိက္ခူ ပနေဝ ကုလေသု နိမန္တိတာ ဘုဉ္ဇန္တိ၊ တတြ စေ သာ ဘိက္ခုနီ ဝေါသာသမာနရူပါ ဌိတာ ဟောတိ “ဣဓ သူပံ ဒေထ၊ ဣဓ ဩဒနံ ဒေထာ”တိ။ တေဟိ ဘိက္ခူဟိ သာ ဘိက္ခုနီ အပသာဒေတဗ္ဗာ “အပသက္က တာဝ ဘဂိနိ၊

Vassika sāṭika sikkhāpada

91. * Vassikasāṭikaṁ pana bhikkhunā kārayamānena pamāṇikā kāretabbā, tatr'idaṁ pamāṇaṁ, dīghaso cha vidatthiyo Sugatavidatthiyā, tiriyaṁ aḍḍhateyyā. Taṁ atikkāmayato chedanakaṁ pācittiyaṁ.

Nanda sikkhāpada

92. Yo pana bhikkhu Sugatacīvarappamāṇaṁ cīvaraṁ kārāpeyya, atirekaṁ vā, chedanakaṁ pācittiyaṁ. Tatr'idaṁ Sugatassa Sugatacīvarappamāṇaṁ, dīghaso nava vidatthiyo Sugatavidatthiyā, tiriyaṁ cha vidatthiyo, idaṁ Sugatassa Sugatacīvarappamāṇanti.

Ratanavaggo navamo.

Uddiṭṭhā kho āyasmanto dvenavuti pācittiyā dhammā. Tatth'āyasmante pucchāmi kacci'ttha parisuddhā? Dutiyampi pucchāmi, kacci'ttha parisuddhā? Tatiyampi pucchāmi kacci'ttha parisuddhā? Parisuddh'etth'āyasmanto, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmīti.

Pācittiyā niṭṭhitā.

Paṭidesanīya

Ime kho pan'āyasmanto cattāro pāṭidesanīyā dhammā uddesaṁ āgacchanti.

Paṭhama pāṭidesanīya sikkhāpada

1. * Yo pana bhikkhu aññātikāya bhikkhuniyā antaragharaṁ paviṭṭhāya hatthato khādanīyaṁ vā bhojanīyaṁ vā sahatthā paṭiggahetvā khādeyya vā bhuñjeyya vā, paṭidesetabbaṁ tena bhikkhunā "gārayhaṁ āvuso dhammaṁ āpajjiṁ asappāyaṁ pāṭidesanīyaṁ, taṁ paṭidesemī"ti.

Dutiya pāṭidesanīya sikkhāpada

2. * Bhikkhū pan'eva kulesu nimantitā bhuñjanti, tatra ce sā bhikkhunī vosāsamānarūpā ṭhitā hoti "idha sūpaṁ detha, idha odanaṁ dethā"ti. Tehi bhikkhūhi sā bhikkhunī apasādetabbā "apasakka tāva bhagini,

ယာဝ ဘိက္ခူ ဘုဉ္ဇန္တီ”တိ။ ဧကဿပိ စေ ဘိက္ခုနော န ပဋိဘာသေယျ တံ ဘိက္ခုနိံ အပသာဒေတုံ “အပသက္က တာဝ ဘဂိနိ၊ ယာဝ ဘိက္ခူ ဘုဉ္ဇန္တီ”တိ၊ ပဋိဒေသေတဗ္ဗံ တေဟိ ဘိက္ခူဟိ “ဂါရယှံ အာဝုသော ဓမ္မံ အာပဇ္ဇိမှာ အသပ္ပါယံ ပါဋိဒေသနီယံ၊ တံ ပဋိဒေသေမာ”တိ။

တတိယ ပါဋိဒေသနီယ သိက္ခာပဒ

၃။ *ယာနိ ခေါ ပန တာနိ သေက္ခသမ္မတာနိ ကုလာနိ၊ ယော ပန ဘိက္ခု တထာရူပေသု သေက္ခသမ္မတေသု ကုလေသု ပုဗ္ဗေ အနိမန္တိတော အဂိလာနော ခါဒနီယံ ဝါ, ဘောဇနီယံ ဝါ သဟတ္ထာ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ခါဒေယျ ဝါ, ဘုဉ္ဇေယျ ဝါ၊ ပဋိဒေသေတဗ္ဗံ တေန ဘိက္ခုနာ “ဂါရယှံ အာဝုသော ဓမ္မံ အာပဇ္ဇိံ အသပ္ပါယံ ပါဋိဒေသနီယံ၊ တံ ပဋိဒေသေမီ”တိ။

စတုတ္ထ ပါဋိဒေသနီယ သိက္ခာပဒ

၄။ *ယာနိ ခေါ ပန တာနိ အာရညကာနိ သေနာသနာနိ သာသင်္ကသမ္မတာနိ သပ္ပဋိဘယာနိ၊ ယော ပန ဘိက္ခု တထာရူပေသု သေနာသနေသု ပုဗ္ဗေ အပ္ပဋိသံဝိဒိတံ ခါဒနီယံ ဝါ, ဘောဇနီယံ ဝါ အဇ္ဈာရာမေ သဟတ္ထာ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ အဂိလာနော ခါဒေယျ ဝါ, ဘုဉ္ဇေယျ ဝါ၊ ပဋိဒေသေတဗ္ဗံ တေန ဘိက္ခုနာ “ဂါရယှံ အာဝုသော ဓမ္မံ အာပဇ္ဇိံ အသပ္ပါယံ ပါဋိဒေသနီယံ၊ တံ ပဋိဒေသေမီ”တိ။

ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ ခေါ အာယသ္မန္တော စတ္တာရော ပါဋိဒေသနီယာ ဓမ္မာ။ တတ္ထာယသ္မန္တေ ပုစ္ဆာမိ, ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ၊ ဒုတိယမ္ပိ ပုစ္ဆာမိ, ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ၊ တတိယမ္ပိ ပုစ္ဆာမိ, ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ၊ ပရိသုဒ္ဓေတ္ထာယသ္မန္တော၊ တသ္မာ တုဏှီ၊ ဧဝမေတံ ဓာရယာမီတိ။

ပါဋိဒေသနီယာ နိဋ္ဌိတာ။

သေခိယ

ဣမေ ခေါ ပနာယသ္မန္တော သေခိယာ ဓမ္မာ ဥဒ္ဒေသံ အာဂစ္ဆန္တိ။

ပရိမဏ္ဍလ သိက္ခာပဒ

၁။ *ပရိမဏ္ဍလံ နိဝါသေဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ၊

၂။ *ပရိမဏ္ဍလံ ပါရုပိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

---

* သေခိယသိက္ခာပဒေသု ဣမိနာ လက္ခဏေန ဆဗ္ဗီသတိ သာရုပ္ပသိက္ခာပဒါနိ ဒဿိတာနိ။

yāva bhikkhū bhuñjantī"ti. Ekassapi ce bhikkhuno na paṭibhāseyya taṁ bhikkhuniṁ apasādetuṁ "apasakka tāva bhagini, yāva bhikkhū bhuñjantī"ti, paṭidesetabbaṁ tehi bhikkhūhi "gārayhaṁ āvuso dhammaṁ āpajjimhā asappāyaṁ pāṭidesanīyaṁ, taṁ paṭidesemā"ti.

Tatiya pāṭidesanīya sikkhāpada

3. * Yāni kho pana tāni sekkhasammatāni kulāni, yo pana bhikkhu tathārūpesu sekkhasammatesu kulesu pubbe animantito agilāno khādanīyaṁ vā bhojanīyaṁ vā sahatthā paṭiggahetvā khādeyya vā bhuñjeyya vā, paṭidesetabbaṁ tena bhikkhunā "gārayhaṁ āvuso dhammaṁ āpajjiṁ asappāyaṁ pāṭidesanīyaṁ, taṁ paṭidesemī"ti.

Catuttha pāṭidesanīya sikkhāpada

4. * Yāni kho pana tāni āraññakāni senāsanāni sāsaṅkasammatāni sappaṭibhayāni, yo pana bhikkhu tathārūpesu senāsanesu pubbe appaṭisaṁviditaṁ khādanīyaṁ vā bhojanīyaṁ vā ajjhārāme sahatthā paṭiggahetvā agilāno khādeyya vā bhuñjeyya vā, paṭidesetabbaṁ tena bhikkhunā "gārayhaṁ āvuso dhammaṁ āpajjiṁ asappāyaṁ pāṭidesanīyaṁ, taṁ paṭidesemī"ti.

Uddiṭṭhā kho āyasmanto cattāro pāṭidesanīyā dhammā. Tatth'āyasmante pucchāmi kacci'ttha parisuddhā? Dutiyampi pucchāmi kacci'ttha parisuddhā? Tatiyampi pucchāmi kacci'ttha parisuddhā? Parisuddh'etth'āyasmanto, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmīti.

Pāṭidesanīyā niṭṭhitā.

———

Sekhiya

Ime kho pan'āyasmanto sekhiyā dhammā uddesaṁ āgacchanti.

Parimaṇḍala sikkhāpada

1. * Parimaṇḍalaṁ nivāsessāmīti sikkhā karaṇīyā,
2. * Parimaṇḍalaṁ pārupissāmīti sikkhā karaṇīyā.

* Sekhiyasikkhāpadesu iminā lakkhaṇena chabbīsati sāruppasikkhāpadāni dassitāni.

သုပ္ပဋိစ္ဆန္န သိက္ခာပဒ

၃။ *သုပ္ပဋိစ္ဆန္နော အန္တရဃရေ ဂမိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။
၄။ *သုပ္ပဋိစ္ဆန္နော အန္တရဃရေ နိသီဒိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

သုသံဝုတ သိက္ခာပဒ

၅။ *သုသံဝုတော အန္တရဃရေ ဂမိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။
၆။ *သုသံဝုတော အန္တရဃရေ နိသီဒိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ဩက္ခိတ္တစက္ခု သိက္ခာပဒ

၇။ *ဩက္ခိတ္တစက္ခု အန္တရဃရေ ဂမိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။
၈။ *ဩက္ခိတ္တစက္ခု အန္တရဃရေ နိသီဒိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ဥက္ခိတ္တက သိက္ခာပဒ

၉။ *န ဥက္ခိတ္တကာယ အန္တရဃရေ ဂမိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။
၁၀။ *န ဥက္ခိတ္တကာယ အန္တရဃရေ နိသီဒိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ပရိမဏ္ဍလဝဂ္ဂေါ ပဌမော။

———

ဥဇ္ဇဂ္ဃိက သိက္ခာပဒ

၁၁။ *န ဥဇ္ဇဂ္ဃိကာယ အန္တရဃရေ ဂမိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။
၁၂။ *န ဥဇ္ဇဂ္ဃိကာယ အန္တရဃရေ နိသီဒိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ဥစ္စသဒ္ဒ သိက္ခာပဒ

၁၃။ *အပ္ပသဒ္ဒေါ အန္တရဃရေ ဂမိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။
၁၄။ *အပ္ပသဒ္ဒေါ အန္တရဃရေ နိသီဒိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ကာယပ္ပစာလက သိက္ခာပဒ

၁၅။ *န ကာယပ္ပစာလကံ အန္တရဃရေ ဂမိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။
၁၆။ *န ကာယပ္ပစာလကံ အန္တရဃရေ နိသီဒိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ဗာဟုပ္ပစာလက သိက္ခာပဒ

၁၇။ *န ဗာဟုပ္ပစာလကံ အန္တရဃရေ ဂမိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။
၁၈။ *န ဗာဟုပ္ပစာလကံ အန္တရဃရေ နိသီဒိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

Suppaṭicchanna sikkhāpada

3. * Suppaṭicchanno antaraghare gamissāmīti sikkhā karaṇīyā.
4. * Suppaṭicchanno antaraghare nisīdissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Susaṁvuta sikkhāpada

5. * Susaṁvuto antaraghare gamissāmīti sikkhā karaṇīyā.
6. * Susaṁvuto antaraghare nisīdissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Okkhittacakkhu sikkhāpada

7. * Okkhittacakkhu antaraghare gamissāmīti sikkhā karaṇīyā.
8. * Okkhittacakkhu antaraghare nisīdissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Ukkhittaka sikkhāpada

9. * Na ukkhittakāya antaraghare gamissāmīti sikkhā karaṇīyā.
10. * Na ukkhittakāya antaraghare nisīdissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Parimaṇḍalavaggo paṭhamo.

Ujjagghika sikkhāpada

11. * Na ujjagghikāya antaraghare gamissāmīti sikkhā karaṇīyā.
12. * Na ujjagghikāya antaraghare nisīdissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Uccasadda sikkhāpada

13. * Appasaddo antaraghare gamissāmīti sikkhā karaṇīyā.
14. * Appasaddo antaraghare nisīdissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Kāyappacālaka sikkhāpada

15. * Na kāyappacālakaṁ antaraghare gamissāmīti sikkhā karaṇīyā.
16. * Na kāyappacālakaṁ antaraghare nisīdissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Bāhuppacālaka sikkhāpada

17. * Na bāhuppacālakaṁ antaraghare gamissāmīti sikkhā karaṇīyā.
18. * Na bāhuppacālakaṁ antaraghare nisīdissāmīti sikkhā karaṇīyā.

သီသပ္ပစာလက သိက္ခာပဒ

၁၉။ *န သီသပ္ပစာလကံ အန္တရဃရေ ဂမိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။
၂၀။ *န သီသပ္ပစာလကံ အန္တရဃရေ နိသီဒိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ဥဇ္ဇဂ္ဃိကဝဂ္ဂေါ ဒုတိယော။

ခမ္ဘကတ သိက္ခာပဒ

၂၁။ *န ခမ္ဘကတော အန္တရဃရေ ဂမိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။
၂၂။ *န ခမ္ဘကတော အန္တရဃရေ နိသီဒိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ဩဂုဏ္ဌိတ သိက္ခာပဒ

၂၃။ *န ဩဂုဏ္ဌိတော အန္တရဃရေ ဂမိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။
၂၄။ *န ဩဂုဏ္ဌိတော အန္တရဃရေ နိသီဒိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ဥက္ကုဋိက သိက္ခာပဒ

၂၅။ *န ဥက္ကုဋိကာယ အန္တရဃရေ ဂမိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ပလ္လတ္ထိက သိက္ခာပဒ

၂၆။ *န ပလ္လတ္ထိကာယ အန္တရဃရေ နိသီဒိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

သက္ကစ္စ ပဋိဂ္ဂဟဏ သိက္ခာပဒ

၂၇။ †သက္ကစ္စံ ပိဏ္ဍပါတံ ပဋိဂ္ဂဟေဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ပတ္တသညီ ပဋိဂ္ဂဟဏ သိက္ခာပဒ

၂၈။ †ပတ္တသညီ ပိဏ္ဍပါတံ ပဋိဂ္ဂဟေဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

သမသူပက ပဋိဂ္ဂဟဏ သိက္ခာပဒ

၂၉။ †သမသူပကံ ပိဏ္ဍပါတံ ပဋိဂ္ဂဟေဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

သမတိတ္တိက သိက္ခာပဒ

၃၀။ †သမတိတ္တိကံ ပိဏ္ဍပါတံ ပဋိဂ္ဂဟေဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ခမ္ဘကတဝဂ္ဂေါ တတိယော။

---

† ဇာမိနာ လက္ခဏေန တိံသ ဘောဇနပဋိသံယုတ္တသိက္ခာပဒါနိ ဒဿိတာနိ။

Sīsappacālaka sikkhāpada

19. * Na sīsappacālakaṁ antaraghare gamissāmīti sikkhā karaṇīyā.
20. * Na sīsappacālakaṁ antaraghare nisīdissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Ujjagghikavaggo dutiyo.

Khambhakata sikkhāpada

21. * Na khambhakato antaraghare gamissāmīti sikkhā karaṇīyā.
22. * Na khambhakato antaraghare nisīdissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Oguṇṭhita sikkhāpada

23. * Na oguṇṭhito antaraghare gamissāmīti sikkhā karaṇīyā.
24. * Na oguṇṭhito antaraghare nisīdissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Ukkuṭika sikkhāpada

25. * Na ukkuṭikāya antaraghare gamissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Pallatthika sikkhāpada

26. * Na pallatthikāya antaraghare nisīdissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Sakkacca paṭiggahaṇa sikkhāpada

27. + Sakkaccaṁ piṇḍapātaṁ paṭiggahessāmīti sikkhā karaṇīyā.

Pattasaññī paṭiggahaṇa sikkhāpada

28. + Pattasaññī piṇḍapātaṁ paṭiggahessāmīti sikkhā karaṇīyā.

Samasūpaka paṭiggahaṇa sikkhāpada

29. + Samasūpakaṁ piṇḍapātaṁ paṭiggahessāmīti sikkhā karaṇīyā.

Samatittika sikkhāpada

30. + Samatittikaṁ piṇḍapātaṁ paṭiggahessāmīti sikkhā karaṇīyā.

Khambhakatavaggo tatiyo.

+ Iminā lakkhaṇena tiṁsa bhojanappaṭisaṁyuttasikkhāpadāni dassitāni.

သက္ကစ္စ ဘုဉ္ဇန သိက္ခာပဒ

၃၁။ †သက္ကစ္စံ ပိဏ္ဍပါတံ ဘုဉ္ဇိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ပတ္တသညီ ဘုဉ္ဇန သိက္ခာပဒ

၃၂။ †ပတ္တသညီ ပိဏ္ဍပါတံ ဘုဉ္ဇိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

သပဒါန သိက္ခာပဒ

၃၃။ †သပဒါနံ ပိဏ္ဍပါတံ ဘုဉ္ဇိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

သမသူပက သိက္ခာပဒ

၃၄။ †သမသူပကံ ပိဏ္ဍပါတံ ဘုဉ္ဇိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

န ထူပကတ သိက္ခာပဒ

၃၅။ †န ထူပကတော ဩမဒ္ဒိတွာ ပိဏ္ဍပါတံ ဘုဉ္ဇိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ဩဒနပ္ပဋိစ္ဆာဒန သိက္ခာပဒ

၃၆။ †န သူပံ ဝါ ဗျဉ္ဇနံ ဝါ ဩဒနေန ပဋိစ္ဆာဒေဿာမိ ဘိယျောကမျတံ ဥပါဒါယာတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

သူပေါဒန ဝိညတ္တိ သိက္ခာပဒ

၃၇။ †န သူပံ ဝါ ဩဒနံ ဝါ အဂိလာနော အတ္တနော အတ္ထာယ ဝိညာ-ပေတွာ ဘုဉ္ဇိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ဥဇ္ဈာနသညီ သိက္ခာပဒ

၃၈။ †န ဥဇ္ဈာနသညီ ပရေသံ ပတ္တံ ဩလောကေဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ကဗဠ သိက္ခာပဒ

၃၉။ †နာတိမဟန္တံ ကဗဠံ ကရိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

အာလောပ သိက္ခာပဒ

၄၀။ †ပရိမဏ္ဍလံ အာလောပံ ကရိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

သက္ကစ္စဝဂ္ဂေါ စတုတ္ထော။

Sakkacca bhuñjana sikkhāpada

31. + Sakkaccaṁ piṇḍapātaṁ bhuñjissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Pattasaññī bhuñjana sikkhāpada

32. + Pattasaññī piṇḍapātaṁ bhuñjissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Sapadāna sikkhāpada

33. + Sapadānaṁ piṇḍapātaṁ bhuñjissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Samasūpaka sikkhāpada

34. + Samasūpakaṁ piṇḍapātaṁ bhuñjissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Na thūpakata sikkhāpada

35. + Na thūpakato omadditvā piṇḍapātaṁ bhuñjissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Odanappaṭicchādana sikkhāpada

36. + Na sūpaṁ vā byañjanaṁ vā odanena paṭicchādessāmi bhiyyokamyataṁ upādāyāti sikkhā karaṇīyā.

Sūpodana viññatti sikkhāpada

37. + Na sūpaṁ vā odanaṁ vā agilāno attano atthāya viññāpetvā bhuñjissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Ujjhānasaññī sikkhāpada

38. + Na ujjhānasaññī paresaṁ pattaṁ olokessāmīti sikkhā karaṇīyā.

Kabaḷa sikkhāpada

39. + Nātimahantaṁ kabaḷaṁ karissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Ālopa sikkhāpada

40. + Parimaṇḍalaṁ ālopaṁ karissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Sakkaccavaggo catuttho.

အနာဟဋ သိက္ခာပဒ

၄၁။ † န အနာဟဋေ ကဗဠေ မုခဒွါရံ ဝိဝရိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ဘုဉ္ဇမာန သိက္ခာပဒ

၄၂။ † န ဘုဉ္ဇမာနော သဗ္ဗဟတ္ထံ မုခေ ပက္ခိပိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

သကဗဠ သိက္ခာပဒ

၄၃။ † န သကဗဠေန မုခေန ဗျာဟရိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ပိဏ္ဍုက္ခေပက သိက္ခာပဒ

၄၄။ † န ပိဏ္ဍုက္ခေပကံ ဘုဉ္ဇိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ကဗဠာဝစ္ဆေဒက သိက္ခာပဒ

၄၅။ † န ကဗဠာဝစ္ဆေဒကံ ဘုဉ္ဇိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

အဝဂဏ္ဍကာရက သိက္ခာပဒ

၄၆။ † န အဝဂဏ္ဍကာရကံ ဘုဉ္ဇိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ဟတ္ထ နိဒ္ဓုနက သိက္ခာပဒ

၄၇။ † န ဟတ္ထနိဒ္ဓုနကံ ဘုဉ္ဇိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

သိတ္ထာဝကာရက သိက္ခာပဒ

၄၈။ † န သိတ္ထာဝကာရကံ ဘုဉ္ဇိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ဇိဝှါနိစ္ဆာရက သိက္ခာပဒ

၄၉။ † န ဇိဝှါနိစ္ဆာရကံ ဘုဉ္ဇိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

စပုစပုကာရက သိက္ခာပဒ

၅၀။ † န စပုစပုကာရကံ ဘုဉ္ဇိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ကဗဠဝဂ္ဂေါ ပဉ္စမော။

သုရုသုရုကာရက သိက္ခာပဒ

၅၁။ † န သုရုသုရုကာရကံ ဘုဉ္ဇိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ဟတ္ထ နိလ္လေဟက သိက္ခာပဒ

၅၂။ † န ဟတ္ထနိလ္လေဟကံ ဘုဉ္ဇိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

Anāhaṭa sikkhāpada

41. + Na anāhaṭe kabaḷe mukhadvāraṁ vivarissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Bhuñjamāna sikkhāpada

42. + Na bhuñjamāno sabbahatthaṁ mukhe pakkhipissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Sakabaḷa sikkhāpada

43. + Na sakabaḷena mukhena byāharissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Piṇḍukkhepaka sikkhāpada

44. + Na piṇḍukkhepakaṁ bhuñjissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Kabaḷāvacchedaka sikkhāpada

45. + Na kabaḷāvacchedakaṁ bhuñjissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Avagaṇḍakāraka sikkhāpada

46. + Na avagaṇḍakārakaṁ bhuñjissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Hattha niddhunaka sikkhāpada

47. + Na hatthaniddhunakaṁ bhuñjissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Sitthāvakāraka sikkhāpada

48. + Na sitthāvakārakaṁ bhuñjissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Jivhānicchāraka sikkhāpada

49. + Na jivhānicchārakaṁ bhuñjissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Capucapukāraka sikkhāpada

50. + Na capucapukārakaṁ bhuñjissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Kabaḷavaggo pañcamo.

Surusurukāraka sikkhāpada

51. + Na surusurukārakaṁ bhuñjissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Hattha nillehaka sikkhāpada

52. + Na hatthanillehakaṁ bhuñjissāmīti sikkhā karaṇīyā.

ပတ္တနိလ္လေဟက သိက္ခာပဒ

၅၃။ †န ပတ္တနိလ္လေဟကံ ဘုဉ္ဇိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ဩဋ္ဌ နိလ္လေဟက သိက္ခာပဒ

၅၄။ †န ဩဋ္ဌနိလ္လေဟကံ ဘုဉ္ဇိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

သာမိသ သိက္ခာပဒ

၅၅။ †န သာမိသေန ဟတ္ထေန ပါနီယထာလကံ ပဋိဂ္ဂဟေဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

သသိတ္ထက သိက္ခာပဒ

၅၆။ †န သသိတ္ထကံ ပတ္တဓောဝနံ အန္တရဃရေ ဆဍ္ဍေဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ဆတ္တပါဏိ သိက္ခာပဒ

၅၇။ ‡န ဆတ္တပါဏိဿ အဂိလာနဿ ဓမ္မံ ဒေသေဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ဒဏ္ဍပါဏိ သိက္ခာပဒ

၅၈။ ‡န ဒဏ္ဍပါဏိဿ အဂိလာနဿ ဓမ္မံ ဒေသေဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

သတ္ထပါဏိ သိက္ခာပဒ

၅၉။ ‡န သတ္ထပါဏိဿ အဂိလာနဿ ဓမ္မံ ဒေသေဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

အာဝုဓပါဏိ သိက္ခာပဒ

၆၀။ ‡န အာဝုဓပါဏိဿ အဂိလာနဿ ဓမ္မံ ဒေသေဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

သုရုသုရုဝဂ္ဂေါ ဆဋ္ဌော။

---

‡ ဣမိနာ လက္ခဏေန ဧကူနဝီသ ဓမ္မဒေသနာပဋိသံယုတ္တသိက္ခာပဒါနိ ဒဿိတာနိ။

Pattanillehaka sikkhāpada

53. + Na pattanillehakaṁ bhuñjissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Oṭṭha nillehaka sikkhāpada

54. + Na oṭṭhanillehakaṁ bhuñjissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Sāmisa sikkhāpada

55. + Na sāmisena hatthena pānīyathālakaṁ paṭiggahessāmīti sikkhā karaṇīyā.

Sasitthaka sikkhāpada

56. + Na sasitthakaṁ pattadhovanaṁ antaraghare chaḍḍessāmīti sikkhā karaṇīyā.

Chattapāṇi sikkhāpada

57. ++ Na chattapāṇissa agilānassa dhammaṁ desessāmīti sikkhā karaṇīyā.

Daṇḍapāṇi sikkhāpada

58. ++ Na daṇḍapāṇissa agilānassa dhammaṁ desessāmīti sikkhā karaṇīyā.

Satthapāṇi sikkhāpada

59. ++ Na satthapāṇissa agilānassa dhammaṁ desessāmīti sikkhā karaṇīyā.

Āvudhapāṇi sikkhāpada

60. ++ Na āvudhapāṇissa agilānassa dhammaṁ desessāmīti sikkhā karaṇīyā.

Surusuruvaggo chaṭṭho.

++ Iminā lakkhaṇena ekūnavīsa dhammadesanāpaṭisaṁyuttasikkhāpadāni dassitāni.

ပါဒုက သိက္ခာပဒ

၆၁။ ‡န ပါဒုကာရူဠှဿ အဂိလာနဿ ဓမ္မံ ဒေသေဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ဥပါဟန သိက္ခာပဒ

၆၂။ ‡န ဥပါဟနာရူဠှဿ အဂိလာနဿ ဓမ္မံ ဒေသေဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ယာန သိက္ခာပဒ

၆၃။ ‡န ယာနဂတဿ အဂိလာနဿ ဓမ္မံ ဒေသေဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

သယန သိက္ခာပဒ

၆၄။ ‡န သယနဂတဿ အဂိလာနဿ ဓမ္မံ ဒေသေဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ပလ္လတ္ထိက သိက္ခာပဒ

၆၅။ ‡န ပလ္လတ္ထိကာယ နိသိန္နဿ အဂိလာနဿ ဓမ္မံ ဒေသေဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ဝေဌိတ သိက္ခာပဒ

၆၆။ ‡န ဝေဌိတသီသဿ အဂိလာနဿ ဓမ္မံ ဒေသေဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ဩဂုဏ္ဌိတ သိက္ခာပဒ

၆၇။ ‡န ဩဂုဏ္ဌိတသီသဿ အဂိလာနဿ ဓမ္မံ ဒေသေဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ဆမာ သိက္ခာပဒ

၆၈။ ‡န ဆမာယံ နိသီဒိတွာ အာသနေ နိသိန္နဿ အဂိလာနဿ ဓမ္မံ ဒေသေဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

နီစာသန သိက္ခာပဒ

၆၉။ ‡န နီစေ အာသနေ နိသီဒိတွာ ဥစ္စေ အာသနေ နိသိန္နဿ အဂိလာနဿ ဓမ္မံ ဒေသေဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ဌိတ သိက္ခာပဒ

၇၀။ ‡န ဌိတော နိသိန္နဿ အဂိလာနဿ ဓမ္မံ ဒေသေဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

Pāduka sikkhāpada

61. ++ Na pādukāruḷhassa agilānassa dhammaṁ desessāmīti sikkhā karaṇīyā.

Upāhana sikkhāpada

62. ++ Na upāhanāruḷhassa agilānassa dhammaṁ desessāmīti sikkhā karaṇīyā.

Yāna sikkhāpada

63. ++ Na yānagatassa agilānassa dhammaṁ desessāmīti sikkhā karaṇīyā.

Sayana sikkhāpada

64. ++ Na sayanagatassa agilānassa dhammaṁ desessāmīti sikkhā karaṇīyā.

Pallatthika sikkhāpada

65. ++ Na pallatthikāya nisinnassa agilānassa dhammaṁ desessāmīti sikkhā karaṇīyā.

Veṭhita sikkhāpada

66. ++ Na veṭhitasīsassa agilānassa dhammaṁ desessāmīti sikkhā karaṇīyā.

Oguṇṭhita sikkhāpada

67. ++ Na oguṇṭhitasīsassa agilānassa dhammaṁ desessāmīti sikkhā karaṇīyā.

Chamā sikkhāpada

68. ++ Na chamāyaṁ nisīditvā āsane nisinnassa agilānassa dhammaṁ desessāmīti sikkhā karaṇīyā.

Nīcāsana sikkhāpada

69. ++ Na nīce āsane nisīditvā ucce āsane nisinnassa agilānassa dhammaṁ desessāmīti sikkhā karaṇīyā.

Ṭhita sikkhāpada

70. ++ Na ṭhito nisinnassa agilānassa dhammaṁ desessāmīti sikkhā karaṇīyā.

ပစ္ဆတော ဂမန သိက္ခာပဒ

၇၁။ ++န ပစ္ဆတော ဂစ္ဆန္တော ပုရတော ဂစ္ဆန္တဿ အဂိလာနဿ ဓမ္မံ ဒေသေဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ဥပ္ပထေန ဂမန သိက္ခာပဒ

၇၂။ ++န ဥပ္ပထေန ဂစ္ဆန္တော ပထေန ဂစ္ဆန္တဿ အဂိလာနဿ ဓမ္မံ ဒေသေဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ဌိတော ဥစ္စာရ သိက္ခာပဒ

၇၃။ ++န ဌိတော အဂိလာနော ဥစ္စာရံ ဝါ ပဿာဝံ ဝါ ကရိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ဟရိတေ ဥစ္စာရ သိက္ခာပဒ

၇၄။ ++န ဟရိတေ အဂိလာနော ဥစ္စာရံ ဝါ ပဿာဝံ ဝါ ခေဠံ ဝါ ကရိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ဥဒကေ ဥစ္စာရ သိက္ခာပဒ

၇၅။ ++န ဥဒကေ အဂိလာနော ဥစ္စာရံ ဝါ ပဿာဝံ ဝါ ခေဠံ ဝါ ကရိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ပါဒုကဝဂ္ဂေါ သတ္တမော။

ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ ခေါ အာယသ္မန္တော သေခိယာ ဓမ္မာ။ တတ္ထာယသ္မန္တေ ပုစ္ဆာမိ, ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ၊ ဒုတိယမ္ပိ ပုစ္ဆာမိ, ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ၊ တတိယမ္ပိ ပုစ္ဆာမိ, ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ၊ ပရိသုဒ္ဓေတ္ထာယသ္မန္တော၊ တသ္မာ တုဏှီ၊ ဧဝမေတံ ဓာရယာမီတိ။

သေခိယာ နိဋ္ဌိတာ။

အဓိကရဏသမထ

ဣမေ ခေါ ပနာယသ္မန္တော သတ္တ အဓိကရဏသမထာ ဓမ္မာ ဥဒ္ဒေသံ အာဂစ္ဆန္တိ။

ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နာနံ အဓိကရဏာနံ သမထာယ ဝူပသမာယ သမ္မုခါဝိနယော ဒါတဗ္ဗော၊

သတိဝိနယော ဒါတဗ္ဗော၊

အမူဠ္ဟဝိနယော ဒါတဗ္ဗော၊

Pacchato gamana sikkhāpada

71. ++ Na pacchato gacchanto purato gacchantassa agilānassa dhammaṁ desessāmīti sikkhā karaṇīyā.

Uppatthena gamana sikkhāpada

72. ++ Na uppathena gacchanto pathena gacchantassa agilānassa dhammaṁ desessāmīti sikkhā karaṇīyā.

Ṭhito uccāra sikkhāpada

73. ++ Na ṭhito agilāno uccāraṁ vā passāvaṁ vā karissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Harite uccāra sikkhāpada

74. ++ Na harite agilāno uccāraṁ vā passāvaṁ vā kheḷaṁ vā karissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Udake uccāra sikkhāpada

75. ++ Na udake agilāno uccāraṁ vā passāvaṁ vā kheḷaṁ vā karissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Pādukavaggo sattamo.

Uddiṭṭhā kho āyasmanto sekhiyā dhammā. Tatth'āyasmante pucchāmi, kacci'ttha parisuddhā? Dutiyampi pucchāmi, kacci'ttha parisuddhā? Tatiyampi pucchāmi, kacci'ttha parisuddhā? Parisuddh'etth'āyasmanto, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmīti.

Sekhiyā niṭṭhitā.

Adhikaraṇasamatha

Ime kho panāyasmanto satta adhikaraṇasamathā
dhammā uddesaṁ āgacchanti.

Uppannuppannānaṁ adhikaraṇānaṁ samatāya vūpasamāya
Sammukhāvinayo dātabbo,
Sativinayo dātabbo,
Amūḷhavinayo dātabbo,

ပဋိညာယ ကာရေတဗ္ဗံ၊
ယေဘုယျသိကာ၊
တဿပါပိယသိကာ၊
တိဏဝတ္ထာရကောတိ။

ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ ခေါ အာယသ္မန္တော သတ္တ အဓိကရဏသမထာ ဓမ္မာ။ တတ္ထာယသ္မန္တေ, ပုစ္ဆာမိ ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ၊ ဒုတိယမ္ပိ ပုစ္ဆာမိ, ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ၊ တတိယမ္ပိ ပုစ္ဆာမိ, ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ၊ ပရိသုဒ္ဓေတ္ထာယသ္မန္တော၊ တသ္မာ တုဏှီ၊ ဧဝမေတံ ဓာရယာမီတိ။

အဓိကရဏသမထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဥဒ္ဒိဋ္ဌံ ခေါ အာယသ္မန္တော နိဒါနံ၊
ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ စတ္တာရော ပါရာဇိကာ ဓမ္မာ၊
ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ တေရသ သံဃာဒိသေသာ ဓမ္မာ၊
ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ ဒွေ အနိယတာ ဓမ္မာ၊
ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ တိံသ နိဿဂ္ဂိယာ ပါစိတ္တိယာ ဓမ္မာ၊
ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ ဒွေနဝုတိ ပါစိတ္တိယာ ဓမ္မာ၊
ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ စတ္တာရော ပါဋိဒေသနီယာ ဓမ္မာ၊
ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ သေခိယာ ဓမ္မာ၊
ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ သတ္တ အဓိကရဏသမထာ ဓမ္မာ၊ ဧတ္တကံ တဿ ဘဂဝတော သုတ္တာဂတံ သုတ္တပရိယာပန္နံ အန္ဝဍ္ဎမာသံ ဥဒ္ဒေသံ အာဂစ္ဆတိ၊ တတ္ထ သဗ္ဗေဟေဝ သမဂ္ဂေဟိ သမ္မောဒမာနေဟိ အဝိဝဒမာနေဟိ သိက္ခိတဗ္ဗန္တိ။

ဝိတ္ထာရုဒ္ဒေသော ပဉ္စမော။

ဘိက္ခုပါတိမောက္ခံ နိဋ္ဌိတံ။

Paṭiññāya kāretabbaṁ,
Yebhuyyasikā,
Tassapāpiyasikā,
Tiṇavatthārakoti.

Uddiṭṭhā kho āyasmanto satta adhikaraṇasamathā dhammā. Tatth’āyasmante pucchāmi, kacci’ttha parisuddhā? Dutiyampi pucchāmi, kacci’ttha parisuddhā? Tatiyampi pucchāmi, kacci’ttha parisuddhā? Parisuddh’etth’āyasmanto, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmīti.

Adhikaraṇasamathā niṭṭhitā.

Uddiṭṭhaṁ kho āyasmanto nidānaṁ,
Uddiṭṭhā cattāro pārājikā dhammā,
Uddiṭṭhā terasa saṁghādisesā dhammā,
Uddiṭṭhā dve aniyatā dhammā,
Uddiṭṭhā tiṁsa nissaggiyā pācittiyā dhammā,
Uddiṭṭhā dvenavuti pācittiyā dhammā,
Uddiṭṭhā cattāro pāṭidesanīyā dhammā,
Uddiṭṭhā sekhiyā dhammā,

Uddiṭṭhā satta adhikaraṇasamathā dhammā, ettakaṁ tassa Bhagavato suttāgataṁ suttapariyāpannaṁ anvaddhamāsaṁ uddesaṁ āgacchati, tattha sabbeh’eva samaggehi sammodamānehi avivadamānehi sikkhitabbanti.

Vitthāruddeso pañcamo.

Bhikkhupātimokkhaṁ niṭṭhitaṁ.

ဘိက္ခုနီပါတိမောက္ခပါဠိ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပုဗ္ဗ ကရဏ-၄

သမ္မဇ္ဇနီ ပဒီပေါ စ၊ ဥဒကံ အာသနေန စ။
ဥပေါသထဿ ဧတာနိ၊ “**ပုဗ္ဗကရဏ**”န္တိ ဝုစ္စတိ။

ပုဗ္ဗ ကိစ္စ-၅

ဆန္ဒ, ပါရိသုဒ္ဓိ, ဥတုက္ခာနံ၊ ဘိက္ခုနိဂဏနာ စ ဩဝါဒေါ။
ဥပေါသထဿ ဧတာနိ၊ “**ပုဗ္ဗကိစ္စ**”န္တိ ဝုစ္စတိ။

ပတ္တကလ္လ အင်္ဂါ-၄

ဥပေါသထော, ယာဝတိကာ စ ဘိက္ခုနီ ကမ္မပ္ပတ္တာ,၊
သဘာဂါပတ္တိယော စ န ဝိဇ္ဇန္တိ,။
ဝဇ္ဇနီယာ စ ပုဂ္ဂလာ တသ္မိံ န ဟောန္တိ၊ “**ပတ္တကလ္လ**”န္တိ ဝုစ္စတိ။

ပုဗ္ဗကရဏပုဗ္ဗကိစ္စာနိ သမာပေတွာ ဒေသိတာပတ္တိကဿ သမဂ္ဂဿ ဘိက္ခုနိသံဃဿ အနုမတိယာ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသိတုံ အာရာဓနံ ကရောမ။

နိဒါနုဒ္ဒေသ

သုဏာတု မေ အယျေ သံဃော၊ အဇ္ဇုပေါသထော ပန္နရသော၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော ဥပေါသထံ ကရေယျ၊ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသေယျ။

ကိံ သံဃဿ ပုဗ္ဗကိစ္စံ၊ ပါရိသုဒ္ဓိံ အယျာယော အာရောစေထ၊ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသိဿာမိ၊ တံ သဗ္ဗာဝ သန္တာ သာဓုကံ သုဏောမ မနသိ ကရောမ။ ယဿာ သိယာ အာပတ္တိ၊ သာ အာဝိကရေယျ၊ အသန္တိယာ အာပတ္တိယာ တုဏှီ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ တုဏှီဘာဝေန ခေါ ပနာ’ယျာယော “ပရိသုဒ္ဓါ”တိ ဝေဒိဿာမိ။ ယထာ ခေါ ပန ပစ္စေကပုဋ္ဌဿာ ဝေယျာကရဏံ ဟောတိ၊ ဧဝမေဝံ ဧဝရူပါယ ပရိသာယ ယာဝတတိယံ အနုသာဝိတံ ဟောတိ။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ယာဝတတိယံ အနုသာဝိယမာနေ သရမာနာ သန္တိံ အာပတ္တိံ နာဝိကရေယျ၊ သမ္ပဇာနမုသာဝါဒ’ဿာ ဟောတိ။ သမ္ပဇာနမုသာဝါဒေါ ခေါ ပနာ’ယျာယော အန္တရာယိကော

Bhikkhunīpātimokkhapāḷi

Namo Tassa Bhagavato Arahato SammāsamBuddhassa.

Pubba karaṇa 4

Sammajjanī padīpo ca, udakaṁ āsanena ca.
Uposathassa etāni, “pubbakaraṇan”ti vuccati.

Pubba kicca 5

Chanda pārisuddhi utukkhānaṁ, bhikkhuniganaṇā ca ovādo.
Uposathassa etāni, “pubbakiccan”ti vuccati.

Pattakalla aṅgā 4

Uposatho, yāvatikā ca bhikkhunī kammappattā,
Sabhāgāpattiyo ca na vijjanti.
Vajjanīyā ca puggalā tasmiṁ na honti, “pattakallan”ti vuccati.

Pubbakaraṇapubbakiccāni samāpetvā desitāpattikassa samaggassa bhikkhunisaṁghassa anumatiyā pātimokkhaṁ uddisituṁ ārādhanaṁ karoma.

Nidānuddesa

Suṇātu me ayye saṁgho, ajjuposatho pannaraso, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho uposathaṁ kareyya, pātimokkhaṁ uddiseyya.

Kiṁ saṁghassa pubbakiccaṁ, pārisuddhiṁ ayyāyo ārocetha, pātimokkhaṁ uddisissāmi, taṁ sabbā'va santā sādhukaṁ suṇoma manasi karoma. Yassā siyā āpatti, sā āvikareyya, asantiyā āpattiyā tuṇhī bhavitabbaṁ, tuṇhībhāvena kho pan'āyyāyo “parisuddhā”ti vedissāmi. Yathā kho pana paccekaputthassā veyyākaraṇaṁ hoti, evamevaṁ evarūpāya parisāya yāvatatiyaṁ anusāvitaṁ hoti. Yā pana bhikkhunī yāvatatiyaṁ anusāviyamāne saramānā santiṁ āpattiṁ n'āvikareyya, sampajānamusāvāda'ssā hoti. Sampajānamusāvādo kho pan'āyyāyo antarāyiko

ဓမ္မော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ၊ တသ္မာ သရမာနာယ ဘိက္ခုနိယာ အာပန္နာယ ဝိသုဒ္ဓါပေက္ခာယ သန္တီ အာပတ္တိ အာဝိကာတဗ္ဗာ၊ အာဝိကတာ ဟိ’ဿာ ဖာသု ဟောတိ။

ဥဒ္ဒိဋ္ဌံ ခေါ အယျာယော နိဒါနံ။ တတ္ထာ’ယျာယော ပုစ္ဆာမိ, ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ၊ ဒုတိယမ္ပိ ပုစ္ဆာမိ, ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ၊ တတိယမ္ပိ ပုစ္ဆာမိ, ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ၊ ပရိသုဒ္ဓေတ္ထာ’ယျာယော၊ တသ္မာ တုဏှီ၊ ဧဝမေတံ ဓာရယာမီတိ။

နိဒါနံ နိဋ္ဌိတံ။

ပါရာဇိကုဒ္ဒေသ

တတြိမေ အဋ္ဌ ပါရာဇိကာ ဓမ္မာ ဥဒ္ဒေသံ အာဂစ္ဆန္တိ။

မေထုန ဓမ္မ သိက္ခာပဒ

၁။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဆန္ဒသော မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝေယျ၊ အန္တမသော တိရစ္ဆာနဂတေနပိ၊ ပါရာဇိကာ ဟောတိ အသံဝါသာ။

အဒိန္နာဒါန သိက္ခာပဒ

၂။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဂါမာ ဝါ အရညာ ဝါ အဒိန္နံ ထေယျသင်္ခါတံ အာဒိယေယျ၊ ယထာရူပေ အဒိန္နာဒါနေ ရာဇာနော စောရံ ဂဟေတွာ ဟနေယျုံ ဝါ ဗန္ဓေယျုံ ဝါ ပဗ္ဗာဇေယျုံ ဝါ စောရာသိ ဗာလာသိ မူဠှာသိ ထေနာသီတိ၊ တထာရူပံ ဘိက္ခုနီ အဒိန္နံ အာဒိယမာနာ အယမ္ပိ ပါရာဇိကာ ဟောတိ အသံဝါသာ။

မနုဿ ဝိဂ္ဂဟ သိက္ခာပဒ

၃။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ သဉ္စိစ္စ မနုဿဝိဂ္ဂဟံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေယျ၊ သတ္ထဟာရကံ ဝါ’ဿ ပရိယေသေယျ၊ မရဏဝဏ္ဏံ ဝါ သံဝဏ္ဏေယျ၊ မရဏာယ ဝါ သမာဒပေယျ “အမ္ဘော ပုရိသ ကိံ တုယှိမိနာ ပါပကေန ဒုဇ္ဇီဝိတေန၊ မတံ တေ ဇီဝိတာ သေယျော”တိ၊ ဣတိ စိတ္တမနာ စိတ္တသင်္ကပ္ပါ အနေက-ပရိယာယေန မရဏဝဏ္ဏံ ဝါ သံဝဏ္ဏေယျ၊ မရဏာယ ဝါ သမာဒပေယျ၊ အယမ္ပိ ပါရာဇိကာ ဟောတိ အသံဝါသာ။

ဥတ္တရိ မနုဿ ဓမ္မ သိက္ခာပဒ

၄။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ အနဘိဇာနံ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မံ အတ္တူပနာယိကံ အလမရိယဉာဏဒဿနံ သမုဒါစရေယျ “ဣတိ ဇာနာမိ၊ ဣတိ ပဿာမီ”တိ၊

dhammo vutto Bhagavatā, tasmā saramānāya bhikkhuniyā āpannāya visuddhāpekkhāya santī āpatti āvikātabbā. Āvikatā hi'ssā phāsu hoti.

Udditthaṁ kho ayyāso nidānaṁ. Tatth'āyyāyo pucchāmi, kacci'ttha parisuddhā? Dutiyampi pucchāmi, kacci'ttha parisuddhā? Tatiyampi pucchāmi, kacci'ttha parisuddhā? Parisuddh'etth'āyyāyo, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmīti.

Nidānaṁ niṭṭhitaṁ.

Pārājikuddesa

Tatr'ime aṭṭha pārājikā dhammā uddesaṁ āgacchanti.

Methuna dhamma sikkhāpada

1. Yā pana bhikkhunī chandaso methunaṁ dhammaṁ paṭiseveyya, antamaso tiracchānagatenapi, pārājikā hoti asaṁvāsā.

Adinnādāna sikkhāpada

2. Yā pana bhikkhunī gāmā vā araññā vā adinnaṁ theyyasaṅkhātaṁ ādiyeyya, yathārūpe adinnādāne rājāno coraṁ gahetvā haneyyuṁ vā bandheyyuṁ vā pabbājeyyuṁ vā "corā'si bālā'si mūḷhā'si thenā'sī"ti, tathārūpaṁ bhikkhunī adinnaṁ ādiyamānā ayampi pārājikā hoti asaṁvāsā.

Manussa viggaha sikkhāpada

3. Yā pana bhikkhunī sañcicca manussaviggahaṁ jīvitā voropeyya, satthahārakaṁ vā'ssa pariyeseyya, maraṇavaṇṇaṁ vā saṁvaṇṇeyya, maraṇāya vā samādapeyya "ambho purisa kiṁ tuyhiminā pāpakena dujjīvitena, mataṁ te jīvitā seyyo"ti, iti cittamanā cittasaṅkappā anekapariyāyena maraṇavaṇṇaṁ vā saṁvaṇṇeyya, maraṇāya vā samādapeyya, ayampi pārājikā hoti asaṁvāsā.

Uttari manussa dhamma sikkhāpada

4. Yā pana bhikkhunī anabhijānaṁ uttarimanussadhammaṁ attupanāyikaṁ alamariyañāṇadassanaṁ samudācareyya "iti jānāmi, iti passāmī"ti,

တတော အပရေန သမယေန သမနုဂ္ဂါဟီယမာနာ ဝါ အသမနုဂ္ဂါဟီယမာနာ ဝါ အာပန္နာ ဝိသုဒ္ဓါပေက္ခာ ဧဝံ ဝဒေယျ “အဇာနမေဝံ အယျေ အဝစံ ဇာနာမိ, အပဿံ ပဿာမိ, တုစ္ဆံ မုသာ ဝိလပိ”န္တိ၊ အညတြ အဓိမာနာ၊ အယမ္ပိ ပါရာဇိကာ ဟောတိ အသံဝါသာ။

ဥဗ္ဘဇာဏုမဏ္ဍလိကာ သိက္ခာပဒ

၅။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ အဝဿုတာ အဝဿုတဿ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ, အဓက္ခကံ ဥဗ္ဘဇာဏုမဏ္ဍလံ အာမသနံ ဝါ ပရာမသနံ ဝါ ဂဟဏံ ဝါ ဆုပနံ ဝါ ပဋိပီဠနံ ဝါ သာဒိယေယျ၊ အယမ္ပိ ပါရာဇိကာ ဟောတိ အသံဝါသာ ဥဗ္ဘဇာဏုမဏ္ဍလိကာ။

ဝဇ္ဇပဋိစ္ဆာဒိကာ သိက္ခာပဒ

၆။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဇာနံ ပါရာဇိကံ ဓမ္မံ အဇ္ဈာပန္နံ ဘိက္ခုနိံ နေဝ’တ္တနာ ပဋိစောဒေယျ၊ န ဂဏဿ အာရောစေယျ၊ ယဒါ စ သာ ဌိတာ ဝါ အဿ စုတာ ဝါ နာသိတာ ဝါ အဝဿဋာ ဝါ၊ သာ ပစ္ဆာ ဧဝံ ဝဒေယျ “ပုဗ္ဗေဝါဟံ အယျေ အညာသိံ ဧတံ ဘိက္ခုနိံ ‘ဧဝရူပါ စ ဧဝရူပါ စ သာ ဘဂိနီ’တိ၊ နော စ ခေါ အတ္တနာ ပဋိစောဒေဿံ၊ န ဂဏဿ အာရောစေဿ”န္တိ၊ အယမ္ပိ ပါရာဇိကာ ဟောတိ အသံဝါသာ ဝဇ္ဇပဋိစ္ဆာဒိကာ။

ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တိကာ သိက္ခာပဒ

၇။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ သမဂ္ဂေန သံဃေန ဥက္ခိတ္တံ ဘိက္ခုံ ဓမ္မေန ဝိနယေန သတ္ထုသာသနေန အနာဒရံ အပ္ပဋိကာရံ အကတသဟာယံ တ’မနုဝတ္တေယျ၊ သာ ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခုနီဟိ ဧဝမဿ ဝစနီယာ “ဧသော ခေါ အယျေ ဘိက္ခု သမဂ္ဂေန သံဃေန ဥက္ခိတ္တော, ဓမ္မေန ဝိနယေန သတ္ထုသာသနေန အနာဒရော အပ္ပဋိကာရော အကတသဟာယော၊ မာ’ယျေ ဧတံ ဘိက္ခုံ အနုဝတ္တီ”တိ၊ ဧဝဉ္စ သာ ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခုနီဟိ ဝုစ္စမာနာ တထေဝ ပဂ္ဂဏှေယျ၊ သာ ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခုနီဟိ ယာဝတတိယံ သမနုဘာသိတဗ္ဗာ တဿ ပဋိနိဿဂ္ဂါယ၊ ယာဝတတိယံ စေ သမနုဘာသိယမာနာ တံ ပဋိနိဿဇ္ဇေယျ၊ ဣစ္စေတံ ကုသလံ၊ နော စေ ပဋိနိဿဇ္ဇေယျ၊ အယမ္ပိ ပါရာဇိကာ ဟောတိ အသံဝါသာ ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တိကာ။

---

* ဣမိနာ လက္ခဏေန ဒဿိတသိက္ခာပဒါနိ ဘိက္ခုဝိဘင်္ဂေ နတ္ထိ။

tato aparena samayena samanuggāhīyamānā vā asamanuggāhīyamānā vā āpannā visuddhāpekkhā evaṁ vadeyya “ajānamevaṁ ayye avacaṁ jānāmi, apassaṁ passāmi, tucchaṁ musā vilapin”ti, aññatra adhimānā, ayampi pārājikā hoti asaṁvāsā.

Ubbhajāṇumaṇḍalikā sikkhāpada

5. * Yā pana bhikkhunī avassutā avassutassa purisapuggalassa adhakkhakaṁ ubbhajāṇumaṇḍalaṁ āmasanaṁ vā parāmasanaṁ vā gahaṇaṁ vā chupanaṁ vā paṭipīḷanaṁ vā sādiyeyya, ayampi pārājikā hoti asaṁvāsā ubbhajāṇumaṇḍalikā.

Vajjappaṭicchādikā sikkhāpada

6. * Yā pana bhikkhunī jānaṁ pārājikaṁ dhammaṁ ajjhāpannaṁ bhikkhuniṁ n’ev’attanā paṭicodeyya, na gaṇassa āroceyya. Yadā ca sā ṭhitā vā assa cutā vā nāsitā vā avassaṭā vā, sā pacchā evaṁ vadeyya “pubbev’āhaṁ ayye aññāsiṁ etaṁ bhikkhuniṁ ‘evarūpā ca evarūpā ca sā bhaginī’ti, no ca kho attanā paṭicodessaṁ, na gaṇassa ārocessan”ti, ayampi pārājikā hoti asaṁvāsā vajjappaṭicchādikā.

Ukkhittānuvattikā sikkhāpada

7. * Yā pana bhikkhunī samaggena saṁghena ukkhittaṁ bhikkhuṁ dhammena vinayena Satthusāsanena anādaraṁ appaṭikāraṁ akatasahāyaṁ tamanuvatteyya, sā bhikkhunī bhikkhunīhi evamassa vacanīyā “eso kho ayye bhikkhu samaggena saṁghena ukkhitto, dhammena vinayena Satthusāsanena anādaro appaṭikāro akatasahāyo, m’āyye etaṁ bhikkhuṁ anuvattī”ti. Evañca sā bhikkhunī bhikkhunīhi vuccamānā tath’eva paggaṇheyya, sā bhikkhunī bhikkhunīhi yāvatatiyaṁ samanubhāsitabbā tassa paṭinissaggāya, yāvatatiyaṁ ce samanubhāsiyamānā taṁ paṭinissajjeyya, icc’etaṁ kusalaṁ, no ce paṭinissajjeyya, ayampi pārājikā hoti asaṁvāsā ukkhittānuvattikā.

---

* Iminā lakkhaṇena dassitasikkhāpadāni Bhikkhuvibhaṅge n’atthi.

အဋ္ဌဝတ္ထုကာ သိက္ခာပဒ

၈။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ အဝဿုတာ အဝဿုတဿ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ ဟတ္ထဂ္ဂဟဏံ ဝါ သာဒိယေယျ, သင်္ဃာဋိကဏ္ဏဂ္ဂဟဏံ ဝါ သာဒိယေယျ, သန္တိဋ္ဌေယျ ဝါ, သလ္လပေယျ ဝါ, သင်္ကေတံ ဝါ ဂစ္ဆေယျ, ပုရိသဿ ဝါ အဗ္ဘာဂမနံ သာဒိယေယျ, ဆန္နံ ဝါ အနုပဝိသေယျ, ကာယံ ဝါ တဒတ္ထာယ ဥပသံဟရေယျ ဧတဿ အသဒ္ဓမ္မဿ ပဋိသေဝနတ္ထာယ၊ အယမ္ပိ ပါရာဇိကာ ဟောတိ အသံဝါသာ အဋ္ဌဝတ္ထုကာ။

ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ ခေါ အယျာယော အဋ္ဌ ပါရာဇိကာ ဓမ္မာ။ ယေသံ ဘိက္ခုနီ အညတရံ ဝါ အညတရံ ဝါ အာပဇ္ဇိတွာ န လဘတိ ဘိက္ခုနီဟိ သဒ္ဓိံ သံဝါသံ ယထာ ပုရေ၊ တထာ ပစ္ဆာ၊ ပါရာဇိကာ ဟောတိ အသံဝါသာ။ တတ္ထာ’ယျာယော ပုစ္ဆာမိ, ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ၊ ဒုတိယမ္ပိ ပုစ္ဆာမိ, ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ၊ တတိယမ္ပိ ပုစ္ဆာမိ, ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ၊ ပရိသုဒ္ဓေတ္ထာ’ယျာယော၊ တသ္မာ တုဏှီ၊ ဧဝမေတံ ဓာရယာမီတိ။

ပါရာဇိကံ နိဋ္ဌိတံ။

သံဃာဒိသေသုဒ္ဒေသ

ဣမေ ခေါ ပနာယျာယော သတ္တရသ သံဃာဒိသေသာ ဓမ္မာ ဥဒ္ဒေသံ အာဂစ္ဆန္တိ။

ဥဿယဝါဒိကာ သိက္ခာပဒ

၁။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဥဿယဝါဒိကာ ဝိဟရေယျ ဂဟပတိနာ ဝါ ဂဟပတိပုတ္တေန ဝါ ဒါသေန ဝါ ကမ္မကာရေန ဝါ အန္တမသော သမဏပရိဗ္ဗာဇကေနာပိ၊ အယမ္ပိ ဘိက္ခုနီ ပဌမာပတ္တိကံ ဓမ္မံ အာပန္နာ နိဿာရဏီယံ သံဃာဒိသေသံ။

စောရီ ဝုဋ္ဌာပိကာ သိက္ခာပဒ

၂။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဇာနံ စောရိံ ဝဇ္ဈံ ဝိဒိတံ အနပလောကေတွာ ရာဇာနံ ဝါ သံဃံ ဝါ ဂဏံ ဝါ ပူဂံ ဝါ သေဏိံ ဝါ, အညတြ ကပ္ပါ ဝုဋ္ဌာပေယျ၊ အယမ္ပိ ဘိက္ခုနီ ပဌမာပတ္တိကံ ဓမ္မံ အာပန္နာ နိဿာရဏီယံ သံဃာဒိသေသံ။

Aṭṭhavatthukā sikkhāpada

8. *Yā pana bhikkhunī avassutā avassutassa purisapuggalassa hatthaggahaṇaṁ vā sādiyeyya saṅghāṭikaṇṇaggahaṇaṁ vā sādiyeyya santiṭṭheyya vā sallapeyya vā saṅketaṁ vā gaccheyya purisassa vā abbhāgamanaṁ sādiyeyya channaṁ vā anupaviseyya kāyaṁ vā tadatthāya upasaṁhareyya etassa asaddhammassa paṭisevanatthāya, ayampi pārājikā hoti asaṁvāsā aṭṭhavatthukā.

Uddiṭṭhā kho ayyāyo aṭṭha pārājikā dhammā. Yesaṁ bhikkhunī aññataraṁ vā aññataraṁ vā āpajjitvā na labhati bhikkhunīhi saddhiṁ saṁvāsaṁ yathā pure, tathā pucchā, pārājikā hoti asaṁvāsā. Tatth'āyyāyo pucchāmi, kacci'ttha parisuddhā? Dutiyampi pucchāmi, kacci'ttha parisuddhā? Tatiyampi pucchāmi, kacci'ttha parisuddhā? Parisuddh'etth'āyyāyo, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmīti.

Pārājikaṁ niṭṭhitaṁ.

Saṁghādisesuddesa

Ime kho pan'āyyāyo sattarassa saṁghādisesā
dhammā uddesaṁ āgacchanti.

Ussayavādikā sikkhāpada

1. * Yā pana bhikkhunī ussayavādikā vihareyya gahapatinā vā gahapatiputtena vā dāsena vā kammakārena vā antamaso samaṇaparibbājaken'āpi, ayampi bhikkhunī paṭhamāpattikaṁ dhammaṁ āpannā nissāraṇīyaṁ saṁghādisesaṁ.

Corī vuṭṭhāpikā sikkhāpada

2. * Yā pana bhikkhunī jānaṁ coriṁ vajjhaṁ viditaṁ anapaloketvā rājānaṁ vā saṁghaṁ vā gaṇaṁ vā pūgaṁ vā seṇiṁ vā aññatra kappā vuṭṭhāpeyya, ayampi bhikkhunī paṭhamāpattikaṁ dhammaṁ āpannā nissāraṇīyaṁ saṁghādisesaṁ.

ဧက ဂါမန္တရ ဂမန သိက္ခာပဒ

၃။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဧကာ ဝါ ဂါမန္တရံ ဂစ္ဆေယျ၊ ဧကာ ဝါ နဒီပါရံ ဂစ္ဆေယျ၊ ဧကာ ဝါ ရတ္တိံ ဝိပ္ပဝသေယျ၊ ဧကာ ဝါ ဂဏမှာ ဩဟီယေယျ၊ အယမ္ပိ ဘိက္ခုနီ ပဌမာပတ္တိကံ ဓမ္မံ အာပန္နာ နိဿာရဏီယံ သံဃာဒိသေသံ။

ဥက္ခိတ္တက ဩသာရဏ သိက္ခာပဒ

၄။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ သမဂ္ဂေန သံဃေန ဥက္ခိတ္တံ ဘိက္ခုနိံ ဓမ္မေန ဝိနယေန သတ္ထုသာသနေန အနပလောကေတွာ ကာရကသံဃံ, အနညာယ ဂဏဿ ဆန္ဒံ ဩသာရေယျ၊ အယမ္ပိ ဘိက္ခုနီ ပဌမာပတ္တိကံ ဓမ္မံ အာပန္နာ နိဿာရဏီယံ သံဃာဒိသေသံ။

ဘောဇန ပဋိဂ္ဂဟဏ ပဌမ သိက္ခာပဒ

၅။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ အဝဿုတာ အဝဿုတဿ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ ဟတ္ထတော ခါဒနီယံ ဝါ, ဘောဇနီယံ ဝါ သဟတ္ထာ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ခါဒေယျ ဝါ ဘုဉ္ဇေယျ ဝါ၊ အယမ္ပိ ဘိက္ခုနီ ပဌမာပတ္တိကံ ဓမ္မံ အာပန္နာ နိဿာရဏီယံ သံဃာဒိသေသံ။

ဘောဇန ပဋိဂ္ဂဟဏ ဒုတိယ သိက္ခာပဒ

၆။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဧဝံ ဝဒေယျ "ကိံ တေ အယျေ ဧသော ပုရိသပုဂ္ဂလော ကရိဿတိ အဝဿုတော ဝါ အနဝဿုတော ဝါ၊ ယတော တွံ အနဝဿုတာ၊ ဣင်္ဃ အယျေ ယံ တေ ဧသော ပုရိသပုဂ္ဂလော ဒေတိ ခါဒနီယံ ဝါ ဘောဇနီယံ ဝါ၊ တံ တွံ သဟတ္ထာ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ခါဒ ဝါ ဘုဉ္ဇ ဝါ"တိ၊ အယမ္ပိ ဘိက္ခုနီ ပဌမာပတ္တိကံ ဓမ္မံ အာပန္နာ နိဿာရဏီယံ သံဃာဒိသေသံ။

သဉ္စရိတ္တ သိက္ခာပဒ

၇။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ သဉ္စရိတ္တံ သမာပဇ္ဇေယျ ဣတ္ထိယာ ဝါ ပုရိသမတိံ, ပုရိသဿ ဝါ ဣတ္ထိမတိံ, ဇာယတ္တနေ ဝါ ဇာရတ္တနေ ဝါ အန္တမသော တင်္ခဏိကာယပိ၊ အယမ္ပိ ဘိက္ခုနီ ပဌမာပတ္တိကံ ဓမ္မံ အာပန္နာ နိဿာရဏီယံ သံဃာဒိသေသံ။

ဒုဋ္ဌဒေါသ သိက္ခာပဒ

၈။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခုနိံ ဒုဋ္ဌာ ဒေါသာ အပ္ပတီတာ အမူလကေန ပါရာဇိကေန ဓမ္မေန အနုဒ္ဓံသေယျ "အပ္ပေဝ နာမ နံ ဣမမှာ ဗြဟ္မစရိယာ စာဝေယျ"န္တိ၊ တတော အပရေန သမယေန သမနုဂ္ဂါဟီယမာနာ ဝါ အသမနုဂ္ဂါဟီယမာနာ ဝါ အမူလကဉ္စေဝ တံ အဓိကရဏံ ဟောတိ၊ ဘိက္ခုနီ စ

Eka gāmantara gamana sikkhāpada

3. * Yā pana bhikkhunī ekā vā gāmantaraṁ gaccheyya, ekā vā nadīpāraṁ gaccheyya, ekā vā rattiṁ vippavaseyya, ekā vā gaṇamhā ohiyeyya, ayampi bhikkhunī paṭhamāpattikaṁ dhammaṁ āpannā nissāraṇīyaṁ saṁghādisesaṁ.

Ukkhittaka osāraṇa sikkhāpada

4. * Yā pana bhikkhunī samaggena saṁghena ukkhittaṁ bhikkhuniṁ dhammena vinayena Satthusāsanena anapaloketvā kārakasaṁghaṁ anaññāya gaṇassa chandaṁ osāreyya, ayampi bhikkhunī paṭhamāpattikaṁ dhammaṁ āpannā nissāraṇīyaṁ saṁghādisesaṁ.

Bhojana paṭiggahaṇa paṭhama sikkhāpada

5. * Yā pana bhikkhunī avassutā avassutassa purisapuggalassa hatthato khādanīyaṁ vā bhojanīyaṁ vā sahatthā paṭiggahetvā khādeyya vā bhuñjeyya vā, ayampi bhikkhunī paṭhamāpattikaṁ dhammaṁ āpannā nissāraṇīyaṁ saṁghādisesaṁ.

Bhojana paṭiggahaṇa dutiya sikkhāpada

6. * Yā pana bhikkhunī evaṁ vadeyya "kiṁ te ayye eso purisapuggalo karissati avassuto vā anavassuto vā, yato tvaṁ anavassutā, iṅgha ayye yaṁ te eso purisapuggalo deti khādanīyaṁ vā bhojanīyaṁ vā, taṁ tvaṁ sahatthā paṭiggahetvā khāda vā bhuñja vā"ti, ayampi bhikkhunī paṭhamāpattikaṁ dhammaṁ āpannā nissāraṇīyaṁ saṁghādisesaṁ.

Sañcaritta sikkhāpada

7. Yā pana bhikkhunī sañcarittaṁ samāpajjeyya itthiyā vā purisamatiṁ purisassa vā itthimatiṁ jāyattane vā jārattane vā antamaso taṅkhaṇikāyapi, ayampi bhikkhunī paṭhamāpattikaṁ dhammaṁ āpannā nissāraṇīyaṁ saṁghādisesaṁ.

Duṭṭhadosa sikkhāpada

8. Yā pana bhikkhunī bhikkhuniṁ duṭṭhā dosā appatītā amūlakena pārājikena dhammena anuddhaṁseyya "app'eva nāma naṁ imamhā brahmacariyā cāveyyan"ti. Tato aparena samayena samanuggāhīyamānā vā asamanuggāhīyamānā vā amūlakañc'eva taṁ adhikaraṇaṁ hoti, bhikkhunī ca

ဒေါသံ ပတိဋ္ဌာတိ၊ အယမ္ပိ ဘိက္ခုနီ ပဌမာပတ္တိကံ ဓမ္မံ အာပန္နာ နိဿာရဏီယံ သံဃာဒိသေသံ။

အညဘာဂိယ သိက္ခာပဒ

၉။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခုနိံ ဒုဋ္ဌာ ဒေါသာ အပ္ပတီတာ အညဘာဂိယဿ အဓိကရဏဿ ကိဉ္စိဒေသံ လေသမတ္တံ ဥပါဒါယ ပါရာဇိကေန ဓမ္မေန အနုဒ္ဓံသေယျ ''အပ္ပေဝ နာမ နံ ဣမမှာ ဗြဟ္မစရိယာ စာဝေယျ''န္တိ၊ တတော အပရေန သမယေန သမနုဂ္ဂါဟီယမာနာ ဝါ အသမနုဂ္ဂါဟီယမာနာ ဝါ အညဘာဂိယဉ္စေဝ တံ အဓိကရဏံ ဟောတိ။ ကောစိဒေသော လေသမတ္တော ဥပါဒိန္နော၊ ဘိက္ခုနီ စ ဒေါသံ ပတိဋ္ဌာတိ၊ အယမ္ပိ ဘိက္ခုနီ ပဌမာပတ္တိကံ ဓမ္မံ အာပန္နာ နိဿာရဏီယံ သံဃာဒိသေသံ။

သိက္ခံ ပစ္စာစိက္ခဏ သိက္ခာပဒ

၁၀။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ကုပိတာ အနတ္တမနာ ဧဝံ ဝဒေယျ "ဗုဒ္ဓံ ပစ္စာစိက္ခာမိ ဓမ္မံ ပစ္စာစိက္ခာမိ၊ သံဃံ ပစ္စာစိက္ခာမိ၊ သိက္ခံ ပစ္စာစိက္ခာမိ၊ ကိန္နုမာဝ သမဏိယော ယာ သမဏိယော သကျဓီတရော၊ သန္တညာပိ သမဏိယော လဇ္ဇိနိယော ကုက္ကုစ္စိကာ သိက္ခာကာမာ၊ တာသာဟံ သန္တိကေ ဗြဟ္မစရိယံ စရိဿာမီ"တိ။ သာ ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခုနီဟိ ဧဝမဿ ဝစနီယာ "မာယျေ ကုပိတာ အနတ္တမနာ ဧဝံ အဝစ 'ဗုဒ္ဓံ ပစ္စာစိက္ခာမိ၊ ဓမ္မံ ပစ္စာစိက္ခာမိ၊ သံဃံ ပစ္စာစိက္ခာမိ၊ သိက္ခံ ပစ္စာစိက္ခာမိ၊ ကိန္နုမာဝ သမဏိယော ယာ သမဏိယော သကျဓီတရော၊ သန္တညာပိ သမဏိယော လဇ္ဇိနိယော ကုက္ကုစ္စိကာ သိက္ခာကာမာ၊ တာသာဟံ သန္တိကေ ဗြဟ္မစရိယံ စရိဿာမီ'တိ၊ အဘိရမာ'ယျေ၊ သွာက္ခာတော ဓမ္မော၊ စရ ဗြဟ္မစရိယံ သမ္မာ ဒုက္ခဿ အန္တကိရိယာယာ"တိ၊ ဧဝဉ္စ သာ ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခုနီဟိ ဝုစ္စမာနာ တထေဝ ပဂ္ဂဏှေယျ၊ သာ ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခုနီဟိ ယာဝတတိယံ သမနုဘာသိတဗ္ဗာ တဿ ပဋိနိဿဂ္ဂါယ၊ ယာဝတတိယဉ္စေ သမနုဘာသိယမာနာ တံ ပဋိ-နိဿဇ္ဇေယျ၊ ဣစ္စေတံ ကုသလံ၊ နော စေ ပဋိနိဿဇ္ဇေယျ၊ အယမ္ပိ ဘိက္ခုနီ ယာဝတတိယကံ ဓမ္မံ အာပန္နာ နိဿာရဏီယံ သံဃာဒိသေသံ။

အဓိကရဏ ကုပိတ သိက္ခာပဒ

၁၁။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ကိသ္မိဉ္စိဒေဝ အဓိကရဏေ ပစ္စာကတာ ကုပိတာ အနတ္တမနာ ဧဝံ ဝဒေယျ "ဆန္ဒဂါမိနိယော စ ဘိက္ခုနိယော, ဒေါသဂါမိနိယော စ ဘိက္ခုနိယော, မောဟဂါမိနိယော စ ဘိက္ခုနိယော, ဘယဂါမိနိယော စ ဘိက္ခုနိယော"တိ၊ သာ ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခုနီဟိ ဧဝမဿ ဝစနီယာ "မာယျေ ကိသ္မိဉ္စိဒေဝ အဓိကရဏေ ပစ္စာကတာ ကုပိတာ အနတ္တမနာ ဧဝံ အဝစ

dosaṁ patiṭṭhāti, ayampi bhikkhunī paṭhamāpattikaṁ dhammaṁ āpannā nissāraṇīyaṁ saṁghādisesaṁ.

Aññabhāgiya sikkhāpada

9. Yā pana bhikkhunī bhikkhuniṁ duṭṭhā dosā appatītā aññabhāgiyassa adhikaraṇassa kiñcidesaṁ lesamattaṁ upādāya pārājikena dhammena anuddhaṁseyya “app’eva nāma naṁ imamhā brahmacariyā cāveyyan”ti. Tato aparena samayena samanuggāhīyamānā vā asamanuggāhīyamānā vā aññabhāgiyañc’eva taṁ adhikaraṇaṁ hoti. Koci deso lesamatto upādinno, bhikkhunī ca dosaṁ patiṭṭhāti, ayampi bhikkhunī paṭhamāpattikaṁ dhammaṁ āpannā nissāraṇīyaṁ saṁghādisesaṁ.

Sikkhaṁ paccācikkhaṇa sikkhāpada

10. * Yā pana bhikkhunī kupitā anattamanā evaṁ vadeyya “Buddhaṁ paccācikkhāmi dhammaṁ paccācikkhāmi, saṁghaṁ paccācikkhāmi, sikkhaṁ paccācikkhāmi, kinnu’mā’va samaṇiyo yā samaṇiyo Sakyadhītaro, santaññāpi samaṇiyo lajjiniyo kukkuccikā sikkhākāmā, tās’āhaṁ santike brahmacariyaṁ carissāmī”ti. Sā bhikkhunī bhikkhunīhi evamassa vacanīyā “m’āyye kupitā anattamanā evaṁ avaca ‘Buddhaṁ paccācikkhāmi, dhammaṁ paccācikkhāmi, saṁghaṁ paccācikkhāmi, sikkhaṁ paccācikkhāmi, kinnu’mā’va samaṇiyo yā samaṇiyo Sakyadhītaro, santaññāpi samaṇiyo lajjiniyo kukkuccikā sikkhākāmā, tās’āhaṁ santike brahmacariyaṁ carissāmī’ti. Abhiram’āyye, svākkhāto dhammo, cara brahmacariyaṁ sammā dukkhassa antakiriyāyā”ti. Evañca sā bhikkhunī bhikkhunīhi vuccamānā tath’eva paggaṇheyya, sā bhikkhunī bhikkhunīhi yāvatatiyaṁ samanubhāsitabbā tassa paṭinissaggāya, yāvatatiyañce samanubhāsiyamānā taṁ paṭinissajjeyya, icc’etaṁ kusalaṁ, no ce paṭinissajjeyya, ayampi bhikkhunī yāvatatiyakaṁ dhammaṁ āpannā nissāraṇīyaṁ saṁghādisesaṁ.

Adhikaraṇa kupita sikkhāpada

11. * Yā pana bhikkhunī kismiñcideva adhikaraṇe paccākatā kupitā anattamanā evaṁ vadeyya “chandagāminiyo ca bhikkhuniyo dosagāminiyo ca bhikkhuniyo mohagāminiyo ca bhikkhuniyo bhayagāminiyo ca bhikkhuniyo”ti. Sā bhikkhunī bhikkhunīhi evamassa vacanīyā “m’āyye kismiñcideva adhikaraṇe paccākatā kupitā anattamanā evaṁ avaca

‘ဆန္ဒဂါမိနိယော စ ဘိက္ခုနိယော, ဒေါသဂါမိနိယော စ ဘိက္ခုနိယော, မောဟဂါမိနိယော စ ဘိက္ခုနိယော, ဘယဂါမိနိယော စ ဘိက္ခုနိယော’တိ၊ အယျာ ခေါ ဆန္ဒာပိ ဂစ္ဆေယျ၊ ဒေါသာပိ ဂစ္ဆေယျ၊ မောဟာပိ ဂစ္ဆေယျ၊ ဘယာပိ ဂစ္ဆေယျာ”တိ။ ဧဝဉ္စ သာ ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခုနီဟိ ဝုစ္စမာနာ တထေဝ ပဂ္ဂဏှေယျ၊ သာ ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခုနီဟိ ယာဝတတိယံ သမနုဘာသိတဗ္ဗာ တဿ ပဋိနိဿဂ္ဂါယ၊ ယာဝတတိယဉ္စေ သမနုဘာသိယမာနာ တံ ပဋိနိဿဇ္ဇေယျ၊ ဣစ္စေတံ ကုသလံ၊ နော စေ ပဋိနိဿဇ္ဇေယျ၊ အယမ္ပိ ဘိက္ခုနီ ယာဝတတိယကံ ဓမ္မံ အာပန္နာ နိဿာရဏီယံ သံဃာဒိသေသံ။

ပါပသမာစာရ ပဌမ သိက္ခာပဒ

၁၂။ *ဘိက္ခုနိယော ပနေဝ သံသဋ္ဌာ ဝိဟရန္တိ ပါပါစာရာ ပါပသဒ္ဒါ ပါပသိလောကာ ဘိက္ခုနိသံဃဿ ဝိဟေသိကာ အညမညိဿာ ဝဇ္ဇပ္ပဋိစ္ဆာဒိကာ၊ တာ ဘိက္ခုနိယော ဘိက္ခုနီဟိ ဧဝမဿု ဝစနီယာ “ဘဂိနိယော ခေါ သံသဋ္ဌာ ဝိဟရန္တိ ပါပါစာရာ ပါပသဒ္ဒါ ပါပသိလောကာ ဘိက္ခုနိသံဃဿ ဝိဟေသိကာ အညမညိဿာ ဝဇ္ဇပ္ပဋိစ္ဆာဒိကာ၊ ဝိဝိစ္စထာယျေ၊ ဝိဝေကညေဝ ဘဂိနီနံ သံဃော ဝဏ္ဏေတီ”တိ၊ ဧဝဉ္စ တာ ဘိက္ခုနိယော ဘိက္ခုနီဟိ ဝုစ္စမာနာ တထေဝ ပဂ္ဂဏှေယျုံ၊ တာ ဘိက္ခုနိယော ဘိက္ခုနီဟိ ယာဝတတိယံ သမနုဘာသိတဗ္ဗာ တဿ ပဋိနိဿဂ္ဂါယ၊ ယာဝတတိယဉ္စေ သမနုဘာသိယမာနာ တံ ပဋိနိဿဇ္ဇေယျုံ၊ ဣစ္စေတံ ကုသလံ၊ နော စေ ပဋိနိဿဇ္ဇေယျုံ၊ ဣမာပိ ဘိက္ခုနိယော ယာဝတတိယကံ ဓမ္မံ အာပန္နာ နိဿာရဏီယံ သံဃာဒိသေသံ။

ပါပသမာစာရ ဒုတိယ သိက္ခာပဒ

၁၃။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဧဝံ ဝဒေယျ “သံသဋ္ဌာဝ အယျေ တုမှေ ဝိဟရထ၊ မာ တုမှေ နာနာ ဝိဟရိတ္ထ၊ သန္တိ သံဃေ အညာပိ ဘိက္ခုနိယော ဧဝါစာရာ ဧဝံသဒ္ဒါ ဧဝံသိလောကာ ဘိက္ခုနိသံဃဿ ဝိဟေသိကာ အညမညိဿာ ဝဇ္ဇပ္ပဋိစ္ဆာဒိကာ၊ တာ သံဃော န ကိဉ္စိ အာဟ တုမှညေဝ သံဃော ဥညာယ ပရိဘဝေန အက္ခန္တိယာ ဝေဘဿိယာ ဒုဗ္ဗလျာ ဧဝမာဟ ‘ဘဂိနိယော ခေါ သံသဋ္ဌာ ဝိဟရန္တိ ပါပါစာရာ ပါပသဒ္ဒါ ပါပသိလောကာ ဘိက္ခုနိသံဃဿ ဝိဟေသိကာ အညမညိဿာ ဝဇ္ဇပ္ပဋိစ္ဆာဒိကာ၊ ဝိဝိစ္စထာယျေ၊ ဝိဝေကညေဝ ဘဂိနီနံ သံဃော ဝဏ္ဏေတီ’တိ”၊ သာ ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခုနီဟိ ဧဝမဿ ဝစနီယာ “မာယျေ ဧဝံ အဝစ, သံသဋ္ဌာဝ အယျေ တုမှေ ဝိဟရထ၊ မာ တုမှေ နာနာ ဝိဟရိတ္ထ၊ သန္တိ သံဃေ အညာပိ ဘိက္ခုနိယော ဧဝါစာရာ ဧဝံသဒ္ဒါ ဧဝံ-သိလောကာ ဘိက္ခုနိသံဃဿ ဝိဟေသိကာ အညမညိဿာ ဝဇ္ဇပ္ပဋိစ္ဆာဒိကာ၊

‘Chandagāminiyo ca bhikkhuniyo dosagāminiyo ca bhikkhuniyo, mohagāminiyo ca bhikkhuniyo, bhayagāminiyo ca bhikkhuniyo’ti, ayyā kho chandāpi gaccheyya, dosāpi gaccheyya, mohāpi gaccheyya, bhayāpi gaccheyyā”ti. Evañca sā bhikkhunī bhikkhunīhi vuccamānā tath’eva paggaṇheyya, sā bhikkhunī bhikkhunīhi yāvatatiyaṁ samanubhāsitabbā tassa paṭinissaggāya, yāvatatiyañce samanubhāsiyamānā taṁ paṭinissajjeyya, icc’etaṁ kusalaṁ, no ce paṭinissajjeyya, ayampi bhikkhunī yāvatatiyakaṁ dhammaṁ āpannā nissāraṇīyaṁ saṁghādisesaṁ.

Pāpasamācāra paṭhama sikkhāpada

12. * Bhikkhuniyo pan’eva saṁsaṭṭhā viharanti pāpācārā pāpasaddā pāpasilokā bhikkhunisaṁghassa vihesikā aññamaññissā vajjappaṭicchādikā, tā bhikkhuniyo bhikkhunīhi evamassu vacanīyā “bhaginiyo kho saṁsaṭṭhā viharanti pāpācārā pāpasaddā pāpasilokā bhikkhunisaṁghassa vihesikā aññamaññissā vajjappaṭicchādikā, viviccath’āyye, vivekaññeva bhaginīnaṁ saṁgho vaṇṇetī”ti. Evañca tā bhikkhuniyo bhikkhunīhi vuccamānā tath’eva paggaṇheyyuṁ, tā bhikkhuniyo bhikkhunīhi yāvatatiyaṁ samanubhāsitabbā tassa paṭinissaggāya, yāvatatiyañce samanubhāsiyamānā taṁ paṭinissajjeyyuṁ, icc’etaṁ kusalaṁ, no ce paṭinissajjeyyuṁ, imāpi bhikkhuniyo yāvatatiyakaṁ dhammaṁ āpannā nissāraṇīyaṁ saṁghādisesaṁ.

Pāpasamācāra dutiya sikkhāpada

13. * Yā pana bhikkhunī evaṁ vadeyya “saṁsaṭṭhā’va ayye tumhe viharatha, mā tumhe nānā viharittha. Santi saṁghe aññāpi bhikkhuniyo evācārā evaṁsaddā evaṁsilokā bhikkhunisaṁghassa vihesikā aññamaññissā vajjappaṭicchādikā, tā saṁgho na kiñci āha tumhaññeva saṁgho uññāya paribhavena akkhantiyā vebhassiyā dubbalyā evamāha ‘Bhaginiyo kho saṁsaṭṭhā viharanti pāpācārā pāpasaddā pāpasilokā bhikkhunisaṁghassa vihesikā aññamaññissā vajjappaṭicchādikā, viviccath’āyye, vivekaññeva bhaginīnaṁ saṁgho vaṇṇetī’ti”. Sā bhikkhunī bhikkhunīhi evamassa vacanīyā “m’āyye evaṁ avaca saṁsaṭṭhā’va ayye tumhe viharatha, mā tumhe nānā viharittha, santi saṁghe aññāpi bhikkhuniyo evācārā evaṁsaddā evaṁsilokā bhikkhunisaṁghassa vihesikā aññamaññissā vajjappaṭicchādikā,

တာ သံဃော န ကိဉ္စိ အာဟ၊ တုမှညေဝ သံဃော ဥညာယ ပရိဘဝေန အက္ခန္တိယာ ဝေဘဿိယာ ဒုဗ္ဗလျာ ဧဝမာဟ ‘ဘဂိနိယော ခေါ သံသဋ္ဌာ ဝိဟရန္တိ ပါပါစာရာ ပါပသဒ္ဒါ ပါပသိလောကာ ဘိက္ခုနိသံဃဿ ဝိဟေသိကာ အညမညိဿာ ဝဇ္ဇပ္ပဋိစ္ဆာဒိကာ၊ ဝိဝိစ္စထာယျေ၊ ဝိဝေကညေဝ ဘဂိနီနံ သံဃော ဝဏ္ဏေတီ’တိ”၊ ဧဝဉ္စ သာ ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခုနီဟိ ဝုစ္စမာနာ တထေဝ ပဂ္ဂဏှေယျ၊ သာ ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခုနီဟိ ယာဝတတိယံ သမနုဘာသိတဗ္ဗာ တဿ ပဋိနိဿဂ္ဂါယ၊ ယာဝတတိယဉ္စေ သမနုဘာသိယမာနာ တံ ပဋိနိဿဇ္ဇေယျ၊ ဣစ္စေတံ ကုသလံ၊ နော စေ ပဋိနိဿဇ္ဇေယျ၊ အယမ္ပိ ဘိက္ခုနီ ယာဝတတိယကံ ဓမ္မံ အာပန္နာ နိဿာရဏီယံ သံဃာဒိသေသံ။

သံဃဘေဒက သိက္ခာပဒံ

၁၄။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ သမဂ္ဂဿ သံဃဿ ဘေဒါယ ပရက္ကမေယျ၊ ဘေဒနသံဝတ္တနိကံ ဝါ အဓိကရဏံ သမာဒါယ ပဂ္ဂယှ တိဋ္ဌေယျ၊ သာ ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခုနီဟိ ဧဝမဿ ဝစနီယာ ‘‘မာ’ယျာ သမဂ္ဂဿ သံဃဿ ဘေဒါယ ပရက္ကမိ၊ ဘေဒနသံဝတ္တနိကံ ဝါ အဓိကရဏံ သမာဒါယ ပဂ္ဂယှ အဋ္ဌာသိ၊ သမေတာ’ယျာ သံဃေန၊ သမဂ္ဂေါ ဟိ သံဃော သမ္မောဒမာနော အဝိဝဒမာနော ဧကုဒ္ဒေသော ဖာသု ဝိဟရတီ’’တိ။ ဧဝဉ္စ သာ ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခုနီဟိ ဝုစ္စမာနာ တထေဝ ပဂ္ဂဏှေယျ၊ သာ ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခုနီဟိ ယာဝတတိယံ သမနုဘာသိတဗ္ဗာ တဿ ပဋိနိဿဂ္ဂါယ၊ ယာဝတတိယဉ္စေ သမနုဘာသိယမာနာ တံ ပဋိနိဿဇ္ဇေယျ၊ ဣစ္စေတံ ကုသလံ။ နော စေ ပဋိနိဿဇ္ဇေယျ၊ အယမ္ပိ ဘိက္ခုနီ ယာဝတတိယကံ ဓမ္မံ အာပန္နာ နိဿာရဏီယံ သံဃာဒိသေသံ။

ဘေဒါနုဝတ္တက သိက္ခာပဒ

၁၅။ တဿာယေဝ ခေါ ပန ဘိက္ခုနိယာ ဘိက္ခုနိယော ဟောန္တိ အနုဝတ္တိကာ ဝဂ္ဂဝါဒိကာ ဧကာ ဝါ ဒွေ ဝါ တိဿော ဝါ၊ တာ ဧဝံ ဝဒေယျုံ ‘‘မာ’ယျာယော ဧတံ ဘိက္ခုနိံ ကိဉ္စိ အဝစုတ္ထ ဓမ္မဝါဒိနီ စေသာ ဘိက္ခုနီ၊ ဝိနယဝါဒိနီ စေသာ ဘိက္ခုနီ၊ အမှာကဉ္စေသာ ဘိက္ခုနီ ဆန္ဒဉ္စ ရုစိဉ္စ အာဒါယ ဝေါဟရတိ, ဇာနာတိ, နော ဘာသတိ, အမှာကမ္ပေတံ ခမတီ’’တိ၊ တာ ဘိက္ခုနိယော ဘိက္ခုနီဟိ ဧဝမဿု ဝစနီယာ ‘‘မာ’ယျာယော ဧဝံ အဝစုတ္ထ၊ န စေသာ ဘိက္ခုနီ ဓမ္မဝါဒိနီ၊ န စေသာ ဘိက္ခုနီ ဝိနယဝါဒိနီ၊ မာ’ယျာနမ္ပိ သံဃဘေဒေါ ရုစ္စိတ္ထ၊ သမေတာ’ယျာနံ သံဃေန၊ သမဂ္ဂေါ ဟိ သံဃော သမ္မောဒမာနော အဝိဝဒမာနော ဧကုဒ္ဒေသော ဖာသု ဝိဟရတီ’’တိ၊ ဧဝဉ္စ တာ ဘိက္ခုနိယော ဘိက္ခုနီဟိ ဝုစ္စမာနာ တထေဝ ပဂ္ဂဏှေယျုံ၊ တာ ဘိက္ခုနိယော

tā saṁgho na kiñci āha, tumhaññeva saṁgho uññāya paribhavena akkhantiyā vebhassiyā dubbalyā evamāha ‘Bhaginiyo kho saṁsaṭṭhā viharanti pāpācārā pāpasaddā pāpasilokā bhikkhunisaṁghassa vihesikā aññamaññissā vajjappaṭicchādikā, viviccath’āyye, vivekaññeva bhaginīnaṁ saṁgho vaṇṇetī’ti”. Evañca sā bhikkhunī bhikkhunīhi vuccamānā tath’eva paggaṇheyya, sā bhikkhunī bhikkhunīhi yāvatatiyaṁ samanubhāsitabbā tassa paṭinissaggāya, yāvatatiyañce samanubhāsiyamānā taṁ paṭinissajjeyya, icc’etaṁ kusalaṁ, no ce paṭinissajjeyya, ayampi bhikkhunī yāvatatiyakaṁ dhammaṁ āpannā nissāraṇīyaṁ saṁghādisesaṁ.

Saṁghabhedaka sikkhāpada

14. Yā pana bhikkhunī samaggassa saṁghassa bhedāya parakkameyya, bhedanasaṁvattanikaṁ vā adhikaraṇaṁ samādāya paggayha tiṭṭheyya, sā bhikkhunī bhikkhunīhi evamassa vacanīyā “m’āyyā samaggassa saṁghassa bhedāya parakkami, bhedanasaṁvattanikaṁ vā adhikaraṇaṁ samādāya paggayha aṭṭhāsi, samet’āyyā saṁghena. Samaggo hi saṁgho sammodamāno avivadamāno ekuddeso phāsu viharatī”ti. Evañca sā bhikkhunī bhikkhunīhi vuccamānā tath’eva paggaṇheyya, sā bhikkhunī bhikkhunīhi yāvatatiyaṁ samanubhāsitabbā tassa paṭinissaggāya, yāvatatiyañce samanubhāsiyamānā taṁ paṭinissajjeyya, icc’etaṁ kusalaṁ. No ce paṭinissajjeyya, ayampi bhikkhunī yāvatatiyakaṁ dhammaṁ āpannā nissāraṇīyaṁ saṁghādisesaṁ.

Bhedānuvattaka sikkhāpada

15. Tassā yeva kho pana bhikkhuniyā bhikkhuniyo honti anuvattikā vaggavādikā ekā vā dve vā tisso vā, tā evaṁ vadeyyuṁ “m’āyyāyo etaṁ bhikkhuniṁ kiñci avacuttha, dhammavādinī c’esā bhikkhunī, vinayavādinī c’esā bhikkhunī, amhākañc’esā bhikkhunī chandañca ruciñca ādāya voharati, jānāti, no bhāsati, amhākampetaṁ khamatī’ti. Tā bhikkhuniyo bhikkhunīhi evamassu vacanīyā “m’āyyāyo evaṁ avacuttha, na c’esā bhikkhunī dhammavādinī, na c’esā bhikkhunī vinayavādinī, m’āyyānampi saṁghabhedo ruccittha, samet’āyyānaṁ saṁghena. Samaggo hi saṁgho sammodamāno avivadamāno ekuddeso phāsu viharatī”ti. Evañca tā bhikkhuniyo bhikkhunīhi vuccamānā tath’eva paggaṇheyyuṁ, tā bhikkhuniyo

ဘိက္ခုနီဟိ ယာဝတတိယံ သမနုဘာသိတဗ္ဗာ တဿ ပဋိနိဿဂ္ဂါယ၊ ယာဝတတိယဉ္စေ သမနုဘာသိယမာနာ တံ ပဋိနိဿဇ္ဇေယျုံ။ ဣစ္စေတံ ကုသလံ။ နော စေ ပဋိနိဿဇ္ဇေယျုံ၊ ဣမာပိ ဘိက္ခုနိယော ယာဝတတိယကံ ဓမ္မံ အာပန္နာ နိဿာရဏီယံ သံဃာဒိသေသံ။

ဒုဗ္ဗစ သိက္ခာပဒ

၁၆။ ဘိက္ခုနီ ပနေဝ ဒုဗ္ဗစဇာတိကာ ဟောတိ ဥဒ္ဒေသပရိယာပန္နေသု သိက္ခာပဒေသု ဘိက္ခုနီဟိ သဟဓမ္မိကံ ဝုစ္စမာနာ အတ္တာနံ အဝစနီယံ ကရောတိ “မာ မံ အယျာယော ကိဉ္စိ အဝစုတ္ထ ကလျာဏံ ဝါ ပါပကံ ဝါ၊ အဟမ္ပာ'ယျာယော န ကိဉ္စိ ဝက္ခာမိ ကလျာဏံ ဝါ ပါပကံ ဝါ၊ ဝိရမထာ'ယျာယော မမ ဝစနာယာ”တိ၊ သာ ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခုနီဟိ ဧဝမဿ ဝစနီယာ “မာ'ယျာ အတ္တာနံ အဝစနီယံ အကာသိ၊ ဝစနီယမေဝ အယျာ အတ္တာနံ ကရောတု၊ အယျာပိ ဘိက္ခုနိယော ဝဒတု သဟဓမ္မေန၊ ဘိက္ခုနိယောပိ အယျံ ဝက္ခန္တိ သဟဓမ္မေန၊ ဧဝံ သံဝဍ္ဎါ ဟိ တဿ ဘဂဝတော ပရိသာ ယဒိဒံ အညမညဝစနေန အညမညဝုဋ္ဌာပနေနာ”တိ။ ဧဝဉ္စ သာ ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခုနီဟိ ဝုစ္စမာနာ တထေဝ ပဂ္ဂဏှေယျ၊ သာ ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခုနီဟိ ယာဝတတိယံ သမနုဘာသိတဗ္ဗာ တဿ ပဋိနိဿဂ္ဂါယ၊ ယာဝတတိယဉ္စေ သမနုဘာသိယမာနာ တံ ပဋိနိဿဇ္ဇေယျ၊ ဣစ္စေတံ ကုသလံ။ နော စေ ပဋိနိဿဇ္ဇေယျ၊ အယမ္ပိ ဘိက္ခုနီ ယာဝတတိယကံ ဓမ္မံ အာပန္နာ နိဿာရဏီယံ သံဃာဒိသေသံ။

ကုလဒူသက သိက္ခာပဒ

၁၇။ ဘိက္ခုနီ ပနေဝ အညတရံ ဂါမံ ဝါ နိဂမံ ဝါ ဥပနိဿာယ ဝိဟရတိ ကုလဒူသိကာ ပါပသမာစာရာ၊ တဿာ ခေါ ပါပကာ သမာစာရာ ဒိဿန္တိ စေဝ သုယျန္တိ စ၊ ကုလာနိ စ တာယ ဒုဋ္ဌာနိ ဒိဿန္တိ စေဝ သုယျန္တိ စ၊ သာ ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခုနီဟိ ဧဝမဿ ဝစနီယာ “အယျာ ခေါ ကုလဒူသိကာ ပါပသမာစာရာ၊ အယျာယ ခေါ ပါပကာ သမာစာရာ ဒိဿန္တိ စေဝ သုယျန္တိ စ၊ ကုလာနိ စာ'ယျာယ ဒုဋ္ဌာနိ ဒိဿန္တိ စေဝ သုယျန္တိ စ၊ ပက္ကမတာ'ယျာ ဣမမှာ အာဝါသာ၊ အလံ တေ ဣဓ ဝါသေနာ”တိ။ ဧဝဉ္စ သာ ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခုနီဟိ ဝုစ္စမာနာ တာ ဘိက္ခုနိယော ဧဝံ ဝဒေယျ “ဆန္ဒဂါမိနိယော စ ဘိက္ခုနိယော, ဒေါသဂါမိနိယော စ ဘိက္ခုနိယော, မောဟဂါမိနိယော စ ဘိက္ခုနိယော, ဘယဂါမိနိယော စ ဘိက္ခုနိယော၊ တာဒိသိကာယ အာပတ္တိယာ ဧကစ္စံ ပဗ္ဗာဇေန္တိ ဧကစ္စံ န ပဗ္ဗာဇေန္တီ”တိ၊ သာ ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခုနီဟိ ဧဝမဿ ဝစနီယာ “မာ'ယျာ ဧဝံ အဝစ၊ န စ ဘိက္ခုနိယော ဆန္ဒဂါမိနိယော, န စ ဘိက္ခုနိယော

bhikkhunīhi yāvatatiyaṁ samanubhāsitabbā tassa paṭinissaggāya, yāvatatiyañce samanubhāsiyamānā taṁ paṭinissajjeyyuṁ. Icc'etaṁ kusalaṁ. No ce paṭinissajjeyyuṁ, imāpi bhikkhuniyo yāvatatiyakaṁ dhammaṁ āpannā nissāraṇīyaṁ saṁghādisesaṁ.

Dubbaca sikkhāpada

16. Bhikkhunī pan'eva dubbacajātikā hoti uddesapariyāpannesu sikkhāpadesu bhikkhunīhi sahadhammikaṁ vuccamānā attānaṁ avacanīyaṁ karoti "mā maṁ ayyāyo kiñci avacuttha kalyāṇaṁ vā pāpakaṁ vā, ahamp'āyyāyo na kiñci vakkhāmi kalyāṇaṁ vā pāpakaṁ vā, viramath'āyyāyo mama vacanāyā"ti. Sā bhikkhunī bhikkhunīhi evamassa vacanīyā "m'āyyā attānaṁ avacanīyaṁ akāsi, vacanīyameva ayyā attānaṁ karotu, ayyāpi bhikkhuniyo vadatu sahadhammena, bhikkhuniyopi ayyaṁ vakkhanti sahadhammena. Evaṁ saṁvaddhā hi tassa Bhagavato parisā yadidaṁ aññamaññavacanena aññamaññavuṭṭhāpanenā"ti. Evañca sā bhikkhunī bhikkhunīhi vuccamānā tath'eva paggaṇheyya, sā bhikkhunī bhikkhunīhi yāvatatiyaṁ samanubhāsitabbā tassa paṭinissaggāya, yāvatatiyañce samanubhāsiyamānā taṁ paṭinissajjeyya, icc'etaṁ kusalaṁ. No ce paṭinissajjeyya, ayampi bhikkhunī yāvatatiyakaṁ dhammaṁ āpannā nissāraṇīyaṁ saṁghādisesaṁ.

Kuladūsaka sikkhāpada

17. Bhikkhunī pan'eva aññataraṁ gāmaṁ vā nigamaṁ vā upanissāya viharati kuladūsikā pāpasamācārā, tassā kho pāpakā samācārā dissanti c'eva suyyanti ca, kulāni ca tāya duṭṭhāni dissanti c'eva suyyanti ca, sā bhikkhunī bhikkhunīhi evamassa vacanīyā "ayyā kho kuladūsikā pāpasamācārā, ayyāya kho pāpakā samācārā dissanti c'eva suyyanti ca, kulāni cā'yyāya duṭṭhāni dissanti c'eva suyyanti ca, pakkamat'āyyā imamhā āvāsā, alaṁ te idha vāsenā"ti. Evañca sā bhikkhunī bhikkhunīhi vuccamānā tā bhikkhuniyo evaṁ vadeyya "chandagāminiyo ca bhikkhuniyo, dosagāminiyo ca bhikkhuniyo, mohagāminiyo ca bhikkhuniyo, bhayagāminiyo ca bhikkhuniyo, tādisikāya āpattiyā ekaccaṁ pabbājenti ekaccaṁ na pabbājentī"ti. Sā bhikkhunī bhikkhunīhi evamassa vacanīyā "m'āyyā evaṁ avaca, na ca bhikkhuniyo chandagāminiyo na ca bhikkhuniyo

ဒေါသဂါမိနိယော, န စ ဘိက္ခုနိယော မောဟဂါမိနိယော, န စ ဘိက္ခုနိယော ဘယဂါမိနိယော၊ အယျာ ခေါ ကုလဒူသိကာ ပါပသမာစာရာ၊ အယျာယ ခေါ ပါပကာ သမာစာရာ ဒိဿန္တိ စေဝ သုယျန္တိ စ၊ ကုလာနိ စာ'ယျာယ ဒုဋ္ဌာနိ ဒိဿန္တိ စေဝ သုယျန္တိ စ၊ ပက္ကမတာ'ယျာ ဣမမှာ အာဝါသာ အလံ တေ ဣဓ ဝါသေနာ"တိ။ ဧဝဉ္စ သာ ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခုနီဟိ ဝုစ္စမာနာ တထေဝ ပဂ္ဂဏှေယျ၊ သာ ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခုနီဟိ ယာဝတတိယံ သမနုဘာသိတဗ္ဗာ တဿ ပဋိနိဿဂ္ဂါယ၊ ယာဝတတိယဉ္စေ သမနုဘာသိယမာနာ တံ ပဋိနိဿဇ္ဇေယျ၊ ဣစ္စေတံ ကုသလံ။ နော စေ ပဋိနိဿဇ္ဇေယျ၊ အယမ္ပိ ဘိက္ခုနီ ယာဝတတိယကံ ဓမ္မံ အာပန္နာ နိဿာရဏီယံ သံဃာဒိသေသံ။

ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ ခေါ အယျာယော သတ္တရသ သံဃာဒိသေသာ ဓမ္မာ နဝ ပဌမာပတ္တိကာ, အဋ္ဌ ယာဝတတိယကာ၊ ယေသံ ဘိက္ခုနီ အညတရံ ဝါ အညတရံ ဝါ အာပဇ္ဇတိ၊ တာယ ဘိက္ခုနိယာ ဥဘတောသံဃေ ပက္ခမာနတ္တံ စရိတဗ္ဗံ။ စိဏ္ဏမာနတ္တာ ဘိက္ခုနီ ယတ္ထ သိယာ ဝီသတိဂဏော ဘိက္ခုနိသံဃော၊ တတ္ထ သာ ဘိက္ခုနီ အဗ္ဘေတဗ္ဗာ။ ဧကာယပိ စေ ဦနော ဝီသတိဂဏော ဘိက္ခုနိသံဃော တံ ဘိက္ခုနိံ အဗ္ဘေယျ၊ သာ စ ဘိက္ခုနီ အနဗ္ဘိတာ၊ တာ စ ဘိက္ခုနိယော ဂါရယှာ၊ အယံ တတ္ထ သာမီစိ။ တတ္ထာယျာယော ပုစ္ဆာမိ, ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ၊ ဒုတိယမ္ပိ, ပုစ္ဆာမိ, ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ၊ တတိယမ္ပိ ပုစ္ဆာမိ, ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ၊ ပရိသုဒ္ဓေတ္ထာယျာယော၊ တသ္မာ တုဏှီ၊ ဧဝမေတံ ဓာရယာမီတိ။

သံဃာဒိသေသော နိဋ္ဌိတော။

နိဿဂ္ဂိယ ပါစိတ္တိယ

ဣမေ ခေါ ပနာယျာယော တိံသ နိဿဂ္ဂိယာ ပါစိတ္တိယာ
ဓမ္မာ ဥဒ္ဒေသံ အာဂစ္ဆန္တိ။

ပတ္တသန္နိစယ သိက္ခာပဒ

၁။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ပတ္တသန္နိစယံ ကရေယျ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။

အကာလ စီဝရဘာဇန သိက္ခာပဒ

၂။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ အကာလစီဝရံ "ကာလစီဝရ"န္တိ အဓိဋ္ဌဟိတွာ ဘာဇာပေယျ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။

dosagāminiyo na ca bhikkhuniyo mohagāminiyo na ca bhikkhuniyo bhayagāminiyo. Ayyā kho kuladūsikā pāpasamācārā, ayyāya kho pāpakā samācārā dissanti c'eva suyyanti ca, kulāni cā'yyāya duṭṭhāni dissanti c'eva suyyanti ca, pakkamat'āyyā imamhā āvāsā alaṁ te idha vāsenā"ti. Evañca sā bhikkhunī bhikkhunīhi vuccamānā tath'eva paggaṇheyya, sā bhikkhunī bhikkhunīhi yāvatatiyaṁ samanubhāsitabbā tassa paṭinissaggāya, yāvatatiyañce samanubhāsiyamānā taṁ paṭinissajjeyya, icc'etaṁ kusalaṁ. No ce paṭinissajjeyya, ayampi bhikkhunī yāvatatiyakaṁ dhammaṁ āpannā nissāraṇīyaṁ saṁghādisesaṁ.

Uddiṭṭhā kho ayyāyo sattarasa saṁghādisesā dhammā nava paṭhamāpattikā, aṭṭha yāvatatiyakā, yesaṁ bhikkhunī aññataraṁ vā aññataraṁ vā āpajjati, tāya bhikkhuniyā ubhatosaṁghe pakkhamānattaṁ caritabbaṁ. Ciṇṇamānattā bhikkhunī yattha siyā vīsatigaṇo bhikkhunisaṁgho, tattha sā bhikkhunī abbhetabbā. Ekāyapi ce ūno vīsatigaṇo bhikkhunisaṁgho taṁ bhikkhuniṁ abbheyya, sā ca bhikkhunī anabbhitā, tā ca bhikkhuniyo gārayhā. Ayaṁ tattha sāmīci. Tatth'āyyāyo pucchāmi, kacci'ttha parisuddhā? Dutiyampi pucchāmi, kacci'ttha parisuddhā? Tatiyampi pucchāmi, kacci'ttha parisuddhā? Parisuddh'etth'āyyāyo, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmīti.

Saṁghādiseso niṭṭhito.

Nissaggiya pācittiya

Ime kho pan'āyyāyo tiṁsa nissaggiyā pācittiyā dhammā uddesaṁ āgacchanti.

Pattasannicaya sikkhāpada

1. * Yā pana bhikkhunī pattasannicayaṁ kareyya, nissaggiyaṁ pācittiyaṁ.

Akāla cīvarabhājana sikkhāpada

2. * Yā pana bhikkhunī akālacīvaraṁ "kālacīvaran"ti adhiṭṭhahitvā bhājāpeyya, nissaggiyaṁ pācittiyaṁ.

စီဝရ ပရိဝတ္တန သိက္ခာပဒ

၃။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခုနိယာ သဒ္ဓိံ စီဝရံ ပရိဝတ္တေတွာ သာ ပစ္ဆာ ဧဝံ ဝဒေယျ “ဟန္ဒာယျေ တုယှံ စီဝရံ၊ အာဟရ မေတံ စီဝရံ၊ ယံ တုယှံ တုယှ-မေဝေတံ၊ ယံ မယှံ မယှမေဝေတံ၊ အာဟရ မေတံ စီဝရံ၊ သကံ ပစ္စာဟရာ”တိ အစ္ဆိန္ဒေယျ ဝါ အစ္ဆိန္ဒာပေယျ ဝါ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။

အညဝိညာပန သိက္ခာပဒ

၄။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ အညံ ဝိညာပေတွာ အညံ ဝိညာပေယျ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။

အညစေတာပန သိက္ခာပဒ

၅။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ အညံ စေတာပေတွာ အညံ စေတာပေယျ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။

ပဌမ သံဃိက စေတာပန သိက္ခာပဒ

၆။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ အညဒတ္ထိကေန ပရိက္ခာရေန အညုဒ္ဒိသိကေန သံဃိ-ကေန အညံ စေတာပေယျ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။

ဒုတိယ သံဃိက စေတာပန သိက္ခာပဒ

၇။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ အညဒတ္ထိကေန ပရိက္ခာရေန အညုဒ္ဒိသိကေန သံဃိ-ကေန သညာစိကေန အညံ စေတာပေယျ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။

ပဌမ ဂဏိက စေတာပန သိက္ခာပဒ

၈။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ အညဒတ္ထိကေန ပရိက္ခာရေန အညုဒ္ဒိသိကေန မဟာဇနိကေန အညံ စေတာပေယျ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။

ဒုတိယ ဂဏိက စေတာပန သိက္ခာပဒ

၉။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ အညဒတ္ထိကေန ပရိက္ခာရေန အညုဒ္ဒိသိကေန မဟာဇနိကေန သညာစိကေန အညံ စေတာပေယျ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။

ပုဂ္ဂလိက စေတာပန သိက္ခာပဒ

၁၀။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ အညဒတ္ထိကေန ပရိက္ခာရေန အညုဒ္ဒိသိကေန ပုဂ္ဂလိကေန သညာစိကေန အညံ စေတာပေယျ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။

ပတ္တဝဂ္ဂေါ ပဌမော။

Cīvara parivattana sikkhāpada

3. * Yā pana bhikkhunī bhikkhuniyā saddhiṁ cīvaraṁ parivattetvā sā pacchā evaṁ vadeyya “hand’āyye tuyhaṁ cīvaraṁ, āhara m’etaṁ cīvaraṁ, yaṁ tuyhaṁ tuyhamev’etaṁ, yaṁ mayhaṁ mayhamev’etaṁ, āhara m’etaṁ cīvaraṁ, sakaṁ paccāharā”ti acchindeyya vā acchindāpeyya vā, nissaggiyaṁ pācittiyaṁ.

Aññaviññāpana sikkhāpada

4. * Yā pana bhikkhunī aññaṁ viññāpetvā aññaṁ viññāpeyya, nissaggiyaṁ pācittiyaṁ.

Aññacetāpana sikkhāpada

5. * Yā pana bhikkhunī aññaṁ cetāpetvā aññaṁ cetāpeyya, nissaggiyaṁ pācittiyaṁ.

Paṭhama saṁghika cetāpana sikkhāpada

6. * Yā pana bhikkhunī aññadatthikena parikkhārena aññuddisikena saṁghikena aññaṁ cetāpeyya, nissaggiyaṁ pācittiyaṁ.

Dutiya saṁghika cetāpana sikkhāpada

7. * Yā pana bhikkhunī aññadattikena parikkhārena aññuddisikena saṁghikena saññācikena aññaṁ cetāpeyya, nissaggiyaṁ pācittiyaṁ.

Paṭhama gaṇika cetāpana sikkhāpada

8. * Yā pana bhikkhunī aññadatthikena parikkhārena aññuddisikena mahājanikena aññaṁ cetāpeyya, nissaggiyaṁ pācittiyaṁ.

Dutiya gaṇika cetāpana sikkhāpada

9. * Yā pana bhikkhunī aññadatthikena parikkhārena aññuddisikena mahājanikena saññācikena aññaṁ cetāpeyya, nissaggiyaṁ pācittiyaṁ.

Puggalika cetāpana sikkhāpada

10. * Yā pana bhikkhunī aññadatthikena parikkhārena aññuddisikena puggalikena saññācikena aññaṁ cetāpeyya, nissaggiyaṁ pācittiyaṁ.

Pattavaggo paṭhamo.

ဂရုပါဝုရဏ သိက္ခာပဒ

၁၁။ *ဂရုပါဝုရဏံ ပန ဘိက္ခုနိယာ စေတာပေန္တိယာ စတုက္ကံသပရမံ စေတာပေတဗ္ဗံ။ တတော စေ ဥတ္တရိ စေတာပေယျ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။

လဟုပါဝုရဏ သိက္ခာပဒ

၁၂။ *လဟုပါဝုရဏံ ပန ဘိက္ခုနိယာ စေတာပေန္တိယာ အဍ္ဍတေယျ-ကံသပရမံ စေတာပေတဗ္ဗံ။ တတော စေ ဥတ္တရိ စေတာပေယျ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။

ကထိန သိက္ခာပဒ

၁၃။ နိဋ္ဌိတစီဝရသ္မိံ ဘိက္ခုနိယာ ဥဗ္ဘတသ္မိံ ကထိနေ ဒသာဟပရမံ အတိရေကစီဝရံ ဓာရေတဗ္ဗံ။ တံ အတိက္ကာမေန္တိယာ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။

ဥဒေါသိတ သိက္ခာပဒ

၁၄။ နိဋ္ဌိတစီဝရသ္မိံ ဘိက္ခုနိယာ ဥဗ္ဘတသ္မိံ ကထိနေ ဧကရတ္တမ္ပိ စေ ဘိက္ခုနီ တိစီဝရေန ဝိပ္ပဝသေယျ၊ အညတြ ဘိက္ခုနိသမ္မုတိယာ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။

အကာလစီဝရ သိက္ခာပဒ

၁၅။ နိဋ္ဌိတစီဝရသ္မိံ ဘိက္ခုနိယာ ဥဗ္ဘတသ္မိံ ကထိနေ ဘိက္ခုနိယာ ပနေဝ အကာလစီဝရံ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ အာကင်္ခမာနာယ ဘိက္ခုနိယာ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ခိပ္ပမေဝ ကာရေတဗ္ဗံ၊ နော စဿ ပါရိပူရိ၊ မာသပရမံ တာယ ဘိက္ခုနိယာ တံ စီဝရံ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ ဦနဿ ပါရိပူရိယာ သတိယာ ပစ္စာသာယ။ တတော စေ ဥတ္တရိ နိက္ခိပေယျ သတိယာပိ ပစ္စာသာယ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။

အညာတက ဝိညတ္တိ သိက္ခာပဒ

၁၆။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ အညာတကံ ဂဟပတိံ ဝါ ဂဟပတာနိံ ဝါ စီဝရံ ဝိညာပေယျ အညတြ သမယာ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။ တတ္ထာယံ သမယော အစ္ဆိန္နစီဝရာ ဝါ ဟောတိ ဘိက္ခုနီ, နဋ္ဌစီဝရာ ဝါ၊ အယံ တတ္ထ သမယော။

တတုတ္တရိ သိက္ခာပဒ

၁၇။ တဉ္စေ အညာတကော ဂဟပတိ ဝါ ဂဟပတာနီ ဝါ ဗဟူဟိ စီဝရေဟိ အဘိဟဋ္ဌုံ ပဝါရေယျ၊ သန္တရုတ္တရပရမံ တာယ ဘိက္ခုနိယာ တတော စီဝရံ သာဒိတဗ္ဗံ။ တတော စေ ဥတ္တရိ သာဒိယေယျ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။

Garupāvuraṇa sikkhāpada

11. * Garupāvuraṇaṁ pana bhikkhuniyā cetāpentiyā catukkaṁsaparamaṁ cetāpetabbaṁ. Tato ce uttari cetāpeyya, nissaggiyaṁ pācittiyaṁ.

Lahupāvuraṇa sikkhāpada

12. * Lahupāvuraṇaṁ pana bhikkhuniyā cetāpentiyā aḍḍhateyyakaṁsaparamaṁ cetāpetabbaṁ. Tato ce uttari cetāpeyya, nissaggiyaṁ pācittiyaṁ.

Kathina sikkhāpada

13. Niṭṭhitacīvarasmiṁ bhikkhuniyā ubbhatasmiṁ kathine dasāhaparamaṁ atirekacīvaraṁ dhāretabbaṁ. Taṁ atikkāmentiyā, nissaggiyaṁ pācittiyaṁ.

Udosita sikkhāpada

14. Niṭṭhitacīvarasmiṁ bhikkhuniyā ubbhatasmiṁ kathine ekarattampi ce bhikkhunī ticīvarena vippavaseyya, aññatra bhikkhunisammutiyā nissaggiyaṁ pācittiyaṁ.

Akālacīvara sikkhāpada

15. Niṭṭhitacīvarasmiṁ bhikkhuniyā ubbhatasmiṁ kathine bhikkhuniyā pan’eva akālacīvaraṁ uppajjeyya, ākaṅkhamānāya bhikkhuniyā paṭiggahetabbaṁ, paṭiggahetvā khippameva kāretabbaṁ. No c’assa pāripūri, māsaparamaṁ tāya bhikkhuniyā taṁ cīvaraṁ nikkhipitabbaṁ ūnassa pāripūriyā satiyā paccāsāya. Tato ce uttari nikkhipeyya satiyāpi paccāsāya, nissaggiyaṁ pācittiyaṁ.

Aññātaka viññatti sikkhāpada

16. Yā pana bhikkhunī aññātakaṁ gahapatiṁ vā gahapatāniṁ vā cīvaraṁ viññāpeyya aññatra samayā, nissaggiyaṁ pācittiyaṁ. Tatth’āyaṁ samayo, acchinnacīvarā vā hoti bhikkhunī naṭṭhacīvarā vā. Ayaṁ tattha samayo.

Tatuttari sikkhāpada

17. Tañce aññātako gahapati vā gahapatānī vā bahūhi cīvarehi abhihaṭṭhuṁ pavāreyya, santaruttaraparamaṁ tāya bhikkhuniyā tato cīvaraṁ sāditabbaṁ. Tato ce uttari sādiyeyya, nissaggiyaṁ pācittiyaṁ.

ပဌမ ဥပက္ခဋ သိက္ခာပဒ

၁၈။ ဘိက္ခုနိံ ပနေဝ ဥဒ္ဒိဿ အညာတကဿ ဂဟပတိဿ ဝါ ဂဟပတာနိယာ ဝါ စီဝရစေတာပန္နံ ဥပက္ခဋံ ဟောတိ “ဣမိနာ စီဝရစေတာပန္နေန စီဝရံ စေတာပေတွာ ဣတ္ထန္နာမံ ဘိက္ခုနိံ စီဝရေန အစ္ဆာဒေဿာမီ”တိ။ တတြ စေ သာ ဘိက္ခုနီ ပုဗ္ဗေ အပ္ပဝါရိတာ ဥပသင်္ကမိတွာ စီဝရေ ဝိကပ္ပံ အာပဇ္ဇေယျ “သာဓု ဝတ, မံ အာယသ္မာ ဣမိနာ စီဝရစေတာပန္နေန ဧဝရူပံ ဝါ ဧဝရူပံ ဝါ စီဝရံ စေတာပေတွာ အစ္ဆာဒေဟီ”တိ ကလျာဏကမျတံ ဥပါဒါယ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။

ဒုတိယ ဥပက္ခဋ သိက္ခာပဒ

၁၉။ ဘိက္ခုနိံ ပနေဝ ဥဒ္ဒိဿ ဥဘိန္နံ အညာတကာနံ ဂဟပတီနံ ဝါ ဂဟပတာနီနံ ဝါ ပစ္စေကစီဝရစေတာပန္နာနိ ဥပက္ခဋာနိ ဟောန္တိ “ဣမေဟိ မယံ ပစ္စေကစီဝရစေတာပန္နေဟိ ပစ္စေကစီဝရာနိ စေတာပေတွာ ဣတ္ထန္နာမံ ဘိက္ခုနိံ စီဝရေဟိ အစ္ဆာဒေဿာမာ”တိ။ တတြ စေ သာ ဘိက္ခုနီ ပုဗ္ဗေ အပ္ပဝါရိတာ ဥပသင်္ကမိတွာ စီဝရေ ဝိကပ္ပံ အာပဇ္ဇေယျ “သာဓု ဝတ, မံ အာယသ္မန္တော ဣမေဟိ ပစ္စေကစီဝရစေတာပန္နေဟိ ဧဝရူပံ ဝါ ဧဝရူပံ ဝါ စီဝရံ စေတာပေတွာ အစ္ဆာဒေထ ဥဘောဝ သန္တာ ဧကေနာ”တိ ကလျာဏကမျတံ ဥပါဒါယ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။

ရာဇ သိက္ခာပဒ

၂၀။ ဘိက္ခုနိံ ပနေဝ ဥဒ္ဒိဿ ရာဇာ ဝါ ရာဇဘောဂ္ဂေါ ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဂဟပတိကော ဝါ ဒူတေန စီဝရစေတာပန္နံ ပဟိဏေယျ “ဣမိနာ စီဝရစေတာပန္နေန စီဝရံ စေတာပေတွာ ဣတ္ထန္နာမံ ဘိက္ခုနိံ စီဝရေန အစ္ဆာဒေဟီ”တိ။ သော စေ ဒူတော တံ ဘိက္ခုနိံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝံ ဝဒေယျ “ဣဒံ ခေါ အယျေ အယျံ ဥဒ္ဒိဿ စီဝရစေတာပန္နံ အာဘတံ၊ ပဋိဂ္ဂဏှာတ’ယျာ စီဝရစေတာပန္န”န္တိ။ တာယ ဘိက္ခုနိယာ သော ဒူတော ဧဝမဿ ဝစနီယော “န ခေါ မယံ အာဝုသော စီဝရစေတာပန္နံ ပဋိဂ္ဂဏှာမ၊ စီဝရဉ္စ ခေါ မယံ ပဋိဂ္ဂဏှာမ ကာလေန ကပ္ပိယ”န္တိ။ သော စေ ဒူတော တံ ဘိက္ခုနိံ ဧဝံ ဝဒေယျ “အတ္ထိ ပနာ’ယျာယ ကောစိ ဝေယျာဝစ္စကရော”တိ၊ စီဝရတ္ထိကာယ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနိယာ ဝေယျာဝစ္စကရော နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗော အာရာမိကော ဝါ ဥပါသကော ဝါ “ဧသော ခေါ အာဝုသော ဘိက္ခုနီနံ ဝေယျာဝစ္စကရော”တိ။ သော စေ ဒူတော တံ ဝေယျာဝစ္စကရံ သညာပေတွာ တံ ဘိက္ခုနိံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝံ ဝဒေယျ ‘‘ယံ ခေါ အယျေ အယျာ ဝေယျာဝစ္စကရံ နိဒ္ဒိသိ၊ သညတ္တော သော မယာ၊

Paṭhama upakkhaṭa sikkhāpada

18. Bhikkhuniṁ pan'eva uddissa aññātakassa gahapatissa vā gahapatāniyā vā cīvaracetāpannaṁ upakkhaṭaṁ hoti "iminā cīvaracetāpannena cīvaraṁ cetāpetvā itthannāmaṁ bhikkhuniṁ cīvarena acchādessāmī"ti. Tatra c'esā bhikkhunī pubbe appavāritā upasaṅkamitvā cīvare vikappaṁ āpajjeyya "sādhu vata maṁ āyasmā iminā cīvaracetāpannena evarūpaṁ vā evarūpaṁ vā cīvaraṁ cetāpetvā acchādehī"ti kalyāṇakamyataṁ upādāya, nissaggiyaṁ pācittiyaṁ.

Dutiya upakkhaṭa sikkhāpada

19. Bhikkhuniṁ pan'eva uddissa ubhinnaṁ aññātakānaṁ gahapatīnaṁ vā gahapatānīnaṁ vā paccekacīvaracetāpannāni upakkhaṭāni honti "imehi mayaṁ paccekacīvaracetāpannehi paccakacīvarāni cetāpetvā itthannāmaṁ bhikkhuniṁ cīvarehi acchādessāmā"ti. Tatra c'esā bhikkhunī pubbe appavāritā upasaṅkamitvā cīvare vikappaṁ āpajjeyya "sādhu vata maṁ āyasmanto imehi paccekacīvaracetāpannehi evarūpaṁ vā evarūpaṁ vā cīvaraṁ cetāpetvā acchādetha ubhova santā ekenā"ti kalyāṇakamyataṁ upādāya, nissaggiyaṁ pācittiyaṁ.

Rāja sikkhāpada

20. Bhikkhuniṁ pan'eva uddissa rājā vā rājabhoggo vā brāhmaṇo vā gahapatiko vā dūtena cīvaracetāpannaṁ pahiṇeyya "iminā cīvaracetāpannena cīvaraṁ cetāpetvā itthannāmaṁ bhikkhuniṁ cīvarena acchādehī"ti. So ce dūto taṁ bhikkhuniṁ upasaṅkamitvā evaṁ vadeyya "idaṁ kho ayye ayyaṁ uddissa cīvaracetāpannaṁ ābhataṁ, paṭiggaṇhāt'āyyā cīvaracetāpannan"ti. Tāya bhikkhuniyā so dūto evamassa vacanīyo "na kho mayaṁ āvuso cīvaracetāpannaṁ paṭiggaṇhāma, cīvarañca kho mayaṁ paṭiggaṇhāma kālena kappiyan"ti. So ce dūto taṁ bhikkhuniṁ evaṁ vadeyya "atthi pan'āyyāya koci veyyāvaccakaro"ti. Cīvaratthikāya bhikkhave bhikkhuniyā veyyāvaccakaro niddisitabbo ārāmiko vā upāsako vā "eso kho āvuso bhikkhunīnaṁ veyyāvaccakaro"ti. So ce dūto taṁ veyyāvaccakaraṁ saññāpetvā taṁ bhikkhuniṁ upasaṅkamitvā evaṁ vadeyya "yaṁ kho ayye ayyā veyyāvaccakaraṁ niddisi, saññatto so mayā,

ဥပသင်္ကမတာ'ယျာ ကာလေန၊ စီဝရေန တံ အစ္ဆာဒေဿတီ”တိ။ စီဝရတ္ထိကာယ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနိယာ ဝေယျာဝစ္စကရော ဥပသင်္ကမိတွာ ဒွတ္တိက္ခတ္တုံ စောဒေတဗ္ဗော သာရေတဗ္ဗော “အတ္ထော မေ အာဝုသော စီဝရေနာ”တိ၊ ဒွတ္တိက္ခတ္တုံ စောဒယမာနာ သာရယမာနာ တံ စီဝရံ အဘိနိပ္ဖာဒေယျ၊ ဣစ္စေတံ ကုသလံ၊ နော စေ အဘိနိပ္ဖာဒေယျ၊ စတုက္ခတ္တုံ ပဉ္စက္ခတ္တုံ ဆက္ခတ္တုပရမံ တုဏှီဘူတာယ ဥဒ္ဒိဿ ဌာတဗ္ဗံ၊ စတုက္ခတ္တုံ ပဉ္စက္ခတ္တုံ ဆက္ခတ္တုပရမံ တုဏှီဘူတာ ဥဒ္ဒိဿ တိဋ္ဌမာနာ တံ စီဝရံ အဘိနိပ္ဖာဒေယျ၊ ဣစ္စေတံ ကုသလံ။ တတော စေ ဥတ္တရိ ဝါယမမာနာ တံ စီဝရံ အဘိနိပ္ဖာဒေယျ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။ နော စေ အဘိနိပ္ဖာဒေယျ၊ ယတ'ဿာ စီဝရစေတာပန္နံ အာဘတံ၊ တတ္ထ သာမံ ဝါ ဂန္တဗ္ဗံ၊ ဒူတော ဝါ ပါဟေတဗ္ဗော “ယံ ခေါ တုမှေ အာယသ္မန္တော ဘိက္ခုနိံ ဥဒ္ဒိဿ စီဝရစေတာပန္နံ ပဟိဏိတ္ထ၊ န တံ တဿာ ဘိက္ခုနိယာ ကိဉ္စိ အတ္ထံ အနုဘောတိ၊ ယုဉ္ဇန္တာယသ္မန္တော သကံ၊ မာ ဝော သကံ ဝိနဿာ”တိ၊ အယံ တတ္ထ သာမီစိ။

စီဝရဝဂ္ဂေါ ဒုတိယော။

ရူပိယ သိက္ခာပဒ

၂၁။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဇာတရူပရဇတံ ဥဂ္ဂဏှေယျ ဝါ ဥဂ္ဂဏှာပေယျ ဝါ ဥပနိက္ခိတ္တံ ဝါ သာဒိယေယျ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။

ရူပိယ သံဝေါဟာရ သိက္ခာပဒ

၂၂။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ နာနပ္ပကာရကံ ရူပိယသံဝေါဟာရံ သမာပဇ္ဇေယျ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။

ကယဝိက္ကယ သိက္ခာပဒ

၂၃။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ နာနပ္ပကာရကံ ကယဝိက္ကယံ သမာပဇ္ဇေယျ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။

ဦန ပဉ္စဗန္ဓန သိက္ခာပဒ

၂၄။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဦနပဉ္စဗန္ဓနေန ပတ္တေန အညံ နဝံ ပတ္တံ စေတာပေယျ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။ တာယ ဘိက္ခုနိယာ သော ပတ္တော ဘိက္ခုနိပရိသာယ နိဿဇ္ဇိတဗ္ဗော၊ ယော စ တဿာ ဘိက္ခုနိပရိသာယ ပတ္တပရိယန္တော၊ သော တဿာ ဘိက္ခုနိယာ ပဒါတဗ္ဗော “အယံ တေ ဘိက္ခုနိ ပတ္တော ယာဝ ဘေဒနာယ ဓာရေတဗ္ဗော”တိ၊ အယံ တတ္ထ သာမီစိ။

upasaṅkamat’āyyā kālena, cīvarena taṁ acchādessatī”ti. Cīvaratthikāya bhikkhave bhikkhuniyā veyyāvaccakaro upasaṅkamitvā dvattikkhattuṁ codetabbo sāretabbo “attho me āvuso cīvarenā”ti, dvattikkhattuṁ codayamānā sārayamānā taṁ cīvaraṁ abhinipphādeyya, icc’etaṁ kusalaṁ, no ce abhinipphādeyya, catukkhattuṁ pañcakkhattuṁ chakkhattuparamaṁ tuṇhībhūtāya uddissa ṭhātabbaṁ, catukkhattuṁ pañcakkhattuṁ chakkhattuparamaṁ tuṇhībhūtā uddissa tiṭṭhamānā taṁ cīvaraṁ abhinipphādeyya, icc’etaṁ kusalaṁ. Tato ce uttari vāyamamānā taṁ cīvaraṁ abhinipphādeyya, nissaggiyaṁ pācittiyaṁ. No ce abhinipphādeyya, yat’assā cīvaracetāpannaṁ ābhataṁ, tattha sāmaṁ vā gantabbaṁ, dūto vā pāhetabbo “yaṁ kho tumhe āyasmanto bhikkhuniṁ uddissa cīvaracetāpannaṁ pahiṇittha, na taṁ tassā bhikkhuniyā kiñci atthaṁ anubhoti, yuñjant’āyasmanto sakaṁ, mā vo sakaṁ vinassā”ti, ayaṁ tattha sāmīci.

Cīvaravaggo dutiyo.

Rūpiya sikkhāpada

21. Yā pana bhikkhunī jātarūparajataṁ uggaṇheyya vā uggaṇhāpeyya vā upanikkhittaṁ vā sādiyeyya, nissaggiyaṁ pācittiyaṁ.

Rūpiya saṁvohāra sikkhāpada

22. Yā pana bhikkhunī nānappakārakaṁ rūpiyasaṁvohāraṁ samāpajjeyya, nissaggiyaṁ pācittiyaṁ.

Kayavikkaya sikkhāpada

23. Yā pana bhikkhunī nānappakārakaṁ kayavikkayaṁ samāpajjeyya, nissaggiyaṁ pācittiyaṁ.

Ūna pañcabandhana sikkhāpada

24. Yā pana bhikkhunī ūnapañcabandhanena pattena aññaṁ navaṁ pattaṁ cetāpeyya, nissaggiyaṁ pācittiyaṁ. Tāya bhikkhuniyā so patto bhikkhuniparisāya nissajjitabbo, yo ca tassā bhikkhuniparisāya pattapariyanto, so tassā bhikkhuniyā padātabbo “ayaṁ te bhikkhuni patto yāva bhedanāya dhāretabbo”ti, ayaṁ tattha sāmīci.

ဘေသဇ္ဇ သိက္ခာပဒ

၂၅။ ယာနိ ခေါ ပန တာနိ ဂိလာနာနံ ဘိက္ခုနီနံ ပဋိသာယနီယာနိ ဘေသဇ္ဇာနိ၊ သေယျထိဒံ၊ သပ္ပိ နဝနီတံ တေလံ မဓု ဖာဏိတံ၊ တာနိ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ သတ္တာဟပရမံ သန္နိဓိကာရကံ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာနိ။ တံ အတိက္ကာမေန္တိယာ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။

စီဝရ အစ္ဆိန္ဒန သိက္ခာပဒ

၂၆။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခုနိယာ သာမံ စီဝရံ ဒတွာ ကုပိတာ အနတ္တမနာ အစ္ဆိန္ဒေယျ ဝါ အစ္ဆိန္ဒာပေယျ ဝါ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။

သုတ္တဝိညတ္တိ သိက္ခာပဒ

၂၇။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ သာမံ သုတ္တံ ဝိညာပေတွာ တန္တဝါယေဟိ စီဝရံ ဝါယာပေယျ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။

မဟာပေသကာရ သိက္ခာပဒ

၂၈။ ဘိက္ခုနိံ ပနေဝ ဥဒ္ဒိဿ အညာတကော ဂဟပတိ ဝါ ဂဟပတာနီ ဝါ တန္တဝါယေဟိ စီဝရံ ဝါယာပေယျ၊ တတြ စေ သာ ဘိက္ခုနီ ပုဗ္ဗေ အပ္ပဝါရိတာ တန္တဝါယေ ဥပသင်္ကမိတွာ စီဝရေ ဝိကပ္ပံ အာပဇ္ဇေယျ “ဣဒံ ခေါ အာဝုသော စီဝရံ မံ ဥဒ္ဒိဿ ဝိယျတိ၊ အာယတဉ္စ ကရောထ၊ ဝိတ္ထတဉ္စ အပ္ပိတဉ္စ သုဝီတဉ္စ သုပ္ပဝါယိတဉ္စ သုဝိလေခိတဉ္စ သုဝိတစ္ဆိတဉ္စ ကရောထ၊ အပ္ပေဝ နာမ မယမ္ပိ အာယသ္မန္တာနံ ကိဉ္စိမတ္တံ အနုပဒဇ္ဇေယျာမာ”တိ၊ ဧဝဉ္စ သာ ဘိက္ခုနီ ဝတွာ ကိဉ္စိမတ္တံ အနုပဒဇ္ဇေယျ အန္တမသော ပိဏ္ဍပါတမတ္တမ္ပိ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။

အစ္စေက စီဝရ သိက္ခာပဒ

၂၉။ ဒသာဟာနာဂတံ ကတ္တိကတေမာသိကပုဏ္ဏမံ ဘိက္ခုနိယာ ပနေဝ အစ္စေကစီဝရံ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ အစ္စေကံ မညမာနာယ ဘိက္ခုနိယာ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ယာဝ စီဝရကာလသမယံ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ။ တတော စေ ဥတ္တရိ နိက္ခိပေယျ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။

ပရိဏတ သိက္ခာပဒ

၃၀။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဇာနံ သံဃိကံ လာဘံ ပရိဏတံ အတ္တနော ပရိဏာမေယျ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။

ပတ္တဝဂ္ဂေါ တတိယော။

Bhesajja sikkhāpada

25. Yāni kho pana tāni gilānānaṁ bhikkhunīnaṁ paṭisāyanīyāni bhesajjāni, seyyathidaṁ? Sappi navanītaṁ telaṁ madhu phāṇitaṁ, tāni paṭiggahetvā sattāhaparamaṁ sannidhikārakaṁ paribhuñjitabbāni. Taṁ atikkāmentiyā, nissaggiyaṁ pācittiyaṁ.

Cīvara acchindana sikkhāpada

26. Yā pana bhikkhunī bhikkhuniyā sāmaṁ cīvaraṁ datvā kupitā anattamanā acchindeyya vā acchindāpeyya vā, nissaggiyaṁ pācittiyaṁ.

Suttaviññatti sikkhāpada

27. Yā pana bhikkhunī sāmaṁ suttaṁ viññāpetvā tantavāyehi cīvaraṁ vāyāpeyya, nissaggiyaṁ pācittiyaṁ.

Mahāpesakāra sikkhāpada

28. Bhikkhuniṁ pan'eva uddissa aññātako gahapati vā gahapatānī vā tantavāyehi cīvaraṁ vāyāpeyya, tatra c'esā bhikkhunī pubbe appavāritā tantavāye upasaṅkamitvā cīvare vikappaṁ āpajjeyya "idaṁ kho āvuso cīvaraṁ maṁ uddissa viyyati, āyatañca karotha, vitthatañca appitañca suvītañca suppavāyitañca suvilekhitañca suvitacchitañca karotha, app'eva nāma mayampi āyasmantānaṁ kiñcimattaṁ anupadajjeyyāmā"ti. Evañca sā bhikkhunī vatvā kiñcimattaṁ anupadajjeyya antamaso piṇḍapātamattampi, nissaggiyaṁ pācittiyaṁ.

Acceka cīvara sikkhāpada

29. Dasāhānāgataṁ Kattikatemāsikapuṇṇamaṁ bhikkhuniyā pan'eva accekacīvaraṁ uppajjeyya, accekaṁ maññamānāya bhikkhuniyā paṭiggahetabbaṁ, paṭiggahetvā yāva cīvarakālasamayaṁ nikkhipitabbaṁ. Tato ce uttari nikkhipeyya, nissaggiyaṁ pācittiyaṁ.

Pariṇata sikkhāpada

30. Yā pana bhikkhunī jānaṁ saṁghikaṁ lābhaṁ pariṇataṁ attano pariṇāmeyya, nissaggiyaṁ pācittiyaṁ.

Pattavaggo tatiyo.

ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ ခေါ အယျာယော တိံသ နိဿဂ္ဂိယာ ပါစိတ္တိယာ ဓမ္မာ။ တတ္ထာယျာယော ပုစ္ဆာမိ, ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ၊ ဒုတိယမ္ပိ ပုစ္ဆာမိ, ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ၊ တတိယမ္ပိ ပုစ္ဆာမိ, ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ၊ ပရိသုဒ္ဓေတ္ထာယျာယော၊ တသ္မာ တုဏှီ၊ ဧဝမေတံ ဓာရယာမီတိ။

နိဿဂ္ဂိယပါစိတ္တိယာ နိဋ္ဌိတာ။

သုဒ္ဓ ပါစိတ္တိယ

ဣမေ ခေါ ပနာယျာယော ဆသဋ္ဌိသတာ ပါစိတ္တိယာ ဓမ္မာ ဥဒ္ဒေသံ အာဂစ္ဆန္တိ။

လသုဏ သိက္ခာပဒ

၁။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ လသုဏံ ခါဒေယျ ပါစိတ္တိယံ။

သမ္ဗာဓ လောမ သိက္ခာပဒ

၂။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ သမ္ဗာဓေ လောမံ သံဟရာပေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

တလဃာတက သိက္ခာပဒ

၃။ *တလဃာတကေ ပါစိတ္တိယံ။

ဇတုမဋ္ဌကသိက္ခာပဒ

၄။ *ဇတုမဋ္ဌကေ ပါစိတ္တိယံ။

ဥဒက သုဒ္ဓိက သိက္ခာပဒ

၅။ *ဥဒကသုဒ္ဓိကံ ပန ဘိက္ခုနိယာ အာဒိယမာနာယ ဒွင်္ဂုလပဗ္ဗပရမံ အာဒါတဗ္ဗံ။ တံ အတိက္ကာမေန္တိယာ ပါစိတ္တိယံ။

ဥပတိဋ္ဌန သိက္ခာပဒ

၆။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခုဿ ဘုဉ္ဇန္တဿ ပါနီယေန ဝါ ဝိဓူပနေန ဝါ ဥပတိဋ္ဌေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

အာမက ဓည သိက္ခာပဒ

၇။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ အာမကဓညံ ဝိညတွာ ဝါ ဝိညာပေတွာ ဝါ ဘဇ္ဇိတွာ ဝါ ဘဇ္ဇာပေတွာ ဝါ ကောဋ္ဋေတွာ ဝါ ကောဋ္ဋာပေတွာ ဝါ ပစိတွာ ဝါ ပစာပေတွာ ဝါ ဘုဉ္ဇေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

Udditthā kho ayyāyo timsa nissaggiyā pācittiyā dhammā. Tatth'āyyāyo pucchāmi, kacci'ttha parisuddhā? Dutiyampi pucchāmi, kacci'ttha parisuddhā? Tatiyampi pucchāmi, kacci'ttha parisuddhā? Parisuddh'etth'āyyāyo, tasmā tuṇhī, Evametaṁ dhārayāmīti.

Nissaggiyapācittiyā niṭṭhitā.

Suddha pācittiya

Ime kho pan'āyyāyo chasaṭṭhisatā pācittiyā dhammā uddesaṁ āgacchanti.

Lasuṇa sikkhāpada

1. * Yā pana bhikkhunī lasuṇaṁ khādeyya pācittiyaṁ.

Sambādha loma sikkhāpada

2. * Yā pana bhikkhunī sambādhe lomaṁ saṁharāpeyya pācittiyaṁ.

Talaghātaka sikkhāpada

3. * Talaghātake pācittiyaṁ.

Jatumaṭṭhakasikkhāpada

4. * Jatumaṭṭhake pācittiyaṁ.

Udaka suddhika sikkhāpada

5. * Udakasuddhikaṁ pana bhikkhuniyā ādiyamānāya dvaṅgulapabbaparamaṁ ādātabbaṁ. Taṁ atikkāmentiyā pācittiyaṁ.

Upatiṭṭhana sikkhāpada

6. * Yā pana bhikkhunī bhikkhussa bhuñjantassa pānīyena vā vidhūpanena vā upatiṭṭheyya, pācittiyaṁ.

Āmaka dhañña sikkhāpada

7. * Yā pana bhikkhunī āmakadhaññaṁ viññatvā vā viññāpetvā vā bhajjitvā vā bhajjāpetvā vā koṭṭetvā vā koṭṭāpetvā vā pacitvā vā pacāpetvā vā bhuñjeyya, pācittiyaṁ.

ပဌမ ဥစ္စာရဆဍ္ဍန သိက္ခာပဒ

၈။ * ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဥစ္စာရံ ဝါ ပဿာဝံ ဝါ သင်္ကာရံ ဝါ ဝိဃာသံ ဝါ တိရောကုဋ္ဋေ ဝါ တိရောပါကာရေ ဝါ ဆဍ္ဍေယျ ဝါ ဆဍ္ဍာပေယျ ဝါ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ဒုတိယ ဥစ္စာရဆဍ္ဍန သိက္ခာပဒ

၉။ * ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဥစ္စာရံ ဝါ ပဿာဝံ ဝါ သင်္ကာရံ ဝါ ဝိဃာသံ ဝါ ဟရိတေ ဆဍ္ဍေယျ ဝါ ဆဍ္ဍာပေယျ ဝါ၊ ပါစိတ္တိယံ။

နစ္စ ဂီတ သိက္ခာပဒ

၁၀။ * ယာ ပန ဘိက္ခုနီ နစ္စံ ဝါ ဂီတံ ဝါ ဝါဒိတံ ဝါ ဒဿနာယ ဂစ္ဆေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

လသုဏဝဂ္ဂေါ ပဌမော။

ရတ္တန္ဓကာရ သိက္ခာပဒ

၁၁။ * ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ရတ္တန္ဓကာရေ အပ္ပဒီပေ ပုရိသေန သဒ္ဓိံ ဧကေနေကာ သန္တိဋ္ဌေယျ ဝါ သလ္လပေယျ ဝါ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ပဋိစ္ဆန္နောကာသ သိက္ခာပဒ

၁၂။ * ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ပဋိစ္ဆန္နေ ဩကာသေ ပုရိသေန သဒ္ဓိံ ဧကေနေကာ သန္တိဋ္ဌေယျ ဝါ သလ္လပေယျ ဝါ၊ ပါစိတ္တိယံ။

အဇ္ဈောကာသ သလ္လပန သိက္ခာပဒ

၁၃။ * ယာ ပန ဘိက္ခုနီ အဇ္ဈောကာသေ ပုရိသေန သဒ္ဓိံ ဧကေနေကာ သန္တိဋ္ဌေယျ ဝါ သလ္လပေယျ ဝါ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ဒုတိယိက ဥယျောဇန သိက္ခာပဒ

၁၄။ * ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ရထိကာယ ဝါ ဗျူဟေ ဝါ သိင်္ဃာဋကေ ဝါ ပုရိသေန သဒ္ဓိံ ဧကေနေကာ သန္တိဋ္ဌေယျ ဝါ သလ္လပေယျ ဝါ နိကဏ္ဏိကံ ဝါ ဇပ္ပေယျ ဒုတိယိကံ ဝါ ဘိက္ခုနိံ ဥယျောဇေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

အနာပုစ္ဆာ ပက္ကမန သိက္ခာပဒ

၁၅။ * ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ပုရေဘတ္တံ ကုလာနိ ဥပသင်္ကမိတွာ အာသနေ နိသီဒိတွာ သာမိကေ အနာပုစ္ဆာ ပက္ကမေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

Paṭhama uccārachaḍḍana sikkhāpada

8. * Yā pana bhikkhunī uccāraṁ vā passāvaṁ vā saṅkāraṁ vā vighāsaṁ vā tirokuṭṭe vā tiropākāre vā chaḍḍeyya vā chaḍḍāpeyya vā, pācittiyaṁ.

Dutiya uccārachaḍḍana sikkhāpada

9. * Yā pana bhikkhunī uccāraṁ vā passāvaṁ vā saṅkāraṁ vā vighāsaṁ vā harite chaḍḍeyya vā chaḍḍāpeyya vā, pācittiyaṁ.

Nacca gīta sikkhāpada

10. * Yā pana bhikkhunī naccaṁ vā gītaṁ vā vāditaṁ vā dassanāya gaccheyya, pācittiyaṁ.

Lasuṇavaggo paṭhamo.

Rattandhakāra sikkhāpada

11. * Yā pana bhikkhunī rattandhakāre appadīpe purisena saddhiṁ eken'ekā santiṭṭheyya vā sallapeyya vā, pācittiyaṁ.

Paṭicchannokāsa sikkhāpada

12. * Yā pana bhikkhunī paṭicchanne okāse purisena saddhiṁ eken'ekā santiṭṭheyya vā sallapeyya vā, pācittiyaṁ.

Ajjhokāsa sallapana sikkhāpada

13. * Yā pana bhikkhunī ajjhokāse purisena saddhiṁ eken'ekā santiṭṭheyya vā sallapeyya vā, pācittiyaṁ.

Dutiyika uyyojana sikkhāpada

14. * Yā pana bhikkhunī rathikāya vā byūhe vā siṅghāṭake vā purisena saddhiṁ eken'ekā santiṭṭheyya vā sallapeyya vā nikaṇṇikaṁ vā jappeyya dutiyikaṁ vā bhikkhuniṁ uyyojeyya, pācittiyaṁ.

Anāpucchā pakkamana sikkhāpada

15. * Yā pana bhikkhunī purebhattaṁ kulāni upasaṅkamitvā āsane nisīditvā sāmike anāpucchā pakkameyya, pācittiyaṁ.

အနာပုစ္ဆာ အဘိနိသီဒန သိက္ခာပဒ

၁၆။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ပစ္ဆာဘတ္တံ ကုလာနိ ဥပသင်္ကမိတွာ သာမိကေ အနာပုစ္ဆာ အာသနေ အဘိနိသီဒေယျ ဝါ အဘိနိပဇ္ဇေယျ ဝါ၊ ပါစိတ္တိယံ။

အနာပုစ္ဆာ သန္ထရဏ သိက္ခာပဒ

၁၇။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဝိကာလေ ကုလာနိ ဥပသင်္ကမိတွာ သာမိကေ အနာပုစ္ဆာ သေယျံ သန္ထရိတွာ ဝါ သန္ထရာပေတွာ ဝါ အဘိနိသီဒေယျ ဝါ အဘိနိပဇ္ဇေယျ ဝါ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ပရ ဥဇ္ဈာပနက သိက္ခာပဒ

၁၈။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဒုဂ္ဂဟိတေန ဒူပဓာရိတေန ပရံ ဥဇ္ဈာပေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ပရ အဘိသပန သိက္ခာပဒ

၁၉။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ အတ္တာနံ ဝါ ပရံ ဝါ နိရယေန ဝါ ဗြဟ္မစရိယေန ဝါ အဘိသပေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ရောဒန သိက္ခာပဒ

၂၀။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ အတ္တာနံ ဝဓိတွာ ဝဓိတွာ ရောဒေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ရတ္တန္ဓကာရဝဂ္ဂေါ ဒုတိယော။

နဂ္ဂ သိက္ခာပဒ

၂၁။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ နဂ္ဂါ နဟာယေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ဥဒက သာဋိက သိက္ခာပဒ

၂၂။ *ဥဒကသာဋိကံ ပန ဘိက္ခုနိယာ ကာရယမာနာယ ပမာဏိကာ ကာရေတဗ္ဗာ၊ တတြိဒံ ပမာဏံ၊ ဒီဃသော စတဿော ဝိဒတ္ထိယော သုဂတဝိဒတ္ထိယာ၊ တိရိယံ ဒွေ ဝိဒတ္ထိယော။ တံ အတိက္ကာမေန္တိယာ ဆေဒနကံ ပါစိတ္တိယံ။

စီဝရ သိဗ္ဗန သိက္ခာပဒ

၂၃။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခုနိယာ စီဝရံ ဝိသိဗ္ဗေတွာ ဝါ ဝိသိဗ္ဗာပေတွာ ဝါ သာ ပစ္ဆာ အနန္တရာယိကိနီ နေဝ သိဗ္ဗေယျ၊ န သိဗ္ဗာပနာယ ဥဿုက္ကံ ကရေယျ အညတြ စတူဟပဉ္စာဟာ၊ ပါစိတ္တိယံ။

Anāpucchā abhinisīdana sikkhāpada

16. * Yā pana bhikkhunī pacchābhattaṁ kulāni upasaṅkamitvā sāmike anāpucchā āsane abhinisīdeyya vā abhinipajjeyya vā, pācittiyaṁ.

Anāpucchā santharaṇa sikkhāpada

17. * Yā pana bhikkhunī vikāle kulāni upasaṅkamitvā sāmike anāpucchā seyyaṁ santharitvā vā santharāpetvā vā abhinisīdeyya vā abhinipajjeyya vā, pācittiyaṁ.

Para ujjhāpanaka sikkhāpada

18. * Yā pana bhikkhunī duggahitena dūpadhāritena paraṁ ujjhāpeyya, pācittiyaṁ.

Para abhisapana sikkhāpada

19. * Yā pana bhikkhunī attānaṁ vā paraṁ vā nirayena vā brahmacariyena vā abhisapeyya, pācittiyaṁ.

Rodana sikkhāpada

20. * Yā pana bhikkhunī attānaṁ vadhitvā vadhitvā rodeyya, pācittiyaṁ.

Rattandhakāravaggo dutiyo.

Nagga sikkhāpada

21. * Yā pana bhikkhunī naggā nahāyeyya, pācittiyaṁ.

Udaka sāṭika sikkhāpada

22. * Udakasāṭikaṁ pana bhikkhuniyā kārayamānāya pamāṇikā kāretabbā. Tat'ridaṁ pamāṇaṁ, dīghaso catasso vidatthiyo Sugatavidatthiyā, tiriyaṁ dve vidatthiyo. Taṁ atikkāmentiyā chedanakaṁ pācittiyaṁ.

Cīvara sibbana sikkhāpada

23. * Yā pana bhikkhunī bhikkhuniyā cīvaraṁ visibbetvā vā visibbāpetvā vā sā pacchā anantarāyikinī n'eva sibbeyya, na sibbāpanāya ussukkaṁ kareyya aññatra catūhapañcāhā, pācittiyaṁ.

သင်္ဃာဋိစာရ သိက္ခာပဒ

၂၄။ * ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ပဉ္စာဟိကံ သင်္ဃာဋိစာရံ အတိက္ကာမေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

စီဝရ သင်္ကမနီယ သိက္ခာပဒ

၂၅။ * ယာ ပန ဘိက္ခုနီ စီဝရသင်္ကမနီယံ ဓာရေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ဂဏစီဝရ သိက္ခာပဒ

၂၆။ * ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဂဏဿ စီဝရလာဘံ အန္တရာယံ ကရေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ပဋိဗာဟန သိက္ခာပဒ

၂၇။ * ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဓမ္မိကံ စီဝရဝိဘင်္ဂံ ပဋိဗာဟေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

စီဝရဒါန သိက္ခာပဒ

၂၈။ * ယာ ပန ဘိက္ခုနီ အဂါရိကဿ ဝါ ပရိဗ္ဗာဇကဿ ဝါ ပရိဗ္ဗာဇိကာယ ဝါ သမဏစီဝရံ ဒဒေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ကာလအတိက္ကမန သိက္ခာပဒ

၂၉။ * ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဒုဗ္ဗလစီဝရပစ္စာသာယ စီဝရကာလသမယံ အတိက္ကာမေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ကထိနုဒ္ဓါရ သိက္ခာပဒ

၃၀။ * ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဓမ္မိကံ ကထိနုဒ္ဓါရံ ပဋိဗာဟေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

နဂ္ဂဝဂ္ဂေါ တတိယော။

ဧကမဉ္စ တုဝဋ္ဋန သိက္ခာပဒ

၃၁။ * ယာ ပန ဘိက္ခုနိယော ဒွေ ဧကမဉ္စေ တုဝဋ္ဋေယျုံ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ဧကတ္ထရဏ တုဝဋ္ဋန သိက္ခာပဒ

၃၂။ * ယာ ပန ဘိက္ခုနိယော ဒွေ ဧကတ္ထရဏပါဝုရဏာ တုဝဋ္ဋေယျုံ၊ ပါစိတ္တိယံ။

အဖာသုကရဏ သိက္ခာပဒ

၃၃။ * ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခုနိယာ သဉ္စိစ္စ အဖာသုံ ကရေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

Saṅghāṭicāra sikkhāpada

24. * Yā pana bhikkhunī pañcāhikaṁ saṅghāṭicāraṁ atikkāmeyya, pācittiyaṁ.

Cīvara saṅkamanīya sikkhāpada

25. * Yā pana bhikkhunī cīvarasaṅkamanīyaṁ dhāreyya, pācittiyaṁ.

Gaṇacīvara sikkhāpada

26. * Yā pana bhikkhunī gaṇassa cīvaralābhaṁ antarāyaṁ kareyya, pācittiyaṁ.

Paṭibāhana sikkhāpada

27. * Yā pana bhikkhunī dhammikaṁ cīvaravibhaṅgaṁ paṭibāheyya, pācittiyaṁ.

Cīvaradāna sikkhāpada

28. * Yā pana bhikkhunī agārikassa vā paribbājakassa vā paribbājikāya vā samaṇacīvaraṁ dadeyya, pācittiyaṁ.

Kāla-atikkamana sikkhāpada

29. * Yā pana bhikkhunī dubbalacīvarapaccāsāya cīvarakālasamayaṁ atikkāmeyya, pācittiyaṁ.

Kathinuddhāra sikkhāpada

30. * Yā pana bhikkhunī dhammikaṁ kathinuddhāraṁ paṭibāheyya, pācittiyaṁ.

Naggavaggo tatiyo.

Ekamañca tuvaṭṭana sikkhāpada

31. * Yā pana bhikkhuniyo dve ekamañce tuvaṭṭeyyuṁ, pācittiyaṁ.

Ekattharaṇa tuvaṭṭana sikkhāpada

32. * Yā pana bhikkhuniyo dve ekattharaṇapāvuraṇā tuvaṭṭeyyuṁ, pācittiyaṁ.

Aphāsukaraṇa sikkhāpada

33. * Yā pana bhikkhunī bhikkhuniyā sañcicca aphāsuṁ kareyya, pācittiyaṁ.

န ဥပဋ္ဌာပန သိက္ခာပဒ

၃၄။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဒုက္ခိတံ သဟဇီဝိနိံ နေဝ ဥပဋ္ဌေယျ, န ဥပဋ္ဌာပနာယ ဥဿုက္ကံ ကရေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

နိက္ကဍ္ဎန သိက္ခာပဒ

၃၅။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခုနိယာ ဥပဿယံ ဒတွာ ကုပိတာ အနတ္တမနာ နိက္ကဍ္ဎေယျ ဝါ နိက္ကဍ္ဎာပေယျ ဝါ၊ ပါစိတ္တိယံ။

သံသဋ္ဌ သိက္ခာပဒ

၃၆။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ သံသဋ္ဌာ ဝိဟရေယျ ဂဟပတိနာ ဝါ ဂဟပတိပုတ္တေန ဝါ၊ သာ ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခုနီဟိ ဧဝမဿ ဝစနီယာ "မာ'ယျေ သံသဋ္ဌာ ဝိဟရိ ဂဟပတိနာပိ ဂဟပတိပုတ္တေနာပိ၊ ဝိဝိစ္စာ'ယျေ ဝိဝေကညေဝ ဘဂိနိယာ သံဃော ဝဏ္ဏေတီ"တိ။ ဧဝဉ္စ သာ ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခုနီဟိ ဝုစ္စမာနာ တထေဝ ပဂ္ဂဏှေယျ၊ သာ ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခုနီဟိ ယာဝတတိယံ သမနုဘာသိတဗ္ဗာ တဿ ပဋိနိဿဂ္ဂါယ၊ ယာဝတတိယဉ္စေ သမနုဘာသိယမာနာ တံ ပဋိနိဿဇ္ဇေယျ၊ ဣစ္စေတံ ကုသလံ။ နော စေ ပဋိနိဿဇ္ဇေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

အန္တောရဋ္ဌ သိက္ခာပဒ

၃၇။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ အန္တောရဋ္ဌေ သာသင်္ကသမ္မတေ သပ္ပဋိဘယေ အသတ္ထိကာ စာရိကံ စရေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

တိရောရဋ္ဌ သိက္ခာပဒ

၃၈။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ တိရောရဋ္ဌေ သာသင်္ကသမ္မတေ သပ္ပဋိဘယေ အသတ္ထိကာ စာရိကံ စရေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

အန္တောဝဿ သိက္ခာပဒ

၃၉။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ အန္တောဝဿံ စာရိကံ စရေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

စာရိက န ပက္ကမန သိက္ခာပဒ

၄၀။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဝဿံဝုဋ္ဌာ စာရိကံ န ပက္ကမေယျ အန္တမသော ဆပ္ပဉ္စယောဇနာနိပိ၊ ပါစိတ္တိယံ။

တုဝဋ္ဋဝဂ္ဂေါ စတုတ္ထော။

Na upaṭṭhāpana sikkhāpada

34. * Yā pana bhikkhunī dukkhitaṁ sahajīviniṁ n'eva upaṭṭhaheyya, na upaṭṭhāpanāya ussukkaṁ kareyya, pācittiyaṁ.

Nikkaḍḍhana sikkhāpada

35. * Yā pana bhikkhunī bhikkhuniyā upassayaṁ datvā kupitā anattamanā nikkaḍḍheyya vā nikkaḍḍhāpeyya vā, pācittiyaṁ.

Saṁsaṭṭha sikkhāpada

36. * Yā pana bhikkhunī saṁsaṭṭhā vihareyya gahapatinā vā gahapatiputtena vā, sā bhikkhunī bhikkhunīhi evamassa vacanīyā "m'āyye saṁsaṭṭhā vihari gahapatināpi gahapatiputtenāpi, vivicc'āyye vivekaññeva bhaginiyā saṁgho vaṇṇetī"ti. Evañca sā bhikkhunī bhikkhunīhi vuccamānā tath'eva paggaṇheyya, sā bhikkhunī bhikkhunīhi yāvatatiyaṁ samanubhāsitabbā tassa paṭinissaggāya, yāvatatiyañce samanubhāsiyamānā taṁ paṭinissajjeyya, icc'etaṁ kusalaṁ. No ce paṭinissajjeyya, pācittiyaṁ.

Antoraṭṭha sikkhāpada

37. * Yā pana bhikkhunī antoraṭṭhe sāsaṅkasammate sappaṭibhaye asatthikā cārikaṁ careyya, pācittiyaṁ.

Tiroraṭṭha sikkhāpada

38. * Yā pana bhikkhunī tiroraṭṭhe sāsaṅkasammate sappaṭibhaye asatthikā cārikaṁ careyya, pācittiyaṁ.

Antovassa sikkhāpada

39. * Yā pana bhikkhunī antovassaṁ cārikaṁ careyya, pācittiyaṁ.

Cārika na pakkamana sikkhāpada

40. * Yā pana bhikkhunī vassaṁvuṭṭhā cārikaṁ na pakkameyya antamaso chappañcayojanānipi, pācittiyaṁ.

Tuvaṭṭavaggo catuttho.

ရာဇာဂါရ သိက္ခာပဒ

၄၁။ * ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ရာဇာဂါရံ ဝါ စိတ္တာဂါရံ ဝါ အာရာမံ ဝါ ဥယျာနံ ဝါ ပေါက္ခရဏိံ ဝါ ဒဿနာယ ဂစ္ဆေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

အာသန္ဒိပရိဘုဉ္ဇန သိက္ခာပဒ

၄၂။ * ယာ ပန ဘိက္ခုနီ အာသန္ဒိံ ဝါ ပလ္လင်္ကံ ဝါ ပရိဘုဉ္ဇေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

သုတ္တကန္တန သိက္ခာပဒ

၄၃။ * ယာ ပန ဘိက္ခုနီ သုတ္တံ ကန္တေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ဂိဟိဝေယျာဝစ္စ သိက္ခာပဒ

၄၄။ * ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဂိဟိဝေယျာဝစ္စံ ကရေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

အဓိကရဏ သိက္ခာပဒ

၄၅။ * ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခုနိယာ "ဧဟာ'ယျေ ဣမံ အဓိကရဏံ ဝူပသမေဟီ"တိ ဝုစ္စမာနာ "သာဓူ"တိ ပဋိဿုဏိတွာ သာ ပစ္ဆာ အနန္တရာယိကိနီ နေဝ ဝူပသမေယျ, န ဝူပသမာယ ဥဿုက္ကံ ကရေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ဘောဇနဒါန သိက္ခာပဒ

၄၆။ * ယာ ပန ဘိက္ခုနီ အဂါရိကဿ ဝါ ပရိဗ္ဗာဇကဿ ဝါ ပရိဗ္ဗာဇိကာယ ဝါ သဟတ္ထာ ခါဒနီယံ ဝါ ဘောဇနီယံ ဝါ ဒဒေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

အာဝသထ စီဝရ သိက္ခာပဒ

၄၇။ * ယာ ပန ဘိက္ခုနီ အာဝသထစီဝရံ အနိဿဇ္ဇိတွာ ပရိဘုဉ္ဇေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

အာဝသထ ဝိဟာရ သိက္ခာပဒ

၄၈။ * ယာ ပန ဘိက္ခုနီ အာဝသထံ အနိဿဇ္ဇိတွာ စာရိကံ ပက္ကမေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာ ပရိယာပုဏန သိက္ခာပဒ

၄၉။ * ယာ ပန ဘိက္ခုနီ တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇံ ပရိယာပုဏေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာ ဝါစန သိက္ခာပဒ

၅၀။ * ယာ ပန ဘိက္ခုနီ တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇံ ဝါစေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

စိတ္တာဂါရဝဂ္ဂေါ ပဉ္စမော။

Rājāgāra sikkhāpada

41. * Yā pana bhikkhunī rājāgāraṁ vā cittāgāraṁ vā ārāmaṁ vā uyyānaṁ vā pokkharaṇiṁ vā dassanāya gaccheyya, pācittiyaṁ.

Āsandiparibhuñjana sikkhāpada

42. * Yā pana bhikkhunī āsandiṁ vā pallaṅkaṁ vā paribhuñjeyya, pācittiyaṁ.

Suttakantana sikkhāpada

43. * Yā pana bhikkhunī suttaṁ kanteyya, pācittiyaṁ.

Gihiveyyāvacca sikkhāpada

44. * Yā pana bhikkhunī gihiveyyāvaccaṁ kareyya, pācittiyaṁ.

Adhikaraṇa sikkhāpada

45. * Yā pana bhikkhunī bhikkhuniyā "eh'āyye imaṁ adhikaraṇaṁ vūpasamehī"ti vuccamānā "sādhū"ti paṭissuṇitvā sā pacchā anantarāyikinī n'eva vūpasameyya na vūpasamāya ussukkaṁ kareyya, pācittiyaṁ.

Bhojanadāna sikkhāpada

46. * Yā pana bhikkhunī agārikassa vā paribbājakassa vā paribbājikāya vā sahatthā khādanīyaṁ vā bhojanīyaṁ vā dadeyya, pācittiyaṁ.

Āvasatha cīvara sikkhāpada

47. * Yā pana bhikkhunī āvasathacīvaraṁ anissajjetvā paribhuñjeyya, pācittiyaṁ.

Āvasatha vihāra sikkhāpada

48. * Yā pana bhikkhunī āvasathaṁ anissajjitvā cārikaṁ pakkameyya, pācittiyaṁ.

Tiracchānavijjā pariyāpuṇana sikkhāpada

49. * Yā pana bhikkhunī tiracchānavijjaṁ pariyāpuṇeyya, pācittiyaṁ.

Tiracchānavijjā vācana sikkhāpada

50. * Yā pana bhikkhunī tiracchānavijjaṁ vāceyya, pācittiyaṁ.

Cittāgāravaggo pañcamo.

အာရာမ ပဝိသန သိက္ခာပဒ

၅၁။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဇာနံ သဘိက္ခုကံ အာရာမံ အနာပုစ္ဆာ ပဝိသေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ဘိက္ခု အက္ကောသန သိက္ခာပဒ

၅၂။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခုံ အက္ကောသေယျ ဝါ ပရိဘာသေယျ ဝါ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ဂဏပရိဘာသန သိက္ခာပဒ

၅၃။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ စဏ္ဍီကတာ ဂဏံ ပရိဘာသေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ပဝါရိတ သိက္ခာပဒ

၅၄။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ နိမန္တိတာ ဝါ ပဝါရိတာ ဝါ ခါဒနီယံ ဝါ ဘောဇနီယံ ဝါ ခါဒေယျ ဝါ ဘုဉ္ဇေယျ ဝါ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ကုလမစ္ဆရိနီ သိက္ခာပဒ

၅၅။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ကုလမစ္ဆရိနီ အဿ၊ ပါစိတ္တိယံ။

အဘိက္ခုကာဝါသ သိက္ခာပဒ

၅၆။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ အဘိက္ခုကေ အာဝါသေ ဝဿံ ဝသေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

အပဝါရဏာ သိက္ခာပဒ

၅၇။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဝဿံဝုဋ္ဌာ ဥဘတောသံဃေ တီဟိ ဌာနေဟိ န ပဝါရေယျ ဒိဋ္ဌေန ဝါ သုတေန ဝါ ပရိသင်္ကာယ ဝါ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ဩဝါဒ သိက္ခာပဒ

၅၈။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဩဝါဒါယ ဝါ သံဝါသာယ ဝါ န ဂစ္ဆေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ဩဝါဒူပသင်္ကမန သိက္ခာပဒ

၅၉။ *အန္ဝဍ္ဎမာသံ ဘိက္ခုနိယာ ဘိက္ခုသံဃတော ဒွေ ဓမ္မာ ပစ္စာသီသိတဗ္ဗာ ဥပေါသထပုစ္ဆကဉ္စ ဩဝါဒူပသင်္ကမနဉ္စ။ တံ အတိက္ကာမေန္တိယာ ပါစိတ္တိယံ။

ပသာခေ ဇာတ သိက္ခာပဒ

၆၀။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ပသာခေ ဇာတံ ဂဏ္ဍံ ဝါ ရုဓိတံ ဝါ အနပလောကေတွာ သံဃံ ဝါ ဂဏံ ဝါ ပုရိသေန သဒ္ဓိံ ဧကေနေကာ ဘေဒါပေယျ

Ārāma pavisana sikkhāpada

51. * Yā pana bhikkhunī jānaṁ sabhikkhukaṁ ārāmaṁ anāpucchā paviseyya, pācittiyaṁ.

Bhikkhu akkosana sikkhāpada

52. * Yā pana bhikkhunī bhikkhuṁ akkoseyya vā paribhāseyya vā, pācittiyaṁ.

Gaṇaparibhāsana sikkhāpada

53. * Yā pana bhikkhunī caṇḍīkatā gaṇaṁ paribhāseyya, pācittiyaṁ.

Pavārita sikkhāpada

54. * Yā pana bhikkhunī nimantitā vā pavāritā vā khādanīyaṁ vā bhojanīyaṁ vā khādeyya vā bhuñjeyya vā, pācittiyaṁ.

Kulamaccharinī sikkhāpada

55. * Yā pana bhikkhunī kulamaccharinī assa, pācittiyaṁ.

Abhikkhukāvāsa sikkhāpada

56. * Yā pana bhikkhunī abhikkhuke āvāse vassaṁ vaseyya, pācittiyaṁ.

Apavāraṇā sikkhāpada

57. * Yā pana bhikkhunī vassaṁvuṭṭhā ubhatosaṁghe tīhi ṭhānehi na pavāreyya diṭṭhena vā sutena vā parisaṅkāya vā, pācittiyaṁ.

Ovāda sikkhāpada

58. * Yā pana bhikkhunī ovādāya vā saṁvāsāya vā na gaccheyya, pācittiyaṁ.

Ovādūpasaṅkamana sikkhāpada

59. * Anvaddhamāsaṁ bhikkhuniyā bhikkhusaṁghato dve dhammā paccāsīsitabbā uposathapucchakañca ovādūpasaṅkamanañca. Taṁ atikkāmentiyā pācittiyaṁ.

Pasākhe jāta sikkhāpada

60. * Yā pana bhikkhunī pasākhe jātaṁ gaṇḍaṁ vā rudhitaṁ vā anapaloketvā saṁghaṁ vā gaṇaṁ vā purisena saddhiṁ eken'ekā bhedāpeyya

ဝါ ဖာလာပေယျ ဝါ ဓောဝါပေယျ ဝါ အာလိမ္ပာပေယျ ဝါ ဗန္ဓာပေယျ ဝါ မောစာပေယျ ဝါ၊ ပါစိတ္တိယံ။

အာရာမဝဂ္ဂေါ ဆဋ္ဌော။

ဂဗ္ဘိနီ သိက္ခာပဒ

၆၁။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဂဗ္ဘိနိံ ဝုဋ္ဌာပေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ပါယန္တိ သိက္ခာပဒ

၆၂။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ပါယန္တိံ ဝုဋ္ဌာပေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ပဌမ သိက္ခမာန သိက္ခာပဒ

၆၃။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဒွေ ဝဿာနိ ဆသု ဓမ္မေသု အသိက္ခိတသိက္ခံ သိက္ခမာနံ ဝုဋ္ဌာပေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ဒုတိယ သိက္ခမာန သိက္ခာပဒ

၆၄။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဒွေ ဝဿာနိ ဆသု ဓမ္မေသု သိက္ခိတသိက္ခံ သိက္ခမာနံ သံဃေန အသမ္မတံ ဝုဋ္ဌာပေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ပဌမ ဂိဟိဂတ သိက္ခာပဒ

၆၅။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဦနဒွါဒသဝဿံ ဂိဟိဂတံ ဝုဋ္ဌာပေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ဒုတိယ ဂိဟိဂတ သိက္ခာပဒ

၆၆။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ပရိပုဏ္ဏဒွါဒသဝဿံ ဂိဟိဂတံ ဒွေ ဝဿာနိ ဆသု ဓမ္မေသု အသိက္ခိတသိက္ခံ ဝုဋ္ဌာပေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ၊

တတိယ ဂိဟိဂတ သိက္ခာပဒ

၆၇။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ပရိပုဏ္ဏဒွါဒသဝဿံ ဂိဟိဂတံ ဒွေ ဝဿာနိ ဆသု ဓမ္မေသု သိက္ခိတသိက္ခံ သံဃေန အသမ္မတံ ဝုဋ္ဌာပေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ပဌမ သဟဇီဝိနီ သိက္ခာပဒ

၆၈။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ သဟဇီဝိနိံ ဝုဋ္ဌာပေတွာ ဒွေ ဝဿာနိ နေဝ အနုဂ္ဂဏှေယျ န အနုဂ္ဂဏှာပေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ပဝတ္တိနီ နာနုဗန္ဓန သိက္ခာပဒ

၆၉။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဝုဋ္ဌာပိတံ ပဝတ္တိနိံ ဒွေ ဝဿာနိ နာနုဗန္ဓေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

vā phālāpeyya vā dhovāpeyya vā ālimpāpeyya vā bandhāpeyya vā mocāpeyya vā, pācittiyaṁ.

Ārāmavaggo chaṭṭho.

Gabbhinī sikkhāpada

61. * Yā pana bhikkhunī gabbhiniṁ vuṭṭhāpeyya, pācittiyaṁ.

Pāyantī sikkhāpada

62. * Yā pana bhikkhunī pāyantiṁ vuṭṭhāpeyya, pācittiyaṁ.

Paṭhama sikkhamāna sikkhāpada

63. * Yā pana bhikkhunī dve vassāni chasu dhammesu asikkhitasikkhaṁ sikkhamānaṁ vuṭṭhāpeyya, pācittiyaṁ.

Dutiya sikkhamāna sikkhāpada

64. * Yā pana bhikkhunī dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhaṁ sikkhamānaṁ saṁghena asammataṁ vuṭṭhāpeyya, pācittiyaṁ.

Paṭhama gihigata sikkhāpada

65. * Yā pana bhikkhunī ūnadvādasavassaṁ gihigataṁ vuṭṭhāpeyya, pācittiyaṁ.

Dutiya gihigata sikkhāpada

66. * Yā pana bhikkhunī paripuṇṇadvādasavassaṁ gihigataṁ dve vassāni chasu dhammesu asikkhitasikkhaṁ vuṭṭhāpeyya, pācittiyaṁ.

Tatiya gihigata sikkhāpada

67. * Yā pana bhikkhunī paripuṇṇadvādasavassaṁ gihigataṁ dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhaṁ saṁghena asammataṁ vuṭṭhāpeyya, pācittiyaṁ.

Paṭhama sahajīvinī sikkhāpada

68. * Yā pana bhikkhunī sahajīviniṁ vuṭṭhāpetvā dve vassāni n’eva anuggaṇheyya na anuggaṇhāpeyya, pācittiyaṁ.

Pavattinī nānubandhana sikkhāpada

69. * Yā pana bhikkhunī vuṭṭhāpitaṁ pavattiniṁ dve vassāni nānubandheyya, pācittiyaṁ.

ဒုတိယ သဟဇီဝိနီ သိက္ခာပဒ

၇၀။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ သဟဇီဝိနိံ ဝုဋ္ဌာပေတွာ နေဝ ဝူပကာသေယျ န ဝူပကာသာပေယျ အန္တမသော ဆပ္ပဉ္စယောဇနာနိပိ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ဂဗ္ဘိနိဝဂ္ဂေါ သတ္တမော။

ပဌမ ကုမာရိဘူတ သိက္ခာပဒ

၇၁။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဦနဝီသတိဝဿံ ကုမာရိဘူတံ ဝုဋ္ဌာပေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ဒုတိယ ကုမာရိဘူတ သိက္ခာပဒ

၇၂။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ပရိပုဏ္ဏဝီသတိဝဿံ ကုမာရိဘူတံ ဒွေ ဝဿာနိ ဆသု ဓမ္မေသု အသိက္ခိတသိက္ခံ ဝုဋ္ဌာပေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

တတိယ ကုမာရိဘူတ သိက္ခာပဒ

၇၃။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ပရိပုဏ္ဏဝီသတိဝဿံ ကုမာရိဘူတံ ဒွေ ဝဿာနိ ဆသု ဓမ္မေသု သိက္ခိတသိက္ခံ သံဃေန အသမ္မတံ ဝုဋ္ဌာပေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ဦန ဒွါဒသဝဿ သိက္ခာပဒ

၇၄။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဦနဒွါဒသဝဿာ ဝုဋ္ဌာပေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ပရိပုဏ္ဏ ဒွါဒသဝဿ သိက္ခာပဒ

၇၅။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ပရိပုဏ္ဏဒွါဒသဝဿာ သံဃေန အသမ္မတာ ဝုဋ္ဌာပေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ခိယျန ဓမ္မ သိက္ခာပဒ

၇၆။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ “အလံ တာဝ တေ အယျေ ဝုဋ္ဌာပိတေနာ”တိ ဝုစ္စမာနာ “သာဓူ”တိ ပဋိဿုဏိတွာ သာ ပစ္ဆာ ခိယျနဓမ္မံ အာပဇ္ဇေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ပဌမ သိက္ခမာန နဝုဋ္ဌာပန သိက္ခာပဒ

၇၇။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ သိက္ခမာနံ “သစေ မေ တွံ အယျေ စီဝရံ ဒဿသိ၊ ဧဝါဟံ တံ ဝုဋ္ဌာပေဿာမီ”တိ ဝတွာ သာ ပစ္ဆာ အနန္တရာယိကိနီ နေဝ ဝုဋ္ဌာပေယျ, န ဝုဋ္ဌာပနာယ ဥဿုက္ကံ ကရေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

Dutiya sahajīvinī sikkhāpada

70. * Yā pana bhikkhunī sahajīviniṁ vuṭṭhāpetvā n'eva vūpakāseyya na vūpakāsāpeyya antamaso chappañcayojanānipi, pācittiyaṁ.

Gabbhinivaggo sattamo.

Paṭhama kumāribhūta sikkhāpada

71. * Yā pana bhikkhunī ūnavīsativassaṁ kumāribhūtaṁ vuṭṭhāpeyya, pācittiyaṁ.

Dutiya kumāribhūta sikkhāpada

72. * Yā pana bhikkhunī paripuṇṇavīsativassaṁ kumāribhūtaṁ dve vassāni chasu dhammesu asikkhitasikkhaṁ vuṭṭhāpeyya, pācittiyaṁ.

Tatiya kumāribhūta sikkhāpada

73. * Yā pana bhikkhunī paripuṇṇavīsativassaṁ kumāribhūtaṁ dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhaṁ saṁghena asammataṁ vuṭṭhāpeyya, pācittiyaṁ.

Ūna dvādasavassa sikkhāpada

74. * Yā pana bhikkhunī ūnadvādasavassā vuṭṭhāpeyya, pācittiyaṁ.

Paripuṇṇa dvādasavassa sikkhāpada

75. * Yā pana bhikkhunī paripuṇṇadvādasavassā saṁghena asammatā vuṭṭhāpeyya, pācittiyaṁ.

Khiyyana dhamma sikkhāpada

76. * Yā pana bhikkhunī "alaṁ tāva te ayye vuṭṭhāpitenā"ti vuccamānā "sādhū"ti paṭissuṇitvā sā pacchā khiyyanadhammaṁ āpajjeyya, pācittiyaṁ.

Paṭhama sikkhamāna navuṭṭhāpana sikkhāpada

77. * Yā pana bhikkhunī sikkhamānaṁ "sace me tvaṁ ayye cīvaraṁ dassasi, ev'āhaṁ taṁ vuṭṭhāpessāmī"ti vatvā sā pacchā anantarāyikinī n'eva vuṭṭhāpeyya na vuṭṭhāpanāya ussukkaṁ kareyya, pācittiyaṁ.

ဒုတိယ သိက္ခမာန နဝုဋ္ဌာပန သိက္ခာပဒ

၇၈။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ သိက္ခမာနံ "သစေ မံ တွံ အယျေ ဒွေ ဝဿာနိ အနုဗန္ဓိဿသိ၊ ဧဝါဟံ တံ ဝုဋ္ဌာပေဿာမီ"တိ ဝတွာ သာ ပစ္ဆာ အနန္တရာယိကိနီ နေဝ ဝုဋ္ဌာပေယျ, န ဝုဋ္ဌာပနာယ ဥဿုက္ကံ ကရေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

သောကာဝါသ သိက္ခာပဒ

၇၉။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ပုရိသသံသဋ္ဌံ ကုမာရကသံသဋ္ဌံ စဏ္ဍိံ သောကာဝါသံ သိက္ခမာနံ ဝုဋ္ဌာပေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

အနနုညာတ သိက္ခာပဒ

၈၀။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ မာတာပိတူဟိ ဝါ သာမိကေန ဝါ အနနုညာတံ သိက္ခမာနံ ဝုဋ္ဌာပေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ပါရိဝါသိက သိက္ခာပဒ

၈၁။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ပါရိဝါသိကဆန္ဒဒါနေန သိက္ခမာနံ ဝုဋ္ဌာပေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

အနုဝဿ သိက္ခာပဒ

၈၂။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ အနုဝဿံ ဝုဋ္ဌာပေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ဧကဝဿ သိက္ခာပဒ

၈၃။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဧကံ ဝဿံ ဒွေ ဝုဋ္ဌာပေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ကုမာရိဘူတဝဂ္ဂေါ အဋ္ဌမော။

ဆတ္တုပါဟန သိက္ခာပဒ

၈၄။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ အဂိလာနာ ဆတ္တုပါဟနံ ဓာရေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ယာန သိက္ခာပဒ

၈၅။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ အဂိလာနာ ယာနေန ယာယေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

သင်္ဃာဏိ သိက္ခာပဒ

၈၆။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ သင်္ဃာဏိံ ဓာရေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ဣတ္ထာလင်္ကာရ သိက္ခာပဒ

၈၇။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဣတ္ထာလင်္ကာရံ ဓာရေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

Dutiya sikkhamāna navuṭṭhāpana sikkhāpada

78. * Yā pana bhikkhunī sikkhamānaṁ "sace maṁ tvaṁ ayye dve vassāni anubandhissasi, ev'āhaṁ taṁ vuṭṭhāpessāmī"ti vatvā sā pacchā anantarāyikinī n'eva vuṭṭhāpeyya na vuṭṭhāpanāya ussukkaṁ kareyya, pācittiyaṁ.

Sokāvāsa sikkhāpada

79. * Yā pana bhikkhunī purisasaṁsaṭṭhaṁ kumārakasaṁsaṭṭhaṁ caṇḍiṁ sokāvāsaṁ sikkhamānaṁ vuṭṭhāpeyya, pācittiyaṁ.

Ananuññāta sikkhāpada

80. * Yā pana bhikkhunī mātāpitūhi vā sāmikena vā ananuññātaṁ sikkhamānaṁ vuṭṭhāpeyya, pācittiyaṁ.

Pārivāsika sikkhāpada

81. * Yā pana bhikkhunī pārivāsikachandadānena sikkhamānaṁ vuṭṭhāpeyya, pācittiyaṁ.

Anuvassa sikkhāpada

82. * Yā pana bhikkhunī anuvassaṁ vuṭṭhāpeyya, pācittiyaṁ.

Ekavassa sikkhāpada

83. * Yā pana bhikkhunī ekaṁ vassaṁ dve vuṭṭhāpeyya, pācittiyaṁ.

Kumāribhūtavaggo aṭṭhamo.

Chattupāhana sikkhāpada

84. * Yā pana bhikkhunī agilānā chattupāhanaṁ dhāreyya, pācittiyaṁ.

Yāna sikkhāpada

85. * Yā pana bhikkhunī agilānā yānena yāyeyya, pācittiyaṁ.

Saṅghāṇi sikkhāpada

86. * Yā pana bhikkhunī saṅghāṇiṁ dhāreyya, pācittiyaṁ.

Itthālaṅkāra sikkhāpada

87. * Yā pana bhikkhunī itthālaṅkāraṁ dhāreyya, pācittiyaṁ.

ဂန္ဓဝဏ္ဏက သိက္ခာပဒ

၈၈။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဂန္ဓဝဏ္ဏကေန နှာယေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ဝါသိတက သိက္ခာပဒ

၈၉။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဝါသိတကေန ပိညာကေန နှာယေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ဘိက္ခုနီ ဥမ္မဒ္ဒါပန သိက္ခာပဒ

၉၀။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခုနိယာ ဥမ္မဒ္ဒါပေယျ ဝါ ပရိမဒ္ဒါပေယျ ဝါ၊ ပါစိတ္တိယံ။

သိက္ခမာန ဥမ္မဒ္ဒါပန သိက္ခာပဒ

၉၁။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ သိက္ခမာနာယ ဥမ္မဒ္ဒါပေယျ ဝါ ပရိမဒ္ဒါပေယျ ဝါ၊ ပါစိတ္တိယံ။

သာမဏေရီ ဥမ္မဒ္ဒါပန သိက္ခာပဒ

၉၂။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ သာမဏေရိယာ ဥမ္မဒ္ဒါပေယျ ဝါ ပရိမဒ္ဒါပေယျ ဝါ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ဂိဟိနီ ဥမ္မဒ္ဒါပန သိက္ခာပဒ

၉၃။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဂိဟိနိယာ ဥမ္မဒ္ဒါပေယျ ဝါ ပရိမဒ္ဒါပေယျ ဝါ၊ ပါစိတ္တိယံ။

အနာပုစ္ဆာ သိက္ခာပဒ

၉၄။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခုဿ ပုရတော အနာပုစ္ဆာ အာသနေ နိသီဒေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ပဉှာ ပုစ္ဆန သိက္ခာပဒ

၉၅။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ အနောကာသကတံ ဘိက္ခုံ ပဉှံ ပုစ္ဆေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

အသံကစ္စိက သိက္ခာပဒ

၉၆။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ အသံကစ္စိကာ ဂါမံ ပဝိသေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ဆတ္တုပါဟနဝဂ္ဂေါ နဝမော။

Gandhavaṇṇaka sikkhāpada

88. * Yā pana bhikkhunī gandhavaṇṇakena nahāyeyya, pācittiyaṁ.

Vāsitaka sikkhāpada

89. * Yā pana bhikkhunī vāsitakena piññākena nahāyeyya, pācittiyaṁ.

Bhikkhuni ummaddāpana sikkhāpada

90. * Yā pana bhikkhunī bhikkhuniyā ummaddāpeyya vā parimaddāpeyya vā, pācittiyaṁ.

Sikkhamāna ummaddāpana sikkhāpada

91. * Yā pana bhikkhunī sikkhamānāya ummaddāpeyya vā parimaddāpeyya vā, pācittiyaṁ.

Sāmaṇerī ummaddāpana sikkhāpada

92. * Yā pana bhikkhunī sāmaṇeriyā ummaddāpeyya vā parimaddāpeyya vā, pācittiyaṁ.

Gihini ummaddāpana sikkhāpada

93. * Yā pana bhikkhunī gihiniyā ummaddāpeyya vā parimaddāpeyya vā, pācittiyaṁ.

Anāpucchā sikkhāpada

94. * Yā pana bhikkhunī bhikkhussa purato anāpucchā āsane nisīdeyya, pācittiyaṁ.

Pañhā pucchana sikkhāpada

95. * Yā pana bhikkhunī anokāsakataṁ bhikkhuṁ pañhaṁ puccheyya, pācittiyaṁ.

Asaṁkaccika sikkhāpada

96. * Yā pana bhikkhunī asaṁkaccikā gāmaṁ paviseyya, pācittiyaṁ.

Chattupāhanavaggo navamo.

မုသာဝါဒ သိက္ခာပဒ

၉၇။ သမ္ပဇာနမုသာဝါဒေ ပါစိတ္တိယံ။

ဩမသဝါဒ သိက္ခာပဒ

၉၈။ ဩမသဝါဒေ ပါစိတ္တိယံ။

ပေသုည သိက္ခာပဒ

၉၉။ ဘိက္ခုနိပေသုညေ ပါစိတ္တိယံ။

ပဒသောဓမ္မ သိက္ခာပဒ

၁၀၀။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ အနုပသမ္ပန္နံ ပဒသော ဓမ္မံ ဝါစေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ပဌမ သဟသေယျ သိက္ခာပဒ

၁၀၁။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ အနုပသမ္ပန္နာယ ဥတ္တရိဒိရတ္တတိရတ္တံ သဟသေယျံ ကပ္ပေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ဒုတိယ သဟသေယျ သိက္ခာပဒ

၁၀၂။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ပုရိသေန သဟသေယျံ ကပ္ပေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ဓမ္မဒေသနာ သိက္ခာပဒ

၁၀၃။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ပုရိသဿ ဥတ္တရိဆပ္ပဉ္စဝါစာဟိ ဓမ္မံ ဒေသေယျ အညတြ ဝိညုနာ ဇူတ္တိဝိဂ္ဂဟေန၊ ပါစိတ္တိယံ။

ဘူတာရောစန သိက္ခာပဒ

၁၀၄။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ အနုပသမ္ပန္နာယ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မံ အာရောစေယျ၊ ဘူတသ္မိံ ပါစိတ္တိယံ။

ဒုဋ္ဌုလ္လာရောစန သိက္ခာပဒ

၁၀၅။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခုနိယာ ဒုဋ္ဌုလ္လံ အာပတ္တိံ အနုပသမ္ပန္နာယ အာရောစေယျ အညတြ ဘိက္ခုနိသမ္မုတိယာ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ပထဝီခဏန သိက္ခာပဒ

၁၀၆။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ပထဝိံ ခဏေယျ ဝါ ခဏာပေယျ ဝါ၊ ပါစိတ္တိယံ။

မုသာဝါဒဝဂ္ဂေါ ဒသမော။

Musāvāda sikkhāpada

97. Sampajānamusāvāde pācittiyaṁ.

Omasavāda sikkhāpada

98. Omasavāde pācittiyaṁ.

Pesuñña sikkhāpada

99. Bhikkhunipesuññe pācittiyaṁ.

Padasodhamma sikkhāpada

100. Yā pana bhikkhunī anupasampannaṁ padaso dhammaṁ vāceyya, pācittiyaṁ.

Paṭhama sahaseyya sikkhāpada

101. Yā pana bhikkhunī anupasampannāya uttaridirattatirattaṁ sahaseyyaṁ kappeyya, pācittiyaṁ.

Dutiya sahaseyya sikkhāpada

102. Yā pana bhikkhunī purisena sahaseyyaṁ kappeyya, pācittiyaṁ.

Dhammadesanā sikkhāpada

103. Yā pana bhikkhunī purisassa uttarichappañcavācāhi dhammaṁ deseyya aññatra viññunā itthiviggahena, pācittiyaṁ.

Bhūtārocana sikkhāpada

104. Yā pana bhikkhunī anupasampannāya uttarimanussadhammaṁ āroceyya, bhūtasmiṁ pācittiyaṁ.

Duṭṭhullārocana sikkhāpada

105. Yā pana bhikkhunī bhikkhuniyā duṭṭhullaṁ āpattiṁ anupasampannāya āroceyya aññatra bhikkhunisammutiyā, pācittiyaṁ.

Pathavīkhaṇana sikkhāpada

106. Yā pana bhikkhunī pathaviṁ khaṇeyya vā khaṇāpeyya vā, pācittiyaṁ.

Musāvādavaggo dasamo.

ဘူတဂါမ သိက္ခာပဒ

၁၀၇။ ဘူတဂါမပါတဗျတာယ ပါစိတ္တိယံ။

အညဝါဒက သိက္ခာပဒ

၁၀၈။ အညဝါဒကေ, ဝိဟေသကေ ပါစိတ္တိယံ။

ဥဇ္ဈာပနက သိက္ခာပဒ

၁၀၉။ ဥဇ္ဈာပနကေ, ခိယျနကေ ပါစိတ္တိယံ။

ပဌမသေနာသန သိက္ခာပဒ

၁၁၀။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ သံဃိကံ မဉ္စံ ဝါ ပီဌံ ဝါ ဘိသိံ ဝါ ကောစ္ဆံ ဝါ အဇ္ဈောကာသေ သန္ထရိတွာ ဝါ သန္ထရာပေတွာ ဝါ တံ ပက္ကမန္တီ နေဝ ဥဒ္ဓရေယျ, န ဥဒ္ဓရာပေယျ၊ အနာပုစ္ဆံ ဝါ ဂစ္ဆေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ဒုတိယ သေနာသန သိက္ခာပဒ

၁၁၁။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ သံဃိကေ ဝိဟာရေ သေယျံ သန္ထရိတွာ ဝါ သန္ထရာပေတွာ ဝါ တံ ပက္ကမန္တီ နေဝ ဥဒ္ဓရေယျ, န ဥဒ္ဓရာပေယျ၊ အနာပုစ္ဆံ ဝါ ဂစ္ဆေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

အနုပခဇ္ဇ သိက္ခာပဒ

၁၁၂။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ သံဃိကေ ဝိဟာရေ ဇာနံ ပုဗ္ဗုပဂတံ ဘိက္ခုနိံ အနုပခဇ္ဇ သေယျံ ကပ္ပေယျ “ယဿာ သမ္ဗာဓော ဘဝိဿတိ၊ သာ ပက္ကမိဿ-တီ”တိ ဧတဒေဝ ပစ္စယံ ကရိတွာ အနညံ၊ ပါစိတ္တိယံ။

နိက္ကဍ္ဎန သိက္ခာပဒ

၁၁၃။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခုနိံ ကုပိတာ အနတ္တမနာ သံဃိကာ ဝိဟာရာ နိက္ကဍ္ဎေယျ ဝါ နိက္ကဍ္ဎာပေယျ ဝါ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ဝေဟာသကုဋိ သိက္ခာပဒ

၁၁၄။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ သံဃိကေ ဝိဟာရေ ဥပရိဝေဟာသကုဋိယာ အာဟစ္စပါဒကံ မဉ္စံ ဝါ ပီဌံ ဝါ အဘိနိသီဒေယျ ဝါ အဘိနိပဇ္ဇေယျ ဝါ၊ ပါစိတ္တိယံ။

မဟလ္လက ဝိဟာရ သိက္ခာပဒ

၁၁၅။ မဟလ္လကံ ပန ဘိက္ခုနိယာ ဝိဟာရံ ကာရယမာနာယ ယာဝ ဒွါရကောသာ အဂ္ဂဠဋ္ဌပနာယ, အာလောကသန္ဓိပရိကမ္မာယ ဒွတ္တိစ္ဆဒနဿ ပရိယာယံ အပ္ပဟရိတေ ဌိတာယ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ။ တတော စေ ဥတ္တရိ အပ္ပဟရိ-တေပိ ဌိတာ အဓိဋ္ဌဟေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

Bhūtagāma sikkhāpada

107. Bhūtagāmapātabyatāya pācittiyaṁ.

Aññavādaka sikkhāpada

108. Aññavādake vihesake pācittiyaṁ.

Ujjhāpanaka sikkhāpada

109. Ujjhāpanake khiyyanake pācittiyaṁ.

Paṭhamasenāsana sikkhāpada

110. Yā pana bhikkhunī saṁghikaṁ mañcaṁ vā pīṭhaṁ vā bhisiṁ vā kocchaṁ vā ajjhokāse santharitvā vā santharāpetvā vā taṁ pakkamantī n'eva uddhareyya na uddharāpeyya, anāpucchaṁ vā gaccheyya, pācittiyaṁ.

Dutiya senāsana sikkhāpada

111. Yā pana bhikkhunī saṁghike vihāre seyyaṁ santharitvā vā santharāpetvā vā taṁ pakkamantī n'eva uddhareyya, na uddharāpeyya, anāpucchaṁ vā gaccheyya, pācittiyaṁ.

Anupakhajja sikkhāpada

112. Yā pana bhikkhunī saṁghike vihāre jānaṁ pubbupagataṁ bhikkhuniṁ anupakhajja seyyaṁ kappeyya "yassā sambādho bhavissati, sā pakkamissatī"ti etadeva paccayaṁ karitvā anaññaṁ, pācittiyaṁ.

Nikkaḍḍhana sikkhāpada

113. Yā pana bhikkhunī bhikkhuniṁ kupitā anattamanā saṁghikā vihārā nikkaḍḍheyya vā nikkaḍḍhāpeyya vā, pācittiyaṁ.

Vehāsakuṭi sikkhāpada

114. Yā pana bhikkhunī saṁghike vihāre uparivehāsakuṭiyā āhaccapādakaṁ mañcaṁ vā pīṭhaṁ vā abhinisīdeyya vā abhinipajjeyya vā, pācittiyaṁ.

Mahallaka vihāra sikkhāpada

115. Mahallakaṁ pana bhikkhuniyā vihāraṁ kārayamānāya yāva dvārakosā aggaḷaṭṭhapanāya ālokasandhiparikammāya dvatticchadanassa pariyāyaṁ appaharite ṭhitāya adhiṭṭhātabbaṁ. Tato ce uttari appaharitepi ṭhitā adhiṭṭhaheyya, pācittiyaṁ.

သပ္ပါဏက သိက္ခာပဒ

၁၁၆။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဇာနံ သပ္ပါဏကံ ဥဒကံ တိဏံ ဝါ မတ္တိကံ ဝါ သိဉ္စေယျ ဝါ သိဉ္စာပေယျ ဝါ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ဘူတဂါမဝဂ္ဂေါ ဧကာဒသမော။

အာဝသထ ပိဏ္ဍ သိက္ခာပဒ

၁၁၇။ အဂိလာနာယ ဘိက္ခုနိယာ ဧကော အာဝသထပိဏ္ဍော ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗော။ တတော စေ ဥတ္တရိ ဘုဉ္ဇေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ဂဏဘောဇန သိက္ခာပဒ

၁၁၈။ ဂဏဘောဇနေ အညတြ သမယာ ပါစိတ္တိယံ။ တတ္ထာယံ သမယော၊ ဂိလာနသမယော, စီဝရဒါနသမယော, စီဝရကာရသမယော, အဒ္ဓါနဂမနသမယော, နာဝါဘိရုဟနသမယော, မဟာသမယော, သမဏဘတ္တသမယော၊ အယံ တတ္ထ သမယော။

ကာဏမာတု သိက္ခာပဒ

၁၁၉။ ဘိက္ခုနိံ ပနေဝ ကုလံ ဥပဂတံ ပူဝေဟိ ဝါ မန္ထေဟိ ဝါ အဘိဟဋ္ဌုံ ပဝါရေယျ၊ အာကင်္ခမာနာယ ဘိက္ခုနိယာ ဒွတ္တိပတ္တပူရာ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗာ။ တတော စေ ဥတ္တရိ ပဋိဂ္ဂဏှေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။ ဒွတ္တိပတ္တပူရေ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ တတော နီဟရိတွာ ဘိက္ခုနီဟိ သဒ္ဓိံ သံဝိဘဇိတဗ္ဗံ၊ အယံ တတ္ထ သာမီစိ။

ဝိကာလ ဘောဇန သိက္ခာပဒ

၁၂၀။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဝိကာလေ ခါဒနီယံ ဝါ ဘောဇနီယံ ဝါ ခါဒေယျ ဝါ ဘုဉ္ဇေယျ ဝါ၊ ပါစိတ္တိယံ။

သန္နိဓိကာရက သိက္ခာပဒ

၁၂၁။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ သန္နိဓိကာရကံ ခါဒနီယံ ဝါ ဘောဇနီယံ ဝါ ခါဒေယျ ဝါ ဘုဉ္ဇေယျ ဝါ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ဒန္တပေါန သိက္ခာပဒ

၁၂၂။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ အဒိန္နံ မုခဒွါရံ အာဟာရံ အာဟရေယျ အညတြ ဥဒကဒန္တပေါနာ၊ ပါစိတ္တိယံ။

Sappāṇaka sikkhāpada

116. Yā pana bhikkhunī jānaṁ sappāṇakaṁ udakaṁ tiṇaṁ vā mattikaṁ vā siñceyya vā siñcāpeyya vā, pācittiyaṁ.

Bhūtagāmavaggo ekādasamo.

Āvasatha piṇḍa sikkhāpada

117. Agilānāya bhikkhuniyā eko āvasathapiṇḍo bhuñjitabbo. Tato ce uttari bhuñjeyya, pācittiyaṁ.

Gaṇabhojana sikkhāpada

118. Gaṇabhojane aññatra samayā pācittiyaṁ. Tatth'āyaṁ samayo, gilānasamayo cīvaradānasamayo cīvarakārasamayo addhānagamanasamayo nāvābhiruhanasamayo mahāsamayo samaṇabhattasamay, ayaṁ tattha samayo.

Kāṇamātu sikkhāpada

119. Bhikkhuniṁ pan'eva kulaṁ upagataṁ pūvehi vā manthehi vā abhihaṭṭhuṁ pavāreyya, ākaṅkhamānāya bhikkhuniyā dvattipattapūrā paṭiggahetabbā. Tato ce uttari paṭiggaṇheyya, pācittiyaṁ. Dvattipattapūre paṭiggahetvā tato nīharitvā bhikkhunīhi saddhiṁ saṁvibhajitabbaṁ. Ayaṁ tattha sāmīci.

Vikāla bhojana sikkhāpada

120. Yā pana bhikkhunī vikāle khādanīyaṁ vā bhojanīyaṁ vā khādeyya vā bhuñjeyya vā, pācittiyaṁ.

Sannidhikāraka sikkhāpada

121. Yā pana bhikkhunī sannidhikārakaṁ khādanīyaṁ vā bhojanīyaṁ vā khādeyya vā bhuñjeyya vā, pācittiyaṁ.

Dantapona sikkhāpada

122. Yā pana bhikkhunī adinnaṁ mukhadvāraṁ āhāraṁ āhareyya aññatra udakadantaponā, pācittiyaṁ.

ဥယျောဇန သိက္ခာပဒ

၁၂၃။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခုနိံ "ဧဟာ'ယျေ၊ ဂါမံ ဝါ နိဂမံ ဝါ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသိဿာမာ"တိ တဿာ ဒါပေတွာ ဝါ အဒါပေတွာ ဝါ ဥယျောဇေယျ "ဂစ္ဆာ'ယျေ၊ န မေ တယာ သဒ္ဓိံ ကထာ ဝါ နိသဇ္ဇာ ဝါ ဖာသု ဟောတိ၊ ဧကိကာယ မေ ကထာ ဝါ နိသဇ္ဇာ ဝါ ဖာသု ဟောတီ"တိ ဧတဒေဝ ပစ္စယံ ကရိတွာ အနညံ၊ ပါစိတ္တိယံ။

သဘောဇန သိက္ခာပဒ

၁၂၄။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ သဘောဇနေ ကုလေ အနုပခဇ္ဇ နိသဇ္ဇံ ကပ္ပေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ရဟော ပဋိစ္ဆန္န သိက္ခာပဒ

၁၂၅။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ပုရိသေန သဒ္ဓိံ ရဟော ပဋိစ္ဆန္နေ အာသနေ နိသဇ္ဇံ ကပ္ပေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ရဟော နိသဇ္ဇ သိက္ခာပဒ

၁၂၆။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ပုရိသေန သဒ္ဓိံ ဧကေနေကာ ရဟော နိသဇ္ဇံ ကပ္ပေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ဘောဇနဝဂ္ဂေါ ဒွါဒသမော။

စာရိတ္တ သိက္ခာပဒ

၁၂၇။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ နိမန္တိတာ သဘတ္တာ သမာနာ သန္တံ ဘိက္ခုနိံ အနာပုစ္ဆာ ပုရေဘတ္တံ ဝါ ပစ္ဆာဘတ္တံ ဝါ ကုလေသု စာရိတ္တံ အာပဇ္ဇေယျ အညတြ သမယာ၊ ပါစိတ္တိယံ။ တတ္ထာယံ သမယော၊ စီဝရဒါနသမယော, စီဝရကာရသမယော၊ အယံ တတ္ထ သမယော။

မဟာနာမ သိက္ခာပဒ

၁၂၈။ အဂိလာနာယ ဘိက္ခုနိယာ စတုမာသပ္ပစ္စယပဝါရဏာ သာဒိတဗ္ဗာ အညတြ ပုနပဝါရဏာယ, အညတြ နိစ္စပဝါရဏာယ။ တတော စေ ဥတ္တရိ သာဒိယေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ဥယျုတ္တ သေနာ သိက္ခာပဒ

၁၂၉။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဥယျုတ္တံ သေနံ ဒဿနာယ ဂစ္ဆေယျ အညတြ တထာရူပပ္ပစ္စယာ၊ ပါစိတ္တိယံ။

Uyyojana sikkhāpada

123. Yā pana bhikkhunī bhikkhuniṁ “eh’āyye, gāmaṁ vā nigamaṁ vā piṇḍāya pavisissāmā”ti tassā dāpetvā vā adāpetvā vā uyyojeyya “gacch’āyye, na me tayā saddhiṁ kathā vā nisajjā vā phāsu hoti, ekikāya me kathā vā nisajjā vā phāsu hotī”ti etadeva paccayaṁ karitvā anaññaṁ, pācittiyaṁ.

Sabhojana sikkhāpada

124. Yā pana bhikkhunī sabhojane kule anupakhajja nisajjaṁ kappeyya, pācittiyaṁ.

Raho paṭicchanna sikkhāpada

125. Yā pana bhikkhunī purisena saddhiṁ raho paṭicchanne āsane nisajjaṁ kappeyya, pācittiyaṁ.

Raho nisajja sikkhāpada

126. Yā pana bhikkhunī purisena saddhiṁ eken’ekā raho nisajjaṁ kappeyya, pācittiyaṁ.

Bhojanavaggo dvādasamo.

Cāritta sikkhāpada

127. Yā pana bhikkhunī nimantitā sabhattā samānā santiṁ bhikkhuniṁ anāpucchā purebhattaṁ vā pacchābhattaṁ vā kulesu cārittaṁ āpajjeyya aññatra samayā, pācittiyaṁ. Tatth’āyaṁ samayo, cīvaradānasamayo cīvarakārasamayo. Ayaṁ tattha samayo.

Mahānāma sikkhāpada

128. Agilānāya bhikkhuniyā catumāsappaccayapavāraṇā sāditabbā aññatra punapavāraṇāya aññatra niccapavāraṇāya. Tato ce uttari sādiyeyya, pācittiyaṁ.

Uyyutta senā sikkhāpada

129. Yā pana bhikkhunī uyyuttaṁ senaṁ dassanāya gaccheyya aññatra tathārūpappaccayā, pācittiyaṁ.

သေနာဝါသ သိက္ခာပဒ

၁၃၀။ သိယာ စ တဿာ ဘိက္ခုနိယာ ကောစိဒေဝ ပစ္စယော သေနံ ဂမနာယ၊ ဒိရတ္တတိရတ္တံ တာယ ဘိက္ခုနိယာ သေနာယ ဝသိတဗ္ဗံ။ တတော စေ ဥတ္တရိ ဝသေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ဥယျောဓိက သိက္ခာပဒ

၁၃၁။ ဒိရတ္တတိရတ္တံ စေ ဘိက္ခုနီ သေနာယ ဝသမာနာ ဥယျောဓိကံ ဝါ ဗလဂ္ဂံ ဝါ သေနာဗျူဟံ ဝါ အနီကဒဿနံ ဝါ ဂစ္ဆေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

သုရာပါန သိက္ခာပဒ

၁၃၂။ သုရာမေရယပါနေ ပါစိတ္တိယံ။

အင်္ဂုလိ ပတောဒက သိက္ခာပဒ

၁၃၃။ အင်္ဂုလိပတောဒကေ ပါစိတ္တိယံ။

ဟသဓမ္မ သိက္ခာပဒ

၁၃၄။ ဥဒကေ ဟသဓမ္မေ ပါစိတ္တိယံ။

အနာဒရိယ သိက္ခာပဒ

၁၃၅။ အနာဒရိယေ ပါစိတ္တိယံ။

ဘိံသာပန သိက္ခာပဒ

၁၃၆။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခုနိံ ဘိံသာပေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

စာရိတ္တဝဂ္ဂေါ တေရသမော။

ဇောတိ သိက္ခာပဒ

၁၃၇။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ အဂိလာနာ ဝိသိဗ္ဗနာပေက္ခာ ဇောတိံ သမာဒဟေယျ ဝါ သမာဒဟာပေယျ ဝါ အညတြ တထာရူပပ္ပစ္စယာ၊ ပါစိတ္တိယံ။

နဟာန သိက္ခာပဒ

၁၃၈။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဩရေနဒ္ဓမာသံ နဟာယေယျ အညတြ သမယာ၊ ပါစိတ္တိယံ။ တတ္ထာယံ သမယော “ဒိယဍ္ဎော မာသော သေသော ဂိမှာန”န္တိ “ဝဿာနဿ ပဌမော မာသော” ဣစ္စေတေ အဍ္ဎတေယျမာသာ ဥဏှသမယော, ပရိဠာဟသမယော, ဂိလာနသမယော, ကမ္မသမယော, အဒ္ဓါနဂမနသမယော, ဝါတဝုဋ္ဌိသမယော၊ အယံ တတ္ထ သမယော။

Senāvāsa sikkhāpada

130. Siyā ca tassā bhikkhuniyā kocideva paccayo senaṁ gamanāya, dirattatirattaṁ tāya bhikkhuniyā senāya vasitabbaṁ. Tato ce uttari vaseyya, pācittiyaṁ.

Uyyodhika sikkhāpada

131. Dirattatirattaṁ ce bhikkhunī senāya vasamānā uyyodhikaṁ vā balaggaṁ vā senābyūhaṁ vā anīkadassanaṁ vā gaccheyya, pācittiyaṁ.

Surāpāna sikkhāpada

132. Surāmerayapāne pācittiyaṁ.

Aṅguli patodaka sikkhāpada

133. Aṅgulipatodake pācittiyaṁ.

Hasadhamma sikkhāpada

134. Udake hasadhamme pācittiyaṁ.

Anādariya sikkhāpada

135. Anādariye pācittiyaṁ.

Bhiṁsāpana sikkhāpada

136. Yā pana bhikkhunī bhikkhuniṁ bhiṁsāpeyya, pācittiyaṁ.

Cārittavaggo terasamo.

Joti sikkhāpada

137. Yā pana bhikkhunī agilānā visibbanāpekkhā jotiṁ samādaheyya vā samādahāpeyya vā aññatra tathārūpappaccayā, pācittiyaṁ.

Nahāna sikkhāpada

138. Yā pana bhikkhunī oren’addhamāsaṁ nahāyeyya aññatra samayā, pācittiyaṁ. Tatth’āyaṁ samayo “diyaḍḍho māso seso gimhānan”ti “vassānassa paṭhamo māso”icc’ete aḍḍhateyyamāsā uṇhasamayo pariḷāhasamayo gilānasamayo kammasamayo addhānagamanasamayo vātavuṭṭhisamayo, ayaṁ tattha samayo.

ဒုဗ္ဗဏ္ဏကရဏ သိက္ခာပဒ

၁၃၉။ နဝံ ပန ဘိက္ခုနိယာ စီဝရလာဘာယ တိဏ္ဏံ ဒုဗ္ဗဏ္ဏကရဏာနံ အညတရံ ဒုဗ္ဗဏ္ဏကရဏံ အာဒါတဗ္ဗံ နီလံ ဝါ ကဒ္ဒမံ ဝါ ကာဠသာမံ ဝါ။ အနာဒါ စေ ဘိက္ခုနီ တိဏ္ဏံ ဒုဗ္ဗဏ္ဏကရဏာနံ အညတရံ ဒုဗ္ဗဏ္ဏကရဏံ နဝံ စီဝရံ ပရိဘုဉ္ဇေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ဝိကပ္ပန သိက္ခာပဒ

၁၄၀။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခုဿ ဝါ ဘိက္ခုနိယာ ဝါ သိက္ခမာနာယ ဝါ သာမဏေရဿ ဝါ သာမဏေရိယာ ဝါ သာမံ စီဝရံ ဝိကပ္ပေတွာ အပစ္စုဒ္ဓါရဏံ ပရိဘုဉ္ဇေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

အပနိဓာပန သိက္ခာပဒ

၁၄၁။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခုနိယာ ပတ္တံ ဝါ စီဝရံ ဝါ နိသီဒနံ ဝါ သူစိဃရံ ဝါ ကာယဗန္ဓနံ ဝါ အပနိဓေယျ ဝါ အပနိဓာပေယျ ဝါ အန္တမသော ဟသာပေက္ခာပိ၊ ပါစိတ္တိယံ။

သဉ္စိစ္စ သိက္ခာပဒ

၁၄၂။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ သဉ္စိစ္စ ပါဏံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

သပ္ပါဏက သိက္ခာပဒ

၁၄၃။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဇာနံ သပ္ပါဏကံ ဥဒကံ ပရိဘုဉ္ဇေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ဥက္ကောဋန သိက္ခာပဒ

၁၄၄။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဇာနံ ယထာဓမ္မံ နိဟတာဓိကရဏံ ပုနကမ္မာယ ဥက္ကောဋေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ထေယျသတ္ထ သိက္ခာပဒ

၁၄၅။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဇာနံ ထေယျသတ္ထေန သဒ္ဓိံ သံဝိဓာယ ဧကဒ္ဓါနမဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇေယျ အန္တမသော ဂါမန္တရမ္ပိ၊ ပါစိတ္တိယံ။

အရိဋ္ဌ သိက္ခာပဒ

၁၄၆။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဧဝံ ဝဒေယျ “တထာဟံ ဘဂဝတာ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာမိ၊ ယထာ ယေ’မေ အန္တရာယိကာ ဓမ္မာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ၊ တေ ပဋိသေဝတော နာလံ အန္တရာယာယာ”တိ။ သာ ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခုနီဟိ ဧဝမဿ ဝစနီယာ “မာ’ယျေ ဧဝံ အဝစ၊ မာ ဘဂဝန္တံ အဗ္ဘာစိက္ခိ၊ န ဟိ သာဓု ဘဂဝတော အဗ္ဘက္ခာနံ၊ န ဟိ ဘဂဝါ ဧဝံ ဝဒေယျ၊ အနေကပရိယာယေနာ’ယျေ အန္တရာယိကာ ဓမ္မာ အန္တရာယိကာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ၊ အလဉ္စ ပန တေ

Dubbaṇṇa karaṇa sikkhāpada

139. Navaṁ pana bhikkhuniyā cīvaralābhāya tiṇṇaṁ dubbaṇṇakaraṇānaṁ aññataraṁ dubbaṇṇakaraṇaṁ ādātabbaṁ nīlaṁ vā kaddamaṁ vā kāḷasāmaṁ vā. Anādā ce bhikkhunī tiṇṇaṁ dubbaṇṇakaraṇānaṁ aññataraṁ dubbaṇṇakaraṇaṁ navaṁ cīvaraṁ paribhuñjeyya, pācittiyaṁ.

Vikappana sikkhāpada

140. Yā pana bhikkhunī bhikkhussa vā bhikkhuniyā vā sikkhamānāya vā sāmaṇerassa vā sāmaṇeriyā vā sāmaṁ cīvaraṁ vikappetvā apaccuddhāraṇaṁ paribhuñjeyya, pācittiyaṁ.

Apanidhāpana sikkhāpada

141. Yā pana bhikkhunī bhikkhuniyā pattaṁ vā cīvaraṁ vā nisīdanaṁ vā sūcigharaṁ vā kāyabandhanaṁ vā apanidheyya vā apanidhāpeyya vā antamaso hasāpekkhāpi, pācittiyaṁ.

Sañcicca sikkhāpada

142. Yā pana bhikkhunī sañcicca pāṇaṁ jīvitā voropeyya, pācittiyaṁ.

Sappāṇaka sikkhāpada

143. Yā pana bhikkhunī jānaṁ sappāṇakaṁ udakaṁ paribhuñjeyya, pācittiyaṁ.

Ukkoṭana sikkhāpada

144. Yā pana bhikkhunī jānaṁ yathādhammaṁ nihatādhikaraṇaṁ punakammāya ukkoṭeyya, pācittiyaṁ.

Theyyasattha sakkhāpada

145. Yā pana bhikkhunī jānaṁ theyyasatthena saddhiṁ saṁvidhāya ekaddhānamaggaṁ paṭipajjeyya antamaso gāmantarampi, pācittiyaṁ.

Ariṭṭha sikkhāpada

146. Yā pana bhikkhunī evaṁ vadeyya "tath'āhaṁ Bhagavatā dhammaṁ desitaṁ ājānāmi, yathā ye'me antarāyikā dhammā vuttā Bhagavatā, te paṭisevato n'ālaṁ antarāyāyā"ti. Sā bhikkhunī bhikkhunīhi evamassa vacanīyā "m'āyye evaṁ avaca, mā Bhagavantaṁ abbhācikkhi, na hi sādhu Bhagavato abbhakkhānaṁ, na hi Bhagavā evaṁ vadeyya. Anekapariyāyen'āyye antarāyikā dhammā antarāyikā vuttā Bhagavatā, alañca pana te

ပဋိသေဝတော အန္တရာယာယာ”တိ။ ဧဝဉ္စ သာ ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခုနီဟိ ဝုစ္စမာနာ တထေဝ ပဂ္ဂဏှေယျ၊ သာ ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခုနီဟိ ယာဝတတိယံ သမနုဘာသိတဗ္ဗာ တဿ ပဋိနိဿဂ္ဂါယ။ ယာဝတတိယဉ္စေ သမနုဘာသိယမာနာ တံ ပဋိနိဿဇ္ဇေယျ၊ ဣစ္စေတံ ကုသလံ။ နော စေ ပဋိနိဿဇ္ဇေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ဇောတိဝဂ္ဂေါ စုဒ္ဒသမော။

ဥက္ခိတ္တ သမ္ဘောဂ သိက္ခာပဒ

၁၄၇။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဇာနံ တထာဝါဒိနိယာ ဘိက္ခုနိယာ အကဋာနုဓမ္မာယ တံ ဒိဋ္ဌိံ အပ္ပဋိနိဿဋ္ဌာယ သဒ္ဓိံ သမ္ဘုဉ္ဇေယျ ဝါ, သံဝသေယျ ဝါ, သဟ ဝါ သေယျံ ကပ္ပေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ကဏ္ဋက သိက္ခာပဒ

၁၄၈။ သမဏုဒ္ဒေသာပိ စေ ဧဝံ ဝဒေယျ “တထာဟံ ဘဂဝတာ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာမိ၊ ယထာ ယေ’မေ အန္တရာယိကာ ဓမ္မာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ၊ တေ ပဋိသေဝတော နာလံ အန္တရာယာယာ”တိ။ သာ သမဏုဒ္ဒေသာ ဘိက္ခုနီဟိ ဧဝမဿ ဝစနီယာ “မာ’ယျေ သမဏုဒ္ဒေသေ ဧဝံ အဝစ၊ မာ ဘဂဝန္တံ အဗ္ဘာစိက္ခိ၊ န ဟိ သာဓု ဘဂဝတော အဗ္ဘက္ခာနံ၊ န ဟိ ဘဂဝါ ဧဝံ ဝဒေယျ၊ အနေကပရိယာယေနာ’ယျေ သမဏုဒ္ဒေသေ အန္တရာယိကာ ဓမ္မာ အန္တရာယိကာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ၊ အလဉ္စ ပန တေ ပဋိသေဝတော အန္တရာယာယာ”တိ။ ဧဝဉ္စ သာ သမဏုဒ္ဒေသာ ဘိက္ခုနီဟိ ဝုစ္စမာနာ တထေဝ ပဂ္ဂဏှေယျ၊ သာ သမဏုဒ္ဒေသာ ဘိက္ခုနီဟိ ဧဝမဿ ဝစနီယာ “အဇ္ဇတဂ္ဂေ တေ အယျေ သမဏုဒ္ဒေသေ န စေဝ သော ဘဂဝါ သတ္ထာ အပဒိသိတဗ္ဗော၊ ယမ္ပိ စညာ သမဏုဒ္ဒေသာ လဘန္တိ ဘိက္ခုနီဟိ သဒ္ဓိံ ဒိရတ္တတိရတ္တံ သဟသေယျံ၊ သာပိ တေ နတ္ထိ၊ စရ ပိရေ, ဝိနဿာ”တိ။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဇာနံ တထာနာသိတံ သမဏုဒ္ဒေသံ ဥပလာပေယျ ဝါ, ဥပဋ္ဌာပေယျ ဝါ, သမ္ဘုဉ္ဇေယျ ဝါ, သဟ ဝါ သေယျံ ကပ္ပေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

သဟဓမ္မိက သိက္ခာပဒ

၁၄၉။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခုနီဟိ သဟဓမ္မိကံ ဝုစ္စမာနာ ဧဝံ ဝဒေယျ “န တာဝါဟံ အယျေ ဧတသ္မိံ သိက္ခာပဒေ သိက္ခိဿာမိ၊ ယာဝ န အညံ ဘိက္ခုနိံ ဗျတ္တံ ဝိနယဓရံ ပရိပုစ္ဆာမီ”တိ၊ ပါစိတ္တိယံ။ သိက္ခမာနာယ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနိယာ အညာတဗ္ဗံ ပရိပုစ္ဆိတဗ္ဗံ ပရိပဉှိတဗ္ဗံ၊ အယံ တတ္ထ သာမီစိ။

paṭisevato antarāyāyā”ti. Evañca sā bhikkhunī bhikkhunīhi vuccamānā tath’eva paggaṇheyya, sā bhikkhunī bhikkhunīhi yāvatatiyaṁ samanubhāsitabbā tassa paṭinissaggāya. Yāvatatiyañce samanubhāsiyamānā taṁ paṭinissajjeyya, icc’etaṁ kusalaṁ. No ce paṭinissajjeyya, pācittiyaṁ.

Jotivaggo cuddasamo.

Ukkhitta sambhoga sikkhāpada

147. Yā pana bhikkhunī jānaṁ tathāvādiniyā bhikkhuniyā akaṭānudhammāya taṁ diṭṭhiṁ appaṭinissaṭṭhāya saddhiṁ sambhuñjeyya vā, saṁvaseyya vā, saha vā seyyaṁ kappeyya, pācittiyaṁ.

Kaṇṭaka sikkhāpada

148. Samaṇuddesāpi ce evaṁ vadeyya “tath’āhaṁ Bhagavatā dhammaṁ desitaṁ ājānāmi, yathā ye’me antarāyikā dhammā vuttā Bhagavatā, te paṭisevato n’ālaṁ antarāyāyā”ti. Sā samaṇuddesā bhikkhunīhi evamassa vacanīyā “m’āyye samaṇuddese evaṁ avaca, mā Bhagavantaṁ abbhācikkhi, na hi sādhu Bhagavato abbhakkhānaṁ, na hi Bhagavā evaṁ vadeyya. Anekapariyāyen’āyye samaṇuddese antarāyikā dhammā antarāyikā vuttā Bhagavatā, alañca pana te paṭisevato antarāyāyā”ti. Evañca sā samaṇuddesā bhikkhunīhi vuccamānā tath’eva paggaṇheyya, sā samaṇuddesā bhikkhunīhi evamassa vacanīyā “ajjatagge te ayye samaṇuddese na c’eva so Bhagavā satthā apadisitabbo, yampi c’aññā samaṇuddesā labhanti bhikkhunīhi saddhiṁ dirattatirattaṁ sahaseyyaṁ, sāpi te n’atthi, cara pire, vinassā’ti. Yā pana bhikkhunī jānaṁ tathānāsitaṁ samaṇuddesaṁ upalāpeyya vā upaṭṭhāpeyya vā sambhuñjeyya vā saha vā seyyaṁ kappeyya, pācittiyaṁ.

Sahadhammika sikkhāpada

149. Yā pana bhikkhunī bhikkhunīhi sahadhammikaṁ vuccamānā evaṁ vadeyya “na tāv’āhaṁ ayye etasmiṁ sikkhāpade sikkhissāmi, yāva na aññaṁ bhikkhuniṁ byattaṁ vinayadharaṁ paripucchāmī”ti, pācittiyaṁ. Sikkhamānāya bhikkhave bhikkhuniyā aññātabbaṁ paripucchitabbaṁ paripañhitabbaṁ, ayaṁ tattha sāmīci.

ဝိလေခန သိက္ခာပဒ

၁၅၀။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ပါတိမောက္ခေ ဥဒ္ဒိဿမာနေ ဧဝံ ဝဒေယျ “ကိံ ပနိမေဟိ ခုဒ္ဒါနုခုဒ္ဒကေဟိ သိက္ခာပဒေဟိ ဥဒ္ဒိဋ္ဌေဟိ၊ ယာဝဒေဝ ကုက္ကုစ္စာယ ဝိဟေသာယ ဝိလေခါယ သံဝတ္တန္တီ”တိ၊ သိက္ခာပဒဝိဝဏ္ဏကေ ပါစိတ္တိယံ။

မောဟန သိက္ခာပဒ

၁၅၁။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ အန္ဝဍ္ဎမာသံ ပါတိမောက္ခေ ဥဒ္ဒိဿမာနေ ဧဝံ ဝဒေယျ “ဣဒါနေဝ ခေါ အဟံ အယျေ ဇာနာမိ အယမ္ပိ ကိရ ဓမ္မော သုတ္တာဂတော သုတ္တပရိယာပန္နော အန္ဝဍ္ဎမာသံ ဥဒ္ဒေသံ အာဂစ္ဆတီ”တိ၊ တဉ္စေ ဘိက္ခုနိံ အညာ ဘိက္ခုနိယော ဇာနေယျုံ နိသိန္နပုဗ္ဗံ ဣမာယ ဘိက္ခုနိယာ ဒွိတ္တိက္ခတ္တုံ ပါတိမောက္ခေ ဥဒ္ဒိဿမာနေ၊ ကော ပန ဝါဒေါ ဘိယျော၊ န စ တဿာ ဘိက္ခုနိယာ အညာဏကေန မုတ္တိ အတ္ထိ၊ ယဉ္စ တတ္ထ အာပတ္တိံ အာပန္နာ၊ တဉ္စ ယထာဓမ္မော ကာရေတဗ္ဗော၊ ဥတ္တရိ စ’ဿာ မောဟော အာရောပေတဗ္ဗော “တဿာ တေ အယျေ အလာဘာ၊ တဿာ တေ ဒုလ္လဒ္ဓံ၊ ယံ တွံ ပါတိမောက္ခေ ဥဒ္ဒိဿမာနေ န သာဓုကံ အဋ္ဌိံ ကတွာ မနသိ ကရောသီ”တိ၊ ဣဒံ တသ္မိံ မောဟနကေ ပါစိတ္တိယံ။

ပဟာရ သိက္ခာပဒ

၁၅၂။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခုနိယာ ကုပိတာ အနတ္တမနာ ပဟာရံ ဒဒေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

တလသတ္တိက သိက္ခာပဒ

၁၅၃။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခုနိယာ ကုပိတာ အနတ္တမနာ တလသတ္တိကံ ဥဂ္ဂိရေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

အမူလက သိက္ခာပဒ

၁၅၄။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခုနိံ အမူလကေန သံဃာဒိသေသေန အနုဒ္ဓံသေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

သဉ္စိစ္စ သိက္ခာပဒ

၁၅၅။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခုနိယာ သဉ္စိစ္စ ကုက္ကုစ္စံ ဥပဒဟေယျ “ဣတိဿာ မုဟုတ္တမ္ပိ အဖာသု ဘဝိဿတီ”တိ ဧတဒေဝ ပစ္စယံ ကရိတွာ အနညံ၊ ပါစိတ္တိယံ။

Vilekhana sikkhāpada

150. Yā pana bhikkhunī pātimokkhe uddissamāne evaṁ vadeyya "kiṁ pan'imehi khuddānukhuddakehi sikkhāpadehi uddiṭṭhehi, yāvadeva kukkuccāya vihesāya vilekhāya saṁvattantī"ti, sikkhāpadavivaṇṇake pācittiyaṁ.

Mohana sikkhāpada

151. Yā pana bhikkhunī anvaddhamāsaṁ pātimokkhe uddissamāne evaṁ vadeyya 'idān'eva kho ahaṁ ayye jānāmi ayampi kira dhammo Suttāgato Suttapariyāpanno anvaddhamāsaṁ uddesaṁ āgacchatī"ti. Tañce bhikkhuniṁ aññā bhikkhuniyo jāneyyuṁ nisinnapubbaṁ imāya bhikkhuniyā dvattikkhattuṁ pātimokkhe uddissamāne, ko pana vādo bhiyyo, na ca tassā bhikkhuniyā aññāṇakena mutti atthi, yañca tattha āpattiṁ āpannā, tañca yathādhammo kāretabbo, uttari c'assā moho āropetabbo "tassā te ayye alābhā, tassā te dulladdhaṁ, yaṁ tvaṁ pātimokkhe uddissamāne na sādhukaṁ aṭṭhiṁ katvā manasi karosī"ti, idaṁ tasmiṁ mohanake pācittiyaṁ.

Pahāra sikkhāpada

152. Yā pana bhikkhunī bhikkhuniyā kupitā anattamanā pahāraṁ dadeyya, pācittiyaṁ.

Talasattika sikkhāpada

153. Yā pana bhikkhunī bhikkhuniyā kupitā anattamanā talasattikaṁ uggireyya, pācittiyaṁ.

Amūlaka sikkhāpada

154. Yā pana bhikkhunī bhikkhuniṁ amūlakena saṁghādisesena anuddhaṁseyya, pācittiyaṁ.

Sañcicca sikkhāpada

155. Yā pana bhikkhunī bhikkhuniyā sañcicca kukkuccaṁ upadaheyya "iti'ssā muhuttampi aphāsu bhavissatī"ti etadeva paccayaṁ karitvā anaññaṁ, pācittiyaṁ.

ဥပဿုတိ သိက္ခာပဒ

၁၅၆။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခုနီနံ ဘဏ္ဍနဇာတာနံ ကလဟဇာတာနံ ဝိဝါဒါပန္နာနံ ဥပဿုတိံ တိဋ္ဌေယျ "ယံ ဣမာ ဘဏိဿန္တိ၊ တံ သောဿာမီ"တိ ဧတဒေဝ ပစ္စယံ ကရိတွာ အနညံ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ဒိဋ္ဌိဝဂ္ဂေါ ပန္နရသမော။

ကမ္မပ္ပဋိဗာဟန သိက္ခာပဒ

၁၅၇။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဓမ္မိကာနံ ကမ္မာနံ ဆန္ဒံ ဒတွာ ပစ္ဆာ ခီယနဓမ္မံ အာပဇ္ဇေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ဆန္ဒံ အဒတွာ ဂမန သိက္ခာပဒ

၁၅၈။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ သံဃေ ဝိနိစ္ဆယကထာယ ဝတ္တမာနာယ ဆန္ဒံ အဒတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကမေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ဒုဗ္ဗလ သိက္ခာပဒ

၁၅၉။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ သမဂ္ဂေန သံဃေန စီဝရံ ဒတွာ ပစ္ဆာ ခီယနဓမ္မံ အာပဇ္ဇေယျ "ယထာသန္ထုတံ ဘိက္ခုနိယော သံဃိကံ လာဘံ ပရိဏာမေန္တီ"တိ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ပရိဏာမန သိက္ခာပဒ

၁၆၀။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဇာနံ သံဃိကံ လာဘံ ပရိဏတံ ပုဂ္ဂလဿ ပရိဏာမေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ။

ရတန သိက္ခာပဒ

၁၆၁။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ရတနံ ဝါ ရတနသမ္မတံ ဝါ အညတြ အဇ္ဈာရာမာ ဝါ အဇ္ဈာဝသထာ ဝါ ဥဂ္ဂဏှေယျ ဝါ ဥဂ္ဂဏှာပေယျ ဝါ၊ ပါစိတ္တိယံ။ ရတနံ ဝါ ပန ဘိက္ခုနိယာ ရတနသမ္မတံ ဝါ အဇ္ဈာရာမေ ဝါ အဇ္ဈာဝသထေ ဝါ ဥဂ္ဂဟေတွာ ဝါ ဥဂ္ဂဟာပေတွာ ဝါ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ "ယဿ ဘဝိဿတိ၊ သော ဟရိဿတီ"တိ၊ အယံ တတ္ထ သာမီစိ။

Upassuti sikkhāpada

156. Yā pana bhikkhunī bhikkhunīnaṁ bhaṇḍanajātānaṁ kalahajātānaṁ vivādāpannānaṁ upassutiṁ tiṭṭheyya "yaṁ imā bhaṇissanti, taṁ sossāmī"ti etadeva paccayaṁ karitvā anaññaṁ, pācittiyaṁ.

Diṭṭhivaggo pannarasamo.

Kammappaṭibāhana sikkhāpada

157. Yā pana bhikkhunī dhammikānaṁ kammānaṁ chandaṁ datvā pacchā khīyanadhammaṁ āpajjeyya, pācittiyaṁ.

Chandaṁ adatvā gamana sikkhāpada

158. Yā pana bhikkhunī saṁghe vinicchayakathāya vattamānāya chandaṁ adatvā uṭṭhāyāsanā pakkameyya, pācittiyaṁ.

Dubbala sikkhāpada

159. Yā pana bhikkhunī samaggena saṁghena cīvaraṁ datvā pacchā khīyanadhammaṁ āpajjeyya "yathāsanthutaṁ bhikkhuniyo saṁghikaṁ lābhaṁ pariṇāmentī"ti, pācittiyaṁ.

Pariṇāmana sikkhāpada

160. Yā pana bhikkhunī jānaṁ saṁghikaṁ lābhaṁ pariṇataṁ puggalassa pariṇāmeyya, pācittiyaṁ.

Ratana sikkhāpada

161. Yā pana bhikkhunī ratanaṁ vā ratanasammataṁ vā aññatra ajjhārāmā vā ajjhāvasathā vā uggaṇheyya vā uggaṇhāpeyya vā, pācittiyaṁ. Ratanaṁ vā pana bhikkhuniyā ratanasammataṁ vā ajjhārāme vā ajjhāvasathe vā uggahetvā vā uggahāpetvā vā nikkhipitabbaṁ "yassa bhavissati, so harissatī"ti, ayaṁ tattha sāmīci.

သူစိဃရ သိက္ခာပဒ

၁၆၂။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ အဋ္ဌိမယံ ဝါ ဒန္တမယံ ဝါ ဝိသာဏမယံ ဝါ သူစိဃရံ ကာရာပေယျ၊ ဘေဒနကံ ပါစိတ္တိယံ။

မဉ္စပီဌ သိက္ခာပဒ

၁၆၃။ နဝံ ပန ဘိက္ခုနိယာ မဉ္စံ ဝါ ပီဌံ ဝါ ကာရယမာနာယ အဋ္ဌင်္ဂုလပါဒကံ ကာရေတဗ္ဗံ သုဂတင်္ဂုလေန အညတြ ဟေဋ္ဌိမာယ အဋနိယာ။ တံ အတိက္ကာမေန္တိယာ ဆေဒနကံ ပါစိတ္တိယံ။

တူလောနဒ္ဓ သိက္ခာပဒ

၁၆၄။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ မဉ္စံ ဝါ ပီဌံ ဝါ တူလောနဒ္ဓံ ကာရာပေယျ၊ ဥဒ္ဒါလနကံ ပါစိတ္တိယံ။

ကဏ္ဍုပ္ပဋိစ္ဆာဒိ သိက္ခာပဒ

၁၆၅။ ကဏ္ဍုပ္ပဋိစ္ဆာဒိံ ပန ဘိက္ခုနိယာ ကာရယမာနာယ ပမာဏိကာ ကာရေတဗ္ဗာ၊ တတြိဒံ ပမာဏံ၊ ဒီဃသော စတဿော ဝိဒတ္ထိယော သုဂတဝိဒတ္ထိယာ၊ တိရိယံ ဒွေ ဝိဒတ္ထိယော။ တံ အတိက္ကာမေန္တိယာ ဆေဒနကံ ပါစိတ္တိယံ။

နန္ဒ သိက္ခာပဒ

၁၆၆။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ သုဂတစီဝရပ္ပမာဏံ စီဝရံ ကာရာပေယျ, အတိရေကံ ဝါ၊ ဆေဒနကံ ပါစိတ္တိယံ။ တတြိဒံ သုဂတဿ သုဂတစီဝရပ္ပမာဏံ၊ ဒီဃသော နဝ ဝိဒတ္ထိယော သုဂတဝိဒတ္ထိယာ၊ တိရိယံ ဆ ဝိဒတ္ထိယော၊ ဣဒံ သုဂတဿ သုဂတစီဝရပ္ပမာဏန္တိ။

ဓမ္မိကဝဂ္ဂေါ သောဠသမော။

ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ ခေါ အယျာယော ဆသဋ္ဌိသတာ ပါစိတ္တိယာ ဓမ္မာ။ တတ္ထာယျာယော ပုစ္ဆာမိ, ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ၊ ဒုတိယမ္ပိ ပုစ္ဆာမိ, ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ၊ တတိယမ္ပိ ပုစ္ဆာမိ, ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ၊ ပရိသုဒ္ဓေတ္ထာယျာယော၊ တသ္မာ တုဏှီ၊ ဧဝမေတံ ဓာရယာမီတိ။

ပါစိတ္တိယာ နိဋ္ဌိတာ။

Sūcighara sikkhāpada

162. Yā pana bhikkhunī aṭṭhimayaṁ vā dantamayaṁ vā visāṇamayaṁ vā sūcigharaṁ kārāpeyya, bhedanakaṁ pācittiyaṁ.

Mañcapīṭha sikkhāpada

163. Navaṁ pana bhikkhuniyā mañcaṁ vā pīṭhaṁ vā kārayamānāya aṭṭhaṅgulapādakaṁ kāretabbaṁ Sugataṅgulena aññatra heṭṭhimāya aṭaniyā. Taṁ atikkāmentiyā chedanakaṁ pācittiyaṁ.

Tūlonaddha sikkhāpada

164. Yā pana bhikkhunī mañcaṁ vā pīṭhaṁ vā tūlonaddhaṁ kārāpeyya, uddālanakaṁ pācittiyaṁ.

Kaṇḍuppaṭicchādi sikkhāpada

165. Kaṇḍuppaṭicchādiṁ pana bhikkhuniyā kārayamānāya pamāṇikā kāretabbā, tatr’idaṁ pamāṇaṁ, dīghaso catasso vidatthiyo Sugatavidatthiyā, tiriyaṁ dve vidatthiyo. Taṁ atikkāmentiyā chedanakaṁ pācittiyaṁ.

Nanda sikkhāpada

166. Yā pana bhikkhunī Sugatacīvarappamāṇaṁ cīvaraṁ kārāpeyya, atirekaṁ vā, chedanakaṁ pācittiyaṁ. Tatr’idaṁ Sugatassa Sugatacīvarappamāṇaṁ, dīghaso nava vidatthiyo Sugatavidatthiyā, tiriyaṁ cha vidatthiyo, idaṁ Sugatassa Sugatacīvarappamāṇanti.

Dhammikavaggo soḷasamo.

Uddiṭṭhā kho ayyāso chasaṭṭhisatā pācittiyā dhammā. Tatth’āyyāyo pucchāmi, kacci’ttha parisuddhā? Dutiyampi pucchāmi kacci’ttha parisuddhā? Tatiyampi pucchāmi kacci’ttha parisuddhā? Parisuddh’etth’āyyāyo, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmīti.

Pācittiyā niṭṭhitā.

ပါဋိဒေသနီယ

ဣမေ ခေါ ပနာယျာယော အဋ္ဌ ပါဋိဒေသနီယာ
ဓမ္မာ ဥဒ္ဒေသံ အာဂစ္ဆန္တိ။

သပ္ပိ ဝိညာပန သိက္ခာပဒ

၁။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ အဂိလာနာ သပ္ပိံ ဝိညာပေတွာ ဘုဉ္ဇေယျ၊ ပဋိဒေသေတဗ္ဗံ တာယ ဘိက္ခုနိယာ “ဂါရယှံ အယျေ ဓမ္မံ အာပဇ္ဇိံ အသပ္ပါယံ ပါဋိဒေသနီယံ၊ တံ ပဋိဒေသေမီ”တိ။

တေလ ဝိညာပန သိက္ခာပဒ

၂။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ အဂိလာနာ တေလံ ဝိညာပေတွာ ဘုဉ္ဇေယျ။ပ။ တံ ပဋိဒေသေမီတိ။

မဓု ဝိညာပန သိက္ခာပဒ

၃။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ အဂိလာနာ မဓုံ ဝိညာပေတွာ ဘုဉ္ဇေယျ။ပ။ တံ ပဋိဒေသေမီတိ။

ဖာဏိတ ဝိညာပန သိက္ခာပဒ

၄။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ အဂိလာနာ ဖာဏိတံ ဝိညာပေတွာ ဘုဉ္ဇေယျ။ပ။ တံ ပဋိဒေသေမီတိ။

မစ္ဆ ဝိညာပန သိက္ခာပဒ

၅။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ အဂိလာနာ မစ္ဆံ ဝိညာပေတွာ ဘုဉ္ဇေယျ။ပ။ တံ ပဋိဒေသေမီတိ။

မံသ ဝိညာပန သိက္ခာပဒ

၆။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ အဂိလာနာ မံသံ ဝိညာပေတွာ ဘုဉ္ဇေယျ။ပ။ တံ ပဋိဒေသေမီတိ။

ခီရ ဝိညာပန သိက္ခာပဒ

၇။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ အဂိလာနာ ခီရံ ဝိညာပေတွာ ဘုဉ္ဇေယျ။ပ။ တံ ပဋိဒေသေမီတိ။

ဒဓိ ဝိညာပန သိက္ခာပဒ

၈။ *ယာ ပန ဘိက္ခုနီ အဂိလာနာ ဒဓိံ ဝိညာပေတွာ ဘုဉ္ဇေယျ၊ ပဋိဒေသေတဗ္ဗံ တာယ ဘိက္ခုနိယာ “ဂါရယှံ အယျေ ဓမ္မံ အာပဇ္ဇိံ အသပ္ပါယံ ပါဋိဒေသနီယံ၊ တံ ပဋိဒေသေမီ”တိ။

Pāṭidesanīya

Ime kho pan’āyyāyo aṭṭha pāṭidesanīyā
dhammā uddesaṁ āgacchanti.

Sappi viññāpana sikkhāpada

1. * Yā pana bhikkhunī agilānā sappiṁ viññāpetvā bhuñjeyya, paṭidesetabbaṁ tāya bhikkhuniyā “gārayhaṁ ayye dhammaṁ āpajjiṁ asappāyaṁ pāṭidesanīyaṁ, taṁ paṭidesemī”ti.

Tela viññāpana sikkhāpada

2. * Yā pana bhikkhunī agilāno telaṁ viññāpetvā bhuñjeyya -pa- taṁ paṭidesemī”ti.

Madhu viññāpana sikkhāpada

3. * Yā pana bhikkhunī agilānā madhuṁ viññāpetvā bhuñjeyya -pa- taṁ paṭidesemī”ti.

Phāṇita viññāpana sikkhāpada

4. * Yā pana bhikkhunī agilānā phāṇitaṁ viññāpetvā bhuñjeyya -pa- taṁ paṭidesemī”ti.

Maccha viññāpana sikkhāpada

5. * Yā pana bhikkhunī agilānā macchaṁ viññāpetvā bhuñjeyya -pa- taṁ paṭidesemī”ti.

Maṁsa viññāpana sikkhāpada

6. * Yā pana bhikkhunī agilānā maṁsaṁ viññāpetvā bhuñjeyya -pa- taṁ paṭidesemī”ti.

Khīra viññāpana sikkhāpada

7. * Yā pana bhikkhunī agilānā khīraṁ viññāpetvā bhuñjeyya -pa- taṁ paṭidesemī”ti.

Dadhi viññāpana sikkhāpada

8. * Yā pana bhikkhunī agilānā dadhiṁ viññāpetvā bhuñjeyya, paṭidesetabbaṁ tāya bhikkhuniyā “gārayhaṁ ayye dhammaṁ āpajjiṁ asappāyaṁ pāṭidesanīyaṁ, taṁ paṭidesemī”ti.

ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ ခေါ အယျာယော အဋ္ဌ ပါဋိဒေသနီယာ ဓမ္မာ။ တတ္ထာ’ယျာယော ပုစ္ဆာမိ, ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ၊ ဒုတိယမ္ပိ ပုစ္ဆာမိ, ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ၊ တတိယမ္ပိ ပုစ္ဆာမိ, ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ၊ ပရိသုဒ္ဓေတ္ထာ’ယျာယော၊ တသ္မာ တုဏှီ၊ ဧဝမေတံ ဓာရယာမီတိ။

ပါဋိဒေသနီယာ နိဋ္ဌိတာ။

သေခိယ

ဣမေ ခေါ ပနာယျာယော သေခိယာ ဓမ္မာ ဥဒ္ဒေသံ အာဂစ္ဆန္တိ။

ပရိမဏ္ဍလ သိက္ခာပဒ

၁။ *ပရိမဏ္ဍလံ နိဝါသေဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

၂။ *ပရိမဏ္ဍလံ ပါရုပိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

သုပ္ပဋိစ္ဆန္န သိက္ခာပဒ

၃။ *သုပ္ပဋိစ္ဆန္နာ အန္တရဃရေ ဂမိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

၄။ *သုပ္ပဋိစ္ဆန္နာ အန္တရဃရေ နိသီဒိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

သုသံဝုတ သိက္ခာပဒ

၅။ *သုသံဝုတာ အန္တရဃရေ ဂမိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

၆။ *သုသံဝုတာ အန္တရဃရေ နိသီဒိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ဩက္ခိတ္တစက္ခု သိက္ခာပဒ

၇။ *ဩက္ခိတ္တစက္ခုနီ အန္တရဃရေ ဂမိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

၈။ *ဩက္ခိတ္တစက္ခုနီ အန္တရဃရေ နိသီဒိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ဥက္ခိတ္တက သိက္ခာပဒ

၉။ *န ဥက္ခိတ္တကာယ အန္တရဃရေ ဂမိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

၁၀။ *န ဥက္ခိတ္တကာယ အန္တရဃရေ နိသီဒိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ပရိမဏ္ဍလဝဂ္ဂေါ ပဌမော။

---

* သေခိယသိက္ခာပဒေသု ဣမိနာ လက္ခဏေန ဆဗ္ဗီသတိ သာရုပ္ပသိက္ခာပဒါနိ ဒဿိတာနိ။

Uddiṭṭhā kho ayyāyo aṭṭha pāṭidesanīyā dhammā. Tatth’āyyāyo pucchāmi kacci’ttha parisuddhā? Dutiyampi pucchāmi kacci’ttha parisuddhā? Tatiyampi pucchāmi kacci’ttha parisuddhā? Parisuddh’etth’āyyāyo, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmīti.

Pāṭidesanīyā niṭṭhitā.

Sekhiya

Ime kho pan’āyyāyo sekhiyā dhammā uddesaṁ āgacchanti.

Parimaṇḍala sikkhāpada

1. * Parimaṇḍalaṁ nivāsessāmīti sikkhā karaṇīyā.
2. * Parimaṇḍalaṁ pārupissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Suppaṭicchanna sikkhāpada

3. * Suppaṭicchannā antaraghare gamissāmīti sikkhā karaṇīyā.
4. * Suppaṭicchannā antaraghare nisīdissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Susaṁvuta sikkhāpada

5. * Susaṁvutā antaraghare gamissāmīti sikkhā karaṇīyā.
6. * Susaṁvutā antaraghare nisīdissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Okkhittacakkhu sikkhāpada

7. * Okkhittacakkhunī antaraghare gamissāmīti sikkhā karaṇīyā.
8. * Okkhittacakkhunī antaraghare nisīdissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Ukkhittaka sikkhāpada

9. * Na ukkhittakāya antaraghare gamissāmīti sikkhā karaṇīyā.
10. * Na ukkhittakāya antaraghare nisīdissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Parimaṇḍalavaggo paṭhamo.

---

* Sekhiyasikkhāpadesu iminā lakkhaṇena chabbīsati sāruppasikkhāpadāni dassitāni.

ဥဇ္ဇဂ္ဃိက သိက္ခာပဒ

၁၁။ *န ဥဇ္ဇဂ္ဃိကာယ အန္တရဃရေ ဂမိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

၁၂။ *န ဥဇ္ဇဂ္ဃိကာယ အန္တရဃရေ နိသီဒိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ဥစ္စသဒ္ဒ သိက္ခာပဒ

၁၃။ *အပ္ပသဒ္ဒါ အန္တရဃရေ ဂမိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

၁၄။ *အပ္ပသဒ္ဒါ အန္တရဃရေ နိသီဒိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ကာယပ္ပစာလက သိက္ခာပဒ

၁၅။ *န ကာယပ္ပစာလကံ အန္တရဃရေ ဂမိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

၁၆။ *န ကာယပ္ပစာလကံ အန္တရဃရေ နိသီဒိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ဗာဟုပ္ပစာလက သိက္ခာပဒ

၁၇။ *န ဗာဟုပ္ပစာလကံ အန္တရဃရေ ဂမိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

၁၈။ *န ဗာဟုပ္ပစာလကံ အန္တရဃရေ နိသီဒိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

သီသပ္ပစာလက သိက္ခာပဒ

၁၉။ *န သီသပ္ပစာလကံ အန္တရဃရေ ဂမိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

၂၀။ *န သီသပ္ပစာလကံ အန္တရဃရေ နိသီဒိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ဥဇ္ဇဂ္ဃိကဝဂ္ဂေါ ဒုတိယော။

ခမ္ဘကတ သိက္ခာပဒ

၂၁။ *န ခမ္ဘကတာ အန္တရဃရေ ဂမိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

၂၂။ *န ခမ္ဘကတာ အန္တရဃရေ နိသီဒိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ဩဂုဏ္ဌိတ သိက္ခာပဒ

၂၃။ *န ဩဂုဏ္ဌိတာ အန္တရဃရေ ဂမိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

၂၄။ *န ဩဂုဏ္ဌိတာ အန္တရဃရေ နိသီဒိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ဥက္ကုဋိက သိက္ခာပဒ

၂၅။ *န ဥက္ကုဋိကာယ အန္တရဃရေ ဂမိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

Ujjagghika sikkhāpada

11. * Na ujjagghikāya antaraghare gamissāmīti sikkhā karaṇīyā.
12. * Na ujjagghikāya antaraghare nisīdissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Uccasadda sikkhāpada

13. * Appasaddā antaraghare gamissāmīti sikkhā karaṇīyā.
14. * Appasaddā antaraghare nisīdissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Kāyappacālaka sikkhāpada

15. * Na kāyappacālakaṁ antaraghare gamissāmīti sikkhā karaṇīyā.
16. * Na kāyappacālakaṁ antaraghare nisīdissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Bāhuppacālaka sikkhāpada

17. * Na bāhuppacālakaṁ antaraghare gamissāmīti sikkhā karaṇīyā.
18. * Na bāhuppacālakaṁ antaraghare nisīdissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Sīsappacālaka sikkhāpada

19. * Na sīsappacālakaṁ antaraghare gamissāmīti sikkhā karaṇīyā.
20. * Na sīsappacālakaṁ antaraghare nisīdissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Ujjagghikavaggo dutiyo.

Khambhakata sikkhāpada

21. * Na khambhakatā antaraghare gamissāmīti sikkhā karaṇīyā.
22. * Na khambhakatā antaraghare nisīdissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Oguṇṭhita sikkhāpada

23. * Na oguṇṭhitā antaraghare gamissāmīti sikkhā karaṇīyā.
24. * Na oguṇṭhitā antaraghare nisīdissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Ukkuṭika sikkhāpada

25. * Na ukkuṭikāya antaraghare gamissāmīti sikkhā karaṇīyā.

ပလ္လတ္ထိက သိက္ခာပဒ

၂၆။ *န ပလ္လတ္ထိကာယ အန္တရဃရေ နိသီဒိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

သက္ကစ္စ ပဋိဂ္ဂဟဏ သိက္ခာပဒ

၂၇။ †သက္ကစ္စံ ပိဏ္ဍပါတံ ပဋိဂ္ဂဟေဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ပတ္တသညီနီ ပဋိဂ္ဂဟဏ သိက္ခာပဒ

၂၈။ †ပတ္တသညိနီ ပိဏ္ဍပါတံ ပဋိဂ္ဂဟေဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

သမသူပက ပဋိဂ္ဂဟဏ သိက္ခာပဒ

၂၉။ †သမသူပကံ ပိဏ္ဍပါတံ ပဋိဂ္ဂဟေဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

သမတိတ္တိက သိက္ခာပဒ

၃၀။ †သမတိတ္တိကံ[1] ပိဏ္ဍပါတံ ပဋိဂ္ဂဟေဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ခမ္ဘကတဝဂ္ဂေါ တတိယော။

သက္ကစ္စ ဘုဉ္ဇန သိက္ခာပဒ

၃၁။ †သက္ကစ္စံ ပိဏ္ဍပါတံ ဘုဉ္ဇိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ပတ္တသညီနီ ဘုဉ္ဇန သိက္ခာပဒ

၃၂။ †ပတ္တသညိနီ ပိဏ္ဍပါတံ ဘုဉ္ဇိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

သပဒါန သိက္ခာပဒ

၃၃။ †သပဒါနံ ပိဏ္ဍပါတံ ဘုဉ္ဇိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

သမသူပက သိက္ခာပဒ

၃၄။ †သမသူပကံ ပိဏ္ဍပါတံ ဘုဉ္ဇိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ထူပကတ သိက္ခာပဒ

၃၅။ †န ထူပကတော ဩမဒ္ဒိတွာ ပိဏ္ဍပါတံ ဘုဉ္ဇိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ဩဒနပ္ပဋိစ္ဆာဒန သိက္ခာပဒ

၃၆။ †န သူပံ ဝါ ဗျဉ္ဇနံ ဝါ ဩဒနေန ပဋိစ္ဆာဒေဿာမိ ဘိယျောကမျတံ ဥပါဒါယာတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

၁- သမတိတ္တိကံ (က)

†ဣမိနာ လက္ခဏေန တိံသ ဘောဇနပ္ပဋိသံယုတ္တသိက္ခာပဒါနိ ဒဿိတာနိ။

Pallatthika sikkhāpada

26. * Na pallatthikāya antaraghare nisīdissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Sakkacca paṭiggahaṇa sikkhāpada

27. + Sakkaccaṁ piṇḍapātaṁ paṭiggahessāmīti sikkhā karaṇīyā.

Pattasaññinī paṭiggahaṇa sikkhāpada

28. + Pattasaññinī piṇḍapātaṁ paṭiggahessāmīti sikkhā karaṇīyā.

Samasūpaka paṭiggahaṇa sikkhāpada

29. + Samasūpakaṁ piṇḍapātaṁ paṭiggahessāmīti sikkhā karaṇīyā.

Samatittika sikkhāpada

30. + Samatittikaṁ[1] piṇḍapātaṁ paṭiggahessāmīti sikkhā karaṇīyā.

Khambhakatavaggo tatiyo.

Sakkacca bhuñjana sikkhāpada

31. + Sakkaccaṁ piṇḍapātaṁ bhuñjissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Pattasaññinī bhuñjana sikkhāpada

32. + Pattasaññinī piṇḍapātaṁ bhuñjissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Sapadāna sikkhāpada

33. + Sapadānaṁ piṇḍapātaṁ bhuñjissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Samasūpaka sikkhāpada

34. + Samasūpakaṁ piṇḍapātaṁ bhuñjissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Thūpakata sikkhāpada

35. + Na thūpakato omadditvā piṇḍapātaṁ bhuñjissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Odanappaṭicchādana sikkhāpada

36. + Na sūpaṁ vā byañjanaṁ vā odanena paṭicchādessāmi bhiyyokamyataṁ upādāyāti sikkhā karaṇīyā.

---

1. Samatitthikaṁ (Ka)

+ Iminā lakkhaṇena tiṁsa bhojanappaṭisaṁyuttasikkhāpadāni dassitāni.

သူပေါဒန ဝိညတ္တိ သိက္ခာပဒ

၃၇။ †န သူပံ ဝါ ဗျဉ္ဇနံ ဝါ အဂိလာနာ အတ္တနော အတ္ထာယ ဝိညာပေတွာ ဘုဉ္ဇိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ဥဇ္ဈာနသညိနီ သိက္ခာပဒ

၃၈။ †န ဥဇ္ဈာနသညိနီ ပရေသံ ပတ္တံ ဩလောကေဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ကဗဠ သိက္ခာပဒ

၃၉။ †နာတိမဟန္တံ ကဗဠံ ကရိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

အာလောပ သိက္ခာပဒ

၄၀။ †ပရိမဏ္ဍလံ အာလောပံ ကရိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

သက္ကစ္စဝဂ္ဂေါ စတုတ္ထော။

အနာဟဋ သိက္ခာပဒ

၄၁။ †န အနာဟဋေ ကဗဠေ မုခဒွါရံ ဝိဝရိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ဘုဉ္ဇမာန သိက္ခာပဒ

၄၂။ †န ဘုဉ္ဇမာနာ သဗ္ဗဟတ္ထံ မုခေ ပက္ခိပိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

သကဗဠ သိက္ခာပဒ

၄၃။ †န သကဗဠေန မုခေန ဗျာဟရိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ပိဏ္ဍုက္ခေပက သိက္ခာပဒ

၄၄။ †န ပိဏ္ဍုက္ခေပကံ ဘုဉ္ဇိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ကဗဠာဝစ္ဆေဒက သိက္ခာပဒ

၄၅။ †န ကဗဠာဝစ္ဆေဒကံ ဘုဉ္ဇိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

အဝဂဏ္ဍကာရက သိက္ခာပဒ

၄၆။ †န အဝဂဏ္ဍကာရကံ ဘုဉ္ဇိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ဟတ္ထနိဒ္ဓုနက သိက္ခာပဒ

၄၇။ †န ဟတ္ထနိဒ္ဓုနကံ ဘုဉ္ဇိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

သိတ္ထာဝကာရက သိက္ခာပဒ

၄၈။ †န သိတ္ထာဝကာရကံ ဘုဉ္ဇိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

Sūpodana viññatti sikkhāpada

37. + Na sūpaṁ vā odanaṁ vā agilānā attano atthāya viññāpetvā bhuñjissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Ujjhānasaññinī sikkhāpada

38. + Na ujjhānasaññinī paresaṁ pattaṁ olokessāmīti sikkhā karaṇīyā.

Kabaḷa sikkhāpada

39. + N'ātimahantaṁ kabaḷaṁ karissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Ālopa sikkhāpada

40. + Parimaṇḍalaṁ ālopaṁ karissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Sakkaccavaggo catuttho.

Anāhaṭa sikkhāpada

41. + Na anāhaṭe kabaḷe mukhadvāraṁ vivarissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Bhuñjamāna sikkhāpada

42. + Na bhuñjamānā sabbahatthaṁ mukhe pakkhipissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Sakabaḷa sikkhāpada

43. + Na sakabaḷena mukhena byāharissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Piṇḍukkhepaka sikkhāpada

44. + Na piṇḍukkhepakaṁ bhuñjissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Kabaḷāvacchedaka sikkhāpada

45. + Na kabaḷāvacchedakaṁ bhuñjissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Avagaṇḍakāraka sikkhāpada

46. + Na avagaṇḍakārakaṁ bhuñjissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Hattha niddhunaka sikkhāpada

47. + Na hatthaniddhunakaṁ bhuñjissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Sitthāvakāraka sikkhāpada

48. + Na sitthāvakārakaṁ bhuñjissāmīti sikkhā karaṇīyā.

ဇိဝှါနိစ္ဆာရက သိက္ခာပဒ

၄၉။ † န ဇိဝှါနိစ္ဆာရကံ ဘုဉ္ဇိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

စပုစပုကာရက သိက္ခာပဒ

၅၀။ † န စပုစပုကာရကံ ဘုဉ္ဇိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ကဗဠဝဂ္ဂေါ ပဉ္စမော။

သုရုသုရုကာရက သိက္ခာပဒ

၅၁။ † န သုရုသုရုကာရကံ ဘုဉ္ဇိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ဟတ္ထ နိလ္လေဟက သိက္ခာပဒ

၅၂။ † န ဟတ္ထနိလ္လေဟကံ ဘုဉ္ဇိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ပတ္တ နိလ္လေဟက သိက္ခာပဒ

၅၃။ † န ပတ္တနိလ္လေဟကံ ဘုဉ္ဇိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ဩဋ္ဌ နိလ္လေဟက သိက္ခာပဒ

၅၄။ † န ဩဋ္ဌနိလ္လေဟကံ ဘုဉ္ဇိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

သာမိသ သိက္ခာပဒ

၅၅။ † န သာမိသေန ဟတ္ထေန ပါနီယထာလကံ ပဋိဂ္ဂဟေဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

သသိတ္ထက သိက္ခာပဒ

၅၆။ † န သသိတ္ထကံ ပတ္တဓောဝနံ အန္တရဃရေ ဆဍ္ဍေဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ဆတ္တပါဏိ သိက္ခာပဒ

၅၇။ ‡ န ဆတ္တပါဏိဿ အဂိလာနဿ ဓမ္မံ ဒေသေဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ဒဏ္ဍပါဏိ သိက္ခာပဒ

၅၈။ ‡ န ဒဏ္ဍပါဏိဿ အဂိလာနဿ ဓမ္မံ ဒေသေဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

---

‡ ဣမိနာ လက္ခဏေန ကေနပိသ ဓမ္မဒေသနာပဋိသံယုတ္တသိက္ခာပဒါနိ ဒဿိတာနိ။

Jivhānicchāraka sikkhāpada

49. + Na jivhānicchārakaṁ bhuñjissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Capucapukāraka sikkhāpada

50. + Na capucapukārakaṁ bhuñjissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Kabaḷavaggo pañcamo.

Surusurukāraka sikkhāpada

51. + Na surusurukārakaṁ bhuñjissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Hattha nillehaka sikkhāpada

52. + Na hatthanillehakaṁ bhuñjissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Patta nillehaka sikkhāpada

53. + Na pattanillehakaṁ bhuñjissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Oṭṭha nillehaka sikkhāpada

54. + Na oṭṭhanillehakaṁ bhuñjissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Sāmisa sikkhāpada

55. + Na sāmisena hatthena pānīyathālakaṁ paṭiggahessāmīti sikkhā karaṇīyā.

Sasitthaka sikkhāpada

56. + Na sasitthakaṁ pattadhovanaṁ antaraghare chaḍḍessāmīti sikkhā karaṇīyā.

Chattapāṇi sikkhāpada

57. ++ Na chattapāṇissa agilānassa dhammaṁ desessāmīti sikkhā karaṇīyā.

Daṇḍapāṇi sikkhāpada

58. ++ Na daṇḍapāṇissa agilānassa dhammaṁ desessāmīti sikkhā karaṇīyā.

++ Iminā lakkhaṇena ekūnavīsa dammadesanāpaṭisaṁyuttasikkhāpadāni dassitāni.

သတ္ထပါဏိ သိက္ခာပဒ

၅၉။ ‡န သတ္ထပါဏိဿ အဂိလာနဿ ဓမ္မံ ဒေသေဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

အာဝုဓပါဏိ သိက္ခာပဒ

၆၀။ ‡န အာဝုဓပါဏိဿ အဂိလာနဿ ဓမ္မံ ဒေသေဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

သုရုသုရုဝဂ္ဂေါ ဆဋ္ဌော။

ပါဒုက သိက္ခာပဒ

၆၁။ ‡န ပါဒုကာရုဠှဿ အဂိလာနဿ ဓမ္မံ ဒေသေဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ဥပါဟန သိက္ခာပဒ

၆၂။ ‡န ဥပါဟနာရုဠှဿ အဂိလာနဿ ဓမ္မံ ဒေသေဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ယာန သိက္ခာပဒ

၆၃။ ‡န ယာနဂတဿ အဂိလာနဿ ဓမ္မံ ဒေသေဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

သယန သိက္ခာပဒ

၆၄။ ‡န သယနဂတဿ အဂိလာနဿ ဓမ္မံ ဒေသေဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ပလ္လတ္ထိက သိက္ခာပဒ

၆၅။ ‡န ပလ္လတ္ထိကာယ နိသိန္နဿ အဂိလာနဿ ဓမ္မံ ဒေသေဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ဝေဌိတ သိက္ခာပဒ

၆၆။ ‡န ဝေဌိတသီသဿ အဂိလာနဿ ဓမ္မံ ဒေသေဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ဩဂုဏ္ဌိတ သိက္ခာပဒ

၆၇။ ‡န ဩဂုဏ္ဌိတသီသဿ အဂိလာနဿ ဓမ္မံ ဒေသေဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

Satthapāṇi sikkhāpada

59. ++ Na satthapāṇissa agilānassa dhammaṁ desessāmīti sikkhā karaṇīyā.

Āvupoṇi sikkhāpada

60. ++ Na āvudhapāṇissa agilānassa dhammaṁ desessāmīti sikkhā karaṇīyā.

Surusuruvaggo chaṭṭho.

Pāduka sikkhāpada

61. ++ Na pādukāruḷhassa agilānassa dhammaṁ desessāmīti sikkhā karaṇīyā.

Upāhana sikkhāpada

62. ++ Na upāhanāruḷhassa agilānassa dhammaṁ desessāmīti sikkhā karaṇīyā.

Yāna sikkhāpada

63. ++ Na yānagatassa agilānassa dhammaṁ desessāmīti sikkhā karaṇīyā.

Sayana sikkhāpada

64. ++ Na sayanagatassa agilānassa dhammaṁ dhesessāmīti sikkhā karaṇīyā.

Pallatthika sikkhāpada

65. ++ Na pallatthikāya nisinnassa agilānassa dhammaṁ desessāmīti sikkhā karaṇīyā.

Veṭhita sikkhāpada

66. ++ Na veṭhitasīsassa agilānassa dhammaṁ desessāmīti sikkhā karaṇīyā.

Oguṇṭhita sikkhāpada

67. ++ Na oguṇṭhitasīsassa agilānassa dhammaṁ desessāmīti sikkhā karaṇīyā.

ဆမာ သိက္ခာပဒ

၆၈။ ‡န ဆမာယံ နိသီဒိတွာ အာသနေ နိသိန္နဿ အဂိလာနဿ ဓမ္မံ ဒေသေဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

နီစာသန သိက္ခာပဒ

၆၉။ ‡န နီစေ အာသနေ နိသီဒိတွာ ဥစ္စေ အာသနေ နိသိန္နဿ အဂိလာနဿ ဓမ္မံ ဒေသေဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ဌိတာ သိက္ခာပဒ

၇၀။ ‡န ဌိတာ နိသိန္နဿ အဂိလာနဿ ဓမ္မံ ဒေသေဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ပစ္ဆတော ဂစ္ဆန္တီ သိက္ခာပဒ

၇၁။ ‡န ပစ္ဆတော ဂစ္ဆန္တီ ပုရတော ဂစ္ဆန္တဿ အဂိလာနဿ ဓမ္မံ ဒေသေဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ဥပ္ပထေန ဂစ္ဆန္တီ သိက္ခာပဒ

၇၂။ ‡န ဥပ္ပထေန ဂစ္ဆန္တီ ပထေန ဂစ္ဆန္တဿ အဂိလာနဿ ဓမ္မံ ဒေသေဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ဌိတာ ဥစ္စာရ သိက္ခာပဒ

၇၃။ ‡န ဌိတာ အဂိလာနာ ဥစ္စာရံ ဝါ ပဿာဝံ ဝါ ကရိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ဟရိတေ ဥစ္စာရ သိက္ခာပဒ

၇၄။ ‡န ဟရိတေ အဂိလာနာ ဥစ္စာရံ ဝါ ပဿာဝံ ဝါ ခေဠံ ဝါ ကရိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ဥဒကေ ဥစ္စာရ သိက္ခာပဒ

၇၅။ ‡န ဥဒကေ အဂိလာနာ ဥစ္စာရံ ဝါ ပဿာဝံ ဝါ ခေဠံ ဝါ ကရိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ပါဒုကဝဂ္ဂေါ သတ္တမော။

ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ ခေါ အယျာယော သေခိယာ ဓမ္မာ။ တတ္ထာ’ယျာယော ပုစ္ဆာမိ, ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ၊ ဒုတိယမ္ပိ ပုစ္ဆာမိ, ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ၊ တတိယမ္ပိ ပုစ္ဆာမိ, ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ၊ ပရိသုဒ္ဓေတ္ထာ’ယျာယော၊ တသ္မာ တုဏှီ၊ ဧဝမေတံ ဓာရယာမီတိ။

သေခိယာ နိဋ္ဌိတာ။

Chamā sikkhāpada

68. ++ Na chamāyaṁ nisīditvā āsane nisinnassa agilānassa dhammaṁ desessāmīti sikkhā karaṇīyā.

Nīcāsana sikkhāpada

69. ++ Na nīce āsane nisīditvā ucce āsane nisinnassa agilānassa dhammaṁ desessāmīti sikkhā karaṇīyā.

Ṭhitā sikkhāpada

70. ++ Na ṭhitā nisinnassa agilānassa dhammaṁ desessāmīti sikkhā karaṇīyā.

Pacchato gacchantī sikkhāpada

71. ++ Na pacchato gacchantī purato gacchantassa agilānassa dhammaṁ desessāmīti sikkhā karaṇīyā.

Uppathena gacchantī sikkhāpada

72. ++ Na uppathena gacchantī pathena gacchantassa agilānassa dhammaṁ desessāmīti sikkhā karaṇīyā.

Ṭhitā uccāra sikkhāpada

73. ++ Na ṭhitā agilānā uccāraṁ vā passāvaṁ vā karissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Harite uccāra sikkhāpada

74. ++ Na harite agilānā uccāraṁ vā passāvaṁ vā kheḷaṁ vā karissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Udake uccāra sikkhāpada

75. ++ Na udake agilānā uccāraṁ vā passāvaṁ vā kheḷaṁ vā karissāmīti sikkhā karaṇīyā.

Pādukavaggo sattamo.

Uddiṭṭhā kho ayyāyo sekhiyā dhammā. Tatth'āyyāyo pucchāmi, kacci'ttha parisuddhā? Dutiyampi pucchāmi, kacci'ttha parisuddhā? Tatiyampi pucchāmi, kacci'ttha parisuddhā? Parisuddh'etth'āyyāyo, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmīti.

Sekhiyā niṭṭhitā.

အဓိကရဏသမထ

ဣမေ ခေါ ပနာယျာယော သတ္တ အဓိကရဏသမထာ ဓမ္မာ ဥဒ္ဒေသံ အာဂစ္ဆန္တိ။

ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နာနံ အဓိကရဏာနံ သမထာယ ဝူပသမာယ သမ္မုခါဝိနယော ဒါတဗ္ဗော၊
သတိဝိနယော ဒါတဗ္ဗော၊
အမူဠ္ဟဝိနယော ဒါတဗ္ဗော၊
ပဋိညာယ ကာရေတဗ္ဗံ၊
ယေဘုယျသိကာ၊
တဿပါပိယသိကာ၊
တိဏဝတ္ထာရကောတိ။

ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ ခေါ အယျာယော သတ္တ အဓိကရဏသမထာ ဓမ္မာ။ တတ္ထာယျာယော ပုစ္ဆာမိ, ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ၊ ဒုတိယမ္ပိ ပုစ္ဆာမိ, ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ၊ တတိယမ္ပိ ပုစ္ဆာမိ, ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ၊ ပရိသုဒ္ဓေတ္ထာယျာယော၊ တသ္မာ တုဏှီ၊ ဧဝမေတံ ဓာရယာမီတိ။

အဓိကရဏသမထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဥဒ္ဒိဋ္ဌံ ခေါ အယျာယော နိဒါနံ၊
ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ အဋ္ဌ ပါရာဇိကာ ဓမ္မာ၊
ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ သတ္တရသ သံဃာဒိသေသာ ဓမ္မာ၊
ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ တိံသ နိဿဂ္ဂိယာ ပါစိတ္တိယာ ဓမ္မာ၊
ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ ဆသဋ္ဌိ သတာ ပါစိတ္တိယာ ဓမ္မာ၊
ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ အဋ္ဌ ပါဋိဒေသနီယာ ဓမ္မာ၊
ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ သေခိယာ ဓမ္မာ၊
ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ သတ္တ အဓိကရဏသမထာ ဓမ္မာ၊ ဧတ္တကံ တဿ ဘဂဝတော သုတ္တာဂတံ သုတ္တပရိယာပန္နံ အန္ဝဍ္ဎမာသံ ဥဒ္ဒေသံ အာဂစ္ဆတိ၊ တတ္ထ သဗ္ဗာဟေဝ သမဂ္ဂါဟိ သမ္မောဒမာနာဟိ အဝိဝဒမာနာဟိ သိက္ခိတဗ္ဗန္တိ။

ဝိတ္ထာရုဒ္ဒေသော စတုတ္ထော။

ဘိက္ခုနီပါတိမောက္ခံ နိဋ္ဌိတံ။

Adhikaraṇasamatha

Ime kho pan’āyyāyo satta adhikaraṇasamathā
dhammā uddesaṁ āgacchanti.

Uppannuppannānaṁ adhikaraṇānaṁ samathāya vūpasamāya
Sammukhāvinayo dātabbo,
Sativinayo dātabbo,
Amūḷhavinayo dātabbo,
Paṭiññāya kāretabbaṁ,
Yebhuyyasikā,
Tassapāpiyasikā,
Tiṇavatthārakoti.

Uddiṭṭhā kho ayyāyo satta adhikaraṇasamathā dhammā. Tatthāyyāyo pucchāmi, kaccittha parisuddhā, dutiyampi pucchāmi, kaccittha parisuddhā, tatiyampi pucchāmi, kaccittha parisuddhā, parisuddhetthāyyāyo, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmīti.

Adhikaraṇasamathā niṭṭhitā.

Uddiṭṭhaṁ kho ayyāyo nidānaṁ,
Uddiṭṭhā aṭṭha pārājikā dhammā,
Uddiṭṭhā sattarasa saṁghādisesā dhammā,
Uddiṭṭhā tiṁsa nissaggiyā pācittiyā dhammā,
Uddiṭṭhā chasaṭṭhi satā pācittiyā dhammā,
Uddiṭṭhā aṭṭha pāṭidesanīyā dhammā,
Uddiṭṭhā sekhiyā dhammā,
Uddiṭṭhā satta adhikaraṇasamathā dhammā. Ettakaṁ tassa Bhagavato suttāgataṁ suttapariyāpannaṁ anvaddhamāsaṁ uddesaṁ āgacchati, tattha sabbāh’eva samaggāhi sammodamānāhi avivadamānāhi sikkhitabbanti.

Vitthāruddeso catuttho.

Bhikkhunipātimokkhaṁ niṭṭhitaṁ.

ကင်္ခါဝိတရဏီအဋ္ဌကထာ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ဂန္ထာရမ္ဘကထာ

ဗုဒ္ဓံ ဓမ္မဉ္စ သံဃဉ္စ၊ ဝိပ္ပသန္နေန စေတသာ။
ဝန္ဒိတွာ ဝန္ဒနာမာန၊ ပူဇာသက္ကာရဘာဇနံ။

ထေရဝံသပ္ပဒီပါနံ၊ ထိရာနံ ဝိနယက္ကမေ။
ပုဗ္ဗာစရိယသီဟာနံ၊ နမော ကတွာ ကတဉ္ဇလီ။

ပါမောက္ခံ အနဝဇ္ဇာနံ၊ ဓမ္မာနံ ယံ မဟေသိနာ။
မုခံ မောက္ခပ္ပဝေသာယ၊ ပါတိမောက္ခံ ပကာသိတံ။

သူရတေန နိဝါတေန၊ သုစိသလ္လေခဝုတ္တိနာ။
ဝိနယာစာရယုတ္တေန၊ **သောဏတ္ထေရေန** ယာစိတော။

တတ္ထ သဉ္ဇာတကင်္ခါနံ၊ ဘိက္ခူနံ တဿ ဝဏ္ဏနံ။
ကင်္ခါဝိတရဏတ္ထာယ၊ ပရိပုဏ္ဏဝိနိစ္ဆယံ။

မဟာဝိဟာရဝါသီနံ၊ ဝါစနာမဂ္ဂနိဿိတံ။
ဝတ္တယိဿာမိ[၁] နာမေန၊ **ကင်္ခါဝိတရဏိံ** သုဘံ။

၁-ကထယိဿာမိ (သီ)၊ ဝဏ္ဏယိဿာမိ (က)

Kaṅkhāvitaraṇī-aṭṭhakathā

Namo Tassa Bhagavato Arahato SammāsamBuddhassa.

Ganthārambhakathā

Buddhaṁ dhammañca saṁghañca, vippasannena cetasā.
Vanditvā vandanāmāna, pūjāsakkārabhājanaṁ.

Theravaṁsappadīpānaṁ, thirānaṁ vinayakkame.
Pubbācariyasīhānaṁ, namo katvā katañjalī.

Pāmokkhaṁ anavajjānaṁ, dhammānaṁ yaṁ Mahesinā.
Mukhaṁ mokkhappavesāya, pātimokkhaṁ pakāsitaṁ.

Sūratena nivātena, sucisallekhavuttinā.
Vinayācārayuttena, **Soṇattherena** yācito.

Tattha sañjātakaṅkhānaṁ, bhikkhūnaṁ tassa vaṇṇanaṁ.
Kaṅkhāvitaraṇatthāya, paripuṇṇavinicchayaṁ.

Mahāvihāravāsīnaṁ, vācanāmagganissitaṁ.
Vattayissāmi[1] nāmena, **Kaṅkhāvitaraṇiṁ** subhanti.

---

1. Kathayissāmi (Sī), vaṇṇayissāmi (Ka)

နိဒါနဝဏ္ဏနာ

တတ္ထ **ပါတိမောက္ခန္တိ** ပအတိမောက္ခံ အတိပမောက္ခံ အတိသေဋ္ဌံ အတိဥတ္တမန္တိ အတ္ထော။ ဣတိ ဣမိနာ ဝစနတ္ထေန ဧကဝိဓမ္ပိ သီလဂန္ထဘေဒတော ဒုဝိဓံ ဟောတိ။ တထာ ဟိ “ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝုတော ဝိဟရတီ”တိ[1] စ “အာဒိမေတံ မုခမေတံ ပမုခမေတံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ၊ တေန ဝုစ္စတိ ပါတိမောက္ခ”န္တိ[2] စ အာဒီသု သီလံ ပါတိမောက္ခန္တိ ဝုစ္စတိ၊ “ဥဘယာနိ ခေါ ပနဿ ပါတိမောက္ခာနိ ဝိတ္ထာရေန သွာဂတာနိ ဟောန္တိ”တိအာဒီသု[3] ဂန္ထော ပါတိမောက္ခန္တိ ဝုစ္စတိ။ တတ္ထ **သီလံ** ယော နံ ပါတိ ရက္ခတိ၊ တံ မောက္ခေတိ မောစယတိ အာပါယိကာဒီဟိ ဒုက္ခေဟိ, အတ္တာနုဝါဒါဒီဟိ ဝါ ဘယေဟီတိ ပါတိမောက္ခံ။ **ဂန္ထော** ပန တဿ[4] ပါတိမောက္ခဿ ဇောတကတ္တာ ပါတိမောက္ခန္တိ ဝုစ္စတိ။ အာဒိမှိ ပန ဝုတ္တော ဝစနတ္ထော ဥဘိန္နမ္ပိ သာဓာရဏော ဟောတိ။

တတ္ထာယံ ဝဏ္ဏနာ သီလပါတိမောက္ခဿာပိ ယုဇ္ဇတိ ဂန္ထပါတိမောက္ခဿာပိ၊ ဂန္ထေ ဟိ ဝဏ္ဏိတေ တဿ အတ္ထော ဝဏ္ဏိတောဝ ဟောတိ။ တံ ပနေတံ ဂန္ထပါတိမောက္ခံ ဘိက္ခုပါတိမောက္ခံ ဘိက္ခုနိပါတိမောက္ခန္တိ ဒုဝိဓံ ဟောတိ။ တတ္ထ “သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော”တိအာဒိကံ[5] ပဉ္စဟိ ဥဒ္ဒေသပရိစ္ဆေဒေဟိ ဝဝတ္ထိတံ **ဘိက္ခုပါတိမောက္ခံ**၊ ‘‘သုဏာတု မေ အယျေ သံဃော’’တိအာဒိကံ စတူဟိ ဥဒ္ဒေသပရိစ္ဆေဒေဟိ ဝဝတ္ထိတံ **ဘိက္ခုနိပါတိမောက္ခံ**။ တတ္ထ ဘိက္ခုပါတိမောက္ခေ ပဉ္စ ဥဒ္ဒေသာ နာမ နိဒါနုဒ္ဒေသော, ပါရာဇိကုဒ္ဒေသော, သံဃာဒိသေသုဒ္ဒေသော, အနိယတုဒ္ဒေသော, ဝိတ္ထာရုဒ္ဒေသောတိ။ တတ္ထ နိဒါနုဒ္ဒေသော တာဝ[6] “သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော။ပ။ အာဝိကတာ ဟိဿ ဖာသု ဟောတိ၊ တတ္ထာယသ္မန္တေ ပုစ္ဆာမိ, ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ၊ ဒုတိယမ္ပိ ပုစ္ဆာမိ, ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ၊ တတိယမ္ပိ ပုစ္ဆာမိ, ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ၊ ပရိသုဒ္ဓေတ္ထာယသ္မန္တော၊ တသ္မာ တုဏှီ၊ ဧဝမေတံ ဓာရယာမီ”တိ ဝတွာ “ဥဒ္ဒိဋ္ဌံ ခေါ အာယသ္မန္တော နိဒါန”န္တိအာဒိနာ နယေန အဝသေသေ သုတေန သာဝိတေ ဥဒ္ဒိဋ္ဌော ဟောတိ။ ပါရာဇိကုဒ္ဒေသာဒီနံ ပရိစ္ဆေဒေါ နိဒါနဿ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ပါရာဇိကာဒီနိ ဩသာပေတွာ ယောဇေတဗ္ဗော။ ဝိတ္ထာရော

၁-မ ၁-၃၃၊ မ ၃-၅၁၊ အဘိ ၂-၂၅၃-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၂-ဝိ ၃-၁၄၁-ပိဋ္ဌေ။
၃-ဝိ ၂-၇၄၊ အံ ၃-၁၀၆၊ ၃၁၂-ပိဋ္ဌေသု။ ၄-ပနဿ (သျာ)
၅-ဝိ ၃-၁၄၀-ပိဋ္ဌေ။ ၆-နိဒါနုဒ္ဒေသော နာမ (သီ)၊ နိဒါနုဒ္ဒေသော (က)

Nidānavaṇṇanā

Tattha **pātimokkhan**ti pa-atimokkhaṁ atipamokkhaṁ atiseṭṭhaṁ ati-uttamanti attho. Iti iminā vacanatthena ekavidhampi sīlaganthabhedato duvidhaṁ hoti. Tathā hi "pātimokkhasaṁvarasaṁvuto viharatī"ti[1] ca "ādimetaṁ mukhametaṁ pamukhametaṁ kusalānaṁ dhammānaṁ, tena vuccati pātimokkhan"ti[2] ca ādīsu sīlaṁ pātimokkhanti vuccati, "ubhayāni kho pan'assa pātimokkhāni vitthārena svāgatāni hontī"ti-ādīsu[3] gantho pātimokkhanti vuccati. Tattha **sīlaṁ** yo naṁ pāti rakkhati, taṁ mokkheti mocayati āpāyikādīhi dukkhehi, attānuvādādīhi vā bhayehīti pātimokkhaṁ. **Gantho** pana tassa[4] pātimokkhassa jotakattā pātimokkhanti vuccati. Ādimhi pana vutto vacanattho ubhinnampi sādhāraṇo hoti.

Tatth'āyaṁ vaṇṇanā sīlapātimokkhass'āpi yujjati ganthapātimokkhass'āpi, ganthe hi vaṇṇite tassa attho vaṇṇito'va hoti. Taṁ pan'etaṁ ganthapātimokkhaṁ Bhikkhupātimokkhaṁ Bhikkhunipātimokkhanti duvidhaṁ hoti. Tattha "suṇātu me bhante saṁgho"ti-ādikaṁ[5] pañcahi uddesaparicchedehi vavatthitaṁ **Bhikkhupātimokkhaṁ,** "suṇātu me ayye saṁgho"ti-ādikaṁ catūhi uddesaparicchedehi vavatthitaṁ **Bhikkhunipātimokkhaṁ.** Tattha Bhikkhupātimokkhe pañca uddesā nāma Nidānuddeso, Pārājikuddeso, Saṁghādisesuddeso, Aniyatuddeso, Vitthāruddesoti. Tattha nidānuddeso tāva[6] "suṇātu me bhante saṁgho -pa- āvikatā hi'ssa phāsu hoti. Tatth'āyasmante pucchāmi, kacci'ttha parisuddhā? Dutiyampi pucchāmi, kacci'ttha parisuddhā? Tatiyampi pucchāmi, kacci'ttha parisuddhā? Parisuddh'etth'āyasmanto, tasmā tuṇhī. Evametaṁ dhārayāmī"ti vatvā "uddiṭṭhaṁ kho āyasmanto nidānan"ti-ādinā nayena avasese sutena sāvite uddiṭṭho hoti. Pārājikuddesādīnaṁ paricchedā nidānassa ādito paṭṭhāya pārājikādīni osāpetvā yojetabbā. Vitthāro

1. Ma 1. 43; Ma 3. 53; Abhi 2. 253 piṭṭhādīsu.
2. Vi 3.141 piṭṭhe.
3. Vi 2. 74; Aṁ 3. 106, 312 piṭṭhesu.
4. Pan'assa (Syā)
5. Vi 3. 140 piṭṭhe.
6. Nidānuddeso nāma (Sī), nidānuddeso (Ka)

ဝိတ္ထာရောယေဝ။ “အဝသေသံ သုတေန သာဝေတဗ္ဗ”န္တိ[1] ဝစနတော ပန ပါရာဇိကုဒ္ဒေသာဒီသု ယသ္မိံ ဝိပ္ပကတေ အန္တရာယော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တေန သဒ္ဓိံ အဝသေသံ သုတေန သာဝေတဗ္ဗံ။ နိဒါနုဒ္ဒေသေ ပန အနိဋ္ဌိတေ သုတေန သာဝေတဗ္ဗံ နာမ နတ္ထိ။ ဘိက္ခုနိပါတိမောက္ခေ ပန အနိယတုဒ္ဒေသော ပရိဟာယတိ၊ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။ ဧဝမေတံ ပဉ္စဟိ စေဝ စတူဟိ စ ဥဒ္ဒေသပရိစ္ဆေဒေဟိ ဝဝတ္ထိတာနံ ဒွိန္နမ္ပိ ပါတိမောက္ခာနံ အယံ ဝဏ္ဏနာ ဘဝိဿတိ။ ယသ္မာ ပနေတ္ထ ဘိက္ခုပါတိမောက္ခံ ပဌမံ၊ တသ္မာ တဿ တာဝ ဝဏ္ဏနတ္ထမိဒံ ဝုစ္စတိ။

“သုဏာတု မေ”တိအာဒီနံ၊ ပဒါနံ အတ္ထနိစ္ဆယံ။
ဘိက္ခဝေါ သီလသမ္ပန္နာ၊ သိက္ခာကာမာ သုဏန္တု မေတိ။

ဧတ္ထ ဟိ **သုဏာတူ**တိ ဣဒံ သဝနာဏတ္တိဝစနံ။ **မေ**တိ ယော သာဝေတိ၊ တဿ အတ္တနိဒ္ဒေသဝစနံ။ **ဘန္တေ**တိ သဂါရဝသပ္ပတိဿဝစနံ။ **သံဃော**တိ ပုဂ္ဂလသမူဟဝစနံ။ သဗ္ဗမေဝ စေတံ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသကေန ပဌမံ[2] ဝတ္တဗ္ဗဝစနံ။ ဘဂဝတာ ဟိ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသံ အနုဇာနန္တေန ရာဇဂဟေ ဝုတ္တံ၊ တသ္မာ ယော ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသတိ၊ တေန သစေ သံဃတ္ထေရော ဟောတိ၊ “အာဝုသော”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ သစေ နဝကတရော ဟောတိ၊ ပါဠိယံ[3] အာဂတနယေနေဝ “ဘန္တေ”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ သံဃတ္ထေရော ဝါ ဟိ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသေယျ “ထေရာဓိကံ ပါတိမောက္ခ”န္တိ ဝစနတော[4]၊ နဝကတရော ဝါ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ယော တတ္ထ ဘိက္ခု ဗျတ္တော ပဋိဗလော၊ တဿာဓေယျံ ပါတိမောက္ခ”န္တိ ဝစနတော[5]။

“သံဃော”တိ ဣမိနာ ပန ပဒေန ကိဉ္စာပိ အဝိသေသတော ပုဂ္ဂလသမူဟော ဝုတ္တော၊ အထ ခေါ သော ဒက္ခိဏေယျသံဃော, သမ္မုတိသံဃော စာတိ ဒုဝိဓော ဟောတိ။ တတ္ထ **ဒက္ခိဏေယျသံဃော**တိ အဋ္ဌ အရိယပုဂ္ဂလသမူဟော ဝုစ္စတိ၊ **သမ္မုတိသံဃော**တိ အဝိသေသေန ဘိက္ခုသမူဟော၊ သော ဣဓ အဓိပ္ပေတော။ သော ပနေသ ကမ္မဝသေန ပဉ္စဝိဓော[6] ဟောတိ စတုဝဂ္ဂေါ ပဉ္စဝဂ္ဂေါ ဒသဝဂ္ဂေါ ဝီသတိဝဂ္ဂေါ အတိရေကဝီသတိဝဂ္ဂေါတိ။ တတ္ထ **စတုဝဂ္ဂေန** ဌပေတွာ ဥပသမ္ပဒပဝါရဏာအဗ္ဘာနာနိ သဗ္ဗံ သံဃကမ္မံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ **ပဉ္စဝဂ္ဂေန** ဌပေတွာ မဇ္ဈိမဒေသေ ဥပသမ္ပဒဉ္စ အဗ္ဘာနကမ္မဉ္စ သဗ္ဗံ သံဃကမ္မံ

၁-ဝိ ၃-၁၅၁၊ ဝိ ၅-၂၃၅-ပိဋ္ဌေသု။
၂-ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသကေန (က)
၃-ဝိ ၃-၁၄၀-ပိဋ္ဌေ။
၄-ဝိ ၃-၁၅၅-ပိဋ္ဌေ (ထေရာဓေယျံ သဗ္ဗတ္ထ)
၅-ဝိ ၃-၁၅၆-ပိဋ္ဌေ။
၆-ဝိ ၃-၄၃၉-ပိဋ္ဌေ။

vitthāro yeva. “Avasesaṁ sutena sāvetabban”ti[1] vacanato pana Pārājikuddesādīsu yasmiṁ vippakate antarāyo uppajjati, tena saddhiṁ avasesaṁ sutena sāvetabbaṁ. Nidānuddese pana aniṭṭhite sutena sāvetabbaṁ nāma n’atthi. Bhikkhunipātimokkhe pana aniyatuddeso parihāyati, sesaṁ vuttanayameva. Evametesaṁ pañcahi c’eva catūhi ca uddesaparicchedehi vavatthitānaṁ dvinnampi pātimokkhānaṁ ayaṁ vaṇṇanā bhavissati. Yasmā pan’ettha bhikkhupātimokkhaṁ paṭhamaṁ, tasmā tassa tāva vaṇṇanatthamidaṁ vuccati.

“Suṇātu me”ti-ādīnaṁ, padānaṁ atthanicchayaṁ.
Bhikkhavo sīlasampannā, sikkhākāmā suṇantu meti.

Ettha hi **suṇātū**ti idaṁ savanāṇattivacanaṁ. **Me**ti yo sāveti, tassa attaniddesavacanaṁ. **Bhanteti** sagāravasappatissavacanaṁ. **Saṁghoti** puggalasamūhavacanaṁ. Sabbameva c’etaṁ pātimokkhuddesakena paṭhamaṁ[2] vattabbavacanaṁ. Bhagavatā hi pātimokkhuddesaṁ anujānantena Rājagahe vuttaṁ tasmā yo pātimokkhaṁ uddisati, tena sace saṁghatthero hoti, “āvuso”ti vattabbaṁ. Sace navakataro hoti, Pāḷiyaṁ[3] āgatanayen’eva “bhante”ti vattabbaṁ, saṁghatthero vā hi pātimokkhaṁ uddiseyya “therādhikaṁ pātimokkhan”ti vacanato[4], navakataro vā “anujānāmi bhikkhave yo tattha bhikkhu byatto paṭibalo, tass’ādheyyaṁ pātimokkhan”ti vacanato[5].

“Saṁgho”ti iminā pana padena kiñcāpi avisesato puggalasamūho vutto, atha kho so dakkhiṇeyyasaṁgho, sammutisaṁgho cāti duvidho hoti. Tattha **dakkhiṇeyyasaṁghoti** aṭṭha Ariyapuggalasamūho vuccati, **sammutisaṁghoti** avisesena bhikkhusamūho, so idha adhippeto. So pan’esa kammavasena pañcavidho[6] hoti catuvaggo pañcavaggo dasavaggo vīsativaggo atirekavīsativaggoti. Tattha **catuvaggena** ṭhapetvā upasampadapavāraṇa-abbhānāni sabbaṁ saṁghakammaṁ kātuṁ vaṭṭati, **pañcavaggena** ṭhapetvā majjhimesu janapadesu upasampadañca abbhānakammañca sabbaṁ saṁghakammaṁ

1. Vi 3. 151; Vi 5. 235 piṭṭhesu.
2. Pātimokkhuddesakena (Ka)
3. Vi 3. 140 piṭṭhe.
4. Vi 3. 155 piṭṭhe (Therādheyyaṁ sabbattha)
5. Vi 3. 156 piṭṭhe.
6. Vi 3. 439 piṭṭhe.

ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ **ဒသဝဂ္ဂေန** အဗ္ဘာနကမ္မမတ္တံ ဌပေတွာ သဗ္ဗံ သံဃကမ္မံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ **ဝီသတိဝဂ္ဂေန** န ကိဉ္စိ သံဃကမ္မံ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ တထာ **အတိရေကဝီသတိဝဂ္ဂေန၊** ယော ပန စတုဝဂ္ဂါဒိနာ သံဃေန ကတ္တဗ္ဗံ ကမ္မံ ဦနကတရေန ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ အတိရေကေန ပန ဝဋ္ဋတီတိ ဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တော။ ဣမသ္မိံ ပနတ္ထေ စတုဝဂ္ဂံ ဥပါဒါယ သဗ္ဗောပိ သမ္မုတိသံဃော အဓိပ္ပေတော။

အဇ္ဇုပေါသထောတိ အဇ္ဇ ဥပေါသထဒိဝသော၊ ဧတေန အနုပေါသထ-ဒိဝသံ ပဋိက္ခိပတိ။ **ပန္နရသော**တိဣမိနာ အညံ ဥပေါသထဒိဝသံ ပဋိက္ခိပတိ။ ဒိဝသဝသေန ဟိ တယော ဥပေါသထာ စာတုဒ္ဒသိကော ပန္နရသိကော သာမဂ္ဂိဥပေါသထောတိ၊ ဧဝံ တယော ဥပေါသထာ ဝုတ္တာ။ တတ္ထ ဟေမန္တ-ဂိမှဝဿာနာနံ တိဏ္ဏံ ဥတူနံ တတိယသတ္တမပက္ခေသု ဒွေ ဒွေ ကတွာ ဆ **စာတုဒ္ဒသိကာ၊** အဝသေသာ အဋ္ဌာရသ **ပန္နရသိကာ**တိ ဧဝံ ဧကသံဝစ္ဆရေ စတုဝီသတိ ဥပေါသထာ၊ ဣဒံ တာဝ ပကတိစာရိတ္တံ။ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ သကိံ ပက္ခဿ စာတုဒ္ဒသေ ဝါ ပန္နရသေ ဝါ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသိတု”န္တိ[1] ဝစနတော ပန “အာဂန္တုကေဟိ အာဝါသိကာနံ အနုဝတ္တိတဗ္ဗ”န္တိအာဒိဝစန-တော[2] စ တထာရူပပစ္စယေ သတိ အညသ္မိမ္ပိ စာတုဒ္ဒသေ ဥပေါသထံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပုရိမဝဿံဝုဋ္ဌာနံ ပန ပုဗ္ဗကတ္တိကပုဏ္ဏမာ ဝါ, တေသံယေဝ သစေ ဘဏ္ဍနကာရကေဟိ ဥပဒ္ဒုတာ ပဝါရဏံ ပစ္စုက္ကဍ္ဎန္တိ၊ အထ ပုဗ္ဗကတ္တိကမာသဿ ကာဠပက္ခစာတုဒ္ဒသော ဝါ, ပစ္ဆိမကတ္တိကပုဏ္ဏမာ ဝါ, ပစ္ဆိမဝဿံဝုဋ္ဌာနဉ္စ ပစ္ဆိမကတ္တိကပုဏ္ဏမာ ဧဝါတိ[3] ဣမေ တယော ပဝါရဏာဒိဝသာပိ ဟောန္တိ၊ ဣဒမ္ပိ ပကတိစာရိတ္တမေဝ။ တထာရူပပစ္စယေ ပန သတိ ဒွိန္နံ ကတ္တိကပုဏ္ဏမာနံ ပုရိမေသု စာတုဒ္ဒသေသုပိ ပဝါရဏံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ယဒါ ပန ကောသမ္ဗ-ကက္ခန္ဓကေ[4] အာဂတနယေန ဘိန္နေ သံဃေ ဩသာရိတေ တသ္မိံ ဘိက္ခုသ္မိံ သံဃော တဿ ဝတ္ထုဿ ဝူပသမာယ သံဃဿ သာမဂ္ဂိံ ကရောတိ၊ တဒါ “တာဝဒေဝ ဥပေါသထော ကာတဗ္ဗော၊ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသိတဗ္ဗ”န္တိ ဝစနတော[5] ဌပေတွာ စာတုဒ္ဒသပန္နရသေ အညောပိ ယော ကောစိ ဒိဝသော **သာမဂ္ဂိဥပေါသထဒိဝသော** နာမ ဟောတိ၊ ပုရိမဝဿံဝုဋ္ဌာနံ ပန ကတ္တိကမာသဗ္ဘန္တရေ အယမေဝ သာမဂ္ဂိပဝါရဏာဒိဝသော နာမ ဟောတိ။ ဣတိ ဣမေသု တီသု ဒိဝသေသု “ပန္နရသော”တိဣမိနာ အညံ ဥပေါသထ-ဒိဝသံ ပဋိက္ခိပတိ။ တသ္မာ ယွာယံ “အဇ္ဇုပေါသထော”တိဝစနေန

၁-ဝိ ၃-၁၄၂-ပိဋ္ဌေ။
၂-ဝိ ၃-၁၈၄-ပိဋ္ဌေ။
၃-ပစ္ဆိမကတ္တိကပုဏ္ဏမာ ဧဝ ဝါ (က)
၄-ဝိ ၃-၄၈၀-ပိဋ္ဌေ။
၅-ဝိ ၃-၅၀၇-ပိဋ္ဌေ။

kātuṁ vaṭṭati, **dasavaggena** abbhānakammamattaṁ ṭhapetvā sabbaṁ saṁghakammaṁ kātuṁ vaṭṭati, **vīsativaggena** na kiñci saṁghakammaṁ kātuṁ na vaṭṭati, tathā **atirekavīsativaggena,** so pana catuvaggādinā saṁghena kattabbaṁ kammaṁ ūnakatarena kātuṁ na vaṭṭati, atirekena pana vaṭṭatīti dassanatthaṁ vutto. Imasmiṁ pan'atthe catuvaggaṁ upādāya sabbopi sammutisaṁgho adhippeto.

Ajj'uposathoti ajja uposathadivaso, etena anuposathadivasaṁ paṭikkhipati. **Pannaraso**ti iminā aññaṁ uposathadivasaṁ paṭikkhipati. Divasavasena hi tayo uposathā cātuddasiko pannarasiko sāmaggi-uposathoti evaṁ tayo uposathā vuttā. Tattha hemantagimhavassānānaṁ tiṇṇaṁ utūnaṁ tatiyasattamapakkhesu dve dve katvā cha **cātuddasikā,** avasesā aṭṭhārasa **pannarasikā**ti evaṁ ekasaṁvacchare catuvīsati uposathā. Idaṁ tāva pakaticārittaṁ. "Anujānāmi bhikkhave sakiṁ pakkhassa cātuddase vā pannarase vā pātimokkhaṁ uddisitun"ti[1] vacanato pana "āgantukehi āvāsikānaṁ anuvattitabban"ti-ādivacanato[2] ca tathārūpapaccaye sati aññasmimpi cātuddase uposathaṁ kātuṁ vaṭṭati, purimavassaṁvuṭṭhānaṁ pana pubbakattikapuṇṇamā vā, tesaṁ yeva sace bhaṇḍanakārakehi upaddutā pavāraṇaṁ paccukkaḍḍhanti, atha pubbakattikamāsassa kāḷapakkhacātuddaso vā, pacchimakattikapuṇṇamā vā, pacchimavassaṁvuṭṭhānañca Pacchimakattikapuṇṇamā evāti[3] ime tayo pavāraṇādivasāpi honti. Idampi pakaticārittameva. Tathārūpapaccaye pana sati dvinnaṁ kattikapuṇṇamānaṁ purimesu cātuddasesupi pavāraṇaṁ kātuṁ vaṭṭati. Yadā pana Kosambakakkhandhake[4] āgatanayena bhinne saṁghe osārite tasmiṁ bhikkhusmiṁ saṁgho tassa vatthussa vūpasamāya saṁghassa sāmaggiṁ karoti, tadā "tāvadeva uposatho kātabbo, pātimokkhaṁ uddisitabban"ti vacanato[5] ṭhapetvā cātuddasapannarase aññopi yo koci divaso **sāmaggi-uposathadivaso** nāma hoti, purimavassaṁvuṭṭhānaṁ pana kattikamāsabbhantare ayameva sāmaggipavāraṇādivaso nāma hoti. Iti imesu tīsu divasesu "pannaraso"ti iminā aññaṁ uposathadivasaṁ paṭikkhipati. Tasmā yv'āyaṁ "ajj'uposatho"ti vacanena

1. Vi 3. 142 piṭṭhe. 2. Vi 3. 184 piṭṭhe. 3. Pacchimakattikapuṇṇamā eva vā (Ka)
4. Vi 3. 480 piṭṭhe. 5. Vi 3. 507 piṭṭhe.

အနုပေါသထဒိဝသော ပဋိက္ခိတ္တော၊ တသ္မိံ ဥပေါသထော န ကာတဗ္ဗောယေဝ။ ယော ပနာယံ အညော ဥပေါသထဒိဝသော[၁]၊ တသ္မိံ ဥပေါသထော ကာတဗ္ဗော။ ကရောန္တေန ပန သစေ စာတုဒ္ဒသိကော ဟောတိ၊ ''အဇ္ဇုပေါသထော စာတုဒ္ဒသော''တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ သစေ ပန္နရသိကော ဟောတိ၊ "အဇ္ဇုပေါသထော ပန္နရသော"တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ သစေ သာမဂ္ဂီဥပေါသထော ဟောတိ၊ "အဇ္ဇုပေါသထော သာမဂ္ဂီ"တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။

ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လန္တိ ဧတ္ထ ပတ္တော ကာလော ဣမဿ ကမ္မဿာတိ ပတ္တကာလံ၊ ပတ္တကာလမေဝ ပတ္တကလ္လံ။ တဒေတံ ဣဓ စတူဟိ အင်္ဂေဟိ သင်္ဂဟိတံ။ ယထာဟု အဋ္ဌကထာစရိယာ—

"ဥပေါသထော ယာဝတိကာ စ ဘိက္ခူ ကမ္မပ္ပတ္တာ၊
သဘာဂါပတ္တိယော စ န ဝိဇ္ဇန္တိ။
ဝဇ္ဇနီယာ စ ပုဂ္ဂလာ တသ္မိံ န ဟောန္တိ၊
'ပတ္တကလ္လ'န္တိ ဝုစ္စတီ"တိ[၂]။

တတ္ထ **ဥပေါသထော**တိ တီသု ဥပေါသထဒိဝသေသု အညတရဥပေါသထဒိဝသော။ တသ္မိံ ဟိ သတိ ဣဒံ သံဃဿ ဥပေါသထကမ္မံ ပတ္တကလ္လံ နာမ ဟောတိ၊ နာသတိ။ ယထာဟ "န စ ဘိက္ခဝေ အနုပေါသထေ ဥပေါသထော ကာတဗ္ဗော၊ ယော ကရေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ"တိ[၃]။

ယာဝတိကာ စ ဘိက္ခူ ကမ္မပ္ပတ္တာတိ ယတ္တကာ ဘိက္ခူ တဿ ဥပေါသထကမ္မဿ ပတ္တာ ယုတ္တာ အနုရူပါ၊ သဗ္ဗန္တိမေန ပရိစ္ဆေဒေန စတ္တာရော ပကတတ္တာ[၄]၊ တေ စ ခေါ ဟတ္ထပါသံ အဝိဇဟိတွာ ဧကသီမာယံ ဌိတာ။

သီမာ စ နာမေသာ ဗဒ္ဓသီမာ အဗဒ္ဓသီမာတိ ဒုဝိဓာ ဟောတိ။ တတ္ထ ဧကာဒသ ဝိပတ္တိသီမာယော အတိက္ကမိတွာ တိဝိဓသမ္ပတ္တိယုတ္တာ နိမိတ္တေန နိမိတ္တံ သမ္ဗန္ဓိတွာ သမ္မတာ သီမာ **ဗဒ္ဓသီမာ** နာမ။ ''အတိခုဒ္ဒကာ, အတိမဟတီ, ခဏ္ဍနိမိတ္တာ, ဆာယာနိမိတ္တာ, အနိမိတ္တာ, ဗဟိသီမေ ဌိတာ သမ္မတာ, နဒိယာ သမ္မတာ, သမုဒ္ဒေ သမ္မတာ, ဇာတဿရေ သမ္မတာ, သီမာယ သီမံ သမ္ဘိန္ဒန္တေန သမ္မတာ, သီမာယ သီမံ အဇ္ဈောတ္ထရန္တေန သမ္မတာ"တိ ဣမာ ဟိ "ဧကာဒသဟိ အာကာရေဟိ သီမတော ကမ္မာနိ ဝိပဇ္ဇန္တီ"တိ[၅] ဝစနတော ဧကာဒသ ဝိပတ္တိသီမာယော နာမ။ တတ္ထ **အတိခုဒ္ဒကာ** နာမ ယတ္ထ ဧကဝီသတိ ဘိက္ခူ နိသီဒိတုံ န

၁-ဥပေါသထဒိဝသော နာမ ဟောတိ (သီ) ၂-ဝိ၊ ဋ္ဌ ၃-၁၄၄-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ဝိ ၃-၁၈၀-ပိဋ္ဌေ။
၄-စတ္တာရော ဘိက္ခူ ပကတတ္တာ (သျာ၊ ကံ) ၅-ဝိ ၅-၃၀၁-ပိဋ္ဌေ။

anuposathadivaso paṭikkhitto, tasmiṁ uposatho na kātabbo yeva. Yo pan'āyaṁ añño uposathadivaso[1], tasmiṁ uposatho kātabbo. Karontena pana sace cātuddasiko hoti, "ajj'uposatho cātuddaso"ti vattabbaṁ. Sace pannarasiko hoti, "ajj'uposatho pannaraso"ti vattabbaṁ. Sace sāmaggi-uposatho hoti, "ajj'uposatho sāmaggī"ti vattabbaṁ.

Yadi saṁghassa pattakallanti ettha patto kālo imassa kammassāti pattakālaṁ, pattakālameva pattakallaṁ. Tadetaṁ idha catūhi aṅgehi saṅgahitaṁ. Yath'āhu Aṭṭhakathācariyā—

"Uposatho yāvatikā ca bhikkhū kammappattā,
Sabhāgāpattiyo ca na vijjanti.
Vajjanīyā ca puggalā tasmiṁ na honti,
'**Pattakallan**'ti vuccatī"ti[2].

Tattha **uposatho**ti tīsu uposathadivasesu aññatara-uposathadivaso. Tasmiṁ hi sati idaṁ saṁghassa uposathakammaṁ pattakallaṁ nāma hoti, n'āsati. Yath'āha "na ca bhikkhave anuposathe uposatho kātabbo, yo kareyya, āpatti dukkaṭassā"ti[3].

Yāvatikā ca bhikkhū kammappattāti yattakā bhikkhū tassa uposathakammassa pattā yuttā anurūpā, sabbantimena paricchedena cattāro pakatattā[4], te ca kho hatthapāsaṁ avijahitvā ekasīmāyaṁ ṭhitā.

Sīmā ca nām'esā baddhasīmā abaddhasīmāti duvidhā hoti. Tattha ekādasa vipattisīmāyo atikkamitvā tividhasampattiyuttā nimittena nimittaṁ sambandhitvā sammatā sīmā **baddhasīmā** nāma. "Atikhuddakā, atimahatī, khaṇḍanimittā, chāyānimittā, animittā, bahisīme ṭhitasammatā, nadiyā sammatā, samudde sammatā, jātassare sammatā, sīmāya sīmaṁ sambhindantena sammatā, sīmāya sīmaṁ ajjhottharantena sammatā"ti imā hi "ekādasahi ākārehi sīmato kammāni vipajjantī"ti[5] vacanato ekādasa vipattisīmāyo nāma. Tattha **atikhuddakā** nāma yattha ekavīsati bhikkhū nisīdituṁ na

1. Uposathadivaso nāma hoti (Sī) 2. Vi-Ṭṭha 3. 344 piṭṭhe. 3. Vi 3. 190 piṭṭhe.
4. Cattāro bhikkhū pakatattā (Syā, Kaṁ) 5. Vi 5. 381 piṭṭhe.

သက္ကောန္တိ။ **အတိမဟတီ** နာမ ယာ အန္တမသော ကေသဂ္ဂမတ္တေနာပိ တိယောဇနံ အတိက္ကမိတွာ သမ္မတာ။ **ခဏ္ဍနိမိတ္တာ** နာမ အဃဋိတနိမိတ္တာ ဝုစ္စတိ၊ ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ နိမိတ္တံ ကိတ္တေတွာ အနုက္ကမေနေဝ ဒက္ခိဏာယ ပစ္ဆိမာယ ဥတ္တရာယ ဒိသာယ ကိတ္တေတွာ ပုန ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ ပုဗ္ဗကိတ္တိတံ ပဋိ-ကိတ္တေတွာ ဌပေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဧဝံ အခဏ္ဍနိမိတ္တာ ဟောတိ။ သစေ ပန အနုက္ကမေန အာဟရိတွာ ဥတ္တရာယ ဒိသာယ နိမိတ္တံ ကိတ္တေတွာ တတ္ထေဝ ဌပေတိ၊ ခဏ္ဍနိမိတ္တာ နာမ ဟောတိ။ အပရာပိ **ခဏ္ဍနိမိတ္တာ** နာမ ယာ အနိမိတ္တုပဂံ တစသာရရုက္ခံ ဝါ ခါဏုကံ ဝါ ပံသုပုဉ္ဇံ ဝါ ဝါလုကပုဉ္ဇံ ဝါ အညတရံ အန္တရာ ဧကံ နိမိတ္တံ ကတွာ သမ္မတာ။ **ဆာယာနိမိတ္တာ** နာမ ပဗ္ဗတစ္ဆာယာဒီနံ ယံ ကိဉ္စိ ဆာယံ နိမိတ္တံ ကတွာ သမ္မတာ။ **အနိမိတ္တာ** နာမ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ နိမိတ္တာနိ အကိတ္တေတွာ သမ္မတာ။ **ဗဟိသီမေ ဌိတသမ္မတာ** နာမ နိမိတ္တာနိ ကိတ္တေတွာ နိမိတ္တာနံ ဗဟိ ဌိတေန သမ္မတာ။ **နဒိယာ သမုဒ္ဒေ ဇာတဿရေ သမ္မတာ** နာမ ဧတေသု နဒီအာဒီသု သမ္မတာ။ သာ ဟိ ဧဝံ သမ္မတာပိ "သဗ္ဗာ ဘိက္ခဝေ နဒီ အသီမာ၊ သဗ္ဗော သမုဒ္ဒေါ အသီမော၊ သဗ္ဗော ဇာတဿရော အသီမော"တိ ဝစနတော[1] အသမ္မတာဝ ဟောတိ။ **သီမာယ သီမံ သမ္ဘိန္ဒန္တေန သမ္မတာ** နာမ အတ္တနော သီမာယ ပရေသံ သီမံ သမ္ဘိန္ဒန္တေန သမ္မတာ။ သစေ ဟိ ပေါရာဏကဿ ဝိဟာရဿ ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ အမ္ဗော စေဝ ဇမ္ဗု စာတိ ဒွေ ရုက္ခာ အညမညံ သံသဋ္ဌဝိဋပါ ဟောန္တိ၊ တေသု အမ္ဗဿ ပစ္ဆိမဒိသာဘာဂေ ဇမ္ဗု၊ ဝိဟာရသီမာ စ ဇမ္ဗုံ အန္တော ကတွာ အမ္ဗံ ကိတ္တေတွာ ဗဒ္ဓါ ဟောတိ၊ အထ ပစ္ဆာ တဿ ဝိဟာရဿ ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ ဝိဟာရေ ကတေ သီမံ ဗန္ဓန္တာ ဘိက္ခူ တံ အမ္ဗံ အန္တော ကတွာ ဇမ္ဗုံ ကိတ္တေတွာ ဗန္ဓန္တိ၊ သီမာယ သီမံ သမ္ဘိန္နာ ဟောတိ။ **သီမာယ သီမံ အဇ္ဈောတ္ထရန္တေန သမ္မတာ** နာမ အတ္တနော သီမာယ ပရေသံ သီမံ အဇ္ဈောတ္ထရန္တေန သမ္မတာ။ သစေ ဟိ ပရေသံ ဗဒ္ဓသီမံ သကလံ ဝါ တဿာ ပဒေသံ ဝါ အန္တော ကတွာ အတ္တနော သီမံ သမ္မန္နတိ၊ သီမာယ သီမံ အဇ္ဈောတ္ထရိတာ နာမ ဟောတိ။ ဣတိ ဣမာ ဧကာဒသ ဝိပတ္တိသီမာယော အတိက္ကမိတွာ သမ္မတာ။

တိဝိဓသမ္ပတ္တိယုတ္တာတိ နိမိတ္တသမ္ပတ္တိယာ ပရိသာသမ္ပတ္တိယာ ကမ္မဝါစာ-သမ္ပတ္တိယာ စ ယုတ္တာ။ တတ္ထ **နိမိတ္တသမ္ပတ္တိယာ ယုတ္တာ** နာမ ပဗ္ဗတနိမိတ္တံ, ပါသာဏနိမိတ္တံ, ဝနနိမိတ္တံ, ရုက္ခနိမိတ္တံ, မဂ္ဂနိမိတ္တံ, ဝမ္မိကနိမိတ္တံ, နဒီနိမိတ္တံ, ဥဒကနိမိတ္တန္တိ ဧဝံ ဝုတ္တေသု အဋ္ဌသု နိမိတ္တေသု တသ္မိံ တသ္မိံ ဒိသာဘာဂေ

၁-ဝိ ၃-၁၅၀-ပိဋ္ဌေ။

sakkonti. **Atimahatī** nāma, yā antamaso kesaggamatten'āpi tiyojanaṁ atikkamitvā sammatā. **Khaṇḍanimittā** nāma aghaṭitanimittā vuccati, puratthimāya disāya nimittaṁ kittetvā anukkamen'eva dakkhiṇāya pacchimāya uttarāya disāya kittetvā puna puratthimāya disāya pubbakittitaṁ paṭikittetvā ṭhapetuṁ vaṭṭati, evaṁ akkhaṇḍanimittā hoti. Sace pana anukkamena āharitvā uttarāya disāya nimittaṁ kittetvā tatth'eva ṭhapeti, khaṇḍanimittā nāma hoti. Aparāpi **khaṇḍanimittā** nāma yā animittupagaṁ tacasārarukkhaṁ vā khāṇukaṁ vā paṁsupuñjavālukapuñjānaṁ vā aññataraṁ antarā ekaṁ nimittaṁ katvā sammatā. **Chāyānimittā** nāma pabbatacchāyādīnaṁ yaṁ kiñci chāyaṁ nimittaṁ katvā sammatā. **Animittā** nāma sabbena sabbaṁ nimittāni akittetvā sammatā. **Bahisīme ṭhitasammatā** nāma nimittāni kittetvā nimittānaṁ bahi ṭhitena sammatā. **Nadiyā samudde jātassare sammatā** nāma etesu nadi-ādīsu sammatā. Sā hi evaṁ sammatāpi "sabbā bhikkhave nadī asīmā, sabbo samuddo asīmo, sabbo jātassaro asīmo"ti vacanato[1] asammatā'va hoti. **Sīmāya sīmaṁ sambhindantena sammatā** nāma attano sīmāya paresaṁ sīmaṁ sambhindantena sammatā. Sace hi porāṇakassa vihārassa puratthimāya disāya ambo c'eva jambū cāti dve rukkhā aññamaññaṁ saṁsaṭṭhaviṭapā honti, tesu ambassa pacchimadisābhāge jambū, vihārasīmā ca jambuṁ anto katvā ambaṁ kittetvā baddhā hoti, atha pacchā tassa vihārassa puratthimāya disāya vihāre kate sīmaṁ bandhantā bhikkhū taṁ ambaṁ anto katvā jambuṁ kittetvā bandhanti, sīmāya sīmaṁ sambhinnā hoti. **Sīmāya sīmaṁ ajjhottharantena sammatā** nāma attano sīmāya paresaṁ sīmaṁ ajjhottharantena sammatā. Sace hi paresaṁ baddhasīmaṁ sakalaṁ vā tassā padesaṁ vā anto katvā attano sīmaṁ sammannati, sīmāya sīmaṁ ajjhottharitā nāma hoti. Iti imā ekādasa vipattisīmāyo atikkamitvā sammatā.

Tividhasampattiyuttāti nimittasampattiyā parisāsampattiyā kammavācāsampattiyā ca yuttā. Tattha **nimittasampattiyā yuttā** nāma pabbatanimittaṁ, pāsāṇanimittaṁ, vananimittaṁ, rukkhanimittaṁ, magganimittaṁ, vammikanimittaṁ, nadinimittaṁ, udakanimittanti evaṁ vuttesu aṭṭhasu nimittesu tasmiṁ tasmiṁ disābhāge

1. Vi 3. 150 piṭṭhe.

ယထာလဒ္ဓါနိ နိမိတ္တုပဂါနိ နိမိတ္တာနိ "ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ ကိံ နိမိတ္တံ၊ ပဗ္ဗတော ဘန္တေ၊ ဧသော ပဗ္ဗတော နိမိတ္တ"န္တိအာဒိနာ နယေန သမ္မာ ကိတ္တေတွာ သမ္မတာ။ တတြေဒံ သင်္ခေပတော နိမိတ္တုပဂတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ— သုဒ္ဓပံသုသုဒ္ဓပါသာဏဥဘယမိဿကဝသေန ဟိ တိဝိဓောပိ **ပဗ္ဗတော** ဟတ္ထိပ္ပမာဏတော ပဋ္ဌာယ ဥဒ္ဓံ နိမိတ္တုပဂေါ၊ တတော ခုဒ္ဒကတရော န ဝဋ္ဋတိ။ **ပါသာဏနိမိတ္တေ** အယောဂုဠမ္ပိ[1] ပါသာဏသင်္ခမေဝ ဂစ္ဆတိ၊ တသ္မာ ယော ကောစိ ပါသာဏော ဥက္ကံသဝသေန ဟတ္ထိပ္ပမာဏတော ခုဒ္ဒကတရံ အာဒိံ ကတွာ ဟေဋ္ဌိမပရိစ္ဆေဒေန ဒွတ္တိံသပလဂုဠပိဏ္ဍပရိမာဏော နိမိတ္တုပဂေါ၊ န တတော ခုဒ္ဒကတရော။ ပိဋ္ဌိပါသာဏော ပန အတိမဟန္တောပိ ဝဋ္ဋတိ။ **ဝနနိမိတ္တေ** အန္တောသာရေဟိ ဝါ အန္တောသာရမိဿကေဟိ ဝါ ရုက္ခေဟိ စတုပဉ္စရုက္ခမတ္တမ္ပိ ဝနံ နိမိတ္တုပဂံ၊ တတော ဦနကတရံ န ဝဋ္ဋတိ။ **ရုက္ခော** ဇီဝန္တောယေဝ အန္တောသာရော ဘူမိယံ ပတိဋ္ဌိတော၊ အန္တမသော ဥဗ္ဗေဓတော အဋ္ဌင်္ဂုလော, ပရိဏာဟတော သူစိဒဏ္ဍကပ္ပမာဏောပိ နိမိတ္တုပဂေါ၊ တတော ခုဒ္ဒကတရော န ဝဋ္ဋတိ။ **မဂ္ဂေါ** ဇင်္ဃမဂ္ဂေါ ဝါ ဟောတု သကဋမဂ္ဂေါ ဝါ၊ ယော ဝိနိဝိဇ္ဈိတွာ ဒွေ တီဏိ ဂါမခေတ္တာနိ ဂစ္ဆတိ၊ တာဒိသော ဇင်္ဃသတ္ထသကဋသတ္ထေဟိ ဝလဉ္ဇိယမာနောယေဝ နိမိတ္တုပဂေါ၊ အဝလဉ္ဇိတော[2] န ဝဋ္ဋတိ။ **ဝမ္မိကော** ပန ဟေဋ္ဌိမပရိစ္ဆေဒေန တံဒိဝသံဇာတော အဋ္ဌင်္ဂုလုဗ္ဗေဓော ဂေါဝိသာဏမတ္တောပိ ဝမ္မိကော နိမိတ္တုပဂေါ၊ တတော ခုဒ္ဒကတရော န ဝဋ္ဋတိ။ ယံ ပန အဗဒ္ဓသီမာလက္ခဏေ **နဒိံ** ဝက္ခာမ၊ သာ နိမိတ္တုပဂါ၊ အညာ န ဝဋ္ဋတိ။ **ဥဒကံ** ယံ အသန္ဒမာနံ အာဝါဋပေါက္ခရဏီတဠာကဇာတဿရလောဏိသမုဒ္ဒါဒီသု ဌိတံ၊ တံ အာဒိံ ကတွာ အန္တမသော တင်္ခဏေယေဝ ပထဝိယံ ခဏိတေ အာဝါဋကေ ဃဋေဟိ အာဟရိတွာ ပူရိတမ္ပိ ယာဝ ကမ္မဝါစာပရိယောသာနာ သဏ္ဌမာနကံ[3] နိမိတ္တုပဂံ၊ ဣတရံ သန္ဒမာနံ ဝါ ဝုတ္တပရိစ္ဆေဒကာလံ အတိဋ္ဌန္တံ ဝါ ဘာဇနဂတံ ဝါ န ဝဋ္ဋတီတိ။

ပရိသာသမ္ပတ္တိယာ ယုတ္တာ နာမ သဗ္ဗန္တိမေန ပရိစ္ဆေဒေန စတူဟိ ဘိက္ခူဟိ သန္နိပတိတွာ ယာဝတိကာ တသ္မိံ ဂါမခေတ္တေ ဗဒ္ဓသီမံ ဝါ နဒိသမုဒ္ဒဇာတဿရေ ဝါ အနောက္ကမိတွာ ဌိတာ ဘိက္ခူ၊ တေ သဗ္ဗေ ဟတ္ထပါသေ ဝါ ကတွာ ဆန္ဒံ ဝါ အာဟရိတွာ သမ္မတာ။

၁-အယဂုဠံ (သီ၊ သျာ၊ ကံ)၊ အယဂုဠော (ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၁၁၉-ပိဋ္ဌေ။)

၂-အဝလဉ္ဇော (သီ)၊ အဝလဉ္ဇိယမာနော (သျာ)

၃-သဏ္ဌဟနကံ (သီ)

yathāladdhāni nimittupagāni nimittāni “puratthimāya disāya kiṁ nimittaṁ, pabbato bhante, eso pabbato nimittan”ti-ādinā nayena sammā kittetvā sammatā. Tatr’evaṁ saṅkhepato nimittupagatā veditabbā— suddhapaṁsusuddhapāsāṇa-ubhayamissakavasena hi tividhopi **pabbato** hatthippamāṇato paṭṭhāya uddhaṁ nimittupago, tato omakataro na vaṭṭati. **Pāsāṇanimitte** ayoguḷampi[1] pāsāṇasaṅkhameva gacchati, tasmā yo koci pāsāṇo ukkaṁsavasena hatthippamāṇato omakataraṁ ādiṁ katvā heṭṭhimaparicchedena dvattiṁsapalaguḷapiṇḍaparimāṇo nimittupago, na tato khuddakataro. Piṭṭhipāsāṇo pana atimahantopi vaṭṭati. **Vananimitte** antosārehi vā antosāramissakehi vā rukkhehi catupañcarukkhamattampi vanaṁ nimittupagaṁ, tato ūnakataraṁ na vaṭṭati. **Rukkho** jīvanto yeva antosāro bhūmiyaṁ patiṭṭhito, antamaso ubbedhato aṭṭhaṅgulo, pariṇāhato sūcidaṇḍakappamāṇopi nimittupago, tato omakataro na vaṭṭati. **Maggo** jaṅghamaggo vā hotu sakaṭamaggo vā, yo vinivijjhitvā dve tīṇi gāmakhettāni gacchati, tādiso jaṅghasatthasakaṭasatthehi valañjiyamāno yeva nimittupago, avalañjito[2] na vaṭṭati. **Vammiko** pana heṭṭhimaparicchedena taṁdivasaṁjāto aṭṭhaṅgulubbedho govisāṇamattopi vammiko nimittupago, tato omakataro na vaṭṭati. Yaṁ pana abaddhasīmālakkhaṇe **nadiṁ** vakkhāma, sā nimittupagā, aññā na vaṭṭati. **Udakaṁ** yaṁ asandamānaṁ āvāṭapokkharaṇītaḷākajātassaraloṇisamuddādīsu ṭhitaṁ, taṁ ādiṁ katvā antamaso taṅkhaṇe yeva pathaviyaṁ khaṇite āvāṭake ghaṭehi āharitvā pūritampi yāva kammavācāpariyosānā saṇṭhamānakaṁ[3] nimittupagaṁ, itaraṁ sandamānaṁ vā vuttaparicchedakālaṁ atiṭṭhantaṁ vā bhājanagataṁ vā na vaṭṭatīti.

Parisāsampattiyā yuttā nāma sabbantimena paricchedena catūhi bhikkhūhi sannipatitvā yāvatikā tasmiṁ gāmakhette baddhasīmaṁ vā nadisamuddajātassare vā anokkamitvā ṭhitā bhikkhū, te sabbe hatthapāse vā katvā chandaṁ vā āharitvā sammatā.

1. Ayagūthaṁ (Sī, Syā, Kaṁ), ayaguḷo (Vi-Ṭṭha 3. 319 piṭṭhe.)
2. Avalañjo (Sī), avalañjiyamāno (Syā)
3. Saṇṭhahanakaṁ (Sī)

ကမ္မဝါစာသမ္ပတ္တိယာ ယုတ္တာ နာမ "သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ ယာဝတာ သမန္တာ နိမိတ္တာ ကိတ္တိတာ"တိအာဒိနာ[1] နယေန ဝုတ္တာယ ပရိသုဒ္ဓါယ ဉတ္တိဒုတိယကမ္မဝါစာယ သမ္မတာ။ ဧဝံ ဧကာဒသ ဝိပတ္တိသီမာယော အတိက္ကမိတွာ တိဝိဓသမ္ပတ္တိယုတ္တာ နိမိတ္တေန နိမိတ္တံ သမ္ဗန္ဓိတွာ သမ္မတာ သီမာ "ဗဒ္ဓသီမာ"တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **ခဏ္ဍသီမာ သမာနသံဝါသသီမာ အဝိပ္ပဝါသ-သီမာ**တိ တဿာယေဝ ပဘေဒေါ။

အဗဒ္ဓသီမာ ပန ဂါမသီမာ, သတ္တဗ္ဘန္တရသီမာ, ဥဒကုက္ခေပသီမာတိ တိဝိဓာ။ တတ္ထ ယာဝတာ ဧကံ ဂါမက္ခေတ္တံ၊ အယံ **ဂါမသီမာ** နာမ။ အဂါမကေ အရညေ သမန္တာ သတ္တဗ္ဘန္တရာ **သတ္တဗ္ဘန္တရသီမာ** နာမ။ တတ္ထ **အဂါမကံ နာမ အရညံ** ဝိဉ္ဈာဋဝိအာဒိသု[2] ဝါ သမုဒ္ဒမဇ္ဈေ ဝါ မစ္ဆဗန္ဓာနံ အဂမနပထေသု ဒီပကေသု လဗ္ဘတိ။ **သမန္တာ သတ္တဗ္ဘန္တရာ**တိ မဇ္ဈေ ဌိတာနံ သဗ္ဗဒိသာသု သတ္တဗ္ဘန္တရာ ဝိနိဗ္ဗေဓေန စုဒ္ဒသ ဟောန္တိ။ တတ္ထ ဧကံ အဗ္ဘန္တရံ အဋ္ဌဝီသတိ-ဟတ္ထပ္ပမာဏံ ဟောတိ၊ အယဉ္စ သီမာ ပရိသာဝသေန ဝဍ္ဎတိ၊ တသ္မာ သမန္တာ ပရိသာပရိယန္တတော ပဋ္ဌာယ အဗ္ဘန္တရပရိစ္ဆေဒေါ[3] ကာတဗ္ဗော။ သစေ ပန ဒွေ သံဃာ ဝိသုံ ဥပေါသထံ ကရောန္တိ၊ ဒွိန္နံ သတ္တဗ္ဘန္တရာနံ အန္တရေ အညမေကံ သတ္တဗ္ဘန္တရံ ဥပစာရတ္ထာယ ဌပေတဗ္ဗံ။ ယာ ပနေသာ "သဗ္ဗာ ဘိက္ခဝေ နဒီ အသီမာ"တိအာဒိနာ[4] နယေန နဒီအာဒီနံ သီမဘာဝံ ပဋိက္ခိပိတွာ ပုန "နဒိယာ ဝါ ဘိက္ခဝေ သမုဒ္ဒေ ဝါ ဇာတဿရေ ဝါ ယံ မဇ္ဈိမဿ ပုရိသဿ သမန္တာ ဥဒကုက္ခေပါ၊ အယံ တတ္ထ သမာနသံဝါသာ ဧကုပေါသထာ"တိ[4] ဝုတ္တာ အယံ **ဥဒကုက္ခေပသီမာ** နာမ။ တတ္ထ ယဿာ ဓမ္မိကာနံ ရာဇူနံ ကာလေ အန္ဝဍ္ဎမာသံ အနုဒသာဟံ အနုပဉ္စာဟံ အနတိက္ကမိတွာ ဒေဝေ ဝဿန္တေ ဝလာဟကေသု ဝိဂတမတ္တေသု သောတံ ပစ္ဆိဇ္ဇတိ၊ အယံ နဒီသင်္ချံ န ဂစ္ဆတိ။ ယဿာ ပန ဤဒိသေ သုဝုဋ္ဌိကာလေ ဝဿာနဿ စတုမာသေ သောတံ န ပစ္ဆိဇ္ဇတိ၊ ယတ္ထ တိတ္ထေန ဝါ အတိတ္ထေန ဝါ သိက္ခာကရဏီယေ အာဂတလက္ခဏေန တိမဏ္ဍလံ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ အန္တရ-ဝါသကံ အနုက္ခိပိတွာ ဥတ္တရန္တိယာ ဘိက္ခုနိယာ ဧကဒွင်္ဂုလမတ္တမ္ပိ အန္တရ-ဝါသကော တေမိယတိ၊ ( )[5] အယံ သမုဒ္ဒံ ဝါ ပဝိသတု တဠာကံ ဝါ၊ ပဘဝတော ပဋ္ဌာယ **နဒီ** နာမ။ **သမုဒ္ဒေါ** ပါကဋောယေဝ။ ယော ပန ကေနစိ ခဏိတွာ အကတော သယံဇာတော သောဗ္ဘော သမန္တတော အာဂတေန

၁-ဝိ ၃-၁၄၄-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိဇ္ဈာဋဝိအာဒိသု (က) ၃-သတ္တဗ္ဘန္တရပရိစ္ဆေဒေါ (ကံ)
၄-ဝိ ၃-၁၅၀-ပိဋ္ဌေ။ ၅-(အယံ နဒီသင်္ချံ ဂစ္ဆတိ) သျာ ကံ-ပေါတ္ထကေသု ဒိဿတိ။

Kammavācāsampattiyā yuttā nāma “suṇātu me bhante saṁgho, yāvatā samantā nimittā kittitā”ti-ādinā[1] nayena vuttāya parisuddhāya ñattidutiyakammavācāya sammatā. Evaṁ ekādasa vipattisīmāyo atikkamitvā tividhasampattiyuttā nimittena nimittaṁ sambandhitvā sammatā sīmā “baddhasīmā”ti veditabbā. **Khaṇḍasīmā samānasaṁvāsasīmā avippavāsasīmā**ti tassā yeva pabhedo.

Abaddhasīmā pana gāmasīmā, sattabbhantarasīmā, udakukkhepasīmāti tividhā. Tattha yāvatā ekaṁ gāmakkhettaṁ, ayaṁ **gāmasīmā** nāma. Agāmake araññe samantā sattabbhantarā **sattabbhantarasīmā** nāma. Tattha **agāmakaṁ** nāma **araññaṁ** viñjhāṭavi-ādīsu[2] vā samuddamajjhe vā macchabandhānaṁ agamanapathesu dīpakesu labbhati. **Samantā sattabbhantarā**ti majjhe ṭhitānaṁ sabbadisāsu sattabbhantarā vinibbedhena cuddasa honti. Tattha ekaṁ abbhantaraṁ aṭṭhavīsatihatthappamāṇaṁ hoti, ayañca sīmā parisāvasena vaḍḍhati, tasmā samantā parisāpariyantato paṭṭhāya abbhantaraparicchedo[3] kātabbo. Sace pana dve saṁghā visuṁ uposathaṁ karonti, dvinnaṁ sattabbhantarānaṁ antare aññamekaṁ sattabbhantaraṁ upacāratthāya ṭhapetabbaṁ. Yā pan’esā “sabbā bhikkhave nadī asīmā”ti-ādinā[4] nayena nadi-ādīnaṁ sīmabhāvaṁ paṭikkhipitvā puna “nadiyā vā bhikkhave samudde vā jātassare vā yaṁ majjhimassa purisassa samantā udakukkhepā, ayaṁ tattha samānasaṁvāsā ekūposathā”ti[4] vuttā ayaṁ **udakukkhepasīmā** nāma. Tattha yassā dhammikānaṁ rājūnaṁ kāle anvaḍḍhamāsaṁ anudasāhaṁ anupañcāhaṁ anatikkamitvā deve vassante valāhakesu vigatamattesu sotaṁ pacchijjati, ayaṁ nadisaṅkhyaṁ na gacchati. Yassā pana īdise suvuṭṭhikāle vassānassa catumāse sotaṁ na pacchijjati, yattha titthena vā atitthena vā Sikkhākaraṇīye āgatalakkhaṇena timaṇḍalaṁ paṭicchādetvā antaravāsakaṁ anukkhipitvā uttarantiyā bhikkhuniyā ekadvaṅgulamattampi antaravāsako temiyati, ( )[5] ayaṁ samuddaṁ vā pavisatu taḷākaṁ vā, pabhavato paṭṭhāya **nadī** nāma. **Samuddo** pākaṭo yeva. Yo pana kenaci khaṇitvā akato sayaṁjāto sobbho samantato āgatena

1. Vi 3. 144 piṭṭhe.
2. Vijjhāṭavi-ādīsu (Ka)
3. Sattabbhantaraparicchedo (Kaṁ)
4. Vi 3. 150 piṭṭhe.
5. (Ayaṁ nadisaṅkhyaṁ gacchati) Syā-Kaṁ-potthakesu dissati.

ဥဒကေန ပူရိတော တိဋ္ဌတိ၊ ယတ္ထ နဒိယံ ဝုတ္တပ္ပကာရေ ဝဿကာလေ ဥဒကံ သန္တိဋ္ဌတိ၊ အယံ **ဇာတဿရော** နာမ။ ယောပိ နဒိံ ဝါ သမုဒ္ဒံ ဝါ ဘိန္ဒိတွာ နိက္ခန္တဥဒကေန ခတော သောဗ္ဘော ဧတံ လက္ခဏံ ပါပုဏာတိ၊ အယမ္ပိ **ဇာတဿရောယေဝ**။

ယံ မဇ္ဈိမဿ ပုရိသဿ သမန္တာ ဥဒကုက္ခေပေါတိ ယံ ဌာနံ ထာမမဇ္ဈိမဿ ပုရိသဿ သမန္တတော ဥဒကုက္ခေပေန ပရိစ္ဆိန္နံ၊ တတ္ထ ယထာ အက္ခဓုတ္တာ ဒါရုဂုဠံ ခိပန္တိ၊ ဧဝံ ဥဒကံ ဝါ ဝါလုကံ ဝါ ဟတ္ထေန ဂဟေတွာ မဇ္ဈိမေန ပုရိသေန သဗ္ဗထာမေန ခိပိတဗ္ဗံ၊ တတ္ထ ယတ္ထ ဧဝံ ခိတ္တံ ဥဒကံ ဝါ ဝါလုကံ ဝါ ပတတိ၊ အယံ **ဥဒကုက္ခေပေါ** နာမ။

အယံ တတ္ထ သမာနသံဝါသာ ဧကူပေါသထာတိ အယံ တေသု နဒိအာဒီသု ဥဒကုက္ခေပပရိစ္ဆိန္နာ သီမာ သမာနသံဝါသာ စေဝ ဧကူပေါသထာ စ၊ အယံ ပန ဧတေသံ နဒိအာဒီနံ အန္တောယေဝ လဗ္ဘတိ၊ န ဗဟိ။ တသ္မာ နဒိယာ ဝါ ဇာတဿရေ ဝါ ယတ္တကံ ပဒေသံ ပကတိဝဿကာလေ စတူသု မာသေသု ဥဒကံ ဩတ္ထရတိ၊ သမုဒ္ဒေ ယသ္မိံ ပဒေသေ ပကတိဝီစိယော ဩတ္ထရိတွာ[၁] သဏ္ဌဟန္တိ၊ တတော ပဋ္ဌာယ ကပ္ပိယဘူမိ၊ တတ္ထ ဌတွာ ဥပေါသထာဒိကမ္မံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဒုဗ္ဗုဋ္ဌိကာလေ ဝါ ဂိမှေ ဝါ နဒိဇာတဿရေသု သုက္ခေသုပိ သာ ဧဝ ကပ္ပိယဘူမိ၊ သစေ ပန သုက္ခေ ဇာတဿရေ ဝါပိံ ဝါ ခဏန္တိ၊ ဝပ္ပံ ဝါ ကရောန္တိ၊ တံ ဌာနံ ဂါမခေတ္တံ ဟောတိ။ ယာ ပနေသာ “ကပ္ပိယဘူမီ”တိ ဝုတ္တာ၊ တတော ဗဟိ ဥဒကုက္ခေပသီမာ န ဂစ္ဆတိ၊ အန္တောယေဝ ဂစ္ဆတိ၊ တသ္မာ တေသံ အန္တော ပရိသာပရိယန္တတော ပဋ္ဌာယ.သမန္တာ ဥဒကုက္ခေပပရိစ္ဆေဒေါ ကာတဗ္ဗော။ သစေ ပန ဒွေ သံဃာ ဝိသုံ ဝိသုံ ဥပေါသထာဒိကမ္မံ ကရောန္တိ၊ ဒွိန္နံ ဥဒကုက္ခေပါနံ အန္တရေ အညော ဧကော ဥဒကုက္ခေပေါ ဥပစာရတ္ထာယ ဌပေတဗ္ဗော။ အယံ ဟိ သတ္တဗ္ဘန္တရသီမာ စ ဥဒကုက္ခေပသီမာ စ ဘိက္ခူနံ ဌိတောကာသတော ပဋ္ဌာယ လဗ္ဘတိ၊ ပရိစ္ဆေဒဗ္ဘန္တရေ ဟတ္ထပါသံ ဝိဇဟိတွာ ဌိတောပိ ပရိစ္ဆေဒတော ဗဟိ အညံ တတ္တကံယေဝ ပရိစ္ဆေဒံ အနတိက္ကမိတွာ ဌိတောပိ ကမ္မံ ကောပေတိ၊ ဣဒံ သဗ္ဗအဋ္ဌကထာသု[၂] သန္နိဋ္ဌာနံ။ ဧဝံ **အဗဒ္ဓသီမာ** ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဣတိ ဣမံ ဗဒ္ဓသီမာ’ဗဒ္ဓသီမာဝသေန ဒုဝိဓံ သီမံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ “တေ စ ခေါ ဟတ္ထပါသံ အဝိဇဟိတွာ ဧကသီမာယံ ဌိတာ”တိ။ တေသု ဟိ စတူသု ဘိက္ခူသု ဧကသီမာယံ ဟတ္ထပါသံ အဝိဇဟိတွာ

၁-ဩတ္ထရိတွာ (က)၊ ဩသရိတွာ (သီ၊ သျာ၊ ကံ) ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၁၃၆-ပိဋ္ဌေ ပဿိတဗ္ဗံ။
၂-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၁၃၄-ပိဋ္ဌေ။

udakena pūrito tiṭṭhati, yattha nadiyaṁ vuttappakāre vassakāle udakaṁ santiṭṭhati, ayaṁ **jātassaro** nāma. Yopi nadiṁ vā samuddaṁ vā bhinditvā nikkhanta-udakena khato sobbho etaṁ lakkhaṇaṁ pāpuṇāti, ayampi **jātassaro** yeva.

Yaṁ majjhimassa purisassa samantā udakukkhepāti yaṁ ṭhānaṁ thāmamajjhimassa purisassa samantato udakukkhepena paricchinnaṁ, tattha yathā akkhadhuttā dāruguḷaṁ khipanti, evaṁ udakaṁ vā vālukaṁ vā hatthena gahetvā majjhimena purisena sabbathāmena khipitabbaṁ, tattha yattha evaṁ khittaṁ udakaṁ vā vālukaṁ vā patati, ayaṁ **udakukkhepo** nāma.

Ayaṁ tattha samānasaṁvāsā ekūposathāti ayaṁ tesu nadi-ādīsu udakukkhepaparicchinnā sīmā samānasaṁvāsā c'eva ekūposathā ca. Ayaṁ pana etesaṁ nadi-ādīnaṁ anto yeva labbhati, na bahi. Tasmā nadiyā vā jātassare vā yattakaṁ padesaṁ pakativassakāle catūsu māsesu udakaṁ ottharati, samudde yasmiṁ padese pakativīciyo ottharitvā[1] saṇṭhahanti, tato paṭṭhāya kappiyabhūmi, tattha ṭhatvā uposathādikammaṁ kātuṁ vaṭṭati. Dubbuṭṭhikāle vā gimhe vā nadijātassaresu sukkhesupi sā eva kappiyabhūmi. Sace pana sukkhe jātassare vāpiṁ vā khaṇanti, vappaṁ vā karonti, taṁ ṭhānaṁ gāmakkhettaṁ hoti. Yā pan'esā "kappiyabhūmī"ti vuttā, tato bahi udakukkhepasīmā na gacchati, anto yeva gacchati, tasmā tesaṁ anto parisāpariyantato paṭṭhāya samantā udakukkhepaparicchedo kātabbo. Sace pana dve saṁghā visuṁ visuṁ uposathādikammaṁ karonti, dvinnaṁ udakukkhepānaṁ antare añño eko udakukkhepo upacāratthāya ṭhapetabbo. Ayaṁ hi sattabbhantarasīmā ca udakukkhepasīmā ca bhikkhūnaṁ ṭhitokāsato paṭṭhāya labbhati, paricchedabbhantare hatthapāsaṁ vijahitvā ṭhitopi paricchedato bahi aññaṁ tattakaṁ yeva paricchedaṁ anatikkamitvā ṭhitopi kammaṁ kopeti. Idaṁ sabba-aṭṭhakathāsu[2] sanniṭṭhānaṁ. Evaṁ **abaddhasīmā** veditabbā. Iti imaṁ baddhasīmā'baddhasīmāvasena duvidhaṁ sīmaṁ sandhāy'etaṁ vuttaṁ "te ca kho hatthapāsaṁ avijahitvā ekasīmāyaṁ ṭhitā"ti. Tesu hi catūsu bhikkhūsu ekasīmāyaṁ hatthapāsaṁ avijahitvā

1. Otaritvā (Ka), osaritvā (Sī, Syā, Kaṁ) Vi-Ṭṭha 3. 336 piṭṭhe passitabbaṁ.
2. Vi-Ṭṭha 3. 334 piṭṭhe.

ဌိတေသွေဝေတံ သံဃဿ ဥပေါသထကမ္မံ ပတ္တကလ္လံ နာမ ဟောတိ၊ န ဣတရထာ။ ယထာဟ "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ စတုန္နံ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသိတု"န္တိ[၁]။

သဘာဂါပတ္တိယော စ န ဝိဇ္ဇန္တီတိ ဧတ္ထ ယံ သဗ္ဗော သံဃော ဝိကာလဘောဇနာဒိနာ သဘာဂဝတ္ထုနာ လဟုကာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ၊ ဧဝရူပါ ဝတ္ထုသဘာဂါ "သဘာဂါ"တိ ဝုစ္စတိ၊ ဝိကာလဘောဇနပစ္စယာ အာပန္နံ ပန အာပတ္တိသဘာဂံ အနတိရိတ္တဘောဇနပစ္စယာ အာပန္နဿ သန္တိကေ ဒေသေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သဘာဂါပတ္တိယာ ပန သတိ တေဟိ ဘိက္ခူဟိ ဧကော ဘိက္ခု သာမန္တာ အာဝါသာ သဇ္ဇုကံ ပါဟေတဗ္ဗော "ဂစ္ဆာဝုသော၊ တံ အာပတ္တိံ ပဋိကရိတွာ အာဂစ္ဆ၊ မယံ တေ သန္တိကေ အာပတ္တိံ ပဋိကရိဿာမာ"တိ၊ ဧဝံ စေတံ လဘေထ၊ ဣစ္စေတံ ကုသလံ၊ နော စေ လဘေထ၊ ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ ပဋိဗလေန သံဃော ဉာပေတဗ္ဗော "သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ သဗ္ဗော သံဃော သဘာဂံ အာပတ္တိံ အာပန္နော၊ ယဒါ အညံ ဘိက္ခုံ သုဒ္ဓံ အနာပတ္တိကံ ပဿိဿတိ၊ တဒါ တဿ သန္တိကေ တံ အာပတ္တိံ ပဋိကရိဿတီ"တိ[၂] ဝတွာ ဥပေါသထော ကာတဗ္ဗော။ သစေ ပန ဝေမတိကော ဟောတိ၊ "သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ သဗ္ဗော သံဃော သဘာဂါယ အာပတ္တိယာ ဝေမတိကော၊ ယဒါ နိဗ္ဗေမတိကော ဘဝိဿတိ၊ တဒါ တံ အာပတ္တိံ ပဋိကရိဿတီ"တိ[၂] ဝတွာ ဥပေါသထော ကာတဗ္ဗော။ သစေ ပနေတ္ထ ကောစိ တံ သဘာဂံ အာပတ္တိံ ဒေသေတုံ ဝဋ္ဋတီတိ မညမာနော ဧကဿ သန္တိကေ ဒေသေတိ၊ ဒေသိတာ သုဒေသိတာဝ။ အညံ ပန ဒေသနာပစ္စယာ ဒေသကော, ပဋိဂ္ဂဟဏပစ္စယာ ပဋိဂ္ဂါဟကော စာတိ ဥဘောပိ ဒုက္ကဋံ အာပဇ္ဇန္တိ၊ တံ နာနာဝတ္ထုကံ ဟောတိ၊ တဿာ အညမညံ ဒေသေတဗ္ဗံ။ ဧတ္တာဝတာ တေ ဒွေ[၃] နိရာပတ္တိကာ ဟောန္တိ၊ တေသံ သန္တိကေ သေသေဟိ သဘာဂါပတ္တိယော ဒေသေတဗ္ဗာ ဝါ အာရောစေတဗ္ဗာ ဝါ။ သစေ တေ ဧဝံ အကတွာ ဥပေါသထံ ကရောန္တိ၊ "ပါရိသုဒ္ဓိံ အာယသ္မန္တော အာရောစေထာ"တိအာဒိနာ[၄] နယေန သာပတ္တိကဿ ဥပေါသထကရဏေ ပညတ္တံ ဒုက္ကဋံ အာပဇ္ဇန္တိ။ သစေ သဗ္ဗော သံဃော သဘာဂါပတ္တိယာ သတိ ဝုတ္တဝိဓိံ အကတွာ ဥပေါသထံ ကရောတိ၊ ဝုတ္တနယေနေဝ သဗ္ဗော သံဃော အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ သဘာဂါပတ္တိယာ သတိ သံဃဿ

၁-ဝိ ၃-၁၆၇-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၃-၁၇၀-ပိဋ္ဌေ။
၃-တေ (သီ၊ သျာ)၊ ဒွေ (ကံ) ၄-ဝိ ၃-၁၄၀-ပိဋ္ဌေ။

ṭhitesv'ev'etaṁ saṁghassa uposathakammaṁ pattakallaṁ nāma hoti, na itarathā. Yath'āha "anujānāmi bhikkhave catunnaṁ pātimokkhaṁ uddisitun"ti[1].

Sabhāgāpattiyo ca na vijjantīti ettha yaṁ sabbo saṁgho vikālabhojanādinā sabhāgavatthunā lahukāpattiṁ āpajjati, evarūpā vatthusabhāgā "sabhāgā"ti vuccati, vikālabhojanapaccayā āpannaṁ pana āpattisabhāgaṁ anatirittabhojanapaccayā āpannassa santike desetuṁ vaṭṭati. Sabhāgāpattiyā pana sati tehi bhikkhūhi eko bhikkhu sāmantā āvāsā sajjukaṁ pāhetabbo "gacch'āvuso, taṁ āpattiṁ paṭikaritvā āgaccha, mayaṁ te santike āpattiṁ paṭikarissāmā"ti. Evaṁ c'etaṁ labhetha, icc'etaṁ kusalaṁ, no ce labhetha, byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo "suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ sabbo saṁgho sabhāgaṁ āpattiṁ āpanno, yadā aññaṁ bhikkhuṁ suddhaṁ anāpattikaṁ passissati, tadā tassa santike taṁ āpattiṁ paṭikarissatī"ti[2] vatvā uposatho kātabbo. Sace pana vematiko hoti, "suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ sabbo saṁgho sabhāgāya āpattiyā vematiko, yadā nibbematiko bhavissati, tadā taṁ āpattiṁ paṭikarissatī"ti[2] vatvā uposatho kātabbo. Sace pan'ettha koci taṁ sabhāgaṁ āpattiṁ desetuṁ vaṭṭatīti maññamāno ekassa santike deseti, desitā sudesitā'va. Aññaṁ pana desanāpaccayā desako, paṭiggahaṇapaccayā paṭiggāhako cāti ubhopi dukkaṭaṁ āpajjanti, taṁ nānāvatthukaṁ hoti, tasmā aññamaññaṁ desetabbaṁ. Ettāvatā te dve[3] nirāpattikā honti, tesaṁ santike sesehi sabhāgāpattiyo desetabbā vā ārocetabbā vā. Sace te evaṁ akatvā uposathaṁ karonti, "pārisuddhiṁ āyasmanto ārocethā"ti-ādinā[4] nayena sāpattikassa uposathakaraṇe paññattaṁ dukkaṭaṁ āpajjanti. Sace sabbo saṁgho sabhāgāpattiyā sati vuttavidhiṁ akatvā uposathaṁ karoti, vuttanayen'eva sabbo saṁgho āpattiṁ āpajjati, tasmā sabhāgāpattiyā sati saṁghassa

1. Vi 3. 167 piṭṭhe.
2. Vi 3. 170 piṭṭhe.
3. Te (Sī, Syā), dve (Kaṁ)
4. Vi 3. 140 piṭṭhe.

ပတ္တကလ္လံ နာမ န ဟောတိ၊ တေန ဝုတ္တံ “သဘာဂါပတ္တိယော စ န ဝိဇ္ဇန္တီ”တိ။ တေသု ဟိ သဘာဂါပတ္တီသု အဝိဇ္ဇမာနာသု ဝိသဘာဂါပတ္တီသု ဝိဇ္ဇမာနာသုပိ ပတ္တကလ္လံ ဟောတိယေဝ။

ဝဇ္ဇနီယာ စ ပုဂ္ဂလာ တသ္မိံ န ဟောန္တီတိ “န ဘိက္ခဝေ သဂဟဋ္ဌာယ ပရိသာယ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသိတဗ္ဗံ၊ ယော ဥဒ္ဒိသေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ ဝစနတော[၁] ဂဟဋ္ဌော, “န ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနိယာ နိသိန္နပရိသာယ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသိတဗ္ဗ”န္တိအာဒိနာ[၂] နယေန ဝုတ္တာ ဘိက္ခုနီ, သိက္ခမာနာ, သာမဏေရော, သာမဏေရီ, သိက္ခာပစ္စက္ခာတကော, အန္တိမဝတ္ထုအဇ္ဈာပန္နကော, အာပတ္တိယာ အဒဿနေ ဥက္ခိတ္တကော, အာပတ္တိယာ အပ္ပဋိကမ္မေ ဥက္ခိတ္တကော, ပါပိကာယ ဒိဋ္ဌိယာ အပ္ပဋိနိဿဂ္ဂေ ဥက္ခိတ္တကော, ပဏ္ဍကော, ထေယျသံဝါသကော, တိတ္ထိယပက္ကန္တကော, တိရစ္ဆာနဂတော, မာတုဃာတကော, ပိတုဃာတကော အရဟန္တဃာတကော, ဘိက္ခုနိဒူသကော, သံဃဘေဒကော, လောဟိတုပ္ပါဒကော, ဥဘတောဗျဉ္ဇနကောတိ ဣမေ ဝီသတိ စာတိ ဧကဝီသတိ ပုဂ္ဂလာ ဝဇ္ဇနီယာ နာမ၊ တေ ဟတ္ထပါသတော ဗဟိကရဏဝသေန ဝဇ္ဇေတဗ္ဗာ။ ဧတေသု ဟိ တိဝိဓေ ဥက္ခိတ္တကေ သတိ ဥပေါသထံ ကရောန္တော သံဃော ပါစိတ္တိယံ အာပဇ္ဇတိ၊ သေသေသု ဒုက္ကဋံ။ ဧတ္ထ စ **တိရစ္ဆာနဂတော**တိ ယဿ ဥပသမ္ပဒါ ပဋိက္ခိတ္တာ၊ တိတ္ထိယာ ဂဟဋ္ဌေနေဝ သင်္ဂဟိတာ။ ဧတေပိ ဟိ ဝဇ္ဇနီယာ နာမ။ ဧဝံ ပတ္တကလ္လံ ဣမေဟိ စတူဟိ အင်္ဂေဟိ သင်္ဂဟိတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

သံဃော ဥပေါသထံ ကရေယျာတိ ဣမိနာ ယေ တေ အပရေပိ တယော ဥပေါသထာ သံဃေ ဥပေါသထော, ဂဏေ ဥပေါသထော, ပုဂ္ဂလေ ဥပေါသထောတိ၊ ဧဝံ ကာရကဝသေန တယော ဥပေါသထာ ဝုတ္တာ၊ တေသု ဣတရေ ဒွေ ပဋိက္ခိပိတွာ သံဃေ ဥပေါသထမေဝ ဒီပေတိ။ **ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသေယျာ**တိ ဣမိနာ ယေ တေ အပရေပိ တယော ဥပေါသထာ သုတ္တုဒ္ဒေသော, ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထော, အဓိဋ္ဌာနဥပေါသထောတိ၊ ဧဝံ ကတ္တဗ္ဗာကာရဝသေန တယော ဥပေါသထာ ဝုတ္တာ၊ တေသု ဣတရေ ဒွေ ပဋိက္ခိပိတွာ သုတ္တုဒ္ဒေသမေဝ ဒီပေတိ။ **သုတ္တုဒ္ဒေသော** နာမ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသော ဝုစ္စတိ၊ သော ဒုဝိဓော ဩဝါဒပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသော စ အာဏာပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသော စ။ တတ္ထ

၁-ဝိ ၃-၁၅၅-ပိဋ္ဌေ။
၂-ဝိ ၃-၁၀၉-ပိဋ္ဌေ။

pattakallaṁ nāma na hoti. Tena vuttaṁ “sabhāgāpattiyo ca na vijjantī”ti. Etāsu hi sabhāgāpattīsu avijjamānāsu visabhāgāpattīsu vijjamānāsupi pattakallaṁ hoti yeva.

Vajjanīyā ca puggalā tasmiṁ na hontīti “na bhikkhave sagahaṭṭhāya parisāya pātimokkhaṁ uddisitabbaṁ, yo uddiseyya āpatti dukkaṭassā”ti vacanato[1] gahaṭṭho, “na bhikkhave bhikkhuniyā nisinnaparisāya pātimokkhaṁ uddisitabban”ti-ādinā[2] nayena vuttā bhikkhunī, sikkhamānā, sāmaṇero, sāmaṇerī, sikkhāpaccakkhātako, antimavatthu-ajjhāpannako, āpattiyā adassane ukkhittako, āpattiyā appaṭikamme ukkhittako, pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge ukkhittako, paṇḍako, theyyasaṁvāsako, titthiyapakkantako, tiracchānagato, mātughātako, pitughātako, arahantaghātako, bhikkhunidūsako, saṁghabhedako, lohituppādako, ubhatobyañjanakoti ime vīsati cāti ekavīsati puggalā vajjanīyā nāma, te hatthapāsato bahikaraṇavasena vajjetabbā. Etesu hi tividhe ukkhittake sati uposathaṁ karonto saṁgho pācittiyaṁ āpajjati, sesesu dukkaṭaṁ. Ettha ca **tiracchānagato**ti yassa upasampadā paṭikkhittā, titthiyā gahaṭṭhen’eva saṅgahitā. Etepi hi vajjanīyā nāma. Evaṁ pattakallaṁ imehi catūhi aṅgehi saṅgahitanti veditabbaṁ.

Saṁgho uposathaṁ kareyyāti iminā ye te aparepi tayo uposathā saṁghe uposatho, gaṇe uposatho, puggale uposathoti evaṁ kārakavasena tayo uposathā vuttā, tesu itare dve paṭikkhipitvā saṁghe uposathameva dīpeti. **Pātimokkhaṁ uddiseyyā**ti iminā ye te aparepi tayo uposathā suttuddeso, pārisuddhi-uposatho, adhiṭṭhāna-uposathoti evaṁ kattabbākāravasena tayo uposathā vuttā, tesu itare dve paṭikkhipitvā suttuddesameva dīpeti. **Suttuddeso** nāma pātimokkhuddeso vuccati, so duvidho ovādapātimokkhuddeso ca āṇāpātimokkhuddeso ca. Tattha

1. Vi 3. 155 piṭṭhe. 2. Vi 3. 189 piṭṭhe.

“ခန္တိ ပရမံ တပေါ တိတိက္ခာ။ပ။
သဗ္ဗပါပဿ အကရဏံ။ပ။
အနူပဝါဒေါ အနူပဃာတော”တိအာဒိနာ[1]

နယေန ဝုတ္တာ တိဿော ဂါထာယော **ဩဝါဒပါတိမောက္ခံ** နာမ၊ တံ ဗုဒ္ဓါ ဧဝ ဥဒ္ဒိသန္တိ၊ န သာဝကာ။ “သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော”တိ အာဒိနာ[2] နယေန ဝုတ္တံ **အာဏာပါတိမောက္ခံ** နာမ၊ တံ သာဝကာ ဧဝ ဥဒ္ဒိသန္တိ၊ န ဗုဒ္ဓါ။ ဣဒမေဝ စ[3] ဣမသ္မိံ အတ္ထေ “ပါတိမောက္ခ”န္တိ အဓိပ္ပေတံ။

ယေ ပန ဣတရေ ဒွေ ဥပေါသထာ၊ တေသု **ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထော** တာဝ အညေသဉ္စ သန္တိကေ, အညမညဉ္စ အာရောစနဝသေန ဒုဝိဓော။ တတ္ထ ယွာယံ အညေသံ သန္တိကေ ကရီယတိ၊ သောပိ ပဝါရိတာနဉ္စ အပ္ပဝါရိတာနဉ္စ သန္တိကေ ကရဏဝသေန ဒုဝိဓော။ တတ္ထ မဟာပဝါရဏာယ ပဝါရိတာနံ သန္တိကေ ပစ္ဆိမိကာယ ဥပဂတေန ဝါ အနုပဂတေန ဝါ ဆိန္နဝဿေန ဝါ စာတုမာသိနိယံ ပန ပဝါရိတာနံ သန္တိကေ ပုရိမိကာယ ဥပဂတေန ဝါ အနုပဂတေန ဝါ ဆိန္နဝဿေန ဝါ ကာယသာမဂ္ဂိံ ဒတွာ “ပရိသုဒ္ဓေါ အဟံ ဘန္တေ ‘ပရိသုဒ္ဓေါ’တိ မံ ဓာရေထာ”တိ[4] တိက္ခတ္တုံ ဝတွာ ကာတဗ္ဗော၊ ဌပေတွာ စ ပန ပဝါရဏာဒိဝသံ အညသ္မိံ ကာလေ အာဝါသိကေဟိ ဥဒ္ဒိဋ္ဌမတ္တေ ပါတိမောက္ခေ အဝုဋ္ဌိတာယ ဝါ ဧကစ္စာယ ဝုဋ္ဌိတာယ ဝါ သဗ္ဗာယ ဝါ ဝုဋ္ဌိတာယ ပရိသာယ ယေ အညေ သမသမာ ဝါ ထောကတရာ ဝါ အာဂစ္ဆန္တိ၊ တေဟိ တေသံ သန္တိကေ ဝုတ္တနယေနေဝ ပါရိသုဒ္ဓိ အာရောစေတဗ္ဗာ။ ယော ပနာယံ အညမညံ အာရောစနဝသေန ကရီယတိ၊ သော ဉတ္တိံ ဌပေတွာ စ အဋ္ဌပေတွာ စ ကရဏဝသေန ဒုဝိဓော။ တတ္ထ ယသ္မိံ အာဝါသေ တယော ဘိက္ခူ ဝိဟရန္တိ၊ တေသု ဥပေါသထဒိဝသေ သန္နိပတိတေသု ဧကေန ဘိက္ခုနာ “သုဏန္တု မေ အာယသ္မန္တာ အဇ္ဇုပေါသထော စာတုဒ္ဒသော”တိ ဝါ “ပန္နရသော”တိ ဝါ ဝတွာ “ယဒါယသ္မန္တာနံ ပတ္တကလ္လံ မယံ အညမညံ ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထံ ကရေယျာမာ”တိ[4] ဉတ္တိယာ ဌပိတာယ ထေရေန ဘိက္ခုနာ ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ကရိတွာ ဥက္ကုဋိကံ နိသီဒိတွာ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂဟေတွာ “ပရိသုဒ္ဓေါ အဟံ အာဝုသော ‘ပရိသုဒ္ဓေါ’တိ မံ ဓာရေထာ”တိ[4] တိက္ခတ္တုံ ဝတ္တဗ္ဗံ။ ဣတရေဟိ “ဘန္တေ”တိ ဝတွာ ဧဝမေဝ ဝတ္တဗ္ဗံ။ ဧဝံ ဉတ္တိံ ဌပေတွာ ကာတဗ္ဗော။ ယတ္ထ ပန ဒွေ ဘိက္ခူ ဝိဟရန္တိ၊

၁-ဒီ ၂-၄၂၊ ခု ၁-၄၁-ပိဋ္ဌေသု။ ၂-ဝိ ၃-၁၄၀-ပိဋ္ဌေ။
၃-ဣဒမေဝ (သီ၊ သျာ၊ ကံ) ၄-ဝိ ၃-၁၆၇-ပိဋ္ဌေ။

"Khantī paramaṁ tapo titikkhā -pa-.
Sabbapāpassa akaraṇaṁ -pa-.
Anūpavādo anūpaghāto"ti-ādinā[1]

nayena vuttā tisso gāthāyo **ovādapātimokkhaṁ** nāma, taṁ Buddhā eva uddisanti, na sāvakā. "Suṇātu me bhante saṁgho"ti-ādinā[2] nayena vuttaṁ **āṇāpātimokkhaṁ** nāma, taṁ sāvakā eva uddisanti, na Buddhā. Idameva ca[3] imasmiṁ atthe "pātimokkhan"ti adhippetaṁ.

Ye pana itare dve uposathā, tesu **pārisuddhi-uposatho** tāva aññesañca santike, aññamaññañca ārocanavasena duvidho. Tattha yv'āyaṁ aññesaṁ santike karīyati, sopi pavāritānañca appavāritānañca santike karaṇavasena duvidho. Tattha mahāpavāraṇāya pavāritānaṁ santike pacchimikāya upagatena vā anupagatena vā chinnavassena vā cātumāsiniyaṁ pana pavāritānaṁ santike purimikāya upagatena vā anupagatena vā chinnavassena vā kāyasāmaggiṁ datvā "parisuddho ahaṁ bhante 'Parisuddho'ti maṁ dhārethā"ti[4] tikkhattuṁ vatvā kātabbo. Ṭhapetvā ca pana pavāraṇādivasaṁ aññasmiṁ kāle āvāsikehi uddiṭṭhamatte pātimokkhe avuṭṭhitāya vā ekaccāya vuṭṭhitāya vā sabbāya vā vuṭṭhitāya parisāya ye aññe samasamā vā thokatarā vā āgacchanti, tehi tesaṁ santike vuttanayen'eva pārisuddhi ārocetabbā. Yo pan'āyaṁ aññamaññaṁ ārocanavasena karīyati, so ñattiṁ ṭhapetvā ca aṭṭhapetvā ca karaṇavasena duvidho. Tattha yasmiṁ āvāse tayo bhikkhū viharanti, tesu uposathadivase sannipatitesu ekena bhikkhunā "suṇantu me āyasmantā ajj'uposatho cātuddaso"ti vā "pannaraso"ti vā vatvā "yadāyasmantānaṁ pattakallaṁ mayaṁ aññamaññaṁ pārisuddhi-uposathaṁ kareyyāmā"ti[4] ñattiyā ṭhapitāya therena bhikkhunā ekaṁsaṁ uttarāsaṅgaṁ karitvā ukkuṭikaṁ nisīditvā añjaliṁ paggahetvā "parisuddho ahaṁ āvuso 'Parisuddho'ti maṁ dhārethā"ti[4] tikkhattuṁ vattabbaṁ. Itarehi "bhante"ti vatvā evameva vattabbaṁ. Evaṁ ñattiṁ ṭhapetvā kātabbo. Yattha pana dve bhikkhū viharanti,

1. Dī 2. 42; Khu 1. 41 piṭṭhesu.
2. Vi 3. 140 piṭṭhe.
3. Idameva (Sī, Syā, Kaṁ)
4. Vi 3. 167 piṭṭhe.

တတြ ဉတ္တိံ အဋ္ဌပေတွာ ဝုတ္တနယေနေဝ ပါရိသုဒ္ဓိ အာရောစေတဗ္ဗာတိ အယံ **ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထော**။

သစေ ပန ဧကောဝ ဘိက္ခု ဟောတိ၊ သဗ္ဗံ ပုဗ္ဗကရဏီယံ ကတွာ အညေသံ အနာဂမနံ ဉတွာ "အဇ္ဇ မေ ဥပေါသထော စာတုဒ္ဒသော''တိ ဝါ "ပန္နရသော"တိ ဝါ ဝတွာ "အဓိဋ္ဌာမိ''တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ အယံ **အဓိဋ္ဌာနုပေါသထော**တိ ဧဝံ ကတ္တဗ္ဗာကာရဝသေန တယော ဥပေါသထာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဣစ္စေဝတာ **နဝ ဥပေါသထာ** ဒီပိတာ ဟောန္တိ။ တေသု ဒိဝသဝသေန ပန္နရသိကော၊ ကာရကဝသေန သံဃုပေါသထော၊ ကတ္တဗ္ဗာကာရဝသေန သုတ္တုဒ္ဒေသောတိ ဧဝံ တိလက္ခဏသမ္ပန္နော ဥပေါသထော ဣဓ နိဒ္ဒိဋ္ဌောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တသ္မိံ ပဝတ္တမာနေ ဥပေါသထံ အကတွာ တဒဟုပေါသထေ အညံ အဘိက္ခုကံ နာနာသံဝါသကေဟိ ဝါ သဘိက္ခုကံ အာဝါသံ ဝါ အနာဝါသံ ဝါ ဝါသတ္ထာယ အညတြ သံဃေန, အညတြ အန္တရာယာ ဂစ္ဆန္တဿ ဒုက္ကဋံ ဟောတိ။

ကိံ သံဃဿ ပုဗ္ဗကိစ္စန္တိ "သံဃော ဥပေါသထံ ကရေယျာ"တိ ဧဝံ ဥပေါသထကရဏသမ္ဗန္ဓေနေဝ ဝုတ္တဿ သံဃဿ ဥပေါသထေ ကတ္တဗ္ဗေ ယံ တံ "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဥပေါသထာဂါရံ သမ္မန္နိတု"န္တိအာဒိနာ[၁] နယေန ပါဠိယံ အာဂတံ၊ အဋ္ဌကထာသု စ—

"သမ္မဇ္ဇနီ ပဒီပေါ စ၊ ဥဒကံ အာသနေန စ။
ဥပေါသထဿ ဧတာနိ၊ 'ပုဗ္ဗကရဏ'န္တိ ဝုစ္စတိ။

ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိဥတုက္ခာနံ၊ ဘိက္ခုဂဏနာ စ ဩဝါဒေါ။
ဥပေါသထဿ ဧတာနိ၊ 'ပုဗ္ဗကိစ္စ'န္တိ ဝုစ္စတီ"တိ[၂]။

ဧဝံ ဒွီဟိ နာမေဟိ နဝဝိဓံ ပုဗ္ဗကိစ္စံ ဒဿိတံ၊ ကိံ တံ ကတန္တိ ပုစ္ဆတိ။ န ဟိ တံ အကတွာ ဥပေါသထံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ တသ္မာ ထေရေန အာဏတ္တေန အဂိလာနေန ဘိက္ခုနာ ဥပေါသထာဂါရံ သမ္မဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ပါနီယံ ပရိဘောဇနီယံ ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗံ၊ အာသနံ ပညာပေတဗ္ဗံ၊ ပဒီပေါ ကာတဗ္ဗော၊ အကရောန္တော ဒုက္ကဋံ အာပဇ္ဇတိ၊ ထေရေနာပိ ပတိရူပံ ဉတွာ အာဏာပေတဗ္ဗံ။

ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓီတိ ဧတ္ထ ဥပေါသထကရဏတ္ထံ သန္နိပတိတေ သံဃေ ဗဟိ ဥပေါသထံ ကတွာ အာဂတေန သန္နိပတိတဋ္ဌာနံ ဂန္တွာ ကာယသာမဂ္ဂိံ

၁-ဝိ ၃-၁၅၀-ပိဋ္ဌေ။
၂-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၃၄၄-ပိဋ္ဌေ။

tatra ñattiṁ aṭṭhapetvā vuttanayen'eva pārisuddhi ārocetabbāti ayaṁ **pārisuddhi-uposatho.**

Sace pana eko'va bhikkhu hoti, sabbaṁ pubbakaraṇīyaṁ katvā aññesaṁ anāgamanaṁ ñatvā "ajja me uposatho cātuddaso"ti vā "pannaraso"ti vā vatvā "adhiṭṭhāmī"ti vattabbaṁ. Ayaṁ **adhiṭṭhānuposatho**ti evaṁ kattabbākāravasena tayo uposathāti veditabbā. Ettāvatā **nava uposathā** dīpitā honti. Tesu divasavasena pannarasiko, kārakavasena saṁghuposatho, kattabbākāravasena suttuddesoti evaṁ tilakkhaṇasampanno uposatho idha niddiṭṭhoti veditabbo. Tasmiṁ pavattamāne uposathaṁ akatvā tadahuposathe aññaṁ abhikkhukaṁ nānāsaṁvāsakehi vā sabhikkhukaṁ āvāsaṁ vā anāvāsaṁ vā vāsatthāya aññatra saṁghena, aññatra antarāyā gacchantassa dukkaṭaṁ hoti.

Kiṁ saṁghassa pubbakiccanti "saṁgho uposathaṁ kareyyā"ti evaṁ uposathakaraṇasambandhen'eva vuttassa saṁghassa uposathe kattabbe yaṁ taṁ "anujānāmi bhikkhave uposathāgāraṁ sammajjitun"ti-ādinā[1] nayena Pāḷiyaṁ āgataṁ, Aṭṭhakathāsu ca—

> "Sammajjanī padīpo ca, udakaṁ āsanena ca,
> Uposathassa etāni, '**Pubbakaraṇan**'ti vuccati.
>
> Chandapārisuddhi-utukkhānaṁ, bhikkhugaṇanā ca ovādo,
> Uposathassa etāni, '**Pubbakiccan**'ti vuccatī"ti[2].

evaṁ dvīhi nāmehi navavidhaṁ pubbakiccaṁ dassitaṁ, kiṁ taṁ katan?ti pucchati. Na hi taṁ akatvā uposathaṁ kātuṁ vaṭṭati, tasmā therena āṇattena agilānena bhikkhunā uposathāgāraṁ sammajjitabbaṁ, pānīyaṁ paribhojanīyaṁ upaṭṭhāpetabbaṁ, āsanaṁ paññāpetabbaṁ, padīpo kātabbo, akaronto dukkaṭaṁ āpajjati, theren'āpi patirūpaṁ ñatvā āṇāpetabbaṁ.

Chandapārisuddhīti ettha uposathakaraṇatthaṁ sannipatite saṁghe bahi uposathaṁ katvā āgatena sannipatitaṭṭhānaṁ gantvā kāyasāmaggiṁ

1. Vi 3. 158 piṭṭhe.
2. Vi-Ṭṭha 3. 344 piṭṭhe.

အဒေန္တေန ဆန္ဒော ဒါတဗ္ဗော၊ ယောပိ ဂိလာနော ဝါ ဟောတိ ကိစ္စပ္ပသုတော ဝါ၊ တေနာပိ ပါရိသုဒ္ဓိံ ဒေန္တေန ဆန္ဒောပိ ဒါတဗ္ဗော၊ ကထံ ဒါတဗ္ဗော? ဧကဿ ဘိက္ခုနော သန္တိကေ "ဆန္ဒံ ဒမ္မိ၊ ဆန္ဒံ မေ ဟရ၊ ဆန္ဒံ မေ အာရောစေဟီ"တိ[၁] အယံ အတ္ထော ကာယေန ဝါ ဝါစာယ ဝါ ဥဘယေန ဝါ ဝိညာပေတဗ္ဗော၊ ဧဝံ ဒိန္နော ဟောတိ ဆန္ဒော။ အကတူပေါသထေန ပန ဂိလာနေန ဝါ ကိစ္စပ္ပသုတေန ဝါ ပါရိသုဒ္ဓိ ဒါတဗ္ဗာ၊ ကထံ ဒါတဗ္ဗာ? ဧကဿ ဘိက္ခုနော သန္တိကေ "ပါရိသုဒ္ဓိံ ဒမ္မိ၊ ပါရိသုဒ္ဓိံ မေ ဟရ၊ ပါရိသုဒ္ဓိံ မေ အာရောစေဟီ"တိ[၂] အယံ အတ္ထော ကာယေန ဝါ ဝါစာယ ဝါ ဥဘယေန ဝါ ဝိညာပေတဗ္ဗော၊ ဧဝံ ဒိန္နာ ဟောတိ ပါရိသုဒ္ဓိ၊ တံ ပန ဒေန္တေန ဆန္ဒောပိ ဒါတဗ္ဗော။ ဝုတ္တဉ္ဟေတံ ဘဂဝတာ "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ တဒဟုပေါသထေ ပါရိသုဒ္ဓိံ ဒေန္တေန ဆန္ဒမ္ပိ ဒါတုံ၊ သန္တိ သံဃဿ ကရဏီယ"န္တိ[၃]။ တတ္ထ ပါရိသုဒ္ဓိဒါနံ သံဃဿပိ အတ္တနောပိ ဥပေါသထကရဏံ သမ္ပာဒေတိ၊ န အဝသေသံ သံဃကိစ္စံ။ ဆန္ဒဒါနံ သံဃဿေဝ ဥပေါသထကရဏဉ္စ သေသကိစ္စဉ္စ သမ္ပာဒေတိ၊ အတ္တနော ပန ဥပေါသထော အကတောယေဝ ဟောတိ။ တသ္မာ ပါရိသုဒ္ဓိံ ဒေန္တေန ဆန္ဒောပိ ဒါတဗ္ဗော။ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တံ ပန သုဒ္ဓိကစ္ဆန္ဒံ ဝါ ဓမ္မံ ဝါ ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိံ ဧကေန ဗဟူနမ္ပိ အာဟရိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ သစေ ပန သော အန္တရာမဂ္ဂေ အညံ ဘိက္ခုံ ပဿိတွာ ယေသံ တေန ဆန္ဒော ဝါ ပါရိသုဒ္ဓိ ဝါ ဂဟိတာ၊ တေသဉ္စ အတ္တနော စ ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိံ ဒေတိ၊ တဿေဝ သာ အာဂစ္ဆတိ၊ ဣတရာ ပန **ဗိဠာလသင်္ခလိကာ ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိ** နာမ ဟောတိ၊ သာ နာဂစ္ဆတိ၊ တသ္မာ သယမေဝ သန္နိပတိတဋ္ဌာနံ ဂန္တွာ အာရောစေတဗ္ဗံ။ သစေ ပန သဉ္စိစ္စ နာရောစေတိ၊ ဒုက္ကဋံ အာပဇ္ဇတိ။ ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိ ပန တသ္မိံ ဟတ္ထပါသံ ဥပဂတမတ္တေယေဝ အာဂတာ ဟောတိ။

ဥတုက္ခာနန္တိ "ဟေမန္တာဒီနံ[၄] ဥတူနံ ဧတ္တကံ အတိက္ကန္တံ၊ ဧတ္တကံ အဝသိဋ္ဌ"န္တိ ဧဝံ ဥတူနံ အာစိက္ခနံ။ **ဘိက္ခုဂဏနာ**တိ "ဧတ္တကာ ဘိက္ခူ ဥပေါသထဂ္ဂေ သန္နိပတိတာ"တိ ဘိက္ခူနံ ဂဏနာ။ ဣဒမ္ပိ ဟိ ဥဘယံ ကတွာဝ ဥပေါသထော ကာတဗ္ဗော။ **ဩဝါဒေါ**တိ ဘိက္ခုနောဝါဒေါ။ န ဟိ ဘိက္ခုနီဟိ ယာစိတံ ဩဝါဒံ အနာရောစေတွာ ဥပေါသထံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဘိက္ခုနိယော ဟိ "သွေ ဥပေါသထော"တိ အာဂန္တွာ "အယံ ဥပေါသထော စာတုဒ္ဒသော ပန္နရသော"တိ ပုစ္ဆိတွာ ပုန ဥပေါသထဒိဝသေ အာဂန္တွာ "ဘိက္ခုနိသံဃော အယျ

၁-ဝိ ၃-၁၆၃-ပိဋ္ဌေ။
၂-ဝိ ၃-၁၆၁-ပိဋ္ဌေ။
၃-ဝိ ၃-၁၆၄-ပိဋ္ဌေ။
၄-ဟေမန္တာဒီနံ တိဏ္ဏံ (သီ၊ က)

adentena chando dātabbo, yopi gilāno vā hoti kiccappasuto vā, ten'āpi pārisuddhiṁ dentena chandopi dātabbo. Kathaṁ dātabbo? Ekassa bhikkhuno santike "chandaṁ dammi, chandaṁ me hara, chandaṁ me ārocehī"ti[1] ayaṁ attho kāyena vā vācāya vā ubhayena vā viññāpetabbo, evaṁ dinno hoti chando. Akatūposathena pana gilānena vā kiccappasutena vā pārisuddhi dātabbā. Kathaṁ dātabbā? Ekassa bhikkhuno santike "pārisuddhiṁ dhammi, pārisuddhiṁ me hara, pārisuddhiṁ me ārocehī"ti[2] ayaṁ attho kāyena vā vācāya vā ubhayena vā viññāpetabbo, evaṁ dinnā hoti pārisuddhi, taṁ pana dentena chandopi dātabbo. Vuttañh'etaṁ Bhagavatā "anujānāmi bhikkhave tadahuposathe pārisuddhiṁ dentena chandampi dātuṁ, santi saṁghassa karaṇīyan"ti[3]. Tattha pārisuddhidānaṁ saṁghassapi attanopi uposathakaraṇaṁ sampādeti, na avasesaṁ saṁghakiccaṁ. Chandadānaṁ saṁghass'eva uposathakaraṇañca sesakiccañca sampādeti, attano pana uposatho akato yeva hoti. Tasmā pārisuddhiṁ dentena chandopi dātabbo. Pubbe vuttaṁ pana suddhikacchandaṁ vā imaṁ vā chandapārisuddhiṁ ekena bahūnampi āharituṁ vaṭṭati. Sace pana so antarāmagge aññaṁ bhikkhuṁ passitvā yesaṁ tena chando vā pārisuddhi vā gahitā, tesañca attano ca chandapārisuddhiṁ deti, tass'eva sā āgacchati, itarā pana **biḷālasaṅkhalikā chandapārisuddhi** nāma hoti, sā n'āgacchati. Tasmā sayameva sannipatitaṭṭhānaṁ gantvā ārocetabbaṁ. Sace pana sañcicca n'āroceti, dukkaṭaṁ āpajjati. Chandapārisuddhi pana tasmiṁ hatthapāsaṁ upagatamatte yeva āgatā hoti.

Utukkhānanti hemantādīnaṁ[4] utūnaṁ "ettakaṁ atikkantaṁ, ettakaṁ avasiṭṭhan"ti evaṁ utūnaṁ ācikkhanaṁ. **Bhikkhugaṇanā**ti "ettakā bhikkhū uposathagge sannipatitā"ti bhikkhūnaṁ gaṇanā. Idampi hi ubhayaṁ katvā'va uposatho kātabbo. **Ovādo**ti bhikkhunovādo. Na hi bhikkhunīhi yācitaṁ ovādaṁ anārocetvā uposathaṁ kātuṁ vaṭṭati. Bhikkhuniyo hi sve uposathoti āgantvā "ayaṁ uposatho cātuddaso pannaraso"ti pucchitvā puna uposathadivase āgantvā "bhikkhunisaṁgho ayya

1. Vi 3. 163 piṭṭhe.
2. Vi 3. 161 piṭṭhe.
3. Vi 3. 164 piṭṭhe.
4. Hemantādīnaṁ tiṇṇaṁ (Sī, Ka)

ဘိက္ခုသံဃဿ ပါဒေ ဝန္ဒတိ၊ ဩဝါဒူပသင်္ကမနဉ္စ ယာစတိ၊ လဘတု ကိရ အယျ ဘိက္ခုနိသံဃော ဩဝါဒူပသင်္ကမန''န္တိ[၁] ဧဝံ ဩဝါဒံ ယာစန္တိ၊ တံ ဌပေတွာ ဗာလဂိလာနဂမိယေ အညော သစေပိ အာရညိကော ဟောတိ၊ အပဋိဂ္ဂဟေတုံ န လဘတိ၊ တသ္မာ ယေန သော ပဋိဂ္ဂဟိတော၊ တေန ဘိက္ခုနာ ဥပေါသထဂ္ဂေ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသကော ဘိက္ခု ဧဝံ ဝတ္တဗ္ဗော "ဘိက္ခုနိသံဃော ဘန္တေ ဘိက္ခုသံဃဿ ပါဒေ ဝန္ဒတိ၊ ဩဝါဒူပသင်္ကမနဉ္စ ယာစတိ၊ လဘတု ကိရ ဘန္တေ ဘိက္ခုနိသံဃော ဩဝါဒူပသင်္ကမန"န္တိ။ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသကေန ဝတ္တဗ္ဗံ "အတ္ထိ ကောစိ ဘိက္ခု ဘိက္ခုနောဝါဒကော သမ္မတော"တိ။ သစေ ဟောတိ ကောစိ ဘိက္ခု ဘိက္ခုနောဝါဒကော သမ္မတော၊ တတော တေန သော ဝတ္တဗ္ဗော "ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု ဘိက္ခုနောဝါဒကော သမ္မတော၊ တံ ဘိက္ခုနိသံဃော ဥပသင်္ကမတူ''တိ[၂]။ သစေ နတ္ထိ၊ တတော တေန ပုစ္ဆိတဗ္ဗံ "ကော အာယသ္မာ ဥဿဟတိ ဘိက္ခုနိယော ဩဝဒိတု"န္တိ။ သစေ ကောစိ ဥဿဟတိ၊ သောပိ စ အဋ္ဌဟိ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော၊ တံ တတ္ထေဝ သမ္မန္နိတွာ ဩဝါဒပဋိဂ္ဂါဟကော ဝတ္တဗ္ဗော "ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု ဘိက္ခုနောဝါဒကော သမ္မတော၊ တံ ဘိက္ခုနိသံဃော ဥပသင်္ကမတူ"တိ[၃]။ သစေ ပန ကောစိ န ဥဿဟတိ၊ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသကေန ဝတ္တဗ္ဗံ "နတ္ထိ ကောစိ ဘိက္ခု ဘိက္ခုနောဝါဒကော သမ္မတော၊ ပါသာဒိကေန ဘိက္ခုနိသံဃော သမ္ပာဒေတူ''တိ[၃]။ ဧတ္တာဝတာ ဟိ သိက္ခတ္တယသင်္ဂဟိတံ သကလံ သာသနံ အာရောစိတံ ဟောတိ။ တေန ဘိက္ခုနာ "သာဓူ"တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ ပါဋိပဒဒိဝသေ ဘိက္ခုနီနံ အာရောစေတဗ္ဗံ။

ဘိက္ခုနိသံဃေနာပိ တာ ဘိက္ခုနိယော ပေသေတဗ္ဗာ၊ ဂစ္ဆထ အယျာ၊ ပုစ္ဆထ "ကိံ အယျ လဘတိ ဘိက္ခုနိသံဃော ဩဝါဒူပသင်္ကမန"န္တိ၊ တာဟိ "သာဓု အယျေ''တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ တံ ဘိက္ခုံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝံ ဝတ္တဗ္ဗံ "ကိံ အယျ လဘတိ ဘိက္ခုနိသံဃော ဩဝါဒူပသင်္ကမန"န္တိ။ တေန ဝတ္တဗ္ဗံ "နတ္ထိ ကောစိ ဘိက္ခု ဘိက္ခုနောဝါဒကော သမ္မတော၊ ပါသာဒိကေန ဘိက္ခုနိသံဃော သမ္ပာဒေတူ''တိ[၃]၊ တာဟိ ''သာဓု အယျာ"တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတဗ္ဗံ။ ဣဒဉ္စ ဧကတော အာဂတာနံ ဒွိန္နံ တိဏ္ဏံ ဝါ ဝသေန ဝုတ္တံ။ တာသု ပန ဧကာယ ဘိက္ခုနိယာ ဝတ္တဗ္ဗဉ္စေဝ သမ္ပဋိစ္ဆိတဗ္ဗဉ္စ၊ ဣတရာ တဿာ သဟာယိကာ၊ သစေ ပန ဘိက္ခုသံဃော ဝါ ဘိက္ခုနိသံဃော ဝါ န ပူရတိ၊ ဥဘယတောပိ ဝါ ဂဏမတ္တမေဝ ပုဂ္ဂလမတ္တံ ဝါ ဟောတိ။

၁-ဝိ ၄-၄၅၅-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၄-၄၅၅-၄၅၆ ပိဋ္ဌေသု။ ၃-ဝိ ၄-၄၅၆-ပိဋ္ဌေ။

bhikkhusaṁghassa pāde vandati, ovādūpasaṅkamanañca yācati, labhatu kira ayya bhikkhunisaṁgho ovādūpasaṅkamanan"ti[1] evaṁ ovādaṁ yācanti, taṁ ṭhapetvā bālagilānagamiye añño sacepi āraññiko hoti, apaṭiggahetuṁ na labhati. Tasmā yena so paṭiggahito, tena bhikkhunā uposathagge pātimokkhuddesako bhikkhu evaṁ vattabbo "bhikkhunisaṁgho bhante bhikkhusaṁghassa pāde vandati, ovādūpasaṅkamanañca yācati, labhatu kira bhante bhikkhunisaṁgho ovādūpasaṅkamanan"ti. Pātimokkhuddesakena vattabbaṁ "atthi koci bhikkhu bhikkhunovādako sammato"ti. Sace hoti koci bhikkhu bhikkhunovādako sammato, tato tena so vattabbo "itthannāmo bhikkhu bhikkhunovādako sammato, taṁ bhikkhunisaṁgho upasaṅkamatū"ti[2]. Sace n'atthi, tato tena pucchitabbaṁ "ko āyasmā ussahati bhikkhuniyo ovaditun"ti. Sace koci ussahati, sopi ca aṭṭhahi aṅgehi samannāgato, taṁ tatth'eva sammannitvā ovādapaṭiggāhako vattabbo "itthannāmo bhikkhu bhikkhunovādako sammato, taṁ bhikkhunisaṁgho upasaṅkamatū"ti[3]. Sace pana koci na ussahati, pātimokkhuddesakena vattabbaṁ "n'atthi koci bhikkhu bhikkhunovādako sammato, pāsādikena bhikkhunisaṁgho sampādetū"ti[3]. Ettāvatā hi sikkhattayasaṅgahitaṁ sakalaṁ sāsanaṁ ārocitaṁ hoti. Tena bhikkhunā "sādhū"ti sampaṭicchitvā pāṭipadadivase bhikkhunīnaṁ ārocetabbaṁ.

Bhikkhunisaṁghen'āpi tā bhikkhuniyo pesetabbā "gacchatha ayyā, pucchatha 'kiṁ ayya labhati bhikkhunisaṁgho ovādūpasaṅkamanan"ti. Tāhi "sādhu ayye"ti sampaṭicchitvā taṁ bhikkhuṁ upasaṅkamitvā evaṁ vattabbaṁ "kiṁ ayya labhati bhikkhunisaṁgho ovādūpasaṅkamanan"ti. Tena vattabbaṁ "n'atthi koci bhikkhu bhikkhunovādako sammato, pāsādikena bhikkhunisaṁgho sampādetū"ti[3]. Tāhi "sādhu ayyā"ti sampaṭicchitabbaṁ. Idañca ekato āgatānaṁ dvinnaṁ tiṇṇaṁ vā vasena vuttaṁ. Tāsu pana ekāya bhikkhuniyā vattabbañc'eva sampaṭicchitabbañca, itarā tassā sahāyikā. Sace pana bhikkhusaṁgho vā bhikkhunisaṁgho vā na pūrati, ubhayatopi vā gaṇamattameva puggalamattaṁ vā hoti.

1. Vi 4. 455 piṭṭhe. 2. Vi 4. 455, 456 piṭṭhesu. 3. Vi 4. 456 piṭṭhe.

တတြာယံ ဝစနက္ကမော—“ဘိက္ခုနိယော အယျ ဘိက္ခုသံဃဿ ပါဒေ ဝန္ဒန္တိ၊ ဩဝါဒူပသင်္ကမနဉ္စ ယာစန္တိ၊ လဘန္တု ကိရ အယျ ဘိက္ခုနိယော ဩဝါဒူပသင်္ကမန”န္တိ၊ “အဟံ အယျ ဘိက္ခုသံဃဿ ပါဒေ ဝန္ဒာမိ၊ ဩဝါဒူပသင်္ကမနဉ္စ ယာစာမိ၊ လဘာမဟံ အယျ ဩဝါဒူပသင်္ကမန’’န္တိ၊ “ဘိက္ခုနိသံဃော အယျာ အယျာနံ ပါဒေ ဝန္ဒတိ၊ ဩဝါဒူပသင်္ကမနဉ္စ ယာစတိ၊ လဘတု ကိရ အယျာ ဘိက္ခုနိသံဃော ဩဝါဒူပသင်္ကမန”န္တိ။ “ဘိက္ခုနိယော အယျာ အယျာနံ ပါဒေ ဝန္ဒန္တိ၊ ဩဝါဒူပသင်္ကမနဉ္စ ယာစန္တိ၊ လဘန္တု ကိရ အယျာ ဘိက္ခုနိယော ဩဝါဒူပသင်္ကမန’’န္တိ၊ “အဟံ အယျာ အယျာနံ ပါဒေ ဝန္ဒာမိ၊ ဩဝါဒူပသင်္ကမနဉ္စ ယာစာမိ၊ လဘာမဟံ အယျာ ဩဝါဒူပသင်္ကမန”န္တိ၊ “ဘိက္ခုနိသံဃော အယျ အယျဿ ပါဒေ ဝန္ဒတိ၊ ဩဝါဒူပသင်္ကမနဉ္စ ယာစတိ၊ လဘတု ကိရ အယျ ဘိက္ခုနိသံဃော ဩဝါဒူပသင်္ကမန”န္တိ။ “ဘိက္ခုနိယော အယျ အယျဿ ပါဒေ ဝန္ဒန္တိ၊ ဩဝါဒူပသင်္ကမနဉ္စ ယာစန္တိ၊ လဘန္တု ကိရ အယျ ဘိက္ခုနိယော ဩဝါဒူပသင်္ကမန”န္တိ၊ “အဟံ အယျ အယျဿ ပါဒေ ဝန္ဒာမိ၊ ဩဝါဒူပသင်္ကမနဉ္စ ယာစာမိ၊ လဘာမဟံ အယျ ဩဝါဒူပသင်္ကမန”န္တိ။ တေနာပိ ဘိက္ခုနာ ဥပေါသထကာလေ ဧဝံ ဝတ္တဗ္ဗံ “ဘိက္ခုနိယော ဘန္တေ ဘိက္ခုသံဃဿ ပါဒေ ဝန္ဒန္တိ၊ ဩဝါဒူပသင်္ကမနဉ္စ ယာစန္တိ၊ လဘန္တု ကိရ ဘန္တေ ဘိက္ခုနိယော ဩဝါဒူပသင်္ကမန’’န္တိ၊ “ဘိက္ခုနီ ဘန္တေ ဘိက္ခုသံဃဿ ပါဒေ ဝန္ဒတိ၊ ဩဝါဒူပသင်္ကမနဉ္စ ယာစတိ၊ လဘတု ကိရ ဘန္တေ ဘိက္ခုနီ ဩဝါဒူပသင်္ကမန”န္တိ။ “ဘိက္ခုနိသံဃော ဘန္တေ, ဘိက္ခုနိယော ဘန္တေ, ဘိက္ခုနီ ဘန္တေ အာယသ္မန္တာနံ ပါဒေ ဝန္ဒတိ, ဝန္ဒန္တိ, ဝန္ဒတိ၊ ဩဝါဒူပသင်္ကမနဉ္စ ယာစတိ, ယာစန္တိ, ယာစတိ၊ လဘတု ကိရ ဘန္တေ ဘိက္ခုနိသံဃော, လဘန္တု ကိရ ဘန္တေ ဘိက္ခုနိယော, လဘတု ကိရ ဘန္တေ ဘိက္ခုနီ ဩဝါဒူပသင်္ကမန”န္တိ။ ဥပေါသထဂ္ဂေပိ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသကေန ဝါ ဉတ္တိဋ္ဌပကေန ဝါ ဣတရေန ဝါ ဘိက္ခုနာ သစေ သမ္မတော ဘိက္ခု အတ္ထိ၊ ပုရိမနယေနေဝ “တံ ဘိက္ခုနိသံဃော, တံ ဘိက္ခုနိယော, တံ ဘိက္ခုနီ ဥပသင်္ကမတု, ဥပသင်္ကမန္တု, ဥပသင်္ကမတူ”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ သစေ နတ္ထိ၊ “ပါသာဒိကေန ဘိက္ခုနိသံဃော, ဘိက္ခုနိယော, ဘိက္ခုနီ သမ္ပာဒေတု, သမ္ပာဒေန္တု, သမ္ပာဒေတူ’’တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ ဩဝါဒပဋိဂ္ဂါဟကေန ပါဋိပဒေ တံ ပစ္စာဟရိတွာ တထေဝ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ အယမေတ္ထ သင်္ခေပဝိနိစ္ဆယော။ ဧဝံ ဘိက္ခုနီဟိ ယာစိတံ ဩဝါဒံ အာရောစေတွာဝ ဥပေါသထော ကာတဗ္ဗော။ တေန ဝုတ္တံ—

Tatr’āyaṁ vacanakkamo “bhikkhuniyo ayya bhikkhusaṁghassa pāde vandanti, ovādūpasaṅkamanañca yācanti, labhantu kira ayya bhikkhuniyo ovādūpasaṅkamanan”ti, “ahaṁ ayya bhikkhusaṁghassa pāde vandāmi, ovādūpasaṅkamanañca yācāmi, labhām’ahaṁ ayya ovādūpasaṅkamanan”ti, “bhikkhunisaṁgho ayyā ayyānaṁ pāde vandati, ovādūpasaṅkamanañca yācati, labhatu kira ayyā bhikkhunisaṁgho ovādūpasaṅkamanan”ti. “Bhikkhuniyo ayyā ayyānaṁ pāde vandanti, ovādūpasaṅkamanañca yācanti, labhantu kira ayyā bhikkhuniyo ovādūpasaṅkamanan”ti, “ahaṁ ayyā ayyānaṁ pāde vandāmi, ovādūpasaṅkamanañca yācāmi, labhām’ahaṁ ayyā ovādūpasaṅkamanan”ti, “bhikkhunisaṁgho ayya ayyassa pāde vandati, ovādūpasaṅkamanañca yācati, labhatu kira ayya bhikkhunisaṁgho ovādūpasaṅkamanan”ti. “Bhikkhuniyo ayya ayyassa pāde vandanti, ovādūpasaṅkamanañca yācanti, labhantu kira ayya bhikkhuniyo ovādūpasaṅkamanan”ti, “ahaṁ ayya ayyassa pāde vandāmi, ovādūpasaṅkamanañca yācāmi, labhām’ahaṁ ayya ovādūpasaṅkamanan”ti. Ten’āpi bhikkhunā uposathakāle evaṁ vattabbaṁ “bhikkhuniyo bhante bhikkhusaṁghassa pāde vandanti, ovādūpasaṅkamanañca yācanti, labhantu kira bhante bhikkhuniyo ovādūpasaṅkamanan”ti, “bhikkhunī bhante bhikkhusaṁghassa pāde vandati, ovādūpasaṅkamanañca yācati, labhatu kira bhante bhikkhunī ovādūpasaṅkamanan”ti. “Bhikkhunisaṁgho bhante, bhikkhuniyo bhante, bhikkhunī bhante āyasmantānaṁ pāde vandati, vandanti, vandati, ovādūpasaṅkamanañca yācati, yācanti, yācati, labhatu kira bhante bhikkhunisaṁgho, labhantu kira bhante bhikkhuniyo, labhatu kira bhante bhikkhunī ovādūpasaṅkamanan”ti. Uposathaggepi pātimokkhuddesakena vā ñattiṭṭhapakena vā itarena vā bhikkhunā sace sammato bhikkhu atthi, purimanayen’eva “taṁ bhikkhunisaṁgho, taṁ bhikkhuniyo, taṁ bhikkhunī upasaṅkamatu, upasaṅkamantu, upasaṅkamatū”ti vattabbaṁ. Sace n’atthi, “pāsādikena bhikkhunisaṁgho, bhikkhuniyo, bhikkhunī sampādetu, sampādentu, sampādetū”ti vattabbaṁ. Ovādappaṭiggāhakena pāṭipade taṁ paccāharitvā tath’eva vattabbaṁ. Ayamettha saṅkhepavinicchayo. Evaṁ bhikkhunīhi yācitaṁ ovādaṁ ārocetvā uposatho kātabbo. Tena vuttaṁ—

“ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိဥတုက္ခာနံ၊ ဘိက္ခုဂဏနာ စ ဩဝါဒေါ။
ဥပေါသထဿ ဧတာနိ၊ ‘ပုဗ္ဗကိစ္စ’န္တိ ဝုစ္စတီ”တိ။

ပါရိသုဒ္ဓိံ အာယသ္မန္တော အာရောစေထာတိ အတ္တနော ပရိသုဒ္ဓဘာဝံ အာရောစေထ၊ “ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသိဿာမီ”တိဣဒံ ပါရိသုဒ္ဓိအာရောစနဿ ကာရဏဝစနံ။ “န စ ဘိက္ခဝေ သာပတ္တိကေန[၁] ပါတိမောက္ခံ သောတဗ္ဗံ၊ ယော သုဏေယျ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ ဟိ ဝစနတော[၂] အပရိသုဒ္ဓေဟိ ပါတိမောက္ခံ သောတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ တေန ဝုတ္တံ—ပါရိသုဒ္ဓိံ အာယသ္မန္တော အာရောစေထ၊ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသိဿာမီတိ။ ဧတ္ထ သိယာ “သံဃော ဥပေါသထံ ကရေယျ၊ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသေယျာ”တိ[၃] ဝုတ္တတ္တာ ဣဓာပိ “ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသိဿတီ”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဧဝဉ္စ သတိ ပုဗ္ဗေနာပရံ သန္ဓိယတီတိ။ ဝုစ္စတေ၊ ဝစနမတ္တမေဝေတံ န သန္ဓိယတိ၊ လက္ခဏတော ပန သမေတိ၊ သံဃဿ သာမဂ္ဂိယာ, ဂဏဿ သာမဂ္ဂိယာ, ပုဂ္ဂလဿ ဥဒ္ဒေသာ သံဃဿ ဥဒ္ဒိဋ္ဌံ ဟောတိ ပါတိမောက္ခန္တိ ဣဒမေတ္ထ လက္ခဏံ၊ တသ္မာ “ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသိဿာမီ”တိ ဣဒမေဝေတ္ထ ဝတ္တဗ္ဗံ။

တံ သဗ္ဗေဝ သန္တာ သာဓုကံ သုဏောမ မနသိ ကရောမာတိ တန္တိ ပါတိမောက္ခံ။ **သဗ္ဗေဝ သန္တာ**တိ ယာဝတိကာ တဿာ ပရိသာယ ထေရာ စ နဝါ စ မဇ္ဈိမာ စ။ **သာဓုကံ သုဏောမာ**တိ အဋ္ဌိံ ကတွာ မနသိ ကရိတွာ သောတဒွါရဝသေန သဗ္ဗစေတသာ သမန္နာဟရာမ။ **မနသိ ကရောမာ**တိ ဧကဂ္ဂစိတ္တာ ဟုတွာ စိတ္တေ ဌပေယျာမ။ ဧတ္ထ စ ကိဉ္စာပိ “ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသိဿာမီ”တိ ဝုတ္တတ္တာ “သုဏာထ မနသိ ကရောထာ”တိ ဝတ္တုံ ယုတ္တံ ဝိယ ဒိဿတိ၊ “သံဃော ဥပေါသထံ ကရေယျာ”တိဣမိနာ ပန န သမေတိ။ သမဂ္ဂဿ ဟိ သံဃဿေတံ ဥပေါသထကရဏံ၊ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသကော စ သံဃပရိယာပန္နောဝ၊ ဣစ္စဿ သံဃပရိယာပန္နတ္တာ “သုဏောမ မနသိ ကရောမာ”တိ ဣဒမေဝ ဝတ္တုံ ယုတ္တံ။

ဣဒါနိ ယံ ဝုတ္တံ “ပါရိသုဒ္ဓိံ အာယသ္မန္တော အာရောစေထာ”တိ၊ တတ္ထ ယထာ ပါရိသုဒ္ဓိအာရောစနံ ဟောတိ၊ တံ ဒဿေတုံ **ယဿ သိယာ အာပတ္တိ၊ သော အာဝိကရေယျာ**တိ အာဟ။ တတ္ထ **ယဿ သိယာ**တိ ယဿ ဆန္နံ အာကာရာနံ အညတရေန[၄] အာပန္နာပတ္တိ ဘဝေယျ။ အာပတ္တိံ

၁-သာပတ္တိကေန ဘိက္ခုနာ (က)
၂-ဝိ ၄-၄၂၄-ပိဋ္ဌေ။
၃-ဝိ ၃-၁၄၀-ပိဋ္ဌေ။
၄-အညတရေန အာကာရေန (သီ)

"Chandapārisuddhi-utukkhānaṁ, bhikkhugaṇanā ca ovādo,
Uposathassa etāni, 'pubbakiccan'ti vuccatī"ti.

Pārisuddhiṁ āyasmanto ārocethāti attano parisuddhabhāvaṁ ārocetha, "pātimokkhaṁ uddisissāmī"ti idaṁ pārisuddhi-ārocanassa kāraṇavacanaṁ. "Na ca bhikkhave sāpattikena[1] pātimokkhaṁ sotabbaṁ, yo suṇeyya āpatti dukkaṭassā"ti hi vacanato[2] aparisuddhehi pātimokkhaṁ sotuṁ na vaṭṭati. Tena vuttaṁ "pārisuddhiṁ āyasmanto ārocetha, pātimokkhaṁ uddisissāmī"ti. Ettha siyā "saṁgho uposathaṁ kareyya, pātimokkhaṁ uddiseyyā"ti[3] vuttattā idh'āpi "pātimokkhaṁ uddisissatī"ti vattabbaṁ, evañhi sati pubben'āparaṁ sandhiyatīti. Vuccate, vacanamattamev'etaṁ na sandhiyati, lakkhaṇato pana sameti. saṁghassa sāmaggiyā, gaṇassa sāmaggiyā, puggalassa uddesā saṁghassa uddiṭṭhaṁ hoti pātimokkhanti idañh'ettha lakkhaṇaṁ, tasmā "pātimokkhaṁ uddisissāmī"ti idamev'ettha vattabbaṁ.

Taṁ sabb'eva santā sādhukaṁ suṇoma manasi karomāti tanti pātimokkhaṁ. **Sabb'eva santā**ti yāvatikā tassā parisāya therā ca navā ca majjhimā ca. **Sādhukaṁ suṇomā**ti aṭṭhiṁ katvā manasi karitvā sotadvāravasena sabbacetasā samannāharāma. **Manasi karomā**ti ekaggacittā hutvā citte ṭhapeyyāma. Ettha ca kiñcāpi "pātimokkhaṁ uddisissāmī"ti vuttattā "suṇotha manasi karothā"ti vattuṁ yuttaṁ viya dissati, "saṁgho uposathaṁ kareyyā"ti iminā pana na sameti. Samaggassa hi saṁghass'etaṁ uposathakaraṇaṁ, pātimokkhuddesako ca saṁghapariyāpanno'va, icc'assa saṁghapariyāpannattā "suṇoma manasi karomā"ti idameva vattuṁ yuttaṁ.

Idāni yaṁ vuttaṁ "pārisuddhiṁ āyasmanto ārocethā"ti, tattha yathā parisuddhi-ārocanaṁ hoti, taṁ dassetuṁ **yassa siyā āpatti, so āvikareyyā**ti āha. Tattha **yassa siyā**ti yassa channaṁ ākārānaṁ aññatarena[4] āpann'āpatti bhaveyya. Āpattiṁ

---

1. Sāpattikena bhikkhunā (Ka)
2. Vi 4. 424 piṭṭhe.
3. Vi 3. 140 piṭṭhe.
4. Aññatarena ākārena (Sī)

ဟိ အာပဇ္ဇန္တော အလဇ္ဇိတာ, အညာဏတာ, ကုက္ကုစ္စပကတတာ, အကပ္ပိယေ ကပ္ပိယသညိတာ, ကပ္ပိယေ အကပ္ပိယသညိတာ, သတိသမ္မောသာတိ ဣမေဟိ[1] ဆဟာကာရေဟိ အာပဇ္ဇတိ။

ကထံ **အလဇ္ဇိတာယ** အာပဇ္ဇတိ? အကပ္ပိယဘာဝံ ဇာနန္တောယေဝ မဒ္ဒိတွာ ဝီတိက္ကမံ ကရောတိ။

ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ—

"သဉ္စိစ္စ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ၊ အာပတ္တိံ ပရိဂူဟတိ။
အဂတိဂမနဉ္စ ဂစ္ဆတိ၊ ဧဒိသော ဝုစ္စတိ အလဇ္ဇိပုဂ္ဂလော"တိ[2]။

ကထံ **အညာဏတာယ** အာပဇ္ဇတိ? အညာဏပုဂ္ဂလော ဟိ မန္ဒော မောမူဟော ကတ္တဗ္ဗာကတ္တဗ္ဗံ အဇာနန္တော အကတ္တဗ္ဗံ ကရောတိ၊ ကတ္တဗ္ဗံ ဝိရာဓေတိ၊ ဧဝံ အညာဏတာယ အာပဇ္ဇတိ။

ကထံ **ကုက္ကုစ္စပကတတာယ** အာပဇ္ဇတိ? ကပ္ပိယာကပ္ပိယံ နိဿာယ ကုက္ကုစ္စေ ဥပ္ပန္နေ ဝိနယဓရံ ပုစ္ဆိတွာ ကပ္ပိယံ စေ, ကတ္တဗ္ဗံ သိယာ၊ အကပ္ပိယံ စေ, န ကတ္တဗ္ဗံ၊ အယံ ပန "ဝဋ္ဋတီ"တိ မဒ္ဒိတွာ ဝီတိက္ကမတိယေဝ၊ ဧဝံ ကုက္ကုစ္စပကတတာယ အာပဇ္ဇတိ။

ကထံ **အကပ္ပိယေ ကပ္ပိယသညိတာယ** အာပဇ္ဇတိ? အစ္ဆမံသံ "သူကရမံသ"န္တိ ခါဒတိ၊ ဝိကာလေ ကာလသညာယ[3] ဘုဉ္ဇတိ၊ ဧဝံ အကပ္ပိယေ ကပ္ပိယသညိတာယ အာပဇ္ဇတိ။

ကထံ **ကပ္ပိယေ အကပ္ပိယသညိတာယ** အာပဇ္ဇတိ? သူကရမံသံ "အစ္ဆမံသ"န္တိ ခါဒတိ၊ ကာလေ ဝိကာလသညာယ ဘုဉ္ဇတိ၊ ဧဝံ ကပ္ပိယေ အကပ္ပိယသညိတာယ အာပဇ္ဇတိ။

ကထံ **သတိသမ္မောသာ** အာပဇ္ဇတိ? သဟသေယျစီဝရဝိပ္ပဝါသာဒီနိ သတိသမ္မောသာ အာပဇ္ဇတိ၊ ဣတိ ဣမေသံ ဆန္နံ အာကာရာနံ အညတရေန အာကာရေန အာပန္နာ ယဿ သိယာ သတ္တန္နံ အာပတ္တိက္ခန္ဓာနံ အညတရာ အာပတ္တိ ထေရဿ ဝါ နဝဿ ဝါ မဇ္ဈိမဿ ဝါတိ အတ္ထော။

သော အာဝိကရေယျာတိ သော တံ အာပတ္တိံ ဒေသေတု ဝါ ပကာသေတု ဝါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **အသန္တိယာ အာပတ္တိယာ**တိ ယဿ ပန ဧဝံ အနာပန္နာ ဝါ

၁-ဝိ ၅-၁၀၄ ပိဋ္ဌေ။
၂-ဝိ ၅-၂၇၉-ပိဋ္ဌေ။
၃-ကာလသညိတာယ (သျာ၊ ကံ)၊ ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၁၄၂-ပိဋ္ဌေ ပန ပဿိတဗ္ဗံ။

hi āpajjanto alajjitā, aññāṇatā, kukkuccappakatatā, akappiye kappiyasaññitā, kappiye akappiyasaññitā, satisammosāti imehi[1] chahākārehi āpajjati.

Kathaṁ **alajjitāya** āpajjati? Akappiyabhāvaṁ jānanto yeva madditvā vītikkamaṁ karoti.

Vuttampi c'etaṁ—

"Sañcicca āpattiṁ āpajjati, āpattiṁ parigūhati,
Agatigamanañca gacchati, ediso vuccati alajjipuggalo"ti[2].

Kathaṁ **aññāṇatāya** āpajjati? Aññāṇapuggalo hi mando momūho kattabbākattabbaṁ ajānanto akattabbaṁ karoti, kattabbaṁ virādheti. Evaṁ aññāṇatāya āpajjati.

Kathaṁ **kukkuccappakatatāya** āpajjati? Kappiyākappiyaṁ nissāya kukkucce uppanne vinayadharaṁ pucchitvā kappiyaṁ ce, kattabbaṁ siyā, akappiyaṁ ce, na kattabbaṁ, ayaṁ pana "vaṭṭatī"ti madditvā vītikkamati yeva. Evaṁ kukkuccappakatatāya āpajjati.

Kathaṁ **akappiye kappiyasaññitāya** āpajjati? Acchamaṁsaṁ "sūkaramaṁsan"ti khādati, vikāle kālasaññāya[3] bhuñjati. Evaṁ akappiye kappiyasaññitāya āpajjati.

Kathaṁ **kappiye akappiyasaññitāya** āpajjati? Sūkaramaṁsaṁ "acchamaṁsan"ti khādati, kāle vikālasaññāya bhuñjati. Evaṁ kappiye akappiyasaññitāya āpajjati.

Kathaṁ **satisammosā** āpajjati? Sahaseyyacīvaravippavāsādīni satisammosā āpajjati. Iti imesaṁ channaṁ ākārānaṁ aññatarena ākārena āpannā yassa siyā sattannaṁ āpattikkhandhānaṁ aññatarā āpatti therassa vā navassa vā majjhimassa vāti attho.

So āvikareyyāti so taṁ āpattiṁ desetu vā pakāsetu vāti vuttaṁ hoti. **Asantiyā āpattiyā**ti yassa pana evaṁ anāpannā vā

1. Vi 5. 184 piṭṭhe. 2. Vi 5. 279 piṭṭhe.
3. Kālasaññitāya (Syā, Kaṁ), Vi-Ṭṭha 3. 142 piṭṭhe pana passitabbaṁ.

အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇိတွာ စ ပန ဝုဋ္ဌိတာ ဝါ ဒေသိတာ ဝါ အာရောစိတာ ဝါ အာပတ္တိ၊ တဿ သာ အာပတ္တိ အသန္တီ နာမ ဟောတိ၊ ဧဝံ အသန္တိယာ အာပတ္တိယာ တုဏှီ ဘဝိတဗ္ဗံ။ **တုဏှီဘာဝေန ခေါ ပနာယသ္မန္တေ "ပရိသုဒ္ဓါ"တိ ဝေဒိဿာမီ**တိ တုဏှီဘာဝေနာပိ ဟိ ကာရဏေန အဟံ အာယသ္မန္တေ "ပရိသုဒ္ဓါ"ဣစ္စေဝ ဇာနိဿာမီတိ။ **ယထာ ခေါ ပန ပစ္စေကပုဋ္ဌဿ ဝေယျာကရဏံ ဟောတီ**တိ ယထာ ဧကေနေကော ပုဋ္ဌော ဗျာကရေယျ၊ ယထာ ဧကေနေကော ပစ္စေကပုဋ္ဌော "မံ ဧသ ပုစ္ဆတီ"တိ ဉတွာ ဗျာကရေယျာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဧဝမေဝံ[1] ဧဝရူပါယ ပရိသာယ ယာဝတတိယံ အနုသာဝိတံ ဟောတီတိ ဧတ္ထ ဧကစ္စေ တာဝ အာစရိယာ ဧဝံ ဝဒန္တိ "ဧဝမေဝံ ဣမိဿာယ ဘိက္ခု-ပရိသာယ ယဒေတံ 'ယဿ သိယာ အာပတ္တိ၊ သော အာဝိကရေယျ၊ အသန္တိယာ အာပတ္တိယာ တုဏှီ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ တုဏှီဘာဝေန ခေါ ပနာယသ္မန္တေ ပရိသုဒ္ဓါတိ ဝေဒိဿာမီ'တိ တိက္ခတ္တုံ အနုသာဝိတံ၊ တံ ဧကမေကေန 'မံ ဧသ ပုစ္ဆတီ'တိ ဧဝံ ဇာနိတဗ္ဗံ ဟောတီတိ အတ္ထော"တိ။ တံ န ယုဇ္ဇတိ၊ ကသ္မာ? အတ္ထဗျဉ္ဇန-ဘေဒတော။ အနုဿာဝနံ ဟိ နာမ အတ္ထတော စ ဗျဉ္ဇနတော စ အဘိန္နံ ဟောတိ "ဒုတိယမ္ပိ ဧတမတ္ထံ ဝဒါမိ"တိအာဒီသု[2] ဝိယ၊ "ယဿ သိယာ"တိ-အာဒိဝစနတ္တယံ ပန အတ္ထတောပိ ဗျဉ္ဇနတောပိ ဘိန္နံ၊ တေနဿ အနုဿာ-ဝနတ္တယံ န ယုဇ္ဇတိ။ ယဒိ စေတံ ယာဝတတိယာနုဿာဝနံ သိယာ၊ နိဒါ-နုဒ္ဒေသေ အနိဋ္ဌိတေပိ အာပတ္တိ သိယာ။ န စ ယုတ္တံ အနာပတ္တိက္ခေတ္တေ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇိတုံ။

အပရေ "အနုသာဝိတ"န္တိ ပဒဿ အနုသာဝေတဗ္ဗန္တိ အတ္ထံ ဝိကပ္ပေတွာ "ယာဝတတိယ"န္တိ ဣဒံ ဥပရိ ဥဒ္ဒေသာဝသာနေ "ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ။ပ။ တတိယမ္ပိ ပုစ္ဆာမီ"တိ ဧတံ သန္ဓာယ ဝုတ္တန္တိ အာဟု။ တမ္ပိ န ယုဇ္ဇတိ၊ ကသ္မာ? အတ္ထယုတ္တိအဘာဝတော။ ဣဒံ ဟိ ပဒံ ကေစိ "အနုသာဝိတ"န္တိ သဇ္ဈာယန္တိ၊ ကေစိ "အနုသာဝေတ"န္တိ၊ တံ ဥဘယံ ဝါပိ အတီတကာလမေဝ ဒီပေတိ၊ န အနာဂတံ။ ယဒိ စဿ အယံ အတ္ထော သိယာ၊ "အနုသာဝိတံ ဟေဿတီ"တိ ဝဒေယျ၊ ဧဝံ တာဝ အတ္ထာဘာဝတော န ယုဇ္ဇတိ။ ယဒိ စေတံ ဥဒ္ဒေသာဝသာနေ ဝစနံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ သိယာ၊ "န အာဝိကရိဿာမီ"တိ စိတ္တံ ဥပ္ပါဒေန္တဿ နိဒါနေ သမတ္တေပိ ဝုတ္တမုသာဝါဒေါ န သိယာ၊ ကသ္မာ? "ယာဝတတိယံ အနုဿာဝိယမာနေ"တိဝစနတော[3] "ယာဝတတိယ"န္တိ ဣဒံ

၁-ဧဝမေဝ (က) ၂-ဝိ ၃-၇၂၊ ဝိ ၄-၄-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၃-ဝိ ၃-၁၄၁-ပိဋ္ဌေ။

āpattiṁ āpajjitvā ca pana vuṭṭhitā vā desitā vā ārocitā vā āpatti, tassa sā āpatti asantī nāma hoti, evaṁ asantiyā āpattiyā tuṇhī bhavitabbaṁ. **Tuṇhībhāvena kho pan'āyasmante "parisuddhā"ti vedissāmī**ti tuṇhībhāven'āpi hi kāraṇena ahaṁ āyasmante "parisuddhā"icc'eva jānissāmīti. **Yathā kho pana paccekapuṭṭhassa veyyākaraṇaṁ hotī**ti yathā eken'eko puṭṭho byākareyya, yathā eken'eko paccekapuṭṭho "maṁ esa pucchatī"ti ñatvā byākareyyāti vuttaṁ hoti.

Evamevaṁ[1] **evarūpāya parisāya yāvatatiyaṁ anusāvitaṁ hotī**ti ettha ekacce tāva ācariyā evaṁ vadanti "evamevaṁ imissāya bhikkhuparisāya yadetaṁ 'yassa siyā āpatti, so āvikareyya, asantiyā āpattiyā tuṇhī bhavitabbaṁ, tuṇhībhāvena kho panāyasmante parisuddhāti vedissāmī'ti tikkhattuṁ anusāvitaṁ, taṁ ekamekena 'maṁ esa pucchatī'ti evaṁ jānitabbaṁ hotīti attho"ti. Taṁ na yujjati, kasmā? Atthabyañjanabhedato. Anussāvanaṁ hi nāma atthato ca byañjanato ca abhinnaṁ hoti "dutiyampi etamatthaṁ vadāmī"ti-ādīsu[2] viya. "Yassa siyā"ti-ādivacanattayaṁ pana atthatopi byañjanatopi bhinnaṁ, ten'assa anussāvanattayaṁ na yujjati. Yadi c'etaṁ yāvatatiyānussāvanaṁ siyā, Nidānuddese aniṭṭhitepi āpatti siyā. Na ca yuttaṁ anāpattikkhette āpattiṁ āpajjituṁ.

Apare "anusāvitan"tipadassa anusāvetabbanti atthaṁ vikappetvā "yāvatatiyan"ti idaṁ upari uddesāvasāne "kacci'ttha parisuddhā -pa- tatiyampi pucchāmī"ti etaṁ sandhāya vuttanti āhu. Tampi na yujjati, kasmā? Thayuttīnaṁ abhāvato. Idaṁ hi padaṁ keci "anusāvitan"ti sajjhāyanti, keci "anusāvetan"ti, taṁ ubhayaṁ vāpi atītakālameva dīpeti, na anāgataṁ. Yadi c'assa ayaṁ attho siyā, "anusāvitaṁ hessatī"ti vadeyya, evaṁ tāva atthābhāvato na yujjati. Yadi c'etaṁ uddesāvasāne vacanaṁ sandhāya vuttaṁ siyā, "na āvikarissāmī"ti cittaṁ uppādentassa Nidāne samattepi vuttamusāvādo na siyā, kasmā? "Yāvatatiyaṁ anussāviyamāne"tivacanato[3] "yāvatatiyan"ti idaṁ

1. Evameva (Ka) 2. Vi 3. 72; Vi 4. 4 piṭṭhādīsu. 3. Vi 3. 141 piṭṭhe.

ဝစနမေဝ နိရတ္ထကံ သိယာ၊ ကသ္မာ? နိဒါနုဒ္ဒေသေ ယာဝတတိယာနုဿာဝနဿ အဘာဝတောတိ ဧဝံ ယုတ္တိအဘာဝတော တမ္ပိ န ယုဇ္ဇတိ။ "ယာဝတတိယံ အနုသာဝိတံ ဟောတီ"တိဣဒံ ပန လက္ခဏဝစနမတ္တံ၊ တေန ဣမမတ္ထံ ဒဿေတိ—ဣဒံ ပါတိမောက္ခံ နာမ ယာဝတတိယံ အနုဿာဝိယတိ၊ တသ္မိံ ယာဝတတိယံ အနုဿာဝိယမာနေ ယော သရမာနော သန္တိံ အာပတ္တိံ နာဝိကရောတိ၊ တဿ ယာဝတတိယာနုဿာဝနာဝသာနေ သမ္ပဇာနမုသာဝါဒေါ ဟောတီတိ။

တဒေတံ ယထာ အနုသာဝိတံ ယာဝတတိယံ အနုသာဝိတံ နာမ ဟောတိ၊ တံ ဒဿေတုံ **တတ္ထာယသ္မန္တေ ပုစ္ဆာမီ**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တံ ပနေတံ ပါရာဇိကာဒီနံ အဝသာနေ ဒိဿတိ၊ န နိဒါနာဝသာနေ။ ကိဉ္စာပိ န ဒိဿတိ၊ အထ ခေါ ဥဒ္ဒေသကာလေ "အာဝိကတာ ဟိဿ ဖာသု ဟောတီ"တိ ဝတွာ "ဥဒ္ဒိဋ္ဌံ ခေါ အာယသ္မန္တော နိဒါနံ၊ တတ္ထာယသ္မန္တေ ပုစ္ဆာမီ"တိအာဒိနာ နယေန ဝတ္တဗ္ဗမေဝ။ ဧဝံ ဟိ နိဒါနံ သုဒ္ဒိဋ္ဌံ ဟောတိ၊ အညထာ ဒုဒ္ဒိဋ္ဌံ။ ဣမမေဝ စ အတ္ထံ သန္ဓာယ ဥပေါသထက္ခန္ဓကေ ဝုတ္တံ "ယာဝတတိယံ အနုသာဝိတံ ဟောတီတိ သကိမ္ပိ အနုသာဝိတံ ဟောတိ၊ ဒုတိယမ္ပိ အနုသာဝိတံ ဟောတိ၊ တတိယမ္ပိ အနုသာဝိတံ ဟောတီ"တိ[၁]။ အယမေတ္ထ အာစရိယပရမ္ပရာဘတော ဝိနိစ္ဆယော။

ယော ပန ဘိက္ခု။ပ။ သမ္ပဇာနမုသာဝါဒဿ ဟောတီတိ သမ္ပဇာနမုသာဝါဒေါ အဿ ဟောတိ၊ တေနဿ ဒုက္ကဋာပတ္တိ ဟောတိ၊ သာ စ ခေါ ပန န မုသာဝါဒလက္ခဏေန၊ "သမ္ပဇာနမုသာဝါဒေ ကိံ ဟောတိ၊ ဒုက္ကဋံ ဟောတီ"တိ ဣမိနာ[၂] ပန ဘဂဝတော ဝစနေန ဝစီဒွါရေ အကိရိယသမုဋ္ဌာနာပတ္တိ ဟောတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ—

"အနာလပန္တော မနုဇေန ကေနစိ၊
ဝါစာဂိရံ နော စ ပရေ ဘဏေယျ။
အာပဇ္ဇေယျ ဝါစသိကံ, န ကာယိကံ၊
ပဉှာမေသာ ကုသလေဟိ စိန္တိတာ"တိ[၃]။

၁-ဝိ ၃-၁၃၁-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၃-၁၄၂-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ဝိ ၅-၃၇၄-ပိဋ္ဌေ။

vacanameva niratthakaṁ siyā. Kasmā? Nidānuddese yāvatatiyānussāvanassa abhāvatoti evaṁ yutti-abhāvato tampi na yujjati. "Yāvatatiyaṁ anusāvitaṁ hotī"ti idaṁ pana lakkhaṇavacanamattaṁ, tena imamatthaṁ dasseti—idaṁ pātimokkhaṁ nāma yāvatatiyaṁ anussāviyati, tasmiṁ yāvatatiyaṁ anussāviyamāne yo saramāno santiṁ āpattiṁ n'āvikaroti, tassa yāvatatiyānussāvanāvasāne sampajānamusāvādo hotīti.

Tadetaṁ yathā anusāvitaṁ yāvatatiyaṁ anusāvitaṁ nāma hoti, taṁ dassetuṁ **tatth'āyasmante pucchāmī**ti-ādi vuttaṁ. Taṁ pan'etaṁ pārājikādīnaṁ avasāne dissati, na nidānāvasāne. Kiñcāpi na dissati, atha kho uddesakāle "āvikatā hi'ssa phāsu hotī"ti vatvā "uddiṭṭhaṁ kho āyasmanto nidānaṁ, tatth'āyasmante pucchāmī"ti-ādinā nayena vattabbameva. Evaṁ hi nidānaṁ su-uddiṭṭhaṁ hoti, aññathā du-uddiṭṭhaṁ. Imameva ca atthaṁ sandhāya Uposathakkhandhake vuttaṁ "yāvatatiyaṁ anusāvitaṁ hotīti sakimpi anusāvitaṁ hoti, dutiyampi anusāvitaṁ hoti, tatiyampi anusāvitaṁ hotī"ti[1]. Ayamettha ācariyaparamparābhato vinicchayo.

Yo pana bhikkhu -pa- sampajānamusāvād'assa hotīti sampajānamusāvādo assa hoti, ten'assa dukkaṭāpatti hoti. Sā ca kho pana na musāvādalakkhaṇena, "sampajānamusāvāde kiṁ hoti? Dukkaṭaṁ hotī"ti iminā[2] pana Bhagavato vacanena vacīdvāre akiriyasamuṭṭhānāpatti hotīti veditabbo.

Vuttampi c'etaṁ—

"Anālapanto manujena kenaci,
Vācāgiraṁ no ca pare bhaṇeyya.
Āpajjeyya vācasikaṁ, na kāyikaṁ,
Pañhāmesā kusalehi cintitā"ti[3].

1. Vi 3. 141 piṭṭhe.   2. Vi 3. 142 piṭṭhe.   3. Vi 5. 374 piṭṭhe.

အန္တရာယိကောတိ ဝိပ္ပဋိသာရဝတ္ထုတာယ ပါမောဇ္ဇာဒိသမ္ဘဝံ နိဝါရေတွာ ပဌမဇ္ဈာနာဒီနံ အဓိဂမာယ အန္တရာယံ ကရောတိ[၁]။ **တသ္မာ**တိ ယသ္မာ အယံ အနာဝိကရဏသင်္ခါတော သမ္ပဇာနမုသာဝါဒေါ အန္တရာယိကော ဟောတိ၊ တသ္မာ။ **သရမာနေနာ**တိ အတ္တနော သန္တိံ အာပတ္တိံ ဇာနန္တေန။ **ဝိသုဒ္ဓါ-ပေက္ခေနာ**တိ ဝုဋ္ဌာတုကာမေန ဝိသုဇ္ဈိတုကာမေန။ **သန္တီ အာပတ္တီ**တိ အာပန္နာ အဝုဋ္ဌိတာ အာပတ္တိ။ **အာဝိကာတဗ္ဗာ**တိ သံဃမဇ္ဈေ ဝါ ဂဏမဇ္ဈေ ဝါ ဧကပုဂ္ဂလေ ဝါ ပကာသေတဗ္ဗာ၊ အန္တမသော အနန္တရဿာပိ ဘိက္ခုနော "အဟံ အာဝုသော ဣတ္ထန္နာမံ အာပတ္တိံ အာပန္နော၊ ဣတော ဝုဋ္ဌဟိတွာ တံ အာပတ္တိံ ပဋိကရိဿာမီ"တိ[၂] ဝတ္တဗ္ဗံ။ သစေပိ ဝေမတိကော ဟောတိ၊ "အဟံ အာဝုသော ဣတ္ထန္နာမာယ အာပတ္တိယာ ဝေမတိကော၊ ယဒါ နိဗ္ဗေမတိကော ဘဝိဿာမိ၊ တဒါ တံ အာပတ္တိံ ပဋိကရိဿာမီ"တိ[၂] ဝတ္တဗ္ဗံ။ **အာဝိကတာ ဟိဿ ဖာသု ဟောတီ**တိဧတ္ထ **အာဝိကတာ**တိ အာဝိကတာယ၊ ပကာသိ-တာယာတိ အတ္ထော။ အလဇ္ဇိတာတိအာဒီသု[၃] ဝိယ ဟိ ဣဒမ္ပိ ကရဏဝစနံ ပစ္စတ္တဝစနံ။ **ဟီ**တိ နိပါတမတ္တံ။ **အဿာ**တိ ဧတဿ ဘိက္ခုနော။ **ဖာသု ဟောတီ**တိ ပဌမဇ္ဈာနာဒီနံ အဓိဂမာယ ဖာသု ဟောတိ၊ အဝိပ္ပဋိသာရမူလကာနံ ပါမောဇ္ဇာဒီနံ ဝသေန သုခပ္ပဋိပဒါ သမ္ပဇ္ဇတီတိ အတ္ထော။

ဣတိ ကင်္ခါဝိတရဏိယာ ပါတိမောက္ခဝဏ္ဏနာယ
နိဒါနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-အန္တရာယ ကရော (သီ-က)   ၂-ဝိ ၃-၁၆၉-ပိဋ္ဌေ။   ၃-ဝိ ၅-၁၀၄-ပိဋ္ဌေ။

Antarāyikoti vippaṭisāravatthutāya pāmojjādisambhavaṁ nivāretvā paṭhamajjhānādīnaṁ adhigamāya antarāyaṁ karoti[1]. **Tasmā**ti yasmā ayaṁ anāvikaraṇasaṅkhāto sampajānamusāvādo antarāyiko hoti, tasmā. **Saramānenā**ti attani santiṁ āpattiṁ jānantena. **Visuddhāpekkhenā**ti vuṭṭhātukāmena visujjhitukāmena. **Santī āpattī**ti āpajjitvā avuṭṭhitā āpatti. **Āvikātabbā**ti saṁghamajjhe vā gaṇamajjhe vā ekapuggale vā pakāsetabbā, antamaso anantarass'āpi bhikkhuno "ahaṁ āvuso itthannāmaṁ āpattiṁ āpanno, ito vuṭṭhahitvā taṁ āpattiṁ paṭikarissāmī"ti[2] vattabbaṁ. Sacepi vematiko hoti, "ahaṁ āvuso itthannāmāya āpattiyā vematiko, yadā nibbematiko bhavissāmi, tadā taṁ āpattiṁ paṭikarissāmī"ti[2] vattabbaṁ. **Āvikatā hi'ssa phāsu hotī**ti ettha **āvikatā**ti kāvikatāya, pakāsitāyāti attho. Alajjitāti-ādīsu[3] viya hi idampi karaṇatthe paccattavacanaṁ. **Hī**ti nipātamattaṁ. **Assā**ti etassa bhikkhuno. **Phāsu hotī**ti paṭhamajjhānādīnaṁ adhigamāya phāsu hoti, avippaṭisāramūlakānaṁ pāmojjādīnaṁ vasena sukhappaṭipadā sampajjatīti attho.

Iti Kaṅkhāvitaraṇiyā pātimokkhavaṇṇanāya

Nidānavaṇṇanā niṭṭhitā.

1. Antarāya karo (Sī-Ka)
2. Vi 3. 169 piṭṭhe.
3. Vi 5. 184 piṭṭhe.

ပါရာဇိကကဏ္ဍ

ဣဒါနိ ယဒေတံ နိဒါနာနန္တရံ **တတြိမေ စတ္တာရော**တိအာဒိ ပါရာဇိကကဏ္ဍံ၊ တတ္ထ **တတြာ**တိ တသ္မိံ “ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသိဿာမီ”တိ ဧဝံ ဝုတ္တေ ပါတိမောက္ခေ။ **ဣမေ**တိ ဣဒါနိ ဝတ္တဗ္ဗာနံ အဘိမုခီကရဏံ။ **စတ္တာရော**တိ ဂဏနပရိစ္ဆေဒေါ။ **ပါရာဇိကာ**တိ ဧဝံနာမကာ။ **ဓမ္မာ**တိ အာပတ္တိယော။ **ဥဒ္ဒေသံ အာဂစ္ဆန္တီ**တိ သရူပေန ဥဒ္ဒိသိတဗ္ဗတံ အာဂစ္ဆန္တိ၊ န နိဒါနေ ဝိယ “ယဿ သိယာ အာပတ္တီ”တိ သာဓာရဏဝစနမတ္တေန။

၁-ပဌမပါရာဇိကဝဏ္ဏနာ

ယော ပနာတိ ရဿဒီဃာဒိနာ လိင်္ဂါဒိဘေဒေန ယော ကောစိ။ **ဘိက္ခူ**တိ ဧဟိဘိက္ခုဥပသမ္ပဒါ, သရဏဂမနူပသမ္ပဒါ, ဩဝါဒပ္ပဋိဂ္ဂဟဏူပသမ္ပဒါ, ပဉှာဗျာကရဏူပသမ္ပဒါ, အဋ္ဌဂရုဓမ္မပ္ပဋိဂ္ဂဟဏူပသမ္ပဒါ, ဒူတေနူပသမ္ပဒါ, အဋ္ဌဝါစိကူပသမ္ပဒါ, ဉတ္တိစတုတ္ထကမ္မူပသမ္ပဒါတိ ဣမာသု အဋ္ဌသု ဥပသမ္ပဒါသု ဉတ္တိစတုတ္ထေန ဥပသမ္ပဒါကမ္မေန အကုပ္ပေန ဌာနာရဟေန ဥပသမ္ပန္နော။ တဿ ပန ကမ္မဿ ဝတ္ထုဉတ္တိအနုဿာဝနသီမာပရိသာသမ္ပတ္တိဝသေန အကုပ္ပတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

တတ္ထ **ဝတ္ထူ**တိ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော ပုဂ္ဂလော၊ သော ဌပေတွာ ဦနဝီသတိဝဿံ အန္တိမဝတ္ထုအဇ္ဈာပန္နပုဗ္ဗံ, ပဏ္ဍကာဒယော စ ဧကာဒသ အဘဗ္ဗပုဂ္ဂလေ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တတ္ထ **ဦနဝီသတိဝဿော** နာမ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏတော ပဋ္ဌာယ အပရိပုဏ္ဏဝီသတိဝဿော။ **အန္တိမဝတ္ထုအဇ္ဈာပန္နပုဗ္ဗော** နာမ စတုန္နံ ပါရာဇိကာနံ အညတရံ အဇ္ဈာပန္နပုဗ္ဗော။ **ပဏ္ဍကာ**ဒယော ဝဇ္ဇနီယပုဂ္ဂလကထာယံ ဝုတ္တာ။ တေသု အာသိတ္တပဏ္ဍကဉ္စ ဥသူယပဏ္ဍကဉ္စ ဌပေတွာ ဩပက္ကမိကပဏ္ဍကော နပုံသကပဏ္ဍကော ပဏ္ဍကဘာဝပက္ခေ ဌိတော ပက္ခပဏ္ဍကော စ ဣဓ အဓိပ္ပေတော။

ထေယျသံဝါသကော ပန တိဝိဓော လိင်္ဂတ္ထေနကော သံဝါသတ္ထေနကော ဥဘယတ္ထေနကောတိ။ တတ္ထ ယော သယံ ပဗ္ဗဇိတွာ န ဘိက္ခုဝဿာနိ ဂဏေတိ၊ န ယထာဝုဍ္ဎံ ဘိက္ခူနံ ဝါ သာမဏေရာနံ ဝါ ဝန္ဒနံ သာဒိယတိ၊ န အာသနေန ပဋိဗာဟတိ၊ န ဥပေါသထပဝါရဏာဒီသု သန္ဒိဿတိ၊ အယံ အသုဒ္ဓစိတ္တတာယ လိင်္ဂမတ္တဿေဝ ထေနိတတ္တာ **လိင်္ဂတ္ထေနကော** နာမ။ ယော ပန ဘိက္ခူဟိ ပဗ္ဗဇိတော သာမဏေရော သမာနော ကာသာယာနိ အပနေတွာ တေသု

Pārājikakaṇḍa

Idāni yadetaṁ nidānānantaraṁ **Tatr'ime cattāro**ti-ādi Pārājikakaṇḍaṁ. Tattha **tatrāti** tasmiṁ "pātimokkhaṁ uddisissāmī"ti evaṁ vutte pātimokkhe. **Ime**ti idāni vattabbānaṁ abhimukhīkaraṇaṁ. **Cattāro**ti gaṇanaparicchedo. **Pārājikā**ti evaṁnāmakā. **Dhammā**ti āpattiyo. **Uddesaṁ āgacchantī**ti sarūpena uddisitabbataṁ āgacchanti, na nidāne viya "yassa siyā āpattī"ti sādhāraṇavacanamattena.

1. Paṭhamapārājikavaṇṇanā

Yo panāti rassadīghādinā liṅgādibhedena yo koci. **Bhikkhū**ti ehibhikkhu-upasampadā saraṇagamanūpasampadā ovādappaṭiggahaṇūpasampadā pañhābyākaraṇūpasampadā aṭṭhagarudhammappaṭiggahaṇūpasampadā dūtenūpasampadā aṭṭhavācikūpasampadā ñatticatutthakammūpasampadāti imāsu aṭṭhasu upasampadāsu ñatticatutthena upasampadākammena akuppena ṭhānārahena upasampanno. Tassa pana kammassa vatthuñatti-anussāvanasīmāparisāsampattivasena akuppatā veditabbā.

Tattha **vatthū**ti upasampadāpekkho puggalo, so ṭhapetvā ūnavīsativassaṁ antimavatthu-ajjhāpannapubbaṁ, paṇḍakādayo ca ekādasa abhabbapuggale veditabbo. Tattha **ūnavīsativasso** nāma paṭisandhiggahaṇato paṭṭhāya aparipuṇṇavīsativasso. **Antimavatthu-ajjhāpannapubbo** nāma catunnaṁ pārājikānaṁ aññataraṁ ajjhāpannapubbo. **Paṇḍakā**dayo vajjanīyapuggalakathāyaṁ vuttā. Tesu āsittapaṇḍakañca usūyapaṇḍakañca ṭhapetvā opakkamikapaṇḍako napuṁsakapaṇḍato paṇḍakabhāvapakkhe ṭhito pakkhapaṇḍako ca idha adhippeto.

Theyyasaṁvāsako pana tividho liṅgatthenako saṁvāsatthenako ubhayatthenakoti. Tattha yo sayaṁ pabbajitvā na bhikkhuvassāni gaṇeti, na yathāvuḍḍhaṁ bhikkhūnaṁ vā sāmaṇerānaṁ vā vandanaṁ sādiyati, na āsanena paṭibāhati, na uposathādīsu sandissati, ayaṁ asuddhacittatāya liṅgamattass'eva thenitattā **liṅgatthenako** nāma. Yo pana bhikkhūhi pabbajito sāmaṇero samāno kāsāyāni apanetvā tesu

သဥဿာဟောဝ မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝိတွာ ပုန နိဝါသေတွာ သာမဏေရဘာဝံ ပဋိဇာနာတိ၊ အယံ ဘိက္ခူဟိ ဒိန္နလိင်္ဂဿ အပရိစ္စတ္တတ္တာ န လိင်္ဂတ္ထေနကော၊ န လိင်္ဂါနုရူပဿ သံဝါသဿ သာဒိတတ္တာ နာပိ သံဝါသတ္ထေနကော[၁]။ အန္တိမဝတ္ထုအဇ္ဈာပန္နကောပိ ဧသေဝ နယော။ ယော စ ခေါ သာမဏေရော သမာနော ဝိဒေသံ ဂန္တွာ ဘိက္ခုဝဿာနိ ဂဏေတိ၊ ယထာဝုဍ္ဎံ ဝန္ဒနံ သာဒိယတိ၊ အာသနေန ပဋိဗာဟတိ၊ ဥပေါသထာဒီသု သန္ဒိဿတိ၊ အယံ သံဝါသမတ္တဿေဝ ထေနိတတ္တာ **သံဝါသတ္ထေနကော** နာမ။ ဘိက္ခုဝဿဂဏနာဒိကော ဟိ သဗ္ဗောပိ ကိရိယဘေဒေါ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ "သံဝါသော"တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ "န မံ ကောစိ ဇာနာတီ"တိ ပုန ဧဝံ ပဋိပဇ္ဇန္တေပိ ဧသေဝ နယော။ ယော ပန သယံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဝိဟာရံ ဂန္တွာ ယထာဝုဍ္ဎံ ဝန္ဒနံ သာဒိယတိ၊ အာသနေန ပဋိဗာဟတိ၊ ဘိက္ခုဝဿာနိ ဂဏေတိ၊ ဥပေါသထာဒီသု သန္ဒိဿတိ၊ အယံ လိင်္ဂဿ စေဝ သံဝါသဿ စ ထေနိတတ္တာ **ဥဘယတ္ထေနကော** နာမ။ ဓုရနိက္ခေပဝသေန ကာသာယာနိ အပနေတွာ အန္တိမဝတ္ထုံ အဇ္ဈာပဇ္ဇိတွာ ပုန တာနိ အစ္ဆာဒေတွာ ဧဝံ ပဋိပဇ္ဇန္တေပိ ဧသေဝ နယော၊ အယံ တိဝိဓောပိ ထေယျသံဝါသကော ဣဓ အဓိပ္ပေတော။ ဌပေတွာ ပန ဣမံ တိဝိဓံ

"ရာဇ ဒုဗ္ဘိက္ခ ကန္တာရ-ရောဂ ဝေရိ ဘယေန ဝါ။
စီဝရာဟရဏတ္ထံ ဝါ၊ လိင်္ဂံ အာဒိယတီဓ ယော။

သံဝါသံ နာဓိဝါသေတိ၊ ယာဝ သော သုဒ္ဓမာနသော။
ထေယျသံဝါသကော နာမ၊ တာဝ ဧသ န ဝုစ္စတီ"တိ[၂]။

ယော ပန ဥပသမ္ပန္နော တိတ္ထိယဘာဝံ ပတ္ထယမာနော သယံ ဝါ ကုသစီရာဒိကံ တိတ္ထိယလိင်္ဂံ အာဒိယတိ၊ တေသံ ဝါ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇတိ၊ နဂ္ဂေါ ဝါ ဟုတွာ အာဇီဝကာနံ သန္တိကံ ဂန္တွာ တေသံ ဝတာနိ[၃] အာဒိယတိ၊ အယံ **တိတ္ထိယပက္ကန္တကော** နာမ။ ဌပေတွာ ပန မနုဿဇာတိကံ အဝသေသော သဗ္ဗောပိ **တိရစ္ဆာနဂတော** နာမ။ ယေန မနုဿဇာတိကာ ဇနေတ္တိ သယမ္ပိ မနုဿဘူတေနေဝ သဉ္စိစ္စ ဇီဝိတာ ဝေါရောပိတာ၊ အယံ **မာတုဃာတကော** နာမ။ **ပိတုဃာတကော**ပိ ဧသေဝ နယော။ ယေန အန္တမသော ဂိဟိလိင်္ဂေ ဌိတောပိ မနုဿဇာတိကော ခီဏာသဝေါ သဉ္စိစ္စ ဇီဝိတာ ဝေါရောပိတော၊ အယံ **အရဟန္တဃာတကော** နာမ။ ယော ပန ပကတတ္တံ ဘိက္ခုနိံ တိဏ္ဏံ မဂ္ဂါနံ

၁-န သံဝါသတ္ထေနကော နာမ (သျာ၊ ကံ)   ၂-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၂၉၉-ပိဋ္ဌေ။   ၃-ဝတ္တာနိ (သျာ၊ ကံ)

sa-ussāho'va methunaṁ dhammaṁ paṭisevitvā puna nivāsetvā sāmaṇerabhāvaṁ paṭijānāti, ayaṁ bhikkhūhi dinnaliṅgassa apariccattattā na liṅgatthenako, na liṅgānurūpassa saṁvāsassa sāditattā n'āpi saṁvāsatthenako[1]. Antimavatthu-ajjhāpannakepi es'eva nayo. Yo ca kho sāmaṇero samāno videsaṁ gantvā bhikkhuvassāni gaṇeti, yathāvuḍḍhaṁ vandanaṁ sādiyati, āsanena paṭibāhati, uposathādīsu sandissati, ayaṁ saṁvāsamattass'eva thenitattā **saṁvāsatthenako** nāma. Bhikkhuvassagaṇanādiko hi sabbopi kiriyabhedo imasmiṁ atthe "saṁvāso"ti veditabbo. Sikkhaṁ paccakkhāya "na maṁ koci jānātī"ti puna evaṁ paṭipajjantepi es'eva nayo. Yo pana sayaṁ pabbajitvā vihāraṁ gantvā yathāvuḍḍhaṁ vandanaṁ sādiyati, āsanena paṭibāhati, bhikkhuvassāni gaṇeti, uposathādīsu sandissati, ayaṁ liṅgassa c'eva saṁvāsassa ca thenitattā **ubhayatthenako** nāma. Dhuranikkhepavasena kāsāyāni apanetvā antimavatthuṁ ajjhāpajjitvā puna tāni acchādetvā evaṁ paṭipajjantepi es'eva nayo. Ayaṁ tividhopi theyyasaṁvāsako idha adhippeto. Ṭhapetvā pana imaṁ tividhaṁ

> "Rājadubbhikkhakantāra-rogaverībhayena vā.
> Cīvarāharaṇatthaṁ vā, liṅgaṁ ādiyat'īdha yo.
> Saṁvāsaṁ n'ādhivāseti, yāva so suddhamānaso.
> **Theyyasaṁvāsako** nāma, tāva esa na vuccatī"ti[2].

Yo pana upasampanno titthiyabhāvaṁ patthayamāno sayaṁ vā kusacīrādikaṁ titthiyaliṅgaṁ ādiyati, tesaṁ vā santike pabbajati, naggo vā hutvā ājīvakānaṁ santikaṁ gantvā tesaṁ vatāni[3] ādiyati, ayaṁ **titthiyapakkantako** nāma. Ṭhapetvā pana manussajātikaṁ avaseso sabbopi **tiracchānagato** nāma. Yena manussajātikā janetti sayampi manussabhūten'eva sañcicca jīvitā voropitā, ayaṁ **mātughātako** nāma. **Pitughātake**pi es'eva nayo. Yena antamaso gihiliṅge ṭhitopi manussajātiko khīṇāsavo sañcicca jīvitā voropito, ayaṁ **arahantaghātako** nāma. Yo pana pakatattaṁ bhikkhuniṁ tiṇṇaṁ maggānaṁ

1. Na saṁvāsatthenako nāma (Syā, Kaṁ)
2. Vi-Ṭṭha 3. 299 piṭṭhe.
3. Vattāni (Syā, Kaṁ)

အညတရသ္မိံ မဂ္ဂေ ဒူသေတိ၊ အယံ **ဘိက္ခုနိဒူသကော** နာမ။ ယော ဒေဝဒတ္တော ဝိယ သာသနံ ဥဒ္ဒမ္မံ ဥဗ္ဗိနယံ ကတွာ စတုန္နံ ကမ္မာနံ အညတရဝသေန သံဃံ ဘိန္ဒတိ၊ အယံ **သံဃဘေဒကော** နာမ။ ယော ဒေဝဒတ္တော ဝိယ ဒုဋ္ဌစိတ္တေန ဝဓကစိတ္တေန တထာဂတဿ ဇီဝမာနကသရီရေ ခုဒ္ဒကမက္ခိကာယ ပိဝနမတ္တမ္ပိ လောဟိတံ ဥပ္ပါဒေတိ၊ အယံ **လောဟိတုပ္ပါဒကော** နာမ။ ယဿ ဣတ္ထိ-နိမိတ္တုပ္ပါဒနကမ္မတော စ ပုရိသနိမိတ္တုပ္ပါဒနကမ္မတော စ ဥဘတော ဒုဝိဓမ္ပိ ဗျဉ္ဇနံ အတ္ထိ၊ အယံ **ဥဘတောဗျဉ္ဇနကော** နာမ။ ဣတိ ဣမေ တေရသ ပုဂ္ဂလာ ဥပသမ္ပဒါယ အဝတ္ထူ၊ ဣမေ ပန ဌပေတွာ အညသ္မိံ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခေ သတိ ဥပသမ္ပဒါကမ္မံ ဝတ္ထုသမ္ပတ္တိဝသေန အကုပ္ပံ ဟောတိ။

ကထံ **ဉတ္တိသမ္ပတ္တိဝသေန** အကုပ္ပံ ဟောတိ? ဝတ္ထုသံဃပုဂ္ဂလဉတ္တီနံ အပရာမသနာနိ, ပစ္ဆာ ဉတ္တိဋ္ဌပနဉ္စာတိ ဣမေ တာဝ ပဉ္စ ဉတ္တိဒေါသာ။ တတ္ထ "အယံ ဣတ္ထန္နာမော"တိ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခဿ အကိတ္တနံ **ဝတ္ထုအပရာမသနံ** နာမ။ ''သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော''တိဧတ္ထ "သုဏာတု မေ ဘန္တေ"တိ ဝတွာ "သံဃော"တိ အဘဏနံ **သံဃအပရာမသနံ** နာမ။ "ဣတ္ထန္နာမဿ ဥပ-သမ္ပဒါပေက္ခော"တိ ဥပဇ္ဈာယဿ အကိတ္တနံ **ပုဂ္ဂလအပရာမသနံ** နာမ။ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ ဉတ္တိယာ အနုစ္စာရဏံ **ဉတ္တိအပရာမသနံ** နာမ။ ပဌမံ ကမ္မဝါစံ နိဋ္ဌာပေတွာ "ဧသာ ဉတ္တီ"တိ ဝတွာ "ခမတိ သံဃဿာ"တိ ဧဝံ ဉတ္တိကိတ္တနံ **ပစ္ဆာ ဉတ္တိဋ္ဌပနံ** နာမ။ ဣတိ ဣမေဟိ ဒေါသေဟိ ဝိမုတ္တာယ ဉတ္တိယာ သမ္ပန္နံ ဉတ္တိသမ္ပတ္တိဝသေန အကုပ္ပံ ဟောတိ။

အနုဿာဝနဝသေန အကုပ္ပတာယပိ ဝတ္ထုသံဃပုဂ္ဂလာနံ အပရာမသနာနိ, သာဝနာယ ဟာပနံ, အကာလေ သာဝနန္တိ ဣမေ ပဉ္စ အနုဿာဝနဒေါသာ။ တတ္ထ ဝတ္ထာဒီနံ အပရာမသနာနိ ဉတ္တိယံ ဝုတ္တသဒိသာနေဝ။ တီသု ပန အနုဿာဝနာသု ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဧတေသံ အပရာမသနံ အပရာမသနမေဝ။ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ ပန ကမ္မဝါစံ အဝတွာ စတုက္ခတ္တုံ ဉတ္တိကိတ္တနမေဝ၊ အထ ဝါ ပန ကမ္မဝါစာဗ္ဘန္တရေ အက္ခရဿ ဝါ ပဒဿ ဝါ အနုစ္စာရဏံ ဝါ ဒုရုစ္စာရဏံ ဝါ **သာဝနာယ ဟာပနံ** နာမ။ သာဝနာယ အနောကာသေ ပဌမံ ဉတ္တိံ အဋ္ဌပေတွာ အနုဿာဝနကရဏံ **အကာလေ သာဝနံ** နာမ။ ဣတိ ဣမေဟိ ဒေါသေဟိ ဝိမုတ္တာယ အနုဿာဝနာယ သမ္ပန္နံ အနုဿာဝနသမ္ပတ္တိဝသေန အကုပ္ပံ ဟောတိ။

ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တံ ဝိပတ္တိသီမာလက္ခဏံ သမတိက္ကန္တာယ ပန သီမာယ ကတံ **သီမာသမ္ပတ္တိဝသေန** အကုပ္ပံ ဟောတိ။ ယာဝတိကာ ဘိက္ခူ ကမ္မပ္ပတ္တာ၊

aññatarasmiṁ magge dūseti, ayaṁ **bhikkhunidūsako** nāma. Yo Devadatto viya sāsanaṁ uddhammaṁ ubbinayaṁ katvā catunnaṁ kammānaṁ aññataravasena saṁghaṁ bhindati, ayaṁ **saṁghabhedako** nāma. Yo Devadatto viya duṭṭhacittena vadhakacittena Tathāgatassa jīvamānakasarīre khuddakamakkhikāya pivanamattampi lohitaṁ uppādeti, ayaṁ **lohituppādako** nāma. Yassa itthinimittuppādanakammato ca purisanimittuppādanakammato ca ubhato duvidhampi byañjanaṁ atthi, ayaṁ **ubhatobyañjanako** nāma. Iti ime terasa puggalā upasampadāya avatthū. Ime pana ṭhapetvā aññasmiṁ upasampadāpekkhe sati upasampadākammaṁ vatthusampattivasena akuppaṁ hoti.

Kathaṁ **ñattisampattivasena** akuppaṁ hoti? Vatthusaṁghapuggalañattīnaṁ aparāmasanāni, pacchā ñattiṭṭhapanañcāti ime tāva pañca ñattidosā. Tattha "ayaṁ itthannāmo"ti upasampadāpekkhassa akittanaṁ **vatthu-aparāmasanaṁ** nāma. "Suṇātu me bhante saṁgho"ti ettha "suṇātu me bhante"ti vatvā "saṁgho"ti abhaṇanaṁ **saṁgha-aparāmasanaṁ** nāma. "Itthannāmassa upasampadāpekkho"ti upajjhāyassa akittanaṁ **puggala-aparāmasanaṁ** nāma. Sabbena sabbaṁ ñattiyā anuccāraṇaṁ **ñatti-aparāmasanaṁ** nāma. Paṭhamaṁ kammavācaṁ niṭṭhāpetvā "esā ñattī"ti vatvā "khamati saṁghassā"ti evaṁ ñattikittanaṁ **pacchā ñattiṭṭhapanaṁ** nāma. Iti imehi dosehi vimuttāya ñattiyā sampannaṁ ñattisampattivasena akuppaṁ hoti.

Anussāvanavasena akuppatāyapi vatthusaṁghapuggalānaṁ aparāmasanāni, sāvanāya hāpanaṁ, akāle sāvananti ime pañca anussāvanadosā. Tattha vatthādīnaṁ aparāmasanāni ñattiyaṁ vuttasadisān'eva. Tīsu pana anussāvanāsu yattha katthaci etesaṁ aparāmasanaṁ aparāmasanameva. Sabbena sabbaṁ pana kammavācaṁ avatvā catukkhattuṁ ñattikittanameva, atha vā pana kammavācābbhantare akkharassa vā padassa vā anuccāraṇaṁ vā duruccāraṇaṁ vā **sāvanāya hāpanaṁ** nāma. Sāvanāya anokāse paṭhamaṁ ñattiṁ aṭṭhapetvā anussāvanakaraṇaṁ **akāle sāvanaṁ** nāma. Iti imehi dosehi vimuttāya anussāvanāya sampannaṁ anussāvanasampattivasena akuppaṁ hoti.

Pubbe vuttaṁ vipattisīmālakkhaṇaṁ samatikkantāya pana simāya kataṁ **sīmāsampattivasena** akuppaṁ hoti. Yāvatikā bhikkhū kammappattā,

တေသံ အနာဂမနံ, ဆန္ဒာရဟာနံ ဆန္ဒဿ အနာဟရဏံ, သမ္မုခီဘူတာနံ ပဋိက္ကောသနန္တိ ဣမေ ပန တယော ပရိသာဒောသာ၊ တေဟိ ဝိမုတ္တာယ ပရိသာယ ကတံ **ပရိသာသမ္ပတ္တိဝသေန** အကုပ္ပံ ဟောတိ။ ကာရဏာရဟတ္တာ ပန သတ္ထု သာသနာရဟတ္တာ **ဌာနာရဟံ** နာမ ဟောတိ။ ဣတိ ယော ဣမိနာ ဧဝံ အကုပ္ပေန ဌာနာရဟေန ဉတ္တိစတုတ္ထေန ဥပသမ္ပဒါကမ္မေန ဥပသမ္ပန္နော၊ အယံ ဣဓ “ဘိက္ခူ”တိ အဓိပ္ပေတော။ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇေသု ပန အညေပိ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆန္တိ။

ဘိက္ခူနံ သိက္ခာသာဇီဝသမာပန္နောတိ ယာ ဘိက္ခူနံ အဓိသီလသင်္ခါတာ သိက္ခာ၊ တဉ္စ, ယတ္ထ စေတေ သဟ ဇီဝန္တိ၊ ဧကဇီဝိကာ သဘာဂဝုတ္တိနော ဟောန္တိ၊ တံ ဘဂဝတာ ပညတ္တံ သိက္ခာပဒသင်္ခါတံ သာဇီဝဉ္စ၊ တတ္ထ သိက္ခနဘာဝေန သမာပန္နောတိ ဘိက္ခူနံ သိက္ခာသာဇီဝသမာပန္နော။ (**သမာပန္နော**တိ)[၁] သိက္ခဉ္စ ပရိပူရေန္တော သာဇီဝဉ္စ အဝီတိက္ကမန္တော ဟုတွာ တဒုဘယံ ဥပဂတောတိ အတ္ထော။ **သိက္ခံ အပစ္စက္ခာယ ဒုဗ္ဗလျံ အနာဝိကတွာ**တိ ယံ သိက္ခံ သမာပန္နော၊ တံ အပဋိက္ခိပိတွာ, ယဉ္စ သာဇီဝံ သမာပန္နော၊ တသ္မိံ ဒုဗ္ဗလဘာဝံ အပ္ပကာသေတွာ။ တတ္ထ စိတ္တခေတ္တကာလပယောဂပုဂ္ဂလဝိဇာနနဝသေန သိက္ခာယ ပစ္စက္ခာနံ ဉတွာ တဒဘာဝေန အပစ္စက္ခာနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ကထံ? ဥပသမ္ပန္နဘာဝတော စဝိတုကာမတာစိတ္တေနေဝ ဟိ သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ ဟောတိ၊ န ဒဝါ ဝါ ရဝါ ဝါ ဘဏန္တဿ။ ဧဝံ **စိတ္တဝသေန** သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ ဟောတိ၊ န တဒဘာဝေန။ တထာ “ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခာမိ၊ ဓမ္မံ ပစ္စက္ခာမိ၊ သံဃံ ပစ္စက္ခာမိ၊ သိက္ခံ၊ ဝိနယံ၊ ပါတိမောက္ခံ၊ ဥဒ္ဒေသံ၊ ဥပဇ္ဈာယံ၊ အာစရိယံ၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကံ၊ အန္တေဝါသိကံ၊ သမာနုပဇ္ဈာယကံ၊ သမာနာစရိယကံ၊ သဗြဟ္မစာရိံ ပစ္စက္ခာမီ”တိ[၂] ဧဝံ ဝုတ္တာနံ ဗုဒ္ဓါဒီနံ စုဒ္ဒသန္နံ, “ဂိဟီတိ မံ ဓာရေဟိ၊ ဥပါသကော၊ အာရာမိကော၊ သာမဏေရော၊ တိတ္ထိယော၊ တိတ္ထိယသာဝကော၊ အသမဏော၊ ‘အသက္ယပုတ္တိယော’တိ မံ ဓာရေဟီ”တိ[၂] ဧဝံ ဝုတ္တာနံ ဂိဟိအာဒီနံ အဋ္ဌန္နဉ္စာတိ ဣမေသံ ဒွါဝီသတိယာ ခေတ္တပဒါနံ ယဿ ကဿစိ သဝေဝစနဿ ဝသေန တေသု ယံကိဉ္စိ ဝတ္တုကာမဿ ယံကိဉ္စိ ဝဒတော သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ ဟောတိ၊ န ရုက္ခာဒီနံ အညတရဿ နာမံ ဂဟေတွာ ပစ္စာစိက္ခန္တဿ။ ဧဝံ **ခေတ္တဝသေန** ပစ္စက္ခာနံ ဟောတိ၊ န တဒဘာဝေန။

တတ္ထ ယဒေတံ “ပစ္စက္ခာမီ”တိ စ, “မံ ဓာရေဟီ”တိ[၂] စ ဝုတ္တံ ဝတ္တမာနကာလဝစနံ, ယာနိ စ “အလံ မေ ဗုဒ္ဓေန၊ ကိံ နု မေ ဗုဒ္ဓေန၊ န မမတ္ထော

၁-( )ဧတ္ထန္တရေ ပါဠိ သီဟဠပေါတ္ထကေ နတ္ထိ။ ၂-ဝိ ၁-၃၂-ပိဋ္ဌေ။

tesaṁ anāgamanaṁ, chandārahānaṁ chandassa anāharaṇaṁ, sammukhībhūtānaṁ paṭikkosananti ime pana tayo parisādosā, tehi vimuttāya parisāya kataṁ **parisāsampattivasena** akuppaṁ hoti. Kāraṇārahattā pana Satthu sāsanārahattā **ṭhānārahaṁ** nāma hoti. Iti yo iminā evaṁ akuppena ṭhānārahena ñatticatutthena upasampadākammena upasampanno, ayaṁ idha "bhikkhū"ti adhippeto. Paṇṇattivajjesu pana aññepi saṅgahaṁ gacchanti.

Bhikkhūnaṁ sikkhāsājīvasamāpannoti yā bhikkhūnaṁ adhisīlasaṅkhātā sikkhā, tañca, yattha c'ete saha jīvanti, ekajīvikā sabhāgavuttino honti, taṁ Bhagavatā paññattaṁ sikkhāpadasaṅkhātaṁ sājīvañca, tattha sikkhanabhāvena samāpannoti bhikkhūnaṁ sikkhāsājīvasamāpanno. (**Samāpanno**ti)[1] sikkhañca paripūrento sājīvañca avītikkamanto hutvā tadubhayaṁ upagatoti attho. **Sikkhaṁ apaccakkhāya dubbalyaṁ anāvikatvā**ti yaṁ sikkhaṁ samāpanno, taṁ apaṭikkhipitvā, yañca sājīvaṁ samāpanno, tasmiṁ dubbalabhāvaṁ appakāsetvā. Tattha cittakhettakālapayogapuggalavijānanavasena sikkhāya paccakkhānaṁ ñatvā tadabhāvena apaccakkhānaṁ veditabbaṁ. Kathaṁ? Upasampannabhāvato cavitukāmatācitten'eva hi sikkhāpaccakkhānaṁ hoti, na davā vā ravā vā bhaṇantassa. Evaṁ **cittavasena** sikkhāpaccakkhānaṁ hoti, na tadabhāvena. Tathā "buddhaṁ paccakkhāmi, dhammaṁ paccakkhāmi, saṁghaṁ paccakkhāmi, sikkhaṁ, vinayaṁ, pātimokkhaṁ, uddesaṁ, upajjhāyaṁ, ācariyaṁ, saddhivihārikaṁ, antevāsikaṁ, samānupajjhāyakaṁ, samānācariyakaṁ, sabrahmacāriṁ paccakkhāmī"ti[2] evaṁ vuttānaṁ Buddhādīnaṁ cuddasannaṁ, "gihīti maṁ dhārehi, upāsako, ārāmiko, sāmaṇero, titthiyo, titthiyasāvako, asamaṇo, 'asakyaputtiyo'ti maṁ dhārehī"ti[2] evaṁ vuttānaṁ gihi-ādīnaṁ aṭṭhannañcāti imesaṁ dvāvīsatiyā khettapadānaṁ yassa kassaci savevacanassa vasena tesu yaṁkiñci vattukāmassa yaṁkiñci vadato sikkhāpaccakkhānaṁ hoti, na rukkhādīnaṁ aññatarassa nāmaṁ gahetvā paccācikkhantassa. Evaṁ **khettavasena** paccakkhānaṁ hoti, na tadabhāvena.

Tattha yadetaṁ "paccakkhāmī"ti ca, "maṁ dhārehī"ti[2] ca vuttaṁ vattamānakālavacanaṁ, yāni ca "alaṁ me Buddhena, Kiṁ nu me Buddhena? Na mam'attho

1. ( ) Etthantare Pāḷi Sīhaḷa-potthake n'atthi.
2. Vi 1. 32 piṭṭhe.

ဗုဒ္ဓေန၊ သုမုတ္တာဟံ ဗုဒ္ဓေနာ''တိအာဒိနာ[၁] နယေန အာချာတဝသေန ကာလံ အနာမသိတွာ ပုရိမေဟိ စုဒ္ဒသဟိ ပဒေဟိ သဒ္ဓိံ ယောဇေတွာ ဝုတ္တာနိ "အလံ မေ"တိအာဒီနိ စတ္တာရိ ပဒါနိ၊ တေသံယေဝ စ သဝေဝစနာနံ ဝသေန ပစ္စက္ခာနံ ဟောတိ၊ န "ပစ္စက္ခာသိ"န္တိ ဝါ "ပစ္စက္ခိဿ"န္တိ ဝါ "မံ ဓာရေသီ"တိ ဝါ "မံ ဓာရေဿတီ"တိ ဝါ "ယံနူနာဟံ ပစ္စက္ခေယျ"န္တိ ဝါတိအာဒီနိ[၂] အတီတာနာဂတပရိကပ္ပဝစနာနိ ဘဏန္တဿ။ ဧဝံ ဝတ္တမာန**ကာလဝသေန** စေဝ အနာမဋ္ဌ**ကာလဝသေန** စ ပစ္စက္ခာနံ ဟောတိ၊ န တဒဘာဝေန။

ပယောဂေါ ပန ဒုဝိဓော ကာယိကော စ ဝါစသိကော စ။ တတ္ထ "ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခာမီ"တိအာဒိနာ[၁] နယေန ယာယ ကာယစိ ဘာသာယ ဝစီဘေဒံ ကတွာ ဝါစသိကပယောဂေနေဝ ပစ္စက္ခာနံ ဟောတိ၊ န အက္ခရလိခနံ ဝါ ဟတ္ထမုဒ္ဒါဒိဒဿနံ ဝါ ကာယပယောဂံ ကရောန္တဿ။ ဧဝံ ဝါစသိကပယောဂေ-နေဝ ပစ္စက္ခာနံ ဟောတိ၊ န တဒဘာဝေန။

ပုဂ္ဂလော ပန ဒုဝိဓော—ယော စ ပစ္စက္ခာတိ၊ ယဿ စ ပစ္စက္ခာတိ။ တတ္ထ ယော ပစ္စက္ခာတိ၊ သော သစေ ဥမ္မတ္တကခိတ္တစိတ္တဝေဒနာဋ္ဋာနံ အညတရော န ဟောတိ။ ယဿ ပန ပစ္စက္ခာတိ၊ သော သစေ မနုဿဇာတိကော ဟောတိ၊ န စ ဥမ္မတ္တကာဒီနံ အညတရော၊ သမ္မုခီဘူတော စ[၃] သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ ဟောတိ။ န ဟိ အသမ္မုခီဘူတဿ ဒူတေန ဝါ ပဏ္ဏေန ဝါ အာရောစနံ ရုဟတိ။ ဧဝံ ယထာဝုတ္တပုဂ္ဂလဝသေန ပစ္စက္ခာနံ ဟောတိ၊ န တဒဘာဝေန။

ဝိဇာနနမ္ပိ နိယမိတာနိယမိတဝသေန ဒုဝိဓံ။ တတ္ထ ယဿ ယေသံ ဝါ နိယမေတွာ "ဣမဿ, ဣမေသံ ဝါ အာရောစေမီ"တိ ဝဒတိ၊ သစေ တေ ယထာ ပကတိယာ လောကေ မနုဿာ ဝစနံ သုတွာ အာဝဇ္ဇနသမယေ ဇာနန္တိ၊ ဧဝံ တဿ ဝစနာနန္တရမေဝ တဿ "အယံ ဥက္ကဏ္ဌိတော"တိ ဝါ "ဂိဟိဘာဝံ ပတ္ထယတီ"တိ ဝါ ယေန ကေနစိ အာကာရေန သိက္ခာပစ္စက္ခာနဘာဝံ ဇာနန္တိ၊ ပစ္စက္ခာတာ'ဝ ဟောတိ သိက္ခာ။ အထ အပရဘာဂေ "ကိံ ဣမိနာ ဝုတ္တ"န္တိ စိန္တေတွာ ဇာနန္တိ၊ အညေ ဝါ ဇာနန္တိ၊ အပစ္စက္ခာတာ'ဝ ဟောတိ သိက္ခာ။ အနိယမေတွာ အာရောစေန္တဿ ပန သစေ ဝုတ္တနယေန ယော ကောစိ မနုဿဇာတိကော ဝစနတ္ထံ ဇာနာတိ၊ ပစ္စက္ခာတာ'ဝ ဟောတိ သိက္ခာ။ ဧဝံ ဝိဇာနနဝသေန ပစ္စက္ခာနံ ဟောတိ၊ န တဒဘာဝေန။ ယော ပန အန္တမသော ဒဝါယပိ ပစ္စက္ခာတိ၊ တေန အပစ္စက္ခာတာ'ဝ ဟောတိ သိက္ခာ။ ဣတိ ဣမေသံ

၁-ဝိ ၁-၃၂-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၁-၂၉ ပိဋ္ဌေ။ ၃-သမ္မုခီဘူတောယေဝ (သျာ)

Buddhena, Sumutt'āhaṁ Buddhenā"ti-ādinā[1] nayena ākhyātavasena kālaṁ anāmasitvā purimehi cuddasahi padehi saddhiṁ yojetvā vuttāni "alaṁ me"ti-ādīni cattāri padāni, tesaṁ yeva ca savevacanānaṁ vasena paccakkhānaṁ hoti, na "paccakkhāsin"ti vā "paccakkhissan"ti vā "maṁ dhāresī"ti vā "maṁ dhāressatī"ti vā "yaṁ nūn'āhaṁ paccakkheyyan"ti vāti-ādīni[2] atītānāgataparikappavacanāni bhaṇantassa. Evaṁ vattamāna**kālavasena** c'eva anāmaṭṭha**kālavasena** ca paccakkhānaṁ hoti, na tadabhāvena.

Payogo pana duvidho kāyiko ca vācasiko ca. Tattha "buddhaṁ paccakkhāmī"ti-ādinā[1] nayena yāya kāyaci bhāsāya vacībhedaṁ katvā vācasikappayogen'eva paccakkhānaṁ hoti, na akkharalikhanaṁ vā hatthamuddādidassanaṁ vā kāyappayogaṁ karontassa. Evaṁ vācasikappayogen'eva paccakkhānaṁ hoti, na tadabhāvena.

Puggalo pana duvidho—yo ca paccakkhāti, yassa ca paccakkhāti. Tattha yo paccakkhāti, so sace ummattakakhittacittavedanāṭṭānaṁ aññataro na hoti. Yassa pana paccakkhāti, so sace manussajātiko hoti, na ca ummattakādīnaṁ aññataro, sammukhībhūto ca[3] sikkhāpaccakkhānaṁ hoti. Na hi asammukhībhūtassa dūtena vā paṇṇena vā ārocanaṁ ruhati. Evaṁ yathāvuttapuggalavasena paccakkhānaṁ hoti, na tadabhāvena.

Vijānanampi niyamit'āniyamitavasena duvidhaṁ. Tattha yassa yesaṁ vā niyametvā "imassa, imesaṁ vā ārocemī"ti vadati, sace te yathā pakatiyā loke manussā vacanaṁ sutvā āvajjanasamaye jānanti, evaṁ tassa vacanānantarameva tassa "ayaṁ ukkaṇṭhito"ti vā "gihibhāvaṁ patthayatī"ti vā yena kenaci ākārena sikkhāpaccakkhānabhāvaṁ jānanti, paccakkhātā'va hoti sikkhā. Atha aparabhāge "kiṁ iminā vuttan"ti cintetvā jānanti, aññe vā jānanti, apaccakkhātā'va hoti sikkhā. Aniyametvā ārocentassa pana sace vuttanayena yo koci manussajātiko vacanatthaṁ jānāti, paccakkhātā'va hoti sikkhā. Evaṁ vijānanavasena paccakkhānaṁ hoti, na tadabhāvena. Yo pana antamaso davāyapi paccakkhāti, tena apaccakkhātā'va hoti sikkhā. Iti imesaṁ

1. Vi 1. 32 piṭṭhe. 2. Vi 1. 29 piṭṭhe. 3. Sammukhībhūto yeva (Syā).

ဝုတ္တပ္ပကာရာနံ စိတ္တာဒီနံ ဝါ ဝသေန, သဗ္ဗသော ဝါ ပန အပစ္စက္ခာနေန သိက္ခံ အပစ္စက္ခာယ သိက္ခာပစ္စက္ခာနဿေဝ စ အတ္ထဘူတံ ဧကစ္စံ ဒုဗ္ဗလျံ အနာဝိကတွာ။

မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝေယျာတိဧတ္ထ **မေထုနံ ဓမ္မန္တိ** ရာဂပရိယုဋ္ဌာနေန သဒိသာနံ ဥဘိန္နံ ဓမ္မံ။ **ပဋိသေဝေယျာ**တိ ပဋိသေဝေယျ အဇ္ဈာပဇ္ဇေယျ။ **အန္တမသော**တိ သဗ္ဗန္တိမေန ပရိစ္ဆေဒေန။ **တိရစ္ဆာနဂတာယပီ**တိ ပဋိသန္ဓိဝသေန တိရစ္ဆာနေသု ဂတာယပိ၊ အယမေတ္ထ အနုပညတ္တိ။ **ပါရာဇိကော ဟောတီ**တိ ပရာဇိတော[၁] ဟောတိ၊ ပရာဇယံ အာပန္နော။ **အသံဝါသော**တိ ပကတတ္တာ ဘိက္ခူ သဟ ဝသန္တိ ဧတ္ထာတိ ဧကကမ္မာဒိကော တိဝိဓောပိ ဝိဓိ သံဝါသော[၂] နာမ၊ သော တေန သဒ္ဓိံ နတ္ထီတိ အသံဝါသော။ သံဃကမ္မေသု ဟိ ဧသ ဂဏပူရကောပိ န ဟောတိ၊ အယံ တာဝ ပဒဝဏ္ဏနာ။

အယံ ပနေတ္ထ ဝိနိစ္ဆယော—မနုဿာ'မနုဿတိရစ္ဆာနဂတဝသေန ဟိ တိဿော ဣတ္ထိယော၊ တာသံ ဝစ္စမဂ္ဂပဿာဝမဂ္ဂမုခမဂ္ဂဝသေန တယော တယော ကတွာ နဝ မဂ္ဂါ၊ တထာ ဥဘတောဗျဉ္ဇနကာနံ။ ပုရိသာနံ ပန ဝစ္စမဂ္ဂမုခမဂ္ဂဝသေန ဒွေ ဒွေ ကတွာ ဆ မဂ္ဂါ၊ တထာ ပဏ္ဍကာနန္တိ ဧဝံ တိံသ မဂ္ဂါ။ တေသု အတ္တနော ဝါ ပရေသံ ဝါ ယဿ ကဿစိ မဂ္ဂဿ သန္ထတဿ ဝါ အသန္ထတဿ ဝါ, ပရေသံ ပန မတာနမ္ပိ အက္ခာယိတဿ ဝါ ယေဘုယျေန အက္ခာယိတဿ ဝါ ပကတိဝါတေန အသံဖုဋ္ဌေ အလ္လောကာသေ ယော ဘိက္ခု ဧကတိလဗီဇမတ္တမ္ပိ အတ္တနော အင်္ဂဇာတံ သန္ထတံ ဝါ အသန္ထတံ ဝါ သေဝနစိတ္တေန ပဝေသေတိ၊ ပရေန ဝါ ပဝေသိယမာနေ ပဝေသနပဝိဋ္ဌ-ဋ္ဌိတဥဒ္ဓရဏေသု ယံကိဉ္စိ သာဒိယတိ၊ အယံ ပါရာဇိကာပတ္တိံ အာပန္နော နာမ ဟောတိ၊ အယံ တာဝေတ္ထ အသာဓာရဏဝိနိစ္ဆယော။ သဗ္ဗသိက္ခာပဒါနံ ပန သာဓာရဏဝိနိစ္ဆယတ္ထံ အယံ မာတိကာ—

နိဒါနံ ပုဂ္ဂလံ ဝတ္ထုံ၊ ပညတ္တိဝိဓိမေဝ စ။
အာဏတ္တာ'ပတ္တိ'နာပတ္တိ-ဝိပတ္တိံ အင်္ဂမေဝ စ။

သမုဋ္ဌာနဝိဓိံ ကိရိယာ-သညာစိတ္တေဟိ နာနတ္တံ။
ဝဇ္ဇကမ္မပ္ပဘေဒဉ္စ၊ တိကဒွယဝိဓိံ တထာ။

လက္ခဏံ **သတ္တရသဓာ၊** ဌိတံ သာဓာရဏံ ဣဒံ။
ဉတွာ ယောဇေယျ မေဓာဝီ၊ တတ္ထ တတ္ထ ယထာရဟန္တိ။

၁-ပရာဇိတော (က) မဟာဋီကာ ပဿိတဗ္ဗာ။
၂-ဧကကမ္မာဒိကော ဝိဓိ (သျာ၊ ကံ)၊ ဧကကမ္မာဒိကော တိဝိဓော (သီ)

vuttappakārānaṁ cittādīnaṁ vā vasena, sabbaso vā pana apaccakkhānena sikkhaṁ apaccakkhāya sikkhāpaccakkhānass'eva ca atthabhūtaṁ ekaccaṁ dubbalyaṁ anāvikatvā.

Methunaṁ dhammaṁ paṭiseveyyāti ettha **methunaṁ dhammam**ti rāgapariyuṭṭhānena sadisānaṁ ubhinnaṁ dhammaṁ. **Paṭiseveyyā**ti paṭiseveyya ajjhāpajjeyya. **Antamaso**ti sabbantimena paricchedena. **Tiracchānagatāya pī**ti paṭisandhivasena tiracchānesu gatāyapi, ayamettha anupaññatti. **Pārājiko hotī**ti parājito[1] hoti, parājayaṁ āpanno. **Asaṁvāso**ti pakatattā bhikkhū saha vasanti etthāti ekakammādiko'va tividhopi vidhi saṁvāso[2] nāma, so tena saddhiṁ n'atthīti asaṁvāso. Saṁghakammesu hi esa gaṇapūrakopi na hoti. Ayaṁ tāva padavaṇṇanā.

Ayaṁ pan'ettha vinicchayo—manussā'manussatiracchānagatavasena hi tisso itthiyo, tāsaṁ vaccamaggapassāvamaggamukhamaggavasena tayo tayo katvā nava maggā, tathā ubhatobyañjanakānaṁ. Purisānaṁ pana vaccamaggamukhamaggavasena dve dve katvā cha maggā, tathā paṇḍakānanti evaṁ tiṁsa maggā. Tesu attano vā paresaṁ vā yassa kassaci maggassa santhatassa vā asanthatassa vā, paresaṁ pana matānampi akkhāyitassa vā yebhuyyena akkhāyitassa vā pakativātena asaṁphuṭṭhe allokāse yo bhikkhu ekatilabījamattampi attano aṅgajātaṁ santhataṁ vā asanthataṁ vā sevanacittena paveseti, parena vā pavesiyamāne pavesanapaviṭṭhaṭṭhita-uddharaṇesu yaṁkiñci sādiyati, ayaṁ pārājikāpattiṁ āpanno nāma hoti. Ayaṁ tāv'ettha asādhāraṇavinicchayo. Sabbasikkhāpadānaṁ pana sādhāraṇavinicchayatthaṁ ayaṁ mātikā—

> Nidānaṁ puggalaṁ vatthuṁ, paññattividhimeva ca,
> Āṇattā'patti'nāpatti-vipattiṁ aṅgameva ca,
> Samuṭṭhānavidhiṁ kiriyā-saññācittehi nānattaṁ,
> Vajjakammappabhedañca, tikadvayavidhiṁ tathā,
> Lakkhaṇaṁ **sattarasadhā,** ṭhitaṁ sādhāraṇaṁ idaṁ.
> Ñatvā yojeyya medhāvī, tattha tattha yathārahanti.

---

1. Parājitova (Ka) Mahāṭīkā passitabbā.
2. Ekakammādiko vidhi (Syā, Kaṁ), ekakammādiko tividho (Sī)

တတ္ထ **နိဒါနံ** နာမ ဝေသာလိရာဇဂဟသာဝတ္ထိအာဠဝိကောသမ္ဗိသက္ကဘဂ္ဂါနံ ဝသေန သတ္တဝိဓံ ပညတ္တိဋ္ဌာနံ၊ ဣဒံ ဟိ သဗ္ဗသိက္ခာပဒါနံ နိဒါနံ။ **ပုဂ္ဂလော** နာမ ယံ ယံ အာရဗ္ဘ တံ တံ သိက္ခာပဒံ ပညတ္တံ။ **ဝတ္ထု** နာမ တဿ တဿ ပုဂ္ဂလဿ အဇ္ဈာစာရော ဝုစ္စတိ။ **ပညတ္တိဝိဓိ**မှိ ပညတ္တိအနုပညတ္တိအနုပ္ပန္နပညတ္တိ သဗ္ဗတ္ထပညတ္တိ ပဒေသပညတ္တိ သာဓာရဏပညတ္တိ အသာဓာရဏပညတ္တိ ဧကတောပညတ္တိ ဥဘတောပညတ္တိဝသေန နဝဝိဓာ ပညတ္တိ။ တတ္ထ **အနုပ္ပန္နပညတ္တိ** နာမ အနုပ္ပန္နေ ဒေါသေ ပညတ္တာ၊ သာ အဋ္ဌဂရုဓမ္မပ္ပဋိဂ္ဂဟဏဝသေန[၁] ဘိက္ခုနီနံယေဝ အာဂတာ၊ အညတြ နတ္ထိ။ ဝိနယဓရပဉ္စမေန[၂] ဂဏေန ဥပသမ္ပဒါ, ဂုဏင်္ဂုဏူပါဟနာ[၃] ဓုဝန္ဟာနံ[၄] စမ္မတ္ထရဏန္တိ[၅] ဧတေသံ ဝသေန စတုဗ္ဗိဓာ **ပဒေသပညတ္တိ** နာမ။ မဇ္ဈိမဒေသေယေဝ ဟိ ဧတေဟိ အာပတ္တိ ဟောတိ၊ ဧတေသုပိ ဓုဝန္ဟာနံ ပဋိက္ခေပမတ္တမေဝ ပါတိမောက္ခေ အာဂတံ၊ တတော အညာ ပဒေသပညတ္တိ နာမ နတ္ထိ။ သဗ္ဗာနိ **သဗ္ဗတ္ထပညတ္တိ**ယေဝ ဟောန္တိ၊ **သာဓာရဏပညတ္တိ**ဒုကဉ္စ **ဧကတောပညတ္တိ**ဒုကဉ္စ အတ္ထတော ဧကံ၊ တသ္မာ အနုပ္ပန္နပညတ္တိဉ္စ သဗ္ဗတ္ထပညတ္တိဒုကဉ္စ ဧကတောပညတ္တိဒုကဉ္စ ဌပေတွာ သေသာနံ စတဿန္နံ ပညတ္တီနံ ဝသေန သဗ္ဗတ္ထ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **အာဏတ္တာ'ပတ္တိ'နာပတ္တိဝိပတ္တိ**န္တိ ဧတ္ထ **အာဏတ္တီ**တိ အာဏာပနာ ဝုစ္စတိ။ **အာပတ္တီ**တိ ပုဗ္ဗပယောဂါဒိဝသေန အာပတ္တိဘေဒေါ။ **အနာပတ္တီ**တိ အဇာနနာဒိဝသေန အနာပတ္တိ။ **ဝိပတ္တီ**တိ သီလအာစာရဒိဋ္ဌိအာဇီဝဝိပတ္တီနံ အညတရာ။ ဣတိ ဣမာသံ အာဏတ္တာဒီနမ္ပိ ဝသေန သဗ္ဗတ္ထ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **အင်္ဂ**န္တိ သဗ္ဗသိက္ခာပဒေသု အာပတ္တီနံ အင်္ဂံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

သမုဋ္ဌာနဝိဓိမှိ သဗ္ဗာပတ္တီနံ ကာယော ဝါစာ ကာယဝါစာ ကာယစိတ္တံ ဝါစာစိတ္တံ ကာယဝါစာစိတ္တန္တိ ဣမာနိ ဧကင်္ဂိကဒွင်္ဂိကတိဝင်္ဂိကာနိ။ ဆ သမုဋ္ဌာနာနိ နာမ ယာနိ "သိက္ခာပဒသမုဋ္ဌာနာနီ"တိပိ ဝုစ္စန္တိ။ တတ္ထ ပုရိမာနိ တီဏိ အစိတ္တကာနိ၊ ပစ္ဆိမာနိ သစိတ္တကာနိ။ တေသု ဧကေန ဝါ ဒွီဟိ ဝါ တီဟိ ဝါ စတူဟိ ဝါ ဆဟိ ဝါ သမုဋ္ဌာနေဟိ အာပတ္တိယော သမုဋ္ဌဟန္တိ၊ ပဉ္စသမုဋ္ဌာနာ နာမ နတ္ထိ။ တတ္ထ **ဧကသမုဋ္ဌာနာ** နာမ စတုတ္ထေန စ ပဉ္စမေန စ ဆဋ္ဌေန စ သမုဋ္ဌာနေန သမုဋ္ဌာတိ၊ န အညေန။ **ဒွိသမုဋ္ဌာနာ** နာမ ပဌမစတုတ္ထေဟိ စ ဒုတိယပဉ္စမေဟိ စ တတိယဆဋ္ဌေဟိ စ စတုတ္ထဆဋ္ဌေဟိ စ ပဉ္စမဆဋ္ဌေဟိ စ သမုဋ္ဌာနေဟိ, သမုဋ္ဌာတိ၊ န အညေဟိ။ **တိသမုဋ္ဌာနာ** နာမ

၁-ဝိ ၄-၄၄၄-ဝိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၃-၂၀၇-၂၀၀-ဝိဋ္ဌေသု။ ၃-ဝိ ၃-၂၀၀-ဝိဋ္ဌေ။
၄-ဝိ ၁-၁၅၆-ဝိဋ္ဌေ။ ၅-ဝိ ၃-၂၀၀-ဝိဋ္ဌေ။

Tattha **nidānaṁ** nāma Vesālirājagahasāvatthi-āḷavikosambisaggabhaggānaṁ vasena sattavidhaṁ paññattiṭṭhānaṁ, idaṁ hi sabbasikkhāpadānaṁ nidānaṁ. **Puggalo** nāma yaṁ yaṁ ārabbha taṁ taṁ sikkhāpadaṁ paññattaṁ. **Vatthu** nāma tassa tassa puggalassa ajjhācāro vuccati. **Paññattividhin**ti paññatti-anupaññatti-anuppannapaññattisabbatthapaññattipadesapaññattisādhāraṇapaññatti-asādhāraṇapaññatti-ekatopaññatti-ubhatopaññattivasena navavidhā paññatti. Tattha **anuppannapaññatti** nāma anuppanne dose paññattā, sā aṭṭhagarudhammappaṭiggahaṇavasena[1] bhikkhunīnaṁ yeva āgatā, aññatra n'atthi. Vinayadharapañcamena[2] gaṇena upasampadā, gaṇaṅgaṇūpāhanā[3] dhuvanhānaṁ[4] cammattharaṇanti[5] etesaṁ vasena catubbidhā **padesapaññatti** nāma. Majjhimadese yeva hi etehi āpatti hoti, tesupi dhuvanhānaṁ paṭikkhepamattameva pātimokkhe āgataṁ. Tato aññā padesapaññatti nāma n'atthi. Sabbāni **sabbatthapaññatti** yeva honti, **sādhāraṇapaññatti**dukañca **ekatopaññatti**dukañca atthato ekaṁ, tasmā anuppannapaññattiñca sabbatthapaññattidukañca ekatopaññattidukañca ṭhapetvā sesānaṁ catassannaṁ paññattīnaṁ vasena sabbattha vinicchayo veditabbo. **Āṇattā'patti'nāpattivipattin**ti ettha **āṇattī**ti āṇāpanā vuccati. **Āpattī**ti pubbappayogādivasena āpattibhedo. **Anāpattī**ti ajānanādivasena anāpatti. **Vipattī**ti sīla-ācāradiṭṭhi-ājīvavipattīnaṁ aññatarā. Iti imāsaṁ āṇattādīnampi vasena sabbattha vinicchayo veditabbo. **Aṅgan**ti sabbasikkhāpadesu āpattīnaṁ aṅgaṁ veditabbaṁ.

Samuṭṭhānavidhinti sabbāpattīnaṁ kāyo vācā kāyavācā kāyacittaṁ vācācittaṁ kāyavācācittanti imāni ekaṅgikavaṅgikativaṅgikāni cha samuṭṭhānāni nāma yāni "sikkhāpadasamuṭṭhānānī"tipi vuccanti. Tattha purimāni tīṇi acittakāni, pacchimāni sacittakāni. Tesu ekena vā dvīhi vā tīhi vā catūhi vā chahi vā samuṭṭhānehi āpattiyo samuṭṭhahanti, pañcasamuṭṭhānā nāma n'atthi. Tattha **ekasamuṭṭhānā** nāma catutthena ca pañcamena ca chaṭṭhena ca samuṭṭhānena samuṭṭhāti, na aññena. **Dvisamuṭṭhānā** nāma paṭhamacatutthehi ca dutiyapañcamehi ca tatiyachaṭṭhehi ca catutthachaṭṭhehi ca pañcamachaṭṭhehi ca samuṭṭhānehi, samuṭṭhāti, na aññehi. **Tisamuṭṭhānā** nāma

1. Vi 4. 444 piṭṭhe. 2. Vi 3. 287-288 piṭṭhesu. 3. Vi 3. 288 piṭṭhe.
4. Vi 1. 156 piṭṭhe. 5. Vi 3. 288 piṭṭhe.

ပဌမေဟိ စ တီဟိ, ပစ္ဆိမေဟိ စ တီဟိ သမုဋ္ဌာနေဟိ သမုဋ္ဌာတိ၊ န အညေဟိ။ **စတုသမုဋ္ဌာနာ** နာမ ပဌမတတိယစတုတ္ထဆဋ္ဌေဟိ စ ဒုတိယတတိယပဉ္စမ-ဆဋ္ဌေဟိ စ သမုဋ္ဌာနေဟိ သမုဋ္ဌာတိ၊ န အညေဟိ။ **ဆ သမုဋ္ဌာနာ** နာမ ဆဟိပိ သမုဋ္ဌာတိ။

ဧဝံ—

တိဓာ **ဧကသမုဋ္ဌာနာ၊** ပဉ္စဓာ **ဒွိသမုဋ္ဌိတာ။**
ဒွိဓာ **တိစတုရော ဌာနာ၊** ဧကဓာ **ဆသမုဋ္ဌိတာ**တိ။

သမုဋ္ဌာနဝသေန သဗ္ဗာဝ တေရသ အာပတ္တိယော ဟောန္တိ[1]၊ တာ ပဌမ-ပညတ္တိသိက္ခာပဒဝသေန သမုဋ္ဌာနတော တေရသ နာမာနိ လဘန္တိ ပဌမ-ပါရာဇိကသမုဋ္ဌာနာ, အဒိန္နာဒါန, သဉ္စရိတ္တ, သမနုဘာသန, ကထိန, ဧဠက-လောမ,ပဒသောဓမ္မ, အဒ္ဓါန, ထေယျသတ္ထ, ဓမ္မဒေသနာ, ဘူတာရောစန,-စောရိဝုဋ္ဌာပန,အနနုညာတသမုဋ္ဌာနာတိ။ တတ္ထ ယာ ကာယစိတ္တတော သမုဋ္ဌာတိ၊ အယံ **ပဌမပါရာဇိကသမုဋ္ဌာနာ** နာမ။ ယာ သစိတ္တကေဟိ တီဟိ သမုဋ္ဌာနေဟိ သမုဋ္ဌာတိ၊ အယံ **အဒိန္နာဒါနသမုဋ္ဌာနာ** နာမ။ ယာ ဆဟိပိ သမုဋ္ဌာတိ၊ အယံ **သဉ္စရိတ္တသမုဋ္ဌာနာ** နာမ။ ယာ ဆဋ္ဌေနေဝ သမုဋ္ဌာတိ၊ အယံ **သမနုဘာသနသမုဋ္ဌာနာ** နာမ။ ယာ တတိယဆဋ္ဌေဟိ သမုဋ္ဌာတိ၊ အယံ **ကထိနသမုဋ္ဌာနာ** နာမ။ ယာ ပဌမစတုတ္ထေဟိ သမုဋ္ဌာတိ၊ အယံ **ဧဠကလောမ-သမုဋ္ဌာနာ** နာမ။ ယာ ဒုတိယပဉ္စမေဟိ သမုဋ္ဌာတိ၊ အယံ **ပဒသောဓမ္မသမုဋ္ဌာနာ** နာမ။ ယာ ပဌမတတိယစတုတ္ထဆဋ္ဌေဟိ သမုဋ္ဌာတိ၊ အယံ **အဒ္ဓါနသမုဋ္ဌာနာ** နာမ။ ယာ စတုတ္ထဆဋ္ဌေဟိ သမုဋ္ဌာတိ၊ အယံ **ထေယျသတ္ထသမုဋ္ဌာနာ** နာမ။ ယာ ပဉ္စမေနေဝ သမုဋ္ဌာတိ၊ အယံ **ဓမ္မဒေသနာသမုဋ္ဌာနာ** နာမ။ ယာ အစိတ္တကေဟိ တီဟိ သမုဋ္ဌာနေဟိ သမုဋ္ဌာတိ၊ အယံ **ဘူတာရောစနသမုဋ္ဌာနာ** နာမ။ ယာ ပဉ္စမဆဋ္ဌေဟိ သမုဋ္ဌာတိ၊ အယံ **စောရိဝုဋ္ဌာပနသမုဋ္ဌာနာ** နာမ။ ယာ ဒုတိယတတိယပဉ္စမဆဋ္ဌေဟိ သမုဋ္ဌာတိ၊ အယံ **အနနုညာတသမုဋ္ဌာနာ** နာမာတိ။ ဣတိ ဣမဿ သမုဋ္ဌာနဝိဓိနောပိ ဝသေန သဗ္ဗတ္ထ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ကိရိယာသညာစိတ္တေဟိ နာနတ္တန္တိ ဧတေဟိ ကိရိယာဒီဟိ သဗ္ဗာပတ္တီနံ နာနာဘာဝံ ဉတွာ သဗ္ဗတ္ထ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ သဗ္ဗာပတ္တိယော ဟိ ကိရိယာဝသေန ပဉ္စဝိဓာ ဟောန္တိ၊ သေယျထိဒံ? အတ္ထာပတ္တိ ကိရိယတော

၁-ဝိ ၅-၁၅၈-ပိဋ္ဌာဒီသု ဝိတ္ထာရော။

paṭhamehi ca tīhi, pacchimehi ca tīhi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti, na aññehi. **Catusamuṭṭhānā** nāma paṭhamatatiyacatutthachaṭṭhehi ca dutiyatatiyapañcamachaṭṭhehi ca samuṭṭhānehi samuṭṭhāti, na aññehi. **Cha samuṭṭhānā** nāma chahipi samuṭṭhāti.

Evaṁ—

Tidhā **ekasamuṭṭhānā,** pañcadhā **dvisamuṭṭhitā.**
Dvidhā **ticaturo ṭhānā,** ekadhā **chasamuṭṭhitā**ti.

Samuṭṭhānavasena sabbā'va terasa āpattiyo honti[1], tā paṭhamapaññattisikkhāpadavasena samuṭṭhānato terasa nāmāni labhanti paṭhamapārājikasamuṭṭhānā adinnādāna sañcaritta samanubhāsana kathina eḷakaloma padasodhamma addhāna theyyasattha dhammadesanā bhūtārocana corivuṭṭhāpana ananuññātasamuṭṭhānāti. Tattha yā kāyacittato samuṭṭhāti, ayaṁ **paṭhamapārājikasamuṭṭhānā** nāma. Yā sacittakehi tīhi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti, ayaṁ **adinnādānasamuṭṭhānā** nāma. Yā chahipi samuṭṭhāti, ayaṁ **sañcarittasamuṭṭhānā** nāma. Yā chaṭṭhen'eva samuṭṭhāti, ayaṁ **samanubhāsanasamuṭṭhānā** nāma. Yā tatiyachaṭṭhehi samuṭṭhāti, ayaṁ **kathinasamuṭṭhānā** nāma. Yā paṭhamacatutthehi samuṭṭhāti, ayaṁ **eḷakalomasamuṭṭhānā** nāma. Yā dutiyapañcamehi samuṭṭhāti, ayaṁ **padasodhammasamuṭṭhānā** nāma. Yā paṭhamatatiyacatutthachaṭṭhehi samuṭṭhāti, ayaṁ **addhānasamuṭṭhānā** nāma. Yā catutthachaṭṭhehi samuṭṭhāti, ayaṁ **theyyasatthasamuṭṭhānā** nāma. Yā pañcamen'eva samuṭṭhāti, ayaṁ **dhammadesanāsamuṭṭhānā** nāma. Yā acittakehi tīhi samuṭṭhānehi samuṭṭhāti, ayaṁ **bhūtārocanasamuṭṭhānā** nāma. Yā pañcamachaṭṭhehi samuṭṭhāti, ayaṁ **corivuṭṭhāpanasamuṭṭhānā** nāma. Yā dutiyatatiyapañcamachaṭṭhehi samuṭṭhāti, ayaṁ **ananuññātasamuṭṭhānā** nāmāti. Iti imassa samuṭṭhānavidhinopi vasena sabbattha vinicchayo veditabbo.

Kiriyāsaññācittehi nānattanti etehi kiriyādīhi sabbāpattīnaṁ nānābhāvaṁ ñatvā sabbattha vinicchayo veditabbo. Sabbāpattiyo hi kiriyāvasena pañcavidhā honti. Seyyathidaṁ? Atth'āpatti kiriyato

1. Vi 5. 158 piṭṭhādīsu vitthāro.

သမုဋ္ဌာတိ, အတ္ထိ အကိရိယတော, အတ္ထိ ကိရိယာကိရိယတော, အတ္ထိ သိယာ ကိရိယတော သိယာ အကိရိယတော, အတ္ထိ သိယာ ကိရိယတော သိယာ ကိရိယာကိရိယတောတိ။ တတ္ထ ယာ ကာယေန ဝါ ဝါစာယ ဝါ ပထဝိခဏနာဒီသု[၁] ဝိယ ဝီတိက္ကမံ ကရောန္တဿ ဟောတိ၊ အယံ **ကိရိယတော သမုဋ္ဌာတိ** နာမ။ ယာ ကာယဝါစာဟိ ကတ္တဗ္ဗံ အကရောန္တဿ ဟောတိ ပဌမကထိနာပတ္တိ[၂] ဝိယ၊ အယံ **အကိရိယတော သမုဋ္ဌာတိ** နာမ။ ယာ ကရောန္တဿ စ အကရောန္တဿ စ ဟောတိ အညာတိကာယ ဘိက္ခုနိယာ ဟတ္ထတော စီဝရပ္ပဋိဂ္ဂဟဏာပတ္တိ[၃] ဝိယ၊ အယံ **ကိရိယာကိရိယတော သမုဋ္ဌာတိ** နာမ။ ယာ သိယာ ကရောန္တဿ စ, သိယာ အကရောန္တဿ စ ဟောတိ ရူပိယပ္ပဋိဂ္ဂဟဏာပတ္တိ[၄] ဝိယ၊ အယံ **သိယာ ကိရိယတော သိယာ အကိရိယတော သမုဋ္ဌာတိ** နာမ။ ယာ သိယာ ကရောန္တဿ စ သိယာ ကရောန္တာ'ကရောန္တဿ စ ဟောတိ ကုဋိကာရာပတ္တိ[၅] ဝိယ၊ အယံ **သိယာ ကိရိယတော သိယာ ကိရိယာကိရိယတော သမုဋ္ဌာတိ** နာမ။

သဗ္ဗာပတ္တိယော စ သညာဝသေန ဒုဝိဓာ ဟောန္တိ သညာဝိမောက္ခာ နောသညာဝိမောက္ခာတိ။ တတ္ထ ယတော ဝီတိက္ကမသညာယ အဘာဝေန မုစ္စတိ၊ အယံ **သညာဝိမောက္ခာ**၊ ဣတရာ **နောသညာဝိမောက္ခာ**။ ပုန စ သဗ္ဗာပိ စိတ္တဝသေန ဒုဝိဓာ ဟောန္တိ သစိတ္တကာ အစိတ္တကာ စာတိ။ တတ္ထ ယာ သစိတ္တကသမုဋ္ဌာနဝသေနေဝ သမုဋ္ဌာတိ အယံ **သစိတ္တကာ**။ ယာ အစိတ္တကေန ဝါ သစိတ္တကမိဿကေန ဝါ သမုဋ္ဌာတိ အယံ **အစိတ္တကာ**။

ဝဇ္ဇကမ္မပဏ္ဏတ္တိယော သဗ္ဗာပတ္တိယော ဝဇ္ဇဝသေန ဒုဝိဓာ ဟောန္တိ လောကဝဇ္ဇာ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇာ စာတိ။ တတ္ထ ယဿာ သစိတ္တကပက္ခေ စိတ္တံ အကုသလမေဝ ဟောတိ၊ အယံ **လောကဝဇ္ဇာ**၊ သေသာ **ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇာ**။ သဗ္ဗာ စ ကာယကမ္မဝစီကမ္မတဒုဘယဝသေန တိဝိဓာ ဟောန္တိ။ တတ္ထ ကာယဒွါရေ အာပဇ္ဇိတဗ္ဗာ **ကာယကမ္မ**န္တိ ဝုစ္စတိ၊ ဝစီဒွါရေ အာပဇ္ဇိတဗ္ဗာ **ဝစီကမ္မ**န္တိ ဝုစ္စတိ၊ ဥဘယတ္ထ အာပဇ္ဇိတဗ္ဗာ **ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မဉ္စာ**တိ၊ မနောဒွါရေ အာပတ္တိ နာမ နတ္ထိ။ ဣတိ ဣမိနာ ဝဇ္ဇကမ္မပဏ္ဏတ္တိဘေဒေနာပိ သဗ္ဗတ္ထ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။

တိကဒွယဝိဓိန္တိ ကုသလတ္တိကဝေဒနာတ္တိကဝိဓိံ။ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇမာနော ဟိ အကုသလစိတ္တော ဝါ အာပဇ္ဇတိ ကုသလာဗျာကတစိတ္တော ဝါ၊ တထာ

၁-ဝိ ၂-၄၉-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၁-၂၉၄-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ဝိ ၁-၃၁၀-ပိဋ္ဌေ။
၄-ဝိ ၁-၃၄၅-ပိဋ္ဌေ။ ၅-ဝိ ၁-၂၂၃-ပိဋ္ဌေ။

samuṭṭhāti atthi akiriyato atthi kiriyākiriyato atthi siyā kiriyato siyā akiriyato atthi siyā kiriyato siyā kiriyākiriyatoti. Tattha yā kāyena vā vācāya vā pathavikhaṇanādīsu[1] viya vītikkamaṁ karontassa hoti, ayaṁ **kiriyato samuṭṭhāti** nāma. Yā kāyavācāhi kattabbaṁ akarontassa hoti paṭhamakathināpatti[2] viya, ayaṁ **akiriyato samuṭṭhāti** nāma. Yā karontassa ca akarontassa ca hoti aññātikāya bhikkhuniyā hatthato cīvarappaṭiggahaṇāpatti[3] viya, ayaṁ **kiriyākiriyato samuṭṭhāti** nāma. Yā siyā karontassa ca, siyā akarontassa ca hoti rūpiyappaṭiggahaṇāpatti[4] viya, ayaṁ **siyā kiriyato siyā akiriyato samuṭṭhāti** nāma. Yā siyā karontassa ca siyā karontā'karontassa ca hoti kuṭikārāpatti[5] viya, ayaṁ **siyā kiriyato siyā kiriyākiriyato samuṭṭhāti** nāma.

Sabbāpattiyo ca saññāvasena duvidhā honti—saññāvimokkhā nosaññāvimokkhāti. Tattha yato vītikkamasaññāya abhāvena muccati, ayaṁ **saññāvimokkhā,** itarā **nosaññāvimokkhā.** Puna ca sabbāpi cittavasena duvidhā honti sacittakā acittakā cāti. Tattha yā sacittakasamuṭṭhānavasen'eva samuṭṭhāti ayaṁ **sacittakā.** Yā acittakena vā sacittakamissakena vā samuṭṭhāti ayaṁ **acittakā.**

Vajjakammappabhedanti ettha sabbāpattiyo vajjavasena duvidhā honti lokavajjā paṇṇattivajjā cāti. Tattha yassā sacittakapakkhe cittaṁ akusalameva hoti, ayaṁ **lokavajjā,** sesā **paṇṇattivajjā.** Sabbā ca kāyakammavacīkammatadubhayavasena tividhā honti. Tattha kāyadvāre āpajjitabbā **kāyakamman**ti vuccati, vacīdvāre āpajjitabbā **vacīkamman**ti vuccati, ubhayattha āpajjitabbā **kāyakammaṁ vacīkammañcā**ti, manodvāre āpatti nāma n'atthi. Iti iminā vajjakammappabheden'āpi sabbattha vinicchayo veditabbo.

Tikadvayavidhinti kusalattikavedanāttikavidhiṁ. Āpattiṁ āpajjamāno hi akusalacitto vā āpajjati kusalābyākatacitto vā, tathā

1. Vi 2. 49 piṭṭhe.
2. Vi 1. 294 piṭṭhe.
3. Vi 1. 310 piṭṭhe.
4. Vi 1. 345 piṭṭhe.
5. Vi 1. 223 piṭṭhe.

ဒုက္ခဝေဒနာသမင်္ဂီ ဝါ ဣတရဝေဒနာဒွယသမင်္ဂီ ဝါ။ ဧဝံ သန္တေပိ သဗ္ဗသိက္ခာပဒေသု အကုသလစိတ္တဝသေန ဧကံ စိတ္တံ၊ ကုသလာဗျာကတစိတ္တဝသေန ဒွေ စိတ္တာနိ၊ သဗ္ဗေသံ ဝသေန တီဏိ စိတ္တာနိ။ ဒုက္ခဝေဒနာဝသေန ဧကာ ဝေဒနာ၊ သုခဥပေက္ခာဝသေန ဒွေ၊ သဗ္ဗာသံ ဝသေန တိဿော ဝေဒနာတိ။ အယမေဝ ပဘေဒေါ လဗ္ဘတိ၊ န အညော။

လက္ခဏံ သတ္တရသဓာ၊ ဌိတံ သာဓာရဏံ ဣဒံ၊ ဉတွာတိ ဣဒံ နိဒါနာဒိဝေဒနာတ္တိကပရိယောသာနံ သတ္တရသပ္ပကာရံ လက္ခဏံ ဇာနိတွာ ယောဇေယျ မေဓာဝီ။ **တတ္ထ တတ္ထ ယထာရဟ**န္တိ ပဏ္ဍိတော ဘိက္ခု၊ တသ္မိံ တသ္မိံ သိက္ခာပဒေ ဣဒံ လက္ခဏံ ယထာနုရူပံ ယောဇေယျာတိ အတ္ထော။ တံ ပန အယောဇိတံ ဒုဗ္ဗိဇာနံ ဟောတိ၊ တသ္မာ နံ သဗ္ဗသိက္ခာပဒါနံ အသာဓာရဏဝိနိစ္ဆယပရိယောသာနေ ဣမံ မာတိကံ အနုဒ္ဓရိတွာဝ ယောဇေတွာ ဒဿယိဿာမ။

ဣမဿ ပနဿ အယံ ယောဇနာ—ဣဒံ ဝေသာလိယံ သုဒိန္နတ္ထေရံ အာရဗ္ဘ မေထုနဝီတိက္ကမဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ။ "မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝေယျာ"တိ အယမေတ္ထ ပညတ္တိ၊ "သိက္ခံ အပစ္စက္ခာယာ"တိ စ "အန္တမသော တိရစ္ဆာနဂတာယပီ"တိ စ ဒွေ အနုပညတ္တိယော။ **အနုပညတ္တိ** စ နာမေသာ အာပတ္တိကရာ စ ဟောတိ အညဝါဒကသိက္ခာပဒါဒီသု[1] ဝိယ၊ အနာပတ္တိကရာ စ အညတြ သုပိနန္တာတိ-အာဒီသု[2] ဝိယ၊ အာပတ္တိဥပတ္ထမ္ဘကရာ စ အဒိန္နာဒါနာဒီသု[3] ဝိယ၊ ဣမာ ပန ဥပတ္ထမ္ဘကရာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဣတော ပရံ ပန ယတ္ထ အနုပညတ္တိ အတ္ထိ၊ တတ္ထ "အယံ အနုပညတ္တီ"တိ ဧတ္တကမေဝ ဒဿယိဿာမ။ ဌပေတွာ ပန အနုပညတ္တိံ အဝသေသာ ပညတ္တိယေဝါတိ သဗ္ဗတ္ထ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဘိက္ခုံ အာရဗ္ဘ ဥပ္ပန္နဝတ္ထုသ္မိံယေဝ "ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဆန္ဒသော မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝေယျာ"တိ ဧဝံ ဘိက္ခုနီနမ္ပိ ပညတ္တိတော သာဓာရဏပညတ္တိ။ အာဏတ္တိယာ အနာပဇ္ဇနတော အနာဏတ္တိကံ။ ဘိက္ခုံ ပန အာဏာပေန္တော အကပ္ပိယသမာဒါနာပတ္တိတော န မုစ္စတိ၊ မေထုနရာဂေန ကာယသံသဂ္ဂေ ဒုက္ကဋံ၊ ဇီဝမာနကသရီရဿ ဝုတ္တပ္ပကာရေ မဂ္ဂေ သစေပိ တစာဒီနိ အနဝသေသေတွာ သဗ္ဗသော ဆိန္နေ နိမိတ္တသဏ္ဌာနမတ္တံ ပညာယတိ၊ တတ္ထ အန္တမသော အင်္ဂဇာတေ ဥဋ္ဌိတံ အနဋ္ဌကာယပ္ပသာဒံ ပီဠကံ ဝါ စမ္မခိလံ ဝါ ပဝေသေန္တဿာပိ သေဝနစိတ္တေ သတိ ပါရာဇိကံ၊ နဋ္ဌကာယပ္ပသာဒံ သုက္ခပီဠကံ ဝါ မတစမ္မံ ဝါ လောမံ ဝါ ပဝေသေန္တဿ ဒုက္ကဋံ၊ သစေ နိမိတ္တသဏ္ဌာနမတ္တမ္ပိ အနဝသေသေတွာ သဗ္ဗသော မဂ္ဂေါ ဥပ္ပါဋိတော၊ တတ္ထ ဥပက္ကမတော

၁-ဝိ ၂-၅၄-၅၅-ပိဋ္ဌေသု။
၂-ဝိ ၁-၁၅၃-ပိဋ္ဌေ။
၃-ဝိ ၁-၅၆-ပိဋ္ဌေ။

dukkhavedanāsamaṅgī vā itaravedanādvayasamaṅgī vā. Evaṁ santepi sabbasikkhāpadesu akusalacittavasena ekaṁ cittaṁ, kusalābyākatacittavasena dve cittāni, sabbesaṁ vasena tīṇi cittāni. Dukkhavedanāvasena ekā vedanā, sukha-upekkhāvasena dve, sabbāsaṁ vasena tisso vedanāti. Ayameva pabhedo labbhati, na añño.

Lakkhaṇaṁ sattarasadhā, ṭhitaṁ sādhāraṇaṁ idaṁ, ñatvāti idaṁ nidānādivedanāttikapariyosānaṁ sattarasappakāraṁ lakkhaṇaṁ jānitvā yojeyya medhāvī. **Tattha tattha yathārahan**ti paṇḍito bhikkhu tasmiṁ tasmiṁ sikkhāpade idaṁ lakkhaṇaṁ yathānurūpaṁ yojeyyāti attho. Taṁ pana ayojitaṁ dubbijānaṁ hoti, tasmā naṁ sabbasikkhāpadānaṁ asādhāraṇavinicchayapariyosāne imaṁ mātikaṁ anuddharitvā'va yojetvā dassayissāma.

Idha pan'assa ayaṁ yojanā—idaṁ Vesāliyaṁ Sudinnattheraṁ ārabbha methunavītikkamavatthusmiṁ paññattaṁ. "Methunaṁ dhammaṁ paṭiseveyyā"ti ayamettha paññatti, "sikkhaṁ apaccakkhāyā"ti ca "antamaso tiracchānagatāyapī"ti ca dve anupaññattiyo. **Anupaññatti** ca nām'esā āpattikarā ca hoti aññavādakasikkhāpadādīsu[1] viya, anāpattikarā ca aññatra supinantāti-ādīsu[2] viya, āpatti-upatthambhakarā ca adinnādānādīsu[3] viya. Idha pana upatthambhakarāti veditabbā. Ito paraṁ pana yattha anupaññatti atthi, tattha "ayaṁ anupaññattī"ti ettakameva dassayissāma. Ṭhapetvā pana anupaññattiṁ avasesā paññattiyevāti sabbattha vinicchayo veditabbo. Bhikkhuṁ ārabbha uppannavatthusmiṁ yeva "yā pana bhikkhunī chandaso methunaṁ dhammaṁ paṭiseveyyā"ti evaṁ bhikkhunīnampi paññattito sādhāraṇapaññatti. Āṇattiyā anāpajjanato anāṇattikaṁ. Bhikkhuṁ pana āṇāpento akappiyasamādānāpattito na muccati, methunarāgena kāyasaṁsagge dukkaṭaṁ, jīvamānakasarīrassa vuttappakāre magge sacepi tacādīni anavasesetvā sabbaso chinne nimittasaṇṭhānamattaṁ paññāyati, tattha antamaso aṅgajāte uṭṭhitaṁ anaṭṭhakāyappasādaṁ pīḷakaṁ vā cammakhilaṁ vā pavesentass'āpi sevanacitte sati pārājikaṁ, naṭṭhakāyappasādaṁ sukkhapīḷakaṁ vā matacammaṁ vā lomaṁ vā pavesentassa dukkaṭaṁ, sace nimittasaṇṭhānamattampi anavasesetvā sabbaso maggo uppāṭito, tattha upakkamato

1. Vi 2. 54-55 piṭṭhesu. 2. Vi 1. 153 piṭṭhe. 3. Vi 1. 56 piṭṭhe.

ဝဏသင်္ခေပဝသေန ထုလ္လစ္စယံ၊ တထာ မနုဿာနံ အက္ခိနာသာကဏ္ဏစ္ဆိဒ္ဒ-ဝတ္ထိကောသေသု သတ္ထကေန ကတဝဏေ ဝါ၊ ဟတ္ထိအဿာဒီနဉ္စ တိရစ္ဆာနာနံ ဝတ္ထိကောသနာသာပုဋေသု ထုလ္လစ္စယံ။ တိရစ္ဆာနာနံ ပန အက္ခိကဏ္ဏနာသာ-ဝဏေသု အဟိမဏ္ဍူကာဒီနံ ပဝေသနပ္ပမာဏဝိရဟိတေ အဏုနိမိတ္တေ[1] သဗ္ဗေသဉ္စ ဥပကစ္ဆကာဒီသု သေသသရီရေသု ဒုက္ကဋံ။ မတသရီရေ နိမိတ္တေ ဥပဍ္ဎက္ခာယိ-တတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ န ကုထိတံ ဟောတိ၊ တာဝ ထုလ္လစ္စယံ။ ကုထိတေ ဒုက္ကဋံ၊ တထာ ဝဋ္ဋကတေ မုခေ အစ္ဆုပန္တံ အင်္ဂဇာတံ ပဝေသေန္တဿ ဒုက္ကဋံ။ ဩဋ္ဌတော ဗဟိ နိက္ခန္တဇိဝှါယ ဝါ ဒန္တေသု ဝါ ထုလ္လစ္စယံ။ နိမိတ္တတော ဗဟိ ပတိတမံသပေသိယံ ဒုက္ကဋန္တိ အယမေတ္ထ အာပတ္တိဘေဒေါ။

အဇာနန္တဿ အသာဒိယန္တဿ ဥမ္မတ္တကဿ ခိတ္တစိတ္တဿ ဝေဒနာဋ္ဋဿ အာဒိကမ္မိကာနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ဧတ္ထ ပန ယော နိဒ္ဒံ ဩက္ကန္တတ္တာ[2] ပရေန ကတမ္ပိ ဥပက္ကမံ န ဇာနာတိ၊ သော အဇာနန္တော။ ယော ဇာနိတွာပိ န သာဒိယတိ၊ သော အသာဒိယန္တော။ ယော ပိတ္တဝသေန အတေကိစ္ဆံ ဥမ္မာဒံ ပတ္တော၊ သော ဥမ္မတ္တကော။ ယက္ခေဟိ ကတစိတ္တဝိက္ခေပေါ ခိတ္တစိတ္တော။ ဒွိန္နမ္ပိ စ ဧတေသံ အဂ္ဂိသုဝဏ္ဏဂူထစန္ဒနာဒီသု သမပ္ပဝတ္တိဘာဝေန အဇာနနဘာဝေါဝ ပမာဏံ။ ယော အဓိမတ္တဝေဒနာယ အာတုရတ္တာ ကိဉ္စိ န ဇာနာတိ၊ သော ဝေဒနာဋ္ဋော။ ယော တသ္မိံ တသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိံ အာဒိဘူတော၊ သော အာဒိကမ္မိကော။ အယံ ပန အနာပတ္တိ[3]။ စတူသု ဝိပတ္တီသု သီလဝိပတ္တိ။ တဿာ ဒွေ အင်္ဂါနိ သေဝနစိတ္တဉ္စ မဂ္ဂေန မဂ္ဂပဋိပါဒနဉ္စာတိ။ သမုဋ္ဌာနာဒိတော ဣဒံ သိက္ခာပဒံ ပဌမပါရာဇိက-သမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒွိဝေဒနန္တိ၊ ဣမာနိ စ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ နာမ အာပတ္တိယာ ဟောန္တိ၊ န သိက္ခာပဒဿ။ ဝေါဟာရသုခတ္ထံ ပန သဗ္ဗဋ္ဌကထာသု သိက္ခာပဒ-သီသေန ဒေသနာ အာဂတာ၊ တသ္မာ အညေသုပိ ဧဝရူပေသု ဌာနေသု ဗျဉ္ဇနေ အာဒရံ အကတွာ အဓိပ္ပေတမေဝ ဂဟေတဗ္ဗံ။

အတ္ထံ ဟိ နာထော သရဏံ အဝေါစ၊
န ဗျဉ္ဇနံ လောကဟိတော မဟေသီ။
တသ္မာ အကတွာ ရတိမက္ခရေသု၊
အတ္ထေ နိဝေသေယျ မတိံ မုတီမာတိ။

ပဌမပါရာဇိကဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-အနုနိမိတ္တေ (မဟာဋီကာ) ၂-ဩက္ကမန္တတ္တာ (သျာ၊ ကံ)
၃-အယံ အနာပတ္တိ (သျာ၊ ကံ)၊ အယံ ပနာပတ္တိ (သီ)

vaṇasaṅkhepavasena thullaccayaṁ, tathā manussānaṁ akkhināsākaṇṇacchiddavatthikosesu satthakena katavaṇe vā, hatthi-assādīnañca tiracchānānaṁ vatthikosanāsāpuṭesu thullaccayaṁ. Tiracchānānaṁ pana akkhikaṇṇanāsāvaṇesu ahimacchādīnaṁ pavesanappamāṇavirahite aṇunimitte[1] sabbesañca upakacchakādīsu sesasarīresu dukkaṭaṁ. Matasarīre nimitte upaḍḍhakkhāyitato paṭṭhāya yāva na kuthitaṁ hoti, tāva thullaccayaṁ. Kuthite dukkaṭaṁ, tathā vaṭṭakate mukhe acchupantaṁ aṅgajātaṁ pavesentassa dukkaṭaṁ. Oṭṭhato bahi nikkhantajivhāya vā dantesu vā thullaccayaṁ. Nimittato bahi patitamaṁsapesiyaṁ dukkaṭanti ayamettha āpattibhedo.

Ajānantassa asādiyantassa ummattakassa khittacittassa vedanāṭṭassa ādikammikānañca anāpatti. Ettha pana yo niddaṁ okkantattā[2] parena katampi upakkamaṁ na jānāti, so ajānanto. Yo jānitvāpi na sādiyati, so asādiyanto. Yo pittavasena atekicchaṁ ummādaṁ patto, so ummattako. Yakkhehi katacittavikkhepo khittacitto. Dvinnampi ca etesaṁ aggisuvaṇṇagūthacandanādīsu samappavattibhāvena ajānanabhāvo'va pamāṇaṁ. Yo adhimattavedanāya āturattā kiñci na jānāti, so vedanāṭṭo. Yo tasmiṁ tasmiṁ vatthusmiṁ ādibhūto, so ādikammiko. Ayaṁ pana anāpatti[3]. Catūsu vipattīsu sīlapipatti. Tassā dve aṅgāni sevanacittañca maggena maggapaṭipādanañcāti. Samuṭṭhānādito idaṁ sikkhāpadaṁ paṭhamapārājikasamuṭṭhānaṁ, kiriyaṁ, saññāvimokkhaṁ, sacittakaṁ, lokavajjaṁ, kāyakammaṁ, akusalacittaṁ, dvivedananti, imāni ca samuṭṭhānādīni nāma āpattiyā honti, na sikkhāpadassa. Vohārasukhatthaṁ pana sabbaṭṭhakathāsu sikkhāpadasīsena desanā āgatā, tasmā aññesupi evarūpesu ṭhānesu byañjane ādaraṁ akatvā adhippetameva gahetabbaṁ.

Atthaṁ hi nātho saraṇaṁ avoca,
Na byañjanaṁ lokahito Mahesī.
Tasmā akatvā ratimakkharesu,
Atthe niveseyya matiṁ mutīmāti.

Paṭhamapārājikavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

1. Anunimitte (Mahāṭīkā) 2. Okkamantattā (Syā, Kaṁ)
3. Ayaṁ anāpatti (Syā, Kaṁ), ayaṁ panāpatti (Sī)

၂-ဒုတိယပါရာဇိကဝဏ္ဏနာ

ဒုတိယေ **ဂါမာ ဝါ အရညာ ဝါ**တိ ဧတ္ထ သဗ္ဗောပိ ဧကကုဋိကာဒိဘေဒေါ ပရိက္ခိတ္တော ဝါ အပရိက္ခိတ္တော ဝါ သမနုဿော ဝါ အမနုဿော ဝါ အန္တမသော အတိရေကစာတုမာသနိဝိဋ္ဌော ယော ကောစိ သတ္ထောပိ "ဂါမော"တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဌပေတွာ ဂါမဉ္စ ဂါမူပစာရဉ္စ အဝသေသံ အရညံ နာမ။ တတ္ထ အသမ္မောဟတ္ထံ ဃရံ ဃရူပစာရော ဂါမော ဂါမူပစာရောတိ အယံ ဝိဘာဂေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ နိဗ္ဗကောသဿ ဟိ ဥဒကပတနဋ္ဌာနဗ္ဘန္တရံ **ဃရံ** နာမ။ ယံ ပန ဒွါရေ ဌိတော မာတုဂါမော ဘာဇနဓောဝနဥဒကံ ဆဍ္ဍေတိ၊ တဿ ပတနဋ္ဌာနဉ္စ မာတုဂါမေနေဝ အန္တောဂေဟေ ဌိတေန ပကတိယာ ဗဟိ ခိတ္တဿ သုပ္ပဿ ဝါ သမ္မုဉ္ဇနိယာ ဝါ ပတနဋ္ဌာနဉ္စ ဃရဿ ပုရတော ဒွိသု ကောဏေသု[1] သမ္ဗန္ဓိတွာ မဇ္ဈေ ရုက္ခသူစိဒွါရံ ဌပေတွာ ဂေါရူပါနံ ပဝေသနနိဝါရဏတ္ထံ ကတပရိက္ခေပေါ စ အယံ သဗ္ဗောပိ **ဃရူပစာရော** နာမ။ ယံ ပန သဗ္ဗန္တိမံ ဃရံ ဟောတိ၊ တဿ ဃရဿ တာဒိသေ ဃရူပစာရေ ဌိတဿ ထာမမဇ္ဈိမဿ ပုရိသဿ ယထာ တရုဏမနုဿာ အတ္တနော ဗလံ ဒဿေန္တာ ဗာဟုံ ပသာရေတွာ လေဍ္ဍုံ ခိပန္တိ၊ ဧဝံ ခိတ္တဿ လေဍ္ဍုဿ ပတနဋ္ဌာနဗ္ဘန္တရံ **ဂါမော** နာမ။ တတော အညဿ လေဍ္ဍုပါတဿ အဗ္ဘန္တရံ **ဂါမူပစာရော** နာမ။ ပတိတဿ ပန လေဍ္ဍုနော ပဝတ္တိတွာ ဂတဋ္ဌာနံ န ဂဟေတဗ္ဗံ။ ပရိက္ခိတ္တဿ ပန ဂါမဿ ပရိက္ခေပေါယေဝ ဂါမဿ ပရိစ္ဆေဒေါ၊ တဿ သစေ ဒွေ ဣန္ဒခီလာ ဟောန္တိ အဗ္ဘန္တရိမေ ဣန္ဒခီလေ ဌိတဿ လေဍ္ဍုပါတဗ္ဘန္တရံ **ဂါမူပစာရော** နာမ။ ပဒဘာဇနေပိ[2] ဟိ ဣမိနာဝ နယေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ တတ္ထ ယွာယံ အပရိက္ခိတ္တဿ ဂါမဿ ဥပစာရော ဒဿိတော၊ တဿ ဝသေန ဝိကာလေ ဂါမပ္ပဝေသနာဒီသု အာပတ္တိ ပရိစ္ဆိန္ဒိတဗ္ဗာ။ ဣတိ ဣမံ ဌပေတွာ ဂါမဉ္စ ဂါမူပစာရဉ္စ အဝသေသံ ဣမသ္မိံ သိက္ခာပဒေ အရညံ နာမ။ ဒေသနာမတ္တမေဝ စေတံ "ဂါမာ ဝါ အရညာ ဝါ"တိ။ ယေ ပန ဣမေသံ ပရိစ္ဆေဒဒဿနတ္ထံ ဃရဃရူပစာရဂါမူပစာရာ ဝုတ္တာ၊ တတောပိ ပါရာဇိကဝတ္ထုံ အဝဟရန္တဿ ပါရာဇိကံ ဟောတိယေဝ။

အဒိန္နန္တိ အညဿ မနုဿဇာတိကဿ သန္တကံ။ **ထေယျသင်္ခါတန္တိ** ဧတ္ထ **ထေနော**တိ စောရော၊ ထေနဿ ဘာဝေါ ထေယျံ၊ အဝဟရဏစိတ္တဿေတံ နာမံ။ သင်္ခါ သင်္ခါတန္တိ အတ္ထတော ဧကံ၊ ကောဋ္ဌာသဿေတံ နာမံ

၁-ကဏ္ဏေသု (သီ) ဝိ-ဋ္ဌ ၁-၂၅၉-ပိဋ္ဌေ ပန ပဿိတဗ္ဗံ။ ၂-ဝိ ၁-၅၆-ပိဋ္ဌေ။

2. Dutiyapārājikavaṇṇanā

Dutiye **gāmā vā araññā vā**ti ettha sabbopi ekakuṭikādibhedo parikkhitto vā aparikkhitto vā samanusso vā amanusso vā antamaso atirekacātumāsaniviṭṭho yo koci satthopi "gāmo"ti veditabbo. Ṭhapetvā gāmañca gāmūpacārañca avasesaṁ araññaṁ nāma. Tattha asammohatthaṁ gharaṁ gharūpacāro gāmo gāmūpacāroti ayaṁ vibhāgo veditabbo. Nibbakosassa hi udakapatanaṭṭhānabbhantaraṁ **gharaṁ** nāma. Yaṁ pana dvāre ṭhito mātugāmo bhājanadhovana-udakaṁ chaḍḍeti, tassa patanaṭṭhānañca mātugāmen'eva antogehe ṭhitena pakatiyā bahi khittassa suppassa vā saṁmuñjaniyā vā patanaṭṭhānañca gharassa purato dvīsu koṇesu[1] sambandhitvā majjhe rukkhasūcidvāraṁ ṭhapetvā gorūpānaṁ pavesananivāraṇatthaṁ kataparikkhepo ca, ayaṁ sabbopi **gharūpacāro** nāma. Yaṁ pana sabbantimaṁ gharaṁ hoti, tassa gharassa tādise gharūpacāre ṭhitassa thāmamajjhimassa purisassa yathā taruṇamanussā attano balaṁ dassento bāhuṁ pasāretvā leḍḍuṁ khipanti, evaṁ khittassa leḍḍussa patanaṭṭhānabbhantaraṁ **gāmo** nāma. Tato aññassa leḍḍupātassa abbhantaraṁ **gāmūpacāro** nāma. Patitassa pana leḍḍuno pavattitvā gataṭṭhānaṁ na gahetabbaṁ. Parikkhittassa pana gāmassa parikkhepo yeva gāmassa paricchedo, tassa sace dve indakhilā honti abbhantarime indakhile ṭhitassa leḍḍupātabbhantaraṁ **gāmūpacāro** nāma. Padabhājane pi[2] hi iminā'va nayena attho veditabbo. Tattha yv'āyaṁ aparikkhittassa gāmassa upacāro dassito, tassa vasena vikāle gāmappavesanādīsu āpatti paricchinditabbā. Iti imaṁ ṭhapetvā gāmañca gāmūpacārañca avasesaṁ imasmiṁ sikkhāpade araññaṁ nāma. Desanāmattameva c'etaṁ "gāmā vā araññā vā"ti. Ye pana imesaṁ paricchedadassanatthaṁ gharagharūpacāragāmūpacārā vuttā, tatopi pārājikavatthuṁ avaharantassa pārājikaṁ hoti yeva.

Adinnanti aññassa manussajātikassa santakaṁ. **Theyyasaṅkhātan**ti ettha **theno**ti coro, thenassa bhāvo theyyaṁ, avaharaṇacittass'etaṁ nāmaṁ. Saṅkhā saṅkhātanti atthato ekaṁ, koṭṭhāsass'etaṁ nāmaṁ

1. Kaṇṇesu (Sī), Vi-Ṭṭha 1. 259 piṭṭhe pana passitabbaṁ. 2. Vi 1. 56 piṭṭhe.

“သညာနိဒါနာ ဟိ ပပဉ္စသင်္ခါ”တိ[1] အာဒီသု ဝိယ။ ထေယျဉ္စ တံ သင်္ခါတဉ္စာတိ ထေယျသင်္ခါတံ၊ ထေယျစိတ္တသင်္ခါတော ဧကော စိတ္တကောဋ္ဌာသောတိ အတ္ထော။ ကရဏတ္ထေ စေတံ ပစ္စတ္တဝစနံ၊ တသ္မာ ထေယျသင်္ခါတေနာတိ အတ္ထတော ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ယော စ ထေယျသင်္ခါတေန အာဒိယတိ၊ သော ယသ္မာ ထေယျစိတ္တော ဟောတိ၊ တသ္မာ ဗျဉ္ဇနံ အနာဒိယိတွာ အတ္ထမေဝ ဒဿေတုံ “ထေယျစိတ္တော အဝဟရဏစိတ္တော”တိ[2] ဧဝမဿ ပဒဘာဇနံ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

အာဒိယေယျာတိ ပဉ္စဝီသတိယာ အဝဟာရာနံ အညတရဝသေန ဟရေယျ။ တေ ပန အဝဟာရာ ပဉ္စ ပဉ္စကာနိ သမောဓာနေတွာ သာဓုကံ သလ္လက္ခေတဗ္ဗာ။ ပဉ္စ ပဉ္စကာနိ နာမ နာနာဘဏ္ဍပဉ္စကံ ဧကဘဏ္ဍပဉ္စကံ သာဟတ္ထိကပဉ္စကံ ပုဗ္ဗပယောဂပဉ္စကံ ထေယျာဝဟာရပဉ္စကန္တိ။ တတ္ထ ပုရိမာနိ ဒွေ ပဉ္စကာနိ ဧတဿ ပဒဿ ပဒဘာဇနေ ဝုတ္တာနံ “အာဒိယေယျ ဟရေယျ အဝဟရေယျ ဣရိယာပထံ ဝိကောပေယျ ဌာနာ စာဝေယျာ”တိ[2] ဣမေသံ ပဒါနံ ဝသေန လဗ္ဘန္တိ။ တတ္ထ နာနာဘဏ္ဍပဉ္စကံ သဝိညာဏကာဝိညာဏကဝသေန ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ဧကဘဏ္ဍပဉ္စကံ သဝိညာဏကဝသေနေဝ။ ကထံ? **အာဒိယေယျာ**တိ အာရာမံ အဘိယုဉ္ဇတိ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ။ သာမိကဿ ဝိမတိံ ဥပ္ပါဒေတိ၊ အာပတ္တိ ထုလ္လစ္စယဿ။ သာမိကော “န မယှံ ဘဝိဿတီ”တိ ဓုရံ နိက္ခိပတိ၊ အာပတ္တိ ပါရာဇိကဿ။ **ဟရေယျာ**တိ အညဿ ဘဏ္ဍံ ဟရန္တော သီသေ ဘာရံ ထေယျစိတ္တော အာမသတိ၊ ဒုက္ကဋံ။ ဖန္ဒာပေတိ၊ ထုလ္လစ္စယံ။ ခန္ဓံ ဩရောပေတိ၊ ပါရာဇိကံ။ **အဝဟရေယျာ**တိ ဥပနိက္ခိတ္တံ ဘဏ္ဍံ “ဒေဟိ မေ ဘဏ္ဍ”န္တိ ဝုစ္စမာနော “နာဟံ ဂဏှာမီ”တိ ဘဏတိ၊ ဒုက္ကဋံ။ သာမိကဿ ဝိမတိံ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ထုလ္လစ္စယံ။ သာမိကော “န မယှံ ဘဝိဿတီ”တိ ဓုရံ နိက္ခိပတိ၊ ပါရာဇိကံ။ **ဣရိယာပထံ ဝိကောပေယျာ**တိ “သဟ ဘဏ္ဍဟာရကံ နေဿာမီ”တိ ပဌမံ ပါဒံ အတိက္ကာမေတိ၊ ထုလ္လစ္စယံ။ ဒုတိယံ ပါဒံ အတိက္ကာမေတိ၊ ပါရာဇိကံ။ **ဌာနာ စာဝေယျာ**တိ ထလဋ္ဌံ ဘဏ္ဍံ ထေယျစိတ္တော အာမသတိ၊ ဒုက္ကဋံ။ ဖန္ဒာပေတိ၊ ထုလ္လစ္စယံ။ ဌာနာ စာဝေတိ၊ ပါရာဇိကံ။ ဧဝံ တာဝ **နာနာဘဏ္ဍပဉ္စကံ** ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သသာမိကဿ ပန ဒါသဿ ဝါ တိရစ္ဆာနဂတဿ ဝါ ယထာဝုတ္တေန အဘိယောဂါဒိနာ နယေန အာဒိယနဟရဏအဝဟရဏဣရိယာပထဝိကောပနဌာနာစာဝနဝသေန **ဧကဘဏ္ဍပဉ္စကံ** ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ကတမံ **သာဟတ္ထိကပဉ္စကံ**? သာဟတ္ထိကော အာဏတ္တိကော နိဿဂ္ဂိယော အတ္ထသာဓကော ဓုရနိက္ခေပေါတိ။ တတ္ထ **သာဟတ္ထိကော** နာမ ပရဿ

၁-ခု ၁-၄၁၄။ ခု ၇-၂၁၇-ပိဋ္ဌေသု။ ၂-ဝိ ၁-၅၇-ပိဋ္ဌေ။

“saññānidānā hi papañcasaṅkhā”ti[1] ādīsu viya. Theyyañca taṁ saṅkhātañcāti theyyasaṅkhātaṁ, theyyacittasaṅkhāto eko cittakoṭṭhāsoti attho. Karaṇatthe c’etaṁ paccattavacanaṁ, tasmā theyyasaṅkhātenāti atthato daṭṭhabbaṁ. Yo ca theyyasaṅkhātena ādiyati, so yasmā theyyacitto hoti, tasmā byañjanaṁ anādiyitvā atthameva dassetuṁ “theyyacitto avaharaṇacitto”ti[2] evamassa padabhājanaṁ vuttanti veditabbaṁ.

Ādiyeyyāti pañcavīsatiyā avahārānaṁ aññataravasena hareyya. Te pana avahārā pañca pañcakāni samodhānetvā sādhukaṁ sallakkhetabbā. Pañca pañcakāni nāma nānābhaṇḍapañcakaṁ ekabhaṇḍapañcakaṁ sāhatthikapañcakaṁ pubbapayogapañcakaṁ theyyāvahārapañcakanti. Tattha purimāni dve pañcakāni etass’eva padassa padabhājane vuttānaṁ “ādiyeyya hareyya avahareyya iriyāpathaṁ vikopeyya ṭhānā cāveyyā”ti[2] imesaṁ padānaṁ vasena labbhanti. Tattha nānābhaṇḍapañcakaṁ saviññāṇakāviññāṇakavasena daṭṭhabbaṁ, itaraṁ saviññāṇakavasen’eva. Kathaṁ? **Ādiyeyyā**ti ārāmaṁ abhiyuñjati, āpatti dukkaṭassa. Sāmikassa vimatiṁ uppādeti, āpatti thullaccayassa. Sāmiko “na mayhaṁ bhavissatī”ti dhuraṁ nikkhipati, āpatti pārājikassa. **Hareyyā**ti aññassa bhaṇḍaṁ haranto sīse bhāraṁ theyyacitto āmasati, dukkaṭaṁ. Phandāpeti, thullaccayaṁ. Khandhaṁ oropeti, pārājikaṁ. **Avahareyyā**ti upanikkhittaṁ bhaṇḍaṁ “dehi me bhaṇḍan”ti vuccamāno “n’āhaṁ gaṇhāmī”ti bhaṇati, dukkaṭaṁ. Sāmikassa vimatiṁ uppādeti, thullaccayaṁ. Sāmiko “na mayhaṁ bhavissatī”ti dhuraṁ nikkhipati, pārājikaṁ. **Iriyāpathaṁ vikopeyyā**ti “saha bhaṇḍahārakaṁ nessāmī”ti paṭhamaṁ pādaṁ atikkāmeti, thullaccayaṁ. Dutiyaṁ pādaṁ atikkāmeti, pārājikaṁ. **Ṭhānā cāveyyā**ti thalaṭṭhaṁ bhaṇḍaṁ theyyacitto āmasati, dukkaṭaṁ. Phandāpeti, thullaccayaṁ. Ṭhānā cāveti, pārājikaṁ. Evaṁ tāva **nānābhaṇḍapañcakaṁ** veditabbaṁ. Sasāmikassa pana dāsassa vā tiracchānagatassa vā yathāvuttena abhiyogādinā nayena ādiyanaharaṇa-avaharaṇa-iriyāpathavikopanaṭhānācāvanavasena **ekabhaṇḍapañcakaṁ** veditabbaṁ.

Katamaṁ **sāhatthikapañcakaṁ?** Sāhatthiko āṇattiko nissaggiyo atthasādhako dhuranikkhepoti. Tattha **sāhatthiko** nāma parassa

1. Khu 1. 414; Khu 7. 217 piṭṭhesu. 2. Vi 1. 57 piṭṭhe.

ဘဏ္ဍံ သဟတ္ထာ အဝဟရတိ။ **အာဏတ္တိကော** နာမ “အသုကဿ ဘဏ္ဍံ အဝဟရာ”တိ အညံ အာဏာပေတိ။ **နိဿဂ္ဂိယော** နာမ သုင်္ကဃာတကပရိကပ္ပိတောကာသာနံ အန္တော ဌတွာ ဗဟိ ပါတနံ။ **အတ္ထသာဓကော** နာမ “အသုကဿ ဘဏ္ဍံ ယဒါ သက္ကောတိ၊ တဒါ တံ အဝဟရာ”တိ အညံ အာဏာပေတိ။ တတ္ထ သစေ ပရော အနန္တရာယိကော ဟုတွာ တံ အဝဟရတိ၊ အာဏာပကဿ အာဏတ္တိက္ခဏေယေဝ ပါရာဇိကံ။ ပရဿ ဝါ ပန တေလကုမ္ဘိယာ ပါဒဂ္ဃနကတေလံ အဝဿံ ပိဝနကာနိ ဥပါဟနာဒီနိ ပက္ခိပတိ၊ ဟတ္ထတော မုတ္တမတ္တေယေဝ ပါရာဇိကံ။ **ဓုရနိက္ခေပေါ** ပန အာရာမာဘိယောဂဥပနိက္ခိတ္တဘဏ္ဍဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗော။ တာဝကာလိကဘဏ္ဍဒေယျာနိ အဒေန္တဿာပိ ဧသေဝ နယောတိ ဣဒံ သာဟတ္ထိကပဉ္စကံ။

ကတမံ **ပုဗ္ဗပယောဂပဉ္စကံ**? ပုဗ္ဗပယောဂေါ သဟပယောဂေါ သံဝိဓာဝဟာရော သင်္ကေတကမ္မံ နိမိတ္တကမ္မန္တိ။ တတ္ထ အာဏတ္တိဝသေန **ပုဗ္ဗပယောဂေါ** ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဌာနာ စာဝနဝသေန, ခိလာဒီနိ သင်္ကာမေတွာ ခေတ္တာဒိဂ္ဂဟဏဝသေန စ **သဟပယောဂေါ** ဝေဒိတဗ္ဗော။ **သံဝိဓာဝဟာရော** နာမ “အသုကံ နာမ ဘဏ္ဍံ အဝဟရိဿာမာ”တိ သံဝိဒဟိတွာ သံမန္တယိတွာ အဝဟရဏံ။ ဧဝံ သံဝိဒဟိတွာ ဂတေသု ဟိ ဧကေနာပိ တသ္မိံ ဘဏ္ဍေ ဌာနာ စာဝိတေ သဗ္ဗေသံ အဝဟာရာ ဟောန္တိ။ **သင်္ကေတကမ္မံ** နာမ သဉ္ဇာနနကမ္မံ။ သစေ ဟိ ပုရေဘတ္တာဒီသု ယံကိဉ္စိ ကာလံ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ “အသုကသ္မိံ ကာလေ ဣတ္ထန္နာမံ ဘဏ္ဍံ အဝဟရာ”တိ ဝုတ္တော သင်္ကေတတော အပစ္ဆာ အပုရေ တံ အဝဟရတိ၊ သင်္ကေတကာရကဿ သင်္ကေတကရဏက္ခဏေယေဝ အဝဟာရော။ **နိမိတ္တကမ္မံ** နာမ သညုပ္ပါဒနတ္ထံ အက္ခိနိက္ခဏာဒိနိမိတ္တကရဏံ။ သစေ ဟိ ဧဝံ ကတနိမိတ္တတော အပစ္ဆာ အပုရေ “ယံ အဝဟရာ”တိ ဝုတ္တော၊ တံ အဝဟရတိ၊ နိမိတ္တကာရကဿ နိမိတ္တကရဏက္ခဏေယေဝ အဝဟာရောတိ ဣဒံ ပုဗ္ဗပယောဂပဉ္စကံ။

ကတမံ **ထေယျာဝဟာရပဉ္စကံ**? ထေယျာဝဟာရော ပသယှာဝဟာရော ပရိကပ္ပါဝဟာရော ပဋိစ္ဆန္နာဝဟာရော ကုသာဝဟာရောတိ။ တတ္ထ ယော သန္ဓိစ္ဆေဒါဒီနိ ကတွာ အဒိဿမာနော အဝဟရတိ၊ ကူဋမာနကူဋကဟာပဏာဒီဟိ ဝါ ဝဉ္စေတွာ ဂဏှာတိ၊ တဿေဝံ ဂဏှတော အဝဟာရော **ထေယျာဝဟာရော**တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ယော ပန ပသယှ ဗလက္ကာရေန ပရေသံ သန္တကံ ဂဏှာတိ ဂါမဃာတကာဒယော ဝိယ၊ အတ္တနော ပတ္တဗလိတော ဝါ ဝုတ္တနယေနေဝ အဓိကံ ဂဏှာတိ ရာဇဘဋာဒယော ဝိယ၊ တဿေဝံ ဂဏှတော

bhaṇḍaṁ sahatthā avaharati. **Āṇattiko** nāma "asukassa bhaṇḍaṁ avaharā"ti aññaṁ āṇāpeti. **Nissaggiyo** nāma suṅkaghātakaparikappitokāsānaṁ anto ṭhatvā bahi pāhanaṁ. **Atthasādhako** nāma "asukassa bhaṇḍaṁ yadā sakkoti, tadā taṁ avaharā"ti aññaṁ āṇāpeti. Tattha sace paro anantarāyiko hutvā taṁ avaharati, āṇāpakassa āṇattikkhaṇe yeva pārājikaṁ. Parassa vā pana telakumbhiyā pādagghanakatelaṁ avassaṁ pivanakāni upāhanādīni pakkhipati, hatthato muttamatte yeva pārājikaṁ. **Dhuranikkhepo** pana ārāmābhiyoga-upanikkhittabhaṇḍavasena veditabbo. Tāvakālikabhaṇḍadeyyāni adentass'āpi es'evanayoti idaṁ sāhatthikapañcakaṁ.

Katamaṁ **pubbapayogapañcakaṁ**? Pubbapayogo sahapayogo saṁvidhāvahāro saṅketakammaṁ nimittakammanti. Tattha āṇattivasena **pubbapayogo** veditabbo. Ṭhānā cāvanavasena, khilādīni saṅkāmetvā khettādiggahaṇavasena ca **sahapayogo** veditabbo. **Saṁvidhāvahāro** nāma "asukaṁ nāma bhaṇḍaṁ avaharissāmā"ti saṁvidahitvā saṁmantayitvā avaharaṇaṁ. Evaṁ saṁvidahitvā gatesu hi ekenāpi tasmiṁ bhaṇḍe ṭhānā cāvite sabbesaṁ avahārā honti. **Saṅketakammaṁ** nāma sañjānanakammaṁ. Sace hi purebhattādīsu yaṁkiñci kālaṁ paricchinditvā "asukasmiṁ kāle itthannāmaṁ bhaṇḍaṁ avaharā"ti vutto saṅketato apacchā apure taṁ avaharati, saṅketakārakassa saṅketakaraṇakkhaṇe yeva avahāro. **Nimittakammaṁ** nāma saññuppādanatthaṁ akkhinikkhaṇādinimittakaraṇaṁ. Sace hi evaṁ katanimittato apacchā apure "yaṁ avaharā"ti vutto, taṁ avaharati, nimittakārakassa nimittakaraṇakkhaṇe yeva avahāroti idaṁ pubbapayogapañcakaṁ.

Katamaṁ **theyyāvahārapañcakaṁ**? Theyyāvahāro pasayhāvahāro parikappāvahāro paṭicchannāvahāro kusāvahāroti. Tattha yo sandhicchedādīni katvā adissamāno avaharati, kūṭamānakūṭakahāpaṇādīhi vā vañcetvā gaṇhāti, tass'evaṁ gaṇhato avahāro **theyyāvahāro**ti veditabbo. Yo pana pasayha balakkārena paresaṁ santakaṁ gaṇhāti gāmaghātakādayo viya, attano pattabalito vā vuttanayen'eva adhikaṁ gaṇhāti rājabhaṭādayo viya, tass'evaṁ gaṇhato

အဝဟာရော **ပသယှာဝဟာရော**တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ပရိကပ္ပေတွာ ဂဏှတော ပန **ပရိကပ္ပါဝဟာရော** နာမ။ သော ဘဏ္ဍောကာသဝသေန ဒုဝိဓော။ တတြာယံ **ဘဏ္ဍပရိကပ္ပေါ**—သာဋကတ္ထိကော အန္တောဂဗ္ဘံ ပဝိသိတွာ "သစေ သာဋကော ဘဝိဿတိ၊ ဂဏှိဿာမိ၊ သစေ သုတ္တံ၊ န ဂဏှိဿာမီ"တိ ပရိကပ္ပေတွာ အန္ဓကာရေ ပသိဗ္ဗကံ ဂဏှာတိ၊ တတြ စေ သာဋကော ဟောတိ၊ ဥဒ္ဓါရေယေဝ ပါရာဇိကံ။ သုတ္တံ စေ ဟောတိ၊ ရက္ခတိ။ ဗဟိ နီဟရိတွာ မုဉ္စိတွာ "သုတ္တ"န္တိ ဉတွာ ပုန အာဟရိတွာ ဌပေတိ၊ ရက္ခတိယေဝ။ "သုတ္တ"န္တိ ဉတွာပိ "ယံ လဒ္ဓံ၊ တံ ဂဟေတဗ္ဗ"န္တိ ဂစ္ဆတိ၊ ပဒဝါရေန ကာရေတဗ္ဗော။ ဘူမိယံ ဌပေတွာ[၁] ဂဏှာတိ၊ ဥဒ္ဓါရေ ပါရာဇိကံ။ "စောရော စောရော"တိ အနုဗန္ဓော ဆဍ္ဍေတွာ ပလာယတိ၊ ရက္ခတိ။ သာမိကာ ဒိသွာ ဂဏှန္တိ၊ ရက္ခတိ ယေဝ။ အညော[၂] စေ ကောစိ ဂဏှာတိ၊ ဘဏ္ဍဒေယျံ။ သာမိကေသု နိဝတ္တေသု သယံ ဒိသွာ ပံသုကူလသညာယ "ပဂေဝေတံ မယာ ဂဟိတံ၊ မမ ဒါနိ သန္တက"န္တိ ဂဏှန္တဿာပိ ဘဏ္ဍဒေယျမေဝ[၃]။ တတ္ထ ယွာယံ "သစေ သာဋကော ဘဝိဿတိ၊ ဂဏှိဿာမီ"တိအာဒိနာ နယေန ပဝတ္တော ပရိကပ္ပေါ၊ အယံ ဘဏ္ဍပရိကပ္ပေါ နာမ။

ဩကာသပရိကပ္ပေါ ပန ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော—ကေစိ ပန ပရပရိဝေဏာဒီနိ ပဝိဋ္ဌော ကိဉ္စိ လောဘနေယျံ ဘဏ္ဍံ ဒိသွာ ဂဗ္ဘဒွါရပမုခဟေဋ္ဌာပါသာဒဒွါရကောဋ္ဌကရုက္ခမူလာဒိဝသေန ပရိစ္ဆေဒံ ကတွာ "သစေ မံ ဧတ္ထန္တရေ ပဿိဿန္တိ၊ ဒဋ္ဌုကာမတာယ ဂဟေတွာ ဝိစရန္တော ဝိယ ဒဿာမိ၊ နော စေ ပဿိဿန္တိ၊ ဟရိဿာမီ"တိ ပရိကပ္ပေတိ၊ တဿ တံ[၄] အာဒါယ ပရိကပ္ပိတပရိစ္ဆေဒံ အတိက္ကန္တမတ္တေ အဝဟာရော ဟောတိ။ ဣတိ ယွာယံ ဝုတ္တနယေနေဝ ပဝတ္တော ပရိကပ္ပေါ၊ အယံ ဩကာသပရိကပ္ပေါ နာမ။ ဧဝမိမေသံ ဒွိန္နမ္ပိ ပရိကပ္ပါနံ ဝသေန ပရိကပ္ပေတွာ ဂဏှတော အဝဟာရော "ပရိကပ္ပါဝဟာရော"တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ပဋိစ္ဆာဒေတွာ ပန အဝဟရဏံ **ပဋိစ္ဆန္နာဝဟာရော** နာမ။ သော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော—ယော ဘိက္ခု ဥယျာနာဒီသု ပရေသံ ဩမုဉ္စိတွာ ဌပိတံ အင်္ဂုလိမုဒ္ဒိကာဒီနိ ဒိသွာ "ပစ္ဆာ ဂဏှိဿာမီ"တိ ပံသုနာ ဝါ ပဏ္ဏေန ဝါ ပဋိစ္ဆာဒေတိ၊ တဿ ဧတ္တာဝတာ ဥဒ္ဓါရော နတ္ထီတိ န တာဝ အဝဟာရော

၁-ထပေတွာ ပုန (သျာ၊ ကံ)
၂-ယော ကောစိ (သီ)
၃-ဘဏ္ဍာဒေယျမေဝါတိ (က)
၄-တံ ဘဏ္ဍံ (သျာ၊ ကံ)

avahāro **pasayhāvahāro**ti veditabbo. Parikappetvā gahaṇaṁ pana **parikappāvahāro** nāma. So bhaṇḍokāsavasena duvidho. Tatr'āyaṁ **bhaṇḍaparikappo**—sāṭakatthiko antogabbhaṁ pavisitvā "sace sāṭako bhavissati, gaṇhissāmi, sace suttaṁ, na gaṇhissāmī"ti parikappetvā andhakāre pasibbakaṁ gaṇhāti, tatra ce sāṭako hoti, uddhāre yeva pārājikaṁ. Suttaṁ ce hoti, rakkhati. Bahi nīharitvā muñcitvā "suttan"ti ñatvā puna āharitvā ṭhapeti, rakkhati yeva. "Suttan"ti ñatvāpi "yaṁ laddhaṁ, taṁ gahetabban"ti gacchati, padavārena kāretabbo. Bhūmiyaṁ ṭhapetvā[1] gaṇhāti, uddhāre pārājikaṁ. "Coro coro"ti anubandho chaṭṭetvā palāyati, rakkhati. Sāmikā disvā gaṇhanti, rakkhati yeva. Añño[2] ce koci gaṇhāti, bhaṇḍadeyyaṁ. Sāmikesu nivattesu sayaṁ disvā paṁsukūlasaññāya "pagev'etaṁ mayā gahitaṁ, mama dāni santakan"ti gaṇhantass'āpi bhaṇḍadeyyameva[3]. Tattha yv'āyaṁ "sace sāṭako bhavissati, gaṇhissāmī"ti-ādinā nayena pavatto parikappo, ayaṁ bhaṇḍaparikappo nāma.

Okāsaparikappo pana evaṁ veditabbo—ekacco pana parapariveṇādīni paviṭṭho kiñci lobhaneyyaṁ bhaṇḍaṁ disvā gabbhadvārapamukhaheṭṭhāpāsādadvārakoṭṭhakarukkhamūlādivasena paricchedaṁ katvā "sace maṁ etthantare passissanti, daṭṭhukāmatāya gahetvā vicaranto viya dassāmi, no ce passissanti, harissāmī"ti parikappeti, tassa taṁ[4] ādāya parikappitaparicchedaṁ atikkantamatte avahāro hoti. Iti yv'āyaṁ vuttanayen'eva pavatto parikappo, ayaṁ okāsaparikappo nāma. Evamimesaṁ dvinnampi parikappānaṁ vasena parikappetvā gaṇhato avahāro "parikappāvahāro"ti veditabbo.

Paṭicchādetvā pana avaharaṇaṁ **paṭicchānnāvahāro** nāma. So evaṁ veditabbo—yo bhikkhu uyyānādīsu paresaṁ omuñcitvā ṭhapita-aṅgulimuddikādīni disvā "pacchā gaṇhissāmī"ti paṁsunā vā paṇṇena vā paṭicchādeti, tassa ettāvatā uddhāro n'atthīti na tāva avahāro

1. Thapetvā puna (Syā, Kaṁ)
2. Yo koci (Sī)
3. Bhaṇḍādeyyamevāti (Ka)
4. Taṁ bhaṇḍaṁ (Syā, Kaṁ)

ဟောတိ။ ယဒါ ပန သာမိကာ ဝိစိနန္တာ အပဿိတွာ "သွေ ဇာနိဿာမာ"တိ သာလယာဝ ဂတာ ဟောန္တိ၊ အထဿ တံ ဥဒ္ဓရတော ဥဒ္ဓါရေ အဝဟာရော။ ပဋိစ္ဆန္နကာလေယေဝ "တံ မမ သန္တက"န္တိ သကသညာယ ဝါ "ဂတာ ဒါနိ တေ၊ ဆဍ္ဍိတဘဏ္ဍံ ဣဒ"န္တိ ပံသုကူလသညာယ ဝါ ဂဏှန္တဿ ပန ဘဏ္ဍဒေယျံ။ တေသု ဒုတိယတတိယဒိဝသေ အာဂန္တွာ ဝိစိနိတွာ အဒိသွာ ဓုရနိက္ခေပံ ကတွာ ဂတေသုပိ ဂဟိတံ ဘဏ္ဍဒေယျမေဝ။ ပစ္ဆာ ဉတွာ စောဒိယမာနဿ အဒဒတော သာမိကာနံ ဓုရနိက္ခေပေ အဝဟာရော ဟောတိ။ ကသ္မာ? ယသ္မာ တဿ ပယောဂေန တေဟိ န ဒိဋ္ဌံ။ ယော ပန တထာရူပံ ဘဏ္ဍံ ယထာဌာနေ ဌိတံယေဝ အပ္ပဋိစ္ဆာဒေတွာ ထေယျစိတ္တော ပါဒေန အက္ကမိတွာ ကဒ္ဒမေ ဝါ ဝါလုကာယ ဝါ ပဝေသေတိ၊ တဿ ပဝေသိတမတ္တေယေဝ အဝဟာရော။

ကုသံ သင်္ကာမေတွာ ပန အဝဟရဏံ **ကုသာဝဟာရော** နာမ။ သောပိ ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော—ယော ဘိက္ခု ဝိလီဝမယံ ဝါ တာလပဏ္ဏမယံ ဝါ ကတသညာဏံ ယံကိဉ္စိ ကုသံ ပါတေတွာ စီဝရေ ဘာဇီယမာနေ အတ္တနော ကောဋ္ဌာသဿ သမီပေ ဌိတံ အပ္ပဂ္ဃတရံ ဝါ မဟဂ္ဃတရံ ဝါ သမသမံ ဝါ အဍ္ဎေန ပရဿ ကောဋ္ဌာသံ ဟရိတုကာမော အတ္တနော ကောဋ္ဌာသေ ပတိတံ ကုသံ ပရဿ ကောဋ္ဌာသေ ပါတေတုကာမတာယ ဥဒ္ဓရတိ၊ ရက္ခတိ တာဝ။ ပရဿ ကောဋ္ဌာသေ ပါတိတေ ရက္ခတေဝ။ ယဒါ ပန တသ္မိံ ပတိတေ ပရဿ ကောဋ္ဌာသတော ပရဿ ကုသံ[၁] ဥဒ္ဓရတိ၊ ဥဒ္ဓတမတ္တေ အဝဟာရော။ သစေ ပဌမတရံ ပရကောဋ္ဌာသတော ပရဿ ကုသံ ဥဒ္ဓရတိ၊ အတ္တနော ကောဋ္ဌာသေ ပါတေတုကာမတာယ ဥဒ္ဓါရေ ရက္ခတိ၊ ပါတနေပိ ရက္ခတိ၊ အတ္တနော ကောဋ္ဌာသတော ပန အတ္တနော ကုသံ ဥဒ္ဓရတော ဥဒ္ဓါရေယေဝ ရက္ခတိ၊ တံ ဥဒ္ဓရိတွာ ပရကောဋ္ဌာသေ ပါတေန္တဿ ဟတ္ထတော မုတ္တမတ္တေ အဝဟာရော။ အယံ ကုသာဝဟာရော။ ဣတိ ယံ ဝုတ္တံ "အာဒိယေယျာတိ ပဉ္စဝီသတိယာ အဝဟာရာနံ အညတရဝသေန ဟရေယျာ"တိ၊ တဿတ္ထော ပကာသိတော ဟောတိ။

ယထာရူပေတိ ယာဒိသေ။ **အဒိန္နာဒါနေ**တိ အဒိန္နဿ ပရသန္တကဿ ဂဟဏေ။ **ရာဇာနော**တိ ဣဒံ ဗိမ္ဗိသာရံယေဝ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ အညေ ပန တထာ ကရေယျုံ ဝါ န ကရေယျုံ ဝါတိ တေ နပ္ပမာဏံ[၂]။ **ဟနေယျုံ ဝါ**တိ ဟတ္ထာဒီဟိ ဝါ ပေါထေယျုံ၊ သတ္ထေန ဝါ ဆိန္ဒေယျုံ။ **ဗန္ဓေယျုံ ဝါ**တိ

၁-ဤသကံ (ကံ)
၂-နပ္ပမာဏာ (သီ)

hoti. Yadā pana sāmikā vicinantā apassitvā "sve jānissāmā"ti sālayā'va gatā honti, athassa taṁ uddharato uddhāre avahāro. Paṭicchannakāle yeva "etaṁ mama santakan"ti sakasaññāya vā "gatā dāni te, chaḍḍitabhaṇḍaṁ idan"ti paṁsukūlasaññāya vā gaṇhantassa pana bhaṇḍadeyyaṁ. Tesu dutiyatatiyadivase āgantvā vicinitvā adisvā dhuranikkhepaṁ katvā gatesupi gahitaṁ bhaṇḍadeyyameva. Pacchā ñatvā codiyamānassa adadato sāmikānaṁ dhuranikkhepe avahāro hoti. Kasmā? Yasmā tassa payogena tehi na diṭṭhaṁ. Yo pana tathārūpaṁ bhaṇḍaṁ yathāṭhāne ṭhitaṁ yeva appaṭicchādetvā theyyacitto pādena akkamitvā kaddame vā vālukāya vā paveseti, tassa pavesitamatte yeva avahāro.

Kusaṁ saṅkāmetvā pana avaharaṇaṁ **kusāvahāro** nāma. Sopi evaṁ veditabbo—yo bhikkhu vilīvamayaṁ vā tālapaṇṇamayaṁ vā katasaññāṇaṁ yaṁ kiñci kusaṁ pātetvā cīvare bhājīyamāne attano koṭṭhāsassa samīpe ṭhitaṁ appagghataraṁ vā mahagghataraṁ vā samasamaṁ vā agghena parassa koṭṭhāsaṁ haritukāmo attano koṭṭhāse patitaṁ kusaṁ parassa koṭṭhāse pātetukāmatāya uddharati, rakkhati tāva. Parassa koṭṭhāse pātite rakkhat'eva. Yadā pana tasmiṁ patite parassa koṭṭhāsato parassa kusaṁ[1] uddharati, uddhatamatte avahāro. Sace paṭhamataraṁ parakoṭṭhāsato parassa kusaṁ uddharati, attano koṭṭhāse pātetukāmatāya uddhāre rakkhati, pātanepi rakkhati, attano koṭṭhāsato pana attano kusaṁ uddharato uddhāre yeva rakkhati, taṁ uddharitvā parakoṭṭhāse pātentassa hatthato muttamatte avahāro. Ayaṁ kusāvahāro. Iti yaṁ vuttaṁ "ādiyeyyāti pañcavīsatiyā avahārānaṁ aññataravasena hareyyā"ti, tassattho pakāsito hoti.

Yathārūpeti yādise. **Adinnādāne**ti adinnassa parasantakassa gahaṇe. **Rājāno**ti idaṁ Bimbisāraṁ yeva sandhāya vuttaṁ, aññe pana tathā kareyyuṁ vā na kareyyuṁ vāti te nappamāṇaṁ[2]. **Haneyyuṁ vā**ti hatthādīhi vā potheyyuṁ, satthena vā chindeyyuṁ. **Bandheyyuṁ vā**ti

1. Īsakaṁ (Ka)   2. Nappamāṇā (Sī)

ရဇ္ဇုဗန္ဓနာဒီဟိ ဗန္ဓေယျုံ ဝါ။ **ပဗ္ဗာဇေယျုံ ဝါ**တိ နီဟရေယျုံ ဝါ။ **စောရောသိ ဗာလောသိ မူဠှောသိ ထေနောသီ**တိ ဣမေဟိ ဝစနေဟိ ပရိဘာသေယျုံ။ ကီဒိသာ ပန အဒိန္နံ အာဒါနေ ရာဇာနော ဧဝံ ကရောန္တိ? ပါဒဿ ဝါ ပါဒါရဟဿ ဝါ။ **တထာရူပံ ဘိက္ခု အဒိန္နံ အာဒိယမာနော**တိ တာဒိသံ ဘိက္ခု ပေါရာဏကဿ ကဟာပဏဿ ပါဒံ ဝါ ပါဒါရဟံ ဝါ ဘဏ္ဍံ အဒိန္နံ ဘူမိအာဒီသု ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဌိတံ ယံကိဉ္စိ သဇီဝနိဇ္ဇီဝံ ဝုတ္တပ္ပကာရာနံ အဝဟာရာနံ ယေန ကေနစိ အဝဟာရေန အဝဟရန္တော ပါရာဇိကော ဟောတိ၊ ကော ပန ဝါဒေါ တတော အတိရေကတရသ္မိန္တိ။

ရာဇဂဟေ ဓနိယတ္ထေရံ အာရဗ္ဘ ရညော ဒါရူနိ အဒိန္နံ အာဒိယနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ "ဂါမာ ဝါ အရညာ ဝါ"တိ အယမေတ္ထ အနုပညတ္တိ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ သာဏတ္တိကံ၊ ဟရဏတ္ထာယ ဂမနာဒိကေ ပုဗ္ဗပ္ပယောဂေ ဒုက္ကဋံ၊ အာမသနေ ဒုက္ကဋံ၊ ပါရာဇိကဝတ္ထုနော ဖန္ဒာပနေ ထုလ္လစ္စယံ။ အာဒိယန္တဿ မာသကေ ဝါ ဦနမာသကေ ဝါ ဒုက္ကဋံ၊ အတိရေကမာသကေ ဝါ ဦနပဉ္စမာသကေ ဝါ ထုလ္လစ္စယံ၊ ပဉ္စမာသကေ ဝါ အတိရေကပဉ္စမာသကေ ဝါ ပါရာဇိကံ။ သဗ္ဗတ္ထ[1] ဂဟဏကာလဝသေန စ ဂဟဏဒေသဝသေန စ ပရိဘောဂဘာဇနပရိဝတ္တနာဒီဟိ စ ပရိဟီနာပရိဟီနဝသေန ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ သကသညိဿ၊ ဝိဿာသဂ္ဂါဟေ၊ တာဝကာလိကေ၊ ပေတပရိဂ္ဂဟေ၊ တိရစ္ဆာနဂတပရိဂ္ဂဟေ၊ ပံသုကူလသညိဿ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ သီလဝိပတ္တိ၊ အညဿ မနုဿဇာတိကဿ ဝသေန ပရပရိဂ္ဂဟိတံ, ပရပရိဂ္ဂဟိတသညိတာ, ဂရုပရိက္ခာရော, ထေယျစိတ္တံ, ဝုတ္တပ္ပကာရာနံ အဝဟာရာနံ ဝသေန အဝဟရဏဉ္စာတိ ဣမာနေတ္ထ ပဉ္စ အင်္ဂါနိ။ အဒိန္နာဒါနသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ၊ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ဒုတိယပါရာဇိကဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-တတိယပါရာဇိကဝဏ္ဏနာ

တတိယေ **သဉ္စိစ္စာ**တိ သံစေတေတွာ သဒ္ဓိံ စေတေတွာ။ "ပါဏော"တိ-သညာယ သဒ္ဓိံယေဝ "ဝဓာမိ န"န္တိ ဝဓကစေတနာယ စေတေတွာ ပကပ္ပေတွာ[2]။ **မနုဿဝိဂ္ဂဟာ**န္တိ ကလလတော ပဋ္ဌာယ ဇီဝမာနကမနုဿဇာတိကဿရီရံ။

၁-သဗ္ဗတ္ထာပိ (သျာ၊ ကံ)   ၂-ပရိကပ္ပေတွာ (သီ)

rajjubandhanādīhi bandheyyuṁ vā. **Pabbājeyyuṁ vā**ti nīhareyyuṁ vā. **Coro’si bālo’si mūḷho’si theno’sī**ti imehi vacanehi paribhāseyyuṁ. Kīdisassa pana adinnassa ādāne rājāno evaṁ karonti? Pādassa vā pādārahassa vā. **Tathārūpaṁ bhikkhu adinnaṁ ādiyamāno**ti tādisaṁ bhikkhu porāṇakassa kahāpaṇassa pādaṁ vā pādārahaṁ vā bhaṇḍaṁ adinnaṁ bhūmi-ādīsu yattha katthaci ṭhitaṁ yaṁkiñci sajīvanijjīvaṁ vuttappakārānaṁ avahārānaṁ yena kenaci avahārena avaharanto pārājiko hoti, ko pana vādo tato atirekatarasminti.

Rājagahe Dhaniyattheraṁ ārabbha rañño dārūni adinnaṁ ādiyanavatthusmiṁ paññattaṁ, “gāmā vā araññā vā”ti ayamettha anupaññatti, sādhāraṇapaññatti, sāṇattikaṁ, haraṇatthāya gamanādike pubbappayoge dukkaṭaṁ, āmasane dukkaṭaṁ, pārājikavatthuno phandāpane thullaccayaṁ. Ādiyantassa māsake vā ūnamāsake vā dukkaṭaṁ, atirekamāsake vā ūnapañcamāsake vā thullaccayaṁ, pañcamāsake vā atirekapañcamāsake vā pārājikaṁ. Sabbattha[1] gahaṇakālavasena ca gahaṇadesavasena ca paribhogabhājanaparivattanādīhi ca parihīn’āparihīnavasena vinicchayo veditabbo. Sakasaññissa, vissāsaggāhe, tāvakālike, petapariggahe, tiracchānagatapariggahe, paṁsukūlasaññissa, ummattakādīnañca anāpatti. Sīlavipatti. Aññassa manussajātikassa vasena parapariggahitaṁ, parapariggahitasaññitā, garuparikkhāro, theyyacittaṁ, vuttappakārānaṁ avahārānaṁ vasena avaharaṇañcāti imān’ettha pañca aṅgāni. Adinnādānasamuṭṭhānaṁ, kiriyaṁ, saññāvimokkhaṁ, sacittakaṁ, lokavajjaṁ, kāyakammaṁ, vacīkammaṁ, akusalacittaṁ, tivedananti.

Dutiyapārājikavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

3. Tatiyapārājikavaṇṇanā

Tatiye **sañciccā**ti saṁcetetvā saddhiṁ cetetvā. “Pāṇo”tisaññāya saddhiṁ yeva “vadhāmi nan”ti vadhakacetanāya cetetvā pakappetvā[2]. **Manussaviggahan**ti kalalato paṭṭhāya jīvamānakamanussajātikasarīraṁ.

1. Sabbatthāpi (Syā, Kaṁ) 2. Parikappetvā (Sī)

ဇီဝိတာ ဝေါရောပေယျာတိ ကလလကာလေပိ တာပနမဒ္ဒနေဟိ ဝါ ဘေသဇ္ဇသမ္ပဒါနေန ဝါ တတော ဝါ ဥဒ္ဓမ္ပိ တဒနုရူပေန ဥပက္ကမေန ဇီဝိတာ ဝိယောဇေယျ။ ဣမဿ ပနတ္ထဿ အာဝိဘာဝတ္ထံ ပါဏော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ပါဏာတိပါတော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ပါဏာတိပါတီ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ပါဏာတိပါတဿ ပယောဂေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တတ္ထ **ပါဏော**တိ ဝေါဟာရတော သတ္တော၊ ပရမတ္ထတော ဇီဝိတိန္ဒြိယံ။ **ပါဏာတိပါတော**တိ ယာယ စေတနာယ ဇီဝိတိန္ဒြိယုပစ္ဆေဒကပယောဂံ သမုဋ္ဌာပေတိ၊ သာ စေတနာ။ **ပါဏာတိပါတီ**တိ ဝုတ္တစေတနာယ သမင်္ဂိပုဂ္ဂလော။ **ပါဏာတိပါတဿ ပယောဂေါ**တိ ပါဏာတိပါတဿ ဆ ပယောဂါ သာဟတ္ထိကော နိဿဂ္ဂိယော အာဏတ္တိကော ထာဝရော ဝိဇ္ဇာမယော ဣဒ္ဓိမယောတိ။ တတ္ထ **သာဟတ္ထိကော**တိ သယံ မာရေန္တဿ ကာယေန ဝါ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓေန ဝါ ပဟရဏံ။ **နိဿဂ္ဂိယော**တိ ဒူရေ ဌိတံ မာရေတုကာမဿ ကာယေန ဝါ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓေန ဝါ ဥသုသတ္တိယန္တပါသာဏာဒီနံ နိဿဇ္ဇနံ။ တတ္ထ ဧကေကော ဥဒ္ဒိဿာနုဒ္ဒိဿဘေဒတော[၁] ဒုဝိဓော။ တတ္ထ ဥဒ္ဒိဿကေ[၂] ယံ ဥဒ္ဒိဿ ပဟရတိ၊ တဿေဝ မရဏေန ကမ္မဗဒ္ဓေါ။ “ယော ကောစိ မရတူ”တိ ဧဝံ အနုဒ္ဒိဿကေ ပဟာရပ္ပစ္စယာ ယဿ ကဿစိ မရဏေန ကမ္မဗဒ္ဓေါ။ ဥဘယတ္ထာပိ စ ပဟရိတမတ္တေ ဝါ မရတု, ပစ္ဆာ ဝါ တေနေဝ ရောဂေန[၃]၊ ပဟရိတက္ခဏေယေဝ[၄] ကမ္မဗဒ္ဓေါ။ **အာဏတ္တိကော**တိ “အသုကံ နာမ မာရေဟီ”တိ အညံ အာဏာပေန္တဿ အာဏာပနံ။

တတ္ထ—

ဝတ္ထု ကာလော စ ဩကာသော၊ အာဝုဓံ ဣရိယာပထော။
ကြိယာဝိသေသောတိ ဣမေ၊ ဆ အာဏတ္တိ နိယာမကာ။

တတ္ထ **ဝတ္ထူ**တိ ပုဂ္ဂလော။ ယံ ဟိ ပုဂ္ဂလံ “မာရေဟီ”တိ အာဏတ္တော သစေ တမေဝ မာရေတိ၊ အာဏာပကဿ အာပတ္တိ။ အထ အညံ မာရေတိ၊ တံမညမာနော ဝါ အညံ မာရေတိ၊ အာဏာပကော မုစ္စတိ။ “ဣမံ မာရေဟီ”တိ အာဏတ္တေ ပန အာဏာပကဿ ဒုက္ကဋံ။ **ကာလော**တိ ပုရေဘတ္တာဒိကာလော။ သစေ ဟိ “ပုရေဘတ္တံ မာရေဟီ”တိ အာဏတ္တော ပုရေဘတ္တမေဝ မာရေတိ၊ အာဏာပကဿ အာပတ္တိ။ အထ ယံ ပုရေဘတ္တံ နိယာမိတံ၊ တတော ပစ္ဆာ ဝါ ပုရေ ဝါ မာရေတိ၊ အာဏာပကော မုစ္စတိ။ ဣမိနာ နယေန သဗ္ဗတ္ထ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ထာဝရော**တိ အသံဟာရိမေန ဥပကရဏေန

၁-ဥဒ္ဒိဿကာနုဒ္ဒိဿကဘေဒတော (?) ၂-ဥဒ္ဒေသိကေ (ဝိ-ဋ္ဌ ၂-၄၃-ပိဋ္ဌေ)
၃-ပယောဂေန (က) ၄-ပဟရိတမတ္တေယေဝ (သီ၊ က)

Jīvitā voropeyyāti kalalakālepi tāpanamaddanehi vā bhesajjasampadānena vā tato vā uddhampi tadanurūpena upakkamena jīvitā viyojeyya. Imassa pan'atthassa āvibhāvatthaṁ pāṇo veditabbo, pāṇātipāto veditabbo, pāṇātipātī veditabbo, pāṇātipātassa payogo veditabbo. Tattha **pāṇo**ti vohārato satto, paramatthato jīvitindriyaṁ. **Pāṇātipāto**ti yāya cetanāya jīvitindriyupacchedakapayogaṁ samuṭṭhāpeti, sā cetanā. **Pāṇātipātī**ti vuttacetanāya samaṅgipuggalo. **Pāṇātipātassa payogo**ti pāṇātipātassa cha payogā sāhatthiko nissaggiyo āṇattiko thāvaro vijjāmayo iddhimayoti. Tattha **sāhatthiko**ti sayaṁ mārentassa kāyena vā kāyappaṭibaddhena vā paharaṇaṁ. **Nissaggiyo**ti dūre ṭhitaṁ māretukāmassa kāyena vā kāyappaṭibaddhena vā ususattiyantapāsāṇādīnaṁ nissajjanaṁ. Tattha ekeko uddissānuddissabhedato[1] duvidho. Tattha uddissake[2] yaṁ uddissa paharati, tass'eva maraṇena kammabaddho. "Yo koci maratū"ti evaṁ anuddissake pahārappaccayā yassa kassaci maraṇena kammabaddho. Ubhayatthāpi ca paharitamatte vā maratu, pacchā vā ten'eva rogena[3], paharitakkhaṇe yeva[4] kammabaddho. **Āṇattiko**ti "asukaṁ nāma mārehī"ti aññaṁ āṇāpentassa āṇāpanaṁ.

Tattha—

> Vatthu kālo ca okāso, āvudhaṁ iriyāpatho.
> Kriyāvisesoti ime, cha āṇattiniyāmakā.

Tattha **vatthū**ti puggalo. Yaṁ hi puggalaṁ "mārehī"ti āṇatto sace tameva māreti, āṇāpakassa āpatti. Atha aññaṁ māreti, taṁ maññamāno vā aññaṁ māreti, āṇāpako muccati. "Imaṁ mārehī"ti āṇatte pana āṇāpakassa dukkaṭaṁ. **Kālo**ti purebhattādikālo. Sace hi "purebhattaṁ mārehī"ti āṇatto purebhattameva māreti, āṇāpakassa āpatti. Atha yaṁ purebhattaṁ niyāmitaṁ, tato pacchā vā pure vā māreti, āṇāpako muccati. Iminā nayena sabbattha vinicchayo veditabbo. **Thāvaro**ti asaṁhārimena upakaraṇena

1. Uddisakānuddisakabhedato (?) 2. Uddesike (Vi-Ṭṭha 2. 43 piṭṭhe.)
3. Payogena (Ka) 4. Paharitamatte yeva (Sī, Ka)

မာရေတုကာမဿ ဩပါတက္ခဏနံ အပဿေနသံဝိဓာနံ အသိအာဒီနံ ဥပနိက္ခိပနံ တဋ္ဌာကာဒီသု ဝိသသမ္ပယောဇနံ ရူပူပဟာရောတိဧဝမာဒိ။ ဝုတ္တာနယေနေဝ စေတ္ထာပိ ဥဒ္ဒိဿာနုဒ္ဒိဿဘေဒေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ဝိဇ္ဇာမယော**တိ မာရဏတ္ထံ ဝိဇ္ဇာပရိဇပ္ပနံ။ **ဣဒ္ဓိမယော**တိ ကမ္မဝိပါကဇာယ ဣဒ္ဓိယာ ပယောဇနံ။

သတ္ထဟာရကံ ဝါ'ဿ ပရိယေသေယျာတိ ဧတ္ထ ဟရတီတိ ဟာရကံ၊ ကိံ ဟရတိ ? ဇီဝိတံ။ အထ ဝါ ဟရိတဗ္ဗန္တိ ဟာရကံ၊ ဥပနိက္ခိပိတဗ္ဗန္တိ အတ္ထော။ သတ္ထဉ္စ တံ ဟာရကဉ္စာတိ သတ္ထဟာရကံ။ **အဿာ**တိ မနုဿဝိဂ္ဂဟဿ။ **ပရိယေသေယျာ**တိ ယထာ လဘတိ၊ တထာ ကရေယျ၊ ဥပနိက္ခိပေယျာတိ အတ္ထော။ ဧတေန ထာဝရပယောဂံ ဒဿေတိ။ ဣတရထာ ဟိ ပရိယိဋ္ဌိမတ္တေယေဝ[၁] ပါရာဇိကော ဘဝေယျ၊ န စေတံ ယုတ္တံ။ ပဒဘာဇနေ[၂] ပနဿ ဗျဉ္ဇနံ အနာဒိယိတွာ ယံ ဧတ္ထ ထာဝရပယောဂသင်္ဂဟိတံ သတ္ထံ၊ တဒေဝ ဒဿေတုံ "အသိံ ဝါ"တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **မရဏဝဏ္ဏံ ဝါ သံဝဏ္ဏေယျာ**တိ ဝါစာယ ဝါ တာလပဏ္ဏာဒီသု လိခိတွာ ဝါ "ယော ဧဝံ မရတိ၊ သော ဓနံ ဝါ လဘတီ"တိအာဒိနာ နယေန မရဏေ ဂုဏံ ပကာသေယျ။ ဧတေန ယထာ "အဒိန္နာဒါနေ အာဒိယေယျာ"တိ ဝုတ္တတ္တာ ပရိယာယကထာယ မုစ္စတိ၊ န ယိဓ၊ ဧဝံ "သံဝဏ္ဏေယျာ"တိ ဝစနတော ပန ဣဓ ပရိယာယကထာယပိ န မုစ္စတီတိ အယမတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **မရဏာယ ဝါ သမာဒပေယျာ**တိ "သတ္ထံ ဝါ အာဟရာ"တိအာဒိနာ[၂] နယေန မရဏတ္ထာယ ဥပါယံ ဂါဟာပေယျ။ ဧတေန အာဏတ္တိကပယောဂံ ဒဿေတိ။ **အမ္ဘော ပုရိသာ**တိ အာလပနမေတံ။ **ကိံ တုယှိမိနာ**တိအာဒိ သံဝဏ္ဏနာကာရနိဒဿနံ။ **ဣတိ စိတ္တမနော**တိ ဣတိ စိတ္တော ဣတိ မနော။ "မတံ တေ ဇီဝိတာ သေယျော"တိ ဧတ္ထ ဝုတ္တမရဏစိတ္တော မရဏမနောတိ အတ္ထော။ ဧတ္ထ စ "မနော"တိဣဒံ စိတ္တဿ အတ္ထဒီပနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ တေနေဝဿ ပဒဘာဇနေ "ယံ စိတ္တံ တံ မနော"တိ[၃] အာဟ။ **စိတ္တသင်္ကပ္ပော**တိ ဝိစိတ္တသင်္ကပ္ပေါ။ ဧတ္ထာပိ ဣတိ-သဒ္ဒေါ အာဟရိတဗ္ဗော။ "သင်္ကပ္ပေါ"တိ စ သံဝိဒဟနမတ္တဿေတံ နာမံ၊ န ဝိတက္ကဿေဝ။ တဉ္စ သံဝိဒဟနံ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ သညာစေတနာဓိပ္ပါယေဟိ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတိ၊ တသ္မာ "ဣတိ စိတ္တသင်္ကပ္ပေါ"တိ "မတံ တေ ဇီဝိတာ သေယျော"တိ ဧတ္ထ ဝုတ္တမရဏသညီ မရဏစေတနော မရဏာဓိပ္ပါယောတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ပဒဘာဇနေပိ[၃] ဟိ အယမေဝ နယော

၁-ပရိယိဋ္ဌမတ္တေနေဝ (ဝိ-ဋ္ဌ ၂-၄၁-ပိဋ္ဌေ) ၂-ဝိ ၁-၉၂-ပိဋ္ဌေ။
၃-ဝိ ၁-၉၃-ပိဋ္ဌေ။

māretukāmassa opātakkhaṇanaṁ apassenasaṁvidhānaṁ asi-ādīnaṁ upanikkhipanaṁ taḷākādīsu visasampayojanaṁ rūpūpahāroti evamādi. Vuttanayen'eva c'etth'āpi uddiss'ānuddissabhedo veditabbo. **Vijjāmayo**ti maraṇatthaṁ vijjāparijappanaṁ. **Iddhimayo**ti kammavipākajāya iddhiyā payojanaṁ.

Satthahārakaṁ v'āssa pariyeseyyāti ettha haratīti hārakaṁ, kiṁ harati? Jīvitaṁ. Atha vā haritabbanti hārakaṁ, upanikkhipitabbanti attho. Satthañca taṁ hārakañcāti satthahārakaṁ. **Assā**ti manussaviggahassa. **Pariyeseyyā**ti yathā labhati, tathā kareyya, upanikkhipeyyāti attho. Etena thāvarapayogaṁ dasseti. Itarathā hi pariyiṭṭhimatte yeva[1] pārājiko bhaveyya, na c'etaṁ yuttaṁ. Padabhājane[2] pan'assa byañjanaṁ anādiyitvā yaṁ ettha thāvarapayogasaṅgahitaṁ satthaṁ, tadeva dassetuṁ "asiṁ vā"ti-ādi vuttaṁ. **Maraṇavaṇṇaṁ vā saṁvaṇṇeyyā**ti vācāya vā tālapaṇṇādīsu likhitvā vā "yo evaṁ marati, so dhanaṁ vā labhatī"ti-ādinā nayena maraṇe guṇaṁ pakāseyya. Etena yathā adinnādāne "ādiyeyyā"ti vuttattā pariyāyakathāya muccati, na yidha, evaṁ, "saṁvaṇṇeyyā"ti vacanato pana idha pariyāyakathāyapi na muccatīti ayamattho veditabbo. **Maraṇāya vā samādapeyyā**ti "satthaṁ vā āharā"ti-ādinā[2] nayena maraṇatthāya upāyaṁ gāhāpeyya. Etena āṇattikappayogaṁ dasseti. **Ambho purisā**ti ālapanametaṁ. **Kiṁ tuyh'iminā**ti-ādi saṁvaṇṇanākāranidassanaṁ. **Iti cittamano**ti iti citto iti mano. "Mataṁ te jīvitā seyyo"ti ettha vuttamaraṇacitto maraṇamanoti attho. Ettha ca "mano"ti idaṁ cittassa atthadīpanatthaṁ vuttaṁ. Ten'ev'assa padabhājane "yaṁ cittaṁ taṁ mano"ti[3] āha. **Cittasaṅkappo**ti vicittasaṅkappo. Etth'āpi **iti**-saddo āharitabbo. "Saṅkappo"ti ca saṁvidahanamattass'etaṁ nāmaṁ, na vitakkass'eva. Tañca saṁvidahanaṁ imasmiṁ atthe saññācetanādhippāyehi saṅgahaṁ gacchati, tasmā "iti cittasaṅkappo"ti "mataṁ te jīvitā seyyo"ti ettha vuttamaraṇasaññī maraṇacetano maraṇādhippāyoti evamettha attho daṭṭhabbo. Padabhājane pi[3] hi ayameva nayo

1. Pariyiṭṭhamatten'eva (Vi-Ṭṭha 2. 41 piṭṭhe.)
2. Vi 1. 92 piṭṭhe.
3. Vi 1. 93 piṭṭhe.

ဒဿိတော။ ဧတေန မရဏစိတ္တာဒီဟိ ဝိနာ "ကောဟံ ဇီဝိတံ သေယျော၊ ဝိရိယမာရဘတော ဒဠှ"န္တိအာဒိနာ[၁] နယေန ဓမ္မံ ဘာသန္တဿ သံဝဏ္ဏနာ နာမ န ဟောတီတိ ဒဿေတိ။ **အနေကပရိယာယေနာ**တိ နာနပ္ပကာရေန ဥစ္စာဝစေန ကာရဏေန။ ပုန **မရဏဝဏ္ဏ**န္တိအာဒိ နိဂမနဝစနံ။ **ပါရာဇိကော ဟောတီ**တိ တင်္ခဏုပ္ပန္နမ္ပိ[၂] မနုဿဝိဂ္ဂဟံ ဝုတ္တနယေန ဇီဝိတာ ဝေါရောပေန္တော ပါရာဇိကော ဟောတီတိ။

ဝေသာလိယံ သမ္ဗဟုလေ ဘိက္ခူ အာရဗ္ဘ အညမညံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ "မရဏဝဏ္ဏံ ဝါ"တိ အယမေတ္ထ အနုပညတ္တိ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ သာဏတ္တိကံ၊ မာရဏတ္ထာယ ဩပါတက္ခဏနာဒီသု ဒုက္ကဋံ၊ အနောဒိဿ ခတေ ဩပါတေ ယဿ ကဿစိ ပတနေပိ ဒုက္ကဋံ၊ ယက္ခပေတ တိရစ္ဆာနဂတမနုဿဝိဂ္ဂဟာနံ တိရစ္ဆာနဂတဿ စ ဒုက္ခုပ္ပတ္တိယံ ဒုက္ကဋမေဝ၊ မနုဿဇာတိကဿ ဒုက္ခုပ္ပတ္တိယံ ထုလ္လစ္စယံ၊ တထာ ယက္ခာဒီနံ မရဏေ၊ တိရစ္ဆာနဂတမရဏေ ပန ပါစိတ္တိယံ၊ မနုဿမရဏေ ပါရာဇိကန္တိ။ ဣမိနာ နယေန သဗ္ဗတ္ထ ပယောဂဘေဒဝသေန အာပတ္တိဘေဒေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ အသဉ္စိစ္စ မာရေန္တဿ အဇာနန္တဿ နမရဏာဓိပ္ပါယဿ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ တတ္ထ **အသဉ္စိစ္စာ**တိ "ဣမိနာ ဥပက္ကမေန ဣမံ မာရေမီ"တိ အစေတေတွာ ကတေန ဥပက္ကမေန မုသလုဿာပနဝတ္ထုသ္မိံ[၃] ဝိယ ပရေ မတေပိ အနာပတ္တိ။ **အဇာနန္တဿာ**တိ "ဣမိနာ အယံ မရိဿတီ"တိ အဇာနန္တဿ ဥပက္ကမေန ဝိသဂတပိဏ္ဍပါတဝတ္ထုသ္မိံ[၄] ဝိယ ပရေ မတေပိ အနာပတ္တိ။ **နမရဏာဓိပ္ပါယဿာ**တိ မရဏံ အနိစ္ဆန္တဿ ဥပက္ကမေန ဘေသဇ္ဇဝတ္ထုသ္မိံ[၅] ဝိယ ပရေ မတေပိ အနာပတ္တိ။ ဧဝံ အသဉ္စိစ္စာတိအာဒီသု ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ သီလဝိပတ္တိ၊ မနုဿဇာတိကပါဏော, ပါဏသညိတာ, ဝဓကစိတ္တံ, ဥပက္ကမော, တေန မရဏန္တိ ဣမာနေတ္ထ ပဉ္စ အင်္ဂါနိ။ အဒိန္နာဒါနသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ၊ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

တတိယပါရာဇိကဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-ခု ၁-၂၉-ပိဋ္ဌေ ဓမ္မပဒေ။
၂-တင်္ခဏုပ္ပန္နမ္ပိ (သီ၊ သျာ၊ ကံ)
၃-ဝိ ၁-၁၀၀-ပိဋ္ဌေ။
၄-ဝိ ၁-၁၀၂-ပိဋ္ဌေ။
၅-ဝိ ၁-၁၀၈-ပိဋ္ဌေ။

dassito. Etena maraṇacittādīhi vinā “ekāhaṁ jīvitaṁ seyyo, vīriyamārabhato daḷhan”ti-ādinā[1] nayena dhammaṁ bhāsantassa saṁvaṇṇanā nāma na hotīti dasseti. **Anekapariyāyenā**ti nānappakārena uccāvacena kāraṇena. Puna **maraṇavaṇṇan**ti-ādi nigamanavacanaṁ. **Pārājiko hotī**ti taṅkhaṇūpapannampi[2] manussaviggahaṁ vuttanayena jīvitā voropento pārājiko hotīti.

Vesāliyaṁ sambahule bhikkhū ārabbha aññamaññaṁ jīvitā voropanavatthusmiṁ paññattaṁ, “maraṇavaṇṇaṁ vā”ti ayamettha anupaññatti, sādhāraṇapaññatti, sāṇattikaṁ, māraṇatthāya opātakkhaṇanādīsu dukkaṭaṁ, anodissa khate opāte yassa kassaci patanepi dukkaṭaṁ, yakkhapetatiracchānagatamanussaviggahānaṁ tiracchānagatassa ca dukkhuppattiyaṁ dukkaṭameva, manussajātikassa dukkhuppattiyaṁ thullaccayaṁ, tathā yakkhādīnaṁ maraṇe, tiracchānagatamaraṇe pana pācittiyaṁ, manussamaraṇe pārājikanti. Iminā nayena sabbattha payogabhedavasena āpattibhedo veditabbo. Asañcicca mārentassa ajānantassa namaraṇādhippāyassa ummattakādīnañca anāpatti. Tattha **asañciccā**ti “iminā upakkamena imaṁ māremī”ti acetetvā katena upakkamena musalussāpanavatthusmiṁ[3] viya pare matepi anāpatti. **Ajānantassā**ti “iminā ayaṁ marissatī”ti ajānantassa upakkamena visagatapiṇḍapātavatthusmiṁ[4] viya pare matepi anāpatti. **Namaraṇādhippāyassā**ti maraṇaṁ anicchantassa upakkamena bhesajjavatthusmiṁ[5] viya pare matepi anāpatti. Evaṁ asañciccāti-ādīsu vinicchayo veditabbo. Sīlavipatti, manussajātikapāṇo, pāṇasaññitā, vadhakacittaṁ, upakkamo, tena maraṇanti imān’ettha pañca aṅgāni. Adinnādānasamuṭṭhānaṁ, kiriyaṁ, saññāvimokkhaṁ, sacittakaṁ, lokavajjaṁ, kāyakammaṁ, vacīkammaṁ, akusalacittaṁ, dukkhavedananti.

Tatiyapārājikavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

1. Khu 1. 29 piṭṭhe Dhammapade.
2. Taṅkhaṇuppannampi (Sī, Syā, Kaṁ)
3. Vi 1. 100 piṭṭhe.
4. Vi 1. 102 piṭṭhe.
5. Vi 1. 108 piṭṭhe.

၄-စတုတ္ထပါရာဇိကဝဏ္ဏနာ

စတုတ္ထေ **အနဘိဇာနန္တိ** သကသန္တာနေ အနုပ္ပန္နတ္တာ အတ္တနိ အတ္ထိဘာဝံ အဇာနန္တော။ **ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မန္တိ** ဥတ္တရိမနုဿာနံ ဈာယီနဉ္စေဝ အရိယာနဉ္စ ဓမ္မံ။ **အတ္တုပနာယိကန္တိ** အတ္တနိ တံ ဥပနေတိ “မယိ အတ္ထီ”တိ သမုဒါစရန္တော, အတ္တာနံ ဝါ တတ္ထ ဥပနေတိ “အဟံ ဧတ္ထ သန္ဒိဿာမီ”တိ သမုဒါစရန္တောတိ အတ္တုပနာယိကော၊ တံ အတ္တုပနာယိကံ။ ဧဝံ ကတွာ သမုဒါစရေယျာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **အလမရိယဉာဏဒဿနန္တိ**ဧတ္ထ မဟဂ္ဂတလောကုတ္တရပညာ ဇာနနဋ္ဌေန ဉာဏံ, စက္ခုနာ စ ဒိဋ္ဌမိဝ ဓမ္မံ ပစ္စက္ခကရဏတော ဒဿနဋ္ဌေန ဒဿနန္တိ ဉာဏဒဿနံ၊ အရိယံ ဝိသုဒ္ဓံ ဥတ္တမံ ဉာဏဒဿနန္တိ အရိယဉာဏဒဿနံ၊ အလံ ပရိယတ္တံ ကိလေသဝိဒ္ဓံသနသမတ္ထံ အရိယဉာဏဒဿနမေတ္ထ ဈာနာဒိဘေဒေ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မေ, အလံ ဝါ အရိယဉာဏဒဿနမဿာတိ အလမရိယဉာဏဒဿနော၊ တံ အလမရိယဉာဏဒဿနံ။ **သမုဒါစရေယျာ**တိ ဝုတ္တပ္ပကာရမေတံ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မံ အတ္တုပနာယိကံ ကတွာ ကာယေန ဝါ ဝါစာယ ဝါ တဒုဘယေန ဝါ ဝိညုဿ မနုဿဇာတိကဿ အာရောစေယျ။ **ဣတိ ဇာနာမိ ဣတိ ပဿာမီ**တိ သမုဒါစရဏာကာရဒဿနမေတံ၊ အတ္တုပနာယိကဉှိ ကတွာ ဝိနာ အညာပဒေသေန သမုဒါစရန္တော ဧဝံ သမုဒါစရတိ၊ တသ္မာ ယွာယံ ပဒဘာဇနေ[1] “ပဌမံ ဈာနံ သမာပဇ္ဇိံ၊ သမာပဇ္ဇာမိ၊ သမာပန္နော”တိအာဒိဘေဒေါ ဝုတ္တော၊ သော သဗ္ဗော ဣမေဝ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ “ဣတိ ဇာနာမိ ဣတိ ပဿာမီ”တိ ဟိ ဝဒန္တော န ယိဒံ ဝစနမတ္တမေဝ ဝဒတိ၊ အထ ခေါ “ဣမိနာ စ ဣမိနာ စ ကာရဏေန အယံ ဓမ္မော မယိ အတ္ထီ”တိ ဒီပေတိ၊ “သမာပဇ္ဇိ”န္တိအာဒီနိ စ ဝဒန္တေန ဟိ သမာပဇ္ဇနာဒီဟိ ကာရဏေဟိ အတ္ထိတာ ဒီပိတာ ဟောတိ၊ တေန ဝုတ္တံ “ယွာယံ ပဒဘာဇနေ[1] ပဌမံ ဈာနံ သမာပဇ္ဇိံ၊ သမာပဇ္ဇာမိ၊ သမာပန္နောတိအာဒိဘေဒေါ ဝုတ္တော၊ သော သဗ္ဗော ဣမေဝ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတီ”တိ။ **တတော အပရေန သမယေနာ**တိ တတော အာရောစိတကာလတော အညတရသ္မိံ ကာလေ။ ဣတိ အာပတ္တိပဋိဇာနနကာလဒဿနမေတံ၊ အယံ ပန အာရောစိတက္ခဏေဝ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ။ အာပတ္တိံ ပန အာပန္နော ယသ္မာ ပရေန စောဒိတော ဝါ အစောဒိတော ဝါ ပဋိဇာနာတိ၊ တသ္မာ “သမနုဂ္ဂါဟီယမာနော ဝါ အသမနုဂ္ဂါဟီယမာနော ဝါ”တိ ဝုတ္တံ။ **အာပန္နော**တိ အာရောစိတက္ခဏေယေဝ ပါရာဇိကံ အာပန္နော။

၁-ဝိ ၁-၁၂၇-ပိဋ္ဌာဒီသု။

4. Catutthapārājikavaṇṇanā

Catutthe **anabhijānan**ti sakasantāne anuppannattā attani atthibhāvaṁ ajānanto. **Uttarimanussadhamman**ti uttarimanussānaṁ jhāyīnañc'eva ariyānañca dhammaṁ. **Attupanāyikan**ti attani taṁ upaneti "mayi atthī"ti samudācaranto, attānaṁ vā tattha upaneti "ahaṁ ettha sandissāmī"ti samudācarantoti attupanāyiko, taṁ attupanāyikaṁ. Evaṁ katvā samudācareyyāti sambandho. **Alamariyañāṇadassanan**ti ettha mahaggatalokuttarapaññā jānanaṭṭhena ñāṇaṁ, cakkhunā ca diṭṭhamiva dhammaṁ paccakkhakaraṇato dassanatthena dassananti ñāṇadassanaṁ, ariyaṁ visuddhaṁ uttamaṁ ñāṇadassananti ariyañāṇadassanaṁ, alaṁ pariyattaṁ kilesaviddhaṁsanasamatthaṁ ariyañāṇadassanamettha jhānādibhede uttarimanussadhamme, alaṁ vā ariyañāṇadassanamassāti alamariyañāṇadassano, taṁ alamariyañāṇadassanaṁ. **Samudācareyyā**ti vuttappakārametaṁ uttarimanussadhammaṁ attupanāyikaṁ katvā kāyena vā vācāya vā tadubhayena vā viññussa manussajātikassa āroceyya. **Iti jānāmi iti passāmī**ti samudācaraṇākāradassanametaṁ. Attupanāyikañhi katvā vinā aññāpadesena samudācaranto evaṁ samudācarati, tasmā yv'āyaṁ padabhājane[1] "paṭhamaṁ jhānaṁ samāpajjiṁ, samāpajjāmi, samāpanno"ti-ādibhedo vutto, so sabbo idh'eva saṅgahaṁ gacchatīti veditabbo. "Iti jānāmi iti passāmī"ti hi vadanto na yidaṁ vacanamattameva vadati, atha kho "iminā ca iminā ca kāraṇena ayaṁ dhammo mayi atthī"ti dīpeti. "Samāpajjin"ti-ādīni ca vadantena hi samāpajjanādīhi kāraṇehi atthitā dīpitā hoti, tena vuttaṁ "yv'āyaṁ padabhājane[1] paṭhamaṁ jhānaṁ samāpajjiṁ, samāpajjāmi, samāpannoti-ādibhedo vutto, so sabbo idh'eva saṅgahaṁ gacchatī"ti. **Tato aparena samayenā**ti tato ārocitakālato aññatarasmiṁ kāle. Iti āpattipaṭijānanakāladassanametaṁ, ayaṁ pana ārocitakkhaṇe'va āpattiṁ āpajjati. Āpattiṁ pana āpanno yasmā parena codito vā acodito vā paṭijānāti, tasmā "samanuggāhīyamāno vā asamanuggāhīyamāno vā"ti vuttaṁ. **Āpanno**ti ārocitakkhaṇe yeva pārājikaṁ āpanno.

1. Vi 1. 127 piṭṭhādīsu.

ဝိသုဒ္ဓါပေက္ခောတိ အတ္တနော ဂိဟိဘာဝါဒိကံ ဝိသုဒ္ဓိံ အပေက္ခမာနော ဣစ္ဆမာနော။ အယဉှိ ယသ္မာ ပါရာဇိကံ အာပန္နော၊ တသ္မာ ဘိက္ခုဘာဝေ ဌတွာ အဘဗ္ဗော ဈာနာဒီနိ အဓိဂန္တုံ၊ ဣစ္စဿ ဘိက္ခုဘာဝေါ ဝိသုဒ္ဓိ နာမ န ဟောတိ။ ယသ္မာ ပန ဂိဟိ ဝါ ဥပါသကာရာမိကသာမဏေရာနံ ဝါ အညတရော ဟုတွာ ဒါနာဒီဟိ သဂ္ဂမဂ္ဂံ ဝါ ဈာနာဒီဟိ မောက္ခမဂ္ဂံ ဝါ အာရာဓေတုံ ဘဗ္ဗော ဟောတိ၊ တသ္မာဿ ဂိဟိအာဒိဘာဝေါ ဝိသုဒ္ဓိ နာမ ဟောတိ။ တေန ဝုတ္တံ "ဂိဟိဘာဝါဒိကံ ဝိသုဒ္ဓိံ အပေက္ခမာနော"တိ။ **ဧဝံ ဝဒေယျာ**တိ ဧဝံ ဘဏေယျ၊ ကထံ? "အဇာနမေဝံ အာဝုသော"တိ အာဒိံ။ တတ္ထ **အဇာနန္တိ** အဇာနန္တော။ **အပဿန္တိ** အပဿန္တော။ **တုစ္ဆံ မုသာ ဝိလပိန္တိ** အဟံ ဝစနတ္ထဝိရဟတော[1] တုစ္ဆံ, ဝဉ္စနာဓိပ္ပါယတော မုသာ ဝိလပိံ အဘဏိန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **အညတြ အဓိမာနာ**တိ ယွာယံ တိလက္ခဏံ အာရောပေတွာ သင်္ခါရေ သမ္မသန္တဿ အာရဒ္ဓဝိပဿကဿ အပတ္တေ ပတ္တသညိတာသင်္ခါတော အဓိမာနော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တံ အဓိမာနံ ဌပေတွာ ကေဝလံ ပါပိစ္ဆတာယ ယော သမုဒါစရေယျ၊ အယမ္ပိ ပါရာဇိကော ဟောတီတိ အတ္ထော။

ဝေသာလိယံ ဝဂ္ဂုမုဒါတီရိယေ ဘိက္ခူ အာရဗ္ဘ တေသံ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာရောစနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ "အညတြ အဓိမာနာ"တိ အယမေတ္ထ အနုပညတ္တိ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ "ပဌမံ ဈာနံ သမာပဇ္ဇိ"န္တိအာဒိနာ နယေန ဝုတ္တပ္ပကာရံ အသန္တံ ဈာနာဒိဓမ္မံ အာရောစေန္တဿ သစေ ယဿ ကဿစိ အာရောစေတိ၊ သော မနုဿဇာတိကော ဟောတိ၊ အနန္တရမေဝ "အယံ ဈာနလာဘီ"တိ ဝါ "အရိယော"တိ ဝါ ယေန ကေနစိ အာကာရေန တမတ္ထံ ဇာနာတိ၊ ပါရာဇိကံ။ သစေ န ဇာနာတိ၊ ထုလ္လစ္စယံ။ သစေ ပန "ယော တေ ဝိဟာရေ ဝသိ၊ သော ဘိက္ခု ပဌမံ ဈာနံ သမာပဇ္ဇီ"တိအာဒိနာ[2] နယေန အညာပဒေသေန အာရောစေန္တဿ ဇာနာတိ၊ ထုလ္လစ္စယံ။ သစေ န ဇာနာတိ၊ ဒုက္ကဋံ။ အဓိမာနေန အာရောစေန္တဿ၊ အနုလ္လပနာဓိပ္ပါယဿ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ သီလဝိပတ္တိ၊ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မဿ အတ္တနိ အသန္တတာ, ပါပိစ္ဆတာယ တဿ အာရောစနံ, အနညာပဒေသော, ယဿ အာရောစေတိ၊ တဿ မနုဿဇာတိကတာ, တင်္ခဏဝိဇာနနန္တိ ဣမာနေတ္ထ ပဉ္စ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ အဒိန္နာဒါနေ ဝုတ္တသဒိသာနေဝါတိ။

စတုတ္ထပါရာဇိကဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-ဝစနတ္ထဝိရဟိတတော (သီ) ၂-ဝိ ၁-၁၃၅-ပိဋ္ဌေ။

Visuddhāpekkhoti attano gihibhāvādikaṁ visuddhiṁ apekkhamāno icchamāno. Ayañhi yasmā pārājikaṁ āpanno, tasmā bhikkhubhāve ṭhatvā abhabbo jhānādīni adhigantuṁ, icc'assa bhikkhubhāvo visuddhi nāma na hoti. Yasmā pana gihi vā upāsakārāmikasāmaṇerānaṁ vā aññataro hutvā dānādīhi saggamaggaṁ vā jhānādīhi mokkhamaggaṁ vā ārādhetuṁ bhabbo hoti, tasm'āssa gihi-ādibhāvo visuddhi nāma hoti. Tena vuttaṁ "gihibhāvādikaṁ visuddhiṁ apekkhamāno"ti. **Evaṁ vadeyyā**ti evaṁ bhaṇeyya, Kathaṁ? "Ajānamevaṁ āvuso"ti-ādiṁ. Tattha **ajānan**ti ajānanto. **Apassan**ti apassanto. **Tucchaṁ musā vilapin**ti ahaṁ vacanatthavirahato[1] tucchaṁ, vañcanādhippāyato musā vilapiṁ abhaṇinti vuttaṁ hoti. **Aññatra adhimānā**ti yv'āyaṁ tilakkhaṇaṁ āropetvā saṅkhāre sammasantassa āraddhavipassakassa apatte pattasaññitāsaṅkhāto adhimāno uppajjati, taṁ adhimānaṁ ṭhapetvā kevalaṁ pāpicchatāya yo samudācareyya, ayampi pārājiko hotīti attho.

Vesāliyaṁ Vaggumudātīriye bhikkhū ārabbha tesaṁ uttarimanussadhammārocanavatthusmiṁ paññattaṁ, "aññatra adhimānā"ti ayamettha anupaññatti, sādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, "paṭhamaṁ jhānaṁ samāpajjin"ti-ādinā nayena vuttappakāraṁ asantaṁ jhānādidhammaṁ ārocentassa sace yassa kassaci āroceti, so manussajātiko hoti, anantarameva "ayaṁ jhānalābhī"ti vā "ariyo"ti vā yena kenaci ākārena tamatthaṁ jānāti, pārājikaṁ. Sace na jānāti, thullaccayaṁ. Sace pana "yo te vihāre vasi, so bhikkhu paṭhamaṁ jhānaṁ samāpajjī"ti-ādinā[2] nayena aññāpadesena ārocentassa jānāti, thullaccayaṁ. Sace na jānāti, dukkaṭaṁ. Adhimānena ārocentassa, anallapanādhippāyassa, ummattakādīnañca anāpatti. Sīlavipatti, uttarimanussadhammassa attani asantatā pāpicchatāya tassa ārocanaṁ anaññāpadeso yassa āroceti, tassa manussajātikatā taṅkhaṇavijānananti imān'ettha pañca aṅgāni. Samuṭṭhānādīni adinnādāne vuttasadisān'evāti.

Catutthapārājikavaṇṇanā niṭṭhitā.

1. Vacanatthavirahitato (Sī)
2. Vi 1. 135 piṭṭhe.

ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ ခေါ အာယသ္မန္တော စတ္တာရော ပါရာဇိကာ ဓမ္မာတိဣဒံ ဣမ ဥဒ္ဒိဋ္ဌပါရာဇိကပရိဒီပနမေဝ။ သမောဓာနေတွာ ပန သဗ္ဗာနေဝ စတုဝီသတိ ပါရာဇိကာနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ ကတမာနိ စတုဝီသတိ? ပါဠိယံ အာဂတာနိ တာဝ ဘိက္ခူနံ စတ္တာရိ ဘိက္ခုနီနံ အသာဓာရဏာနိ စတ္တာရီတိ အဋ္ဌ၊ တာနိ ဧကာဒသန္နံ ပဏ္ဍကာဒီနံ အဘဗ္ဗဘာဝသင်္ခါတေဟိ ဧကာဒသဟိ ပါရာဇိကေဟိ သဒ္ဓိံ ဧကူနဝီသတိ၊ ဂိဟိဘာဝံ ပတ္ထယမာနာယ ဘိက္ခုနိယာ ဝိဗ္ဘန္တကဘာဝပါရာဇိကေန သဒ္ဓိံ ဝီသတိ၊ အပရာနိပိ လမ္ဗီ, မုဒုပိဋ္ဌိကော, ပရဿ အင်္ဂဇာတံ မုခေန ဂဏှာတိ, ပရဿ အင်္ဂဇာတေ အဘိနိသီဒတီတိ ဣမေသံ စတုန္နံ ဝသေန "စတ္တာရိ အနုလောမပါရာဇိကာနီ"တိ ဝဒန္တိ၊ ဣတိ ဣမာနိ စ စတ္တာရိ, ပုရိမာနိ စ ဝီသတီတိ သမောဓာနေတွာ သဗ္ဗာနေဝ စတုဝီသတိ ပါရာဇိကာနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ **န လဘတိ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ သံဝါသ**န္တိ ဥပေါသထာဒိဘေဒံ သံဝါသံ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ န လဘတိ။ **ယထာ ပုရေ၊ တထာ ပစ္ဆာ**တိ ယထာ ပုဗ္ဗေ ဂိဟိကာလေ အနုပသမ္ပန္နကာလေ စ၊ ပစ္ဆာ ပါရာဇိကံ အာပန္နောပိ တထေဝ အသံဝါသော ဟောတိ၊ နတ္ထိ တဿ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ ဥပေါသထာဒိဘေဒေါ သံဝါသောတိ[1]။ **တတြာယသ္မန္တေ ပုစ္ဆာမီ**တိ တေသု စတူသု ပါရာဇိကေသု အာယသ္မန္တေ "ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ"တိ ပုစ္ဆာမိ။ **ကစ္စိတ္ထာ**တိ ကစ္စိ ဧတ္ထ၊ ဧတေသု စတူသု ပါရာဇိကေသု ကစ္စိ ပရိသုဒ္ဓါတိ အတ္ထော။ အထ ဝါ **ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ**တိ ကစ္စိ ပရိသုဒ္ဓါ အတ္ထ၊ ဘဝထာတိ အတ္ထော။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

ကင်္ခါဝိတရဏိယာ ပါတိမောက္ခဝဏ္ဏနာယ
ပါရာဇိကဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-သံဝါသောတိ အတ္ထော (သျာ၊ ကံ)

Uddiṭṭhā kho āyasmanto cattāro pārājikā dhammāti idaṁ idha uddiṭṭhapārājikaparidīpanameva. Samodhānetvā pana sabbān'eva catuvīsati pārājikāni veditabbāni. Katamāni catuvīsati? Pāḷiyaṁ āgatāni tāva bhikkhūnaṁ cattāri bhikkhunīnaṁ asādhāraṇāni cattārīti aṭṭha, tāni ekādasannaṁ paṇḍakādīnaṁ abhabbabhāvasaṅkhātehi ekādasahi pārājikehi saddhiṁ ekūnavīsati, gihibhāvaṁ patthayamānāya bhikkhuniyā vibbhantabhāvapārājikena saddhiṁ vīsati, aparānipi lambī, mudupiṭṭhiko, parassa aṅgajātaṁ mukhena gaṇhāti, parassa aṅgajāte abhinisīdatīti imesaṁ catunnaṁ vasena "cattāri anulomapārājikānī"ti vadanti, iti imāni ca cattāri, purimāni ca vīsatīti samodhānetvā sabbān'eva catuvīsati pārājikāni veditabbāni. **Na labhati bhikkhūhi saddhiṁ saṁvāsan**ti uposathādibhedaṁ saṁvāsaṁ bhikkhūhi saddhiṁ na labhati. **Yathā pure, tathā pacchā**ti yathā pubbe gihikāle anupasampannakāle ca, pacchā pārājikaṁ āpannopi tath'eva asaṁvāso hoti, n'atthi tassa bhikkhūhi saddhiṁ uposathādibhedo saṁvāsoti[1]. **Tatth'āyasmante pucchāmī**ti tesu catūsu pārājikesu āyasmante "kaccittha parisuddhā"ti pucchāmi. **Kacci'tthā**ti kacci ettha, etesu catūsu pārājikesu kacci parisuddhā?ti attho. Atha vā **kacci'ttha parisuddhā**?ti kacci parisuddhā attha, bhavathāti attho. Sesaṁ sabbattha uttānamevāti.

Kaṅkhāvitaraṇiyā pātimokkhavaṇṇanāya

Pārājikavaṇṇanā niṭṭhitā.

1. Saṁvāsoti attho (Syā, Kaṁ)

သံဃာဒိသေသကဏ္ဍ

ဣမေ ခေါ ပနာတိ ဣဒါနိ ဝတ္တဗ္ဗာနံ အဘိမုခီကရဏံ။ **အာယသ္မန္တော**တိ သန္နိပတိတာနံ ပိယဝစနေန အာလပနံ။ **တေရသာ**တိ ဂဏနပရိစ္ဆေဒေါ။ **သံဃာဒိသေသာ**တိ ဧဝံနာမကာ။ **ဓမ္မာ**တိ အာပတ္တိယော။ **ဥဒ္ဒေသံ အာဂစ္ဆန္တီ**တိ သရူပေန ဥဒ္ဒိသိတဗ္ဗတံ အာဂစ္ဆန္တိ၊ န နိဒါနေ ဝိယ "ယဿ သိယာ အာပတ္တီ"တိ သာဓာရဏဝစနမတ္တေန။

၁-သုက္ကဝိဿဋ္ဌိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

သံဝိဇ္ဇတိ စေတနာ အဿာတိ သဉ္စေတနာ၊ သဉ္စေတနာဝ သဉ္စေတနိကာ၊ သဉ္စေတနာ ဝါ အဿ အတ္ထီတိ သဉ္စေတနိကာ။ **သုက္ကဝိဿဋ္ဌီ**တိ[၁] သုက္ကဿ ဝိဿဋ္ဌိ၊ ရာဂူပတ္ထမ္ဘာဒီသု ယေန ကေနစိ အင်္ဂဇာတေ ကမ္မညတံ ပတ္တေ အာရောဂျာဒီသု ယံကိဉ္စိ အပဒိသိတွာ အဇ္ဈတ္တရူပါဒီသု ယတ္ထ ကတ္ထစိ မောစနဿာဒစေတနာယ နိမိတ္တေ ဥပက္ကမန္တဿ အာသယဓာတုနာနတ္တတော နီလာဒိဝသေန[၂] ဒသဝိဓေသု သုက္ကေသု ယဿ ကဿစိ သုက္ကဿ ဌာနာ စာဝနာတိ အတ္ထော။ **အညတြ သုပိနန္တာ**တိ ယာ သုပိနေ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိ ဟောတိ၊ တံ ဌပေတွာ။ **သံဃာဒိသေသော**တိ ယာ အညတြ သုပိနန္တာ သဉ္စေတနိကာ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိ၊ အယံ သံဃာဒိသေသော နာမ အာပတ္တိနိကာယောတိ အတ္ထော။ ဝစနတ္ထော ပနေတ္ထ သံဃော အာဒိမှိ စေဝ သေသေ စ ဣစ္ဆိတဗ္ဗော အဿာတိ သံဃာဒိသေသော။ ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ဣမံ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇိတွာ ဝုဋ္ဌာတုကာမဿ ယံ တံ အာပတ္တိဝုဋ္ဌာနံ၊ တဿ အာဒိမှိ စေဝ ပရိဝါသဒါနတ္ထာယ, အာဒိတော သေသေ မဇ္ဈေ မာနတ္တဒါနတ္ထာယ မူလာယ ပဋိကဿနေန ဝါ သဟ မာနတ္တဒါနတ္ထာယ, အဝသာနေ အဗ္ဘာနတ္ထာယ စ သံဃော ဣစ္ဆိတဗ္ဗော၊ န ဟေတ္ထ ဧကမ္ပိ ကမ္မံ ဝိနာ သံဃေန သက္ကာ ကာတုံ။ ဣတိ သံဃော အာဒိမှိ စေဝ သေသေ စ ဣစ္ဆိတဗ္ဗော အဿာတိ သံဃာဒိသေသောတိ။

သာဝတ္ထိယံ သေယျသကံ အာရဗ္ဘ ဥပက္ကမိတွာ အသုစိမောစနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ "အညတြ သုပိနန္တာ"တိ အယမေတ္ထ အနုပညတ္တိ၊ အသာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ။ သစေ ပန ပရေန အတ္တနော အင်္ဂဇာတေ ဥပက္ကမံ ကာရေတွာ မောစာပေတိ၊ အာပဇ္ဇတိယေဝ။ စေတေတွာ အန္တမသော အာကာသေ ကဋိကမ္ပနေနပိ နိမိတ္တေ ဥပက္ကမန္တဿ သစေ န မုစ္စတိ၊ ထုလ္လစ္စယံ။ သစေ ပန

၁-သုက္ကဝိသဋ္ဌီတိ (သီ၊ သျာ)

၂-ဝိ ၁-၁၅၅-ပိဋ္ဌေ။

Saṁghādisesakaṇḍa

Ime kho panāti idāni vattabbānaṁ abhimukhīkaraṇaṁ. **Āyasmanto**ti sannipatitānaṁ piyavacanena ālapanaṁ. **Terasā**ti gaṇanaparicchedo. **Saṁghādisesā**ti evaṁnāmakā. **Dhammā**ti āpattiyo. **Uddesaṁ āgacchantī**ti sarūpena uddisitabbataṁ āgacchanti, na Nidāne viya "yassa siyā āpattī"ti sādhāraṇavacanamattena.

1. Sukkavissaṭṭhisikkhāpadavaṇṇanā

Saṁvijjati cetanā assāti sañcetanā, sañcetanā'va sañcetanikā, sañcetanā vā assa atthīti sañcetanikā. **Sukkavissaṭṭhī**ti[1] sukkassa vissaṭṭhi, rāgūpatthambhādīsu yena kenaci aṅgajāte kammaññataṁ patte ārogyādīsu yaṁ kiñci apadisitvā ajjhattarūpādīsu yattha katthaci mocanassādacetanāya nimitte upakkamantassa āsayadhātunānattato nīlādivasena[2] dasavidhesu sukkesu yassa kassaci sukkassa ṭhānā cāvanāti attho. **Aññatra supinantā**ti yā supine sukkavissaṭṭhi hoti, taṁ ṭhapetvā. **Saṁghādiseso**ti yā aññatra supinantā sañcetanikā sukkavissaṭṭhi, ayaṁ saṁghādiseso nāma āpattinikāyoti attho. Vacanattho pan'ettha saṁgho ādimhi c'eva sese ca icchitabbo assāti saṁghādiseso. Kiṁ vuttaṁ hoti—imaṁ āpattiṁ āpajjitvā vuṭṭhātukāmassa yaṁ taṁ āpattivuṭṭhānaṁ, tassa ādimhi c'eva parivāsadānatthāya, ādito sese majjhe mānattadānatthāya mūlāya paṭikassanena vā saha mānattadānatthāya, avasāne abbhānatthāya ca saṁgho icchitabbo, na h'ettha ekampi kammaṁ vinā saṁghena sakkā kātuṁ. Iti saṁgho ādimhi c'eva sese ca icchitabbo assāti saṁghādisesoti.

Sāvatthiyaṁ Seyyasakaṁ ārabbha upakkamitvā asucimocanavatthusmiṁ paññattaṁ, "aññatra supinantā"ti ayamettha anupaññatti, asādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ. Sace pana parena attano aṅgajāte upakkamaṁ kāretvā mocāpeti, āpajjati yeva. Cetetvā antamaso ākāse kaṭikampanenapi nimitte upakkamantassa sace na muccati, thullaccayaṁ. Sace pana

1. Sukkavisaṭṭhīti (Sī, Syā)　　2. Vi 1. 155 piṭṭhe.

အန္တမသော ယံ ကော ခုဒ္ဒကမက္ခိကာ ပိဝေယျ၊ တတ္တကမ္ပိ ဌာနတော မုစ္စတိ၊ ဒကသောတံ အနောတိဏ္ဏေပိ သံဃာဒိသေသော။ ဌာနတော ပန စုတံ အဝဿမေဝ ဒကသောတံ ဩတရတိ၊ တသ္မာ "ဒကသောတံ ဩတိဏ္ဏမတ္တေ ဗဟိ နိက္ခန္တေ ဝါ အနိက္ခန္တေ ဝါ သံဃာဒိသေသော"တိ အဋ္ဌကထာသု[1] ဝုတ္တံ။ အနုပက္ကမန္တဿ စ, အမောစနာဓိပ္ပါယဿ စ, သုပိနံ ပဿန္တဿ စ, ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ မုစ္စန္တေပိ အနာပတ္တိ။ သီလဝိပတ္တိ၊ စေတနာ, ဥပက္ကမော, မုစ္စနန္တိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ပဌမပါရာဇိကေ ဝုတ္တသဒိသာနေဝါတိ။

သုက္ကဝိဿဋ္ဌိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ကာယသံသဂ္ဂသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဒုတိယေ **ဩတိဏ္ဏော**တိ ယက္ခာဒီဟိ ဝိယ သတ္တာ အန္တော ဥပ္ပန္နေန ရာဂေန ဝါ ဩတိဏ္ဏော၊ ကူပါဒီနိ ဝိယ သတ္တာ အသမပေက္ခိတွာ ရဇ္ဇနီယေ ဌာနေ ရဇ္ဇန္တော သယံ ဝါ ရာဂံ ဩတိဏ္ဏော၊ ကာယသံသဂ္ဂရာဂသမင်္ဂိဿေတံ အဓိဝစနံ။ **ဝိပရိဏတေန စိတ္တေနာ**တိ ပရိသုဒ္ဓဘဝင်္ဂသန္တတိသင်္ခါတံ ပကတိံ ဝိဇဟိတွာ အညထာ ပဝတ္တေန, ဝိရူပံ ဝါ ပရိဏတေန ယထာ ပရိဝတ္တမာနံ ဝိရူပံ ဟောတိ၊ ဧဝံ ဝုတ္တရာဂဝသေန ပရိဝတ္တေတွာ ဌိတေန စိတ္တေနာတိ အတ္ထော။ **မာတုဂါမေန သဒ္ဓိ**န္တိ တဒဟုဇာတာယပိ ဇီဝမာနကမနုဿိတ္ထိယာ သဒ္ဓိံ။ **ကာယသံသဂ္ဂံ သမာပဇ္ဇေယျာ**တိ ဟတ္ထဂ္ဂဟဏာဒိကာယသမ္ဗန္ဓံ ကာယမိဿီဘာဝံ သမာပဇ္ဇေယျ။ **ဟတ္ထဂ္ဂါဟံ ဝါ**တိ အာဒိ ပနဿ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထဒဿနံ။ တတ္ထ **ဟတ္ထော** နာမ ကပ္ပရတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ အဂ္ဂနခါ။ **ဝေဏီ** နာမ ဝိနန္ဓိတွာ ဝါ အဝိနန္ဓိတွာ ဝါ သုဒ္ဓကေသေဟိ ဝါ နီလာဒိဝဏ္ဏသုတ္တ-ကုသုမကဟာပဏမာလာသုဝဏ္ဏစီရကမုတ္တာဝဠိအာဒီသု အညတရမိဿေဟိ ဝါ ကတကေသကလာပဿေတံ အဓိဝစနံ။ ဝေဏိဂ္ဂဟဏေန စေတ္ထ ကေသာပိ ဂဟိတာယေဝ သဒ္ဓိံ လောမေဟိ။ ဣတိ ဝုတ္တလက္ခဏဿ ဟတ္ထဿ ဂဟဏံ ဟတ္ထဂ္ဂါဟော၊ ဝေဏိယာ ဂဟဏံ ဝေဏိဂ္ဂါဟော။ အဝသေသဿ သရီရဿ ပရာမသနံ **အညတရဿ ဝါ အညတရဿ ဝါ အင်္ဂဿ ပရာမသနံ** နာမ[2]။ ယော တံ ဟတ္ထဂ္ဂါဟံ ဝါ ဝေဏိဂ္ဂါဟံ ဝါ အညတရဿ ဝါ အညတရဿ ဝါ အင်္ဂဿ ပရာမသနံ သမာပဇ္ဇေယျ၊ တဿ သံဃာဒိသေသော နာမ အာပတ္တိ-နိကာယော ဟောတီတိ။

၁-ဝိ-ဋ္ဌ ၂-၁၀၇-ပိဋ္ဌေ။　၂-ပရာမသနံ (သီ)

antamaso yaṁ ekā khuddakamakkhikā piveyya, tattakampi ṭhānato muccati, dakasotaṁ anotiṇṇepi saṁghādiseso. Ṭhānato pana cutaṁ avassameva dakasotaṁ otarati, tasmā "dakasotaṁ otiṇṇamatte bahi nikkhante vā anikkhante vā saṁghādiseso"ti Aṭṭhakathāsu[1] vuttaṁ. Anupakkamantassa ca, amocanādhippāyassa ca, supinaṁ passantassa ca, ummattakādīnañca muttepi anāpatti. Sīlavipatti, cetanā, upakkamo, muccananti imān'ettha tīṇi aṅgāni. Samuṭṭhānādīni paṭhamapārājike vuttasadisān'evāti.

Sukkavissaṭṭhisikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

2. Kāyasaṁsaggasikkhāpadavaṇṇanā

Dutiye **otiṇṇo**ti yakkhādīhi viya sattā anto uppajjantena rāgena vā otiṇṇo, kūpādīni viya sattā asamapekkhitvā rajjanīye ṭhāne rajjanto sayaṁ vā rāgaṁ otiṇṇo, kāyasaṁsaggarāgasamaṅgiss'etaṁ adhivacanaṁ. **Vipariṇatena cittenā**ti parisuddhabhavaṅgasantatisaṅkhātaṁ pakatiṁ vijahitvā aññathā pavattena, virūpaṁ vā pariṇatena yathā parivattamānaṁ virūpaṁ hoti, evaṁ vuttarāgavasena parivattetvā ṭhitena cittenāti attho. **Mātugāmena saddhin**ti tadahujātāyapi jīvamānakamanussitthiyā saddhiṁ. **Kāyasaṁsaggaṁ samāpajjeyyā**ti hatthaggahaṇādikāyasampayogaṁ kāyamissībhāvaṁ samāpajjeyya. **Hatthaggāhaṁ vā**ti-ādi pan'assa vitthārena atthadassanaṁ. Tattha **hattho** nāma kapparato paṭṭhāya yāva agganakhā. **Veṇī** nāma vinandhitvā vā avinandhitvā vā suddhakesehi vā nīlādivaṇṇasuttakusumakahāpaṇamālāsuvaṇṇacīrakamuttāvaḷi-ādīsu aññataramissehi vā katakesakalāpass'etaṁ adhivacanaṁ. Veṇiggahaṇena c'ettha kesāpi gahitā yeva saddhiṁ lometi. Iti vuttalakkhaṇassa hatthassa gahaṇaṁ hatthaggāho, veṇiyā gahaṇaṁ veṇiggāho. Avasesassa sarīrassa parāmasanaṁ **aññatarassa vā aññatarassa vā aṅgassa parāmasanaṁ** nāma[2]. Yo taṁ hatthaggāhaṁ vā veṇiggāhaṁ vā aññatarassa vā aññatarassa vā aṅgassa parāmasanaṁ samāpajjeyya, tassa saṁghādiseso nāma āpattinikāyo hotīti.

---

1. Vi-Ṭṭha 2. 107 piṭṭhe. 2. Parāmasanaṁ (Sī)

သာဝတ္ထိယံ ဥဒါယိတ္ထေရံ အာရဗ္ဘ ကာယသံသဂ္ဂသမာပဇ္ဇနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ အသာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ ဣတ္ထိယာ ဣတ္ထိသညိနော အန္တမသော လောမေန လောမံ ဖုသန္တဿာပိ၊ ဣတ္ထိယာ ဝါ ဖုသိယမာနဿ သေဝနာဓိပ္ပါယေန ဝါယမိတွာ ဖဿံ ပဋိဇာနန္တဿ သံဃာဒိသေသော။ ဧကေန ပန ဟတ္ထေန ဂဟေတွာ ဒုတိယေန ဟတ္ထေန ဒိဝသမ္ပိ တတ္ထ တတ္ထ ဖုသန္တဿ ဧကာဝ အာပတ္တိ၊ အဂ္ဂဟေတွာ ဖုသန္တော ပန သစေ သီသတော ယာဝ ပါဒါ၊ တာဝ ကာယတော ဟတ္ထံ အမောစေန္တောယေဝ ဖုသတိ၊ ဧကာဝ အာပတ္တိ၊ ပဉ္စန္နံ အင်္ဂုလီနံ ဧကတော ဂဟဏေပိ ဧကာယေဝ။ သစေ ပန နာနိတ္ထီနံ ပဉ္စင်္ဂုလိယော ဧကတော ဂဏှာတိ၊ ပဉ္စ အာပတ္တိယော။ ဣတ္ထိယာ ဝေမတိကဿ, ပဏ္ဍကပုရိသတိရစ္ဆာနဂတသညိဿ စ ထုလ္လစ္စယံ၊ တထာ ကာယေန ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓေန, အမနုဿိတ္ထိပဏ္ဍကေဟိ စ သဒ္ဓိံ ကာယသံသဂ္ဂေပိ။ မနုဿိတ္ထိယာ ပန ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓေန ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓါဒီသု, ပုရိသကာယဖုသနာဒီသု စ ဒုက္ကဋံ။ ဣတ္ထိယာ ဖုသိယမာနဿ သေဝနာဓိပ္ပါယဿာပိ ကာယေန အဝါယမိတွာ ဖဿံ ပဋိဇာနန္တဿ၊ မောက္ခာဓိပ္ပါယေန ဣတ္ထိံ ဖုသန္တဿ၊ အသဉ္စိစ္စ၊ အဿတိယာ၊ အဇာနန္တဿ၊ အသာဒိယန္တဿ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ သီလဝိပတ္တိ၊ မနုဿိတ္ထိ, ဣတ္ထိသညိတာ, ကာယသံသဂ္ဂရာဂေါ, တေန ရာဂေန ဝါယာမော, ဟတ္ထဂ္ဂါဟာဒိသမာပဇ္ဇနန္တိ ဣမာနေတ္ထ ပဉ္စ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ပဌမပါရာဇိကေ ဝုတ္တသဒိသာနေဝါတိ။

ကာယသံသဂ္ဂသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

တတိယေ ဩတိဏ္ဏတာ စ ဝိပရိဏတစိတ္တတာ စ ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစဿာဒရာဂဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **မာတုဂါမန္တိ** ဒုဋ္ဌုလ္လာဒုဋ္ဌုလ္လသံလက္ခဏသမတ္ထံ မနုဿိတ္ထိံ။ **ဒုဋ္ဌုလ္လာဟိ ဝါစာဟီ**တိ ဝစ္စမဂ္ဂပဿာဝမဂ္ဂေ မေထုနဓမ္မပ္ပဋိသံယုတ္တာဟိ ဝါစာဟိ။ **ဩဘာသေယျာ**တိ အဝဘာသေယျ၊ ဝဏ္ဏာဝဏ္ဏယာစနအာယာစနပုစ္ဆနပဋိပုစ္ဆနအာစိက္ခဏာနုသာသနအက္ကောသနဝသေန နာနပ္ပကာရံ အသဒ္ဓမ္မဝစနံ ဝဒေယျ။ **ယထာ တန္တိ** ဧတ္ထ **တန္တိ** နိပါတမတ္တံ၊ ယထာ ယုဝါ ယုဝတိန္တိ အတ္ထော။ ဧတေန ဩဘာသနေ နိရာသင်္ကဘာဝံ ဒဿေတိ။

Sāvatthiyaṁ Udāyittheraṁ ārabbha kāyasaṁsaggasamāpajjanavatthusmiṁ paññattaṁ, asādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, itthiyā itthisaññino antamaso lomena lomaṁ phusantass'āpi, itthiyā vā phusiyamānassa sevanādhippāyena vāyamitvā phassaṁ paṭijānantassa saṁghādiseso. Ekena pana hatthena gahetvā dutiyena hatthena divasampi tattha tattha phusantassa ekāva āpatti, aggahetvā phusanto pana sace sīsato yāva pādā, tāva kāyato hatthaṁ amocento yeva phusati, ekāva āpatti, pañcannaṁ aṅgulīnaṁ ekato gahaṇepi ekā yeva. Sace pana nānitthīnaṁ pañcaṅguliyo ekato gaṇhāti, pañca āpattiyo. Itthiyā vematikassa, paṇḍakapurisatiracchānagatasaññissa ca thullaccayaṁ, tathā kāyena kāyappaṭibaddhena, amanussitthipaṇḍakehi ca saddhiṁ kāyasaṁsaggepi. Manussitthiyā pana kāyappaṭibaddhena kāyappaṭibaddhādīsu, purisakāyaphusanādīsu ca dukkaṭaṁ. Itthiyā phusiyamānassa sevanādhippāyass'āpi kāyena avāyamitvā phassaṁ paṭijānantassa, mokkhādhippāyena itthiṁ phusantassa, asañcicca, assatiyā, ajānantassa, asādiyantassa, ummattakādīnañca anāpatti. Sīlavipatti, manussitthī, itthisaññitā, kāyasaṁsaggarāgo, tena rāgena vāyāmo, hatthaggāhādisamāpajjananti imān'ettha pañca aṅgāni. Samuṭṭhānādīni paṭhamapārājike vuttasadisān'evātīti.

Kāyasaṁsaggasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

3. Duṭṭhullavācāsikkhāpadavaṇṇanā

Tatiye otiṇṇatā ca vipariṇatacittatā ca duṭṭhullavācassādarāgavasena veditabbā. **Mātugāman**ti duṭṭhullāduṭṭhullasaṁlakkhaṇasamatthaṁ manussitthiṁ. **Duṭṭhullāhi vācāhī**ti vaccamaggapassāvamagge methunadhammappaṭisaṁyuttāhi vācāhi. **Obhāseyyā**ti avabhāseyya, vaṇṇ'āvaṇṇayācana-āyācanapucchanapaṭipucchana-ācikkhaṇ'ānusāsana-akkosanavasena nānappakāraṁ asaddhammavacanaṁ vadeyya. **Yathā tan**ti ettha **tan**ti nipātamattaṁ, yathā yuvā yuvatinti attho. Etena obhāsane nirāsaṅkabhāvaṁ dasseti.

မေထုနုပသံဟိတာဟီတိ ဣဒံ ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာယ သိခါပတ္တလက္ခဏဒဿနံ။ **သံဃာ-ဒိသေသော**တိ ဒွိန္နံ မဂ္ဂါနံ ဝသေန ဝဏ္ဏာဝဏ္ဏေဟိ ဝါ မေထုနယာစနာဒီဟိ ဝါ “သိခရဏီသိ၊ သံဘိန္နာသိ၊ ဥဘတောဗျဉ္ဇနကာသီ”တိ ဣမေသု တီသု အညတရေန အက္ကောသဝစနေန ဝါ မာတုဂါမံ ဩဘာသန္တဿ သံဃာဒိသေသော နာမ အာပတ္တိနိကာယော ဟောတီတိ။

သာဝတ္ထိယံ ဥဒါယိတ္ထေရံ အာရဗ္ဘ ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာဟိ ဩဘာသနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ အသာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ ဣတ္ထိယာ ဣတ္ထိသညိနော အန္တမသော ဟတ္ထမုဒ္ဒါယပိ ဝုတ္တနယေန ဩဘာသန္တဿ သစေ သာ တမတ္ထံ တသ္မိံယေဝ ခဏေ ဇာနာတိ၊ သံဃာဒိသေသော။ ပဏ္ဍကေ ထုလ္လစ္စယံ။ တသ္မိံ-ယေဝ ဣတ္ထိသညိနော ဒုက္ကဋံ။ ပုနပ္ပုနံ ဩဘာသန္တဿ, သမ္ဗဟုလာ စ ဣတ္ထိယော ဧကဝါစာယ ဩဘာသန္တဿ ဝါစာဂဏနာယ စေဝ ဣတ္ထိဂဏနာယ စ အာပတ္တိယော။ သစေ ယံ ဣတ္ထိံ ဩဘာသတိ၊ သာ န ဇာနာတိ၊ ထုလ္လစ္စယံ။ အဓက္ခကံ ဥဗ္ဘဇာဏုမဏ္ဍလံ အာဒိဿ ဝဏ္ဏာဒိဘဏနေပိ[1] ထုလ္လစ္စယံ။ ပဏ္ဍကေ ဒုက္ကဋံ၊ ဥဗ္ဘက္ခကံ အဓောဇာဏုမဏ္ဍလံ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓဉ္စ အာဒိဿ ဝဏ္ဏာဒိ-ဘဏနေ သဗ္ဗတ္ထ ဒုက္ကဋံ။ အတ္ထဓမ္မအနုသာသနိပုရေက္ခာရာနံ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ သီလဝိပတ္တိ၊ မနုဿိတ္ထိ, ဣတ္ထိသညိတာ, ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစဿာဒ-ရာဂေါ, တေန ရာဂေန ဩဘာသနံ, တင်္ခဏဝိဇာနနန္တိ[2] ဣမာနေတ္ထ ပဉ္စ အင်္ဂါနိ။ အဒိန္နာဒါနသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောက-ဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ၊ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒွိဝေဒနန္တိ။

ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-အတ္တကာမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

စတုတ္ထေ ဩတိဏ္ဏတာ စ ဝိပရိဏတစိတ္တတာ စ အတ္တကာမပါရိစရိယာ-ဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **မာတုဂါမဿ သန္တိကေ**တိ ဒုဋ္ဌုလ္လောဘာသနေ ဝုတ္တပ္ပကာ-ရာယ ဣတ္ထိယာ သမီပေ။ **အတ္တကာမပါရိစရိယာယာ**တိ မေထုနဓမ္မသင်္ခါတေန ကာမေန ပါရိစရိယာ ကာမပါရိစရိယာ၊ အတ္တနော အတ္ထာယ ကာမပါရိ-စရိယာ အတ္တကာမပါရိစရိယာ၊ အတ္တနာ ဝါ ကာမိတာ ဣစ္ဆိတာတိ အတ္တ-ကာမာ၊ သယံ မေထုနရာဂဝသေန ပတ္ထိတာတိ အတ္ထော၊ အတ္တကာမာ စ သာ

၁-ဝဏ္ဏာဒိဘဏနေ (က)

၂-တင်္ခဏံ ဝိဇာနနန္တိ (သီ၊ သျာ၊ ကံ)

Methunupasaṁhitāhīti idaṁ duṭṭhullavācāya sikhāpattalakkhaṇadassanaṁ. **Saṁghādisesoti** dvinnaṁ maggānaṁ vasena vaṇṇāvaṇṇehi vā methunayācanādīhi vā "sikharaṇī'si, saṁbhinnā'si, ubhatobyañjanakā'sī"ti imesu tīsu aññatarena akkosavacanena vā mātugāmaṁ obhāsantassa saṁghādiseso nāma āpattinikāyo hotīti.

Sāvatthiyaṁ Udāyittheraṁ ārabbha duṭṭhullavācāhi obhāsanavatthusmiṁ paññattaṁ, asādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, itthiyā itthisaññino antamaso hatthamuddāyapi vuttanayena obhāsantassa sace sā tamatthaṁ tasmiṁ yeva khaṇe jānāti, saṁghādiseso. Paṇḍake thullaccayaṁ. Tasmiṁ yeva itthisaññino dukkaṭaṁ. Punappunaṁ obhāsantassa, sambahulā ca itthiyo ekavācāya obhāsantassa vācāgaṇanāya c'eva itthigaṇanāya ca āpattiyo. Sace yaṁ itthiṁ obhāsati, sā na jānāti, thullaccayaṁ. Adhakkhakaṁ ubbhajāṇumaṇḍalaṁ ādissa vaṇṇādibhaṇane pi[1] thullaccayaṁ. Paṇḍake dukkaṭaṁ, ubbhakkhakaṁ adhojāṇumaṇḍalaṁ kāyappaṭibaddhañca ādissa vaṇṇādibhaṇane sabbattha dukkaṭaṁ. Atthadhamma-anusāsanipurekkhārānaṁ ummattakādīnañca anāpatti. Sīlavipatti, manussitthī itthisaññitā duṭṭhullavācassādarāgo tena rāgena obhāsanaṁ taṅkhaṇavijānananti[2] imān'ettha pañca aṅgāni. Adinnādānasamuṭṭhānaṁ, kiriyaṁ, saññāvimokkhaṁ, sacittakaṁ, lokavajjaṁ, kāyakammaṁ, vacīkammaṁ, akusalacittaṁ, dvivedananti.

Duṭṭhullavācāsikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

4. Attakāmasikkhāpadavaṇṇanā

Catutthe otiṇṇatā ca vipariṇatacittatā ca attakāmapāricariyāvasena veditabbā. **Mātugāmassa santike**ti duṭṭhullobhāsane vuttappakārāya itthiyā samīpe. **Attakāmapāricariyāyā**ti methunadhammasaṅkhātena kāmena pāricariyā kāmapāricariyā, attano atthāya kāmapāricariyā attakāmapāricariyā, attanā vā kāmitā icchitāti attakāmā, sayaṁ methunarāgavasena patthitāti attho, attakāmā ca sā

1. Vaṇṇādibhaṇane (Ka) 2. Taṅkhaṇaṁ vijānananti (Sī, Syā, Kaṁ)

ပါရိစရိယာ စာတိ အတ္တကာမပါရိစရိယာ၊ တဿာ အတ္တကာမပါရိစရိယာယ။ **ဝဏ္ဏံ ဘာသေယျာ**တိ ဂုဏံ အာနိသံသံ ပကာသေယျ။ **ဧတဒဂ္ဂ**န္တိအာဒိ တဿာ အတ္တကာမပါရိစရိယာယ ဝဏ္ဏဘာသနာကာရနိဒဿနံ။ တတြာယံ ပဒသမ္ဗန္ဓဝသေနေဝ သင်္ခေပတ္ထော—ယာ မာဒိသံ ပါဏာတိပါတာဒီဟိ ဝိရတတ္တာ **သီလဝန္တံ** မေထုနဓမ္မာ ဝိရတတ္တာ **ဗြဟ္မစာရိံ** တဒုဘယေနာပိ **ကလျာဏဓမ္မံ ဧတေန ဓမ္မေန ပရိစရေယျ** အဘိရမေယျ၊ တဿာ ဧဝံ မာဒိသံ ပရိစရန္တိယာ ယာ အယံ ပါရိစရိယာ နာမ၊ ဧတဒဂ္ဂံ ပါရိစရိယာနန္တိ။ **မေထုနုပသံဟိတေန သံဃာဒိသေသော**တိ ဧဝံ အတ္တကာမပါရိစရိယာယ ဝဏ္ဏံ ဘာသန္တော စ "အရဟသိ တွံ မယှံ မေထုနဓမ္မံ ဒါတု"န္တိအာဒိနာ မေထုနပ္ပဋိသံယုတ္တေနေဝ ဝစနေန ယော ဘာသေယျ၊ တဿ သံဃာဒိသေသော။

သာဝတ္ထိယံ ဥဒါယိတ္ထေရံ အာရဗ္ဘ အတ္တကာမပါရိစရိယာယ ဝဏ္ဏဘာသနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ အသာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ ဣတ္ထိယာ ဣတ္ထိသညိနော အန္တမသော ဟတ္ထမုဒ္ဒါယပိ ဝုတ္တနယေနေဝ အတ္တကာမပါရိစရိယာယ ဝဏ္ဏံ ဘာသန္တဿ သစေ သာ တမတ္ထံ တသ္မိံယေဝ ခဏေ ဇာနာတိ၊ သံဃာဒိသေသော။ နော စေ ဇာနာတိ၊ ထုလ္လစ္စယံ။ ပဏ္ဍကေ ပဏ္ဍကသညိနောပိ ထုလ္လစ္စယံ။ တသ္မိံယေဝ ဣတ္ထိသညိနော ဒုက္ကဋံ။ စီဝရာဒီဟိ ဝတ္ထုကာမေဟိ ပါရိစရိယာယ ဝဏ္ဏံ ဘာသန္တဿ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ သီလဝိပတ္တိ၊ မနုဿိတ္ထီ, ဣတ္ထိသညိတာ, အတ္တကာမပါရိစရိယာယ ရာဂေါ, တေန ရာဂေန ဝဏ္ဏဘဏနံ, တင်္ခဏဝိဇာနနန္တိ ဣမာနေတ္ထ ပဉ္စ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ဒုဋ္ဌုလ္လောဘာသနေ ဝုတ္တသဒိသာနေဝါတိ။

အတ္တကာမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-သဉ္စရိတ္တသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ပဉ္စမေ **သဉ္စရိတ္တ**န္တိ ဣတ္ထိပုရိသာနံ အန္တရေ သံစရဏဘာဝံ။ **သမာပဇ္ဇေယျာ**တိ သမ္မာ ပဋိဂ္ဂဏှနဝီမံသနပစ္စာဟရဏာနိ ကရောန္တော အာပဇ္ဇေယျ။ **ဣတ္ထိယာ ဝါ**တိအာဒိ သမာပဇ္ဇနာကာရဒဿနံ။ တတ္ထ **ဣတ္ထိယာ ဝါ ပုရိသမတိ**န္တိ ပုရိသေန ဝါ တဿ မာတာပိတာဒီဟိ ဝါ ပေသိတော ပုရိသဿ မတိံ အဓိပ္ပါယံ ဣတ္ထိယာ အာရောစေယျာတိ အတ္ထော။ **ပုရိသဿ ဝါ ဣတ္ထိမတိ**န္တိ ဣတ္ထိယာ ဝါ တဿာ မာတာပိတာဒီဟိ ဝါ ပေသိတော ဣတ္ထိယာ မတိံ အဓိပ္ပါယံ

pāricariyā cāti attakāmapāricariyā, tassā attakāmapāricariyāya. **Vaṇṇaṁ bhāseyyā**ti guṇaṁ ānisaṁsaṁ pakāseyya. **Etadaggan**ti-ādi tassā attakāmapāricariyāya vaṇṇabhāsanākāranidassanaṁ. Tatr'āyaṁ padasambandhavasen'eva saṅkhepattho—yā mādisaṁ pāṇātipātādīhi virahitattā **sīlavantaṁ** methunadhammā virahitattā **brahmacāriṁ** tadubhayen'āpi **kalyāṇadhammaṁ etena dhammena paricareyya** abhirameyya, tassā evaṁ mādisaṁ paricarantiyā yā ayaṁ pāricariyā nāma, etadaggaṁ pāricariyānanti. **Methunupasaṁhitena saṁghādiseso**ti evaṁ attakāmapāricariyāya vaṇṇaṁ bhāsanto ca "arahasi tvaṁ mayhaṁ methunadhammaṁ dātun"ti-ādinā methunappaṭisaṁyutten'eva vacanena yo bhāseyya, tassa saṁghādiseso.

Sāvatthiyaṁ Udāyittheraṁ ārabbha attakāmapāricariyāya vaṇṇabhāsanavatthusmiṁ paññattaṁ, asādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, itthiyā itthisaññino antamaso hatthamuddāyapi vuttanayen'eva attakāmapāricariyāya vaṇṇaṁ bhāsantassa sace sā tamatthaṁ tasmiṁ yeva khaṇe jānāti, saṁghādiseso. No ce jānāti, thullaccayaṁ. Paṇḍake paṇḍakasaññinopi thullaccayaṁ. Tasmiṁ yeva itthisaññino dukkaṭaṁ. Cīvarādīhi vatthukāmehi pāricariyāya vaṇṇaṁ bhāsantassa ummattakādīnañca anāpatti. Sīlavipatti, manussitthī, itthisaññitā, attakāmapāricariyāya rāgo, tena rāgena vaṇṇabhaṇanaṁ, taṅkhaṇavijānananti imān'ettha pañca aṅgāni. Samuṭṭhānādīni duṭṭhullobhāsane vuttasadisān'evāti.

Attakāmasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

5. Sañcarittasikkhāpadavaṇṇanā

Pañcame **sañcarittan**ti itthipurisānaṁ antare saṁcaraṇabhāvaṁ. **Samāpajjeyyā**ti sammā paṭiggaṇhanavīmaṁsanapaccāharaṇāni karonto āpajjeyya. **Itthiyā vā**ti-ādi samāpajjanākāradassanaṁ. Tattha **itthiyā vā purisamatinti** purisena vā tassa mātāpitādīhi vā pesito purisassa matiṁ adhippāyaṁ itthiyā āroceyyāti attho. **Purisassa vā itthimatin**ti itthiyā vā tassā mātāpitādīhi vā pesito itthiyā matiṁ adhippāyaṁ

ပုရိသဿ အာရောစေယျာတိ အတ္ထော။ **ဇာယတ္တနေ ဝါ ဇာရတ္တနေ ဝါ**တိ ဇာယာဘာဝေ ဝါ ဇာရဘာဝေ ဝါ။ ပုရိသဿ ဟိ မတိံ ဣတ္ထိယာ အာရောစေန္တော ဇာယတ္တနေ အာရောစေတိ၊ ဣတ္ထိယာ မတိံ ပုရိသဿ အာရောစေန္တော ဇာရတ္တနေ အာရောစေတိ။ အပိစ ပုရိသဿေဝ မတိံ ဣတ္ထိယာ အာရောစေန္တော ဇာယတ္တနေ ဝါ အာရောစေတိ နိဗဒ္ဓဘရိယဘာဝေ, ဇာရတ္တနေ ဝါ မိစ္ဆာစာရဘာဝေ၊ တေနေဝဿ ပဒဘာဇနေ[1] "ဇာယတ္တနေ ဝါတိ ဇာယာ ဘဝိဿသိ၊ ဇာရတ္တနေ ဝါတိ ဇာရီ ဘဝိဿသီ"တိ ဝုတ္တံ။ ဧတေနေဝ ဥပါယေန ဣတ္ထိယာ မတိံ ပုရိသဿ အာရောစနေပိ "ပတိ ဘဝိဿသိ၊ ဇာရော ဘဝိဿသီ"တိ ဝတ္တဗ္ဗတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **အန္တမသော တင်္ခဏိကာယပီ**တိ သဗ္ဗန္တိမေန ပရိစ္ဆေဒေန ယာ အယံ တင်္ခဏေ မုဟုတ္တမတ္တေ သံဝသိတဗ္ဗတော "တင်္ခဏိကာ"တိ ဝုစ္စတိ၊ မုဟုတ္တိကာတိ အတ္ထော။ တဿာပိ "မုဟုတ္တိကာ ဘဝိဿသီ"ဟိ ဧဝံ ပုရိသဿ မတိံ အာရောစေန္တဿ[2] သံဃာဒိသေသော၊ ဧတေနေဝ ဥပါယေန "မုဟုတ္တိကော ဘဝိဿသီ"တိ ဧဝံ ပုရိသဿ ဣတ္ထိမတိံ အာရောစေန္တောပိ သံဃာဒိသေသံ အာပဇ္ဇတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

သာဝတ္ထိယံ ဥဒါယိတ္ထေရံ အာရဗ္ဘ သဉ္စရိတ္တသမာပဇ္ဇနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ "အန္တမသော တင်္ခဏိကာယပီ"တိ အယမေတ္ထ အနုပညတ္တိ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ "ပဋိဂ္ဂဏှာတိ၊ ဝီမံသတိ၊ အန္တေဝါသိံ ပစ္စာဟရာပေတီ"တိဣမိနာ[3] နယေန သာဏတ္တိကံ၊ အညတြ နာလံဝစနီယာယ ယာယ ကာယစိ ဣတ္ထိယာ အန္တမသော မာတုယာပိ ပုရိသမတိံ အာရောစေန္တော "ဟောဟိ ကိရ ဘရိယာ ဓနက္ကီတာ"တိ ဝတ္တုကာမော သစေပိ ဆန္နဝါသိနီအာဒီသု အညတရာကာရေန အာရောစေတွာတာယ"သာဓူ"တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတေပိအသမ္ပဋိစ္ဆိတေပိ ပုန အာဂန္တွာ ယေန ပဟိတော၊ တဿ တံ ပဝတ္တိံ အာရောစေတိ၊ သံဃာဒိသေသံ အာပဇ္ဇတိ။ သာ ပန တဿ ဘရိယာ ဟောတု ဝါ, မာ ဝါ၊ အကာရဏမေတံ။ သစေပိ ယဿာ သန္တိကံ ပေသိတော၊ တံ အဒိသွာ အညတရဿ အဝဿာရောစနကဿ "အာရောစေဟီ"တိ ဝတွာ ပစ္စာဟရတိ၊ အာပဇ္ဇတိယေဝ။ "မာတုရက္ခိတံ ဗြူဟီ"တိ ပေသိတဿ ပန ဂန္တွာ အညံ ပိတုရက္ခိတာဒီသု အညတရံ ဝဒန္တဿ ဝိသင်္ကေတံ ဟောတိ၊ ပုရိသဿ ဝါ ဣတ္ထိယာ ဝါ ဝစနံ "သာဓူ"တိ ကာယေန ဝါ ဝါစာယ ဝါ ဥဘယေန ဝါ ပဋိဂ္ဂဏှိတွာ တဿာ ဣတ္ထိယာ ဝါ ပုရိသဿ ဝါ အာရောစေတွာ ဝါ အာရောစာပေတွာ ဝါ ပုန ယေန ပေသိတော၊ တဿ တံ ပဝတ္တိံ သယံ အာရောစေန္တဿ ဝါ အညေန အာရောစာပေန္တဿ ဝါ

၁-ဝိ ၁-၂၀၂-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဣတ္ထိယာ အာရောစေန္တဿ (ကံ) ၃-ဝိ ၁-၂၁၇-ပိဋ္ဌေ။

purisassa āroceyyāti attho. **Jāyattane vā jārattane vā**ti jāyabhāve vā jārabhāve vā. Purisassa hi matiṁ itthiyā ārocento jāyattane āroceti, itthiyā matiṁ purisassa ārocento jārattane āroceti. Api ca purisass'eva matiṁ itthiyā ārocento jāyattane vā āroceti nibaddhabhariyabhāve, jārattane vā micchācārabhāve, ten'ev'assa padabhājane[1] "jāyattane vāti jāyā bhavissasi, jārattane vāti jārī bhavissasī"ti vuttaṁ. Eten'eva upāyena itthiyā matiṁ purisassa ārocanepi "pati bhavissasi, jāro bhavissasī"ti vattabbatā veditabbā. **Antamaso taṅkhaṇikāyapī**ti sabbantimena paricchedena yā ayaṁ taṅkhaṇe muhuttamatte saṁvasitabbato "taṅkhaṇikā"ti vuccati, muhuttikāti attho. Tass'āpi "muhuttikā bhavissasī"ti evaṁ purisassa matiṁ ārocentassa[2] saṁghādiseso, eten'eva upāyena "muhuttiko bhavissasī"ti evaṁ purisassa itthimatiṁ ārocentopi saṁghādisesaṁ āpajjatīti veditabbo.

Sāvatthiyaṁ Udāyittheraṁ ārabbha sañcarittasamāpajjanavatthusmiṁ paññattaṁ, "antamaso taṅkhaṇikāyapī"ti ayamettha anupaññatti, sādhāraṇapaññatti, "paṭiggaṇhāti, vīmaṁsati, antevāsiṁ paccāharāpetī"ti-iminā[3] nayena sāṇattikaṁ, aññatra nālaṁvacanīyāya yāya kāyaci itthiyā antamaso mātuyāpi purisamatiṁ ārocento "hohi kira bhariyā dhanakkītā"ti vattukāmo sacepi chandavāsinī-ādīsu aññatarākārena ārocetvā tāya "sādhū"ti sampaṭicchitepi asampaṭicchitepi puna āgantvā yena pahito, tassa taṁ pavattiṁ āroceti, saṁghādisesaṁ āpajjati. Sā pana tassa bhariyā hotu vā, mā vā, akāraṇametaṁ. Sacepi yassā santikaṁ pesito, taṁ adisvā aññatarassa avassārocanakassa "ārocehī"ti vatvā paccāharati, āpajjati yeva. "Māturakkhitaṁ brūhī"ti pesitassa pana gantvā aññaṁ piturakkhitādīsu aññataraṁ vadantassa visaṅketaṁ hoti, purisassa vā itthiyā vā vacanaṁ "sādhū"ti kāyena vā vācāya vā ubhayena vā paṭiggaṇhitvā tassā itthiyā vā purisassa vā ārocetvā vā ārocāpetvā vā puna yena pesito, tassa taṁ pavattiṁ sayaṁ ārocentassa vā aññena ārocāpentassa vā

1. Vi 1. 202 piṭṭhe. 2. Itthiyā ārocentassa (Kaṁ) 3. Vi 1. 217 piṭṭhe.

သံဃာဒိသေသော။ ဧတ္တာဝတာ ဟိ "ပဋိဂ္ဂဏှာတိ, ဝီမံသတိ, ပစ္စာဟရတီ"တိ ဣဒံ အင်္ဂတ္တယံ သမ္ပာဒိတမေဝ ဟောတိ၊ ဣတော ပန ယေဟိ ကေဟိစိ ဒွီဟိ အင်္ဂေဟိ, ပဏ္ဏကေ စ အင်္ဂတ္တယေနာပိ ထုလ္လစ္စယံ။ ဧကေန ဒုက္ကဋံ။ သံဃဿ ဝါ စေတိယဿ ဝါ ဂိလာနဿ ဝါ ကိစ္စေန ဂစ္ဆန္တဿ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။

သီလဝိပတ္တိ၊ ယေသု သဉ္စရိတ္တံ သမာပဇ္ဇတိ၊ တေသံ မနုဿဇာတိကတာ, န နာလံဝစနီယတာ[၁], ပဋိဂ္ဂဏှနဝီမံသနပစ္စာဟရဏာနီတိ ဣမာနေတ္ထ ပဉ္စ အင်္ဂါနိ။ ဆသမုဋ္ဌာနံ၊ ပဏ္ဏတ္တိံ ဝါ အလံဝစနီယဘာဝံ ဝါ အဇာနန္တဿ ကာယဝိကာရေန သာသနံ ဂဟေတွာ တထေဝ ဝီမံသိတွာ တထေဝ ပစ္စာဟရန္တဿ ကာယတော သမုဋ္ဌာတိ။ "ဣတ္ထန္နာမာ အာဂမိဿတိ၊ တဿာ စိတ္တံ ဇာနေယျာထာ"တိ ကေနစိ ဝုတ္တေ "သာဓူ"တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ တံ အာဂတံ ဝတွာ ပုန တဿံ ပုရိသေ အာဂတေ အာရောစေန္တဿ ကာယေန ကိဉ္စိ အကတွာ ဝါစတော သမုဋ္ဌာတိ။ ဝါစာယ "သာဓူ"တိ သာသနံ ဂဟေတွာ အညေန- ကရဏီယေန တဿာ ဃရံ ဂန္တွာ အညတ္ထ ဝါ ဂမနကာလေ တံ ဒိသွာ ဝစီဘေဒေန ဝီမံသိတွာ ပုနပိ အညေနေဝ ကာရဏေန တတော အပက္ကမ္မ ကဒါစိဒေဝ တံ ပုရိသံ ဒိသွာ အာရောစေန္တဿာပိ ဝါစတော သမုဋ္ဌာတိ။ ပဏ္ဏတ္တိံ အဇာနန္တဿ ပန ခီဏာသဝဿာပိ ပိတုဝစနေန ဂန္တွာ အလံဝစနီယံ မာတရမ္ပိ[၂] "ဧဟိ မေ ပိတရံ ဥပဋ္ဌာဟီ"တိ ဝတွာ ပစ္စာဟရန္တဿ ကာယဝါစတော သမုဋ္ဌာတိ။ ဣမာနိ တီဏိ အစိတ္တကသမုဋ္ဌာနာနိ။ တဒုဘယံ ပန ဇာနိတွာ ဧတေဟေဝ တီဟိ နယေဟိ သမာပဇ္ဇန္တဿ တာနေဝ တီဏိ တဒုဘယဇာနနစိတ္တေန သစိတ္တကာနိ ဟောန္တိ၊ ကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ၊ ဝစီကမ္မံ၊ ကုသလာဒိဝသေန စေတ္ထ တီဏိ စိတ္တာနိ၊ သုခါဒိဝသေန တိဿော ဝေဒနာတိ။

သဉ္စရိတ္တသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-ကုဋိကာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဆဋ္ဌေ **သညာစိကာယ ပနာ**တိ ဧတ္ထ **သညာစိကာ** နာမ သယံ ပဝတ္တိတ- ယာစနာ ဝုစ္စတိ၊ တသ္မာ သညာစိကာယာတိ အတ္တနော ယာစနာယာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ သယံ ယာစိတကေဟိ ဥပကရဏေဟီတိ အတ္ထော။ ဧတ္ထ စ ယံကိဉ္စိ

၁-အလံဝစနီယတာ (က) ၂-မာတရံ (သျာ)

saṁghādiseso. Ettāvatā hi “paṭiggaṇhāti, vīmaṁsati, paccāharatī”ti idaṁ aṅgattayaṁ sampāditameva hoti, ito pana yehi kehici dvīhi aṅgehi, paṇḍake ca aṅgattayenāpi thullaccayaṁ. Ekena dukkaṭaṁ. Saṁghassa vā cetiyassa vā gilānassa vā kiccena gacchantassa, ummattakādīnañca anāpatti.

Sīlavipatti, yesu sañcarittaṁ samāpajjati, tesaṁ manussajātikatā, na nālaṁvacanīyatā[1], paṭiggaṇhanavīmaṁsanapaccāharaṇānīti imān’ettha pañca aṅgāni. Chasamuṭṭhānaṁ, paṇṇattiṁ vā alaṁvacanīyabhāvaṁ vā ajānantassa kāyavikārena sāsanaṁ gahetvā tath’eva vīmaṁsitvā tath’eva paccāharantassa kāyato samuṭṭhāti. “Itthannāmā āgamissati, tassā cittaṁ jāneyyāthā”ti kenaci vutte “sādhū”ti sampaṭicchitvā taṁ āgataṁ vatvā puna tasmiṁ purise āgate ārocentassa kāyena kiñci akatattā vācato samuṭṭhāti. Vācāya “sādhū”ti sāsanaṁ gahetvā aññena karaṇīyena tassā gharaṁ gantvā aññattha vā gamanakāle taṁ disvā vacībhedena vīmaṁsitvā punapi aññen’eva kāraṇena tato apakkamma kadācideva taṁ purisaṁ disvā ārocentass’āpi vācato samuṭṭhāti. Paṇṇattiṁ ajānantassa pana khīṇāsavass’āpi pituvacanena gantvā alaṁvacanīyaṁ mātarampi[2] “ehi me pitaraṁ upaṭṭhāhī”ti vatvā paccāharantassa kāyavācato samuṭṭhāti. Imāni tīṇi acittakasamuṭṭhānāni. Tadubhayaṁ pana jānitvā eteh’eva tīhi nayehi samāpajjantassa tān’eva tīṇi tadubhayajānanacittena sacittakāni honti, kiriyaṁ, nosaññāvimokkhaṁ, acittakaṁ, paṇṇattivajjaṁ, kāyakammaṁ, vacīkammaṁ, kusalādivasena c’ettha tīṇi cittāni, sukhādivasena tisso vedanāti.

Sañcarittasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

6. Kuṭikārasikkhāpadavaṇṇanā

Chaṭṭhe **saññācikāya panā**ti ettha **saññācikā** nāma sayaṁ pavattitayācanā vuccati, tasmā saññācikāyāti attano yācanāyāti vuttaṁ hoti, sayaṁ yācitakehi upakaraṇehīti attho. Ettha ca yaṁ kiñci

1. Alaṁ vacanīyatā (Ka) 2. Mātaraṁ (Syā)

ပရပရိဂ္ဂဟိတကံ မူလစ္ဆေဒဝသေန ယာစိတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ တာဝကာလိကံ ပန ဝဋ္ဋတိ။ သဟာယတ္ထာယ ကမ္မကရဏတ္ထာယ “ပုရိသံ ဒေထာ”တိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပုရိသတ္တကရမ္ပိ ယာစိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ **ပုရိသတ္တကရော** နာမ ဝဍ္ဎကီအာဒိနာ ပုရိသေန ကာတဗ္ဗံ ဟတ္ထကမ္မံ။ တံ “ပုရိသတ္တကရံ ဒေဟီ”တိ ဝါ “ဟတ္ထကမ္မံ ဒေဟီ”တိ ဝါ ဝတွာ ယာစိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဟတ္ထကမ္မံ နာမ ကိဉ္စိ ဝတ္ထု န ဟောတိ၊ တသ္မာ “ကိံ ဘန္တေ အာဂတတ္ထာ”တိ ပုစ္ဆိတေ ဝါ အပုစ္ဆိတေ ဝါ ယာစိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဝိညတ္တိ-ပစ္စယာ ဒေါသော နတ္ထိ၊ မိဂလုဒ္ဒကာဒယော ပန သကကမ္မံ န ယာစိတဗ္ဗာ။ **ကုဋိန္တိ**[၁] ဥလ္လိတ္တာဒီသု အညတရံ။ တတ္ထ **ဥလ္လိတ္တာ** နာမ ဌပေတွာ ထမ္ဘ-တုလာပိဋ္ဌသင်္ဃာဋဝါတပါနဓူမစ္ဆိဒ္ဒါဒိဘေဒံ အလေပေါကာသံ အဝသေသေ လေပေါကာသေ ကုဋ္ဋေဟိ သဒ္ဓိံ ဃဋေတွာ ဆဒနဿ အန္တော သုဓာယ ဝါ မတ္တိကာယ ဝါ လိတ္တာ။ **အဝလိတ္တာ** နာမ တထေဝ ဝုတ္တနယေနေဝ ဆဒနဿ ဗဟိ လိတ္တာ။ **ဥလ္လိတ္တာဝလိတ္တာ** နာမ တထေဝ ဆဒနဿ အန္တော စ ဗဟိ စ လိတ္တာ။ **ကာရယမာနေနာ**တိ သယံ ဝါ ကရောန္တေန, အာဏတ္တိယာ ဝါ ကာရာပေန္တေန။ **အသာမိကန္တိ** ကာရေတာ ဒါယကေန ဝိရဟိတံ။ **အတ္တုဒ္ဒေသ-န္တိ** “မယှံ ဝါသာဂါရံ ဧသာ”တိ ဧဝံ အတ္တာ ဥဒ္ဒေသော ဧတိဿာတိ အတ္တုဒ္ဒေသာ၊ တံ အတ္တုဒ္ဒေသံ။ **ပမာဏိကာ ကာရေတဗ္ဗာ**တိ ပမာဏယုတ္တာ ကာရေတဗ္ဗာ။ **တတြိဒံ ပမာဏန္တိ** တဿာ ကုဋိယာ ဣဒံ ပမာဏံ။ **ဒီဃသော**တိ ဒီဃတော။ **ဒွါဒသ ဝိဒတ္ထိယော သုဂတဝိဒတ္ထိယာ**တိ ဧတ္ထ **သုဂတဝိဒတ္ထိ** နာမ ဣဒါနိ မဇ္ဈိမဿ ပုရိသဿ တိဿော ဝိဒတ္ထိယော၊ ဝဍ္ဎကီဟတ္ထေန ဒိယဍ္ဎော ဟတ္ထော ဟောတိ။ မိနန္တေန ပန ကုဋိယာ ဗဟိကုဋ္ဋေ ပဌမံ ဒိန္နံ မဟာမတ္တိကပရိယန္တံ အဂ္ဂဟေတွာ ထုသပိဏ္ဍပရိယန္တေန ဒွါဒသ ဝိဒတ္ထိယော မိနေတဗ္ဗာ၊ သစေ ထုသပိဏ္ဍကေန အနတ္ထိကော ဟောတိ၊ မဟာမတ္တိက-လေပေနေဝ နိဋ္ဌာပေတိ၊ သွေဝ ပရိစ္ဆေဒေါ။ **တိရိယန္တိ** ဝိတ္ထာရတော။ **သတ္တန္တရာ**တိ ကုဋ္ဋဿ ဗဟိအန္တံ အဂ္ဂဟေတွာ အဗ္ဘန္တရိမေန အန္တေန သတ္တ သုဂတဝိဒတ္ထိယော ပမာဏန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဧတ္ထ စ ကေသဂ္ဂမတ္တမ္ပိ ဒီဃတော ဟာပေတွာ တိရိယံ, တိရိယတော ဝါ ဟာပေတွာ ဒီဃံ ဝဍ္ဎေတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ကော ပန ဝါဒေါ ဥဘတော ဝဍ္ဎနေ။ ယာ ပန ဒီဃတော သဋ္ဌိဟတ္ထာပိ ဟောတိ၊ တိရိယတော တိဟတ္ထာ ဝါ ဦနကစတုဟတ္ထာ ဝါ၊ ယတ္ထ ပမာဏ-ယုတ္တော မဉ္စော ဣတော စိတော စ န ပရိဝတ္တတိ၊ ပန္တိမကောဋိယာ စတုဟတ္ထ-ဝိတ္ထာရာ န ဟောတိ၊ အယံ ကုဋီသင်္ချံ န ဂစ္ဆတိ၊ တသ္မာ ဝဋ္ဋတိ။

၁-ကိဉ္စိ (က)

parapariggahitakaṁ mūlacchedavasena yācituṁ na vaṭṭati, tāvakālikaṁ pana vaṭṭati. Sahāyatthāya kammakaraṇatthāya "purisaṁ dethā"ti vattuṁ vaṭṭati, purisattakarampi yācituṁ vaṭṭati, **purisattakaro** nāma vaḍḍhaki-ādinā purisena kātabbaṁ hatthakammaṁ. Taṁ "purisattakaraṁ dehī"ti vā "hatthakammaṁ dehī"ti vā vatvā yācituṁ vaṭṭati. Hatthakammaṁ nāma kiñci vatthu na hoti, tasmā "kiṁ[1] bhante āgatatthā"ti pucchite vā apucchite vā yācituṁ vaṭṭati, viññattipaccayā doso n'atthi. Migaluddakādayo pana sakakammaṁ na yācitabbā. **Kuṭin**ti ullittādīsu aññataraṁ. Tattha **ullittā** nāma ṭhapetvā thambhatulā piṭṭhasaṅghāṭavātapānadhūmacchiddādibhedaṁ alepokāsaṁ avasese lepokāse kuṭṭehi saddhiṁ ghaṭetvā chadanassa anto sudhāya vā mattikāya vā littā. **Avalittā** nāma tath'eva vuttanayen'eva chadanassa bahi littā. **Ullittāvalittā** nāma tath'eva chadanassa anto ca bahi ca littā. **Kārayamānenāti** sayaṁ vā karontena, āṇattiyā vā kārāpentena. **Asāmikan**ti kāretā dāyakena virahitaṁ. **Attuddesan**ti "mayhaṁ vāsāgāraṁ esā"ti evaṁ attā uddeso etissāti attuddesā, taṁ attuddesaṁ. **Pamāṇikā kāretabbā**ti pamāṇayuttā kāretabbā. **Tatr'idaṁ pamāṇan**ti tassā kuṭiyā idaṁ pamāṇaṁ. **Dīghaso**ti dīghato. **Dvādasa vidatthiyo Sugatavidatthiyā**ti ettha **Sugatavidatthi** nāma idāni majjhimassa purisassa tisso vidatthiyo, vaḍḍhakihatthena diyaḍḍho hattho hoti. Minantena pana kuṭiyā bahikuṭṭe paṭhamaṁ dinnaṁ mahāmattikapariyantaṁ aggahetvā thusapiṇḍapariyantena dvādasa vidatthiyo minetabbā, sace thusapiṇḍakena anatthiko hoti, mahāmattikalepen'eva niṭṭhāpeti, sv'eva paricchedo. **Tiriyan**ti vitthārato. **Sattantarāti** kuṭṭassa bahi-antaṁ aggahetvā abbhantarimena antena satta Sugatavidatthiyo pamāṇanti vuttaṁ hoti. Ettha ca kesaggamattampi dīghato hāpetvā tiriyaṁ, tiriyato vā hāpetvā dīghaṁ vaḍḍhetuṁ na vaṭṭati, ko pana vādo ubhatovaḍḍhane? Yā pana dīghato saṭṭhihatthāpi hoti, tiriyato tihatthā vā ūnakacatuhatthā vā, yattha pamāṇayutto mañco ito c'ito ca na parivaṭṭati, pacchimakoṭiyā catuhatthavitthārā na hoti, ayaṁ kuṭisaṅkhyaṁ na gacchati, tasmā vaṭṭati.

1. Kinti (Ka)

ဘိက္ခူ အဘိနေတဗ္ဗာ ဝတ္ထုဒေသနာယာတိ ယသ္မိံ ပဒေသေ ကုဋိံ ကာရေတုကာမော ဟောတိ၊ တံ သောဓေတွာ ပဒဘာဇနေ[1] ဝုတ္တနယေန[2] သံဃံ တိက္ခတ္တုံ ယာစိတွာ သဗ္ဗေ ဝါ သံဃပရိယာပန္နာ သံဃေန ဝါ သမ္မတာ ဒွေ တယော ဘိက္ခူ တတ္ထ ဝတ္ထုဒေသနတ္ထာယ နေတဗ္ဗာ။ **တေဟိ ဘိက္ခူဟိ ဝတ္ထု ဒေသေတဗ္ဗံ အနာရမ္ဘံ သပရိက္ကမနန္တိ** တေဟိ ဘိက္ခူဟိ ကိပိလ္လိကာဒီနံ အာသယာဒီဟိ တေရသဟိ, ပုဗ္ဗဏ္ဏာပရဏ္ဏနိဿိတာဒီဟိ သောဠသဟိ ဥပဒ္ဒဝေဟိ ဝိရဟိတတ္တာ အနာရမ္ဘံ, ဒွီဟိ ဝါ စတူဟိ ဝါ ဗလိဗဒ္ဒေဟိ[3] ယုတ္တေန သကဋေန ဧကံ စက္ကံ နိဗ္ဗောဒကပတနဋ္ဌာနေ ဧကံ ဗဟိ ကတွာ အာဝိဇ္ဈိတုံ သက္ကုဏေယျတာယ သပရိက္ကမနန္တိ သလ္လက္ခေတွာ သစေ သံဃပဟောနကာ ဟောန္တိ[4], တတ္ထေဝ၊ နော စေ, သံဃမဇ္ဈံ ဂန္တွာ တေန ဘိက္ခုနာ ယာစိတေဟိ ဉတ္တိဒုတိယေန ကမ္မေန ဝတ္ထု ဒေသေတဗ္ဗံ။ **သာရမ္ဘေ** စေတိအာဒိ ပဋိပက္ခနယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။

အာဠဝိယံ အာဠဝိကေ[5] ဘိက္ခူ အာရဗ္ဘ သညာစိကာယ ကုဋိကရဏဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ အသာဓာရဏပညတ္တိ၊ သာဏတ္တိကံ၊ "အဒေသိတဝတ္ထုကံ ပမာဏာတိက္ကန္တံ ကုဋိံ ကာရေဿာမီ"တိ ဥပကရဏတ္ထံ အရညံ ဂမနတော ပဋ္ဌာယ သဗ္ဗပယောဂေသု ဒုက္ကဋံ၊ "ဣဒါနိ ဒွီဟိ ပိဏ္ဍေဟိ နိဋ္ဌာနံ ဂမိဿတီ"တိ တေသု ပဌမပိဏ္ဍဒါနေ ထုလ္လစ္စယံ၊ ဒုတိယဒါနေန လေပေ ဃဋိတေ သစေ အဒေသိတဝတ္ထုကာ ဧဝ ဝါ ပမာဏာတိက္ကန္တာ ဧဝ ဝါ ဟောတိ၊ ဧကော သံဃာဒိသေသော, ဒွေ စ ဒုက္ကဋာနိ။ ဥဘယဝိပ္ပန္နာ၊ ဒွေ သံဃာဒိသေသာ, ဒွေ စ ဒုက္ကဋာနိ။ သစေ ပန ဒွါရဗန္ဓံ ဝါ ဝါတပါနံ ဝါ အဋ္ဌပေတွာဝ မတ္တိကာယ လိမ္ပတိ၊ ဌပိတေ စ တသ္မိံ လေပေါ န ဃဋိယတိ၊ ရက္ခတိ တာဝ။ ပုန လိမ္ပန္တဿ ပန ဃဋိတမတ္တေ သံဃာဒိသေသော။ သစေ တံ ဌပိယမာနံ ပဌမဒိန္နလေပေန သဒ္ဓိံ နိရန္တရမေဝ ဟုတွာ တိဋ္ဌတိ၊ ပဌမမေဝ သံဃာဒိသေသော။ ကေဝလံ သာရမ္ဘာယ ဒုက္ကဋံ၊ တထာ အပရိက္ကမနာယ။ ဝိပ္ပကတံ ကုဋိံ အညဿ ဒဒတော စ, ဘူမိံ သမံ ကတွာ ဘိန္ဒန္တဿ စ, လေဏဂုဟာတိဏကုဋိပဏ္ဏစ္ဆဒနဂေဟေသု အညတရံ ကာရေန္တဿ, ကုဋိမ္ပိ အညဿ ဝါသတ္ထာယ, ဝါသာဂါရံ ဌပေတွာ ဥပေါသထာဂါရာဒီသု အညတရတ္ထာယ ကာရေန္တဿ စ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ သီလဝိပတ္တိ၊ ဥလ္လိတ္တာဒီနံ အညတရတာ, ဟေဋ္ဌိမပမာဏသမ္ဘဝေါ, အဒေသိတဝတ္ထုကတာ, ပမာဏာတိက္ကန္တတာ, အတ္တုဒ္ဒေသိကတာ,

၁-ဝိ ၁-၂၂၄-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝုတ္တနယေနေဝ (သျာ၊ ကံ) ၃-ဗလိဗဒ္ဒေဟိ (သီ)
၄-သံဃပဟောနကော ဟောတိ (သျာ၊ ကံ) ၅-အာဠဝကေ (ဝိ ၁-၂၁၀-ပိဋ္ဌေ ပါဠိယံ)

Bhikkhū abhinetabbā vatthudesanāyāti yasmiṁ padese kuṭiṁ kāretukāmo hoti, taṁ sodhetvā Padabhājane[1] vuttanayena[2] saṁghaṁ tikkhattuṁ yācitvā sabbe vā saṁghapariyāpannā saṁghena vā sammatā dve tayo bhikkhū tattha vatthudesanatthāya netabbā. **Tehi bhikkhūhi vatthu desetabbaṁ anārambhaṁ saparikkamanan**ti tehi bhikkhūhi kipillikādīnaṁ āsayādīhi terasahi, pubbaṇṇāparaṇṇanissitādīhi soḷasahi upaddavehi virahitattā anārambhaṁ, dvīhi vā catūhi vā balibaddhehi[3] yuttena sakaṭena ekaṁ cakkaṁ nibbodakapatanaṭṭhāne ekaṁ bahi katvā āvijjhituṁ sakkuṇeyyatāya saparikkamananti sallakkhetvā sace saṁghapahonakā honti[4], tatth'eva, no ce, saṁghamajjhaṁ gantvā tena bhikkhunā yācitehi ñattidutiyena kammena vatthu desetabbaṁ. **Sārambhe ce**ti-ādi paṭipakkhanayena veditabbaṁ.

Āḷaviyaṁ Āḷavike[5] bhikkhū ārabbha saññācikāya kuṭikaraṇavatthusmiṁ paññattaṁ, asādhāraṇapaññatti, sāṇattikaṁ, "adesitavatthukaṁ pamāṇātikkantaṁ kuṭiṁ kāressāmī"ti upakaraṇatthaṁ araññaṁ gamanato paṭṭhāya sabbapayogesu dukkaṭaṁ, "idāni dvīhi piṇḍehi niṭṭhānaṁ gamissatī"ti tesu paṭhamapiṇḍadāne thullaccayaṁ, dutiyadānena lepe ghaṭite sace adesitavatthukā eva vā pamāṇātikkantā eva vā hoti, eko saṁghādiseso, dve ca dukkaṭāni. Ubhayavippannā, dve saṁghādisesā, dve ca dukkaṭāni. Sace pana dvārabandhaṁ vā vātapānaṁ vā aṭṭhapetvāva mattikāya limpati, ṭhapite ca tasmiṁ lepo na ghaṭiyati, rakkhati tāva. Puna limpantassa pana ghaṭitamatte saṁghādiseso. Sace taṁ ṭhapiyamānaṁ paṭhamadinnalepena saddhiṁ nirantarameva hutvā tiṭṭhati, paṭhamameva saṁghādiseso. Kevalaṁ sārambhāya dukkaṭaṁ, tathā aparikkamanāya. Vippakataṁ kuṭiṁ aññassa dadato ca, bhūmiṁ samaṁ katvā bhindantassa ca, leṇaguhātiṇakuṭipaṇṇacchadanagehesu aññataraṁ kārentassa, kuṭimpi aññassa vāsatthāya, vāsāgāraṁ ṭhapetvā uposathāgārādīsu aññataratthāya kārentassa ca ummattakādīnañca anāpatti. Sīlavipatti, ullittādīnaṁ aññataratā heṭṭhimapamāṇasambhavo adesitavatthukatā pamāṇātikkantatā attuddesikatā,

1. Vi 1. 224 piṭṭhe.
2. Vuttanayen'eva (Syā, Kaṁ)
3. Balibaddehi (Sī)
4. Saṁghapahonako hoti (Syā, Kaṁ)
5. Āḷavaka (Vi 1. 218 piṭṭhe Pāḷiyaṁ)

ဝါသာဂါရတာ, လေပဃဋ္ဋနာတိ ဣမာနေတ္ထ ဆ ဝါ သတ္တ ဝါ အင်္ဂါနိ။ ဆသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယဉ္စ၊ ကိရိယာကိရိယဉ္စ။ ဣဒဉ္ဟိ ဝတ္ထုံ ဒေသာပေတွာ ပမာဏာတိက္ကန္တံ ဝါ ကရောတော ကိရိယတော သမုဋ္ဌာတိ၊ အဒေသာပေတွာ ကရောတော ကိရိယာကိရိယတော သမုဋ္ဌာတိ။ သေသမေတ္ထ သဉ္စရိတ္တေ ဝုတ္တသဒိသမေဝါတိ။

ကုဋိကာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-ဝိဟာရကာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

သတ္တမေ **မဟလ္လက**န္တိ သဿာမိကဘာဝေန သညာစိတကုဋိတော မဟန္တ-ဘာဝေါ ဧတဿ အတ္ထီတိ မဟလ္လကော၊ ယသ္မာ ဝါ ဝတ္ထုံ ဒေသာပေတွာ ပမာဏာတိက္ကမေနာပိ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ တသ္မာ ပမာဏမဟန္တတာယပိ မဟလ္လကော၊ တံ မဟလ္လကံ။ ယသ္မာ ပနဿ တံ ပမာဏမဟန္တတ္တံ သဿာမိ-ကတ္တာဝ လဗ္ဘတိ၊ တသ္မာ တဒတ္ထဒဿနတ္ထံ "မဟလ္လကော နာမ ဝိဟာရော သဿာမိကော ဝုစ္စတီ"တိ ဧဝမဿ ပဒဘာဇနေ[1] ဝုတ္တံ။ သေသံ သဗ္ဗံ ကုဋိကာရ-သိက္ခာပဒေ ဝုတ္တသဒိသံ၊ သဿာမိကဘာဝမတ္တမေဝ ဟိ ဝိသေသော။

ကောသမ္ဗိယံ ဆန္နတ္ထေရံ အာရဗ္ဘ စေတိယရုက္ခံ ဆေဒါပနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တဘာဝေါ, အကိရိယမတ္တတော သမုဋ္ဌာနဘာဝေါ, ဧကသံဃာဒိသေသ-တာ စ ဧတ္ထ ဝိသေသော။

ဝိဟာရကာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၈-ဒုဋ္ဌဒေါသသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

အဋ္ဌမေ **ဒုဋ္ဌော ဒေါသော**တိ ဒူသိတော[2] စေဝ ဒူသကော စ။ ဥပ္ပန္နေ ဟိ ဒေါသေ ပုဂ္ဂလော တေန ဒေါသေန ဒူသိတော ဟောတိ၊ ပကတိဘာဝံ ဇဟာပိတော၊ တသ္မာ "ဒုဋ္ဌော"တိ ဝုစ္စတိ။ ပရဉ္စ ဒူသေတိ ဝိနာသေတိ၊ တသ္မာ "ဒေါသော"တိ ဝုစ္စတိ။ ဣတိ "ဒုဋ္ဌော ဒေါသော"တိ ဧကဿေဝေတံ ပုဂ္ဂလဿ အာကာရနာနတ္တေန နိဒ္ဒေသနံ။ **အပ္ပတီတော**တိ နပ္ပတီတော၊ ပီတိသုခါဒီဟိ ဝိဝဇ္ဇိတော၊ န အဘိသဋ္ဌောတိ အတ္ထော။ **အမူလကေနာ**တိ ယံ စောဒကေန

၁-ဝိ ၁-၂၃၇-ပိဋ္ဌေ။
၂-ဒုသိတော (?)

vāsāgāratā, lepaghaṭanāti imān'ettha cha vā satta vā aṅgāni. Chasamuṭṭhānaṁ, kiriyañca, kiriyākiriyañca. Idañhi vatthuṁ desāpetvā pamāṇātikkantaṁ vā karoto kiriyato samuṭṭhāti, adesāpetvā karoto kiriyākiriyato samuṭṭhāti. Sesamettha sañcaritte vuttasadisamevāti.

Kuṭikārasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

7. Vihārakārasikkhāpadavaṇṇanā

Sattame **mahallakan**ti sasāmikabhāvena saññācitakuṭito mahantabhāvo etassa atthīti mahallako, yasmā vā vatthuṁ desāpetvā pamāṇātikkamen'āpi kātuṁ vaṭṭati, tasmā pamāṇamahantatāyapi mahallako, taṁ mahallakaṁ. Yasmā pan'assa taṁ pamāṇamahantattaṁ sasāmikattā'va labbhati, tasmā tadatthadassanatthaṁ "mahallako nāma vihāro sasāmiko vuccatī"ti evamassa padabhājane[1] vuttaṁ. Sesaṁ sabbaṁ Kuṭikārasikkhāpade vuttasadisaṁ, sasāmikabhāvamattameva hi viseso.

Kosambiyaṁ Channattheraṁ ārabbha cetiyarukkhaṁ chedāpanavatthusmiṁ paññattabhāvo akiriyamattato samuṭṭhānabhāvo, ekaSaṁghādisesatā ca ettha viseso.

Vihārakārasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

8. Duṭṭhadosasikkhāpadavaṇṇanā

Aṭṭhame **duṭṭho doso**ti dūsito[2] c'eva dūsako ca. Uppanne hi dose puggalo tena dosena dūsito hoti, pakatibhāvaṁ jahāpito, tasmā "duṭṭho"ti vuccati. Parañca dūseti vināseti, tasmā "doso"ti vuccati. Iti "duṭṭho doso"ti ekass'ev'etaṁ puggalassa ākāranānattena nidassanaṁ. **Appatītoti** nappatīto, pītisukhādīhi vivajjito, na abhisaṭoti attho. **Amūlakenā**ti yaṁ codakena

1. Vi 1. 237 piṭṭhe. 2. Dusito (?)

စုဒိတကမှိ ပုဂ္ဂလေ အဒိဋ္ဌံ အဿုတံ အပရိသင်္ကိတံ၊ ဣဒံ ဧတေသံ ဒဿနသဝနပရိသင်္ကာသင်္ခါတာနံ မူလာနံ အဘာဝတော အမူလကံ နာမ။ တံ ပန သော အာပန္နော ဝါ ဟောတု, အနာပန္နော ဝါ၊ ဧတံ ဣဓ အပ္ပမာဏံ။ ဧတ္ထ စ **အဒိဋ္ဌံ** နာမ အတ္တနော ပသာဒစက္ခုနာ ဝါ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ ဝါ အဒိဋ္ဌံ၊ **အဿုတံ** နာမ တထေဝ ကေနစိ ဝုစ္စမာနံ န သုတံ၊ **အပရိသင်္ကိတံ** နာမ အတ္တနော ဝါ ပရဿ ဝါ ဒိဋ္ဌသုတမုတဝသေန စေတသာ အပရိသင်္ကိတံ၊ ဣတိ ဝေရူပေန အမူလကေန။ **ပါရာဇိကေနာ**တိ ဘိက္ခုနော အနုရူပေသု ဧကူနဝီသတိယာ အညတရေန၊ ပဒဘာဇနေ[1] ပန ပါရာဇိကုဒ္ဒေသေ အာဂတာနေဝ ဂဟေတွာ "စတုန္နံ အညတရေနာ"တိ ဝုတ္တံ။ **အနုဒ္ဓံသေယျာ**တိ ဓံသေယျ ဝိဒ္ဓံသေယျ ပဓံသေယျ အဘိဘဝေယျ။ တံ ပန အနုဒ္ဓံသနံ ယသ္မာ အတ္တနာ စောဒေန္တောပိ ပရေန စောဒါပေန္တောပိ ကရောတိ၊ တသ္မာဿ ပဒဘာဇနေ[1] "စောဒေတိ ဝါ စောဒါပေတိ ဝါ"တိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ဝတ္ထုသန္ဒဿနာ အာပတ္တိသန္ဒဿနာ သံဝါသပ္ပဋိက္ခေပေါ သာမီစိပ္ပဋိက္ခေပေါတိ သင်္ခေပတော စတဿော စောဒနာ။ တာသု **ဝတ္ထုသန္ဒဿနာ** နာမ "တွံ မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝီ"တိအာဒိနာ နယေန ပဝတ္တာ။ **အာပတ္တိသန္ဒဿနာ** နာမ "တွံ မေထုနဓမ္မာပတ္တိံ အာပန္နော"တိအာဒိနာ နယေန ပဝတ္တာ။ **သံဝါသပ္ပဋိက္ခေပေါ** နာမ "နတ္ထိ တယာ သဒ္ဓိံ ဥပေါသထော ဝါ ပဝါရဏာ ဝါ သံဃကမ္မံ ဝါ"တိ ဧဝံ ပဝတ္တော။ ဧတ္တာဝတာ ပန သီသံ န ဧတိ၊ "အဿမဏောသီ"တိအာဒီဟိ ဝစနေဟိ သဒ္ဓိံ ဃဋိတေယေဝ သီသံ ဧတိ။ **သာမီစိပ္ပဋိက္ခေပေါ** နာမ အဘိဝါဒနပစ္စုဋ္ဌာနအဉ္ဇလိကမ္မသာမီစိကမ္မဗီဇနိကမ္မာဒီနံ အကရဏံ၊ တံ ပဋိပါဋိယာ ဝန္ဒနာဒီနိ ကရောတော ဧကဿ အကတွာ သေသာနံ ကရဏကာလေ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဧတ္တာဝတာ စ စောဒနာ နာမ ဟောတိ၊ အာပတ္တိ ပန သီသံ န ဧတိ။ "ကသ္မာ မမ ဝန္ဒနာဒီနိ န ကရောသီ"တိ ပုတ္ထကေ ပန[2] "အဿမဏောသီ"တိအာဒိဝစနေဟိ သဒ္ဓိံ ဃဋိတေယေဝ သီသံ ဧတိ၊ တသ္မာ ယော ဘိက္ခု ဘိက္ခုံ သမီပေ ဌတွာ "တွံ မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝီ"တိ ဝါ "အဿမဏောသီ"တိ ဝါ အာဒီဟိ ဝစနေဟိ ဟတ္ထမုဒ္ဒါယ ဧဝ ဝါ တမတ္ထံ ဒီပေန္တော သယံ ဝါ စောဒေတိ၊ ဂဟဋ္ဌပဗ္ဗဇိတေသု ဝါ အညတရေန စောဒါပေတိ၊ အယံ အနုဒ္ဓံသေတိ နာမ။ **အပ္ပေဝ နာမ နံ ဣမမှာ ဗြဟ္မစရိယာ စာဝေယျ**န္တိ အပိ ဧဝ နာမ နံ ပုဂ္ဂလံ ဣမမှာ သေဋ္ဌစရိယာ အပနေယျံ။ "သာဓု ဝတဿ သစာဟံ ဣမံ ပုဂ္ဂလံ ဣမမှာ ဗြဟ္မစရိယာ စာဝေယျ"န္တိ ဣမိနာ အဓိပ္ပါယေန အနုဒ္ဓံသေယျာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

၁-ဝိ ၁-၂၅၀-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ပုတ္ထကေ ပန ဧတေန (သီ၊ ကံ)

cuditakamhi puggale adiṭṭhaṁ assutaṁ aparisaṅkitaṁ, idaṁ etesaṁ dassanasavanaparisaṅkāsaṅkhātānaṁ mūlānaṁ abhāvato amūlakaṁ nāma. Taṁ pana so āpanno vā hotu, anāpanno vā, etaṁ idha appamāṇaṁ. Ettha ca **adiṭṭhaṁ** nāma attano pasādacakkhunā vā dibbacakkhunā vā adiṭṭhaṁ, **assutaṁ** nāma tath'eva kenaci vuccamānaṁ na sutaṁ, **aparisaṅkitaṁ** nāma attano vā parassa vā diṭṭhasutamutavasena cetasā aparisaṅkitaṁ, iti evarūpena amūlakena. **Pārājikenā**ti bhikkhuno anurūpesu ekūnavīsatiyā aññatarena, padabhājane[1] pana Pārājikuddese āgatān'eva gahetvā "catunnaṁ aññatarenā"ti vuttaṁ. **Anuddhaṁseyyā**ti dhaṁseyya viddhaṁseyya padhaṁseyya abhibhaveyya. Taṁ pana anuddhaṁsanaṁ yasmā attanā codentopi parena codāpentopi karoti, tasm'āssa padabhājane[1] "codeti vā codāpeti vā"ti vuttaṁ. Tattha vatthusandassanā āpattisandassanā saṁvāsappaṭikkhepo sāmīcippaṭikkhepoti saṅkhepato catasso codanā. Tāsu **vatthusandassanā** nāma "tvaṁ methunaṁ dhammaṁ paṭisevī"ti-ādinā nayena pavattā. **Āpattisandassanā** nāma "tvaṁ methunadhammāpattiṁ āpanno"ti-ādinā nayena pavattā. **Saṁvāsappaṭikkhepo** nāma "n'atthi tayā saddhiṁ uposatho vā pavāraṇā vā saṁghakammaṁ vā"ti evaṁ pavatto. Ettāvatā pana sīsaṁ na eti, "assamaṇosī"ti-ādīhi[1] vacanehi saddhiṁ ghaṭite yeva sīsaṁ eti. **Sāmīcippaṭikkhepo** nāma abhivādanapaccuṭṭhāna-añjalikammasāmīcikammabījanikammādīnaṁ akaraṇaṁ, taṁ paṭipātiyā vandanādīni karoto ekassa akatvā sesānaṁ karaṇakāle veditabbaṁ. Ettāvatā ca codanā nāma hoti, āpatti pana sīsaṁ na eti. "Kasmā mama vandanādīni na karosī"ti pucchite pana[2] "assamaṇo'sī"ti-ādivacanehi saddhiṁ ghaṭite yeva sīsaṁ eti, tasmā yo bhikkhu bhikkhuṁ samīpe ṭhatvā "tvaṁ methunaṁ dhammaṁ paṭisevī"ti vā "assamaṇosī"ti vā ādīhi vacanehi hatthamuddāya eva vā etamatthaṁ dīpento sayaṁ vā codeti, gahaṭṭhapabbajitesu vā aññatarena codāpeti, ayaṁ anuddhaṁseti nāma. **App'eva nāma naṁ imamhā brahmacariyā cāveyyan**ti api eva nāma naṁ puggalaṁ imamhā seṭṭhacariyā apaneyyaṁ. "Sādhu vat'assa sac'āhaṁ imaṁ puggalaṁ imamhā brahmacariyā cāveyyan"ti iminā adhippāyena anuddhaṁseyyāti vuttaṁ hoti.

1. Vi 1. 250 piṭṭhe. 2. Pucchite pana tena (Sī, Kaṁ)

ဧတေန ဂေဟံ[1] စာဝနာဓိပ္ပါယံ ဂဟေတွာ အဝသေသာ အက္ကောသာဓိပ္ပါယော ကမ္မာဓိပ္ပါယော ဝုဋ္ဌာနာဓိပ္ပါယော ဥပေါသထဋ္ဌပနာဓိပ္ပါယော ပဝါရဏာဋ္ဌပနာဓိပ္ပါယော အနုဝိဇ္ဇနာဓိပ္ပါယော ဓမ္မကထာဓိပ္ပါယောတိ သတ္တ အဓိပ္ပါယာ ပဋိက္ခိတ္တာ ဟောန္တိ။ **တတော အပရေန သမယေနာ**တိ ယသ္မိံ သမယေ အနုဒ္ဓံသိတော ဟောတိ၊ တတော အညသ္မိံ သမယေ။ **သမနုဂ္ဂါဟီယမာနော ဝါ**တိ အနုဝိဇ္ဇကေန ကိံ တေ ဒိဋ္ဌန္တိအာဒိနာ နယေန အနုဝိဇ္ဇိယမာနော ဥပပရိက္ခိယမာနော။ **အသမနုဂ္ဂါဟီယမာနော ဝါ**တိ ဒိဋ္ဌာဒီသု ကေနစိ ဝတ္ထုနာ ဝါ အနုဝိဇ္ဇကာဒီသု ယေန ကေနစိ[2] ပုဂ္ဂလေန ဝါ အဝုစ္စမာနော။ ဣမေသံ ပန ပဒါနံ ပရတော "ဘိက္ခု စ ဒေါသံ ပတိဋ္ဌာတိ"တိ ဣမိနာ သမ္ဗန္ဓော။ ဣဒဉ္စိ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ဧဝံ သမနုဂ္ဂါဟီယမာနော ဝါ အသမနုဂ္ဂါဟီယမာနော ဝါ ဘိက္ခု စ ဒေါသံ ပတိဋ္ဌာတိ ပဋိစ္စ တိဋ္ဌတိ ပဋိဇာနာတိ၊ သံဃာဒိသေသောတိ။ ဣဒဉ္စ အမူလကဘာဝဿ ပါကဋကာလဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ အာပတ္တိံ ပန အနုဒ္ဓံသိတက္ခဏေယေဝ အာပဇ္ဇတိ။ **အမူလကဉ္စေဝ တံ အဓိကရဏံ ဟောတီ**တိ ဧတ္ထ ပန ဒိဋ္ဌမူလာဒီနံ အဘာဝေန အမူလကံ၊ သမထေဟိ အဓိကရဏီယဘာဝေန အဓိကရဏံ။ ယဉ္ဟိ အဓိကိစ္စ အာရဗ္ဘ ပဋိစ္စ သန္ဓာယ သမထာ ပဝတ္တန္တိ၊ တံ အဓိကရဏံ။ ဣဓ ပန ပါရာဇိကသင်္ခါတံ အာပတ္တာဓိကရဏမေဝ အဓိပ္ပေတံ။ ယဒိ ဟိ တံ အဓိကရဏံ ဒိဋ္ဌာဒီဟိ မူလေဟိ အမူလကဉ္စေဝ ဟောတိ၊ အယံ စောဒေတုံ အာဂတော ဘိက္ခု စ ဒေါသံ ပတိဋ္ဌာတိ ပဋိစ္စ တိဋ္ဌတိ၊ "တုစ္ဆကံ မယာ ဘဏိတ"န္တိအာဒီနိ[3] ဝဒန္တော ပဋိဇာနာတိ၊ တဿ ဘိက္ခုနော အနုဒ္ဓံသိတက္ခဏေယေဝ သံဃာဒိသေသောတိ၊ အယံ သိက္ခာပဒဿ ပဒါနုက္ကမေန အတ္ထော။

ရာဇဂဟေ မေတ္တိယဘူမဇကေ ဘိက္ခူ အာရဗ္ဘ အမူလကေန ပါရာဇိကေန အနုဒ္ဓံသနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ သာဏတ္တိကံ၊ ကတူပသမ္ပဒံ သုဒ္ဓံ ဝါ အသုဒ္ဓံ ဝါ ပုဂ္ဂလံ ယေန ပါရာဇိကေန စောဒေတိ၊ တံ "အယံ အနဇ္ဈာပန္နော"တိ ဉတွာ စာဝနာဓိပ္ပါယေန "ကရောတု မေ အာယသ္မာ ဩကာသံ၊ အဟံ တံ ဝတ္တုကာမော"တိ ဧဝံ ဩကာသံ အကာရေတွာ စောဒေန္တဿ သစေ သော တင်္ခဏေယေဝ ဇာနာတိ "မံ စောဒေတီ"တိ၊ ဝါစာယ ဝါစာယ သံဃာဒိသေသော စေဝ ဒုက္ကဋဉ္စ။ ဩကာသံ ကာရေတွာ စောဒေန္တဿ သံဃာဒိသေသောယေဝ။ ဟတ္ထမုဒ္ဒါယ သမ္မုခါ စောဒေန္တဿာပိ ဧသေဝ နယော။ ပရမ္မုခါ စောဒေန္တဿ ပန သီသံ န ဧတိ။ အတ္တနာ သမီပေ ဌတွာ အညံ ဘိက္ခုံ

၁-ဂေဟံ (သီ) ၂-ကေနစိ (သီ) ၃-ဝိ ၁-၂၅၀-ပိဋ္ဌေ။

etena ekaṁ[1] cāvanādhippāyaṁ gahetvā avasesā akkosādhippāyo kammādhippāyo vuṭṭhānādhippāyo uposathaṭṭhapanādhippāyo pavāraṇaṭṭhapanādhippāyo anuvijjanādhippāyo dhammakathādhippāyoti satta adhippāyā paṭikkhittā honti. **Tato aparena samayenā**ti yasmiṁ samaye anuddhaṁsito hoti, tato aññasmiṁ samaye. **Samanuggāhīyamāno vā**ti anuvijjakena "kiṁ te diṭṭhan"ti-ādinā nayena anuvijjiyamāno upaparikkhiyamāno. **Asamanuggāhīyamāno vāti** diṭṭhādīsu kenaci vatthunā vā anuvijjakādīsu yena kenaci[2] puggalena vā avuccamāno. Imesaṁ pana padānaṁ parato "bhikkhu ca dosaṁ patiṭṭhātī"ti iminā sambandho. Idañhi vuttaṁ hoti—evaṁ samanuggāhīyamāno vā asamanuggāhīyamāno vā bhikkhu ca dosaṁ patiṭṭhāti paṭicca tiṭṭhati paṭijānāti, saṁghādisesoti. Idañca amūlakabhāvassa pākaṭakāladassanatthaṁ vuttaṁ. Āpattiṁ pana anuddhaṁsitakkhaṇe yeva āpajjati. **Amūlakañ'eva taṁ adhikaraṇaṁ hotī**ti ettha pana diṭṭhamūlādīnaṁ abhāvena amūlakaṁ, samathehi adhikaraṇīyabhāvena adhikaraṇaṁ. Yañhi adhikicca ārabbha paṭicca sandhāya samathā pavattanti, taṁ adhikaraṇaṁ. Idha pana pārājikasaṅkhātaṁ āpattādhikaraṇameva adhippetaṁ. Yadi hi taṁ adhikaraṇaṁ diṭṭhādīhi mūlehi amūlakañ'eva hoti, ayaṁ codetuṁ āgato bhikkhu ca dosaṁ patiṭṭhāti paṭicca tiṭṭhati, "tucchakaṁ mayā bhaṇitan"ti-ādīni[3] vadanto paṭijānāti, tassa bhikkhuno anuddhaṁsitakkhaṇe yeva saṁghādisesoti, ayaṁ sikkhāpadassa padānukkamena attho.

Rājagahe Mettiyabhūmajake bhikkhū ārabbha amūlakena pārājikena anuddhaṁsanavatthusmiṁ paññattaṁ, sādhāraṇapaññatti, sāṇattikaṁ, katūpasampadaṁ suddhaṁ vā asuddhaṁ vā puggalaṁ yena pārājikena codeti, taṁ "ayaṁ anajjhāpanno"ti ñatvā cāvanādhippāyena "karotu me āyasmā okāsaṁ, ahaṁ taṁ vattukāmo"ti evaṁ okāsaṁ akāretvā codentassa sace so taṅkhaṇe yeva jānāti "maṁ codetī"ti vācāya vācāya saṁghādiseso c'eva dukkaṭañca. Okāsaṁ kāretvā codentassa saṁghādiseso c'eva dukkaṭañca. Okāsaṁ kāretvā codentassa saṁghādiseso yeva. Hatthamuddāya sammukhā codentassāpi es'eva nayo. Parammukhā codentassa pana sīsaṁ na eti. Attanā samīpe ṭhatvā aññaṁ bhikkhuṁ

1. Ekaṁva (Sī)   2. Kena ci (Sī)   3. Vi 1. 250 piṭṭhe.

အာဏာပေတိ၊ သော တဿ ဝစနေန တံ စောဒေတိ၊ စောဒါပကဿေဝ ဝုတ္တနယေန အာပတ္တိယော။ အထ သောပိ “မယာ ဒိဋ္ဌံ သုတံ အတ္ထိ”တိ[1] စောဒေတိ၊ ဒွိန္နမ္ပိ ဇာနာနံ တထေဝ အာပတ္တိယော။ အက္ကောသာဓိပ္ပါယေန ပန ဩကာသံ အကာရေတွာ ဝဒန္တဿ ဝုတ္တနယေနေဝ ပါစိတ္တိယဉ္စေဝ ဒုက္ကဋဉ္စ။ ဩကာသံ ကာရေတွာ ဝဒန္တဿ ပါစိတ္တိယမေဝ။ ကမ္မာဓိပ္ပါယေန အသမ္မုခါ သတ္တဝိဓမ္ပိ ကမ္မံ ကရောန္တဿ ဒုက္ကဋမေဝ။ ဝုဋ္ဌာနာဓိပ္ပါယေန ‘‘တွံ ဣတ္ထန္နာမံ အာပတ္တိံ အာပန္နော၊ တံ ပဋိကရောဟီ”တိ ဝဒန္တဿ, ဥပေါသထံ ဝါ ပဝါရဏံ ဝါ ဌပေန္တဿ စ ဩကာသကမ္မံ နတ္ထိ၊ ဌပနက္ခေတ္တံ ပန ဇာနိတဗ္ဗံ၊ အနုဝိဇ္ဇကဿာပိ ဩသဋေ ဝတ္ထုသ္မိံ “အတ္ထေတံ တဝါ”တိ အနုဝိဇ္ဇနာဓိပ္ပါယေန ဝဒန္တဿ ဩကာသကမ္မံ နတ္ထိ၊ ဓမ္မကထိကဿာပိ “ယော ဣဒဉ္စ ဣဒဉ္စ ကရောတိ၊ အယံ အဿမဏော”တိအာဒိနာ နယေန အနောဒိဿ ဓမ္မံ ကထေန္တဿ ဩကာသ-ကမ္မံ နတ္ထိ။ သစေ ပန ဩဒိဿ နိယမေတွာ “အသုကော စ အသုကော စ အဿမဏော အနုပါသကော”တိ ကထေတိ၊ အာသနတော ဩရုယှ အာပတ္တိံ ဒေသေတွာ ဂန္တဗ္ဗံ။ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ၊ သီလဝိပတ္တိ၊ ယံ စောဒေတိ ဝါ စောဒါပေတိ ဝါ၊ တဿ “ဥပသမ္ပန္နော”တိ သင်္ချုပဂမနံ, တသ္မိံ သုဒ္ဓသညိတာ, ယေန ပါရာဇိကေန စောဒေတိ၊ တဿ ဒိဋ္ဌာဒိဝသေန အမူလကတာ, စာဝနာဓိပ္ပါယေန သမ္မုခါစောဒနာ, တဿ တင်္ခဏဝိဇာနနန္တိ ဣမာနေတ္ထ ပဉ္စ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ အဒိန္နာဒါနသဒိသာနိ။ ဝေဒနာ ပနေတ္ထ ဒုက္ခာယေဝါတိ။

ဒုဋ္ဌဒေါသသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-အညဘာဂိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

နဝမေ **အညဘာဂိယဿာ**တိအာဒီသု အညဘာဂဿ ဣဒံ, အညဘာဂေ ဝါ အဿ အတ္ထီတိ အညဘာဂိယံ။ **အဓိကရဏန္တိ** အာဓာရော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဝတ္ထု အဓိဋ္ဌာနန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ယော ဟိ သော အဋ္ဌုပ္ပတ္တိယံ[2] “ဒဗ္ဗော မလ္လ-ပုတ္တော နာမာ”တိ ဆဂလကော ဝုတ္တော။ သော ယွာယံ အာယသ္မတော ဒဗ္ဗဿ မလ္လပုတ္တဿ ဘာဂေါ ကောဋ္ဌာသော ပက္ခော မနုဿဇာတိ စေဝ ဘိက္ခု-ဘာဝေါ စ၊ တတော အညဿ ဘာဂဿ ကောဋ္ဌာသဿ ပက္ခဿ ဟောတိ

၁-မုတံ အတ္ထီတိ (သီ)   ၂-အဋ္ဌုပ္ပတ္တိယံ (က၊ ကံ)

āṇāpeti, so tassa vacanena taṁ codeti, codāpakass'eva vuttanayena āpattiyo. Atha sopi "mayā diṭṭhaṁ sutaṁ atthī"ti[1] codeti, dvinnampi janānaṁ tath'eva āpattiyo. Akkosādhippāyena pana okāsaṁ akāretvā vadantassa vuttanayen'eva pācittiyañc'eva dukkaṭañca. Okāsaṁ kāretvā vadantassa pācittiyameva. Kammādhippāyena asammukhā sattavidhampi kammaṁ karontassa dukkaṭameva. Vuṭṭhānādhippāyena "tvaṁ itthannāmaṁ āpattiṁ āpanno, taṁ paṭikarohī"ti vadantassa, uposathaṁ vā pavāraṇaṁ vā ṭhapentassa ca okāsakammaṁ n'atthi, ṭhapanakkhettaṁ pana jānitabbaṁ, anuvijjakass'āpi osaṭe vatthusmiṁ "atth'etaṁ tavā"ti anuvijjanādhippāyena vadantassa okāsakammaṁ n'atthi, dhammakathikass'āpi "yo idañca idañca karoti, ayaṁ assamaṇo"ti-ādinā nayena anodisakaṁ dhammaṁ kathentassa okāsakammaṁ n'atthi. Sace pana odissa niyametvā "asuko ca asuko ca assamaṇo anupāsako"ti katheti, āsanato oruyha āpattiṁ desetvā gantabbaṁ. Ummattakādīnañca anāpatti, sīlavipatti, yaṁ codeti vā codāpeti vā, tassa "upasampanno"ti saṅkhyupagamanaṁ, tasmiṁ suddhasaññitā, yena pārājikena codeti, tassa diṭṭhādivasena amūlakatā, cāvanādhippāyena sammukhācodanā, tassa taṅkhaṇavijānananti imān'ettha pañca aṅgāni. Samuṭṭhānādīni adinnādānasadisāni. Vedanā pan'ettha dukkhāyevāti.

Duṭṭhadosasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

9. Aññabhāgiyasikkhāpadavaṇṇanā

Navame **aññabhāgiyassā**ti-ādīsu aññabhāgassa idaṁ, aññabhāgo vā assa atthīti aññabhāgiyaṁ. **Adhikaraṇan**ti ādhāro veditabbo, vatthu adhiṭṭhānanti vuttaṁ hoti. Yo hi so aṭṭhuppattiyaṁ[2] "dabbo Mallaputto nāmā"ti chagalako vutto. So yv'āyaṁ Āyasmato Dabbassa Mallaputtassa bhāgo koṭṭhāso pakkho manussajāti c'eva bhikkhubhāvo ca, tato aññassa bhāgassa koṭṭhāsassa pakkhassa hoti

1. Mutaṁ atthīti (Sī)
2. Atthuppattiyaṁ (Ka, Kaṁ)

တိရစ္ဆာနဇာတိယာ စေဝ ဆဂလကဘာဝဿ စ၊ သော ဝါ အညဘာဂေါ အဿ အတ္ထိ၊ တသ္မာ အညဘာဂိယသင်္ချံ လဘတိ။ ယသ္မာ စ တေသံ “ဣမံ မယံ ဒဗ္ဗံ မလ္လပုတ္တံ နာမ ကရောမာ”တိ ဝဒန္တာနံ တဿ နာမကရဏသညာယ အာဓာရော ဝတ္ထု အဓိဋ္ဌာနံ၊ တသ္မာ “အဓိကရဏ”န္တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တဉှိ သန္ဓာယ “သစ္စံ ကိရ တုမှေ ဘိက္ခဝေ ဒဗ္ဗံ မလ္လပုတ္တံ အညဘာဂိယဿ အဓိကရဏဿာ”တိအာဒိ[၁] ဝုတ္တံ။ န ဝိဝါဒါဓိကရဏာဒီသု အညတရံ၊ ကသ္မာ? အသမ္ဘဝတော။ န ဟိ မေတ္တိယဘူမဇကာ စတုန္နံ အဓိကရဏာနံ ကဿစိ အညဘာဂိယဿ အဓိကရဏဿ ကိဉ္စိဒေသံ လေသမတ္တံ ဥပ္ပါဒိယိံသု၊ န စ စတုန္နံ အဓိကရဏာနံ လေသော နာမ အတ္ထိ။ ဇာတိလေသာဒယော ဟိ ပုဂ္ဂလာနံယေဝ လေသာ ဝုတ္တာ၊ န ဝိဝါဒါဓိကရဏာဒီနံ။ တဉ္စ “ဒဗ္ဗော မလ္လပုတ္တော”တိ နာမံ တဿ အညဘာဂိယာဓိကရဏဘာဝေ ဌိတဿ ဆဂလကဿ ကောစိ ဒေသော ဟောတိ ထေရံ ပါရာဇိကေန ဓမ္မေန အနုဒ္ဓံသေတုံ လေသမတ္တော၊ ဧတ္ထ စ ဒိဿတိ အပဒိဿတိ “အယံ အယ”န္တိ ဝေါဟရီယတီတိ **ဒေသော၊** ဇာတိအာဒီသု အညတရကောဋ္ဌာသဿေတံ အဓိဝစနံ။ အညမ္ပိ ဝတ္ထုံ လိဿတိ သိလိဿတိ ဝေါဟာရမတ္တေနေဝ ဤသကံ အလ္လီယတီတိ **လေသော၊** ဇာတိအာဒီနံယေဝ အညတရကောဋ္ဌာသဿေတံ အဓိဝစနံ။ ပဒဘာဇနေ[၂] ပန ယဿ အညဘာဂိယဿ အဓိကရဏဿ ကိဉ္စိဒေသံ လေသမတ္တံ ဥပါဒါယ ပါရာဇိကေန ဓမ္မေန အနုဒ္ဓံသေယျ၊ တံ ယသ္မာ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိဝသေနေဝ အာဝိဘူတံ၊ တသ္မာ တံ အဝိဘဇိတွာ ယာနိ “အဓိကရဏ”န္တိ ဝစနသာမညတော အတ္ထုဒ္ဓါရဝသေန ပဝတ္တာနိ စတ္တာရိ အဓိကရဏာနိ၊ တေသံ အညဘာဂိယတာ စ တဗ္ဘာဂိယတာ စ ယသ္မာ အပါကဋာ၊ ဇာနိတဗ္ဗာ စ ဝိနယဓရေဟိ၊ တသ္မာ တဉ္စ အဝသာနေ အာပတ္တညဘာဂိယေန စောဒနဉ္စ အာဝိကာတုံ “အညဘာဂိယဿ အဓိကရဏဿာတိ အာပတ္တညဘာဂိယံ ဝါ ဟောတိ အဓိကရဏညဘာဂိယံ ဝါ”တိအာဒိ[၂] ဝုတ္တံ၊ သေသာ ဝိနိစ္ဆယကထာ အဋ္ဌမေ ဝုတ္တသဒိသာယေဝ။ အယံ ပန ဝိသေသော—ဣဓ အညဘာဂိယဿ အဓိကရဏဿ ကိဉ္စိဒေသံ လေသမတ္တံ ဥပါဒါယ ပါရာဇိကေန ဓမ္မေန အနုဒ္ဓံသနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ ဣဓ စ အာပတ္တညဘာဂိယစောဒနာယ တထာသညိနောပိ အနာပတ္တိ။ အင်္ဂေသု စ အညဘာဂိယဿ အဓိကရဏဿ ကိဉ္စိဒေသံ လေသမတ္တံ ဥပါဒိယနတာ အဓိကာတိ။

အညဘာဂိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-ဝိ ၁-၂၅၆-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၁-၂၅၇-ပိဋ္ဌေ။

tiracchānajātiyā c’eva chagalakabhāvassa ca, so vā aññabhāgo assa atthi, tasmā aññabhāgiyasaṅkhyaṁ labhati. Yasmā ca tesaṁ “imaṁ mayaṁ Dabbaṁ Mallaputtaṁ nāma karomā”ti vadantānaṁ tassa nāmakaraṇasaññāya ādhāro vatthu adhiṭṭhānaṁ, tasmā “adhikaraṇan”ti veditabbo. Tañhi sandhāya “saccaṁ kira tumhe bhikkhave Dabbaṁ Mallaputtaṁ aññabhāgiyassa adhikaraṇassā”ti-ādi[1] vuttaṁ. Na vivādādhikaraṇādīsu aññataraṁ. Kasmā? Asambhavato. Na hi Mettiyabhūmajakā catunnaṁ adhikaraṇānaṁ kassaci aññabhāgiyassa adhikaraṇassa kiñci desaṁ lesamattaṁ uppādiyiṁsu, na ca catunnaṁ adhikaraṇānaṁ leso nāma atthi. Jātilesādayo hi puggalānaṁ yeva lesā vuttā, na vivādādhikaraṇādīnaṁ. Tañca “Dabbo Mallaputto”ti nāmaṁ tassa aññabhāgiyādhikaraṇabhāve ṭhitassa chagalakassa koci deso hoti theraṁ pārājikena dhammena anuddhaṁsetuṁ lesamatto. Ettha ca dissati apadissati “assa ayan”ti voharīyatīti **deso,** jāti-ādīsu aññatarakoṭṭhāsass’etaṁ adhivacanaṁ. Aññampi vatthuṁ lissati silissati vohāramatten’eva īsakaṁ allīyatīti **leso,** jāti-ādīnaṁ yeva aññatarakoṭṭhāsass’etaṁ adhivacanaṁ. Padabhājane[2] pana yassa aññabhāgiyassa adhikaraṇassa kiñci desaṁ lesamattaṁ upādāya pārājikena dhammena anuddhaṁseyya, taṁ yasmā aṭṭhuppattivasen’eva āvibhūtaṁ, tasmā taṁ avibhajitvā yāni “adhikaraṇan”ti vacanasāmaññato atthuddhāravasena pavattāni cattāri adhikaraṇāni, tesaṁ aññabhāgiyatā ca tabbhāgiyatā ca yasmā apākaṭā, jānitabbā ca vinayadharehi, tasmā tañca avasāne āpattaññabhāgiyena codanañca āvikātuṁ “aññabhāgiyassa adhikaraṇassāti āpattaññabhāgiyaṁ vā hoti adhikaraṇaññabhāgiyaṁ vā”ti-ādi[2] vuttaṁ, sesā vinicchayakathā aṭṭhame vuttasadisā yeva. Ayaṁ pana viseso—idaṁ aññabhāgiyassa adhikaraṇassa kiñci desaṁ lesamattaṁ upādāya pārājikena dhammena anuddhaṁsanavatthusmiṁ paññattaṁ, idha ca āpattaññabhāgiyacodanāya tathāsaññinopi anāpatti. Aṅgesu ca aññabhāgiyassa adhikaraṇassa kiñci desaṁ lesamattaṁ upādiyanatā adhikāti.

Aññabhāgiyasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

1. Vi 1. 256 piṭṭhe. 2. Vi 1. 257 piṭṭhe.

၁၀-သံဃဘေဒသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဒသမေ **သမဂ္ဂဿ သံဃဿာ**တိ သဟိတဿ ဘိက္ခုသံဃဿ၊ စိတ္တေန စ သရီရေန စ အဝိယုတ္တဿာတိ အတ္ထော။ တေနေဝဿ ပဒဘာဇနေ[1] “သမဂ္ဂေါ နာမ သံဃော သမာနသံဝါသကော သမာနသီမာယံ ဌိတော”တိ ဝုတ္တံ။ သမာနသံဝါသကော ဟိ သမစိတ္တတာယ စိတ္တေန အဝိယုတ္တော ဟောတိ၊ သမာနသီမာယံ ဌိတော ကာယသာမဂ္ဂိဒါနတော သရီရေန အဝိယုတ္တော။ **ဘေဒါယ ပရက္ကမေယျာ**တိ ‘‘ကထံ နာမာယံ ဘိဇ္ဇေယျာ’’တိ ဘေဒနတ္ထာယ ဝါယာမေယျ[2]။ **ဘေဒနသံဝတ္တနိကံ ဝါ အဓိကရဏ**န္တိ ဘေဒနဿ သံဃဘေဒဿ အတ္ထာယ သံဝတ္တနိကံ ကာရဏံ။ ဣမသ္မိံ ဟိ ဩကာသေ ‘‘ကာမဟေတု ကာမနိဒါနံ ကာမာဓိကရဏ”န္တိ အာဒီသု[3] ဝိယ ကာရဏံ “အဓိကရဏ”န္တိ အဓိပ္ပေတံ။ တံ ဘေဒကရဝတ္ထုဝသေန အဋ္ဌာရသဝိဓံ။ **သမာဒါယာ**တိ ဂဟေတွာ။ **ပဂ္ဂယှ တိဋ္ဌေယျာ**တိ တံ သံဃဘေဒဿ အတ္ထာယ သံဝတ္တနိကံ သံဃဘေဒနိဗ္ဗတ္တိသမတ္ထံ ကာရဏံ ဂဟေတွာ ဒီပေယျ စေဝ နပ္ပဋိနိဿဇ္ဇေယျ စ။ **ဘိက္ခူဟိ ဧဝမဿ ဝစနီယော**တိ ယေ တံ ပဂ္ဂယှ တိဋ္ဌန္တံ ပဿန္တိ၊ ယေ ဝါ ‘‘အသုကသ္မိံ နာမ ဝိဟာရေ’’တိ သုဏန္တိ၊ တေဟိ သဗ္ဗန္တိမေန ပရိစ္ဆေဒေန အဍ္ဎယောဇနမတ္တံ ဂန္တွာပိ ယွာယံ အနန္တရေ “မာယသ္မာ”တိ-အာဒိဝစနက္ကမော ဝုတ္တော၊ ဧဝမဿ ဝစနီယော။ ဒိသွာ ဝါ သုတွာ ဝါ အဝဒန္တာနံ ဒုက္ကဋံ။ ဧတ္ထ စ မာဣတိ ပဒံ “ပရက္ကမိ”တိပဒေန “အဋ္ဌာသိ”တိပဒေန[4] စ သဒ္ဓိံ “မာ ပရက္ကမိ၊ မာ အဋ္ဌာသီ”တိ ယောဇေတဗ္ဗံ။ **သမေတာယသ္မာ သံဃေနာ**တိ အာယသ္မာ သံဃေန သဒ္ဓိံ သမေတု သမာဂစ္ဆတု၊ ဧကလဒ္ဓိကော ဟောတူတိ အတ္ထော။ ကိံ ကာရဏာ? သမဂ္ဂေါ ဟိ သံဃော။ပ။ ဝိဟရတီတိ။ တတ္ထ **သမ္မောဒမာနော**တိ အညမညသမ္ပတ္တိယာ သုဋ္ဌု မောဒမာနော။ **အဝိဝဒမာနော**တိ “အယံ ဓမ္မော၊ နာယံ ဓမ္မော”တိ ဧဝံ န ဝိဝဒမာနော။ ဧကော ဥဒ္ဒေသော အဿာတိ **ဧကုဒ္ဒေသော**၊ ဧကတော ပဝတ္တပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသောတိ အတ္ထော။ **ဖာသု ဝိဟရတီ**တိ သုခံ ဝိဟရတိ။ ဧဝံ ဝိသုမ္ပိ သံဃမဇ္ဈေပိ တိက္ခတ္တုံ ဝုစ္စမာနဿ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇတော ဒုက္ကဋံ။ **ဧဝဉ္စ သော**တိအာဒိမှိ **သမနုဘာသိတဗ္ဗော**တိ သမနုဘာသနကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ။ **ဣစ္စေတံ ကုသလ**န္တိ ဣတိ ဧတံ ပဋိနိဿဇ္ဇနံ ကုသလံ ခေမံ သောတ္ထိဘာဝေါ တဿ ဘိက္ခုနော။ **နော**

၁-ဝိ ၁-၂၆၅-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝါယမေယျ (က၊ ကံ)
၃-မ ၁-၁၂၀၊ ၁၂၈-၁၂၉-ပိဋ္ဌေသု။ ၄-ပရက္ကမိပဒေန စ အဋ္ဌာသိပဒေန စ (သီ)

10. Saṁghabhedasikkhāpadavaṇṇanā

Dasame **samaggassa saṁghassā**ti sahitassa bhikkhusaṁghassa, cittena ca sarīrena ca aviyuttassāti attho. Ten'evassa padabhājane[1] "samaggo nāma saṁgho samānasaṁvāsako samānasīmāyaṁ ṭhito"ti vuttaṁ. Samānasaṁvāsako hi samacittatāya cittena aviyutto hoti, samānasīmāyaṁ ṭhito kāyasāmaggidānato sarīrena aviyutto. **Bhedāya parakkameyyā**ti "kathaṁ nām'āyaṁ bhijjeyyā"ti bhedanatthāya vāyāmeyya[2]. **Bhedanasaṁvattanikaṁ vā adhikaraṇan**ti bhedanassa saṁghabhedassa atthāya saṁvattanikaṁ kāraṇaṁ. Imasmiṁ hi okāse "kāmahetu kāmanidānaṁ kāmādhikaraṇan"ti-ādīsu[3] viya kāraṇaṁ "adhikaraṇan"ti adhippetaṁ. Taṁ bhedakaravatthuvasena aṭṭhārasavidhaṁ. **Samādāyā**ti gahetvā. **Paggayha tiṭṭheyyā**ti taṁ saṁghabhedassa atthāya saṁvattanikaṁ saṁghabhedanibbattisamatthaṁ kāraṇaṁ gahetvā dīpeyya c'eva nappaṭinissajjeyya ca. **Bhikkhūhi evamassa vacanīyo**ti ye taṁ paggayha tiṭṭhantaṁ sammukhā passanti, ye vā "asukasmiṁ nāma vihāre"ti suṇanti, tehi sabbantimena paricchedena aḍḍhayojanamattaṁ gantvāpi yv'āyaṁ anantare "m'āyasmā"ti-ādivacanakkamo vutto, evamassa vacanīyo. Disvā vā sutvā vā avadantānaṁ dukkaṭaṁ. Ettha ca mā-iti padaṁ "parakkamī"tipadena "aṭṭhāsī"tipadena[4] ca saddhiṁ "mā parakkami, mā aṭṭhāsī"ti yojetabbaṁ. **Samet'āyasmā saṁghenā**ti Āyasmā saṁghena saddhiṁ sametu samāgacchatu, ekaladdhiko hotūti attho. Kiṁ kāraṇā? Samaggo hi saṁgho -pa- viharatīti. Tattha **sammodamāno**ti aññamaññasampattiyā suṭṭhu modamāno. **Avivadamāno**ti "ayaṁ dhammo, n'āyaṁ dhammo"ti evaṁ na vivadamāno. Eko uddeso assāti **ekuddeso,** ekato pavattapātimokkhuddesoti attho. **Phāsu viharatī**ti sukhaṁ viharati. Evaṁ visumpi saṁghamajjhepi tikkhattuṁ vuccamānassa appaṭinissajjato dukkaṭaṁ. **Evañca soti-ādimhi samanubhāsitabbo**ti samanubhāsanakammaṁ kātabbaṁ. **Icc'etaṁ kusalan**ti iti etaṁ paṭinissajjanaṁ kusalaṁ khemaṁ sotthibhāvo tassa bhikkhuno. **No**

---

1. Vi 1. 265 piṭṭhe.
2. Vāyameyya (Ka, Kaṁ)
3. Ma 1. 120, 128, 129 piṭṭhesu.
3. Parakkamipadena ca aṭṭhāsipadena ca (Sī)

စေ ပဋိနိဿဇ္ဇေယျ၊ သံဃာဒိသေသောတိ ဧတ္ထ သမနုဘာသနကမ္မပရိယောသာနေ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇန္တဿ သံဃာဒိသေသော။ သေသံ ဥတ္တာနပဒတ္ထမေဝ။

ရာဇဂဟေ ဒေဝဒတ္တံ အာရဗ္ဘ သံဃဘေဒါယ ပရက္ကမနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ သမနုဘာသနကမ္မေ ကရိယမာနေ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇန္တဿ ဉတ္တိပရိယောသာနေ ဒုက္ကဋံ၊ ဒွီဟိ ကမ္မဝါစာဟိ ဒွေ ထုလ္လစ္စယာ၊ "ယဿ နက္ခမတိ၊ သော ဘာသေယျာ"တိ ဧဝံ **ယျ**-ကာရပတ္တာယ တတိယကမ္မဝါစာယ တဉ္စ ဒုက္ကဋံ တေ စ ထုလ္လစ္စယာ ပဋိပ္ပဿမ္ဘန္တိ၊ သံဃာဒိသေသောယေဝ[1] တိဋ္ဌတိ။ အသမနုဘာသိယမာနဿ စ ပဋိနိဿဇ္ဇန္တဿ စ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ သီလဝိပတ္တိ၊ ဘေဒါယ ပရက္ကမနံ, ဓမ္မကမ္မေန သမနုဘာသနံ, ကမ္မဝါစာပရိယောသာနံ, အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇနန္တိ ဣမာနေတ္ထ စတ္တာရိ အင်္ဂါနိ။ သမနုဘာသနသမုဋ္ဌာနံ၊ အကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ၊ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

သံဃဘေဒသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၁-ဘေဒါနုဝတ္တကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဧကာဒသမေ **တဿေဝ ခေါ ပနာ**တိ ယော သံဃဘေဒါယ ပရက္ကမတိ၊ တဿေဝ။ **အနုဝတ္တကာ**တိ တဿ ဒိဋ္ဌိံ ခန္တိံ ရုစိံ ဂဟဏေန အနုပဋိပဇ္ဇနကာ။ ဝဂ္ဂံ အသာမဂ္ဂိပက္ခိယဝစနံ ဝဒန္တီတိ **ဝဂ္ဂဝါဒကာ**။ ယသ္မာ ပန တိဏ္ဏံ ဥဒ္ဓံ ကမ္မာရဟာ န ဟောန္တိ။ န ဟိ သံဃော သံဃဿ ကမ္မံ ကရောတိ၊ တသ္မာ "ဧကော ဝါ ဒွေ ဝါ တယော ဝါ"တိ ဝုတ္တံ။ **ဇာနာတိ နော**တိ အမှာကံ ဆန္ဒာဒီနိ ဇာနာတိ။ **ဘာသတီ**တိ "ဧဝံ ကရောမာ"တိ အမှေဟိ သဒ္ဓိံ ဘာသတိ။ **အမှာကမ္ပေတံ ခမတီ**တိ ယံ သော ကရောတိ၊ ဧတံ အမှာကမ္ပိ ရုစ္စတိ။ **သမေတာယသ္မန္တာနံ သံဃေနာ**တိ အာယသ္မန္တာနံ စိတ္တံ သံဃေန သဒ္ဓိံ သမေတု သမာဂစ္ဆတု၊ ဧကီဘာဝံ ဂစ္ဆတူတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သေသံ ပဒတ္ထတော ဥတ္တာနမေဝ။ ဝိနိစ္ဆယကထာပေတ္ထ[2] ဒသမေ ဝုတ္တသဒိသာယေဝ။

အယံ ပန ဝိသေသော—ဣဒံ ရာဇဂဟေ သမ္ဗဟုလေ ဘိက္ခူ အာရဗ္ဘ ဒေဝဒတ္တဿ သံဃဘေဒါယ ပရက္ကမန္တဿ အနုဝတ္တနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ အင်္ဂေသု စ ယထာ တတ္ထ ပရက္ကမနံ၊ ဧဝံ ဣဓ အနုဝတ္တနံ ဒဋ္ဌဗ္ဗန္တိ။

ဘေဒါနုဝတ္တကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-သံဃာဒိသေသောယေဝ (သီ)
၂-စေတ္ထ (သျာ၊ ကံ)

ce paṭinissajjeyya, saṁghādisesoti ettha samanubhāsanakammapariyosāne appaṭinissajjantassa saṁghādiseso. Sesaṁ uttānapadatthameva.

Rājagahe Devadattaṁ ārabbha saṁghabhedāya parakkamanavatthusmiṁ paññattaṁ, sādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, samanubhāsanakamme kariyamāne appaṭinissajjantassa ñattipariyosāne dukkaṭaṁ, dvīhi kammavācāhi dve thullaccayā, "yassa nakkhamati, so bhāseyyā"ti evaṁ **yya**-kārapattāya tatiyakammavācāya tañca dukkaṭaṁ te ca thullaccayā paṭippassambhanti, saṁghādiseso yeva[1] tiṭṭhati. Asamanubhāsiyamānassa ca paṭinissajjantassa ca ummattakādīnañca anāpatti. Sīlavipatti, bhedāya parakkamanaṁ dhammakammena samanubhāsanaṁ kammavācāpariyosānaṁ appaṭinissajjananti imān'ettha cattāri aṅgāni. Samanubhāsanasamuṭṭhānaṁ, akiriyaṁ, saññāvimokkhaṁ, sacittakaṁ, lokavajjaṁ, kāyakammaṁ, vacīkammaṁ, akusalacittaṁ, dukkhavedananti.

Saṁghabhedasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

11. Bhedānuvattakasikkhāpadavaṇṇanā

Ekādasame **tass'eva kho panā**ti yo saṁghabhedāya parakkamati, tass'eva. **Anuvattakā**ti tassa diṭṭhiṁ khantiṁ ruciṁ gahaṇena anupaṭipajjanakā. Vaggaṁ asāmaggipakkhiyavacanaṁ vadantīti **vaggavādakā**. Yasmā pana tiṇṇaṁ uddhaṁ kammārahā na honti. Na hi saṁgho saṁghassa kammaṁ karoti, tasmā "eko vā dve vā tayo vā"ti vuttaṁ. **Jānāti no**ti amhākaṁ chandādīni jānāti. **Bhāsatī**ti "evaṁ karomā"ti amhehi saddhiṁ bhāsati. **Amhākamp'etaṁ khamatī**ti yaṁ so karoti, etaṁ amhākampi ruccati. **Samet'āyasmantānaṁ saṁghenā**ti āyasmantānaṁ cittaṁ saṁghena saddhiṁ sametu samāgacchatu, ekībhāvaṁ gacchatūti vuttaṁ hoti. Sesaṁ padatthato uttānameva. Vinicchayakathā p'ettha[2] dasame vuttasadisā yeva.

Ayaṁ pana viseso—idaṁ Rājagahe sambahule bhikkhū ārabbha Devadattassa saṁghabhedāya parakkamantassa anuvattanavatthusmiṁ paññattaṁ, aṅgesu ca yathā tattha parakkamanaṁ, evaṁ idha anuvattanaṁ daṭṭhabbanti.

Bhedānuvattakasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

1. Saṁghādisese yeva (Sī) 2. C'ettha (Syā, Kaṁ)

၁၂-ဒုဗ္ဗစသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဒွါဒသမေ **ဒုဗ္ဗစဇာတိကော**တိ ဒုဗ္ဗစသဘာဝေါ၊ ဝတ္တုံ အသက္ကု-ဏေယျောတိ အတ္ထော။ **ဥဒ္ဒေသပရိယာပန္နေသူ**တိ ဥဒ္ဒေသေ ပရိယာပန္နေသု အန္တောဂဓေသု[1]၊ "ယဿ သိယာ အာပတ္တိ၊ သော အာဝိကရေယျာ"တိ ဧဝံ သင်္ဂဟိတတ္တာ အန္တော ပါတိမောက္ခဿ ဝတ္တမာနေသူတိ အတ္ထော။ **သဟဓမ္မိကံ ဝုစ္စမာနော**တိ သဟဓမ္မိကေန ဝုစ္စမာနော၊ ကာရဏတ္ထေ စေတံ ဥပယောဂ-ဝစနံ။ ပဉ္စဟိ သဟဓမ္မိကေဟိ သိက္ခိတဗ္ဗတ္တာ, တေသံ ဝါ သန္တကတ္တာ "သဟ-ဓမ္မိက"န္တိ လဒ္ဓနာမေန ဗုဒ္ဓပညတ္တေန သိက္ခာပဒေန ဝုစ္စမာနောတိ အတ္ထော။ **ဝိရမထာယသ္မန္တော မမ ဝစနာယာ**တိ ယေန ဝစနေန မံ ဝဒထ၊ တတော မမ ဝစနတော ဝိရမထ၊ မာ မံ တံ ဝစနံ ဝဒထာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဝဒတု သဟ ဓမ္မေနာ**တိ သဟဓမ္မိကေန သိက္ခာပဒေန, သဟဓမ္မေန ဝါ အညေနပိ ပါသာဒိကဘာဝသံဝတ္တနိကေန[2] ဝစနေန ဝဒေတု။ **ယဒိဒ**န္တိ ဝုဒ္ဓိကာရဏ-ဒဿနတ္ထေ နိပါတော၊ တေန ယံ ဣဒံ အညမညဿ ဟိတဝစနံ, အာပတ္တိတော စ ဝုဋ္ဌာပနံ၊ တေန **အညမညဝစနေန အညမညဝုဋ္ဌာပနေန**။ ဧဝံ **သံဝဍ္ဎါဟိ တဿ ဘဂဝတော ပရိသာ**တိ ဧဝံ ပရိသာယ ဝုဒ္ဓိကာရဏံ ဒဿိတံ ဟောတိ။ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ ဝိနိစ္ဆယကထာပိ ဒသမေ ဝုတ္တသဒိသာယေဝ။

အယံ ပန ဝိသေသော—ဣဒံ ကောသမ္ဗိယံ ဆန္နတ္ထေရံ အာရဗ္ဘ အတ္တာနံ အဝစနီယကရဏဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ အင်္ဂေသု စ ယထာ တတ္ထ ပရက္ကမနံ၊ ဧဝံ ဣဓ အဝစနီယကရဏတာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာတိ။

ဒုဗ္ဗစသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၃-ကုလဒူသကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

တေရသမေ **ဂါမံ ဝါ နိဂမံ ဝါ**တိ ဧတ္ထ နဂရမ္ပိ ဂါမေ အန္တောဂဓမေဝ။ **ဥပနိဿာယ ဝိဟရတီ**တိ တတ္ထ ပဋိဗဒ္ဓစီဝရာဒိပစ္စယတာယ တံ နိဿာယ ဝသတိ။ ပုပ္ဖဒါနာဒီဟိ မနုဿာနံ သဒ္ဓံ ဝိနာသေန္တော ကုလာနိ ဒူသေတီတိ **ကုလဒူသကော**။ မာလာဝစ္ဆရောပနာဒယော ပါပကာ သမာစာရာ အဿာတိ **ပါပသမာစာရော**။ **သော ဘိက္ခူ**တိ သော ကုလဒူသကော ဘိက္ခု။ **အာယသ္မာ**

၁-အန္တောဂတေသု၊ (သီ) ၂-ပါသာဒိယသံဝတ္တနိကေန (သီ)

12. Dubbacasikkhāpadavaṇṇanā

Dvādasame **dubbacajātiko**ti dubbacasabhāvo, vattuṁ asakkuṇeyyoti attho. **Uddesapariyāpannesū**ti uddese pariyāpannesu antogadhesu[1], "yassa siyā āpatti, so āvikareyyā"ti evaṁ saṅgahitattā anto pātimokkhassa vattamānesūti attho. **Sahadhammikaṁ vuccamāno**ti sahadhammikena vuccamāno, kāraṇatthe c'etaṁ upayogavacanaṁ. Pañcahi sahadhammikehi sikkhitabbattā, tesaṁ vā santakattā "sahadhammikan"ti laddhanāmena Buddhapaññattena sikkhāpadena vuccamānoti attho. **Viramath'āyasmanto mama vacanāyā**ti yena vacanena maṁ vadatha, tato mama vacanato viramatha, mā maṁ taṁ vacanaṁ vadathāti vuttaṁ hoti. **Vadatu saha dhammenā**ti sahadhammikena sikkhāpadena, sahadhammena vā aññenapi pāsādikabhāvasaṁvattanikena[2] vacanena vadetu. **Yadidan**ti vuddhikāraṇadassanatthe nipāto, tena yaṁ idaṁ aññamaññassa hitavacanaṁ, āpattito ca vuṭṭhāpanaṁ, tena **aññamaññavacanena aññamaññavuṭṭhāpanena. Evaṁ saṁvaddhā hi tassa Bhagavato parisā**ti evaṁ parisāya vuddhikāraṇaṁ dassitaṁ hoti. Sesaṁ uttānatthameva. Vinicchayakathāpi dasame vuttasadisā yeva.

Ayaṁ pana viseso—idaṁ Kosambiyaṁ Channattheraṁ ārabbha attānaṁ avacanīyakaraṇavatthusmiṁ paññattaṁ aṅgesu ca yathā tattha parakkamanaṁ, evaṁ idha avacanīyakaraṇatā daṭṭhabbāti.

Dubbacasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

13. Kuladūsakasikkhāpadavaṇṇanā

Terasame **gāmaṁ vā nigamaṁ vā**ti ettha nagarampi gāme antogadhameva. **Upanissāya viharatī**ti tattha paṭibaddhacīvarādipaccayatāya taṁ nissāya vasati. Pupphadānādīhi manussānaṁ saddhaṁ vināsento kulāni dūsetīti **kuladūsako.** Mālāvaccharopanādayo pāpakā samācārā assāti **pāpasamācāro. So bhikkhū**ti so kuladūsako bhikkhu. **Āyasmā**

1. Antogatesu (Sī) 2. Pāsādiyasaṁvattanikena (Sī)

ခေါ ကုလဒူသကော။ ပ။ အလံ တေ ဣဓ ဝါသေနာတိ ဣမိနာဿ ပဗ္ဗာဇနီယကမ္မာရဟတံ ဒဿေတိ။ ပဗ္ဗာဇနီယကမ္မကတော ပနေသ ယသ္မိံ ဂါမေ ဝါ နိဂမေ ဝါ ကုလဒူသကကမ္မံ ကတံ၊ ယသ္မိံ စ ဝိဟာရေ ဝသတိ၊ နေဝ တသ္မိံ ဂါမေ ဝါ နိဂမေ ဝါ စရိတုံ လဘတိ၊ န ဝိဟာရေ ဝသိတုံ။ **ဧဝဉ္စ သော ဘိက္ခူ**တိဧတ္ထ **သော**တိ ပဗ္ဗာဇနီယကမ္မကတော အဓိပ္ပေတော။ ဆန္ဒေန ဂစ္ဆန္တီတိ **ဆန္ဒဂါမိနော၊** ဧသ နယော သေသေသု။ **သော ဘိက္ခူ**တိ သော "ဆန္ဒဂါမိနော"တိအာဒီနိ ဝဒမာနော။ တဿ ဝစနဿ ပဋိနိဿဂ္ဂါယ ဧဝံ ဝစနီယော၊ န ကုလဒူသနနိဝါရဏတ္ထာယ။ ကုလဒူသနကမ္မေန ဟိ သော အာပဇ္ဇိတဗ္ဗာ အာပတ္တိယော ပုဗ္ဗေဝ အာပန္နော၊ ဧဝံ ပနဿ ဝိသုမ္ပိ သံဃမဇ္ဈေပိ ဝုစ္စမာနဿ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇတော အပရံ ဒုက္ကဋံ။ **ဧဝဉ္စ သော**တိအာဒိ ဣတော ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တဉ္စ အဝုတ္တဉ္စ သဗ္ဗံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ ဝိနိစ္ဆယကထာပိ ဒသမေ ဝုတ္တ-သဒိသာယေဝ။

အယံ ပန ဝိသေသော—ဣဒံ သာဝတ္ထိယံ အဿဇိပုနဗ္ဗသုကေ ဘိက္ခူ အာရဗ္ဘ ဆန္ဒဂါမိတာဒီဟိ ပါပနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ အင်္ဂေသု စ ယထာ တတ္ထ ပရက္ကမနံ၊ ဧဝံ ဣဓ ဆန္ဒာဒီဟိ ပါပနံ ဒဋ္ဌဗ္ဗန္တိ။

ကုလဒူသကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

နိဂမနဝဏ္ဏနာ

ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ ခေါ။ ပ။ ဧဝမေတံ ဓာရယာမီတိဧတ္ထ ပဌမံ အာပတ္တိ ဧတေသန္တိ **ပဌမာပတ္တိကာ၊** ပဌမံ ဝီတိက္ကမက္ခဏေယေဝ အာပဇ္ဇိတဗ္ဗာတိ အတ္ထော။ ဣတရေ ပန ယထာ တတိယေ စ စတုတ္ထေ စ ဒိဝသေ ဟောတီတိ ဇရော "တတိယကော, စတုတ္ထကော"တိ ဝုစ္စတိ၊ ဧဝံ ယာဝတတိယေ သမနုဘာသန-ကမ္မေ ဟောန္တီတိ **ယာဝတတိယကာ**တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **ယာဝတီဟ**န္တိ ယတ္တကာနိ အဟာနိ။ **ဇာနံ ပဋိစ္ဆာဒေတီ**တိ ဇာနန္တော ပဋိစ္ဆာဒေတိ။ တတ္ထာယံ ပဋိစ္ဆာဒန-လက္ခဏဿ မာတိကာ—အာပတ္တိ စ ဟောတိ, အာပတ္တိသညီ စ၊ ပကတတ္တော စ ဟောတိ, ပကတတ္တသညီ စ၊ အနန္တရာယိကော စ ဟောတိ, အနန္တရာယိကသညီ စ၊ ပဟု စ ဟောတိ, ပဟုသညီ စ၊ ဆာဒေတုကာမော စ ဟောတိ, ဆာဒေတိ စာတိ။ တတ္ထ **အာပတ္တိ စ ဟောတိ, အာပတ္တိသညီ စာ**တိ ယံ အာပတ္တိံ အာပန္နော၊ သာ တေရသန္နံ အညတရာ ဟောတိ၊ သောပိ စ တတ္ထ ဝတ္ထုဝသေန ဝါ "ဣဒံ ဘိက္ခူနံ

kho kuladūsako -pa- **alaṁ te idha vāsenā**ti imināssa pabbājanīyakammārahataṁ dasseti. Pabbājanīyakammakato pan'esa yasmiṁ gāme vā nigame vā kuladūsakakammaṁ kataṁ, yasmiṁ ca vihāre vasati, n'eva tasmiṁ gāme vā nigame vā carituṁ labhati, na vihāre vasituṁ. **Evañca so bhikkhū**ti ettha **soti** pabbājanīyakammakato adhippeto. Chandena gacchantīti **chandagāmino,** esa nayo sesesu. **So bhikkhū**ti so "chandagāmino"ti-ādīni vadamāno. Tassa vacanassa paṭinissaggāya evaṁ vacanīyo, na kuladūsananivāraṇatthāya. Kuladūsanakammena hi so āpajjitabbā āpattiyo pubb'eva āpanno, evaṁ pan'assa visumpi saṁghamajjhepi vuccamānassa appaṭinissajjato aparaṁ dukkaṭaṁ. **Evañca soti**-ādi ito pubbe vuttañca avuttañca sabbaṁ uttānatthameva. Vinicchayakathāpi dasame vuttasadisā yeva.

Ayaṁ pana viseso—idaṁ Sāvatthiyaṁ Assajipunabbasuke bhikkhū ārabbha chandagāmitādīhi pāpanavatthusmiṁ paññattaṁ, aṅgesu ca yathā tattha parakkamanaṁ, evaṁ, idha chandādīhi pāpanaṁ daṭṭhabbanti.

Kuladūsakasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

Nigamanavaṇṇanā

Uddiṭṭhā kho -pa- evametaṁ dhārayāmīti ettha paṭhamaṁ āpatti etesanti **paṭhamāpattikā,** paṭhamaṁ vītikkamanakkhaṇe yeva āpajjitabbāti attho. Itare pana yathā tatiye ca catutthe ca divase hotīti ettha "tatiyako, catutthako"ti vuccati, evaṁ yāvatatiye samanubhāsanakamme hontīti **yāvatatiyakā**ti veditabbā. **Yāvatīhan**ti yattakāni ahāni. **Jānaṁ paṭicchādetī**ti jānanto paṭicchādeti. Tatth'āyaṁ paṭicchādanalakkhaṇassa mātikā—āpatti ca hoti, āpattisaññī ca, pakatatto ca hoti, pakatattasaññī ca, anantarāyiko ca hoti, anantarāyikasaññī ca, pahu ca hoti, pahusaññī ca, chādetukāmo ca hoti, chādeti cāti. Tattha **āpatti ca hoti, āpattisaññī cā**ti yaṁ āpattiṁ āpanno, sā terasannaṁ aññatarā hoti, sopi ca tattha vatthuvasena vā "idaṁ bhikkhūnaṁ

န ဝဋ္ဋတီ”တိ နာမမတ္တဝသေန ဝါ “အယံ ဣတ္ထန္နာမာ အာပတ္တီ”တိ အာပတ္တိသညီယေဝ ဟုတွာ “န ဒါနိ နံ ကဿစိ အာရောစေဿာမီ”တိ ဧဝံ ဆာဒေတုကာမော ဓုရံ နိက္ခိပိတွာ အရုဏံ ဥဋ္ဌာပေတိ၊ ဆန္နာ ဟောတိ အာပတ္တိ။ သစေ ပနေတ္ထ အနာပတ္တိသညီ ဝါ ဟောတိ, အညာပတ္တိက္ခန္ဓသညီ ဝါ, ဝေမတိကော ဝါ၊ အစ္ဆန္နာဝ ဟောတိ။ **ပကတတ္တော**တိ အနုက္ခိတ္တော သမာနသံဝါသကော။ သော စေ ပကတတ္တသညီ ဟုတွာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဆာဒေတိ၊ ဆန္နာ ဟောတိ။ **အနန္တရာယိကော**တိ ယဿ ဒသသု ရာဇစောရအဂ္ဂိဥဒကမနုဿအမနုဿဝါဠသရီသပဇီဝိတဗြဟ္မစရိယန္တရာယေသု ဧကောပိ နတ္ထိ၊ သော စေ အနန္တရာယိကသညီ ဆာဒေတိ၊ ဆန္နာ ဟောတိ။ **ပဟူ**တိ ယော သက္ကောတိ ဘိက္ခုနော သန္တိကံ ဂန္တုံ စေဝ အာရောစေတုံ စ၊ သော စေ ပဟုသညီ ဟုတွာ ဆာဒေတိ၊ ဆန္နာ ဟောတိ။ **ဆာဒေတုကာမော စ ဟောတိ, ဆာဒေတိ စာ**တိဣဒံ ဥတ္တာနမေဝ။ သစေပိ ဟိ သော သဘာဂံ ဒိသွာ “အယံ မေ ဥပဇ္ဈာယော ဝါ အာစရိယော ဝါ”တိ လဇ္ဇာယ နာရောစေတိ၊ ဆန္နာဝ ဟောတိ။ ဥပဇ္ဈာယာဒိဘာဝေါ ဟိ ဣဓ အပ္ပမာဏံ၊ သဘာဂမတ္တမေဝ ပမာဏံ။ အယံ “ဇာနံ ပဋိစ္ဆာဒေတီ”တိပဒဿ သင်္ခေပတော အတ္ထဝိနိစ္ဆယော။

တာဝတီဟန္တိ တတ္တကာနိ အဟာနိ၊ ပဋိစ္ဆာဒိတဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ အာရောစိတဒိဝသော၊ တာဝ ဒိဝသပက္ခမာသသံဝစ္ဆရဝသေန ယတ္တကော ကာလော အတိက္ကန္တော၊ တတ္တကံ ကာလန္တိ အတ္ထော။ **အကာမာ ပရိဝတ္ထဗ္ဗ**န္တိ န ကာမေန န ဝသေန၊ အထ ခေါ အကာမေန အဝသေန ပရိဝါသံ သမာဒါယ ဝတ္ထဗ္ဗံ။ တတ္ထ ပဋိစ္ဆန္နပရိဝါသော သုဒ္ဓန္တပရိဝါသော သမောဓာနပရိဝါသော စာတိ တိဝိဓော ပရိဝါသော။ တတ္ထ **ပဋိစ္ဆန္နပရိဝါသော** တာဝ ယထာပဋိစ္ဆန္နာယ အာပတ္တိယာ ဒါတဗ္ဗော။ ကဿစိ ဟိ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာ အာပတ္တိ ဟောတိ၊ ကဿစိ ဒွီဟာဒိပ္ပဋိစ္ဆန္နာ။ ကဿစိ ဧကာ အာပတ္တိ ဟောတိ၊ ကဿစိ ဒွေ ဝါ တိဿော ဝါ တတုတ္တရိ ဝါ။ တသ္မာ ပဋိစ္ဆန္နပရိဝါသံ ဒေန္တေန ပဌမမေဝ ဝုတ္တနယေန ပဋိစ္ဆန္နဘာဝံ ဉတွာ တတော ပဋိစ္ဆန္နဒိဝသေ စ အာပတ္တိယော စ သလ္လက္ခေတွာ သစေ ဧကာ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာ ဟောတိ[၁]၊ “အဟံ ဘန္တေ ဧကံ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇိံ သဉ္စေတနိကံ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိံ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္န”န္တိ ဧဝံ ပရိဝါသံ ယာစာပေတွာ ခန္ဓကေ[၂] အာဂတနယေန ကမ္မဝါစံ ဝတွာ ပရိဝါသော ဒါတဗ္ဗော။ အထ ဒွီဟတီဟာဒိပ္ပဋိစ္ဆန္နာ

၁-အာပတ္တိ ဟောတိ (သျာ၊ ကံ) ၂-ဝိ ၄-၁၀၄-ပိဋ္ဌေ။

na vaṭṭatī”ti nāmamattavasena vā “ayaṁ itthannāmā āpattī”ti āpattisaññī yeva hutvā “na dāni naṁ kassaci ārocessāmī”ti evaṁ chādetukāmo’va dhuraṁ nikkhipitvā aruṇaṁ uṭṭhāpeti, channā hoti āpatti. Sace pan’ettha anāpattisaññī vā hoti, aññāpattikkhandhasaññī vā, vematiko vā, acchannā’va hoti. **Pakatatto**ti anukkhitto samānasaṁvāsako. So ce pakatattasaññī hutvā vuttanayen’eva chādeti, channā hoti. **Anantarāyiko**ti yassa dasasu rājacora-aggi-udakamanussa-amanussavāḷasarīsapajīvitabrahmacariyantarāyesu ekopi n’atthi, so ce anantarāyikasaññī chādeti, channā hoti. **Pahū**ti yo sakkoti bhikkhuno santikaṁ gantuṁ c’eva ārocetuṁ ca, so ce pahusaññī hutvā chādeti, channā hoti. **Chādetukāmo ca hoti, chādeti cā**ti idaṁ uttānameva. Sacepi hi so sabhāgaṁ disvā “ayaṁ me upajjhāyo vā ācariyo vā”ti lajjāya n’āroceti, channā’va hoti. Upajjhāyādibhāvo hi idha appamāṇaṁ, sabhāgamattameva pamāṇaṁ. Ayaṁ “jānaṁ paṭicchādetī”tipadassa saṅkhepato atthavinicchayo.

Tāvatīhanti tattakāni ahāni, paṭicchāditadivasato paṭṭhāya yāva ārocitadivaso, tāya divasapakkhamāsasaṁvaccharavasena yattako kālo atikkanto, tattakaṁ kālanti attho. **Akāmā parivatthabban**ti na kāmena na vasena, atha kho akāmena avasena parivāsaṁ samādāya vatthabbaṁ. Tattha paṭicchannaparivāso suddhantaparivāso samodhānaparivāso cāti tividho parivāso. Tattha **paṭicchannaparivāso** tāva yathāpaṭicchannāya āpattiyā dātabbo. Kassaci hi ekāhappaṭicchannā āpatti hoti, kassaci dvīhādippaṭicchannā. Kassaci ekā āpatti hoti, kassaci dve vā tisso vā taduttari vā. Tasmā paṭicchannaparivāsaṁ dentena paṭhamameva vuttanayena paṭicchannabhāvaṁ ñatvā tato paṭicchannadivase ca āpattiyo ca sallakkhetvā sace ekā ekāhappaṭicchannā hoti[1], “ahaṁ bhante ekaṁ āpattiṁ āpajjiṁ sañcetanikaṁ sukkavissaṭṭhiṁ ekāhappaṭicchannan”ti evaṁ parivāsaṁ yācāpetvā Khandhake[2] āgatanayena kammavācaṁ vatvā parivāso dātabbo. Atha dvīhatīhādippaṭicchannā

1. Āpatti hoti (Syā, Kaṁ) 2. Vi 4. 104 piṭṭhe.

ဟောတိ၊ ဒွီဟပ္ပဋိစ္ဆန္နံ တီဟပ္ပဋိစ္ဆန္နံ စတူဟပ္ပဋိစ္ဆန္နံ ပဉ္စာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နံ။ ပ။ စုဒ္ဒသာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နန္တိ ဧဝံ ယာဝ စုဒ္ဒသဒိဝသာနိ ဒိဝသဝသေန ယောဇေတွာ ကာတဗ္ဗာ၊ ပဉ္စဒသဒိဝသပ္ပဋိစ္ဆန္နာယံ “ပက္ခပ္ပဋိစ္ဆန္န”န္တိ ယောဇေတွာ ကာတဗ္ဗာ။ တတော ယာဝ ဧကူနတိံသတိမော ဒိဝသော၊ တာဝ “အတိရေကပက္ခပ္ပဋိစ္ဆန္န”န္တိ၊ တတော မာသပ္ပဋိစ္ဆန္နံ အတိရေကမာသပ္ပဋိစ္ဆန္နံ ဒွေမာသပ္ပဋိစ္ဆန္နံ အတိရေကဒွေမာသပ္ပဋိစ္ဆန္နံ တေမာသပ္ပဋိစ္ဆန္နံ။ ပ။ အတိရေကဧကာဒသမာသပ္ပဋိစ္ဆန္နန္တိ ဧဝံ ယောဇေတွာ ကာတဗ္ဗာ။ သံဝစ္ဆရေ ပုဏ္ဏေ “ဧကသံဝစ္ဆရပ္ပဋိစ္ဆန္န”န္တိ၊ တတော ပရံ အတိရေကသံဝစ္ဆရံ ဒွေသံဝစ္ဆရံ ဧဝံ ယာဝ သဋ္ဌိသံဝစ္ဆရအတိရေကသဋ္ဌိသံဝစ္ဆရပ္ပဋိစ္ဆန္နန္တိ၊ တတော ဝါ ဘိယျောပိ ဝတွာ ယောဇေတွာ ကာတဗ္ဗာ။

သစေ ပန ဒွေ တိဿော တဒုတ္တရိ ဝါ အာပတ္တိယော ဟောန္တိ၊ ယထာ “ဧကံ အာပတ္တိ”န္တိ ဝုတ္တံ၊ ဧဝံ “ဒွေ အာပတ္တိယော, တိဿော အာပတ္တိယော”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ တတော ပရံ ပန သတံ ဝါ ဟောတု, သဟဿံ ဝါ၊ “သမ္ဗဟုလာ”တိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ နာနာဝတ္ထုကာသုပိ “အဟံ ဘန္တေ သမ္ဗဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ ဧကံ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိံ ဧကံ ကာယသံသဂ္ဂံ ဧကံ ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစံ ဧကံ အတ္တကာမံ ဧကံ သဉ္စရိတ္တံ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော”တိ ဧဝံ ဂဏနဝသေန ဝါ, “အဟံ ဘန္တေ သမ္ဗဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ နာနာဝတ္ထုကာယော ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော”တိ ဧဝံ ဝတ္ထုကိတ္တနဝသေန ဝါ, “အဟံ ဘန္တေ သမ္ဗဟုလာ သံဃာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော”တိ ဧဝံ နာမမတ္တဝသေန ဝါ ယောဇေတွာ ကာတဗ္ဗာ။ တတ္ထ **နာမံ** ဒုဝိဓံ သဇာတိသာဓာရဏံ သဗ္ဗသာဓာရဏဉ္စ၊ တတ္ထ သံဃာဒိသေသောတိ **သဇာတိသာဓာရဏံ၊** အာပတ္တီတိ **သဗ္ဗသာဓာရဏံ၊** တသ္မာ “သမ္ဗဟုလာ အာပတ္တိယော အာပဇ္ဇိံ ဧကာဟပ္ပဋိစ္ဆန္နာယော”တိ ဧဝံ သဗ္ဗသာဓာရဏနာမဝသေနာပိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဣဒဉ္စ ပရိဝါသာဒိဝိနယကမ္မံ ဝတ္ထုဝသေန ဂေါတ္တဝသေန နာမဝသေန အာပတ္တိဝသေန စ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ တတ္ထ သုက္ကဝိဿဋ္ဌီတိ **ဝတ္ထု စေဝ ဂေါတ္တဉ္စ၊** သံဃာဒိသေသောတိ **နာမဉ္စေဝ အာပတ္တိ** စ၊ တတ္ထ “သုက္ကဝိဿဋ္ဌိံ ကာယသံသဂ္ဂ”န္တိအာဒိဝစနေနာပိ “နာနာဝတ္ထုကာယော”တိဝစနေနာပိ ဝတ္ထု စေဝ ဂေါတ္တဉ္စ ဂဟိတံ ဟောတိ၊ “သံဃာဒိသေသော”တိဝစနေနာပိ “အာပတ္တိယော”တိဝစနေနာပိ နာမဉ္စေဝ အာပတ္တိ စ ဂဟိတာ ဟောတိ၊ တသ္မာ ဧတေသု ယဿ ကဿစိ ဝသေန ကမ္မဝါစာ ကာတဗ္ဗာ။

hoti, dvīhappaṭicchannaṁ tīhappaṭicchannaṁ catūhappaṭicchannaṁ pañcāhappaṭicchannaṁ -pa- cuddasāhappaṭicchannanti evaṁ yāva cuddasadivasāni divasavasena yojanā kātabbā, pañcadasadivasappaṭicchannāyaṁ “pakkhappaṭicchannan”ti yojanā kātabbā. Tato yāva ekūnatiṁsatimo divaso, tāva “atirekapakkhappaṭicchannan”ti, tato māsappaṭicchannaṁ atirekamāsappaṭicchannaṁ dvemāsappaṭicchannaṁ atirekadvemāsappaṭicchannaṁ temāsappaṭicchannaṁ -pa- atireka-ekādasamāsappaṭicchannanti evaṁ yojanā kātabbā. Saṁvacchare puṇṇe “ekasaṁvaccharappaṭicchannan”ti, tato paraṁ atirekasaṁvaccharaṁ dvesaṁvaccharaṁ evaṁ yāva saṭṭhisaṁvacchara-atirekasaṭṭhisaṁvaccharappaṭicchannanti, tato vā bhiyyopi vatvā yojanā kātabbā.

Sace pana dve tisso taduttari vā āpattiyo honti, yathā “ekaṁ āpattin”ti vuttaṁ, evaṁ “dve āpattiyo, tisso āpattiyo”ti vattabbaṁ. Tato paraṁ pana sataṁ vā hotu, sahassaṁ vā, “sambahulā”ti vattuṁ vaṭṭati. Nānāvatthukāsupi “ahaṁ bhante sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ ekaṁ sukkavissaṭṭhiṁ ekaṁ kāyasaṁsaggaṁ ekaṁ duṭṭhullavācaṁ ekaṁ attakāmaṁ ekaṁ sañcarittaṁ ekāhappaṭicchannāyo”ti evaṁ gaṇanavasena vā, “ahaṁ bhante sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ nānāvatthukāyo ekāhappaṭicchannāyo”ti evaṁ vatthukittanavasena vā, “ahaṁ bhante sambahulā saṁghādisesā āpattiyo āpajjiṁ ekāhappaṭicchannāyo”ti evaṁ nāmamattavasena vā yojanā kātabbā. Tattha **nāmaṁ** duvidhaṁ sajātisādhāraṇaṁ sabbasādhāraṇañca. Tattha saṁghādisesoti **sajātisādhāraṇaṁ,** āpattīti **sabbasādhāraṇaṁ,** tasmā “sambahulā āpattiyo āpajjiṁ ekāhappaṭicchannāyo”ti evaṁ sabbasādhāraṇanāmavasen’āpi vattuṁ vaṭṭati. Idañhi parivāsādivinayakammaṁ vatthuvasena gottavasena nāmavasena āpattivasena ca kātuṁ vaṭṭati yeva. Tattha sukkavissaṭṭhīti **vatthu** c’eva **gottañca**, saṁghādisesoti **nāmañc**’eva **āpatti** ca, tattha “sukkavissaṭṭhiṁ kāyasaṁsaggan”ti-ādivacanen’āpi “nānāvatthukāyo”tivacanen’āpi vatthu c’eva gottañca gahitaṁ hoti, “saṁghādiseso”tivacanen’āpi “āpattiyo”tivacanen’āpi nāmañc’eva āpatti ca gahitā hoti, tasmā etesu yassa kassaci vasena kammavācā kātabbā.

ကမ္မဝါစာပရိယောသာနေ စ သစေ အပ္ပဘိက္ခုကော အာဝါသော ဟောတိ၊ သက္ကာ ရတ္တိစ္ဆေဒံ အနာပဇ္ဇန္တေန ဝသိတုံ၊ တတ္ထေဝ “ပရိဝါသံ သမာဒိယာမိ၊ ဝတ္တံ သမာဒိယာမီ”တိ တိက္ခတ္တုံ ဝတ္တံ သမာဒါတဗ္ဗံ၊ သမာဒိယိတွာ တတ္ထေဝ သံဃဿ အာရောစေတွာ ပုန အာဂတာဂတာနံ ဘိက္ခူနံ အာရောစေန္တေန ဝတ္တဘေဒဉ္စ ရတ္တိစ္ဆေဒဉ္စ အကတွာ ပရိဝသိတဗ္ဗံ။ သစေ န သက္ကာ ဟောတိ ပရိဝါသံ သောဓေတုံ၊ နိက္ခိတ္တဝတ္တေန ဝသိတုကာမော ဟောတိ၊ တတ္ထေဝ သံဃမဇ္ဈေ, ဧကပုဂ္ဂလဿ ဝါ သန္တိကေ “ပရိဝါသံ နိက္ခိပါမိ၊ ဝတ္တံ နိက္ခိပါမီ”တိ ပရိဝါသော နိက္ခိပိတဗ္ဗော၊ ဧကပဒေနာပိ စေတ္ထ နိက္ခိတ္တော ဟောတိ ပရိဝါသော၊ ဒွီဟိ ပန သုနိက္ခိတ္တောယေဝ၊ သမာဒါနေပိ ဧသေဝ နယော။ နိက္ခိတ္တကာလတော ပဋ္ဌာယ ပကတတ္တဋ္ဌာနေ တိဋ္ဌတိ၊ အထာနေန ပစ္စူသ-သမယေ ဧကေန ဘိက္ခုနာ သဒ္ဓိံ ပရိက္ခိတ္တဿ ဝိဟာရဿ ပရိက္ခေပတော, အပရိက္ခိတ္တဿ ပရိက္ခေပါရဟဋ္ဌာနတော ဒွေ လေဍ္ဍုပါတေ အတိက္ကမိတွာ မဟာမဂ္ဂတော ဩက္ကမ္မ ဂုမ္ဗေန ဝါ ဝတိယာ ဝါ ပဋိစ္ဆန္နဋ္ဌာနေ နိသီဒိတွာ အန္တောအရုဏေယေဝ ဝတ္တံ သမာဒိယိတွာ အာရောစေတဗ္ဗံ။ ယမ္ပိ အညံ ဘိက္ခုံ ပဿတိ၊ တဿာပိ အာရောစေတဗ္ဗမေဝ။ အရုဏေ ဥဋ္ဌိတေ တဿ သန္တိကေ ဝတ္တံ နိက္ခိပိတွာ ဝိဟာရံ ဂန္တဗ္ဗံ။ သစေ သော ပုရေ အရုဏေ-ယေဝ ကေနစိ ကရဏီယေန ဂတော၊ ဝိဟာရံ ဂန္တွာ ယံ သဗ္ဗပဌမံ ဘိက္ခုံ ပဿတိ၊ တဿ အာရောစေတွာ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ။ ဧဝံ သလ္လက္ခေတွာ ယာဝ ရတ္တိယော ပူရေန္တိ၊ တာဝ ပရိဝတ္ထဗ္ဗံ၊ အယံ သင်္ခေပတော ပဋိစ္ဆန္န-ပရိဝါသဝိနိစ္ဆယော၊ ဝိတ္ထာရော ပန သမန္တပါသာဒိကာယ ဝိနယသံဝဏ္ဏနာယ[1] ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဣတရေသု ပန ဒွီသု “အာပတ္တိပရိယန္တံ န ဇာနာတိ၊ ရတ္တိပရိယန္တံ န ဇာနာတီ”တိ[2] ဣမသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိံ ခန္ဓကေ အနုညာတော **သုဒ္ဓန္တပရိဝါသော** နာမ၊ သော ဒုဝိဓော **စူဠသုဒ္ဓန္တော မဟာသုဒ္ဓန္တော**တိ၊ ဒုဝိဓောပိ စေသ ရတ္တိပရိစ္ဆေဒံ သကလံ ဝါ ဧကစ္စံ ဝါ[3] အဇာနန္တဿ စ အဿရန္တဿ စ တတ္ထ ဝေမတိကဿ စ ဒါတဗ္ဗော။ အာပတ္တိပရိယန္တံ ပန “ဧတ္တိကာ အဟံ အာပတ္တိယော အာပန္နော”တိ ဇာနာတု ဝါ, မာ ဝါ၊ အကာရဏမေတံ။ တဿ ဒါနဝိဓိ ခန္ဓကေ[2] အာဂတော၊ ဝိနိစ္ဆယကထာ ပန ဝိတ္ထာရတော သမန္တပါသာဒိကာယံ[4] ဝုတ္တာ။ ဣတရော ပန **သမောဓာနပရိဝါသော** နာမ၊ သော တိဝိဓော ဟောတိ

၁-ဝိ-ဋ္ဌ ၄-၁၆-ပိဋ္ဌာဒိသု။ ၂-ဝိ ၄-၁၅၂-ပိဋ္ဌေ။
၃-ဧကဒေသံ ဝါ (သီ၊ သျာ၊ ကံ) ၄-ဝိ-ဋ္ဌ ၄-၂၅-ပိဋ္ဌေ။

Kammavācāpariyosāne ca sace appabhikkhuko āvāso hoti, sakkā ratticchedaṁ anāpajjantena vasituṁ, tatth'eva "parivāsaṁ samādiyāmi, vattaṁ samādiyāmī"ti tikkhattuṁ vattaṁ samādātabbaṁ, samādiyitvā tatth'eva saṁghassa ārocetvā puna āgatāgatānaṁ bhikkhūnaṁ ārocentena vattabhedañca ratticchedañca akatvā parivasitabbaṁ. Sace na sakkā hoti parivāsaṁ sodhetuṁ, nikkhittavattena vasitukāmo hoti, tatth'eva saṁghamajjhe, ekapuggalassa vā santike "parivāsaṁ nikkhipāmi, vattaṁ nikkhipāmī"ti parivāso nikkhipitabbo, ekapaden'āpi c'ettha nikkhitto hoti parivāso, dvīhi pana sunikkhitto yeva, samādānepi es'eva nayo. Nikkhittakālato paṭṭhāya pakatattaṭṭhāne tiṭṭhati. Ath'ānena paccūsasamaye ekena bhikkhunā saddhiṁ parikkhittassa vihārassa parikkhepato, aparikkhittassa parikkhepārahaṭṭhānato dve leḍḍupāte atikkamitvā mahāmaggato okkamma gumbena vā vatiyā vā paṭicchannaṭṭhāne nisīditvā anto-aruṇe yeva vattaṁ samādiyitvā ārocetabbaṁ. Yampi aññaṁ bhikkhuṁ passati, tass'āpi ārocetabbameva. Aruṇe uṭṭhite tassa santike vattaṁ nikkhipitvā vihāraṁ gantabbaṁ. Sace so pure aruṇe yeva kenaci karaṇīyena gato, vihāraṁ gantvā yaṁ sabbapaṭhamaṁ bhikkhuṁ passati, tassa ārocetvā nikkhipitabbaṁ. Evaṁ sallakkhetvā yāva rattiyo pūrenti, tāva parivatthabbaṁ. Ayaṁ saṅkhepato paṭicchannaparivāsavinicchayo. Vitthāro pana Samantapāsādikāya Vinayasaṁvaṇṇanāya[1] vuttanayen'eva veditabbo.

Itaresu pana dvīsu "āpattipariyantaṁ na jānāti, rattipariyantaṁ na jānātī"ti[2] imasmiṁ vatthusmiṁ Khandhake anuññāto **suddhantaparivāso** nāma, so duvidho **cūḷasuddhanto mahāsuddhanto**ti. Duvidhopi c'esa rattiparicchedaṁ sakalaṁ vā ekaccaṁ vā[3] ajānantassa ca assarantassa ca tattha vematikassa ca dātabbo. Āpattipariyantaṁ pana "ettikā ahaṁ āpattiyo āpanno"ti jānātu vā, mā vā, akāraṇametaṁ. Tassa dānavidhi Khandhake[2] āgato, vinicchayakathā pana vitthārato Samantapāsādikāyaṁ[4] vuttā. Itaro pana **samodhānaparivāso** nāma, so tividho hoti

1. Vi-Ṭṭha 4. 16 piṭṭhādīsu.
2. Vi 4. 152 piṭṭhe.
3. Ekadesaṁ vā (Sī, Syā, Kaṁ)
4. Vi-Ṭṭha 4. 25 piṭṭhe.

ဩဓာနသမောဓာနော အဂ္ဃသမောဓာနော မိဿကသမောဓာနောတိ။ တတ္ထ **ဩဓာနသမောဓာနော** နာမ အန္တရာပတ္တိံ အာပဇ္ဇိတွာ ပဋိစ္ဆာဒေန္တဿ ပရိဝုတ္ထဒိဝသေ ဩဓုနိတွာ မက္ခေတွာ ပုရိမာယ အာပတ္တိယာ မူလဒိဝသပရိစ္ဆေဒေ ပစ္ဆာ အာပန္နံ အာပတ္တိံ သမောဒဟိတွာ ဒါတဗ္ဗပရိဝါသော ဝုစ္စတိ။ **အဂ္ဃသမောဓာနော** နာမ သမ္ဗဟုလာသု အာပတ္တီသု ယာ ဧကာ ဝါ ဒွေ ဝါ တိဿော ဝါ သမ္ဗဟုလာ ဝါ အာပတ္တိယော သဗ္ဗစိရပဋိစ္ဆန္နာယော၊ တာသံ အဂ္ဃေန သမောဓာယ တာသံ ရတ္တိပရိစ္ဆေဒဝသေန အဝသေသာနံ ဦနတရပဋိစ္ဆန္နာနံ အာပတ္တီနံ ဒါတဗ္ဗပရိဝါသော ဝုစ္စတိ။ **မိဿကသမောဓာနော** နာမ နာနာဝတ္ထုကာယော အာပတ္တိယော ဧကတော ကတွာ ဒါတဗ္ဗပရိဝါသော ဝုစ္စတိ၊ အယံ တိဝိဓေပိ သမောဓာနပရိဝါသေ သင်္ခေပကထာ၊ ဝိတ္ထာရော ပန သမန္တပါသာဒိကာယံ[1] ဝုတ္တော၊ ဣဒံ "ပရိဝတ္ထဗ္ဗ"န္တိ ပဒဿ ဝိနိစ္ဆယကထာမုခံ။

ဥတ္တရိ ဆာရတ္တန္တိ ပရိဝါသတော ဥတ္တရိ ဆ ရတ္တိယော။ **ဘိက္ခုမာနတ္တာယာ**တိ ဘိက္ခူနံ မာနနဘာဝါယ၊ အာရာဓနတ္ထာယာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗ**န္တိ ဝတ္တိတဗ္ဗံ။ ဘိက္ခုမာနတ္တဉ္စ ပနေတံ ပဋိစ္ဆန္နာပဋိစ္ဆန္နဝသေန ဒုဝိဓံ။ တတ္ထ ယဿ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာပတ္တိ ဟောတိ၊ တဿ ပရိဝါသံ အဒတွာ မာနတ္တမေဝ ဒါတဗ္ဗံ၊ ဣဒံ **အပ္ပဋိစ္ဆန္နမာနတ္တံ**။ ယဿ ပဋိစ္ဆန္နာ ဟောတိ၊ တဿ ပရိဝါသပရိယောသာနေ ဒါတဗ္ဗံ မာနတ္တံ **ပဋိစ္ဆန္နမာနတ္တ**န္တိ ဝုစ္စတိ၊ ဣဒံ ဣဓ အဓိပ္ပေတံ။ ဥဘိန္နမ္ပိ ပနေတေသံ ဒါနဝိဓိ ဝိနိစ္ဆယကထာ စ သမန္တပါသာဒိကာယံ[2] ဝုတ္တနယေန ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ အယံ ပနေတ္ထ သင်္ခေပေါ။ သစေ အယံ ဝတ္တံ နိက္ခိပိတွာ ပစ္စူသသမယေ သမာဒါတုံ ဂစ္ဆတိ၊ သဗ္ဗန္တိမေန ပရိစ္ဆေဒေန စတူဟိ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ ပရိဝါသေ ဝုတ္တပ္ပကာရံ ပဒေသံ ဂန္တွာ "မာနတ္တံ သမာဒိယာမိ၊ ဝတ္တံ သမာဒိယာမီ"တိ သမာဒိယိတွာ နေသံ အာရောစေတွာ တတော တေသု ဂတေသု ဝါ အဂတေသု ဝါ ပုရိမနယေန ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။ **ယတ္ထ သိယာ ဝီသတိဂဏော**တိ ယတ္ထ ဝီသတိသံဃော ဂဏော အဿာတိ ဝီသတိဂဏော။ **တတြာ**တိ ယတြ သဗ္ဗန္တိမေန ပရိစ္ဆေဒေန ဝီသတိဂဏော ဘိက္ခုသံဃော အတ္ထိ၊ တတ္ထ။ **အဗ္ဘေတဗ္ဗော**တိ အဘိဧတဗ္ဗော၊ သမ္ပဋိစ္ဆိတဗ္ဗော၊ အဗ္ဘာနကမ္မဝသေန ဩသာရေတဗ္ဗောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အဝှါတဗ္ဗောတိ ဝါ အတ္ထော။ အဗ္ဘာနကမ္မံ ပန ပါဠိဝသေန ခန္ဓကေ[3] ဝိနိစ္ဆယဝသေန သမန္တပါသာဒိကာယံ ဝုတ္တံ။ **အနဗ္ဘိတော**တိ န အဗ္ဘိတော အသမ္ပဋိစ္ဆိတော၊ အကတဗ္ဘာနကမ္မောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အနဝှါတောတိ ဝါ အတ္ထော။ **တေ စ ဘိက္ခူ ဂါရယှာ**တိ ယေ ဦနဘာဝံ

၁-ဝိ-ဋ္ဌ ၄-၂၆-ပိဋ္ဌေ။
၂-ဝိ-ဋ္ဌ ၄-၂၀-ပိဋ္ဌေ။
၃-ဝိ ၄-၁၀၆-ပိဋ္ဌေ။

odhānasamodhāno agghasamodhāno missakasamodhānoti. Tattha **odhānasamodhāno** nāma antarāpattiṁ āpajjitvā paṭicchādentassa parivutthadivase odhunitvā makkhetvā purimāya āpattiyā mūladivasaparicchede pacchā āpannaṁ āpattiṁ samodahitvā dātabbaparivāso vuccati. **Agghasamodhāno** nāma sambahulāsu āpattīsu yā ekā vā dve vā tisso vā sambahulā vā āpattiyo sabbacirappaṭicchannāyo, tāsaṁ agghena samodhāya tāsaṁ rattiparicchedavasena avasesānaṁ ūnatarappaṭicchannānaṁ āpattīnaṁ dātabbaparivāso vuccati. **Missakasamodhāno** nāma nānāvatthukāyo āpattiyo ekato katvā dātabbaparivāso vuccati. Ayaṁ tividhepi samodhānaparivāse saṅkhepakathā, vitthāro pana Samantapāsādikāyaṁ[1] vutto. Idaṁ "parivatthabban"ti padassa vinicchayakathāmukhaṁ.

Uttari chārattanti parivāsato uttari cha rattiyo. **Bhikkhumānattāyā**ti bhikkhūnaṁ mānabhāvāya, ārādhanatthāyāti vuttaṁ hoti. **Paṭipajjitabban**ti vattitabbaṁ. Bhikkhumānattañca pan'etaṁ paṭicchann'āpaṭicchannavasena duvidhaṁ. Tattha yassa appaṭicchannāpatti hoti, tassa parivāsaṁ adatvā mānattameva dātabbaṁ, idaṁ **appaṭicchannamānattaṁ.** Yassa paṭicchannā hoti, tassa parivāsapariyosāne dātabbaṁ mānattaṁ **paṭicchannamānattan**ti vuccati, idaṁ idha adhippetaṁ. Ubhinnampi pan'etesaṁ dānavidhi vinicchayakathā ca Samantapāsādikāyaṁ[2] vuttanayena veditabbā. Ayaṁ pan'ettha saṅkhepo. Sace ayaṁ vattaṁ nikkhipitvā paccūsasamaye samādātuṁ gacchati, sabbantimena paricchedena catūhi bhikkhūhi saddhiṁ parivāse vuttappakāraṁ padesaṁ gantvā "mānattaṁ samādiyāmi, vattaṁ samādiyāmī"ti samādiyitvā nesaṁ ārocetvā tato tesu gatesu vā agatesu vā purimanayena paṭipajjitabbaṁ. **Yattha siyā vīsatigaṇo**ti ettha vīsatisaṁgho gaṇo assāti vīsatigaṇo. **Tatrā**ti yatra sabbantimena paricchedena vīsatigaṇo bhikkhusaṁgho atthi, tattha. **Abbhetabbo**ti abhi-etabbo, sampaṭicchitabbo, abbhānakammavasena osāretabboti vuttaṁ hoti. Avhātabboti vā attho. Abbhānakammaṁ pana Pāḷivasena Khandhake[3] vinicchayavasena Samantapāsādikāyaṁ vuttaṁ. **Anabbhito**ti na abbhito asampaṭicchito, akatabbhānakammoti vuttaṁ hoti. Anavhātoti vā attho. **Te ca bhikkhū gārayhā**ti ye ūnabhāvaṁ

1. Vi-Ṭṭha 4. 26 piṭṭhe. 2. Vi-Ṭṭha 4. 28 piṭṭhe. 3. Vi 4. 106 piṭṭhe.

ဥတွာ အဇ္ဈောတ္ထရန္တိ၊ တေ ဘိက္ခူ စ ဂရဟိတဗ္ဗာ၊ သာတိသာရာ သဒေါသာ ဒုက္ကဋံ အာပဇ္ဇန္တီတိ အတ္ထော။ **အယံ တတ္ထ သာမီစီ**တိ အယံ တတ္ထ အနုဓမ္မတာ လောကုတ္တရဓမ္မံ အနုဂတာ ဩဝါဒါနုသာသနီ သာမီစိ ဓမ္မတာ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနယမေဝါတိ။

ကင်္ခါဝိတရဏိယာ ပါတိမောက္ခဝဏ္ဏနာယ

သံဃာဒိသေသဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ñatvā abbhanti, te bhikkhū ca garahitabbā, sātisārā sadosā dukkaṭaṁ āpajjantīti attho. **Ayaṁ tattha sāmīcī**ti ayaṁ tattha anudhammatā lokuttaradhammaṁ anugatā ovādānusāsanī sāmīci dhammatā. Sesamettha vuttanayamevāti.

Kaṅkhāvitaraṇiyā pātimokkhavaṇṇanāya

Saṁghādisesavaṇṇanā niṭṭhitā.

အနိယတကဏ္ဍ

၁-ပဌမာနိယတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

အနိယတုဒ္ဒေသေ **ဣမေ ခေါ ပနာ**တိအာဒိ ဝုတ္တနယမေဝ။ **မာတုဂါမေန**ာတိ တဒဟုဇာတာယပိ ဇီဝမာနကမနုဿိတ္ထိယာ။ **ဧကော ဧကာယာ**တိ ဧကော ဘိက္ခု မာတုဂါမသင်္ခါတာယ ဧကာယ ဣတ္ထိယာ သဒ္ဓိံ။ **ရဟော**တိ စက္ခုဿ ရဟော။ ကိဉ္စာပိ ပါဠိယံ[၁] သောတဿ ရဟော အာဂတော၊ စက္ခုဿေဝ ပန ရဟော "ရဟော"တိ ဣဓ အဓိပ္ပေတော။ သစေပိ ဟိ ပိဟိတကဝါဋဿ ဂဗ္ဘဿ ဒွါရေ နိသိန္နော ဝိညူ ပုရိသော ဟောတိ၊ နေဝ အနာပတ္တိံ ကရောတိ။ ယတ္ထ ပန သက္ကာ ဒဋ္ဌုံ၊ တာဒိသေ အန္တောဒွါဒသဟတ္ထေပိ ဩကာသေ နိသိန္နော သစက္ခုကောပိ ဝိက္ခိတ္တစိတ္တောပိ နိဒ္ဒါယန္တောပိ အနာပတ္တိံ ကရောတိ၊ သမီပေ ဌိတောပိ အန္ဓော န ကရောတိ၊ စက္ခုမာပိ နိပဇ္ဇိတွာ နိဒ္ဒါယန္တောပိ န ကရောတိ၊ ဣတ္ထီနံ ပန သတမ္ပိ န ကရောတိယေဝ၊ တေန ဝုတ္တံ "ရဟောတိ စက္ခုဿ ရဟော"တိ။ **ပဋိစ္ဆန္နေ အာသနေ**တိ ကုဋ္ဋာဒီဟိ ပဋိစ္ဆန္နောကာသေ။ **အလံကမ္မနိယေ**တိ ကမ္မက္ခမံ ကမ္မယောဂ္ဂန္တိ ကမ္မနိယံ၊ အလံ ပရိယတ္တံ ကမ္မနိယဘာဝါယာတိ အလံကမ္မနိယံ၊ တသ္မိံ အလံကမ္မနိယေ။ ယတ္ထ အဇ္ဈာစာရံ ကရောန္တာ သက္ကောန္တိ တံ ကမ္မံ ကာတုံ၊ တာဒိသေတိ အတ္ထော။ **နိသဇ္ဇံ ကပ္ပေယျာ**တိ နိသဇ္ဇံ ကရေယျ၊ နိသီဒေယျာတိ အတ္ထော။ ဧတ္ထ စ သယနမ္ပိ နိသဇ္ဇာယ ဧဝ သင်္ဂဟိတံ။ **သဒ္ဓေယျဝစသာ**တိ သဒ္ဓါတဗ္ဗဝစနာ၊ အရိယသာဝိကာတိ အတ္ထော။ **နိသဇ္ဇံ ဘိက္ခု ပဋိဇာနမာနော**တိ ကိဉ္စာပိ ဧဝရူပါ ဥပါသိကာ ဒိသွာ ဝဒတိ၊ အထ ခေါ ဘိက္ခု နိသဇ္ဇံ ပဋိဇာနမာနောဝ တိဏ္ဏံ ဓမ္မာနံ အညတရေန ကာရေတဗ္ဗော၊ န အပ္ပဋိဇာနမာနောတိ အတ္ထော။ **ယေန ဝါ သာ**တိ နိသဇ္ဇာဒီသု အာကာရေသု ယေန ဝါ အာကာရေန သဒ္ဓိံ မေထုနာဒီနိ အာရောပေတွာ သာ ဥပါသိကာ ဝဒေယျ၊ ပဋိဇာနမာနောဝ တေန သော ဘိက္ခု ကာရေတဗ္ဗော၊ ဧဝရူပါယပိ ဟိ ဥပါသိကာယ ဝစနမတ္တေန အာကာရေန န ကာရေတဗ္ဗောတိ အတ္ထော။ ကသ္မာ? ယသ္မာ ဒိဋ္ဌံ နာမ တထာပိ ဟောတိ, အညထာပီတိ။ **အယံ ဓမ္မော အနိယတော**တိ တိဏ္ဏံ အာပတ္တီနံ ယံ အာပတ္တိံ ဝါ ဝတ္ထုံ ဝါ ပဋိဇာနာတိ၊ တဿ ဝသေန ကာရေတဗ္ဗတာယ အနိယတော။

၁-ဝိ ၁-၂၇၇-ပိဋ္ဌေ။

Aniyatakaṇḍa

1. Paṭhamāniyatasikkhāpadavaṇṇanā

Aniyatuddese **ime kho panā**ti-ādi vuttanayameva. **Mātugāmenā**ti tadahujātāyapi jīvamānakamanussitthiyā. **Eko-ekāyā**ti eko bhikkhu mātugāmasaṅkhātāya ekāya itthiyā saddhiṁ. **Raho**ti cakkhussa raho. Kiñcāpi Pāḷiyaṁ[1] sotassa raho āgato, cakkhuss'eva pana raho "raho"ti idha adhippeto. Sacepi hi pihitakavāṭassa gabbhassa dvāre nisinno viññū puriso hoti, n'eva anāpattiṁ karoti. Yattha pana sakkā daṭṭhuṁ, tādise antodvādasahatthepi okāse nisinno sacakkhuko vikkhittacittopi niddāyantopi anāpattiṁ karoti, samīpe ṭhitopi andho na karoti, cakkhumāpi nipajjitvā niddāyantopi na karoti, itthīnaṁ pana satampi na karoti yeva, tena vuttaṁ "rahoti cakkhussa raho"ti. **Paṭicchanne āsane**ti kuṭṭādīhi paṭicchannokāse. **Alaṁkammaniye**ti kammakkhamaṁ kammayogganti kammaniyaṁ, alaṁ pariyattaṁ kammaniyabhāvāyāti alaṁkammaniyaṁ, tasmiṁ alaṁkammaniye. Yattha ajjhācāraṁ karontā sakkonti taṁ kammaṁ kātuṁ, tādiseti attho. **Nisajjaṁ kappeyyā**ti nisajjaṁ kareyya, nisīdeyyāti attho. Ettha ca sayanampi nisajjāya eva saṅgahitaṁ. **Saddheyyavacasā**ti saddhātabbavacanā, ariyasāvikāti attho. **Nisajjaṁ bhikkhu paṭijānamāno**ti kiñcāpi evarūpā upāsikā disvā vadati, atha kho bhikkhu nisajjaṁ paṭijānamāno'va tiṇṇaṁ dhammānaṁ aññatarena kāretabbo, na appaṭijānamānoti attho. **Yena vā sā**ti nisajjādīsu ākāresu yena vā ākārena saddhiṁ methunādīni āropetvā sā upāsikā vadeyya, paṭijānamāno'va tena so bhikkhu kāretabbo, evarūpāyapi hi upāsikāya vacanamattena ākārena na kāretabboti attho. Kasmā? Yasmā diṭṭhaṁ nāma tathāpi hoti, aññathā pīti. **Ayaṁ dhammo aniyato**ti tiṇṇaṁ āpattīnaṁ yaṁ āpattiṁ vā vatthuṁ vā paṭijānāti, tassa vasena kāretabbatāya aniyato.

---

1. Vi 1. 287 piṭṭhe.

သာဝတ္ထိယံ ဥဒါယိတ္ထေရံ အာရဗ္ဘ မာတုဂါမေန သဒ္ဓိံ ပဋိစ္ဆန္နေ အာသနေ နိသဇ္ဇကပ္ပနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ အသာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ မေထုနဓမ္မသန္နိဿိတကိလေသသင်္ခါတေန ရဟဿာဒေန မာတုဂါမဿ သန္တိကံ ဂန္တုကာမတာယ အက္ခိအဉ္ဇနာဒိတော ပဋ္ဌာယ သဗ္ဗပယောဂေသု ဒုက္ကဋံ။ ဂန္တွာ တသ္မိံ ဝါ နိသိန္နေ ဣတ္ထီ နိသီဒတု၊ တဿာ ဝါ နိသိန္နာယ သော နိသီဒတု၊ အပုဗ္ဗံ အစရိမံ ဝါ ဥဘော ဝါ နိသီဒန္တု၊ ဥဘိန္နံ နိသဇ္ဇာယ ပါစိတ္တိယံ။ သစေ ပန ကာယသံသဂ္ဂံ ဝါ မေထုနံ ဝါ သမာပဇ္ဇတိ၊ တေသံ ဝသေန ကာရေတဗ္ဗော။ နိပဇ္ဇနေပိ ဧသေဝ နယော။ ဝုတ္တပ္ပကာရေ ပုရိသေ နိပဇ္ဇိတွာ အနိဒ္ဒါယန္တေ အနန္ဓေ ဝိညူပုရိသေ ဥပစာရဂတေ သတိ, ဌိတဿ, အရဟောပေက္ခဿ, အညဝိဟိတဿ စ နိသဇ္ဇနပစ္စယာ အနာပတ္တိ။ ဥမ္မတ္တကာဒီနံ ပန တီဟိပိ အာပတ္တီဟိ အနာပတ္တိ။ သိယာ သီလဝိပတ္တိ၊ သိယာ အာစာရဝိပတ္တိ။ ယံ ပန အာပတ္တိံ ပဋိဇာနာတိ၊ တဿာ ဝသေန အင်္ဂဘေဒေါ ဉာတဗ္ဗော။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ပဌမပါရာဇိကသဒိသာနေဝါတိ။

ပဌမာနိယတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ဒုတိယာနိယတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဒုတိယေ ဣတ္ထီပိ ပုရိသောပိ ယော ကောစိ ဝိညူ အနန္ဓော အဗဓိရော အန္တော-ဒွါဒသဟတ္ထေ ဩကာသေ ဌိတော ဝါ နိသိန္နော ဝါ ဝိက္ခိတ္တောပိ[1] နိဒ္ဒါယန္တောပိ အနာပတ္တိံ ကရောတိ။ ဗဓိရော ပန စက္ခုမာပိ, အန္ဓော ဝါ အဗဓိရောပိ န ကရောတိ။ ပါရာဇိကာပတ္တိဉ္စ ပရိဟာပေတွာ ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာပတ္တိ ဝုတ္တာတိ အယံ ဝိသေသော။ သေသံ ပုရိမနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ပနေတ္ထ အဒိန္နာဒါနသဒိသာနေဝါတိ။

ဒုတိယာနိယတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ ခေါတိအာဒိ သဗ္ဗတ္ထ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ကင်္ခါဝိတရဏိယာ ပါတိမောက္ခဝဏ္ဏနာယ

အနိယတဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-ဝိက္ခိတ္တစိတ္တောပိ (သျာ၊ ကံ)

Sāvatthiyaṁ Udāyittheraṁ ārabbha mātugāmena saddhiṁ vuttappakāre āsane nisajjakappanavatthusmiṁ paññattaṁ, asādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, methunadhammasannissitakilesasaṅkhātena rahassādena mātugāmassa santikaṁ gantukāmatāya akkhi-añjanādito paṭṭhāya sabbapayogesu dukkaṭaṁ. Gantvā tasmiṁ vā nisinne itthī nisīdatu, tassā vā nisinnāya so nisīdatu, apacchā apurimaṁ yeva ubho vā nisīdantu, ubhinnaṁ nisajjāya pācittiyaṁ. Sace pana kāyasaṁsaggaṁ vā methunaṁ vā samāpajjati, tesaṁ vasena kāretabbo. Nipajjanepi es'eva nayo. Vuttappakāre purise nipajjitvā aniddāyante anandhe viññupurise upacāragate sati, ṭhitassa, arahopekkhassa, aññavihitassa ca nisajjanapaccayā anāpatti. Ummattakādīnaṁ pana tīhipi āpattīhi anāpatti. Siyā sīlavipatti, siyā ācāravipatti. Yaṁ pana āpattiṁ paṭijānāti, tassā vasena aṅgabhedo ñātabbo. Samuṭṭhānādīni paṭhamapārājikasadisānevāti.

Paṭhamāniyatasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

2. Dutiyāniyatasikkhāpadavaṇṇanā

Dutiye itthīpi purisopi yo koci viññū anandho abadhiro antodvādasahatthe okāse ṭhito vā nisinno vā vikkhitto pi[1] niddāyantopi anāpattiṁ karoti. Badhiro pana cakkhumāpi, andho vā abadhiropi na karoti. Pārājikāpattiñca parihāpetvā duṭṭhullavācāpatti vuttāti ayaṁ viseso. Sesaṁ purimanayen'eva veditabbaṁ. Samuṭṭhānādīni pan'ettha adinnādānasadisān'evāti.

Dutiyāniyatasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

Udditthā khoti-ādi sabbattha vuttanayen'eva veditabbaṁ.

Kaṅkhāvitaraṇiyā pātimokkhavaṇṇanāya

Aniyatavaṇṇanā niṭṭhitā.

1. Vikkhittacittopi (Syā, Kaṁ)

နိဿဂ္ဂိယကဏ္ဍ

ဣတော ပရံ ပန **ဣမေ ခေါ ပနာ**တိအာဒိ သဗ္ဗတ္ထ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၁-စီဝရဝဂ္ဂ ၁-ကထိနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

နိဿဂ္ဂိယေသု ပန စီဝရဝဂ္ဂဿ တာဝ ပဌမသိက္ခာပဒေ **နိဋ္ဌိတစီဝရသ္မိံ**န္တိ သူစိကမ္မပရိယောသာနေန ဝါ, "နဋ္ဌံ ဝါ ဝိနဋ္ဌံ ဝါ ဒဍ္ဎံ ဝါ စီဝရာသာ ဝါ ဥပစ္ဆိန္နာ"တိ[၁] ဣမေသု ဝါ ယေန ကေနစိ အာကာရေန နိဋ္ဌိတေ စီဝရသ္မိံ၊ စီဝရဿ ကရဏပလိဗောဓေ ဥပစ္ဆိန္နေတိ အတ္ထော။ အတ္ထတကထိနဿ ဟိ ဘိက္ခုနော ယာဝ ဣမေဟာကာရေဟိ စီဝရပလိဗောဓော န ဆိဇ္ဇတိ၊ တာဝ ကထိနာနိသံသံ လဘတိ။ **ဥဗ္ဘတသ္မိံ ကထိနေ**တိ ယံ သံဃဿ ကထိနံ အတ္ထတံ၊ တသ္မိံ စ ဥဗ္ဘတေ။ တတြေဝံ သင်္ခေပတော ကထိနတ္ထာရော စ ဥဗ္ဘာရော စ ဝေဒိတဗ္ဗော။ အယံ ဟိ ကထိနတ္ထာရော နာမ ဘဂဝတာ ပုရိမဝဿံဝုဋ္ဌာနံ အနုညာတော၊ သော သဗ္ဗန္တိမေန ပရိစ္ဆေဒေန ပဉ္စန္နံ ဇနာနံ ဝဋ္ဋတိ၊ တသ္မာ ယတ္ထ စတ္တာရော ဝါ တယော ဝါ ဒွေ ဝါ ဧကော ဝါ ပုရိမဝဿံ ဥပဂတော၊ တတ္ထ ပစ္ဆိမဝဿူပဂတေ ဂဏပူရကေ ကတွာ အတ္ထရိတဗ္ဗံ၊ တေ စ ဂဏပူရကာဝ ဟောန္တိ၊ အာနိသံသေ န လဘန္တိ၊ တသ္မာ သစေ ပုရိမဝဿံဝုဋ္ဌာနံ ဂဟဋ္ဌပဗ္ဗဇိတေသု ယော ကောစိ ဓမ္မေန သမေန စီဝရံ ဒေတိ "ဣမိနာ ကထိနံ အတ္ထရထာ"တိ၊ တံ ခန္ဓကေ[၂] ဝုတ္တာယ ဉတ္တိဒုတိယကမ္မဝါစာယ ကထိနတ္ထာရာရဟဿ ဘိက္ခုနော ဒါတဗ္ဗံ။ တေန တဒဟေဝ ပဉ္စ ဝါ အတိရေကာနိ ဝါ ခဏ္ဍာနိ ဆိန္ဒိတွာ သံဃာဋိ ဝါ ဥတ္တရာသင်္ဂေါ ဝါ အန္တရဝါသကော ဝါ ကာတဗ္ဗော၊ သေသဘိက္ခူဟိပိ တဿ သဟာယေဟိ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ သစေ ကတစီဝရမေဝ[၃] ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ သုန္ဒရမေဝ။ အစ္ဆိန္နာသိဗ္ဗိတံ ပန န ဝဋ္ဋတိ။ တေန ဘိက္ခုနာ သစေ သံဃာဋိယာ အတ္ထရိတုကာမော ဟောတိ၊ ပေါရာဏိကံ သံဃာဋိံ ပစ္စုဒ္ဓရိတွာ နဝံ သံဃာဋိံ အဓိဋ္ဌဟိတွာ "ဣမာယ သံဃာဋိယာ ကထိနံ အတ္ထရာမီ"တိ အတ္ထရိတဗ္ဗံ။ ဥတ္တရာသင်္ဂအန္တရဝါသကေသုပိ ဧသေဝ နယော။ တတော တေန ပုရိမဝဿံဝုဋ္ဌေ အန္တောသီမာဂတေ ဘိက္ခူ ဥပသင်္ကမိတွာ "အတ္ထတံ ဘန္တေ သံဃဿ ကထိနံ၊ ဓမ္မိကော ကထိနတ္ထာရော၊ အနုမောဒထာ"တိ[၄] ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ထေရာနဉ္စ နဝါနဉ္စ ဗဟူနဉ္စ ကေသံ စ အနုရူပံ

၁-ဝိ ၁-၂၉၅-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၃-၃၅၂-ပိဋ္ဌေ။
၃-ကတမေဝ (သျာ၊ ကံ၊ က) ၄-ဝိ ၅-၃၀၉-ပိဋ္ဌေ။

Nissaggiyakaṇḍa

Ito paraṁ pana **ime kho panā**ti-ādi sabbattha vuttanayen'eva veditabbaṁ.

1. Cīvaravagga 1. Kathinasikkhāpadavaṇṇanā

Nissaggiyesu pana cīvaravaggassa tāva paṭhamasikkhāpade **niṭṭhitacīvarasmin**ti sūcikammapariyosānena vā, "naṭṭhaṁ vā vinaṭṭhaṁ vā daḍḍhaṁ vā cīvarāsā vā upacchinnā"ti[1] imesu vā yena kenaci ākārena niṭṭhite cīvarasmiṁ, cīvarassa karaṇapalibodhe upacchinneti attho. Atthatakathinassa hi bhikkhuno yāva imeh'ākārehi cīvarapalibodho na chijjati, tāva kathinānisaṁsaṁ labhati. **Ubbhatasmiṁ kathineti** yaṁ saṁghassa kathinaṁ atthataṁ, tasmiṁ ca ubbhate. Tatr'evaṁ saṅkhepato kathinatthāro ca ubbhāro ca veditabbo. Ayaṁ hi kathinatthāro nāma Bhagavatā purimavassaṁvuṭṭhānaṁ anuññāto, so sabbantimena paricchedena pañcannaṁ janānaṁ vaṭṭati, tasmā yattha cattāro vā tayo vā dve vā eko vā purimavassaṁ upagato, tattha pacchimavassūpagate gaṇapūrake katvā attharitabbaṁ, te ca gaṇapūrakā'va honti, ānisaṁse na labhanti, tasmā sace purimavassaṁvuṭṭhānaṁ gahaṭṭhapabbajitesu yo koci dhammena samena cīvaraṁ deti "iminā kathinaṁ attharathā"ti, taṁ Khandhake[2] vuttāya ñattidutiyakammavācāya kathinatthārārahassa bhikkhuno dātabbaṁ. Tena tadah'eva pañca vā atirekāni vā khaṇḍāni chinditvā saṁghāṭi vā uttarāsaṅgo vā antaravāsako vā kātabbo, sesabhikkhūhipi tassa sahāyehi bhavitabbaṁ. Sace katacīvarameva[3] uppajjati, sundarameva. Acchinnāsibbitaṁ pana na vaṭṭati. Tena bhikkhunā sace saṁghāṭiyā attharitukāmo hoti, porāṇikaṁ saṁghāṭiṁ paccuddharitvā navaṁ saṁghāṭiṁ adhiṭṭhahitvā "imāya saṁghāṭiyā kathinaṁ attharāmī"ti attharitabbaṁ. Uttarāsaṅga-antaravāsakesupi es'eva nayo. Tato tena purimavassaṁvuṭṭhe antosīmāgate bhikkhū upasaṅkamitvā "atthataṁ bhante saṁghassa kathinaṁ, dhammiko kathinatthāro, anumodathā"ti[4] vattabbaṁ. Therānañca navānañca bahūnañca ekassa ca anurūpaṁ

1. Vi 1. 295 piṭṭhe.
2. Vi 3. 352 piṭṭhe.
3. Katameva (Syā, Kaṁ, Ka)
4. Vi 5. 309 piṭṭhe.

သလ္လက္ခေတွာ ဝတ္တဗ္ဗံ။ တေဟိပိ "အတ္ထတံ ဘန္တေ သံဃဿ ကထိန"န္တိ ဝါ "အတ္ထတံ အာဝုသော သံဃဿ ကထိန"န္တိ ဝါ ဝတွာ "ဓမ္မိကော ကထိနတ္ထာရော၊ အနုမောဒါမ"တိ ဝါ "အနုမောဒါမီ"တိ ဝါ ဝတ္တဗ္ဗံ။ ပုရိမဝဿံဝုတ္ထေသုပိ ယေ အနုမောဒန္တိ၊ တေသံယေဝ အတ္ထတံ ဟောတိ ကထိနံ။ တေ တတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ကထိနဿုဗ္ဘာရာ အနာမန္တစာရော, အသမာဒါနစာရော, ယာဝဒတ္ထစီဝရံ, ဂဏဘောဇနံ, ယော စ တတ္ထ စီဝရုပ္ပါဒေါ၊ တသ္မိံ အာဝါသေ သံဃဿ ဥပ္ပန္နစီဝရဉ္စာတိ ဣမေ ပဉ္စာနိသံသေ လဘန္တိ၊ အယံ တာဝ ကထိနတ္ထာရော။ တံ ပနေတံ ကထိနံ "အဋ္ဌိမာ ဘိက္ခဝေ မာတိကာ ကထိနဿုဗ္ဘာရာယ ပက္ကမနန္တိကာ နိဋ္ဌာနန္တိကာ သန္နိဋ္ဌာနန္တိကာ နာသနန္တိကာ သဝနန္တိကာ အာသာဝစ္ဆေဒိကာ သီမာတိက္ကမနန္တိကာ သဟုဗ္ဘာရာ"တိ[၁] ဧဝံ ဝုတ္တာသု အဋ္ဌသု မာတိကာသု အညတရဝသေန ဥဗ္ဘရိယတိ၊ တတ္ထ ဝိတ္ထာရဝိနိစ္ဆယော သမန္တပါသာဒိကာယံ[၂] ဝုတ္တနယေန ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဣတိ "ဥဗ္ဘတသ္မိံ ကထိနေ"တိ ဣမိနာ သေသပလိဗောဓာဘာဝံ ဒဿေတိ။

ဒသာဟပရမန္တိ ဒသ အဟာနိ ပရမော ပရိစ္ဆေဒေါ အဿာတိ **ဒသာဟပရမော၊** တံ ဒသာဟပရမံ ကာလံ ဓာရေတဗ္ဗန္တိ အတ္ထော။ အဓိဋ္ဌိတဝိကပ္ပိတေသု အပရိယာပန္နတ္တာ အတိရေကံ စီဝရန္တိ **အတိရေကစီဝရံ၊** စီဝရံ နာမ ခေါမံ ကပ္ပါသိကံ ကောသေယျံ ကမ္ဗလံ သာဏံ ဘင်္ဂန္တိ ဧတေသံ ဝါ တဒနုလောမာနံ ဝါ အညတရံ အယမဿ ဇာတိ၊ ပမာဏတော ပန တံ ဝိကပ္ပနုပဂံ ပစ္ဆိမံ ဣဓ အဓိပ္ပေတံ။ ဝုတ္တဉ္ဟေတံ "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ အာယာမတော အဋ္ဌင်္ဂုလံ သုဂတင်္ဂုလေန စတုရင်္ဂုလဝိတ္ထတံ ပစ္ဆိမံ စီဝရံ ဝိကပ္ပေတု"န္တိ[၃]။ ယံ ပန ဝုတ္တံ "အဓိဋ္ဌိတဝိကပ္ပိတေသု အပရိယာပန္နတ္တာ"တိ၊ ဧတ္ထ "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ တိစီဝရံ အဓိဋ္ဌာတုံ န ဝိကပ္ပေတုံ၊ ဝဿိကသာဋိကံ ဝဿာနံ စာတုမာသံ အဓိဋ္ဌာတုံ တတော ပရံ ဝိကပ္ပေတုံ၊ နိသီဒနံ အဓိဋ္ဌာတုံ န ဝိကပ္ပေတုံ၊ ပစ္စတ္ထရဏံ အဓိဋ္ဌာတုံ န ဝိကပ္ပေတုံ၊ ကဏ္ဍုပ္ပဋိစ္ဆာဒိံ ယာဝ အာဗာဓာ အဓိဋ္ဌာတုံ တတော ပရံ ဝိကပ္ပေတုံ၊ မုခပုဉ္ဆနစောဠံ အဓိဋ္ဌာတုံ န ဝိကပ္ပေတုံ၊ ပရိက္ခာရစောဠံ အဓိဋ္ဌာတုံ န ဝိကပ္ပေတု"န္တိ[၄] ဣမိနာ နယေန အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗဝိကပ္ပေတဗ္ဗတာ ဇာနိတဗ္ဗာ။ တတ္ထ **တိစီဝရံ** အဓိဋ္ဌဟန္တေန ရဇိတွာ ကပ္ပဗိန္ဒုံ ဒတွာ ပမာဏယုတ္တမေဝ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ၊ တဿ ပမာဏံ ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒေန သုဂတစီဝရတော ဦနကံ ဝဋ္ဋတိ၊ လာမကပရိစ္ဆေဒေန[၅] သံဃာဋိယာ တာဝ

၁-ဝိ ၃-၃၅၃-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၃၉၃-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ဝိ ၃-၄၁၂-ပိဋ္ဌေ။
၄-ဝိ ၃-၄၁၁-ပိဋ္ဌေ။ ၅-ဩမကပရိစ္ဆေဒေန (သီ)

sallakkhetvā vattabbaṁ. Tehipi “atthataṁ bhante saṁghassa kathinan”ti vā “atthataṁ āvuso saṁghassa kathinan”ti vā vatvā “dhammiko kathinatthāro, anumodāmā”ti vā “anumodāmī”ti vā vattabbaṁ. Purimavassaṁvuṭṭhesupi ye anumodanti, tesaṁ yeva atthataṁ hoti kathinaṁ. Te tato paṭṭhāya yāva kathinassubbhārā anāmantacāro, asamādānacāro, yāvadatthacīvaraṁ, gaṇabhojanaṁ, yo ca tattha cīvaruppādo, tasmiṁ āvāse saṁghassa uppannacīvarañcāti ime pañcānisaṁse labhanti, ayaṁ tāva kathinatthāro. Taṁ pan’etaṁ kathinaṁ “aṭṭh’imā bhikkhave mātikā kathinass’ubbhārāya pakkamanantikā niṭṭhānantikā sanniṭṭhānantikā nāsanantikā savanantikā āsāvacchedikā sīmātikkamanantikā sahubbhārā”ti[1] evaṁ vuttāsu aṭṭhasu mātikāsu aññataravasena uddharīyati. Tattha vitthāravinicchayo Samantapāsādikāyaṁ[2] vuttanayena veditabbo. Iti “ubbhatasmiṁ kathine”ti iminā sesapalibodhābhāvaṁ dasseti.

Dasāhaparamanti dasa ahāni paramo paricchedo assāti **dasāhaparamo,** taṁ dasāhaparamaṁ kālaṁ dhāretabbanti attho. Adhiṭṭhitavikappitesu apariyāpannattā atirekaṁ cīvaranti **atirekacīvaraṁ,** cīvaraṁ nāma khomaṁ kappāsikaṁ koseyyaṁ kambalaṁ sāṇaṁ bhaṅganti etesaṁ vā tadanulomānaṁ vā aññataraṁ. Ayamassa jāti. Pamāṇato pana taṁ vikappanupagaṁ pacchimaṁ idha adhippetaṁ. Vuttañh’etaṁ “anujānāmi bhikkhave āyāmato aṭṭhaṅgulaṁ Sugataṅgulena caturaṅgulavitthataṁ pacchimaṁ cīvaraṁ vikappetun”ti[3]. Yaṁ pana vuttaṁ “adhiṭṭhitavikappitesu apariyāpannattā”ti, ettha “anujānāmi bhikkhave ticīvaraṁ adhiṭṭhātuṁ na vikappetuṁ, vassikasāṭikaṁ vassānaṁ catumāsaṁ adhiṭṭhātuṁ tato paraṁ vikappetuṁ, nisīdanaṁ adhiṭṭhātuṁ na vikappetuṁ, paccattharaṇaṁ adhiṭṭhātuṁ na vikappetuṁ, kaṇḍuppaṭicchādiṁ yāva ābādhā adhiṭṭhātuṁ tato paraṁ vikappetuṁ, mukhapuñchanacoḷakaṁ adhiṭṭhātuṁ na vikappetuṁ, parikkhāracoḷaṁ adhiṭṭhātuṁ na vikappetun”ti[4] iminā nayena adhiṭṭhātabbavikappetabbatā jānitabbā. Tattha **ticīvaraṁ** adhiṭṭhahantena rajitvā kappabinduṁ datvā pamāṇayuttameva adhiṭṭhātabbaṁ, tassa pamāṇaṁ ukkaṭṭhaparicchedena Sugatacīvarato ūnakaṁ vaṭṭati, lāmakaparicchedena[5] saṁghāṭiyā tāva

1. Vi 3. 353 piṭṭhe. 2. Vi-Ṭṭha 3. 393 piṭṭhe. 3. Vi 3. 412 piṭṭhe.
4. Vi 3. 411 piṭṭhe. 5. Omakaparicchedena (Sī)

ဥတ္တရာသင်္ဂဿ စ ဒီဃတော မုဋ္ဌိပဉ္စကံ၊ တိရိယံ မုဋ္ဌိတ္တိကံ, အန္တရဝါသကော ဒီဃတော မုဋ္ဌိပဉ္စကော၊ တိရိယံ ဒွိဟတ္ထောပိ ဝဋ္ဋတိ။ ဥက္ကဋ္ဌပမာဏတော ပန အတိရေကမ္ပိ ဦနကမ္ပိ "ပရိက္ခာရစောဠ"န္တိ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ။ တတ္ထ ယသ္မာ "ဒွေ စီဝရဿ အဓိဋ္ဌာနာနိ ကာယေန ဝါ အဓိဋ္ဌေတိ၊ ဝါစာယ ဝါ အဓိဋ္ဌေတီ"တိ[1] ဝုတ္တံ၊ တသ္မာ ပုရာဏသံဃာဋိံ "ဣမံ သံဃာဋိံ ပစ္စုဒ္ဓရာမီ"တိ ပစ္စုဒ္ဓရိတွာ နဝံ ဟတ္ထေန ဂဟေတွာ "ဣမံ သံဃာဋိံ အဓိဋ္ဌာမီ"တိ စိတ္တေန အာဘောဂံ ကတွာ ကာယဝိကာရံ ကရောန္တေန ကာယေန ဝါ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာ၊ ဝစီဘေဒံ ကတွာ ဝါစာယ ဝါ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာ။ တတြ ဒုဝိဓံ အဓိဋ္ဌာနံ—သစေ ဟတ္ထပါသေ ဟောတိ၊ "ဣမံ သံဃာဋိံ အဓိဋ္ဌာမီ"တိ ဝါစာ ဘိန္ဒိတဗ္ဗာ။ အထ အန္တောဂဗ္ဘာဒီသု သာမန္တ-ဝိဟာရေ ဝါ ဟောတိ၊ ဌပိတဋ္ဌာနံ သလ္လက္ခေတွာ "ဧတံ သံဃာဋိံ အဓိဋ္ဌာမီ"တိ ဝါစာ ဘိန္ဒိတဗ္ဗာ။ ဧသ နယော ဥတ္တရာသင်္ဂေ စ အန္တရဝါသကေ စ။ နာမမတ္တ-မေဝ ဟိ ဝိသေသော။ တသ္မာ သဗ္ဗာနိ သံဃာဋိံ ဥတ္တရာသင်္ဂံ အန္တရဝါသကန္တိ ဧဝံ အတ္တနော အတ္တနော နာမေနေဝ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာနိ။ သစေ အဓိဋ္ဌဟိတွာ ဌပိတဝတ္ထေဟိ သံဃာဋိအာဒီနိ ကရောတိ၊ နိဋ္ဌိတေ ရဇနေ စ ကပ္ပေ စ "ဣမံ ပစ္စုဒ္ဓရာမီ"တိ ပစ္စုဒ္ဓရိတွာ ပုန အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာနိ။ ဣဒဉ္စ ပန တိစီဝရံ သုခပရိဘောဂတ္ထံ ပရိက္ခာရစောဠံ အဓိဋ္ဌာတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။

ဝဿိကသာဋိကာ အနတိရိတ္တပမာဏာ နာမံ ဂဟေတွာ ဝုတ္တနယေနေဝ စတ္တာရော ဝဿိကေ မာသေ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာ၊ တတော ပရံ ပစ္စုဒ္ဓရိတွာ ဝိကပ္ပေတဗ္ဗာ၊ ဝဏ္ဏဘေဒမတ္တရတ္တာပိ စေသာ ဝဋ္ဋတိ၊ ဒွေ ပန န ဝဋ္ဋန္တိ။ **နိသီဒနံ** ဝုတ္တနယေန အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗမေဝ၊ တဉ္စ ခေါ ပမာဏယုတ္တံ ဧကမေဝ၊ ဒွေ န ဝဋ္ဋန္တိ။ **ပစ္စတ္ထရဏမ္ပိ** အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗမေဝ၊ တံ ပန မဟန္တမ္ပိ ဧကမ္ပိ ဗဟူနိပိ ဝဋ္ဋန္တိ[2]၊ နီလမ္ပိ ပီတကမ္ပိ သဒသမ္ပိ ပုပ္ဖဒသမ္ပိတိ သဗ္ဗပ္ပကာရမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ **ကဏ္ဍု-ပ္ပဋိစ္ဆာဒိ** ယာဝ အာဗာဓော အတ္ထိ၊ တာဝ ပမာဏိကာ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာ၊ အာဗာဓေ ဝူပသန္တေ ပစ္စုဒ္ဓရိတွာ ဝိကပ္ပေတဗ္ဗာ၊ သာ ဧကာဝ ဝဋ္ဋတိ။ **မုခ-ပုဉ္ဆနစောဠံ** အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗမေဝ၊ တံ ပန ဧကမ္ပိ ဗဟူနိပိ မဟန္တမ္ပိ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ **ပရိက္ခာရစောဠေ** ဂဏနာ နတ္ထိ၊ ယတ္တကံ ဣစ္ဆတိ၊ တတ္တကံ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗမေဝ။ **ထဝိကာပိ ပရိဿာဝနမ္ပိ** ဝိကပ္ပနုပဂံ ပစ္ဆိမပမာဏံ "ပရိက္ခာရစောဠ"န္တိ အဓိဋ္ဌာ-တဗ္ဗမေဝ၊ ဗဟူနိပိ ဧကတော ကတွာ "ဣမာနိ စီဝရာနိ ပရိက္ခာရစောဠာနိ အဓိဋ္ဌာမီ"တိအာဒိနာ နယေန အဓိဋ္ဌာတုံ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ မဉ္စဘိသိ ပီဌဘိသိ

၁-အဓိဋ္ဌာတီတိ (သီ၊ ကံ၊ က) ဝိ ၅-၂၁၄-ပိဋ္ဌေ ပန ပဿိတဗ္ဗံ။
၂-မဟန္တမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ ဧကမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ ဗဟူနိပိ ဝဋ္ဋန္တိ (သျာ၊ ကံ)၊ ဝိ-ဋ္ဌ ၂-၂၂၇-ပိဋ္ဌေ။

uttarāsaṅgassa ca dīghato muṭṭhipañcakaṁ, tiriyaṁ muṭṭhittikaṁ, antaravāsako dīghato muṭṭhipañcako, tiriyaṁ dvihatthopi vaṭṭati. Vuttappamāṇato pana atirekañca ūnakañca "parikkhāracoḷan"ti adhiṭṭhātabbaṁ. Tattha yasmā "dve cīvarassa adhiṭṭhānāni kāyena vā adhiṭṭheti, vācāya vā adhiṭṭhetī"ti[1] vuttaṁ, tasmā purāṇasaṁghāṭiṁ "imaṁ saṁghāṭiṁ paccuddharāmī"ti paccuddharitvā navaṁ hatthena gahetvā "imaṁ saṁghāṭiṁ adhiṭṭhāmī"ti cittena ābhogaṁ katvā kāyavikāraṁ karontena kāyena vā adhiṭṭhātabbā, vacībhedaṁ katvā vācāya vā adhiṭṭhātabbā. Tatra duvidhaṁ adhiṭṭhānaṁ—sace hatthapāse hoti, "imaṁ saṁghāṭiṁ adhiṭṭhāmī"ti vācā bhinditabbā. Atha antogabbhādīsu sāmantavihāre vā hoti, ṭhapitaṭṭhānaṁ sallakkhetvā "etaṁ saṁghāṭiṁ adhiṭṭhāmī"ti vācā bhinditabbā. Esa nayo uttarāsaṅge ca antaravāsake ca. Nāmamattameva hi viseso. Tasmā sabbāni saṁghāṭiṁ uttarāsaṅgaṁ antaravāsakanti evaṁ attano attano nāmen'eva adhiṭṭhātabbāni. Sace adhiṭṭhahitvā ṭhapitavatthehi saṁghāṭi-ādīni karoti, niṭṭhite rajane ca kappe ca "imaṁ paccuddharāmī"ti paccuddharitvā puna adhiṭṭhātabbāni. Idañca pana ticīvaraṁ sukhaparibhogatthaṁ parikkhāracoḷaṁ adhiṭṭhātumpi vaṭṭati.

Vassikasāṭikā anatirittapamāṇā nāmaṁ gahetvā vuttanayen'eva cattāro vassike māse adhiṭṭhātabbā, tato paraṁ paccuddharitvā vikappetabbā, vaṇṇabhedamattarattāpi c'esā vaṭṭati, dve pana na vaṭṭanti. **Nisīdanaṁ** vuttanayena adhiṭṭhātabbameva, tañca kho pamāṇayuttaṁ ekameva, dve na vaṭṭanti. **Paccattharaṇampi** adhiṭṭhātabbameva, taṁ pana mahantampi ekampi bahūnipi vaṭṭanti[2], nīlampi pītakampi sadasampi pupphadasampīti sabbappakārampi vaṭṭati. **Kaṇḍuppaṭicchādi** yāva ābādho atthi, tāva pamāṇikā adhiṭṭhātabbā, ābādhe vūpasante paccuddharitvā vikappetabbā, sā ekāva vaṭṭati. **Mukhapuñchanacoḷaṁ** adhiṭṭhātabbameva, taṁ pana ekampi bahūnipi mahantampi vaṭṭati yeva. **Parikkhāracoḷe** gaṇanā n'atthi, yattakaṁ icchati, tattakaṁ adhiṭṭhātabbameva. **Thavikāpi parissāvanampi** vikappanupagaṁ pacchimapamāṇaṁ "parikkhāracoḷan"ti adhiṭṭhātabbameva, bahūnipi ekato katvā "imāni cīvarāni parikkhāracoḷāni adhiṭṭhāmī"ti-ādinā nayena adhiṭṭhātuṁ vaṭṭati yeva. Mañcabhisi pīṭhabhisi

1. Adhiṭṭhātīti (Sī, Kaṁ, Ka) Vi 5. 214 piṭṭhe pana passitabbaṁ.
2. Mahantampi vaṭṭati ekampi vaṭṭati bahūnipi vaṭṭanti (Syā, Kaṁ), Vi-Ṭṭha 2. 227 piṭṭhe.

ဗိမ္ဗောဟနံ ပါဝါရော ကောဇဝေါတိ[1] ဧတေသု ပန သေနာသနပရိက္ခာရတ္ထာယ ဒိန္နပစ္စတ္ထရဏေ စ အဓိဋ္ဌာနကိစ္စံ နတ္ထိယေဝ။ သဗ္ဗဉ္စ ပနေတံ ဝုတ္တပ္ပကာရေန အဓိဋ္ဌိတစီဝရံ အညဿ ဒါနေန, အစ္ဆိန္ဒိတွာ ဂဟဏေန, ဝိဿာသဂ္ဂါဟေန, ဟီနာယာဝတ္တနေန, သိက္ခာပစ္စက္ခာနေန, ကာလံကိရိယာယ, လိင်္ဂပရိဝတ္တနေန, ပစ္စုဒ္ဓရဏေနာတိ ဣမေဟိ အဋ္ဌဟိ ကာရဏေဟိ အဓိဋ္ဌာနံ ဝိဇဟတိ။ တိစီဝရံ ပန ကနိဋ္ဌင်္ဂုလိနခပိဋ္ဌိပ္ပမာဏေန ဆိဒ္ဒေနာပိ ဝိဇဟတိ၊ တဉ္စ ခေါ ဝိနိဗ္ဗေဓနေဝ။ သစေ ဟိ ဆိဒ္ဒဿ အဗ္ဘန္တရေ ဧကတန္တုပိ အစ္ဆိန္နော ဟောတိ၊ ရက္ခတိယေဝ။ တတ္ထ သံဃာဋိယာ စ ဥတ္တရာသင်္ဂဿ စ ဒီဃန္တတော ဝိဒတ္ထိပ္ပမာဏဿ တိရိယန္တတော အဋ္ဌင်္ဂုလပ္ပမာဏဿ ပဒေသဿ ဩရတော ဆိဒ္ဒံ အဓိဋ္ဌာနံ ဘိန္ဒတိ၊ အန္တရဝါသကေပိ ဒီဃန္တတော ဧတဒေဝ ပမာဏံ၊ တိရိယန္တေန ပန စတုရင်္ဂုလတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တိဏ္ဏန္နမ္ပိ ဝုတ္တောကာသဿ ပရတော န ဘိန္ဒတိ၊ တသ္မာ ဆိဒ္ဒေ ဇာတေ တိစီဝရံ အတိရေကစီဝရဋ္ဌာနေ တိဋ္ဌတိ၊ သူစိကမ္မံ ကတွာ ပုန အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ။ ဝဿိကသာဋိကာ ဝဿာနမာသာတိက္ကမေနာပိ, ကဏ္ဍုပ္ပဋိစ္ဆာဒိ အာဗာဓဝူပသမေနာပိ အဓိဋ္ဌာနံ ဝိဇဟတိ။ တသ္မာ သာ တတော ပရံ ဝိကပ္ပေတဗ္ဗာ။ ဝိကပ္ပနလက္ခဏံ ပန သဗ္ဗစီဝရာနံ ဝိကပ္ပနသိက္ခာပဒေယေဝ ဝဏ္ဏယိဿာမ။ ကေဝလဉ္ဟိ ဣမသ္မိံ ဩကာသေ ယံ ဧဝံ အနဓိဋ္ဌိတံ အဝိကပ္ပိတဉ္စ[2]၊ တံ "အတိရေကစီဝရ"န္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

တံ အတိက္ကာမယတော နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယန္တိ တံ ယထာဝုတ္တဇာတိပ္ပမာဏံ စီဝရံ ဒသာဟပရမံ ကာလံ အတိက္ကာမယတော ဧတ္ထန္တရေ ယထာ အတိရေကစီဝရံ န ဟောတိ၊ တထာ အကုဗ္ဗတော နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ၊ တဉ္စ စီဝရံ နိဿဂ္ဂိယံ ဟောတိ၊ ပါစိတ္တိယံ အာပတ္တိ စဿ ဟောတီတိ အတ္ထော။ အထ ဝါ နိဿဇ္ဇနံ နိဿဂ္ဂိယံ၊ ပုဗ္ဗဘာဂေ ကတ္တဗ္ဗဿ ဝိနယကမ္မဿေတံ နာမံ၊ နိဿဂ္ဂိယမဿ အတ္ထီတိ နိဿဂ္ဂိယမိစ္စေဝ။ ကိံ တံ? ပါစိတ္တိယံ။ တံ အတိက္ကာမယတော သဟ နိဿဂ္ဂိယေန နိဿဂ္ဂိယဝိနယကမ္မံ ပါစိတ္တိယံ ဟောတီတိ အယမေတ္ထ အတ္ထော။ တဉ္စ ပနေတံ စီဝရံ ယံ ဒိဝသံ ဥပ္ပန္နံ၊ တဿ ယော အရုဏော၊ သော ဥပ္ပန္နဒိဝသနိဿိတော၊ တသ္မာ စီဝရုပ္ပါဒဒိဝသေန သဒ္ဓိံ ဧကာဒသေ အရုဏုဂ္ဂမနေ ဒသာဟာတိက္ကမိတံ ဟောတိ၊ တံ ဂဟေတွာ သံဃဿ ဝါ ဂဏဿ ဝါ ပုဂ္ဂလဿ ဝါ နိဿဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ တတြာယံ နယော—သံဃဿ တာဝ ဧဝံ နိဿဇ္ဇိတဗ္ဗံ "ဣဒံ မေ ဘန္တေ စီဝရံ ဒသာဟာတိက္ကန္တံ နိဿဂ္ဂိယံ၊ ဣမာဟံ သံဃဿ နိဿဇ္ဇာမီ"တိ[3] နိဿဇ္ဇိတွာ "အဟံ ဘန္တေ ဧကံ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ အာပန္နော၊

၁-ကောဇဝေါ စာတိ (သျာ၊ ကံ) ၂-အနဓိဋ္ဌိတံ ဝါ အဝိကပ္ပိတံ ဝါ (သျာ၊ ကံ) ၃-ဝိ ၁-၂၉၅-ပိဋ္ဌေ။

bibbohanaṁ pāvāro kojavoti[1] etesu pana senāsanaparikkhāratthāya dinnapaccattharaṇe ca adhiṭṭhānakiccaṁ n'atthi yeva. Sabbañca pan'etaṁ vuttappakārena adhiṭṭhitacīvaraṁ aññassa dānena, acchinditvā gahaṇena, vissāsaggāhena, hīnāyāvattanena, sikkhāpaccakkhānena, kālaṁkiriyāya, liṅgaparivattanena, paccuddharaṇenāti imehi aṭṭhahi kāraṇehi adhiṭṭhānaṁ vijahati. Ticīvaraṁ pana kaniṭṭhaṅgulinakhapiṭṭhippamāṇena chidden'āpi vijahati, tañca kho vinibbedhen'eva. Sace hi chiddassa abbhantare ekatantupi acchinno hoti, rakkhati yeva. Tattha saṁghāṭiyā ca uttarāsaṅgassa ca dīghantato vidatthippamāṇassa tiriyantato aṭṭhaṅgulappamāṇassa padesassa orato chiddaṁ adhiṭṭhānaṁ bhindati, antaravāsakepi dīghantato etadeva pamāṇaṁ, tiriyantena pana caturaṅgulatā veditabbā. Tiṇṇannampi vuttokāsassa parato na bhindati, tasmā chidde jāte ticīvaraṁ atirekacīvaraṭṭhāne tiṭṭhati, sūcikammaṁ katvā puna adhiṭṭhātabbaṁ. Vassikasāṭikā vassānamāsātikkamen'āpi, kaṇḍuppaṭicchādi ābādhavūpasamen'āpi adhiṭṭhānaṁ vijahati. Tasmā sā tato paraṁ vikappetabbā. Vikappanalakkhaṇaṁ pana sabbacīvarānaṁ Vikappanasikkhāpade yeva vaṇṇayissāma. Kevalañhi imasmiṁ okāse yaṁ evaṁ anadhiṭṭhitaṁ avikappitañca[2], taṁ "atirekacīvaran"ti veditabbaṁ.

Taṁ atikkāmayato nissaggiyaṁ pācittiyanti taṁ yathāvuttajātippamāṇaṁ cīvaraṁ dasāhaparamaṁ kālaṁ atikkāmayato etthantare yathā atirekacīvaraṁ na hoti, tathā akrubbato nissaggiyaṁ pācittiyaṁ, tañca cīvaraṁ nissaggiyaṁ hoti, pācittiyaṁ āpatti c'assa hotīti attho. Atha vā nissajjanaṁ nissaggiyaṁ, pubbabhāge kattabbassa vinayakammass'etaṁ nāmaṁ, nissaggiyamassa atthīti nissaggiyamicc'eva. Kiṁ taṁ? Pācittiyaṁ. Taṁ atikkāmayato saha nissaggiyena nissaggiyavinayakammaṁ pācittiyaṁ hotīti ayamettha attho. Tañca pan'etaṁ cīvaraṁ yaṁ divasaṁ uppannaṁ, tassa yo aruṇo, so uppannadivasanissito, tasmā cīvaruppādadivasena saddhiṁ ekādase aruṇuggamane dasāhātikkamitaṁ hoti, taṁ gahetvā saṁghassa vā gaṇassa vā puggalassa vā nissajjitabbaṁ, Tatr'āyaṁ nayo—saṁghassa tāva evaṁ nissajjitabbaṁ "idaṁ me bhante cīvaraṁ dasahātikkantaṁ nissaggiyaṁ, imāhaṁ saṁghassa nissajjāmī"ti[3] nissajjitvā "ahaṁ bhante ekaṁ nissaggiyaṁ pācittiyaṁ āpanno,

1. Kojavo cāti (Syā, Kaṁ)
2. Anadhiṭṭhitaṁ vā avikappitaṁ vā (Syā, Kaṁ)
3. Vi 1. 295 piṭṭhe.

တံ ပဋိဒေသေမီ”တိ ဧဝံ အာပတ္တိ ဒေသေတဗ္ဗာ။ သစေ ဒွေ ဟောန္တိ၊ “ဒွေ”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ သစေ တဒုတ္တရိ၊ “သမ္ဗဟုလာ”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ နိဿဇ္ဇနေပိ သစေ ဒွေ ဝါ ဗဟူနိ ဝါ ဟောန္တိ၊ “ဣမာနိ မေ ဘန္တေ စီဝရာနိ ဒသာဟာတိက္ကန္တာနိ နိဿဂ္ဂိယာနိ၊ ဣမာနာဟံ သံဃဿ နိဿဇ္ဇာမီ”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ပါဠိံ ဝတ္တုံ အသက္ကောန္တေန အညထာပိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ ပဋိဗလေန သံဃော ဉာပေတဗ္ဗော “သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု အာပတ္တိံ သရတိ ဝိဝရတိ ဥတ္တာနိံ ကရောတိ ဒေသေတိ၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ အဟံ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော အာပတ္တိံ ပဋိဂ္ဂဏှေယျ''န္တိ[၁]၊ ဤမိနာ လက္ခဏေန အာပတ္တိံ ပဋိဂ္ဂဏှိတွာ ဝတ္တဗ္ဗော “ပဿသီ”တိ၊ “အာမ ပဿာမီ”တိ၊ “အာယတိံ သံဝရေယျာသီ''တိ၊ “သာဓု သုဋ္ဌု သံဝရိဿာမီ”တိ။ ဒွီသု ပန သမ္ဗဟုလာသု ဝါ ပုရိမနယေနေဝ ဝစနဘေဒေါ ကာတဗ္ဗော။ ဒေသိတာယ အာပတ္တိယာ “သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ ဣဒံ စီဝရံ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော နိဿဂ္ဂိယံ သံဃဿ နိဿဋ္ဌံ၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော ဣမံ စီဝရံ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော ဒဒေယျာ''တိ[၂] ဧဝံ နိဿဋ္ဌစီဝရံ ဒါတဗ္ဗံ၊ ဒွီသု ဗဟူသု ဝါ ဝစန-ဘေဒေါ ကာတဗ္ဗော။

ဂဏဿ ပန နိဿဇ္ဇန္တေန “ဣမာဟ''န္တိ ဝါ ‘‘ဣမာနိ အဟ”န္တိ ဝါ ဝတွာ “အာယသ္မန္တာနံ နိဿဇ္ဇာမီ”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ အာပတ္တိပ္ပဋိဂ္ဂါဟကေနာပိ “သုဏန္တု မေ အာယသ္မန္တာ၊ အယံ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု အာပတ္တိံ သရတိ။ပ။ ဒေသေတိ၊ ယဒါယသ္မန္တာနံ ပတ္တကလ္လ”န္တိ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ စီဝရဒါနေပိ “သုဏန္တု မေ အာယသ္မန္တာ၊ ဣဒံ စီဝရံ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော နိဿဂ္ဂိယံ အာယသ္မန္တာနံ နိဿဋ္ဌံ၊ ယဒါယသ္မန္တာနံ ပတ္တကလ္လံ၊ အာယသ္မန္တာ ဣမံ စီဝရံ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော ဒဒေယျု”န္တိ[၃] ဝတ္တဗ္ဗံ၊ သေသံ ပုရိမသဒိသမေဝ။ ပုဂ္ဂလဿ ပန နိဿဇ္ဇန္တေန “ဣမာဟ''န္တိ ဝါ “ဣမာနိ အဟ”န္တိ ဝါ ဝတွာ ‘‘အာယသ္မတော နိဿဇ္ဇာမီ”တိ[၃] ဝတ္တဗ္ဗံ၊ နိဿဇ္ဇိတွာ “အဟံ ဘန္တေ ဧကံ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ အာပန္နော၊ တံ ပဋိဒေသေမီ''တိ ဧဝံ အာပတ္တိ ဒေသေတဗ္ဗာ။ သစေ ပန နဝကတရော ဟောတိ၊ “အာဝုသော”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တေနာပိ ‘‘ပဿသီ''တိ ဝါ “ပဿထာ”တိ ဝါ ဝုတ္တေ “အာမ ဘန္တေ''တိ ဝါ “အာမ အာဝုသော”တိ ဝါ ဝတွာ ‘‘ပဿာမီ''တိ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တတော “အာယတိံ သံဝရေယျာသီ”တိ ဝါ “သံဝရေယျာထာ''တိ ဝါ ဝုတ္တေ “သာဓု သုဋ္ဌု သံဝရိဿာမီ”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ ဧဝံ ဒေသိတာယ အာပတ္တိယာ ‘‘ဣမံ စီဝရံ အာယသ္မတော ဒမ္မီ”တိ ဒါတဗ္ဗံ၊ ဒွီသု

၁-ဝိ ၄-၂၃၅-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၁-၂၉၅-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ဝိ ၁-၂၉၆-ပိဋ္ဌေ။

taṁ paṭidesemī”ti evaṁ āpatti desetabbā. Sace dve honti, “dve”ti vattabbaṁ, sace taduttari, “sambahulā”ti vattabbaṁ. Nissajjanepi sace dve vā bahūni vā honti, “imāni me bhante cīvarāni dasāhātikkantāni nissaggiyāni, imān’āhaṁ saṁghassa nissajjāmī”ti vattabbaṁ, Pāḷiṁ vattuṁ asakkontena aññathāpi vattabbaṁ. Byattena bhikkhunā paṭibalena saṁgho ñāpetabbo “suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu āpattiṁ sarati vivarati uttāniṁ karoti deseti, yadi saṁghassa pattakallaṁ, ahaṁ itthannāmassa bhikkhuno āpattiṁ paṭiggaṇheyyan”ti[1], iminā lakkhaṇena āpattiṁ paṭiggaṇhitvā vattabbo “passasī”ti, “āma passāmī”ti, “āyatiṁ saṁvareyyāsī”ti, “sādhu suṭṭhu saṁvarissāmī”ti. Dvīsu pana sambahulāsu vā purimanayen’eva vacanabhedo kātabbo. Desitāya āpattiyā “suṇātu me bhante saṁgho, idaṁ cīvaraṁ itthannāmassa bhikkhuno nissaggiyaṁ saṁghassa nissaṭṭhaṁ, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho imaṁ cīvaraṁ itthannāmassa bhikkhuno dadeyyā”ti[2] evaṁ nissaṭṭhacīvaraṁ dātabbaṁ, dvīsu bahūsu vā vacanabhedo kātabbo.

Gaṇassa pana nissajjantena “im’āhan”ti vā “imāni ahan”ti vā vatvā “āyasmantānaṁ nissajjāmī”ti vattabbaṁ, āpattippaṭiggāhaken’āpi “suṇantu me āyasmantā, ayaṁ itthannāmo bhikkhu āpattiṁ sarati -pa- deseti, yad’āyasmantānaṁ pattakallan”ti vattabbaṁ, cīvaradānepi “suṇantu me āyasmantā, idaṁ cīvaraṁ itthannāmassa bhikkhuno nissaggiyaṁ āyasmantānaṁ nissaṭṭhaṁ, yad’āyasmantānaṁ pattakallaṁ, āyasmantā imaṁ cīvaraṁ itthannāmassa bhikkhuno dadeyyun”ti[3] vattabbaṁ, sesaṁ purimasadisameva. Puggalassa pana nissajjantena “im’āhan”ti vā “imāni ahan”ti vā vatvā “āyasmato nissajjāmī”ti[3] vattabbaṁ, nissajjitvā “ahaṁ bhante ekaṁ nissaggiyaṁ pācittiyaṁ āpanno, taṁ paṭidesemī”ti evaṁ āpatti desetabbā. Sace pana navakataro hoti, “āvuso”ti vattabbaṁ, ten’āpi “passasī”ti vā “passathā”ti vā vutte “āma bhante”ti vā “āma āvuso”ti vā vatvā “passāmī”ti vattabbaṁ, tato “āyatiṁ saṁvareyyāsī”ti vā “saṁvareyyāthā”ti vā vutte “sādhu suṭṭhu saṁvarissāmī”ti vattabbaṁ. Evaṁ desitāya āpattiyā “imaṁ cīvaraṁ āyasmato dammī”ti dātabbaṁ, dvīsu

1. Vi 4. 235 piṭṭhe. 2. Vi 1. 295 piṭṭhe. 3. Vi 1. 296 piṭṭhe.

တီသု ဝါ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တာနုသာရေနေဝ နယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဒွိန္နံ ပန ယထာ ဂဏဿ၊ ဧဝံ နိဿဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ တတော အာပတ္တိပ္ပဋိဂ္ဂဟဏဉ္စ နိဿဋ္ဌစီဝရဒါနဉ္စ တေသံ အညတရေန ယထာ ဧကေန ပုဂ္ဂလေန၊ တထာ ကာတဗ္ဗံ၊ ဣဒမေတ္ထ သဗ္ဗနိဿဂ္ဂိယေသု ဝိဓာနံ။ စီဝရံ ပတ္တော နိသီဒနန္တိ ဝတ္ထုမတ္တမေဝ ဟိ နာနံ[၁]၊ ပရမ္မုခါ ပန ဝတ္ထုံ "ဧတ"န္တိ နိဿဇ္ဇိတဗ္ဗံ။ သစေ ဗဟူနိ ဟောန္တိ၊ "ဧတာနီ"တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ နိဿဋ္ဌဒါနေပိ ဧသေဝ နယော။ နိဿဋ္ဌဝတ္ထုံ "ဒိန္နမိဒံ ဣမိနာ မယှ"န္တိ သညာယ န ပဋိဒေန္တဿ[၂] ဒုက္ကဋံ၊ တဿ သန္တကဘာဝံ ဉတွာ လေသေန အစ္ဆိန္ဒန္တဿ သာမိကဿ ဓုရနိက္ခေပေန ဘဏ္ဍံ အဂ္ဃာပေတွာ ကာရေတဗ္ဗောတိ။

ဝေသာလိယံ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယေ ဘိက္ခူ အာရဗ္ဘ အတိရေကစီဝရဓာရဏဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ "ဒသာဟပရမ"န္တိ အယမေတ္ထ အနုပညတ္တိ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ အနိဿဇ္ဇိတွာ ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ ဒုက္ကဋံ၊ ယထာ စ ဣဓ၊ ဧဝံ သဗ္ဗတ္ထ၊ တသ္မာ နံ ပရတော န ဝက္ခာမ။ ဒသာဟံ အနတိက္ကန္တေပိ အတိက္ကန္တသညိနော ဝေမတိကဿ စ ဒုက္ကဋံ။ အတိက္ကန္တေ အနတိက္ကန္တသညိနောပိ ဝေမတိကဿပိ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယမေဝ၊ တထာ အနဓိဋ္ဌိတာဝိကပ္ပိတအဝိဿဇ္ဇိတအနဋ္ဌာဝိနဋ္ဌအဒၶာဝိလုတ္တေသု အဓိဋ္ဌိတာဒိသညိနော။ အန္တောဒသာဟံ အဓိဋ္ဌိတေ ဝိကပ္ပိတေ ဝိဿဇ္ဇိတေ နဋ္ဌေ ဝိနဋ္ဌေ ဒဍ္ဎေ အစ္ဆိန္နေ ဝိဿာသေန ဂါဟိတေ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ အာစာရဝိပတ္တိ၊ ယထာ စ ဣဒံ၊ ဧဝံ ဣတော ပရာနိပိ၊ ဥဘတောပါတိမောက္ခေသုပိ ဟိ ပါရာဇိကာနိ စ သံဃာဒိသေသာ စ သီလဝိပတ္တိ၊ သေသာပတ္တိယော အာစာရဝိပတ္တိ၊ အာဇီဝဝိပတ္တိ ဝါ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိ ဝါ ကာစိ အာပတ္တိ နာမ နတ္ထိ။ အာဇီဝဝိပတ္တိပစ္စယာ ပန ဌပေတွာ ဒုဋ္ဌာသိတံ ဆ အာပတ္တိက္ခန္ဓာ ပညတ္တာ၊ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိပစ္စယာ ပါစိတ္တိယဒုက္ကဋဝသေန ဒွေ အာပတ္တိက္ခန္ဓာ ပညတ္တာတိ၊ ဣဒမေတ္ထ လက္ခဏံ၊ ဣတိ ဝိပတ္တိကထာ ဣဓေဝ နိဋ္ဌိတာတိ၊ န နံ ဣတော ပရံ ဝိစာရယိဿာမ။ ဇာတိပ္ပမာဏသမ္ပန္နဿ စီဝရဿ အတ္တနော သန္တကတာ, ဂဏနုပဂတာ, ဆိန္နပလိဗောဓဘာဝေါ, အတိရေကစီဝရတာ, ဒသာဟာတိက္ကမောတိ ဣမာနေတ္ထ ပဉ္စ အင်္ဂါနိ။ ကထိနသမုဋ္ဌာနံ၊ အကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ၊ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ကထိနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-နာနတ္တံ (သီ၊ သျာ၊ ကံ) ၂-တံ န ပဋိဒေန္တဿ (သျာ၊ ကံ)

tīsu vā pubbe vuttānusāren'eva nayo veditabbo. Dvinnaṁ pana yathā gaṇassa, evaṁ nissajjitabbaṁ, tato āpattippaṭiggahaṇañca nissaṭṭhacīvaradānañca tesaṁ aññatarena yathā ekena puggalena, tathā kātabbaṁ. Idampana sabbanissaggiyesu vidhānaṁ. Cīvaraṁ patto nisīdananti vatthumattameva hi nānaṁ[1], parammukhaṁ pana vatthu "etan"ti nissajjitabbaṁ. Sace bahūni honti, "etānī"ti vattabbaṁ. Nissaṭṭhadānepi es'eva nayo. Nissaṭṭhavatthuṁ "dinnamidaṁ iminā mayhan"ti saññāya na paṭidentassa[2] dukkaṭaṁ, tassa santakabhāvaṁ ñatvā lesena acchindanto sāmikassa dhuranikkhepena bhaṇḍaṁ agghāpetvā kāretabboti.

Vesāliyaṁ Chabbaggiye bhikkhū ārabbha atirekacīvaradhāraṇavatthusmiṁ paññattaṁ, "dasāhaparaman"ti ayamettha anupaññatti, sādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, anissajjitvā paribhuñjantassa dukkaṭaṁ, yathā ca idha, evaṁ sabbattha, tasmā naṁ parato na vakkhāma. Dasāhaṁ anatikkantepi atikkantasaññino vematikassa ca dukkaṭaṁ. Atikkante anatikkantasaññinopi vematikassapi nissaggiyaṁ pācittiyameva, tathā anadhiṭṭhit'āvikappita-avissajjita-anaṭṭh'āvinaṭṭha-adaḍḍh'āviluttesu adhiṭṭhitādisaññino. Antodasāhaṁ adhiṭṭhite vikappite vissajjite naṭṭhe vinaṭṭhe daḍḍhe acchinne vissāsena gāhite ummattakādīnañca anāpatti. Ācāravipatti, yathā ca idaṁ, evaṁ ito parānipi, ubhatopātimokkhesupi hi pārājikāni ca saṁghādisesā ca sīlavipatti, sesāpattiyo ācāravipatti, ājīvavipatti vā diṭṭhivipatti vā kāci āpatti nāma n'atthi. Ājīvavipattipaccayā pana ṭhapetvā dubbhāsitaṁ cha āpattikkhandhā paññattā, diṭṭhivipattipaccayā pācittiyadukkaṭavasena dve āpattikkhandhā paññattāti, idamettha lakkhaṇaṁ, iti vipattikathā idh'eva niṭṭhitāti, na naṁ ito paraṁ vicārayissāma. Jātippamāṇasampannassa cīvarassa attano santakatā, gaṇanupagatā, chinnapalibodhabhāvo, atirekacīvaratā, dasāhātikkamoti imān'ettha pañca aṅgāni. Kathinasamuṭṭhānaṁ, akiriyaṁ, nosaññāvimokkhaṁ, acittakaṁ, paṇṇattivajjaṁ, kāyakammaṁ, vacīkammaṁ, ticittaṁ, tivedananti.

Kathinasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

1. Nānattaṁ (Sī, Syā, Kaṁ)
2. Taṁ na paṭidentassa (Syā, Kaṁ)

၂-ဥဒေါသိတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဒုတိယေ **နိဋ္ဌိတစီဝရသ္မိံ ဘိက္ခုနာ**တိဧတ္ထ ပုရိမသိက္ခာပဒေ ဝိယ အတ္ထံ အဂ္ဂဟေတွာ နိဋ္ဌိတေ စီဝရသ္မိံ ဘိက္ခုနောတိ ဧဝံ သာမိဝသေန ကရဏဝစနဿ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ကရဏဝသေန ဟိ ဘိက္ခုနာ ဣဒံ နာမ ကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ၊ တံ နတ္ထိ[၁]၊ သာမိဝသေန ပန ဘိက္ခုနော စီဝရသ္မိံ နိဋ္ဌိတေ ကထိနေ စ ဥဗ္ဘတေ ဧဝံ ဣမေဟိ စီဝရနိဋ္ဌာနကထိနုဗ္ဘာရေဟိ ဆိန္နပလိဗောဓော ဧကရတ္တမ္ပိ စေ ဘိက္ခု တိစီဝရေန ဝိပ္ပဝသေယျာတိ ဧဝံ အတ္ထော ယုဇ္ဇတိ။ တတ္ထ **တိစီဝရေနာ**တိ တိစီဝရာဓိဋ္ဌာနနယေန အဓိဋ္ဌိတေသု သံဃာဋိအာဒီသု ယေနကေနစိ။ **ဝိပ္ပဝသေယျာ**တိ ဝိယုတ္တော ဝသေယျ၊ "ဂါမော ဧကူပစာရော နာနူပစာရော"တိအာဒိနာ[၂] နယေန ပါဠိယံ ဝုတ္တာနံ ဂါမနိဂမနိဝေသနဥဒေါသိတအဋ္ဋမာဠပါသာဒဟမ္မိယနာဝါသတ္ထခေတ္တဓညကရဏအာရာမဝိဟာရရုက္ခမူလအဇ္ဈောကာသပ္ပဘေဒါနံ ပန္နရသာနံ နိက္ခေပဋ္ဌာနာနံ ယတ္ထကတ္ထစိ နိက္ခိပိတွာ တေသံ ဂါမာဒီနံ ဗဟိ ဟတ္ထပါသာတိက္ကမေန အရုဏံ ဥဋ္ဌာပေယျာတိ အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ၊ ဝိတ္ထာရော ပန သမန္တပါသာဒိကာယံ[၃] ဝုတ္တော။ **အညတြ ဘိက္ခုသမ္မုတိယာ**တိ ယံ သံဃော ဂိလာနဿ ဘိက္ခုနော တိစီဝရေန အဝိပ္ပဝါသသမ္မုတိံ ဒေတိ၊ တံ ဌပေတွာ အလဒ္ဓသမ္မုတိကဿ ဘိက္ခုနော ဧကရတ္တမ္ပိ ဝိပ္ပဝါသတော ဝုတ္တနယေနေဝ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ကေဝလံ ဣဓ "ဣဒံ မေ ဘန္တေ စီဝရံ ရတ္တိဝိပ္ပဝုတ္ထံ အညတြ ဘိက္ခုသမ္မုတိယာ နိဿဂ္ဂိယ"န္တိအာဒိနာ[၂] နယေန ဝစနဘေဒေါ ဟောတိ၊ အယံ ပန ဝိသေသော။

သာဝတ္ထိယံ သမ္ဗဟုလေ ဘိက္ခူ အာရဗ္ဘ သန္တရုတ္တရေန ဇနပဒစာရိကံ ပက္ကမနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ "အညတြ ဘိက္ခုသမ္မုတိယာ"တိ အယမေတ္ထ အနုပညတ္တိ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ အဝိပ္ပဝုတ္ထေ ဝိပ္ပဝုတ္ထသညိနော ဝေမတိကဿ စ ဒုက္ကဋံ။ ဝိပ္ပဝုတ္ထေ ဝိပ္ပဝုတ္ထသညိနောပိ အဝိပ္ပဝုတ္ထသညိနောပိ ဝေမတိကဿာပိ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ၊ တထာ အပစ္စုဒ္ဓဋအဝိဿဇ္ဇိတာဒီသု စ ပစ္စုဒ္ဓဋာဒိသညိနော။ အန္တောအရုဏေ ပစ္စုဒ္ဓရေ ပန ပဌမကထိနေ ဝုတ္တဝိဿဇ္ဇိတာဒိဘေဒေ စ အနာပတ္တိ၊ တထာ လဒ္ဓသမ္မုတိကဿ ဝိပ္ပဝါသေ။ အာဗာဓေ ပန ရူပသန္တေ ပစ္စာဂန္တဗ္ဗံ၊ တတ္ထေဝ ဝါ ဌိတေန ပစ္စုဒ္ဓရိတဗ္ဗံ၊ အထာပိဿ ပုန သော ဝါ အညော ဝါ အာဗာဓော ကုပ္ပတိ၊ လဒ္ဓကပ္ပိယမေဝ။

၁-ကာတဗ္ဗန္တိ နတ္ထိ (သျာ၊ ကံ၊ ဝိ-ဋ္ဌ ၂-၂၃၇-ပိဋ္ဌေ။)၊ ကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ နတ္ထိ (သီ)
၂-ဝိ ၁-၂၉၉-ပိဋ္ဌေ။
၃-ဝိ-ဋ္ဌ ၂-၂၃၃-ပိဋ္ဌာဒီသု။

2. Udositasikkhāpadavaṇṇanā

Dutiye **niṭṭhitacīvarasmiṁ bhikkhunā**ti ettha purimasikkhāpade viya atthaṁ aggahetvā niṭṭhite cīvarasmiṁ bhikkhunoti evaṁ sāmivasena karaṇavacanassa attho veditabbo. Karaṇavasena hi bhikkhunā idaṁ nāma kammaṁ kātabbaṁ, taṁ n'atthi[1], sāmivasena pana bhikkhuno cīvarasmiṁ niṭṭhite kathine ca ubbhate evaṁ imehi cīvaraniṭṭhānakathinubbhārehi chinnapalibodho ekarattampi ce bhikkhu ticīvarena vippavaseyyāti evaṁ attho yujjati. Tattha **ticīvarenā**ti ticīvarādhiṭṭhānanayena adhiṭṭhitesu saṁghāṭi-ādīsu yena kenaci. **Vippavaseyyā**ti viyutto vaseyya, "gāmo ekūpacāro nānūpacāro"ti-ādinā[2] nayena Pāḷiyaṁ vuttānaṁ gāmanigamananivesana-udosita-aṭṭamāḷapāsādahammiyanāvāsatthakhettadhaññakaraṇa-ārāmavihārarukkhamūla-ajjhokāsappabhedānaṁ pannarasānaṁ nikkhepaṭṭhānānaṁ yattha katthaci nikkhipitvā tesaṁ gāmādīnaṁ bahi hatthapāsātikkamena aruṇaṁ uṭṭhāpeyyāti ayamettha saṅkhepo. Vitthāro pana Samantapāsādikāyaṁ[3] vutto. **Aññatra bhikkhusammutiyā**ti yaṁ saṁgho gilānassa bhikkhuno ticīvarena avippavāsasammutiṁ deti, taṁ ṭhapetvā aladdhasammutikassa bhikkhuno ekarattampi vippavāsato vuttanayen'eva nissaggiyaṁ pācittiyanti veditabbaṁ. Kevalaṁ idha "idaṁ me bhante cīvaraṁ rattivippavutthaṁ aññatra bhikkhusammutiyā nissaggiyan"ti-ādinā[2] nayena vacanabhedo hoti, ayaṁ pana viseso.

Sāvatthiyaṁ sambahule bhikkhū ārabbha santaruttarena janapadacārikaṁ pakkamanavatthusmiṁ paññattaṁ, "aññatra bhikkhusammutiyā"ti ayamettha anupaññatti, sādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, avippavutthe vippavutthasaññino c'eva vematikassa ca dukkaṭaṁ. Vippavutthe vippavutthasaññinopi avippavutthasaññinopi vematikass'āpi nissaggiyaṁ pācittiyaṁ, tathā apaccuddhaṭa-avissajjitādīsu ca paccuddhaṭavissajjitādisaññino. Anto-aruṇe paccuddhaṭe pana paṭhamakathine vuttavissajjitādibhede ca anāpatti, tathā laddhasammutikassa vippavāse. Ābādhe pana vūpasante paccāgantabbaṁ, tattheva vā ṭhitena paccuddharitabbaṁ. Ath'āpissa puna so vā añño vā ābādho kuppati, laddhakappiyameva.

1. Kātabbanti n'atthi (Syā, Kaṁ, Vi-Ṭṭha 2. 237 piṭṭhe), kammaṁ kātabbaṁ n'atthi (Sī)
2. Vi 1. 299 piṭṭhe.
3. Vi-Ṭṭha 2. 233 piṭṭhādīsu.

အဓိဋ္ဌိတစီဝရတာ, အနတ္ထတကထိနတာ, အလဒ္ဓသမ္မုတိကတာ, ရတ္တိဝိပ္ပဝါသောတိ ဣမာနေတ္ထ စတ္တာရိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ပဌမကထိနေ ဝုတ္တပ္ပကာရာနေဝ။ ကေဝလဉှိ တတ္ထ အနဓိဋ္ဌာနံ အဝိကပ္ပနဉ္စ အကိရိယာ၊ ဣဓ အပ္ပစ္စုဒ္ဓရဏံ၊ အယံ ဝိသေသောတိ။

ဥဒေါသိတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-အကာလစီဝရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

တတိယေ **နိဋ္ဌိတစီဝရသ္မိံ ဘိက္ခုနာ**တိ သာမိဝသေနေဝ ကရဏတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **အကာလစီဝရံ** နာမ ယွာယံ "အနတ္ထတေ ကထိနေ ဝဿာနဿ ပစ္ဆိမော မာသော၊ အတ္ထတေ ကထိနေ ပဉ္စမာသာ"တိ[1] စီဝရကာလော ဝုတ္တော၊ တံ ဌပေတွာ အညဒါ ဥပ္ပန္နံ, ယဉ္စ ကာလေပိ သံဃဿ ဝါ "ဣဒံ အကာလစီဝရ"န္တိ, ပုဂ္ဂလဿ ဝါ "ဣဒံ တုယှံ ဒမ္မီ"တိအာဒိနာ နယေန ဒိန္နံ၊ ဧတံ အကာလစီဝရံ နာမ။ **ဥပ္ပဇ္ဇေယျာ**တိ ဧဝရူပံ စီဝရံ အတ္တနော ဘာဂပဋိလာဘဝသေန သံဃတော ဝါ သုတ္တန္တိကာဒိဂဏတော ဝါ ဉာတိတော ဝါ မိတ္တတော ဝါ ပံသုကူလံ ဝါ အတ္တနော ဝါ ဓနေန[2]၊ အထ ဝါ ပန "အဋ္ဌိမာ ဘိက္ခဝေ မာတိကာ စီဝရဿ ဥပ္ပါဒါယ သီမာယ ဒေတိ၊ ကတိကာယ ဒေတိ၊ ဘိက္ခာပညတ္တိကာယ ဒေတိ၊ သံဃဿ ဒေတိ၊ ဥဘတောသံဃဿ ဒေတိ၊ ဝဿံဝုဋ္ဌသံဃဿ ဒေတိ၊ အာဒိဿ ဒေတိ၊ ပုဂ္ဂလဿ ဒေတီ"တိ[3] ဣမာသံ အဋ္ဌန္နံ မာတိကာနံ အညတရတော ဥပ္ပဇ္ဇေယျ။ တတ္ထ စ "သီမာယ ဒမ္မီ"တိ ဧဝံ သီမံ ပရာမသိတွာ ဒေန္တော **သီမာယ ဒေတိ** နာမ၊ သော နယော သဗ္ဗတ္ထ။ တတ္ထ စ **သီမာ**တိ ခဏ္ဍသီမာ ဥပစာရသီမာ သမာနသံဝါသသီမာ အဝိပ္ပဝါသသီမာ လာဘသီမာ ဂါမသီမာ နိဂမသီမာ နဂရသီမာ အဗ္ဘန္တရသီမာ ဥဒကုက္ခေပသီမာ ဇနပဒသီမာ ရဋ္ဌသီမာ ရဇ္ဇသီမာ ဒီပသီမာ စက္ကဝါဠသီမာတိ ပန္နရသဝိဓာ။ တတ္ထ **ဥပစာရသီမာ** နာမ ပရိက္ခိတ္တဿ ဝိဟာရဿ ပရိက္ခေပေန, အပရိက္ခိတ္တဿ ပရိက္ခေပါရဟဋ္ဌာနေန ပရိစ္ဆိန္နာ။ အပိ စ ဘိက္ခူနံ ဓုဝသန္နိပါတဋ္ဌာနတော ဝါ ပရိယန္တေ ဌိတဘောဇနသာလတော ဝါ နိဗဒ္ဓဝသနကအာဝါသတော ဝါ ထာမမဇ္ဈိမဿ ပုရိသဿ ဒွိန္နံ လေဍ္ဍုပါတာနံ အန္တော "ဥပစာရသီမာ"တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သာ ပန အာဝါသေသု ဝဍ္ဎန္တေသု ဝဍ္ဎတိ၊ ဟာယန္တေသု

၁-ဝိ ၁-၃၇၅-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၁-၃၀၄-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ဝိ ၃-၄၂၇-ပိဋ္ဌေ။

adhiṭṭhitacīvaratā anatthatakathinatā aladdhasammutikatā rattivippavāsoti imān’ettha cattāri aṅgāni. Samuṭṭhānādīni paṭhamakathine vuttappakārān’eva. Kevalañhi tattha anadhiṭṭhānaṁ avikappanañca akriyā, idha appaccuddharaṇaṁ, ayaṁ visesoti.

Udositasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

3. Akālacīvarasikkhāpadavaṇṇanā

Tatiye **niṭṭhitacīvarasmiṁ bhikkhunā**ti sāmivasen’eva karaṇattho veditabbo. **Akālacīvaraṁ** nāma yv’āyaṁ “anatthate kathine vassānassa pacchimo māso, atthate kathine pañcamāsā”ti[1] cīvarakālo vutto, taṁ ṭhapetvā aññadā uppannaṁ, yañca kālepi saṁghassa vā “idaṁ akālacīvaran”ti, puggalassa vā “idaṁ tuyhaṁ dammī”ti-ādinā nayena dinnaṁ, etaṁ akālacīvaraṁ nāma. **Uppajjeyyā**ti evarūpaṁ cīvaraṁ attano bhāgapaṭilābhavasena saṁghato vā Suttantikādigaṇato vā ñātito vā mittato vā paṁsukūlaṁ vā attano vā dhanena[2], atha vā pana “aṭṭhimā bhikkhave mātikā cīvarassa uppādāya sīmāya deti, katikāya deti, bhikkhāpaññattikāya deti, saṁghassa deti, ubhatosaṁghassa deti, vassaṁvuṭṭhasaṁghassa deti, ādissa deti, puggalassa detī”ti[3] imāsaṁ aṭṭhannaṁ mātikānaṁ aññatarato uppajjeyya. Ettha ca “sīmāya dammī”ti evaṁ sīmaṁ parāmasitvā dento **sīmāya deti** nāma, esa nayo sabbattha. Ettha ca **sīmāti** khaṇḍasīmā upacārasīmā samānasaṁvāsasīmā avippavāsasīmā lābhasīmā gāmasīmā nigamasīmā nagarasīmā abbhantarasīmā udakukkhepasīmā janapadasīmā raṭṭhasīmā rajjasīmā dīpasīmā cakkavāḷasīmāti pannarasavidhā. Tattha **upacārasīmā** nāma parikkhittassa vihārassa parikkhepena, aparikkhittassa parikkhepārahaṭṭhānena paricchinnā. Api ca bhikkhūnaṁ dhuvasannipātaṭṭhānato vā pariyante ṭhitabhojanasālato vā nibaddhavasanaka-āvāsato vā thāmamajjhimassa purisassa dvinnaṁ leḍḍupātānaṁ anto “upacārasīmā”ti veditabbā. Sā pana āvāse vaḍḍhante vaḍḍhati, hāyante

1. Vi 1. 375 piṭṭhe. 2. Vi 1. 304 piṭṭhe. 3. Vi 3. 427 piṭṭhe.

ဟာယတိ၊ ယောဇနသတမ္ပိ ဥပစာရသီမာဝ ဟောတိ။ တတ္ထ ဒိန္နလာဘော သဗ္ဗေသံ အန္တောသီမဂတာနံ ပါပုဏာတိ၊ ဘိက္ခုနီနံ အာရာမပဝေသနသေနာသနာပုစ္ဆနာနိ ပရိဝါသမာနတ္တာရောစနံ ဝဿစ္ဆေဒနိဿယသေနာသနဂ္ဂါဟာဒိဝိဓာနန္တိ ဣဒမ္ပိ သဗ္ဗံ ဣမိဿာဝ သီမာယ ဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **လာဘသီမာ**တိ ယံ ရာဇရာဇမဟာမတ္တာဒယော ဝိဟာရံ ကာရာပေတွာ ဂါဝုတံ ဝါ အဍ္ဎယောဇနံ ဝါ ယောဇနံ ဝါ သမန္တာ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ ''အယံ အမှာကံ ဝိဟာရဿ လာဘသီမာ၊ ယံ ဧတ္ထန္တရေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တံ သဗ္ဗံ အမှာကံ ဝိဟာရဿ ဒေမာ''တိ ဌပေန္တိ၊ အယံ လာဘသီမာ နာမ။ ကာသိကောသလာဒီနံ ပန ရဋ္ဌာနံ အန္တော ဗဟူ ဇနပဒါ ဟောန္တိ၊ တတ္ထ ဧကော ဇနပဒပရိစ္ဆေဒေါ **ဇနပဒသီမာ၊** ကာသိကောသလာဒိရဋ္ဌပရိစ္ဆေဒေါ **ရဋ္ဌသီမာ၊** ဧကဿ ရညော အာဏာပဝတ္တိဋ္ဌာနံ **ရဇ္ဇသီမာ၊** သမုဒ္ဒန္တေန ပရိစ္ဆိန္နော မဟာဒီပေ ဝါ အန္တရဒီပေ ဝါ **ဒီပသီမာ၊** ဧကစက္ကဝါဠပဗ္ဗတပရိက္ခေပဗ္ဘန္တရံ **စက္ကဝါဠသီမာ၊** ဧသာ နိဒါနကထာယံ ဝုတ္တနယာဝ။ တတ္ထ ''ခဏ္ဍသီမာယ ဒေမာ''တိ ဒိန္နံ ခဏ္ဍသီမဋ္ဌာနံယေဝ ပါပုဏာတိ၊ တတော ဗဟိသီမာယ သီမန္တရိကဋ္ဌာနမ္ပိ န ပါပုဏာတိ။ ''ဥပစာရသီမာယ ဒေမာ''တိ ဒိန္နံ ပန အန္တောပရိစ္ဆေဒေ ခဏ္ဍသီမာသီမန္တရိကာသု ဌိတာနမ္ပိ ပါပုဏာတိ၊ သမာနသံဝါသသီမာယ ဒိန္နံ ခဏ္ဍသီမာသီမန္တရိကဋ္ဌာနံ န ပါပုဏာတိ၊ အဝိပ္ပဝါသသီမာလာဘသီမာသု ဒိန္နံ တာသံ အန္တောဂဓာနံယေဝ ပါပုဏာတိ၊ ဂါမသီမာဒီသု ဒိန္နံ တာသံ သီမာနံ အဗ္ဘန္တရေ ဗဒ္ဓသီမဋ္ဌာနမ္ပိ ပါပုဏာတိ၊ အဗ္ဘန္တရသီမာဥဒကုက္ခေပသီမာသု ဒိန္နံ တတ္ထ အန္တောဂဓာနံယေဝ ပါပုဏာတိ၊ ဇနပဒသီမာဒီသု ဒိန္နမ္ပိ တာသံ အဗ္ဘန္တရေ ဗဒ္ဓသီမဋ္ဌာနမ္ပိ ပါပုဏာတိ၊ တသ္မာ ယံ ဇမ္ဗုဒီပေ ဌတွာ ''တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပေ သံဃဿ ဒေမာ''တိ ဒီယတိ၊ တံ တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပတော ဧကောပိ ဂန္တွာ သဗ္ဗေသံ သင်္ဂဟိတုံ လဘတိ။ သစေပိ တတြေဝ ဧကော သဘာဂေါ ဘိက္ခု သဘာဂါနံ ဘာဂံ ဂဏှာတိ၊ န ဝါရေတဗ္ဗော။ ယော ပန ဝိဟာရံ ပဝိသိတွာ ''အသုကသီမာယာ''တိ အဝတွာဝ ကေဝလံ ''သီမာယ ဒမ္မီ''တိ ဝဒတိ၊ သော ပုစ္ဆိတဗ္ဗော ''သီမာ နာမ ဗဟုဝိဓာ၊ ကတရံ သန္ဓာယ ဝဒသီ''တိ၊ သစေ ဝဒတိ ''အဟမေတံ ဘေဒံ န ဇာနာမိ၊ သီမဋ္ဌကသံဃော ဂဏှတူ''တိ၊ ဥပစာရသီမဋ္ဌေဟိ ဘာဇေတဗ္ဗံ။

ကတိကာယာတိ ဧတ္ထ ကတိကာ နာမ သမာနလာဘကတိကာ။ သာ ပန ဧဝံ ကာတဗ္ဗာ၊ ဧကသ္မိံ ဝိဟာရေ သန္နိပတိတေဟိ ဘိက္ခူဟိ ယံ ဝိဟာရံ သင်္ဂဟိတုကာမာ သမာနလာဘံ ကာတုံ ဣစ္ဆန္တိ၊ တဿ နာမံ ဂဟေတွာ ''အသုကော နာမ ဝိဟာရော ပေါရာဏကော အပ္ပလာဘော''တိ

hāyati, yojanasatampi upacārasīmā'va hoti. Tattha dinnalābho sabbesaṁ antosīmagatānaṁ pāpuṇāti, bhikkhunīnaṁ ārāmapavesanasenāsanāpucchanāni parivāsamānattārocanaṁ vassacchedanissayasenāsanaggāhādividhānanti idampi sabbaṁ imissā'va sīmāya vasena veditabbaṁ. **Lābhasīmā**ti yaṁ rājarājamahāmattādayo vihāraṁ kārāpetvā gāvutaṁ vā addhayojanaṁ vā yojanaṁ vā samantā paricchinditvā "ayaṁ amhākaṁ vihārassa lābhasīmā, yaṁ etthantare uppajjati, taṁ sabbaṁ amhākaṁ vihārassa demā"ti ṭhapenti, ayaṁ lābhasīmā nāma. Kāsikosalādīnaṁ pana raṭṭhānaṁ anto bahū janapadā honti, tattha eko janapadaparicchedo **janapadasīmā,** Kāsikosalādiraṭṭhaparicchedo **raṭṭhasīmā,** ekassa rañño āṇāpavattiṭṭhānaṁ **rajjasīmā,** samuddantena paricchinno mahādīpo vā antaradīpo vā **dīpasīmā,** ekacakkavāḷapabbataparikkhepabbhantaraṁ **cakkavāḷasīmā,** sesā nidānakathāyaṁ vuttanayā eva. Tattha "khaṇḍasīmāya demā"ti dinnaṁ khaṇḍasīmaṭṭhānaṁ yeva pāpuṇāti, tato bahisīmāya sīmantarikaṭṭhānampi na pāpuṇāti. "Upacārasīmāya demā"ti dinnaṁ pana antoparicchede khaṇḍasīmāsīmantarikāsu ṭhitānampi pāpuṇāti, samānasaṁvāsasīmāya dinnaṁ khaṇḍasīmāsīmantarikaṭṭhānaṁ na pāpuṇāti, avippavāsasīmālābhasīmāsu dinnaṁ tāsaṁ antogadhānaṁ yeva pāpuṇāti, gāmasīmādīsu dinnaṁ tāsaṁ sīmānaṁ abbhantare baddhasīmaṭṭhānampi pāpuṇāti, abbhantarasīmā-udakukkhepasīmāsu dinnaṁ tattha antogadhānaṁ yeva pāpuṇāti, janapadasīmādīsu dinnampi tāsaṁ abbhantare baddhasīmaṭṭhānampi pāpuṇāti, tasmā yaṁ Jambudīpe ṭhatvā "Tambapaṇṇidīpe saṁghassa demā"ti dīyati, taṁ Tambapaṇṇidīpato ekopi gantvā sabbesaṁ saṅgaṇhituṁ labhati. Sacepi tatth'eva eko sabhāgo bhikkhu sabhāgānaṁ bhāgaṁ gaṇhāti, na vāretabbo. Yo pana vihāraṁ pavisitvā "asukasīmāyā"ti avatvāva kevalaṁ "sīmāya dammī"ti vadati, so pucchitabbo "sīmā nāma bahuvidhā, kataraṁ sandhāya vadasī"ti, sace vadati "ahametaṁ bhedaṁ na jānāmi, sīmaṭṭhakasaṁgho gaṇhatū"ti, upacārasīmaṭṭhehi bhājetabbaṁ.

Katikāyāti ettha katikā nāma samānalābhakatikā. Sā pana evaṁ kātabbā, Ekasmiṁ vihāre sannipatitehi bhikkhūhi yaṁ vihāraṁ saṅgaṇhitukāmā samānalābhaṁ kātuṁ icchanti, tassa nāmaṁ gahetvā "asuko nāma vihāro porāṇako appalābho"ti

ယံ ကိဉ္စိ ကာရဏံ ဝတွာ “တံ ဝိဟာရံ ဣမိနာ ဝိဟာရေန သဒ္ဓိံ ဧကလာဘံ ကာတုံ သံဃဿ ရုစ္စတီ”တိ တိက္ခတ္တုံ သာဝေတဗ္ဗံ၊ ဧတ္တာဝတာ တသ္မိံ ဝိဟာရေ နိသိန္နောပိ ဣဓ နိသိန္နောဝ ဟောတိ၊ တသ္မိံ ဝိဟာရေပိ ဧဝမေဝ ကာတဗ္ဗံ၊ ဧတ္တာဝတာ ဣဓ နိသိန္နောပိ တသ္မိံ နိသိန္နောဝ ဟောတိ။ ဧကသ္မိံ ဝိဟာရေ လာဘေ ဘာဇိယမာနေ ဣတရသ္မိံ ဌိတဿ ဘာဂံ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ဘိက္ခာပညတ္တိယာတိ ဧတ္ထ ဘိက္ခာပညတ္တိ နာမ ဒါယကဿ ပရိစ္စာဂပညတ္တိဋ္ဌာနံ၊ တသ္မာ “ယတ္ထ မယှံ ဓုဝကာရာ ကရီယန္တိ၊ တတ္ထ ဒမ္မီ”တိ ဝါ “တတ္ထ ဒေထာ”တိ ဝါ ဝုတ္တေ ယတ္ထ တဿ ပါကဝဋ္ဋံ ဝါ ဝတ္တတိ၊ ယတော ဝါ ဘိက္ခူ နိစ္စံ ဘောဇေတိ၊ ယတ္ထ ဝါ တေန ကိဉ္စိ သေနာသနံ ကတံ၊ သဗ္ဗတ္ထ ဒိန္နမေဝ ဟောတိ။ သစေ ပန ဧကသ္မိံ ဓုဝကာရဋ္ဌာနေ ထောကတရာ ဘိက္ခူ ဟောန္တိ၊ ဧကမေဝ ဝါ ဝတ္တံ ဟောတိ၊ မာတိကံ အာရောပေတွာ ယထာ သော ဝဒတိ၊ တထာ ဂဟေတဗ္ဗံ။

သံဃဿ ဒေတီတိ ဧတ္ထ ဝိဟာရံ ပဝိသိတွာ “သံဃဿ ဒမ္မီ”တိ ဒိန္နံ ဥပစာရသီမာဂတာနဉ္စ တတော ဗဟိဒ္ဓါပိ တေဟိ သဒ္ဓိံ ဧကာဗဒ္ဓါနဉ္စ ပါပုဏာတိ၊ တသ္မာ တေသံ ဂါဟကေ သတိ အသမ္ပတ္တာနမ္ပိ ဘာဂေါ ဒါတဗ္ဗော။ ယံ ပန ဗဟိ ဥပစာရသီမာယ ဘိက္ခူ ဒိသွာ “သံဃဿာ”တိ ဒီယတိ၊ တံ ဧကာဗဒ္ဓပရိသာယ ပါပုဏာတိ။ ယေ ပန ဒွါဒသဟိ ဟတ္ထေဟိ ပရိသံ အသမ္ပတ္တာ၊ တေသံ န ပါပုဏာတိ။

ဥဘတောသံဃဿာတိ ဧတ္ထ ပန ယံ ဥဘတောသံဃဿ ဒိန္နံ၊ တတော ဥပဍ္ဎံ ဘိက္ခူနံ, ဥပဍ္ဎံ ဘိက္ခုနီနံ ဒါတဗ္ဗံ။ သစေပိ ဧကော ဘိက္ခု ဟောတိ, ဧကာ ဝါ ဘိက္ခုနီ၊ အန္တမသော အနုပသမ္ပန္နဿာပိ ဥပဍ္ဎမေဝ ဒါတဗ္ဗံ။ “ဥဘတောသံဃဿ စ တုယှဉ္စာ”တိ ဝုတ္တေ ပန သစေ ဒသ ဘိက္ခူ စ ဒသ ဘိက္ခုနိယော စ ဟောန္တိ၊ ဧကဝီသတိ ပဋိဝီသေ ကတွာ ဧကော ပုဂ္ဂလဿ ဒါတဗ္ဗော၊ ဒသ ဘိက္ခုသံဃဿ၊ ဒသ ဘိက္ခုနိသံဃဿ စ၊ ယေန ပုဂ္ဂလိကော လဒ္ဓေါ၊ သော သံဃတောပိ အတ္တနော ဝဿဂ္ဂေန ဂဟေတုံ လဘတိ၊ ကသ္မာ? ဥဘတောသံဃဂ္ဂဟဏေန ဂဟိတတ္တာ၊ “ဥဘတောသံဃဿ စ စေတိယဿ စာ”တိ ဝုတ္တေပိ ဧသေဝ နယော။ ဣဓ ပန စေတိယဿ သံဃတော ပါပုဏကောဋ္ဌာသော နာမ နတ္ထိ၊ ဧကပုဂ္ဂလဿ ပတ္တကောဋ္ဌာသသမောဝ ဧကော ကောဋ္ဌာသော ဟောတိ။ “ဘိက္ခုသံဃဿ စ ဘိက္ခုနီနဉ္စာ”တိ ဝုတ္တေ ပန န မဇ္ဈေ ဘိန္ဒိတွာ ဒါတဗ္ဗံ၊ ဘိက္ခူ စ ဘိက္ခုနိယော စ ဂဏေတွာ ဒါတဗ္ဗံ။ “ဘိက္ခုသံဃဿ စ ဘိက္ခုနီနဉ္စ တုယှဉ္စာ”တိ ဝုတ္တေ ပုဂ္ဂလော ဝိသုံ န လဘတိ၊ ပါပုဏကောဋ္ဌာသတော ဧကမေဝ

yaṁ kiñci kāraṇaṁ vatvā “taṁ vihāraṁ iminā vihārena saddhiṁ ekalābhaṁ kātuṁ saṁghassa ruccatī”ti tikkhattuṁ sāvetabbaṁ, ettāvatā tasmiṁ vihāre nisinnopi idha nisinno’va hoti, tasmiṁ vihārepi evameva kātabbaṁ, ettāvatā idha nisinnopi tasmiṁ nisinno’va hoti. Ekasmiṁ vihāre lābhe bhājiyamāne itarasmiṁ ṭhitassa bhāgaṁ gahetuṁ vaṭṭati.

Bhikkhāpaññattiyāti ettha bhikkhāpaññatti nāma dāyakassa pariccāgapaññattiṭṭhānaṁ, tasmā “yattha mayhaṁ dhuvakārā karīyanti, tattha dammī”ti vā “tattha dethā”ti vā vutte yattha tassa pākavattaṁ vā vattati, yato vā bhikkhū niccaṁ bhojeti, yattha vā tena kiñci senāsanaṁ kataṁ, sabbattha dinnameva hoti. Sace pana ekasmiṁ dhuvakāraṭṭhāne thokatarā bhikkhū honti, ekameva vā vatthaṁ hoti, mātikaṁ āropetvā yathā so vadati, tathā gahetabbaṁ.

Saṁghassa detīti ettha vihāraṁ pavisitvā “saṁghassa dammī”ti dinnaṁ upacārasīmāgatānañca tato bahiddhāpi tehi saddhiṁ ekābaddhānañca pāpuṇāti, tasmā tesaṁ gāhake sati asampattānampi bhāgo dātabbo. Yaṁ pana bahi upacārasīmāya bhikkhū disvā “saṁghassā”ti dīyati, taṁ ekābaddhaparisāya pāpuṇāti. Ye pana dvādasahi hatthehi parisaṁ asampattā, tesaṁ na pāpuṇāti.

Ubhatosaṁghassāti ettha pana yaṁ ubhatosaṁghassa dinnaṁ, tato upaḍḍhaṁ bhikkhūnaṁ, upaḍḍhaṁ bhikkhunīnaṁ dātabbaṁ. Sacepi eko bhikkhu hoti, ekā vā bhikkhunī, antamaso anupasampannassāpi upaḍḍhameva dātabbaṁ. “Ubhatosaṁghassa ca tuyhañcā”ti vutte pana sace dasa bhikkhū ca dasa bhikkhuniyo ca honti, ekavīsati paṭivīse katvā eko puggalassa dātabbo, dasa bhikkhusaṁghassa, dasa bhikkhunisaṁghassa ca, yena puggaliko laddho, so saṁghatopi attano vassaggena gahetuṁ labhati. Kasmā? Ubhatosaṁghaggahaṇena gahitattā, “ubhatosaṁghassa ca cetiyassa cā”ti vuttepi es’eva nayo. Idha pana cetiyassa saṁghato pāpuṇakoṭṭhāso nāma n’atthi, ekapuggalassa pattakoṭṭhāsasamo eko koṭṭhāso hoti. “Bhikkhusaṁghassa ca bhikkhunīnañcā”ti vutte pana na majjhe bhinditvā dātabbaṁ, bhikkhū ca bhikkhuniyo ca gaṇetvā dātabbaṁ. “Bhikkhusaṁghassa ca bhikkhunīnañca tuyhañcā”ti vutte puggalo visuṁ na labhati, pāpuṇakoṭṭhāsato ekameva

လဘတိ။ “စေတိယဿ စာ”တိ ဝုတ္တေ ပန စေတိယဿ ဧကော ပုဂ္ဂလပဋိဝီသော လဗ္ဘတိ။ “ဘိက္ခူနဉ္စ ဘိက္ခုနီနဉ္စာ”တိ ဝုတ္တေပိ န မဇ္ဈေ ဘိန္ဒိတွာ ဒါတဗ္ဗံ၊ ပုဂ္ဂလ-ဂဏနာယ ဧဝ ဝိဘဇိတဗ္ဗံ၊ တေဟိ သဒ္ဓိံ ပုဂ္ဂလစေတိယပရာမသနံ အနန္တရ-နယသဒိသမေဝ၊ ယထာ စ ဘိက္ခုသံဃံ အာဒိံ ကတွာ နယော နီတော၊ ဧဝံ ဘိက္ခုနိသံဃံ အာဒိံ ကတွာပိ နေတဗ္ဗော။ “ဘိက္ခုသံဃဿ စ တုယှဉ္စာ”တိ ဝုတ္တေပိ ပုဂ္ဂလဿ ဝိသုံ န လဗ္ဘတိ၊ စေတိယဿ ပန လဗ္ဘတိ။ “ဘိက္ခူနဉ္စ တုယှဉ္စာ”တိ ဝုတ္တေပိ ဝိသုံ န လဗ္ဘတိ၊ စေတိယဿ ပန လဗ္ဘတိယေဝ။

ဝဿံဝုဋ္ဌသံဃဿာတိ ဧတ္ထ သစေ ဝိဟာရံ ပဝိသိတွာ “ဝဿံဝုဋ္ဌသံဃဿ ဒမ္မီ”တိ ဝဒတိ၊ ယေ တတ္ထ ဝဿစ္ဆေဒံ အကတွာ ပုရိမဝဿံဝုဋ္ဌာ၊ တေသံ ဗဟိ သီမဋ္ဌာနမ္ပိ ပါပုဏာတိ၊ န အညေသံ။ သစေ ပန ဗဟိဥပစာရသီမာယံ ဌိတော “ဝဿံဝုဋ္ဌသံဃဿာ”တိ ဝဒတိ၊ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဝုဋ္ဌဝဿာနံ သဗ္ဗေသံ သမ္ပတ္တာနံ ပါပုဏာတိ။ အထ “အသုကဝိဟာရေ ဝဿံဝုဋ္ဌဿာ”တိ ဝဒတိ၊ တတ္ထ ဝဿံဝုဋ္ဌာနံယေဝ ယာဝ ကထိနဿုဗ္ဘာရာ ပါပုဏာတိ။ ဂိမှာနံ ပဌမ-ဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ ဧဝံ ဝဒတိ၊ တတြ သမ္မုခီဘူတာနံ သဗ္ဗေသံ ပါပုဏာတိ၊ န အညေသံ။

အာဒိဿ ဒေတီတိ အာဒိသိတွာ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ ဒေတိ၊ ကထံ? ဘိက္ခူ အဇ္ဇတနာယ ဝါ သွာတနာယ ဝါ ယာဂုယာ နိမန္တေတွာ တေ ဃရေ ယာဂုံ ပါယေတွာ “ဣမာနိ စီဝရာနိ ယေဟိ မယှံ ယာဂု ပီတာ၊ တေသံ ဒမ္မီ”တိ[၁] ဝဒတိ၊ ယေဟိ နိမန္တိတေဟိ ယာဂု ပီတာ၊ တေသံယေဝ ပါပုဏာတိ၊ ဘတ္တ-ခဇ္ဇကာဒီဟိ နိမန္တိတေသုပိ ဧသေဝ နယော။

ပုဂ္ဂလဿ ဒေတီတိ “ဣဒံ စီဝရံ ဣတ္ထန္နာမဿ ဒမ္မီ”တိ ဧဝံ ပရမ္မုခါ ဝါ, ပါဒမူလေ ဌပေတွာ “ဣဒံ တုမှာက”န္တိ ဧဝံ သမ္မုခါ ဝါ ဒေတီတိ အယမေတ္ထ သင်္ခေပကထာ၊ ဝိတ္ထာရော ပန သမန္တပါသာဒိကာယံ[၂] ဝုတ္တော။ ဣတိ ဣမာသံ အဋ္ဌန္နံ မာတိကာပဒါနံ ဝသေန ယံ အကာလစီဝရလက္ခဏေန ပဋိလဒ္ဓံ၊ တံ သန္ဓာယ “အကာလစီဝရံ ဥပ္ပဇ္ဇေယျာ”တိ ဝုတ္တံ။

အာကင်္ခမာနေနာတိ ဣစ္ဆမာနေန။ **ခိပ္ပမေဝ ကာရေတဗ္ဗ**န္တိ သီဃံ အန္တော-ဒသာဟေယေဝ ကာရေတဗ္ဗံ။ **နော စဿ ပါရိပူရီ**တိ နော စေ ပါရိပူရိ ဘဝေယျ၊ ယတ္တကေန ကရီယမာနံ အဓိဋ္ဌာနစီဝရံ ပဟောတိ၊ တံ စီဝရံ တတ္တကံ န ဘဝေယျ၊ ဦနကံ ဘဝေယျာတိ အတ္ထော။ **သတိယာ ပစ္စာသာယာ**တိ “အသုကဒိဝသံ နာမ သံဃော စီဝရာနိ လဘိဿတိ၊ တတော မေ စီဝရံ

၁-ဒေတိ (သီ၊ သျာ၊ ကံ)
၂-ဝိ-၃ ၃-၄၁၇-ပိဋ္ဌေ။

labhati. “Cetiyassa cā”ti vutte pana cetiyassa eko puggalapaṭivīso labbhati. “Bhikkhūnañca bhikkhunīnañcā”ti vuttepi na majjhe bhinditvā dātabbaṁ, puggalagaṇanāya eva vibhajitabbaṁ. Tehi saddhiṁ puggalacetiyaparāmasanaṁ anantaranayasadisameva. Yathā ca bhikkhusaṁghaṁ ādiṁ katvā nayo nīto, evaṁ bhikkhunisaṁghaṁ ādiṁ katvāpi netabbo. “Bhikkhusaṁghassa ca tuyhañcā”ti vuttepi puggalassa visuṁ na labbhati, cetiyassa pana labbhati. “Bhikkhūnañca tuyhañcā”ti vuttepi visuṁ na labbhati, cetiyassa pana labbhati yeva.

Vassaṁvuṭṭhasaṁghassāti ettha sace vihāraṁ pavisitvā “vassaṁvuṭṭhasaṁghassa dammī”ti vadati, ye tattha vassacchedaṁ akatvā purimavassaṁvuṭṭhā, tesaṁ bahi sīmaṭṭhānampi pāpuṇāti, na aññesaṁ. Sace pana bahi-upacārasīmāyaṁ ṭhito “vassaṁvuṭṭhasaṁghassā”ti vadati, yattha katthaci vuṭṭhavassānaṁ sabbesaṁ sampattānaṁ pāpuṇāti. Atha “asukavihāre vassaṁvuṭṭhassā”ti vadati, tattha vassaṁvuṭṭhānaṁ yeva yāva kathinassubbhārā pāpuṇāti. Gimhānaṁ paṭhamadivasato paṭṭhāya evaṁ vadati, tatra sammukhībhūtānaṁ sabbesaṁ pāpuṇāti, na aññesaṁ.

Ādissa detīti ādisitvā paricchinditvā deti. Kathaṁ? Bhikkhū ajjatanāya vā svātanāya vā yāguyā nimantetvā te ghare yāguṁ pāyetvā “imāni cīvarāni yehi mayhaṁ yāgu pītā, tesaṁ dammī”ti vadati, yehi nimantitehi yāgu pītā, tesaṁ yeva pāpuṇāti. Bhattakhajjakādīhi nimantitesupi es’eva nayo.

Puggalassa detīti “idaṁ cīvaraṁ itthannāmassa dammī”ti evaṁ parammukhā vā, pādamūle ṭhapetvā “idaṁ tumhākan”ti evaṁ sammukhā vā detīti ayamettha saṅkhepakathā, vitthāro pana Samantapāsādikāyaṁ[2] vutto. Iti imāsaṁ aṭṭhannaṁ mātikāpadānaṁ vasena yaṁ akālacīvaralakkhaṇena paṭiladdhaṁ, taṁ sandhāya “akālacīvaraṁ upajjeyyā”ti vuttaṁ.

Ākaṅkhamānenāti icchamānena. **Khippameva kāretabban**ti sīghaṁ antodasāhe yeva kāretabbaṁ. **No c’assa pāripūrī**ti no ce pāripūrī bhaveyya, yattakena kariyamānaṁ adhiṭṭhānacīvaraṁ pahoti, taṁ cīvaraṁ tattakaṁ na bhaveyya, ūnakaṁ bhaveyyāti attho. **Satiyā paccāsāyā**ti “asukadivasaṁ nāma saṁgho cīvarāni labhissati, tato me cīvaraṁ

1. Deti (Sī, Syā, Kaṁ) 2. Vi-Ṭṭha 3. 417 piṭṭhe.

ဥပ္ပဇ္ဇိဿတီ”တိ ဧဝမိနာ နယေန သံဃဂဏဉာတိမိတ္တေသု ဝါ အညတရဋ္ဌာနတော, “ပံသုကူလံ ဝါ လစ္ဆာမီ”တိ, “ဣမိနာ ဝါ ကပ္ပိယဘဏ္ဍေန စီဝရံ ဂဏှိဿာမီ”တိ ဧဝံ ဝိဇ္ဇမာနာယ စီဝရာသာယ။ **တတော စေ ဥတ္တရိ**န္တိ မာသပရမတော စေ ဥတ္တရိ နိက္ခိပေယျ၊ နိဿဂ္ဂိယန္တိ အတ္ထော။ ယဒိ ပနဿ မူလစီဝရံ သဏှံ ဟောတိ၊ ပစ္စာသာစီဝရံ ထူလံ ဟောတိ၊ န သက္ကာ ယောဇေတုံ၊ ရတ္တိယော စ သေသာ ဟောန္တိ၊ န တာဝ မာသော ပူရတိ၊ န အကာမာ စီဝရံ ကာရေတဗ္ဗံ၊ အညံ ပစ္စာသာစီဝရံ လဘိတွာ ဧဝ ကာလဗ္ဘန္တရေ ကာရေတဗ္ဗံ။ သစေ န လဘတိ၊ ပစ္စာသာစီဝရမ္ပိ ပရိက္ခာရစောဠံ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ။ အထ မူလစီဝရံ ထူလံ ဟောတိ၊ ပစ္စာသာစီဝရံ သဏှံ၊ မူလစီဝရံ ပရိက္ခာရစောဠံ အဓိဋ္ဌဟိတွာ ပစ္စာသာစီဝရမေဝ မူလစီဝရံ ကတွာ ဌပေတဗ္ဗံ၊ တံ ပုန မာသပရိဟာရံ လဘတိ၊ ဧတေနုပါယေန ယာဝ န လစ္ဆတိ၊ တာဝ အညံ မူလစီဝရံ ကတွာ ဌပေတုံ လဗ္ဘတိ။ ဣမဿ “ဣဒံ မေ ဘန္တေ အကာလစီဝရံ မာသာတိက္ကန္တံ နိဿဂ္ဂိယ”န္တိ[၁] ဣမိနာ နယေန နိဿဇ္ဇနဝိဓာနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

သာဝတ္ထိယံ သမ္ဗဟုလေ ဘိက္ခူ အာရဗ္ဘ အကာလစီဝရံ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ မာသံ အတိက္ကမနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ ဣတော ပရံ သဗ္ဗံ ပဌမကထိနေ ဝုတ္တသဒိသမေဝ။ ကေဝလဉှိ တတ္ထ ဒသာဟာတိက္ကမော၊ ဣဓ မာသာတိက္ကမောတိ အယံ ဝိသေသော။ သေသံ တာဒိသမေဝါတိ။

အကာလစီဝရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-ပုရာဏစီဝရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

စတုတ္ထေ **အညာတိကာယာ**တိ န ဉာတိကာယ၊ မာတိတော ဝါ ပိတိတော ဝါ ယာဝ သတ္တမံ ယုဂံ၊ တာဝ ကေနစိ အာကာရေန အသမ္ဗဒ္ဓါယာတိ အတ္ထော။ **ဘိက္ခုနိယာ**တိ သာကိယာနိယော ဝိယ သုဒ္ဓဘိက္ခုသံဃေ ဝါ ဥဘတောသံဃေ ဝါ ဥပသမ္ပန္နာယ။ **ပုရာဏစီဝရ**န္တိ ရဇိတွာ ကပ္ပံ ကတွာ ဧကဝါရမ္ပိ နိဝတ္ထံ ဝါ ပါရုတံ ဝါ၊ ယံ အန္တမသော ပရိဘောဂသီသေန အံသေ ဝါ မတ္ထကေ ဝါ ကတွာ မဂ္ဂံ ဂတော ဟောတိ၊ ဥဿီသကံ ဝါ ကတွာ နိပန္နော၊ ဧတမ္ပိ ပုရာဏစီဝရမေဝ။ **ဓောဝါပေယျ ဝါ**တိ သစေ “ဓောဝါ”တိ ဝါစာယ ဝဒတိ၊ ကာယဝိကာရံ ဝါ ကရောတိ၊ ဟတ္ထေန ဝါ ဟတ္ထေ ဒေတိ၊ ပါဒမူလေ ဝါ ဌပေတိ၊ အန္တောဒွါဒသဟတ္ထေ ဩကာသေ ဌတွာ ဥပရိ ဝါ ခိပတိ၊ အညဿ

၁-ဝိ ၁-၃၀၅-ပိဋ္ဌေ။

uppajjissatī"ti iminā nayena saṁghagaṇaññātimittesu vā aññataraṭṭhānato, "paṁsukūlaṁ vā lacchāmī"ti, "iminā vā kappiyabhaṇḍena cīvaraṁ gaṇhissāmī"ti evaṁ vijjamānāya cīvarāsāya. **Tato ce uttarī**ti māsaparamato ce uttari nikkhipeyya, nissaggiyanti attho. Yadi pan'assa mūlacīvaraṁ saṇhaṁ hoti, paccāsācīvaraṁ thūlaṁ hoti, na sakkā yojetuṁ, rattiyo ca sesā honti, na tāva māso pūrati, na akāmā cīvaraṁ kāretabbaṁ, aññaṁ paccāsācīvaraṁ labhitvā eva kālabbhantare kāretabbaṁ. Sace na labhati, paccāsācīvarampi parikkhāracoḷaṁ adhiṭṭhātabbaṁ. Atha mūlacīvaraṁ thūlaṁ hoti, paccāsācīvaraṁ saṇhaṁ, mūlacīvaraṁ parikkhāracoḷaṁ adhiṭṭhahitvā paccāsācīvarameva mūlacīvaraṁ katvā ṭhapetabbaṁ, taṁ puna māsaparihāraṁ labhati, eten'upāyena yāva na lacchati, tāva aññaṁ mūlacīvaraṁ katvā ṭhapetuṁ labbhati. Imassa "idaṁ me bhante akālacīvaraṁ māsātikkantaṁ nissaggiyan"ti[1] iminā nayena nissajjanavidhānaṁ veditabbaṁ.

Sāvatthiyaṁ sambahule bhikkhū ārabbha akālacīvaraṁ paṭiggahetvā māsaṁ atikkamanavatthusmiṁ paññattaṁ, sādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, ito paraṁ sabbaṁ paṭhamakathine vuttasadisameva. Kevalañhi tattha dasāhātikkamo, idha māsātikkamoti ayaṁ viseso. Sesaṁ tādisamevāti.

Akālacīvarasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

4. Purāṇacīvarasikkhāpadavaṇṇanā

Catutthe **aññātikāyā**ti na ñātikāya, mātito vā pitito vā yāva sattamaṁ yugaṁ, tāva kenaci ākārena asambaddhāyāti attho. **Bhikkhuniyāti** sākiyāniyo viya suddhabhikkhusaṁghe vā ubhatosaṁghe vā upasampannāya. **Purāṇacīvaran**ti rajitvā kappaṁ katvā ekavārampi nivatthaṁ vā pārutaṁ vā, yaṁ antamaso paribhogasīsena aṁse vā matthake vā katvā maggaṁ gato hoti, ussīsakaṁ vā katvā nipanno, etampi purāṇacīvarameva. **Dhovāpeyya vā**ti sace "dhovā"tivācāya vadati, kāyavikāraṁ vā karoti, hatthena vā hatthe deti, pādamūle vā ṭhapeti, antodvādasahatthe okāse ṭhatvā upari vā khipati, aññassa

1. Vi 1. 305 piṭṭhe.

ဝါ ဟတ္ထေ ပေသေတိ၊ တာယ ဓောတံ[၁]၊ ဓောဝါပိတမေဝ ဟောတိ၊ ရဇာပနာကောဋာပနေသုပိ ဧသေဝ နယော။ သိက္ခမာနာယ ဝါ သာမဏေရိယာ ဝါ ဥပါသိကာယ ဝါ ဟတ္ထေ ဓောဝနတ္ထာယ ဒေတိ၊ သာ သစေ ဥပသမ္ပဇ္ဇိတွာ ဓောဝတိ၊ ဧဝမ္ပိ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။ ဥပါသကဿ ဝါ သာမဏေရဿ ဝါ ဟတ္ထေ ဒိန္နံ ဟောတိ၊ သော စေ လိင်္ဂေ ပရိဝတ္တေ ဥပသမ္ပဇ္ဇိတွာ ဓောဝတိ၊ ဒဟရဿ ဘိက္ခုဿ ဝါ ဒိန္နံ ဟောတိ၊ သောပိ လိင်္ဂေ ပရိဝတ္တေ ဓောဝတိ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယမေဝ၊ ရဇာပနာကောဋာပနေသုပိ ဧသေဝ နယော။ "ဣဒံ မေ ဘန္တေ ပုရာဏစီဝရံ အညာတိကာယ ဘိက္ခုနိယာ ဓောဝါပိတံ နိဿဂ္ဂိယ"န္တိ[၂] ဣမိနာ ပနေတ္ထ နယေန နိဿဇ္ဇနဝိဓာနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

သာဝတ္ထိယံ ဥဒါယိတ္ထေရံ အာရဗ္ဘ ပုရာဏစီဝရဓောဝါပနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ အသာဓာရဏပညတ္တိ၊ သာဏတ္တိကံ "ဓောဝါ"တိအာဒိကာယ အာဏတ္တိယာ၊ ဧဝံ အာဏတ္တာယ စ ဘိက္ခုနိယာ ဥဒ္ဒနသဇ္ဇနာဒီသု သဗ္ဗပ္ပယောဂေသု ဘိက္ခုနော ဒုက္ကဋံ။ ဓောဝိတွာ ဥက္ခိတ္တမတ္တံ ပန ရတ္တမတ္တံ အာကောဋိတမတ္တဉ္စ နိဿဂ္ဂိယံ ဟောတိ၊ ဓောဝနာဒီနိ တီဏိပိ ဒွေ ဝါ ကာရာပေန္တဿ ဧကေန ဝတ္ထုနာ နိဿဂ္ဂိယံ၊ ဣတရေဟိ ဒုက္ကဋံ။ သစေ ပန "ဓောဝါ"တိ ဝုတ္တာ သဗ္ဗာနိပိ ကရောတိ၊ ဓောဝနပစ္စယာဝ အာပတ္တိ။ "ဣမသ္မိံ စီဝရေ ယံ ကတ္တဗ္ဗံ၊ တံ ကရောဟီ"တိ ဝဒတော ပန ဧကဝါစာယ ပါစိတ္တိယေန သဒ္ဓိံ ဒွေ ဒုက္ကဋာနိ၊ ဘိက္ခုနိသံဃဝသေန ဧကတောဥပသမ္ပန္နာယ ဓောဝါပေန္တဿ အနိဿဇ္ဇိတွာ ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ, အညဿ ဝါ သန္တကံ နိသီဒနပစ္စတ္ထရဏံ ဝါ ဓောဝါပေန္တဿ, ဉာတိကာယ အညာတိကသညိနော စေဝ, ဝေမတိကဿ စ ဒုက္ကဋံ၊ အညာတိကာယ ဉာတိကသညိနောပိ ဝေမတိကဿာပိ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယမေဝ။ ဣတော ပရံ ပန ဧဝရူပေသု ဌာနေသု "တိကပါစိတ္တိယ"န္တိ ဝက္ခာမ၊ သစေ ဉာတိကာယ သဟာယာ အညာတိကာ "ဓောဝါ"တိ အဝုတ္တာ ဝါ ဓောဝတိ၊ အပရိဘုတ္တံ ဝါ အညံ ဝါ ပရိက္ခာရံ ဓောဝတိ၊ သိက္ခမာနသာမဏေရိယော ဝါ ဓောဝန္တိ၊ အနာပတ္တိ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနံ အနာပတ္တိယေဝ။ ပုရာဏစီဝရတာ, ဥပစာရေ ဌတွာ အညာတိကာယ ဘိက္ခုနိယာ အာဏာပနံ, တဿာ ဓောဝနာဒီနိ စာတိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သဉ္စရိတ္တသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ၊ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ပုရာဏစီဝရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-ဓောဝိတံ (သျာ၊ ကံ) ၂-ဝိ ၁-၃၀၇-ပိဋ္ဌေ။

vā hatthe peseti, tāya dhotaṁ[1], dhovāpitameva hoti. Rajāpanākoṭāpanesupi es'eva nayo. Sikkhamānāya vā sāmaṇeriyā vā upāsikāya vā hatthe dhovanatthāya deti, sā sace upasampajjitvā dhovati, evampi nissaggiyaṁ pācittiyaṁ. Upāsakassa vā sāmaṇerassa vā hatthe dinnaṁ hoti, so ce liṅge parivatte upasampajjitvā dhovati, daharassa bhikkhussa vā dinnaṁ hoti, sopi liṅge parivatte dhovati, nissaggiyaṁ pācittiyameva. Rajāpanākoṭāpanesupi es'eva nayo. "Idaṁ me bhante purāṇacīvaraṁ aññātikāya bhikkhuniyā dhovāpitaṁ nissaggiyan"ti[2] iminā pan'ettha nayena nissajjanavidhānaṁ veditabbaṁ.

Sāvatthiyaṁ Udāyittheraṁ ārabbha purāṇacīvaradhovāpanavatthusmiṁ paññattaṁ. Asādhāraṇapaññatti, sāṇattikaṁ "dhovā"ti-ādikāya āṇattiyā, evaṁ āṇattāya ca bhikkhuniyā uddhanasajjanādīsu sabbappayogesu bhikkhuno dukkaṭaṁ. Dhovitvā ukkhittamattaṁ pana rattamattaṁ ākoṭitamattañca nissaggiyaṁ hoti, dhovanādīni tīṇipi dve vā kārāpentassa ekena vatthunā nissaggiyaṁ, itarehi dukkaṭaṁ. Sace pana "dhovā"ti vuttā sabbānipi karoti, dhovanapaccayā'va āpatti. "Imasmiṁ cīvare yaṁ kattabbaṁ, taṁ karohī"ti vadato pana ekavācāya pācittiyena saddhiṁ dve dukkaṭāni, Bhikkhunisaṁghavasena ekato-upasampannāya dhovāpentassa anissajjitvā paribhuñjantassa, aññassa vā santakaṁ nisīdanapaccattharaṇaṁ vā dhovāpentassa, ñātikāya aññātikasaññino c'eva, vematikassa ca dukkaṭaṁ, aññātikāya ñātikasaññinopi vematikass'āpi nissaggiyaṁ pācittiyameva. Ito paraṁ pana evarūpesu ṭhānesu "tikapācittiyan"ti vakkhāma. Sace ñātikāya sahāyā aññātikā "dhovā"ti avuttā vā dhovati, aparibhuttaṁ vā aññaṁ vā parikkhāraṁ dhovati, sikkhamānasāmaṇeriyo vā dhovanti, anāpatti, ummattakādīnaṁ anāpatti yeva. Purāṇacīvaratā upacāre ṭhatvā aññātikāya bhikkhuniyā āṇāpanaṁ tassā dhovanādīni cāti imān'ettha tīṇi aṅgāni. Sañcarittasamuṭṭhānaṁ, kiriyaṁ, nosaññāvimokkhaṁ, acittakaṁ, paṇṇattivajjaṁ, kāyakammaṁ, vacīkammaṁ, ticittaṁ, tivedananti.

Purāṇacīvarasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

1. Dhovitaṁ (Syā, Kaṁ)   2. Vi 1. 307 piṭṭhe.

၅-စီဝရပဋိဂ္ဂဟဏသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ပဉ္စမေ **အညာတိကာယာ**တိ ဣဒံ ဥတ္တာနမေဝ၊ တသ္မာ ဉာတော ပရံ ကတ္တဗ္ဗံ န ဝိစာရယိဿာမ။ **စီဝရန္တိ** ဆန္နံ အညတရံ ဝိကပ္ပနုပဂံ၊ ဧသ နယော သဗ္ဗေသု စီဝရပဋိသံယုတ္တသိက္ခာပဒေသု။ ယတ္ထ ပန ဝိသေသော ဘဝိဿတိ၊ တတ္ထ ဝက္ခာမ။ **ပဋိဂ္ဂဏှေယျ**တိ ဟတ္ထေန ဝါ ဟတ္ထေ ဒေတု၊ ပါဒမူလေ ဝါ ဌပေတု၊ ဓမ္မကထံ ကထေန္တဿ ဝတ္ထေသု ခိပိယမာနေသု ဥပစာရံ မုဉ္စိတွာပိ ဥပရိ ဝါ ခိပတု၊ သစေ သာဒိယတိ၊ ပဋိဂ္ဂဟိတမေဝ ဟောတိ။ ယဿ ကဿစိ ပန အနုပသမ္ပန္နဿ ဟတ္ထေ ပေသိတံ[၁] ဂဏှိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ "ပံသုကူလံ ဂဏှိဿတီ"တိ သင်္ကာရကူဋာဒီသု ဌပိတမ္ပိ ပံသုကူလံ အဓိဋ္ဌဟိတွာ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ **အညတြ ပါရိဝတ္တကာ**တိ ယံ "အန္တမသော ဟရိဋကက္ခဏ္ဍမ္ပိ ဒတွာ ဝါ ဒဿာမီ"တိ အာဘောဂံ ကတွာ ဝါ ပါရိဝတ္တကံ ဂဏှာတိ၊ တံ ဌပေတွာ အညံ အန္တမသော ဝိကပ္ပနုပဂံ ပဋပရိဿာဝနမ္ပိ ဂဏှန္တဿ နိဿဂ္ဂိယံ ဟောတိ။ တတြ "ဣဒံ မေ ဘန္တေ စီဝရံ အညာတိကာယ ဘိက္ခုနိယာ ဟတ္ထတော ပဋိဂ္ဂဟိတံ အညတြ ပါရိဝတ္တကာ နိဿဂ္ဂိယ"န္တိ[၂] ဣမိနာ နယေန နိဿဇ္ဇနဝိဓာနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ရာဇဂဟေ ဥဒါယိတ္ထေရံ အာရဗ္ဘ စီဝရပဋိဂ္ဂဟဏဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ "အညတြ ပါရိဝတ္တကာ"တိ အယမေတ္ထ အနုပညတ္တိ၊ အသာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ ဂဟဏတ္ထာယ ဟတ္ထပ္ပသာရဏာဒိပ္ပယောဂေ ဒုက္ကဋံ၊ ပဋိလာဘေန နိဿဂ္ဂိယံ ဟောတိ၊ နိဿဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ ဧကတော-ဥပသမ္ပန္နာယ ဉာတိကာယ စ အညာတိကသညိဿ ဝေမတိကဿ ဝါ ဒုက္ကဋံ။ ဝိဿာသဂ္ဂါဟေ၊ တာဝကာလိကေ၊ ပတ္တတ္ထဝိကာဒိမှိ စ အနဓိဋ္ဌာတဗ္ဗပရိက္ခာရေ၊ သိက္ခမာနသာမဏေရီနံ ဟတ္ထတော ဂဟဏေ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ဝိကပ္ပနုပဂစီဝရတာ, ပါရိဝတ္တကာဘာဝေါ, အညာတိကာယ ဟတ္ထတော ဂဟဏန္တိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သဉ္စရိတ္တသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယာကိရိယံ၊ သေသံ စတုတ္ထသဒိသမေဝါတိ။

စီဝရပဋိဂ္ဂဟဏသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-အညာတကဝိညတ္တိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဆဋ္ဌေ **ဂဟပတိ**န္တိ ဘိက္ခူသု အပဗ္ဗဇိတမနုဿံ။ **ဂဟပတာနိ**န္တိ ဘိက္ခုနီသု အပဗ္ဗဇိတိတ္ထိံ၊ ဧသ နယော သဗ္ဗေသု ဂဟပတိပဋိသံယုတ္တေသု သိက္ခာပဒေသု။

၁-ဌပိတံ (သျာ၊ ကံ၊ က၊ ဋီကာသစ်)   ၂-ဝိ ၁-၃၁၁-ပိဋ္ဌေ။

5. Cīvarappaṭiggahaṇasikkhāpadavaṇṇanā

Pañcame **aññātikāyā**ti idaṁ vuttanayameva, tasmā ito paraṁ katthaci na vicārayissāma. **Cīvaran**ti channaṁ aññataraṁ vikappanupagaṁ, esa nayo sabbesu cīvarappaṭisaṁyuttasikkhāpadesu. Yattha pana viseso bhavissati, tattha vakkhāma. **Paṭiggaṇheyyā**ti ettha hatthena vā hatthe detu, pādamūle vā ṭhapetu, dhammakathaṁ kathentassa vatthesu khipiyamānesu upacāraṁ muñcitvāpi upari vā khipatu, sace sādiyati, paṭiggahitameva hoti. Yassa kassaci pana anupasampannassa hatthe pesitaṁ[1] gaṇhituṁ vaṭṭati, “paṁsukūlaṁ gaṇhissatī”ti saṅkārakūṭādīsu ṭhapitampi paṁsukūlaṁ adhiṭṭhahitvā gahetuṁ vaṭṭati yeva. **Aññatra pārivattakā**ti yaṁ “antamaso harīṭakakkhaṇḍampi datvā vā dassāmī”ti ābhogaṁ katvā vā pārivattakaṁ gaṇhāti, taṁ ṭhapetvā aññaṁ antamaso vikappanupagaṁ paṭaparissāvanampi gaṇhantassa nissaggiyaṁ hoti. Tatra “idaṁ me bhante cīvaraṁ aññātikāya bhikkhuniyā hatthato paṭiggahitaṁ aññatra pārivattakā nissaggiyan”ti[2] iminā nayena nissajjanavidhānaṁ veditabbaṁ.

Rājagahe Udāyittheraṁ ārabbha cīvarappaṭiggahaṇavatthusmiṁ paññattaṁ, “aññatra pārivattakā”ti ayamettha anupaññatti, asādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, gahaṇatthāya hatthappasāraṇādippayoge dukkaṭaṁ, paṭilābhena nissaggiyaṁ hoti, nissajjitabbaṁ, tikapācittiyaṁ, ekato-upasampannāya ñātikāya ca aññātikasaññissa vematikassa vā dukkaṭaṁ. Vissāsaggāhe, tāvakālike, pattatthavikādimhi ca anadhiṭṭhātabbaparikkhāre, sikkhamānasāmaṇerīnaṁ hatthato gahaṇe, ummattakādīnañca anāpatti. Vikappanupagacīvaratā pārivattakābhāvo aññātikāya hatthato gahaṇanti imān’ettha tīṇi aṅgāni. Sañcarittasamuṭṭhānaṁ, kiriyākiriyaṁ, sesaṁ catutthasadisamevāti.

Cīvarappaṭiggahaṇasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

6. Aññātakaviññattisikkhāpadavaṇṇanā

Chaṭṭhe **gahapatin**ti bhikkhūsu apabbajitamanussaṁ. **Gahapatānin**ti bhikkhunīsu apabbajititthiṁ. Esa nayo sabbesu gahapatippaṭisaṁyuttesu sikkhāpadesu.

1. Ṭhapitaṁ (Syā, Kaṁ, Ka, Abhinavaṭī)
2. Vi 1. 311 piṭṭhe.

ဝိညာပေယျာတိ ယာစေယျ ဝါ ယာစာပေယျ ဝါ။ **အညတြ သမယာ**တိ ယော အစ္ဆိန္နစီဝရော ဝါ ဟောတိ နဋ္ဌစီဝရော ဝါ၊ တဿ တံ သမယံ ဌပေတွာ အညသ္မိံ ဝိညာပနပ္ပယောဂေ ဒုက္ကဋံ၊ ပဋိလာဘေန နိဿဂ္ဂိယံ ဟောတိ။ တတ္ထ “ဣဒံ မေ ဘန္တေ စီဝရံ အညာတကံ ဂဟပတိကံ အညတြ သမယာ ဝိညာပိတံ နိဿဂ္ဂိယ”န္တိ[၁] ဣမိနာ နယေန နိဿဇ္ဇနဝိဓာနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

သာဝတ္ထိယံ ဥပနန္ဒံ အာရဗ္ဘ စီဝရဝိညာပနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ။ “အညတြ သမယာ”တိ အယမေတ္ထ အနုပညတ္တိ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ ဉာတကေ အညာတကသညိနော ဝေမတိကဿ စ ဒုက္ကဋံ။ သမယေ ဝါ ဉာတကပ္ပဝါရိတေ ဝါ ဝိညာပေန္တဿ၊ အညဿ ဝါ ဉာတကပ္ပဝါရိတေ တဿေဝတ္ထာယ[၂] ဝိညာပေန္တဿ၊ အတ္တနော ဓနေန ဂဏှန္တဿ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ဝိကပ္ပနုပဂစီဝရတာ, သမယာဘာဝေါ, အညာတကဝိညတ္တိ, တာယ စ ပဋိလာဘောတိ ဣမာနေတ္ထ စတ္တာရိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ စတုတ္ထသဒိသာနေဝါတိ။

အညာတကဝိညတ္တိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-တတုတ္တရိ သိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

သတ္တမေ **တဉ္စေ**တိ တံ အစ္ဆိန္နစီဝရံ ဝါ နဋ္ဌစီဝရံ ဝါ။ **အဘိဟဋ္ဌု**န္တိ **အဘီ**တိ ဥပသဂ္ဂေါ၊ ဟရိတုန္တိ အတ္ထော၊ ဂဏှိတုန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ပဝါရေယျာ**တိ ဣစ္ဆာပေယျ၊ ဣစ္ဆံ ရုစိံ ဥပ္ပါဒေယျ၊ “ယာဝတ္တကံ ဣစ္ဆသိ၊ တာဝတ္တကံ ဂဏှာဟီ”တိ ဧဝံ နိမန္တေယျာတိ အတ္ထော၊ ယထာ ဝါ “နေက္ခမ္မံ ဒဋ္ဌု ခေမတော”တိ[၃] ဧတ္ထ ဒိသွာတိ အတ္ထော၊ ဧဝမိဓာပိ “အဘိဟဋ္ဌုံ ပဝါရေယျာ”တိ ဥပနေတွာ ပုရတော ဌပေန္တော ကာယေန ဝါ, “အမှာကံ ဒုဿကောဋ္ဌာဂါရတော ယတ္တကံ ဣစ္ဆထ၊ တတ္တကံ ဂဏှထာ”တိ ဝဒန္တော ဝါစာယ ဝါ အဘိဟရိတွာ နိမန္တေယျာတိ အတ္ထော။ **သန္တရုတ္တရပရမ**န္တိ သအန္တရံ ဥတ္တရံ ပရမံ အဿ စီဝရဿာတိ သန္တရုတ္တရပရမံ၊ နိဝါသနေန သဒ္ဓိံ ပါရုပနံ ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒေါ အဿာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **တတော စီဝရံ သာဒိတဗ္ဗ**န္တိ တတော အဘိဟဋစီဝရတော ဧတ္တကံ စီဝရံ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ န တတော ပရံ။

၁-ဝိ ၁-၃၁၆-ပိဋ္ဌေ။ ၂-တဿတ္ထာယ (သီ) ၃-ခု ၁-၃၄၁-၄၄၅။ ခု ၈-၁၄၅-ပိဋ္ဌာဒီသု။

Viññāpeyyāti yāceyya vā yācāpeyya vā. **Aññatra samayā**ti yo acchinnacīvaro vā hoti naṭṭhacīvaro vā, tassa taṁ samayaṁ ṭhapetvā aññasmiṁ viññāpanappayoge dukkaṭaṁ, paṭilābhena nissaggiyaṁ hoti. Tattha "idaṁ me bhante cīvaraṁ aññātakaṁ gahapatikaṁ aññatra samayā viññāpitaṁ nissaggiyan"ti[1] iminā nissajjanavidhānaṁ veditabbaṁ.

Sāvatthiyaṁ Upanandaṁ ārabbha cīvaraviññāpanavatthusmiṁ paññattaṁ. "Aññatra samayā"ti ayamettha anupaññatti, sādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, tikapācittiyaṁ, ñātake aññātakasaññino vematikassa ca dukkaṭaṁ, samaye vā ñātakappavārite vā viññāpentassa, aññassa vā ñātakappavārite tass'ev'atthāya[2] viññāpentassa, attano dhanena gaṇhantassa, ummattakādīnañca anāpatti. Vikappanupagacīvaratā samayābhāvo aññātakaviññatti tāya ca paṭilābhoti imān'ettha cattāri aṅgāni. Samuṭṭhānādīni catutthasadisānevāti.

Aññātakaviññattisikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

7. Tatuttari sikkhāpadavaṇṇanā

Sattame **tañce**ti taṁ acchinnacīvaraṁ vā naṭṭhacīvaraṁ vā. **Abhihaṭṭhun**ti **abhī**ti upasaggo, haritunti attho, gaṇhitunti vuttaṁ hoti. **Pavāreyyā**ti icchāpeyya, icchaṁ ruciṁ uppādeyya, "yāvattakaṁ icchasi, tāvattakaṁ gaṇhāhī"ti evaṁ nimanteyyāti attho, yathā vā "nekkhammaṁ daṭṭhu khemato"ti[3] ettha disvāti attho, evamidh'āpi "abhihaṭṭhuṁ pavāreyyā"ti upanetvā purato ṭhapento kāyena vā, "amhākaṁ dussakoṭṭhāgārato yattakaṁ icchatha, tattakaṁ gaṇhathā"ti vadanto vācāya vā abhiharitvā nimanteyyāti attho. **Santaruttaraparamanti** sa-antaraṁ uttaraṁ paramaṁ assa cīvarassāti santaruttaraparamaṁ, nivāsanena saddhiṁ pārupanaṁ ukkaṭṭhaparicchedo assāti vuttaṁ hoti. **Tato cīvaraṁ sāditabbanti** tato abhihaṭacīvarato ettakaṁ cīvaraṁ gahetabbaṁ, na tato paraṁ.

1. Vi 1. 316 piṭṭhe. 2. Tassatthāya (Sī)
3. Khu 1. 341, 445; Khu 8. 145 piṭṭhādīsu.

တတြာယံ ဝိနိစ္ဆယော—ယဿ အစ္ဆိန္နစီဝရဿ တီဏိ နဋ္ဌာနိ၊ တေန ဒွေ သာဒိတဗ္ဗာနိ၊ ဧကံ နိဝါသေတွာ ဧကံ ပါရုပိတွာ အညံ သဘာဂဋ္ဌာနတော ပရိယေသိတဗ္ဗံ။ ယဿ ဒွေ နဋ္ဌာနိ၊ တေန ဧကံ သာဒိတဗ္ဗံ။ သစေ ပန ပကတိ-ယာဝ သန္တရုတ္တရေန စရတိ၊ ဒွေ သာဒိတဗ္ဗာနိ၊ ဧဝံ ဧကံ သာဒိယန္တေနေဝ သမော ဘဝိဿတိ။ ယဿ တီသု ဧကံ နဋ္ဌံ၊ ကိဉ္စိ န သာဒိတဗ္ဗံ။ ယဿ ပန ဒွီသု ဧကံ နဋ္ဌံ၊ ဧကံ သာဒိတဗ္ဗံ။ ယဿ ဧကံယေဝ ဟောတိ၊ တဉ္စ နဋ္ဌံ၊ ဒွေ သာဒိ-တဗ္ဗာနိ။ ဘိက္ခုနိယာ ပန ပဉ္စသု နဋ္ဌေသု ဒွေ သာဒိတဗ္ဗာနိ၊ စတူသု နဋ္ဌေသု ဧကံ သာဒိတဗ္ဗံ၊ တီသု နဋ္ဌေသု န ကိဉ္စိ သာဒိတဗ္ဗံ၊ ကော ပန ဝါဒေါ ဒွီသု ဝါ ဧကသ္မိံ ဝါ။ ယေန ကေနစိ ဟိ သန္တရုတ္တရပရမတာယ ဌာတဗ္ဗံ၊ တတော ဥတ္တရိ ဝိညာပနပ္ပယောဂေ ဒုက္ကဋံ၊ ပဋိလာဘေန နိဿဂ္ဂိယံ ဟောတိ။ တတ္ထ "ဣဒံ မေ ဘန္တေ စီဝရံ အညာတကံ ဂဟပတိကံ တတုတ္တရိ ဝိညာပိတံ နိဿဂ္ဂိယ"န္တိ[၁] ဣမိနာ နယေန နိဿဇ္ဇနဝိဓာနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

သာဝတ္ထိယံ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယေ ဘိက္ခူ အာရဗ္ဘ ဗဟုစီဝရဝိညာပနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ ဉာတကေ အညာတကသညိနော ဝေမတိကဿ ဝါ ဒုက္ကဋံ။ ဒွေ စီဝရာနိ ကတွာ "သေသကံ အာဟရိဿာမီ"တိ ဝတွာ ဂဏှန္တဿ၊ "သေသကံ တုယှံယေဝ ဟောတူ"တိ ဝုတ္တဿ၊ န အစ္ဆိန္နနဋ္ဌကာရဏာ ဒိန္နံ ဂဏှန္တဿ၊ ဝုတ္တနယေန ဉာတကပ္ပဝါရိတေ ဝိညာပေန္တဿ၊ အတ္တနော ဓနေန ဂဏှန္တဿ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ တတုတ္တရိတာ, အစ္ဆိန္နာဒိကာရဏတာ, အညာတကဝိညတ္တိ, တာယ စ ပဋိလာဘောတိ ဣမာနေတ္ထ စတ္တာရိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ စတုတ္ထသဒိသာ-နေဝါတိ။

တတုတ္တရိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၈-ဥပက္ခဋသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

အဋ္ဌမေ **ဘိက္ခုံ ပနေဝ ဥဒ္ဒိဿာ**တိ "ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော ဒဿာမီ"တိ ဧဝံ အပဒိသိတွာ။ **စီဝရစေတာပန္န**န္တိ ဟိရညာဒိကံ စီဝရမူလံ။ **ဥပက္ခဋံ ဟောတီ**တိ သဇ္ဇိတံ ဟောတိ၊ သံဟရိတွာ ဌပိတံ။ **စေတာပေတွာ**တိ ပရိဝတ္တေတွာ၊ ကာရေတွာ ဝါ ကိဏိတွာ ဝါတိ အတ္ထော။ **စီဝရေန အစ္ဆာ-ဒေဿာမီ**တိ ဝေါဟာရဝစနမေတံ၊ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော ဒဿာမီတိ အယံ

၁-ဝိ ၁-၃၁၆-ပိဋ္ဌေ။

Tatr’āyaṁ vinicchayo—yassa adhiṭṭhitacīvarassa tīṇi naṭṭhāni, tena dve sāditabbāni, ekaṁ nivāsetvā ekaṁ pārupitvā aññaṁ sabhāgaṭṭhānato pariyesitabbaṁ. Yassa dve naṭṭhāni, tena ekaṁ sāditabbaṁ. Sace pana pakatiyāva santaruttarena carati, dve sāditabbāni, evaṁ ekaṁ sādiyanten’eva samo bhavissati. Yassa tīsu ekaṁ naṭṭhaṁ, kiñci na sāditabbaṁ. Yassa pana dvīsu ekaṁ naṭṭhaṁ, ekaṁ sāditabbaṁ. Yassa ekaṁ yeva hoti, tañca naṭṭhaṁ, dve sāditabbāni. Bhikkhuniyā pana pañcasu naṭṭhesu dve sāditabbāni, catūsu naṭṭhesu ekaṁ sāditabbaṁ, tīsu naṭṭhesu na kiñci sāditabbaṁ, ko pana vādo dvīsu vā ekasmiṁ vā. Yena kenaci hi santaruttaraparamatāya ṭhātabbaṁ, tato uttari viññāpanappayoge dukkaṭaṁ, paṭilābhena nissaggiyaṁ hoti. Tattha “idaṁ me bhante cīvaraṁ aññātakaṁ gahapatikaṁ tatuttari viññāpitaṁ nissaggiyan”ti[1] iminā nayena nissajjanavidhānaṁ veditabbaṁ.

Sāvatthiyaṁ chabbaggiye bhikkhū ārabbha bahucīvaraviññāpanavatthusmiṁ paññattaṁ, sādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, tikapācittiyaṁ, ñātake aññātakasaññino vematikassa vā dukkaṭaṁ. Dve cīvarāni katvā “sesakaṁ āharissāmī”ti vatvā gaṇhantassa, “sesakaṁ tuyhaṁ yeva hotū”ti vuttassa, na acchinnanaṭṭhakāraṇā dinnaṁ gaṇhantassa, vuttanayena ñātakappavārite viññāpentassa, attano dhanena gaṇhantassa, ummattakādīnañca anāpatti. Tatuttaritā acchinnādikāraṇatā aññātakaviññatti tāya ca paṭilābhoti imān’ettha cattāri aṅgāni. Samuṭṭhānādīni catutthasadisān’evāti.

Tatuttarisikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

8. Upakkhaṭasikkhāpadavaṇṇanā

Aṭṭhame **bhikkhuṁ pan’eva uddissāti** “itthannāmassa bhikkhuno dassāmī”ti evaṁ apadisitvā. **Cīvaracetāpannanti** hiraññādikaṁ cīvaramūlaṁ. **Upakkhaṭaṁ hotīti** sajjitaṁ hoti, saṁharitvā ṭhapitaṁ. **Cetāpetvāti** parivattetvā, kāretvā vā kiṇitvā vāti attho. **Cīvarena acchādessāmīti** vohāravacanametaṁ, itthannāmassa bhikkhuno dassāmīti ayaṁ

1. Vi 1. 316 piṭṭhe.

ပနေတ္ထ အတ္ထော။ **တဉ္စ စေ သော**တိ ယဉ္စ သော ဂဟပတိ ဝါ ဂဟပတာနီ ဝါ၊ တဉ္စ သော ဘိက္ခုံ ပုဗ္ဗေ အပ္ပဝါရိတော ဥပသင်္ကမိတွာ စီဝရေ ဝိကပ္ပံ အာပဇ္ဇေယျ စေတိ အယမေတ္ထ ပဒသမ္ဗန္ဓော။ **ဝိကပ္ပံ အာပဇ္ဇေယျာ**တိ ဝိသိဋ္ဌကပ္ပံ အဓိကဝိဓာနံ အာပဇ္ဇေယျ။ ယထာ ပန တမာပဇ္ဇတိ၊ တံ ဒဿေတုံ **သာဓု ဝတာ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **သာဓူ**တိ အာယာစနေ နိပါတော။ **ဝတာ**တိ ပရိဝိတက္ကေ။ **မန္တိ** အတ္တာနံ နိဒ္ဒိသတိ။ **အာယသ္မာ**တိ ပရံ အာလပတိ။ **ဧဝရူပံ ဝါ ဧဝရူပံ ဝါ**တိ အာယတာဒီသု အညတရံ။ **ကလျာဏကမျတံ ဥပါဒါယာ**တိ သုန္ဒရကာမတံ ဝိသိဋ္ဌကာမတံ စိတ္တေန ဂဟေတွာ၊ တဿ “အာပဇ္ဇေယျ စေ”တိဣမိနာ သမ္ဗန္ဓော၊ သစေ ပန ဧဝရူပံ အာပဇ္ဇန္တဿ တဿ ဝစနေန ယော ပဌမံ အဓိပ္ပေတတော မူလံ ဝဍ္ဎေတွာ သုန္ဒရတရံ စေတာပေတိ၊ တဿ ပယောဂေ ဘိက္ခုနော ဒုက္ကဋံ၊ ပဋိလာဘေန နိဿဂ္ဂိယံ ဟောတိ။ တတ္ထ “ဣဒံ မေ ဘန္တေ စီဝရံ ပုဗ္ဗေ အပ္ပဝါရိတံ အညာတကံ ဂဟပတိကံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝိကပ္ပံ အာပန္နံ နိဿဂ္ဂိယ”န္တိ[1] ဣမိနာ နယေန နိဿဇ္ဇနဝိဓာနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

သာဝတ္ထိယံ ဥပနန္ဒံ အာရဗ္ဘ စီဝရေ ဝိကပ္ပံ အာပဇ္ဇနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ ဉာတကေ အညာတကသညိနော ဝေမတိကဿ ဝါ ဒုက္ကဋံ။ မဟဂ္ဃံ စေတာပေတုကာမံ အပ္ပဂ္ဃံ ဝါ, ဧတေနေဝ မူလေန “အညံ ဧဝရူပံ ဝါ ဒေဟီ”တိ ဝဒန္တဿ၊ ဝုတ္တနယေန ဉာတကပ္ပဝါရိတေ ဝိညာပေန္တဿ၊ အတ္တနော ဓနေန ဂဏှန္တဿ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ စီဝရေ ဘိယျောကမျတာ, အညာတကဝိညတ္တိ, တာယ စ ပဋိလာဘောတိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ စတုတ္ထသဒိသာနေဝါတိ။

ဥပက္ခဋသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-ဒုတိယဥပက္ခဋသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

နဝမေ ဣမိနာဝ နယေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဣဒဉ္ဟိ ပုရိမဿ အနုပညတ္တိသဒိသံ၊ ကေဝလံ တတ္ထ ဧကဿ ပီဠာ ကတာ၊ ဣဓ ဒွိန္နံ၊ အယမေတ္ထ ဝိသေသော၊ သေသံ သဗ္ဗံ ပုရိမသဒိသမေဝ။ ယထာ စ ဒွိန္နံ၊ ဧဝံ ဗဟူနံ ပီဠံ ကတွာ ဂဏှတောပိ အာပတ္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ နိဿဇ္ဇနဝိဓာနေ စ “ဣဒံ မေ

၁-ဝိ ၁-၃၁၉-ပိဋ္ဌေ။

pan'ettha attho. **Tatra ce so**ti yatra so gahapati vā gahapatānī vā, tatra so bhikkhu pubbe appavārito upasaṅkamitvā cīvare vikappaṁ āpajjeyya ceti ayamettha padasambandho. **Vikappaṁ āpajjeyyā**ti visiṭṭhakappaṁ adhikavidhānaṁ āpajjeyya. Yathā pana tamāpajjati, taṁ dassetuṁ **sādhu vatā**ti-ādimāha. Tattha **sādhū**ti āyācane nipāto. **Vatā**ti parivitakke. **Man**ti attānaṁ niddisati. **Āyasmā**ti paraṁ ālapati. **Evarūpaṁ vā evarūpaṁ vā**ti āyatādīsu aññataraṁ. **Kalyāṇakamyataṁ upādāyā**ti sundarakāmataṁ visiṭṭhakāmataṁ cittena gahetvā, tassa "āpajjeyya ce"ti iminā sambandho, sace pana evarūpaṁ āpajjantassa tassa vacanena yo paṭhamaṁ adhippetato mūlaṁ vaḍḍhetvā sundarataraṁ cetāpeti, tassa payoge bhikkhuno dukkaṭaṁ, paṭilābhena nissaggiyaṁ hoti. Tattha "idaṁ me bhante cīvaraṁ pubbe appavāritaṁ aññātakaṁ gahapatikaṁ upasaṅkamitvā vikappaṁ āpannaṁ nissaggiyan"ti[1] iminā nayena nissajjanavidhānaṁ veditabbaṁ.

Sāvatthiyaṁ Upanandaṁ ārabbha cīvare vikappaṁ āpajjanavatthusmiṁ paññattaṁ, sādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, tikapācittiyaṁ, ñātake aññātakasaññino vematikassa vā dukkaṭaṁ. Mahagghaṁ cetāpetukāmaṁ appagghaṁ vā, eten'eva mūlena "aññaṁ evarūpaṁ vā dehī"ti vadantassa, vuttanayena ñātakappavārite viññāpentassa, attano dhanena gaṇhantassa, ummattakādīnañca anāpatti. Cīvare bhiyyokamyatā aññātakaviññatti tāya ca paṭilābhoti imān'ettha tīṇi aṅgāni. Samuṭṭhānādīni catutthasadisān'evāti.

Upakkhaṭasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

9. Dutiya-upakkhaṭasikkhāpadavaṇṇanā

Navame iminā'va nayena attho veditabbo. Idañhi purimassa anupaññattisadisaṁ, kevalaṁ tattha ekassa pīḷā katā, idha dvinnaṁ, ayamettha viseso, sesaṁ sabbaṁ purimasadisameva. Yathā ca dvinnaṁ, evaṁ bahūnaṁ pīḷaṁ katvā gaṇhatopi āpatti veditabbā. Nissajjanavidhāne ca "idaṁ me

1. Vi 1. 319 piṭṭhe.

ဘန္တေ စီဝရံ ပုဗ္ဗေ အပ္ပဝါရိတေ အညာတကေ ဂဟပတိကေ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝိကပ္ပံ အာပန္နံ နိဿဂ္ဂိယ”န္တိ[၁] ဣမိနာ နယေန ဝစနဘေဒေါ ဉာတဗ္ဗောတိ။

ဒုတိယဥပက္ခဋသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-ရာဇသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဒသမေ **ရာဇဘောဂ္ဂေါ**တိ ရာဇတော ဘောဂံ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ အဿ အတ္ထီတိ ရာဇဘောဂ္ဂေါ၊ “ရာဇဘောဂေါ”တိပိ ပါဌော၊ ရာဇတော ဘောဂေါ အဿ အတ္ထီတိ အတ္ထော။ **စီဝရစေတာပန္န**န္တိ ဟိရညာဒိကံ အကပ္ပိယံ။ **ပဟိဏေယျာ**တိ ပေသေယျ။ **ဣမိနာ**တိအာဒိ အာဂမနသုဒ္ဓိံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ။ သစေ ဟိ “ဣဒံ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော ဒေဟီ”တိ ပေသေယျ၊ အာဂမနဿ အသုဒ္ဓတ္တာ အကပ္ပိယဝတ္ထုံ အာရဗ္ဘ ဘိက္ခုနာ ကပ္ပိယကာရကောပိ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗော န ဘဝေယျ။ **အာဘတ**န္တိ အာနီတံ။ **န ခေါ မယ**န္တိအာဒိ ဣဒံ ကပ္ပိယဝသေန အာဘတမ္ပိ စီဝရမူလံ ဥဒ္ဒိသေန ဒူတဝစနေန အကပ္ပိယံ ဟောတိ၊ တသ္မာ တံ ပဋိက္ခိပိတဗ္ဗန္တိ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ။ သုဝဏ္ဏံ ရဇတံ ကဟာပဏော မာသကောတိ ဣမာနိ ဟိ စတ္တာရိ နိဿဂ္ဂိယဝတ္ထူနိ, မုတ္တာ မဏိ ဝေဠုရိယော သင်္ခေါ သိလာ ပဝါဠံ လောဟိတင်္ကော မသာရဂလ္လံ သတ္တ ဓညာနိ ဒါသိဒါသခေတ္တဝတ္ထုပုပ္ဖာရာမဖလာရာမာဒယောတိ ဣမာနိ ဒုက္ကဋဝတ္ထူနိ စ အတ္တနော ဝါ စေတိယသံဃဂဏပုဂ္ဂလာနံ ဝါ အတ္ထာယ သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ န ဝဋ္ဋန္တိ၊ တသ္မာ တံ သာဒိတုံ န ဝဋ္ဋတီတိ ဒဿနတ္ထံ “န ခေါ မယ”န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

စီဝရဉ္စ ခေါ မယံ ပဋိဂ္ဂဏှာမာတိ ဣဒံ ပန အတ္တာနံ ဥဒ္ဒိဿ အာဘတတ္တာ ဝဋ္ဋတိ၊ တသ္မာ ဝုတ္တံ။ **ကာလေနာ**တိ ယုတ္တပတ္တကာလေန၊ ယဒါ နော အတ္ထော ဟောတိ၊ တဒါ ကပ္ပိယံ စီဝရံ ပဋိဂ္ဂဏှာမာတိ အတ္ထော။ **ဝေယျာဝစ္စကရော**တိ ကပ္ပိယကာရကော။ **နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗော**တိ ဣဒံ “အတ္ထိ ပနာယသ္မတော ကောစိ ဝေယျာဝစ္စကရော”တိ ကပ္ပိယဝစနေန ဝုတ္တတ္တာ အနုညာတံ။ သစေ ပန ဒူတော “ကော ဣမံ ဂဏှာတီ”တိ ဝါ “ကဿ ဒေမီ”တိ ဝါ ဝဒတိ၊ န နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗော။ **အာရာမိကော ဝါ ဥပါသကော ဝါ**တိ ဣဒံ သာရုပ္ပတာယ ဝုတ္တံ၊ ဌပေတွာ ပန ပဉ္စ သဟဓမ္မိကေ ယော ကောစိ ကပ္ပိယကာရကော ဝဋ္ဋတိ။ **ဧသော ခေါ အာဝုသော**တိ ဣဒံ ဘိက္ခုဿ ကပ္ပိယဝစနဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ၊ ဝေမေဝ

၁-ဝိ ၁-၃၂၂-ပိဋ္ဌေ။

bhante cīvaraṁ pubbe appavārite aññātake gahapatike upasaṅkamitvā vikappaṁ āpannaṁ nissaggiyan"ti[1] iminā nayena vacanabhedo ñātabboti.

Dutiya-upakkhaṭasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

10. Rājasikkhāpadavaṇṇanā

Dasame **rājabhoggo**ti rājato bhoggaṁ bhuñjitabbaṁ assa atthīti rājabhoggo, "rājabhogo"tipi pāṭho, rājato bhogo assa atthīti attho. **Cīvaracetāpannan**ti hiraññādikaṁ akappiyaṁ. **Pahiṇeyyā**ti peseyya. **Iminā**ti-ādi āgamanasuddhiṁ dassetuṁ vuttaṁ. Sace hi "idaṁ itthannāmassa bhikkhuno dehī"ti peseyya, āgamanassa asuddhattā akappiyavatthuṁ ārabbha bhikkhunā kappiyakārakopi niddisitabbo na bhaveyya. **Ābhatan**ti ānītaṁ. **Na kho mayan**ti-ādi idaṁ kappiyavasena ābhatampi cīvaramūlaṁ īdisena dūtavacanena akappiyaṁ hoti, tasmā taṁ paṭikkhipitabbanti dassetuṁ vuttaṁ. Suvaṇṇaṁ rajataṁ kahāpaṇo māsakoti imāni hi cattāri nissaggiyavatthūni muttā maṇi veḷuriyo saṅkho silā pavāḷaṁ lohitaṅko masāragallaṁ satta dhaññāni dāsidāsakhettavatthupupphārāmaphalārāmādayoti imāni dukkaṭavatthūni ca attano vā cetiyasaṁghagaṇapuggalānaṁ vā atthāya sampaṭicchituṁ na vaṭṭanti, tasmā taṁ sādituṁ na vaṭṭatīti dassanatthaṁ "na kho mayan"ti-ādi vuttaṁ.

Cīvarañca kho mayaṁ paṭiggaṇhāmāti idaṁ pana attānaṁ uddissa ābhatattā vattuṁ vaṭṭati, tasmā vuttaṁ. **Kālenā**ti yuttapattakālena, yadā no attho hoti, tadā kappiyaṁ cīvaraṁ paṭiggaṇhāmāti attho. **Veyyāvaccakaro**ti kappiyakārako. **Niddisitabbo**ti idaṁ "atthi pan'āyasmato koci veyyāvaccakaro"ti kappiyavacanena vuttattā anuññātaṁ. Sace pana dūto "ko imaṁ gaṇhātī"ti vā "kassa demī"ti vā vadati, na niddisitabbo. **Ārāmiko vā upāsako vā**ti idaṁ sāruppatāya vuttaṁ, ṭhapetvā pana pañca sahadhammike yo koci kappiyakārako vaṭṭati. **Eso kho āvuso**ti idaṁ bhikkhussa kappiyavacanadassanatthaṁ vuttaṁ, evameva

1. Vi 1. 322 piṭṭhe.

ဟိ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ “တဿ ဒေဟီ”တိအာဒိ န ဝတ္တဗ္ဗံ။ **သညတ္တော သော မယာ**တိ အာဏတ္တော သော မယာ၊ ယထာ တုမှာကံ စီဝရေန အတ္ထေ သတိ စီဝရံ ဒဿတိ၊ ဧဝံ ဝုတ္တောတိ အတ္ထော။ ဒူတေန ဟိ ဧဝံ အာရောစိတေယေဝ တံ စောဒေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ နေဝ တဿ ဟတ္ထေ ဒတွာ ဂတမတ္တကာရဏေန။ သစေ ပန “အယံ ဝေယျာဝစ္စကရော”တိ သမ္မုခါ နိဒ္ဒိဋ္ဌော ဟောတိ၊ ဒူတော စ သမ္မုခါ ဧဝ တဿ ဟတ္ထေ စေတာပန္နံ ဒတွာ “ထေရဿ စီဝရံ ကိဏိတွာ ဒေဟီ”တိ ဂစ္ဆတိ၊ ဧဝံ “သညတ္တော သော မယာ”တိ အဝုတ္တေပိ စောဒေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန ဒူတော ဂစ္ဆန္တောဝ “အဟံ တဿ ဟတ္ထေ ဒဿာမိ၊ တုမှေ စီဝရံ ဂဏှေယျာထာ”တိ ဘိက္ခုနော ဝတွာ ဝါ ဂစ္ဆတိ၊ အညံ ဝါ ပေသေတွာ အာရောစာပေတိ၊ ဧဝံ သတိ ဉာတရမ္ပိ စောဒေတုံ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ ဒေသနာမတ္တမေဝ စေတံ “ဒူတေနာ”တိ။ ယောပိ အတ္တနာ အာဟရိတွာ ဧဝံ ပဋိပဇ္ဇတိ၊ တသ္မိမ္ပိ ဣဒမေဝ လက္ခဏံ။ **အတ္ထော မေ အာဝုသော စီဝရေနာ**တိ စောဒနာလက္ခဏနိဒဿနမေတံ။ သစေ ဟိ ဝါစာယ စောဒေတိ၊ ဣဒံ ဝါ ဝစနံ ယာယ ကာယစိ ဘာသာယ တဿ အတ္ထော ဝါ ဝတ္တဗ္ဗော၊ “ဒေဟိ မေ၊ အာဟရ မေ”တိအာဒိနာ နယေန ပန ဝတ္တုံ န ဝဋ္ဋတိ။ **အဘိနိပ္ဖါဒေယျာ**တိ ဧဝံ ဝစီဘေဒံ ကတွာ တိက္ခတ္တုံ စောဒယမာနော ပဋိလာဘဝသေန သာဓေယျ။ **ဣစ္စေတံ ကုသလ**န္တိ ဧတံ သုန္ဒရံ။

ဆက္ခတ္တုပရမန္တိ ဘာဝနပုံသကဝစနမေတံ။ ဆက္ခတ္တုပရမဉှိ တေန စီဝရံ ဥဒ္ဒိဿ တုဏှီဘူတေန ဌာတဗ္ဗံ၊ န နိသီဒိတဗ္ဗံ၊ န အာမိသံ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ၊ န ဓမ္မော ဘာသိတဗ္ဗော။ “ကိံ ကာရဏာ အာဂတောသီ”တိ ဝုတ္တေ ပန “ဇာနာဟိ အာဝုသော”တိ ဧတ္တကမေဝ ဝတ္တဗ္ဗံ။ သစေ နိသဇ္ဇာဒီနိ ကရောတိ၊ ဌာနံ ဘဉ္ဇတိ၊ အာဂတကာရဏံ ဝိနာသေတိ၊ ဣဒံ ကာယေန စောဒနာယ လက္ခဏဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ ဧတ္ထ စ ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒေန တိဿန္နံ စောဒနာနံ ဆန္နဉ္စ ဌာနာနံ အနုညာတတ္တာ စောဒနာယ ဒိဂုဏံ ဌာနံ အနုညာတံ ဟောတိ၊ တသ္မာ သစေ စောဒေတိယေဝ၊ န တိဋ္ဌတိ၊ ဆ စောဒနာယော လဗ္ဘန္တိ။ သစေ တိဋ္ဌတိယေဝ၊ န စောဒေတိ၊ ဒွါဒသ ဌာနာနိ လဗ္ဘန္တိ။ သစေ ဥဘယံ ကရောတိ၊ ဧကာယ စောဒနာယ ဒွေ ဌာနာနိ ဟာပေတဗ္ဗာနိ။ တတ္ထ ယော ဧကဒိဝသမေဝ ပုနပ္ပုနံ ဂန္တွာ ဆက္ခတ္တုံ စောဒေတိ၊ သကိံယေဝ ဝါ ဂန္တွာ “အတ္ထော မေ အာဝုသော စီဝရေနာ”တိ ဆက္ခတ္တုံ ဝဒတိ၊ တထာ ဧကဒိဝသမေဝ ပုနပ္ပုနံ ဂန္တွာ ဒွါဒသက္ခတ္တုံ တိဋ္ဌတိ၊ သကိံယေဝ ဝါ ဂန္တွာ တတြ တတြ ဌာနေ တိဋ္ဌတိ၊ သောပိ သဗ္ဗစောဒနာယော သဗ္ဗဋ္ဌာနာနိ စ ဘဉ္ဇတိ၊ ကော ပန

hi vattabbaṁ, “etassa dehī”ti-ādi na vattabbaṁ. **Saññatto so mayā**ti āṇatto so mayā, yathā tumhākaṁ cīvarena atthe sati cīvaraṁ dassati, evaṁ vuttoti attho. Dūtena hi evaṁ ārocite yeva taṁ codetuṁ vaṭṭati, n’eva tassa hatthe datvā gatamattakāraṇena. Sace pana “ayaṁ veyyāvaccakaro”ti sammukhā niddiṭṭho hoti, dūto ca sammukhā eva tassa hatthe cetāpannaṁ datvā “therassa cīvaraṁ kiṇitvā dehī”ti gacchati, evaṁ “saññatto so mayā”ti avuttepi codetuṁ vaṭṭati. Sace pana dūto gacchanto’va “ahaṁ tassa hatthe dassāmi, tumhe cīvaraṁ gaṇheyyāthā”ti bhikkhuno vatvā vā gacchati, aññaṁ vā pesetvā ārocāpeti, evaṁ sati itarampi codetuṁ vaṭṭati yeva. Desanāmattameva c’etaṁ “dūtenā”ti. Yopi attanā āharitvā evaṁ paṭipajjati, tasmimpi idameva lakkhaṇaṁ. **Attho me āvuso cīvarenā**ti codanālakkhaṇanidassanametaṁ. Sace hi vācāya codeti, idaṁ vā vacanaṁ yāya kāyaci bhāsāya etassa attho vā vattabbo, “dehi me, āhara me”ti-ādinā nayena pana vattuṁ na vaṭṭati. **Abhinipphādeyyā**ti evaṁ vacībhedaṁ katvā tikkhattuṁ codayamāno paṭilābhavasena sādheyya. **Icc’etaṁ kusalan**ti etaṁ sundaraṁ.

Chakkhattuparamanti bhāvanapuṁsakavacanametaṁ. Chakkhattuparamañhi tena cīvaraṁ uddissa tuṇhībhūtena ṭhātabbaṁ, na nisīditabbaṁ, na āmisaṁ paṭiggahetabbaṁ, na dhammo bhāsitabbo. “Kiṁ kāraṇā āgatosī”ti vutte pana “jānāhi āvuso”ti ettakameva vattabbaṁ. Sace nisajjādīni karoti, ṭhānaṁ bhañjati, āgatakāraṇaṁ vināseti, idaṁ kāyena codanāya lakkhaṇadassanatthaṁ vuttaṁ. Ettha ca ukkaṭṭhaparicchedena tissannaṁ codanānaṁ channañca ṭhānānaṁ anuññātattā codanāya diguṇaṁ ṭhānaṁ anuññātaṁ hoti, tasmā sace codeti yeva, na tiṭṭhati, cha codanāyo labbhanti. Sace tiṭṭhati yeva, na codeti, dvādasa ṭhānāni labbhanti. Sace ubhayaṁ karoti, ekāya codanāya dve ṭhānāni hāpetabbāni. Tattha yo ekadivasameva punappunaṁ gantvā chakkhattuṁ codeti, sakiṁ yeva vā gantvā “attho me āvuso cīvarenā”ti chakkhattuṁ vadati, tathā ekadivasameva punappunaṁ gantvā dvādasakkhattuṁ tiṭṭhati, sakiṁ yeva vā gantvā tatra tatra ṭhāne tiṭṭhati, sopi sabbacodanāyo sabbaṭṭhānāni ca bhañjati, ko pana

ဝါဒေါ နာနာဒိဝသေသု ဧဝံ ကရောန္တဿာတိ အယမေတ္ထ ဝိနိစ္ဆယော။ ယေ ပန ကပ္ပိယကာရကေ ဒါယကော သယမေဝ ဂန္တွာ နိဒ္ဒိသတိ တေ သတက္ခတ္တုမ္ပိ စောဒေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ယော ပန ဥဘောဟိ ပိ အနိဒ္ဒိဋ္ဌော မုခဝေဝဋိကကပ္ပိယကာရကော စ ပရမ္မုခကပ္ပိယကာရကော စ၊ သော န ကိဉ္စိ ဝတ္တဗ္ဗော၊ ဧဝံ ဣမေ ဒသပိ ကပ္ပိယကာရကာ ဒဿိတာ ဟောန္တိ။

တတော စေ ဥတ္တရိတိ ဝုတ္တစောဒနာ ဌာနပရိမာဏတော ဥတ္တရိ။ **နိဿဂ္ဂိယ**န္တိ ဥတ္တရိ ဝါယာမမာနဿ သဗ္ဗပ္ပယောဂေသု ဒုက္ကဋံ၊ ပဋိလာဘေန နိဿဂ္ဂိယံ ဟောတိ။ ဧတ္ထ စ “ဣဒံ မေ ဘန္တေ စီဝရံ အတိရေကတိက္ခတ္တုံ စောဒနာယ အတိရေကဆက္ခတ္တုံ ဌာနေန အဘိနိပ္ဖါဒိတံ နိဿဂ္ဂိယ”န္တိ ဣမိနာ နယေန နိဿဇ္ဇနဝိဓာနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **ယတ’ဿ စီဝရစေတာပန္နံ အာဘတ**န္တိ ယတော ရာဇတော ဝါ ရာဇဘောဂ္ဂတော ဝါ အဿ ဘိက္ခုနော စီဝရစေတာပန္နံ အာနီတံ၊ “ယတွဿာ”တိပိ ပါဌော၊ အယမေဝ အတ္ထော။ **တတ္ထာ**တိ တဿ ရညော ဝါ ရာဇဘောဂ္ဂဿ ဝါ သန္တိကံ၊ သမီပတ္ထေ ဟိ ဣဒံ ဘုမ္မဝစနံ။ **န တံ တဿ ဘိက္ခုနော ကိဉ္စိ အတ္ထံ အနုဘောတီ**တိ တံ စေတာပန္နံ တဿ ဘိက္ခုနော အပ္ပမတ္တကမ္ပိ ကမ္မံ န နိပ္ဖါဒေတိ။ **ယုဉ္ဇန္တာယသ္မန္တော သက**န္တိ အာယသ္မန္တော အတ္တနော သန္တကံ ဓနံ ပါပုဏန္တု။ **မာ ဝေါ သကံ ဝိနဿာ**တိ တုမှာကံ သန္တကံ မာ ဝိနဿတု။ **အယံ တတ္ထ သာမီစီ**တိ အယံ တတ္ထ အနုဓမ္မတာ လောကုတ္တရဓမ္မံ အနုဂတာ၊ ဝတ္တဓမ္မတာတိ အတ္ထော၊ တသ္မာ ဧဝံ အကရောန္တဿ ဝတ္တဘေဒေ ဒုက္ကဋံ အာပဇ္ဇတိ။

သာဝတ္ထိယံ ဥပနန္ဒံ အာရဗ္ဘ “အဇ္ဇုဏှော ဘန္တေ အာဂမေဟိ”တိ[2] ဝုစ္စမာနော နာဂမေသိ၊ တသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ ဦနကေသု စောဒနာဌာနေသု အတိရေကသညိနော ဝေမတိကဿ ဝါ ဒုက္ကဋံ။ အစောဒနာယ လဒ္ဓေ၊ သာမိကေဟိ စောဒေတွာ ဒိန္နေ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ကပ္ပိယကာရကဿ ဘိက္ခုနော နိဒ္ဒိဋ္ဌဘာဝေါ, ဒူတေန အပ္ပိတတာ, တတုတ္တရိဝါယာမော, တေန ဝါယာမေန ပဋိလာဘောတိ ဣမာနေတ္ထ စတ္တာရိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ စတုတ္ထသဒိသာနေဝါတိ။

ရာဇသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

စီဝရဝဂ္ဂေါ ပဌမော။

၁-ဒီ ၁-၃၂၇-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၁-၃၂၄-ပိဋ္ဌေ။

vādo nānādivasesu evaṁ karontassāti ayamettha vinicchayo. Ye pana kappiyakārake dāyako sayameva gantvā niddisati te satakkhattumpi codetuṁ vaṭṭati. Yo pana ubhohipi aniddiṭṭho mukhavevaṭikakappiyakārako ca parammukhakappiyakārako ca, so na kiñci vattabbo, evaṁ idha dasapi kappiyakārakā dassitā honti.

Tato ce uttarīti vuttacodanā ṭhānaparimāṇato uttari. **Nissaggiyan**ti uttari vāyāmamānassa sabbappayogesu dukkaṭaṁ, paṭilābhena nissaggiyaṁ hoti. Ettha ca "idaṁ me bhante cīvaraṁ atirekatikkhattuṁ codanāya atirekachakkhattuṁ ṭhānena abhinipphāditaṁ nissaggiyan"ti[1] iminā nayena nissajjanavidhānaṁ veditabbaṁ. **"Yat'assa cīvaracetāpannaṁ ābhatan**ti yato rājato vā rājabhoggato vā assa bhikkhuno cīvaracetāpannaṁ ānītaṁ, "yatv'assā"tipi pāṭho, ayameva attho. **Tatthā**ti tassa rañño vā rājabhoggassa vā santhikaṁ, samīpatthe hi idaṁ bhummavacanaṁ. **Na taṁ tassa bhikkhuno kiñci atthaṁ anubhotī**ti taṁ cetāpannaṁ tassa bhikkhuno appamattakampi kammaṁ na nipphādeti. **Yuñjant'āyasmanto sakan**ti āyasmanto attano santakaṁ dhanaṁ pāpuṇantu. **Mā vo sakaṁ vinassā**ti tumhākaṁ santakaṁ mā vinassatu. **Ayaṁ tattha sāmīcī**ti ayaṁ tattha anudhammatā lokuttaradhammaṁ anugatā, vattadhammatāti attho, tasmā evaṁ akaronto vattabhede dukkaṭaṁ āpajjati.

Sāvatthiyaṁ Upanandaṁ ārabbha "ajjuṇho bhante āgamehī"ti[2] vuccamāno nāgamesi, tasmiṁ vatthusmiṁ paññattaṁ, sādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, tikapācittiyaṁ, ūnakesu codanāṭhānesu atirekasaññino vematikassa vā dukkaṭaṁ. Acodanāya laddhe, sāmikehi codetvā dinne, ummattakādīnañca anāpatti. Kappiyakārakassa bhikkhuno niddiṭṭhabhāvo dūtena appitatā tatuttarivāyāmo tena vāyāmena paṭilābhoti imān'ettha cattāri aṅgāni. Samuṭṭhānādīni catutthasadisān'evāti.

Rājasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

Cīvaravaggo paṭhamo.

---

1. Vi 1. 327 piṭṭhe. 2. Vi 1. 324 piṭṭhe.

၂-ဧဠကလောမဝဂ္ဂ

၁-ကောသိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဧဠကလောမဝဂ္ဂဿ ပဌမေ **ကောသိယမိဿကန္တိ** ဧကေနာပိ ကောသိယံသုနာ အန္တမသော တဿ ကရဏဋ္ဌာနေ ဝါတဝေဂေန နိပါတိတေနာပိ မိဿီကတံ။ **သန္ထတန္တိ** သမေ ဘူမိဘာဂေ ကောသိယံသူနိ ဥပရူပရိ သန္ထရိတွာ ကဉ္ဇိယာဒီဟိ သိဉ္စိတွာ ကတ္တဗ္ဗတာလက္ခဏံ။ **ကာရာပေယျ နိဿဂ္ဂိယန္တိ** ကရဏကာရာပနပ္ပယောဂေသု ဒုက္ကဋံ၊ ပဋိလာဘေန နိဿဂ္ဂိယံ ဟောတိ။ ဧတ္ထ စ "ဣဒံ မေ ဘန္တေ ကောသိယမိဿကံ သန္ထတံ ကာရာပိတံ နိဿဂ္ဂိယ"န္တိ[၁] ဣမိနာ နယေန နိဿဇ္ဇနဝိဓာနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဣမဿေဝ ဝစနဿ အနုသာရေန ဣတော ပရံ သဗ္ဗသန္ထတံ[၂] ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သက္ကာ ဟိ ဧတ္တာဝတာ ဇာနိတုန္တိ န တံ ဣတော ပရံ ဒဿယိဿာမ။

အာဠဝိယံ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယေ အာရဗ္ဘ ကောသိယမိဿကံ သန္ထတံ ကာရာပနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ အသာဓာရဏပညတ္တိ၊ အတ္တနော အတ္ထာယ ကာရာပနဝသေန သာဏတ္တိကံ၊ အတ္တနာ ဝိပ္ပကတပရိယောသာပနနယေန စတုက္ကပါစိတ္တိယံ၊ အညဿတ္ထာယ ကရဏကာရာပနေသု အညေန ကတံ ပဋိလဘိတွာ ပရိဘုဉ္ဇနေ စ ဒုက္ကဋံ။ ဝိတာနာဒိကရဏေ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ကောသိယမိဿကဘာဝေါ[၃], အတ္တနော အတ္ထာယ သန္ထတဿ ကရဏကာရာပနံ, ပဋိလာဘော စာတိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ဓောဝါပနသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တနယေနေဝါတိ။

ကောသိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-သုဒ္ဓကာဠကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဒုတိယေ **သုဒ္ဓကာဠကာနန္တိ** သုဒ္ဓါနံ ကာဠကာနံ အညေဟိ အမိဿီကတာနံ။ ဝေသာလိယံ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယေ အာရဗ္ဘ တာဒိသံ သန္ထတံ ကရဏဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သေသံ ပဌမသဒိသမေဝါတိ။

သုဒ္ဓကာဠကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-ဝိ ၁-၃၂၉-ပိဋ္ဌေ။ ၂-သဗ္ဗတ္ထ သန္ထတံ (က) ၃-ကောသိယဘာဝေါ (မဟာဋီကာ၊ သီ)

2. Eḷakalomavagga

1. Kosiyasikkhāpadavaṇṇanā

Eḷakalomavaggassa paṭhame **kosiyamissakan**ti eken'āpi kosiyaṁsunā antamaso tassa karaṇaṭṭhāne vātavegena nipātiten'āpi missīkataṁ. **Santhatan**ti same bhūmibhāge kosiyaṁsūni uparūpari santharitvā kañjiyādīhi siñcitvā kattabbatālakkhaṇaṁ. **Kārāpeyya nissaggiyan**ti karaṇakārāpanappayogesu dukkaṭaṁ, paṭilābhena nissaggiyaṁ hoti. Ettha ca "idaṁ me bhante kosiyamissakaṁ santhataṁ kārāpitaṁ nissaggiyan"ti[1] iminā nayena nissajjanavidhānaṁ veditabbaṁ, imass'eva vacanassa anusārena ito paraṁ sabbasanthataṁ[2] veditabbaṁ. Sakkā hi ettāvatā jānituntī na taṁ ito paraṁ dassayissāma.

Āḷaviyaṁ chabbaggiye ārabbha kosiyamissakaṁ santhakaṁ kārāpanavatthusmiṁ paññattaṁ, asādhāraṇapaññatti, attano atthāya kārāpanavasena sāṇattikaṁ, attanā vippakatapariyosāpananayena catukkapācittiyaṁ, aññassatthāya karaṇakārāpanesu aññena kataṁ paṭilabhitvā paribhuñjane ca dukkaṭaṁ. Vitānādikaraṇe, ummattakādīnañca anāpatti. Kosiyamissakabhāvo[3], attano atthāya santhatassa karaṇakārāpanaṁ, paṭilābho cāti imān'ettha tīṇi aṅgāni. Samuṭṭhānādīni dhovāpanasikkhāpade vuttanayen'evāti.

Kosiyasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

2. Suddhakāḷakasikkhāpadavaṇṇanā

Dutiye **suddhakāḷakānan**ti suddhānaṁ kāḷakānaṁ aññehi amissīkatānaṁ. Vesāliyaṁ chabbaggiye ārabbha tādisaṁ santhataṁ karaṇavatthusmiṁ paññattaṁ, sesaṁ paṭhamasadisamevāti.

Suddhakāḷakasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

1. Vi 1. 329 piṭṭhe. 2. Sabbattha santhataṁ (Ka) 3. Kosiyabhāvo (Mahāṭīkā, Sī)

၃-ဒွေဘာဂသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

တတိယေ **ဒွေ ဘာဂါ**တိ ဒွေ ကောဋ္ဌာသာ။ **အာဒါတဗ္ဗာ**တိ ဂဟေတဗ္ဗာ။ **ဂေါစရိယာန**န္တိ ကပိလဝဏ္ဏာနံ။ အယံ ပနေတ္ထ ဝိနိစ္ဆယော— ယတ္တကေဟိ ကတ္တုကာမော ဟောတိ၊ တေသု တုလယိတွာ ဒွေ ကောဋ္ဌာသာ ကာဠကာနံ ဂဟေတဗ္ဗာ၊ ဧကော ဩဒါတာနံ၊ ဧကော ဂေါစရိယာနံ။ ဧကဿာပိ ကာဠကလောမဿ အတိရေကဘာဝေ နိဿဂ္ဂိယံ ဟောတိ၊ ဦနကံ ဝဋ္ဋတိ။

သာဝတ္ထိယံ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယေ အာရဗ္ဘ တာဒိသံ သန္ထတံ ကရဏဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ ကိရိယာကိရိယံ၊ သေသံ ပဌမသဒိသမေဝါတိ။ ဣမာနိ ပန တီဏိ နိဿဇ္ဇိတွာ ပဋိလဒ္ဓါနိပိ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ န ဝဋ္ဋန္တိ။

ဒွေဘာဂသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-ဆဗ္ဗဿသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

စတုတ္ထေ **ဩရေန စေ ဆန္နံ ဝဿာန**န္တိ ဆန္နံ ဝဿာနံ ဩရိမဘာဂေ၊ အန္တောတိ အတ္ထော။ **အညတြ ဘိက္ခုသမ္မုတိယာ**တိ ယံ သံဃော ဂိလာနဿ ဘိက္ခုနော သန္ထတသမ္မုတိံ ဒေတိ၊ တံ ဌပေတွာ အလဒ္ဓသမ္မုတိကဿ ဆဗ္ဗဿဗ္ဘန္တရေ အညံ သန္ထတံ ကရောန္တဿ နိဿဂ္ဂိယံ ဟောတိ။

သာဝတ္ထိယံ သမ္ဗဟုလေ ဘိက္ခူ အာရဗ္ဘ အနုဝဿံ သန္ထတံ ကာရာပနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ "အညတြ ဘိက္ခုသမ္မုတိယာ"တိ အယမေတ္ထ အနုပညတ္တိ၊ သာ ယေန လဒ္ဓါ ဟောတိ၊ တဿ ယာဝ ရောဂေါ န ဝူပသမ္မတိ၊ ဝူပသန္တော ဝါ[၁] ပုန ကုပ္ပတိ၊ တာဝ ဂတဂတဋ္ဌာနေ အနုဝဿမ္ပိ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ အညဿတ္ထာယ ကာရေတုံ, ကတဉ္စ ပဋိလဘိတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ သေသံ ပဌမသဒိသမေဝါတိ။

ဆဗ္ဗဿသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-နိသီဒနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ပဉ္စမေ **ပုရာဏသန္ထတံ** နာမ ယတ္ထ သကိမ္ပိ နိသိန္နော ဝါ ဟောတိ နိပန္နော ဝါ။ **သမန္တာ**တိ ဧကပဿတော ဝဋ္ဋံ ဝါ စတုရဿံ ဝါ ဆိန္ဒိတွာ ဂဟိတဋ္ဌာနံ

၁-ဝူပသန္တော စ (က)

3. Dvebhāgasikkhāpadavaṇṇanā

Tatiye **dve bhāgā**ti dve koṭṭhāsā. **Ādātabbā**ti gahetabbā. **Gocariyānan**ti kapilavaṇṇānaṁ. Ayaṁ pan'ettha vinicchayo—yattakehi kattukāmo hoti, tesu tulayitvā dve koṭṭhāsā kāḷakānaṁ gahetabbā, eko odātānaṁ, eko gocariyānaṁ. Ekass'āpi kāḷakalomassa atirekabhāve nissaggiyaṁ hoti, ūnakaṁ vaṭṭati.

Sāvatthiyaṁ chabbaggiye ārabbha tādisaṁ santhataṁ karaṇavatthusmiṁ paññattaṁ, kiriyākiriyaṁ, sesaṁ paṭhamasadisamevāti. Imāni pana tīṇi nissajjitvā paṭiladdhānipi paribhuñjituṁ na vaṭṭati.

Dvebhāgasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

4. Chabbassasikkhāpadavaṇṇanā

Catutthe **orena ce channaṁ vassānan**ti channaṁ vassānaṁ orimabhāge, antoti attho. **Aññatra bhikkhusammutiyā**ti yaṁ saṁgho gilānassa bhikkhuno santhatasammutiṁ deti, taṁ ṭhapetvā aladdhasammutikassa chabbassabbhantare aññaṁ santhataṁ karontassa nissaggiyaṁ hoti.

Sāvatthiyaṁ sambahule bhikkhū ārabbha anuvassaṁ santhataṁ kārāpanavatthusmiṁ paññattaṁ, "aññatra bhikkhusammutiyā"ti ayamettha anupaññatti, sā yena laddhā hoti, tassa yāva rogo na vūpasammati, vūpasanto vā[1] puna kuppati, tāva gatagataṭṭhāne anuvassampi kātuṁ vaṭṭati, aññassatthāya kāretuṁ katañca paṭilabhitvā paribhuñjitumpi vaṭṭati, sesaṁ paṭhamasadisamevāti.

Chabbassasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

5. Nisīdanasikkhāpadavaṇṇanā

Pañcame **purāṇasanthataṁ** nāma yattha sakimpi nisinno vā hoti nipanno vā. **Samantā**ti ekapassato vaṭṭaṁ vā caturassaṁ vā chinditvā gahitaṭṭhānaṁ

1. Vūpasanto ca (Ka)

ယထာ ဝိဒတ္ထိမတ္တံ ဟောတိ၊ ဧဝံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ သန္ထရန္တေန ပန ဧကဒေသေ ဝါ သန္ထရိတဗ္ဗံ၊ ဝိဇဋေတွာ ဝါ မိဿကံ ကတွာ သန္ထရိတဗ္ဗံ၊ ဧဝံ ထိရတရံ ဟောတိ။ **အနာဒါ စေ**တိ သတိ ပုရာဏသန္ထတေ အဂ္ဂဟေတွာ။ အသတိ ပန အဂ္ဂဟေတွာပိ ဝဋ္ဋတိ၊ အညဿတ္ထာယ ကာရေတုံ, ကတဉ္စ ပဋိလဘိတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။

သာဝတ္ထိယံ သမ္ဗဟုလေ ဘိက္ခူ အာရဗ္ဘ သန္ထတဝိဿဇ္ဇနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သေသံ တတိယသဒိသမေဝါတိ။

နိသီဒနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-ဧဠကလောမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဆဋ္ဌေ **အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နဿာ**တိ အဒ္ဓါနသင်္ခါတံ ဒီဃမဂ္ဂံ ပဋိပန္နဿ၊ သဗ္ဗဉ္စေတံ ဝတ္ထုမတ္တဒီပနမေဝ၊ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ပန ဓမ္မေန လဘိတွာ ဂဏှတော ဒေါသော နတ္ထိ။ **တိယောဇနပရမန္တိ** ဂဟိတဋ္ဌာနတော တိယောဇနပ္ပမာဏံ ဒေသံ။ **သဟတ္ထာ**တိ သဟတ္ထေန၊ အတ္တနာ ဟရိတဗ္ဗာနီတိ အတ္ထော။ **အသန္တေ ဟာရကေ**တိ အသန္တေယေဝ အညသ္မိံ ဟာရကေ။ သစေ ပန အတ္ထိ၊ တံ ဂါဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အတ္တနာ ပန အန္တမသော ဝါတာဗာဓပ္ပဋိကာရတ္ထံ သုတ္တကေန အဗန္ဓိတွာ ကဏ္ဏစ္ဆိဒ္ဒေ ပက္ခိတ္တာနိပိ အာဒါယ တိယောဇနံ ဧကံ ပါဒံ အတိက္ကာမေန္တဿ ဒုက္ကဋံ၊ ဒုတိယပါဒါတိက္ကမေ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။

သာဝတ္ထိယံ အညတရံ ဘိက္ခုံ အာရဗ္ဘ တိယောဇနာတိက္ကမနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ အသာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ ဦနကတိယောဇနေ အတိရေကသညိနော ဝေမတိကဿ ဝါ ဒုက္ကဋံ။ တိယောဇနံ ဟရဏပစ္စာဟရဏေ၊ ဝါသာဓိပ္ပါယေန[1] ဂန္တွာ တတော ပရံ ဟရဏေ၊ အစ္ဆိန္နံ ဝါ နိဿဋ္ဌံ ဝါ ပဋိလဘိတွာ ဟရဏေ၊ အညံ ဟရာပနေ၊ အန္တမသော သုတ္တကေနပိ ဗဒ္ဓကတဘဏ္ဍဟရဏေ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ဧဠကလောမာနံ အကတဘဏ္ဍတာ, ပဌမပ္ပဋိလာဘော, အတ္တနာ အာဒါယ ဝါ အညဿ အဇာနန္တဿ ယာနေ ပက္ခိပိတွာ ဝါ တိယောဇနာတိက္ကမနံ, အာဟရဏပစ္စာဟရဏံ, အဝါသာဓိပ္ပါယတာတိ ဣမာနေတ္ထ ပဉ္စ အင်္ဂါနိ။

၁-ဝါသာဓိပ္ပါယေန ဝါ (သျာ၊ ကံ)

yathā vidatthimattaṁ hoti, evaṁ gahetabbaṁ. Santharantena pana ekadese vā santharitabbaṁ, vijaṭetvā vā missakaṁ katvā santharitabbaṁ, evaṁ thirataraṁ hoti. **Anādā ce**ti sati purāṇasanthate aggahetvā. Asati pana aggahetvāpi vaṭṭati, aññassatthāya kāretuṁ katañca paṭilabhitvā paribhuñjitumpi vaṭṭati.

Sāvatthiyaṁ sambahule bhikkhū ārabbha santhatavissajjanavatthusmiṁ paññattaṁ, sesaṁ tatiyasadisamevāti.

Nisīdanasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

6. Eḷakalomasikkhāpadavaṇṇanā

Chaṭṭhe **addhānamaggappaṭipannassā**ti addhānasaṅkhātaṁ dīghamaggaṁ paṭipannassa, sabbañc'etaṁ vatthumattadīpanameva, yattha katthaci pana dhammena labhitvā gaṇhato doso n'atthi. **Tiyojanaparaman**ti gahitaṭṭhānato tiyojanappamāṇaṁ desaṁ. **Sahatthā**ti sahatthena, attanā haritabbānīti attho. **Asante hārake**ti asante yeva aññasmimpi hārake. Sace pana atthi, taṁ gāhetuṁ vaṭṭati. Attanā pana antamaso vātābādhappaṭikāratthaṁ suttakena abandhitvā kaṇṇacchidde pakkhittanipi ādāya tiyojanaṁ ekaṁ pādaṁ atikkāmentassa dukkaṭaṁ, dutiyapādātikkame nissaggiyaṁ pācittiyaṁ.

Sāvatthiyaṁ aññataraṁ bhikkhuṁ ārabbha tiyojanātikkamanavatthusmiṁ paññattaṁ, asādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, tikapācittiyaṁ, ūnakatiyojane atirekasaññino vematikassa vā dukkaṭaṁ. Tiyojanaṁ haraṇapaccāharaṇe, vāsādhippāyena[1] gantvā tato paraṁ haraṇe, acchinnaṁ vā nissaṭṭhaṁ vā paṭilabhitvā haraṇe, aññaṁ harāpane, antamaso suttakenapi baddhakatabhaṇḍaharaṇe, ummattakādīnañca anāpatti. Eḷakalomānaṁ akatabhaṇḍatā paṭhamappaṭilābho attano ādāya vā aññassa ajānantassa yāne pakkhipitvā vā tiyojanātikkamanaṁ āharaṇapaccāharaṇaṁ avāsādhippāyatāti imān'ettha pañca aṅgāni.

1. Vāsādhippāyena vā (Syā, Kaṁ)

ဧဠကလောမသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ဧဠကလောမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-ဧဠကလောမဓောဝါပနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

သတ္တမေ သက္ကေသု ဆဗ္ဗဂ္ဂိယေ အာရဗ္ဘ ဧဠကလောမဓောဝါပနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ။ တတ္ထ ပုရာဏစီဝရဓောဝါပနေ ဝုတ္တနယေနေဝ သဗ္ဗောပိ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဧဠကလောမဓောဝါပနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၈-ဇာတရူပသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

အဋ္ဌမေ **ဇာတရူပရဇတန္တိ** သုဝဏ္ဏဉ္စေဝ ရူပိယဉ္စ၊ အပိစ ကဟာပဏော လောဟမာသကဒါရုမာသကဇတုမာသကာဒယောပိ ယေ ဝေါဟာရံ ဂစ္ဆန္တိ၊ သဗ္ဗေ တေ ဣဓ ရဇတန္တွေဝ ဝုတ္တာ။ **ဥဂ္ဂဏှေယျ ဝါ**တိ အတ္တနော အတ္ထာယ ဒိယျမာနံ ဝါ ယတ္ထကတ္ထစိ[1] ဌိတံ ဝါ နိပ္ပရိဂ္ဂဟိတံ ဒိသွာ သယံ ဂဏှေယျ ဝါ။ **ဥဂ္ဂဏှာပေယျ ဝါ**တိ တဒေဝ အညေန ဂါဟာပေယျ ဝါ။ **ဥပနိက္ခိတ္တံ ဝါ သာဒိယေယျာ**တိ "ဣဒံ အယျဿ ဟောတူ"တိ ဧဝံ သမ္မုခါ ဝါ, "အသုကသ္မိံ နာမ ဌာနေ မမ ဟိရညသုဝဏ္ဏံ၊ တံ တုယှံ ဟောတူ"တိ ဧဝံ ပရမ္မုခါ ဌိတံ ဝါ ကေဝလံ ဝါစာယ ဝါ ဟတ္ထမုဒ္ဒါယ ဝါ "တုယှ"န္တိ ဝတွာ ပရိစ္စတ္တံ ယော ကာယဝါစာဟိ အပ္ပဋိက္ခိပိတွာ စိတ္တေန အဓိဝါသေယျ၊ အယံ "သာဒိယေယျာ"တိ ဝုစ္စတိ။ သစေ ပန စိတ္တေန သာဒိယတိ၊ ဂဏှိတုကာမော ဟောတိ၊ ကာယေန ဝါ ဝါစာယ ဝါ "န ယိဒံ ကပ္ပတီ"တိ ပဋိက္ခိပတိ၊ ကာယဝါစာဟိ အပ္ပဋိက္ခိပိတွာ သုဒ္ဓစိတ္တော ဟုတွာ "န ယိဒံ အမှာကံ ကပ္ပတီ"တိ န သာဒိယတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ **နိဿဂ္ဂိယ**န္တိ ဥဂ္ဂဟဏာဒီသု ယံကိဉ္စိ ကရောန္တဿ အဃနဗဒ္ဓေသု ဝတ္ထူသု ဝတ္ထုဂဏနာယ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။ တံ နိဿဇ္ဇန္တေန "အဟံ ဘန္တေ ရူပိယံ ပဋိဂ္ဂဟေသိံ၊ ဣဒံ မေ ဘန္တေ နိဿဂ္ဂိယံ၊ ဣမာဟံ သံဃဿ နိဿဇ္ဇာမီ"တိ[2] ဧဝံ သံဃမဇ္ဈေယေဝ နိဿဇ္ဇိတဗ္ဗံ။ သစေ တတ္ထ ကောစိ ဂဟဋ္ဌော

၁-ကတ္ထစိ (သီ၊ က) ၂-ဝိ ၁-၃၄၆-ပိဋ္ဌေ။

Eḷakalomasamuṭṭhānaṁ, kiriyaṁ, nosaññāvimokkhaṁ, acittakaṁ, paṇṇattivajjaṁ, kāyakammaṁ, ticittaṁ, tivedananti.

Eḷakalomasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

7. Eḷakalomadhovāpanasikkhāpadavaṇṇanā

Sattame Sakkesu Chabbaggiye ārabbha eḷakalomadhovāpanavatthusmiṁ paññattaṁ. Tattha purāṇacīvaradhovāpane vuttanayen'eva sabbopi vinicchayo veditabbo.

Eḷakalomadhovāpanasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

8. Jātarūpasikkhāpadavaṇṇanā

Aṭṭhame **jātarūparajatan**ti suvaṇṇañc'eva rūpiyañca, apica kahāpaṇo lohamāsakadārumāsakajatumāsakādayopi ye vohāraṁ gacchanti, sabbe te idha rajatantv'eva vuttā. **Uggaṇheyya vā**ti attano atthāya diyyamānaṁ vā yatthakatthaci[1] ṭhitaṁ vā nippariggahitaṁ disvā sayaṁ gaṇheyya vā. **Uggaṇhāpeyya vā**ti tadeva aññena gāhāpeyya vā. **Upanikkhittaṁ vā sādiyeyyā**ti "idaṁ ayyassa hotū"ti evaṁ sammukhā vā, "asukasmiṁ nāma ṭhāne mama hiraññasuvaṇṇaṁ, taṁ tuyhaṁ hotū"ti evaṁ parammukhā ṭhitaṁ vā kevalaṁ vācāya vā hatthamuddāya vā "tuyhan"ti vatvā pariccattaṁ yo kāyavācāhi appaṭikkhipitvā cittena adhivāseyya, ayaṁ "sādiyeyyā"ti vuccati. Sace pana cittena sādiyati, gaṇhitukāmo hoti, kāyena vā vācāya vā "na yidaṁ kappatī"ti paṭikkhipati, kāyavācāhi appaṭikkhipitvā suddhacitto hutvā "na yidaṁ amhākaṁ kappatī"ti na sādiyati, vaṭṭati. **Nissaggiyan**ti uggahaṇādīsu yaṁ kiñci karontassa aghanabaddhesu vatthūsu vatthugaṇanāya nissaggiyaṁ pācittiyaṁ. Taṁ nissajjantena "ahaṁ bhante rūpiyaṁ paṭiggahesiṁ, idaṁ me bhante nissaggiyaṁ, imāhaṁ saṁghassa nissajjāmī"ti[2] evaṁ saṁghamajjhe yeva nissajjitabbaṁ. Sace tattha koci gahaṭṭho

1. Katthaci (Sī, Ka) 2. Vi 1. 346 piṭṭhe.

အာဂစ္ဆတိ၊ "ဣဒံ ဇာနာဟီ"တိ ဝတ္တဗ္ဗော။ "ဣမိနာ ကိံ အာဟရိယျတူ"တိ ဘဏန္တေ ပန "ဣဒံ နာမာ"တိ အဝတွာ "သပ္ပိအာဒီနိ ဘိက္ခူနံ ကပ္ပန္တိ"တိ ဧဝံ ကပ္ပိယံ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ။ သစေ သော အာဟရတိ၊ ရူပိယပ္ပဋိဂ္ဂါဟကံ ဌပေတွာ သဗ္ဗေဟိ ဘာဇေတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ ရူပိယပ္ပဋိဂ္ဂါဟကဿ ပန ယံ တပ္ပစ္စယာ ဥပ္ပန္နံ၊ တံ အညေန လဘိတွာ ဒိယျမာနမ္ပိ အန္တမသော တတော နိဗ္ဗတ္တရုက္ခစ္ဆာယာပိ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန သော ကိဉ္စိ အာဟရိတုံ န ဣစ္ဆတိ၊ "ဣမံ ဆဍ္ဍေဟီ"တိ ဝတ္တဗ္ဗော။ သစေ ယတ္ထ ကတ္ထစိ နိက္ခိပတိ၊ ဂဟေတွာ ဝါ ဂစ္ဆတိ၊ န ဝါရေတဗ္ဗော။ နော စေ ဆဍ္ဍေတိ၊ ပဉ္စင်္ဂသမန္နာဂတော ဘိက္ခု ရူပိယဆဍ္ဍကော သမ္မန္နိတဗ္ဗော။ တေန အနိမိတ္တံ ကတွာဝ ဂူထံ ဝိယ ဆဍ္ဍေတဗ္ဗံ။ သစေ နိမိတ္တံ ကရောတိ၊ ဒုက္ကဋံ အာပဇ္ဇတိ။

ရာဇဂဟေ ဥပနန္ဒံ အာရဗ္ဘ ရူပိယပ္ပဋိဂ္ဂဟဏဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ သာဏတ္တိကံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ အရူပိယေ ရူပိယသညိနော ဝေမတိကဿ ဝါ၊ သံဃစေတိယာဒီနံ အတ္ထာယ ဂဏှန္တဿ၊ မုတ္တာမဏိအာဒိပ္ပဋိဂ္ဂဟဏေ စ ဒုက္ကဋံ။ ရတနသိက္ခာပဒနယေန နိက္ခိပန္တဿ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ဇာတရူပရဇတဘာဝေါ, အတ္တုဒ္ဒေသိကတာ, ဂဟဏာဒီသု အညတရဘာဝေါတိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီသု သိယာ ကိရိယံ ဂဟဏေန အာပဇ္ဇနတော၊ သိယာ အကိရိယံ ပဋိက္ခေပဿ အကရဏတော၊ သေသံ သဉ္စရိတ္တေ ဝုတ္တနယမေဝါတိ။

ဇာတရူပသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-ရူပိယသံဝေါဟာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

နဝမေ **နာနပ္ပကာရကန္တိ** ကတာဒိဝသေန အနေကဝိဓံ။ **ရူပိယသံဝေါဟာရန္တိ** ဇာတရူပရဇတပရိဝတ္တနံ။ ပုရိမသိက္ခာပဒေန ဟိ နိဿဂ္ဂိယဝတ္ထုဒုက္ကဋဝတ္ထူနံ ပဋိဂ္ဂဟဏံ ဝါရိတံ၊ ဣမိနာ ပရိဝတ္တနံ။ တသ္မာ ဒုက္ကဋဝတ္ထုနာ ဒုက္ကဋဝတ္ထုကပ္ပိယဝတ္ထူနိ, ကပ္ပိယဝတ္ထုနာ စ ဒုက္ကဋဝတ္ထုံ ပရိဝတ္တေန္တဿ ဒုက္ကဋံ။ နိဿဂ္ဂိယဝတ္ထုနာ ပန နိဿဂ္ဂိယဝတ္ထုံ ဝါ ဒုက္ကဋဝတ္ထုံ ဝါ ကပ္ပိယဝတ္ထုံ ဝါ, ဒုက္ကဋဝတ္ထုကပ္ပိယဝတ္ထူဟိ စ နိဿဂ္ဂိယဝတ္ထုံ ပရိဝတ္တေန္တဿ နိဿဂ္ဂိယံ ဟောတိ။ တံ ပုရိမနယာနုသာရေနေဝ သံဃမဇ္ဈေ နိဿဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ နိဿဋ္ဌဝတ္ထုသ္မိဉ္စ တတ္ထ ဝုတ္တနယေနေဝ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။

āgacchati, “idaṁ jānāhī”ti vattabbo. “Iminā kiṁ āhariyyatū”ti bhaṇante pana “idaṁ nāmā”ti avatvā “sappi-ādīni bhikkhūnaṁ kappantī”ti evaṁ kappiyaṁ ācikkhitabbaṁ. Sace so āharati, rūpiyappaṭiggāhakaṁ ṭhapetvā sabbehi bhājetvā paribhuñjitabbaṁ. Rūpiyappaṭiggāhakassa pana yaṁ tappaccayā uppannaṁ, taṁ aññena labhitvā diyyamānampi antamaso tato nibbattarukkhacchāyāpi paribhuñjituṁ na vaṭṭati. Sace pana so kiñci āharituṁ na icchati, “imaṁ chaṭṭehī”ti vattabbo. Sace yattha katthaci nikkhipati, gahetvā vā gacchati, na vāretabbo. No ce chaṭṭeti, pañcaṅgasamannāgato bhikkhu rūpiyachaṭṭako sammannitabbo. Tena animittaṁ katvā’va gūthaṁ viya chaṭṭetabbaṁ. Sace nimittaṁ karoti, dukkaṭaṁ āpajjati.

Rājagahe Upanandaṁ ārabbha rūpiyappaṭiggahaṇavatthusmiṁ paññattaṁ, sādhāraṇapaññatti, sāṇattikaṁ, tikapācittiyaṁ, arūpiye rūpiyasaññino vematikassa vā, saṁghacetiyādīnaṁ atthāya gaṇhantassa, muttāmaṇi-ādippaṭiggahaṇe ca dukkaṭaṁ. Ratanasikkhāpadanayena nikkhipantassa, ummattakādīnañca anāpatti. Jātarūparajatabhāvo attuddesikatā gahaṇādīsu aññatarabhāvoti imān’ettha tīṇi aṅgāni. Samuṭṭhānādīsu siyā kiriyaṁ gahaṇena āpajjanato, siyā akiriyaṁ paṭikkhepassa akaraṇato, sesaṁ sañcaritte vuttanayamevāti.

Jātarūpasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

9. Rūpiyasaṁvohārasikkhāpadavaṇṇanā

Navame **nānappakārakanti** katādivasena anekavidhaṁ. **Rūpiyasaṁvohāranti** jātarūparajataparivattanaṁ. Purimasikkhāpadena hi nissaggiyavatthudukkaṭavatthūnaṁ paṭiggahaṇaṁ vāritaṁ, iminā parivattanaṁ. Tasmā dukkaṭavatthunā dukkaṭavatthukappiyavatthūni kappiyavatthunā ca dukkaṭavatthuṁ parivattentassa dukkaṭaṁ. Nissaggiyavatthunā pana nissaggiyavatthuṁ vā dukkaṭavatthuṁ vā kappiyavatthuṁ vā, dukkaṭavatthukappiyavatthūhi ca nissaggiyavatthuṁ parivattentassa nissaggiyaṁ hoti, taṁ purimanayānusāren’eva saṁghamajjhe nissajjitabbaṁ, nissaṭṭhavatthusmiñca tattha vuttanayen’eva paṭipajjitabbaṁ.

သာဝတ္ထိယံ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယေ အာရဗ္ဘ ရူပိယသံဝေါဟာရဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ ယံ အတ္တနော ဓနေန ပရိဝတ္တေတိ၊ တဿ ဝါ ဓနဿ ဝါ ရူပိယဘာဝေါ စေဝ, ပရိဝတ္တနဉ္စာတိ ဣမာနေတ္ထ ဒွေ အင်္ဂါနိ။ ကိရိယံ၊ သေသံ အနန္တရသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တနယမေဝါတိ။

ရူပိယသံဝေါဟာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-ကယဝိက္ကယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဒသမေ **နာနပ္ပကာရက**န္တိ စီဝရာဒီနံ ကပ္ပိယဘဏ္ဍာနံ ဝသေန အနေကဝိဓံ။ **ကယဝိက္ကယ**န္တိ ကယဉ္စေဝ ဝိက္ကယဉ္စ။ “ဣမိနာ ဣမံ ဒေဟိ၊ ဣမံ အာဟရ၊ ပရိဝတ္တေဟိ၊ စေတာပေဟီ”တိ ဣမိနာ ဟိ နယေန ပရဿ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ ဂဏှန္တော ကယံ သမာပဇ္ဇတိ၊ အတ္တနော ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ ဒေန္တော ဝိက္ကယံ သမာပဇ္ဇတိ။ တသ္မာ ဌပေတွာ ပဉ္စ သဟဓမ္မိကေ ယံ ဧဝံ အတ္တနော ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ ဒတွာ မာတု သန္တကမ္ပိ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ ဂဏှာတိ၊ တံ နိဿဂ္ဂိယံ ဟောတိ။ ဝုတ္တလက္ခဏဝသေန သံဃဂဏပုဂ္ဂလေသု ယဿ ကဿစိ နိဿဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ “ဣမံ ဘုဉ္ဇိတွာ ဝါ ဂဟေတွာ ဝါ ဣဒံ နာမ အာဟရ ဝါ ကရောဟိ ဝါ”တိ ရဇနာဒိံ အာဟရာပေတွာ ဝါ ဓမကရဏာဒိပရိက္ခာရံ ဘူမိသောဓနာဒိဉ္စ နဝကမ္မံ ကာရေတွာ ဝါ သန္တံ ဝတ္ထု နိဿဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ အသန္တေ ပါစိတ္တိယံ ဒေသေတဗ္ဗမေဝ။

သာဝတ္ထိယံ ဥပနန္ဒံ အာရဗ္ဘ ကယဝိက္ကယဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ “ဣဒံ ကိံ အဂ္ဃတီ”တိ ဧဝံ အဂ္ဃံ ပုစ္ဆန္တဿ၊ ယဿ ဟတ္ထတော ဘဏ္ဍံ ဂဏှိတုကာမော ဟောတိ၊ တံ ဌပေတွာ အညံ အန္တမသော တဿေဝ ပုတ္တဘာတုကမ္ပိ ကပ္ပိယကာရကံ ကတွာ “ဣမိနာ ဣဒံ နာမ ဂဟေတွာ ဒေဟီ”တိ အာစိက္ခန္တဿ၊ “ဣဒံ အမှာကံ အတ္ထိ၊ အမှာကဉ္စ ဣမိနာ စ ဣမိနာ စ အတ္ထော”တိ ဧဝံ ဝတွာ အတ္တနော ဓနေန လဒ္ဓံ ဂဏှန္တဿ၊ သဟဓမ္မိကေဟိ သဒ္ဓိံ ကယဝိက္ကယံ ကရောန္တဿ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ယံ အတ္တနော ဓနေန ပရိဝတ္တေတိ၊ ယေန စ ပရိဝတ္တေတိ၊ တေသံ ကပ္ပိယဝတ္ထုတာ, အသဟဓမ္မိကတာ, ကယဝိက္ကယာပဇ္ဇနဉ္စာတိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သေသံ ရူပိယသံဝေါဟာရေ ဝုတ္တနယမေဝါတိ။

ကယဝိက္ကယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။
ဧဠကလောမဝဂ္ဂေါ ဒုတိယော။

Sāvatthiyaṁ Chabbaggiye ārabbha rūpiyasaṁvohāravatthusmiṁ paññattaṁ, sādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, yaṁ attano dhanena parivatteti, tassa vā dhanassa vā rūpiyabhāvo c'eva parivattanañcāti imān'ettha dve aṅgāni. Kiriyaṁ, sesaṁ anantarasikkhāpade vuttanayamevāti.

Rūpiyasaṁvohārasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

10. Kayavikkayasikkhāpadavaṇṇanā

Dasame **nānappakārakan**ti cīvarādīnaṁ kappiyabhaṇḍānaṁ vasena anekavidhaṁ. **Kayavikkayan**ti kayañc'eva vikkayañca. "Iminā imaṁ dehi, imaṁ āhara, parivattehi, cetāpehī"ti iminā hi nayena parassa kappiyabhaṇḍaṁ gaṇhanto kayaṁ samāpajjati, attano kappiyabhaṇḍaṁ dento vikkayaṁ samāpajjati. Tasmā ṭhapetvā pañca sahadhammike yaṁ evaṁ attano kappiyabhaṇḍaṁ datvā mātu santakampi kappiyabhaṇḍaṁ gaṇhāti, taṁ nissaggiyaṁ hoti. Vuttalakkhaṇavasena saṁghagaṇapuggalesu yassa kassaci nissajjitabbaṁ, "imaṁ bhuñjitvā vā gahetvā vā idaṁ nāma āhara vā karohi vā"ti rajanādiṁ āharāpetvā vā dhamakaraṇādiparikkhāraṁ bhūmisodhanādiñca navakammaṁ kāretvā vā santaṁ vatthu nissajjitabbaṁ, asante pācittiyaṁ desetabbameva.

Sāvatthiyaṁ Upanandaṁ ārabbha kayavikkayavatthusmiṁ paññattaṁ, "idaṁ kiṁ agghatī"ti evaṁ agghaṁ pucchantassa, yassa hatthato bhaṇḍaṁ gaṇhitukāmo hoti, taṁ ṭhapetvā aññaṁ antamaso tass'eva puttabhātukampi kappiyakārakaṁ katvā "iminā idaṁ nāma gahetvā dehī"ti ācikkhantassa, "idaṁ amhākaṁ atthi, amhākañca iminā ca iminā ca attho"ti evaṁ vatvā attano dhanena laddhaṁ gaṇhantassa, sahadhammikehi saddhiṁ kayavikkayaṁ karontassa, ummattakādīnañca anāpatti. Yaṁ attano dhanena parivatteti, yena ca parivatteti, tesaṁ kappiyavatthutā asahadhammikatā kayavikkayāpajjanañcāti imān'ettha tīṇi aṅgāni. Sesaṁ rūpiyasaṁvohāre vuttanayamevāti.

Kayavikkayasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

Eḷakalomavaggo dutiyo.

၃-ပတ္တဝဂ္ဂ ၁-ပတ္တသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ပတ္တဝဂ္ဂဿ ပဌမေ **အတိရေကပတ္တော**တိ အနဓိဋ္ဌိတော စ အဝိကပ္ပိတော စ၊ ယော စ ခေါ ဥက္ကဋ္ဌမဇ္ဈိမောမကာနံ အညတရော ပမာဏယုတ္တော ဝ၊ တဿ ပမာဏံ "အဍ္ဎာဠ္ဟကောဒနံ ဂဏှာတီ"တိအာဒိနာ[၁] နယေန ပါဠိယံ ဝုတ္တံ။ တတြာယံ ဝိနိစ္ဆယော—အနုပဟတပုရာဏသာလိတဏ္ဍုလာနံ သုကောဋ္ဋိတပရိသုဒ္ဓါနံ ဒွေ မဂဓနာဠိယော ဂဟေတွာ တေဟိ တဏ္ဍုလေဟိ အနုတ္တဏ္ဍုလ'မကိလိန္န'မပိဏ္ဍိကံ သုဝိသဒံ ကုန္ဒမကုဠရာသိသဒိသံ အဝဿာဝိတောဒနံ ပစိတွာ နိရဝသေသံ ပတ္တေ ပက္ခိပိတွာ တဿ ဩဒနဿ စတုတ္ထဘာဂပ္ပမာဏော နာတိဃနော နာတိတနုကော ဟတ္ထဟာရိယော သဗ္ဗသမ္ဘာရသင်္ခတော မုဂ္ဂသူပေါ ပက္ခိပိတဗ္ဗော၊ တတော အာလောပဿ အနုရူပံ ယာဝစရိမာလောပပ္ပဟောနကံ မစ္ဆမံသာဒိဗျဉ္ဇနံ ပက္ခိပိတဗ္ဗံ၊ သပ္ပိတေလတက္ကရသကဉ္ဇိယာဒီနိ ပန ဂဏနူပဂါနိ န ဟောန္တိ။ တာနိ ဟိ ဩဒနဂတိကာနေဝ၊ နေဝ ဟာပေတုံ, န ဝဍ္ဎေတုံ သက္ကောန္တိ၊ ဧဝမေတံ သဗ္ဗမ္ပိ ပက္ခိတ္တံ သစေ ပတ္တဿ မုခဝဋ္ဋိယာ ဟေဋ္ဌိမရာဇိသမံ တိဋ္ဌတိ၊ သုတ္တေန ဝါ ဟီရေန ဝါ ဆိန္ဒန္တဿ သုတ္တဿ ဝါ ဟီရဿ ဝါ ဟေဋ္ဌိမန္တံ ဖုသတိ၊ အယံ **ဥက္ကဋ္ဌော** နာမ ပတ္တော။ သစေ တံ ရာဇိံ အတိက္ကမ္မ ထူပီကတံ တိဋ္ဌတိ၊ အယံ **ဥက္ကဋ္ဌောမကော** နာမ ပတ္တော။ သစေ တံ ရာဇိံ န သမ္ပာပုဏာတိ၊ အန္တောဂဓမေဝ ဟောတိ၊ အယံ **ဥက္ကဋ္ဌုက္ကဋ္ဌော** နာမ ပတ္တော။ ဥက္ကဋ္ဌတော ဥပဍ္ဎပ္ပမာဏော **မဇ္ဈိမော**။ မဇ္ဈိမပတ္တတော ဥပဍ္ဎပ္ပမာဏော **ဩမကော**။ တေသမ္ပိ ဝုတ္တနယေနေဝ ဘေဒေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဣစ္စေတေသု နဝသု ဥက္ကဋ္ဌုက္ကဋ္ဌော စ ဩမကောမကော စာတိ ဒွေ အပတ္တာ၊ သေသာ သတ္တ ပတ္တာ ပမာဏယုတ္တာ နာမ၊ အယမေတ္ထသင်္ခေပေါ၊ ဝိတ္ထာရော ပန သမန္တပါသာဒိကာယံ[၂] ဝုတ္တော၊ တသ္မာ ဧဝံ ပမာဏယုတ္တံ သမဏသာရုပ္ပေန ပက္ကံ အယောပတ္တံ ဝါ မတ္တိကာပတ္တံ ဝါ လဘိတွာ ပုရာဏပတ္တံ ပစ္စုဒ္ဓရိတွာ အန္တောဒသာဟေ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗော။ သစေ ပနဿ မူလတော ကာကဏိကမတ္တမ္ပိ ဒါတဗ္ဗံ (အဝသိဋ္ဌံ)[၃] ဟောတိ၊ အဓိဋ္ဌာနုပဂေါ န ဟောတိ၊ အပ္ပစ္စုဒ္ဓရန္တေန ဝိကပ္ပေတဗ္ဗော။ တတ္ထ ပစ္စုဒ္ဓရဏာဓိဋ္ဌာနလက္ခဏံ စီဝရဝဂ္ဂေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဝိကပ္ပနလက္ခဏံ ပရတော ဝက္ခာမ။ သစေ ပန ကောစိ အပတ္တကော ဘိက္ခု ဒသ ပတ္တေ လဘိတွာ သဗ္ဗေ အတ္တနာဝ ပရိဘုဉ္ဇိတုကာမော ဟောတိ၊ ဧကံ ပတ္တံ အဓိဋ္ဌာယ ပုန ဒိဝသေ တံ ပစ္စုဒ္ဓရိတွာ အညော အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗော၊ ဧတေနုပါယေန

၁-ဝိ ၁-၃၅၃-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ-ဋ္ဌ ၂-၂၈၁-ပိဋ္ဌေ။ ၃-( ) ဧတ္ထန္တရေ ပါဌော သျာမမူလေ နတ္ထိ။

3. Pattavagga 1. Pattasikkhāpadavaṇṇanā

Pattavaggassa paṭhame **atirekapatto**ti anadhiṭṭhito ca avikappito ca, so ca kho ukkaṭṭhamajjhimomakānaṁ aññataro pamāṇayuttova, tassa pamāṇaṁ "aḍḍhāḷhakodanaṁ gaṇhātī"ti-ādinā[1] nayena Pāḷiyaṁ vuttaṁ. Tatr'āyaṁ vinicchayo—anupahatapurāṇasālitaṇḍulānaṁ sukoṭṭitaparisuddhānaṁ dve Magadhanāḷiyo gahetvā tehi taṇḍulehi anuttaṇḍulamakilinnamapiṇḍikaṁ suvisadaṁ kundamakuḷarāsisadisaṁ avassāvitodanaṁ pacitvā niravasesaṁ patte pakkhipitvā tassa odanassa catutthabhāgappamāṇo n'ātighano n'ātitanuko hatthahāriyo sabbasambhārasaṅkhato muggasūpo pakkhipitabbo, tato ālopassa anurūpaṁ yāvacarimālopappahonakaṁ macchamaṁsādibyañjanaṁ pakkhipitabbaṁ, sappitelatakkarasakañjiyādīni pana gaṇanūpagāni na honti. Tāni hi odanagatikān'eva, n'eva hāpetuṁ, na vaḍḍhetuṁ sakkonti, evametaṁ sabbampi pakkhittaṁ sace pattassa mukhavaṭṭiyā heṭṭhimarājisamaṁ tiṭṭhati, suttena vā hīrena vā chindantassa suttassa vā hīrassa vā heṭṭhimantaṁ phusati, ayaṁ **ukkaṭṭho** nāma patto. Sace taṁ rājiṁ atikkamma thūpīkataṁ tiṭṭhati, ayaṁ **ukkaṭṭhomako** nāma patto. Sace taṁ rājiṁ na sampāpuṇāti, antogadhameva hoti, ayaṁ **ukkaṭṭhukkaṭṭho** nāma patto. Ukkaṭṭhato upaḍḍhappamāṇo **majjhimo.** Majjhimapattato upaḍḍhappamāṇo **omako.** Tesampi vuttanayen'eva bhedo veditabbo. Icc'etesu navasu ukkaṭṭhukkaṭṭho ca omakomako cāti dve apattā, sesā satta pattā pamāṇayuttā nāma. Ayamettha saṅkhepo, vitthāro pana Samantapāsādikāyaṁ[2] vutto. Tasmā evaṁ pamāṇayuttaṁ samaṇasāruppena pakkaṁ ayopattaṁ vā mattikāpattaṁ vā labhitvā purāṇapattaṁ paccuddharitvā antodasāhe adhiṭṭhātabbo. Sace pan'assa mūlato kākaṇikamattampi dātabbaṁ (avasiṭṭhaṁ)[3] hoti, adhiṭṭhānupago na hoti, appaccuddharantena vikappetabbo. Tattha paccuddharaṇādhiṭṭhānalakkhaṇaṁ cīvaravagge vuttanayen'eva veditabbaṁ, vikappanalakkhaṇaṁ parato vakkhāma. Sace pana koci apattako bhikkhu dasa patte labhitvā sabbe attanā'va paribhuñjitukāmo hoti, ekaṁ pattaṁ adhiṭṭhāya puna divase taṁ paccuddharitvā añño adhiṭṭhātabbo, eten'upāyena

---

1. Vi 1. 353 piṭṭhe. 2. Vi-Ṭṭha 2. 281 piṭṭhe.
3. ( ) Etthantare pāṭho Syāmamūle n'atthi.

ဝဿသတမ္ပိ ပရိဟရိတုံ သက္ကာ။ ယော ပနာယံ ပတ္တော မုခဝဋ္ဋိတော ဟေဋ္ဌာ ဒွင်္ဂုလမတ္တောကာသတော ပဋ္ဌာယ ယတ္ထကတ္ထစိ ကင်္ဂုသိတ္ထနိက္ခမနမတ္တေန ဆိဒ္ဒေန ဆိဒ္ဒေါ ဟောတိ၊ သော အဓိဋ္ဌာနုပဂေါ န ဟောတိ။ ပုန ဆိဒ္ဒေ ပါကတိကေ ကတေ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗော၊ သေသံ အဓိဋ္ဌာနဝိဇဟနံ တိစီဝရေ ဝုတ္တနယမေဝ။

သာဝတ္ထိယံ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယေ အာရဗ္ဘ အတိရေကပတ္တဓာရဏဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ အသာဓာရဏပညတ္တိ၊ သေသဝဏ္ဏနာက္ကမော စီဝရဝဂ္ဂဿ ပဌမသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ။

ပတ္တသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ဦနပဉ္စဗန္ဓနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဒုတိယေ ဦနာနိ ပဉ္စ ဗန္ဓနာနိ အဿာတိ **ဦနပဉ္စဗန္ဓနော**၊ နာဿ ပဉ္စ ဗန္ဓနာနိ ပူရေန္တီတိ အတ္ထော၊ တေန ဦနပဉ္စဗန္ဓနေန၊ ဣတ္ထမ္ဘူတဿ လက္ခဏေ ကရဏဝစနံ။ တတ္ထ ယသ္မာ အဗန္ဓနဿာပိ ပဉ္စ ဗန္ဓနာနိ န ပူရေန္တိ သဗ္ဗသော နတ္ထိတာယ၊ တေနဿ ပဒဘာဇနေ "ဦနပဉ္စဗန္ဓနော နာမ ပတ္တော အဗန္ဓနော ဝါ ဧကဗန္ဓနော ဝါ"တိအာဒိ[1] ဝုတ္တံ။ "ဦနပဉ္စဗန္ဓနေနာ"တိ စ ဝုတ္တတ္တာ ယဿ ပဉ္စဗန္ဓနော ပတ္တော ဟောတိ ပဉ္စဗန္ဓနောကာသော ဝါ၊ တဿ သော အပတ္တော၊ တသ္မာ အညံ ဝိညာပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ယသ္မိံ ပန ပတ္တေ မုခဝဋ္ဋိတော ဟေဋ္ဌာ ဘဋ္ဌာ ဒွင်္ဂုလပ္ပမာဏာ ဧကာပိ ရာဇိ ဟောတိ၊ တံ တဿာ ရာဇိယာ ဟေဋ္ဌိမပရိယန္တေ ပတ္တဝေဓကေန ဝိဇ္ဈိတွာ ပစိတွာ သုတ္တရဇ္ဇုကမကစိရဇ္ဇုကာဒီဟိ ဝါ တိပုသုတ္တကေန ဝါ ဗန္ဓိတွာ တံ ဗန္ဓနံ အာမိသဿ အလဂ္ဂနတ္ထံ တိပုပဋ္ဋကေန ဝါ ကေနစိ ဗဒ္ဓသိလေသာဒိနာ ဝါ ပဋိစ္ဆာဒေတဗ္ဗံ၊ သော စ ပတ္တော အဓိဋ္ဌဟိတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗော၊ သုခုမံ ဝါ ဆိဒ္ဒံ ကတွာ ဗန္ဓိတဗ္ဗော၊ ဖာဏိတံ ဈာပေတွာ ပါသာဏစုဏ္ဏေန ဗန္ဓိတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ ယဿ ပန ဒွေ ရာဇိယော ဝါ ဧကာယေဝ ဝါ စတုရင်္ဂုလာ၊ တဿ ဒွေ ဗန္ဓနာနိ ဒါတဗ္ဗာနိ။ ယဿ တိဿော ဝါ ဧကာယေဝ ဝါ ဆဠင်္ဂုလာ၊ တဿ တီဏိ။ ယဿ စတဿော ဝါ ဧကာယေဝ ဝါ အဋ္ဌင်္ဂုလာ၊ တဿ စတ္တာရိ။ ယဿ ပဉ္စ ဝါ ဧကာယေဝ ဝါ ဒသင်္ဂုလာ၊ သော ဗဒ္ဓေါပိ အဗဒ္ဓေါပိ အပတ္တောယေဝ၊ အညော ဝိညာပေတဗ္ဗော၊ ဧသ တာဝ မတ္တိကာပတ္တေ ဝိနိစ္ဆယော။

၁-ဝိ ၁-၃၅၃-ပိဋ္ဌေ။

vassasatampi pariharituṁ sakkā. Yo pan'assa patto mukhavaṭṭito heṭṭhā dvaṅgulamattokāsato paṭṭhāya yattha katthaci kaṅgusitthanikkhamanamattena chiddena chiddo hoti, so adhiṭṭhānupago na hoti. Puna chidde pākatike kate adhiṭṭhātabbo, sesaṁ adhiṭṭhānavijahanaṁ ticīvare vuttanayameva.

Sāvatthiyaṁ Chabbaggiye ārabbha atirekapattadhāraṇavatthusmiṁ paññattaṁ, asādhāraṇapaññatti, sesavaṇṇanākkamo Cīvaravaggassa paṭhamasikkhāpade vuttanayen'eva veditabboti.

Pattasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

2. Ūnapañcabandhanasikkhāpadavaṇṇanā

Dutiye ūnāni pañca bandhanāni assāti **ūnapañcabandhano**, n'āssa pañca bandhanāni pūrentīti attho, tena ūnapañcabandhanena, itthambhūtassa lakkhaṇe karaṇavacanaṁ. Tattha yasmā abandhanass'āpi pañca bandhanāni na pūrenti sabbaso natthitāya, ten'assa Padabhājane "ūnapañcabandhano nāma patto abandhano vā ekabandhano vā"ti-ādi[1] vuttaṁ. "Ūnapañcabandhanenā"ti ca vuttattā yassa pañcabandhano patto hoti pañcabandhanokāso vā, tassa so apatto, tasmā aññaṁ viññāpetuṁ vaṭṭati. Yasmiṁ pana patte mukhavaṭṭito heṭṭhā bhaṭṭhā dvaṅgulappamāṇā ekāpi rāji hoti, taṁ tassā rājiyā heṭṭhimapariyante pattavedhakena vijjhitvā pacitvā suttarajjukamakacirajjukādīhi vā tipusuttakena vā bandhitvā taṁ bandhanaṁ āmisassa alagganatthaṁ tipupaṭṭakena vā kenaci baddhasilesādinā vā paṭicchādetabbaṁ, so ca patto adhiṭṭhahitvā paribhuñjitabbo, sukhumaṁ vā chiddaṁ katvā bandhitabbo, phāṇitaṁ jhāpetvā pāsāṇacuṇṇena bandhitumpi vaṭṭati. Yassa pana dve rājiyo vā ekā yeva vā caturaṅgulā, tassa dve bandhanāni dātabbāni. Yassa tisso vā ekā yeva vā chaḷaṅgulā, tassa tīṇi. Yassa catasso vā ekā yeva vā aṭṭhaṅgulā, tassa cattāri. Yassa pañca vā ekā yeva vā dasaṅgulā, so baddhopi abaddhopi apatto yeva, añño viññāpetabbo, esa tāva mattikāpatte vinicchayo.

---

1. Vi 1. 357 piṭṭhe.

အယောပတ္တေ ပန သစေပိ ပဉ္စ ဝါ အတိရေကာနိ ဝါ ဆိဒ္ဒါနိ ဟောန္တိ၊ တာနိ စေ အယစုဏ္ဏေန ဝါ အာဏိယာ ဝါ လောဟမဏ္ဍလေန ဝါ ဗဒ္ဓါနိ မဋ္ဌာနိ ဟောန္တိ၊ သွေဝ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗော၊ အညော န ဝိညာပေတဗ္ဗော။ အထ ပန ဧကမ္ပိ ဆိဒ္ဒံ မဟန္တံ ဟောတိ၊ လောဟမဏ္ဍလေန ဗဒ္ဓမ္ပိ မဋ္ဌံ န ဟောတိ၊ ပတ္တေ အာမိသံ လဂ္ဂတိ၊ အကပ္ပိယော ဟောတိ အယံ ပတ္တော, အညော ဝိညာပေတဗ္ဗော။ ယော ပန ဧဝံ ပတ္တသင်္ခေပဂတေ ဝါ အယောပတ္တေ, ဦနပဉ္စဗန္ဓနေ ဝါ မတ္တိကာပတ္တေ သတိ အညံ ဝိညာပေတိ၊ ပယောဂေ ဒုက္ကဋံ၊ ပဋိလာဘေန နိဿဂ္ဂိယော ဟောတိ၊ နိဿဇ္ဇိတဗ္ဗော။ နိဿဇ္ဇန္တေန သံဃမဇ္ဈေ ဧဝ နိဿဇ္ဇိတဗ္ဗော၊ တေန ဝုတ္တံ "ဘိက္ခုပရိသာယ နိဿဇ္ဇိတဗ္ဗော"တိ။ **ယော စ တဿာ ဘိက္ခုပရိသာယာ**တိဧတ္ထ တေဟိ ဘိက္ခူဟိ ပကတိယာ ဧဝ အတ္တနော အတ္တနော အဓိဋ္ဌိတံ ပတ္တံ ဂဟေတွာ သန္နိပတိတဗ္ဗံ၊ တတော သမ္မတေန ပတ္တဂ္ဂါဟာပကေန ပတ္တဿ ဝိဇ္ဇမာနဂုဏံ ဝတွာ "ဘန္တေ ဣမံ ဂဏှထာ"တိ ထေရော ဝတ္တဗ္ဗော။ သစေ ထေရဿ သော ပတ္တော န ရုစ္စတိ၊ အပ္ပိစ္ဆတာယ ဝါ န ဂဏှာတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ တသ္မိံ ပန အနုကမ္ပာယ အဂဏှန္တဿ ဒုက္ကဋံ။ သစေ ပန ဂဏှာတိ၊ ထေရဿ ပတ္တံ ဒုတိယတ္ထေရံ ဂါဟာပေတွာ ဧတေနေဝ ဥပါယေန ယာဝ သံဃနဝကာ ဂါဟာပေတဗ္ဗော၊ တေန ပရိစ္စတ္တပတ္တော ပန **ပတ္တပရိယန္တော** နာမ၊ **သော တဿ ဘိက္ခုနော ပဒါတဗ္ဗော**။ တေနာပိ သော ယထာ ဝိညာပေတွာ ဂဟိတပတ္တော၊ ဧဝမေဝ သက္ကစ္စံ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗော။ သစေ ပန တံ ဇိဂုစ္ဆန္တော အဒေသေ ဝါ နိက္ခိပတိ၊ အပရိဘောဂေန ဝါ ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ ဝိဿဇ္ဇေတိ ဝါ၊ ဒုက္ကဋံ အာပဇ္ဇတိ။

သက္ကေသု ဆဗ္ဗဂ္ဂိယေ အာရဗ္ဘ ဗဟူ ပတ္တေ ဝိညာပနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ အဗန္ဓနေန အဗန္ဓနံ, ဧကဗန္ဓနံ, ဒုဗန္ဓနံ, တိဗန္ဓနံ, စတုဗ္ဗန္ဓနံ, အဗန္ဓနောကာသံ, ဧကဒွိတိစတုဗ္ဗန္ဓနောကာသံ စေတာပေတိ၊ ဧဝံ ဧကေကေန ပတ္တေန ဒသဓာ ဒသဝိဓံ ပတ္တံ။ စေတာပနဝသေန ပန ဧကံ နိဿဂ္ဂိယပါစိတ္တိယသတံ ဟောတိ။ နဋ္ဌပတ္တဿ၊ ဘိန္နပတ္တဿ၊ အတ္တနော ဉာတကပ္ပဝါရိတေ၊ အညဿ စ ဉာတကပ္ပဝါရိတေ၊ တဿေဝတ္ထာယ ဝိညာပေန္တဿ၊ အတ္တနော ဓနေန ဂဏှတော၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ အဓိဋ္ဌာနုပဂပတ္တဿ ဦနပဉ္စဗန္ဓနတာ, အတ္တုဒ္ဒေသိကတာ, အကတဝိညတ္တိ, တာယ စ ပဋိလာဘောတိ ဣမာနေတ္ထ စတ္တာရိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ဓောဝါပနသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တနယာနေဝါတိ။

ဦနပဉ္စဗန္ဓနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

Ayopatte pana sacepi pañca vā atirekāni vā chiddāni honti, tāni ce ayacuṇṇena vā āṇiyā vā lohamaṇḍalena vā baddhāni maṭṭhāni honti, sv'eva paribhuñjitabbo, añño na viññāpetabbo. Atha pana ekampi chiddaṁ mahantaṁ hoti, lohamaṇḍalena baddhampi maṭṭhaṁ na hoti, patte āmisaṁ laggati, akappiyo hoti ayaṁ patto, añño viññāpetabbo. Yo pana evaṁ pattasaṅkhepagate vā ayopatte, ūnapañcabandhane vā mattikāpatte sati aññaṁ viññāpeti, payoge dukkaṭaṁ, paṭilābhena nissaggiyo hoti, nissajjitabbo. Nissajjantena saṁghamajjhe eva nissajjitabbo, tena vuttaṁ "bhikkhuparisāya nissajjitabbo"ti. **Yo ca tassā bhikkhuparisāyā**ti ettha tehi bhikkhūhi pakatiyā eva attano attano adhiṭṭhitaṁ pattaṁ gahetvā sannipatitabbaṁ, tato sammatena pattaggāhāpakena pattassa vijjamānaguṇaṁ vatvā "bhante imaṁ gaṇhathā"ti thero vattabbo. Sace therassa so patto na ruccati, appicchatāya vā na gaṇhāti, vaṭṭati. Tasmiṁ pana anukampāya agaṇhantassa dukkaṭaṁ. Sace pana gaṇhāti, therassa pattaṁ dutiyattheraṁ gāhāpetvā eten'eva upāyena yāva saṁghanavakā gāhāpetabbo, tena pariccattapatto pana **pattapariyanto** nāma, **so tassa bhikkhuno padātabbo.** Ten'āpi so yathā viññāpetvā gahitapatto, evameva sakkaccaṁ paribhuñjitabbo. Sace pana taṁ jigucchanto adese vā nikkhipati, aparibhogena vā paribhuñjati, vissajjeti vā, dukkaṭaṁ āpajjati.

Sakkesu chabbaggiye ārabbha bahū patte viññāpanavatthusmiṁ paññattaṁ, sādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, abandhanena abandhanaṁ ekabandhanaṁ dubandhanaṁ tibandhanaṁ catubbandhanaṁ abandhanokāsaṁ ekadviticatubbandhanokāsaṁ cetāpeti, evaṁ ekekena pattena dasadhā dasavidhaṁ pattaṁ. Cetāpanavasena pana ekaṁ nissaggiyapācittiyasataṁ hoti. Naṭṭhapattassa, bhinnapattassa, attano ñātakappavārite, aññassa ca ñātakappavārite, tass'ev'atthāya viññāpentassa, attano dhanena gaṇhato, ummattakādīnañca anāpatti. Adhiṭṭhānupagapattassa ūnapañcabandhanatā, attuddesikatā, akataviññatti, tāya ca paṭilābhoti imān'ettha cattāri aṅgāni. Samuṭṭhānādīni Dhovāpanasikkhāpade vuttanayān'evāti.

Ūnapañcabandhanasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

၃-ဘေသဇ္ဇသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

တတိယေ **ပဋိသာယနီယာနီ**တိ ပဋိသာယိတဗ္ဗာနိ, ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာနီတိ အတ္ထော။ ဧတေန သယံ ဥဂ္ဂဟေတွာ နိက္ခိတ္တာနံ သတ္တာဟာတိက္ကမေပိ အနာပတ္တိံ ဒဿေတိ, တာနိ ဟိ ပဋိသာယိတုံ န ဝဋ္ဋန္တိ။ **ဘေသဇ္ဇာနီ**တိ ဘေသဇ္ဇကိစ္စံ ကရောန္တု ဝါ, မာ ဝါ, ဧဝံ လဒ္ဓဝေါဟာရာနိ။ **သပ္ပိ** နာမ ဂဝါဒီနံ သပ္ပိ, ယေသံ မံသံ ကပ္ပတိ, တေသံ သပ္ပိ။ တထာ **နဝနီတံ။ တေလံ** နာမ တိလ-သာသပမဓုကဧရဏ္ဍဝသာဒီဟိ နိဗ္ဗတ္တိတံ။ **မဓု** နာမ မက္ခိကာမဓုမေဝ။ **ဖာဏိတံ** နာမ ဥစ္ဆုရသံ ဥပါဒါယ ပန အပက္ကာ ဝါ အဝတ္ထုကပက္ကာ ဝါ သဗ္ဗာပိ ဥစ္ဆုဝိကတိ "ဖာဏိတ"န္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **တာနိ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ**တိ တာနိ ဘေသဇ္ဇာနိ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ, န တေသံ ဝတ္ထူနိ။ ဧတေန ဌပေတွာ ဝသာတေလံ ယာနေတ္ထ ယာဝကာလိကဝတ္ထုကာနိ, တေသံ ဝတ္ထူနိ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ကတာနိ သပ္ပိအာဒီနိ သတ္တာဟံ အတိက္ကာမယတောပိ အနာပတ္တိံ ဒဿေတိ။ ဝသာတေလံ ပန ကာလေ ပဋိဂ္ဂဟိတံ ကာလေ နိပက္ကံ ကာလေ သံသဋ္ဌံ တေလပရိဘောဂေန ပရိဘုဉ္ဇိတုံ အနုညာတံ, တသ္မာ ဌပေတွာ မနုဿဝသံ အညံ ယံကိဉ္စိ ဝသံ ပုရေဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ သာမံ ပစိတွာ နိဗ္ဗတ္တိတတေလမ္ပိ သတ္တာဟံ နိရာမိသ-ပရိဘောဂေန ဝဋ္ဋတိ။ အနုပသမ္ပန္နေန ပစိတွာ ဒိန္နံ ပန တဒဟုပုရေဘတ္တံ သာမိသမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ, အညေသံ ယာဝကာလိကဝတ္ထူနံ ဝတ္ထုံ ပစိတုံ န ဝဋ္ဋတိယေဝ။ နိဗ္ဗတ္တိတသပ္ပိ ဝါ နဝနီတံ ဝါ ပစိတုံ ဝဋ္ဋတိ, တံ ပန တဒဟုပုရေဘတ္တမ္ပိ သာမိသံ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ပုရေဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတခီရဒဓိတော အနုပသမ္ပန္နေန ပစိတွာ ကတသပ္ပိအာဒီနိ ပန[၁] တဒဟုပုရေဘတ္တံ သာမိသာနိပိ ဝဋ္ဋန္တိ, ပစ္ဆာဘတ္တတော ပဋ္ဌာယ အနဇ္ဈောဟရဏီယာနိ, သတ္တာဟာတိက္ကမေပိ အနာပတ္တိ။ **သန္နိဓိကာရကံ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာနီ**တိ သန္နိဓိံ ကတွာ နိဒဟိတွာ ပုရေဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတာနိ တဒဟုပုရေဘတ္တံ သာမိသပရိဘောဂေနာပိ ဝဋ္ဋန္တိ[၂], ပစ္ဆာဘတ္တတော ပဋ္ဌာယ ပန တာနိ စ, ပစ္ဆာဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟိတာနိ စ သတ္တာဟံ နိရာမိသပရိဘောဂေန ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာနီတိ အတ္ထော။ "ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာနီ"တိ စ ဝစနတော အန္တောသတ္တာဟေ အဗ္ဘဉ္ဇနာဒီနံ အတ္ထာယ အဓိဋ္ဌဟိတွာ ဌပိတေသု အနာပတ္တိ, ယာဝဇီဝိကာနိ သာသပမဓုကဧရဏ္ဍအဋ္ဌီနိ တေလကရဏတ္ထံ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ တဒဟေဝ ကတတေလံ သတ္တာဟကာလိကံ, ဒုတိယဒိဝသေ ကတံ ဆာဟံ ဝဋ္ဋတိ, တတိယဒိဝသေ ကတံ ပဉ္စာဟံ, စတုတ္ထ-ပဉ္စမဆဋ္ဌသတ္တမဒိဝသေ ကတံ တဒဟေဝ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ယာဝ အရုဏာသ

၁-ကတသပ္ပိအာဒီနိ (သျာ) ၂-သာမိသပရိဘောဂေနာပိ (သီ)

3. Bhesajjasikkhāpadavaṇṇanā

Tatiye **paṭisāyanīyānī**ti paṭisāyitabbāni, paribhuñjitabbānīti attho. Etena sayaṁ uggahetvā nikkhittānaṁ sattāhātikkamepi anāpattiṁ dasseti, tāni hi paṭisāyituṁ na vaṭṭanti. **Bhesajjānī**ti bhesajjakiccaṁ karontu vā, mā vā, evaṁ laddhavohārāni. **Sappi** nāma gavādīnaṁ sappi, yesaṁ maṁsaṁ kappati, tesaṁ sappi. Tathā **navanītaṁ. Telaṁ** nāma tilasāsapamadhūka-eraṇḍakavasādīhi nibbattitaṁ. **Madhu** nāma makkhikāmadhumeva. **Phāṇitaṁ** nāma ucchurasaṁ upādāya pana apakkā vā avatthukapakkā vā sabbāpi ucchuvikati "phāṇitan"ti veditabbaṁ. **Tāni paṭiggahetvā**ti tāni bhesajjāni paṭiggahetvā, na tesaṁ vatthūni. Etena ṭhapetvā vasātelaṁ yān'ettha yāvakālikavatthukāni, tesaṁ vatthūni paṭiggahetvā katāni sappi-ādīni sattāhaṁ atikkāmayatopi anāpattiṁ dasseti. Vasātelaṁ pana kāle paṭiggahitaṁ kāle nipakkaṁ kāle saṁsaṭṭhaṁ telaparibhogena paribhuñjituṁ anuññātaṁ, tasmā ṭhapetvā manussavasaṁ aññaṁ yaṁ kañci vasaṁ purebhattaṁ paṭiggahetvā sāmaṁ pacitvā nibbattitatelampi sattāhaṁ nirāmisaparibhogena vaṭṭati. Anupasampannena pacitvā dinnaṁ pana tadahupurebhattaṁ sāmisampi vaṭṭati, aññesaṁ yāvakālikavatthūnaṁ vatthuṁ pacituṁ na vaṭṭati yeva. Nibbattitasappi vā navanītaṁ vā pacituṁ vaṭṭati, taṁ pana tadahupurebhattampi sāmisaṁ paribhuñjituṁ na vaṭṭati. Purebhattaṁ paṭiggahitakhīrādito anupasampannena pacitvā katasappi-ādīni pana[1] tadahupurebhattaṁ sāmisānipi vaṭṭanti, pacchābhattato paṭṭhāya anajjhoharaṇīyāni, sattāhātikkamepi anāpatti. **Sannidhikārakaṁ paribhuñjitabbānī**ti sannidhiṁ katvā nidahitvā purebhattaṁ paṭiggahitāni tadahupurebhattaṁ sāmisaparibhogenāpi vaṭṭanti[2], pacchābhattato paṭṭhāya pana tāni ca, pacchābhattaṁ paṭiggahitāni ca sattāhaṁ nirāmisaparibhogena paribhuñjitabbānīti attho. "Paribhuñjitabbānī"ti ca vacanato antosattāhe abbhañjanādīnaṁ atthāya adhiṭṭhahitvā ṭhapitesu anāpatti, yāvajīvikāni sāsapamadhūka-eraṇḍaka-aṭṭhīni telakaraṇatthaṁ paṭiggahetvā tadah'eva katatelaṁ sattāhakālikaṁ, dutiyadivase kataṁ chāhaṁ vaṭṭati, tatiyadivase kataṁ pañcāhaṁ, catutthapañcamachaṭṭhasattamadivase kataṁ tadah'eva vaṭṭati. Sace yāva aruṇassa

1. Katasappi-ādīni (Syā)
2. Sāmisaparibhogenāpi (Sī)

ဥဂ္ဂမနာ တိဋ္ဌတိ၊ နိဿဂ္ဂိယံ ဟောတိ၊ အဋ္ဌမဒိဝသေ ကတံ အနဇ္ဈောဟရဏီယံ၊ အနိဿဂ္ဂိယတ္တာ ပန ဗာဟိရပရိဘောဂေန ဝဋ္ဋတိ။ သစေပိ န ကရောတိ၊ တေလတ္ထာယ ပဋိဂ္ဂဟိတသာသပါဒီနံ ပန ပါဠိယံ အနာဂတသပ္ပိအာဒီနဉ္စ သတ္တာဟာတိက္ကမေ ဒုက္ကဋံ အာပဇ္ဇတိ။ သီတုဒကေန ကတမဓုကပုပ္ဖဖာဏိတံ ပန ဖာဏိတဂတိကမေဝ၊ အမ္ဗဖာဏိတာဒီနိ ယာဝကာလိကာနိ။ ယံ ပနေတ္ထ သတ္တာဟကာလိကံ၊ တံ နိဿဋ္ဌံ ပဋိလဘိတွာပိ အရုအာဒီနိ ဝါ မက္ခေတုံ, အဇ္ဈောဟရိတုံ ဝါ န ဝဋ္ဋတိ။ ပဒီပေ ကာဠဝဏ္ဏေ ဝါ ဥပနေတဗ္ဗံ၊ အညဿ ဘိက္ခုနော ကာယိကပရိဘောဂံ ဝဋ္ဋတိ။ ယံ ပန နိရပေက္ခော ပရိစ္စဇိတွာ ပုန လဘတိ၊ တံ အဇ္ဈောဟရိတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ ဝိသုံ ဌပိတသပ္ပိအာဒီသု, ဧကဘာဇနေ ဝါ အမိဿိတေသု ဝတ္ထုဂဏနာယ အာပတ္တိယော။

သာဝတ္ထိယံ သမ္ဗဟုလေ ဘိက္ခူ အာရဗ္ဘ သတ္တာဟံ အတိက္ကမနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သေသံ စီဝရဝဂ္ဂဿ ပဌမသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ။

ဘေသဇ္ဇသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-ဝဿိကသာဋိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

စတုတ္ထေ **မာသော သေသော ဂိမှာန**န္တိ စတူသု ဂိမှမာသေသု ဧကော ပစ္ဆိမမာသော သေသော။ **ပရိယေသိတဗ္ဗ**န္တိ ဂိမှာနံ ပစ္ဆိမမာသဿ ပဌမ-ဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ကတ္တိကမာသဿ ပစ္ဆိမဒိဝသော၊ တာဝ "ကာလော ဝဿိကသာဋိကာယာ"တိအာဒိနာ[1] သတုပ္ပါဒကရဏေန, သံဃဿ ပဝါရိတ-ဋ္ဌာနတော, အတ္တနော ဉာတကပ္ပဝါရိတဋ္ဌာနတော ပန[2] "ဒေထ မေ ဝဿိ-ကသာဋိကစီဝရ"န္တိအာဒိကာယ[1] ဝိညတ္တိယာပိ ပရိယေသိတဗ္ဗံ။ အညာတက-အပ္ပဝါရိတဋ္ဌာနေ သတုပ္ပါဒံ ကရောန္တဿ ဝတ္တဘေဒေ ဒုက္ကဋံ၊ ယထာ ဝါ တထာ ဝါ "ဒေထ မေ"တိအာဒိဝစနေန ဝိညာပေန္တဿ အညာတကဝိညတ္တိ-သိက္ခာပဒေန နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။ **ကတွာ နိဝါသေတဗ္ဗ**န္တိ ဂိမှာနံ ပစ္ဆိမဒ္ဓမာသဿ ပဌမဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ကတ္တိကမာသဿ ပစ္ဆိမ-ဒိဝသော၊ တာဝ သူစိကမ္မနိဋ္ဌာနေန သကိံပိ ဝဏ္ဏဘေဒမတ္တရဇနေန ကပ္ပဗိန္ဒု-ကရဏေန စ ကတွာ ပရိဒဟိတဗ္ဗာ။ ဧတ္တာဝတာ ဂိမှာနံ ပစ္ဆိမော မာသော

၁-ဝိ ၁-၃၅၆-ပိဋ္ဌေ။
၂-စ (သျာ၊ ကံ)

uggamanā tiṭṭhati, nissaggiyaṁ hoti, aṭṭhamadivase kataṁ anajjhoharaṇīyaṁ, anissaggiyattā pana bāhiraparibhogena vaṭṭati. Sacepi na karoti, telatthāya paṭiggahitasāsapādīnaṁ pana Pāḷiyaṁ anāgatasappi-ādīnañca sattāhātikkame dukkaṭaṁ āpajjati. Sītudakena katamadhūkapupphaphāṇitaṁ pana phāṇitagatikameva, ambaphāṇitādīni yāvakālikāni. Yaṁ pan'ettha sattāhakālikaṁ, taṁ nissaṭṭhaṁ paṭilabhitvāpi aru-ādīni vā makkhetuṁ, ajjhoharituṁ vā na vaṭṭati. Padīpe kāḷavaṇṇe vā upanetabbaṁ, aññassa bhikkhuno kāyikaparibhogaṁ vaṭṭati. Yaṁ pana nirapekkho pariccajitvā puna labhati, taṁ ajjhoharitumpi vaṭṭati. Visuṁ ṭhapitasappi-ādīsu ekabhājane vā amissitesu vatthugaṇanāya āpattiyo.

Sāvatthiyaṁ sambahule bhikkhū ārabbha sattāhaṁ atikkamanavatthusmiṁ paññattaṁ, sesaṁ Cīvaravaggassa paṭhamasikkhāpade vuttanayen'eva veditabbanti.

Bhesajjasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

4. Vassikasāṭikasikkhāpadavaṇṇanā

Catutthe **māso seso gimhānan**ti catunnaṁ gimhamāsānaṁ eko pacchimamāso seso. **Pariyesitabban**ti gimhānaṁ pacchimamāsassa paṭhamadivasato paṭṭhāya yāva Kattikamāsassa pacchimadivaso, tāva "kālo vassikasāṭikāyā"ti-ādinā[1] satuppādakaraṇena, saṁghassa pavāritaṭṭhānato, attano ñātakappavāritaṭṭhānato pana[2] "detha me vassikasāṭikacīvaran"ti-ādikāya[1] viññattiyāpi pariyesitabbaṁ. Aññātaka-appavāritaṭṭhāne satuppādaṁ karontassa vattabhede dukkaṭaṁ, yathā vā tathā vā "detha me"ti-ādivacanena viññāpentassa aññātakaviññattisikkhāpadena nissaggiyaṁ pācittiyaṁ. **Katvā nivāsetabban**ti gimhānaṁ pacchimaddhamāsassa paṭhamadivasato paṭṭhāya yāva kattikamāsassa pacchimadivaso, tāva sūcikammaniṭṭhānena sakimpi vaṇṇabhedamattarajanena kappabindukaraṇena ca katvā paridahitabbā. Ettāvatā gimhānaṁ pacchimo māso

1. Vi 1. 156 piṭṭhe. 2. Ca (Syā, Kaṁ)

ပရိယေသနက္ခေတ္တံ၊ ပစ္ဆိမော အဒ္ဓမာသော ကရဏနိဝါသနက္ခေတ္တမ္ပိ၊ ဝဿာနဿ စတူသု မာသေသု သဗ္ဗမ္ပိ တံ ဝဋ္ဋတီတိ အယမတ္ထော ဒဿိတော ဟောတိ။ ယော စာယံ ဂိမှာနံ ပစ္ဆိမော မာသော အနုညာတော၊ ဧတ္ထ ကတပရိယေသိတမ္ပိ ဝဿိကသာဋိကံ အဓိဋ္ဌာတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ သစေ တသ္မိံ မာသေ အတိက္ကန္တေ ဝဿံ ဥက္ကဍ္ဎိယတိ၊ ပုန မာသပရိဟာရံ လဘတိ၊ ဓောဝိတွာ ပန နိက္ခိပိတွာ ဝဿူပနာယိကဒိဝသေ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာ။ သစေ သတိသမ္မောသေန ဝါ အပ္ပဟောနကဘာဝေန ဝါ အကတာ ဟောတိ။ တေ စ ဒွေ မာသေ ဝဿာနဿ စတုမာသန္တိ ဆ မာသေ ပရိဟာရံ လဘတိ။ သစေ ပန ကတ္တိကမာသေ ကထိနံ အတ္ထရိယတိ၊ အပရေပိ စတ္တာရော မာသေ လဘတိ၊ ဧဝံ ဒသ မာသာ ဟောန္တိ။ တတော ပရမ္ပိ သတိယာ ပစ္စာသာယ တံ မူလစီဝရံ ကတွာ ဌပေန္တဿ ဧကမာသန္တိ ဧဝံ ဧကာဒသ မာသေ ပရိဟာရံ လဘတိ၊ ဣတော ပရံ ဧကာဟမ္ပိ န လဘတိ။

ဩရေန စေ မာသော သေသော ဂိမှာနန္တိ ဂိမှာနံ ပစ္ဆိမမာသဿ ဩရိမဘာဂေ ယာဝ ဟေမန္တဿ ပစ္ဆိမဒိဝသော၊ (တာဝါတိ အတ္ထော။)[၁] **ပရိယေသေယျာ**တိ ဧတေသု သတ္တသု ပိဋ္ဌိသမယမာသေသု အညာတကအပ္ပဝါရိတဋ္ဌာနတော သတုပ္ပါဒကရဏေန ပရိယေသန္တဿ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ၊ ဝိညာပေန္တဿ အညာတကဝိညတ္တိသိက္ခာပဒေန[၂] နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ၊ ဉာတကပ္ပဝါရိတေ ဝိညာပေန္တဿ တေန သိက္ခာပဒေန[၂] အနာပတ္တိ၊ သတုပ္ပါဒံ ကရောန္တဿ ဣမိနာ သိက္ခာပဒေန အာပတ္တိ။ **ဩရေနဍ္ဎမာသော သေသော ဂိမှာန**န္တိ ဂိမှာနဿ ပစ္ဆိမဍ္ဎမာသတော ဩရိမဘာဂေ ကေသ္မိံ အဍ္ဎမာသေ။ **ကတွာ နိဝါသေယျာ**တိ ဧတ္ထန္တရေ ခေမေန ဥပ္ပန္နမ္ပိ ကတွာ နိဝါသေန္တဿ နိဿဂ္ဂိယံ ဟောတိ။

သာဝတ္ထိယံ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယေ ဘိက္ခူ အာရဗ္ဘ ဝဿိကသာဋိကပရိယေသနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ အသာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ ဦနကမာသဒ္ဓမာသေသု အတိရေကသညိနော ဝေမတိကဿ ဝါ ဒုက္ကဋံ၊ တထာ သတိယာ ဝဿိကသာဋိကာယ နဂ္ဂဿ ကာယံ ဩဝဿာပယတော။ ပေါက္ခရဏိယာဒီသု ပန နှာယန္တဿ ဝါ အစ္ဆိန္နစီဝရဿ ဝါ နဋ္ဌစီဝရဿ ဝါ "အနိဝတ္ထံ စောရာ ဟရန္တီ"တိ ဧဝံ အာပဒါသု ဝါ နိဝါသယတော ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ဧတ္ထ စ ဝဿိကသာဋိကာယ အတ္တုဒ္ဒေသိကတာ, အသမယေ ပရိယေသနတာ, တာယ စ ပဋိလာဘောတိ ဣမာနိ တာဝ ပရိယေသနာပတ္တိယာ တီဏိ

၁-( )ဧတ္ထန္တရေ ပါဌော မူလန္တရေသု နတ္ထိ။ ၂-ဝိ ၁-၃၁၁-ပိဋ္ဌေ။

pariyesanakkhettaṁ, pacchimo addhamāso karaṇanivāsanakkhettampi, vassānassa catūsu māsesu sabbampi taṁ vaṭṭatīti ayamattho dassito hoti. Yo c'āyaṁ Gimhānaṁ pacchimo māso anuññāto, ettha katapariyesitampi vassikasāṭikaṁ adhiṭṭhātuṁ na vaṭṭati. Sace tasmiṁ māse atikkante vassaṁ ukkaḍḍhiyati, puna māsaparihāraṁ labhati, dhovitvā pana nikkhipitvā vassūpanāyikadivase adhiṭṭhātabbā. Sace satisammosena vā appahonakabhāvena vā akatā hoti. Te ca dve māse vassānassa catumāsanti cha māse parihāraṁ labhati. Sace pana kattikamāse kathinaṁ atthariyati, aparepi cattāro māse labhati, evaṁ dasa māsā honti. Tato parampi satiyā paccāsāya taṁ mūlacīvaraṁ katvā ṭhapentassa ekamāsanti evaṁ ekādasa māse parihāraṁ labhati, ito paraṁ ekāhampi na labhati.

Orena ce māso seso gimhānanti gimhānaṁ pacchimamāsassa orimabhāge yāva Hemantassa paṭhamadivaso, (tāvāti attho.)[1] **Pariyeseyyā**ti etesu sattasu piṭṭhisamayamāsesu aññātaka-appavāritaṭṭhānato satuppādakaraṇena pariyesantassa nissaggiyaṁ pācittiyaṁ, viññāpentassa Aññātakaviññattisikkhāpadena[2] nissaggiyaṁ pācittiyaṁ, ñātakappavārite viññāpentassa tena sikkhāpadena[2] anāpatti, satuppādaṁ karontassa iminā sikkhāpadena āpatti. **Orenaddhamāso seso gimhānan**ti Gimhānassa pacchimaddhamāsato orimabhāge ekasmiṁ addhamāse. **Katvā nivāseyyā**ti etthantare dhammena uppannampi katvā nivāsentassa nissaggiyaṁ hoti.

Sāvatthiyaṁ chabbaggiye bhikkhū ārabbha vassikasāṭikapariyesanavatthusmiṁ paññattaṁ, asādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, tikapācittiyaṁ, ūnakamāsaddhamāsesu atirekasaññino vematikassa vā dukkaṭaṁ, tathā satiyā vassikasāṭikāya naggassa kāyaṁ ovassāpayato. Pokkharaṇiyādīsu pana nhāyantassa vā acchinnacīvarassa vā naṭṭhacīvarassa vā "anivatthaṁ corā harantī"ti evaṁ āpadāsu vā nivāsayato ummattakādīnañca anāpatti. Ettha ca vassikasāṭikāya attuddesikatā asamaye pariyesanatā tāya ca paṭilābhoti imāni tāva pariyesanāpattiyā tīṇi

1. ( ) Etthantare pāṭho mūlantaresu n'atthi. 2. Vi 1. 311 piṭṭhe.

အင်္ဂါနိ။ သစီဝရတာ, အာပဒါဘာဝေါ, ဝဿိကသာဋိကာယ သကဘာဝေါ, အသမယေ နိဝါသနန္တိ ဣမာနိ နိဝါသနာပတ္တိယာ စတ္တာရိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ဓောဝါပနသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တနယာနေဝါတိ။

ဝဿိကသာဋိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-စီဝရအစ္ဆိန္ဒနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ပဉ္စမေ **သာမံ စီဝရံ ဒတွာ**တိ ဝေယျာဝစ္စာဒီနိ ပစ္စာသီသမာနော သယမေဝ ဒတွာ။ **အစ္ဆိန္ဒေယျာ**တိ ဝေယျာဝစ္စာဒီနိ အကရောန္တံ ဒိသွာ သကသညာယ အစ္ဆိန္ဒန္တဿ ဝတ္ထုဂဏနာယ အာပတ္တိယော။ **အစ္ဆိန္ဒာပေယျာ**တိဧတ္ထ ပန "အစ္ဆိန္ဒာ"တိ အာဏတ္တိယာ ဒုက္ကဋံ၊ အစ္ဆိန္ဒေသု ယတ္တကာနိ အာဏတ္တာနိ၊ တေသံ ဂဏနာယ အာပတ္တိယော။

သာဝတ္ထိယံ ဥပနန္ဒံ အာရဗ္ဘ စီဝရအစ္ဆိန္ဒနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သာဓာရဏ-ပညတ္တိ၊ သာဏတ္တိကံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ။ အနုပသမ္ပန္နေ ဥပသမ္ပန္နသညိနော, ဝေမတိကဿ, အနုပသမ္ပန္နသညိနော ဝါ, ဥပသမ္ပန္နဿာပိ ဝိကပ္ပနုပဂပစ္ဆိမစီဝရံ ဌပေတွာ အညံ ပရိက္ခာရံ, အနုပသမ္ပန္နဿ စ ယံကိဉ္စိ အစ္ဆိန္ဒတော ဝါ ဒုက္ကဋံ။ တေန တုဋ္ဌေန ဝါ ကုပိတေန ဝါ ဒိန္နံ ပန တဿ ဝိဿာသံ ဝါ ဂဏှန္တဿ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ဝိကပ္ပနုပဂပစ္ဆိမစီဝရတာ, သာမံ ဒိန္နတာ, သကသညိတာ, ဥပသမ္ပန္နတာ, ကောဓဝသေန အစ္ဆိန္ဒနံ ဝါ အစ္ဆိန္ဒာပနံ ဝါတိ ဣမာနေတ္ထ ပဉ္စ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ အဒိန္နာဒါနသဒိသာနိ အညတြ ဝေဒနာယ။ ဝေဒနာ ပန ဣဓ ဒုက္ခဝေဒနာယေဝါတိ။

စီဝရအစ္ဆိန္ဒနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-သုတ္တဝိညတ္တိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဆဋ္ဌေ **သုတ္တန္တိ** ဆဗ္ဗိဓံ ခေါမသုတ္တာဒိံ ဝါ တေသံ အနုလောမံ ဝါ။ **ဝိညာပေတွာ**တိ စီဝရတ္ထာယ ယာစိတွာ။ **ဝါယာပေယျာ**တိ "စီဝရံ မေ အာဝုသော ဝါယထာ"တိ အကပ္ပိယာယ ဝိညတ္တိယာ ဝါယာပေယျ။ **နိဿဂ္ဂိယန္တိ**

aṅgāni. Sacīvaratā āpadābhāvo vassikasāṭikāya sakabhāvo asamaye nivāsananti imāni nivāsanāpattiyā cattāri aṅgāni. Samuṭṭhānādīni Dhovāpanasikkhāpade vuttanayān'evāti.

Vassikasāṭikasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

5. Cīvara-acchindanasikkhāpadavaṇṇanā

Pañcame **sāmaṁ cīvaraṁ datvā**ti veyyāvaccādīni paccāsisamāno sayameva datvā. **Acchindeyyā**ti veyyāvaccādīni akarontaṁ disvā sakasaññāya acchindantassa vatthugaṇanāya āpattiyo. **Acchindāpeyyā**ti ettha pana "acchindā"ti āṇattiyā dukkaṭaṁ, acchindesu yattakāni āṇattāni, tesaṁ gaṇanāya āpattiyo.

Sāvatthiyaṁ Upanandaṁ ārabbha cīvara-acchindanavatthusmiṁ paññattaṁ, sādhāraṇapaññatti, sāṇattikaṁ, tikapācittiyaṁ. Anupasampanne upasampannasaññino vematikassa anupasampannasaññino vā upasampannass'āpi vikappanupagapacchimacīvaraṁ ṭhapetvā aññaṁ parikkhāraṁ anupasampannassa ca yaṁ kiñci acchindato vā dukkaṭaṁ. Tena tuṭṭhena vā kupitena vā dinnaṁ pana tassa vissāsaṁ vā gaṇhantassa ummattakādīnañca anāpatti. Vikappanupagapacchimacīvaratā sāmaṁ dinnatā sakasaññitā upasampannatā kodhavasena acchindanaṁ vā acchindāpanaṁ vāti imān'ettha pañca aṅgāni. Samuṭṭhānādīni adinnādānasadisāni aññatra vedanāya. Vedanā pana idha dukkhavedanā yevāti.

Cīvara-acchindanasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

6. Suttaviññattisikkhāpadavaṇṇanā

Chaṭṭhe **suttanti** chabbidhaṁ khomasuttādiṁ vā tesaṁ anulomaṁ vā. **Viññāpetvā**ti cīvaratthāya yācitvā. **Vāyāpeyyā**ti "cīvaraṁ me āvuso vāyathā"ti akappiyāya viññattiyā vāyāpeyya. **Nissaggiyanti**

ဧဝံ ဝါယာပေန္တဿ ယော တန္တဝါယော စီဝရဝါယနတ္ထံ တုရိဝေမသင်္ခနာဒိကေ ပယောဂေ ကရောတိ၊ တဿ သဗ္ဗပ္ပယောဂေသု[1] ဒုက္ကဋံ၊ ပဋိလာဘေန နိဿဂ္ဂိယံ ဟောတိ။

ရာဇဂဟေ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယေ ဘိက္ခူ အာရဗ္ဘ စီဝရဝါယာပနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ ဝိညာပိတသုတ္တံ ဝိညာပိတတန္တဝါယေန ဝါယာပေန္တဿ ဒီဃတော ဝိဒတ္ထိမတ္တေ တိရိယဉ္စ ဟတ္ထမတ္တေ ဝီတေ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။ ဣတိ ယာဝ စီဝရံ ဝဍ္ဎတိ၊ တာဝ ဣမိနာ ပမာဏေန အာပတ္တိယော ဝဍ္ဎန္တိ။ တေနေဝ ပန အဝိညတ္တိယာ လဒ္ဓသုတ္တံ ဝါယာပေန္တဿ ယထာ ပုဗ္ဗေ နိဿဂ္ဂိယံ၊ ဧဝံ ဣဓ ဒုက္ကဋံ။ တေနေဝ ဝိညတ္တဉ္စ အဝိညတ္တဉ္စ ဝါယာပေန္တဿ သစေ ဝုတ္တပ္ပမာဏေန ကောဒ္ဒါရဗဒ္ဓံ ဝိယ စီဝရံ ဟောတိ၊ အကပ္ပိယသုတ္တမယေ ပရိစ္ဆေဒေ ပါစိတ္တိယံ၊ ဣတရသ္မိံ တထေဝ ဒုက္ကဋံ။ တတော စ ဦနတရာ ပရိစ္ဆေဒါ၊ သဗ္ဗပရိစ္ဆေဒေသု ဒုက္ကဋာနေဝ။ အထ ကေန္တရိကေန ဝါ သုတ္တေန ဒီဃတော ဝါ ကပ္ပိယံ တိရိယံ အကပ္ပိယံ ကတွာ ဝီတံ ဟောတိ၊ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တပ္ပမာဏဂဏနာယ ဒုက္ကဋာနိ။ တေနေဝ ဥပါယေန ကပ္ပိယတန္တဝါယေန အကပ္ပိယသုတ္တေ၊ ကပ္ပိယာကပ္ပိယေဟိ တန္တဝါယေဟိ သုတ္တေပိ ကပ္ပိယေ အကပ္ပိယေ ကပ္ပိယာကပ္ပိယေ စ အာပတ္တိဘေဒေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တိကပါစိတ္တိယံ၊ အဝါယာပိတေ ဝါယာပိတသညိနော ဝေမတိကဿ ဝါ ဒုက္ကဋံ။ စီဝရသိဗ္ဗနအာယောဂကာယဗန္ဓနအံသဗဒ္ဓကပတ္တတ္ထဝိကပရိဿာဝနာနံ အတ္ထာယ သုတ္တံ ဝိညာပေန္တဿ၊ ဉာတကပ္ပဝါရိတေဟိ ကပ္ပိယသုတ္တံ ဝါယာပေန္တဿ၊ အညဿတ္ထာယ၊ အတ္တနော ဓနေန၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ၊ စီဝရတ္ထာယ ဝိညာပိတသုတ္တံ, အတ္တုဒ္ဒေသိကတာ, အကပ္ပိယတန္တဝါယေန အကပ္ပိယဝိညတ္တိယာ ဝါယာပနန္တိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ဓောဝါပနသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တနယာနေဝါတိ။

သုတ္တဝိညတ္တိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-မဟာပေသကာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

သတ္တမေ **တတြ စေ သော ဘိက္ခူ**တိ ယတြ ဂါမေ ဝါ နိဂမေ ဝါ တန္တဝါယာ၊ တတြ။ **ပုဗ္ဗေ အပ္ပဝါရိတော**တိ စီဝရသာမိကေဟိ အပ္ပဝါရိတော

[1] သော တန္တဝါယော။ပ။ တေသု သဗ္ဗပ္ပယောဂေသု (သျာ၊ ကံ)

evaṁ vāyāpentassa yo tantavāyo cīvaravāyanatthaṁ turivemasajjanādike payoge karoti, tassa sabbappayogesu[1] dukkaṭaṁ, paṭilābhena nissaggiyaṁ hoti.

Rājagahe chabbaggiye bhikkhū ārabbha cīvaravāyāpanavatthusmiṁ paññattaṁ, sādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, viññāpitasuttaṁ viññāpitatantavāyena vāyāpentassa dīghato vidatthimatte tiriyañca hatthamatte vīte nissaggiyaṁ pācittiyaṁ. Iti yāva cīvaraṁ vaḍḍhati, tāva iminā pamāṇena āpattiyo vaḍḍhanti. Ten’eva pana aviññattiyā laddhasuttaṁ vāyāpentassa yathā pubbe nissaggiyaṁ, evaṁ idha dukkaṭaṁ. Ten’eva viññattañca aviññattañca vāyāpentassa sace vuttappamāṇena kedārabaddhaṁ viya cīvaraṁ hoti, akappiyasuttamaye paricchede pācittiyaṁ, itarasmiṁ tath’eva dukkaṭaṁ. Tato ce ūnatarā paricchedā, sabbaparicchedesu dukkaṭān’eva. Atha ekantarikena vā suttena dīghato vā kappiyaṁ tiriyaṁ akappiyaṁ katvā vītaṁ hoti, pubbe vuttappamāṇagaṇanāya dukkaṭāni. Eten’eva upāyena kappiyatantavāyena akappiyasutte, kappiyākappiyehi tantavāyehi suttepi kappiye akappiye kappiyākappiye ca āpattibhedo veditabbo. Tikapācittiyaṁ, avāyāpite vāyāpitasaññino vematikassa vā dukkaṭaṁ. Cīvarasibbana-āyogakāyabandhana-aṁsabaddhakapattatthavikaparissāvanānaṁ atthāya suttaṁ viññāpentassa, ñātakappavāritehi kappiyasuttaṁ vāyāpentassa, aññassatthāya, attano dhanena, ummattakādīnañca anāpatti, cīvaratthāya viññāpitasuttaṁ attuddesikatā akappiyatantavāyena akappiyaviññattiyā vāyāpananti imān’ettha tīṇi aṅgāni. Samuṭṭhānādīni Dhovāpanasikkhāpade vuttanayān’evāti.

Suttaviññattisikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

7. Mahāpesakārasikkhāpadavaṇṇanā

Sattame **tatra ce so bhikkhū**ti yatra gāme vā nigame vā tantavāyā, tatra. **Pubbe appavārito**ti cīvarasāmikehi appavārito

1. So tantavāyo -pa- tesu sabbappayogesu (Syā, Kaṁ)

ဟုတွာ။ **ဝိကပ္ပံ အာပဇ္ဇေယျာ**တိ ဝိသိဋ္ဌကပ္ပံ အဓိကဝိဓာနံ အာပဇ္ဇေယျ။ ဣဒါနိ ယေနာကာရေန ဝိကပ္ပံ အာပန္နော ဟောတိ၊ တံ ဒဿေတုံ **ဣဒံ ခေါ အာဝုသော**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **အာယတ**န္တိ ဒီဃံ။ **ဝိတ္ထတ**န္တိ ပုထုလံ။ **အပ္ပိတ**န္တိ ဃနံ။ **သုဝီတ**န္တိ သုဋ္ဌု ဝီတံ၊ သဗ္ဗဋ္ဌာနေသု သမံ ကတွာ ဝီတံ။ **သုပ္ပဝါယိတ**န္တိ သုဋ္ဌု ပဝါယိတံ၊ သဗ္ဗဋ္ဌာနေသု သမံ ကတွာ တန္တေ ပသာရိတံ။ **သုဝိလေခိတ**န္တိ လေခနိယာ သုဋ္ဌု ဝိလေခိတံ။ **သုဝိတစ္ဆိတ**န္တိ ကောစ္ဆေန သုဋ္ဌု ဝိတစ္ဆိတံ၊ သုဋ္ဌု နိဒ္ဓောတန္တိ အတ္ထော။ **ပိဏ္ဍပါတမတ္တမ္ပီ**တိ ဧတ္ထ စ န ဘိက္ခုနော ပိဏ္ဍပါတဒါနမတ္တေန တံ နိဿဂ္ဂိယံ ဟောတိ၊ သစေ ပန တေ တဿ ဝစနေန စီဝရဿာမိကာနံ ဟတ္ထတော သုတ္တံ ဂဟေတွာ ဧကသမ္ပိ အာယတံ ဝါ ဝိတ္ထတံ ဝါ အပ္ပိတံ ဝါ ကရောန္တိ၊ အထ တေသံ ပယောဂေ ဘိက္ခုနော ဒုက္ကဋံ၊ ပဋိလာဘေန နိဿဂ္ဂိယံ ဟောတိ။

သာဝတ္ထိယံ ဥပနန္ဒံ အာရဗ္ဘ စီဝရေ ဝိကပ္ပံ အာပဇ္ဇနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ ဉာတကေ အညာတကသညိနော ဝေမတိကဿ ဝါ ဒုက္ကဋံ။ ဉာတကပ္ပဝါရိတာနံ တန္တဝါယေဟိ၊ အညဿ ဝါ အတ္ထာယ၊ အတ္တနော ဝါ ဓနေန၊ မဟဂ္ဃံ ဝါယာပေတုကာမံ အပ္ပဂ္ဃံ ဝါယာပေန္တဿ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ အညာတကအပ္ပဝါရိတာနံ တန္တဝါယေ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝိကပ္ပမာပဇ္ဇနတာ, စီဝရဿ အတ္တုဒ္ဒေသိကတာ, တဿ ဝစနေန သုတ္တဝဍ္ဎနံ, စီဝရပ္ပဋိလာဘောတိ ဣမာနေတ္ထ စတ္တာရိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ဓောဝါပနသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တနယာနေဝါတိ။

မဟာပေသကာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၈-အစ္စေကစီဝရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

အဋ္ဌမေ **ဒသာဟာနာဂတ**န္တိ ဒသ အဟာနိ ဒသာဟံ၊ တေန ဒသာဟေန အနာဂတာ ဒသာဟာနာဂတာ၊ ဒသာဟေန အသမ္ပတ္တာတိ အတ္ထော၊ တံ ဒသာဟာနာဂတံ၊ အစ္စန္တသံယောဂဝသေန ဘုမ္မတ္ထေ ဥပယောဂဝစနံ။ **ကတ္တိကတေမာသိကပုဏ္ဏမ**န္တိ ပဌမကတ္တိကပုဏ္ဏမံ၊ ဣဓာပိ ပဌမပဒဿ အနုပယောဂတ္တာ ပုရိမနယေနေဝ ဘုမ္မတ္ထေ ဥပယောဂဝစနံ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ယတော ပဋ္ဌာယ ပဌမပ္ပဝါရဏာ “ဒသာဟာနာဂတာ”တိ ဝုစ္စတိ၊ သစေပိ တာနိ ဒိဝသာနိ အစ္စန္တမေဝ ဘိက္ခုနော အစ္စေကစီဝရံ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ “အစ္စေကံ ဣဒ”န္တိ ဇာနမာနေန

hutvā. **Vikappaṁ āpajjeyyā**ti visiṭṭhakappaṁ adhikavidhānaṁ āpajjeyya. Idāni yen'ākārena vikappaṁ āpanno hoti, taṁ dassetuṁ **idaṁ kho āvuso**ti-ādi vuttaṁ. Tattha **āyatan**ti dīghaṁ. **Vitthatan**ti puthulaṁ. **Appitan**ti ghanaṁ. **Suvītan**ti suṭṭhu vītaṁ, sabbaṭṭhānesu samaṁ katvā vītaṁ. **Suppavāyitan**ti suṭṭhu pavāyitaṁ, sabbaṭṭhānesu samaṁ katvā tante pasāritaṁ. **Suvilekhitan**ti lekhaniyā suṭṭhu vilekhitaṁ. **Suvitacchitan**ti kocchena suṭṭhu vitacchitaṁ, suṭṭhu niddhotanti attho. **Piṇḍapātamattampī**ti ettha ca na bhikkhuno piṇḍapātadānamattena taṁ nissaggiyaṁ hoti, sace pana te tassa vacanena cīvarasāmikānaṁ hatthato suttaṁ gahetvā īsakampi āyataṁ vā vitthataṁ vā appitaṁ vā karonti, atha tesaṁ payoge bhikkhuno dukkaṭaṁ, paṭilābhena nissaggiyaṁ hoti.

Sāvatthiyaṁ Upanandaṁ ārabbha cīvare vikappaṁ āpajjanavatthusmiṁ paññattaṁ, sādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, tikapācittiyaṁ, ñātake aññātakasaññino vematikassa vā dukkaṭaṁ. Ñātakappavāritānaṁ tantavāyehi, aññassa vā atthāya, attano vā dhanena, mahagghaṁ vāyāpetukāmaṁ appagghaṁ vāyāpentassa, ummattakādīnañca anāpatti. Aññātaka-appavāritānaṁ tantavāye upasaṅkamitvā vikappamāpajjanatā cīvarassa attuddesikatā tassa vacanena suttavaḍḍhanaṁ cīvarappaṭilābhoti imān'ettha cattāri aṅgāni. Samuṭṭhānādīni Dhovāpanasikkhāpade vuttanayān'evāti.

Mahāpesakārasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

———

8. Accekacīvarasikkhāpadavaṇṇanā

Aṭṭhame **dasāhānāgatan**ti dasa ahāni dasāhaṁ, tena dasāhena anāgatā dasāhānāgatā, dasāhena asampattāti attho, taṁ dasāhānāgataṁ, accantasaṁyogavasena bhummatthe upayogavacanaṁ. **Kattikatemāsikapuṇṇaman**ti paṭhamakattikapuṇṇamaṁ, idh'āpi paṭhamapadassa anupayogatā purimanayen'eva bhummatthe upayogavacanaṁ. Idaṁ vuttaṁ hoti—yato paṭṭhāya paṭhamappavāraṇā "dasāhānāgatā"ti vuccati, Sacepi tāni divasāni accantameva bhikkhuno accekacīvaraṁ uppajjeyya, "accekaṁ idan"ti jānamānena

ဘိက္ခုနော သမ္ပိ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗန္တိ။ တေန ပဝါရဏာမာသဿ ဇုဏှပက္ခ-ပဉ္စမိတော ပဋ္ဌာယ ဥပ္ပန္နဿ စီဝရဿ နိဓာနကာလော ဒဿိတော ဟောတိ။ (ကာမဉ္စေသ ''ဒသာဟပရမံ အတိရေကစီဝရံ ဓာရေတဗ္ဗ''န္တိဣမိနာဝ သိဒ္ဓေါ၊ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိဝသေန ပန အပုဗ္ဗံ ဝိယ အတ္ထံ ဒဿေတွာ သိက္ခာပဒံ ဌပိတံ)[1]။ **အစ္စေကစီဝရ**န္တိ ဂမိကဂိလာနဂဗ္ဘိနီအဘိနဝုပ္ပန္နသဒ္ဓါနံ ပုဂ္ဂလာနံ အညတရေန "ဝဿာဝါသိကံ ဒဿာမိ''တိ ဧဝံ အာရောစေတွာ ဒိန္နံ။ သစေ တံ ပုရေ ပဝါရဏာယ ဝိဘဇိတံ၊ ယေန ဂဟိတံ၊ တေန ဝဿစ္ဆေဒေါ န ကာတဗ္ဗော၊ ကရောတိ စေ၊ တံ စီဝရံ သံဃိကံ ဟောတိ။ **ယာဝ စီဝရကာလသမယ**န္တိ အနတ္ထတေ ကထိနေ ယာဝ ဝဿာနဿ ပစ္ဆိမော မာသော၊ အတ္ထတေ ကထိနေ ယာဝ ပဉ္စ မာသာ၊ တာဝ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ။

သာဝတ္ထိယံ သမ္ဗဟုလေ ဘိက္ခူ အာရဗ္ဘ အစ္စေကစီဝရဿ စီဝရကာလ-သမယံ အတိက္ကမနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သေသမေတ္ထ စီဝရဝဂ္ဂဿ ပဌမသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ။

အစ္စေကစီဝရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

———

၉-သာသင်္ကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

နဝမေ **ဥပဝဿံ ခေါ ပနာ**တိ ဧတ္ထ **ဥပဝဿ**န္တိ ဥပဝဿ၊ ဥပဝသိတွာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ဥပသမ္ပဇ္ဇန္တိအာဒီသု[2] ဝိယ ဟေတ္ထ အနုနာသိကော ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ဝဿံ ဥပဂန္တွာ ဝသိတွာ စာတိ အတ္ထော။ ဣမဿ စ ပဒဿ "တထာရူပေသု ဘိက္ခူ သေနာသနေသု ဝိဟရန္တော"တိဣမိနာ သမ္ဗန္ဓော၊ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ— ဝဿံ ဥပဂန္တွာ ဝသိတွာ စ တတော ပရံ ပစ္ဆိမကတ္တိကပုဏ္ဏမပရိယောသာန-ကာလံ ယာနိ ခေါ ပန တာနိ အာရညကာနိ။ပ။ အန္တရဃရေ နိက္ခိပေယျာတိ။ တတ္ထ **အာရညကာနီ**တိ သဗ္ဗပစ္ဆိမာနိ အာရောပိတေန အာစရိယဓနုနာ ဂါမဿ ဣန္ဒခီလတော ပဋ္ဌာယ ပဉ္စဓနုသတပ္ပမာဏေ ပဒေသေ ကတသေနာသနာနိ။ သစေ ပန အပရိက္ခိတ္တော ဂါမော ဟောတိ၊ ပရိက္ခေပါရဟဋ္ဌာနတော ပဋ္ဌာယ မိနေတဗ္ဗံ။ သစေ ဝိဟာရဿ ပရိက္ခေပေါ ဝါ အပရိက္ခိတ္တဿ ယံ ဂါမတော သဗ္ဗပဌမံ သေနာသနံ ဝါ စေတိယံ ဝါ ဗောဓိ ဝါ ဓုဝသန္နိပါတဋ္ဌာနံ ဝါ

၁-( ) ဧတ္ထန္တရေ ပါဌော "ပမာဒပါဌော''တိ ဋီကာယံ ဝုတ္တော။ ဝိ-၃ ၂-၁၀၆-ပိဋ္ဌေပိ အတ္ထိ။
၂-အဘိ ၂-၂၆၇-ပိဋ္ဌေ။ (ကင်္ခါ မဟာဋီကာ ၃-၂၅၆-ပိဋ္ဌေ။)

bhikkhunā sabbampi paṭiggahetabbanti. Tena pavāraṇāmāsassa juṇhapakkhapañcamito paṭṭhāya uppannassa cīvarassa nidhānakālo dassito hoti. (Kāmañc'esa "dasāhaparamaṁ atirekacīvaraṁ dhāretabban"ti iminā'va siddho, aṭṭhuppattivasena pana apubbaṁ viya atthaṁ dassetvā sikkhāpadaṁ ṭhapitaṁ)[1]. **Accekacīvaran**ti gamikagilānagabbhini-abhinavuppannasaddhānaṁ puggalānaṁ aññatarena "vassāvāsikaṁ dassāmī"ti evaṁ ārocetvā dinnaṁ. Sace taṁ pure pavāraṇāya vibhajitaṁ, yena gahitaṁ, tena vassacchedo na kātabbo, karoti ce, taṁ cīvaraṁ saṁghikaṁ hoti. **Yāva cīvarakālasamayan**ti anatthate kathine yāva vassānassa pacchimo māso, atthate kathine yāva pañca māsā, tāva nikkhipitabbaṁ.

Sāvatthiyaṁ sambahule bhikkhū ārabbha accekacīvarassa cīvarakālasamayaṁ atikkamanavatthusmiṁ paññattaṁ. Sesamettha Cīvaravaggassa paṭhamasikkhāpade vuttanayen'eva veditabbanti.

Accekacīvarasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

9. Sāsaṅkasikkhāpadavaṇṇanā

Navame **upavassaṁ kho panā**ti ettha **upavassan**ti upavassa, upavasitvāti vuttaṁ hoti, upasampajjanti-ādīsu[2] viya h'ettha anunāsiko daṭṭhabbo, vassaṁ upagantvā vasitvā cāti attho. Imassa ca padassa "tathārūpesu bhikkhu senāsanesu viharanto"ti iminā sambandho, idaṁ vuttaṁ hoti—vassaṁ upagantvā vasitvā ca tato paraṁ pacchimakattikapuṇṇamapariyosānakālaṁ yāni kho pana tāni āraññakāni -pa- antaraghare nikkhipeyyāti. Tattha **āraññakānī**ti sabbapacchimāni āropitena ācariyadhanunā gāmassa indakhīlato paṭṭhāya pañcadhanusatappamāṇe padese katasenāsanāni. Sace pana aparikkhitto gāmo hoti, parikkhepārahaṭṭhānato paṭṭhāya minetabbaṁ. Sace vihārassa parikkhepo vā aparikkhittassa yaṁ gāmato sabbapaṭhamaṁ senāsanaṁ vā cetiyaṁ vā bodhi vā dhuvasannipātaṭṭhānaṁ vā

1. ( ) Etthantare pāṭho "pamādapāṭho"ti Ṭīkāyaṁ vutto. Vi-Ṭṭha 2. 306 piṭṭhepi atthi.
2. Abhi 2. 267 piṭṭhe. (Kaṅkhāmahāṭīkā 3. 256 piṭṭhe.)

ယာဝ၊ တံ တာဝ ပကတိမဂ္ဂေန မိနေတဗ္ဗံ၊ အညံ မဂ္ဂံ ကာတုံ, အမဂ္ဂေန ဝါ မိနေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ **သာသင်္ကသမ္မတာနီ**တိ စောရာဒီနံ နိဝိဋ္ဌောကာသဿ ဒိဿနေန "သာသင်္ကာနီ"တိ သမ္မတာနိ၊ ဧဝံ သညာတာနီတိ အတ္ထော။ သဟ ပဋိဘယေန **သပ္ပဋိဘယာနိ၊** စောရေဟိ မနုဿာနံ ဟတဝိလုတ္တာကောဋိတဘာဝဒဿနတော သန္နိဟိတဗလဝဘယာနီတိ အတ္ထော။

အန္တရဃရေ နိက္ခိပေယျာတိ အာရညကဿ သေနာသနဿ သမန္တာ သဗ္ဗဒိသာဘာဂေသု အတ္တနော အဘိရုစိတေ ဂေါစရဂါမေ နိက္ခိပေယျ။ တဉ္စ ခေါ သတိယာ အင်္ဂသမ္ပတ္တိယာ၊ တတြာယံ အင်္ဂသမ္ပတ္တိ—ပုရိမိကာယ ဥပဂန္တွာ မဟာပဝါရဏာယ ပဝါရိတော ဟောတိ၊ ဣဒမေကံ အင်္ဂံ။ ကတ္တိကမာသောယေဝ ဟောတိ၊ ဣဒံ ဒုတိယံ အင်္ဂံ။ ပဉ္စဓနုသတိကပစ္ဆိမပ္ပမာဏယုတ္တံ သေနာသနံ ဟောတိ၊ ဣဒံ တတိယံ အင်္ဂံ။ ဩနပ္ပမာဏေ ဝါ ဂါဝုတတော အတိရေကပ္ပမာဏေ ဝါ န လဗ္ဘတိ၊ ယတြ ဟိ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ဘတ္တဝေလာယမေဝ ပုန ဝိဟာရံ သက္ကာ အာဂန္တုံ၊ တဒေဝ ဣစ္ဆိတဗ္ဗံ။ သာသင်္ကသပ္ပဋိဘယမေဝ ဟောတိ၊ ဣဒံ စတုတ္ထံ အင်္ဂံ ဟောတီတိ။ **ကောစိဒေဝ ပစ္စယော**တိ ကိဉ္စိဒေဝ ကာရဏံ။ **တေန စီဝရေနာ**တိ တေန အန္တရဃရေ နိက္ခိတ္တစီဝရေန။ **ဝိပ္ပဝါသာယာ**တိ ဝိယောဂဝါသာယ။ **တတော စေ ဥတ္တရိ ဝိပ္ပဝသေယျာ**တိ ဆာရတ္တတော ဥတ္တရိ တသ္မိံ သေနာသနေ သတ္တမံ အရုဏံ ဥဋ္ဌာပေယျာတိ အတ္ထော၊ တထာ အသက္ကောန္တေန ပန ဂါမသီမံ ဩက္ကမိတွာ သဘာယံ ဝါ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဝါ ဝသိတွာ စီဝရပ္ပဝတ္တိံ ဉတွာ ပက္ကမိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ **အညတြ ဘိက္ခုသမ္မုတိယာ**တိ ယံ သံဃော ဂိလာနဿ ဘိက္ခုနော စီဝရေန ဝိပ္ပဝါသသမ္မုတိံ ဒေတိ၊ တံ ဌပေတွာ အလဒ္ဓသမ္မုတိကဿ အတိရေကဆာရတ္တံ ဝိပ္ပဝသတော နိဿဂ္ဂိယံ ဟောတိ။

သာဝတ္ထိယံ သမ္ဗဟုလေ ဘိက္ခူ အာရဗ္ဘ စီဝရဝိပ္ပဝါသဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သေသမေတ္ထ စီဝရဝဂ္ဂဿ ဒုတိယသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ။

သာသင်္ကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-ပရိဏတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဒသမေ **သံဃိက**န္တိ သံဃဿ သန္တကံ။ သော ဟိ သံဃဿ ပရိဏတတ္တာ ဟတ္ထေ အနာရုဠ္ဟောပိ ဧကေန ပရိယာယေန သံဃဿန္တကော ဟောတိ။ **လာဘ**န္တိ လဘိတဗ္ဗံ စီဝရာဒိဝတ္ထုံ။ **ပရိဏတ**န္တိ "ဒဿာမ ကရိဿာမာ"တိ ဝစီဘေဒေန

yāva, taṁ tāva pakatimaggena minetabbaṁ, aññaṁ maggaṁ kātuṁ, amaggena vā minetuṁ na vaṭṭati. **Sāsaṅkasammatānī**ti corādīnaṁ niviṭṭhokāsādidassanena "sāsaṅkānī"ti sammatāni, evaṁ saññātānīti attho. Saha paṭibhayena **sappaṭibhayāni,** corehi manussānaṁ hataviluttākoṭitabhāvadassanato sannihitabalavabhayānīti attho.

Antaraghare nikkhipeyyāti āraññakassa senāsanassa samantā sabbadisābhāgesu attanā abhirucite gocaragāme nikkhipeyya. Tañca kho satiyā aṅgasampattiyā, Tatr'āyaṁ aṅgasampatti—purimikāya upagantvā mahāpavāraṇāya pavārito hoti, idamekaṁ aṅgaṁ. Kattikamāso yeva hoti, idaṁ dutiyaṁ aṅgaṁ. Pañcadhanusatikapacchimappamāṇayuttaṁ senāsanaṁ hoti, idaṁ tatiyaṁ aṅgaṁ. Ūnappamāṇe vā gāvutato atirekappamāṇe vā na labhati, yatra hi piṇḍāya caritvā bhuttavelāyameva puna vihāraṁ sakkā āgantuṁ, tadeva idh'ādhippetaṁ. Sāsaṅkasappaṭibhayameva hoti, idaṁ catutthaṁ aṅgaṁ hotīti. **Kocideva paccayo**ti kiñcideva kāraṇaṁ. **Tena cīvarenā**ti tena antaraghare nikkhittacīvarena. **Vippavāsāyā**ti viyogavāsāya. **Tato ce uttari vippavaseyyā**ti chārattato uttari tasmiṁ senāsane sattamaṁ aruṇaṁ uṭṭhāpeyyāti attho, tathā asakkontena pana gāmasīmaṁ okkamitvā sabhāyaṁ vā yattha katthaci vā vasitvā cīvarappavattiṁ ñatvā pakkamituṁ vaṭṭati. **Aññatra bhikkhusammutiyā**ti yaṁ saṁgho gilānassa bhikkhuno cīvarena vippavāsasammutiṁ deti, taṁ ṭhapetvā aladdhasammutikassa atirekachārattaṁ vippavasato nissaggiyaṁ hoti.

Sāvatthiyaṁ sambahule bhikkhū ārabbha cīvaravippavāsavatthusmiṁ paññattaṁ. Sesamettha cīvaravaggassa dutiyasikkhāpade vuttanayen'eva veditabbanti.

Sāsaṅkasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

10. Pariṇatasikkhāpadavaṇṇanā

Dasame **saṁghikan**ti saṁghassa santakaṁ. So hi saṁghassa pariṇatattā hatthe anāruḷhopi ekena pariyāyena saṁghasantako hoti. **Lābhan**ti labhitabbaṁ cīvarādivatthuṁ. **Pariṇatan**ti "dassāma karissāmā"ti vacībhedena

ဝါ ဟတ္ထမုဒ္ဒါယ ဝါ သံဃဿ နိန္နံ ဟုတွာ ဌိတံ။ **အတ္တနော ပရိဏာမေယျာတိ** "ဣဒံ မယှံ ဒေထာ"တိအာဒီနိ ဝဒန္တော အတ္တနိန္နံ ကရေယျ။ သစေ ပန သံဃဿ ဒိန္နံ ဟောတိ၊ တံ ဂဟေတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ သံဃဿေဝ ဒါတဗ္ဗံ။ ပရိဏတံ ပန သဟဓမ္မိကာနံ ဝါ ဂိဟီနံ ဝါ အန္တမသော မာတုသန္တကမ္ပိ အတ္တနော ပရိဏာမေန္တဿ ပယောဂေ ဒုက္ကဋံ၊ ပဋိလာဘေန နိဿဂ္ဂိယံ ဟောတိ။

သာဝတ္ထိယံ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယေ ဘိက္ခူ အာရဗ္ဘ ပရိဏာမနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ ပရိဏတေ ဝေမတိကဿ၊ အပရိဏတေ ပရိဏတသညိနော စေဝ ဝေမတိကဿ စ၊ သံဃစေတိယပုဂ္ဂလေသု ယဿ ကဿစိ ပရိဏတံ အညသံဃာဒီနံ ပရိဏာမေန္တဿ စ ဒုက္ကဋံ။ အပရိဏတသညိနော၊ "ကတ္ထ ဒေမာ"တိ ပုစ္ဆိတေ "ယတ္ထ တုမှာကံ စိတ္တံ ပသီဒတိ၊ တတ္ထ ဒေထ၊ တုမှာကံ ဒေယျဓမ္မော ပရိဘောဂံ ဝါ လဘေယျာ"တိအာဒီနိ ဝဒန္တဿ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ သံဃေ ပရိဏတဘာဝေါ, တံ ဉတွာ အတ္တနော ပရိဏာမနံ, ပဋိလာဘောတိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ အဒိန္နာဒါနသဒိသာနီတိ။

ပရိဏတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပတ္တဝဂ္ဂေါ တတိယော။

ဣတိ ကင်္ခါဝိတရဏိယာ ပါတိမောက္ခဝဏ္ဏနာယ

နိဿဂ္ဂိယပါစိတ္တိယဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

vā hatthamuddāya vā saṁghassa ninnaṁ hutvā ṭhitaṁ. **Attano pariṇāmeyyā**ti "idaṁ mayhaṁ dethā"ti-ādīni vadanto attaninnaṁ kareyya. Sace pana saṁghassa dinnaṁ hoti, taṁ gahetuṁ na vaṭṭati, saṁghass'eva dātabbaṁ. Pariṇataṁ pana sahadhammikānaṁ vā gihīnaṁ vā antamaso mātusantakampi attano pariṇāmentassa payoge dukkaṭaṁ, paṭilābhena nissaggiyaṁ hoti.

Sāvatthiyaṁ chabbaggiye bhikkhū ārabbha pariṇāmanavatthusmiṁ paññattaṁ, sādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, pariṇate vematikassa, apariṇate pariṇatasaññino c'eva vematikassa ca, saṁghacetiyapuggalesu yassa kassaci pariṇataṁ aññasaṁghādīnaṁ pariṇāmentassa ca dukkaṭaṁ. Apariṇatasaññino, "kattha demā"ti pucchite "yattha tumhākaṁ cittaṁ pasīdati, tattha detha, tumhākaṁ deyyadhammo paribhogaṁ vā labheyyā"ti-ādīni vadantassa, ummattakādīnañca anāpatti. Saṁghe pariṇatabhāvo, taṁ ñatvā attano pariṇāmanaṁ, paṭilābhoti imān'ettha tīṇi aṅgāni. Samuṭṭhānādīni adinnādānasadisānīti.

Pariṇatasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

Pattavaggo tatiyo.

Iti Kaṅkhāvitaraṇiyā pātimokkhavaṇṇanāya

Nissaggiyapācittiyavaṇṇanā niṭṭhitā.

ပါစိတ္တိယကဏ္ဍ

၁-မုသာဝါဒဝဂ္ဂ ၁-မုသာဝါဒသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ပါစိတ္တိယေသု မုသာဝါဒဝဂ္ဂဿ ပဌမေ **သမ္ပဇာနမုသာဝါဒေ**တိ ပုဗ္ဗေပိ ဇာနိတွာ ဝစနက္ခဏေပိ ဇာနန္တဿေဝ မုသာဝါဒဘဏနေ။ ဘဏနဉ္စ နာမ ဣဓ အဘူတဿ ဝါ ဘူတတံ,[1] ဘူတဿ ဝါ အဘူတတံ[2] ကတွာ ကာယေန ဝါ ဝါစာယ ဝါ ဝိညာပနပ္ပယောဂေါ၊ နိမိတ္တတ္ထေ စေတံ ဘုမ္မဝစနံ။ တသ္မာ ယော သမ္ပဇာနမုသာဝါဒံ ဝဒတိ၊ တဿ တံနိမိတ္တံ တံဟေတု တပ္ပစ္စယာ ပါစိတ္တိယံ ဟောတီတိ ဧဝမေတ္ထ အညေသု စ ဤဒိသေသု အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

သာဝတ္ထိယံ ဟတ္ထကံ သကျပုတ္တံ အာရဗ္ဘ အဝဇာနိတွာ ပဋိဇာနနာဒိ-ဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ-ရောစနတ္ထံ မုသာ ဘဏန္တဿ ပါရာဇိကံ၊ အမူလကေန ပါရာဇိကေန အနုဒ္ဓံ-သနတ္ထံ သံဃာဒိသေသော၊ သံဃာဒိသေသေန အနုဒ္ဓံသနတ္ထံ ပါစိတ္တိယံ၊ အာစာရဝိပတ္တိယာ အနုဒ္ဓံသနတ္ထံ ဒုက္ကဋံ၊ "ယော တေ ဝိဟာရေ ဝသီ"တိ-အာဒိနာ[3] ပရိယာယေန ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာရောစနတ္ထံ ပဋိဝိဇာနန္တဿ မုသာ ဘဏိတေ ထုလ္လစ္စယံ၊ အပ္ပဋိဝိဇာနန္တဿ ဒုက္ကဋံ၊ ကေဝလံ မုသာ ဘဏန္တဿ ဣဓ ပါစိတ္တိယံ။ အနုပဓာရေတွာ သဟသာ ဘဏန္တဿ၊ "အညံ ဘဏိဿာမီ"တိ အညံ ဘဏန္တဿ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ဝိသံဝါဒနပုရေက္ခာရတာ, ဝိသံဝါဒနစိတ္တေန ယ'မတ္ထံ ဝတ္တုကာမော၊ တဿ ပုဂ္ဂလဿ ဝိညာပန-ပယောဂေါ စာတိ ဣမာနေတ္ထ ဒွေ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ အဒိန္နာဒါန-သဒိသာနီတိ။

မုသာဝါဒသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ဩမသဝါဒသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဒုတိယေ **ဩမသဝါဒေ**တိ ဩဝိဇ္ဈနဝစနေ၊ ဇာတိနာမဂေါတ္တကမ္မသိပ္ပ-အာဗာဓလိင်္ဂကိလေသအာပတ္တိအက္ကောသေသု ဘူတေန ဝါ အဘူတေန ဝါ ယေန ကေနစိ ပါရာဇိကံ အာပန္နံ ဝါ အနာပန္နံ ဝါ ယံကိဉ္စိ ဘိက္ခုံ ယာယ

၁-ဘူတံ (ကံ) ၂-အဘူတံ (ကံ) ၃-ဝိ ၁-၁၃၅-ပိဋ္ဌေ။

Pācittiyakaṇḍa

1. Musāvādavagga 1. Musāvādasikkhāpadavaṇṇanā

Pācittiyesu Musāvādavaggassa paṭhame **sampajānamusāvāde**ti pubbepi jānitvā vacanakkhaṇepi jānantass'eva musāvādabhaṇane. Bhaṇanañca nāma idha abhūtassa vā bhūtataṁ[1] bhūtassa vā abhūtataṁ[2] katvā kāyena vā vācāya vā viññāpanappayogo, nimittatthe c'etaṁ bhummavacanaṁ. Tasmā yo sampajānamusāvādaṁ vadati, tassa taṁnimittaṁ taṁhetu tappaccayā pācittiyaṁ hotīti evamettha aññesu ca īdisesu attho veditabbo.

Sāvatthiyaṁ Hatthakaṁ Sakyaputtaṁ ārabbha avajānitvā paṭijānanādivatthusmiṁ paññattaṁ, sādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, uttarimanussadhammārocanatthaṁ musā bhaṇantassa pārājikaṁ, amūlakena pārājikena anuddhaṁsanatthaṁ saṁghādiseso, saṁghādisesena anuddhaṁsanatthaṁ pācittiyaṁ, ācāravipattiyā anuddhaṁsanatthaṁ dukkaṭaṁ, "yo te vihāre vasī"ti-ādinā[3] pariyāyena uttarimanussadhammārocanatthaṁ paṭivijānantassa musā bhaṇite thullaccayaṁ, appaṭivijānantassa dukkaṭaṁ, kevalaṁ musā bhaṇantassa idha pācittiyaṁ. Anupadhāretvā sahasā bhaṇantassa, "aññaṁ bhaṇissāmī"ti aññaṁ bhaṇantassa, ummattakādīnañca anāpatti. Visaṁvādanapurekkhāratā visaṁvādanacittena yamatthaṁ vatthukāmo, tassa puggalassa viññāpanapayogo cāti imān'ettha dve aṅgāni. Samuṭṭhānādīni adinnādānasadisānīti.

Musāvādasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

2. Omasavādasikkhāpadavaṇṇanā

Dutiye **omasavāde**ti ovijjhanavacane, jātināmagottakammasippa-ābādhaliṅgakilesa-āpatti-akkosesu bhūtena vā abhūtena vā yena kenaci pārājikaṁ āpannaṁ vā anāpannaṁ vā yaṁkiñci bhikkhuṁ yāya

1. Bhūtaṁ (Kaṁ) 2. Abhūtaṁ (Kaṁ) 3. Vi 1. 135 piṭṭhe.

ကာယဝိ ဝါစာယ ဝါ ဟတ္ထမုဒ္ဒါယ ဝါ အနညာပဒေသေန အက္ကောသနဝစနေ ပါစိတ္တိယန္တိ အတ္ထော။

သာဝတ္ထိယံ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယေ ဘိက္ခူ အာရဗ္ဘ ဩမသနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ တေဟိယေဝ ဒသဟိ အက္ကောသဝတ္ထူဟိ "သန္တိ ဣဓေကစ္စေ စဏ္ဍာလာ"တိအာဒိနာ[1] နယေန အညာပဒေသံ ကတွာ အက္ကောသန္တဿ၊ "စောရောသိ ဂဏ္ဌိဘေဒကောသီ"တိအာဒီဟိ ပါဠိမုတ္တကပဒေဟိ အက္ကောသန္တဿ၊ ယထာ တထာ ဝါ အနုပသမ္ပန္နံ အက္ကောသန္တဿ စ ဒုက္ကဋံ။ ဣဓ ဘိက္ခုနီပိ အနုပသမ္ပန္နသင်္ချံ ဂစ္ဆတိ။ အနက္ကောသိတုကာမဿ ကေဝလံ ဒဝကမျတာယ ဝဒတော သဗ္ဗတ္ထ ဒုဗ္ဘာသိတံ။ အတ္ထဓမ္မအနုသာသနိပုရေက္ခာရာနံ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ယံ အက္ကောသတိ၊ တဿ ဥပသမ္ပန္နတာ, အနညာပဒေသေန ဇာတိအာဒီဟိ အက္ကောသနံ, "မံ အက္ကောသတီ"တိ ဇာနနာ, အတ္ထပုရေက္ခာရတာဒီနံ အဘာဝေါတိ ဣမာနေတ္ထ စတ္တာရိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ အဒိန္နာဒါနသဒိသာနိ၊ ဝေဒနာ ပန ဣဓ ဒုက္ခာတိ။

ဩမသဝါဒသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-ပေသုညသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

တတိယေ **ဘိက္ခုပေသုညေ**တိ ဘိက္ခုဿ ပေသုညေ၊ ဇာတိအာဒီဟိ အက္ကောသဝတ္ထူဟိ[2] ဘိက္ခုံ အက္ကောသန္တဿ ဘိက္ခုနော သုတွာ ဝစနံ[3] ဘိက္ခုနော ပိယကမျတာယ ဝါ ဘေဒါဓိပ္ပာယေန ဝါ ယော အက္ကုဋ္ဌော၊ တဿ ဘိက္ခုဿ ကာယေန ဝါ ဝါစာယ ဝါ ဥပသံဟရဏေ တသ္မိံ ပေသုညကရဏဝစနေ ပါစိတ္တိယန္တိ အတ္ထော။

သာဝတ္ထိယံ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယေ ဘိက္ခူ အာရဗ္ဘ ပေသုညဥပသံဟရဏဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ ဝုတ္တနယေနေဝ အညာပဒေသေန အက္ကောသန္တဿ ဝစနူပသံဟာရေ ဝါ ပါဠိမုတ္တကအက္ကောသူပသံဟာရေ ဝါ အနုပသမ္ပန္နဿ စ ဥပသံဟာရေ ဒုက္ကဋံ။ ဣဓာပိ ဘိက္ခုနီ အနုပသမ္ပန္နဋ္ဌာနေ ဌိတာ။ န ပိယကမျတာယ, န ဘေဒါဓိပ္ပာယေန ကေဝလံ ပါပဂရဟိတာယ ဝဒန္တဿ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ဇာတိအာဒီဟိ အနညာပဒေသေန အက္ကောသန္တဿ ဘိက္ခုနော သုတွာ ဝစနံ[3] ဘိက္ခုဿ ဥပသံဟရဏံ,

၁-ဝိ ၂-၁၅-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဒသဟိ အက္ကောသဝတ္ထူဟိ (ကံ) ၃-သုတွာ (သျာ၊ က)

kāyaci vācāya vā hatthamuddāya vā anaññāpadesena akkosanavacane pācittiyanti attho.

Sāvatthiyaṁ chabbaggiye bhikkhū ārabbha omasanavatthusmiṁ paññattaṁ, sādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, tehi yeva dasahi akkosavatthūhi "santi idh'ekacce caṇḍālā"ti-ādinā[1] nayena aññāpadesaṁ katvā akkosantassa, "coro'si gaṇṭhibhedako'sī"ti-ādīhi Pāḷimuttakapadehi akkosantassa, yathā tathā vā anupasampannaṁ akkosantassa ca dukkaṭaṁ. Idha bhikkhunīpi anupasampannasaṅkhyaṁ gacchati. Anakkositukāmassa kevalaṁ davakamyatāya vadato sabbattha dubbhāsitaṁ. Atthadhamma-anusāsanipurekkhārānaṁ, ummattakādīnañca anāpatti. Yaṁ akkosati, tassa upasampannatā, anaññāpadesena jāti-ādīhi akkosanaṁ, "maṁ akkosatī"ti jānanā, atthapurekkhāratādīnaṁ abhāvoti imān'ettha cattāri aṅgāni. Samuṭṭhānādīni Adinnādānasadisāni, vedanā pana idha dukkhāti.

Omasavādasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

3. Pesuññasikkhāpadavaṇṇanā

Tatiye **bhikkhupesuññe**ti bhikkhussa pesuññe, jāti-ādīhi akkosavatthūhi[2] bhikkhū akkosantassa bhikkhuno sutvā vacanaṁ[3] bhikkhuno piyakamyatāya vā bhedādhippāyena vā yo akkuddho, tassa bhikkhussa kāyena vā vācāya vā upasaṁhaṭe tasmiṁ pesuññakaraṇavacane pācittiyanti attho.

Sāvatthiyaṁ chabbaggiye bhikkhū ārabbha pesuñña-upasaṁharaṇavatthusmiṁ paññattaṁ, sādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, vuttanayen'eva aññāpadesena akkosantassa vacanūpasaṁhāre vā Pāḷimuttaka-akkosūpasaṁhāre vā anupasampannassa ca upasaṁhāre dukkaṭaṁ. Idh'āpi bhikkhunī anupasampannaṭṭhāne ṭhitā. Na piyakamyatāya, na bhedādhippāyena kevalaṁ pāpagarahitāya vadantassa, ummattakādīnañca anāpatti. Jāti-ādīhi anaññāpadesena akkosantassa bhikkhuno sutvā vacanaṁ[3] bhikkhussa upasaṁharaṇaṁ

1. Vi 2. 15 piṭṭhe. 2. Dasahi akkosavatthūhi (Kaṁ) 3. Sutvā (Syā, Ka)

ပိယကမျတာဘေဒါဓိပ္ပါယေသု အညတရတာ, တဿ ဝိဇာနနာတိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ အဒိန္နာဒါနသဒိသာနေဝါတိ။

ပေသုညသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-ပဒသောဓမ္မသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

စတုတ္ထေ **ပဒသော ဓမ္မံ ဝါစေယျာ**တိ သင်္ဂီတိတ္တယံ အနာရုဠှမ္ပိ ရာဇောဝါဒ-တိက္ခိန္ဒြိယစတုပရိဝတ္တနန္ဒောပနန္ဒကုလုမ္ဗသုတ္တ[1]မဂ္ဂကထာဒိဓမ္မဉ္စ သင်္ဂီတိတ္တယ-မာရုဠှံ တိပိဋကဓမ္မဉ္စ ပဒံ ပဒံ ဝါစေယျ၊ ပဒါနုပဒအန္ဝက္ခရအနုဗျဉ္ဇနေသု ဧကေကံ ကောဋ္ဌာသန္တိ အတ္ထော။ **ပါစိတ္တိယ**န္တိ ဧတေသု ပဒါဒီသု ဘိက္ခုဉ္စ ဘိက္ခုနိဉ္စ ဌပေတွာ ယံကိဉ္စိ ကောဋ္ဌာသံ အဝသေသပုဂ္ဂလေဟိ သဒ္ဓိံ ဧကတော ဘဏန္တဿ ပဒါဒိဂဏနာယ ပါစိတ္တိယံ။

သာဝတ္ထိယံ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယေ ဘိက္ခူ အာရဗ္ဘ ပဒသော ဓမ္မံဝါစနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ။ ဥပသမ္ပန္နေ အနုပသမ္ပန္န-သညိနော ဝေမတိကဿ ဝါ ဒုက္ကဋံ။ အနုပသမ္ပန္နေန သဒ္ဓိံ ဧကတော ဥဒ္ဒေ-သဂ္ဂဟဏေ၊ သဇ္ဈာယကရဏေ၊ တဿ သန္တိကေ ဥဒ္ဒေသဂ္ဂဟဏေ၊ ယေဘုယျေန ပဂုဏဂန္ထံ ဘဏန္တဿ, ဩသာရေန္တဿ စ ခလိတဋ္ဌာနေ "ဧဝံ ဘဏာဟီ"တိ ဝစနေ စ ဧကတော ဘဏန္တဿာပိ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ အနုပ-သမ္ပန္နတာ, ဝုတ္တလက္ခဏံ ဓမ္မံ ပဒသော ဝါစနတာ, ဧကတော ဩသာပနဉ္စာတိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ ပဒသောဓမ္မသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ နောသညာ-ဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ပဒသောဓမ္မသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-ပဌမသဟသေယျသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ပဉ္စမေ **အနုပသမ္ပန္နေနာ**တိ ဘိက္ခုံ ဌပေတွာ အဝသေသေန ပါရာဇိကဝတ္ထု-ဘူတေန တိရစ္ဆာနဂတေနာပိ။ **ဥတ္တရိဒိရတ္တတိရတ္တ**န္တိ ဒွိန္နံ ဝါ တိဏ္ဏံ ဝါ ရတ္တီနံ ဥပရိ။ **သဟသေယျ**န္တိ သဗ္ဗစ္ဆန္နပရိစ္ဆန္နေ ယေဘုယျေန ဆန္နပရိစ္ဆန္နေ ဝါ သေနာသနေ ပုဗ္ဗာပရိယေန ဝါ ဧကက္ခဏေန ဝါ ဧကတော နိပဇ္ဇနံ။

၁-ကုလုမ္ဗသုတ္တ (ကံ)

piyakamyatābhedādhippāyesu aññataratā tassa vijānanāti imān'ettha tīṇi aṅgāni. Samuṭṭhānādīni sdinnādānasadisān'evāti.

Pesuññasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

4. Padasodhammasikkhāpadavaṇṇanā

Catutthe **padaso dhammaṁ vāceyyāti** saṅgītittayaṁ anāruḷhampi Rājovādatikkhindriyacatuparivattananandopanandakulumpasutta[1]magga-kathādidhammañca saṅgītittayamāruḷhaṁ Tipiṭakadhammañca padaṁ padaṁ vāceyya, pad'ānupada-anvakkhara-anubyañjanesu ekekaṁ koṭṭhāsanti attho. **Pācittiyanti** etesu padādīsu bhikkhuñca bhikkhuniñca ṭhapetvā yaṁ kañci koṭṭhāsaṁ avasesapuggalehi saddhiṁ ekato bhaṇantassa padādigaṇanāya pācittiyaṁ.

Sāvatthiyaṁ chabbaggiye bhikkhū ārabbha padaso Dhammavācanavatthusmiṁ paññattaṁ, sādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, tikapācittiyaṁ. Upasampanne anupasampannasaññino vematikassa vā dukkaṭaṁ. Anupasampannena saddhiṁ ekato uddesaggahaṇe, sajjhāyakaraṇe, tassa santike uddesaggahaṇe, yebhuyyena paguṇaganthaṁ bhaṇantassa osārentassa ca khalitaṭṭhāne "evaṁ bhaṇāhī"ti vacane ca ekato bhaṇantass'āpi, ummattakādīnañca anāpatti. Anupasampannatā, vuttalakkhaṇaṁ dhammaṁ padaso vācanatā, ekato osāpanañcāti imān'ettha tīṇi aṅgāni. Padasodhammasamuṭṭhānaṁ, kiriyaṁ, nosaññāvimokkhaṁ, acittakaṁ, paṇṇattivajjaṁ, vacīkammaṁ, ticittaṁ, tivedananti.

Padasodhammasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

5. Paṭhamasahaseyyasikkhāpadavaṇṇanā

Pañcame **anupasampannenāti** bhikkhuṁ ṭhapetvā antamaso pārājikavatthubhūtena tiracchānagaten'āpi. **Uttaridirattatirattan**ti dvinnaṁ vā tiṇṇaṁ vā rattīnaṁ upari. **Sahaseyyan**ti sabbacchannaparicchanne yebhuyyena channaparicchanne vā senāsane pubbāpariyena vā ekakkhaṇena vā ekato nipajjanaṁ.

1. Kulumbasutta (Kaṁ)

ကပ္ပေယျာတိ ဝိဒဟေယျ သမ္ပာဒေယျ။ တတ္ထ ဆဒနံ အနာဟစ္စ ဒိယဍ္ဎဟတ္ထုဗ္ဗေ-ဓေန ပါကာရာဒိနာ ပရိက္ခိတ္တမ္ပိ သဗ္ဗပရိစ္ဆန္နမိစ္စေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ တသ္မာ ဗုမိနာ လဂ္ဂနေန သမန္နာဂတော သစေပိ သတ္တဘူမိကော ပါသာဒေါ ဧကူပစာရော ဟောတိ, သတဂဗ္ဘံ ဝါ စတုသာလံ၊ ယော တတ္ထ ဝါ အညတ္ထ ဝါ တာဒိသေ တေန ဝါ အဍ္ဎေန ဝါ အနုပသမ္ပန္နေန သဟ တိဿော ရတ္တိယော သယိတွာ စတုတ္ထဒိဝသေ အတ္ထင်္ဂတေ သူရိယေ အနုပသမ္ပန္နေ နိပန္နေ ဂဗ္ဘဒွါရံ ပိဓာယ ဝါ အပိဓာယ ဝါ နိပဇ္ဇတိ၊ ပဌမနိပန္နော ဝါ တသ္မိံ နိပဇ္ဇန္တေ န ဝုဋ္ဌာတိ၊ တဿ ဥဘိန္နံ ဥဋ္ဌဟိတွာ နိပဇ္ဇနပ္ပယောဂဂဏနာယ အနုပသမ္ပန္နဂဏနာယ စ ပါစိတ္တိယံ။ အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ၊ ဝိတ္ထာရော ပန သမန္တပါသာဒိကာယံ[1] သဗ္ဗပ္ပကာရတော ဝုတ္တော။

အာဠဝိယံ သမ္ဗဟုလေ ဘိက္ခူ အာရဗ္ဘ အနုပသမ္ပန္နေန သဟသေယျဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ "ဥတ္တရိဒိရတ္တတိရတ္တ"န္တိ အယမေတ္ထ အနုပညတ္တိ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ ဥပသမ္ပန္နေ အနုပသမ္ပန္နသညိနော ဝေမတိ-ကဿ ဝါ ဥပဍ္ဎစ္ဆန္နပရိစ္ဆန္နာဒီသု စ ဒုက္ကဋံ။ ဦနကဒိရတ္တတိရတ္တံ[2] ဝသန္တဿ၊ တတိယာယ ရတ္တိယာ ပုရာရုဏာ နိက္ခမိတွာ ပုန ဝသန္တဿ၊ သဗ္ဗစ္ဆန္နသဗ္ဗာ-ပရိစ္ဆန္နာဒီသု ဝသန္တဿ၊ ဗုတရသ္မိံ နိသိန္နေ နိပဇ္ဇန္တဿ၊ နိပန္နေ ဝါ နိသီဒန္တဿ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ပါစိတ္တိယဝတ္ထုကသေနာသနံ, တတ္ထ အနုပ-သမ္ပန္နေန သဟ နိပဇ္ဇနံ, စတုတ္ထဒိဝသေ သူရိယတ္ထင်္ဂမနန္တိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ဧဠကလောမသဒိသာနေဝါတိ။

ပဌမသဟသေယျသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-ဒုတိယသဟသေယျသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဆဋ္ဌေ **မာတုဂါမေနာ**တိ အန္တမသော တဒဟုဇာတာယပိ မနုဿိတ္ထိယာ။ ဒိဿမာနရူပါ ပန ယက္ခိပေတိယော ပဏ္ဍကော မေထုနဝတ္ထုဘူတာ စ တိရစ္ဆာနိတ္ထိယော ဣဓ ဒုက္ကဋဝတ္ထုကာ ဟောန္တိ။

သာဝတ္ထိယံ အာယသ္မန္တံ အနုရုဒ္ဓတ္ထေရံ အာရဗ္ဘ မာတုဂါမေန သဟသေယျ-ဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သေသံ အနန္တရသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ

၁-ဝိ-၄ ၃-၁၁-ပိဋ္ဌေ။   ၂-ဦနကဒွိရတ္တံ ဝါ တိရတ္တံ ဝါ (ကံ)

Kappeyyāti vidaheyya sampādeyya. Tattha chadanaṁ anāhacca diyaḍḍhahatthubbedhena pākārādinā paricchinnampi sabbaparicchannamicc’eva veditabbaṁ, tasmā iminā lakkhaṇena samannāgato sacepi sattabhūmiko pāsādo ekūpacāro hoti satagabbhaṁ vā catusālaṁ, yo tattha vā aññattha vā tādise tena vā aññena vā anupasampannena saha tisso rattiyo sayitvā catutthadivase atthaṅgate sūriye anupasampanne nipanne gabbhadvāraṁ pidhāya vā apidhāya vā nipajjati, paṭhamanipanno vā tasmiṁ nipajjante na vuṭṭhāti, tassa ubhinnaṁ uṭṭhahitvā nipajjanappayogagaṇanāya anupasampannagaṇanāya ca pācittiyaṁ. Ayamettha saṅkhepo, vitthāro pana Samantapāsādikāyaṁ[1] sabbappakārato vutto.

Āḷaviyaṁ sambahule bhikkhū ārabbha anupasampannena sahaseyyavatthusmiṁ paññattaṁ, “uttaridirattatirattan”ti ayamettha anupaññatti, sādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, tikapācittiyaṁ, upasampanne anupasampannasaññino vematikassa vā upaddhacchannaparicchannādīsu ca dukkaṭaṁ. Ūnakadirattatirattaṁ[2] vasantassa, tatiyāya rattiyā purāruṇā nikkhamitvā puna vasantassa, sabbacchannasabbāparicchannādīsu vasantassa, itarasmiṁ nisinne nipajjantassa, nipanne vā nisīdantassa, ummattakādīnañca anāpatti. Pācittiyavatthukasenāsanaṁ, tattha anupasampannena saha nipajjanaṁ, catutthadivase sūriyatthaṅgamananti imān’ettha tīṇi aṅgāni. Samuṭṭhānādīni Eḷakalomasadisān’evāti.

Paṭhamasahaseyyasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

6. Dutiyasahaseyyasikkhāpadavaṇṇanā

Chaṭṭhe **mātugāmenā**ti antamaso tadahujātāyapi manussitthiyā. Dissamānarūpā pana yakkhipetiyo paṇḍako methunavatthubhūtā ca tiracchānitthiyo idha dukkaṭavatthukā honti.

Sāvatthiyaṁ āyasmantaṁ Anuruddhattheraṁ ārabbha mātugāmena sahaseyyavatthusmiṁ paññattaṁ, sesaṁ anantarasikkhāpade vuttanayen’eva veditabbaṁ

1. Vi-Ṭṭha 3. 11 piṭṭhe. 2. Ūnakadvirattaṁ vā tirattaṁ vā (Kaṁ)

အညတြ ရတ္တိပရိစ္ဆေဒါ၊ တတြ ဟိ စတုတ္ထဒိဝသေ အာပတ္တိ၊ ဣဓ ပန ပဌမဒိဝသေပီတိ။

ဒုတိယသဟသေယျသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-ဓမ္မဒေသနာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

သတ္တမေ **ဥတ္တရိဆပ္ပဉ္စဝါစာဟီ**တိ ဧကော ဂါထာပါဒေါ ဧကာ ဝါစာတိ ဧဝံ သဗ္ဗတ္ထ ဝါစာပမာဏံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **ဓမ္မံ ဒေသေယျာ**တိ ပဒသောဓမ္မသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တလက္ခဏံ ဓမ္မံ ဝါ အဋ္ဌကထာဓမ္မံ ဝါ ဘာသေယျ။ **အညတြ ဝိညုနာ ပုရိသဝိဂ္ဂဟေနာ**တိ ဝိနာ ဝိညူနာ ပုရိသေန။ မနုဿဝိဂ္ဂဟံ ဂဟေတွာ ဌိတေန ပန ယက္ခေန ဝါ ပေတေန ဝါ တိရစ္ဆာနေန ဝါ သဒ္ဓိံ ဌိတာယပိ ဓမ္မံ ဒေသေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ **ပါစိတ္တိယ**န္တိ ဒုတိယာနိယတေ ဝုတ္တလက္ခဏေန မနုဿေန ဝိနာ ဝိညုမနုဿိတ္ထိယာ ဆန္နံ ဝါစာနံ ဥပရိ ပဒါဒိဝသေန ဓမ္မံ ဒေသေန္တဿ ပဒါဒိဂဏနာယ, ဗဟူနံ ဒေသယတော မာတုဂါမဂဏနာယ စ ပါစိတ္တိယံ။

သာဝတ္ထိယံ ဥဒါယိတ္ထေရံ အာရဗ္ဘ မာတုဂါမဿ ဓမ္မဒေသနာဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ “အညတြ ဝိညုနာ”တိ အယမေတ္ထ အနုပညတ္တိ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ အမာတုဂါမေ မာတုဂါမသညိနော ဝေမတိကဿ ဝါ ယက္ခိပေတိပဏ္ဍကမနုဿဝိဂ္ဂဟတိရစ္ဆာနိတ္ထီနံ ဒေသေန္တဿ စ ဒုက္ကဋံ။ ဆဟိ ဝါစာဟိ, တတော ဝါ ဩရံ ဒေသေန္တဿ၊ ဝုတ္တလက္ခဏေ ဝါ ပုရိသေ သတိ၊ သယံ ဝါ ဥဋ္ဌာယ, ပုန နိသီဒိတွာ မာတုဂါမဿ ဝါ ဥဋ္ဌဟိတွာ ပုန နိသိန္နဿ၊ အညဿ ဝါ မာတုဂါမဿ ဒေသယတော၊ “ဒီဃနိကာယော နာမ ဘန္တေ ကိမတ္ထိယော”တိ ဧဝံ ပန ပုဋ္ဌေ သဗ္ဗမ္ပိ ဒီဃနိကာယံ ဒေသေန္တဿ၊ အညဿတ္ထာယ ဝုစ္စမာနံ မာတုဂါမေ သုဏန္တေ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ဝုတ္တလက္ခဏဿ ဓမ္မဿ ဆန္နံ ဝါစာနံ ဥပရိ ဒေသနာ, ဝုတ္တလက္ခဏော မာတုဂါမော, ဣရိယာပထပရိဝတ္တာဘာဝေါ, ကပ္ပိယကာရကဿာဘာဝေါ, အပဉှာဝိဿဇ္ဇနာတိ ဣမာနေတ္ထ ပဉ္စ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ပဒသောဓမ္မသဒိသာနေဝ၊ ကေဝလံ ဣဓ ကိရိယာကိရိယံ ဟောတီတိ။

ဓမ္မဒေသနာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

aññatra rattiparicchedā, tatra hi catutthadivase āpatti, idha pana paṭhamadivase pīti.

Dutiyasahaseyyasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

7. Dhammadesanāsikkāpadavaṇṇanā

Sattame **uttarichappañcavācāhīti** ettha eko gāthāpādo ekā vācāti evaṁ sabbattha vācāpamāṇaṁ veditabbaṁ. **Dhammaṁ deseyyāti** padasodhammasikkhāpade vuttalakkhaṇaṁ dhammaṁ vā Aṭṭhakathādhammaṁ vā bhāseyya. **Aññatra viññunā purisaviggahenāti** vinā viññunā purisena. Manussaviggahaṁ gahetvā ṭhitena pana yakkhena vā petena vā tiracchānena vā saddhiṁ ṭhitāyapi dhammaṁ desetuṁ na vaṭṭati. **Pācittiyanti** dutiyāniyate vuttalakkhaṇena manussena vinā viññumanussitthiyā channaṁ vācānaṁ upari padādivasena dhammaṁ desentassa padādigaṇānāya, bahūnaṁ desayato mātugāmagaṇanāya ca pācittiyaṁ.

Sāvatthiyaṁ Udāyittheraṁ ārabbha mātugāmassa dhammadesanāvatthusmiṁ paññattaṁ, "aññatra viññunā"ti ayamettha anupaññatti, sādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, tikapācittiyaṁ, amātugāme mātugāmasaññino vematikassa vā yakkhipetipaṇḍakamanussaviggahatiracchānitthīnaṁ desentassa ca dukkaṭaṁ. Chahi vācāhi, tato vā oraṁ desentassa, vuttalakkhaṇe vā purise sati, sayaṁ vā uṭṭhāya, puna nisīditvā mātugāmassa vā uṭṭhahitvā puna nisinnassa, aññassa vā mātugāmassa desayato, "dīghanikāyo nāma bhante kimatthiyo"ti evaṁ pana puṭṭhe sabbampi Dīghanikāyaṁ desentassa, aññassatthāya vuccamānaṁ mātugāme suṇante, ummattakādīnañca anāpatti. Vuttalakkhaṇassa dhammassa channaṁ vācānaṁ upari desanā vuttalakkhaṇo mātugāmo iriyāpathaparivattābhāvo kappiyakārakassābhāvo apañhāvissajjanāti imān'ettha pañca aṅgāni. Samuṭṭhānādīni padasodhammasadisān'eva, kevalaṁ idha kiriyākiriyaṁ hotīti.

Dhammadesanāsikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

၈-ဘူတာရောစနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

အဋ္ဌမေ **ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မန္တိ** စတုတ္ထပါရာဇိကေ ဝုတ္တလက္ခဏံ ဥတ္တရိမနုဿာနံ ဈာယီနဉ္စေဝ အရိယာနဉ္စ ဓမ္မံ။ **ဘူတသ္မိံ ပါစိတ္တိယန္တိ** အတ္တနိ ဈာနာဒိဓမ္မေ သတိ တံ ဘိက္ခူနဉ္စ ဘိက္ခုနီနဉ္စ ဌပေတွာ အညဿ အာရောစယတော ပါစိတ္တိယံ။

ဝေသာလိယံ ဝဂ္ဂုမုဒါတီရိယေ ဘိက္ခူ အာရဗ္ဘ တေသံ ဘူတာရောစနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ နိပ္ပရိယာယေန အတ္တနိ ဝိဇ္ဇမာနံ ဈာနာဒိဓမ္မံ အာရောစေန္တဿ သစေ ယဿ အာရောစေတိ၊ သော အနန္တရမေဝ "အယံ ဈာနလာဘီ"တိ ဝါ "အရိယော"တိ ဝါ ယေန ကေနစိ အာကာရေန တမတ္ထံ ဇာနာတိ၊ ပါစိတ္တိယံ။ နော စေ ဇာနာတိ၊ ဒုက္ကဋံ။ ပရိယာယေန အာရောစိတံ ပန ဇာနာတု ဝါ, မာ ဝါ၊ ဒုက္ကဋမေဝ။ တထာရူပေ ကာရဏေ သတိ ဥပသမ္ပန္နဿ အာရောစယတော၊ အာဒိကမ္မိကဿ စ အနာပတ္တိ။ ယသ္မာ ပန အရိယာနံ ဥမ္မတ္တကာဒိဘာဝေါ နတ္ထိ၊ ဈာနလာဘိနော ပန တသ္မိံ သတိ ဈာနာ ပရိဟာယန္တိ၊ တသ္မာ တေ ဣဓ န ဂဟိတာ။ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မဿ ဘူတတာ, အနုပသမ္ပန္နဿ အာရောစနံ, တင်္ခဏဝိဇာနနာ, အနညာပဒေသောတိ ဣမာနေတ္ထ စတ္တာရိ အင်္ဂါနိ။ ဘူတာရောစနသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ၊ ဝစီကမ္မံ၊ ကုသလာဗျာကတစိတ္တေဟိ ဒွိစိတ္တံ၊ သုခမဇ္ဈတ္တဝေဒနာဟိ ဒွိဝေဒနန္တိ။

ဘူတာရောစနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-ဒုဋ္ဌုလ္လာရောစနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

နဝမေ **ဘိက္ခုဿာ**တိ ပါရာဇိကံ အနဇ္ဈာပန္နဿ။ **ဒုဋ္ဌုလ္လန္တိ** ကိဉ္စာပိ ဒွိန္နံ အာပတ္တိက္ခန္ဓာနမေတံ အဓိဝစနံ၊ ဣဓ ပန သံဃာဒိသေသမေဝ အဓိပ္ပေတံ။ **အညတြ ဘိက္ခုသမ္မုတိယာ**တိ ယံ သံဃော အဘိဏှာပတ္တိကဿ ဘိက္ခုနော အာယတိံ သံဝရတ္ထာယ အာပတ္တီနဉ္စ ကုလာနဉ္စ ပရိယန္တံ ကတွာ ဝါ အကတွာ ဝါ တိက္ခတ္တုံ အပလောကေတွာ ကတိကံ ကရောတိ၊ တံ ဌပေတွာ၊ အယထာကတိကာယ[1] "အယံ အသုစိံ မောစေတွာ သံဃာဒိသေသံ အာပန္နော"တိအာဒိနာ နယေန ဝတ္ထုနာ သဒ္ဓိံ အာပတ္တိံ ဃဋေတွာ အာရောစေန္တဿ ပါစိတ္တိယံ။

၁-အညာယ ကတိကာယ (ကံ)

8. Bhūtārocanasikkhāpadavaṇṇanā

Aṭṭhame **uttarimanussadhammanti** catutthapārājike vuttalakkhaṇaṁ uttarimanussānaṁ jhāyīnañc'eva ariyānañca dhammaṁ. **Bhūtasmiṁ pācittiyanti** attani jhānādidhamme sati taṁ bhikkhuñca bhikkhuniñca ṭhapetvā aññassa ārocayato pācittiyaṁ.

Vesāliyaṁ Vaggumudātīriye bhikkhū ārabbha tesaṁ bhūtārocanavatthusmiṁ paññattaṁ, sādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, nippariyāyena attani vijjamānaṁ jhānādidhammaṁ ārocentassa sace yassa āroceti, so anantarameva "ayaṁ jhānalābhī"ti vā "ariyo"ti vā yena kenaci ākārena tamatthaṁ jānāti, pācittiyaṁ. No ce jānāti, dukkaṭaṁ. Pariyāyena ārocitaṁ pana jānātu vā mā vā, dukkaṭameva. Tathārūpe kāraṇe sati upasampannassa ārocayato, ādikammikassa ca anāpatti. Yasmā pana Ariyānaṁ ummattakādibhāvo n'atthi, jhānalābhino pana tasmiṁ sati jhānā parihāyanti, tasmā te idha na gahitā. Uttarimanussadhammassa bhūtatā anupasampannassa ārocanaṁ taṅkhaṇavijānanā anaññāpadesoti imān'ettha cattāri aṅgāni. Bhūtārocanasamuṭṭhānaṁ, kiriyaṁ, nosaññāvimokkhaṁ, acittakaṁ, paṇṇattivajjaṁ, kāyakammaṁ, vacīkammaṁ, kusalābyākatacittehi dvicittaṁ, sukhamajjhattavedanāhi dvivedananti.

Bhūtārocanasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

9. Duṭṭhullārocanasikkhāpadavaṇṇanā

Navame **bhikkhussāti** pārājikaṁ anajjhāpannassa. **Duṭṭhullanti** kiñcāpi dvinnaṁ āpattikkhandhānametaṁ adhivacanaṁ, idha pana saṁghādisesameva adhippetaṁ. **Aññatra bhikkhusammutiyāti** yaṁ saṁgho abhiṇhāpattikassa bhikkhuno āyatiṁ saṁvaratthāya āpattīnañca kulānañca pariyantaṁ katvā vā akatvā vā tikkhattuṁ apaloketvā katikaṁ karoti, taṁ ṭhapetvā, ayathākatikāya[1] "ayaṁ asuciṁ mocetvā saṁghādisesaṁ āpanno"ti-ādinā nayena vatthunā saddhiṁ āpattiṁ ghaṭetvā ārocentassa pācittiyaṁ.

1. Aññāya katikāya (Kaṁ)

သာဝတ္ထိယံ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယေ ဘိက္ခူ အာရဗ္ဘ ဒုဋ္ဌုလ္လာပတ္တိအာရောစနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ အဒုဋ္ဌုလ္လာယ ဒုဋ္ဌုလ္လသညိနော ဝေမတိကဿ ဝါ ဒုက္ကဋံ၊ အဝသေသေ ဆ အာပတ္တိက္ခန္ဓေ, အနုပသမ္ပန္နဿ ပုရိမပဉ္စသိက္ခာပဒဝီတိက္ကမသင်္ခါတံ ဒုဋ္ဌုလ္လံ ဝါ ဣတရံ အဒုဋ္ဌုလ္လံ ဝါ အဇ္ဈာစာရံ အာရောစေန္တဿာပိ ဒုက္ကဋမေဝ။ ဝတ္ထုမတ္တံ ဝါ အာပတ္တိမတ္တံ ဝါ အာရောစေန္တဿ၊ ဘိက္ခုသမ္မုတိပရိစ္ဆေဒံ အနတိက္ကမိတွာ အာရောစေန္တဿ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ဝုတ္တလက္ခဏဿ ဘိက္ခုနော သန္တကော သံဃာဒိသေသော, အနုပသမ္ပန္နဿ အာရောစနံ, ဘိက္ခုသမ္မုတိယာ အဘာဝေါတိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ အဒိန္နာဒါနသဒိသာနိ၊ ဝေဒနာ ပန ဣဓ ဒုက္ခာယေဝါတိ။

ဒုဋ္ဌုလ္လာရောစနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-ပထဝီခဏနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဒသမေ **ပထဝိန္တိ** ဒုဝိဓာ ပထဝီ ဇာတပထဝီ အဇာတပထဝီတိ။ တတ္ထ **ဇာတပထဝီ** သုဒ္ဓမိဿပုဉ္ဇဝသေန တိဝိဓာ၊ တတ္ထ **သုဒ္ဓပထဝီ** နာမ ပကတိယာ သုဒ္ဓပံသု ဝါ သုဒ္ဓမတ္တိကာ ဝါ။ **မိဿပထဝီ** နာမ ယတ္ထ ပံသုတော ဝါ မတ္တိကာတော ဝါ ပါသာဏသက္ခရကထလမရုမ္ဗဝါလုကာသု အညတရဿ တတိယဘာဂေါ ဟောတိ။ **ပုဉ္ဇပထဝီ** နာမ "အတိရေကစာတုမာသံ ဩဝဋ္ဌော ပံသုပုဉ္ဇော ဝါ မတ္တိကာပုဉ္ဇော ဝါ"တိ[1] ဝုတ္တံ၊ ဝုတ္တလက္ခဏေန ပန မိဿကပုဉ္ဇောပိ ပိဋ္ဌိပါသာဏေ ဋ္ဌိတသုခုမရဇမ္ပိ စ ဒေဝေ ဖုသာယန္တေ သကိံ တိန္တံ စတုမာသစ္စယေန တိန္တောကာသော ပုဉ္ဇပထဝီသင်္ချမေဝ ဂစ္ဆတိ။ တိဝိဓာပိ စေသာ ပထဝီ ဥဒ္ဓနပတ္တပစနာဒိဝသေန ဝါ ယထာ တထာ ဝါ အဒဍ္ဎာ 'ဇာတပထဝီ'တိ ဝုစ္စတိ၊ ဒဍ္ဎာ ပန ဝုတ္တပ္ပမာဏတော အဓိကတရပါသာဏာဒိမိဿာ ဝါ **အဇာတပထဝီ** နာမ ဟောတိ၊ ကော ပန ဝါဒေါ သုဒ္ဓပါသာဏာဒိဘေဒါယ။ တတ္ထ ယာ 'ဇာတပထဝီ'တိ ဝုတ္တာ၊ အယံ အကပ္ပိယပထဝီ။ ယော ဘိက္ခု တံ ဧဝရူပံ ပထဝိံ သယံ ခဏတိ၊ ခဏနဘေဒနဝိလေခနပစနာဒီဟိ ဝိကောပေတိ၊ တဿ ပယောဂဂဏနာယ ပါစိတ္တိယံ။ ယော ပန ခဏာပေတိ၊ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝိကောပါပေတိ၊ တဿ "ဣမံ ပဒေသ"န္တိ ဝါ "ဣမံ ပထဝိ"န္တိ ဝါ ဧဝံ နိယမေတွာ "ခဏ၊ ဘိန္ဒ"တိအာဒိနာ နယေန အာဏာပေန္တဿ

၁-ဝိ ၂-၅၀-ပိဋ္ဌေ။

Sāvatthiyaṁ chabbaggiye bhikkhū ārabbha duṭṭhullāpatti-ārocanavatthusmiṁ paññattaṁ, sādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, tikapācittiyaṁ, aduṭṭhullāya duṭṭhullasaññino vematikassa vā dukkaṭaṁ, avasese cha āpattikkhandhe, anupasampannassa purimapañcasikkhāpadavītikkamasaṅkhātaṁ duṭṭhullaṁ vā itaraṁ aduṭṭhullaṁ vā ajjhācāraṁ ārocentass'āpi dukkaṭameva. Vatthumattaṁ vā āpattimattaṁ vā ārocentassa, bhikkhusammutiparicchedaṁ anatikkamitvā ārocentassa, ummattakādīnañca anāpatti. Vuttalakkhaṇassa bhikkhuno savatthuko saṁghādiseso anupasampannassa ārocanaṁ bhikkhusammutiyā abhāvoti imān'ettha tīṇi aṅgāni. Samuṭṭhānādīni adinnādānasadisāni, vedanā pana idha dukkhā yevāti.

Duṭṭhullārocanasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

10. Pathavīkhaṇanasikkhāpadavaṇṇanā

Dasame **pathavin**ti pathavī jātapathavī ajātapathavīti. Tattha **jātapathavī** suddhamissapuñjavasena tividhā, tattha **suddhapathavī** nāma pakatiyā suddhapaṁsu vā suddhamattikā vā. **Missapathavī** nāma yattha paṁsuto vā mattikāto vā pāsāṇasakkharakathalamarumbavālukāsu aññatarassa tatiyabhāgo hoti. **Puñjāpathavī** nāma "atirekacātumāsaṁ ovaṭṭho paṁsupuñjo vā mattikāpuñjo vā"ti[1] vuttaṁ, vuttalakkhaṇena pana missakapuñjopi piṭṭhipāsāṇe ṭhitasukhumarajampi ca deve phusāyante sakiṁ tintaṁ catumāsaccayena tintokāso puñjapathavisaṅkhameva gacchati. Tividhāpi c'esā pathavī uddhanapattapacanādivasena vā yathā tathā vā adaḍḍhā 'jātapathavī'ti vuccati, daḍḍhā pana vuttappamāṇato adhikatarapāsāṇādimissā vā **ajātapathavī** nāma hoti, ko pana vādo suddhapāsāṇādibhedāya. Tattha yā 'jātapathavī'ti vuttā, ayaṁ akappiyapathavī. Yo bhikkhu taṁ evarūpaṁ pathaviṁ sayaṁ khaṇati, khaṇanabhedanavilekhanapacanādīhi vikopeti, tassa payogagaṇanāya pācittiyaṁ. Yo pana khaṇāpeti, vuttanayen'eva vikopāpeti, tassa "imaṁ padesan"ti vā "imaṁ pathavin"ti vā evaṁ niyametvā "khaṇa, bhindā"ti-ādinā nayena āṇāpentassa

1. Vi 2. 50 piṭṭhe.

အာဏတ္တိယာ ဒုက္ကဋံ၊ သကိံ အာဏတ္တော ဒိဝသမ္ပိ ခဏန္တေ (အာဏာပကဿ)[၁] ဧကမေဝ ပါစိတ္တိယံ၊ သစေ ဝါတရော ပုနပ္ပုနံ အာဏာပေတိ၊ ဝါစာယ ဝါစာယ ပါစိတ္တိယံ။

အာဠဝိယံ အာဠဝကေ ဘိက္ခူ အာရဗ္ဘ ပထဝိခဏနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ သာဏတ္တိကံ၊ ပထဝိယာ ဝေမတိကဿ, အပထဝိယာ ပထဝိသညိနော စေဝ ဝေမတိကဿ စ ဒုက္ကဋံ။ ဩကာသံ အနိယမေတွာ "ပေါက္ခရဏိံ ခဏ၊ အာဝါဋံ ခဏ၊ ကန္ဒံ ခဏာ"တိအာဒိနိ ဘဏန္တဿ၊ အာတပေန သုက္ခိတွာ ဖလိတကဒ္ဒမံ ဝါ ဂေါကဏ္ဋကံ ဝါ ဟေဋ္ဌာ ပထဝိယာ အသမ္ဗဒ္ဓံ ဘိန္ဒိတွာ ပတိတနဒိတဋံ ဝါ မဟန္တမ္ပိ နင်္ဂလစ္ဆိန္နမတ္တိကာပိဏ္ဍန္တိ-ဧဝမာဒိနိ သဗ္ဗဉ္စ အဇာတပထဝိံ ဝိကောပေန္တဿ၊ "ဣမဿ ထမ္ဘဿ အာဝါဋံ ဇာန၊ မတ္တိကံ ဒေဟိ၊ မတ္တိကံ အာဟရ၊ ပံသုနာ မေ အတ္ထော၊ မတ္တိကံ ကပ္ပိယံ ကရောဟီ"တိ ဘဏန္တဿ၊ အသဉ္စိစ္စ ရုက္ခာဒိပဝဋ္ဋနေန ဘိန္ဒန္တဿ၊ အသတိယာ ပါဒင်္ဂုဋ္ဌကာဒီဟိ ဝိလေခန္တဿ၊ ဇာတပထဝိဘာဝံ ဝါ, "ခဏာမိ ဝါ အဟ"န္တိ အဇာနန္တဿ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ဇာတပထဝီ, ပထဝိသညိတာ, ခဏနခဏာပနာနံ အညတရန္တိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ အဒိန္နာဒါနသဒိသာနိ၊ ဣဒံ ပန ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ပထဝိခဏနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

မုသာဝါဒဝဂ္ဂေါ ပဌမော။

၂-ဘူတဂါမဝဂ္ဂ ၁-ဘူတဂါမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဘူတဂါမဝဂ္ဂဿ ပဌမေ **ဘူတဂါမပါတဗျတာယာ**တိ ဧတ္ထ ဘဝန္တိ အဟေသုဉ္စာတိ[၂] ဘူတာ၊ ဇာယန္တိ ဝဍ္ဎန္တိ ဇာတာ ဝဍ္ဎိတာ စာတိ အတ္ထော။ **ဂါမော**တိ ရာသိ၊ ဘူတာနံ ဂါမော, ဘူတာ ဧဝ ဝါ ဂါမောတိ ဘူတဂါမော၊ ပတိဋ္ဌိတဟရိတတိဏရုက္ခာဒီနမေတံ အဓိဝစနံ။ ပါတဗျဿ ဘာဝေါ ပါတဗျတာ၊ ဆေဒနဘေဒနာဒီဟိ ယထာရုစိ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗတာတိ အတ္ထော၊ တဿံ ဘူတဂါမပါတဗျတာယ၊ နိမိတ္တတ္ထေ စေတံ ဘုမ္မဝစနံ၊ ဘူတဂါမပါတဗျတာဟေတု. ဘူတဂါမဿ ဆေဒနာဒိပစ္စယာ ပါစိတ္တိယန္တိ အတ္ထော။ တသ္မာ ယော

၁-( )ဧတ္ထန္တရေ ပါဌော မူလန္တရေသု နတ္ထိ။ ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၂၁-ပိဋ္ဌေ ပန အတ္ထိ။
၂-အဟုဝုဉ္စာတိ ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၂၆-ပိဋ္ဌေ။ အဟုဝဍ္ဎုဉ္စာတိ (ယောဇနာ)

āṇattiyā dukkaṭaṃ, sakiṃ āṇatte divasampi khaṇante (āṇāpakassa)[1] ekameva pācittiyaṃ, sace itaro punappunaṃ āṇāpeti, vācāya vācāya pācittiyaṃ.

Āḷaviyaṃ Āḷavake bhikkhū ārabbha pathavikhaṇanavatthusmiṃ paññattaṃ, sādhāraṇapaññatti, sāṇattikaṃ, pathaviyā vematikassa apathaviyā pathavisaññino c'eva vematikassa ca dukkaṭaṃ. Okāsaṃ aniyametvā "pokkharaṇiṃ khaṇa, āvāṭaṃ khaṇa, kandaṃ khaṇā"ti-ādīni bhaṇantassa, ātapena sussitvā phalitakaddamaṃ vā gokaṇṭakaṃ vā heṭṭhā pathaviyā asambaddhaṃ bhijjitvā patitanaditaṭaṃ vā mahantampi naṅgalacchinnamattikāpiṇḍanti evamādīni sabbañca ajātapathaviṃ vikopentassa, "imassa thambhassa āvāṭaṃ jāna, mattikaṃ dehi, mattikaṃ āhara, paṃsunā me attho, mattikaṃ kappiyaṃ karohī"ti bhaṇantassa, asañcicca rukkhādipavaṭṭanena bhindantassa, asatiyā pādaṅguṭṭhakādīhi vilekhantassa, jātapathavibhāvaṃ vā "khaṇāmi vā ahan"ti ajānantassa, ummattakādīnañca anāpatti. Jātapathavī pathavisaññitā khaṇanakhaṇāpanānaṃ aññataranti imān'ettha tīṇi aṅgāni. Samuṭṭhānādīni adinnādānasadisāni, idaṃ pana paṇṇattivajjaṃ, ticittaṃ, tivedananti. Pathavīkhaṇanasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

Musāvādavaggo paṭhamo.

———

2. Bhūtagāmavagga 1. Bhūtagāmasikkhāpadavaṇṇanā

Bhūtagāmavaggassa paṭhame **bhūtagāmapātabyatāyā**ti ettha bhavanti ahesuñcāti[2] bhūtā, jāyanti vaḍḍhanti jātā vaḍḍhitā cāti attho. **Gāmo**ti rāsi, bhūtānaṃ gāmo, bhūtā eva vā gāmoti bhūtagāmo, patiṭṭhitaharitatiṇarukkhādīnametaṃ adhivacanaṃ. Pātabyassa bhāvo pātabyatā, chedanabhedanādīhi yathāruci paribhuñjitabbatāti attho, tassaṃ bhūtagāmapātabyatāya, nimittatthe c'etaṃ bhummavacanaṃ, bhūtagāmapātabyatāhetu bhūtagāmassa chedanādipaccayā pācittiyanti attho. Tasmā yo

1. ( ) Etthantare pāṭho mūlantaresu n'atthi. Vi-Ṭṭha 3. 21 piṭṭhe pana atthi.
2. Ahuvuñcāti Vi-Ṭṭha 3. 26 piṭṭhe. Ahuvatthuñcāti (Yojanā)

ဘိက္ခု ပထဝိဥဒကပါကာရာဒီသု ယတ္ထကတ္ထစိ ဇာတံ အသုက္ခံ အန္တမသော အတိသုခုမတိဏမ္ပိ သာသပဗီဇက သေဝါလမ္ပိ ဥဒ္ဓရဏစ္ဆေဒနဝိဇ္ဈနာဒီဟိ ဝိကောပေတိ ဝါ ပထဝိခဏနေ ဝုတ္တနယေန ဝိကောပါပေတိ ဝါ ပါစိတ္တိယံ အာပဇ္ဇတိ။

အာဠဝိယံ အာဠဝကေ ဘိက္ခူ အာရဗ္ဘ ရုက္ခဆိန္ဒနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ သာဏတ္တိကံ၊ ဘူတဂါမတော ဝိယောဇိတမူလဗီဇ-ခန္ဓဗီဇဖဠုဗီဇအဂ္ဂဗီဇဗီဇဗီဇာနံ အညတရံ ဘာဇနဂတံ ဝါ ရာသိကတံ ဝါ ဘူမိယံ ရောပိတမ္ပိ နိက္ခန္တမူလမတ္တံ ဝါ နိက္ခန္တအင်္ကုရမတ္တံ ဝါ သစေပိဿ ဝိဒတ္ထိမတ္တာ ပတ္တဝဋ္ဋိ နိဂ္ဂစ္ဆတိ၊ အနိက္ခန္တေ ဝါ မူလေ နိက္ခန္တေ ဝါ မူလေ ယာဝ အင်္ကုရော ဟရိတော န ဟောတိ၊ တာဝ တံ ဝိကောပေန္တဿ ဒုက္ကဋံ၊ တထာ ဘူတဂါမဗီဇဂါမေ ဝေမတိကဿ, အဘူတဂါမဗီဇဂါမေ ဘူတဂါမဗီဇ-ဂါမသညိနော စေဝ ဝေမတိကဿ စ။ ဥဘယတ္ထ ပန အတထာသညိဿ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ၊ အသဉ္စိစ္စ အသတိယာ အဇာနိတွာ ဝါ ဝိကော-ပေန္တဿ၊ 'ဣမံ ရုက္ခ'န္တိ ဧဝံ အနိယမေတွာ "ရုက္ခံ ဆိန္ဒ၊ ဝလ္လိံ ဆိန္ဒာ"တိအာဒီနိ ဘဏန္တဿ၊ "ဣမံ ပုပ္ဖံ ဝါ ဖလံ ဝါ ဇာန၊ ဣမံ ဒေဟိ၊ ဣမံ အာဟရ၊ ဣမိနာ မေ အတ္ထော၊ ဣမံ ကပ္ပိယံ ကရောဟီ"တိ ဘဏန္တဿ စ အနာပတ္တိ။ ဧဝံ ကပ္ပိယဝစနေန ဘူတဂါမတော ဝိယောဇိတံ ပန ဗီဇဇာတံ ပုန ပိ "ကပ္ပိယံ ကရောဟီ"တိ ကာရေတွာဝ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ ဧဝဉှိဿ ဗီဇဂါမပရိမောစနမ္ပိ ကတံ ဟောတိ။

ကပ္ပိယံ ကရောန္တေန ပန အဂ္ဂိနာ ဝါ နခေန ဝါ သတ္ထေန ဝါ ကာတဗ္ဗံ၊ အဂ္ဂိနာ ကရောန္တေန စ ယေန ကေနစိ အဂ္ဂိနာ ဧကဒေသေ ဖုသန္တေန 'ကပ္ပိယ'န္တိ ဝတွာဝ ကာတဗ္ဗံ။ သတ္ထေန ကရောန္တေန ယဿ ကဿစိ တိခိဏသတ္ထဿ အန္တမသော သူစိနခစ္ဆေဒနာဒီနမ္ပိ တုဏ္ဍေန ဝါ ဓာရာယ ဝါ ဝေဓံ ဝါ ဆေဒံ ဝါ ဒဿေန္တေန တထေဝ ကာတဗ္ဗံ။ နခေန ကရောန္တေန ဌပေတွာ ဂေါမဟိံ-သာဒီနံ ခုရေ ယေန ကေနစိ အပူတိနာ မနုဿာနံ ဝါ တိရစ္ဆာနာနံ ဝါ နခေန အန္တမသော ဆိန္ဒိတွာ အာဟဋေနာပိ သတ္ထေ ဝုတ္တနယေနေဝ ကာတဗ္ဗံ။ တတ္ထ သစေပိ ဗီဇာနံ ပဗ္ဗတမတ္တော ရာသိ၊ ရုက္ခသဟဿံ ဝါ ဆိန္ဒိတွာ ကောဋ္ဋံ၊ ဥစ္ဆူနံ ဝါ မဟာဘာရော ဗန္ဓိတွာ ဌပိတော ဟောတိ၊ ဧကသ္မိံ ဗီဇေ ဝါ ရုက္ခသာခါယ ဝါ ဥစ္ဆုမ္ဟိ ဝါ ကပ္ပိယေ ကတေ သဗ္ဗံ ကတံ ဟောတိ။ ဥစ္ဆုံ "ကပ္ပိယံ ကရိဿာမီ"တိ တေဟိ သဒ္ဓိံ ဗဒ္ဓံ[၁] ဒါရုကံ ဝိဇ္ဈတိ၊ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ သစေ ပန ယာယ ဝလ္လိယာ ဘာရော ဗဒ္ဓေါ၊ တံ ဝိဇ္ဈတိ[၂]၊ န ဝဋ္ဋတိ။ မရိစပက္ကာဒီဟိ

၁-ကော့ဗဒ္ဓံ (ကံ) ၂-ဝိဇ္ဈတုံ (ကံ)

bhikkhu pathavi-udakapākārādīsu yatthakatthaci jātaṁ asukkhaṁ antamaso atisukhumatiṇampi sāsapabījakasevālampi uddharaṇacchedanavijjhanādīhi vikopeti vā pathavikhaṇane vuttanayena vikopāpeti vā pācittiyaṁ āpajjati.

Āḷaviyaṁ Āḷavake bhikkhū ārabbha rukkhachindanavatthusmiṁ paññattaṁ, sādhāraṇapaññatti, sāṇattikaṁ, bhūtagāmato viyojitamūlabījakhandhabījaphalubīja-aggabījabījabījānaṁ aññataraṁ bhājanagataṁ vā rāsikataṁ vā bhūmiyaṁ ropitampi nikkhantamūlamattaṁ vā nikkhanta-aṅkuramattaṁ vā sacepi'ssa vidatthimattā pattavaṭṭi niggacchati, anikkhante vā mūle nikkhante vā mūle yāva aṅkuro harito na hoti, tāva taṁ vikopentassa dukkaṭaṁ, tathā bhūtagāmabījagāme vematikassa abhūtagāmabījagāme bhūtagāmabījagāmasaññino c'eva vematikassa ca. Ubhayattha pana atathāsaññissa, ummattakādīnañca anāpatti, asañcicca asatiyā ajānitvā vā vikopentassa, 'imaṁ rukkhan'ti evaṁ aniyametvā "rukkhaṁ chinda, valliṁ chindā"ti-ādīni bhaṇantassa, "imaṁ pupphaṁ vā phalaṁ vā jāna, imaṁ dehi, imaṁ āhara, iminā me attho, imaṁ kappiyaṁ karohī"ti bhaṇantassa ca anāpatti. Evaṁ kappiyavacanena bhūtagāmato viyojitaṁ pana bījajātaṁ punapi "kappiyaṁ karohī"ti kāretvā'va paribhuñjitabbaṁ. Evañhi'ssa bījagāmaparimocanampi kataṁ hoti.

Kappiyaṁ karontena pana agginā vā nakhena vā satthena vā kattabbaṁ. Agginā karontena ca yena kenaci agginā ekadese phusantena 'kappiyan'ti vatvā'va kātabbaṁ. Satthena karontena yassa kassaci tikhiṇasatthassa antamaso sūcinakhacchedanādīnampi tuṇḍena vā dhārāya vā vedhaṁ vā chedaṁ vā dassentena tath'eva kātabbaṁ. Nakhena karontena ṭhapetvā gomahiṁsādīnaṁ khure yena kenaci apūtinā manussānaṁ vā tiracchānānaṁ vā nakhena antamaso chinditvā āhaṭen'āpi satthe vuttanayen'eva kātabbaṁ. Tattha sacepi bījānaṁ pabbatamatto rāsi, rukkhasahassaṁ vā chinditvā ekābaddhaṁ, ucchūnaṁ vā mahābhāro bandhitvā ṭhapito hoti, ekasmiṁ bīje vā rukkhasākhāya vā ucchumhi vā kappiye kate sabbaṁ kataṁ hoti. Ucchuṁ "kappiyaṁ karissāmī"ti tehi saddhiṁ baddhaṁ[1] dārukaṁ vijjhati, vaṭṭati yeva. Sace pana yāya valliyā bhāro baddho, taṁ vijjhati[2], na vaṭṭati. Maricapakkādīhi

---

1. Ekābaddhaṁ (Kaṁ) 2. Vijjhituṁ (Kaṁ)

မိဿေတွာ ဘတ္တံ အာဟရန္တိ၊ “ကပ္ပိယံ ကရောဟီ”တိ ဝုတ္တေ သစေပိ ဘတ္တသိတ္ထေ ဝိဇ္ဈတိ၊ ဝဋ္ဋတိယေဝ၊ တိလတဏ္ဍုလေသုပိ ဧသေဝ နယော။ ယာဂုယာ ပက္ခိတ္တာနိ ပန ကောဗဒ္ဓါနိ ဟုတွာ န သန္တိဋ္ဌန္တိ၊ တတ္ထ ကေကံ ဝိဇ္ဈိတွာဝ ကာတဗ္ဗံ။ ကပိဋ္ဌဖလာဒီနံ အန္တော မိဉ္ဇံ ကဋာဟံ မုဉ္စိတွာ သဉ္စရတိ၊ ဘိန္ဒာပေတွာ ကပ္ပိယံ ကာရေတဗ္ဗံ။ ကောဗဒ္ဓါ စေ၊ ကဋာဟေပိ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ယံ ပန ဖလံ တရုဏံ ဟောတိ အဗီဇံ ယဉ္စ နိဗ္ဗဋ္ဋဗီဇံ ဗီဇံ အပနေတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ၊ တတ္ထ ကပ္ပိယကရဏကိစ္စံ နတ္ထိ။ ဘူတဂါမော, ဘူတဂါမသညိတာ, ဝိကောပနံ ဝါ ဝိကောပါပနံ ဝါတိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ပထဝိခဏနသဒိသာနေဝါတိ။

ဘူတဂါမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-အညဝါဒကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဒုတိယေ ယမတ္ထံ သံဃမဇ္ဈေ ဝိနယဓရော ပုစ္ဆတိ၊ တတော အညံ ဝဒတီတိ **အညဝါဒကော၊** အညေနညံ ပဋိစရဏဿေတံ နာမံ။ ဝိဟေသတီတိ **ဝိဟေသကော၊** တုဏှီဘာဝဿေတံ နာမံ၊ တသ္မိံ အညဝါဒကေ ဝိဟေသကေ။ **ပါစိတ္တိယ**န္တိ ဝတ္ထုဒွယေ ပါစိတ္တိယဒွယံ ဝုတ္တံ။ တသ္မာ ယော ဘိက္ခု သာဝသေသံ အာပတ္တိံ အာပန္နော သံဃမဇ္ဈေ အနုယုဉ္ဇိယမာနော တံ န ကထေတုကာမော အညေန ဝစနေန အညံ ဆာဒေန္တော တထာ တထာ ဝိက္ခိပတိ၊ ယော စ တုဏှီဘာဝေန ဝိဟေသေတိ၊ တေသံ ယံ ဘဂဝတာ အညဝါဒကကမ္မဉ္စေဝ ဝိဟေသကကမ္မဉ္စ အနုညာတံ၊ တသ္မိံ သံဃေန ကတေ ပုန တထာ ကရောန္တာနံ ပါစိတ္တိယံ။

ကောသမ္ဗိယံ ဆန္နတ္ထေရံ အာရဗ္ဘ အညေနညံ ပဋိစရဏဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ ဓမ္မကမ္မေ တိကပါစိတ္တိယံ၊ အဓမ္မကမ္မေ တိကဒုက္ကဋံ၊ အနာရောပိတေ ပန အညဝါဒကေ ဝါ ဝိဟေသကေ ဝါ တထာ ကရောန္တဿ ဒုက္ကဋမေဝ။ အာပတ္တိံ အာပန္နဘာဝံ ဝါ အဇာနန္တဿ “ကိံ တုမှေ ဘဏထာ”တိ ပုစ္ဆတော၊ ဂေလညေန ဝါ, “သံဃဿ ဘဏ္ဍနာဒီနိ ဝါ ဘဝိဿန္တိ၊ အဓမ္မေန ဝါ ဝဂ္ဂေန ဝါ နကမ္မာရဟဿ ဝါ ကမ္မံ ကရိဿန္တီ”တိ ဣမိနာ အဓိပ္ပါယေန န ကထေန္တဿ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ဓမ္မကမ္မေန အာရောပိတတာ, အာပတ္တိယာ ဝါ ဝတ္ထုနာ ဝါ အနုယုဉ္ဇိယမာနတာ,

missetvā bhattaṁ āharanti, “kappiyaṁ karohī”ti vutte sacepi bhattasitthe vijjhati, vaṭṭati yeva, tilataṇḍulesupi es’eva nayo. Yāguyā pakkhittāni pana ekābaddhāni hutvā na santiṭṭhanti, tattha ekekaṁ vijjhitvā’va kātabbaṁ. Kapiṭṭhaphalādīnaṁ anto miñjaṁ kaṭāhaṁ muñcitvā sañcarati, bhindāpetvā kappiyaṁ kāretabbaṁ. Ekābaddhā ce, kaṭāhepi kātuṁ vaṭṭati. Yaṁ pana phalaṁ taruṇaṁ hoti abījaṁ yañca nibbattabījaṁ bījaṁ apanetvā paribhuñjitabbaṁ, tattha kappiyakaraṇakiccaṁ n’atthi. Bhūtagāmo bhūtagāmasaññitā vikopanaṁ vā vikopāpanaṁ vāti imān’ettha tīṇi aṅgāni. Samuṭṭhānādīni pathavikhaṇanasadisān’evāti.

Bhūtagāmasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

2. Aññavādakasikkhāpadavaṇṇanā

Dutiye yamatthaṁ saṁghamajjhe vinayadharo pucchati, tato aññaṁ vadatīti **aññavādako,** aññenaññaṁ paṭicaraṇass’etaṁ nāmaṁ. Vihesatīti **vihesako,** tuṇhībhāvass’etaṁ nāmaṁ, tasmiṁ aññavādake vihesake. **Pācittiyan**ti vatthudvaye pācittiyadvayaṁ vuttaṁ. Tasmā yo bhikkhu sāvasesaṁ āpattiṁ āpanno saṁghamajjhe anuyuñjiyamāno taṁ na kathetukāmo aññena vacanena aññaṁ chādento tathā tathā vikkhipati, yo ca tuṇhībhāvena viheseti, tesaṁ yaṁ Bhagavatā aññavādakakammañ’eva vihesakakammañca anuññātaṁ, tasmiṁ saṁghena kate puna tathā karontānaṁ pācittiyaṁ.

Kosambiyaṁ Channattheraṁ ārabbha aññenaññaṁ paṭicaraṇavatthusmiṁ paññattaṁ, sādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, dhammakamme tikapācittiyaṁ, adhammakamme tikadukkaṭaṁ, anāropite pana aññavādake vā vihesake vā tathā karontassa dukkaṭameva. Āpattiṁ āpannabhāvaṁ vā ajānantassa “kiṁ tumhe bhaṇathā”ti pucchato, gelaññena vā, “saṁghassa bhaṇḍanādīni vā bhavissanti, adhammena vā vaggena vā nakammārahassa vā kammaṁ karissantī”ti iminā adhippāyena na kathentassa, ummattakādīnañca anāpatti. Dhammakammena āropitatā āpattiyā vā vatthunā vā anuyuñjiyamānatā

ဆာဒေတုကာမတာယ အညေနညံ ပဋိစရဏံ ဝါ တုဏှီဘာဝေါ ဝါတိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ အဒိန္နာဒါနသဒိသာနိ၊ ဣဒံ ပန သိယာ ကိရိယံ၊ သိယာ အကိရိယံ၊ ဒုက္ခဝေဒနဉ္စ ဟောတီတိ။

အညဝါဒကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-ဥဇ္ဈာပနကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

တတိယေ ယေန ဝစနေန ဥဇ္ဈာပေန္တိ “ဆန္ဒာယ ဣတ္ထန္နာမော ဣဒံ နာမ ကရောတီ”တိအာဒိနိ ဝဒန္တာ ဥပသမ္ပန္နံ သံဃေန သမ္မတံ သေနာသနပညာပကာဒိဘေဒံ တဿ အယသကာမာ ဟုတွာ ဘိက္ခူဟိ အဝဇာနာပေန္တိ၊ အဝညာယ ဩလောကာပေန္တိ၊ လာမကတော ဝါ စိန္တာပေန္တိ၊ တံ ဝစနံ **ဥဇ္ဈာပနကံ**။ ယေန စ တထေဝ ဝဒန္တာ ခိယျန္တိ၊ သဗ္ဗတ္ထ တဿ အဝဏ္ဏံ ပကာသေန္တိ၊ တံ **ခိယျနကံ၊** တသ္မိံ ဥဇ္ဈာပနကေ ခိယျနကေ။ **ပါစိတ္တိယန္တိ** ဝတ္ထုဒွယေ ပါစိတ္တိယဒွယံ ဝုတ္တံ။ တသ္မာ ယော သမ္မတဿ ဘိက္ခုနော အယသကာမတာယ ဥပသမ္ပန္နဿ ဝဒန္တော ဥဇ္ဈာပေတိ ဝါ ခိယျတိ ဝါ၊ တဿ ပါစိတ္တိယံ ဟောတိ။

ရာဇဂဟေ မေတ္တိယဘူမဇကေ ဘိက္ခူ အာရဗ္ဘ ဥဇ္ဈာပနခိယျနဝတ္ထူသု ပညတ္တံ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ ယံ တဿ ဥပသမ္ပန္နဿ သမ္မုတိကမ္မံ ကတံ၊ တသ္မိံ ဓမ္မကမ္မေ တိကပါစိတ္တိယံ၊ အဓမ္မကမ္မေ တိကဒုက္ကဋံ၊ အနုပသမ္ပန္နဿ ပန သန္တိကေ တထာ ဘဏန္တဿ၊ အသမ္မတဿ စ အဝဏ္ဏံ ယဿ ကဿစိ သန္တိကေ ဘဏန္တဿ၊ အနုပသမ္ပန္နဿ ပန သမ္မတဿ ဝါ အသမ္မတဿ ဝါ အဝဏ္ဏံ ယဿ ကဿစိဒေဝ သန္တိကေ ဘဏန္တဿ စ ဒုက္ကဋမေဝ။ ပကတိယာဝ ဆန္ဒာဒိဝသေန ကရောန္တံ ဥဇ္ဈာပေန္တဿ ဝါ ခိယျန္တဿ ဝါ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ဓမ္မကမ္မေန သမ္မတတာ, ဥပသမ္ပန္နတာ, အဂတိဂမနာဘာဝေါ, တဿ အဝဏ္ဏကာမတာ, ယဿ သန္တိကေ ဝဒတိ၊ တဿ ဥပသမ္ပန္နတာ, ဥဇ္ဈာပနံ ဝါ ခိယျနံ ဝါတိ ဣမာနေတ္ထ ဆ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ အဒိန္နာဒါနသဒိသာနိ၊ ဣဒံ ပန ဒုက္ခဝေဒနမေဝါတိ။

ဥဇ္ဈာပနကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

chādetukāmatāya aññenaññaṁ paṭicaraṇaṁ vā tuṇhībhāvo vāti imān’ettha tīṇi aṅgāni. Samuṭṭhānādīni adinnādānasadisāni, idaṁ pana siyā kiriyaṁ, siyā akiriyaṁ, dukkhavedanañca hotīti.

Aññavādakasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

3. Ujjhāpanakasikkhāpadavaṇṇanā

Tatiye yena vacanena ujjhāpenti “chandāya itthannāmo idaṁ nāma karotī”ti-ādīni vadantā upasampannaṁ saṁghena sammataṁ senāsanapaññāpakādibhedaṁ tassa ayasakāmā hutvā bhikkhūhi avajānāpenti, avaññāya olokāpenti, lāmakato vā cintāpenti, taṁ vacanaṁ **ujjhāpanakaṁ.** Yena ca tath’eva vadantā khiyyanti, sabbattha tassa avaṇṇaṁ pakāsenti, taṁ **khiyyanakaṁ,** tasmiṁ ujjhāpanake khiyyanake. **Pācittiyan**ti vatthudvaye pācittiyadvayaṁ vuttaṁ. Tasmā yo sammatassa bhikkhuno ayasakāmatāya upasampannassa vadanto ujjhāpeti vā khiyyati vā, tassa pācittiyaṁ hoti.

Rājagahe Mettiyabhūmajake bhikkhū ārabbha ujjhāpanakhiyyanavatthusmiṁ paññattaṁ, sādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, yaṁ tassa upasampannassa sammutikammaṁ kataṁ, tasmiṁ Dhammakamme tikapācittiyaṁ, adhammakamme tikadukkaṭaṁ, anupasampannassa pana santike tathā bhaṇantassa, asammatassa ca avaṇṇaṁ yassa kassaci santike bhaṇantassa, anupasampannassa pana sammatassa vā asammatassa vā avaṇṇaṁ yassa kassacideva santike bhaṇantassa ca dukkaṭameva. Pakatiyā’va chandādivasena karontaṁ ujjhāpentassa vā khiyyantassa vā, ummattakādīnañca anāpatti. Dhammakammena sammatatā, upasampannatā, agatigamanābhāvo, tassa avaṇṇakāmatā, yassa santike vadati, tassa upasampannatā, ujjhāpanaṁ vā khiyyanaṁ vāti imān’ettha cha aṅgāni. Samuṭṭhānādīni Adinnādānasadisāni, idaṁ pana dukkhavedanamevāti.

Ujjhāpanakasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

၄-ပဌမသေနာသနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

စတုတ္ထေ **သံဃိကန္တိ** သံဃဿ သန္တကံ။ မဉ္စာဒီသု ယောကောစိ မဉ္စသဏ္ဌာနေန ကတော သဗ္ဗောပိ **မဉ္စော**ယေဝ၊ **ပီဌေ**ပိ ဧသေဝ နယော။ ယေနကေနစိ ပန စောဠေန ဝါ ကပ္ပိယစမ္မေန ဝါ ဆဝိံ ကတွာ ဥပေတွာ မနုဿလောမံ တာလီသပတ္တဉ္စ[1] ယေဟိကေဟိစိ လောမပဏ္ဏတိဏဝါက-စောဠေဟိ ပူရေတွာ ကတသေနာသနံ **ဘိသီ**တိ ဝုစ္စတိ။ တတ္ထ နိသီဒိတုမ္ပိ နိပဇ္ဇိတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ပမာဏပရိစ္ဆေဒေါပိ စေတ္ထ နတ္ထိ။ **ကောစ္ဆံ** ပန ဝါကဥသီရမုဉ္စပဗ္ဗဇာဒီနံ အညတရမယံ အန္တော သံဝေလ္လိတွာ ဗဒ္ဓံ ဟေဋ္ဌာ စ ဥပရိ စ ဝိတ္ထတံ ပဏဝသဏ္ဌာနံ မဇ္ဈေ သီဟစမ္မာဒိပရိက္ခိတ္တံ ဟောတိ၊ အကပ္ပိယစမ္မံ နာမေတ္ထ နတ္ထိ။ သေနာသနဉ္ဟိ သောဝဏ္ဏမယမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ **အဇ္ဈောကာသေ**တိ ဧတ္ထ ယေ အဝဿိကသင်္ကေတာ ဝဿာနမာသာတိ ဧဝံ ဒုသညိတာ အဋ္ဌ မာသာ၊ တေ ဌပေတွာ ဣတရေသု စတူသု မာသေသု သစေပိ ဒေဝေါ န ဝဿတိ။ တထာပိ ပကတိအဇ္ဈောကာသေ စ ဩဝဿကမဏ္ဍပေ စ သန္ထရိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ယတ္ထ ပန ဟေမန္တေ ဝဿတိ၊ တတ္ထ အပရေပိ စတ္တာရော မာသေ န ဝဋ္ဋတိ။ ဂိမှေ ပန သဗ္ဗတ္ထ ဝိဂတဝလာဟကံ ဝိသုဒ္ဓံ နဘံ ဟောတိ၊ တသ္မာ တဒါ ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေန ဂစ္ဆတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ကာကာဒီနံ နိဗဒ္ဓဝါသရုက္ခမူလေ ပန ကဒါစိပိ န ဝဋ္ဋတိ။ ဣတိ ယတ္ထ စ ယဒါ စ သန္ထရိတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ တံ သဗ္ဗမ္ပိ အဇ္ဈောကာသသင်္ချမေဝ ဂတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

သန္ထရိတွာတိ တထာရူပေ ဌာနေ အတ္တနော ဝါ ပရဿ ဝါ အတ္ထာယ သန္ထရိတွာ။ အညဿတ္ထာယ သန္ထတမ္ပိ ဟိ ယာဝ သော တတ္ထ န နိသီဒတိ၊ ‘ဂစ္ဆ တွ’န္တိ ဝါ န ဘဏတိ၊ တာဝ သန္ထာရကဿေဝ ဘာရော။ **သန္ထရာပေတွာ**တိ အနုပသမ္ပန္နေန သန္ထရာပေတွာ။ တေနေဝ ဟိ တဿ ပလိဗောဓော ဟောတိ၊ ဥပသမ္ပန္နေန သန္ထတံ သန္ထာရကဿေဝ ဘာရော၊ တဉ္စ ခေါ ယာဝ အာဏာပကော တတ္ထ န နိသီဒတိ၊ ‘ဂစ္ဆ တွ’န္တိ ဝါ န ဘဏတိ။ ယသ္မိံ ပန အတ္တနာ သန္ထရာပိတေ ဝါ ပကတိသန္ထတေ ဝါ ဥပသမ္ပန္နော နိသီဒတိ၊ သဗ္ဗံ တံ နိသိန္နဿေဝ ဘာရော[2]၊ တသ္မာ သန္ထရာပိတန္တေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။ **တံ ပက္ကမန္တော နေဝ ဥဒ္ဓရေယျ, န ဥဒ္ဓရာပေယျာ**တိ အတ္တနာ ဝါ ဥဒ္ဓရိတွာ ပတိရူပေ ဌာနေ န ဌပေယျ၊ ပရေန ဝါ တထာ န ကာရာပေယျ။ **အနာပုစ္ဆံ ဝါ ဂစ္ဆေယျာ**တိ ယော ဘိက္ခု ဝါ သာမဏေရော ဝါ အာရာမိကော ဝါ

၁-တမာလပတ္တဉ္စ တာလီသပတ္တဉ္စ (ကံ)၊ ဋီကာ ပဿိတဗ္ဗာ။

၂-တာဝ သန္တတဿေဝ ဘာရော (ကံ)

4. Paṭhamasenāsanasikkhāpadavaṇṇanā

Catutthe **saṁghikan**ti saṁghassa santakaṁ. Mañcādīsu yokoci mañcasaṅkhepena kato sabbopi **mañco** yeva, **pīṭhe**pi es'eva nayo. Yena kenaci pana coḷena vā kappiyacammena vā chaviṁ katvā ṭhapetvā manussalomaṁ tālīsapattañca[1] yehi kehici lomapaṇṇatiṇavākacoḷehi pūretvā katasenāsanaṁ **bhisī**ti vuccati. Tattha nisīditumpi nipajjitumpi vaṭṭati, pamāṇaparicchedopi c'ettha n'atthi. **Kocchaṁ** pana vāka-usīramuñjapabbajādīnaṁ aññataramayaṁ anto saṁvellitvā baddhaṁ heṭṭhā ca upari ca vitthataṁ paṇavasaṇṭhānaṁ majjhe sīhacammādiparikkhittaṁ hoti, akappiyacammaṁ nām'ettha n'atthi. Senāsanañhi sovaṇṇamayampi vaṭṭati. **Ajjhokāse**ti ettha ye avassikasaṅketā vassānamāsāti evaṁ asaññitā aṭṭha māsā, te ṭhapetvā itaresu catūsu māsesu sacepi devo na vassati. Tathāpi pakati-ajjhokāse ca ovassakamaṇḍape ca santharituṁ na vaṭṭati. Yattha pana hemante vassati, tattha aparepi cattāro māse na vaṭṭati. Gimhe pana sabbattha vigatavalāhakaṁ visuddhaṁ nabhaṁ hoti, tasmā tadā kenacideva karaṇīyena gacchati, vaṭṭati. Kākādīnaṁ nibaddhavāsarukkhamūle pana kadācipi na vaṭṭati. Iti yattha ca yadā ca santharituṁ na vaṭṭati, taṁ sabbamidha ajjhokāsasaṅkhameva gatanti veditabbaṁ.

Santharitvāti tathārūpe ṭhāne attano vā parassa vā atthāya santharitvā. Aññassattāya santhatampi hi yāva so tattha na nisīdati, 'gaccha tvan'ti vā na bhaṇati, tāva santhārakass'eva bhāro. **Santharāpetvā**ti anupasampannena santharāpetvā. Etadeva hi tassa palibodho hoti, upasampannena santhataṁ santhārakass'eva bhāro, tañca kho yāva āṇāpako tattha na nisīdati, 'gaccha tvan'ti vā na bhaṇati. Yasmiñhi attanā santharāpite vā pakatisanthate vā upasampanno nisīdati, sabbaṁ taṁ nisinnass'eva bhāro[2], tasmā santharāpitantv'eva saṅkhaṁ gacchati. **Taṁ pakkamanto n'eva uddhareyya na uddharāpeyyā**ti attano vā uddharitvā patirūpe ṭhāne na ṭhapeyya, parena vā tathā na kārāpeyya. **Anāpucchaṁ vā gaccheyyā**ti yo bhikkhu vā sāmaṇero vā ārāmiko vā

---

1. Tamālapattañca tālīsapattañca (Kaṁ), Ṭīkā passitabbā.
2. Tāva santhatass'eva bhāro (Kaṁ)

လဒ္ဓိ ဟောတိ၊ အတ္တနော ပလိဗောဓံ ဝိယ မညတိ၊ တထာရူပံ အနာပုစ္ဆိတွာ တံ သေနာသနံ တဿ အနိယျာတေတွာ နိရပေက္ခော ဂစ္ဆတိ၊ ထာမမဇ္ဈိမဿ ပုရိသဿ လေဍ္ဍုပါတံ အတိက္ကမေယျ၊ တဿ ဧကေန ပါဒေန လေဍ္ဍုပါတာတိက္ကမေ ဒုက္ကဋံ၊ ဒုတိယပါဒါတိက္ကမေ ပါစိတ္တိယံ။ ဘောဇနသာလာယ ဋ္ဌိတော ပန "အသုကသ္မိံ နာမ ဒိဝါဝိဟာရဋ္ဌာနေ ပညပေတွာ ဂစ္ဆာဟီ"တိ ပေသေတွာ တတော နိက္ခမိတွာ အညတ္ထ ဂစ္ဆန္တော ပါဒုဒ္ဓါရေန ကာရေတဗ္ဗော။

သာဝတ္ထိယံ သမ္ဗဟုလေ ဘိက္ခူ အာရဗ္ဘ သန္ထတံ အနုဒ္ဓရိတွာ အနာပုစ္ဆံ ပက္ကမနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ[၁]၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ ပုဂ္ဂလိကေ တိကဒုက္ကဋံ၊ စိမိလိကံ ဝါ ဥတ္တရတ္ထရဏံ ဝါ ဘူမတ္ထရဏံ ဝါ တဋ္ဋိကံ ဝါ စမ္မက္ခဏ္ဍံ ဝါ ပါဒပုဉ္ဆနံ ဝါ ဖလကပီဌံ ဝါ ယံ ဝါ ပနညံ ကိဉ္စိ[၂] ဒါရုဘဏ္ဍံ မတ္တိကာဘဏ္ဍံ အန္တမသော ပဏ္ဏသာခါရကမ္ပိ ဝုတ္တလက္ခဏေ အဇ္ဈောကာသေ ဌပေတွာ ဂစ္ဆန္တဿ ဒုက္ကဋမေဝ။ အာရညကေန ပန အသတိ အနောဝဿကေ သဗ္ဗံ ရုက္ခေ လဂ္ဂေတွာပိ ယထာ ဝါ ဥပစိကာဟိ န ခဇ္ဇတိ၊ ဧဝံ ကတွာပိ ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ အဇ္ဈောကာသိကေန ပန စီဝရကုဋိကံ ကတွာပိ ရက္ခိတဗ္ဗံ။ အတ္တနော သန္တကေ၊ ဝိဿာသိကပုဂ္ဂလိကေ၊ ဥဒ္ဓရဏာဒီနိ ကတွာ ဂမနေ၊ ဩတာပေန္တဿ၊ "အာဂန္တွာ ဥဒ္ဓရိဿာမီ"တိ ဂစ္ဆတော၊ ဝုဍ္ဎတရာ ဥဋ္ဌာပေန္တိ၊ အမနုဿော တတ္ထ နိသီဒတိ၊ ကောစိ ဣဿရော ဂဏှာတိ၊ သီဟာဒယော တံ ဌာနံ အာဂန္တွာ တိဋ္ဌန္တိ၊ ဧဝံ သေနာသနံ ပလိဗုဒ္ဓံ ဟောတိ၊ တထာ ပလိဗုဒ္ဓေ ဝါ သေနာသနေ, ဇီဝိတဗြဟ္မစရိယန္တရာယကရာသု အာပဒါသု ဝါ ဂစ္ဆန္တဿ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ မဉ္စာဒီနံ သံဃိကတာ, ဝုတ္တလက္ခဏေ ဒေသေ သန္ထရဏံ ဝါ သန္ထရာပနံ ဝါ, အပလိဗုဒ္ဓတာ, အာပဒါယ အဘာဝေါ, နိရပေက္ခတာ, လေဍ္ဍုပါတာတိက္ကမောတိ ဣမာနေတ္ထ ဆ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ပဌမကထိနသဒိသာနေဝ၊ ဣဒံ ပန ကိရိယာကိရိယန္တိ။

ပဌမသေနာသနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-ဒုတိယသေနာသနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ပဉ္စမေ **ဝိဟာရေ**တိ ဂဗ္ဘေ ဝါ အညတရသ္မိံ ဝါ သဗ္ဗပရိစ္ဆန္နေ ဝုတ္တသေနာသနေ။ (**သေယျန္တိ**) [၃]သေယျာ နာမ ဘိသိ စိမိလိကာ ဥတ္တရတ္ထရဏံ ဘူမတ္ထရဏံ

၁-သာဏတ္တိကံ (သီ၊ ကံ)   ၂-ပန ကိဉ္စိ (သီ၊ က)   ၃-( )ဣတ္ထန္တရေ ပါဌော သီဟဠမူလေ နတ္ထိ။

lajjī hoti, attano palibodhaṁ viya maññati, tathārūpaṁ anāpucchitvā taṁ senāsanaṁ tassa aniyyātetvā nirapekkho gacchati, thāmamajjhimassa purisassa leḍḍupātaṁ atikkameyya, tassa ekena pādena leḍḍupātātikkame dukkaṭaṁ, dutiyapādātikkame pācittiyaṁ. Bhojanasālāya ṭhito pana "asukasmiṁ nāma divāvihāraṭṭhāne paññapetvā gacchāhī"ti pesetvā tato nikkhamitvā aññattha gacchanto pāduddhārena kāretabbo.

Sāvatthiyaṁ sambahule bhikkhū ārabbha santhataṁ anuddharitvā anāpucchaṁ pakkamanavatthusmiṁ paññattaṁ, sādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ[1], tikapācitthiyaṁ, puggalike tikadukkaṭaṁ, cimilikaṁ vā uttarattharaṇaṁ vā bhūmattharaṇaṁ vā taṭṭikaṁ vā cammakkhaṇḍaṁ vā pādapuñchanaṁ vā phalakapīṭhaṁ vā yaṁ vā panaññaṁ kañci[2] dārubhaṇḍaṁ mattikābhaṇḍaṁ antamaso pattādhārakampi vuttalakkhaṇe ajjhokāse ṭhapetvā gacchantassa dukkaṭameva. Āraññakena pana asati anovassake sabbaṁ rukkhe laggetvāpi yathā vā upacikāhi na khajjati, evaṁ katvāpi gantuṁ vaṭṭati. Abbhokāsikena pana cīvarakuṭikaṁ katvāpi rakkhitabbaṁ. Attano santake, vissāsikapuggalike, uddharaṇādīni katvā gamane, otāpentassa, "āgantvā uddharissāmī"ti gacchato, vuḍḍhatarā uṭṭhāpenti, amanusso tattha nisīdati, koci issaro gaṇhāti, sīhādayo taṁ ṭhānaṁ āgantvā tiṭṭhanti, evaṁ senāsanaṁ palibuddhaṁ hoti, tathā palibuddhe vā senāsane jīvitabrahmacariyantarāyakarāsu āpadāsu vā gacchantassa, ummattakādīnañca anāpatti. Mañcādīnaṁ saṁghikatā vuttalakkhaṇe dese santharaṇaṁ vā santharāpanaṁ vā apalibuddhatā āpadāya abhāvo nirapekkhatā leḍḍupātātikkamoti imān'ettha cha aṅgāni. Samuṭṭhānādīni paṭhamakathinasadisān'eva, idaṁ pana kiriyākiriyanti.

Paṭhamasenāsanasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

5. Dutiyasenāsanasikkhāpadavaṇṇanā

Pañcame **vihāre**ti gabbhe vā aññatarasmiṁ vā sabbaparicchanne vuttasenāsane. (**Seyyanti**)[3] seyyā nāma bhisī cimilikā uttarattharaṇaṁ bhūmattharaṇaṁ

1. Sāṇattikaṁ (Sī, Kaṁ) 2. Pana kiñci (Sī, Ka)
3. ( ) Etthantare pāṭho sīhaḷamūle n'atthi.

တဋ္ဋိကာ စမ္မက္ခဏ္ဍော နိသီဒနံ ပစ္စတ္ထရဏံ တိဏသန္ထာရော ပဏ္ဏသန္ထာရောတိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **စိမိလိကာ** နာမ ပရိကမ္မကတာယ ဘူမိယာ ဝဏ္ဏာနုရက္ခဏတ္ထံ ကတာ။ **ဥတ္တရတ္ထရဏံ** နာမ မဉ္စပီဌာဒီနံ ဥပရိ အတ္ထရိတဗ္ဗယုတ္တကံ ပစ္စတ္ထရဏံ။ **ဘူမတ္ထရဏံ** နာမ စိမိလိကာယ သတိ တဿာ ဥပရိ၊ အသတိ သုဒ္ဓဘူမိယံ အတ္ထရိတဗ္ဗာ ကဋသာရကာဒိ ဝိကတိ။ **တဋ္ဋိကာ** နာမ တာလပဏ္ဏာဒီဟိ ကတတဋ္ဋိကာ။ **စမ္မက္ခဏ္ဍော** နာမ ယံကိဉ္စိ စမ္မံ၊ သီဟစမ္မာဒီနဉ္ဟိ ပရိဟရဏေယေဝ ပဋိက္ခေပေါ၊ သေနာသနပရိဘောဂေ ပန အကပ္ပိယစမ္မံ နာမ နတ္ထိ။ **ပစ္စတ္ထရဏံ** နာမ ပါဝါရော ကောဇဝောတိ ဧတ္တကမေဝ၊ သေသံ ပါကဋမေဝ။ ဣတိ ဣမာသု ဒသသု သေယျာသု ဧကမ္ပိ သေယျံ အတ္တနော ဝဿဂ္ဂေန ဂဟေတွာ ဝုတ္တလက္ခဏေ ဝိဟာရေ သန္ထရိတွာ ဝါ သန္ထရာပေတွာ ဝါ ယော ဘိက္ခု ဣဒံ ဂမိကော ယထာ ဌပိတံ ဥပစိကာဟိ န ခဇ္ဇတိ၊ တထာ ဌပနဝသေန နေဝ ဥဒ္ဓရေယျ, န ဥဒ္ဓရာပေယျ၊ ပုရိမသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တနယေန အနာပုစ္ဆံ ဝါ ဂစ္ဆေယျ၊ တဿ ပရိက္ခိတ္တဿ အာရာမဿ ပရိက္ခေပံ, အပရိက္ခိတ္တဿ ဥပစာရံ အတိက္ကမန္တဿ ပဌမပါဒေ ဒုက္ကဋံ၊ ဒုတိယပါဒေ ပါစိတ္တိယံ။ ယတ္ထ ပန ဥပစိကာသင်္ကာ နတ္ထိ၊ တတော အနာပုစ္ဆာပိ ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ၊ အာပုစ္ဆနံ ပန ဝတ္တံ။

သာဝတ္ထိယံ သတ္တရသဝဂ္ဂိယေ ဘိက္ခူ အာရဗ္ဘ သံဃိကေ ဝိဟာရေ သေယျံ သန္ထရိတွာ အနုဒ္ဓရိတွာ အနာပုစ္ဆာ ပက္ကမနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သာဓာရဏ-ပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ[1]၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ ပုဂ္ဂလိကေ တိကဒုက္ကဋံ၊ ဝုတ္တ-လက္ခဏဿ ပန ဝိဟာရဿ ဥပစာရေ ဝါ ဥပဋ္ဌာနသာလာယ ဝါ အပရိက္ခိတ္တမဏ္ဍပေ ဝါ ပရိက္ခိတ္တေ ဝါပိ ဗဟူနံ သန္နိပါတဘူတေ ရုက္ခမူလေ ဝါ သန္ထရိတွာ ဝါ သန္ထရာပေတွာ ဝါ, မဉ္စပီဌံ ဝိဟာရေ ဝါ ဝုတ္တပ္ပကာရေ ဝိဟာရူပစာရေ ဝါ သန္ထရိတွာ ဝါ သန္ထရာပေတွာ ဝါ ဥဒ္ဓရဏာဒီနိ အကတွာ ဂစ္ဆန္တဿ ဒုက္ကဋမေဝ။ အတ္တနော သန္တကေ၊ ဝိဿာသိက-ပုဂ္ဂလိကေ၊ ဥဒ္ဓရဏာဒီနိ ကတွာ, ပုရိမနယေနေဝ ပလိဗုဒ္ဓံ ဆဍ္ဍေတွာ ဂမနေ၊ ယော စ "အဇ္ဇေဝ အာဂန္တွာ ပဋိဇဂ္ဂိဿာမီ"တိ ဧဝံ သာပေက္ခော နဒီပါရံ ဝါ ဂါမန္တရံ ဝါ ဂန္တွာ ယတ္ထဿ ဂမနစိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ၊ တတ္ထေဝ ဌိတော ကဉ္စိ ပေသေတွာ ဝါ အာပုစ္ဆတိ၊ နဒီပူရ ရာဇ စောရာဒီသု ဝါ ကေနစိ ပလိဗုဒ္ဓေါ န သက္ကောတိ ပစ္စာဂန္တုံ၊ တဿ စ၊ အာပဒါသု စ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ဝုတ္တလက္ခဏ-သေယျာ, တဿာ သံဃိကတာ, ဝုတ္တလက္ခဏေ ဝိဟာရေ သန္ထရဏံ ဝါ သန္ထရာပနံ ဝါ, အပလိဗုဒ္ဓတာ, အာပဒါယ အဘာဝေါ, အနပေက္ခဿ

၁-သာဏတ္တိကံ (သီ၊ ကံ)

taṭṭikā cammakkhaṇḍo nisīdanaṁ paccattharaṇaṁ tiṇasanthāro paṇṇasanthāroti vuttaṁ. Tattha **cimilikā** nāma parikammakatāya bhūmiyā vaṇṇānurakkhaṇatthaṁ katā. **Uttarattharaṇaṁ** nāma mañcapīṭhādīnaṁ upari attharitabbayuttakaṁ paccattharaṇaṁ. **Bhūmattharaṇaṁ** nāma cimilikāya sati tassā upari, asati suddhabhūmiyaṁ attharitabbā kaṭasārakādi vikati. **Taṭṭikā** nāma tālapaṇṇādīhi katataṭṭikā. **Cammakkhaṇḍo** nāma yaṁ kiñci cammaṁ, sīhacammādīnañhi pariharaṇe yeva parikkhepo, senāsanaparibhoge pana akappiyacammaṁ nāma n'atthi. **Paccattharaṇaṁ** nāma pāvāro kojavoti ettakameva, sesaṁ pākaṭameva. Iti imāsu dasasu seyyāsu ekampi seyyaṁ attano vassaggena gahetvā vuttalakkhaṇe vihāre santharitvā vā santharāpetvā vā yo bhikkhu disaṁ gamiko yathā ṭhapitaṁ upacikāhi na khajjati, tathā ṭhapanavasena n'eva uddhareyya, na uddharāpeyya, purimasikkhāpade vuttanayena anāpucchaṁ vā gaccheyya, tassa parikkhittassa ārāmassa parikkhepaṁ, aparikkhittassa upacāraṁ atikkamantassa paṭhamapāde dukkaṭaṁ, dutiyapāde pācittiyaṁ. Yattha pana upacikāsaṅkā n'atthi, tato anāpucchāpi gantuṁ vaṭṭati, āpucchanaṁ pana vattaṁ.

Sāvatthiyaṁ sattarasavaggiye bhikkhū ārabbha saṁghike vihāre seyyaṁ santharitvā anuddharitvā anāpucchā pakkamanavatthusmiṁ paññattaṁ, sādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ[1], tikapācittiyaṁ, puggalike tikadukkaṭaṁ, vuttalakkhaṇassa pana vihārassa upacāre bahi āsanne upaṭṭhānasālāya vā aparicchannamaṇḍape vā paricchanne vāpi bahūnaṁ sannipātabhūte rukkhamūle vā santharitvā vā santharāpetvā vā, mañcapīṭhañca vihāre vā vuttappakāre vihārūpacāre vā santharitvā vā santharāpetvā vā uddharaṇādīni akatvā gacchantassa dukkaṭameva. Attano santake, vissāsikapuggalike uddharaṇādīni katvā, purimanayen'eva palibuddhaṁ chaḍḍetvā gamane, yo ca "ajj'eva āgantvā paṭijaggissāmī"ti evaṁ sāpekkho nadipāraṁ vā gāmantaraṁ vā gantvā yatthassa gamanacittaṁ uppannaṁ, tatth'eva ṭhito kañci pesetvā vā āpucchati, nadipūrarājacorādīsu vā kena ci palibuddho na sakkoti paccāgantuṁ, tassa ca, āpadāsu ca, ummattakādīnañca anāpatti. Vuttalakkhaṇaseyyā tassā saṁghikatā vuttalakkhaṇe vihāre santharaṇaṁ vā santharāpanaṁ vā apalibuddhatā āpadāya abhāvo anapekkhassa

1. Sāṇattikaṁ (Sī, Kaṁ)

ဒိသာပက္ကမနံ, ဥပစာရသီမာတိက္ကမောတိ ဣမာနေတ္ထ သတ္တ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ အနန္တရသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တနယာနေဝါတိ။

ဒုတိယသေနာသနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-အနုပခဇ္ဇသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဆဋ္ဌေ **ဇာနန္တိ** "အနုဋ္ဌာပနီယော အယ"န္တိ ဇာနန္တော၊ တေနေဝဿ ပဒဘာဇနေ "ဝုဍ္ဎော'တိ ဇာနာတိ၊ 'ဂိလာနော'တိ ဇာနာတိ၊ 'သံဃေန ဒိန္နော'တိ ဇာနာတီ"တိ[1] ဝုတ္တံ။ ဝုဍ္ဎော ဟိ အတ္တနော ဝုဍ္ဎတာယ အနုဋ္ဌာပနီယော၊ ဂိလာနော ဂိလာနတာယ၊ သံဃော ပန ဘဏ္ဍာဂါရိကဿ ဝါ ဓမ္မကထိကဝိနယဓရဂဏဝါစကာစရိယာနံ ဝါ ဗဟူပကာရတံ ဂုဏဝိသိဋ္ဌတဉ္စ သလ္လက္ခေတွာ ဓုဝဝါသတ္ထာယ ဝိဟာရံ သလ္လက္ခေတွာ သမ္မန္နိတွာ ဒေတိ၊ တသ္မာ ယဿ သံဃေန ဒိန္နော၊ သောပိ အနုဋ္ဌာပနီယော။ **ပုဗ္ဗုပဂတန္တိ** ပုဗ္ဗံ ဥပဂတံ။ **အနုပခဇ္ဇာ**တိ မဉ္စပီဌာနံ ဝါ တဿ ဝါ ဘိက္ခုနော ပဝိသန္တဿ ဝါ နိက္ခမန္တဿ ဝါ ဥပစာရံ အနုပဝိသိတွာ။ တတ္ထ မဉ္စပီဌာနံ တာဝ မဟလ္လကေ ဝိဟာရေ သမန္တာ ဒိယဍ္ဎော ဟတ္ထော ဥပစာရော၊ ခုဒ္ဒကေ ယတော ပဟောတိ၊ တတော ဒိယဍ္ဎော ဟတ္ထော၊ တဿ ပန ပဝိသန္တဿ ပါဒဓောဝနပါသာဏတော ယာဝ မဉ္စပီဌံ, နိက္ခမန္တဿ မဉ္စပီဌတော ယာဝ ပဿာဝဋ္ဌာနံ၊ တာဝ ဥပစာရော။ **သေယျံ ကပ္ပေယျာ**တိ တဿ သမ္ဗာဓံ ကတ္တုကာမတာယ တသ္မိံ ဥပစာရေ ဒသသု သေယျာသု ဧကမ္ပိ သန္ထရန္တဿ ဝါ သန္ထရာပေန္တဿ ဝါ ဒုက္ကဋံ၊ တတ္ထ နိသီဒန္တဿ ဝါ နိပဇ္ဇန္တဿ ဝါ ပါစိတ္တိယံ၊ ဒွေပိ ကရောန္တဿ ဒွေ ပါစိတ္တိယာနိ၊ ပုနပ္ပုနံ ကရောန္တဿ ပယောဂဂဏနာယ ပါစိတ္တိယံ။

သာဝတ္ထိယံ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယေ ဘိက္ခူ အာရဗ္ဘ အနုပခဇ္ဇ သေယျကပ္ပနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ ပုဂ္ဂလိကေ တိကဒုက္ကဋံ၊ ဝုတ္တူပစာရတော ဝါ ဗဟိ, ဥပဋ္ဌာနသာလာဒီကေ ဝါ, ဝိဟာရဿ ဥပစာရေ ဝါ, သန္ထရဏသန္ထရာပနေသုပိ နိသဇ္ဇသယနေသုပိ ဒုက္ကဋမေဝ။ အတ္တနော ဝါ, ဝိဿာသိကဿ ဝါ သန္တကေ ပန ဝိဟာရေ သန္ထရန္တဿ၊ ယော စ ဂိလာနော ဝါ သီတုဏှပီဠိတော ဝါ ပဝိသတိ၊ တဿ စ၊ အာပဒါသု စ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ သံဃိကဝိဟာရတာ, အနုဋ္ဌာပနီယဘာဝဇာနနံ, သမ္ဗာဓေတုကာမတာ, ဥပစာရေ နိသီဒနံ ဝါ နိပဇ္ဇနံ ဝါတိ

၁-ဝိ ၂-၆၃-ဝိဘင်္ဂ။

disāpakkamanaṁ upacārasīmātikkamoti imān'ettha satta aṅgāni. Samuṭṭhānādīni anantarasikkhāpade vuttanayān'evāti.

Dutiyasenāsanasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

6. Anupakhajjasikkhāpadavaṇṇanā

Chaṭṭhe **jānan**ti "anuṭṭhāpanīyo ayan"ti jānanto, ten'ev'assa Padabhājane "vuḍḍho'ti jānāti, 'gilāno'ti jānāti, 'saṁghena dinno'ti jānātī"ti[1] vuttaṁ. Vuḍḍho hi attano vuḍḍhatāya anuṭṭhāpanīyo, gilāno gilānatāya, saṁgho pana bhaṇḍāgārikassa vā dhammakathikavinayadharagaṇavācakācariyānaṁ vā bahūpakārataṁ guṇavisiṭṭhatañca sallakkhetvā dhuvavāsatthāya vihāraṁ sallakkhetvā sammannitvā deti, tasmā yassa saṁghena dinno, sopi anuṭṭhāpanīyo. **Pubbupagatan**ti pubbaṁ upagataṁ. **Anupakhajjā**ti mañcapīṭhānaṁ vā tassa vā bhikkhuno pavisantassa vā nikkhamantassa vā upacāraṁ anupavisitvā. Tattha mañcapīṭhānaṁ tāva mahallake vihāre samantā diyaḍḍho hattho upacāro, khuddake yato pahoti, tato diyaḍḍho hattho, tassa pana pavisantassa pādadhovanapāsāṇato yāva mañcapīṭhaṁ, nikkhamantassa mañcapīṭhato yāva passāvaṭṭhānaṁ, tāva upacāro. **Seyyaṁ kappeyyā**ti tassa sambādhaṁ kattukāmatāya tasmiṁ upacāre dasasu seyyāsu ekampi santharantassa vā santharāpentassa vā dukkaṭaṁ, tattha nisīdantassa vā nipajjantassa vā pācittiyaṁ, dvepi karontassa dve pācittiyāni, punappunaṁ karontassa payogagaṇanāya pācittiyaṁ.

Sāvatthiyaṁ chabbaggiye bhikkhū ārabbha anupakhajja seyyakappanavatthusmiṁ paññattaṁ, sādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, tikapācittiyaṁ, puggalike tikadukkaṭaṁ, vuttūpacārato vā bahi upaṭṭhānasālādike vā vihārassa upacāre vā santharaṇasantharāpanesupi nisajjasayanesupi dukkaṭameva. Attano vā, vissāsikassa vā santake pana vihāre santharantassa, yo ca gilāno vā sītuṇhapīḷito vā pavisati, tassa ca, āpadāsu ca, ummattakādīnañca anāpatti. Saṁghikavihāratā anuṭṭhāpanīyabhāvajānanaṁ sambādhetukāmatā upacāre nisīdanaṁ vā nipajjanaṁ vāti

1. Vi 2. 63 piṭṭhe.

ဣမာနေတ္ထ သတ္တ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ပဌမပါရာဇိကသဒိသာနေဝ၊ ဣဒံ ပန ဒုက္ခဝေဒနမေဝါတိ။

အနုပခဇ္ဇသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-နိက္ကဍ္ဎနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

သတ္တမေ **ကုပိတော**တိ ကုဒ္ဓေါ။ **အနတ္တမနော**တိ အတုဋ္ဌစိတ္တော။ **နိက္ကဍ္ဎေယျ ဝါ နိက္ကဍ္ဎာပေယျ ဝါ ပါစိတ္တိယ**န္တိ ဧတ္ထ ယေ အနေကဘူမကာ ပါသာဒါ, အနေကကောဋ္ဌကာနိ ဝါ စတုဿာလာနိ၊ တာဒိသေသု သေနာသနေသု ဂဟေတွာ အန္တရာ အဋ္ဌပေတွာ ဧကေနေဝ ပယောဂေန အတိက္ကာမေန္တဿ ဧကံ ပါစိတ္တိယံ၊ ဌပေတွာ ဌပေတွာ[1] နာနာပယောဂေဟိ အတိက္ကာမေန္တဿ ဒွါရဂဏနာယ ပါစိတ္တိယာနိ၊ ဟတ္ထေန အနာမသိတွာ 'နိက္ခမာ'တိ ဝတွာ ဝါစာယ နိက္ကဍ္ဎန္တဿာပိ ဧသေဝ နယော။ နိက္ကဍ္ဎာပေန္တဿ ပန 'နိက္ကဍ္ဎာ'တိ အာဏတ္တမတ္တေ ဒုက္ကဋံ၊ သကိံ အာဏတ္တော ပန တသ္မိံ ဗဟုကေပိ ဒွါရေ နိက္ခမန္တေ ဣတရဿ ဧကမေဝ ပါစိတ္တိယံ။ သစေ ပန "ဧတ္တကာနိ ဒွါရာနိ နိက္ကဍ္ဎာဟီ"တိ ဝါ, "ယာဝ မဟာဒွါရံ၊ တာဝ နိက္ကဍ္ဎာဟီ"တိ ဝါ ဧဝံ နိယမေတွာ အာဏတ္တော ဟောတိ၊ ဒွါရဂဏနာယ ပါစိတ္တိယာနိ။

သာဝတ္ထိယံ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယေ ဘိက္ခူ အာရဗ္ဘ ဘိက္ခုံ သံဃိကာ ဝိဟာရာ နိက္ကဍ္ဎနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ သာဏတ္တိကံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ ပုဂ္ဂလိကေ တိကဒုက္ကဋံ၊ တဿ ပရိက္ခာရနိက္ကဍ္ဎနေ၊ ဥပဋ္ဌာနသာလာဒိကာ ဝိဟာရူပစာရာ တဿ ဝါ တဿ ပရိက္ခာရဿ ဝါ နိက္ကဍ္ဎနေ၊ အနုပသမ္ပန္နဿ ပန အနုပသမ္ပန္နပရိက္ခာရဿ ဝါ ဝိဟာရာ ဝါ ဝိဟာရူပစာရာ ဝါ နိက္ကဍ္ဎနေ နိက္ကဍ္ဎာပနေ စ ဒုက္ကဋမေဝ။ တတ္ထ ခေါ အသမ္ဗဒ္ဓေသု ပရိက္ခာရေသု ပရိက္ခာရဂဏနာယ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ အတ္တနော ဝါ, ဝိဿာသိကဿ ဝါ သန္တကာ ဝိဟာရာ နိက္ကဍ္ဎနေ၊ သကလသံဃာရာမတောပိ ဘဏ္ဍနကာရကဿ ဝါ တဿ ပရိက္ခာရဿ ဝါ နိက္ကဍ္ဎနေ နိက္ကဍ္ဎာပနေ ဝါ၊ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနတော အလဇ္ဇိဿ၊ ဥမ္မတ္တကဿ၊ န သမ္မာဝတ္တန္တာနံ အန္တေဝါသိကသဒ္ဓိဝိဟာရိကာနံ၊ တေသံ ပရိက္ခာရဿ ဝါ နိက္ကဍ္ဎနေ စ၊ သယံ[2]ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။

၁-အန္တရေ ဌပေတွာ (က၊ ကံ)
၂-သယဉ္စ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ (သျာ) ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၄၈၊ ကင်္ခါမဟာဋီကာ ၃-၃၀၃-ပိဋ္ဌေသု ပန ပဿိတဗ္ဗံ။

imān’ettha cattāri aṅgāni. Samuṭṭhānādīni paṭhamapārājikasadisān’eva, idaṁ pana dukkhavedanamevāti.

Anupakhajjasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

7. Nikkaḍḍhanasikkhāpadavaṇṇanā

Sattame **kupito**ti kuddho. **Anattamano**ti atuṭṭhacitto. **Nikkaḍḍheyya vā nikkaḍḍhāpeyya vā pācittiyan**ti ettha ye anekabhūmakā pāsādā, anekakoṭṭhakāni vā catussālāni, tādisesu senāsanesu gahetvā antarā aṭṭhapetvā eken’eva payogena atikkāmentassa ekaṁ pācittiyaṁ, ṭhapetvā ṭhapetvā[1] nānāpayogehi atikkāmentassa dvāragaṇanāya pācittiyāni, hatthena anāmasitvā ‘nikkhamā’ti vatvā vācāya nikkaḍḍhantass’āpi es’eva nayo. Nikkaḍḍhāpentassa pana ‘nikkaḍḍhā’ti āṇattamatte dukkaṭaṁ, sakiṁ āṇatte pana tasmiṁ bahukepi dvāre nikkhamante itarassa ekameva pācittiyaṁ. Sace pana “ettakāni dvārāni nikkaḍḍhāhī”ti vā “yāva mahādvāraṁ, tāva nikkaḍḍhāhī”ti vā evaṁ niyametvā āṇatto hoti, dvāragaṇanāya pācittiyāni.

Sāvatthiyaṁ Chabbaggiye bhikkhū ārabbha bhikkhuṁ saṁghikā vihārā nikkaḍḍhanavatthusmiṁ paññattaṁ, sādhāraṇapaññatti, sāṇattikaṁ, tikapācittiyaṁ, puggalike tikadukkaṭaṁ, tassa parikkhāranikkaḍḍhane, upaṭṭhānasālādikā vihārūpacārā tassa vā tassa parikkhārassa vā nikkaḍḍhane, anupasampannassa pana anupasampannaparikkhārassa vā vihāro vā vihārūpacārā vā nikkaḍḍhane nikkaḍḍhāpane ca dukkaṭameva. Tañca kho asambaddhesu parikkhāresu parikkhāragaṇanāya veditabbaṁ. Attano vā vissāsikassa vā santakā vihārā nikkaḍḍhane, sakalasaṁghārāmatopi bhaṇḍanakārakassa vā tassa parikkhārassa vā nikkaḍḍhane nikkaḍḍhāpane vā, attano vasanaṭṭhānato alajjissa, ummattakassa, na sammāvattantānaṁ antevāsikasaddhivihārikānaṁ, tesaṁ parikkhārassa vā nikkaḍḍhane ca, sayaṁ[2] ummattakādīnañca anāpatti.

---

1. Antare ṭhapetvā (Ka, Kaṁ)
2. Sayañca ummattakādīnañca (sabbattha) Vi-Ṭṭha 3. 48; Kaṅkhāmahāṭīkā 3. 383 piṭṭhesu pana passitabbaṁ.

သံဃိကဝိဟာရော, ဥပသမ္ပန္နဿ ဘဏ္ဍနကာရကဘာဝါဒိဝိနိမုတ္တတာ, ကောပေန နိက္ကဍ္ဎနံ ဝါ နိက္ကဍ္ဎာပနံ ဝါတိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ အဒိန္နာဒါနသဒိသာနိ၊ ဣဒံ ပန ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

နိက္ကဍ္ဎနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၈-ဝေဟာသကုဋိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

အဋ္ဌမေ **ဥပရိဝေဟာသကုဋိယာ**တိ ဥပရိ အစ္ဆန္နတလာယ ဒွိဘူမိကကုဋိယာ ဝါ တိဘူမိကကုဋိယာ ဝါ၊ ပဒဘာဇနေ ပန ဣမ အဓိပ္ပေတံ ကုဋိံ ဒဿေတုံ “မဇ္ဈိမဿ ပုရိသဿ အသီသဃဋ္ဋာ”တိ[၁] ဝုတ္တံ။ **အာဟစ္စပါဒက**န္တိ အင်္ဂေ ဝိဇ္ဈိတွာ ပဝေသိတပါဒကံ။ **အဘိနိသီဒေယျာ**တိ အဘိဘဝိတွာ အဇ္ဈောတ္ထရိတွာ နိသီဒေယျ၊ ဘုမ္မတ္ထေ ဝါ ဧတံ ဥပယောဂဝစနံ၊ မဉ္စေ ဝါ ပီဌေ ဝါ နိသီဒေယျ ဝါ နိပဇ္ဇေယျ ဝါတိ အတ္ထော။ **အဘီ**တိ ဣဒံ ပန ပဒသောဘဏတ္ထေ ဥပသဂ္ဂမတ္တမေဝ၊ တသ္မာ ယော ဘိက္ခု ဝုတ္တလက္ခဏာယ ဝေဟာသကုဋိယာ သဗ္ဗန္တိမေန ပရိစ္ဆေဒေန ယာဝ ပမာဏမဇ္ဈိမဿ ပုရိသဿ သဗ္ဗသော ဟေဋ္ဌိမာဟိ တုလာဟိ သီသံ န ဃဋ္ဋေတိ၊ ဧတ္တကံ ဥစ္စာယ တုလာနံ ဥပရိ ဌပိတေ အာဟစ္စပါဒကေ မဉ္စေ ဝါ ပီဌေ ဝါ နိသီဒတိ ဝါ နိပဇ္ဇတိ ဝါ၊ တဿ အနုပခဇ္ဇသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တနယေန ပယောဂဂဏနာယ ပါစိတ္တိယံ။

သာဝတ္ထိယံ အညတရံ ဘိက္ခုံ အာရဗ္ဘ ဥပရိဝေဟာသကုဋိယာ အာဟစ္စပါဒကံ မဉ္စံ ပီဌံ သဟသာ အဘိနိသီဒနအဘိနိပဇ္ဇနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ ပုဂ္ဂလိကေ တိကဒုက္ကဋံ၊ အတ္တနော ဝါ, ဝိဿာသိကဿ ဝါ သန္တကေ ဝိဟာရေ၊ အဝေဟာသကုဋိယာ၊ သီသဃဋ္ဋာယ၊ ယဿ ဝါ ဟေဋ္ဌာ ဒဗ္ဗသမ္ဘာရာဒီနံ နိက္ခိတ္တတ္တာ အပရိဘောဂံ ဟောတိ၊ ဥပရိတလံ ဝါ ပဒရသဉ္စိတံ သုဓာဒိပရိကမ္မကတံ ဝါ၊ တတ္ထ အာဟစ္စပါဒကေ နိသီဒန္တဿ၊ ယော စ တသ္မိံ ဝေဟာသဋ္ဌေပိ အာဟစ္စပါဒကေ ဌိတော ကိဉ္စိ ဂဏှာတိ ဝါ လဂ္ဂေတိ ဝါ၊ ယဿ စ ပဋာဏိ ဒိန္နာ ဟောတိ, ပါဒသိခါနံ ဥပရိ အာဏိ ပဝေသိတာ၊ တတ္ထ နိသီဒန္တဿ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ သံဃိကော ဝိဟာရော, အသီသဃဋ္ဋာ ဝေဟာသကုဋိ, ဟေဋ္ဌာ

၁-ဝိ ၂-၆၇-ပိဋ္ဌေ။

Saṁghikavihāro upasampannassa bhaṇḍanakārakabhāvādivinimuttatā kopena nikkaḍḍhanaṁ vā nikkaḍḍhāpanaṁ vāti imān’ettha tīṇi aṅgāni. Samuṭṭhānādīni Adinnādānasadisāni, idaṁ pana dukkhavedananti.

Nikkaḍḍhanasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

8. Vehāsakuṭisikkhāpadavaṇṇanā

Aṭṭhame **uparivehāsakuṭiyā**ti upari acchannatalāya dvibhūmikakuṭiyā vā tibhūmikakuṭiyā vā. Padabhājane pana idha adhippetaṁ kuṭiṁ dassetuṁ “majjhimassa purisassa asīsaghaṭṭā”ti[1] vuttaṁ. **Āhaccapādakan**ti aṅge vijjhitvā pavesitapādakaṁ. **Abhinisīdeyyā**ti abhibhavitvā ajjhottharitvā nisīdeyya, bhummatthe vā etaṁ upayogavacanaṁ, mañce vā pīṭhe vā nisīdeyya vā nipajjeyya vāti attho. **Abhī**ti idaṁ pana padasobhaṇatthe upasaggamattameva, tasmā yo bhikkhu vuttalakkhaṇāya vehāsakuṭiyā sabbantimena paricchedena yāva pamāṇamajjhimassa purisassa sabbaso heṭṭhimāhi tulāhi sīsaṁ na ghaṭṭeti, ettakaṁ uccāya tulānaṁ upari ṭhapite āhaccapādake mañce vā pīṭhe vā nisīdati vā nipajjati vā, tassa Anupakhajjasikkhāpade vuttanayena payogagaṇanāya pācittiyaṁ.

Sāvatthiyaṁ aññataraṁ bhikkhuṁ ārabbha uparivehāsakuṭiyā āhaccapādakaṁ mañcaṁ pīṭhaṁ sahasā abhinisīdana-abhinipajjanavatthusmiṁ paññattaṁ, sādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, tikapācittiyaṁ, puggalike tikadukkaṭaṁ, attano vā, vissāsikassa vā santake vihāre, avehāsakuṭiyā, sīsaghaṭṭāya, yassa vā heṭṭhā dabbasambhārādīnaṁ nikkhittattā aparibhogaṁ hoti, uparitalaṁ vā padarasañcitaṁ sudhādiparikammakataṁ vā, tattha āhaccapādake nisīdantassa, yo ce tasmiṁ vehāsaṭṭhepi āhaccapādake ṭhito kiñci gaṇhāti vā laggati vā, yassa ca paṭāṇī dinnā hoti, pādasīsānaṁ upari āṇī pavesitā, tattha nisīdantassa, ummattakādīnañca anāpatti. Saṁghiko vihāro asīsaghaṭṭā vehāsakuṭi heṭṭhā

---

1. Vi 2. 67 piṭṭhe.

သပရိဘောဂံ, အပဋာဏိဒိန္နေ အာဟစ္စပါဒကေ နိသီဒနံ ဝါ နိပဇ္ဇနံ ဝါတိ ဣမာနေတ္ထ စတ္တာရိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ဧဠကလောမသဒိသာနီတိ။

ဝေဟာသကုဋိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-မဟလ္လကဝိဟာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

နဝမေ **မဟလ္လက**န္တိ သဿာမိကံ။ **ဝိဟာရ**န္တိ ဥလ္လိတ္တာဝလိတ္တံ။ **ယာဝ ဒွါရကောသာ**တိဧတ္ထ ဒွါရကောသော နာမ ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒေန ပိဋ္ဌသင်္ဃာ-ဋဿ သာမန္တာ အဍ္ဎတေယျဟတ္ထော ပဒေသော။ **အဂ္ဂဠဋ္ဌပနာယာ**တိ သကဝါဋကဿ ဒွါရဗန္ဓဿ နိစ္စလဘာဝတ္ထာယ။ ကဝါဋဉှိ လဟုပရိဝတ္တကံ ဝိဝရဏကာလေ ဘိတ္တိံ အာဟနတိ၊ ပိဒဟနကာလေ ဒွါရဗန္ဓံ။ တေန အာဟနနေန ဘိတ္တိ ကမ္ပတိ၊ တတော မတ္တိကာ စလတိ၊ စလိတွာ သိထိလာ ဝါ ဟောတိ ပတတိ ဝါ၊ တေနာဟ ဘဂဝါ “ယာဝ ဒွါရကောသာ အဂ္ဂဠဋ္ဌပနာ-ယာ”တိ။ တတ္ထ ကိဉ္စာပိ“ဣဒံ နာမ ကတ္တဗ္ဗ”န္တိ နေဝ မာတိကာယံ, န ပဒဘာဇနေ ဝုတ္တံ၊ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိယံ ပန “ပုနပ္ပုနံ ဆာဒါပေသိ၊ ပုနပ္ပုနံ လေပါပေသီ”တိ[၁] အဓိကာရတော ယာဝ ဒွါရကောသာ အဂ္ဂဠဋ္ဌပနာယ ပုနပ္ပုနံ လိမ္ပိတဗ္ဗော ဝါ လေပါပေတဗ္ဗော ဝါတိ ဧဝမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ **အာလောကသန္ဓိပရိ-ကမ္မာယာ**တိဧတ္ထ **အာလောကသန္ဓီ**တိ ဝါတပါနကဝါဋကာ ဝုစ္စန္တိ။ တေ ဝိဝရဏကာလေ ဝိဒတ္ထိမတ္တမ္ပိ အတိရေကမ္ပိ ဘိတ္တိပ္ပဒေသံ ပဟရန္တိ၊ ဥပစာရော ပနေတ္ထ သဗ္ဗဒိသာသု လဗ္ဘတိ၊ တသ္မာ သဗ္ဗဒိသာသု ကဝါဋဝိတ္ထာရပ္ပမာဏော ဩကာသော အာလောကသန္ဓိပရိကမ္မတ္ထာယ လိမ္ပိတဗ္ဗော ဝါ လေပါပေ-တဗ္ဗော ဝါတိ အယမေတ္ထ အဓိပ္ပါယော။

ဧဝံ လေပကမ္မေ ယံ ကတ္တဗ္ဗံ၊ တံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ ဆဒနေ ကတ္တဗ္ဗံ ဒဿေတုံ **ဒွတ္တိစ္ဆဒနဿာ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဒွတ္တိစ္ဆဒနဿ ပရိယာယ**န္တိ ဆဒနဿ ဒွတ္တိပရိယာယံ၊ **ပရိယာယံ** ဝုစ္စတိ ပရိက္ခေပေါ၊ ပရိက္ခေပဒွယံ ဝါ ပရိက္ခေပတ္တယံ ဝါ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗန္တိ အတ္ထော။ **အပ္ပဟရိတေ ဌိတေနာ**တိ အဟရိတေ ဌိတေန။ **ဟရိတ**န္တိ စေတ္ထ သတ္တဓညာဒိဘေဒံ ပုဗ္ဗဏ္ဏံ၊ မုဂ္ဂမာသတိလ-ကုလတ္ထအလာဗုကုမ္ဘဏ္ဍာဒိဘေဒဉ္စ အပရဏ္ဏံ အဓိပ္ပေတံ။ ယံ တသ္မိံ ခေတ္တေ

၁-ဝိ ၂-၆၇-ပိဋ္ဌေ။

saparibhogaṁ apaṭāṇidinne āhaccapādake nisīdanaṁ vā nipajjanaṁ vāti imān'ettha cattāri aṅgāni. Samuṭṭhānādīni Eḷakalomasadisānīti.

Vehāsakuṭisikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

9. Mahallakavihārasikkhāpadavaṇṇanā

Navame **mahallakan**ti sassāmikaṁ. **Vihāran**ti ullittāvallittaṁ. **Yāva dvārakosā**ti ettha dvārakoso nāma ukkaṭṭhaparicchedena piṭṭhasaṅghāṭassa sāmantā aḍḍhateyyahattho padeso. **Aggaḷaṭṭhapanāyā**ti sakavāṭakassa dvārabandhassa niccalabhāvatthāya. Kavāṭañhi lahuparivattakaṁ vivaraṇakāle bhittiṁ āhanati, pidahanakāle dvārabandhaṁ. Tena āhanena bhitti kampati, tato mattikā calati, calitvā sithilā vā hoti patati vā, tenāha Bhagavā "yāva dvārakosā aggaḷaṭṭhapanāyā"ti. Tattha kiñcāpi "idaṁ nāma kattabban"ti n'eva Mātikāyaṁ, na Padabhājane vuttaṁ, aṭṭhuppattiyaṁ pana "punappunaṁ chādāpesi, punappunaṁ lepāpesī"ti[1] adhikārato yāva dvārakosā aggaḷaṭṭhapanāya punappunaṁ limpitabbo vā lepāpetabbo vāti evamattho daṭṭhabbo. **Ālokasandhiparikammāyāti** ettha **ālokasandhīti** vātapānakavāṭakā vuccanti. Te vivaraṇakāle vidatthimattampi atirekampi bhittippadesaṁ paharanti, upacāro pan'ettha sabbadisāsu labbhati, tasmā sabbadisāsu kavāṭavitthārappamāṇo okāso ālokasandhiparikammatthāya limpitabbo vā lepāpetabbo vāti ayamettha adhippāyo.

Evaṁ lepakamme yaṁ kattabbaṁ, taṁ dassetvā idāni chadane kattabbaṁ dassetuṁ **dvatticchadanassā**ti-ādimāha. Tattha **dvatticchadanassa pariyāyan**ti chadanassa dvattipariyāyaṁ, **pariyāyaṁ** vuccati parikkhepo, parikkhepadvayaṁ vā parikkhepattayaṁ vā adhiṭṭhātabbanti attho. **Appaharite ṭhitenā**ti aharite ṭhitena. **Haritan**ti c'ettha sattadhaññādibhedaṁ pubbaṇṇaṁ, muggamāsatilakulattha-alābukumbhaṇḍādibhedañca aparaṇṇaṁ adhippetaṁ. Yaṁ tasmiṁ khette

1. Vi 2. 68 piṭṭhe.

ဝုတ္တံ န တာဝ သမ္ပဇ္ဇတိ၊ ဝဿေ ပန ပတိတေ သမ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ တမ္ပိ ဟရိတသဉ်ျ-မေဝ ဂစ္ဆတိ။ တသ္မာ တသ္မိံ ဌတွာ အဓိဋ္ဌဟန္တော ဒုက္ကဋံ အာပဇ္ဇတိ။ အပ္ပ-ဟရိတေ ဌတွာ အဓိဋ္ဌဟန္တဿာပိ အယံ ပရိစ္ဆေဒေါ၊ ပိဋ္ဌိဝံသဿ ဝါ ကူဋာ-ဂါရထုပိကာယ ဝါ ပဿေ နိသိန္နော ပုရိသော ဆဒနမုခဝဋ္ဋိအန္တေန ဩလော-ကေန္တော ယသ္မိံ ဘူမိဘာဂေ ဌိတံ ဘိက္ခုံ ပဿတိ၊ ယသ္မိဉ္စ ဌိတော တံ ဥပရိ နိသိန္နကံ တထေဝ ဥလ္လောကေန္တော ပဿတိ၊ တသ္မိံ ဌာတဗ္ဗံ၊ တဿ အန္တော အဟရိတေပိ ဌာတုံ န လဗ္ဘတိ။ **တတော စေ ဥတ္တရိ**န္တိ မဂ္ဂေန ဆာဒိယမာနေ တိဏ္ဏံ မဂ္ဂါနံ, ပရိယာယေန ဆာဒိယမာနေ တိဏ္ဏံ ပရိယာယာနံ ဥပရိ ဣဋ္ဌက-သိလာသုဓာဟိ ဆာဒိယမာနေ ဣဋ္ဌကသိလာသုဓာပိဏ္ဍဂဏနာယ၊ တိဏ-ပဏ္ဏေဟိ ဆာဒိယမာနေ ပဏ္ဏဂဏနာယ စေဝ တိဏမုဋ္ဌိဂဏနာယ စ ပါစိတ္တိယံ။

ကောသမ္ဗိယံ ဆန္နတ္ထေရံ အာရဗ္ဘ ပုနပ္ပုနံ ဆာဒါပနလေပါပနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ ဦနဒွတ္တိပရိယာယေ အတိရေကသညိနော ဝေမတိကဿ ဝါ ဒုက္ကဋံ။ သေတဝဏ္ဏာဒိကရဏေ၊ ဒွတ္တိ-ပရိယာယေ ဝါ ဦနကဒွတ္တိပရိယာယေ ဝါ၊ လေဏဂုဟာတိဏကုဋိကာဒီသု၊ အညဿတ္ထာယ၊ အတ္တနော ဓနေန ကာရေန္တဿ၊ ဝါသာဂါရံ ဌပေတွာ သေသာနိ အဓိဋ္ဌဟန္တဿ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ မဟလ္လကဝိဟာရတာ, အတ္တနော ဝါသာဂါရတာ, ဥတ္တရိ အဓိဋ္ဌာနန္တိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ သဉ္စရိတ္တေ ဝုတ္တနယာနေဝါတိ။

မဟလ္လကဝိဟာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-သပ္ပါဏကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဒသမေ **ဇာနံ သပ္ပါဏက**န္တိ "သပ္ပါဏကံ တေ"န္တိ ဒိသွာ ဝါ သုတွာ ဝါ ယေန ကေနစိ အာကာရေန ဇာနန္တော။ **သိဉ္စေယျ ဝါ သိဉ္စာပေယျ ဝါ**တိ တေန ဥဒကေန သယံ ဝါ သိဉ္စေယျ၊ အညံ ဝါ အာဏာပေတွာ သိဉ္စာပေယျ။ တတ္ထ ဓာရံ အဝိစ္ဆိန္ဒိတွာ သိဉ္စန္တဿ ဧကသ္မိံ ဃဋေ ဧကာဝ အာပတ္တိ၊ ဝိစ္ဆိန္ဒန္တဿ ပယောဂဂဏနာယ အာပတ္တိယော။ မာတိကံ ပမုခံ ကရောတိ၊ ဒိဝသမ္ပိ သန္ဒတု၊ ဧကာဝ အာပတ္တိ။ တတ္ထ တတ္ထ ဗန္ဓိတွာ အညတော နေန္တဿ ပယောဂဂဏနာယ အာပတ္တိယော။ ဗဟုကမ္ပိ[1] တိဏပဏ္ဏသာခါဒိံ

၁-တတ္ထ ဗဟုကမ္ပိ (သီ)

vuttaṁ na tāva sampajjati, vasse pana patite sampajjissati, tampi haritasaṅkhameva gacchati. Tasmā tasmiṁ ṭhatvā adhiṭṭhahanto dukkaṭaṁ āpajjati. Appaharite ṭhatvā adhiṭṭhahantass'āpi ayaṁ paricchedo, piṭṭhivaṁsassa vā kūṭāgārathūpikāya vā passe nisinno puriso chadanamukhavaṭṭi-antena olokento yasmiṁ bhūmibhāge ṭhitaṁ bhikkhuṁ passati, yasmiñca ṭhito taṁ upari nisinnakaṁ tath'eva ullokento passati, tasmiṁ ṭhātabbaṁ, tassa anto aharitepi ṭhātuṁ na labhati. **Tato ce uttarī**ti maggena chādiyamāne tiṇṇaṁ maggānaṁ, pariyāyena chādiyamāne tiṇṇaṁ pariyāyānaṁ upari iṭṭhakasilāsudhāhi chādiyamāne iṭṭhakasilāsudhāpiṇḍagaṇanāya, tiṇapaṇṇehi chādiyamāne paṇṇagaṇanāya c'eva tiṇamuṭṭhigaṇanāya ca pācittiyaṁ.

Kosambiyaṁ Channattheraṁ ārabbha punappunaṁ chādāpanalepāpanavatthusmiṁ paññattaṁ, sādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, tikapācittiyaṁ, ūnadvattipariyāye atirekasaññino vematikassa vā dukkaṭaṁ. Setavaṇṇādikaraṇe, dvattipariyāye vā ūnakadvattipariyāye vā, leṇaguhātiṇakuṭikādīsu, aññassatthāya, attano dhanena kārentassa, vāsāgāraṁ ṭhapetvā sesāni adhiṭṭhahantassa, ummattakādīnañca anāpatti. Mahallakavihāratā, attano vāsāgāratā, uttari adhiṭṭhānanti imān'ettha tīṇi aṅgāni. Samuṭṭhānādīni Sañcaritte vuttanayān'evāti.

Mahallakavihārasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

10. Sappāṇakasikkhāpadavaṇṇanā

Dasame **jānaṁ sappāṇakan**ti "sappāṇakaṁ etan"ti disvā vā sutvā vā yena kenaci ākārena jānanto. **Siñceyya vā siñcāpeyya vā**ti tena udakena sayaṁ vā siñceyya, aññaṁ vā āṇāpetvā siñcāpeyya. Tattha dhāraṁ avicchinditvā siñcantassa ekasmiṁ ghaṭe ekā'va āpatti, vicchindantassa payogagaṇanāya āpattiyo. Mātikaṁ pamukhaṁ karoti, divasampi sandatu, ekā'va āpatti. Tattha tattha bandhitvā aññato nentassa payogagaṇanāya āpattiyo. Bahukampi[1] tiṇapaṇṇasākhādiṁ

1. Tattha bahukampi (Sī)

ဧကပ္ပယောဂေန ဥဒကေ ပက္ခိပန္တဿ ဧကာဝ အာပတ္တိ၊ ဧကေကံ ပက္ခိပန္တဿ ပယောဂဂဏနာယ အာပတ္တိယော။ ဇုဒ္ဒ ယံ ဧဝံ ပက္ခိပိယမာနေ ပရိယာဒါနံ ဂစ္ဆတိ၊ အာဝိလံ ဝါ ဟောတိ၊ ယတ္ထ ပါဏကာ မရန္တိ၊ တာဒိသံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ န မဟာဥဒကံ။ သိဉ္စာပနေ အာဏတ္တိယာ ဒုက္ကဋံ၊ ဧကာဏတ္တိယာ ဗဟုကမ္ပိ သိဉ္စတု၊ အာဏာပကဿ ဧကမေဝ ပါစိတ္တိယံ။

အာဠဝိယံ အာဠဝကေ ဘိက္ခူ အာရဗ္ဘ သိဉ္စနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ သာဏတ္တိကံ၊ အပ္ပါဏကေ သပ္ပါဏကသညိနော၊ ဥဘောသု ဝေမတိကဿ ဒုက္ကဋံ။ အပ္ပါဏကသညိနော၊ အသဉ္စိစ္စ အဿတိယာ ဝါ သိဉ္စန္တဿ၊ အဇာနန္တဿ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ဥဒကဿ သပ္ပါဏကတာ, "သိဉ္စနေန ပါဏကာ မရိဿန္တီ"တိ ဇာနနံ, တဉ္စ ဥဒကံ တာဒိသမေဝ, ဝိနာ ဝဓကစေတနာယ ယေန ကေနစိ ကရဏီယေန တိဏာဒီနံ သိဉ္စနန္တိ ဣမာနေတ္ထ စတ္တာရိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ အဒိန္နာဒါနသဒိသာနိ၊ ဣဒံ ပန ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

သပ္ပါဏကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဘူတဂါမဝဂ္ဂေါ ဒုတိယော။

၃-သြဝါဒဝဂ္ဂ ၁-သြဝါဒသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

သြဝါဒဝဂ္ဂဿ ပဌမေ **အသမ္မတော**တိ ယာ အဋ္ဌင်္ဂသမန္နာဂတဿ ဘိက္ခုနော ဘဂဝတာ ဉတ္တိစတုတ္ထေန ကမ္မေန[1] ဘိက္ခုနောဝါဒကသမ္မုတိ အနုညာတာ၊ တာယ အသမ္မတော။ **သြဝဒေယျာ**တိ ဘိက္ခုနိသံဃံ ဝါ သမ္ဗဟုလာ ဝါ[2] ဧကံ ဘိက္ခုနိံ ဝါ "ဝဿသတူပသမ္ပန္နာယ ဘိက္ခုနိယာ တဒဟုပသမ္ပန္နဿ ဘိက္ခုနော အဘိဝါဒနံ ပစ္စုဋ္ဌာနံ အဉ္ဇလိကမ္မံ သာမီစိကမ္မံ ကာတဗ္ဗ"န္တိ အာဒိကေ[3] အဋ္ဌ ဂရုဓမ္မေ သြဝါဒဝသေန သြသာရေန္တော သြဝဒေယျ။ **ပါစိတ္တိယ**န္တိ သြဝါဒပရိယောသာနေ ပါစိတ္တိယံ။

သာဝတ္ထိယံ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယေ ဘိက္ခူ အာရဗ္ဘ သြဝဒနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ အသာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ အဓမ္မေန ဝါ ဓမ္မေန ဘိက္ခုနိသု ဥပသမ္ပန္နမတ္တံ ဝါ သြဝဒတော ဒုက္ကဋံ။ သမ္မတဿာပိ တဉ္စေ သမ္မုတိကမ္မံ အဓမ္မကမ္မံ ဟောတိ၊ တသ္မိံ အဓမ္မကမ္မေ အဓမ္မကမ္မသညိနော ဝဂ္ဂေ ဘိက္ခုနိသံဃေ

၁-ဝိ ၂-၇၂-ပိဋ္ဌေ။ ၂-သမ္ဗဟုလာ ဝါ ဘိက္ခုနိယော (ကံ) ၃-ဝိ ၄-၄၄၄-ပိဋ္ဌေ။

ekappayogena udake pakkhipantassa ekāva āpatti, ekekaṁ pakkhipantassa payogagaṇanāya āpattiyo. Idañca yaṁ evaṁ pakkhipiyamāne pariyādānaṁ gacchati, āvilaṁ vā hoti, yathā pāṇakā maranti, tādisaṁ sandhāya vuttaṁ, na mahā-udakaṁ. Siñcāpane āṇattiyā dukkaṭaṁ, ekāṇattiyā bahukampi siñcatu, āṇāpakassa ekameva pācittiyaṁ.

Āḷaviyaṁ Āḷavake bhikkhū ārabbha siñcanavatthusmiṁ paññattaṁ, sādhāraṇapaññatti, sāṇattikaṁ, appāṇake sappāṇakasaññino, ubhosu vematikassa dukkaṭaṁ. Appāṇakasaññino, asañcicca assatiyā vā siñcantassa, ajānantassa, ummattakādīnañca anāpatti. Udakassa sappāṇakatā, "siñcanena pāṇakā marissantī"ti jānanaṁ, tañca udakaṁ tādisameva, vinā vadhakacetanāya yena kenaci karaṇīyena tiṇādīnaṁ siñcananti imān'ettha cattāri aṅgāni. Samuṭṭhānādīni Adinnādānasadisāni, idaṁ pana paṇṇattivajjaṁ, ticittaṁ, tivedananti.

Sappāṇakasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

Bhūtagāmavaggo dutiyo.

---

3. Ovādavagga 1. Ovādasikkhāpadavaṇṇanā

Ovādavaggassa paṭhame **asammato**ti yā aṭṭhaṅgasamannāgatassa bhikkhuno Bhagavatā ñatticatutthena kammena[1] bhikkhunovādakasammuti anuññātā, tāya asammato. **Ovadeyyā**ti bhikkhunisaṁghaṁ vā sambahulā vā[2] ekaṁ bhikkhuniṁ vā "vassasatūpasampannāya bhikkhuniyā tadahupasampannassa bhikkhuno abhivādanaṁ paccuṭṭhānaṁ añjalikammaṁ sāmīcikammaṁ kātabban"ti-ādike[3] aṭṭha garudhamme ovādavasena osārento ovadeyya. **Pācittiyanti** ovādapariyosāne pācittiyaṁ.

Sāvatthiyaṁ chabbaggiye bhikkhū ārabbha ovadanavatthusmiṁ paññattaṁ, asādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, aññena vā dhammena bhikkhunīsu upasampannamattaṁ vā ovadato dukkaṭaṁ. Sammatass'āpi tañce sammutikammaṁ adhammakammaṁ hoti, tasmiṁ adhammakamme adhammakammasaññino vagge bhikkhunisaṁghe

1. Vi 2. 72 piṭṭhe. 2. Sambahulā vā bhikkhuniyo (Kaṁ) 3. Vi 4. 444 piṭṭhe.

ဩဝဒတော တိကပါစိတ္တိယံ၊ တထာ ဝေမတိကဿ ဓမ္မကမ္မသညိနော စာတိ နဝ ပါစိတ္တိယာနိ၊ သမဂ္ဂေပိ ဘိက္ခုနိသံဃေန ဝါတိ အဓမ္မကမ္မဝသေန အဋ္ဌာရသ။ သစေ ပန တံ ဓမ္မကမ္မံ ဟောတိ၊ "ဓမ္မကမ္မေ ဓမ္မကမ္မသညီ သမဂ္ဂံ ဘိက္ခုနိသံဃံ သမဂ္ဂသညီ ဩဝဒတီ"တိ[1] ဣဒံ အဝသာနပဒံ ဌပေတွာ တေနေဝ နယေန သတ္တရသ ဒုက္ကဋာနိ၊ "သမဂ္ဂမှာယျာ"တိ စ ဝုတ္တေ အညံ ဓမ္မံ, "ဝဂ္ဂမှာယျာ"တိ စ ဝုတ္တေ အဋ္ဌ ဂရုဓမ္မေ ဘဏန္တဿ၊ ဩဝါဒဉ္စ အနိယျာတေတွာ အညံ ဓမ္မံ ဘဏန္တဿ ဒုက္ကဋမေဝ။ ယော ပန ဓမ္မကမ္မေ ဓမ္မကမ္မသညီ သမဂ္ဂံ ဘိက္ခုနိသံဃံ သမဂ္ဂသညီ ဩဝဒတိ၊ ဂရုဓမ္မပါဠိံ ဥဒ္ဒေသံ ဒေတိ၊ ပရိပုစ္ဆံ ဒေတိ၊ "ဩသာရေဟိ အယျာ"တိ ဝုစ္စမာနော[2] ဩသာရေတိ၊ ပဉှံ ပုစ္ဆော ကထေတိ၊ ဘိက္ခုနီနံ သုဏမာနာနံ အညဿတ္ထာယ ဘဏတိ၊ သိက္ခမာနာယ ဝါ သာမဏေရိယာ ဝါ ဘဏတိ၊ တဿ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ အသမ္မတတာ, ဘိက္ခုနိယာ ပရိပုဏ္ဏူပသမ္ပန္နတာ, ဩဝါဒဝသေန အဋ္ဌဂရုဓမ္မဘဏနန္တိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ပဒသောဓမ္မသဒိသာနေဝါတိ။

ဩဝါဒသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-အတ္ထင်္ဂတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဒုတိယေ **ဩဝဒေယျာ**တိ အဋ္ဌဂရုဓမ္မေဟိ ဝါ အညေန ဝါ ဓမ္မေန ဩဝဒန္တဿ သမ္မတဿာပိ ပါစိတ္တိယမေဝ။

သာဝတ္ထိယံ အာယသ္မန္တံ စူဠပန္ထကံ အာရဗ္ဘ အတ္ထင်္ဂတေ သူရိယေ ဩဝဒနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ အသာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ သူရိယေ အတ္ထင်္ဂတေ အတ္ထင်္ဂတသညိနော ဝေမတိကဿ ဝါ, ဧကတော-ဥပသမ္ပန္နံ ဩဝဒန္တဿ စ ဒုက္ကဋံ။ ပုရိမသိက္ခာပဒေ ဝိယ ဥဒ္ဒေသာဒိနယေန အနာပတ္တိ။ အတ္ထင်္ဂတသူရိယတာ, ပရိပုဏ္ဏူပသမ္ပန္နတာ, ဩဝဒနန္တိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ပဒသောဓမ္မသဒိသာနေဝါတိ။

အတ္ထင်္ဂတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-ဝိ ၂-၇၆-ဝိဋ္ဌေ။

ovadato tikapācittiyaṁ, tathā vematikassa dhammakammasaññino cāti nava pācittiyāni, samaggepi bhikkhunisaṁghena vāti adhammakammavasena aṭṭhārasa. Sace pana taṁ dhammakammaṁ hoti, “dhammakamme dhammakammasaññī samaggaṁ bhikkhunisaṁghaṁ samaggasaññī ovadatī”ti[1] idaṁ avasānapadaṁ ṭhapetvā ten’eva nayena sattarasa dukkaṭāni, “samagg’amh’āyyā”ti ca vutte aññaṁ dhammaṁ, “vagg’amh’āyyā”ti ca vutte aṭṭha garudhamme bhaṇantassa, ovādañca aniyyātetvā aññaṁ dhammaṁ bhaṇantassa dukkaṭameva. Yo pana dhammakamme dhammakammasaññī samaggaṁ bhikkhunisaṁghaṁ samaggasaññī ovadati, garudhammapāḷiṁ uddesaṁ deti, paripucchaṁ deti, “osārehi ayyā”ti vuccamāno[1] osāreti, pañhaṁ puṭṭho katheti, bhikkhunīnaṁ suṇamānānaṁ aññassatthāya bhaṇati, sikkhamānāya vā sāmaṇeriyā vā bhaṇati, tassa, ummattakādīnañca anāpatti. Asammatatā bhikkhuniyā paripuṇṇūpasampannatā ovādavasena aṭṭhagarudhammabhaṇananti imān’ettha tīṇi aṅgāni. Samuṭṭhānādīni padasodhammasadisānevāti.

Ovādasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

2. Atthaṅgatasikkhāpadavaṇṇanā

Dutiye **ovadeyyā**ti aṭṭhagarudhammehi vā aññena vā dhammena ovadantassa sammatass’āpi pācittiyameva.

Sāvatthiyaṁ āyasmantaṁ Cūḷapanthakaṁ ārabbha atthaṅgate sūriye ovadanavatthusmiṁ paññattaṁ, asādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, tikapācittiyaṁ, sūriye atthaṅgate atthaṅgatasaññino vematikassa vā, ekato-upasampannaṁ ovadantassa ca dukkaṭaṁ. Purimasikkhāpade viya uddesādinayena anāpatti. Atthaṅgatasūriyatā paripuṇṇūpasampannatā ovadananti imān’ettha tīṇi aṅgāni. Samuṭṭhānādīni Padasodhammasadisān’evāti.

Atthaṅgatasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

1. Vi 1. 76 piṭṭhe.

၃-ဘိက္ခုနုပဿယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

တတိယေ **ဘိက္ခုနုပဿယ**န္တိ ဘိက္ခုနိယာ ဧကရတ္တံ ဝသနဋ္ဌာနမ္ပိ။ **ဩဝဒေယျာ**တိ ဣမ ဂရုဓမ္မေဟိ ဩဝဒန္တဿေဝ ပါစိတ္တိယံ။ သစေ ပန အသမ္မတော ဟောတိ၊ ဒွေ ပါစိတ္တိယာနိ။ သစေ ပန သူရိယေပိ အတ္ထင်္ဂတေ ဩဝဒတိ၊ တီဏိ ဟောန္တိ။ သမ္မတဿ ပန ရတ္တိံ ဩဝဒန္တဿပိ ဒွေ ဧဝ ဟောန္တိ။ သမ္မတတ္တာ ဟိ ဘိက္ခုဿ ဂရုဓမ္မောဝါဒမူလကံ ပါစိတ္တိယံ နတ္ထိ။ **ဂိလာနာ**တိ န သက္ကောတိ ဩဝါဒါယ ဝါ သံဝါသာယ ဝါ ဂန္တုံ။

သက္ကေသု ဆဗ္ဗဂ္ဂိယေ ဘိက္ခူ အာရဗ္ဘ ဘိက္ခုနုပဿယံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဩဝဒန-ဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ “အညတြ သမယာ”တိ အယမေတ္ထ အနုပညတ္တိ၊ အသာဓာရဏ-ပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ အနုပသမ္ပန္နာယ ဥပသမ္ပန္နသညိနော ဝေမတိကဿ ဝါ, ဧကတောဥပသမ္ပန္နံ ယေန ကေနစိ, ဣတရံ အညေန ဓမ္မေန ဩဝဒန္တဿ စ ဒုက္ကဋံ။ သမယေ၊ အနုပသမ္ပန္နာယ၊ ပုရိမသိက္ခာပဒေ ဝိယ ဥဒ္ဒေသာဒိနယေန စ အနာပတ္တိ။ ဥပဿယူပဂမနံ, ပရိပုဏ္ဏူပသမ္ပန္နတာ, သမယာဘာဝေါ, ဂရုဓမ္မေဟိ ဩဝဒနန္တိ ဣမာနေတ္ထ စတ္တာရိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ပဌမကထိနသဒိသာနိ၊ ဣဒံ ပန ကိရိယံ ဟောတီတိ။

ဘိက္ခုနုပဿယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-အာမိသသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

စတုတ္ထေ **အာမိသဟေတူ**တိ စီဝရာဒီနံ အညတရဟေတု။ **ဘိက္ခူ**တိ သမ္မတာ ဘိက္ခူ ဣဓာဓိပ္ပေတာ။ **ပါစိတ္တိယ**န္တိ ဝေရူပေ ဘိက္ခူ အဝဏ္ဏကာမတာယ ဧဝံ ဘဏန္တဿ ပါစိတ္တိယံ။

သာဝတ္ထိယံ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယေ ဘိက္ခူ အာရဗ္ဘ “အာမိသဟေတု ဩဝဒန္တီ”တိ ဘဏနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ အသာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ ဓမ္မကမ္မေ တိက-ပါစိတ္တိယံ၊ အဓမ္မကမ္မေ တိကဒုက္ကဋံ၊ အသမ္မတံ ဥပသမ္ပန္နဉ္စ, အနုပသမ္ပန္နဉ္စ သမ္မတံ ဝါ အသမ္မတံ ဝါ ဧဝံ ဘဏန္တဿ ဒုက္ကဋမေဝ။ တတ္ထ ယော ဘိက္ခု ကာလေ သမ္မုတိံ လဘိတွာ သာမဏေရဘူမိယံ သဏ္ဌိတော[1]၊ အယံ သမ္မတော နာမ အနုပသမ္ပန္နော။ ပကတိယာ စီဝရာဒိဟေတု ဩဝဒန္တံ ပန ဧဝံ

၁-ပုန သဏ္ဌိတော (သီ၊ ကံ)

3. Bhikkhunupassayasikkhāpadavaṇṇanā

Tatiye **bhikkhunupassayan**ti bhikkhuniyā ekarattaṁ vasanaṭṭhānampi. **Ovadeyyā**ti idha garudhammehi ovadantass'eva pācittiyaṁ. Sace pana asammato hoti, dve pācittiyāni. Sace pana sūriyepi atthaṅgate ovadati, tīṇi honti. Sammatassa pana rattiṁ ovadantassapi dve eva honti. Sammatattā hi bhikkhussa garudhammovādamūlakaṁ pācittiyaṁ n'atthi. **Gilānā**ti na sakkoti ovādāya vā saṁvāsāya vā gantuṁ.

Sakkesu chabbaggiye bhikkhū ārabbha bhikkhunupassayaṁ upasaṅkamitvā ovadanavatthusmiṁ paññattaṁ, "aññatra samayā"ti ayamettha anupaññatti, asādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, tikapācittiyaṁ, anupasampannāya upasampannasaññino vematikassa vā, ekato-upasampannaṁ yena kenaci, itaraṁ aññena dhammena ovadantassa ca dukkaṭaṁ. Samaye, anupasampannāya, purimasikkhāpade viya uddesādinayena ca anāpatti. Upassayūpagamanaṁ paripuṇṇūpasampannatā samayābhāvo garudhammehi ovadananti imān'ettha cattāri aṅgāni. Samuṭṭhānādīni paṭhamakathinasadisāni, idaṁ pana kiriyaṁ hotīti.

Bhikkhunupassayasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

4. Āmisasikkhāpadavaṇṇanā

Catutthe **āmisahetū**ti cīvarādīnaṁ aññatarahetu. **Bhikkhū**ti sammatā bhikkhū idh'ādhippetā. **Pācittiyan**ti evarūpe bhikkhū avaṇṇakāmatāya evaṁ bhaṇantassa pācittiyaṁ.

Sāvatthiyaṁ chabbaggiye bhikkhū ārabbha "āmisahetu ovadantī"ti bhaṇanavatthusmiṁ paññattaṁ, asādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, dhammakamme tikapācittiyaṁ, adhammakamme tikadukkaṭaṁ, asammataṁ upasampannañca, anupasampannañca sammataṁ vā asammataṁ vā evaṁ bhaṇantassa dukkaṭameva. Tattha yo bhikkhu kāle sammutiṁ labhitvā sāmaṇerabhūmiyaṁ saṇṭhito[1], ayaṁ sammato nāma anupasampanno. Pakatiyā cīvarādihetu ovadantaṁ pana evaṁ

1. Puna saṇṭhito (Sī, Kaṁ)

ဘဏန္တဿ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ဥပသမ္ပန္နတာ, ဓမ္မေန လဒ္ဓသမ္မုတိတာ, အနာမိသန္တရတာ, အဝဏ္ဏကာမတာယ ဧဝံ ဘဏနန္တိ ဣမာနေတ္ထ စတ္တာရိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ အဒိန္နာဒါနသဒိသာနိ၊ ဣဒံ ပန ဒုက္ခဝေဒနမေဝါတိ။

အာမိသသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-စီဝရဒါနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ပဉ္စမေ သာဝတ္ထိယံ အညတရံ ဘိက္ခုံ အာရဗ္ဘ စီဝရဒါနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သေသကထာမဂ္ဂေါ ပနေတ္ထ စီဝရပ္ပဋိဂ္ဂဟဏသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တတြ ဟိ ဘိက္ခု ပဋိဂ္ဂါဟကော၊ ဣဓ ဘိက္ခုနီ[1]၊ အယံ ဝိသေသော၊ သေသံ တာဒိသမေဝါတိ။

စီဝရဒါနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-စီဝရသိဗ္ဗနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဆဋ္ဌေ **စီဝရန္တိ** နိဝါသနပါရုပနုပဂံ။ '**သိဗ္ဗေယျ ဝါ သိဗ္ဗာပေယျ ဝါ**'တိ ဧတ္ထ သယံ သိဗ္ဗန္တဿ သူစိံ ပဝေသေတွာ ပဝေသေတွာ နီဟရဏေ ပါစိတ္တိယံ၊ သတက္ခတ္တုမ္ပိ ဝိဇ္ဈိတွာ သကိံ နီဟရန္တဿ ဧကမေဝ ပါစိတ္တိယံ။ 'သိဗ္ဗာ'တိ ဝုတ္တော[2] ပန သစေပိ သဗ္ဗံ သူစိကမ္မံ နိဋ္ဌာပေတိ၊ အာဏာပကဿ ဧကမေဝ ပါစိတ္တိယံ။ အထ "ယံ ဧတ္ထ စီဝရေ ကတ္တဗ္ဗံ၊ သဗ္ဗံ တံ တဝ ဘာရော"တိ ဝုတ္တော[2] နိဋ္ဌာပေတိ၊ တဿ အာရာပထေ အာရာပထေ ပါစိတ္တိယံ။ အာဏာပကဿ ဧကဝါစာယ သမ္ဗဟုလာနိပိ၊ ပုနပ္ပုနံ အာဏတ္တိယံ ပန ဝတ္တဗ္ဗမေဝ နတ္ထိ။

သာဝတ္ထိယံ ဥဒါယိတ္ထေရံ အာရဗ္ဘ စီဝရသိဗ္ဗနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ အသာဓာရဏပညတ္တိ၊ သာဏတ္တိကံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ ဉာတိကာယ အညာတိကသညိနော ဝါ ဝေမတိကဿ ဝါ, ဧကတောဥပသမ္ပန္နာယ သိဗ္ဗန္တဿ စ ဒုက္ကဋံ။ အညံ ထဝိကာဒိပရိက္ခာရံ သိဗ္ဗန္တဿ၊ ဉာတိကာယ, သိက္ခမာနသာမဏေရီနဉ္စ စီဝရမ္ပိ သိဗ္ဗန္တဿ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ အညာတိကာယ ဘိက္ခုနိယာ

၁-ဘိက္ခုနီတိ (သီ) ၂-ဝုတ္တေ (သီ)

bhaṇantassa, ummattakādīnañca anāpatti. Upasampannatā dhammena laddhasammutitā anāmisantaratā avaṇṇakāmatāya evaṁ bhaṇananti imān'ettha cattāri aṅgāni. Samuṭṭhānādīni adinnādānasadisāni, idaṁ pana dukkhavedanamevāti.

Āmisasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

5. Cīvaradānasikkhāpadavaṇṇanā

Pañcame Sāvatthiyaṁ aññataraṁ bhikkhuṁ ārabbha cīvaradānavatthusmiṁ paññattaṁ. Sesakathāmaggo pan'ettha cīvarappaṭiggahaṇasikkhāpade vuttanayen'eva veditabbo. Tatra hi bhikkhu paṭiggāhako, idha bhikkhunī[1], ayaṁ viseso, sesaṁ tādisamevāti.

Cīvaradānasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

6. Cīvarasibbanasikkhāpadavaṇṇanā

Chaṭṭhe **cīvaranti** nivāsanapārupanupagaṁ. **Sibbeyya vā sibbāpeyyā vā**ti ettha sayaṁ sibbantassa sūciṁ pavesetvā pavesetvā nīharaṇe pācittiyaṁ, satakkhattumpi vijjhitvā sakiṁ nīharantassa ekameva pācittiyaṁ. 'Sibbā'ti vutto[2] pana sacepi sabbaṁ sūcikammaṁ niṭṭhāpeti, āṇāpakassa ekameva pācittiyaṁ. Atha "yaṁ ettha cīvare kattabbaṁ, sabbaṁ taṁ tava bhāro"ti vutto[2] niṭṭhāpeti, tassa ārāpathe ārāpathe pācittiyaṁ. Āṇāpakassa ekavācāya sambahulānipi, punappunaṁ āṇattiyaṁ pana vattabbameva n'atthi.

Sāvatthiyaṁ Udāyittheraṁ ārabbha cīvarasibbanavatthusmiṁ paññattaṁ, asādhāraṇapaññatti, sāṇattikaṁ, tikapācittiyaṁ, ñātikāya aññātikasaññino vā vematikassa vā, ekato-upasampannāya sibbantassa ca dukkaṭaṁ. Aññaṁ thavikādiparikkhāraṁ sibbantassa, ñātikāya sikkhamānasāmaṇerīnañca cīvarampi sibbantassa, ummattakādīnañca anāpatti. Aññātikāya bhikkhuniyā

1. Bhikkhunīti (Sī) 2. Vutte (Sī)

သန္တကတာ, နိဝါသနပါရုပနုပဂတာ, ဝုတ္တလက္ခဏံ သိဗ္ဗနံ ဝါ သိဗ္ဗာပနံ ဝါတိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ သဉ္စရိတ္တသဒိသာနေဝါတိ။

စီဝရသိဗ္ဗနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-သံဝိဓာနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

သတ္တမေ **သံဝိဓာယာ**တိ သံဝိဒဟိတွာ၊ ဂမနကာလေ သင်္ကေတံ ကတွာတိ အတ္ထော။ **ဧကဒ္ဓါနမဂ္ဂန္တိ** ဧကံ အဒ္ဓါနသင်္ခါတံ မဂ္ဂံ၊ ဧကတော ဝါ အဒ္ဓါနမဂ္ဂံ။ **သတ္ထဂမနီယော**တိ သတ္ထေန သဒ္ဓိံ ဂန္တဗ္ဗော၊ သေသံ ဥတ္တာနပဒတ္ထမေဝ။ အယံ ပနေတ္ထ ဝိနိစ္ဆယော—အကပ္ပိယဘူမိယံ သံဝိဒဟန္တဿ သံဝိဒဟနပစ္စယာ တာဝ ဒုက္ကဋံ။ တတ္ထ ဌပေတွာ ဘိက္ခုနုပဿယံ အန္တရာရာမံ အာသနသာလံ တိတ္ထိယသေယျဉ္စ သေသာ အကပ္ပိယဘူမိ၊ တတ္ထ ဌတွာ သံဝိဒဟန္တဿာတိ အတ္ထော။ သံဝိဒဟိတွာ ပန "အဇ္ဇ ဝါ သွေ ဝါ"တိ နိယမိတံ ကာလံ ဝိသင်္ကေတံ အကတွာ, ဒွါရဝိသင်္ကေတံ ပန မဂ္ဂဝိသင်္ကေတံ ဝါ ကတွာပိ ဘိက္ခုနိယာ သဒ္ဓိံ ဂစ္ဆန္တဿ ယာဝ အာသန္နဿာပိ အညဿ ဂါမဿ "အယံ ဣမဿ ဥပစာရော"တိ မနုဿေဟိ ဌပိတံ ဥပစာရံ န ဩက္ကမတိ၊ တာဝ အနာပတ္တိ။ တံ ဩက္ကမန္တဿ ပန ပဌမပါဒေ ဒုက္ကဋံ၊ ဒုတိယပါဒေ ပါစိတ္တိယံ၊ ဣတိ ဂါမူပစာရောက္ကမနဂဏနာယ ပါစိတ္တိယာနိ။ အဒ္ဓယောဇနာတိက္ကမေ ပန ဂါမေ အသတိ အဒ္ဓယောဇနဂဏနာယ ပါစိတ္တိယံ။

သာဝတ္ထိယံ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယေ ဘိက္ခူ အာရဗ္ဘ ဧကဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပဇ္ဇနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ "အညတြ သမယာ"တိ အယမေတ္ထ အနုပညတ္တိ၊ အသာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ အသံဝိဒဟိတေ သံဝိဒဟိတသညိနော ဝေမတိကဿ ဝါ, ယော စ ဘိက္ခုနိယာ အသံဝိဒဟန္တိယာ ကေဝလံ အတ္တနာဝ သံဝိဒဟတိ၊ တဿ ဒုက္ကဋံ။ သမယေ သံဝိဒဟိတွာပိ ဂစ္ဆန္တဿ၊ အတ္တနာ အသံဝိဒဟန္တဿ၊ ဝိသင်္ကေတေန ဝါ, အာပဒါသု ဂစ္ဆန္တဿ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ဒွိန္နမ္ပိ သံဝိဒဟိတွာ မဂ္ဂပ္ပဋိပတ္တိ, အဝိသင်္ကေတတာ, သမယာဘာဝေါ, အနာပဒါ, ဂါမန္တရောက္ကမနံ ဝါ အဒ္ဓယောဇနာတိက္ကမော ဝါတိ ဣမာနေတ္ထ ပဉ္စ အင်္ဂါနိ။ ဧကတောဥပသမ္ပန္နာဒီဟိ ပန သဒ္ဓိံ မာတုဂါမသိက္ခာပဒေန အာပတ္တိ၊ အဒ္ဓါနသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ၊ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

သံဝိဓာနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

santakatā nivāsanapārupanupagatā vuttalakkhaṇaṁ sibbanaṁ vā sibbāpanaṁ vāti imān'ettha tīṇi aṅgāni. Samuṭṭhānādīni sañcarittasadisān'evāti.

Cīvarasibbanasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

7. Saṁvidhānasikkhāpadavaṇṇanā

Sattame **saṁvidhāyā**ti saṁvidahitvā, gamanakāle saṅketaṁ katvāti attho. **Ekaddhānamaggan**ti ekaṁ addhānasaṅkhātaṁ maggaṁ, ekato vā addhānamaggaṁ. **Satthagamanīyo**ti satthena saddhiṁ gantabbo, sesaṁ uttānapadatthameva. Ayaṁ pan'ettha vinicchayo—akappiyabhūmiyaṁ saṁvidahantassa saṁvidahanapaccayā tāva dukkaṭaṁ. Tattha ṭhapetvā bhikkhunupassayaṁ antarārāmaṁ āsanasālaṁ titthiyaseyyañca sesā akappiyabhūmi, tattha ṭhatvā saṁvidahantassāti attho. Saṁvidahitvā pana "ajja vā sve vā"ti niyamitaṁ kālaṁ visaṅketaṁ akatvā, dvāravisaṅketaṁ pana maggavisaṅketaṁ vā katvāpi bhikkhuniyā saddhiṁ gacchantassa yāva āsannass'āpi aññassa gāmassa "ayaṁ imassa upacāro"ti manussehi ṭhapitaṁ upacāraṁ na okkamati, tāva anāpatti. Taṁ okkamantassa pana paṭhamapāde dukkaṭaṁ, dutiyapāde pācittiyaṁ, iti gāmūpacārokkamanagaṇanāya pācittiyāni. Addhayojanātikkame pana gāme asati addhayojanagaṇanāya pācittiyaṁ.

Sāvatthiyaṁ chabbaggiye bhikkhū ārabbha ekaddhānamaggappaṭipajjanavatthusmiṁ paññattaṁ, "aññatra samayā"ti ayamettha anupaññatti, asādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, tikapācittiyaṁ, asaṁvidahite saṁvidahitasaññino vematikassa vā yo ca bhikkhuniyā asaṁvidahantiyā kevalaṁ attanā'va saṁvidahati, tassa dukkaṭaṁ. Samaye saṁvidahitvāpi gacchantassa, attanā asaṁvidahantassa, visaṅketena vā āpadāsu gacchantassa, ummattakādīnañca anāpatti. Dvinnampi saṁvidahitvā maggappaṭipatti avisaṅketatā samayābhāvo anāpadā gāmantarokkamanaṁ vā addhayojanātikkamo vāti imān'ettha pañca aṅgāni. Ekato-upasampannādīhi pana saddhiṁ mātugāmasikkhāpadena āpatti, addhānasamuṭṭhānaṁ, kiriyaṁ, nosaññāvimokkhaṁ, acittakaṁ, paṇṇattivajjaṁ, kāyakammaṁ, vacīkammaṁ, ticittaṁ, tivedananti.

Saṁvidhānasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

၈-နာဝါဘိရုဟနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

အဋ္ဌမေ **သံဝိဓာယာ**တိ ကီဠာပုရေက္ခာရာ သံဝိဒဟိတွာ၊ အဘိရုဟနကာလေ သင်္ကေတံ ကတွာတိ အတ္ထော။ **ဥဒ္ဓံဂါမိနိန္တိ** ကီဠာဝသေန ဥဒ္ဓံ နဒိယာ ပဋိသောတံ ဂစ္ဆန္တိံ။ **အဓောဂါမိနိန္တိ** တထေဝ အဓော အနုသောတံ ဂစ္ဆန္တိံ။ ယံ ပန တိတ္ထပ္ပဋိပါဒနတ္ထံ ဥဒ္ဓံ ဝါ အဓော ဝါ ဟရန္တိ၊ ဧတ္ထ အနာပတ္တိ။ **အညတြ တိရိယံ တရဏာယာ**တိ ဥပယောဂတ္ထေ နိဿက္ကဝစနံ၊ ယာ တိရိယံ တရဏာ၊ တံ ဌပေတွာတိ အတ္ထော။ **ပါစိတ္တိယန္တိ** သဂါမကတီရပဿေန ဂမနကာလေ ဂါမန္တရဂဏနာယ၊ အဂါမကတီရပဿေန ဝါ ယောဇနဝိတ္ထတာယ နဒိယာ မဇ္ဈေန ဝါ ဂမနကာလေ အဒ္ဓယောဇနဂဏနာယ ပါစိတ္တိယံ၊ သမုဒ္ဒေ ပန ယထာသုခံ ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ။

သာဝတ္ထိယံ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယေ ဘိက္ခူ အာရဗ္ဘ နာဝါဘိရုဟနဝတ္ထုသ္မိံ[1] ပညတ္တံ၊ "အညတြ တိရိယံ တရဏာယာ"တိ အယမေတ္ထ အနုပညတ္တိ၊ သေသံ အနန္တရသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ။

နာဝါဘိရုဟနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-ပရိပါစိတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

နဝမေ **ဘိက္ခုနိပရိပါစိတန္တိ** ဘိက္ခုနိယာ ပရိပါစိတံ၊ နေဝ တဿ ဉာတကပဝါရိတာနံ ဂိဟီနံ သန္တိကေ ဘိက္ခုဿ ဂုဏံ ပကာသေတွာ "ဒေထ အယျဿ၊ ကရောထ အယျဿာ"တိ ဧဝံ နိပ္ဖါဒိတံ လဒ္ဓဗ္ဗံ ကတန္တိ အတ္ထော။ **ပုဗ္ဗေ ဂိဟိသမာရမ္ဘာ**တိ ဧတ္ထ **သမာရမ္ဘော**တိ သမာရဒ္ဓံ၊ ပဋိယာဒိတဿေတံ နာမံ။ ဂိဟီနံ သမာရမ္ဘော ဂိဟိသမာရမ္ဘော၊ ဘိက္ခုနိယာ ပရိပါစနတော ပုဗ္ဗေ ပဌမတရံယေဝ ယံ ဘိက္ခုနော အတ္ထာယ ဂိဟီနံ ပဋိယာဒိတဘတ္တံ၊ ဉာတကပဝါရိတာနံ ဝါ သန္တကံ၊ တံ ဌပေတွာ အညံ ဇာနံ ဘုဉ္ဇန္တဿ ပါစိတ္တိယန္တိ အတ္ထော။ တဉ္စ ခေါ အဇ္ဈောဟာရဂဏနာယ၊ ပဋိဂ္ဂဟဏေ ပနဿ ဒုက္ကဋံ။

ရာဇဂဟေ ဒေဝဒတ္တံ အာရဗ္ဘ ဘိက္ခုနိပရိပါစိတပိဏ္ဍပါတဘုဉ္ဇနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ "အညတြ ပုဗ္ဗေ ဂိဟိသမာရမ္ဘာ"တိ အယမေတ္ထ အနုပညတ္တိ၊ အသာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ ဧကတောဥပသမ္ပန္နာယ ပရိပါစိတံ

---

[1] ၁-ဘိက္ခုနိယာ သဒ္ဓိံ နာဝါဘိရုဟနဝတ္ထုသ္မိံ (ကံ)

8. Nāvābhiruhanasikkhāpadavaṇṇanā

Aṭṭhame **saṁvidhāyāti** kīḷāpurekkhāro saṁvidahitvā, abhiruhanakāle saṅketaṁ katvāti attho. **Uddhaṁgāmininti** kīḷāvasena uddhaṁ nadiyā paṭisotaṁ gacchantiṁ. **Adhogāmininti** tath'eva adho anusotaṁ gacchantiṁ. Yaṁ pana titthappaṭipādanatthaṁ uddhaṁ vā adho vā haranti, ettha anāpatti. **Aññatra tiriyaṁ taraṇāyāti** upayogatthe nissakkavacanaṁ, yā tiriyaṁ taraṇā, taṁ ṭhapetvāti attho. **Pācittiyanti** sagāmakatīrapassena gamanakāle gāmantaragaṇanāya, agāmakatīrapassena vā yojanavitthatāya nadiyā majjhena vā gamanakāle addhayojanagaṇanāya pācittiyaṁ, samudde pana yathāsukhaṁ gantuṁ vaṭṭati.

Sāvatthiyaṁ chabbaggiye bhikkhū ārabbha nāvābhiruhanavatthusmiṁ[1] paññattaṁ, "aññatra tiriyaṁ taraṇāyā"ti ayamettha anupaññatti, sesaṁ anantarasikkhāpade vuttanayen'eva veditabbanti.

Nāvābhiruhanasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

9. Paripācitasikkhāpadavaṇṇanā

Navame **bhikkhuniparipācitanti** bhikkhuniyā paripācitaṁ, n'eva tassa n'āttano ñātakappavāritānaṁ gihīnaṁ santike bhikkhussa guṇaṁ pakāsetvā "detha ayyassa, karotha ayyassā"ti evaṁ nipphāditaṁ laddhabbaṁ katanti attho. **Pubbe gihisamārambhāti** ettha **samārambhoti** samāraddhaṁ, paṭiyāditass'etaṁ nāmaṁ. Gihīnaṁ samārambho gihisamārambho, bhikkhuniyā paripācanato pubbe paṭhamataraṁ yeva yaṁ bhikkhūnaṁ atthāya gihīnaṁ paṭiyāditabhattaṁ, ñātakappavāritānaṁ vā santakaṁ, taṁ ṭhapetvā aññaṁ jānaṁ bhuñjantassa pācittiyanti attho. Tañca kho ajjhoharaṇagaṇanāya, paṭiggahaṇe pan'assa dukkaṭaṁ.

Rājagahe Devadattaṁ ārabbha bhikkhuniparipācitapiṇḍapātabhuñjanavatthusmiṁ paññattaṁ, "aññatra pubbe gihisamārambhā"ti ayamettha anupaññatti, asādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, ekato-upasampannāya paripācitaṁ

1. Bhikkhuniyā saddhiṁ nāvābhiruhanavatthusmiṁ (Kaṁ)

ဘုဉ္ဇန္တဿ, အပရိပါစိတေ ပရိပါစိတသညိနော, ဥဘယတ္ထ ဝေမတိကဿ စ ဒုက္ကဋံ။ ဥဘယတ္ထ အပရိပါစိတသညိနော၊ ဂိဟိသမာရမ္ဘေ၊ သိက္ခမာနသာမဏေရာဒီဟိ ပရိပါစိတေ၊ ပဉ္စ ဘောဇနာနိ ဌပေတွာ အဝသေသေ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ဘိက္ခုနိယာ ပရိပါစိတတာ, ပရိပါစိတဘာဝဇာနနံ, ဂိဟိသမာရမ္ဘာဘာဝေါ, ဩဒနာဒီနံ အညတရတာ, တဿ အဇ္ဈောဟရဏန္တိ ဣမာနေတ္ထ ပဉ္စ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ပဌမပါရာဇိကသဒိသာနိ၊ ဣဒံ ပန ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ပရိပါစိတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-ရဟောနိသဇ္ဇသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဒသမေ သဗ္ဗောပိ ကထာမဂ္ဂေါ ဒုတိယအနိယတေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဣဒဉ္ဟိ သိက္ခာပဒံ ဒုတိယအနိယတေန စ ဥပရိ ဥပနန္ဒဿ စတုတ္ထသိက္ခာပဒေန စ ဧကပရိစ္ဆေဒံ၊ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိဝသေန ပန ဝိသုံ ပညတ္တန္တိ။

ရဟောနိသဇ္ဇသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဩဝါဒဝဂ္ဂေါ တတိယော။

၄-ဘောဇနဝဂ္ဂ ၁-အာဝသထသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဘောဇနဝဂ္ဂဿ ပဌမေ **အဂိလာနေနာ**တိ အဒ္ဓယောဇနမ္ပိ ဂန္တုံ သမတ္ထေန။ **ဧကော**တိ ဧကဒိဝသိကော။ **အာဝသထပိဏ္ဍော**တိ "ဣမေသံ ဝါ ဧတ္တကာနံ ဝါ"တိ ဧကံ[၁] ပါသဏ္ဍံ ဝါ, "ဧတ္တကမေဝါ"တိ ဧဝံ ဘတ္တံ ဝါ အနောဒိဿ သာလာဒီသု ယတ္ထ ကတ္ထစိ ပုညကာမေဟိ ပညတ္တံ ဘောဇနံ။ **ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗော**တိ ဧကကုလေန ဝါ နာနာကုလေဟိ ဝါ ဧကတော ဟုတွာ ဧကသ္မိံ ဝါ ဌာနေ, နာနာဌာနေသု ဝါ "အဇ္ဇ ဧကသ္မိံ, သွေ ဧကသ္မိ"န္တိ ဧဝံ အနိယတဋ္ဌာနေ ဝါ ပညတ္တော ဧကသ္မိံ ဌာနေ ဧကဒိဝသမေဝ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗော။ **တတော စေ ဥတ္တရိ**တိ ဒုတိယဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ တသ္မိံ ဝါ ဌာနေ အညသ္မိံ ဝါ ဌာနေ တေသံ သန္တကဿ ပဋိဂ္ဂဟဏေ ဒုက္ကဋံ၊ အဇ္ဈောဟာရေ အဇ္ဈောဟာရေ ပါစိတ္တိယံ။

၁-ဧဝံ (ကံ)

bhuñjantassa aparipācite paripācitasaññino ubhayattha vematikassa ca dukkaṭaṁ. Ubhayattha aparipācitasaññino, gihisamārambhe, sikkhamānasāmaṇerādīhi paripācite, pañca bhojanāni ṭhapetvā avasese, ummattakādīnañca anāpatti. Bhikkhuniyā paripācitatā paripācitabhāvajānanaṁ gihisamārambhābhāvo odanādīnaṁ aññataratā tassa ajjhoharaṇanti imān'ettha pañca aṅgāni. Samuṭṭhānādīni paṭhamapārājikasadisāni, idaṁ pana paṇṇattivajjaṁ, ticittaṁ, tivedananti.

Paripācitasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

10. Rahonisajjasikkhāpadavaṇṇanā

Dasame sabbopi kathāmaggo Dutiya-aniyate vuttanayen'eva veditabbo. Idañhi sikkhāpadaṁ dutiya-aniyatena ca upari Upanandassa catutthasikkhāpadena ca ekaparicchedaṁ, aṭṭhuppattivasena pana visuṁ paññattanti.

Rahonisajjasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

Ovādavaggo tatiyo.

---

4. Bhojanavagga 2. Āvasathasikkhāpadavaṇṇanā

Bhojanavaggassa paṭhame **agilānenā**ti addhayojanampi gantuṁ samatthena. **Ekoti** ekadivasiko. **Āvasathapiṇḍo**ti "imesaṁ vā ettakānaṁ vā"ti ekaṁ[1] pāsaṇḍaṁ vā "ettakamevā"ti evaṁ bhattaṁ vā anodissa sālādīsu yattha katthaci puññakāmehi paññattaṁ bhojanaṁ. **Bhuñjitabbo**ti ekakulena vā nānākulehi vā ekato hutvā ekasmiṁ vā ṭhāne, nānāṭhānesu vā "ajja ekasmiṁ sve ekasmin"ti evaṁ aniyataṭṭhāne vā paññatto ekasmiṁ ṭhāne ekadivasameva bhuñjitabbo. **Tato ce uttarī**ti dutiyadivasato paṭṭhāya tasmiṁ vā ṭhāne aññasmiṁ vā ṭhāne tesaṁ santakassa paṭiggahaṇe dukkaṭaṁ, ajjhohāre ajjhohāre pācittiyaṁ.

---

1. Evaṁ (Kaṁ)

သာဝတ္ထိယံ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယေ ဘိက္ခူ အာရဗ္ဘ အနုဝသိတွာ အာဝသထပိဏ္ဍဘုဉ္ဇနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ “အဂိလာနေနာ”တိ အယမေတ္ထ အနုပညတ္တိ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ ဂိလာနဿ အဂိလာနသညိနော ဝေမတိကဿ ဝါ ဒုက္ကဋံ။ ဂိလာနဿ ဂိလာနသညိနော၊ ယော စ သကိံ ဘုဉ္ဇတိ၊ ဂစ္ဆန္တော ဝါ အန္တရာမဂ္ဂေ ဧကဒိဝသံ, ဂတဋ္ဌာနေ ဧကဒိဝသံ၊ ပစ္စာဂစ္ဆန္တောပိ အန္တရာမဂ္ဂေ ဧကဒိဝသံ, အာဂတဋ္ဌာနေ ဧကဒိဝသံ၊ ‘ဂမိဿာမီ’တိ စ ဘုဉ္ဇိတွာ နိက္ခန္တော ကေနစိ ဥပဒ္ဒဝေန နိဝတ္တိတွာ ခေမဘာဝံ ဉတွာ ဂစ္ဆန္တော ပုန ဧကဒိဝသံ ဘုဉ္ဇတိ၊ ယဿ ဝါ သာမိကာ နိမန္တေတွာ ဒေန္တိ၊ ယော ဝါ[၁] ဘိက္ခူနံယေဝ ဥဒ္ဒိဿ ပညတ္တော၊ န ယာဝဒတ္ထော ပညတ္တော၊ ဌပေတွာ ဝါ ပဉ္စ ဘောဇနာနိ အညံ ဘုဉ္ဇတိ၊ တဿ စ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ အာဝသထပိဏ္ဍတာ, အဂိလာနတာ, အနုဝသိတွာ ပရိဘောဇနန္တိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ဧဠကလောမသိက္ခာပဒသဒိသာနီတိ။

အာဝသထသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ဂဏဘောဇနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဒုတိယေ **ဂဏဘောဇနေ**တိ ဂဏဿ ဘောဇနေ။ ဣဓ စ **ဂဏော**တိ စတ္တာရော ဝါ တတုတ္တရိ ဝါ ဘိက္ခူ၊ တေသံ နိမန္တနတော ဝါ ဝိညတ္တိတော ဝါ လဒ္ဓေ ဩဒနာဒီနံ ပဉ္စန္နံ ဘောဇနာနံ အညတရဘောဇနေတိ အတ္ထော။ တတြာယံ ဝိနိစ္ဆယော—သစေ ဟိ ကောစိ စတ္တာရော ဘိက္ခူ ဥပသင်္ကမိတွာ ယေန ကေနစိ ဝေဝစနေန ဝါ ဘာသန္တရေန ဝါ ပဉ္စန္နံ ဘောဇနာနံ နာမံ ဂဟေတွာ “ဩဒနေန နိမန္တေမိ၊ ဩဒနံ မေ ဂဏှထာ”တိအာဒိနာ နယေန နိမန္တေတိ၊ တေ စေ ဧဝံ ဧကတော ဝါ နာနာတော ဝါ နိမန္တိတာ ဧကတော ဝါ နာနာတော ဝါ ဂန္တွာ ဧကတော ဂဏှန္တိ၊ ပစ္ဆာ ဧကတော ဝါ နာနာတော ဝါ ဘုဉ္ဇန္တိ၊ ဂဏဘောဇနံ ဟောတိ။ ပဋိဂ္ဂဟဏမေဝ ဟေတ္ထ ပမာဏံ။ သစေ ဩဒနာဒီနံ နာမံ ဂဟေတွာ ဧကတော ဝါ နာနာတော ဝါ ဝိညာပေတွာ စ ဂန္တွာ စ ဧကတော ဂဏှန္တိ၊ ဧဝမ္ပိ ဂဏဘောဇနမေဝ။ တဿ ဒုဝိဓဿာပိ ဧဝံ ပဋိဂ္ဂဟဏေ ဒုက္ကဋံ၊ အဇ္ဈောဟာရေ အဇ္ဈောဟာရေ ပါစိတ္တိယံ။ ဂိလာနသမယာဒီသု ယဒါ ပါဒါနမ္ပိ ဖလိတတ္တာ န သက္ကာ ပိဏ္ဍာယ စရိတုံ၊

၁-ယံ ဝါ (သျာ၊ က)

Sāvatthiyaṁ chabbaggiye bhikkhū ārabbha anuvasitvā āvasathapiṇḍabhuñjanavatthusmiṁ paññattaṁ, “agilānenā”ti ayamettha anupaññatti, sādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, tikapācittiyaṁ, gilānassa agilānasaññino vematikassa vā dukkaṭaṁ. Gilānassa gilānasaññino, yo ca sakiṁ bhuñjati, gacchanto vā antarāmagge ekadivasaṁ, gataṭṭhāne ekadivasaṁ, paccāgantopi antarāmagge ekadivasaṁ, āgataṭṭhāne ekadivasaṁ, ‘gamissāmī’ti ca bhuñjitvā nikkhanto kenaci upaddavena nivattitvā khemabhāvaṁ ñatvā gacchanto puna ekadivasaṁ bhuñjati, yassa vā sāmikā nimantetvā denti, yo vā[1] bhikkhūnaṁ yeva uddissa paññattaṁ, na yāvadatthaṁ paññattaṁ, ṭhapetvā vā pañca bhojanāni aññaṁ bhuñjati, tassa ca, ummattakādīnañca anāpatti. Āvasathapiṇḍatā, agilānatā, anuvasitvā paribhojananti imān’ettha tīṇi aṅgāni. Samuṭṭhānādīni Eḷakalomasikkhāpadasadisānīti.

Āvasathasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

2. Gaṇabhojanasikkhāpadavaṇṇanā

Dutiye **gaṇabhojane**ti gaṇassa bhojane. Idha ca **gaṇo**ti cattāro vā tatuttari vā bhikkhū, tesaṁ nimantanato vā viññattito vā laddhe odanādīnaṁ pañcannaṁ bhojanānaṁ aññatarabhojaneti attho. Tatth’āyaṁ vinicchayo—sace hi koci cattāro bhikkhū upasaṅkamitvā yena kenaci vevacanena vā bhāsantarena vā pañcannaṁ bhojanānaṁ nāmaṁ gahetvā “odanena nimantemi, odanaṁ me gaṇhathā”ti-ādinā nayena nimanteti, te ce evaṁ ekato vā nānāto vā nimantitā ekato vā nānāto vā gantvā ekato gaṇhanti, pacchā ekato vā nānāto vā bhuñjanti, gaṇabhojanaṁ hoti. Paṭiggahaṇameva h’ettha pamāṇaṁ. Sace odanādīnaṁ nāmaṁ gahetvā ekato vā nānāto vā viññāpetvā ca gantvā ca ekato gaṇhanti, evampi gaṇabhojanameva. Tassa duvidhass’āpi evaṁ paṭiggahaṇe dukkaṭaṁ, ajjhohāre ajjhohāre pācittiyaṁ. Gilānasamayādīsu yadā pādānampi phalitattā na sakkā piṇḍāya carituṁ,

1. Yaṁ vā (Syā, Ka)

အယံ **ဂိလာနသမယော**။ အတ္ထတကထိနာနံ ပဉ္စ မာသာ၊ ဣတရေသံ ကတ္တိကမာသောတိ အယံ **စီဝရဒါနသမယော**။ ယဒါ ယော စီဝရေ ကရိယမာနေ ကိဉ္စိဒေဝ စီဝရေ ကတ္တဗ္ဗံ ကမ္မံ ကရောတိ၊ အယံ **စီဝရကာရသမယော**။ ယဒါ အဒ္ဓယောဇနမ္ပိ ဂန္တုကာမော ဝါ ဟောတိ ဂစ္ဆတိ ဝါ ဂတော ဝါ၊ အယံ **အဒ္ဓါနဂမနသမယော**။ **နာဝါဘိရူဟနသမယေ**ပိ ဧသေဝ နယော။ ယဒါ ဂေါစရဂါမေ စတ္တာရော ဘိက္ခူ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ န ယာပေန္တိ၊ အယံ **မဟာသမယော**။ ယဒါ ယောကောစိ ပဗ္ဗဇိတော ဘတ္တေန နိမန္တေတိ၊ အယံ **သမဏဘတ္တသမယော**၊ ဧတေသု သမယေသု ဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ရာဇဂဟေ ဒေဝဒတ္တံ အာရဗ္ဘ ဝိညာပေတွာ ဘုဉ္ဇနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ “အညတြ သမယာ”တိ အယမေတ္ထ သတ္တဝိဓာ အနုပညတ္တိ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ နဂဏဘောဇနေ ဂဏဘောဇနသညိဿ ဝေမတိကဿ ဝါ ဒုက္ကဋံ။ နဂဏဘောဇနသညိဿ ပန, ယေ စ ဒွေ တယော ဧကတော ဂဏှန္တိ၊ ဗဟူနံ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ဧကတော ဘုဉ္ဇန္တာနံ၊ နိစ္စဘတ္တိကာဒီသု၊ ပဉ္စ ဘောဇနာနိ ဌပေတွာ သဗ္ဗတ္ထ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ဂဏဘောဇနတာ, သမယာဘာဝေါ, အဇ္ဈောဟရဏန္တိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ဧဠကလောမသဒိသာနေဝါတိ။

ဂဏဘောဇနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-ပရမ္ပရဘောဇနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

တတိယေ **ပရမ္ပရဘောဇနေ**တိ ဂဏဘောဇနေ ဝုတ္တနယေနေဝ ပဉ္စဟိ ဘောဇနေဟိ နိမန္တိတဿ ယေန ယေန ပဌမံ နိမန္တိတော၊ တဿ တဿ ဘောဇနတော ဥပ္ပဋိပါဋိယာ ဝါ အဝိကပ္ပေတွာ ဝါ ပရဿ ပရဿ ဘောဇနေ။ တသ္မာ ယော ဘိက္ခု ပဉ္စသု သဟဓမ္မိကေသု အညတရဿ “မယှံ ဘတ္တပစ္စာသံ တုယှံ ဒမ္မီ”တိ ဝါ “ဝိကပ္ပေမီ”တိ ဝါ ဧဝံ သမ္မုခါ ဝါ “ဣတ္ထန္နာမဿ ဒမ္မီ”တိ ဝါ “ဝိကပ္ပေမီ”တိ ဝါ[1] ဧဝံ ပရမ္မုခါ ဝါ ပဌမနိမန္တနံ အဝိကပ္ပေတွာ ပစ္ဆာ နိမန္တိတကုလေ လဒ္ဓဘိက္ခတော ဧကသိတ္ထမ္ပိ အဇ္ဈောဟရတိ၊ ပါစိတ္တိယံ။ သမယာ ဝုတ္တနယာ ဧဝ။

၁-ဝိ ၂-၁၀၅-ပိဋ္ဌေ။

ayaṁ **gilānasamayo.** Atthatakathinānaṁ pañca māsā, itaresaṁ kattikamāsoti ayaṁ **cīvaradānasamayo.** Yadā yo cīvare kariyamāne kiñcideva cīvare kattabbaṁ kammaṁ karoti, ayaṁ **cīvarakārasamayo.** Yadā addhayojanampi gantukāmo vā hoti gacchati vā gato vā, ayaṁ **addhānagamanasamayo. Nāvābhiruhanasamaye**pi es'eva nayo. Yadā gocaragāme cattāro bhikkhū piṇḍāya caritvā na yāpenti, ayaṁ **mahāsamayo.** Yadā yokoci pabbajito bhattena nimanteti, ayaṁ **samaṇabhattasamayo,** etesu samayesu bhuñjituṁ vaṭṭati.

Rājagahe Devadattaṁ ārabbha viññāpetvā bhuñjanavatthusmiṁ paññattaṁ, "aññatra samayā"ti ayamettha sattavidhā anupaññatti, sādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, tikapācittiyaṁ, nagaṇabhojane gaṇabhojanasaññissa vematikassa vā dukkaṭaṁ. Nagaṇabhojanasaññissa pana, ye ca dve tayo ekato gaṇhanti, bahūnaṁ piṇḍāya caritvā ekato bhuñjantānaṁ, niccabhattikādīsu, pañca bhojanāni ṭhapetvā sabbattha, ummattakādīnañca anāpatti. Gaṇabhojanatā samayābhāvo ajjhoharaṇanti imān'ettha tīṇi aṅgāni. Samuṭṭhānādīni eḷakalomasadisān'evāti.

Gaṇabhojanasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

3. Paramparabhojanasikkhāpadavaṇṇanā

Tatiye **paramparabhojane**ti gaṇabhojane vuttanayen'eva pañcahi bhojanehi nimantitassa yena yena paṭhamaṁ nimantito, tassa tassa bhojanato uppaṭipāṭiyā vā avikappetvā vā parassa parassa bhojane. Tasmā yo bhikkhu pañcasu sahadhammikesu aññatarassa "mayhaṁ bhattapaccāsaṁ tuyhaṁ dammī"ti vā "vikappemī"ti vā evaṁ sammukhā vā "itthannāmassa dammī"ti vā "vikappemī"ti vā[1] evaṁ parammukhā vā paṭhamanimantanaṁ avikappetvā pacchā nimantitakule laddhabhikkhato ekasitthampi ajjhoharati, pācittiyaṁ. Samayā vuttanayā eva.

1. Vi 2. 105 piṭṭhe.

ဝေသာလိယံ သမ္ဗဟုလေ ဘိက္ခူ အာရဗ္ဘ အညတြ နိမန္တိတဘောဇနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ “အညတြ သမယာ”တိ အယမေတ္ထ တိဝိဓာ အနုပညတ္တိ၊ ပရိဝါရေ ပန ဝိကပ္ပနမ္ပိ ဂဟေတွာ “စတဿော အနုပညတ္တိယော”တိ[1] ဝုတ္တံ၊ အသာဓာရဏ-ပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ နပရမ္ပရဘောဇနေ ပရမ္ပရဘောဇန-သညိနော ဝေမတိကဿ ဝါ ဒုက္ကဋံ။ နပရမ္ပရဘောဇနသညိဿ ပန, ယော စ သမယေ ဝါ ဝိကပ္ပေတွာ ဝါ ကေသံသဋ္ဌာနိ ဝါ ဒွေ တီဏိ နိမန္တနာနိ ဧကတော ဝါ ကတွာ ဘုဉ္ဇတိ၊ နိမန္တနပဋိပါဋိယာ ဘုဉ္ဇတိ၊ သကလေန ဂါမေန ဝါ ပူဂေန ဝါ နိမန္တိတော တေသု ယတ္ထကတ္ထစိ ဘုဉ္ဇတိ၊ နိမန္တိယမာနော ဝါ “ဘိက္ခံ ဂဟေဿာမီ”တိ ဝဒတိ၊ တဿ၊ နိစ္စဘတ္တိကာဒီသု၊ ပဉ္စ ဘောဇနာနိ ဌပေတွာ သဗ္ဗတ္ထ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ပရမ္ပရဘောဇနတာ, သမယာ-ဘာဝေါ, အဇ္ဈောဟရဏန္တိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ပဌမကထိနသဒိသာနေဝ၊ ဣဒံ ပန ကိရိယာကိရိယန္တိ။

ပရမ္ပရဘောဇနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-ကာဏမာတာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

စတုတ္ထေ **ပူဝေဟီ**တိ ပဟေဏကတ္ထာယ ပဋိယတ္တေဟိ အတိရသက-မောဒကသက္ခလိကာဒီဟိ ယေဟိ ကေဟိစိ ခဇ္ဇကေဟိ။ **မန္ထေဟီ**တိ ပါထေ-ယျတ္ထာယ ပဋိယတ္တေဟိ ယေဟိ ကေဟိစိ သတ္တုတိလတဏ္ဍုလာဒီဟိ။ **ဒွတ္တိ-ပတ္တပူရာ**တိ မုခဝဋ္ဋိယာ ဟေဋ္ဌိမလေခံ အနတိက္ကန္တာ ဒွေ ဝါ တယော ဝါ ပတ္တပူရာ။ **တတော စေ ဥတ္တရိ**န္တိ သစေပိ တတိယံ ပတ္တံ ထူပိကတံ ဂဏှာတိ၊ မုခဝဋ္ဋိယာ ဟေဋ္ဌိမလေခတော ဥပရိဋ္ဌိတပူဝဂဏနာယ ပါစိတ္တိယံ။ **ဒွတ္တိပတ္တပူရေ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ**တိ ဧတ္ထ ယေန ဒွေ ဂဟိတာ ဟောန္တိ၊ တေန ဗဟိ ဘိက္ခုံ ဒိသွာ “ဧတ္ထ မယာ ဒွေ ပတ္တပူရာ ဂဟိတာ၊ တွံ ဧကံ ဂဏှေယျာသီ”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တေနာပိ အညံ ပဿိတွာ “ပဌမံ အာဂတေန ဒွေ ပတ္တပူရာ ဂဟိတာ၊ မယာ ဧကော ဂဟိတော၊ တွံ မာ ဂဏှီ”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ ယေန ပဌမံ ဧကော ဂဟိတော၊ တဿာပိ ပရမ္ပရာရောစနေ ဧသေဝ နယော။ ယေန ပန သယမေဝ တယော ဂဟိတာ၊ တေန အညံ ဒိသွာ “မာ ခေါ တွံ ဧတ္ထ ပဋိဂ္ဂဏှီ”တိ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ အဝဒန္တဿ ဒုက္ကဋံ၊ တံ သုတွာ ဂဏှန္တဿာပိ ဒုက္ကဋမေဝ။ **တတော နီဟရိတွာ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ**

၁-ဝိ ၅-၂၉-ပိဋ္ဌေ။

Vesāliyaṁ sambahule bhikkhū ārabbha aññatra nimantitabhojanavatthusmiṁ paññattaṁ, "aññatra samayā"ti ayamettha tividhā anupaññatti, parivāre pana vikappanampi gahetvā "catasso anupaññattiyo"ti[1] vuttaṁ, asādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, tikapācittiyaṁ, naparamparabhojane paramparabhojanasaññino vematikassa vā dukkaṭaṁ. Naparamparabhojanasaññissa pana yo ca samaye vā vikappetvā vā ekasaṁsaṭṭhāni vā dve tīṇi nimantanāni ekato vā katvā bhuñjati, nimantanappaṭipāṭiyā bhuñjati, sakalena gāmena vā pūgena vā nimantito tesu yatthakatthaci bhuñjati, nimantiyamāno vā "bhikkhaṁ gahessāmī"ti vadati, tassa niccabhattikādīsu, pañca bhojanāni ṭhapetvā sabbattha, ummattakādīnañca anāpatti. Paramparabhojanatā samayābhāvo ajjhoharaṇanti imān'ettha tīṇi aṅgāni. Samuṭṭhānādīni Paṭhamakathinasadisān'eva, idaṁ pana kiriyākiriyanti.

Paramparabhojanasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

4. Kāṇamātāsikkhāpadavaṇṇanā

Catutthe **pūvehī**ti paheṇakatthāya paṭiyattehi atirasakamodakasakkhalikādīhi yehi kehici khajjakehi. **Manthehī**ti pātheyyatthāya paṭiyattehi yehi kehici sattutilataṇḍulādīhi. **Dvattipattapūrā**ti mukhavaṭṭiyā heṭṭhimalekhaṁ anatikkantā dve vā tayo vā pattapūrā. **Tato ce uttarī**ti sacepi tatiyaṁ pattaṁ thūpīkataṁ gaṇhāti, mukhavaṭṭiyā heṭṭhimalekhato upariṭṭhitapūvagaṇanāya pācittiyaṁ. **Dvattipattapūre paṭiggahetvā**ti ettha yena dve gahitā honti, tena bahi bhikkhuṁ disvā "ettha mayā dve pattapūrā gahitā, tvaṁ ekaṁ gaṇheyyāsī"ti vattabbaṁ, ten'āpi aññaṁ passitvā "paṭhamaṁ āgatena dve pattapūrā gahitā, mayā eko gahito, tvaṁ mā gaṇhī"ti vattabbaṁ. Yena paṭhamaṁ eko gahito, tass'āpi paramparārocane es'eva nayo. Yena pana sayameva tayo gahihā, tena aññaṁ disvā "mā kho tvaṁ ettha paṭiggaṇhī"ti vattabbaṁ, avadantassa dukkaṭaṁ, taṁ sutvā gaṇhantass'āpi dukkaṭameva. **Tato nīharitvā bhikkhūhi saddhiṁ**

1. Vi 5. 29 piṭṭhe.

သံဝိဘဇိတဗ္ဗန္တိ လဒ္ဓဋ္ဌာနတော သဗ္ဗာသန္နံ အာသနသာလံ ဝါ ဝိဟာရံ ဝါ ယတ္ထ ဝါ ပန နိဗဒ္ဓံ ပဋိက္ကမတိ၊ တတ္ထ ဂန္တွာ ဧကံ ပတ္တပူရံ အတ္တနော ဌပေတွာ သေသံ ဘိက္ခုသံဃဿ ဒါတဗ္ဗံ။ ယထာမိတ္တံ ပန ဒါတုံ န လဗ္ဘတိ။ ယေန ဧကော ဂဟိတော၊ န တေန ကိဉ္စိ အကာမာ ဒါတဗ္ဗံ၊ ယထာရုစိ ကာတဗ္ဗံ။

သာဝတ္ထိယံ သမ္ဗဟုလေ ဘိက္ခူ အာရဗ္ဘ န မတ္တံ ဇာနိတွာ ပဋိဂ္ဂဟဏ-ဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ ဦနကဒွတ္တိပတ္တပူရေ အတိရေကသညိဿ ဝေမတိကဿ ဝါ ဒုက္ကဋံ။ ဦနက-သညိဿ ပန, န ပဟေဏကတ္ထာယ န ပါထေယျတ္ထာယ ဝါ ပဋိယတ္တံ၊ တဒတ္ထာယ ပဋိယတ္တသေသကံ ဝါ, ဂမနေ ဝါ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓေ, ဉာတကပ္ပဝါရိ-တာနံ ဝါ ဒေန္တာနံ၊ အတ္တနော ဓနေန ဂဏှန္တဿ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ဝုတ္တလက္ခဏပူဝမန္ထတာ, အသေသကတာ, အပ္ပဋိပ္ပဿဒ္ဓဂမနတာ, အညာ-တကာဒိတာ, အတိရေကပ္ပဋိဂ္ဂဟဏန္တိ ဣမာနေတ္ထ ပဉ္စ အင်္ဂါနိ၊ သမုဋ္ဌာနာ-ဒီနိ သဉ္စရိတ္တသဒိသာနေဝါတိ။

ကာဏမာတာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-ပဌမပဝါရဏာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ပဉ္စမေ **ဘုတ္တာဝီ**တိ ဘုတ္တဝါ၊ ယေန ပဉ္စန္နံ ဘောဇနာနံ သာသပမတ္တမ္ပိ အဇ္ဈောဟရိတံ၊ သော ဧဝံ ဝုစ္စတိ။ **ပဝါရိတော**တိ "အသနံ ပညာယတိ၊ ဘောဇနံ ပညာယတိ၊ ဟတ္ထပါသေ ဌိတော အဘိဟရတိ၊ ပဋိက္ခေပေါ ပညာယတီ"တိ ဧဝံ ပါဠိယံ[၁] ဝုတ္တပဉ္စင်္ဂဝသေန ကတပ္ပဝါရဏော၊ ကတပ္ပဋိက္ခေ-ပေါတိ အတ္ထော။ တတ္ထ ယသ္မာ "အသနံ ပညာယတီ"တိဣမိနာ ဝိပ္ပကတ-ဘောဇနော 'ပဝါရိတော'တိ ဝုတ္တော။ ယော စ ဝိပ္ပကတဘောဇနော၊ တေန ကိဉ္စိ ဘုတ္တံ၊ ကိဉ္စိ အဘုတ္တံ၊ ယဉ္စ ဘုတ္တံ၊ တံ သန္ဓာယ 'ဘုတ္တာဝီ'တိပိ သင်္ဂီ[၂] ဂစ္ဆတိ။ တသ္မာ 'ဘုတ္တာဝီ'တိဝစနေန ဝိသုံ ကိဉ္စိ အတ္ထသိဒ္ဓိံ န ပဿာမ၊ "ဒိရတ္တတိရတ္တ"န္တိ-အာဒီသု[၃] ပန ဒိရတ္တာဒိဝစနံ ဝိယ ပဝါရိတပဒဿ ပရိဝါရဘာဝေန ဗျဉ္ဇနသိလိဋ္ဌ-တာယ စေတံ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ပဝါရဏင်္ဂေသု ပန **အသနံ ပညာယတီ**တိ ဝိပ္ပကတဘောဇနံ ဒိဿတိ၊ တံ ဘုဉ္ဇမာနော စေသ ပုဂ္ဂလော ဟောတီတိ အတ္ထော။ **ဘောဇနံ ပညာယတီ**တိ

၁-ဝိ ၂-၁၁၁-ပိဋ္ဌေ။　၂-ဘုတ္တာတိ သင်္ဂီ (သီ)　၃-ဝိ ၂-၂၀-ပိဋ္ဌေ။

saṁvibhajitabbanti laddhaṭṭhānato sabbāsannaṁ āsanasālaṁ vā vihāraṁ vā yattha vā pana nibaddhaṁ paṭikkamati, tattha gantvā ekaṁ pattapūraṁ attano ṭhapetvā sesaṁ bhikkhusaṁghassa dātabbaṁ. Yathāmittaṁ pana dātuṁ na labbhati. Yena eko gahito, na tena kiñci akāmā dātabbaṁ, yathāruci kātabbaṁ.

Sāvatthiyaṁ sambahule bhikkhū ārabbha na mattaṁ jānitvā paṭiggahaṇavatthusmiṁ paññattaṁ, sādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, tikapācittiyaṁ, ūnakadvattipattapūre atirekasaññissa vematikassa vā dukkaṭaṁ. Ūnakasaññissa pana na paheṇakatthāya na pātheyyatthāya vā paṭiyattaṁ, tadatthāya paṭiyattasesakaṁ vā gamane vā paṭippassaddhe ñātakappavāritānaṁ vā dentānaṁ, attano dhanena gaṇhantassa, ummattakādīnañca anāpatti. Vuttalakkhaṇapūvamanthatā asesakatā appaṭippassaddhagamanatā anaññātakāditā atirekappaṭiggahaṇanti imān'ettha pañca aṅgāni, samuṭṭhānādīni sañcarittasadisān'evāti.

Kāṇamātāsikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

5. Paṭhamapavāraṇāsikkhāpadavaṇṇanā

Pañcame **bhuttāvī**ti bhuttavā, yena pañcannaṁ bhojanānaṁ sāsapamattampi ajjhoharitaṁ, so evaṁ vuccati. **Pavārito**ti "asanaṁ paññāyati, bhojanaṁ paññāyati, hatthapāse ṭhito abhiharati, paṭikkhepo paññāyatī"ti evaṁ Pāḷiyaṁ[1] vuttapañcaṅgavasena katappavāraṇo, katappaṭikkhepoti attho. Tattha yasmā "asanaṁ paññāyatī"ti iminā vippakatabhojano 'pavārito'ti vutto. Yo ca vippakatabhojano, tena kiñci bhuttaṁ, kiñci abhuttaṁ, yañca bhuttaṁ, taṁ sandhāya 'bhuttāvī'tipi saṅkhaṁ[2] gacchati. Tasmā 'bhuttāvī'tivacanena visuṁ kiñci atthasiddhiṁ na passāma, "dirattatirattan"ti-ādīsu[3] pana dirattādivacanaṁ viya pavāritapadassa parivārabhāvena byañjanasiliṭṭhatāya c'etaṁ vuttanti veditabbaṁ.

Pavāraṇaṅgesu pana **asanaṁ paññāyatī**ti vippakatabhojanaṁ dissati, taṁ bhuñjamāno c'esa puggalo hotīti attho. **Bhojanaṁ paññāyatī**ti

1. Vi 2. 111 piṭṭhe. 2. Bhuttāti saṅkhaṁ (Sī) 3. Vi 2. 28 piṭṭhe.

ပဝါရဏာပဟောနကံ ဘောဇနံ ဒိဿတိ၊ ဩဒနာဒီနံ စ အညတရံ ပဋိက္ခိပိတဗ္ဗံ ဘောဇနံ ဟောတီတိ အတ္ထော။ **ဟတ္ထပါသေ ဌိတော**တိ ပဝါရဏာပဟောနကံ စ ဘောဇနံ ဂဟေတွာ ဒါယကော အဍ္ဎတေယျ-ဟတ္ထပ္ပမာဏေ ဩကာသေ ဌိတော ဟောတီတိ အတ္ထော။ **အဘိဟရတီ**တိ သော စ ဒါယကော တဿ တံ ဘောဇနံ ကာယေန အဘိသံဟရတီတိ အတ္ထော။ **ပဋိက္ခေပေါ ပညာယတီ**တိ ပဋိက္ခေပေါ ဒိဿတိ၊ တံ စ အဘိဟဋံ သော ဘိက္ခု ကာယေန ဝါ ဝါစာယ ဝါ ပဋိက္ခိပတီတိ အတ္ထော။ ဧဝံ ပဉ္စန္နံ အင်္ဂါနံ ဝသေန ပဝါရိတော ဟောတိ။

တတြာယံ ဝိနိစ္ဆယော—'အသန'န္တိအာဒီသု တာဝ ယဉ္စ အသ္နာတိ၊ ယဉ္စ ဘောဇနံ ဟတ္ထပါသေ ဌိတေန အဘိဟဋံ ပဋိက္ခိပတိ၊ တံ ဩဒနော ကုမ္မာသော သတ္တု မစ္ဆော မံသန္တိ ဣမေသံ အညတရမေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တတ္ထ **ဩဒနော** နာမ သာလိ ဝီဟိ ယဝေါ ဂေါဓုမော ကင်္ဂု ဝရကော ကုဒြူ-သကောတိ ဣမေသံ သတ္တန္နံ ဓညာနံ တဏ္ဍုလေ ဂဟေတွာ "ဘတ္တံ ပစာမာ"တိ ဝါ "ယာဂုံ ပစာမာ"တိ ဝါ ယံကိဉ္စိ သန္ဓာယ ပစန္တု၊ သစေ ဥဏှံ ဝါ သီတလံ ဝါ ဘုဉ္ဇန္တာနံ ဘောဇနကာလေ ဂဟိတဂဟိတဋ္ဌာနေ ဩဓိ ပညာယတိ၊ ဩဒနော ဟောတိ၊ ပဝါရဏံ ဇနေတိ။ ယော ပန ပါယာသော ဝါ အမ္ဗိလယာဂု ဝါ ဥဒ္ဓနတော ဩတာရိတမတ္တာ အဗ္ဘုဏှာ သက္ကာ ဟောတိ အာဝိဉ္ဆိတွာ ပိဝိတုံ၊ သာ ယတ္ထ ဟတ္ထေန ဂဟိတောကာသေပိ ဩဓိ န ပညာယတိ၊ ပဝါရဏံ န ဇနေတိ။ သစေ ပန ဥသုမာယ ဝိဂတာယ ဃနဘာဝံ ဂစ္ဆတိ၊ ဩဓိံ ဒဿေတိ၊ ပုန ပဝါရဏံ ဇနေတိ၊ ပုဗ္ဗေ တနုကဘာဝေါ န ရက္ခတိ။ သစေပိ ဗဟူ ပဏ္ဏဖလကဠီရေ ပက္ခိပိတွာ မုဋ္ဌိမတ္တာပိ တဏ္ဍုလာ ပက္ခိတ္တာ ဟောန္တိ၊ ဘောဇနကာလေ စေ ဩဓိ ပညာယတိ၊ ပဝါရဏံ ဇနေတိ။ အယာဂုကေ နိမန္တနေ "ယာဂုံ ဒဿာမာ"တိ ဘတ္တေ ဥဒကကဉ္ဇိကခီရာဒီနိ အာကိရိတွာ "ယာဂုံ ဂဏှထာ"တိ ဒေန္တိ၊ ကိဉ္စာပိ တနုကာ ဟောတိ၊ ပဝါရဏံ ဇနေတိယေဝ။ သစေ ပန ပက္ကုထိတေသု ဥဒကာဒီသု ပက္ခိပိတွာ ပစိတွာ ဒေန္တိ၊ ယာဂုသင်္ဂဟ-မေဝ ဂစ္ဆတိ။ သစေ ယာဂုယာပိ သာသပမတ္တမ္ပိ မစ္ဆမံသခဏ္ဍံ ဝါ နှာရု ဝါ ပက္ခိတ္တံ ဟောတိ၊ ပဝါရဏံ ဇနေတိ။ ဌပေတွာ သာနုလောမာနံ ဝုတ္တဓညာနံ တဏ္ဍုလေ အညေဟိ ဝေဠုတဏ္ဍုလာဒီဟိ ဝါ ကန္ဒမူလဖလေဟိ ဝါ ယေဟိ ကေဟိစိ ကတဘတ္တံ ပဝါရဏံ န ဇနေတိ။ **ကုမ္မာသော** နာမ ယဝေဟိ ကတော။ အညေဟိ ပန မုဂ္ဂါဒီဟိ ကတကုမ္မာသော ပဝါရဏံ န ဇနေတိ။ **သတ္တု** နာမ သတ္တ ဓညာနိ ဘဇ္ဇိတွာ ကတော။ အန္တမသော ခရပါကဘဇ္ဇိတာနံ ဝီဟီနံ

pavāraṇappahonakaṁ bhojanaṁ dissati, odanādīnaṁ ce aññataraṁ paṭikkhipitabbaṁ bhojanaṁ hotīti attho. **Hatthapāse ṭhito**ti pavāraṇappahonakaṁ ce bhojanaṁ gaṇhitvā dāyako aḍḍhateyyahatthappamāṇe okāse ṭhito hotīti attho. **Abhiharatī**ti so ce dāyako tassa taṁ bhojanaṁ kāyena abhisaṁharatīti attho. **Paṭikkhepo paññāyatī**ti paṭikkhepo dissati, taṁ ce abhihaṭaṁ so bhikkhu kāyena vā vācāya vā paṭikkhipatīti attho. Evaṁ pañcannaṁ aṅgānaṁ vasena pavārito hoti.

Tatr'āyaṁ vinicchayo—'asanan'ti-ādīsu tāva yañca asnāti, yañca bhojanaṁ hatthapāse ṭhitena abhihaṭaṁ paṭikkhipati, taṁ odano kummāso sattu maccho maṁsanti imesaṁ aññatarameva veditabbaṁ. Tattha **odano** nāma sāli vīhi yavo godhumo kaṅgu varako kudrūsakoti imesaṁ sattannaṁ dhaññānaṁ taṇḍule gahetvā "bhattaṁ pacāmā"ti vā "yāguṁ pacāmā"ti vā yaṁ kiñci sandhāya pacantu, sace uṇhaṁ vā sītalaṁ vā bhuñjantānaṁ bhojanakāle gahitagahitaṭṭhāne odhi paññāyati, odano hoti, pavāraṇaṁ janeti. Yo pana pāyāso vā kambilayāgu vā uddhanato otāritamattā abbhuṇhā sakkā hoti āvijjhitvā pivituṁ, sā yassa hatthena gahitokāsepi odhi na paññāyati, pavāraṇaṁ na janeti. Sace pana usumāya vigatāya ghanabhāvaṁ gacchati, odhiṁ dasseti, puna pavāraṇaṁ janeti, pubbe tanukabhāvo na rakkhati. Sacepi bahū paṇṇaphalakaḷīre pakkhipitvā muṭṭhimatt'āpi taṇḍulā pakkhittā honti, bhojanakāle ce odhi paññāyati, pavāraṇaṁ janeti. Ayāguke nimantane "yāguṁ dassāmā"ti bhatte udakakañjikakhīrādīni ākiritvā "yāguṁ gaṇhathā"ti denti, kiñcāpi tanukā hoti, pavāraṇaṁ janeti yeva. Sace pana pakkuthitesu udakādīsu pakkhipitvā pacitvā denti, yāgusaṅgahameva gacchati. Sace yāguyāpi sāsapamattampi macchamaṁsakkhaṇḍaṁ vā nhāru vā pakkhittaṁ hoti, pavāraṇaṁ janeti. Ṭhapetvā sānulomānaṁ vuttadhaññānaṁ taṇḍule aññehi veḷutaṇḍulādīhi vā kandamūlaphalehi vā yehi kehici katabhattaṁ pavāraṇaṁ na janeti. **Kummāso** nāma yavehi kato. Aññehi pana muggādīhi katakummāso pavāraṇaṁ na janeti. **Sattu** nāma satta dhaññāni bhajjitvā kato. Antamaso kharapākabhajjitānaṁ vihīnaṁ

တဏ္ဍုလေ ကောဋ္ဋေတွာ ကတစုဏ္ဏမ္ပိ ကုဏ္ဍကမ္ပိ သတ္တုသင်္ဂဟမေဝ ဂစ္ဆတိ။ သမပါကဘဇ္ဇိတာနံ ပန အာတပသုက္ခာနံ ကုဏ္ဍကံ ဝါ, ယေ ကေစိ တဏ္ဍုလာ ဝါ လာဇာ ဝါ, လာဇေဟိ ကတဘတ္တသတ္တုအာဒီနိ ဝါ န ပဝါရေန္တိ။ **မစ္ဆမံသေသု** သစေ ယာဂုံ ပိဝန္တဿ ယာဂုသိတ္ထမတ္တာနေဝ ဒွေ မစ္ဆခဏ္ဍာနိ ဝါ မံသခဏ္ဍာနိ ဝါ ဧကဘာဇနေ ဝါ နာနာဘာဇနေ ဝါ ဒေန္တိ၊ တာနိ စေ အခါဒန္တော အညံ ပဝါရဏပ္ပဟောနကံ ယံကိဉ္စိ ပဋိက္ခိပတိ၊ န ပဝါရေတိ။ တတော ဧကံ ခါဒိတံ, ဧကံ ဟတ္ထေ ဝါ ပတ္တေ ဝါ ဟောတိ၊ သစေ အညံ ပဋိက္ခိပတိ ပဝါရေတိ။ ဒွေပိ ခါဒိတာနိ ဟောန္တိ၊ မုခေ သာသပမတ္တမ္ပိ အဝသိဋ္ဌံ နတ္ထိ၊ သစေပိ အညံ ပဋိက္ခိပတိ၊ န ပဝါရေတိ။ ယော ပန အကပ္ပိယမံသံ ကုလဒူသနဝေဇ္ဇကမ္မဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာရောစနသာဒိတရူပိယာဒီဟိ နိဗ္ဗတ္တံ အကပ္ပိယဘောဇနဉ္စ အညံ ကပ္ပိယံ ဝါ အကပ္ပိယံ ဝါ ခါဒန္တော ပဋိက္ခိပတိ၊ န ပဝါရေတိ။

ဧဝံ ယဉ္စ အသ္နာတိ၊ ယဉ္စ ဘောဇနံ ဟတ္ထပါသေ ဌိတေန အဘိဟဋံ ပဋိက္ခိပန္တော ပဝါရဏံ ဇနေတိ၊ တံ ဉတွာ ဣဒါနိ ယထာ အာပဇ္ဇတိ၊ တဿ ဇာနနတ္ထံ အယံ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော—"အသနံ ဘောဇန"န္တိ ဧတ္ထ တာဝ ယေန ဧကသိတ္ထမ္ပိ အဇ္ဈောဟဋံ ဟောတိ၊ သော သစေ ပတ္တမုခဟတ္ထာနံ ယတ္ထကတ္ထစိ ဘောဇနေ သတိ သာပေက္ခောဝ အညံ ဝုတ္တလက္ခဏံ ဘောဇနံ ပဋိက္ခိပတိ၊ ပဝါရေတိ။ သစေ ပန နိရပေက္ခော ဟောတိ၊ ယံ ပတ္တာဒီသု အဝသိဋ္ဌံ၊ တံ န စ အဇ္ဈောဟရိတုကာမော၊ အညဿ ဝါ ဒါတုကာမော၊ အညတြ ဝါ ဂန္တွာ ဘုဉ္ဇိတုကာမော၊ သော ပဋိက္ခိပန္တောပိ န ပဝါရေတိ။ "ဟတ္ထပါသေ ဌိတော"တိ ဧတ္ထ ပန သစေ ဘိက္ခု နိသိန္နော ဟောတိ၊ အာသနဿ ပစ္ဆိမန္တတော ပဋ္ဌာယ, သစေ ဌိတော၊ ပဏှိနံ အန္တတော ပဋ္ဌာယ, သစေ နိပန္နော၊ ယေန ပဿေန နိပန္နော၊ တဿ ပါရိမန္တတော ပဋ္ဌာယ ဒါယကဿ နိသိန္နဿ ဝါ ဌိတဿ ဝါ နိပန္နဿ ဝါ ဌပေတွာ ပသာရိတဟတ္ထံ ယံ အာသန္နတရံ အင်္ဂံ၊ တဿ ဩရိမန္တေန ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ အဍ္ဎတေယျဟတ္ထော 'ဟတ္ထပါသော'တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တသ္မိံ ဌတွာ အဘိဟဋံ ပဋိက္ခိပန္တဿေဝ ပဝါရဏာ ဟောတိ၊ န တတော ပရံ။ 'အဘိဟရတီ'တိ ဟတ္ထပါသဗ္ဘန္တရေ ဌိတော ဂဟဏတ္ထံ ဥပနာမေတိ။ သစေ ပန အနန္တရနိသိန္နောပိ ဘိက္ခု ဟတ္ထေ ဝါ အာဓာရကေ ဝါ ဌိတံ ပတ္တံ အနဘိဟရိတွာဝ "ဘတ္တံ ဂဏှထာ"တိ ဝဒတိ၊ တံ ပဋိက္ခိပတော ပဝါရဏာ နတ္ထိ။ ဘတ္တပစ္ဆိံ အာနေတွာ ပုရတော ဘူမိယံ ဌပေတွာ ဧဝံ ဝုတ္တေပိ ဧသေဝ နယော။ ဤသကံ ပန ဥဒ္ဓရိတွာ ဝါ အပနာမေတွာ ဝါ 'ဂဏှထာ'တိ ဝုတ္တေ တံ ပဋိက္ခိပတော

taṇḍule koṭṭetvā katacuṇṇampi kuṇḍakampi sattusaṅgahameva gacchati. Samapākabhajjitānaṁ pana ātapasukkhānaṁ kuṇḍakaṁ vā ye keci taṇḍulā vā lājā vā lājehi katabhattasattu-ādīni vā na pavārenti. **Macchamaṁsesu** sace yāguṁ pivantassa yāgusitthamattān'eva dve macchakkhaṇḍāni vā maṁsakkhaṇḍāni vā ekabhājane vā nānābhājane vā denti, tāni ce akhādanto aññaṁ pavāraṇappahonakaṁ yaṁ kiñci paṭikkhipati, na pavāreti. Tato ekaṁ khāditaṁ ekaṁ hatthe vā patte vā hoti, sace aññaṁ paṭikkhipati pavāreti. Dvepi khāditāni honti, mukhe sāsapamattampi avasiṭṭhaṁ n'atthi, sacepi aññaṁ paṭikkhipati, na pavāreti. Yo pana akappiyamaṁsaṁ kuladūsanavejjakamma-uttarimanussadhammārocanasāditarūpiyādīhi nibbattaṁ akappiyabhojanañca aññaṁ kappiyaṁ vā akappiyaṁ vā khādanto paṭikkhipati, na pavāreti.

Evaṁ yañca asnāti, yañca bhojanaṁ hatthapāse ṭhitena abhihaṭaṁ paṭikkhipanto pavāraṇaṁ janeti, taṁ ñatvā idāni yathā āpajjati, tassa jānanatthaṁ ayaṁ vinicchayo veditabbo—"asanaṁ bhojanan"ti ettha tāva yena ekasitthampi ajjhohaṭaṁ hoti, so sace pattamukhahatthesu yattha katthaci bhojane sati sāpekkho'va aññaṁ vuttalakkhaṇaṁ bhojanaṁ paṭikkhipati, pavāreti. Sace pana nirapekkho hoti, yaṁ pattādīsu avasiṭṭhaṁ, taṁ na ca ajjhoharitukāmo, aññassa vā dātukāmo, aññatra vā gantvā bhuñjitukāmo, so paṭikkhipantopi na pavāreti. "Hatthapāse ṭhito"ti ettha pana sace bhikkhu nisinno hoti, ānisadassa pacchimantato paṭṭhāya sace ṭhito, paṇhīnaṁ antato paṭṭhāya sace nipanno, yena passena nipanno, tassa pārimantato paṭṭhāya dāyakassa nisinnassa vā ṭhitassa vā nipannassa vā ṭhapetvā pasāritahatthaṁ yaṁ āsannataraṁ aṅgaṁ, tassa orimantena paricchinditvā aḍḍhateyyahattho 'hatthapāso'ti veditabbo. Tasmiṁ ṭhatvā abhihaṭaṁ paṭikkhipantass'eva pavāraṇā hoti, na tato paraṁ. 'Abhiharatī'ti hatthapāsabbhantare ṭhito gahaṇatthaṁ upanāmeti. Sace pana anantaranisinnopi bhikkhu hatthe vā ādhārake vā ṭhitaṁ pattaṁ anabhiharitvāva "bhattaṁ gaṇhathā"ti vadati, taṁ paṭikkhipato pavāraṇā n'atthi. Bhattapacchiṁ ānetvā purato bhūmiyaṁ ṭhapetvā evaṁ vuttepi es'eva nayo. Īsakaṁ pana uddharitvā vā apanāmetvā vā 'gaṇhathā'ti vutte taṁ paṭikkhipato

ပဝါရဏာ ဟောတိ။ ဘတ္တပစ္ဆိံ ဂဟေတွာ ပရိဝိသန္တဿ အညော "အဟံ ခါဒေဿာမီ"တိ ဂဟိတမတ္တမေဝ ကရောတိ၊ ပရိဝေသကောယေဝ ပန တံ ခါဒေတိ၊ တသ္မာ သာ အဘိဟဋ္ဌာဝ ဟောတိ၊ တတော ဒါတုကာမတာယ ဂဏှန္တံ ပဋိက္ခိပန္တဿ ပဝါရဏာ ဟောတိ။ သစေ ပန ပရိဝေသကေန ဖုဋ္ဌမတ္တာဝ ဟောတိ၊ ဣတရောဝ နံ ခါဒေတိ၊ တတော ဒါတုကာမတာယ ဂဏှန္တံ ပဋိက္ခိပန္တဿ ပဝါရဏာ န ဟောတိ။ ကဋစ္ဆုနာ ဥဒ္ဓဋေ ပန ဟောတိ၊ ဒွိန္နံ သမဘာဇနေပိ ပဋိက္ခိပန္တော ပဝါရေတိယေဝ။ အနန္တရဿ ဒိယျမာနေ ဣတရော ပတ္တံ ပိဒဟတိ၊ အညဿ အဘိဟဋံ နာမ ပဋိက္ခိတ္တံ ဟောတိ၊ တသ္မာ ပဝါရဏာ နတ္ထိ။ 'ပဋိက္ခေပေါ'တိ ဧတ္ထ ဝါစာယ အဘိဟဋဿ ပဋိက္ခေပေါ န ရုဟတိ၊ ကာယေန အဘိဟဋံ ပန အင်္ဂုလိစလနာဒိနာ ကာယဝိကာရေန ဝါ "အလံ, မာ ဒေဟီ"တိအာဒိနာ ဝစီဝိကာရေန ဝါ ပဋိက္ခိပတော ပဝါရဏာ ဟောတိ။

ဧကော သမံသကံ ရသံ အဘိဟရတိ၊ "ရသံ ပဋိဂ္ဂဏှထာ"တိ ဝဒတိ၊ တံ သုတွာ ပဋိက္ခိပတော ပဝါရဏာ နတ္ထိ။ 'မံသရသ'န္တိ ဝုတ္တေ ပန ပဋိက္ခိပတော ပဝါရဏာ ဟောတိ။ "ဣမံ ဂဏှထာ"တိ ဝုတ္တေပိ ဟောတိယေဝ။ မံသံ ဝိသုံ ကတွာ 'မံသရသ'န္တိ ဝုတ္တေပိ သစေ သာသပမတ္တမ္ပိ ခဏ္ဍံ အတ္ထိ၊ ပဋိက္ခိပတော ပဝါရဏာ ဟောတိ။ သစေ နတ္ထိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ကဠီရပနသာဒီဟိ မိဿေတွာ မစ္ဆမံသံ ပစန္တိ၊ တံ ဂဟေတွာ "ကဠီရသူပံ ဂဏှထ၊ ပနသဗျဉ္ဇနံ ဂဏှထာ"တိ ဝဒတိ၊ ဧဝမ္ပိ န ပဝါရေတိ။ ကသ္မာ? အပဝါရဏာရဟဿ နာမေန ဝုတ္တတ္တာ။ "မစ္ဆမံသံ ဗျဉ္ဇန"န္တိ ဝါ "ဣမံ ဂဏှထာ"တိ ဝါ ဝုတ္တေ ပန ပဝါရေတိ၊ အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ၊ ဝိတ္ထာရော ပန သမန္တပါသာဒိကာယံ[1] ဝုတ္တော။ ဂမနာဒီသု ပန ယသ္မိံ ဣရိယာပထေ ပဝါရေတိ၊ တံ အဝိကောပေန္တေနေဝ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။

အနတိရိတ္တန္တိ န အတိရိတ္တံ၊ န အဓိကန္တိ အတ္ထော။ တံ ပန ကပ္ပိယကတာဒီဟိ သတ္တဟိ ဝိနယကမ္မာကာရေဟိ အကတံ ဝါ ဂိလာနဿ အနဓိကံ ဝါ ဟောတိ။ တသ္မာ ပဒဘာဇနေ[2] 'အကပ္ပိယကတ'န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ၊ တတ္ထ ယံ ဖလံ ဝါ ကန္ဒမူလာဒိ ဝါ ပဉ္စဟိ သမဏကပ္ပေဟိ ကပ္ပိယံ အကတံ၊ ယဉ္စ အကပ္ပိယမံသံ ဝါ အကပ္ပိယဘောဇနံ ဝါ၊ ဧတံ အကပ္ပိယံ နာမ၊ တံ အကပ္ပိယံ "အလမေတံ သဗ္ဗ"န္တိ ဧဝံ အတိရိတ္တံ ကတံ **အကပ္ပိယကတ**န္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတကတ**န္တိ ဘိက္ခုနာ အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတံယေဝ ပုရိမနယေန အတိရိတ္တံ ကတံ။ **အနုစ္စာရိတကတ**န္တိ ကပ္ပိယံ ကာရေတုံ အာဂတေန ဘိက္ခုနာ ဤသကမ္ပိ

၁-ဝိ-၄ ၃-၈၈-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၂-၁၁၁-ပိဋ္ဌေ။

pavāraṇā hoti. Bhattapacchiṁ gahetvā parivisantassa añño “ahaṁ dhāressāmī”ti gahitamattameva karoti, parivesako yeva pana taṁ dhāreti, tasmā sā abhihaṭāva hoti, tato dātukāmatāya gaṇhantaṁ paṭikkhipantassa pavāraṇā hoti. Sace pana parivesakena phuṭṭhamattā’va hoti, itaro’va naṁ dhāreti, tato dātukāmatāya gaṇhantaṁ paṭikkhipantassa pavāraṇā na hoti. Kaṭucchunā uddhaṭe pana hoti, dvinnaṁ samabhārepi paṭikkhipanto pavāreti yeva. Anantarassa diyyamāne itaro pattaṁ pidahati, aññassa abhihaṭaṁ nāma paṭikkhittaṁ hoti, tasmā pavāraṇā n’atthi. ‘Paṭikkhepo’ti ettha vācāya abhihaṭe paṭikkhepo na ruhati, kāyena abhihaṭaṁ pana aṅgulicalanādinā kāyavikārena vā “alaṁ, mā dehī”ti-ādinā vacīvikārena vā paṭikkhipato pavāraṇā hoti.

Eko samaṁsakaṁ rasaṁ abhiharati, “rasaṁ paṭiggaṇhathā”ti vadati, taṁ sutvā paṭikkhipato pavāraṇā n’atthi. ‘Maṁsarasan’ti vutte pana paṭikkhipato pavāraṇā hoti. “Imaṁ gaṇhathā”ti vuttepi hoti yeva. Maṁsaṁ visuṁ katvā ‘maṁsarasan’ti vuttepi sace sāsapamattampi khaṇḍaṁ atthi, paṭikkhipato pavāraṇā hoti. Sace n’atthi, vaṭṭati. Kaḷīrapanasādīhi missetvā macchamaṁsaṁ pacanti, taṁ gahetvā “kaḷīrasūpaṁ gaṇhatha, panasabyañjanaṁ gaṇhathā”ti vadati, evampi na pavāreti. Kasmā? Apavāraṇārahassa nāmena vuttattā. “Macchamaṁsaṁ byañjanan”ti vā “imaṁ gaṇhathā”ti vā vutte pana pavāreti, ayamettha saṅkhepo, vitthāro pana Samantapāsādikāyaṁ[1] vutto. Gamanādīsu pana yasmiṁ iriyāpathe pavāreti, taṁ avikopenten’eva bhuñjitabbaṁ.

Anatirittanti na atirittaṁ, na adhikanti attho. Taṁ pana kappiyakatādīhi sattahi vinayakammākārehi akataṁ vā gilānassa anadhikaṁ vā hoti. Tasmā Padabhājane[2] ‘akappiyakatan’ti-ādi vuttaṁ, tattha yaṁ phalaṁ vā kandamūlādi vā pañcahi samaṇakappiyehi kappiyaṁ akataṁ, yañca akappiyamaṁsaṁ vā akappiyabhojanaṁ vā, etaṁ akappiyaṁ nāma, taṁ akappiyaṁ “alametaṁ sabban”ti evaṁ atirittaṁ kataṁ **akappiyakatanti** veditabbaṁ. **Appaṭiggahitakatan**ti bhikkhunā appaṭiggahitaṁ yeva purimanayena atirittaṁ kataṁ. **Anuccāritakatan**ti kappiyaṁ kāretuṁ āgatena bhikkhunā īsakampi

1. Vi-Ṭṭha 3. 88 piṭṭhe.   2. Vi 2. 111 piṭṭhe.

အနုက္ခိတ္တံ ဝါ အနုပနာမိတံ ဝါ ကတံ။ **အဟတ္ထပါသေ ကတန္တိ** ကပ္ပိယံ ကာရေတုံ အာဂတဿ ဟတ္ထပါသတော ဗဟိ ဌိတေန ကတံ။ **အဘုတ္တာဝိနာ ကတန္တိ** ယော အတိရိတ္တံ ကရောတိ, တေန ပဝါရဏပ္ပဟောနကံ ဘောဇနံ အဘုတ္တေန ကတံ။ **ဘုတ္တာဝိနာ ပဝါရိတေန အာသနာ ဝုဋ္ဌိတေန ကတန္တိ** ဣဒံ ဥတ္တာနမေဝ။ **“အလမေတံ သဗ္ဗ”န္တိ အဝုတ္တန္တိ** ဝစီဘေဒံ ကတွာ ဧဝံ အဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဣတိ ဣမေဟိ သတ္တဟိ ဝိနယကမ္မာကာရေဟိ ယံ အတိရိတ္တံ ကပ္ပိယံ အကတံ, ယဉ္စ ပန န ဂိလာနာတိရိတ္တံ, တဒုဘယမ္ပိ အနတိရိတ္တံ။ အတိရိတ္တံ ပန တဿေဝ ပဋိပက္ခနယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။

အပိစေတ္ထ **ဘုတ္တာဝိနာ ကတံ ဟောတီ**တိ[1] အန္ဓကမသော အနန္တရနိသိန္နဿ ပတ္တတော ဧကမ္ပိ သိတ္ထံ ဝါ မံသဟီရံ ဝါ ခါဒိတွာ ကတမ္ပိ ဘုတ္တာဝိနာ[2] ကတံ ဟောတိ, ယော ပါတောဝ ဧဝံ ဘုတ္တာဝီ ပဝါရိတော နိသီဒတိယေဝ, သော ဥပကဋ္ဌေပိ ကာလေ အဘိဟဋံ ပိဏ္ဍံ ဘိက္ခူနံ ဥပနီတံ ကပ္ပိယံ ကာတုံ လဘတိ။ သစေ ပန တသ္မိံ ကပ္ပိယေ ကတေ ဘုဉ္ဇန္တဿ အညံ အာမိသံ အာကိရန္တိ, တံ သော ပုန ကာတုံ န လဘတိ။ ယဉ္ဟိ အကတံ, တံ ကာတဗ္ဗံ။ ယေန စ အကတံ, တေန စ ကာတဗ္ဗန္တိ[3] ဝုတ္တံ, တသ္မာ တသ္မိံ ဘာဇနေ ကရိယမာနေ ပဌမကတေန သဒ္ဓိံ ကတံ ဟောတီတိ တံ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ အညသ္မိံ ပန ဘာဇနေ တေန ဝါ အညေန ဝါ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဧဝံ ကတံ ပဌမကတေန မိဿေတွာပိ ဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ, န ကေဝလဉ္စ တဿ ယေန ပန ကတံ, တံ ဌပေတွာ အညေသံ ပဝါရိတာနမ္ပိ ဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ယထာ ပန အကတေန မိဿံ န ဟောတိ, ဧဝံ မုခဉ္စ ဟတ္ထဉ္စ သုဒ္ဓံ ကတွာ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ **ဂိလာနာတိရိတ္တံ** ပန န ကေဝလံ ဂိလာနဿ ဘုတ္တာဝသေသမေဝ, အထ ခေါ ယံကိဉ္စိ ဂိလာနံ ဥဒ္ဒိဿ “အဇ္ဇ ဝါ သွေ ဝါ ယဒါ ဝါ ဣစ္ဆတိ, တဒါ ခါဒိဿတီ”တိ အာဟဋံ, တံ သဗ္ဗံ ‘ဂိလာနာတိရိတ္တ’န္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **ခါဒနီယံ ဝါ ဘောဇနီယံ ဝါ**တိ ယံကိဉ္စိ ယာဝကာလိကံ။ **ခါဒေယျ ဝါ ဘုဉ္ဇေယျ ဝါ ပါစိတ္တိယ**န္တိဧတ္ထ ဝုတ္တနယေန ပဝါရိတဿ အနတိရိတ္တံ ယံကိဉ္စိ အာမိသံ အဇ္ဈောဟရဏတ္ထာယ ပဋိဂ္ဂဏှတော ဂဟဏေ ဒုက္ကဋံ, အဇ္ဈောဟာရေ အဇ္ဈောဟာရေ ပါစိတ္တိယံ။

သာဝတ္ထိယံ သမ္ဗဟုလေ ဘိက္ခူ အာရဗ္ဘ အညတြ ဘုဉ္ဇနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ, “အနတိရိတ္တ”န္တိ အယမေတ္ထ အနုပညတ္တိ, အသာဓာရဏပညတ္တိ, အနာဏတ္တိကံ, တိကပါစိတ္တိယံ, ယာမကာလိကာဒီနိ အာဟာရတ္ထာယ ဂဏှတော, နိရာမိသာနိ အဇ္ဈောဟရတော စ ဒုက္ကဋံ, တထာ အတိရိတ္တေ အနတိရိတ္တသညိနော စေဝ

၁-ဝိ ၂-၁၁၁-ပိဋ္ဌေ။   ၂-ဘုတ္တာဝိနာဝ (ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၉၆-ပိဋ္ဌေ။)   ၃-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၉၆-ပိဋ္ဌေ။

anukkhittaṁ vā anapanāmitaṁ vā kataṁ. **Ahatthapāse katan**ti kappiyaṁ kāretuṁ āgatassa hatthapāsato bahi ṭhitena kataṁ. **Abhuttāvinā katan**ti yo atirittaṁ karoti, tena pavāraṇappahonakaṁ bhojanaṁ abhuttena kataṁ. **Bhuttāvinā pavāritena āsanā vuṭṭhitena katan**ti idaṁ uttānameva. **"Alametaṁ sabban"ti avuttan**ti vacībhedaṁ katvā evaṁ avuttaṁ hoti. Iti imehi sattahi vinayakammākārehi yaṁ atirittaṁ kappiyaṁ akataṁ, yañca pana na gilānātirittaṁ, tadubhayampi anatirittaṁ. Atirittaṁ pana tass'eva paṭipakkhanayena veditabbaṁ.

Apic'ettha **bhuttāvinā kataṁ hotī**ti[1] antamaso anantaranisinnassa pattato ekampi sitthaṁ vā maṁsahīraṁ vā khāditvā katampi bhuttāvinā[2] kataṁ hoti, yo pāto'va evaṁ bhuttāvī pavārito nisīdati yeva, so upakaṭṭhepi kāle abhihaṭaṁ piṇḍaṁ bhikkhunā upanītaṁ kappiyaṁ kātuṁ labhati. Sace pana tasmiṁ kappiye kate bhuñjantassa aññaṁ āmisaṁ ākiranti, taṁ so puna kātuṁ na labhati. Yañhi akataṁ, taṁ kātabbaṁ. Yena ca akataṁ, tena ca kātabbanti[3] vuttaṁ, tasmā tasmiṁ bhājane kariyamāne paṭhamakatena saddhiṁ kataṁ hotīti taṁ kātuṁ na vaṭṭati. Aññasmiṁ pana bhājane tena vā aññena vā kātuṁ vaṭṭati. Evaṁ kataṁ paṭhamakatena missetvāpi bhuñjituṁ vaṭṭati, na kevalañca tassa yena pana kataṁ, taṁ ṭhapetvā aññesaṁ pavāritānampi bhuñjituṁ vaṭṭati. Yathā pana akatena missaṁ na hoti, evaṁ mukhañca hatthañca suddhaṁ katvā bhuñjitabbaṁ. **Gilānātirittaṁ** pana na kevalaṁ gilānassa bhuttāvasesameva, atha kho yaṁ kiñci gilānaṁ uddissa "ajja vā sve vā yadā vā icchati, tadā khādissatī"ti āhaṭaṁ, taṁ sabbaṁ 'gilānātirittan'ti veditabbaṁ. **Khādanīyaṁ vā bhojanīyaṁ vāti** yaṁ kiñci yāvakālikaṁ. **Khādeyya vā bhuñjeyya vā pācittiyan**ti ettha vuttanayena pavāritassa anatirittaṁ yaṁ kiñci āmisaṁ ajjhoharaṇatthāya paṭiggaṇhato gahaṇe dukkaṭaṁ, ajjhohāre ajjhohāre pācittiyaṁ.

Sāvatthiyaṁ sambahule bhikkhū ārabbha aññatra bhuñjanavatthusmiṁ paññattaṁ, "anatirittan"ti ayamettha anupaññatti, asādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, tikapācittiyaṁ, yāmakālikādīni āhāratthāya gaṇhato nirāmisāni ajjhoharato ca dukkaṭaṁ, tathā atiritte anatirittasaññino c'eva

1. Vi 2. 111 piṭṭhe. 2. Bhuttāvināva (Vi-Ṭṭha 3. 96 piṭṭhe.) 3. Vi-Ṭṭha 3. 96 piṭṭhe.

ဝေမတိကဿ စ။ အတိရိတ္တသညိနော ပန, "အတိရိတ္တံ ကာရာပေတွာ ဘုဉ္ဇိဿာမီ"တိ ဂဏှန္တဿ၊ အညဿတ္ထာယ ဂဏှန္တဿ၊ ယာမကာလိကာဒီနိ တေသံ အနုညာတပရိဘောဂဝသေန နိရာမိသာနိ ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ပဝါရိတဘာဝေါ, အာမိသဿ အနတိရိတ္တတာ, ကာလေန အဇ္ဈောဟရဏန္တိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ပဌမကထိနသဒိသာနေဝ၊ ဣဒံ ပန ကိရိယာကိရိယန္တိ။

ပဌမပဝါရဏာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-ဒုတိယပဝါရဏာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဆဋ္ဌေ **အဘိဟဋ္ဌုံ ပဝါရေယျာ**တိ အဘိဟရိတွာ "ဟန္ဒ, ဘိက္ခု ခါဒ ဝါ ဘုဉ္ဇ ဝါ"တိ ဧဝံ ပဝါရေယျ။ **ဇာနန္တိ** သုတွာ ဝါ ဒိသွာ ဝါ တဿ ပဝါရိတဘာဝံ ဇာနန္တော။ **အာသာဒနာပေက္ခော**တိ အာသာဒနံ စောဒနံ မင်္ကုကရဏဘာဝံ အပေက္ခမာနော။ **ဘုတ္တသ္မိံ ပါစိတ္တိယ**န္တိ ဧတ္ထ အဘိဟာရေ တာဝ ဒုက္ကဋံ၊ သစေ သော တံ ဂဏှာတိ၊ ပုန အဘိဟာရကဿ ဒုက္ကဋံ၊ တသ္မိံ ပန ဘုဉ္ဇန္တေ အဘိဟာရကဿ တဿ အဇ္ဈောဟာရေ အဇ္ဈောဟာရေ ဒုက္ကဋံ၊ ဘောဇနပရိယောသာနေ ပါစိတ္တိယံ။

သာဝတ္ထိယံ အညတရံ ဘိက္ခုံ အာရဗ္ဘ အနတိရိတ္တေန ဘောဇနေန အဘိဟဋ္ဌုံ ပဝါရဏာဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ အသာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ ပဝါရိတေ ပဝါရိတသညိနော ပါစိတ္တိယံ။ ဝေမတိကဿ၊ ယာမကာလိကာဒီနိ အာဟာရတ္ထာယ အဘိဟရန္တဿ၊ တေသဉ္စ ပဋိဂ္ဂဟဏအဇ္ဈောဟာရေသု၊ အပ္ပဝါရိတေ စ ပဝါရိတသညိနော, ဝေမတိကဿ စ ဒုက္ကဋံ။ အပ္ပဝါရိတသညိဿ ပန, ယော စ အတိရိတ္တံ ကာရာပေတွာ ဒေတိ၊ "ကာရာပေတွာ ဝါ ဘုဉ္ဇာဟီ"တိ ဒေတိ၊ ယော ဝါ "အညဿတ္ထာယ ဟရန္တော ဂစ္ဆာဟီ"တိ ဒေတိ၊ ယော စ ယာမကာလိကာဒီနိ "သတိ ပစ္စယေ ပရိဘုဉ္ဇာဟီ"တိ ဒေတိ၊ တဿ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ပဝါရိတတာ, ပဝါရိတသညိတာ, အာသာဒနာပေက္ခတာ, အနတိရိတ္တေန အဘိဟဋ္ဌုံ ပဝါရဏတာ, ဘောဇနပရိယောသာနန္တိ ဣမာနေတ္ထ ပဉ္စ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ အဒိန္နာဒါနသဒိသာနိ၊ ဣဒံ ပန ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

ဒုတိယပဝါရဏာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

vematikassa ca. Atirittasaññino pana, “atirittaṁ kārāpetvā bhuñjissāmī”ti gaṇhantassa, aññassatthāya gaṇhantassa, yāmakālikādīni tesaṁ anuññātaparibhogavasena nirāmisāni paribhuñjantassa, ummattakādīnañca anāpatti. Pavāritabhāvo āmisassa anatirittatā kālena ajjhoharaṇanti imān’ettha tīṇi aṅgāni. Samuṭṭhānādīni paṭhamakathinasadisān’eva, idaṁ pana kiriyākiriyanti.

Paṭhamapavāraṇāsikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

6. Dutiyapavāraṇāsikkhāpadavaṇṇanā

Chaṭṭhe **abhihaṭṭhuṁ pavāreyyā**ti abhiharitvā “handa bhikkhu khāda vā bhuñja vā”ti evaṁ pavāreyya. **Jānan**ti sutvā vā disvā vā tassa pavāritabhāvaṁ jānanto. **Āsādanāpekkho**ti āsādanaṁ codanaṁ maṅkukaraṇabhāvaṁ apekkhamāno. **Bhuttasmiṁ pācittiyan**ti ettha abhihāre tāva dukkaṭaṁ, sace so taṁ gaṇhāti, puna abhihārakassa dukkaṭaṁ, tasmiṁ pana bhuñjante abhihārakassa tassa ajjhohāre ajjhohāre dukkaṭaṁ, bhojanapariyosāne pācittiyaṁ.

Sāvatthiyaṁ aññataraṁ bhikkhuṁ ārabbha anatirittena bhojanena abhihaṭṭhuṁ pavāraṇāvatthusmiṁ paññattaṁ, asādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, pavārite pavāritasaññino pācittiyaṁ. Vematikassa, yāmakālikādīni āhāratthāya abhiharantassa, tesañca paṭiggahaṇa-ajjhohāresu, appavārite ca pavāritasaññino vematikassa ca dukkaṭaṁ. Appavāritasaññissa pana yo ca atirittaṁ kārāpetvā deti, “kārāpetvā vā bhuñjāhī”ti deti, yo vā “aññass’atthāya haranto gacchāhī”ti deti, yo ca yāmakālikādīni “sati paccaye paribhuñjāhī”ti deti, tassa ummattakādīnañca anāpatti. Pavāritatā pavāritasaññitā āsādanāpekkhatā anatirittena abhihaṭṭhuṁ pavāraṇatā bhojanapariyosānanti imān’ettha pañca aṅgāni. Samuṭṭhānādīni adinnādānasadisāni, idaṁ pana dukkhavedananti.

Dutiyapavāraṇāsikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

၇-ဝိကာလဘောဇနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

သတ္တမေ **ဝိကာလေ**တိ ဝိဂတေ ကာလေ၊ မဇ္ဈန္ဟိကာတိက္ကမနတော ယာဝ အရုဏုဂ္ဂမနာတိ အဓိပ္ပါယော။ တသ္မာ ယော ဘိက္ခု တေသ္မိံ အန္တရေ ယံကိဉ္စိ ဝနမူလဖလံ ဥပါဒါယ အာမံ ဝါ ပက္ကံ ဝါ အာမိသသင်္ခေပဂတံ ခါဒနီယံ ဝါ ဘောဇနီယံ ဝါ အဇ္ဈောဟရဏတ္ထာယ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ၊ တဿ ပဋိဂ္ဂဟဏေ ဒုက္ကဋံ၊ အဇ္ဈောဟာရေ အဇ္ဈောဟာရေ ပါစိတ္တိယံ။

ရာဇဂဟေ သတ္တရသဝဂ္ဂိယေ ဘိက္ခူ အာရဗ္ဘ ဝိကာလေ ဘောဇနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ ယာမကာလိကာဒီနိ အာဟာရတ္ထာယ ပဋိဂ္ဂဟဏအဇ္ဈောဟာရေသု၊ ကာလေ ဝိကာလသညိဿ, ဝေမတိကဿ စ[1] ဒုက္ကဋံ၊ ကာလေ ကာလသညိဿ ယာမကာလိကာဒီနိ သတိ ပစ္စယေ ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ရောမန္ထကဿ ရောမန္ထံ၊ န စ ဘိက္ခဝေ ဗဟိမုခဒွါရာ နီဟရိတွာ အဇ္ဈောဟရိတဗ္ဗ”န္တိ[2] အနုညာတနယေန ရောမန္ထကဿာပိ အနာပတ္တိ။ ဝိကာလတာ, ယာဝကာလိကတာ, အဇ္ဈောဟရဏန္တိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ဧဠကလောမသဒိသာနီတိ။

ဝိကာလဘောဇနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၈-သန္နိဓိကာရကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

အဋ္ဌမေ **သန္နိဓိကာရက**န္တိ ကာရော ကရဏံ ကိရိယာတိ အတ္ထတော ဧကံ၊ သန္နိဓိကာရော[3] အဿာတိ သန္နိဓိကာရံ၊ သန္နိဓိကာရမေဝ သန္နိဓိကာရကံ၊ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ဧကရတ္တံ ဝီတိနာမိတဿေတံ နာမံ။ တသ္မာ ဧဝံ သန္နိဓိကတံ ယံကိဉ္စိ ယာဝကာလိကံ ဝါ ယာမကာလိကံ ဝါ ‘အဇ္ဈောဟရိဿာမီ’တိ ဂဏှန္တဿ ပဋိဂ္ဂဟဏေ ဒုက္ကဋံ၊ အဇ္ဈောဟာရေ အဇ္ဈောဟာရေ ပါစိတ္တိယံ။ သစေပိ ပတ္တော ဒုဒ္ဓေါတော ဟောတိ၊ ယံ အင်္ဂုလိယာ ဃံသန္တဿ လေခါ ပညာယတိ၊ ဂဏ္ဌိကပတ္တဿ ဝါ ဂဏ္ဌိကန္တရေ သ္နေဟော ပဝိဋ္ဌော ဟောတိ၊ ယော ဥဏှေ ဝိတာပေန္တဿ ပဂ္ဃရတိ၊ ဥဏှယာဂုယာ ဝါ ဂဟိတာယ သန္ဒိဿတိ၊ တာဒိသေ ပတ္တေပိ ပုနဒိဝသေ ဘုဉ္ဇန္တဿ ပါစိတ္တိယံ။ ယံ ပန ဘိက္ခု နိရပေက္ခော သာမဏေရာနံ ပရိစ္စဇိတွာ ဒေတိ နိဟိတံ လဘိတွာ ဘုဉ္ဇတိ၊ တံ

၁-ဝေမတိကာဒီနဉ္စ (သီ၊ ယောဇနာ) ၂-ဝိ ၄-၂၇၂-ပိဋ္ဌေ။ ၃-သန္နိဓိ ကာရော (က)

7. Vikālabhojanasikkhāpadavaṇṇanā

Sattame **vikāle**ti vigate kāle, majjhanhikātikkamanato yāva aruṇuggamanāti adhippāyo. Tasmā yo bhikkhu etasmiṁ antare yaṁ kiñci vanamūlaphalaṁ upādāya āmaṁ vā pakkaṁ vā āmisasaṅkhepagataṁ khādanīyaṁ vā bhojanīyaṁ vā ajjhoharaṇatthāya paṭiggaṇhāti, tassa paṭiggahaṇe dukkaṭaṁ, ajjhohāre ajjhohāre pācittiyaṁ.

Rājagahe sattarasavaggiye bhikkhū ārabbha vikāle bhojanavatthusmiṁ paññattaṁ, sādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, tikapācittiyaṁ, yāmakālikādīni āhāratthāya paṭiggahaṇa-ajjhohāresu, kāle vikālasaññissa, vematikassa ca[1] dukkaṭaṁ, kāle kālasaññissa yāmakālikādīni sati paccaye paribhuñjantassa ummattakādīnañca anāpatti. "Anujānāmi bhikkhave romaṭṭhakassa romaṭṭhaṁ, na ca bhikkhave bahimukhadvārā nīharitvā ajjhoharitabban"ti[2] anuññātanayena romaṭṭhakass'āpi anāpatti. Vikālatā yāvakālikatā ajjhoharaṇanti imān'ettha tīṇi aṅgāni. Samuṭṭhādīni eḷakalomasadisānīti.

Vikālabhojanasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

8. Sannidhikārakasikkhāpadavaṇṇanā

Aṭṭhame **sannidhikārakan**ti kāro karaṇaṁ kiriyāti atthato ekaṁ, sannidhikāro[3] assāti sannidhikāraṁ, sannidhikārameva sannidhikārakaṁ, paṭiggahetvā ekarattiṁ vītināmitass'etaṁ nāmaṁ. Tasmā evaṁ sannidhikataṁ yaṁ kiñci yāvakālikaṁ vā yāmakālikaṁ vā 'ajjhoharissāmī'ti gaṇhantassa paṭiggahaṇe dukkaṭaṁ, ajjhohāre ajjhohāre pācittiyaṁ. Sacepi patto duddhoto hoti, yaṁ aṅguliyā ghaṁsantassa lekhā paññāyati, gaṇṭhikapattassa vā gaṇṭhikantare sneho paviṭṭho hoti, yo uṇhe otāpentassa paggharati, uṇhayāguyā vā gahitāya sandissati, tādise pattepi punadivase bhuñjantassa pācittiyaṁ. Yaṁ pana bhikkhu nirapekkho samaṇerānaṁ pariccajitvā tehi nihitaṁ labhitvā bhuñjati, taṁ

1. Vematikādīnañca (Sī, Yojanā)   2. Vi 4. 272 piṭṭhe.   3. Sannidhiṁ kāro (Ka)

ဝဋ္ဋတိ။ သယံ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ အပရိစ္စတ္တမေဝ ဟိ ဒုတိယဒိဝသေ ကပ္ပိယဘောဇနံ ဘုဉ္ဇန္တဿ ပါစိတ္တိယံ။ အကပ္ပိယေသု ပန မနုဿမံသေ ထုလ္လစ္စယေန သဒ္ဓိံ ပါစိတ္တိယံ၊ သေသေသု ပန ဒုက္ကဋေန သဒ္ဓိံ။ ယာမကာလိကံ သတိ ပစ္စယေ အဇ္ဈောဟရတော ပါစိတ္တိယံ၊ အာဟာရတ္ထာယ အဇ္ဈောဟရတော ဒုက္ကဋေန သဒ္ဓိံ။ ယော ပန ပဝါရိတော ဟုတွာ အနတိရိတ္တကတံ အဇ္ဈောဟရတိ၊ တဿ သဗ္ဗဝိကပ္ပေသု အပရမ္ပိ ပါစိတ္တိယံ ဝဍ္ဎတိ။ သစေ ဝိကာလေ အဇ္ဈောဟရတိ၊ အနတိရိတ္တပစ္စယာ သဗ္ဗဝိကပ္ပေသု အနာပတ္တိ၊ သတိ ပစ္စယေ ဝိကာလပစ္စယာ ယာမကာလိကာဒီသု စ အနာပတ္တိ။ အဝသေသေသု ဝိကာလပစ္စယာ ပါစိတ္တိယံ ဝဍ္ဎတိယေဝ။ ဘိက္ခုဿ ပန သန္နိဓိ ဘိက္ခုနိယာ ဝဋ္ဋတိ၊ ဘိက္ခုနိယာ စ သန္နိဓိ ဘိက္ခုဿ ဝဋ္ဋတိ၊ ဘိက္ခုနိက္ခန္ဓကေ[၁] အနုညာတတ္တာ ဝဋ္ဋတီတိ။

သာဝတ္ထိယံ အာယသ္မန္တံ ဗေလဋ္ဌသီသံ အာရဗ္ဘ သန္နိဓိကာရကဘောဇနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ သတ္တာဟကာလိက ယာဝဇီဝိကာနံ ပန အာဟာရတ္ထာယ ပဋိဂ္ဂဟဏေ အဇ္ဈောဟာရေ စ ဒုက္ကဋံ။ ယထာ စေတာနိ အာဟာရတ္ထာယ န ကပ္ပန္တိ၊ ဧဝံ ယာဝကာလိကာဒီဟိ သံသဋ္ဌာနိပိ၊ ဝုတ္တဉှေတံ "ယာဝကာလိကေန ဘိက္ခဝေ ယာမကာလိကံ တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတံ ကာလေ ကပ္ပတိ၊ ဝိကာလေ န ကပ္ပတီ"တိအာဒိ[၂]။ တသ္မာ သစေပိ တံ တံ တေန တေန သဒ္ဓိံ သံသဋ္ဌံ လဘတိ၊ သစေ အသမ္ဘိန္နရသံ ဝါ ဟောတိ သုဓောတံ ဝါ၊ ယထာ ဣတရေန သံသဂ္ဂေါ န ပညာယတိ၊ အတ္တနော ကာလာနုရူပေန ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။

သစေ ပန သမ္ဘိန္နရသံ ဝါ ဟောတိ ဒုဓောတံ ဝါ၊ န ဝဋ္ဋတိ။ ယာဝကာလိကဉှိ အတ္တနာ သဒ္ဓိံ သမ္ဘိန္နရသာနိ တီဏိပိ ယာမကာလိကာဒီနိ အတ္တနော သဘာဝံ ဥပနေတိ၊ ယာမကာလိကံ ဒွေပိ သတ္တာဟကာလိကာဒီနိ အတ္တနော သဘာဝံ ဥပနေတိ၊ သတ္တာဟကာလိကံ ယာဝဇီဝိကမေဝ အတ္တနော သဘာဝံ ဥပနေတိ။ တသ္မာ တေန တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတေန သဒ္ဓိံ တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတံ ဝါ ပုရေ ပဋိဂ္ဂဟိတံ ဝါ ယာဝဇီဝိကံ သတ္တာဟံ ကပ္ပတိ၊ ဒွီဟပ္ပဋိဂ္ဂဟိတေန ဆာဟံ, တီဟပ္ပဋိဂ္ဂဟိတေန ပဉ္စာဟံ။ပ။ သတ္တာဟပ္ပဋိဂ္ဂဟိတေန တဒဟေဝ ကပ္ပတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တသ္မာယေဝ ဟိ "သတ္တာဟကာလိကေန ဘိက္ခဝေ ယာဝဇီဝိကံ တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတ"န္တိ အဝတွာ "ပဋိဂ္ဂဟိတံ သတ္တာဟံ ကပ္ပတီ"တိ[၂] ဝုတ္တံ။ ကာလယာမသတ္တာဟာတိက္ကမေသု စေတ္ထ ဝိကာလဘောဇနသန္နိဓိဘေသဇ္ဇသိက္ခာပဒါနံ ဝသေန အာပတ္တိယော ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ဣမေသု ပန စတူသု

၁-ဝိ ၄-၄၆၂-ပိဋ္ဌေ။   ၂-ဝိ ၃-၃၄၉-ပိဋ္ဌေ။

vaṭṭati. Sayaṁ paṭiggahetvā apariccattameva hi dutiyadivase kappiyabhojanaṁ bhuñjantassa pācittiyaṁ. Akappiyesu pana manussamaṁse thullaccayena saddhiṁ pācittiyaṁ, sesesu pana dukkaṭena saddhiṁ. Yāmakālikaṁ sati paccaye ajjhoharato pācittiyaṁ, āhāratthāya ajjhoharato dukkaṭena saddhiṁ. Yo pana pavārito hutvā anatirittakataṁ ajjhoharati, tassa sabbavikappesu aparampi pācittiyaṁ vaḍḍhati. Sace vikāle ajjhoharati, anatirittapaccayā sabbavikappesu anāpatti, sati paccaye vikālapaccayā yāmakālikādīsu ca anāpatti. Avasesesu vikālapaccayā pācittiyaṁ vaḍḍhatiyeva. Bhikkhussa pana sannidhi bhikkhuniyā vaṭṭati, bhikkhuniyā ca sannidhi bhikkhussa vaṭṭati, Bhikkhunikkhandhake[1] anuññātattā vaṭṭatīti.

Sāvatthiyaṁ āyasmantaṁ Belaṭṭhasīsaṁ ārabbha sannidhikārakabhojanavatthusmiṁ paññattaṁ, sādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, tikapācittiyaṁ, sattāhakālika yāvajīvikānaṁ pana āhāratthāya paṭiggahaṇe ajjhohāre ca dukkaṭaṁ. Yathā c'etāni āhāratthāya na kappanti, evaṁ yāvakālikādīhi saṁsaṭṭhānipi. Vuttañh'etaṁ "yāvakālikena bhikkhave yāmakālikaṁ tadahupaṭiggahitaṁ kāle kappati, vikāle na kappatī"ti-ādi[2]. Tasmā sacepi taṁ taṁ tena tena saddhiṁ saṁsaṭṭhaṁ labhati, sace asambhinnarasaṁ vā hoti sudhotaṁ vā, yathā itarena saṁsaggo na paññāyati, attano kālānurūpena paribhuñjituṁ vaṭṭati.

Sace pana sambhinnarasaṁ vā hoti duddhotaṁ vā, na vaṭṭati. Yāvakālikañhi attanā saddhiṁ sambhinnarasāni tīṇipi yāmakālikādīni attano sabhāvaṁ upaneti, yāmakālikaṁ dvepi sattāhakālikādīni attano sabhāvaṁ upaneti, sattāhakālikaṁ yāvajīvikameva attano sabhāvaṁ upaneti. Tasmā tena tadahupaṭiggahitena saddhiṁ tadahupaṭiggahitaṁ vā pure paṭiggahitaṁ vā yāvajīvikaṁ sattāhaṁ kappati, dvīhappaṭiggahitena chāhaṁ, tīhappaṭiggahitena pañcāhaṁ. -pa- sattāhappaṭiggahitena tadaheva kappatīti veditabbaṁ. Tasmā yeva hi "sattāhakālikena bhikkhave yāvajīvikaṁ tadahupaṭiggahitan"ti avatvā "paṭiggahitaṁ sattāhaṁ kappatī"ti[2] vuttaṁ. Kālayāmasattāhātikkamesu c'ettha Vikālabhojanasannidhibhesajjasikkhāpadānaṁ vasena āpattiyo veditabbo, imesu pana catūsu

1. Vi 4. 462 piṭṭhe. 2. Vi 3. 349 piṭṭhe.

ကာလိကေသု ယာဝကာလိကံ ယာမကာလိကန္တိ ဣမမေဝ ဒွယံ အဇ္ဈောဝုဋ္ဌဉ္ဉေဝ သန္နိဓိကာရကဉ္စ၊ သတ္တာဟကာလိကံ ယာဝဇီဝိကဉ္စ အကပ္ပိယကုဋိယံ နိက္ခိပိတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ သန္နိဓိမ္ပိ န ဇနေတိ။ အကပ္ပိယကုဋိယံ အဇ္ဈောဝုဋ္ဌေန ပန တေန သဒ္ဓိံ ဣတရဒွယံ တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတမ္ပိ န ဝဋ္ဋတိ၊ မုခသန္နိဓိ နာမ ဟောတိ၊ မဟာပစ္စရိယံ ပန အန္တောဝုဋ္ဌံ ဟောတီတိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ နာမမတ္တမေဝ နာနာကရဏံ၊ အာပတ္တိ ပန ဒုက္ကဋမေဝ။ တတ္ထ **အကပ္ပိယကုဋိ** နာမ သံဃဿ ဝါ ဥပသမ္ပန္နပုဂ္ဂလဿ ဝါ သန္တကံ ဝသနတ္ထာယ ကတဂေဟံ၊ တတ္ထ သဟသေယျပ္ပဟောနကေ ပဒေသေ ဝုဋ္ဌံ ယာဝကာလိကဉ္စ ယာမကာလိကဉ္စ သံဃိကံ ဝါ ဥပသမ္ပန္နပုဂ္ဂလဿ ဝါ သန္တကံ **အန္တောဝုဋ္ဌံ** နာမ ဟောတိ၊ တတ္ထ ပက္ကံ **အန္တောပက္ကံ** နာမ၊ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ပန သယံ ပက္ကံ **သာမံ ပက္ကံ** နာမ၊ တံ သဗ္ဗံ အနဇ္ဈောဟရဏီယံ။ တေန တေန သဒ္ဓိံ သံသဋ္ဌမ္ပိ တံဂတိကမေဝ၊ သဗ္ဗံ အဇ္ဈောဟရန္တဿ ဒုက္ကဋံ။ တသ္မာ အန္တောဝုဋ္ဌအန္တောပက္ကမောစနတ္ထံ ဘဂဝတာ စတဿော ကပ္ပိယဘူမိယော[၁] အနုညာတာ၊ တာသံ ဝိနိစ္ဆယော သမန္တပါသာဒိကာယံ[၂] ဝုတ္တော။ ယတ္ထ ပနေတာ န သန္တိ၊ တတ္ထ အနုပသမ္ပန္နဿ သန္တကံ ကတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သာမံ ပါကမ္ပိ ပုန ပါကံ ဝဋ္ဋတိ၊ အသန္နိဓိကာရကေ သန္နိဓိကာရကသညိနော, ဝေမတိကဿ ဝါ ဒုက္ကဋံ။ အသန္နိဓိကာရကသညိနော၊ ယာဝကာလိကာဒီနိ တီဏိ[၃] နိဒဟိတွာ သကံ သကံ ကာလံ အနတိက္ကမိတွာ, ယာဝဇီဝိကံ သဒါပိ သတိ ပစ္စယေ ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ အာမိသံ, သန္နိဓိဘာဝေါ, တဿ အဇ္ဈောဟရဏန္တိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ဧဠကလောမသဒိသာနေဝါတိ။

သန္နိဓိကာရကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-ပဏီတဘောဇနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

နဝမေ **ပဏီတဘောဇနာနီ**တိ ပဏီတသံသဋ္ဌာနိ သတ္တဓညနိဗ္ဗတ္တာနိ ဘောဇနာနိ။ ယထာ ဟိ အာဇညယုတ္တော ရထော ‘အာဇညရထော’တိ ဝုစ္စတိ၊ ဧဝမိဓာပိ ပဏီတသံသဋ္ဌာနိ ဘောဇနာနိ ပဏီတဘောဇနာနီတိ။ ယေဟိ ပန ပဏီတေဟိ သံသဋ္ဌာနိ၊ တာနိ ‘ပဏီတဘောဇနာနီ’တိ ဝုစ္စန္တိ၊ တေသံ ပဘေဒဒဿနတ္ထံ **သေယျထိဒံ သပ္ပိ နဝနီတ**န္တိအာဒိမာဟ၊ တတ္ထ **သပ္ပိ**အာဒီနိ

၁-ဝိ ၃-၃၃၇-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၃၇၉-ပိဋ္ဌေ။
၃-ယာဝကာလိကာဒီနိ စ (ကံ)

kālikesu yāvakālikaṁ yāmakālikanti imameva dvayaṁ antovuṭṭhañc'eva sannidhikārakañca, sattāhakālikaṁ yāvajīvikañca akappiyakuṭiyaṁ nikkhipitumpi vaṭṭati, sannidhimpi na janeti. Akappiyakuṭiyaṁ antovuṭṭhena pana tena saddhiṁ itaradvayaṁ tadahupaṭiggahitampi na vaṭṭati, mukhasannidhi nāma hoti, Mahāpaccariyaṁ pana antovuṭṭhaṁ hotīti vuttaṁ. Tattha nāmamattameva nānākaraṇaṁ, āpatti pana dukkaṭameva. Tattha **akappiyakuṭi** nāma saṁghassa vā upasampannapuggalassa vā santakaṁ vasanatthāya katagehaṁ. Tattha sahaseyyappahonake padese vuṭṭhaṁ yāvakālikañca yāmakālikañca saṁghikaṁ vā upasampannapuggalassa vā santakaṁ **antovuṭṭhaṁ** nāma hoti, tattha pakkaṁ **antopakkaṁ** nāma, yattha katthaci pana sayaṁ pakkaṁ **sāmaṁ pakkaṁ** nāma, taṁ sabbaṁ anajjhoharaṇīyaṁ. Tena tena saddhiṁ saṁsaṭṭhampi taṁgatikameva, sabbaṁ ajjhoharantassa dukkaṭaṁ. Tasmā antovuṭṭha-antopakkamocanatthaṁ Bhagavatā catasso kappiyabhūmiyo[1] anuññātā, tāsaṁ vinicchayo Samantapāsādikāyaṁ[2] vutto. Yattha pan'etā na santi, tattha anupasampannassa santakaṁ katvā paribhuñjituṁ vaṭṭati. Sāmaṁ pākampi puna pākaṁ vaṭṭati, asannidhikārake sannidhikārakasaññino, vematikassa vā dukkaṭaṁ. Asannidhikārakasaññino, yāvakālikādīni tīṇi[3] nidahitvā sakaṁ sakaṁ kālaṁ anatikkamitvā, yāvajīvikaṁ sadāpi sati paccaye paribhuñjantassa, ummattakādīnañca anāpatti. Āmisaṁ sannidhibhāvo tassa ajjhoharaṇanti imān'ettha tīṇi aṅgāni. Samuṭṭhānādīni eḷakalomasadisān'evāti.

Sannidhikārakasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

9. Paṇītabhojanasikkhāpadavaṇṇanā

Navame **paṇītabhojanānīti** paṇītasaṁsaṭṭhāni sattadhaññanibbattāni bhojanāni. Yathā hi ājaññayutto ratho 'ājaññaratho'ti vuccati, evamidh'āpi paṇītasaṁsaṭṭhāni bhojanāni paṇītabhojanānīti. Yehi pana paṇītehi saṁsaṭṭhāni, tāni 'paṇītabhojanānī'ti vuccanti, tesaṁ pabhedadassanatthaṁ **seyyathidaṁ sappi navanītan**ti-ādimāha. Tattha **sappi-ādīni**

1. Vi 3. 337 piṭṭhe. 2. Vi-Ṭṭha 3. 379 piṭṭhe. 3. Yāvakālikādīni ca (Kaṁ)

ဘေသဇ္ဇသိက္ခာပဒေ[၁] ဝုတ္တလက္ခဏေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ မစ္ဆာဒီသု ပန သဗ္ဗောပိ 'ဩဒကော'တိ[၂] ဝုတ္တလက္ခဏော မစ္ဆော **မစ္ဆော**ယေဝ။ ယေသံ ပန မံသံ ကပ္ပတိ၊ တေသံ **မံသဉ္စ ခီရဒဓီနိ** စ ဣဓာဓိပ္ပေတာနိ။ **ဧဝရူပါနိ ပဏီတဘောဇနာနီ**တိ ယာနိ[၃] ဧတေဟိ သပ္ပိအာဒီဟိ သံသဋ္ဌာနိ 'ပဏီတဘောဇနာနီ'တိ ဝုစ္စန္တိ၊ တထာရူပါနိ ပဏီတဘောဇနာနိ။ **အဂိလာနော**တိ ယဿ တေဟိ ဝိနာပိ ဖာသု ဟောတိ။ **အတ္တနော အတ္ထာယ ဝိညာပေတွာ**တိ ဧတ္ထ ပန ယော အဂိလာနော သုဒ္ဓါနိ သပ္ပိအာဒီနိ ဘေသဇ္ဇတ္ထာယ ဝိညာပေတိ၊ သော မဟာနာမသိက္ခာပဒေန[၄] ကာရေတဗ္ဗော၊ မစ္ဆာဒီနိ စတ္တာရိ ဝိညာပေန္တော သူပေါဒနဝိညတ္တိယာ[၅] ကာရေတဗ္ဗော၊ သပ္ပိအာဒီဟိ သံသဋ္ဌဘောဇနာနိ ဝိညာပေန္တော ဣမိနာ ကာရေတဗ္ဗော။ တတြာယံ ဝိနိစ္ဆယော— "သပ္ပိနာ ဘတ္တံ ဒေဟိ၊ သပ္ပိံ အာကိရိတွာ ဒေဟိ၊ သပ္ပိမိဿကံ ကတွာ ဒေဟိ၊ သဟ သပ္ပိနာ ဒေဟိ၊ သပ္ပိဉ္စ ဘတ္တဉ္စ ဒေဟီ"တိ ဧဝံ ဝိညာပေန္တဿ တာဝ ဝိညတ္တိယာ ဒုက္ကဋံ၊ ပဋိဂ္ဂဟဏေ ဒုက္ကဋံ၊ အဇ္ဈောဟရဏေ အဇ္ဈောဟရဏေ ပါစိတ္တိယံ။ "သပ္ပိဘတ္တံ ဒေဟီ"တိ ဝုတ္တေ ပန ယသ္မာ သာလိဘတ္တံ ဝိယ သပ္ပိဘတ္တံ နာမ နတ္ထိ၊ တသ္မာ သူပေါဒနဝိညတ္တိယာ ဒုက္ကဋမေဝ ဟောတိ။ သစေ ပန "သပ္ပိနာ ဘတ္တံ ဒေဟီ"တိ ဝုတ္တေ ဘတ္တံ ဒတွာ "သပ္ပိံ ကတွာ ဘုဉ္ဇာဟီ"တိ နဝနီတခီရာဒီနိ ဝါ[၆] ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ ဝါ ဒေတိ "ဣမိနာ သပ္ပိံ ဂဟေတွာ[၇] ဘုဉ္ဇာဟီ"တိ၊ ယထာဝတ္ထုကမေဝ။ "ဂေါသပ္ပိနာ ဘတ္တံ ဒေဟီ"တိ ဝုတ္တေ ပန ဂေါသပ္ပိံ ဝါ ဒေတု၊ တသ္မိံ အသတိ ပုရိမနယေန နဝနီတာဒီနိ ဝါ၊ ဂါဝိံယေဝ ဝါ ဒေတု "ဣတော သပ္ပိနာ ဘုဉ္ဇာဟီ"တိ၊ ယထာဝတ္ထုကမေဝ။ သစေ ပန "ဂေါသပ္ပိနာ ဒေဟီ"တိ ယာစိတော အဇိကာသပ္ပိအာဒီဟိ ဒေတိ၊ ဝိသင်္ကေတံ။ ဝေဇ္ဇေ သတိ အညံ ယာစိတေန အညံ ဒိန္နံ နာမ ဟောတိ၊ တသ္မာ အနာပတ္တိ၊ ဧသ နယော "အဇိကာသပ္ပိနာ ဒေဟီ"တိအာဒီသုပိ။ "ကပ္ပိယသပ္ပိနာ ဒေဟီ"တိ ဝုတ္တေ အကပ္ပိယသပ္ပိနာ ဒေတိ၊ ဝိသင်္ကေတမေဝ။ "အကပ္ပိယသပ္ပိနာ ဒေဟီ"တိ ဝုတ္တေ အကပ္ပိယသပ္ပိနာဝ ဒေတိ၊ ပဋိဂ္ဂဟဏေပိ ပရိဘောဂေပိ ဒုက္ကဋမေဝ။ ဣမိနာ နယေန သဗ္ဗပဒေသု ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ သစေ ပန သဗ္ဗေဟိပိ သပ္ပိအာဒီဟိ ဧကဋ္ဌာနေ ဝါ နာနာဋ္ဌာနေ ဝါ ဝိညာပေတွာ ပဋိလဒ္ဓံ ဧကတော သမ္ဘိန္နရသံ ကတွာ တတော ကုသဂ္ဂေန ဧကဗိန္ဒုမ္ပိ အဇ္ဈောဟရတိ၊ နဝ ပါစိတ္တိယာနိ။

၁-ကင်္ခါ-ဋ္ဌ ၁၇၁-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၂-၁၁၉-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ယာနိ ပနေတာနိ (ကံ)
၄-ဝိ ၂-၁၃၅-ကင်္ခါ-ဋ္ဌ ၂၀-ပိဋ္ဌေသု။ ၅-ဝိ ၂-၂၅၃။ ကင်္ခါ-ဋ္ဌ ၃၁-ပိဋ္ဌေသု။
၆-နဝနီတံ ခီရဒဓိံ ဝါ။ ၇-ဣမိနာ ဂဟေတွာ (သီ၊ က)

Bhesajjasikkhāpade[1] vuttalakkhaṇen'eva veditabbāni. Macchādīsu pana sabbopi 'odako'ti[2] vuttalakkhaṇo maccho **maccho** yeva. Yesaṁ pana maṁsaṁ kappati, tesaṁ **maṁsañca** **khīradadhīni** ca idh'ādhippetāni. **Evarūpāni paṇītabhojanānī**ti yāni[3] etehi sappi-ādīhi saṁsaṭṭhattā 'paṇītabhojanānī'ti vuccanti, tathārūpāni paṇītabhojanāni. **Agilāno**ti yassa tehi vināpi phāsu hoti. **Attano atthāya viññāpetvā**ti ettha pana yo agilāno suddhāni sappi-ādīni bhesajjatthāya viññāpeti, so Mahānāmasikkhāpadena[4] kāretabbo, macchādīni cattāri viññāpento sūpodanaviññattiyā[5] kāretabbo, sappi-ādīhi saṁsaṭṭhabhojanāni viññāpento iminā kāretabbo. Tatr'āyaṁ vinicchayo—"sappinā bhattaṁ dehi, sappiṁ ākiritvā dehi, sappimissakaṁ katvā dehi, saha sappinā dehi, sappiñca bhattañca dehī"ti evaṁ viññāpentassa tāva viññattiyā dukkaṭaṁ, paṭiggahaṇe dukkaṭaṁ, ajjhoharaṇe ajjhoharaṇe pācittiyaṁ. "Sappibhattaṁ dehī"ti vutte pana yasmā sālibhattaṁ viya sappibhattaṁ nāma n'atthi, tasmā sūpodanaviññattiyā dukkaṭameva hoti. Sace pana "sappinā bhattaṁ dehī"ti vutte bhattaṁ datvā "sappiṁ katvā bhuñjāhī"ti navanītakhīrādīni vā[6] kappiyabhaṇḍaṁ vā deti "iminā sappiṁ gahetvā[7] bhuñjāhī"ti, yathāvatthukameva. "Gosappinā bhattaṁ dehī"ti vutte pana gosappiṁ vā detu, tasmiṁ asati purimanayena navanītādīni vā, gāviṁ yeva vā detu "ito sappinā bhuñjāhī"ti yathāvatthukameva. Sace pana "gosappinā dehī"ti yācito ajikāsappi-ādīhi deti, visaṅketaṁ. Evañhi sati aññaṁ yācitena aññaṁ dinnaṁ nāma hoti, tasmā anāpatti. Esa nayo "ajikāsappinā dehī"ti-ādīsupi. "Kappiyasappinā dehī"ti vutte akappiyasappinā deti, visaṅketameva. "Akappiyasappinā dehī"ti vutte akappiyasappinā'va deti, paṭiggahaṇepi paribhogepi dukkaṭameva. Iminā nayena sabbapadesu vinicchayo veditabbo. Sace pana sabbehipi sappi-ādīhi ekaṭṭhāne vā nānāṭṭhāne vā viññāpetvā paṭiladdhaṁ ekato sambhinnarasaṁ katvā tato kusaggena ekabindumpi ajjhoharati, nava pācittiyāni.

---

1. Kaṅkhā-Ṭṭha 181 piṭṭhe.
2. Vi 2. 119 piṭṭhe.
3. Yāni panetāni (Kaṁ)
4. Vi 2. 135; Kaṅkhā-Ṭṭha 20 piṭṭhesu.
5. Vi 2. 253; Kaṅkhā-Ṭṭha 31 piṭṭhesu.
6. Navanītaṁ khīradadhiṁ vā.
7. Iminā gahetvā (Sī, Ka)

သာဝတ္ထိယံ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယေ ဘိက္ခူ အာရဗ္ဘ ပဏီတဘောဇနဝိညတ္တိဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ "အဂိလာနော"တိ အယမေတ္ထ အနုပညတ္တိ၊ အသာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ ဂိလာနဿ အဂိလာနသညိနော, ဝေမတိကဿ ဝါ ဒုက္ကဋံ။ ဂိလာနသညိဿ၊ ဂိလာနကာလေ ဝိညာပေတွာ အဂိလာနဿ ဘုဉ္ဇတော၊ ဂိလာနဿ သေသကေ၊ ဉာတကပ္ပဝါရိတဋ္ဌာနတော၊ အညဿတ္ထာယ ဝိညတ္တေ[1]၊ အတ္တနော ဓနေန ဂဟိတေ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ပဏီတဘောဇနတာ, အဂိလာနတာ, ကတဝိညတ္တိယာ ပဋိလာဘော, အဇ္ဈောဟရဏန္တိ ဣမာနေတ္ထ စတ္တာရိ အင်္ဂါနိ။ အဒ္ဓါနသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ၊ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ပဏီတဘောဇနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-ဒန္တပေါနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဒသမေ **အဒိန္နန္တိ** ကာယေန ဝါ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓေန ဝါ ဂဏှန္တဿ ဟတ္ထပါသေ ဌတွာ ကာယကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓနိဿဂ္ဂိယာနံ အညတရေန န ဒိန္နံ၊ အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတကဿေတံ နာမံ။ အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတကဉ္ဟိ ဘိက္ခုနော အတ္တနော သန္တကမ္ပိ အဇ္ဈောဟရိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ပဋိဂ္ဂဟိတံ အန္တမသော ဝိဿာသိကသန္တကမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ တဿ လက္ခဏံ ဝုတ္တဝိပလ္လာသေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သစေ ဟိ ယောကောစိ အနုပသမ္ပန္နော အန္တမသော တိရစ္ဆာနောပိ ဘိက္ခုဿ ဝါ ဘိက္ခုနိယာ ဝါ ဟတ္ထပါသေ[2] ဌိတော ကာယာဒီနံ အညတရေန ဒေတိ၊ တဉ္စေ ဘိက္ခုနာ ယေနကေနစိ သရီရာဝယဝေန ဝါ, တပ္ပဋိဗဒ္ဓေန ဝါ[3], သံဟာရိမေန စ အန္တမသော မဉ္စေနာပိ, ခါရေတုံ သမတ္ထေန စ အန္တမသော အတတ္ထဇာတက-ရုက္ခပဏ္ဏေနာပိ, သူစိယာ ပရာမဋ္ဌမတ္တေနာပိ ပဋိဂ္ဂဟိတံ၊ ပဋိဂ္ဂဟိတမေဝ ဟောတိ။ ပဋိဗဒ္ဓပ္ပဋိဗဒ္ဓံ နာမ ဣဓ နတ္ထိ၊ ယမ္ပိ နတ္ထုကရဏိယာ ဒိယျမာနံ နာသိကာယ, အကလ္လကော ဝါ မုခေန ပဋိဂ္ဂဏှာတိ၊ သဗ္ဗံ ဝဋ္ဋတိ၊ အာဘောဂမတ္တမေဝ ဟေတ္ထ ပမာဏံ။ ပုဗ္ဗာဘောဂေ စ သတိ ပစ္ဆာ နိဒ္ဒါယန္တဿ ပတ္တေ ဒိန္နမ္ပိ ဟတ္ထပါသေ သတိ ပဋိဂ္ဂဟိတမေဝ ဟောတိ။ ယမ္ပိ "ပတ္တေန ပဋိဂ္ဂဏှိဿာမီ"တိ နိသိန္နဿေဝ ဟတ္ထေ ပတတိ၊ တံ ဝဋ္ဋတိယေဝ။

၁-ဝိညာပေန္တဿ (ကံ)
၂-ဘိက္ခုပိ ဟတ္ထပါသေ (ကံ၊ က)
၃-ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓေန ဝါ (ကံ)

Sāvatthiyaṁ chabbaggiye bhikkhū ārabbha paṇītabhojanaviññattivatthusmiṁ paññattaṁ, "agilāno"ti ayamettha anupaññatti, asādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, tikapācittiyaṁ, gilānassa agilānasaññino vematikassa vā dukkaṭaṁ. Gilānasaññissa, gilānakāle viññāpetvā agilānassa bhuñjato, gilānassa sesake, ñātakappavāritaṭṭhānato, aññassatthāya viññatte[1], attano dhanena gahite, ummattakādīnañca anāpatti. Paṇītabhojanatā agilānatā kataviññattiyā paṭilābho ajjhoharaṇanti imān'ettha cattāri aṅgāni. Addhānasamuṭṭhānaṁ, kiriyaṁ, nosaññāvimokkhaṁ, acittakaṁ, paṇṇattivajjaṁ, kāyakammaṁ, vacīkammaṁ, ticittaṁ, tivedananti.

Paṇītabhojanasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

10. Dantaponasikkhāpadavaṇṇanā

Dasame **adinnan**ti kāyena vā kāyappaṭibaddhena vā gaṇhantassa hatthapāse ṭhatvā kāyakāyappaṭibaddhanissaggiyānaṁ aññatarena na dinnaṁ, appaṭiggahitakass'etaṁ nāmaṁ. Appaṭiggahitakañhi bhikkhuno attano santakampi ajjhoharituṁ na vaṭṭati. Paṭiggahitaṁ antamaso vissāsikasantakampi vaṭṭati, tassa lakkhaṇaṁ vuttavipallāsena veditabbaṁ. Sace hi yokoci anupasampanno antamaso tiracchānopi bhikkhussa vā bhikkhuniyā vā hatthapāse[2] ṭhito kāyādīnaṁ aññatarena deti, tañce bhikkhunā yena kenaci sarīrāvayavena vā tappaṭibaddhena vā[3] saṁhārimena ca antamaso mañcen'āpi dhāretuṁ samatthena ca antamaso atatthajātakarukkhapaṇṇen'āpi sūciyā parāmaṭṭhamatten'āpi paṭiggahitaṁ, paṭiggahitameva hoti. Paṭibaddhappaṭibaddhaṁ nāma idha n'atthi, yampi natthukaraṇiyā diyyamānaṁ nāsikāya, akallako vā mukhena paṭiggaṇhāti, sabbaṁ vaṭṭati, ābhogamattameva h'ettha pamāṇaṁ. Pubbābhoge ca sati pacchā niddāyantassa patte dinnampi hatthapāse sati paṭiggahitameva hoti. Yampi "pattena paṭiggaṇhissāmī"ti nisinnass'eva hatthe patati, taṁ vaṭṭati yeva.

1. Viññāpentassa (Kaṁ) 2. Bhikkhupi hatthapāse (Kaṁ, Ka)
3. Kāyappaṭibaddhena vā (Kaṁ)

အဘိဟဋ္ဌဘာဇနတော ပတိတရဇမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ တတ္ထ ဌိတနိသိန္နနိပန္နာနံ ပဝါရဏာသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဟတ္ထပါသော ဝေဒိတဗ္ဗော။

သစေ ပန ဒါယကပ္ပဋိဂ္ဂါဟကေသု ဧကော အာကာသေ ဟောတိ၊ ဧကော ဘူမိယံ၊ ဘူမဋ္ဌဿ သီသေန အာကာသဋ္ဌဿ စ ဌပေတွာ ဒါတုံ ဝါ ဂဟေတုံ ဝါ ပသာရိတဟတ္ထံ ယံ အာသန္နတရံ အင်္ဂံ၊ တဿ ဩရိမန္တေန ဟတ္ထပါသပ္ပမာဏံ ပရိစ္ဆိန္ဒိတဗ္ဗံ။ သစေပိ ဧကော ကူပေ ဟောတိ, ဧကော ကူပတဋေ၊ ဧကော ဝါ ရုက္ခေ, ဧကော ပထဝိယံ၊ ဝုတ္တနယေနေဝ ဟတ္ထပါသပ္ပမာဏံ ပရိစ္ဆိန္ဒိတဗ္ဗံ။ တသ္မိံ ဌတွာ သစေပိ ဒွေ တယော ဝါ သာမဏေရာ ယံ မဇ္ဈိမော ပုရိသော ဥက္ခိပိတုံ သက္ကောတိ၊ ဧဝရူပံ ဘာရံ ပဝဋ္ဋေန္တာ ဘိက္ခုနော ဘူမိယံ ဌပိတဟတ္ထံ အာရောပေန္တိ၊ ဥက္ခိပိတွာ ဝါ ဘိက္ခုနော ပသာရိတဟတ္ထေ ကေဒေသေနာပိ ဌပေန္တိ၊ တံ ပဋိဂ္ဂဟိတမေဝ ဟောတိ။ ယံ ပန ပိဏ္ဍာယ စရန္တဿ ပတ္တေ ရဇံ ပတတိ၊ တံ အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတမေဝ ဟောတိ၊ တသ္မာ ပဋိဂ္ဂဟေတွာဝ ဘိက္ခာ ဂဏှိတဗ္ဗာ။ အပ္ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ဂဏှန္တဿ ဝိနယဒုက္ကဋံ၊ တံ ပန ပုန ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ဘုဉ္ဇန္တဿ အနာပတ္တိ။ သစေ "ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ဒေထာ"တိ ဝုတ္တေ ဝစနံ အသုတွာ ဝါ အနာဒိယိတွာ ဝါ ဘိက္ခံ ဒေန္တိယေဝ၊ ဝိနယဒုက္ကဋာ မုစ္စတိ၊ ပုန ပဋိဂ္ဂဟေတွာ အညာ ဘိက္ခာ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗာ။ သစေ မဟာဝါတော တတော တတော ရဇံ ပါတေတိ၊ န သက္ကာ ဟောတိ ဘိက္ခံ ဂဟေတုံ၊ "အနုပသမ္ပန္နဿ ဒဿာမီ"တိ သုဒ္ဓစိတ္တေန အာဘောဂံ ကတွာ ဂဏှိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ တံ အနုပသမ္ပန္နဿ ဒတွာ ပုန တေန ဒိန္နံ ဝါ တဿ ဝိဿာသေန ဝါ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အဿုခေဠသိင်္ဃာဏိကာဒီသု ယံ[1] ဌာနတော စဝိတွာ ဟတ္ထေ ဝါ ပတ္တေ ဝါ ပတတိ၊ တံ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ၊ အင်္ဂလဂ္ဂံ ပဋိဂ္ဂဟိတမေဝ။ ပတန္တမ္ပိ ဝေါစ္ဆိန္နဋ္ဌေ အန္တရာ န ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ဥဂ္ဂဟိတကံ နာမ ဟောတိ၊ တံ ပစ္ဆာ ပဋိဂ္ဂဟိတမ္ပိ န ဝဋ္ဋတိ။ ယံ ပန ဘေသဇ္ဇံ ဝါ မူလဖလံ ဝါ မာတာဒီနံ အတ္ထာယ ဂဟေတွာ ဆာယတ္ထာယ ဝါ ဖလိနိသာခံ ဥက္ခိပိတွာ ဂစ္ဆတိ၊ တတော ယံ ဇူဿတိ၊ တံ ပုန ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ယော ပန တတ္ထ ဇာတကဖလိနိသာခါယ ဝါ ဝလ္လိယာ ဝါ ဂဟေတွာ စာလေတိ။ တဿ တတော လဒ္ဓံ ဖလံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဒုရူပစိဏ္ဏဒုက္ကဋဉ္စ[2] အာပဇ္ဇတိ၊ အညဿ တံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဖလိရုက္ခံ ပန အပဿယိတုံ ဝါ အာလမ္ဗိတုံ ဝါ ဝဋ္ဋတိ၊ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ဌပိတေ ယံ အညံ အင်္ကုရာဒိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ပဋိဂ္ဂဟိတမေဝ တံ။ ယာဝ ဟိ ဟတ္ထတော မုတ္တေ နိရပေက္ခော န ဟောတိ၊ နိရပေက္ခတာယ ဝါ ဟတ္ထတော

၁-ယံ ယံ (သီ) ၂-ဒုရူပစိဏ္ဏဒုက္ကဋမေဝ (ကံ)

abhihaṭabhājanato patitarajampi vaṭṭati, tattha ṭhitanisinnanipannānaṁ pavāraṇāsikkhāpade vuttanayen'eva hatthapāso veditabbo.

Sace pana dāyakappaṭiggāhakesu eko ākāse hoti, eko bhūmiyaṁ, bhūmaṭṭhassa sīsena ākāsaṭṭhassa ca ṭhapetvā dātuṁ vā gahetuṁ vā pasāritahatthaṁ yaṁ āsannataraṁ aṅgaṁ, tassa orimantena hatthapāsappamāṇaṁ paricchinditabbaṁ. Sacepi eko kūpe hoti eko kūpataṭe, eko vā rukkhe eko pathaviyaṁ, vuttanayen'eva hatthapāsappamāṇaṁ paricchinditabbaṁ. Tasmiṁ ṭhatvā sacepi dve tayo vā sāmaṇerā yaṁ majjhimo puriso ukkhipituṁ sakkoti, evarūpaṁ bhāraṁ pavaṭṭentā bhikkhuno bhūmiyaṁ ṭhapitahatthaṁ āropenti, ukkhipitvā vā bhikkhuno pasāritahatthe ekadesen'āpi ṭhapenti, taṁ paṭiggahitameva hoti. Yaṁ pana piṇḍāya carantassa patte rajaṁ patati, taṁ appaṭiggahitameva hoti, tasmā paṭiggahetvā'va bhikkhā gaṇhitabbā. Appaṭiggahetvā gaṇhantassa vinayadukkaṭaṁ, taṁ pana puna paṭiggahetvā bhuñjantassa anāpatti. Sace "paṭiggahetvā dethā"ti vutte vacanaṁ assutvā vā anādiyitvā vā bhikkhaṁ denti yeva, vinayadukkaṭā muccati, puna paṭiggahetvā aññā bhikkhā paṭiggahetabbā. Sace mahāvāto tato tato rajaṁ pāteti, na sakkā hoti bhikkhaṁ gahetuṁ, "anupasampannassa dassāmī"ti suddhacittena ābhogaṁ katvā gaṇhituṁ vaṭṭati. Taṁ anupasampannassa datvā puna tena dinnaṁ vā tassa vissāsena vā paṭiggahetvā bhuñjituṁ vaṭṭati. Assukheḷasiṅghāṇikādīsu yaṁ[1] ṭhānato cavitvā hatthe vā patte vā patati, taṁ paṭiggahetabbaṁ, aṅgalaggaṁ paṭiggahitameva. Patantampi vocchinnañce antarā na gahetabbaṁ, uggahitakaṁ nāma hoti, taṁ pacchā paṭiggahitampi na vaṭṭati. Yaṁ pana bhesajjaṁ vā mūlaphalaṁ vā mātādīnaṁ atthāya gahetvā chāyatthāya vā phalinisākhaṁ ukkhipitvā gacchati, tato yaṁ icchati, taṁ puna paṭiggahetvā paribhuñjituṁ vaṭṭati. Yo pana tattha jātakaphalinisākhāya vā valliyā vā gahetvā cāleti. Tassa tato laddhaṁ phalaṁ na vaṭṭati, durupaciṇṇadukkaṭañca[2] āpajjati, aññassa taṁ vaṭṭati, phalirukkhaṁ pana apassayituṁ vā ālambituṁ vā vaṭṭati, paṭiggahetvā ṭhapite yaṁ aññaṁ aṅkurādi uppajjati, paṭiggahitameva taṁ. Yāva hi hatthato mutte nirapekkho na hoti, nirapekkhatāya vā hatthato

1. Yaṁ yaṁ (Sī) 2. Durūpaciṇṇadukkaṭameva (Kaṁ)

န မုစ္စတိ၊ တာဝ န ပဋိဂ္ဂဟဏံ ဝိဇဟတိ၊ အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ၊ ဝိတ္ထာရော ပန သမန္တပါသာဒိကာယံ[၁] ဝုတ္တော။

မုခဒွါရန္တိ ဂလနာဠိကံ။ မုခေန ဝါ ဟိ ပဝိဋ္ဌံ ဟောတု, နာသိကာယ ဝါ၊ ဂလေန အဇ္ဈောဟရဏီယတာယ သဗ္ဗမ္ပိ တံ မုခဒွါရံ ပဝေသိတမေဝ ဟောတိ။ **အာဟာရ**န္တိ ယံကိဉ္စိ ယာဝကာလိကံ ဝါ ယာမကာလိကံ ဝါ သတ္တာဟကာလိကံ ဝါ ယာဝဇီဝိကံ ဝါ။ သဗ္ဗဉှိ တံ အဇ္ဈောဟရဏီယတ္တာ 'အာဟာရော'တိ ဝုစ္စတိ၊ တတ္ထ သဗ္ဗမ္ပိ ခဇ္ဇံ ဝါ ခဇ္ဇာနုလောမံ ဝါ တာလ နာဠိကေရ ပနသ လဗုဇ-အလာဗု ကုမ္ဘဏ္ဍ ပုဿဖလ တိပုသဖလ ဧဠာလုကသင်္ခါတံ နဝဝိဓံ မဟာဖလဉ္စေဝ အပရဏ္ဏဉ္စ၊ ယဉ္စညံ ဝနမူလ ပတ္တ ပုပ္ဖ ဖလာဒိအာဟာရတ္ထံ ဖရတိ၊ တံ သဗ္ဗံ ယာဝ မဇ္ဈန္ဟိကကာလော၊ တာဝ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗတော **ယာဝကာလိကံ** နာမ။ အမ္ဗပါနံ ဇမ္ဗုပါနံ စောစပါနံ မောစပါနံ မဓုကပါနံ မုဒ္ဒိကပါနံ သာလူကပါနံ ဖာရုသကပါနန္တိ ဣမာနိ အဋ္ဌ ပါနာနိ၊ ယာနိ စ တေသံ အနုလောမာနိ ဝေတ္တ-တိန္တိဏိက မာတုလုင်္ဂ ကပိဋ္ဌ ကောသမ္ဗ ကရမန္ဒာဒိခုဒ္ဒကဖလပါနာနိ၊ တာနိ သဗ္ဗာနိ အနုပသမ္ပန္နေဟိ သီတောဒကေန မဒ္ဒိတွာ ကတာနိ အာဒိစ္စပါကာနိ ဝါ ယာဝ ရတ္တိယာ ပစ္ဆိမယာမံ နိဒဟိတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗတော **ယာမကာလိကာနိ** နာမ။ အဝသေသေသု အနုညာတဖလပတ္တပုပ္ဖရသေသုပိ ဧသေဝ နယော။ သပ္ပိအာဒီနိ ပဉ္စ ဘေသဇ္ဇာနိ သတ္တာဟံ နိဒဟိတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗတော **သတ္တာဟကာလိကာနိ** နာမ။ ဣဒံ ပန ယာဝကာလိကာဒိတ္တယံ ကာလဝိမုတ္တဉ္စ ဥဒကံ ဌပေတွာ အဝသေသံ မူလ ဖလာဖလာဒိ ယံ နေဝ ခါဒနီယတ္ထံ န ဘောဇနီယတ္ထံ ဖရတိ၊ တံ ယာဝဇီဝံ နိဒဟိတွာ သတိ ပစ္စယေ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗတော **ယာဝဇီဝိကံ** နာမ။ **အာဟာရေယျာ**တိ ပဝေသေယျ။ **အညတြ ဥဒကဒန္တပေါနာ**တိ ဣဒံ အနာဟာရေပိ ဥဒကေ အာဟာရသညာယ, ဒန္တပေါနေ စ "မုခဒွါရံ အာဟဋံ ဣဒ"န္တိ သညာယ ကုက္ကုစ္စာယန္တာနံ ကုက္ကုစ္စဝိနောဒနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ ဥဒကဉှိ ယထာသုခံ ပါတုံ, ဒန္တကဋ္ဌဉ္စ ဒန္တပေါနပရိဘောဂေန ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဌပေတွာ ပန ဣဒံ ဒွယံ အဝသေသံ အဇ္ဈောဟရဏတ္ထာယ ဂဏှတော ဂဟဏေ ဒုက္ကဋံ၊ အဇ္ဈောဟာရေ အဇ္ဈောဟာရေ ပါစိတ္တိယံ၊ သစေပိ ဒန္တကဋ္ဌရသော အဇာနန္တဿ အန္တော ပဝိသတိ၊ ပါစိတ္တိယမေဝ။

ဝေသာလိယံ အညတရံ ဘိက္ခုံ အာရဗ္ဘ အဒိန္နံ အာဟာရံ အာဟရဏဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ "အညတြ ဥဒကဒန္တပေါနာ"တိ အယမေတ္ထ အနုပညတ္တိ၊

၁-ဝိ-၄ ၂-၁၀၈-ပိဋ္ဌေ။

na muccati, tāva na paṭiggahaṇaṁ vijahati. Ayamettha saṅkhepo, vitthāro pana Samantapāsādikāyaṁ[1] vutto.

Mukhadvāranti galanāḷikaṁ. Mukhena vā hi paviṭṭhaṁ hotu, nāsikāya vā, galena ajjhoharaṇīyatāya sabbampi taṁ mukhadvāraṁ pavesitameva hoti. **Āhāran**ti yaṁ kiñci yāvakālikaṁ vā yāmakālikaṁ vā sattāhakālikaṁ vā yāvajīvikaṁ vā. Sabbañh'etaṁ ajjhoharaṇīyattā 'āhāro'ti vuccati, tattha sabbampi dhaññaṁ vā dhaññānulomaṁ vā tālanāḷikerapanasalabuja-alābukumbhaṇḍapussaphalatipusaphala-eḷālukasaṅkhātaṁ navavidhaṁ mahāphalañc'eva aparaṇṇañca, yañc'aññaṁ vanamūlapattapupphaphalādi-āhāratthaṁ pharati, taṁ sabbaṁ yāva majjhanhikakālo, tāva paribhuñjitabbato **yāvakālikaṁ** nāma. Ambapānaṁ jambupānaṁ cocapānaṁ mocapānaṁ madhukapānaṁ muddikapānaṁ sālūkapānaṁ phārusakapānanti imāni aṭṭha pānāni, yāni ca tesaṁ anulomāni vettatintiṇikamātuluṅgakapiṭṭhakosambakaramandādikhuddakaphalapānāni, etāni sabbāni anupasampannehi sītodakena madditvā katāni ādiccapākāni vā yāva rattiyā pacchimayāmaṁ nidahitvā paribhuñjitabbato **yāmakālikāni** nāma. Avasesesu anuññātaphalapattapuppharasesupi es'eva nayo. Sappi-ādīni pañca bhesajjāni sattāhaṁ nidahitvā paribhuñjitabbato **sattāhakālikāni** nāma. Idaṁ pana yāvakālikādittayaṁ kālavimuttañca udakaṁ ṭhapetvā avasesa mūla phalāphalādi yaṁ n'eva khādanīyatthaṁ na bhojanīyatthaṁ pharati, taṁ yāvajīvaṁ nidahitvā sati paccaye paribhuñjitabbato **yāvajīvikaṁ** nāma. **Āhareyyān**ti paveseyya. **Aññatra udakadantaponā**ti idaṁ anāhārepi udake āhārasaññāya, dantapone ca "mukhadvāraṁ āhaṭaṁ idan"ti saññāya kukkuccāyantānaṁ kukkuccavinodanatthaṁ vuttaṁ. Udakañhi yathāsukhaṁ pātuṁ dantakaṭṭhañca dantaponaparibhogena paribhuñjituṁ vaṭṭati. Ṭhapetvā pana idaṁ dvayaṁ avasesaṁ ajjhoharaṇatthāya gaṇhato gahaṇe dukkaṭaṁ, ajjhohāre ajjhohāre pācittiyaṁ. Sacepi dantakaṭṭharaso ajānantassa anto pavisati, pācittiyameva.

Vesāliyaṁ aññataraṁ bhikkhuṁ ārabbha adinnaṁ āhāraṁ āharaṇavatthusmiṁ paññattaṁ, "aññatra udakadantaponā"ti ayamettha anupaññatti,

1. Vi-Ṭṭha 2. 108 piṭṭhe.

သာခါရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ ပဋိဂ္ဂဟိတကေ အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတသညိနော, ဝေမတိကဿ ဝါ ဒုက္ကဋံ။ ပဋိဂ္ဂဟိတသညိဿ၊ ဥဒကဒန္တပေါနေ၊ စတ္တာရိ မဟာဝိကဋာနိ သတိ ပစ္စယေ အသတိ ကပ္ပိယကာရကေ သာမံ ဂဟေတွာ ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ဧတ္ထ ဒုဗ္ဗစောပိ အသမတ္ထောပိ ကပ္ပိယကာရကော အသန္တပက္ခေယေဝ တိဋ္ဌတိ၊ ဆာရိကာယ အသတိ သုက္ခဒါရုံ ဈာပေတွာ, တသ္မိဉ္စ အသတိ အလ္လဒါရုံ ရုက္ခတော ဆိန္ဒိတွာပိ ကာတုံ[1], မတ္တိကတ္ထာယ စ ပထဝိံ ခဏိတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ဣဒံ ပန စတုဗ္ဗိဓမ္ပိ မဟာဝိကဋံ ကာလောဒိဿံ နာမ သပ္ပဒဋ္ဌက္ခဏေယေဝ သာမံ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ အညဒါ ပဋိဂ္ဂါဟာပေတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတကတာ, အနနုညာတတာ, ဓူမာဒိ-အဗ္ဗောဟာရိကာဘာဝေါ, အဇ္ဈောဟရဏန္တိ ဣမာနေတ္ထ စတ္တာရိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ဧဠကလောမသဒိသာနီတိ။

ဒန္တပေါနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဘောဇနဝဂ္ဂေါ စတုတ္ထော။

၅-အစေလကဝဂ္ဂ ၁-အစေလကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

အစေလကဝဂ္ဂဿ ပဌမေ ဧတေသံ အစေလကာဒီနံ အညတိတ္ထိယာနံ ယံကိဉ္စိ အာမိသံ ဧကပယောဂေန ဒေန္တဿ ဧကံ ပါစိတ္တိယံ၊ အဝစ္ဆိန္ဒိတွာ အဝစ္ဆိန္ဒိတွာ ဒေန္တဿ ပယောဂေ ပယောဂေ ပါစိတ္တိယံ။

ဝေသာလိယံ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာရဗ္ဘ ပရိဗ္ဗာဇိကာယ ဒွေ ပူဝေ ဒါနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ အသာခါရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ ဥဒကဒန္တပေါနံ ဒေန္တဿ၊ အတိတ္ထိယေ တိတ္ထိယသညိဿ, ဝေမတိကဿ စ ဒုက္ကဋံ။ အတိတ္ထိယေ အတိတ္ထိယသညိဿ၊ အနုပသမ္ပန္နေန ဒါပေန္တဿ၊ တေသံ သန္တိကေ ဘာဇနံ နိက္ခိပိတွာ "ဣဒံ ဂဏှထာ"တိ ဘဏန္တဿ၊ တေသံ ဝါ နိက္ခိတ္တဘာဇနေ ဒေန္တဿ၊ ဗာဟိရလေပံ ဒေန္တဿ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ အညတိတ္ထိယတာ, အနနုညာတတာ, အဇ္ဈောဟရဏီယံ အဇ္ဈောဟရဏတ္ထာယ သဟတ္ထာ အနိက္ခိတ္တဘာဇနေ ဒါနန္တိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ဧဠကလောမသဒိသာနီတိ။

အစေလကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-ဆာရိကံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ (ကံ)

sādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, tikapācittiyaṁ, paṭiggahitake appaṭiggahitasaññino vematikassa vā dukkaṭaṁ. Paṭiggahitasaññissa, udakadantapone, cattāri mahāvikaṭāni sati paccaye asati kappiyakārake sāmaṁ gahetvā paribhuñjantassa, ummattakādīnañca anāpatti. Ettha dubbacopi asamatthopi kappiyakārako asantapakkhe yeva tiṭṭhati. Chārikāya asati sukkhadāruṁ jhāpetvā tasmiñca asati alladāruṁ rukkhato chinditvāpi kātuṁ[1] mattikatthāya ca pathaviṁ khaṇitumpi vaṭṭati. Idaṁ pana catubbidhampi mahāvikaṭaṁ kālodissaṁ nāma sappadaṭṭhakkhaṇe yeva sāmaṁ gahetuṁ vaṭṭati, aññadā paṭiggāhāpetvā paribhuñjitabbaṁ. Appaṭiggahitakatā ananuññātatā dhūmādi-abbohārikābhāvo ajjhoharaṇanti imān'ettha cattāri aṅgāni. Samuṭṭhānādīni eḷakalomasadisānīti.

Dantaponasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

Bhojanavaggo catuttho.

---

5. Acelakavagga 1. Acelakasikkhāpadavaṇṇanā

Acelakavaggassa paṭhame etesaṁ acelakādīnaṁ aññatitthiyānaṁ yaṁ kiñci āmisaṁ ekappayogena dentassa ekaṁ pācittiyaṁ, avacchinditvā avacchinditvā dentassa payoge payoge pācittiyaṁ.

Vesāliyaṁ āyasmantaṁ Ānandaṁ ārabbha paribbājikāya dve pūve dānavatthusmiṁ paññattaṁ, asādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, tikapācittiyaṁ, udakadantaponaṁ dentassa, atitthiye titthiyasaññissa, vematikassa ca dukkaṭaṁ. Atitthiye atitthiyasaññissa, anupasampannena dāpentassa, tesaṁ santike bhājanaṁ nikkhipitvā "idaṁ gaṇhathā"ti bhaṇantassa, tesaṁ vā nikkhittabhājane dentassa, bāhiralepaṁ dentassa, ummattakādīnañca anāpatti. Aññatitthiyatā ananuññātatā ajjhoharaṇīyaṁ ajjhoharaṇatthāya sahatthā anikkhittabhājane dānanti imān'ettha tīṇi aṅgāni. Samuṭṭhānādīni eḷakalomasadisānīti.

Acelakasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

1. Chārikaṁ kātuṁ vaṭṭati (Kaṁ)

၂-ဥယျောဇနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဒုတိယေ **ဒါပေတွာ ဝါ အဒါပေတွာ ဝါ**တိ ယံကိဉ္စိ အာမိသံ ဒါပေတွာ ဝါ န ဒါပေတွာ ဝါ။ **ဥယျောဇေယျာ**တိ မာတုဂါမေန သဒ္ဓိံ ဟသနကီဠန-ရဟောနိသဇ္ဇာဒီနိ ကတ္တုကာမော 'ဂစ္ဆာ'တိအာဒီနိ ဝတွာ ဥယျောဇေယျ။ **တဒေဝါ**တိ တံ အနာစာရမေဝ ပစ္စယံ ကရိတွာ၊ န အညံ ပတိရူပံ ကာရဏံ။ **ပါစိတ္တိယ**န္တိ ဥယျောဇနမတ္တေ တာဝ ဒုက္ကဋံ၊ ယဒါ ပနဿ သော ဒဿနူပစာရံ ဝါ သဝနူပစာရံ ဝါ ဧကေန ပါဒေန ဝိဇဟတိ၊ အပရံ ဒုက္ကဋံ၊ ဒုတိယေန ဝိဇဟိတေ ပါစိတ္တိယံ။ ဧတ္ထ စ ဒဿနူပစာရဿ အဇ္ဈောကာသေ ဌတွာ ဒွါဒသ-ဟတ္ထပ္ပမာဏံ၊ တထာ သဝနူပစာရဿ။ သစေ ပန အန္တရာ ကုဋ္ဋဒွါရပါကာရာ-ဒယော ဟောန္တိ၊ တေဟိ အန္တရိတဘာဝေါယေဝ ဥပစာရာတိက္ကမော။

သာဝတ္ထိယံ ဥပနန္ဒံ အာရဗ္ဘ ဥယျောဇနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သာဓာရဏ-ပညတ္တိ၊ ဥယျောဇနာဏတ္တိကာယ သာဏတ္တိကံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ အနုပသမ္ပန္နေ တိကဒုက္ကဋံ၊ ဥဘိန္နမ္ပိ ကလိသာသနာရောပနေ[၁] ဒုက္ကဋမေဝ၊ "ဥဘော ဧကတော န ယာပေဿာမာ"တိ ဧဝမာဒိဟိ ပတိရူပကာရဏေဟိ ဥယျောဇေန္တဿ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ အနာစာရံ အာစရိတုကာမတာ, တဒတ္ထမေဝ ဥပသမ္ပန္နဿ ဥယျောဇနံ, ဧဝံ ဥယျောဇိတဿ ဥပစာရာတိက္ကမောတိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ အဒိန္နာဒါနသဒိသာနီတိ။

ဥယျောဇနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-သဘောဇနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

တတိယေ[၂] သဟ ဥဘောဟိ ဇနေဟီတိ **သဘောဇနံ၊** တသ္မိံ သဘောဇနေ။ အထ ဝါ **သဘောဇနေ**တိ သဘောဂေ၊ ရာဂပရိယုဋ္ဌိတပုရိသဿ ဟိ ဣတ္ထိ ဘောဂေါ၊ ဣတ္ထိယာ စ ပုရိသော၊ တေနေဝဿ ပဒဘာဇနေ "ဣတ္ထီ စေဝ ဟောတိ၊ ပုရိသော စာ"တိအာဒိ[၃] ဝုတ္တံ။ **အနုပခဇ္ဇ နိသဇ္ဇံ ကပ္ပေယျာ**တိ အနုပဝိသိတွာ နိသီဒေယျ၊ ယံ တသ္မိံ ကုလေ သယနိဃရံ၊ တဿ မဟာစတုဿာလာဒီသု ကတဿ မဟလ္လကဿ ပိဋ္ဌသင်္ဃာဋဿ ဟတ္ထပါသံ ဝိဇဟိတွာ အန္တော သယနဿ အာသန္နေ ဌာနေ, ခုဒ္ဒကဿ ဝါ ဝေမဇ္ဈံ အတိက္ကမိတွာ နိသီဒေယျာတိ အတ္ထော၊ ဧဝံ နိသိန္နဿ ပါစိတ္တိယံ။

၁-ကလိသာသနာရောပနေ (သီ၊ ကံ) ၂-တတိယေ သဘောဇနေတိ (ကံ) ၃-ဝိ ၂-၁၂၇-ပိဋ္ဌေ။

2. Uyyojanasikkhāpadavaṇṇanā

Dutiye **dāpetvā vā adāpetvā vā**ti yaṁ kiñci āmisaṁ dāpetvā vā na dāpetvā vā. **Uyyojeyyā**ti mātugāmena saddhiṁ hasanakīḷanarahonisajjādīni kattukāmo ‘gacchā’ti-ādīni vatvā uyyojeyya. **Etadevā**ti etaṁ anācārameva paccayaṁ karitvā, na aññaṁ patirūpaṁ kāraṇaṁ. **Pācittiyan**ti uyyojanamatte tāva dukkaṭaṁ, yadā pan’assa so dassanūpacāraṁ vā savanūpacāraṁ vā ekena pādena vijahati, aparaṁ dukkaṭaṁ, dutiyena vijahite pācittiyaṁ. Ettha ca dassanūpacārassa ajjhokāse ṭhatvā dvādasahatthappamāṇaṁ, tathā savanūpacārassa. Sace pana antarā kuṭṭadvārapākārādayo honti, tehi antaritabhāvo yeva upacārātikkamo.

Sāvatthiyaṁ Upanandaṁ ārabbha uyyojanavatthusmiṁ paññattaṁ, sādhāraṇapaññatti, uyyojanāṇattikāya sāṇattikaṁ, tikapācittiyaṁ, anupasampanne tikadukkaṭaṁ, ubhinnampi kalisāsanāropane[1] dukkaṭameva, “ubho ekato na yāpessāmā”ti evamādīhi patirūpakāraṇehi uyyojentassa, ummattakādīnañca anāpatti. Anācāraṁ ācaritukāmatā tadatthameva upasampannassa uyyojanaṁ evaṁ uyyojitassa upacārātikkamoti imān’ettha tīṇi aṅgāni. Samuṭṭhānādīni adinnādānasadisānīti.

Uyyojanasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

3. Sabhojanasikkhāpadavaṇṇanā

Tatiye[2] saha ubhohi janehīti **sabhojanaṁ,** tasmiṁ sabhojane. Atha vā **sabhojane**ti sabhoge, rāgapariyuṭṭhitapurisassa hi itthī bhogo, itthiyā ca puriso, ten’ev’assa padabhājane “itthī c’eva hoti, puriso cā”ti-ādi[3] vuttaṁ. **Anupakhajja nisajjaṁ kappeyyā**ti anupavisitvā nisīdeyya, yaṁ tasmiṁ kule sayanigharaṁ, tassa mahācatussālādīsu katassa mahallakassa piṭṭhasaṅghāṭato hatthapāsaṁ vijahitvā anto sayanassa āsanne ṭhāne khuddakassa vā vemajjhaṁ atikkamitvā nisīdeyyāti attho, evaṁ nisinnassa pācittiyaṁ.

1. Kalisāsanārocane (Sī, Kaṁ) 2. Tatiye sabhojaneti (Kaṁ) 3. Vi 2. 127 piṭṭhe.

သာဝတ္ထိယံ ဥပနန္ဒံ အာရဗ္ဘ အနုပခဇ္ဇ နိသဇ္ဇနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ အသယနိဃရေ သယနိဃရသညိနော, ဝေမတိကဿ ဝါ ဒုက္ကဋံ။ နသယနိဃရသညိဿ၊ ဝုတ္တလက္ခဏံ ပဒေသံ အနတိက္ကမိတွာ နိသိန္နဿ၊ ဘိက္ခုဿ ဒုတိယကေ သတိ၊ ဥဘောသု နိက္ခန္တေသု ဝါ, ဝီတရာဂေသု ဝါ နိသီဒန္တဿ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ အဝီတရာဂဇာယမ္ပတိကာနံ သန္နိဟိတတာ, သယနိဃရတာ, ဒုတိယဿ ဘိက္ခုနော အဘာဝေါ, အနုပခဇ္ဇ နိသီဒနန္တိ ဣမာနေတ္ထ စတ္တာရိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ပဌမပါရာဇိကသဒိသာနီတိ။

သဘောဇနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-၅-ရဟောပဋိစ္ဆန္န,ရဟောနိသဇ္ဇသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

စတုတ္ထပဉ္စမာနိ သာဝတ္ထိယံ ဥပနန္ဒံ အာရဗ္ဘ ပဋိစ္ဆန္နာသနေ စ, ရဟော စ နိသဇ္ဇနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တာနိ၊ သာဓာရဏပညတ္တိယော၊ ဧတေသမ္ပိ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ပဌမပါရာဇိကသဒိသာနေဝ။ သေသော ကထာနယော အနိယတဒ္ဒယေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ရဟောပဋိစ္ဆန္န,ရဟောနိသဇ္ဇသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-စာရိတ္တသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဆဋ္ဌေ **နိမန္တိတော**တိ ပဉ္စန္နံ ဘောဇနာနံ အညတရေန နိမန္တိတော။ **သဘတ္တော သမာနော**တိ တေနေဝ နိမန္တနဘတ္တေန သဘတ္တော သမာနော။ **သန္တံ ဘိက္ခုံ အနာပုစ္ဆာ**တိ အန္တောဥပစာရသီမာယ ဒဿနူပစာရေ ဘိက္ခုံ ဒိသွာ ယံ သက္ကာ ဟောတိ ပကတိဝစနေန အာပုစ္ဆိတုံ၊ တာဒိသံ “အဟံ ဣတ္ထန္နာမဿ ဃရံ ဂစ္ဆာမီ”တိ ဝါ “စာရိတ္တံ အာပဇ္ဇာမီ”တိ ဝါ ဤဒိသေန ဝစနေန အနာပုစ္ဆိတွာ။ **ပုရေဘတ္တံ ဝါ ပစ္ဆာဘတ္တံ ဝါ**တိ ယေန ဘတ္တေန နိမန္တိတော၊ တသ္မိံ ဘုတ္တေ ဝါ အဘုတ္တေ ဝါ။ **ကုလေသု စာရိတ္တံ အာပဇ္ဇေယျာ**တိ ယသ္မိံ ကုလေ နိမန္တိတော[၁]၊ တတော အညာနိ ကုလာနိ ပဝိသေယျ။ **အညတြ သမယာ ပါစိတ္တိယန္တိ** သစေ သော ဘိက္ခု ဝုတ္တလက္ခဏံ ဒုဝိဓမ္ပိ သမယံ ဌပေတွာ

၁-နိမန္တိတော သဘတ္တော။(ကံ)

Sāvatthiyaṁ Upanandaṁ ārabbha anupakhajja nisajjanavatthusmiṁ paññattaṁ, sādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, tikapācittiyaṁ, asayanighare sayanigharasaññino vematikassa vā dukkaṭaṁ. Nasayanigharasaññissa, vuttalakkhaṇaṁ padesaṁ anatikkamitvā nisinnassa, bhikkhusmiṁ dutiyake sati, ubhosu nikkhantesu vā vītarāgesu vā nisīdantassa, ummattakādīnañca anāpatti. Avītarāgajāyampatikānaṁ sannihitatā sayanigharatā dutiyassa bhikkhuno abhāvo anupakhajja nisīdananti imān'ettha cattāri aṅgāni. Samuṭṭhānādīni paṭhamapārājikasadisānīti.

Sabhojanasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

4-5. Rahopaṭicchannarahonisajjasikkhāpadavaṇṇanā

Catutthapañcamāni Sāvatthiyaṁ Upanandaṁ ārabbha paṭicchannāsane ca raho ca nisajjanavatthusmiṁ paññattāni, sādhāraṇapaññattiyo, etesampi samuṭṭhānādīni Paṭhamapārājikasadisān'eva. Seso kathānayo aniyatadvaye vuttanayen'eva veditabbo.

Rahopaṭicchannarahonisajjasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

6. Cārittasikkhāpadavaṇṇanā

Chaṭṭhe **nimantito**ti pañcannaṁ bhojanānaṁ aññatarena nimantito. **Sabhatto samāno**ti ten'eva nimantanabhattena sabhatto samāno. **Santaṁ bhikkhuṁ anāpucchā**ti anto-upacārasīmāya dassanūpacāre bhikkhuṁ disvā yaṁ sakkā hoti pakativacanena āpucchituṁ, tādisaṁ "ahaṁ itthannāmassa gharaṁ gacchāmī"ti vā "cārittaṁ āpajjāmī"ti vā īdisena vacanena anāpucchitvā. **Purebhattaṁ vā pacchābhattaṁ vā**ti yena bhattena nimantito, tasmiṁ bhutte vā abhutte vā. **Kulesu cārittaṁ āpajjeyyā**ti yasmiṁ kule nimantito[1], tato aññāni kulāni paviseyya. **Aññatra samayā pācittiyan**ti sace so bhikkhu vuttalakkhaṇaṁ duvidhampi samayaṁ ṭhapetvā

1. Nimantito sabhatto. (Kaṁ)

အဝီတိဝတ္တေ မဇ္ဈန္ဟိကေ အညံ¹ ကုလံ ပဝိသတိ၊ အထဿ ဃရူပစာရောက္ကမနေ ဒုက္ကဋံ၊ ပဌမပါဒေန ဥမ္မာရံ အတိက္ကမန္တဿ အပရမ္ပိ ဒုက္ကဋံ၊ ဒုတိယပါဒေန အတိက္ကမေ ပါစိတ္တိယံ။

ရာဇဂဟေ ဥပနန္ဒံ အာရဗ္ဘ စာရိတ္တာပဇ္ဇနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ "သန္တံ ဘိက္ခုံ, အနာပုစ္ဆာ, ပုရေဘတ္တံ ပစ္ဆာဘတ္တံ, အညတြ သမယာ"တိ အယမေတ္ထ စတုဗ္ဗိဓာ အနုပညတ္တိ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ အနိမန္တိတေ နိမန္တိတသညိဿ, ဝေမတိကဿ ဝါ ဒုက္ကဋံ။ တသ္မိံ အနိမန္တိတသညိဿ၊ သမယေ သန္တံ ဘိက္ခုံ အာပုစ္ဆိတွာ, အသန္တံ ဘိက္ခုံ အနာပုစ္ဆိတွာ ပဝိသတော၊ အညဿ ဃရေန ဝါ ဃရူပစာရေန ဝါ မဂ္ဂေါ ဟောတိ၊ တေန ဂစ္ဆတော၊ အန္တရာရာမဘိက္ခုနုပဿယတိတ္ထိယသေယျပဋိက္ကမနဘတ္တိယဃရာနိ ဂစ္ဆတော၊ အာပဒါသု၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ပဉ္စန္နံ ဘောဇနာနံ အညတရေန နိမန္တနသာဒိယနံ, သန္တံ ဘိက္ခုံ အနာပုစ္ဆနာ, ဘတ္တိယဃရတော အညဃရပ္ပဝိသနံ, မဇ္ဈန္ဟိကာနတိက္ကမော, သမယဿ ဝါ အာပဒါနံ ဝါ အဘာဝေါတိ ဣမာနေတ္ထ ပဉ္စ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ပဌမကထိနသဒိသာနေဝ၊ ဣဒံ ပန ကိရိယာကိရိယန္တိ။

စာရိတ္တသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-မဟာနာမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

သတ္တမေ **စတုမာသပ္ပစ္စယပဝါရဏာ**တိ စတ္တာရော မာသေ ဂိလာနပ္ပစ္စယပဝါရဏာ၊ သမ္ပဋိစ္ဆိတံ ဝတ္ထုဝသေန ဝုတ္တံ။ အယံ ပနေတ္ထ အတ္ထော— စတုမာသပဝါရဏာ ဝါ² ဟောတု, ပုနပဝါရဏာ ဝါ, နိစ္စပဝါရဏာ ဝါ၊ သဗ္ဗာပိ သာဒိတဗ္ဗာ၊ "ဣဒါနိ မမ ရောဂေါ နတ္ထီ"တိ န ပဋိက္ခိပိတဗ္ဗာ၊ "ရောဂေ ပန သတိ ဝိညာပေဿာမီ"တိ အဓိဝါသေတဗ္ဗာတိ။ **တတော စေ ဥတ္တရိ သာဒိယေယျာ**တိ တတ္ထ သစေ တတ္ထ ရတ္တိပရိယန္တေ ဝါ ဘေသဇ္ဇပရိယန္တေ ဝါ ပရိစ္ဆေဒေါ ကတော ဟောတိ "ဧတ္တကာယေဝ ရတ္တိယော, ဧတ္တကာနိ ဝါ ဘေသဇ္ဇာနိ ဝိညာပေတဗ္ဗာနီ"တိ၊ အထ တတော ရတ္တိပရိယန္တတော ဝါ ဘေသဇ္ဇပရိယန္တတော ဝါ ဥတ္တရိ, န ဘေသဇ္ဇကရဏီယေန ဝါ³ ဘေသဇ္ဇံ, အညဘေသဇ္ဇကရဏီယေန ဝါ³ အညံ ဘေသဇ္ဇံ ဝိညာပေန္တဿ ပါစိတ္တိယံ။

၁-အညဿ (သီ၊ သျာ၊ က) ၂-စာတုမ္မာသပ္ပစ္စယပဝါရဏာ ဝါ (ကံ)
၃-....ကရဏီယေ ဝါ (သီ၊ သျာ၊ ကံ)

avītivatte majjhanhike aññaṁ[1] kulaṁ pavisati, athassa gharūpacārokkamane dukkaṭaṁ, paṭhamapādena ummāraṁ atikkamantassa aparampi dukkaṭaṁ, dutiyapādena atikkame pācittiyaṁ.

Rājagahe Upanandaṁ ārabbha cārittāpajjanavatthusmiṁ paññattaṁ, “santaṁ bhikkhuṁ anāpucchā purebhattaṁ pacchābhattaṁ aññatra samayā”ti ayamettha catubbidhā anupaññatti, sādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, tikapācittiyaṁ, animantite nimantitasaññissa, vematikassa vā dukkaṭaṁ. Tasmiṁ animantitasaññissa, samaye santaṁ bhikkhuṁ āpucchitvā asantaṁ bhikkhuṁ anāpucchitvā pavisato, aññassa gharena vā gharūpacārena vā maggo hoti, tena gacchato, antarārāmabhikkhunupassayatitthiyaseyyapaṭikkamanabhattiyagharāni gacchato, āpadāsu, ummattakādīnañca anāpatti. Pañcannaṁ bhojanānaṁ aññatarena nimantanasādiyanaṁ santaṁ bhikkhuṁ anāpucchanā bhattiyagharato aññagharappavisanaṁ majjhanhikānatikkamo samayassa vā āpadānaṁ vā abhāvoti imān’ettha pañca aṅgāni. Samuṭṭhānādīni paṭhamakathinasadisān’eva, idaṁ pana kiriyākiriyanti.

Cārittasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

7. Mahānāmasikkhāpadavaṇṇanā

Sattame **catumāsappaccayapavāraṇā**ti cattāro māse gilānappaccayapavāraṇā, sabbañc’etaṁ vatthuvasena vuttaṁ. Ayaṁ pan’ettha attho—catumāsapavāraṇā vā[2] hotu, punapavāraṇā vā, niccapavāraṇā vā, sabbāpi sāditabbā, “idāni mama rogo n’atthī”ti na paṭikkhipitabbā, “roge pana sati viññāpessāmī”ti adhivāsetabbāti. **Tato ce uttari sādiyeyyā**ti ettha sace tattha rattīhi vā bhesajjehi vā paricchedo kato hoti “ettakā yeva rattiyo ettakāni vā bhesajjāni viññāpetabbānī”ti atha tato rattipariyantato vā bhesajjapariyantato vā uttari na bhesajjakaraṇīyena vā[3] bhesajjaṁ aññabhesajjakaraṇīyena vā[3] aññaṁ bhesajjaṁ viññāpentassa pācittiyaṁ.

1. Aññassa (Sī, Syā, Ka) 2. Cātummāsappaccayapavāraṇā vā (Kaṁ)
3. ...karaṇīye vā (Sī, Syā, Kaṁ)

သက္ကေသု ဆဗ္ဗဂ္ဂိယေ အာရဗ္ဘ ဘေသဇ္ဇဝိညာပနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ နတတုတ္တရိ တတုတ္တရိသညိနော, ဝေမတိကဿ ဝါ ဒုက္ကဋံ။ နတတုတ္တရိ နတတုတ္တရိသညိဿ၊ ယေဟိ ဘေသဇ္ဇေဟိ ပဝါရိတော၊ တတော အညေဟိ ဝါ အဓိကတရေဟိ ဝါ အတ္ထေ သတိ, ယာသု စ ရတ္တီသု ပဝါရိတော၊ တာ အတိက္ကမိတွာပိ အတ္ထေ သတိ ယထာဘူတံ အာစိက္ခိတွာ ဝိညာပေန္တဿ၊ ယေ စ ဉာတကေ ဝါ ပုဂ္ဂလိကပ္ပဝါရဏာယ ပဝါရိတေ ဝါ အပရိယန္တပဝါရဏာယ ဝါ ပဝါရိတေ၊ အညဿ ဝါ အတ္ထာယ၊ အတ္တနော ဝါ ဓနေန ဝိညာပေန္တိ၊ တေသံ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ သံဃပဝါရဏတာ, တတော ဘေသဇ္ဇဝိညတ္တိ, အဂိလာနတာ, ပရိယန္တာတိက္ကမောတိ ဣမာနေတ္ထ စတ္တာရိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ သဉ္စရိတ္တသဒိသာနီတိ။

မဟာနာမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၈-ဥယျုတ္တသေနာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

အဋ္ဌမေ **ဥယျုတ္တ**န္တိ ကတဥယျောဂံ၊ ဂါမတော နိက္ခန္တန္တိ အတ္ထော။ **သေန**န္တိ စတုရင်္ဂိနိံ။ **အညတြ တထာရူပပ္ပစ္စယာ**တိ ယထာရူပေ ကာရဏေ အသတိ ကေဝလံ သေနံ ဒဿနတ္ထာယ ဂစ္ဆတော ပဒေ ပဒေ ဒုက္ကဋံ၊ ဒဿနူပစာရေ ဌတွာ ပဿတော ပါစိတ္တိယံ။ **ဒဿနူပစာရော** နာမ ယတ္ထ ဌိတော ပဿတိ၊ တံ ပန ဝိဇဟိတွာ ပုနပ္ပုနံ ပဿတော ပယောဂေ ပယောဂေ ပါစိတ္တိယံ။

သာဝတ္ထိယံ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယေ အာရဗ္ဘ သေနာဒဿနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ “အညတြ တထာရူပပ္ပစ္စယာ”တိ အယမေတ္ထ အနုပညတ္တိ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ ဟတ္ထိအာဒီသု ဧကမေကံ ဒဿနာယ ဂမနေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဒုက္ကဋံ၊ တထာ အနုယျုတ္တေ ဥယျုတ္တသညိနော, ဝေမတိကဿ စ ဒုက္ကဋံ။ အနုယျုတ္တသညိနော ပန, အာရာမေ ဌတွာ အတ္တနော ဌိတောကာသံ အာဂတံ, ပဋိပထံ အာဂစ္ဆန္တဉ္စ ပဿတော၊ တထာရူပပ္ပစ္စယေ၊ အာပဒါသု၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ဥယျုတ္တသေနံ ဒဿနတ္ထာယ ဂမနံ, အနုညာတောကာသတော အညတြ ဒဿနံ, တထာရူပပ္ပစ္စယဿ အာပဒါယ ဝါ အဘာဝေါတိ ဣမာနေတ္ထ စတ္တာရိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ဧဠကလောမသဒိသာနိ၊ ဣဒံ ပန လောကဝဇ္ဇံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ဥယျုတ္တသေနာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

Sakkesu chabbaggiye ārabbha bhesajjaviññāpanavatthusmiṁ paññattaṁ, sādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, tikapācittiyaṁ, natatuttari tatuttarisaññino, vematikassa vā dukkaṭaṁ. Natatuttari natatuttarisaññissa, yehi bhesajjehi pavārito, tato aññehi vā adhikatarehi vā atthe sati, yāsu ca rattīsu pavārito, tā atikkamitvāpi atthe sati yathābhūtaṁ ācikkhitvā viññāpentassa, ye ca ñātake vā puggalikappavāraṇāya pavārite vā apariyantapavāraṇāya vā pavārite, aññassa vā atthāya, attano vā dhanena viññāpenti, tesaṁ, ummattakādīnañca anāpatti. Saṁghapavāraṇatā tato bhesajjaviññatti agilānatā pariyantātikkamoti imān'ettha cattāri aṅgāni. Samuṭṭhānādīni sañcarittasadisānīti.

Mahānāmasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

8. Uyyuttasenāsikkhāpadavaṇṇanā

Aṭṭhame **uyyuttan**ti kata-uyyogaṁ, gāmato nikkhantanti attho. **Senan**ti caturaṅginiṁ. **Aññatra tathārūpappaccayā**ti yathārūpe kāraṇe asati kevalaṁ senaṁ dassanatthāya gacchato pade pade dukkaṭaṁ, dassanūpacāre ṭhatvā passato pācittiyaṁ. **Dassanūpacāro** nāma yattha ṭhito passati, taṁ pana vijahitvā punappunaṁ passato payoge payoge pācittiyaṁ.

Sāvatthiyaṁ chabbaggiye ārabbha senādassanavatthusmiṁ paññattaṁ, "aññatra tathārūpappaccayā"ti ayamettha anupaññatti, sādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, tikapācittiyaṁ, hatthi-ādīsu ekamekaṁ dassanāya gamane vuttanayen'eva dukkaṭaṁ, tathā anuyyutte uyyuttasaññino vematikassa ca dukkaṭaṁ. Anuyyuttasaññino pana ārāme ṭhatvā attano ṭhitokāsaṁ āgataṁ paṭipathaṁ āgacchantañca passato, tathārūpappaccaye, āpadāsu, ummattakādīnañca anāpatti. Uyyuttasenaṁ dassanatthāya gamanaṁ anuññātokāsato aññatra dassanaṁ tathārūpappaccayassa āpadāya vā abhāvoti imān'ettha cattāri aṅgāni. Samuṭṭhānādīni eḷakalomasadisāni, idaṁ pana lokavajjaṁ, akusalacittaṁ, tivedananti.

Uyyuttasenāsikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

၉-သေနာဝါသသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

နဝမေ **တတော စေ ဥတ္တရိ**န္တိ တိရတ္တတော ဥတ္တရိ စတုတ္ထဒိဝသေ အတ္ထင်္ဂတေ သူရိယေ သေနာယ တိဋ္ဌတု ဝါ နိသီဒတု ဝါ သယတု ဝါ၊ သစေပိ အာကာသေ ဣဒ္ဓိယာ ကဉ္စိ ဣရိယာပထံ ကပ္ပေတိ၊ ပါစိတ္တိယမေဝ။

သာဝတ္ထိယံ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယေ အာရဗ္ဘ အတိရေကတိရတ္တံ သေနာယ ဝသနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ ဦနကတိရတ္တေ အတိရေကသညိနော, ဝေမတိကဿ ဝါ ဒုက္ကဋံ။ ဦနကသညိဿ၊ တတိယာယ ရတ္တိယာ ပုရာရုဏာ နိက္ခမိတွာ ပုန ဝသတော၊ ဂိလာနဿ ဝါ ဂိလာနကရဏီယေန ဝါ ဝသတော၊ ပဋိသေနာရုဒ္ဓါယ သေနာယ၊ ကေနစိ ပလိဗုဒ္ဓဿ၊ အာပဒါသု၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ တိရတ္တာတိက္ကမော, သေနာယ သူရိယဿ အတ္ထင်္ဂမော, ဂိလာနတာဒီနံ အဘာဝေါတိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ဧဠကလောမသဒိသာနေဝါတိ။

သေနာဝါသသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-ဥယျောဓိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဒသမေ ဥဂ္ဂန္တွာ ဥဂ္ဂန္တွာ ဧတ္ထ ယုဇ္ဈန္တီတိ **ဥယျောဓိကံ**၊ သမ္ပဟာရဋ္ဌာနဿေတံ နာမံ။ ဗလဿ အဂ္ဂံ ဇာနန္တိ ဧတ္ထာတိ **ဗလဂ္ဂံ**၊ ဗလဂဏနဋ္ဌာနန္တိ အတ္ထော။ သေနာယ ဝိယူဟံ **သေနာဗျူဟံ**၊ သေနာနိဝေသဿေတံ နာမံ။ အနီကဿ ဒဿနံ **အနီကဒဿနံ**။ **အနီကံ** နာမ "ဒွါဒသပုရိသော ဟတ္ထီ၊ တိပုရိသော အဿော၊ စတုပ္ပုရိသော ရထော"တိဣမိနာ[၁] လက္ခဏေန တယော ဟတ္ထီ ပစ္ဆိမကံ ဟတ္ထာနီကံ၊ အဿာနီကရထာနီကေသုပိ ဧသေဝ နယော။ စတ္တာရော ပန အာဝုဓဟတ္ထာ ပုရိသာ ပစ္ဆိမကံ ပတ္တာနီကံ။ တေသု ယံကိဉ္စိ ဒဿနာယ ဂန္တွာ ပဒေ ပဒေ ဒုက္ကဋံ၊ ဒဿနူပစာရေ ဌတွာ ပဿတော ပါစိတ္တိယံ၊ ဥပစာရံ ပန ဝိဇဟိတွာ ပုနပ္ပုနံ ပဿတော ပယောဂေ ပယောဂေ ပါစိတ္တိယံ။ သေသံ ဥယျုတ္တသေနာသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ အာပတ္တိဘေဒေါ ပနေတ္ထ နတ္ထေဝါတိ။

ဥယျောဓိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

အစေလကဝဂ္ဂေါ ပဉ္စမော။

၁–ဝိ ၂-၁၄၀-ပိဋ္ဌေ။

9. Senāvāsasikkhāpadavaṇṇanā

Navame **tato ce uttarī**ti tirattato uttari catutthadivase atthaṅgate sūriye senāya tiṭṭhatu vā nisīdatu vā sayatu vā, sacepi ākāse iddhiyā kañci iriyāpathaṁ kappeti, pācittiyameva.

Sāvatthiyaṁ chabbaggiye ārabbha atirekatirattaṁ senāya vasanavatthusmiṁ paññattaṁ, sādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, tikapācittiyaṁ, ūnakatiratte atirekasaññino vematikassa vā dukkaṭaṁ. Ūnakasaññissa, tatiyāya rattiyā purāruṇā nikkhamitvā puna vasato, gilānassa vā gilānakaraṇīyena vā vasato, paṭisenāruddhāya senāya, kenaci palibuddhassa, āpadāsu, ummattakādīnañca anāpatti. Tirattātikkamo senāya sūriyassa atthaṅgamo gilānatādīnaṁ abhāvoti imān'ettha tīṇi aṅgāni. Samuṭṭhānādīni eḷakalomasadisān'evāti.

Senāvāsasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

10. Uyyodhikasikkhāpadavaṇṇanā

Dasame uggantvā uggantvā ettha yujjantīti **uyyodhikaṁ,** sampahāraṭṭhānass'etaṁ nāmaṁ. Balassa aggaṁ jānanti etthāti **balaggaṁ,** balagaṇanaṭṭhānanti attho. Senāya viyūhaṁ **senābyūhaṁ,** senānivesass'etaṁ nāmaṁ. Anīkassa dassanaṁ **anīkadassanaṁ. Anīkaṁ** nāma "dvādasapuriso hatthī, tipuriso asso, catuppuriso ratho"ti iminā[1] lakkhaṇena tayo hatthī pacchimakaṁ hatthānīkaṁ, assānīkarathānīkesupi es'eva nayo. Cattāro pana āvudhahatthā purisā pacchimakaṁ pattānīkaṁ. Etesu yaṁ kiñci dassanāya gacchato pade pade dukkaṭaṁ, dassanūpacāre ṭhatvā passato pācittiyaṁ, upacāraṁ pana vijahitvā punappunaṁ passato payoge payoge pācittiyaṁ. Sesaṁ Uyyuttasenāsikkhāpade vuttanayen'eva veditabbaṁ, āpattibhedo pan'ettha n'atth'evāti.

Uyyodhikasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

Acelakavaggo pañcamo.

1. Vi 2. 140 piṭṭhe.

၆-သုရာပါနဝဂ္ဂ ၁-သုရာပါနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

သုရာပါနဝဂ္ဂဿ ပဌမေ **သုရာမေရယပါနေ**တိ ဧတ္ထ ပိဋ္ဌာဒီဟိ ကတံ မဇ္ဇံ သုရာ၊ ပုပ္ဖာဒီဟိ ကတော အာသဝေါ မေရယံ၊ တဒုဘယမ္ပိ ဗီဇတော ပဋ္ဌာယ ကုသဂ္ဂေနာပိ ပိဝတော ပယောဂေ ပယောဂေ ပါစိတ္တိယံ။

ကောသမ္ဗိယံ သာဂတတ္ထေရံ အာရဗ္ဘ မဇ္ဇပိဝနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ အမဇ္ဇေ မဇ္ဇသညိဿ, ဝေမတိကဿ ဝါ ဒုက္ကဋံ။ အမဇ္ဇသညိဿ၊ အမဇ္ဇံ မဇ္ဇဝဏ္ဏဂန္ဓရသံ လောဏသောဝီရကံ ဝါ သုတ္တံ ဝါ ပိဝတော၊ ဝါသဂ္ဂါဟာပနတ္ထံ ဤသကံ မဇ္ဇံ ပက္ခိပိတွာ သူပါဒိနိ ပစန္တိ၊ တေသု သူပသမ္ပာကာဒီသု၊ အာမလကရသာဒီဟိ အမဇ္ဇံ မဇ္ဇသဒိသံ အရိဋ္ဌံ ကရောန္တိ၊ တံ ပိဝတော၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ မဇ္ဇဘာဝေါ, တဿ ပါနဉ္စာတိ ဣမာနေတ္ထ ဒွေ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ဧဠကလောမသဒိသာနိ၊ ဣဒံ ပန လောကဝဇ္ဇံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

သုရာပါနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-အင်္ဂုလိပတောဒကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဒုတိယေ **အင်္ဂုလိပတောဒကေ**တိ အင်္ဂုလီဟိ ဥပကစ္ဆကာဒိဃဋ္ဋနံ ဝုစ္စတိ၊ အပိစ ယေန ကေနစိ သရီရာဝယဝေန ဟသာဓိပ္ပါယဿ ဥပသမ္ပန္နံ ဖုသတော ပါစိတ္တိယံ။

သာဝတ္ထိယံ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယေ အာရဗ္ဘ အင်္ဂုလိပတောဒကေန ဟသနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ အနုပသမ္ပန္နေ တိကဒုက္ကဋံ၊ ဣဓ ပန [1] ဘိက္ခုနီပိ ဘိက္ခုဿ, ဘိက္ခု စ ဘိက္ခုနိယာ အနုပသမ္ပန္နော ဧဝ၊ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓါဒီသု သဗ္ဗတ္ထ ဒုက္ကဋမေဝ။ န ဟသနာဓိပ္ပါယဿ၊ သတိ ကရဏီယေ အာမသတော၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ဟသာဓိပ္ပါယတာ, ဥပသမ္ပန္နဿ ကာယေန ကာယာမသနန္တိ ဣမာနေတ္ထ ဒွေ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ပဌမပါရာဇိကသဒိသာနေဝါတိ။

အင်္ဂုလိပတောဒကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-စ (သီ၊ ကံ)

6. Surāpānavagga 1. Surāpānasikkhāpadavaṇṇanā

Surāpānavaggassa paṭhame **surāmerayapāne**ti ettha piṭṭhādīhi kataṁ majjaṁ surā, pupphādīhi kato āsavo merayaṁ, tadubhayampi bījato paṭṭhāya kusaggen'āpi pivato payoge payoge pācittiyaṁ.

Kosambiyaṁ Sāgatattheraṁ ārabbha majjapivanavatthusmiṁ paññattaṁ, sādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, tikapācittiyaṁ, amajje majjasaññissa, vematikassa vā dukkaṭaṁ. Amajjasaññissa, amajjaṁ majjavaṇṇagandharasaṁ loṇasovīrakaṁ vā suttaṁ vā pivato, vāsaggāhāpanatthaṁ īsakaṁ majjaṁ pakkhipitvā sūpādīni pacanti, tesu sūpasampākādīsu āmalakarasādīhi amajjaṁ majjasadisaṁ ariṭṭhaṁ karonti, taṁ pivato, ummattakādīnañca anāpatti. Majjabhāvo tassa pānañcāti imān'ettha dve aṅgāni. Samuṭṭhānādīni eḷakalomasadisāni, idaṁ pana lokavajjaṁ, akusalacittaṁ, tivedananti.

Surāpānasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

2. Aṅgulipatodakasikkhāpadavaṇṇanā

Dutiye **aṅgulipatodake**ti aṅgulīhi upakacchakādighaṭṭanaṁ vuccati. Api ca yena kenaci sarīrāvayavena hasādhippāyassa upasampannaṁ phusato pācittiyaṁ.

Sāvatthiyaṁ chabbaggiye ārabbha aṅgulipatodakena hasanavatthusmiṁ paññattaṁ, sādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, tikapācittiyaṁ, anupasampanne tikadukkaṭaṁ, idha pana[1] bhikkhunīpi bhikkhussa bhikkhu ca bhikkhuniyā anupasampanno eva, kāyappaṭibaddhādīsu sabbattha dukkaṭameva. Na hasanādhippāyassa, sati karaṇīye āmasato, ummattakādīnañca anāpatti. Hasādhippāyatā upasampannassa kāyena kāyāmasananti imān'ettha dve aṅgāni. Samuṭṭhānādīni paṭhamapārājikasadisān'evāti.

Aṅgulipatodakasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

1. Ca (Sī, Kaṁ)

၃-ဟသဓမ္မသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

တတိယေ **ဥဒကေ ဟသဓမ္မေ**တိ ဥဒကကီဠာ[1] ဝုစ္စတိ။ တသ္မာ ယော ဘိက္ခု ဥပရိဂေါပ္ဖကေ ဥဒကေယေဝ ဂစ္ဆန္တော ဟသာဓိပ္ပါယော နိမုဇ္ဇတိ ဝါ ဥမ္မုဇ္ဇတိ ဝါ၊ တဿ နိမုဇ္ဇနာဒီနံ အတ္ထာယ ဩတရန္တဿ ဟတ္ထဝါရေ ပဒဝါရေ ဒုက္ကဋံ၊ နိမုဇ္ဇနုမ္မုဇ္ဇနေသု ပယောဂေ ပယောဂေ ပါစိတ္တိယံ၊ နိမုဇ္ဇိတွာ အန္တောဥဒကေယေဝ ဂစ္ဆန္တဿ ဟတ္ထဝါရပဒဝါရေသု၊ တရန္တဿ ဝါ ယေန ယေန[2] အင်္ဂေန တရတိ၊ တဿ တဿ[3] ပယောဂေ ပယောဂေ ပါစိတ္တိယံ။

သာဝတ္ထိယံ သတ္တရသဝဂ္ဂိယေ ဘိက္ခူ အာရဗ္ဘ ဥဒကေ ကီဠနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ ဥဒကေ အဟသဓမ္မေ ဟသဓမ္မသညိနော, ဝေမတိကဿ ဝါ ဒုက္ကဋံ၊ တထာ နာဝါယ ကီဠတော ဟတ္ထေန ဝါ ပါဒေန ဝါ ကဋ္ဌေန ဝါ ကထလာယ ဝါ ဥဒကံ ပဟရတော[4]၊ ဘာဇနဂတံ ဥဒကံ ဝါ ကဉ္ဇိကာဒီနိ ဝါ စိက္ခလ္လံ ဝါ ခိပနကီဠာယ ကီဠတော ဒုက္ကဋံ။ အတ္ထဇောတကံ[5] ပန အက္ခရံ ဆိန္ဒိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ န ဟသာဓိပ္ပါယဿ၊ သတိ ကရဏီယေ ဩတရိတွာ နိမုဇ္ဇနာဒီနိ ကရောန္တဿ၊ ပါရံ ဂစ္ဆတော၊ အာပဒါသု၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ဥပရိဂေါပ္ဖကတာ, ဟသာဓိပ္ပါယေန ကီဠနန္တိ ဣမာနေတ္ထ ဒွေ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ပဌမပါရာဇိကသဒိသာနီတိ။

ဟသဓမ္မသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-အနာဒရိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

စတုတ္ထေ **အနာဒရိယေ**တိ ပုဂ္ဂလဿ ဝါ ဓမ္မဿ ဝါ အနာဒရကရဏေ။ တသ္မာ ယော ဘိက္ခု ဥပသမ္ပန္နေန ပညတ္တေန ဝုစ္စမာနော တဿ ဝါ ဝစနံ အကတ္တုကာမတာယ, တံ ဝါ ဓမ္မံ အသိက္ခိတုကာမတာယ အနာဒရိယံ ကရောတိ၊ တဿ တသ္မိံ အနာဒရိယေ ပါစိတ္တိယံ။

ကောသမ္ဗိယံ ဆန္နတ္ထေရံ အာရဗ္ဘ အနာဒရိယကရဏဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ အနုပသမ္ပန္နေ တိကဒုက္ကဋံ၊ ဥပသမ္ပန္နေန ဝါ အနုပသမ္ပန္နေန ဝါ “ဣဒံ န သလ္လေခါယ သံဝတ္တတီ”တိ-

၁-ဥဒကဿ ကီဠိကာ (က၊ သျာ) ၂-ယေနကေနစိ (ကံ) ၃-တဿ (သီ၊ ကံ)
၄-ဟနတော (သီ) ၅-တံ အတ္ထဇောတကံ (မဟာဋီကာ)

3. Hasadhammasikkhāpadavaṇṇanā

Tatiye **udake hasadhammeti** udakakīḷā[1] vuccati. Tasmā yo bhikkhu uparigopphake udake yeva gacchanto hasādhippāyo nimujjati vā ummujjati vā, tassa nimujjanādīnaṁ atthāya otarantassa hatthavāre padavāre dukkaṭaṁ, nimujjanummujjanesu payoge payoge pācittiyaṁ, nimujjitvā anto-udake yeva gacchantassa hatthavārapadavāresu, tarantassa vā yena yena[2] aṅgena tarati, tassa tassa[3] payoge payoge pācittiyaṁ.

Sāvatthiyaṁ sattarasavaggiye bhikkhū ārabbha udake kīḷanavatthusmiṁ paññattaṁ, sādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, tikapācittiyaṁ, udake ahasadhamme hasadhammasaññino vematikassa vā dukkaṭaṁ, tathā nāvāya kīḷato hatthena vā pādena vā kaṭṭhena vā kathalāya vā udakaṁ paharato[4], bhājanagataṁ udakaṁ vā kañjikādīni vā cikkhallaṁ vā khipanakīḷāya kīḷato dukkaṭaṁ. Atthajotakaṁ[5] pana akkharaṁ chindituṁ vaṭṭati. Na hasādhippāyassa, sati karaṇīye otaritvā nimujjanādīni karontassa, pāraṁ gacchato, āpadāsu, ummattakādīnañca anāpatti. Uparigopphakatā, hasādhippāyena kīḷananti imān'ettha dve aṅgāni. Samuṭṭhānādīni paṭhamapārājikasadisānīti.

Hasadhammasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

4. Anādariyasikkhāpadavaṇṇanā

Catutthe **anādariyeti** puggalassa vā dhammassa vā anādarakaraṇe. Tasmā yo bhikkhu upasampannena paññattena vuccamāno tassa vā vacanaṁ akattukāmatāya, taṁ vā dhammaṁ asikkhitukāmatāya anādariyaṁ karoti, tassa tasmiṁ anādariye pācittiyaṁ.

Kosambiyaṁ Channattheraṁ ārabbha anādariyakaraṇavatthusmiṁ paññattaṁ, sādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, tikapācittiyaṁ, anupasampanne tikadukkaṭaṁ, upasampannena vā anupasampannena vā "idaṁ na sallekhāya saṁvattatī"ti-

1. Udakassa kīḷikā (Ka, Syā) 2. Yenakenaci (Kaṁ)
3. Tassa (Sī, Kaṁ) 4. Hanato (Sī) 5. Taṁ atthajotakaṁ (Mahāṭīkā)

အာဒိနာ[1] နယေန အပညတ္တေန ဝုစ္စမာနဿ အနာဒရိယေပိ ဒုက္ကဋမေဝ။ ပဝေဏိအာဂတံ ပန ဥဂ္ဂဟံ ဂဟေတွာ "ဧဝံ အမှာကံ အာစရိယာနံ ဥဂ္ဂဟော ပရိပုစ္ဆာ"တိ[1] ဘဏန္တဿ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ဥပသမ္ပန္နဿ ပညတ္တေန ဝစနံ, အနာဒရိယကရဏဉ္စ ဣမာနေတ္ထ ဒွေ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ အဒိန္နာဒါနသဒိသာနိ၊ ဣဒံ ပန ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

အနာဒရိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-ဘိံသာပနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ပဉ္စမေ **ဘိံသာပေယျာ**တိ ဘိံသာပနတ္ထံ ရူပါဒီနိ ဥပသံဟရေယျ၊ ဘယာနကကထံ ဝါ ကထေယျ။ သော ပန ဘာယတု ဝါ, မာ ဝါ၊ ဣတရဿ ပါစိတ္တိယံ။

သာဝတ္ထိယံ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယေ ဘိက္ခူ အာရဗ္ဘ ဘိံသာပနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ။ အနုပသမ္ပန္နေ တိကဒုက္ကဋံ၊ န ဘိံသာပေတုကာမဿ တထာ ကရောတော၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ဥပသမ္ပန္နတာ, တဿ ဒဿနသဝနဝိသယေ ဘိံသာပေတုကာမတာယ ဝါယာမနန္တိ ဣမာနေတ္ထ ဒွေ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ အနန္တရသိက္ခာပဒသဒိသာနေဝါတိ။

ဘိံသာပနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-ဇောတိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဆဋ္ဌေ **ဝိသိဗ္ဗနာပေက္ခော**တိ တပ္ပိတုကာမော။ **သမာဒဟေယျာ**တိ ဇာလေယျ၊ **အညတြ တထာရူပပ္ပစ္စယာ**တိ ပဒီပုဇ္ဇာလနံ ဝါ ပတ္တပစနာဒီသု ဇောတိကရဏံ ဝါတိ ဧဝရူပံ ပစ္စယံ ဝိနာ။ တတြာယံ ဝိနိစ္ဆယော—သယံ သမာဒဟန္တဿ အရဏိသဇ္ဇာပနတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ဇာလာ န ဥဋ္ဌဟတိ၊ တာဝ သဗ္ဗပ္ပယောဂေသု ဒုက္ကဋံ၊ ဇာလုဋ္ဌာနေ ပါစိတ္တိယံ။ သမာဒဟာပေန္တဿ အာဏတ္တိယာ ဒုက္ကဋံ၊ သကိံ အာဏတ္တေန ဗဟုမ္ပိ သမာဒဟိတေ ဧကမေဝ ပါစိတ္တိယံ။

၁-ဝိ ၂-၁၅၀-ပိဋ္ဌေ။

ādinā[1] nayena apaññattena vuccamānassa anādariyepi dukkaṭameva. Paveṇi-āgataṁ pana uggahaṁ gahetvā "evaṁ amhākaṁ ācariyānaṁ uggaho paripucchā"ti[1] bhaṇantassa, ummattakādīnañca anāpatti. Upasampannassa paññattena vacanaṁ anādariyakaraṇanti imān'ettha dve aṅgāni. Samuṭṭhānādīni adinnādānasadisāni, idaṁ pana dukkhavedananti.

Anādariyasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

5. Bhiṁsāpanasikkhāpadavaṇṇanā

Pañcame **bhiṁsāpeyyā**ti bhiṁsāpanatthaṁ rūpādīni upasaṁhareyya, bhayānakakathaṁ vā katheyya. So pana bhāyatu vā mā vā, itarassa pācittiyaṁ.

Sāvatthiyaṁ chabbaggiye bhikkhū ārabbha bhiṁsāpanavatthusmiṁ paññattaṁ, sādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, tikapācittiyaṁ. Anupasampanne tikadukkaṭaṁ, na bhiṁsāpetukāmassa tathā karoto, ummattakādīnañca anāpatti. Upasampannatā tassa dassanasavanavisaye bhiṁsāpetukāmatāya vāyāmananti imān'ettha dve aṅgāni. Samuṭṭhānādīni anantarasikkhāpadasadisān'evāti.

Bhiṁsāpanasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

6. Jotisikkhāpadavaṇṇanā

Chaṭṭhe **visibbanāpekkho**ti tappitukāmo. **Samādaheyyā**ti jāleyya. **Aññatra tathārūpappaccayā**ti padīpujjālanaṁ vā pattapacanādīsu jotikaraṇaṁ vāti evarūpaṁ paccayaṁ vinā. Tatr'āyaṁ vinicchayo—sayaṁ samādahantassa araṇisaṇṭhāpanato paṭṭhāya yāva jālā na uṭṭhahati, tāva sabbappayogesu dukkaṭaṁ, jāluṭṭhāne pācittiyaṁ. Samādahāpentassa āṇattiyā dukkaṭaṁ, sakiṁ āṇattena bahumpi samādahite ekameva pācittiyaṁ.

1. Vi 2. 150 piṭṭhe.

ဘဂ္ဂေသု သမ္ဗဟုလေ ဘိက္ခူ အာရဗ္ဘ ဇောတိံ သမာဒဟိတွာ ဝိသိဗ္ဗန-ဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ "အဂိလာနော, အညတြ တထာရူပပ္ပစ္စယာ"တိ ဣမာနေတ္ထ ဒွေ အနုပညတ္တိယော၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ သာဏတ္တိကံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ ဂိလာနဿ အဂိလာနသညိနော, ဝေမတိကဿ ဝါ ဒုက္ကဋံ၊ တထာ ပဋိလာတံ ဥက္ခိပန္တဿ၊ တဉ္စ အဝိဇ္ဈာတံ ဥက္ခိပိတွာ ယထာဌာနေ ဌပေန္တဿ။ ဝိဇ္ဈာတံ ပန ဇာလယတော ပါစိတ္တိယမေဝ။ ဂိလာနဿ ဂိလာနသညိဿ၊ အညေန ကတံ ဝါ ဝိတစ္စိတင်္ဂါရံ ဝါ ဝိသိဗ္ဗေန္တဿ၊ ပဒီပဇောတိကဇန္တာဃရာ-ဒိကေ တထာရူပပ္ပစ္စယေ၊ အာပဒါသု၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ အဂိလာနတာ, အနုညာတကာရဏာဘာဝေါ, ဝိသိဗ္ဗေတုကာမတာ, သမာဒဟနန္တိ ဣမာ-နေတ္ထ စတ္တာရိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ သဉ္စရိတ္တေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိ-တဗ္ဗာနီတိ။

ဇောတိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-နဟာနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

သတ္တမေ **နဟာယေယျာ**တိ ယော ဘိက္ခု မဇ္ဈိမဒေသေ နဟာနဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ အဍ္ဎမာသေ အပုဏ္ဏေ အညတြ သမယာ "နဟာယိဿာမီ"တိ စုဏ္ဏံ ဝါ မတ္တိကံ ဝါ အဘိသင်္ခရောတိ၊ တဿ တတော ပဋ္ဌာယ သဗ္ဗပ္ပယောဂေသု ဒုက္ကဋံ၊ နဟာနပရိယောသာနေ ပါစိတ္တိယံ။ သမယေသု ပရိဝေဏသမ္မဇ္ဇနမတ္တမ္ပိ **ကမ္မသမယော၊** အဍ္ဎယောဇနံ ဂန္တုကာမဿ, ဂစ္ဆတော, ဂတဿ ဝါ **အဒ္ဓါနဂမနသမယော၊** သရဇေန ဝါတေန ဩကိဏ္ဏဿ ဒွိသု ဝါ တီသု ဝါ ဥဒကဖုသိတေသု ကာယေ ပတိတေသု **ဝါတဝုဋ္ဌိသမယော**တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။

ရာဇဂဟေ သမ္ဗဟုလေ ဘိက္ခူ အာရဗ္ဘ န မတ္တံ ဇာနိတွာ နဟာယနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ "အညတြ သမယာ"တိ အယမေတ္ထ ဆဗ္ဗိဓာ အနုပညတ္တိ၊ သာဓာရဏ-ပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ အတိရေကဍ္ဎမာသေ ဦနကသညိနော, ဝေမတိကဿ ဝါ ဒုက္ကဋံ။ အတိရေကသညိဿ၊ သမယေ ဝါ နဟာယန္တဿ၊ ယော ဝါ နဒီပါရံ ဂစ္ဆန္တော ဝါလုကံ ဥက္ကိရိတွာ ကတအာဝါဋေသုပိ နဟာယတိ၊ တဿ၊ ပစ္စန္တိမေ ဇနပဒေ သဗ္ဗေသံ၊ အာပဒါသု၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ မဇ္ဈိမဒေသော, ဦနကဍ္ဎမာသေ နဟာနံ, သမယာနံ ဝါ နဒီပါရဂမနဿ

Bhaggesu sambahule bhikkhū ārabbha jotiṁ samādahitvā visibbanavatthusmiṁ paññattaṁ, “agilāno, aññatra tathārūpappaccayā”ti imān’ettha dve anupaññattiyo, sādhāraṇapaññatti, sāṇattikaṁ, tikapācittiyaṁ, gilānassa agilānasaññino vematikassa vā dukkaṭaṁ, tathā paṭilātaṁ ukkhipantassa, tañca avijjhātaṁ ukkhipitvā yathāṭhāne ṭhapentassa. Vijjhātaṁ pana jālayato pācittiyameva. Gilānassa gilānasaññissa, aññena kataṁ vā vītaccitaṅgāraṁ vā visibbentassa, padīpajotikajantāgharādike tathārūpappaccaye, āpadāsu, ummattakādīnañca anāpatti. Agilānatā anuññātakāraṇābhāvo visibbetukāmatā samādahananti imān’ettha cattāri aṅgāni. Samuṭṭhānādīni Sañcaritte vuttanayen’eva veditabbānīti.

Jotisikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

7. Nahānasikkhāpadavaṇṇanā

Sattame **nahāyeyyāti** yo bhikkhu Majjhimadese nahānadivasato paṭṭhāya addhamāse apuṇṇe aññatra samayā “nahāyissāmī”ti cuṇṇaṁ vā mattikaṁ vā abhisaṅkharoti, tassa tato paṭṭhāya sabbappayogesu dukkaṭaṁ, nahānapariyosāne pācittiyaṁ. Samayesu pariveṇasammajjanamattampi **kammasamayo,** addhayojanaṁ gantukāmassa gacchato gatassa vā **addhānagamanasamayo,** sarajena vātena okiṇṇassa dvīsu vā tīsu vā udakaphusitesu kāye patitesu **vātavuṭṭhisamayo**ti veditabbo. Sesaṁ uttānameva.

Rājagahe sambahule bhikkhū ārabbha na mattaṁ jānitvā nahāyanavatthusmiṁ paññattaṁ, “aññatra samayā”ti ayamettha chabbidhā anupaññatti, sādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, tikapācittiyaṁ, atirekaddhamāse ūnakasaññino vematikassa vā dukkaṭaṁ. Atirekasaññissa, samaye vā nahāyantassa, yo vā nadīpāraṁ gacchanto vālukaṁ ukkiritvā kata-āvāṭesupi nahāyati tassa, paccantime janapade sabbesaṁ, āpadāsu, ummattakādīnañca anāpatti. Majjhimadeso ūnakaddhamāse nahānaṁ samayānaṁ vā nadīpāragamanassa

ဝါ အာပဒါနံ ဝါ အဘာဝေါတိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ဧဠကလောမသဒိသာနေဝါတိ။

နဟာနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၈-ဒုဗ္ဗဏ္ဏကရဏသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

အဋ္ဌမေ အလဘီတိ[၁] လဘော၊ လဘော ဧဝ လာဘော၊ ကိံ အလဘိ?[၂] စီဝရံ၊ ကီဒိသံ? နဝံ၊ ဣတိ "နဝစီဝရလာဘေနာ"တိ ဝတ္တဗ္ဗေ အနုနာသိကလောပံ အကတွာ **နဝံစီဝရလာဘေနာ**တိ ဝုတ္တံ၊ ပဋိလဒ္ဓနဝစီဝရေနာတိ အတ္ထော။ မဇ္ဈေ ဌိတပဒဒွယေ **ပနာ**တိ နိပါတမတ္တံ။ **ဘိက္ခုနာ**တိ ယေန လဒ္ဓံ၊ တဿ နိဒ္ဒေသနံ၊ သေသံ ပဒတ္ထတော ဥတ္တာနမေဝ။ အယံ ပနေတ္ထ ဝိနိစ္ဆယော— နိဝါသနပါရုပနုပဂံ စီဝရံ လဘိတွာ တဿ နိဋ္ဌိတရဇနဿ ယသ္မိံ ဝါ တသ္မိံ ဝါ ပဒေသေ ကံသနီလေန ဝါ ပတ္တနီလေန ဝါ ကဒ္ဒမေန ဝါ ယေနကေနစိ ကာဠကေန ဝါ မောရက္ခိမဏ္ဍလမင်္ဂုလပိဋ္ဌိနံ အညတရပ္ပမာဏံ ကပ္ပဗိန္ဒုံ အာဒိယိတွာ တံ စီဝရံ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ၊ အနာဒိယိတွာ ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ ပါစိတ္တိယံ။

သာဝတ္ထိယံ သမ္ဗဟုလေ ဘိက္ခူ အာရဗ္ဘ အတ္တနော စီဝရအဇာနနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ အာဒိန္နေ အနာဒိန္နသညိနော, ဝေမတိကဿ ဝါ ဒုက္ကဋံ။ အာဒိန္နသညိဿ၊ ကပ္ပေ နဋ္ဌေ၊ ကပ္ပကတောကာသေ ဇိဏ္ဏေ၊ ကပ္ပကတေန အကပ္ပကတေ သံသိဗ္ဗိတေ၊ ပစ္ဆာ အာရောပိတေသု အဂ္ဂဠအနုဝါတပရိဘဏ္ဍေသု တံ ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ဝုတ္တပ္ပကာရဿ စီဝရဿ အကတကပ္ပတာ, န နဋ္ဌစီဝရာဒိတာ, နိဝါသနံ ဝါ ပါရုပနံ ဝါတိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ဧဠကလောမသဒိသာနိ၊ ဣဒံ ပန ကိရိယာကိရိယန္တိ။

ဒုဗ္ဗဏ္ဏကရဏသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-ဝိကပ္ပနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

နဝမေ **ဝိကပ္ပေတွာ**တိ ဧတ္ထ ဒွေ ဝိကပ္ပနာ သမ္မုခါဝိကပ္ပနာ ပရမ္မုခါဝိကပ္ပနာ စ။ ကထံ **သမ္မုခါဝိကပ္ပနာ** ဟောတိ? စီဝရာနံ ဧကဗဟုဘာဝံ

၁-အလဒ္ဓီတိ (က)

၂-ကိံ အလဒ္ဓိ (က)

vā āpadānaṁ vā abhāvoti imān'ettha tīṇi aṅgāni. Samuṭṭhānādīni eḷakalomasadisān'evāti.

Nahānasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

8. Dubbaṇṇakaraṇasikkhāpadavaṇṇanā

Aṭṭhame alabhīti[1] labho, labho eva lābho. Kiṁ alabhi?[2] Cīvaraṁ. Kīdisaṁ? Navaṁ, iti "navacīvaralābhenā"ti vattabbe anunāsikalopaṁ akatvā **navaṁcīvaralābhenā**ti vuttaṁ, paṭiladdhanavacīvarenāti attho. Majjhe ṭhitapadadvaye **panā**ti nipātamattaṁ. **Bhikkhunā**ti yena laddhaṁ, tassa nidassanaṁ. Sesaṁ padatthato uttānameva. Ayaṁ pan'ettha vinicchayo—nivāsanapārupanupagaṁ cīvaraṁ labhitvā tassa niṭṭhitarajanassa yasmiṁ vā tasmiṁ vā padese kaṁsanīlena vā pattanīlena vā kaddamena vā yena kenaci kāḷakena vā morakkhimaṇḍalamaṅgulapiṭṭhīnaṁ aññatarappamāṇaṁ kappabinduṁ ādiyitvā taṁ cīvaraṁ paribhuñjitabbaṁ, anādiyitvā paribhuñjantassa pācittiyaṁ.

Sāvatthiyaṁ sambahule bhikkhū ārabbha attano cīvara-ajānanavatthusmiṁ paññattaṁ, sādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, tikapācittiyaṁ, ādinne anādinnasaññino vematikassa vā dukkaṭaṁ. Ādinnasaññissa, kappe naṭṭhe, kappakatokāse jiṇṇe, kappakatena akappakate saṁsibbite, pacchā āropitesu aggaḷa-anuvātaparibhaṇḍesu taṁ paribhuñjantassa, ummattakādīnañca anāpatti. Vuttappakārassa cīvarassa akatakappakatā na naṭṭhacīvarāditā nivāsanaṁ vā pārupanaṁ vāti imān'ettha tīṇi aṅgāni. Samuṭṭhānādīni eḷakalomasadisāni, idaṁ pana kiriyākiriyanti.

Dubbaṇṇakaraṇasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

9. Vikappanasikkhāpadavaṇṇanā

Navame **vikappetvā**ti ettha dve vikappanā sammukhāvikappanā parammukhāvikappanā ca. Kathaṁ **sammukhāvikappanā** hoti? Cīvarānaṁ ekabahubhāvaṁ

1. Alabbhīti (Ka) 2. Kiṁ alabbhi (Ka)

သန္နိဟိတာသန္နိဟိတဘာဝဉ္စ ဉတွာ 'ဣမံ စီဝရ'န္တိ ဝါ 'ဣမာနိ စီဝရာနီ'တိ ဝါ 'ဧတံ စီဝရ'န္တိ ဝါ 'ဧတာနိ စီဝရာနီ'တိ ဝါ ဝတွာ 'တုယှံ ဝိကပ္ပေမီ'တိ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ အယမေကာ သမ္မုခါဝိကပ္ပနာ။ ဧတ္တာဝတာ နိဓေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ပန[၁] ဝိဿဇ္ဇေတုံ ဝါ အဓိဋ္ဌာတုံ ဝါ န ဝဋ္ဋတိ။ "မယှံ သန္တကံ, မယှံ သန္တကာနိ ပရိဘုဉ္ဇ ဝါ ဝိဿဇ္ဇေဟိ ဝါ ယထာပစ္စယံ ကရောဟီ"တိ[၂] ဧဝံ ပန ဝုတ္တေ ပစ္စုဒ္ဓါရော နာမ ဟောတိ၊ တတော ပဘုတိ ပရိဘောဂါဒယောပိ ဝဋ္ဋန္တိ။ အပရော နယော၊ တဿေဝ စီဝရာနံ ဧကဗဟုဘာဝံ သန္နိဟိတာသန္နိဟိတဘာဝဉ္စ ဉတွာ တဿေဝ ဘိက္ခုနော သန္တိကေ 'ဣမံ စီဝရ'န္တိ ဝါ 'ဣမာနိ စီဝရာနီ'တိ ဝါ 'ဧတံ စီဝရ'န္တိ ဝါ 'ဧတာနိ စီဝရာနီ'တိ ဝါ ဝတွာ ပဉ္စသု သဟဓမ္မိကေသု အညတရဿ အတ္တနော အဘိရုစိတဿ ယဿ ကဿစိ နာမံ ဂဟေတွာ "တိဿဿ ဘိက္ခုနော ဝိကပ္ပေမီ"တိ ဝါ "တိဿာယ ဘိက္ခုနိယာ၊ သိက္ခမာနာယ၊ သာမဏေရဿ၊ တိဿာယ သာမဏေရိယာ ဝိကပ္ပေမီ"တိ ဝါ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ အယံ အပရာပိ သမ္မုခါဝိကပ္ပနာ။ ဧတ္တာဝတာ နိဓေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပရိဘောဂါဒီသု ဧကမ္ပိ န ဝဋ္ဋတိ။ တေန ပန ဘိက္ခုနာ "တိဿဿ ဘိက္ခုနော သန္တကံ။ပ။ တိဿာယ သာမဏေရိယာ သန္တကံ ပရိဘုဉ္ဇ ဝါ ဝိဿဇ္ဇေဟိ ဝါ ယထာပစ္စယံ ကရောဟီ"တိ ဝုတ္တေ ပစ္စုဒ္ဓါရော နာမ ဟောတိ၊ တတော ပဘုတိ ပရိဘောဂါဒယောပိ ဝဋ္ဋန္တိ။

ကထံ **ပရမ္မုခါဝိကပ္ပနာ** ဟောတိ? စီဝရာနံ တထေဝ ဧကဗဟုဘာဝံ သန္နိဟိတာသန္နိဟိတဘာဝဉ္စ ဉတွာ 'ဣမံ စီဝရ'န္တိ ဝါ 'ဣမာနိ စီဝရာနီ'တိ ဝါ 'ဧတံ စီဝရ'န္တိ ဝါ 'ဧတာနိ စီဝရာနီ'တိ ဝါ ဝတွာ "တုယှံ ဝိကပ္ပနတ္ထာယ ဒမ္မီ"တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ တေန ဝတ္တဗ္ဗော "ကော တေ မိတ္တော ဝါ သန္ဒိဋ္ဌော ဝါ"တိ။ တတော ဣတရေန ပုရိမနယေနေဝ 'တိဿော ဘိက္ခူ'တိ ဝါ။ပ။ 'တိဿာ သာမဏေရီ'တိ ဝါ ဝတ္တဗ္ဗံ။ ပုန တေန ဘိက္ခုနာ "အဟံ တိဿဿ ဘိက္ခုနော ဒမ္မီ"တိ ဝါ။ပ။ "တိဿာယ သာမဏေရိယာ ဒမ္မီ"တိ ဝါ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ အယံ ပရမ္မုခါဝိကပ္ပနာ။ ဧတ္တာဝတာ နိဓေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပရိဘောဂါဒီသု ဧကမ္ပိ န ဝဋ္ဋတိ။ တေန ပန ဘိက္ခုနာ ဒုတိယသမ္မုခါဝိကပ္ပနာယံ ဝုတ္တနယေနေဝ "ဣတ္ထန္နာမဿ သန္တကံ ပရိဘုဉ္ဇ ဝါ ဝိဿဇ္ဇေဟိ ဝါ ယထာပစ္စယံ ကရောဟီ"တိ ဝုတ္တေ ပစ္စုဒ္ဓါရော နာမ ဟောတိ၊ တတော ပဘုတိ ပရိဘောဂါဒယောပိ ဝဋ္ဋန္တီတိ။ ပတ္တဝိကပ္ပနာယမ္ပိ ဧသေဝ နယော။ ဣတိ ဣမာသု ဒွီသု ဝိကပ္ပနာသု ယာယ ကာယစိ ဝိကပ္ပနာယ ပဉ္စသု သဟဓမ္မိကေသု ယဿ ကဿစိ စီဝရံ ဝိကပ္ပေတွာ

၁-ဝါ (သီ) ၂-ဝိ ၂-၁၆၁-ပိဋ္ဌေ။

sannihitāsannihitabhāvañca ñatvā ‘imaṁ cīvaran’ti vā ‘imāni cīvarānī’ti vā ‘etaṁ cīvaran’ti vā ‘etāni cīvarānī’ti vā vatvā ‘tuyhaṁ vikappemī’ti vattabbaṁ. Ayamekā sammukhāvikappanā. Ettāvatā nidhetuṁ vaṭṭati, paribhuñjituṁ pana[1] vissajjetuṁ vā adhiṭṭhātuṁ vā na vaṭṭati. “Mayhaṁ santakaṁ, mayhaṁ santakāni paribhuñja vā vissajjehi vā yathāpaccayaṁ karohī”ti[2] evaṁ pana vutte paccuddhāro nāma hoti, tato pabhuti paribhogādayopi vaṭṭanti. Aparo nayo, tath’eva cīvarānaṁ ekabahubhāvaṁ sannihitāsannihitabhāvañca ñatvā tass’eva bhikkhuno santike ‘imaṁ cīvaran’ti vā ‘imāni cīvarānī’ti vā ‘etaṁ cīvaran’ti vā ‘etāni cīvarānī’ti vā vatvā pañcasu sahadhammikesu aññatarassa attanā abhirucitassa yassa kassaci nāmaṁ gahetvā ‘tissassa bhikkhuno vikappemī’ti vā “Tissāya bhikkhuniyā, sikkhamānāya, sāmaṇerassa, tissāya sāmaṇeriyā vikappemī”ti vā vattabbaṁ. Ayaṁ aparāpi sammukhāvikappanā. Ettāvatā nidhetuṁ vaṭṭati, paribhogādīsu ekampi na vaṭṭati. Tena pana bhikkhunā “Tissassa bhikkhuno santakaṁ. -pa- tissāya sāmaṇeriyā santakaṁ paribhuñja vā vissajjehi vā yathāpaccayaṁ karohī”ti vutte paccuddhāro nāma hoti, tato pabhuti paribhogādayopi vaṭṭanti.

Kathaṁ **parammukhāvikappanā** hoti? Cīvarānaṁ tath’eva ekabahubhāvaṁ sannihitāsannihitabhāvañca ñatvā ‘imaṁ cīvaran’ti vā ‘imāni cīvarānī’ti vā ‘etaṁ cīvaran’ti vā ‘etāni cīvarānī’ti vā vatvā “tuyhaṁ vikappanatthāya dammī”ti vattabbaṁ. Tena vattabbo “ko te mitto vā sandiṭṭho vā”ti. Tato itarena purimanayen’eva ‘Tisso bhikkhū’ti vā -pa- ‘Tissā sāmaṇerī’ti vā vattabbaṁ. Puna tena bhikkhunā “ahaṁ Tissassa bhikkhuno dammī”ti vā -pa- “Tissāya sāmaṇeriyā dammī”ti vā vattabbaṁ. Ayaṁ parammukhāvikappanā. Ettāvatā nidhetuṁ vaṭṭati, paribhogādīsu ekampi na vaṭṭati. Tena pana bhikkhunā dutiyasammukhāvikappan’āyaṁ vuttanayen’eva “itthannāmassa santakaṁ paribhuñja vā vissajjehi vā yathāpaccayaṁ karohī”ti vutte paccuddhāro nāma hoti, tato pabhuti paribhogādayopi vaṭṭantīti. Pattavikappanāyampi es’eva nayo. Iti imāsu dvīsu vikappanāsu yāya kāyaci vikappanāya pañcasu sahadhammikesu yassa kassaci cīvaraṁ vikappetvā

1. Vā (Sī)   2. Vi 2. 161 piṭṭhe.

ဝုတ္တနယေန အကတပစ္စုဒ္ဓါရံ ဝါ ယေန ဝိနယကမ္မံ ကတံ၊ တဿ ဝါ ဝိဿာသေန အဂ္ဂဟေတွာ ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ ပါစိတ္တိယံ။

သာဝတ္ထိယံ ဥပနန္ဒံ အာရဗ္ဘ အပစ္စုဒ္ဓါရဏံ[၁] ပရိဘုဉ္ဇနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ တံ ပန အဓိဋ္ဌဟန္တဿ ဝါ ဝိဿဇ္ဇေန္တဿ ဝါ ဒုက္ကဋံ၊ တထာ ပစ္စုဒ္ဓါရဏေ အပစ္စုဒ္ဓါရဏသညိဿ[၂] ဝေမတိကဿ ဝါ။ ပစ္စုဒ္ဓါရဏသညိဿ[၃] ပန ဝိဿာသေန ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ သာမံ ဝိကပ္ပိတဿ အပစ္စုဒ္ဓါရော, ဝိကပ္ပနုပဂစီဝရတာ, ပရိဘောဂေါတိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ပဌမကထိနသဒိသာနေဝ၊ ဣဒံ ပန ကိရိယာကိရိယန္တိ။

ဝိကပ္ပနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-အပနိဓာနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဒသမေ **ပတ္တ**န္တိ အဓိဋ္ဌာနုပဂံ။ **စီဝရ**န္တိ ဝိကပ္ပနုပဂံ။ **နိသီဒနံ** နာမ သဒသံ ဝုစ္စတိ။ **သူစိဃရံ** နာမ သသူစိကံ ဝါ အသူစိကံ ဝါ။ **ကာယဗန္ဓနံ** နာမ ပဋ္ဋိကာ ဝါ သူကရန္တကံ ဝါ။ **အပနိဓေယျာ**တိ အပနေတွာ နိဒဟေယျ။ **ဟသာပေက္ခော**တိ ဟသာဓိပ္ပါယော။ **ပါစိတ္တိယ**န္တိ သယံ အပနိဓေန္တဿ ပါစိတ္တိယံ၊ အညံ အာဏာပေန္တဿ အာဏတ္တိယာ ဒုက္ကဋံ၊ တေန အပနိဟိတေ ဣတရဿ ပါစိတ္တိယံ။

သာဝတ္ထိယံ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယေ အာရဗ္ဘ အပနိဓာနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ သာဏတ္တိကံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ အနုပသမ္ပန္နေ တိကဒုက္ကဋံ၊ ဝုတ္တပ္ပကာရာနိ ပန ပတ္တာဒီနိ ဌပေတွာ အညံ ပရိက္ခာရံ ဥပသမ္ပန္နဿ ဝါ အနုပသမ္ပန္နဿ ဝါ သန္တကံ အပနိဓေန္တဿ ဒုက္ကဋမေဝ။ ဒုန္နိက္ခိတ္တံ ပဋိသာမေန္တဿ၊ “ဓမ္မကထံ ကတွာ ဒဿာမီ”တိ ပဋိသာမေန္တဿ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ဥပသမ္ပန္နဿ သန္တကာနံ ပတ္တာဒီနံ အပနိဓာနံ, ဝိဟေသေတုကာမတာ ဝါ ဟသာဓိပ္ပါယတာ ဝါတိ ဣမာနေတ္ထ ဒွေ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ အဒိန္နာဒါနသဒိသာနီတိ။

အပနိဓာနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

သုရာပါနဝဂ္ဂေါ ဆဋ္ဌော။

၁-အပစ္စုဒ္ဓါရကံ (သီ၊ ကံ)   ၂-ပစ္စုဒ္ဓါရကေ အပစ္စုဒ္ဓါရကသညိဿ (သီ၊ ကံ)
၃-ပစ္စုဒ္ဓါရကသညိဿ (သီ၊ ကံ)

vuttanayena akatappaccuddhāraṁ vā yena vinayakammaṁ kataṁ, tassa vā vissāsena aggahetvā paribhuñjantassa pācittiyaṁ.

Sāvatthiyaṁ Upanandaṁ ārabbha appaccuddhāraṇaṁ[1] paribhuñjanavatthusmiṁ paññattaṁ, sādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, tikapācittiyaṁ, taṁ pana adhiṭṭhahantassa vā vissajjentassa vā dukkaṭaṁ, tathā paccuddhāraṇe appaccuddhāraṇasaññissa[2] vematikassa vā. Paccuddhāraṇasaññissa[3] pana vissāsena paribhuñjantassa, ummattakādīnañca anāpatti. Sāmaṁ vikappitassa appaccuddhāro vikappanupagacīvaratā paribhogoti imān'ettha tīṇi aṅgāni. Samuṭṭhānādīni paṭhamakathinasadisān'eva, idaṁ pana kiriyākiriyanti.

Vikappanasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

10. Apanidhānasikkhāpadavaṇṇanā

Dasame **pattan**ti adhiṭṭhānupagaṁ. **Cīvaran**ti vikappanupagaṁ. **Nisīdanaṁ** nāma dasasaṁ vuccati. **Sūcigharaṁ** nāma sasūcikaṁ vā asūcikaṁ vā. **Kāyabandhanaṁ** nāma paṭṭikā vā sūkarantakaṁ vā. **Apanidheyyāti** apanetvā nidaheyya. **Hasāpekkho**ti hasādhippāyo. **Pācittiyanti** sayaṁ apanidhentassa pācittiyaṁ, aññaṁ āṇāpentassa āṇattiyā dukkaṭaṁ, tena apanihite itarassa pācittiyaṁ.

Sāvatthiyaṁ chabbaggiye ārabbha apanidhānavatthusmiṁ paññattaṁ, sādhāraṇapaññatti, sāṇattikaṁ, tikapācittiyaṁ, anupasampanne tikadukkaṭaṁ, vuttappakārāni pana pattādīni ṭhapetvā aññaṁ parikkhāraṁ upasampannassa vā anupasampannassa vā santakaṁ apanidhentassa dukkaṭameva. Dunnikkhittaṁ paṭisāmentassa, "dhammakathaṁ katvā dassāmī"ti paṭisāmentassa, ummattakādīnañca anāpatti. Upasampannassa santakānaṁ pattādīnaṁ apanidhānaṁ vihesetukāmatā vā hasādhippāyatā vāti imān'ettha dve aṅgāni. Samuṭṭhānādīni adinnādānasadisānīti.

Apanidhānasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

Surāpānavaggo chaṭṭho.

---

1. Apaccuddhārakaṁ (Sī, Kaṁ)
2. Paccuddhārake apaccuddhārakasaññissa (Sī, Kaṁ)
3. Paccuddhārakasaññissa (Sī, Kaṁ)

၇-သပ္ပါဏကဝဂ္ဂ ၁-သဉ္စိစ္စသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

သပ္ပါဏကဝဂ္ဂဿ ပဌမေ **ပါဏော**တိ တိရစ္ဆာနဂတပါဏော အဓိပ္ပေတော။ တံ ခုဒ္ဒကမ္ပိ မဟန္တမ္ပိ မာရေန္တဿ ပါစိတ္တိယမေဝ၊ မဟန္တေ ပန ဥပက္ကမမဟန္တတာယ အကုသလံ မဟန္တံ ဟောတိ။

သာဝတ္ထိယံ ဥဒါယိတ္ထေရံ အာရဗ္ဘ ပါဏံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ သာဏတ္တိကံ၊ ပါဏေ ဝေမတိကဿ, အပါဏေ ပါဏသညိနော, ဝေမတိကဿ ဝါ ဒုက္ကဋံ။ အပါဏသညိဿ၊ အသဉ္စိစ္စ၊ အဇာနန္တဿ၊ နမရဏာဓိပ္ပါယဿ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ သေသံ မနုဿဝိဂ္ဂဟေ ဝုတ္တနယမေဝါတိ။

သဉ္စိစ္စသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-သပ္ပါဏကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဒုတိယေ **သပ္ပါဏက**န္တိ ယေ ပါဏကာ ပရိဘောဂေန မရန္တိ၊ တေဟိ သပ္ပါဏကံ၊ တာဒိသဉှိ ဇာနံ ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ ပယောဂေ ပယောဂေ ပါစိတ္တိယံ။

သာဝတ္ထိယံ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယေ အာရဗ္ဘ ဇာနံ သပ္ပါဏကံ ဥဒကံ ပရိဘုဉ္ဇနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သေသမေတ္ထ သိဉ္စနသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ။

သပ္ပါဏကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-ဥက္ကောဋနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

တတိယေ **ယထာဓမ္မ**န္တိ ယော ယဿ အဓိကရဏဿ ဝူပသမာယ ဓမ္မော ဝုတ္တော၊ တေနေဝ ဓမ္မေန။ **နိဟတာဓိကရဏ**န္တိ နိဟတံ အဓိကရဏံ၊ သမထက္ခန္ဓကေ[၁] သတ္ထာရာ ဝုတ္တဓမ္မေနေဝ ဝူပသမိတန္တိ အတ္ထော၊ ဝူပသမနနယံ ပနဿ အဓိကရဏသမထေသု ဒဿယိဿာမ။ **ပုနကမ္မာယ ဥက္ကောဋေယျာ**တိ တဿ တဿ ဘိက္ခုနော သန္တိကံ ဂန္တွာ "အကတံ ကမ္မ"န္တိအာဒိနိ[၂] ဝဒန္တော ပုနကရဏတ္ထာယ ဥစ္စာလေယျ။ ယထာဋ္ဌိတဘာဝေန ပတိဋ္ဌာတုံ န ဒဒေယျ၊ တဿေဝံ ကရောန္တဿ ပါစိတ္တိယံ။ ယံ ပန ဓမ္မေန အဓိကရဏံ

၁-ဝိ ၄-၁၀၀-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၂-၁၆၆-ပိဋ္ဌေ။

7. Sappāṇakavagga 1. Sañciccasikkhāpadavaṇṇanā

Sappāṇakavaggassa paṭhame **pāṇo**ti tiracchānagatapāṇo adhippeto. Taṁ khuddakampi mahantampi mārentassa pācittiyameva, mahante pana upakkamamahantatāya akusalaṁ mahantaṁ hoti.

Sāvatthiyaṁ Udāyittheraṁ ārabbha pāṇaṁ jīvitā voropanavatthusmiṁ paññattaṁ, sādhāraṇapaññatti, sāṇattikaṁ pāṇe vematikassa, apāṇe pāṇasaññino vematikassa vā dukkaṭaṁ. Apāṇasaññissa, asañcicca, ajānantassa, namaraṇādhippāyassa, ummattakādīnañca anāpatti. Sesaṁ manussaviggahe vuttanayamevāti.

Sañciccasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

2. Sappāṇakasikkhāpadavaṇṇanā

Dutiye **sappāṇakan**ti ye pāṇakā paribhogena maranti, tehi sappāṇakaṁ, tādisañhi jānaṁ paribhuñjantassa payoge payoge pācittiyaṁ.

Sāvatthiyaṁ chabbaggiye ārabbha jānaṁ sappāṇakaṁ udakaṁ paribhuñjanavatthusmiṁ paññattaṁ. Sesamettha Siñcanasikkhāpade vuttanayen’eva veditabbanti.

Sappāṇakasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

3. Ukkoṭanasikkhāpadavaṇṇanā

Tatiye **yathādhamman**ti yo yassa adhikaraṇassa vūpasamāya dhammo vutto, ten’eva dhammena. **Nihatādhikaraṇan**ti nihitaṁ adhikaraṇaṁ, Samathakkhandhake[1] Satthārā vuttadhammen’eva vūpasamitanti attho. Vūpasamananayaṁ pan’assa adhikaraṇasamathesu dassayissāma. **Punakammāya ukkoṭeyyā**ti tassa tassa bhikkhuno santikaṁ gantvā “akataṁ kamman”ti-ādīni[2] vadanto punakaraṇatthāya uccāleyya. Yathāṭhitabhāvena patiṭṭhātuṁ na dadeyya, tass’eva karontassa pācittiyaṁ. Yaṁ pana dhammena adhikaraṇaṁ

1. Vi 4. 188 piṭṭhe. 2. Vi 2. 166 piṭṭhe.

နိဟတံ၊ တံ သုနိဟတမေဝ။ သစေ ဝိပ္ပကတေ ကမ္မေ ပဋိက္ကောသတိ၊ တံ သညာပေတွာ ကာတဗ္ဗံ။ ဣတရထာ ကမ္မဉ္စ ကုပ္ပတိ၊ ကာရကာနဉ္စ အာပတ္တိ။

သာဝတ္ထိယံ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယေ ဘိက္ခူ အာရဗ္ဘ ဥက္ကောဋနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ ဓမ္မကမ္မေ ဝေမတိကဿ, အဓမ္မကမ္မေ ဓမ္မကမ္မသညိနော, ဝေမတိကဿ ဝါ ဒုက္ကဋံ။ ဥဘယေသု အဓမ္မကမ္မသညိဿ၊ “အဓမ္မေန ဝါ ဝဂ္ဂေန ဝါ အကမ္မာရဟဿ ဝါ ကမ္မံ ကတ”န္တိ ဇာနန္တဿ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ယထာဓမ္မံ နိဟတဘာဝေါ, ဇာနနာ, ဥက္ကောဋနာတိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ အဒိန္နာဒါနသဒိသာနိ၊ ဣဒံ ပန ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

ဥက္ကောဋနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-ဒုဋ္ဌုလ္လသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

စတုတ္ထေ **ဒုဋ္ဌုလ္လန္တိ** သံဃာဒိသေသံ အဓိပ္ပေတံ၊ တံ ယေန ကေနစိ ဥပါယေန ဉတွာ ပဋိစ္ဆာဒေန္တဿ ပါစိတ္တိယံ။ သစေပိ “န ဒါနိ နံ[၁] ကဿစိ ဘိက္ခုနော အာရောစေဿာမီ”တိ ဓုရံ နိက္ခိပိတွာ ပစ္ဆာ အာရောစေတိ၊ ပါစိတ္တိယံ၊ အာပဇ္ဇိတွာဝ အာရောစေဿတိ။ သစေ ပန ဧဝံ ဓုရံ နိက္ခိပိတွာ ပဋိစ္ဆာဒနတ္ထမေဝ အညဿ အာရောစေတိ၊ သောပိ အညဿာတိ ဧတေနုပါယေန သမဏသတမ္ပိ အာပဇ္ဇတိယေဝ တာဝ၊ ယာဝ ကောဋိ န ဆိဇ္ဇတိ။ ကထံ ပန ကောဋိ ဆိဇ္ဇတိ? သစေ ဟိ အာပန္နော ဧကဿ အာရောစေတိ၊ သောပိ အညဿ အာရောစေတိ၊ သော နိဝတ္တိတွာ ယေနဿ အာရောစိတံ၊ တဿေဝ အာရောစေတိ၊ ဧဝံ တတိယေန ပုဂ္ဂလေန ဒုတိယဿ အာရောစိတေ ကောဋိ ဆိန္နာ ဟောတိ။

သာဝတ္ထိယံ အညတရံ ဘိက္ခုံ အာရဗ္ဘ ဒုဋ္ဌုလ္လာပတ္တိပဋိစ္ဆာဒနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ အသာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ ဒုဋ္ဌုလ္လာယ အာပတ္တိယာ အာဒိပဒေ ပါစိတ္တိယံ၊ ဣတရေသု ဒွီသု ဒုက္ကဋံ၊ အဒုဋ္ဌုလ္လာယ တိကဒုက္ကဋံ၊ အနုပသမ္ပန္နဿ ဒုဋ္ဌုလ္လေ ဝါ အဒုဋ္ဌုလ္လေ ဝါ အဇ္ဈာစာရေ ဒုက္ကဋမေဝ။ “သံဃဿ ဘဏ္ဍနာဒီနိ ဘဝိဿန္တီ”တိ ဝါ[၂] “အယံ ကက္ခဠော ဖရုသော ဇီဝိတန္တရာယံ ဝါ ဗြဟ္မစရိယန္တရာယံ ဝါ ကရိဿတီ”တိ ဝါ အနာရောစေန္တဿ၊ ပတိရူပံ ဘိက္ခုံ

၁-သစေ ပန ဒါနိ န (ကံ) ၂-ဝိ ၂-၁၆၇-ပိဋ္ဌေ။

nihataṁ, taṁ sunihatameva. Sace vippakate kamme paṭikkosati, taṁ saññāpetvā kātabbaṁ. Itarathā kammañca kuppati, kārakānañca āpatti.

Sāvatthiyaṁ cabbaggiye bhikkhū ārabbha ukkoṭanavatthusmiṁ paññattaṁ, sādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, dhammakamme vematikassa adhammakamme dhammakammasaññino vematikassa vā dukkaṭaṁ. Ubhayesu adhammakammasaññissa, "adhammena vā vaggena vā akammārahassa vā kammaṁ katan"ti jānantassa, ummattakādīnañca anāpatti. Yathādhammaṁ nihatabhāvo jānanā ukkoṭanāti imān'ettha tīṇi aṅgāni. Samuṭṭhānādīni adinnādānasadisāni, idaṁ pana dukkhavedananti.

Ukkoṭanasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

4. Duṭṭhullasikkhāpadavaṇṇanā

Catutthe **duṭṭhullan**ti saṁghādisesaṁ adhippetaṁ, taṁ yena kenaci upāyena ñatvā paṭicchādentassa pācittiyaṁ. Sacepi "na dāni naṁ[1] kassaci bhikkhuno ārocessāmī"ti dhuraṁ nikkhipitvā pacchā āroceti, pācittiyaṁ, āpajjitvā'va ārocessati. Sace pana evaṁ dhuraṁ nikkhipitvā paṭicchādanatthameva aññassa āroceti, sopi aññassāti eten'upāyena samaṇasatampi āpajjati yeva tāva, yāva koṭi na chijjati. Kathaṁ pana koṭi chijjati? Sace hi āpanno ekassa āroceti, sopi aññassa āroceti, so nivattitvā yen'assa ārocitaṁ, tass'eva āroceti, evaṁ tatiyena puggalena dutiyassa ārocite koṭi chinnā hoti.

Sāvatthiyaṁ aññataraṁ bhikkhuṁ ārabbha duṭṭhullāpattipaṭicchādanavatthusmiṁ paññattaṁ, asādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, duṭṭhullāya āpattiyā ādipade pācittiyaṁ, itaresu dvīsu dukkaṭaṁ, aduṭṭhullāya tikadukkaṭaṁ, anupasampannassa duṭṭhulle vā aduṭṭhulle vā ajjhācāre dukkaṭameva. "Saṁghassa bhaṇḍanādīni bhavissantī"ti vā[2] "ayaṁ kakkhaḷo pharuso jīvitantarāyaṁ vā brahmacariyantarāyaṁ vā karissatī"ti vā anārocentassa, patirūpaṁ bhikkhuṁ

1. Sace pana dāni na (Kaṁ)
2. Vi 2. 168 piṭṭhe.

အပဿတော၊ န ဆာဒေတုကာမဿ၊ "ပဉ္ညာယိဿတိ သကေန ကမ္မေနာ"တိ အနာရောစေန္တဿ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ဥပသမ္ပန္နဿ ဒုဋ္ဌုလ္လာပတ္တိဇာနနံ, "ပဋိစ္ဆာဒေတုကာမတာယ နာရောစေဿာမီ"တိ ဓုရနိက္ခေပေါတိ ဣမာနေတ္ထ ဒွေ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ သမနုဘာသနသဒိသာနေဝါတိ။

ဒုဋ္ဌုလ္လသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-ဦနဝီသတိဝဿသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ပဉ္စမေ **ဦနဝီသတိဝဿ**န္တိ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏတော ပဋ္ဌာယ အပရိပုဏ္ဏဝီသတိဝဿံ။ **ဥပသမ္ပာဒေယျာ**တိ ဥပဇ္ဈာယော ဟုတွာ ဥပသမ္ပာဒေယျ။ **သော စ ပုဂ္ဂလော အနုပသမ္ပန္နော**တိ ဇာနန္တေနာပိ အဇာနန္တေနာပိ ဥပသမ္ပာဒိတော အနုပသမ္ပန္နောဝ။ သစေ ပန သော ဒသဝဿစ္စယေန အညံ ဥပသမ္ပာဒေတိ၊ တဉ္စေ မုဉ္စိတွာ ဂဏော ပူရတိ၊ သူပသမ္ပန္နော။ သောပိ ယာဝ န ဇာနာတိ၊ တာဝ တဿ နေဝ သဂ္ဂန္တရာယော န မောက္ခန္တရာယော၊ ဉတွာ ပန ပုန ဥပသမ္ပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။ **တေ စ ဘိက္ခူ ဂါရယှာ**တိ ဌပေတွာ ဥပဇ္ဈာယံ အဝသေသာ ဂါရယှာ ဟောန္တိ၊ သဗ္ဗေ ဒုက္ကဋံ အာပဇ္ဇန္တိ။ **ဣဒံ တသ္မိံ ပါစိတ္တိယ**န္တိ ယော ပန ဥပဇ္ဈာယော ဟုတွာ ဥပသမ္ပာဒေတိ၊ တသ္မိံယေဝ ပုဂ္ဂလေ ဣဒံ ပါစိတ္တိယံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တသ္မာ ယော "ဧဝံ ဥပသမ္ပာဒေဿာမီ"တိ ဂဏံ ဝါ အာစရိယံ ဝါ ပတ္တံ ဝါ စီဝရံ ဝါ ပရိယေသတိ၊ သီမံ ဝါ သမ္မန္နတိ[၁]၊ ဥဒကုက္ခေပံ ဝါ ပရိစ္ဆိန္ဒတိ၊ သော ဧတေသု သဗ္ဗကိစ္စေသု ဉတ္တိယာ, ဒွီသု စ ကမ္မဝါစာသု ဒုက္ကဋာနိ အာပဇ္ဇိတွာ ကမ္မဝါစာပရိယောသာနေ ပါစိတ္တိယံ အာပဇ္ဇတိ။

ရာဇဂဟေ သမ္ဗဟုလေ ဘိက္ခူ အာရဗ္ဘ ဦနဝီသတိဝဿံ ဥပသမ္ပာဒနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ အသာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ ဦနဝီသတိဝဿေ ဝေမတိကဿ, ပရိပုဏ္ဏဝီသတိဝဿေ ဦနကသညိနော, ဝေမတိကဿ စ ဒုက္ကဋံ။ ဥဘယတ္ထ ပရိပုဏ္ဏသညိဿ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ဦနဝီသတိဝဿတာ, ဦနကသညိတာ, ဥပသမ္ပာဒနန္တိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ အဒိန္နာဒါနသဒိသာနိ၊ ဣဒံ ပန ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ဦနဝီသတိဝဿသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-ဝိ ၂-၁၇၁-ပိဋ္ဌေ။

apassato, na chādetukāmassa, "paññāyissati sakena kammenā"ti anārocentassa, ummattakādīnañca anāpatti. Upasampannassa duṭṭhullāpattijānanaṁ paṭicchādetukāmatāya "n'ārocessāmī"ti dhuranikkhepoti imān'ettha dve aṅgāni. Samuṭṭhānādīni samanubhāsanasadisānevāti.

Duṭṭhullasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

5. Ūnavīsativassasikkhāpadavaṇṇanā

Pañcame **ūnavīsativassan**ti paṭisandhiggahaṇato paṭṭhāya aparipuṇṇavīsativassaṁ. **Upasampādeyyā**ti upajjhāyo hutvā upasampādeyya. **So ca puggalo anupasampanno**ti jānanten'āpi ajānanten'āpi upasampādito anupasampanno'va. Sace pana so dasavassaccayena aññaṁ upasampādeti, tañce muñcitvā gaṇo pūrati, sūpasampanno. Sopi yāva na jānāti, tāva tassa n'eva saggantarāyo na mokkhantarāyo, ñatvā pana puna upasampajjitabbaṁ. **Te ca bhikkhū gārayhā**ti ṭhapetvā upajjhāyaṁ avasesā gārayhā honti, sabbe dukkaṭaṁ āpajjanti. **Idaṁ tasmiṁ pācittiyan**ti yo pana upajjhāyo hutvā upasampādeti, tasmiṁ yeva puggale idaṁ pācittiyaṁ veditabbaṁ. Tasmā yo "evaṁ upasampādessāmī"ti gaṇaṁ vā ācariyaṁ vā pattaṁ vā cīvaraṁ vā pariyesati, sīmaṁ vā sammannati[1], udakukkhepaṁ vā paricchindati, so etesu sabbakiccesu ñattiyā dvīsu ca kammavācāsu dukkaṭāni āpajjitvā kammavācāpariyosāne pācittiyaṁ āpajjati.

Rājagahe sambahule bhikkhū ārabbha ūnavīsativassaṁ upasampādanavatthusmiṁ paññattaṁ, asādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, ūnavīsativasse vematikassa paripuṇṇavīsativasse ūnakasaññino vematikassa ca dukkaṭaṁ. Ubhayattha paripuṇṇasaññissa, ummattakādīnañca anāpatti. Ūnavīsativassatā ūnakasaññitā upasampādananti imān'ettha tīṇi aṅgāni. Samuṭṭhānādīni adinnādānasadisāni, idaṁ pana paṇṇattivajjaṁ, ticittaṁ, tivedananti.

Ūnavīsativassasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

1. Vi 2. 171 piṭṭhe.

၆-ထေယျသတ္ထသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဆဋ္ဌေ ယေ ရာဇာနံ ဝါ ဝဉ္စေတွာ သုင်္ကံ ဝါ ပရိဟရိတုကာမာ စောရာ ကတကမ္မာ စေဝ အကတကမ္မာ စ မဂ္ဂပ္ပဋိပန္နာ၊ တေသု ဉာဓ **ထေယျသတ္ထ**သညိနော[1] တဿ ထေယျသတ္ထဘာဝံ ဉတွာ တေန သဒ္ဓိံ သံဝိဓာယ ဂစ္ဆန္တဿ သံဝိဓာနေ စ ဂမနေ စ ဩဝါဒဝဂ္ဂေ ဝုတ္တနယေန အာပတ္တိဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။

သာဝတ္ထိယံ အညတရံ ဘိက္ခုံ အာရဗ္ဘ ထေယျသတ္ထေန သဒ္ဓိံ သံဝိဓာယ ဧကဒ္ဓါနမဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ မနုဿေသု အသံဝိဒဟန္တေသု သယမေဝ သံဝိဒဟိတွာ ဂစ္ဆန္တဿ၊ ထေယျသတ္ထေ ဝေမတိကဿ၊ အထေယျသတ္ထေ ထေယျသတ္ထသညိနော, ဝေမတိကဿ စ ဒုက္ကဋံ။ အထေယျသတ္ထသညိဿ၊ အသံဝိဒဟိတွာ ဝါ ကာလဝိသင်္ကေတေန ဝါ၊ အာပဒါသု ဝါ၊ ဂစ္ဆန္တဿ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ထေယျသတ္ထဘာဝေါ, ဇာနနံ, သံဝိဓာနံ, အဝိသင်္ကေတေန ဂမနန္တိ ဣမာနေတ္ထ စတ္တာရိ အင်္ဂါနိ။ ထေယျသတ္ထသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ၊ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ထေယျသတ္ထသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-သံဝိဓာနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

သတ္တမေ သာဝတ္ထိယံ အညတရံ ဘိက္ခုံ အာရဗ္ဘ မာတုဂါမေန သဒ္ဓိံ[2] ဧကဒ္ဓါနမဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သေသမေတ္ထ ဘိက္ခုနိယာ သဒ္ဓိံ သံဝိဓာနသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ။

သံဝိဓာနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၈-အရိဋ္ဌသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

အဋ္ဌမေ သဂ္ဂမောက္ခာနံ အန္တရာယံ ကရောန္တီတိ **အန္တရာယိကာ**၊ တေ ကမ္မကိလေသဝိပါကဥပဝါဒပညတ္တိဝီတိက္ကမနဝသေန ပဉ္စဝိဓာ။ တေသု

၁-ထေယျသတ္ထသညာ (သီ၊ ကံ) ၂-သဒ္ဓိံ သံဝိဓာယ (သီ)

6. Theyyasatthasikkhāpadavaṇṇanā

Chaṭṭhe ye rājānaṁ vā vañcetvā suṅkaṁ vā pariharitukāmā corā katakammā c’eva akatakammā ca maggappaṭipannā, tesu idha **theyyasattha**saññino[1] tassa theyyasatthabhāvaṁ ñatvā tena saddhiṁ saṁvidhāya gacchantassa saṁvidhāne ca gamane ca Ovādavagge vuttanayena āpattivinicchayo veditabbo.

Sāvatthiyaṁ aññataraṁ bhikkhuṁ ārabbha theyyasatthena saddhiṁ saṁvidhāya ekaddhānamaggaṁ paṭipajjanavatthusmiṁ paññattaṁ, sādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, manussesu asaṁvidahantesu sayameva saṁvidahitvā gacchantassa, theyyasatthe vematikassa, atheyyasatthe theyyasatthasaññino vematikassa ca dukkaṭaṁ. Atheyyasatthasaññissa, asaṁvidahitvā vā kālavisaṅketena vā, āpadāsu vā, gacchantassa, ummattakādīnañca anāpatti. Theyyasatthabhāvo jānanaṁ saṁvidhānaṁ avisaṅketena gamananti imān’ettha cattāri aṅgāni. Theyyasattasamuṭṭhānaṁ, kiriyaṁ, saññāvimokkhaṁ, sacittakaṁ, paṇṇattivajjaṁ, kāyakammaṁ, vacīkammaṁ, ticittaṁ, tivedananti.

Theyyasatthasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

7. Saṁvidhānasikkhāpadavaṇṇanā

Sattame Sāvatthiyaṁ aññataraṁ bhikkhuṁ ārabbha mātugāmena saddhiṁ[2] ekaddhānamaggaṁ paṭipajjanavatthusmiṁ paññattaṁ. Sesamettha bhikkhuniyā saddhiṁ saṁvidhānasikkhāpade vuttanayen’eva veditabbanti.

Saṁvidhānasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

8. Ariṭṭhasikkhāpadavaṇṇanā

Aṭṭhame saggamokkhānaṁ antarāyaṁ karontīti **antarāyikā,** te kammakilesavipāka-upavādapaññattivītikkamanavasena pañcavidhā. Tesu

1. Theyyasatthasaññā (Sī, Kaṁ) 2. Saddhiṁ saṁvidhāya (Sī)

မုဒုကာနံ အတ္ထရဏာဒီနံ ဖဿော[၁] ဝိယ ဣတ္ထိသမ္ဖဿောပိ ဝဋ္ဋတီတိ မေထုနဝီတိက္ကမနေ ဒေါသံ အဒိသွာ ပညတ္တိဝီတိက္ကမန္တရာယိကေ သန္ဓာယ “ယေမေ အန္တရာယိကာ ဓမ္မာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ၊ တေ ပဋိသေဝတော နာလံ အန္တရာယာယာ”တိ ဝုတ္တံ။ **အနေကပရိယာယေနာ**တိ “အဋ္ဌိကင်္ကလူပမာ ကာမာ”တိအာဒိဟိ[၂] အနေကေဟိ ကာရဏေဟိ။ **သော ဘိက္ခု ဘိက္ခူဟီ**တိ ယေ ပဿန္တိ ဝါ သုဏန္တိ ဝါ၊ တေဟိ တိက္ခတ္တုံ ဧဝံ ဝတ္တဗ္ဗော “မာ အာယသ္မာ ဧဝံ အဝစ။ပ။ အလဉ္စ ပန တေ ပဋိသေဝတော အန္တရာယာယာ”တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တော အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇန္တဿ ဒုက္ကဋံ၊ သုတွာ အဝဒန္တာနမ္ပိ ဒုက္ကဋံ။ ပုန သံဃမဇ္ဈေပိ အာကဍ္ဎိတွာ တထေဝ ဝတ္တဗ္ဗော၊ တတြာပိ တဿ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇနေ, ဉတရေသဉ္စ အဝစနေ ဒုက္ကဋမေဝ။ ဧဝမ္ပိ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇန္တော ပုန ဉတ္တိစတုတ္ထေန ကမ္မေန ယာဝတတိယံ သမနုဘာသိတဗ္ဗော၊ အထဿ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇတော ပုန ဉတ္တိယာ စ ဒွီဟိ စ ကမ္မဝါစာဟိ ဒုက္ကဋံ၊ ကမ္မဝါစာပရိယောသာနေ ပါစိတ္တိယံ။

သာဝတ္ထိယံ အရိဋ္ဌံ အာရဗ္ဘ ပါပိကာယ ဒိဋ္ဌိယာ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ အဓမ္မကမ္မေ တိကဒုက္ကဋံ။ အသမနုဘာသိယမာနဿ၊ ပဋိနိဿဇ္ဇန္တဿ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ဓမ္မကမ္မတာ, သမနုဘာသနာ, အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇနန္တိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ သမနုဘာသနသဒိသာနေဝါတိ။

အရိဋ္ဌသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-ဥက္ခိတ္တသမ္ဘောဂသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

နဝမေ **တထာဝါဒိနာ**တိ “တထာဟံ ဘဂဝတာ ဓမ္မ’’န္တိအာဒိဝါဒိနာ။ **အကတာနုဓမ္မေနာ**တိ အနုဓမ္မော ဝုစ္စတိ အာပတ္တိယာ အဒဿနေ ဝါ အပ္ပဋိကမ္မေ ဝါ ပါပိကာယ ဒိဋ္ဌိယာ အပ္ပဋိနိဿဂ္ဂေ ဝါ ဓမ္မေန ဝိနယေန ဥက္ခိတ္တကဿ အနုလောမဝတ္တံ ဒိသွာ ကတဩသာရဏာ၊ သော ဩသာရဏာသင်္ခါတော အနုဓမ္မော ယဿ န ကတော၊ အယံ အကတာနုဓမ္မော နာမ၊ တာဒိသေန သဒ္ဓိန္တိ အတ္ထော။ **သမ္ဘုဉ္ဇေယျ ဝါ**တိ အာမိသသမ္ဘောဂံ ဝါ ဓမ္မသမ္ဘောဂံ ဝါ ကရေယျ။ **သံဝသေယျ ဝါ**တိ ဥပေါသထာဒိကံ သံဃကမ္မံ

၁-သမ္ဖဿော (သီ၊ ကံ) ၂-မ ၂-၂၇ မိ ၂-၁၇၆၊ ခု ၈-၂၀ ၂-ပိဋ္ဌာဒီသု။

mudukānaṁ attharaṇādīnaṁ phasso[1] viya itthisamphassopi vaṭṭatīti methunavītikkamane dosaṁ adisvā paññattivītikkamantarāyike sandhāya “ye’me antarāyikā dhammā vuttā Bhagavatā, te paṭisevato n’ālaṁ antarāyāyā”ti vuttaṁ. **Anekapariyāyenā**ti “aṭṭhikaṅkalūpamā kāmā”ti-ādīhi[2] anekehi kāraṇehi. **So bhikkhu bhikkhūhī**ti ye passanti vā suṇanti vā, tehi tikkhattuṁ evaṁ vattabbo “mā āyasmā evaṁ avaca -pa- alañca pana te paṭisevato antarāyāyā”ti. Evaṁ vutte appaṭinissajjantassa dukkaṭaṁ, sutvā avadantānampi dukkaṭaṁ. Puna saṁghamajjhampi akaḍḍhitvā tath’eva vattabbo, tatr’āpi tassa appaṭinissajjane, itaresañca avacane dukkaṭameva. Evampi appaṭinissajjanto puna ñatticatutthena kammena yāvatatiyaṁ samanubhāsitabbo, ath’assa appaṭinissajjato puna ñattiyā ca dvīhi ca kammavācāhi dukkaṭaṁ, kammavācāpariyosāne pācittiyaṁ.

Sāvatthiyaṁ Ariṭṭhaṁ ārabbha pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissajjanavatthusmiṁ paññattaṁ, sādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, tikapācittiyaṁ, adhammakamme tikadukkaṭaṁ. Asamanubhāsiyamānassa, paṭinissajjantassa, ummattakādīnañca anāpatti. Dhammakammatā samanubhāsanā appaṭinissajjananti imān’ettha tīṇi aṅgāni. Samuṭṭhānādīni samanubhāsanasadisān’evāti.

Ariṭṭhasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

9. Ukkhittasambhogasikkhāpadavaṇṇanā

Navame **tathāvādinā**ti “tathāhaṁ Bhagavatā dhamman”ti-ādivādinā. **Akatānudhammenā**ti anudhammo vuccati āpattiyā adassane vā appaṭikamme vā pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge vā dhammena vinayena ukkhittakassa anulomavattaṁ disvā kata-osāraṇā, so osāraṇasaṅkhāto anudhammo yassa na kato, ayaṁ akatānudhammo nāma, tādisena saddhinti attho. **Sambhuñjeyya vā**ti āmisasambhogaṁ vā dhammasambhogaṁ vā kareyya. **Saṁvaseyya vā**ti uposathādikaṁ saṁghakammaṁ

1. Samphasso (Sī, Kaṁ) 2. Ma 2. 27; Dhi 2. 176; Khu 8. 282 piṭṭhādīsu.

ကရေယျ။ **သဟ ဝါ သေယျံ ကပ္ပေယျာ**တိ နာနူပစာရေပိ ဧကစ္ဆန္နေ နိပဇ္ဇေယျ။ တတ္ထ အာမိသပရိဘောဂေ ဧကပ္ပယောဂေန ဗဟူပိ ဒဒတော ဝါ ဂဏှတော ဝါ ဧကံ ပါစိတ္တိယံ၊ ဝိစ္ဆိန္ဒနေ သတိ ပယောဂေ ပယောဂေ ပါစိတ္တိယံ။ ဓမ္မသမ္ဘောဂေ ပဒါဒီဟိ ဥဒ္ဒိသန္တဿ ဝါ ဥဒ္ဒိသာပေန္တဿ ဝါ ပဒသောဓမ္မေ ဝုတ္တနယေန၊ သံဝါသေ ကမ္မပရိယောသာနဝသေန၊ သဟသေယျာယ ဧကသ္မိံ နိပန္နေ ဣတရဿ နိပဇ္ဇနပ္ပယောဂဝသေန အာပတ္တိပရိစ္ဆေဒေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။

သာဝတ္ထိယံ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယေ အာရဗ္ဘ အရိဋ္ဌေန ဘိက္ခုနာ သဒ္ဓိံ သမ္ဘုဉ္ဇနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ ဥက္ခိတ္တကေ ဝေမတိကဿ၊ အနုက္ခိတ္တကေ ဥက္ခိတ္တကသညိနော စေဝ ဝေမတိကဿ စ ဒုက္ကဋံ။ ဥဘောသု အနုက္ခိတ္တကသညိဿ၊ “ဩသာရိတော”တိ ဝါ “တံ ဒိဋ္ဌိံ ပဋိနိဿဋ္ဌော”တိ ဝါ ဇာနန္တဿ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ အကတာနုဓမ္မတာ, ဇာနနာ[1], သမ္ဘောဂါဒိကရဏန္တိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ အဒိန္နာဒါန-သဒိသာနိ၊ ဣဒံ ပန ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ဥက္ခိတ္တသမ္ဘောဂသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-ကဏ္ဋကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဒသမေ **သမဏုဒ္ဒေသော**တိ သာမဏေရော။ **စရာ**တိ ဂစ္ဆ။ **ပိရေ**တိ ပရ အမာမက။ **ဝိနဿာ**တိ နဿ၊ ယတ္ထ တံ န ပဿာမ၊ တတ္ထ ဂစ္ဆာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **တထာနာသိတ**န္တိ ဧတ္ထ သံဝါသနာသနာ လိင်္ဂနာသနာ ဒဏ္ဍကမ္မနာသနာတိ တိဿော နာသနာ။ တတ္ထ အာပတ္တိယာ အဒဿနာဒီသု ဥက္ခေပနာ **သံဝါသနာသနာ** နာမ။ ဒူသကော နာသေတဗ္ဗော[2]၊ မေတ္တိယံ ဘိက္ခုနိံ နာသေထာတိ[3] အယံ **လိင်္ဂနာသနာ** နာမ။ “အဇ္ဇတဂ္ဂေ တေ အာဝုသော သမဏုဒ္ဒေသ န စေဝ သော ဘဂဝါ သတ္ထာ အပဒိသိတဗ္ဗော”တိ[4] အယံ **ဒဏ္ဍကမ္မနာသနာ** နာမ၊ အယံ ဣဓာဓိပ္ပေတာ။ တေန ဝုတ္တံ “တထာနာသိတ”န္တိ။ **ဥပလာပေယျာ**တိ “ပတ္တံ ဝါ စီဝရံ ဝါ ဥဒ္ဒေသံ ဝါ ပရိပုစ္ဆံ ဝါ ဒဿာမီ”တိ သင်္ဂဏှေယျ။ **ဥပဋ္ဌာပေယျာ**တိ စုဏ္ဏမတ္တိကာဒီနိ သာဒိယန္တော

၁-ဇာနနတာ (သီ)၊ ဇာနနံ (ကံ)
၂-ဝိ ၁-၄၁၊ ဝိ ၄-၁၉၇-ပိဋ္ဌေသု။
၃-ဝိ ၁-၂၄၉-ပိဋ္ဌေ။
၄-ဝိ ၂-၁၀၃-ပိဋ္ဌေ။

kareyya. **Saha vā seyyaṁ kappeyyā**ti nānūpacārepi ekacchanne nipajjeyya. Tattha āmisaparibhoge ekappayogena bahūpi dadato vā gaṇhato vā ekaṁ pācittiyaṁ, vicchindane sati payoge payoge pācittiyaṁ. Dhammasambhoge padādīhi uddisantassa vā uddisāpentassa vā padasodhamme vuttanayena, saṁvāse kammapariyosānavasena, sahaseyyāya ekasmiṁ nipanne itarassa nipajjanappayogavasena āpattiparicchedo veditabbo.

Sāvatthiyaṁ chabbaggiye ārabbha Ariṭṭhena bhikkhunā saddhiṁ sambhuñjanavatthusmiṁ paññattaṁ, sādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, ukkhittake vematikassa, anukkhittake ukkhittakasaññino c'eva vematikassa ca dukkaṭaṁ. Ubhosu anukkhittakasaññissa, "osārito"ti vā "taṁ diṭṭhiṁ paṭinissaṭṭho"ti vā jānantassa, ummattakādīnañca anāpatti. Akatānudhammatā jānanā[1] sambhogādikaraṇanti imān'ettha tīṇi aṅgāni. Samuṭṭhānādīni adinnādānasadisāni, idaṁ pana paṇṇattivajjaṁ, ticittaṁ, tivedananti.

Ukkhittasambhogasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

10. Kaṇṭakasikkhāpadavaṇṇanā

Dasame **samaṇuddeso**ti sāmaṇero. **Carā**ti gaccha. **Pire**ti para amāmaka. **Vinassā**ti nassa, yattha taṁ na passāma, tattha gacchāti vuttaṁ hoti. **Tathānāsitan**ti ettha saṁvāsanāsanā liṅganāsanā daṇḍakammanāsanāti tisso nāsanā. Tattha āpattiyā adassanādīsu ukkhepanā **saṁvāsanāsanā** nāma. Dūsako nāsetabbo[2], Mettiyaṁ bhikkhuniṁ nāsethāti[3] ayaṁ **liṅganāsanā** nāma. "Ajjatagge te āvuso samaṇuddesa na c'eva so Bhagavā Satthā apadisitabboti[4] ayaṁ **daṇḍakammanāsanā** nāma, ayaṁ idh'ādhippetā. Tena vuttaṁ "tathānāsitan"ti. **Upalāpeyyā**ti "pattaṁ vā cīvaraṁ vā uddesaṁ vā paripucchaṁ vā dassāmī"ti saṅgaṇheyya. **Upaṭṭhāpeyyā**ti cuṇṇamattikādīni sādiyanto

1. Jananatā (Sī), jānanaṁ (Kaṁ)
2. Vi 1. 41; Vi 4. 197 piṭṭhesu.
3. Vi 1. 249 piṭṭhe.
4. Vi 2. 183 piṭṭhe.

တေန အတ္တနော ဥပဋ္ဌာနံ ကာရာပေယျ။ သမ္ဘောဂသဟသေယျာ အနန္တရ-သိက္ခာပဒေ ဝုတ္တနယာ ဧဝ၊ တသ္မာ အာပတ္တိပရိစ္ဆေဒေါပေတ္ထ တသ္မိံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။

သာဝတ္ထိယံ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယေ ဘိက္ခူ အာရဗ္ဘ ကဏ္ဋကသမဏုဒ္ဒေသဥပလာပန-ဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သေသံ အရိဋ္ဌသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တသဒိသမေဝါတိ။

ကဏ္ဋကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

သပ္ပါဏကဝဂ္ဂေါ သတ္တမော။

၈-သဟဓမ္မိကဝဂ္ဂ ၁-သဟဓမ္မိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

သဟဓမ္မိကဝဂ္ဂဿ ပဌမေ **သဟဓမ္မိကံ ဝုစ္စမာနော**တိ ဣမဿတ္ထော ဒုဗ္ဗစသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တော။ **ဧတသ္မိံ သိက္ခာပဒေ**တိ ဧတသ္မိံ သိက္ခာပဒေ ယံ ဝုတ္တံ၊ တံ န တာဝ သိက္ခိဿာမီတိ အတ္ထော။ **ပါစိတ္တိယ**န္တိ ဧတ္ထ ပန အနာဒရိယ-ဘယာ လေသေန ဧဝံ ဝဒန္တဿ ဝါစာယ ဝါစာယ ပါစိတ္တိယံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **သိက္ခမာနေနာ**တိ ဩဝါဒံ သိရသာ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ သိက္ခိတုကာမေနေဝ ဟုတွာ။ **အညာတဗ္ဗ**န္တိ အာဇာနိတဗ္ဗံ။ **ပရိပုစ္ဆိတဗ္ဗ**န္တိ "ဣမဿ ကော အတ္ထော"တိ ပရိပုစ္ဆိတဗ္ဗံ။ **ပရိပဉှိတဗ္ဗ**န္တိ စိန္တေတဗ္ဗံ တုလယိတဗ္ဗံ။

ကောသမ္ဗိယံ ဆန္နတ္ထေရံ အာရဗ္ဘ ဧဝံ ဘဏနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ အနုပသမ္ပန္နေ တိကဒုက္ကဋံ၊ ဥဘောဟိပိ "ဣဒံ န သလ္လေခါယာ"တိအာဒိနာ[၁] နယေန အပ္ပညတ္တေန ဝုစ္စမာနဿာပိ ဧဝံ ဝဒတော ဒုက္ကဋမေဝ။ "ဇာနိဿာမိ သိက္ခိဿာမီ"တိ ဘဏန္တဿ[၂]၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ဥပသမ္ပန္နဿ ပညတ္တေန ဝစနံ, အသိက္ခိတုကာမတာယ ဧဝံ ဝစနန္တိ ဣမာနေတ္ထ ဒွေ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ အဒိန္နာဒါနသဒိသာနိ၊ ဣဒံ ပန ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

သဟဓမ္မိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-ဝိ ၂-၁၇၇-ပိဋ္ဌေ။
၂-ဘဏန္တဿ ပန (သီ၊ ကံ)

tena attano upaṭṭhānaṁ kārāpeyya. Sambhogasahaseyyā anantara sikkhāpade vuttanayā eva, tasmā āvattiparicchedo p'ettha tasmiṁ vuttanayen'eva veditabbo.

Sāvatthiyaṁ chabbaggiye bhikkhū ārabbha Kaṇṭakasamaṇuddesa-upalāpanavatthusmiṁ paññattaṁ, sesaṁ Ariṭṭhasikkhāpade vuttasadisamevāti.

Kaṇṭakasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

Sappāṇakavaggo sattamo.

---

8. Sahadhammikavagga 1. Sahadhammikasikkhāpadavaṇṇanā

Sahadhammikavaggassa paṭhame **sahadhammikaṁ vuccamāno**ti imass'attho Dubbacasikkhāpade vutto. **Etasmiṁ sikkhāpade**ti etasmiṁ sikkhāpade yaṁ vuttaṁ, taṁ na tāva sikkhissāmīti attho. **Pācittiyan**ti ettha pana anādariyabhayā lesena evaṁ vadantassa vācāya vācāya pācittiyaṁ veditabbaṁ. **Sikkhamānenā**ti ovādaṁ sirasā sampaṭicchitvā sikkhitukāmen'eva hutvā. **Aññātabban**ti ājānitabbaṁ. **Paripucchitabban**ti "imassa ko attho"ti paripucchitabbaṁ. **Paripañhitabban**ti cintetabbaṁ tulayitabbaṁ.

Kosambiyaṁ Channattheraṁ ārabbha evaṁ bhaṇanavatthusmiṁ paññattaṁ, sādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, tikapācittiyaṁ, anupasampanne tikadukkaṭaṁ, ubhohipi "idaṁ na sallekhāyā"ti-ādinā[1] nayen'eva appaññattena vuccamānass'āpi evaṁ vadato dukkaṭameva. "Jānissāmi sikkhissāmī"ti bhaṇantassa[2], ummattakādīnañca anāpatti. Upasampannassa paññattena vacanaṁ asikkhitukāmatāya evaṁ vacananti imān'ettha dve aṅgāni. Samuṭṭhānādīni adinnādānasadisāni, idaṁ pana dukkhavedananti.

Sahadhammikasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

1. Vi 2. 187 piṭṭhe. 2. Bhaṇantassa pana (Sī, Kaṁ)

၂-ဝိလေခနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဒုတိယေ **ဥဒ္ဒိဿမာနေ**တိ အာစရိယေန အန္တေဝါသိကဿ ဝုစ္စမာနေ ဝါ သဇ္ဈာယဝသေန ပရိဝတ္တိယမာနေ ဝါ။ **ခုဒ္ဒါနုခုဒ္ဒကေဟီ**တိ ခုဒ္ဒကေဟိ စ အနုခုဒ္ဒကေဟိ စ။ **ယာဝဒေဝါ**တိ တေသံ သံဝတ္တနမရိယာဒပရိစ္ဆေဒဝစနံ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ဧတာနိ ဟိ ယေ ဥဒ္ဒိသန္တိ ဝါ ဥဒ္ဒိသာပေန္တိ ဝါ သဇ္ဈာယန္တိ ဝါ၊ တေသံ တာဝ သံဝတ္တန္တိ၊ ယာဝ "ကပ္ပတိ နု ခေါ, န ကပ္ပတိ နု ခေါ"တိ ကုက္ကုစ္စဝိပ္ပဋိသာရော, ဝိဟေသာ, ဝိစိကိစ္ဆာ မနောဝိလေခေါ စ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိယေဝ။ အထ ဝါ **ယာဝဒေဝါ**တိ အတိသယဝဝတ္ထာပနံ။ တဿ 'သံဝတ္တန္တီ'တိ ဣမိနာ သမ္ဗန္ဓော၊ ကုက္ကုစ္စာယ ဝိဟေသာယ ဝိလေခါယ အတိဝိယ သံဝတ္တန္တိယေဝါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **သိက္ခာပဒဝိဝဏ္ဏကေ**တိ ဧဝံ သိက္ခာပဒါနံ ဝိဝဏ္ဏကေ ဂရဟဏေ ပါစိတ္တိယံ ဟောတီတိ အတ္ထော။

သာဝတ္ထိယံ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယေ အာရဗ္ဘ ဝိနယဝိဝဏ္ဏနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ အနုပသမ္ပန္နဿ ဝိဝဏ္ဏနေ[1] တိကဒုက္ကဋံ၊ ဥဘိန္နမ္ပိ အညဓမ္မဝိဝဏ္ဏနေ[1] ဒုက္ကဋမေဝ။ န ဝိဝဏ္ဏေတုကာမဿ၊ "ဣင်္ဃ တာဝ သုတ္တန္တေ ဝါ ဂါထာယော ဝါ အဘိဓမ္မံ ဝါ ပရိယာပုဏဿု၊ ပစ္ဆာပိ ဝိနယံ ပရိယာပုဏိဿသီ"တိ ဘဏတော၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ဂရဟိတုကာမတာ စ, ဥပသမ္ပန္နဿ သန္တိကေ သိက္ခာပဒဝိဂရဟဏဉ္စာတိ[2] ဣမာနေတ္ထ ဒွေ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ အဒိန္နာဒါနသဒိသာနိ၊ ဣဒံ ပန ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

ဝိလေခနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-မောဟနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

တတိယေ **အန္ဝဍ္ဎမာသ**န္တိ အနုပဋိပါဋိယာ အဍ္ဎမာသေ အဍ္ဎမာသေ။ **ဥဒ္ဒိဿမာနေ**တိ ဥပေါသထဝသေန ဥဒ္ဒိသိယမာနေ။ **ယဉ္စ တတ္ထ အာပတ္တိံ အာပန္နော**တိ ယံ သော အနာစာရံ အာစရိတွာ အညာဏကေန အာပန္နဘာဝံ ဇာနာပေတုကာမော ဧဝမာဟ၊ တသ္မိံ အနာစာရေ ယံ အာပတ္တိံ အာပန္နော။ **တဉ္စ ယထာဓမ္မော ကာရေတဗ္ဗော**တိ အညာဏကေန အာပန္နတ္တာ မောက္ခော နတ္ထိ၊ ယထာ ပန ဓမ္မော စ ဝိနယော စ ဌိတော၊ တထာ တံ အာပတ္တိံ ကာရေတဗ္ဗော၊ ဒေသနာဂါမိနိယာ ဒေသာပေတဗ္ဗော၊ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိယာ

၁-ဝိဝဏ္ဏကေ (ကံ) ၂-သိက္ခာပဒဝိဝဏ္ဏကဉ္စာတိ (ကံ)

2. Vilekhanasikkhāpadavaṇṇanā

Dutiye **uddissamāne**ti ācariyena antevāsikassa vuccamāne vā sajjhāyavasena parivattiyamāne vā. **Khuddānukhuddakehī**ti khuddakehi ca anukhuddakehi ca. **Yāvadevā**ti tesaṁ saṁvattanamariyādaparicchedavacanaṁ. Idaṁ vuttaṁ hoti—etāni hi ye uddisanti vā uddisāpenti vā sajjhāyanti vā, tesaṁ tāva saṁvattanti, yāva "kappati nu kho na kappati nu kho"ti kukkuccavippaṭisāro vihesā vicikicchā manovilekhā ca uppajjanti yeva. Atha vā **yāvadevā**ti atisayavavatthāpanaṁ. Tassa 'saṁvattantī'ti iminā sambandho, kukkuccāya vihesāya vilekhāya ativiya saṁvattanti yevāti vuttaṁ hoti. **Sikkhāpadavivaṇṇake**ti evaṁ sikkhāpadānaṁ vivaṇṇake garahaṇe pācittiyaṁ hotīti attho.

Sāvatthiyaṁ chabbaggiye ārabbha vinayavivaṇṇanavatthusmiṁ paññattaṁ, sādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, tikapācittiyaṁ, anupasampannassa vivaṇṇane[1] tikadukkaṭaṁ, ubhinnampi aññadhammavivaṇṇane[1] dukkaṭameva. Na vivaṇṇetukāmassa, "iṅgha tāva Suttante vā gāthāyo vā abhidhammaṁ vā pariyāpuṇassu, pacchāpi vinayaṁ pariyāpuṇissasī"ti bhaṇato, ummattakādīnañca anāpatti. Garahitukāmatā ca upasampannassa santike sikkhāpadavivaṇṇanañcāti[2] imān'ettha dve aṅgāni. Samuṭṭhānādīni adinnādānasadisāni, idaṁ pana dukkhavedananti.

Vilekhanasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

3. Mohanasikkhāpadavaṇṇanā

Tatiye **anvaḍḍhamāsan**ti anupaṭipāṭiyā addhamāse addhamāse. **Uddissamāne**ti uposathavasena uddisiyamāne. **Yañca tattha āpattiṁ āpanno**ti yaṁ so anācāraṁ ācaritvā aññāṇakena āpannabhāvaṁ jānāpetukāmo evamāha, tasmiṁ anācāre yaṁ āpattiṁ āpanno. **Tañca yathādhammo kāretabbo**ti aññāṇakena āpannattā mokkho n'atthi, yathā pana dhammo ca vinayo ca ṭhito, tathā taṁ āpattiṁ kāretabbo, desanāgāminiyā desāpetabbo, vuṭṭhānagāminiyā

---

1. Vivaṇṇake (Kaṁ) 2. Sikkhāpadavivaṇṇakañcāti (Kaṁ)

ဝုဋ္ဌာပေတဗ္ဗောတိ အတ္ထော။ **ဥတ္တရိ စဿ မောဟော အာရောပေတဗ္ဗော**တိ ယထာ ဓမ္မကရဏာတော စ ဥတ္တရိ "တဿ တေ အာဝုသော"တိအာဒိဝစနေဟိ နိန္ဒိတွာ တဿ ပုဂ္ဂလဿ ဉတ္တိဒုတိယကမ္မေန မောဟော အာရောပေတဗ္ဗော။ **ဣဒံ တသ္မိံ မောဟနကေ ပါစိတ္တိယ**န္တိ ယော ဧဝံ အာရောပိတေ မောဟေ ပုန မောဟေတိ၊ တသ္မိံ မောဟနကေ ပုဂ္ဂလေ ဣဒံ ပါစိတ္တိယံ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ န အနာရောပိတေ မောဟေတိ အတ္ထော။

သာဝတ္ထိယံ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယေ အာရဗ္ဘ မောဟနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ အဓမ္မကမ္မေ တိကဒုက္ကဋံ၊ အနာရောပိတေ မောဟေ ဒုက္ကဋမေဝ။ ယေန န ဝိတ္ထာရေန သုတံ၊ ဦနကဒွတ္တိက္ခတ္တုံ ဝါ ဝိတ္ထာရေန သုတံ၊ ယော စ န မောဟေတုကာမော တေသံ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ မောဟာရောပနံ, မောဟေတုကာမတာ, ဝုတ္တနယေန သုတဘာဝေါ, မောဟနန္တိ ဣမာနေတ္ထ စတ္တာရိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ အဒိန္နာဒါနသဒိသာနိ၊ ဣဒံ ပန ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

မောဟနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-ပဟာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

စတုတ္ထေ **ပဟာရံ ဒဒေယျာ**တိ ဧတ္ထ ပဟရိတုကာမတာယ ပဟာရေ ဒိန္နေ သစေပိ မရတိ၊ ပါစိတ္တိယမေဝ။

သာဝတ္ထိယံ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယေ အာရဗ္ဘ ပဟာရဒါနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ အနုပသမ္ပန္နေ တိကဒုက္ကဋံ၊ ဝိရူပကရဏာဓိပ္ပါယေန ပန ဥပသမ္ပန္နဿပိ ကဏ္ဏာဒိစ္ဆေဒနေ ဒုက္ကဋမေဝ။ ကေနစိ ဝိဟေဌိယမာနဿ ပန မောက္ခာဓိပ္ပါယဿ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ကုပိတတာ, န မောက္ခာဓိပ္ပါယတာ, ဥပသမ္ပန္နဿ ပဟာရဒါနန္တိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ပဌမပါရာဇိကသဒိသာနိ၊ ဣဒံ ပန ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

ပဟာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-တလသတ္တိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ပဉ္စမေ **တလသတ္တိကံ ဥဂ္ဂိရေယျာ**တိ ပဟာရဒါနာကာရံ ဒဿေန္တော ကာယံ ဝါ ကာယပဋိဗဒ္ဓံ ဝါ ဥစ္စာရေယျ။ ဧတ္တ စ[၁] ဥဂ္ဂိရဏပစ္စယာ ပါစိတ္တိယံ။ သစေ

၁-ဧတ္တာဝတာ (သီ)

vuṭṭhāpetabboti attho. **Uttari c'assa moho āropetabboti** yathādhammakaraṇato ca uttari "tassa te āvuso"ti-ādivacanehi ninditvā tassa puggalassa ñattidutiyakammena moho āropetabbo. **Idaṁ tasmiṁ mohanake pācittiyan**ti yo evaṁ āropite mohe puna moheti, tasmiṁ mohanake puggale idaṁ pācittiyaṁ veditabbaṁ, na anāropite moheti attho.

Sāvatthiyaṁ chabbaggiye ārabbha mohanavatthusmiṁ paññattaṁ, sādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, tikapācittiyaṁ, adhammakamme tikadukkaṭaṁ, anāropite mohe dukkaṭameva. Yena na vitthārena sutaṁ, ūnakadvattikkhattuṁ vā vitthārena sutaṁ, ye ca na mohetukāmā tesaṁ, ummattakādīnañca anāpatti. Mohāropanaṁ mohetukāmatā vuttanayena sutabhāvo mohananti imān'ettha cattāri aṅgāni. Samuṭṭhānādīni adinnādānasadisāni, idaṁ pana dukkhavedananti.

Mohanasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

4. Pahārasikkhāpadavaṇṇanā

Catutthe **pahāraṁ dadeyyā**ti ettha paharitukāmatāya pahāre dinne sacepi marati, pācittiyameva.

Sāvatthiyaṁ chabbaggiye ārabbha pahāradānavatthusmiṁ paññattaṁ, sādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, tikapācittiyaṁ, anupasampanne tikadukkaṭaṁ, virūpakaraṇādhippāyena pana upasampannassapi kaṇṇādicchedane dukkaṭameva. Kenaci viheṭhiyamānassa pana mokkhādhippāyassa, ummattakādīnañca anāpatti. Kupitatā na mokkhādhippāyatā upasampannassa pahāradānanti imān'ettha tīṇi aṅgāni. Samuṭṭhānādīni paṭhamapārājikasadisāni, idaṁ pana dukkhavedananti.

Pahārasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

5. Talasattikasikkhāpadavaṇṇanā

Pañcame **talasattikaṁ uggireyyā**ti pahāradānākāraṁ dassento kāyaṁ vā kāyappaṭibaddhaṁ vā uccāreyya. Ettha ca[1] uggiraṇapaccayā pācittiyaṁ. Sace

1. Ettāvatā (Sī)

ပန ဥဂ္ဂိရိတွာ ဝိရဒ္ဓေါ ပဟာရံ ဒေတိ၊ န ပဟရိတုကာမတာယ ဒိန္နတ္တာ ဒုက္ကဋမေဝ၊ တေန ပဟာရေန ဟတ္ထာဒီသု ယံကိဉ္စိ ဘိဇ္ဇတိ၊ ဒုက္ကဋမေဝ။ သေသမေတ္ထ သဗ္ဗံ ပုရိမသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ။

တလသတ္တိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-အမူလကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဆဋ္ဌေ **အမူလကေနာ**တိ ဒိဋ္ဌာဒိမူလဝိရဟိတေန။ **အနုဒ္ဓံသေယျာ**တိ စောဒေယျ ဝါ စောဒါပေယျ ဝါ။ **ပါစိတ္တိယ**န္တိ သစေ စုဒိတကော တင်္ခဏညေဝ "စောဒေတိ မ"န္တိ ဇာနာတိ၊ စောဒကဿ ပါစိတ္တိယံ။

သာဝတ္ထိယံ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယေ အာရဗ္ဘ အမူလကေန သံဃာဒိသေသေန အနုဒ္ဓံသနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ သာဏတ္တိကံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ အာစာရဝိပတ္တိယာ ဝါ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိယာ ဝါ အနုဒ္ဓံသနေ ဒုက္ကဋံ၊ အနုပသမ္ပန္နေ တိကဒုက္ကဋံ။ တထာသညိဿ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ဥပသမ္ပန္နတာ, သံဃာဒိသေသဿ အမူလကတာ, အနုဒ္ဓံသနာ[၁], တင်္ခဏဝိဇာနနာတိ ဣမာနေတ္ထ စတ္တာရိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ အဒိန္နာဒါနသဒိသာနိ၊ ဣဒံ ပန ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

အမူလကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-သဉ္စိစ္စသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

သတ္တမေ **ကုက္ကုစ္စံ ဥပဒဟေယျာ**တိ "ဦနဝီသတိဝဿော တွံ မညေ"တိအာဒီနိ[၂] ဘဏန္တော ဥပ္ပါဒေယျ။ ဧဝံ အညသ္မိံ ဥပ္ပါဒနပစ္စယေ အသတိ သဉ္စိစ္စ ဥပ္ပါဒေန္တဿ ဝါစာယ ဝါစာယ ပါစိတ္တိယံ။

သာဝတ္ထိယံ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယေ အာရဗ္ဘ ကုက္ကုစ္စဥပ္ပါဒနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ အနုပသမ္ပန္နေ တိကဒုက္ကဋံ။ နဥပ္ပါဒေတုကာမဿ၊ ကေဝလံ ဟိတေသိတာယ တထာ ဝဒန္တဿ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ဥပသမ္ပန္နတာ, အဖာသုကာမတာ, ကုက္ကုစ္စုပ္ပါဒနန္တိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ၊ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ အနန္တရသဒိသာနေဝါတိ။

သဉ္စိစ္စသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-အနုဒ္ဓံသနတာ (က)

၂-ဝိ ၂-၁၉၆-ပိဋ္ဌေ။

pana uggiritvā viraddho pahāraṁ deti, na paharitukāmatāya dinnattā dukkaṭameva, tena pahārena hatthādīsu yaṁ kiñci bhijjati, dukkaṭameva. Sesamettha sabbaṁ purimasikkhāpade vuttanayen'eva veditabbanti.

Talasattikasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

6. Amūlakasikkhāpadavaṇṇanā

Chaṭṭhe **amūlakenā**ti diṭṭhādimūlavirahitena. **Anuddhaṁseyyā**ti codeyya vā codāpeyya vā. **Pācittiyan**ti sace cuditako taṅkhaṇaññeva "codeti man"ti jānāti, codakassa pācittiyaṁ.

Sāvatthiyaṁ chabbaggiye ārabbha amūlakena saṁghādisesena anuddhaṁsanavatthusmiṁ paññattaṁ, sādhāraṇapaññatti, sāṇattikaṁ, tikapācittiyaṁ, ācāravipattiyā vā diṭṭhivipattiyā vā anuddhaṁsane dukkaṭaṁ, anupasampanne tikadukkaṭaṁ. Tathāsaññissa, ummattakādīnañca anāpatti. Upasampannatā saṁghādisesassa amūlakatā anuddhaṁsanā[1] taṅkhaṇavijānanāti imān'ettha cattāri aṅgāni. Samuṭṭhānādīni adinnādānasadisāni, idaṁ pana dukkhavedananti.

Amūlakasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

7. Sañciccasikkhāpadavaṇṇanā

Sattame **kukkuccaṁ upadaheyyā**ti "ūnavīsativasso tvaṁ maññe"ti-ādīni[2] bhaṇanto uppādeyya. Evaṁ aññasmiṁ uppādanapaccaye asati sañcicca uppādentassa vācāya vācāya pācittiyaṁ.

Sāvatthiyaṁ chabbaggiye ārabbha kukkucca-uppādanavatthusmiṁ paññattaṁ, sādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, tikapācittiyaṁ, anupasampanne tikadukkaṭaṁ. Na-uppādetukāmassa, kevalaṁ hitesitāya tathā vadantassa, ummattakādīnañca anāpatti. Upasampannatā aphāsukāmatā kukkuccuppādananti imān'ettha tīṇi aṅgāni. Samuṭṭhānādīni anantarasadisānevāti.

Sañciccasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

1. Anuddhaṁsanatā (Ka)
2. Vi 2. 196 piṭṭhe.

၈-ဥပဿုတိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

အဋ္ဌမေ **ဝိဝါဒါပန္နာန**န္တိ ဘဏ္ဍနကလဟေဟိ ဝိဝဒိတံ ဝိဝါဒါဓိကရဏံ အာပန္နာနံ။ **ဥပဿုတိ**န္တိ သုတိသမီပံ၊ ယတ္ထ ဌတွာ သက္ကာ ဟောတိ တေသံ ဝစနံ သောတုံ၊ တတ္ထ တိဋ္ဌေယျာတိ အတ္ထော။ “တတ္ထ[၁] သောဿာမီ”တိ စောဒေတုကာမတာယ ဂစ္ဆတော ပဒေ ပဒေ ဒုက္ကဋံ၊ တုရိတဂမနေပိ ဩဟီယမာနေပိ ဧသေဝ နယော။ ယတ္ထ ပန ဌိတော သုဏာတိ၊ တတ္ထ ဌိတဿ ပါစိတ္တိယံ၊ အတ္တနော ဌိတောကာသံ အာဂန္တွာ တေသု မန္တယမာနေသုပိ ဥက္ကာသိတွာ, “အဟံ ဧတ္ထာ”တိ ဝါ ဝတွာ ဇာနာပေတဗ္ဗံ၊ ဧဝံ အကရောန္တဿာပိ သဝနေ ပါစိတ္တိယမေဝ။

သာဝတ္ထိယံ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယေ အာရဗ္ဘ ဥပဿုတိဋ္ဌာနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ အနုပသမ္ပန္နေ တိကဒုက္ကဋံ၊ “ဣမေသံ သုတွာ ဩရမိဿာမိ ဝိရမိဿာမိ ဝူပသမိဿာမိ အတ္တာနံ ပရိမောစေဿာမီ”တိ[၂] ဂစ္ဆတော၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ဥပသမ္ပန္နတာ, စောဒနာဓိပ္ပါယော, သဝနန္တိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ ထေယျသတ္ထသမုဋ္ဌာနံ (ဣဒံ ပန)[၃] သိယာ ကိရိယံ၊ သိယာ အကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ၊ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

ဥပဿုတိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-ကမ္မပ္ပဋိဗာဟနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

နဝမေ **ဓမ္မိကာနံ ကမ္မာန**န္တိ ဓမ္မေန ဝိနယေန သတ္ထုသာသနေန ကတာနံ အပလောကနကမ္မံ ဉတ္တိကမ္မံ ဉတ္တိဒုတိယကမ္မံ ဉတ္တိစတုတ္ထကမ္မန္တိ ဣမေသံ စတုန္နံ ကမ္မာနံ။ တတြာယံ သင်္ခေပတော ကမ္မဝိနိစ္ဆယော—တတြ **အပလောကနကမ္မံ** နာမ သမဂ္ဂဿ သံဃဿ အနုမတိယာ တံ တံ ဝတ္ထုံ ကိတ္တေတွာ “ရုစ္စတိ သံဃဿာ”တိ တိက္ခတ္တုံ သာဝေတွာ ကတ္တဗ္ဗံ ကမ္မံ ဝုစ္စတိ။ သမဂ္ဂဿေဝ ပန သံဃဿ အနုမတိယာ ဧကာယ ဉတ္တိယာ ကတ္တဗ္ဗံ ကမ္မံ **ဉတ္တိကမ္မံ** နာမ။ ဧကာယ ဉတ္တိယာ စေဝ အနုဿာဝနာယ စ ကတ္တဗ္ဗံ ကမ္မံ **ဉတ္တိဒုတိယကမ္မံ** နာမ။

၁-တဿ (ကံ)
၂-ဝိ ၂-၁၉၈-ပိဋ္ဌေ။
၃-( )ဧတ္ထန္တရေ ပါဌော သီဟဠပေါတ္ထကေ နတ္ထိ ?။

8. Upassutisikkhāpadavaṇṇanā

Aṭṭhame **vivādāpannānan**ti bhaṇḍanakalahehi vivaḍḍhitaṁ vivādādhikaraṇaṁ āpannānaṁ. **Upassutin**ti sutisamīpaṁ, yattha ṭhatvā sakkā hoti tesaṁ vacanaṁ sotuṁ, tattha tiṭṭheyyāti attho. "Tattha[1] sossāmī"ti codetukāmatāya gacchato pade pade dukkaṭaṁ, turitagamanepi ohīyamānepi es'eva nayo. Yattha pana ṭhito suṇāti, tattha ṭhitassa pācittiyaṁ, attano ṭhitokāsaṁ āgantvā tesu mantayamānesupi ukkāsitvā "ahaṁ etthā"ti vā vatvā jānāpetabbaṁ, evaṁ akarontass'āpi savane pācittiyameva.

Sāvatthiyaṁ chabbaggiye ārabbha upassutiṭṭhānavatthusmiṁ paññattaṁ, sādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, tikapācittiyaṁ, anupasampanne tikadukkaṭaṁ, "imesaṁ sutvā oramissāmi viramissāmi vūpasamissāmi attānaṁ parimocessāmī"ti[2] gacchato, ummattakādīnañca anāpatti. Upasampannatā codanādhippāyo savananti imān'ettha tīṇi aṅgāni. Theyyasatthasamuṭṭhānaṁ, (idaṁ pana)[3] siyā kiriyaṁ, siyā akiriyaṁ, saññāvimokkhaṁ, sacittakaṁ, lokavajjaṁ, kāyakammaṁ, vacīkammaṁ, akusalacittaṁ, dukkhavedananti.

Upassutisikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

9. Kammappaṭibāhanasikkhāpadavaṇṇanā

Navame **dhammikānaṁ kammānan**ti dhammena vinayena Satthusāsanena katānaṁ apalokanakammaṁ ñattikammaṁ ñattidutiyakammaṁ ñatticatutthakammanti imesaṁ catunnaṁ kammānaṁ. Tatr'āyaṁ saṅkhepato kammavinicchayo—tatra **apalokanakammaṁ** nāma samaggassa saṁghassa anumatiyā taṁ taṁ vatthuṁ kittetvā "ruccati saṁghassā"ti tikkhattuṁ sāvetvā kattabbaṁ kammaṁ vuccati. Samaggass'eva pana saṁghassa anumatiyā ekāya ñattiyā kattabbaṁ kammaṁ **ñattikammaṁ** nāma. Ekāya ñattiyā c'eva anussāvanāya ca kattabbaṁ kammaṁ **ñattidutiyakammaṁ** nāma.

1. Tassa (Kaṁ)
2. Vi 2. 198 piṭṭhe.
3. ( ) Etthantare pāṭho Sīhaḷa-potthake n'atthi.

ဧကာယ ပန ဉတ္တိယာ တီဟိ စ အနုဿာဝနာဟိ ကတ္တဗ္ဗံ ကမ္မံ **ဉတ္တိစတုတ္ထကမ္မံ** နာမ။

တေသု အပလောကနကမ္မံ[1] ပဉ္စ ဌာနာနိ ဂစ္ဆတိ ဩသာရဏံ နိဿာရဏံ ဘဏ္ဍုကမ္မံ ဗြဟ္မဒဏ္ဍံ ကမ္မလက္ခဏဉ္စာတိ။ တတ္ထ ကဏ္ဋကသာမဏေရဿ နာသနာ ဝိယ **နိဿာရဏာ**၊ တာဒိသံယေဝ သမ္မာဝတ္တန္တံ ဒိသွာ ပဝေသနာ '**ဩသာရဏာ**'တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ပဗ္ဗဇ္ဇာပေက္ခဿ ကေသစ္ဆေဒနာပုစ္ဆနံ **ဘဏ္ဍုကမ္မံ**[2] နာမ။ မုခရဿ ဘိက္ခုနော ဘိက္ခူ ဒုရုတ္တဝစနေဟိ ဃဋ္ဋေန္တဿ "ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု မုခရော ဘိက္ခူ ဒုရုတ္တဝစနေဟိ ဃဋ္ဋေန္တော ဝိဟရတိ၊ သော ဘိက္ခု ယံ ဣစ္ဆေယျ၊ တံ ဝဒေယျ၊ ဘိက္ခူဟိ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု နေဝ ဝတ္တဗ္ဗော၊ န ဩဝဒိတဗ္ဗော၊ န အနုသာသိတဗ္ဗော"တိ "သံဃံ ဘန္တေ ပုစ္ဆာမိ 'ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော ဗြဟ္မဒဏ္ဍဿ ဒါနံ ရုစ္စတိ သံဃဿာ'တိ၊ ဒုတိယမ္ပိ ပုစ္ဆာမိ၊ တတိယမ္ပိ ပုစ္ဆာမိ 'ဣတ္ထန္နာမဿ ဘန္တေ ဘိက္ခုနော ဗြဟ္မဒဏ္ဍဿ ဒါနံ ရုစ္စတိ သံဃဿာ'တိ" ဧဝံ ကတ္တဗ္ဗံ ကမ္မံ **ဗြဟ္မဒဏ္ဍံ**[3] နာမ။ ယံ ပန ဘဂဝတာ ဘိက္ခုနီနံ ဥဒိရံ ဝိဝရိတွာ ဒဿနာဒိဝတ္ထူသု "အဝန္ဒိယော သော ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဘိက္ခုနိသံဃေန ကာတဗ္ဗော"တိ[4] ဧဝံ အဝန္ဒိယကမ္မံ အနုညာတံ၊ ယံ ဘိက္ခုနီဟိ "အယျော အသုကော နာမ အယျော ဘိက္ခုနီနံ အပ္ပသာဒနီယံ ဒဿေတိ၊ ဧတဿ အယျဿ အဝန္ဒိယကရဏံ 'ရုစ္စတိ ဘိက္ခုနိသံဃဿာ'တိ" ဧဝံ ဥပဿယေ နိသိန္နာဟေဝ ဘိက္ခုနီဟိ ကတ္တဗ္ဗံ၊ ဧဝရူပံ ကမ္မံ ယသ္မာ တဿ ကမ္မဿေဝ လက္ခဏံ န ဩသာရဏာဒီနိ၊ တသ္မာ **ကမ္မလက္ခဏန္တိ** ဝုစ္စတိ။ ဣဒဉ္စ ကမ္မလက္ခဏံ နာမ ဘိက္ခုနိမူလကံ ပညတ္တံ၊ အပိစ ဘိက္ခူနမ္ပိ လဗ္ဘတိ၊ တသ္မာ ဘိက္ခူဟိပိ အစ္ဆိန္နစီဝရကာဒီနံ စီဝရာဒီနိ ဝါ ဒေန္တေဟိ, ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာနိ အပနေတဗ္ဗာနိပိ ဝတ္ထူနိ ပရိဘုဉ္ဇန္တေဟိ ဝါ, အပနေန္တေဟိ ဝါ, တထာရူပံ ဝါ ဓမ္မိကံ ကတိကံ ကရောန္တေဟိ တိက္ခတ္တုံ သာဝေတွာ အပလောကနကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ၊ သဗ္ဗဉ္စေတံ ကမ္မလက္ခဏမေဝ ပဝိသတိ၊ ဣတိ အပလောကနကမ္မံ ပဉ္စ ဌာနာနိ ဂစ္ဆတိ။

ဉတ္တိကမ္မံ ပန နဝ ဌာနာနိ ဂစ္ဆတိ ဩသာရဏံ နိဿာရဏံ ဥပေါသထံ ပဝါရဏံ သမ္မုတိံ ဒါနံ ပဋိဂ္ဂဟံ ပစ္စုက္ကဍ္ဎနံ ကမ္မလက္ခဏဉ္စာတိ။ တတ္ထ "သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ ဣတ္ထန္နာမော ဣတ္ထန္နာမဿ အာယသ္မတော ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော၊ အနုသိဋ္ဌော သော မယာ၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ ဣတ္ထန္နာမော

၁-ဝိ ၅-၁၀၄၊ ဝိ-ဋ္ဌ ၄-၂၅၀-ပိဋ္ဌေသု ဝိတ္ထာရော။
၂-ဝိ ၃-၁၀၇-ပိဋ္ဌေ။
၃-ဝိ ၄-၄၀၇-ပိဋ္ဌေ။
၄-ဝိ ၄-၄၅၃-ပိဋ္ဌေ။

ekāya pana ñattiyā tīhi ca anussāvanāhi kattabbaṁ kammaṁ **ñatticatutthakammaṁ** nāma.

Tesu apalākanakammaṁ[1] pañca ṭhānāni gacchati osāraṇaṁ nissāraṇaṁ bhaṇḍukammaṁ brahmadaṇḍaṁ kammalakkhaṇanti. Tattha Kaṇṭakasāmaṇerassa nāsanā viya **nissāraṇā,** tādisaṁ yeva sammāvattantaṁ disvā pavesanā **‘osāraṇā’**ti veditabbā. Pabbajjāpekkhassa kesacchedanāpucchanaṁ **bhaṇḍukammaṁ**[2] nāma. Mukharassa bhikkhuno bhikkhū duruttavacanehi ghaṭṭentassa “itthannāmo bhikkhu mukharo bhikkhū duruttavacanehi ghaṭṭento viharati, so bhikkhu yaṁ iccheyya, taṁ vadeyya, bhikkhūhi itthannāmo bhikkhu n’eva vattabbo, na ovādānusāsaniṁ kattabbo, na ovaditabbo”ti “saṁghaṁ bhante pucchāmi ‘itthannāmassa bhikkhuno brahmadaṇḍassa dānaṁ ruccati saṁghassā’ti, dutiyampi pucchāmi, tatiyampi pucchāmi ‘itthannāmassa bhante bhikkhuno brahmadaṇḍassa dānaṁ ruccati saṁghassā’ti” evaṁ kattabbaṁ kammaṁ **brahmadaṇḍaṁ**[3] nāma. Yaṁ pana Bhagavatā bhikkhunīnaṁ ūruṁ vivaritvā dassanādivatthūsu “avandiyo so bhikkhave bhikkhu bhikkhunisaṁghena kātabbo”ti[4] evaṁ avandiyakammaṁ anuññātaṁ, yaṁ bhikkhunīhi “ayye asuko nāma ayyo bhikkhunīnaṁ appasādanīyaṁ dasseti, etassa ayyassa avandiyakaraṇaṁ ‘ruccati bhikkhunisaṁghassā’ti” evaṁ upassaye nisinnāh’eva bhikkhunīhi kattabbaṁ, evarūpaṁ kammaṁ yasmā tassa kammaṁ yeva lakkhaṇaṁ na osāraṇādīni, tasmā **kammalakkhaṇan**ti vuccati. Idañca kammalakkhaṇaṁ nāma bhikkhunimūlakaṁ paññattaṁ, api ca bhikkhūnampi labbhati, tasmā bhikkhūhipi acchinnacīvarakādīnaṁ cīvarādīni vā dentehi, paribhuñjitabbāni apanetabbānipi vatthūni paribhuñjantehi vā apanentehi vā tathārūpaṁ vā dhammikaṁ katikaṁ karontehi tikkhattuṁ sāvetvā apalokanakammaṁ kātabbaṁ, sabbañh’etaṁ kammalakkhaṇameva pavisati, iti apalokanakammaṁ pañca ṭhānāni gacchati.

Ñattikammaṁ pana nava ṭhānāni gacchati osāraṇaṁ nissāraṇaṁ uposathaṁ pavāraṇaṁ sammutiṁ dānaṁ paṭiggahaṁ paccukkaḍḍhanaṁ kammalakkhaṇanti. Tattha “suṇātu me bhante saṁgho, itthannāmo itthannāmassa āyasmato upasampadāpekkho, anusiṭṭho so mayā, yadi saṁghassa pattakallaṁ, itthannāmo

1. Vi 5. 384; Vi-Ṭṭha 4. 250 piṭṭhesu vitthāro.
2. Vi 3. 107 piṭṭhe.
3. Vi 4. 487 piṭṭhe.
4. Vi 4. 453 piṭṭhe.

အာဂစ္ဆေယျ၊ ‘အာဂစ္ဆာဟီ’တိ ဝတ္တဗ္ဗော”တိ[၁] ဧဝံ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခဿ ဩသာရဏာ **ဩသာရဏာ** နာမ။ “သုဏန္တု မေ အာယသ္မန္တာ၊ အယံ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု ဓမ္မကထိကော၊ ဣမဿ နေဝ သုတ္တံ အာဂစ္ဆတိ၊ နော သုတ္တဝိဘင်္ဂေါ၊ သော အတ္ထံ အသလ္လက္ခေတွာ ဗျဉ္ဇနစ္ဆာယာယ အတ္ထံ ပဋိဗာဟတိ၊ ယဒါယသ္မန္တာနံ ပတ္တကလ္လံ၊ ဣတ္ထန္နာမံ ဘိက္ခုံ ဝုဋ္ဌာပေတွာ အဝသေသာ ဣမံ အဓိကရဏံ ဝူပသမေယျာမာ”တိ ဧဝံ ဥဗ္ဗာဟိကဝိနိစ္ဆယေ[၂] ဓမ္မကထိကဿ ဘိက္ခုနော နိဿာရဏာ **နိဿာရဏာ** နာမ။ “သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အဇ္ဇုပေါသထော။ပ။ ဥပေါသထံ ကရေယျာ”တိ[၃] ဧဝံ ဥပေါသထကမ္မဝသေန ဌပိတာ ဉတ္တိ **ဥပေါသထော** နာမ။ “သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အဇ္ဇ ပဝါရဏာ ပန္နရသီ၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော ပဝါရေယျာ”တိ[၄] ဧဝံ ပဝါရဏာကမ္မဝသေန ဌပိတာ ဉတ္တိ **ပဝါရဏာ** နာမ။ “သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ ဣတ္ထန္နာမော ဣတ္ထန္နာမဿ ဥပသမ္ပဒါ-ပေက္ခော၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ အဟံ ဣတ္ထန္နာမံ အနုသာသေယျ”န္တိ၊ “ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ ဣတ္ထန္နာမော ဣတ္ထန္နာမံ အနုသာသေယျာ”တိ[၅] ဧဝံ အတ္တာနံ ဝါ ပရံ ဝါ သမ္မန္နိတုံ ဌပိတာ ဉတ္တိ **သမ္မုတိ** နာမ။ “သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ ဣမံ စီဝရံ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော နိဿဂ္ဂိယံ သံဃဿ နိဿဋ္ဌံ၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော ဣမံ စီဝရံ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော ဒဒေယျာ”တိ[၆] ဧဝံ နိဿဋ္ဌစီဝရပတ္တာဒီနံ ဒါနံ **ဒါနံ** နာမ။ “သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အယံ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခု အာပတ္တိံ သရတိ ဝိဝရတိ ဥတ္တာနိံ ကရောတိ ဒေသေတိ၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ အဟံ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော အာပတ္တိံ ပဋိဂ္ဂဏှေယျ”န္တိ၊ တေန ဝတ္တဗ္ဗော ‘ပဿသီ’တိ၊ ‘အာမ ပဿာမီ’တိ၊ “အာယတိံ သံဝရေယျာသီ”တိ[၇] ဧဝံ အာပတ္တိပ္ပဋိဂ္ဂဟော **ပဋိဂ္ဂဟော** နာမ။ “သုဏန္တု မေ အာယသ္မန္တာ အာဝါသိကာ၊ ယဒါယသ္မန္တာနံ ပတ္တကလ္လံ၊ ဣဒါနိ ဥပေါသထံ ကရေယျာမ၊ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသေယျာမ၊ အာဂမေ ကာလေ ပဝါရေယျာမာ”တိ[၈] ဧဝံ ကတပ္ပဝါရဏာပစ္စုက္ကဍ္ဎနာ **ပစ္စုက္ကဍ္ဎနာ** နာမ။ တိဏဝတ္ထာရကသမထေ[၉] သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဉတ္တိ, ဧကေကသ္မိံ ပက္ခေ ဧကေကာ ဉတ္တိ စာတိ တိဿောပိ ဉတ္တိယော **ကမ္မလက္ခဏံ** နာမ။ ဣတိ ဉတ္တိကမ္မံ နဝ ဌာနာနိ ဂစ္ဆတိ။

၁-ဝိ ၃-၁၃၁-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၄-၂၂၄-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ဝိ ၃-၁၄၀-ပိဋ္ဌေ။
၄-ဝိ ၃-၂၂၃-ပိဋ္ဌေ။ ၅-ဝိ ၃-၁၁၁-ပိဋ္ဌေ။ ၆-ဝိ ၁-၂၈၅-ပိဋ္ဌေ။
၇-ဝိ ၄-၂၃၅-ပိဋ္ဌေ။ ၈-ဝိ ၃-၂၆၀-ပိဋ္ဌေ။ ၉-ဝိ ၄-၂၀၈-ပိဋ္ဌေ။

āgaccheyya, 'āgacchāhī'ti vattabbo"ti[1] evaṁ upasampadāpekkhassa osāraṇā **osāraṇā** nāma. "Suṇantu me āyasmantā, ayaṁ itthannāmo bhikkhu dhammakathiko, imassa n'eva suttaṁ āgacchati, no suttavibhaṅgo, so atthaṁ asallakkhetvā byañjanacchāyāya atthaṁ paṭibāhati, yad'āyasmantānaṁ pattakallaṁ, itthannāmaṁ bhikkhuṁ vuṭṭhāpetvā avasesā imaṁ adhikaraṇaṁ vūpasameyyāmā"ti evaṁ ubbhāhikavinicchaye[2] dhammakathikassa bhikkhuno nissāraṇā **nissāraṇā** nāma. "Suṇātu me bhante saṁgho, ajjuposatho -pa- uposathaṁ kareyyā"ti[3] evaṁ uposathakammavasena ṭhapitā ñatti **uposatho** nāma. "Suṇātu me bhante saṁgho, ajja pavāraṇā pannarasī, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho pavāreyyā"ti[4] evaṁ pavāraṇākammavasena ṭhapitā ñatti **pavāraṇā** nāma. "Suṇātu me bhante saṁgho, itthannāmo itthannāmassa upasampadāpekkho, yadi saṁghassa pattakallaṁ, ahaṁ itthannāmaṁ anusāseyyan"ti, "yadi saṁghassa pattakallaṁ, itthannāmo itthannāmaṁ anusāseyyā"ti[5] evaṁ attānaṁ vā paraṁ vā sammannituṁ ṭhapitā ñatti **sammuti** nāma. "Suṇātu me bhante saṁgho, imaṁ cīvaraṁ itthannāmassa bhikkhuno nissaggiyaṁ saṁghassa nissaṭṭhaṁ, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho imaṁ cīvaraṁ itthannāmassa bhikkhuno dadeyyā"ti[6] evaṁ nissaṭṭhacīvarapattādīnaṁ dānaṁ **dānaṁ** nāma. "Suṇātu me bhante saṁgho, ayaṁ itthannāmo bhikkhu āpattiṁ sarati vivarati uttāniṁ karoti deseti, yadi saṁghassa pattakallaṁ, ahaṁ itthannāmassa bhikkhuno āpattiṁ paṭiggaṇheyyan"ti, tena vattabbo 'passasī'ti, 'āma passāmī'ti, "āyatiṁ saṁvareyyāsī"ti[7] evaṁ āpattippaṭiggaho **paṭiggaho** nāma. "Suṇantu me āyasmantā āvāsikā, yad'āyasmantānaṁ pattakallaṁ, idāni uposathaṁ kareyyāma, pātimokkhaṁ uddiseyyāma, āgame kāle pavāreyyāmā"ti[8] evaṁ katappavāraṇappaccukkaḍḍhanā **paccukkaḍḍhanā** nāma. Tiṇavatthārakasamathe[9] sabbasaṅgāhikañatti, ekekasmiṁ pakkhe ekekā ñatti cāti tissopi ñattiyo **kammalakkhaṇaṁ** nāma. Iti ñattikammaṁ nava ṭhānāni gacchati.

1. Vi 3. 131 piṭṭhe. 2. Vi 4. 224 piṭṭhe. 3. Vi 3. 140 piṭṭhe.
4. Vi 3. 223 piṭṭhe. 5. Vi 3. 131 piṭṭhe. 6. Vi 1. 295 piṭṭhe.
7. Vi 4. 235 piṭṭhe. 8. Vi 3. 260 piṭṭhe. 9. Vi 4. 200 piṭṭhe.

ဉတ္တိဒုတိယကမ္မံ သတ္တ ဌာနာနိ ဂစ္ဆတိ ဩသာရဏံ နိဿာရဏံ သမ္မုတိံ ဒါနံ ဥဒ္ဓါရံ ဒေသနံ ကမ္မလက္ခဏန္တိ။ တတ္ထ ဘိက္ခုနံ အလာဘာယ ပရိသက္ကနာဒိကေဟိ အဋ္ဌဟိ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတဿ ဥပါသကဿ သံဃေန အသမ္ဘောဂကရဏတ္ထံ ပတ္တနိက္ကုဇ္ဇနဝသေန နိဿာရဏာ **နိဿာရဏာ** နာမ။ တဿေဝ သမ္မာဝတ္တန္တဿ ပတ္တုက္ကုဇ္ဇနဝသေန **ဩသာရဏာ** စ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သာ ခုဒ္ဒကက္ခန္ဓကေ ဝဍ္ဎလိစ္ဆဝိဝတ္ထုသ္မိံ[၁] ဝုတ္တာ။ သီမာသမ္မုတိ တိစီဝရေန အဝိပ္ပဝါသသမ္မုတိ သန္ထတသမ္မုတိ ဘတ္တုဒ္ဒေသကသေနာသနဂ္ဂါဟာပကဘဏ္ဍာဂါရိကစီဝရပဋိဂ္ဂါဟကယာဂုဘာဇကဖလဘာဇကခဇ္ဇဘာဇကအပ္ပမတ္တကဝိဿဇ္ဇကသာဋိယဂ္ဂါဟာပကပတ္တဂ္ဂါဟာပကအာရာမိကပေသကသာမဏေရပေသကသမ္မုတီတိ ဧတာသံ သမ္မုတီနံ ဝသေန **သမ္မုတိ** ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ကထိနစီဝရမတကစီဝရဒါနဝသေန **ဒါနံ** ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ကထိနုဒ္ဓါရဝသေန **ဥဒ္ဓါရော** ဝေဒိတဗ္ဗော။ ကုဋိဝတ္ထုဝိဟာရဝတ္ထုဒေသနာဝသေန **ဒေသနာ** ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ယာ ပန တိဏဝတ္ထာရကသမထေ[၂] ဧကသ္မိံ ပက္ခေ ဧကာ, ဧကသ္မိံ ပက္ခေ ဧကာတိ ဒွေ ဉတ္တိဒုတိယကမ္မဝါစာ ဝုတ္တာ၊ ယာ စ မောဟာရောပနာဒီသု ကမ္မဝါစာ[၃] ဝုတ္တာ၊ တာသံ ဝသေန **ကမ္မလက္ခဏံ** ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဣတိ ဉတ္တိဒုတိယကမ္မံ သတ္တ ဌာနာနိ ဂစ္ဆတိ။

ဉတ္တိစတုတ္ထကမ္မမ္ပိ သတ္တေဝ ဌာနာနိ ဂစ္ဆတိ ဩသာရဏံ နိဿာရဏံ သမ္မုတိံ ဒါနံ နိဂ္ဂဟံ သမနုဘာသနံ ကမ္မလက္ခဏန္တိ။ တတ္ထ တဇ္ဇနီယကမ္မာဒီနံ[၄] သတ္တန္နံ ကမ္မာနံ ဝသေန **နိဿာရဏာ**၊ တေသံယေဝ ကမ္မာနံ ပဋိပ္ပဿမ္ဘနဝသေန **ဩသာရဏာ** စ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ဘိက္ခုနောဝါဒကသမ္မုတိဝသေန[၅] **သမ္မုတိ**၊ ပရိဝါသဒါန[၆]မာနတ္တဒါနဝသေန[၇] **ဒါနံ**၊ မူလာယ ပဋိကဿနဝသေန[၈] **နိဂ္ဂဟော**၊ ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တိကာ, အဋ္ဌ ယာဝတတိယကာ, အရိဋ္ဌော[၉], စဏ္ဍကာဠီ[၁၀] စာတိ ဣမေ တေ ယာဝတတိယကာတိ ဣမာသံ ဧကာဒသန္နံ သမနုဘာသနာနံ ဝသေန **သမနုဘာသနာ**၊ ဥပသမ္ပဒါကမ္မအဗ္ဘာနကမ္မဝသေန **ကမ္မလက္ခဏံ** ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဣတိ ဉတ္တိစတုတ္ထကမ္မံ သတ္တ ဌာနာနိ ဂစ္ဆတိ။

ဣမေသု ပန စတူသု ကမ္မေသု အပလောကနကမ္မံ အပလောကေတွာဝ ကာတဗ္ဗံ၊ ဉတ္တိကမ္မာဒိဝသေန န ကာတဗ္ဗံ။ ဉတ္တိကမ္မမ္ပိ ဧကံ ဉတ္တိံ ဌပေတွာဝ ကာတဗ္ဗံ၊ အပလောကနကမ္မာဒိဝသေန န ကာတဗ္ဗံ။ ဉတ္တိဒုတိယကမ္မံ ပန

၁-ဝိ ၄-၂၆၂-၂၆၃-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၄-၂၀၉-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ဝိ ၂-၁၉၁-ပိဋ္ဌေ။
၄-ဝိ ၄-၁ (ပ) ၆၈-ပိဋ္ဌေသု။ ၅-ဝိ ၂-၇၂-ပိဋ္ဌေ။ ၆-ဝိ ၄-၁၀၈-၂၁၆-ပိဋ္ဌေသု။
၇-ဝိ ၄-၁၁၀-ပိဋ္ဌေ။ ၈-ဝိ ၄-၁၁၄-ပိဋ္ဌေ။ ၉-ဝိ ၂-၁၇၅-ပိဋ္ဌေ။ ၁၀-ဝိ ၂-၃၀၃-ပိဋ္ဌေ။

Ñattidutiyakammaṁ satta ṭhānāni gacchati osāraṇaṁ nissāraṇaṁ sammutiṁ dānaṁ uddhāraṁ desanaṁ kammalakkhaṇanti. Tattha bhikkhūnaṁ alābhāya parisakkanādikehi aṭṭhahi aṅgehi samannāgatassa upāsakassa saṁghena asambhogakaraṇatthaṁ pattanikkujjanavasena nissāraṇā **nissāraṇā** nāma. Tass'eva sammāvattantassa pattukkujjanavasena **osāraṇā** ca veditabbā, sā Khuddakakkhandhake Vaḍḍhalicchavivatthusmiṁ[1] vuttā. Sīmāsammuti ticīvarena avippavāsasammuti santhatasammuti bhattuddesakasenāsanaggāhāpakabhaṇḍāgārikacīvarappaṭiggāhakayāgubhāja kaphalabhājakakhajjabhājaka-appamattakavissajjakasāṭiyaggāhāpakapattaggāhāpaka-ārāmikapesakasāmaṇerapesakasammutīti etāsaṁ sammutīnaṁ vasena **sammuti** veditabbā. Kathinacīvaramatakacīvaradānavasena **dānaṁ** veditabbaṁ. Kathinuddhāravasena **uddhāro** veditabbo. Kuṭivatthuvihāravatthudesanāvasena **desanā** veditabbā. Yā pana Tiṇavatthārakasamathe[2] ekasmiṁ pakkhe ekā, ekasmiṁ pakkhe ekāti dve ñattidutiyakammavācā vuttā, yā ca mohāropanādīsu kammavācā[3] vuttā, tāsaṁ vasena **kammalakkhaṇaṁ** veditabbaṁ. Iti ñattidutiyakammaṁ satta ṭhānāni gacchati.

Ñatticatutthakammampi satteva ṭhānāni gacchati osāraṇaṁ nissāraṇaṁ sammutiṁ dānaṁ niggahaṁ samanubhāsanaṁ kammalakkhaṇanti. Tattha tajjanīyakammādīnaṁ[4] sattannaṁ kammānaṁ vasena **nissāraṇā,** tesaṁ yeva kammānaṁ paṭippassambhanavasena **osāraṇā** ca veditabbā, bhikkhunovādakasammutivasena[5] **sammuti,** parivāsadāna [6]mānattadānavasena[7] **dānaṁ,** mūlāya paṭikassanavasena[8] **niggaho,** ukkhittānuvattikā, aṭṭha yāvatatiyakā, Ariṭṭho[9], Caṇḍakāḷī[10] cāti ime te yāvatatiyakāti imāsaṁ ekādasannaṁ samanubhāsanānaṁ vasena **samanubhāsanā,** upasampadākamma-abbhānakammavasena **kammalakkhaṇaṁ** veditabbaṁ. Iti ñatticatutthakammaṁ satta ṭhānāni gacchati.

Imesu pana catūsu kammesu apalokanakammaṁ apaloketvā'va kātabbaṁ, ñattikammādivasena na kātabbaṁ. Ñattikammampi ekaṁ ñattiṁ ṭhapetvāva kātabbaṁ, apalokanakammādivasena na kātabbaṁ. Ñattidutiyakammaṁ pana

1. Vi 4. 262-263 piṭṭhe.
2. Vi 4. 209 piṭṭhe.
3. Vi 2. 191 piṭṭhe.
4. Vi 4. 1 (Pa) 68 piṭṭhesu.
5. Vi 2. 72 piṭṭhe.
6. Vi 4. 108, 236 piṭṭhesu.
7. Vi 4. 110 piṭṭhe.
8. Vi 4. 114 piṭṭhe.
9. Vi 2. 175 piṭṭhe.
10. Vi 2. 303 piṭṭhe.

အပလောကေတွာ ကာတဗ္ဗမ္ပိ အတ္ထိ အကာတဗ္ဗမ္ပိ၊ တတ္ထ သီမာသမ္မုတိ သီမာသမူဟနနံ[၁] ကထိနစီဝရဒါနံ ကထိနုဒ္ဓါရော ကုဋိဝတ္ထုဒေသနာ ဝိဟာရဝတ္ထုဒေသနာတိ ဣမာနိ ဆ ကမ္မာနိ ဂရုကာနိ အပလောကေတွာ ကာတုံ န ဝဋ္ဋန္တိ၊ ဉတ္တိဒုတိယကမ္မဝါစံ သာဝေတွာဝ ကာတဗ္ဗာနိ။ အဝသေသာ တေရသ သမ္မုတိယော သေနာသနဂ္ဂါဟာပကမတကစီဝရဒါနသမ္မုတိယော စာတိ ဧတာနိ လဟုကကမ္မာနိ အပလောကေတွာပိ ကာတုံ ဝဋ္ဋန္တိ၊ ဉတ္တိကမ္မာဒိဝသေန ပန န ကာတဗ္ဗာနေဝ။ ဉတ္တိစတုတ္ထကမ္မမ္ပိ သကလက္ခဏေနေဝ ကာတဗ္ဗံ၊ န သေသကမ္မဝသေန။ ဧဝံ အတ္တနော အတ္တနော လက္ခဏေနေဝ ဝတ္ထုဉတ္တိ-အနုဿာဝနာသီမာပရိသာသမ္ပတ္တိယာ ကတာနိ ဧတာနိ ကမ္မာနိ ဓမ္မေန ဝိနယေန သတ္ထုသာသနေန ကတတ္တာ ဓမ္မော ဧတေသု အတ္ထီတိ **ဓမ္မိကာနိ** နာမ ဟောန္တိ၊ ဣတိ ဧတေသံ ဓမ္မိကာနံ **ကမ္မာနံ ဆန္ဒံ ဒတွာ ပစ္ဆာ ခီယနဓမ္မံ** အာပဇ္ဇန္တဿ ဝါစာယ ဝါစာယ ပါစိတ္တိယံ။

သာဝတ္ထိယံ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယေ အာရဗ္ဘ ခီယနဓမ္မာပဇ္ဇနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ ဓမ္မကမ္မေ ဝေမတိကဿ၊ အဓမ္မကမ္မေ ဓမ္မကမ္မသညိနော, ဝေမတိကဿ စ ဒုက္ကဋံ။ အဓမ္မကမ္မသညိဿ၊ "အဓမ္မေန ဝါ ဝဂ္ဂေန ဝါ နကမ္မာရဟဿ ဝါ ကမ္မံ ကရောန္တီ"တိ ဉတွာ ခီယန္တဿ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ဓမ္မကမ္မတာ, ဓမ္မကမ္မသညိတာ, ဆန္ဒံ ဒတွာ ခီယနန္တိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ အဒိန္နာဒါနသဒိသာနေဝ[၂]၊ ဣဒံ ပန ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

ကမ္မပ္ပဋိဗာဟနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-ဆန္ဒံအဒတွာဂမနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဒသမေ **ဝိနိစ္ဆယကထာယာ**တိ ယာဝ အာရောစိတံ ဝတ္ထု အဝိနိစ္ဆိတံ၊ ဉတ္တိံ ဝါ ဌပေတွာ ကမ္မဝါစာ အနိဋ္ဌာပိတာ၊ တာဝ ဝိနိစ္ဆယကထာ **ဝတ္တမာနာ** နာမ ဟောတိ။ ယော ဘိက္ခု တသ္မိံ အန္တရေ ကမ္မံ ကောပေတု-ကာမတာယ ပရိသာယ ဟတ္ထပါသံ ဝိဇဟတိ၊ တဿ ဝိဇဟနေ ဒုက္ကဋံ၊ ဝိဇဟိတေ ပါစိတ္တိယံ။

သာဝတ္ထိယံ အညတရံ ဘိက္ခုံ အာရဗ္ဘ ဆန္ဒံ အဒတွာ ပက္ကမနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ ဓမ္မကမ္မေ ဝေမတိကဿ၊

၁-ဝိ ၃-၁၄၄-၁၄၉-ပိဋ္ဌေသု။
၂-အဒိန္နာဒါနသဒိသာနေဝါတိ (သီ၊ သျာ၊ က)

apaloketvā kātabbampi atthi akātabbampi. Tattha sīmāsammuti sīmāsamūhananaṁ[1] kathinacīvaradānaṁ kathinuddhāro kuṭivatthudesanā vihāravatthudesanāti imāni cha kammāni garukāni apaloketvā kātuṁ na vaṭṭanti, ñattidutiyakammavācaṁ sāvetvā'va kātabbāni. Avasesā terasa sammutiyo senāsanaggāhāpakamatakacīvaradānasammutiyo cāti etāni lahukammāni apaloketvāpi kātuṁ vaṭṭanti, ñattikammādivasena pana na kātabbān'eva. Ñatticatutthakammampi sakalakkhaṇen'eva kātabbaṁ, na sesakammavasena. Evaṁ attano attano lakkhaṇen'eva vatthuñatti-anussāvanāsīmāparisāsampattiyā katāni etāni kammāni dhammena vinayena Satthusāsanena katattā dhammo etesu atthīti **dhammikāni** nāma honti, iti etesaṁ dhammikānaṁ **kammānaṁ chandaṁ datvā pacchā khīyanadhammaṁ** āpajjantassa vācāya vācāya pācittiyaṁ.

Sāvatthiyaṁ chabbaggiye ārabbha khīyanadhammāpajjanavatthusmiṁ paññattaṁ, sādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, dhammakamme vematikassa, adhammakamme dhammakammasaññino, vematikassa ca dukkaṭaṁ. Adhammakammasaññissa, "ādhammena vā vaggena vā nakammārahassa vā kammaṁ karontī"ti ñatvā khīyantassa, ummattakādīnañca anāpatti. Dhammakammatā dhammakammasaññitā chandaṁ datvā khīyananti imān'ettha tīṇi aṅgāni. Samuṭṭhānādīni Adinnādānasadisān'eva[2], idaṁ pana dukkhavedananti.

Kammappaṭibāhanasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

10. Chandaṁadatvāgamanasikkhāpadavaṇṇanā

Dasame **vinicchayakathāyāti** yāva ārocitaṁ vatthu avinicchikaṁ, ñattiṁ vā ṭhapetvā kammavācā aniṭṭhāpitā, tāva vinicchayakathā **vattamānā** nāma hoti. Yo bhikkhu etasmiṁ antare kammaṁ kopetukāmatāya parisāya hatthapāsaṁ vijahati, tassa vijahane dukkaṭaṁ, vijahite pācittiyaṁ.

Sāvatthiyaṁ aññataraṁ bhikkhuṁ ārabbha chandaṁ adatvā pakkamanavatthusmiṁ paññattaṁ, sādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, dhammakamme vematikassa,

1. Vi 3. 144, 149 piṭṭhesu. 2. Adinnādānasadisānevāti (Sī, Syā, Ka)

အဓမ္မကမ္မေ ဓမ္မကမ္မသညိနော, ဝေမတိကဿ စ ဒုက္ကဋံ။ အဓမ္မကမ္မသညိဿ ပန, ယော စ "သံဃဿ ဘဏ္ဍနာဒီနိ ဝါ ဘဝိဿန္တိ၊ အဓမ္မေန ဝါ ဝဂ္ဂေန ဝါ နကမ္မာရဟဿ ဝါ ကမ္မံ ကရိဿန္တီ"တိ[1] ဉတွာ, ဂိလာနော ဝါ ဟုတွာ, ဂိလာနဿ ဝါ ကရဏီယေန, ဥစ္စာရာဒီဟိ ဝါ ပီဠိတော, န စ ကမ္မံ ကောပေတုကာမော "ပုန ပစ္စာဂမိဿာမီ"တိ ဂစ္ဆတိ၊ တဿ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ဝိနိစ္ဆယကထာယ ဝတ္တမာနတာ, ဓမ္မကမ္မတာ, ဓမ္မကမ္မသညိတာ, သမာနသီမာယံ ဌိတတာ, သမာနသံဝါသကတာ, ကောပေတုကာမတာယ ဟတ္ထပါသဝိဇဟနန္တိ ဣမာနေတ္ထ ဆ အင်္ဂါနိ။ သမနုဘာသနသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယာကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ၊ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

ဆန္ဒံအဒတွာဂမနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၁-ဒုဗ္ဗလသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဧကာဒသမေ **သမဂ္ဂေန သံဃေနာ**တိ သမာနသံဝါသကေန သမာနသီမာယံ ဌိတေန သံဃေန သဒ္ဓိံ စီဝရံ ဒတွာ။ **ယထာသန္ထုတ**န္တိ ယော ယော မိတ္တသန္ဒိဋ္ဌသမ္ဘတ္တဝသေန သန္ထုတော၊ တဿ တဿာတိ အတ္ထော။ **ပါစိတ္တိယ**န္တိ ဧဝံ သံဃေန သဒ္ဓိံ သယမေဝ သေနာသနပညာပနာဒိဝသေန သမ္မတဿ ဘိက္ခုနော စီဝရံ ဒတွာ ပစ္ဆာ ခီယန္တဿ ဝါစာယ ဝါစာယ ပါစိတ္တိယံ။

ရာဇဂဟေ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယေ အာရဗ္ဘ စီဝရံ ဒတွာ ပစ္ဆာ ခီယနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ ဓမ္မကမ္မေ တိကပါစိတ္တိယံ၊ စီဝရံ ဌပေတွာ အညံ ဝိဿဇ္ဇိယဝေဘင်္ဂိယံ ပရိက္ခာရံ ဒတွာ ပစ္ဆာ ခီယန္တဿ ဒုက္ကဋံ၊ **ဝိဿဇ္ဇိယဝေဘင်္ဂိယော** နာမ ဌပေတွာ ပဉ္စ ဂရုဘဏ္ဍာနိ[2] အဝသေသော။ ရာသိဝသေန ဟိ ပဉ္စ ဂရုဘဏ္ဍာနိ ဝုတ္တာနိ၊ တတ္ထ အာရာမော အာရာမဝတ္ထူတိ ဧကံ၊ ဝိဟာရော ဝိဟာရဝတ္ထူတိ ဒုတိယံ၊ မဉ္စော ပီဌံ ဘိသိ ဗိမ္ဗောဟနန္တိ တတိယံ၊ လောဟကုမ္ဘီ လောဟဘာဏကံ လောဟဝါရကော လောဟကဋာဟံ ဝါသိ ဖရသု[3] ကုဌာရီ[4] ကုဒါလော နိခါဒနန္တိ စတုတ္ထံ၊ ဝလ္လိ ဝေဠု မုဉ္ဇံ ပဗ္ဗဇံ တိဏံ

၁-ဝိ ၂-၂၀၁-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၄-၁၂၁-ပိဋ္ဌေ။
၃-ဖရသု (သီ၊ ကံ) ၄-ကုဓာရီ (က)

adhammakamme dhammakammasaññino vematikassa ca dukkaṭaṁ. Adhammakammasaññissa pana, yo ca "saṁghassa bhaṇḍanādīni vā bhavissanti, adhammena vā vaggena vā nakammārahassa vā kammaṁ karissantī"ti[1] ñatvā gilāno vā hutvā gilānassa vā karaṇīyena uccārādīhi vā pīḷito na ca kammaṁ kopetukāmo "puna paccāgamissāmī"ti gacchati, tassa ummattakādīnañca anāpatti. Vinicchayakathāya vattamānatā dhammakammatā dhammakammasaññitā samānasīmāyaṁ ṭhitatā samānasaṁvāsakatā kopetukāmatāya hatthapāsavijahananti imān'ettha cha aṅgāni. Samanubhāsanasamuṭṭhānaṁ, kiriyākiriyaṁ, saññāvimokkhaṁ, sacittakaṁ, lokavajjaṁ, kāyakammaṁ, vacīkammaṁ, akusalacittaṁ, dukkhavedananti.

Chandaṁadatvāgamanasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

11. Dubbalasikkhāpadavaṇṇanā

Ekādasame **samaggena saṁghenā**ti samānasaṁvāsakena samānasīmāyaṁ ṭhitena saṁghena saddhiṁ cīvaraṁ datvā. **Yathāsanthutan**ti yo yo mittasandiṭṭha sambhattavasena santhuto, tassa tassāti attho. **Pācittiyan**ti evaṁ saṁghena saddhiṁ sayameva senāsana paññāpanādivasena sammatassa bhikkhuno cīvaraṁ datvā pacchā khīyantassa vācāya vācāya pācittiyaṁ.

Rājagahe chabbaggiye ārabbha cīvaraṁ datvā pacchā khīyanavatthusmiṁ paññattaṁ, sādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, dhammakamme tikapācittiyaṁ, cīvaraṁ ṭhapetvā aññaṁ vissajjiyavebhaṅgiyaṁ parikkhāraṁ datvā pacchā khīyantassa dukkaṭaṁ. **Vissajjiyavebhaṅgiyo** nāma ṭhapetvā pañca garubhaṇḍāni[2] avaseso. Rāsivasena hi pañca garubhaṇḍāni vuttāni, tattha ārāmo ārāmavatthūti ekaṁ, vihāro vihāravatthūti dutiyaṁ, mañco pīṭhaṁ bhisi bimbohananti tatiyaṁ, lohakumbhī lohabhāṇakaṁ lohavārako lohakaṭāhaṁ vāsi parasu[3] kuṭhārī[4] kudālo nikhādananti catutthaṁ, valli veḷu muñjaṁ pabbajaṁ tiṇaṁ

---

1. Vi 2. 201 piṭṭhe. 2. Vi 4. 321 piṭṭhe. 3. Pharasu (Sī, Kaṁ) 4. Kudhārī (Ka)

မတ္တိကာ ဒါရုဘဏ္ဍံ မတ္တိကာဘဏ္ဍန္တိ ပဉ္စမံ။ တေသု ဟိ ပဉ္စ သံဃသန္တကာနိ နေဝ သံဃဿ, န ဂဏပုဂ္ဂလာနံ ဝိဿဇ္ဇေတုံ ဝါ ဝိဘဇိတုံ ဝါ ဝဋ္ဋန္တိ၊ ဝိဿဇ္ဇိတဝိဘတ္တာနိပိ သံဃိကာနေဝ ဟောန္တိ။ ထာဝရေန ပန ထာဝရံ, ဣတရေန စ အကပ္ပိယေန မဟဂ္ဃကပ္ပိယေန ဝါ ဣတရံ သံဃဿ ဥပကာရံ သလ္လက္ခေတွာ ကပ္ပိယပရိဝတ္တနေန ပရိဝတ္တေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဝရသေနာသနာဒီနံ သံရက္ခဏတ္ထံ လာမကာနိ ဝိဿဇ္ဇေတုံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတုဉ္စ ဝဋ္ဋတိ။ ဧတ္ထ စ ပုရိမေသု တီသု ရာသီသု အဂရုဘဏ္ဍံ နာမ ကိဉ္စိ နတ္ထိ၊ စတုတ္ထေ လောဟကုမ္ဘီ အရဉ္ဇရသဏ္ဌာနံ လောဟဘာဏကံ လောဟကဋာဟန္တိ ဣမာနိ တီဏိ အန္တမသော ပသတမတ္တဥဒကဂဏှနကာနိပိ ဂရုဘဏ္ဍာနိ။ လောဟဝါရကော ပန ကာဠလောဟတမ္ဗလောဟကံသလောဟဝဋ္ဋလောဟာနံ ယေန ကေနစိ ကတော သီဟဠဒီပေ ပါဒဂဏှနကော ဘာဇေတဗ္ဗော၊ **ပါဒေါ** စ နာမ မဂဓနာဠိယာ ပဉ္စနာဠိမတ္တံ ဂဏှာတိ၊ တတော အတိရေကံ ဂရုဘဏ္ဍံ၊ ဣမာနိ တာဝ ပါဠိယံ အာဂတာနိ လောဟဘာဇနာနိ။

ပါဠိယံ[၁] ပန အနာဂတာနိပိ ဘိင်္ဂါရပဋိဂ္ဂဟ ဥဠုင်္က ဒဗ္ဗိ ကဋစ္ဆု ပါတိ တဋ္ဋကသရက သမုဂ္ဂ အင်္ဂါရကပလ္လ ဓူမကဋစ္ဆုအာဒီနိ ခုဒ္ဒကာနိပိ ဂရုဘဏ္ဍာနေဝ၊ အယပတ္တော အယထာလကံ တမ္ဗလောဟထာလကန္တိ ဣမာနိ ပန ဘာဇနီယာနိ၊ ကံသလောဟ ဝဋ္ဋလောဟ ဘာဇနဝိကတိ သံဃိကပရိဘောဂေန ဝါ ဂိဟိဝိကဋာ ဝါ ဝဋ္ဋတိ၊ ပုဂ္ဂလိကပရိဘောဂေန န ဝဋ္ဋတိ။ ဌပေတွာ ပန တံ ဘာဇနဝိကတိံ အညသ္မိမ္ပိ ကပ္ပိယလောဟဘဏ္ဍေ အဉ္ဇနီ အဉ္ဇနိသလာကာ နတ္ထုဒါနံ ကဏ္ဏမလဟရဏီ သူစိ ခုဒ္ဒကော ပိပ္ဖလိကော ခုဒ္ဒကံ အာရကဏ္ဋကံ ကုဉ္စိကာ တာဠံ ကတ္တရယဋ္ဌိ ဝေဓကော ဘိန္ဒိဝါလကော[၂] ယထာ တထာ ဃနကတလောဟံ ဝိပ္ပကတ လောဟဘဏ္ဍဉ္စ သဗ္ဗံ ဘာဇနီယံ။ ဓူမနေတ္တဖာလဒီပရုက္ခ ဒီပကပလ္လိက ဩလမ္ဗကဒီပဣတ္ထိပုရိသတိရစ္ဆာနရူပကာနိ ပန အညာနိ ဝါ ဘိတ္တိစ္ဆဒနကဝါဋာဒီသု ဥပနေတဗ္ဗာနိ၊ အန္တမသော လောဟခိလကံ ဥပါဒါယ သဗ္ဗာနိပိ လောဟဘဏ္ဍာနိ ဂရုဘဏ္ဍာနိယေဝ၊ အတ္တနာ လဒ္ဓါနိ ပရိဟရိတွာပိ ပုဂ္ဂလိကပရိဘောဂေန န ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာနိ၊ သံဃိကပရိဘောဂေန ဝါ ဂိဟိဝိကဋာနိ ဝါ ဝဋ္ဋန္တိ၊ တိပုဘဏ္ဍေပိ ဧသေဝ နယော။ ခီရပါသာဏမယာနိ တဋ္ဋကသရကာဒီနိ ဂရုဘဏ္ဍာနိယေဝ။

၁-ဝိ၄-၃၂၁-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဘေဏ္ဍိဝါလကော (သီ၊ က)၊ ဝိ-ဋ္ဌ ၄-၈၀-ပိဋ္ဌေ ပန ပဿိတဗ္ဗံ။

mattikā dārubhaṇḍaṁ mattikābhaṇḍanti pañcamaṁ. Etāni hi pañca saṁghasantakāni n'eva saṁghassa na gaṇapuggalānaṁ vissajjetuṁ vā vibhajituṁ vā vaṭṭanti, vissajjitavibhattānipi saṁghikān'eva honti. Thāvarena pana thāvaraṁ itarena ca akappiyena mahagghakappiyena vā itaraṁ saṁghassa upakāraṁ sallakkhetvā kappiyaparivattanena parivattetuṁ vaṭṭati, varasenāsanādīnaṁ saṁrakkhaṇatthaṁ lāmakāni vissajjetuṁ vissajjetvā paribhuñjituñca vaṭṭati. Ettha ca purimesu tīsu rāsīsu agarubhaṇḍaṁ nāma kiñci n'atthi, catutthe lohakumbhī arañjarasaṇṭhānaṁ lohabhāṇakaṁ lohakaṭāhanti imāni tīṇi antamaso pasatamatta-udakaggaṇhanakānipi garubhaṇḍāni. Lohavārako pana kāḷalohatambalohakaṁsalohavaṭṭalohānaṁ yena kenaci kato Sīhaḷadīpe pādaggaṇhanako bhājetabbo, **pādo** ca nāma magadhanāḷiyā pañcanāḷimattaṁ gaṇhāti, tato atirekaṁ garubhaṇḍaṁ. Imāni tāva Pāḷiyaṁ āgatāni lohabhājanāni.

Pāḷiyaṁ[1] pana anāgatānipi bhiṅgārapaṭiggaha-uḷuṅkadabbikaṭacchupātitaṭṭakasarakasamugga-aṅgārakapalladhūmakaṭacchu-ādīni khuddakānipi garubhaṇḍān'eva. Ayapatto ayathālakaṁ tambalohathālakanti imāni pana bhājanīyāni, kaṁsalohavaṭṭalohabhājanavikati saṁghikaparibhogena vā gihivikaṭā vā vaṭṭati, puggalikaparibhogena na vaṭṭati. Ṭhapetvā pana taṁ bhājanavikatiṁ aññasmimpi kappiyalohabhaṇḍe añjanī añjanisalākā natthudānaṁ kaṇṇamalaharaṇī sūci khuddako pipphaliko khuddakaṁ ārakaṇṭakaṁ kuñcikā tāḷaṁ kattarayaṭṭhi vedhako bhindivālako[2] yathā tathā ghanakatalohaṁ vippakatalohabhaṇḍañca sabbaṁ bhājanīyaṁ. Dhūmanettaphāladīparukkhadīpakapallika-olambakadīpa-itthipurisatiracchānarūpakāni pana aññāni vā bhitticchadanakavāṭādīsu upanetabbāni, antamaso lohakhilakaṁ upādāya sabbānipi lohabhaṇḍāni garubhaṇḍāni yeva, attano laddhāni pariharitvāpi puggalikaparibhogena na paribhuñjitabbāni, saṁghikaparibhogena vā gihivikaṭāni vā vaṭṭanti, tipubhaṇḍepi es'eva nayo. Khīrapāsāṇamayāni taṭṭakasarakādīni garubhaṇḍāni yeva.

1. Vi 4. 321 piṭṭhe.
2. Bheṇḍivālako (Sī, Ka), Vi-Ṭīka 4. 80 piṭṭhe pana passitabbaṁ.

ဃဋကော ပန တေလဘာဇနံ ဝါ ပါဒဂဏှနကတော အတိရေကမေဝ ဂရုဘဏ္ဍံ၊ သုဝဏ္ဏရဇတအာရကူဋဇာတိဖလိကဘာဇနာနိ ဂိဟိဝိကဋာနိပိ န ဝဋ္ဋန္တိ။ သေနာသနပရိဘောဂေ ပန အာမာသမ္ပိ အနာမာသမ္ပိ သဗ္ဗံ ဝဋ္ဋတိ။

ဝါသိယာဒီသု ပန ယာယ ဝါသိယာ ဒန္တကဋ္ဌစ္ဆေဒနဥစ္ဆုတစ္ဆနမတ္တတော အညံ မဟာကမ္မံ ကာတုံ န သက္ကာ၊ အယံ ဘာဇနီယာ။ သေသာ ယေန ကေနစိ အာကာရေန ကတာ ဂရုဘဏ္ဍံ၊ ပရသု ပန အန္တမသော ဝေဇ္ဇာနံ သိရာဝေဓနကောပိ ဂရုဘဏ္ဍမေဝ၊ တထာ ကုဌာရီ။ ယာ ပန အာဝုဓသင်္ခေပေန ကတာ၊ အယံ အနာမာသာ၊ ကုဒါလော ဒဏ္ဍဗန္ဓနိခါဒနံ ဝါ အဂရုဘဏ္ဍံ နာမ နတ္ထိ။ သမ္မုဉ္ဇနီဒဏ္ဍခဏနကံ ပန အဒဏ္ဍကံ ဖလမတ္တကမေဝ၊ ယံ သက္ကာ သိပါဋိကာယ ပက္ခိပိတွာ ပရိဟရိတုံ၊ တံ ဘာဇနီယံ။ သိခရမ္ပိ နိခါဒနေနေဝ သင်္ဂဟိတံ၊ ယေဟိ မနုဿေဟိ ဝိဟာရေ ဝါသိအာဒီနိ ဒိန္နာနိ ဟောန္တိ၊ တေ စေ ဃရေ ဒဍ္ဎေ ဝါ ဝိလုတ္တေ ဝါ "ဒေထ နော ဘန္တေ ဥပက္ခရေ၊ ပုန အာဟရိဿာမာ"တိ[1] ဝဒန္တိ၊ ဒါတဗ္ဗာ။ သစေ ဟရန္တိ[2]၊ န ဝါရေတဗ္ဗာ၊ အနာဟရန္တာပိ န စောဒေတဗ္ဗာ။

ကမ္မာရတဋ္ဋကာရစုန္ဒကာရနဠကာရမဏိကာရပတ္တဗန္ဓကာနံ[3] အဓိကရဏိမုဋ္ဌိသဏ္ဍာသတုလာဒီနိ သဗ္ဗာနိ လောဟမယာနိ ဥပကရဏာနိ သံဃေ ဒိန္နကာလတော ပဋ္ဌာယ ဂရုဘဏ္ဍာနိ။ တိပုကောဋ္ဋကသုဝဏ္ဏကာရစမ္မကာရဥပကရဏေသုပိ ဧသေဝ နယော။ အယံ ပန ဝိသေသော၊ တိပုကောဋ္ဋကဥပကရဏေသု တိပုစ္ဆေဒနကသတ္ထကံ, သုဝဏ္ဏကာရဥပကရဏေသု သုဝဏ္ဏစ္ဆေဒနကသတ္ထကံ, စမ္မကာရဥပကရဏေသု ကတပရိကမ္မစမ္မစ္ဆေဒနခုဒ္ဒကသတ္ထကန္တိ ဣမာနိ ဘာဇနီယာနိ။ နှာပိတတုန္နကာရဥပကရဏေသုပိ ဌပေတွာ မဟာကတ္တရိံ မဟာသဏ္ဍာသံ မဟာပိပ္ဖလိကဉ္စ သဗ္ဗံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဣတရာနိ ဂရုဘဏ္ဍာနိ။

ဝလ္လိအာဒီသု ဝေတ္တဝလ္လိအာဒိကာ ယာ ကာစိ အဍ္ဎဗာဟုပ္ပမာဏာ ဝလ္လိ သံဃဿ ဒိန္နာ ဝါ တတ္ထဇာတကာ ဝါ ရက္ခိတဂေါပိတာ ဝါ ဂရုဘဏ္ဍံ၊ သာ သံဃကမ္မေ စ စေတိယကမ္မေ စ ကတေ သစေ အတိရေကာ ဟောတိ၊ ပုဂ္ဂလိကကမ္မေပိ ဥပနေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ သုတ္တမကစိဝါကနာဠိကေရဟီရစမ္မမယာ ရဇ္ဇုကာ ဝါ ယောတ္တာနိ ဝါ ဝါကေ စ နာဠိကေရဟီရေ စ ဝဋ္ဋေတွာ ကတာ ဧကဝဋ္ဋာ ဝါ ဒွိဝဋ္ဋာ ဝါ သံဃဿ သန္တကာ ဂရုဘဏ္ဍံ။ သုတ္တံ ပန အဝဋ္ဋေတွာ ဒိန္နံ မကစိဝါကနာဠိကေရဟီရာ စ ဘာဇနီယာ။ ယေဟိ

၁-အာဟရိတွာ ဒေမာတိ (သီ)
၂-အာဟရန္တိ (က)
၃-ကမ္မာရရထကာရတစ္ဆကာရ။ပ။-ကာနံ (သီ၊ ကံ)

Ghaṭako pana telabhājanaṁ vā pādaggaṇhanakato atirekameva garubhaṇḍaṁ, suvaṇṇarajata-ārakūṭajātiphalikabhājanāni gihivikaṭānipi na vaṭṭanti. Senāsanaparibhoge pana āmāsampi anāmāsampi sabbaṁ vaṭṭati.

Vāsiyādīsu pana yāya vāsiyā dantakaṭṭhacchedana-ucchutacchanamattato aññaṁ mahākammaṁ kātuṁ na sakkā, ayaṁ bhājanīyā. Sesā yena kenaci ākārena katā garubhaṇḍaṁ, parasu pana antamaso vejjānaṁ sirāvedhakopi garubhaṇḍameva, tathā kuṭhārī. Yā pana āvudhasaṅkhepena katā, ayaṁ anāmāsā, kudālo daṇḍabandhanikhādanaṁ vā agarubhaṇḍaṁ nāma n'atthi. Sammuñjanidaṇḍakhaṇanakaṁ pana adaṇḍakaṁ phalamattakameva, yaṁ sakkā sipāṭikāya pakkhipitvā pariharituṁ, taṁ bhājanīyaṁ. Sikharampi nikhādanen'eva saṅgahitaṁ, yehi manussehi vihāre vāsi-ādīni dinnāni honti, te ce ghare daḍḍhe vā vilutte vā "detha no bhante upakkhare, puna āharissāmā"ti[1] vadanti, dātabbā. Sace haranti[2], na vāretabbā, anāharantāpi na codetabbā.

Kammāratattakāracundakāranaḷakāramaṇikārapattabandhakānaṁ[3] adhikaraṇimuṭṭhisaṇḍāsatulādīni sabbāni lohamayāni upakaraṇāni saṁghe dinnakālato paṭṭhāya garubhaṇḍāni. Tipukoṭṭakasuvaṇṇakāracammakāra-upakaraṇesupi es'eva nayo. Ayaṁ pana viseso. Tipukoṭṭaka-upakaraṇesu tipucchedanakasatthakaṁ, suvaṇṇakāra-upakaraṇesu suvaṇṇacchedanakasatthakaṁ, cammakāra-upakaraṇesu kataparikammacammacchedanakhuddakasatthanti imāni bhājanīyāni. Nhāpitatunnakāra-upakaraṇesupi ṭhapetvā mahākattariṁ mahāsaṇḍāsaṁ mahāvipphalikañca sabbaṁ vaṭṭati, itarāni garubhaṇḍāni.

Valli-ādīsu vettavalli-ādikā yā kāci aḍḍhabāhuppamāṇā valli saṁghassa dinnā vā tatthajātakā vā rakkhitagopitā'va garubhaṇḍaṁ, sā saṁghakamme ca cetiyakamme ca kate sace atirekā hoti, puggalikakammepi upanetuṁ vaṭṭati, suttamakacivākanāḷikerahīracammamayā rajjukā vā yottāni vā vāke ca nāḷikerahīre ca vaṭṭetvā katā ekavaṭṭā vā dvivaṭṭā vā saṁghassa santakā garubhaṇḍaṁ. Suttaṁ pana avaṭṭetvā dinnaṁ makacivākanāḷikerahīrā ca bhājanīyā. Yehi

1. Āharitvā demāti (Sī) 2. Āharanti (Ka)
3. Kammārarathakāratacchakāra -pa- kānaṁ (Sī, Kaṁ)

ပနေတာနိ ရဇ္ဇုကာဒီနိ ဒိန္နာနိ ဟောန္တိ၊ တေ အတ္တနော ကရဏီယေန ဟရန္တာ န ဝါရေတဗ္ဗာ။

ယော ကောစိ အဋ္ဌင်္ဂုလသူစိဒဏ္ဍကမတ္တောပိ ဝေဠု သံဃဿ ဒိန္နော ဝါ တတ္ထဇာတကော ဝါ ရက္ခိတဂေါပိတော ဂရုဘဏ္ဍံ၊ သောပိ သံဃဿ ကမ္မေ စ စေတိယကမ္မေ စ ကတေ အတိရေကော ပုဂ္ဂလိကကမ္မေ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ပါဒဂ္ဂဏှနကတေလနာဠိ ပန ကတ္တရယဋ္ဌိ ဥပါဟနဒဏ္ဍကော ဆတ္တဒဏ္ဍော ဆတ္တသလာကာတိ ဣဒမေတ္ထ ဘာဇနီယဘဏ္ဍံ၊ ဒဍ္ဎဂေဟမနုဿာ ဂဏှိတွာ ဂစ္ဆန္တာ န ဝါရေတဗ္ဗာ။

မုဉ္ဇံ ပဗ္ဗဇံ အဝသေသဉ္စ ဆဒနတိဏံ မုဋ္ဌိပ္ပမာဏမ္ပိ ဆဒနတိဏသင်္ခေပ-ဂတေသု တာလပဏ္ဏာဒီသု ယံကိဉ္စိ ဧကပဏ္ဏမ္ပိ သံဃဿ ဒိန္နံ ဝါ တတ္ထ-ဇာတကံ ဝါ ဗဟိအာရာမေ သံဃိကေ တိဏဝတ္ထုမှိ ဇာတကံ ဝါ ရက္ခိတ-ဂေါပိတံ ဂရုဘဏ္ဍံ၊ တမ္ပိ သံဃကမ္မေ စ စေတိယကမ္မေ စ ကတေ အတိရေကံ ပုဂ္ဂလိကကမ္မေ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဒဍ္ဎဂေဟမနုဿာ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တာ န ဝါရေ-တဗ္ဗာ၊ အဋ္ဌင်္ဂုလပ္ပမာဏောပိ ရိတ္တကပေါတ္ထကော ဂရုဘဏ္ဍမေဝ။

မတ္တိကာ ပကတိမတ္တိကာ ဝါ ဟောတု ပဉ္စဝဏ္ဏာ ဝါ သုဓာ ဝါ သဇ္ဇုရသ-ကင်္ဂုဋ္ဌသိလေသာဒီသု ဝါ ယံကိဉ္စိ ဒုလ္လဘဋ္ဌာနေ အာနေတွာ ဝါ ဒိန္နံ တတ္ထဇာတကံ ဝါ ရက္ခိတဂေါပိတံ တာလပက္ကမတ္တံ ဂရုဘဏ္ဍံ ဟောတိ၊ တမ္ပိ သံဃကမ္မေ စ စေတိယကမ္မေ စ ကတေ အတိရေကံ ပုဂ္ဂလိကကမ္မေ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဟိင်္ဂုဟိင်္ဂု-လကဟရိတာလမနောသိလဉ္ဇနာဒီနိ ပန ဘာဇနီယာနိ။

ဒါရုဘဏ္ဍေ ယော ကောစိ ဝေဠုမှိ ဝုတ္တပ္ပမာဏော ဒါရုဘဏ္ဍကော သံဃဿ ဒိန္နော ဝါ တတ္ထဇာတကော ဝါ ရက္ခိတဂေါပိတော ဂရုဘဏ္ဍံ၊ အပိ စ သဗ္ဗာပိ ဒါရုဝေဠုစမ္မပါသာဏာဒိဝိကတိ ဒါရုဘဏ္ဍေန သင်္ဂဟိတာ၊ တတ္ထ မဉ္စပီဌေဟိ အသင်္ဂဟိတာနိ အာသန္ဒိကာဒီနိ အန္တမသော စောဠကေန ဝါ ပလာလေဟိ ဝါ ပဏ္ဏေဟိ ဝါ ကတပီဌံ ဥပါဒါယ သဗ္ဗာနိ အာသနာနိ။

ဝင်္ကဖလကံ ဒီဃဖလကံ စီဝရဓောဝနဖလကံ ဃဋ္ဋနဖလကံ ဃဋ္ဋနမုဂ္ဂရော ဒန္တကဋ္ဌစ္ဆေဒနဂဏ္ဌိကာ ဒဏ္ဍမုဂ္ဂရော နာဝါ အမ္ဗဏံ ရဇနဒေါဏိ ဥဒက-ပဋိစ္ဆကော ဒါရုမယော ဝါ ဒန္တမယော ဝါ ဝေဠုမယော ဝါ သပါဒကောပိ အပါဒကောပိ သမုဂ္ဂေါ မဉ္ဇူသာ ပါဒဂ္ဂဏှနကတော အတိရေကပ္ပမာဏော ကရဏ္ဍော ဥဒကဒေါဏိ ဥဒကကဋာဟံ ဥဠုင်္ကော ကဋစ္ဆုပါနီယသရာဝံ

panetāni rajjukādīni dinnāni honti, te attano karaṇīyena harantā na vāretabbā.

Yo koci aṭṭhaṅgulasūcidaṇḍakamattopi veḷu saṁghassa dinno vā tatthajātako vā rakkhitagopito garubhaṇḍaṁ, sopi saṁghassa kamme ca cetiyakamme ca kate atireko puggalikakamme dātuṁ vaṭṭati. Pādaggaṇhanakatelanāḷi pana kattarayaṭṭhi upāhanadaṇḍako chattadaṇḍo chattasalākāti idamettha bhājanīyabhaṇḍaṁ, daḍḍhagehamanussā gaṇhitvā gacchantā na vāretabbā.

Muñjañca pabbajañca avasesañca chadanatiṇaṁ muṭṭhippamāṇampi chadanatiṇasaṅkhepagatesu tālapaṇṇādīsu yaṁ kiñci ekapaṇṇampi saṁghassa dinnaṁ vā tatthajātakaṁ vā bahi-ārāme saṁghike tiṇavatthusmiṁ jātakaṁ vā rakkhitagopitaṁ garubhaṇḍaṁ, tampi saṁghakamme ca cetiyakamme ca kate atirekaṁ puggalikakamme dātuṁ vaṭṭati. Daḍḍhagehamanussā gahetvā gacchantā na vāretabbā, aṭṭhaṅgulappamāṇopi rittakapotthako garubhaṇḍameva.

Mattikā pakatimattikā vā hotu pañcavaṇṇā vā sudhā vā sajjurasakaṅguṭṭhasilesādīsu vā yaṁ kiñci dullabhaṭṭhāne ānetvā vā dinnaṁ tatthajātakaṁ vā rakkhitagopitaṁ tālapakkamattaṁ garubhaṇḍaṁ hoti, tampi saṁghakamme ca cetiyakamme ca kate atirekaṁ puggalikakamme dātuṁ vaṭṭati. Hiṅguhiṅgulakaharitālamanosil'añjanādīni pana bhājanīyāni.

Dārubhaṇḍe yo koci veḷumhi vuttappamāṇo dārubhaṇḍako saṁghassa dinno vā tatthajātako vā rakkhitagopito garubhaṇḍaṁ, api ca sabbāpi dāruveḷucammapāsāṇādivikati dārubhaṇḍena saṅgahitā, tattha mañcapīṭhehi asaṅgahitāni āsandikādīni antamaso coḷena vā palālehi vā paṇṇehi vā katapīṭhaṁ upādāya sabbāni āsanāni.

Vaṅkaphalakaṁ dīghaphalakaṁ cīvaradhovanaphalakaṁ ghaṭṭanaphalakaṁ ghaṭṭanamuggaro dantakaṭṭhacchedanagaṇṭhikā daṇḍamuggaro nāvā ambaṇaṁ rajanadoṇi udakapaṭicchako dārumayo vā dantamayo vā veḷumayo vā sapādakopi apādakopi samuggo mañjūsā pādaggaṇhanakato atirekappamāṇo karaṇḍo udakadoṇi udakakaṭāhaṁ uḷuṅko kaṭacchupānīyasarāvaṁ

ပါနီယသင်္ခေါတိ ဧတေသု ယံကိဉ္စိ သံဃေ ဒိန္နံ ဂရုဘဏ္ဍံ။ သဇ္ဈုထာလကံ ပန ဘာဇနီယံ၊ တထာ ဒါရုမယော ဥဒကတုမ္ဗော။

ပါဒကထလိကမဏ္ဍလံ ဒါရုမယံ ဝါ ဟောတု စောဠပဏ္ဏာဒိမယံ ဝါ သဗ္ဗံ ဂရုဘဏ္ဍံ။ အာဓာရကော ပတ္တပိဓာနံ တာလဝဏ္ဋံ ဗီဇနီ စင်္ကောဋကံ ပစ္ဆိ ယဋ္ဌိသမ္မုဉ္ဇနီ မုဋ္ဌိသမ္မုဉ္ဇနီတိ ဧတေသုပိ ယံကိဉ္စိ ခုဒ္ဒကံ ဝါ မဟန္တံ ဝါ ဒါရုဝေဠု-ပဏ္ဏစမ္မာဒီသု ယေန ကေနစိ ကတံ ဂရုဘဏ္ဍမေဝ။

ထမ္ဘတုလာသောပါနဖလကာဒီသု ယံကိဉ္စိ ဒါရုမယံ ဝါ ပါသာဏမယံ ဝါ ဂေဟသမ္ဘာရရူပံ ယော ကောစိ ကဋသာရကော ယံကိဉ္စိ ဘူမတ္ထရဏံ ယံကိဉ္စိ အကပ္ပိယစမ္မံ၊ သဗ္ဗံ သံဃိကံ ဂရုဘဏ္ဍံ၊ ဘူမတ္ထရဏံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဧဠကစမ္မံ ပန ပစ္စတ္ထရဏဂတိကံ ဟောတိ၊ တမ္ပိ ဂရုဘဏ္ဍမေဝ၊ ကပ္ပိယ-စမ္မာနိ ဘာဇနီယာနိ၊ **ကုရုန္ဒိယံ** ပန သဗ္ဗံ မဉ္စပ္ပမာဏံ စမ္မံ ဂရုဘဏ္ဍန္တိ ဝုတ္တံ။

ဥဒုက္ခလံ မုသလံ သုပ္ပံ နိသဒံ[1] နိသဒပေါတော ပါသာဏဒေါဏိ ပါသာဏ-ကဋာဟံ သဗ္ဗံ ကသိဘဏ္ဍမ္ပိ ဂရုဘဏ္ဍံ၊ သဗ္ဗံ စက္ကယုတ္တယာနံ ဂရုဘဏ္ဍမေဝ။ မဉ္စပီဌာနံ ပါဒါ စ အဋနိယော စ ဝါသိပရသုအာဒီနံ ဒဏ္ဍာ စာတိ ဧတေသု ယံကိဉ္စိ အနိဋ္ဌိတံ ဘာဇနီယံ၊ တစ္ဆိတမဋ္ဌံ ပန ဂရုဘဏ္ဍံ ဟောတိ၊ အနုညာတ-ဝါသိယာ ဒဏ္ဍော ဆတ္တံ မုဋ္ဌိပဏ္ဏံ ကတ္တရယဋ္ဌိ ဥပါဟနာ[2] အရဏိသဟိတံ ဓမ္မကရဏော ပါဒဂ္ဂဏှနကတော အနတိရိတ္တံ အာမလကတုမ္ဗံ အာမလက-ဃဋော လာဗုကတုမ္ဗံ လာဗုကဃဋော ဝိသာဏတုမ္ဗန္တိ သဗ္ဗမေတံ ဘာဇနီယံ၊ တတော ပရံ ဂရုဘဏ္ဍံ။

ဟတ္ထိဒန္တော ဝါ ယံကိဉ္စိ ဝိသာဏံ ဝါ အတစ္ဆိတံ ယထာဂတမေဝ ဘာဇနီယံ၊ တေဟိ ကတမဉ္စပီဌပါဒါဒီသု ပုရိမသဒိသော ဝိနိစ္ဆယော။ တစ္ဆိတနိဋ္ဌိတောပိ ဟိင်္ဂုကရဏ္ဍကော အဉ္ဇနိကရဏ္ဍကော ဂဏ္ဌိကာ ဝိဓေ အဉ္ဇနီ အဉ္ဇနိသလာကာ ဥဒကပုဉ္ဆနီတိ ဣဒံ သဗ္ဗံ ဘာဇနီယမေဝ။

မတ္တိကာဘဏ္ဍေ သဗ္ဗံ မနုဿာနံ ဥပဘောဂပရိဘောဂံ ဃဋပိဋ္ဌရာဒိကုလာ-လဘာဇနံ[3]၊ ပတ္တကဋာဟံ အင်္ဂါရကဋာဟံ ဓူမဒါနကံ ဒီပရုက္ခကော ဒီပက-ပလ္လိကာ စယနိဋ္ဌကာ ဆဒနိဋ္ဌကာ ထုပိကာတိ သဗ္ဗံ ဂရုဘဏ္ဍံ၊ ဧတေသု ပန ဝုတ္တနယေသု ဂရုဘဏ္ဍေသု ယံကိဉ္စိ ဝေဠုအာဒိံ အတ္တနော အတ္ထာယ ဂဏှန္တေန သမကံ ဝါ အတိရေကံ ဝါ ဖာတိကမ္မံ ကတွာ ဂဟေတဗ္ဗံ။

၁-နိသဒေါ (သီ)၊ နိသဒါ (ကံ)၊ ဝိ-ဋ္ဌ ၄-၈၃-ပိဋ္ဌေ ပန ပဿိတဗ္ဗံ။
၂-ဥပါဟနဒဏ္ဍကော (သီ)
၃-ဃဋပိဓာနာဒိကုလာလဘာဇနံ (သျာ၊ က)

pānīyasaṅkhoti etesu yaṁ kiñci saṁghe dinnaṁ garubhaṇḍaṁ. Saṅkhathālakaṁ pana bhājanīyaṁ, tathā dārumayo udakatumbo.

Pādakathalikamaṇḍalaṁ dārumayaṁ vā hotu coḷapaṇṇādimayaṁ vā sabbaṁ garubhaṇḍaṁ. Ādhārako pattapidhānaṁ tālavaṇṭaṁ bījanī caṅkoṭakaṁ pacchi yaṭṭhisammuñjanī muṭṭhisammuñjanīti etesupi yaṁ kiñci khuddakaṁ vā mahantaṁ vā dāruveḷupaṇṇacammādīsu yena kenaci kataṁ garubhaṇḍameva.

Thambhatulāsopānaphalakādīsu yaṁ kiñci dārumayaṁ vā pāsāṇamayaṁ vā gehasambhārūpagaṁ yo koci kaṭasārako yaṁ kiñci bhūmattharaṇaṁ yaṁ kiñci akappiyacammaṁ, sabbaṁ saṁghikaṁ garubhaṇḍaṁ, bhūmattharaṇaṁ kātuṁ vaṭṭati. Eḷakacammaṁ pana paccattharaṇagatikaṁ hoti, tampi garubhaṇḍameva, kappiyacammāni bhājanīyāni, **Kurundiyaṁ** pana sabbaṁ mañcappamāṇaṁ cammaṁ garubhaṇḍanti vuttaṁ.

Udukkhalaṁ musalaṁ suppaṁ nisadaṁ[1] nisadapoto pāsāṇadoṇi pāsāṇakaṭāhaṁ sabbaṁ kasibhaṇḍampi garubhaṇḍaṁ, sabbaṁ cakkayuttayānaṁ garubhaṇḍameva. Mañcapīṭhānaṁ pādā ca aṭaniyo ca vāsiparasu-ādīnaṁ daṇḍā cāti etesu yaṁ kiñci aniṭṭhitaṁ bhājanīyaṁ, tacchitamaṭṭhaṁ pana garubhaṇḍaṁ hoti, anuññātavāsiyā daṇḍo chattaṁ muṭṭhipaṇṇaṁ kattarayaṭṭhi upāhanā[2] araṇisahitaṁ dhammakaraṇo pādagaṇhanakato anatirittaṁ āmalakatumbaṁ āmalakaghaṭo lābukatumbaṁ lābukaghaṭo visāṇatumbanti sabbametaṁ bhājanīyaṁ, tato paraṁ garubhaṇḍaṁ.

Hatthidanto vā yaṁ kiñci visāṇaṁ vā atacchitaṁ yathāgatameva bhājanīyaṁ, tehi katamañcapīṭhapādādīsu purimasadiso'va vinicchayo. Tacchitaniṭṭhitopi hiṅgukaraṇḍako añjanikaraṇḍako gaṇṭhiko vidho añjanī añjanisalākā udakapuñchanīti idaṁ sabbaṁ bhājanīyameva.

Mattikābhaṇḍe sabbaṁ manussānaṁ upabhogaparibhogaṁ ghaṭapiṭharādikulālabhājanaṁ[3], pattakaṭāhaṁ aṅgārakaṭāhaṁ dhūmadānakaṁ dīparukkhako dīpakapallikā cayaniṭṭhakā chadaniṭṭhakā thupikāti sabbaṁ garubhaṇḍaṁ, etesu pana vuttanayesu garubhaṇḍesu yaṁ kiñci veḷu-ādiṁ attano atthāya gaṇhantena samakaṁ vā atirekaṁ vā phātikammaṁ katvā gahetabbaṁ.

---

1. Nisado (Sī), nisadā (Kaṁ); Vi-Ṭṭha 4. 83 piṭṭhe pana passitabbaṁ.
2. Upāhanadaṇḍako (Sī) 3. Ghaṭapidhānādikulālabhājanaṁ (Syā, Ka)

ပါဒဂ္ဂဏှနကတော အနတိရိတ္တပ္ပမာဏော ပန ဃဋကော ပတ္တော ထာလကံ ကဥ္စနကော ကုဏ္ဍိကာတိ ဣဒမေတ္တ ဘာဇနီယံ၊ ယထာ စ မတ္တိကာဘဏ္ဍေ ဧဝံ လောဟဘဏ္ဍေပိ ကုဏ္ဍိကာ ဘာဇနီယကောဋ္ဌာသမေဝ ဘဇတိ။ ဣတိ ယံ ဘာဇနီယံ ဝိဿဇ္ဇနီယမ္ပိ တံ[၁] ဧဝံ ဝိဿဇ္ဇိယဝေဘင်္ဂိယသင်္ခါတံ အညံ ပရိက္ခာရံ ဒတွာ ဒိယန္တဿ ဒုက္ကဋံ၊ ဣတရံ ပန ဒါတုမေဝ န ဝဋ္ဋတိ။ ဣဿရဝတာယ ဒေန္တော ထုလ္လစ္စယံ အာပဇ္ဇတိ၊ ထေယျစိတ္တေန ဂဏှန္တော ဘဏ္ဍံ အဂ္ဃာပေတွာ ကာရေတဗ္ဗော။ ယထာ စ အညံ ပရိက္ခာရံ ဒတွာ ဒိယန္တဿ ဒုက္ကဋံ၊ တထာ သံဃေန အသမ္မတဿ စီဝရံ ဝါ အညံ ဝါ ပရိက္ခာရံ ဒတွာ ဒိယန္တဿ ဒုက္ကဋမေဝ၊ အနုပသမ္ပန္နေ သဗ္ဗတ္ထ တိကဒုက္ကဋံ။ ပကတိယာ ပန ဆန္ဒာဒိဝသေန[၂] ကရောန္တံ ဒိသွာ "ကော အတ္ထော တဿ ဒိန္နေန၊ လဒ္ဓါပိ ဝိနိပါတေဿတိ၊ န သမ္မာ ဥပနေဿတီ"တိ ဒိယန္တဿ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ဥပသမ္ပန္နတာ, ဓမ္မေန လဒ္ဓသမ္မုတိတာ, သံဃေန သဒ္ဓိံ ဝိကပ္ပနုပဂစီဝရဒါနံ, ပစ္ဆာ ဒိယိတုကာမတာယ ဒိယနာတိ ဣမာနေတ္ထ စတ္တာရိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ အဒိန္နာဒါနသဒိသာနိ၊ ဣဒံ ပန ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

ဒုဗ္ဗလသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၂-ပရိဏာမနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဒွါဒသမေ သဗ္ဗံ တိံသကကဏ္ဍေ ပရိဏာမနသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တနယမေဝ။ အယမေဝ ဟိ ဝိသေသော၊ တတ္ထ အတ္တနော ပရိဏာမိတတ္တာ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ၊ ဣဓ ပုဂ္ဂလဿ ပရိဏာမိတတ္တာ သုဒ္ဓိကပါစိတ္တိယန္တိ။

ပရိဏာမနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

သဟဓမ္မိကဝဂ္ဂေါ အဋ္ဌမော။

၉-ရတနဝဂ္ဂ ၁-အန္တေပုရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ရတနဝဂ္ဂဿ ပဌမေ **ခတ္တိယဿာ**တိ ခတ္တိယဇာတိကဿ၊ **မုဒ္ဓါဘိသိတ္တဿာ**တိ ခတ္တိယာဘိသေကေန မုဒ္ဓနိ အဘိသိတ္တဿ။ အနိက္ခန္တော ရာဇာ

၁-ဧတံ (သီ၊ ကံ) ၂-ဝိ ၂-၂၀၃-ပိဋ္ဌေ။

Pādaggaṇhanakato anatirittappamāṇo pana ghaṭako patto thālakaṁ kañcanako kuṇḍikāti idamettha bhājanīyaṁ. Yathā ca mattikābhaṇḍe evaṁ lohabhaṇḍepi kuṇḍikā bhājanīyakoṭṭhāsameva bhajati. Iti yaṁ bhājanīyaṁ vissajjanīyampi taṁ[1] evaṁ vissajjiyavebhaṅgiyasaṅkhātaṁ aññaṁ parikkhāraṁ datvā khīyantassa dukkaṭaṁ, itaraṁ pana dātumeva na vaṭṭati. Issaravatāya dento thullaccayaṁ āpajjati, theyyacittena gaṇhanto bhaṇḍaṁ agghāpetvā kāretabbo. Yathā ca aññaṁ parikkhāraṁ datvā khīyantassa dukkaṭaṁ, tathā saṁghena asammatassa cīvaraṁ vā aññaṁ vā parikkhāraṁ datvā khīyantassa dukkaṭameva, anupasampanne sabbattha tikadukkaṭaṁ. Pakatiyā pana chandādivasena[2] karontaṁ disvā "ko attho tassa dinnena, laddhāpi vinipātessati, na sammā upanessatī"ti khīyantassa, ummattakādīnañca anāpatti. Upasampannatā, dhammena laddhasammutitā, saṁghena saddhiṁ vikappanupagacīvaradānaṁ, pacchā khīyitukāmatāya khīyanāti imān'ettha cattāri aṅgāni. Samuṭṭhānādīni adinnādānasadisāni, idaṁ pana dukkhavedananti.

Dubbalasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

12. Pariṇāmanasikkhāpadavaṇṇanā

Dvādasame sabbaṁ Tiṁsakakaṇḍe Pariṇāmanasikkhāpade vuttanayameva. Ayameva hi viseso. Tattha attano pariṇāmitattā nissaggiyaṁ pācittiyaṁ, idha puggalassa pariṇāmitattā suddhikapācittiyanti.

Pariṇāmanasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

Sahadhammikavaggo aṭṭhamo.

---

9. Ratanavagga 1. Antepurasikkhāpadavaṇṇanā

Ratanavaggassa paṭhame **khattiyassā**ti khattiyajātikassa, **muddhābhisittassā**ti khattiyābhisekena muddhani abhisittassa. Anikkhanto rājā

1. Etaṁ (Sī, Kaṁ) 2. Vi 2. 203 piṭṭhe.

ဣတောတိ အနိက္ခန္တရာဇကံ၊ တသ္မိံ **အနိက္ခန္တရာဇကေ၊** သယနိဃရေတိ အတ္ထော။ **ရတနံ** ဝုစ္စတိ မဟေသီ၊ **နိဂ္ဂတန္တိ** နိက္ခန္တံ[၁]၊ အနိဂ္ဂတံ[၂] ရတနံ ဣတောတိ အနိဂ္ဂတရတနကံ[၃]၊ တသ္မိံ **အနိဂ္ဂတရတနကေ**[၄]၊ သယနိဃရေတိ အတ္ထော။ **ဣန္ဒခီလံ အတိက္ကမေယျာတိ** ဧတ္ထ အတ္တနော အာဂတဘာဝံ အဇာ-နာပေတွာ သယနိဃရဿ ဥမ္မာရံ ပဌမံ ပါဒံ အတိက္ကာမေန္တဿ ဒုက္ကဋံ၊ ဒုတိယံ[၅] ပါစိတ္တိယံ။

သာဝတ္ထိယံ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာရဗ္ဘ ရညော အန္တေပုရပ္ပဝိသနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ အသာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ ပဋိသံဝိဒိတေ အပ္ပဋိသံဝိဒိတသညိနော,ဝေမတိကဿ စ ဒုက္ကဋံ။ ပဋိသံဝိဒိတသညိဿ၊ န ခတ္တိယဿ ဝါ, န ခတ္တိယာဘိသေကေန အဘိသိတ္တဿ ဝါ, ဥဘောသု ဝါ, ဥဘိန္နံ ဝါ အညတရသ္မိံ နိက္ခန္တေ သယနိဃရံ ပဝိသန္တဿ၊ အသယနိဃရေ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ခတ္တိယတာ, အဘိသိတ္တတာ,ဥဘိန္နမ္ပိ သယနိဃရတော အနိက္ခန္တတာ, အပ္ပဋိသံဝိဒိတတာ, ဣန္ဒခီလာတိက္ကမောတိ ဣမာနေတ္ထ ပဉ္စ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ပဌမကထိနသဒိသာနိ၊ ဣဒံ ပန ကိရိယာကိရိယန္တိ။

အန္တေပုရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ရတနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဒုတိယေ **ရတနန္တိ** မုတ္တာဒိဒသဝိဓံ။ **ရတနသမ္မတန္တိ** ယံကိဉ္စိ မနုဿာနံ ဥပဘောဂပရိဘောဂံ။ **အဇ္ဈာရာမေ ဝါ**တိ ပရိက္ခိတ္တဿ အန္တောပရိက္ခေပေ အပရိက္ခိတ္တဿ ဒွိန္နံ လေဍ္ဍုပါတာနံ အန္တော။ **အဇ္ဈာဝသထေ**တိ ပရိက္ခိတ္တဿ အန္တောပရိက္ခေပေ, အပရိက္ခိတ္တဿ မုသလပါတဗ္ဘန္တရေ။ အယံ ပနေတ္ထ ဝိနိစ္ဆယော—ဇာတရူပရဇတံ အတ္တနော အတ္ထာယ ဥဂ္ဂဏှန္တဿ ဝါ ဥဂ္ဂဏှာပေန္တဿ ဝါ နိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။ သံဃဂဏပုဂ္ဂလစေတိယနဝကမ္မာနံ အတ္ထာယ ဒုက္ကဋံ၊ အဝသေသေ မုတ္တာဒိရတနေ သဗ္ဗေသမ္ပိ အတ္ထာယ ဒုက္ကဋမေဝ။ ကပ္ပိယဝတ္ထုံ ဝါ အကပ္ပိယဝတ္ထုံ ဝါ အန္တမသော မာတုသန္တကမ္ပိ ဘဏ္ဍာဂါရိကသီသေန ပဋိသာမေန္တဿ ပါစိတ္တိယံ၊ တာဒိသံ ပန အတ္တနော သန္တကံ ကတွာ ပဋိသာမေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ "ဣဒံ ပဋိသာမေထာ"တိ ဝုတ္တေ ပန

၁-အနီဘတန္တိ အနိက္ခန္တိ (သီ၊ သျာ၊ ကံ) ၂-အနီဘတံ (သီ၊ သျာ၊ ကံ)
၃-အနီဘတရတနကံ (သီ၊ သျာ၊ ကံ) ၄-အနီဘတရတနကေ (သီ၊ သျာ၊ ကံ)
၅-ဒုတိယေ (သီ)၊ မဟာဋီကာ ၄-၂၇၃-ပိဋ္ဌေ။

itoti anikkhantarājakaṁ, tasmiṁ **anikkhantarājake,** sayanighareti attho. **Ratanaṁ** vuccati mahesī, **niggatan**ti nikkhantaṁ[1], aniggataṁ[2] ratanaṁ itoti aniggataratanakaṁ[3], tasmiṁ **aniggataratanake**[4], sayanighareti attho. **Indakhīlaṁ atikkameyyā**ti ettha attano āgatabhāvaṁ ajānāpetvā sayanigharassa ummāraṁ paṭhamaṁ pādaṁ atikkāmentassa dukkaṭaṁ, dutiyaṁ[5] pācittiyaṁ.

Sāvatthiyaṁ āyasmantaṁ Ānandaṁ ārabbha rañño antepurappavisanavatthusmiṁ paññattaṁ, asādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, tikapācittiyaṁ, paṭisaṁvidite appaṭisaṁviditasaññino, vematikassa ca dukkaṭaṁ. Paṭisaṁviditasaññissa, na khattiyassa vā na khattiyābhisekena abhisittassa vā ubhosu vā ubhinnaṁ vā aññatarasmiṁ nikkhante sayanigharaṁ pavisantassa, asayanighare, ummattakādīnañca anāpatti. Khattiyatā abhisittatā ubhinnampi sayanigharato anikkhantatā appaṭisaṁviditatā indakhīlātikkamoti imān'ettha pañca aṅgāni. Samuṭṭhānādīni paṭhamakathinasadisāni, idaṁ pana kiriyākiriyanti.

Antepurasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

2. Ratanasikkhāpadavaṇṇanā

Dutiye **ratanan**ti muttādidasavidhaṁ. **Ratanasammatan**ti yaṁ kiñci manussānaṁ upabhogaparibhogaṁ. **Ajjhārāme vā**ti parikkhittassa antoparikkhepe aparikkhittassa dvinnaṁ leḍḍupātānaṁ anto. **Ajjhāvasathe**ti parikkhittassa antopaṭikkhepe, aparikkhittassa musalapātabbhantare. Ayaṁ pan'ettha vinicchayo—jātarūparajataṁ attano atthāya uggaṇhantassa vā uggaṇhāpentassa vā nissaggiyaṁ pācittiyaṁ. Saṁghagaṇapuggalacetiyanavakammānaṁ atthāya dukkaṭaṁ, avasese muttādiratane sabbesampi atthāya dukkaṭameva. Kappiyavatthuṁ vā akappiyavatthuṁ vā antamaso mātusantakampi bhaṇḍāgārikasīsena paṭisāmentassa pācittiyaṁ, tādisaṁ pana attano santakaṁ katvā paṭisāmetuṁ vaṭṭati. "Idaṁ paṭisāmethā"ti vutte pana

1. Anībhatanti anikkhanti (Sī, Syā, Kaṁ)
2. Anībhataṁ (Sī, Syā, Kaṁ)
3. Anībhataratanakaṁ (Sī, Syā, Kaṁ)
4. Anībhataratanake (Sī, Syā, Kaṁ)
5. Dutiye (Sī), Mahāṭīkā 4. 273 piṭṭhe.

“န ဝဋ္ဋတီ”တိ ပဋိက္ခိပိတဗ္ဗံ။ သစေ ကုပိတာ ပါတေတွာ ဂစ္ဆန္တိ၊ ပလိဗောဓော နာမ ဟောတိ၊ ပဋိသာမေတဗ္ဗံ။ ဝိဟာရေ ကမ္မံ ကရောန္တာ ဝဍ္ဎကီအာဒယော ဝါ ရာဇဝလ္လဘာ ဝါ “ယံကိဉ္စိ ဥပကရဏံ ဝါ သယနဘဏ္ဍံ ဝါ ပဋိသာမေတွာ ဒေထာ”တိ ဝဒန္တိ၊ ဆန္ဒေနပိ ဘယေနပိ န ကာတဗ္ဗမေဝ၊ ဂုတ္တဋ္ဌာနံ ပန ဒဿေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

အဇ္ဈာရာမအဇ္ဈာဝသထေသုပိ ယာဒိသေ ဌာနေ “ဘိက္ခူဟိ ဝါ သာမဏေရေဟိ ဝါ ဂဟိတံ ဘဝိဿတီ”တိ အာသင်္ကာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တာဒိသေယေဝ ဌာနေ ဥဂ္ဂဟေတွာ ဝါ ဥဂ္ဂဟာပေတွာ ဝါ သညာဏံ ကတွာ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ၊ “ယဿ ဘဏ္ဍံ နဋ္ဌံ၊ သော အာဂစ္ဆတူ”တိ စ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ။ အထ ယော အာဂစ္ဆတိ၊ သော “ကီဒိသံ တေ ဘဏ္ဍံ နဋ္ဌ”န္တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော၊ သစေ သညာဏေန သမ္ပာဒေတိ၊ ဒါတဗ္ဗံ။ နော စေ၊ ‘ဝိစိနာဟီ’တိ ဝတ္တဗ္ဗော။ တမှာ အာဝါသာ ပက္ကမန္တေန[1] ပတိရူပါနံ ဘိက္ခူနံ ဟတ္ထေ, တေသု အသတိ ပတိရူပါနံ ဂဟပတိကာနံ ဟတ္ထေ နိက္ခိပိတွာ ပက္ကမိတဗ္ဗံ။ ယော ပန နေဝ ပက္ကမတိ၊ န သာမိကံ ပဿတိ၊ တေန ထာဝရံ သေနာသနံ ဝါ စေတိယံ ဝါ ပေါက္ခရဏိံ ဝါ ကာရေတဗ္ဗော။ သစေ ဒီဃဿ အဒ္ဓုနော အစ္စယေန သာမိကော အာဂစ္ဆတိ၊ တံ ဒဿေတွာ ‘အနုမောဒါဟီ’တိ ဝတ္တဗ္ဗော။ သစေ နာနုမောဒတိ၊ “ဒေဟိ မေ ဓန”န္တိ စောဒေတိ၊ သမာဒပေတွာ ဒါတဗ္ဗံ။

သာဝတ္ထိယံ အညတရံ ဘိက္ခုံ အာရဗ္ဘ ရတနုဂ္ဂဏှနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ “အညတြ အဇ္ဈာရာမာ ဝါ, အဇ္ဈာဝသထာ ဝါ”တိ အယမေတ္ထ ဒုဝိဓာ အနုပညတ္တိ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ သာဏတ္တိကံ၊ အနုညာတဋ္ဌာနေ အနာဒရိယေန ဥဂ္ဂဟေတွာ အနိက္ခိပန္တဿ ဒုက္ကဋံ။ အနုညာတဋ္ဌာနေ ဂဟေတွာ နိက္ခိပန္တဿ၊ ယံ ဟောတိ အာမာသံ ရတနသမ္မတံ၊ တံ ဝိဿာသံ ဝါ တာဝကာလိကံ ဝါ ဥဂ္ဂဏှန္တဿ၊ ပံသုကူလသညာယ ဂဏှတော၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ အနနုညာတကရဏံ[2], ပရသန္တကတာ, ဝိဿာသဂ္ဂါဟပံသုကူလသညာနံ အဘာဝေါ, ဥဂ္ဂဟဏံ ဝါ ဥဂ္ဂဟာပနံ ဝါတိ ဣမာနေတ္ထ စတ္တာရိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ သဉ္စရိတ္တသဒိသာနီတိ။

ရတနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-ပက္ကမန္တေနပိ (သီ)၊ ဝိ ၂-၂၁၇-ပိဋ္ဌေ ပန ပဿိတဗ္ဗံ။
၂-အနနုညာတကာရဏံ (သီ၊ က)

“na vaṭṭatī”ti paṭikkhipitabbaṁ. Sace kupitā pātetvā gacchanti, palibodho nāma hoti, paṭisāmetabbaṁ. Vihāre kammaṁ karontā vaḍḍhakī-ādayo vā rājavallabhā vā “yaṁ kiñci upakaraṇaṁ vā sayanabhaṇḍaṁ vā paṭisāmetvā dethā”ti vadanti, chandenapi bhayenapi na kātabbameva, guttaṭṭhānaṁ pana dassetuṁ vaṭṭati.

Ajjhārāma-ajjhāvasathesupi yādise ṭhāne “bhikkhūhi vā sāmaṇerehi vā gahitaṁ bhavissatī”ti āsaṅkā uppajjati, tādise yeva ṭhāne uggahetvā vā uggahāpetvā vā saññāṇaṁ katvā nikkhipitabbaṁ, “yassa bhaṇḍaṁ naṭṭhaṁ, so āgacchatū”ti ca ācikkhitabbaṁ. Atha yo āgacchati, so “kīdisaṁ te bhaṇḍaṁ naṭṭhan”ti pucchitabbo, sace saññāṇena sampādeti, dātabbaṁ. No ce, ‘vicināhī’ti vattabbo. Tamhā āvāsā pakkamantena[1] patirūpānaṁ bhikkhūnaṁ hatthe, tesu asati patirūpānaṁ gahapatikānaṁ hatthe nikkhipitvā pakkamitabbaṁ. Yo pana n’eva pakkamati, na sāmikaṁ passati, tena thāvaraṁ senāsanaṁ vā cetiyaṁ vā pokkharaṇiṁ vā kāretabbo. Sace dīghassa addhuno accayena sāmiko āgacchati, taṁ dassetvā ‘anumodāhī’ti vattabbo. Sace n’ānumodati, “dehi me dhanan”ti codeti, samādapetvā dātabbaṁ.

Sāvatthiyaṁ aññataraṁ bhikkhuṁ ārabbha ratana-uggaṇhanavatthusmiṁ paññattaṁ, “aññatra ajjhārāmā vā ajjhāvasathā vā”ti ayamettha duvidhā anupaññatti, sādhāraṇapaññatti, sāṇattikaṁ, anuññātaṭṭhāne anādariyena uggahetvā anikkhipantassa dukkaṭaṁ. Anuññātaṭṭhāne gahetvā nikkhipantassa, yaṁ hoti āmāsaṁ ratanasammataṁ, taṁ vissāsaṁ vā tāvakālikaṁ vā uggaṇhantassa, paṁsukūlasaññāya gaṇhato, ummattakādīnañca anāpatti. Ananuññātakaraṇaṁ[2] parasantakatā vissāsagāhapaṁsukūlasaññānaṁ abhāvo uggahaṇaṁ vā uggahāpanaṁ vāti imān’ettha cattāri aṅgāni. Samuṭṭhānādīni sañcarittasadisānīti.

Ratanasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

1. Pakkamantenapi (Sī), Vi 2. 213 piṭṭhe pana passitabbaṁ.
2. Ananuññātakāraṇaṁ (Sī, Ka)

၃-ဝိကာလဂါမပ္ပဝေသနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

တတိယေ **သန္တံ ဘိက္ခုံ အနာပုစ္ဆာ**တိ ဣဒံ စာရိတ္တေ ဝုတ္တနယမေဝ။ **ဝိကာလေ**တိ မဇ္ဈန္ဟိကာတိက္ကမတော ပဋ္ဌာယ အန္တောအရုဏေ၊ တေသ္မိံ အန္တရေ “ဝိကာလေ ဂါမပ္ပဝေသနံ အာပုစ္ဆာမီ”တိ ဝါ, “ဂါမံ ပဝိသိဿာမီ”တိ ဝါ အနာပုစ္ဆိတွာ အသတိ တထာရူပေ အစ္စာယိကေ ကရဏီယေ ပရိက္ခိတ္တဿ ဂါမဿ ပရိက္ခေပံ အတိက္ကမန္တဿ, အပရိက္ခိတ္တဿ ဥပစာရံ ဩက္ကမန္တဿ ပဌမပါဒေ ဒုက္ကဋံ၊ ဒုတိယပါဒေ ပါစိတ္တိယံ။ သစေပိ သမ္ဗဟုလာ ကေနစိ ကမ္မေန ဂါမံ ပဝိသန္တိ၊ သဗ္ဗေဟိ အညမညံ အာပုစ္ဆိတဗ္ဗံ။ “တသ္မိံ ဂါမေ တံ ကမ္မံ န သမ္ပဇ္ဇတီ”တိ အညံ ဂါမံ ဂစ္ဆန္တာနံ ပုန အာပုစ္ဆနကိစ္စံ နတ္ထိ။ သစေ ပန ဥဿာဟံ ပဋိပ္ပဿမ္ဘေတွာ ဝိဟာရံ ဂစ္ဆန္တာ အန္တရာ အညံ ဂါမံ ပဝိသိတုကာမာ ဟောန္တိ၊ အာပုစ္ဆိတဗ္ဗမေဝ။ ကုလဃရေ ဝါ အာသနသာလာယံ ဝါ ဘတ္တကိစ္စံ ကတွာ တေလဘိက္ခာယ ဝါ သပ္ပိဘိက္ခာယ ဝါ စရိတုကာမေန သစေ ပဿေ ဘိက္ခု အတ္ထိ၊ အာပုစ္ဆိတဗ္ဗော၊ အသန္တေ ‘နတ္ထီ’တိ ဂန္တဗ္ဗံ။ ဝီထိံ ဩတရိတွာ ပန ဘိက္ခုံ ဒိသွာပိ အာပုစ္ဆနကိစ္စံ နတ္ထိ။ ယော ပန ဂါမမဇ္ဈေန မဂ္ဂေါ ဟောတိ၊ သစေ တေန ဂစ္ဆန္တဿ “တေလာဒီနံ အတ္ထာယ စရိဿာမီ”တိ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ပဿေ ဘိက္ခုံ ဒိသွာ အာပုစ္ဆိတဗ္ဗံ။ မဂ္ဂါ အနောက္ကမ္မ စရန္တဿ ပန အာပုစ္ဆနကိစ္စံ နတ္ထိ၊ ဩက္ကမန္တဿ ဝုတ္တနယေနေဝ ပါစိတ္တိယံ။

သာဝတ္ထိယံ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယေ အာရဗ္ဘ ဝိကာလေ ဂါမပ္ပဝေသနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ “သန္တံ ဘိက္ခု”န္တိ စ “အနာပုစ္ဆာ”တိ စ “အညတြ တထာရူပါ အစ္စာယိကာ ကရဏီယာ”တိ[1] စ ဣမာ ပနေတ္ထ တိဿော အနုပညတ္တိယော၊ အသာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ ကာလေ ဝိကာလသညိနော, ဝေမတိကဿ စ ဒုက္ကဋံ။ ကာလသညိနော ပန, ယော စ အစ္စာယိကေ ဝါ ကရဏီယေ[2], သန္တံ ဝါ အာပုစ္ဆိတွာ, အသန္တံ ဝါ အနာပုစ္ဆိတွာ ပဝိသတိ၊ အန္တရာရာမဘိက္ခုနုပဿယတိတ္ထိယသေယျပဋိက္ကမနေသု ဝါ အညတရံ ဂစ္ဆတိ၊ တဿ၊ ဂါမေန မဂ္ဂေါ ဟောတိ၊ တေန ဂစ္ဆတော၊ အာပဒါသု၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ သန္တံ ဘိက္ခုံ အနာပုစ္ဆတာ, အနုညာတကာရဏာဘာဝေါ, ဝိကာလေ ဂါမပ္ပဝိသနန္တိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ကထိနသဒိသာနေဝ၊ ဣဒံ ပန ကိရိယာကိရိယန္တိ။

ဝိကာလဂါမပ္ပဝေသနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-တထာရူပါ အစ္စာယိကာ (သီ၊ က)
၂-အစ္စာယိကေန ဝါ ကရဏီယေန (က)

3. Vikālagāmappavesanasikkāpadavaṇṇanā

Tatiye **santaṁ bhikkhuṁ anāpucchā**ti idaṁ cāritte vuttanayameva. **Vikāle**ti majjhanhikātikkamato paṭṭhāya anto-aruṇe, etasmiṁ antare "vikāle gāmappavesanaṁ āpucchāmī"ti vā "gāmaṁ pavisissāmī"ti vā anāpucchitvā asati tathārūpe accāyike karaṇīye parikkhittassa gāmassa parikkhepaṁ atikkamantassa aparikkhittassa upacāraṁ okkamantassa paṭhamapāde dukkaṭaṁ, dutiyapāde pācittiyaṁ. Sacepi sambahulā kenaci kammena gāmaṁ pavisanti, sabbehi aññamaññaṁ āpucchitabbaṁ. "Tasmiṁ gāme taṁ kammaṁ na sampajjatī"ti aññaṁ gāmaṁ gacchantānaṁ puna āpucchanakiccaṁ n'atthi. Sace pana ussāhaṁ paṭippassambhetvā vihāraṁ gacchantā antarā aññaṁ gāmaṁ pavisitukāmā honti, āpucchitabbameva. Kulaghare vā āsanasālāyaṁ vā bhattakiccaṁ katvā telabhikkhāya vā sappibhikkhāya vā caritukāmena sace passe bhikkhu atthi, āpucchitabbo, asante 'n'atthī'ti gantabbaṁ. Vīthiṁ otaritvā pana bhikkhuṁ disvāpi āpucchanakiccaṁ n'atthi. Yo pana gāmamajjhena maggo hoti, sace tena gacchantassa "telādīnaṁ atthāya carissāmī"ti cittaṁ uppajjati, passe bhikkhuṁ disvā āpucchitabbaṁ. Maggā anokkamma carantassa pana āpucchanakiccaṁ n'atthi, okkamantassa vuttanayen'eva pācittiyaṁ.

Sāvatthiyaṁ chabbaggiye ārabbha vikāle gāmappavesanavatthusmiṁ paññattaṁ, "santaṁ bhikkhun"ti ca "anāpucchā"ti ca "aññatra tathārūpā accāyikā karaṇīyā"ti[1] ca imā pan'ettha tisso anupaññattiyo, asādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, tikapācittiyaṁ, kāle vikālasaññino, vematikassa ca dukkaṭaṁ. Kālasaññino pana, yo ca accāyike vā karaṇīye[2], santaṁ vā āpucchitvā, asantaṁ vā anāpucchitvā pavisati, antarārāmabhikkhunupassayatitthiyaseyyapaṭikkamanesu vā aññataraṁ gacchati, tassa, gāmena maggo hoti, tena gacchato, āpadāsu, ummattakādīnañca anāpatti. Santaṁ bhikkhuṁ anāpucchatā, anuññātakāraṇābhāvo, vikāle gāmappavisananti imān'ettha tīṇi aṅgāni. Samuṭṭhānādīni kathinasadisān'eva, idaṁ pana kiriyākiriyanti. Vikālagāmappavesanasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

1. Tathārūpā accāyikā (Sī, Ka)   2. Accāyikena vā karaṇīyena (Ka)

၄-သူစိဃရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

စတုတ္ထေ ဘေဒနမေဝ ဘေဒနကံ၊ တံ အဿ အတ္ထီတိ **ဘေဒနကံ**။ တသ္မာ ဧဝရူပေ သူစိဃရေ ကရဏကာရာပနေသု ဒုက္ကဋံ၊ ပဋိလာဘေန ပန တံ ဘိန္ဒိတွာ ပါစိတ္တိယံ ဒေသေတဗ္ဗံ။

သက္ကေသု သမ္ဗဟုလေ ဘိက္ခူ အာရဗ္ဘ ဗဟုသူစိဃရဝိညာပနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ သာဏတ္တိကံ၊ အတ္တနာ ဝိပ္ပကတံ အတ္တနာ ဝါ, ပရေဟိ ဝါ, ပရေဟိ ဝိပ္ပကတမ္ပိ အတ္တနာ ဝါ, ပရေဟိ ဝါ ပရိယောသာပေတွာ လဘန္တဿ စတုက္ကပါစိတ္တိယံ။ အညဿတ္ထာယ ကရဏကာရာပနေသု, အညေန ကတံ ပဋိလဘိတွာ ပရိဘုဉ္ဇနေ ဒုက္ကဋံ။ ဂဏ္ဌိကေ အရဏိကေ ဝိဓေ အဉ္ဇနိယာ အဉ္ဇနိသလာကာယ ဝါသိဇဋေ ဥဒကပုဉ္ဆနိယာတိ ဧတေသု ယံကိဉ္စိ အဋ္ဌိအာဒီဟိ ကရောန္တဿ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ သူစိဃရတာ, အဋ္ဌိမယာဒိတာ, အတ္တနော အတ္ထာယ ကရဏံ ဝါ ကာရာပေတွာ ဝါ ပဋိလာဘောတိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ သဉ္စရိတ္တသဒိသာနီတိ။

သူစိဃရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-မဉ္စပီဌသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ပဉ္စမေ **မဉ္စန္တိ** မသာရကာဒိသု အညတရံ။ **ပီဌမ္ပိ** တာဒိသမေဝ၊ တံ ပန မဉ္စော ဝိယ အတိဒီဃံ၊ အာသန္ဒိကော ဝိယ စ သမံ စတုရဿံ န ဟောတိ။ **ဆေဒနကံ** ဘေဒနကသဒိသမေဝ။

သာဝတ္ထိယံ ဥပနန္ဒံ အာရဗ္ဘ ဥစ္စေ မဉ္စေ သယနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ ပမာဏိကံ ကရောန္တဿ၊ ပမာဏာတိက္ကန္တံ လဘိတွာ ဆိန္ဒိတွာ ယထာ ပမာဏမေဝ ဥပရိ ဒိဿတိ၊ ဧဝံ နိခဏိတွာ ဝါ, ဥတ္တာနံ ဝါ ကတွာ, အဋ္ဋံ ဝါ ဗန္ဓိတွာ ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ပမာဏာတိက္ကန္တမဉ္စပီဌတာ, အတ္တနော အတ္ထာယ ကရဏံ ဝါ ကာရာပေတွာ ဝါ ပဋိလာဘောတိ ဣမာနေတ္ထ ဒွေ အင်္ဂါနိ။ သေသံ သဗ္ဗံ သူစိဃရသိက္ခာပဒသဒိသမေဝါတိ။

မဉ္စပီဌသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

4. Sūcigharasikkhāpadavaṇṇanā

Catutthe bhedanameva bhedanakaṁ, taṁ assa atthīti **bhedanakaṁ.** Tasmā evarūpe sūcighare karaṇakārāpanesu dukkaṭaṁ, paṭilābhena pana taṁ bhinditvā pācittiyaṁ desetabbaṁ.

Sakkesu sambahule bhikkhū ārabbha bahusūcigharaviññāpanavatthusmiṁ paññattaṁ, sādhāraṇapaññatti, sāṇattikaṁ, attanā vippakataṁ attanā vā parehi vā parehi vippakatampi attanā vā parehi vā pariyosāpetvā labhantassa catukkapācittiyaṁ. Aññassatthāya karaṇakārāpanesu, aññena kataṁ paṭilabhitvā paribhuñjane dukkaṭaṁ. Gaṇṭhike araṇike vidhe añjaniyā añjanisalākāya vāsijaṭe udakapuñchaniyāti etesu yaṁ kiñci aṭṭhi-ādīhi karontassa, ummattakādīnañca anāpatti. Sūcigharatā, aṭṭhimayāditā, attano atthāya karaṇaṁ vā kārāpetvā vā paṭilābhoti imān'ettha tīṇi aṅgāni. Samuṭṭhānādīni sañcarittasadisānīti.

Sūcigharasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

5. Mañcapīṭhasikkhāpadavaṇṇanā

Pañcame **mañcan**ti masārakādīsu aññataraṁ. **Pīṭham**pi tādisameva, taṁ pana mañco viya atidīghaṁ, āsandiko viya ca samaṁ caturassaṁ na hoti. **Chedanakaṁ** bhedanakasadisameva.

Sāvatthiyaṁ Upanandaṁ ārabbha ucce mañce sayanavatthusmiṁ paññattaṁ, pamāṇikaṁ karontassa, pamāṇātikkantaṁ labhitvā chinditvā yathā pamāṇameva upari dissati, evaṁ nikhaṇitvā vā, uttānaṁ vā katvā, aṭṭakaṁ vā bandhitvā paribhuñjantassa, ummattakādīnañca anāpatti. Pamāṇātikkantamañcapīṭhatā, attano atthāya karaṇaṁ vā kārāpetvā vā paṭilābhoti imān'ettha dve aṅgāni. Sesaṁ sabbaṁ Sūcigharasikkhāpadasadisamevāti.

Mañcapīṭhasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

၆-တူလောနဒ္ဓသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဆဋ္ဌေ တူလံ ဩနဒ္ဓမေတ္ထာတိ **တူလောနဒ္ဓံ၊** စိမိလိကံ ပတ္ထရိတွာ တူလံ ပက္ခိပိတွာ ဥပရိ စိမိလိကာယ[၁] ဩနဒ္ဓန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဥဒ္ဒါလနကံ** ဘေဒနကသဒိသမေဝ။

သာဝတ္ထိယံ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယေ အာရဗ္ဘ တူလောနဒ္ဓကာရာပနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ အာယောဂေ ကာယဗန္ဓနေ အံသဗဒ္ဓကေ ပတ္တတ္ထဝိကာယ ပရိဿာဝနေ ဗိမ္ဗောဟနေ, အညေန ကတံ တူလောနဒ္ဓံ ပဋိလဘိတွာ ဥဒ္ဒါလေတွာ ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ **ဗိမ္ဗောဟန**ဉ္စေတ္ထ သီသပ္ပမာဏမေဝ ဝဋ္ဋတိ၊ သီသပ္ပမာဏံ နာမ ယဿ ဝိတ္ထာရတော တီသု ကောဏေသု ဒွိန္နံ အန္တရံ ဝိဒတ္ထိစတုရင်္ဂုလံ ဟောတိ၊ မဇ္ဈေ မုဋ္ဌိရတနံ၊ ဒီဃတော ဒိယဍ္ဎရတနံ ဝါ ဒွိရတနံ ဝါ။ တူလောနဒ္ဓမဉ္စပီဌတာ, အတ္တနော အတ္ထာယ ကရဏံ ဝါ ကာရာပေတွာ ဝါ ပဋိလာဘောတိ ဣမာနေတ္ထ ဒွေ အင်္ဂါနိ။ သေသံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ။

တူလောနဒ္ဓသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-နိသီဒနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

သတ္တမေ **နိသီဒန**န္တိ သန္ထတသဒိသံ သန္ထရိတွာ ဧကသ္မိံ အန္တေ သုဂတဝိဒတ္ထိပ္ပမာဏံ ဒွီသု ဌာနေသု ဖာလေတွာ ကတာဟိ တီဟိ ဒသာဟိ ယုတ္တဿ ပရိက္ခာရဿေတံ နာမံ။

သာဝတ္ထိယံ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယေ အာရဗ္ဘ အပ္ပမာဏိကာနိ နိသီဒနာနိ ဓာရဏဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ “ဒသာ ဝိဒတ္ထီ”တိ အယမေတ္ထ အနုပညတ္တိ၊ အသာဓာရဏပညတ္တိ၊ ပမာဏိကံ ဝါ ဦနကံ ဝါ ကရောန္တဿ၊ အညေန ကတံ ပမာဏာတိက္ကန္တံ ပဋိလဘိတွာ ဆိန္ဒိတွာ ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ၊ ဝိတာနာဒီသု ယံကိဉ္စိ ကရောန္တဿ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ နိသီဒနဿ ပမာဏာတိက္ကန္တတာ, အတ္တနော အတ္ထာယ ကရဏံ ဝါ ကာရာပေတွာ ဝါ ပဋိလာဘောတိ ဣမာနေတ္ထ ဒွေ အင်္ဂါနိ။ သေသံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ။

နိသီဒနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-စိလိမိကာယ (သီ၊ သျာ၊ ကံ)

6. Tūlonaddhasikkhāpadavaṇṇanā

Chaṭṭhe tūlaṁ onaddhametthāti **tūlonaddhaṁ,** cimilikaṁ pattharitvā tūlaṁ pakkhipitvā upari cimilikāya[1] onaddhanti vuttaṁ hoti. **Uddālanakaṁ** bhedanakasadisameva.

Sāvatthiyaṁ chabbaggiye ārabbha tūlonaddhakārāpanavatthusmiṁ paññattaṁ, āyoge kāyabandhane aṁsabaddhake pattatthavikāya parissāvane bimbohane, aññena kataṁ tūlonaddhaṁ paṭilabhitvā uddāletvā paribhuñjantassa, ummattakādīnañca anāpatti. **Bimbohanañ**c'ettha sīsappamāṇameva vaṭṭati, sīsappamāṇaṁ nāma yassa vitthārato tīsu koṇesu dvinnaṁ antaraṁ vidatthicaturaṅgulaṁ hoti, majjhe muṭṭhiratanaṁ, dīghato diyaḍḍharatanaṁ vā dviratanaṁ vā. Tūlonaddhamañcapīṭhatā, attano atthāya karaṇaṁ vā kārāpetvā vā paṭilābhoti imān'ettha dve aṅgāni. Sesaṁ vuttanayen'eva veditabbanti.

Tūlonaddhasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

7. Nisīdanasikkhāpadavaṇṇanā

Sattame **nisīdanan**ti santhatasadisaṁ santharitvā ekasmiṁ ante Sugatavidatthippamāṇaṁ dvīsu ṭhānesu phāletvā katāhi tīhi dasāhi yuttassa parikkhārass'etaṁ nāmaṁ.

Sāvatthiyaṁ chabbaggiye ārabbha appamāṇikāni nisīdanāni dhāraṇavatthusmiṁ paññattaṁ, "dasā vidatthī"ti ayamettha anupaññatti, asādhāraṇapaññatti, pamāṇikaṁ vā ūnakaṁ vā karontassa, aññena kataṁ pamāṇātikkantaṁ paṭilabhitvā chinditvā paribhuñjantassa, vitānādīsu yaṁ kiñci karontassa, ummattakādīnañca anāpatti. Nisīdanassa pamāṇātikkantatā attano atthāya karaṇaṁ vā kārāpetvā vā paṭilābhoti imān'ettha dve aṅgāni. Sesaṁ vuttanayen'eva veditabbanti.

Nisīdanasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

1. Cilimikāya (Sī, Syā, Kaṁ)

၈-ကဏ္ဍုပ္ပဋိစ္ဆာဒိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

အဋ္ဌမေ **ကဏ္ဍုပ္ပဋိစ္ဆာဒိန္တိ** အဓောနာဘိဥဗ္ဘဇာဏုမဏ္ဍလံ ကဏ္ဍုပိဠက-အဿာဝထုလ္လကစ္ဆာဗာဓာနံ ပဋိစ္ဆာဒနတ္ထံ အနုညာတံ စီဝရံ။

သာဝတ္ထိယံ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယေ အာရဗ္ဘ အပ္ပမာဏိကာယော ကဏ္ဍုပ္ပဋိစ္ဆာဒိ-ကာယော ဓာရဏဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ သေသံ နိသီဒနေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ။

ကဏ္ဍုပ္ပဋိစ္ဆာဒိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-ဝဿိကသာဋိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

နဝမေ သာဝတ္ထိယံ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယေ အာရဗ္ဘ အပ္ပမာဏိကာယော ဝဿိကသာဋိ-ကာယော ဓာရဏဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သေသမေတ္ထ ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တံ နိသီဒနေ ဝုတ္တနယမေဝါတိ။

ဝဿိကသာဋိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-နန္ဒသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဒသမေ သာဝတ္ထိယံ အာယသ္မန္တံ နန္ဒံ အာရဗ္ဘ သုဂတစီဝရပ္ပမာဏံ စီဝရံ ဓာရဏဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သာဓာရဏပညတ္တိ၊ သေသံ နိသီဒနေ ဝုတ္တနယ-မေဝါတိ။

နန္ဒသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ရတနဝဂ္ဂေါ နဝမော။

ကင်္ခါဝိတရဏိယာ ပါတိမောက္ခဝဏ္ဏနာယ

သုဒ္ဓပါစိတ္တိယဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

8. Kaṇḍuppaṭicchādisikkhāpadavaṇṇanā

Aṭṭhame **kaṇḍuppaṭicchādin**ti adhonābhi-ubbhajāṇumaṇḍalaṁ kaṇḍupīḷaka-assāvathullakacchābādhānaṁ paṭicchādanatthaṁ anuññātaṁ cīvaraṁ.

Sāvatthiyaṁ chabbaggiye ārabbha appamāṇikāyo kaṇḍuppaṭicchādikāyo dhāraṇavatthusmiṁ paññattaṁ, sādhāraṇapaññatti, sesaṁ Nisīdane vuttanayen'eva veditabbanti.

Kaṇḍuppaṭicchādisikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

9. Vassikasāṭikasikkhāpadavaṇṇanā

Navame Sāvatthiyaṁ chabbaggiye ārabbha appamāṇikāyo vassikasāṭikāyo dhāraṇavatthusmiṁ paññattaṁ. Sesamettha yaṁ vattabbaṁ, taṁ Nisīdane vuttanayamevāti.

Vassikasāṭikasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

10. Nandasikkhāpadavaṇṇanā

Dasame Sāvatthiyaṁ āyasmantaṁ Nandaṁ ārabbha Sugatacīvarappamāṇaṁ cīvaraṁ dhāraṇavatthusmiṁ paññattaṁ, sādhāraṇapaññatti, sesaṁ Nisīdane vuttanayamevāti.

Nandasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

Ratanavaggo navamo.

Kaṅkhāvitaraṇiyā pātimokkhavaṇṇanāya

Suddhapācittiyavaṇṇanā niṭṭhitā.

ပါဋိဒေသနီယကဏ္ဍ

၁-ပဌမပါဋိဒေသနီယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ပါဋိဒေသနီယေသု ပဌမေ **အန္တရဃရံ ပဝိဋ္ဌာယာ**တိ ဝစနတော သစေ တဿာ အန္တရာရာမာဒီသု ဌတွာပိ ဒဒမာနာယ ဟတ္ထတော သယံ ရထိယာ-ဗျူဟသိင်္ဃာဋကဃရာနံ အညတရသ္မိံ ဌိတောပိ ဂဏှာတိ၊ ဒေါသော နတ္ထိ။ တဿာ ပန ရထိယာဒီသု ဌတွာ ဒဒမာနာယ, ရထိယာဒီသု ဝါ, အန္တရာရာ-မာဒီသု ဝါ ဌတွာပိ ယံကိဉ္စိ အာမိသံ အဇ္ဈောဟရဏတ္ထာယ ဂဏှတော ပဋိဂ္ဂဟဏေ ဒုက္ကဋံ၊ အဇ္ဈောဟာရေ အဇ္ဈောဟာရေ ပါဋိဒေသနီယံ။ တဿ ဒေသေတဗ္ဗာကာရော **ဂါရယှံ အာဝုသော**တိအာဒိနာ နယေန သိက္ခာပဒေ ဒဿိတောယေဝ။

သာဝတ္ထိယံ အညတရံ ဘိက္ခုံ အာရဗ္ဘ အညာတိကာယ ဘိက္ခုနိယာ အန္တရဃရံ ပဝိဋ္ဌာယ ဟတ္ထတော အာမိသံ ပဋိဂ္ဂဟဏဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ အသာဓာရဏပညတ္တိ၊ အနာဏတ္တိကံ၊ ယထာ စေတံ၊ တထာ သေသာနိပိ၊ တိကပါဋိဒေသနီယံ၊ ယာမကာလိကာဒီသု ပဋိဂ္ဂဟဏေပိ အဇ္ဈောဟရဏေပိ ဒုက္ကဋံ၊ ဧကတောဥပသမ္ပန္နာယ ယာဝကာလိကေပိ တထေဝ၊ ဉာတိကာယ အညာတိကသညိဝေမတိကာနမ္ပိ ဧသေဝ နယော။ ဉာတိကသညိနော ပန, ဉာတိကာယ ဝါ ဒါပေန္တိယာ၊ ဥပနိက္ခိပိတွာ ဝါ ဒဒမာနာယ၊ ယာ စ အန္တရာရာမဘိက္ခုနုပဿယတိတ္ထိယသေယျပဋိက္ကမနေသု ဌတွာ ဂါမတော ဗဟိ နီဟရိတွာ, ယာမကာလိကာဒီနိ ဝါ "သတိ ပစ္စယေ ပရိဘုဉ္ဇာ"တိ ဒေတိ၊ တဿ၊ သိက္ခမာနသာမဏေရီနဉ္စ ဟတ္ထတော ဂဟေတွာ ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ပရိပုဏ္ဏူပသမ္ပန္နတာ, အညာတိကတာ, အန္တရဃရေ ဌိတာယ ဟတ္ထတော သဟတ္ထာ ပဋိဂ္ဂဟဏံ, ယာဝကာလိကတာ, အဇ္ဈောဟရဏဉ္စာတိ ဣမာနေတ္ထ ပဉ္စ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ဧဠကလောမသဒိသာနီတိ။

ပဌမပါဋိဒေသနီယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ဒုတိယပါဋိဒေသနီယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဒုတိယေ **ဣဓ သူပ**န္တိအာဒိ ဝေါသာသနာကာရဒဿနံ။ **အပသက္က တာဝ ဘဂိနီ**တိအာဒိ အပသာဒေတဗ္ဗာကာရဒဿနံ။ တတြာယံ ဝိနိစ္ဆယော—

Pāṭidesanīyakaṇḍa

1. Paṭhamapāṭidesanīyasikkhāpadavaṇṇanā

Pāṭidesanīyesu paṭhame **antaragharaṁ paviṭṭhāyā**ti vacanato sace tassā antarārāmādīsu ṭhatvāpi dadamānāya hatthato sayaṁ rathiyābyūhasiṅghāṭakagharānaṁ aññatarasmiṁ ṭhitopi gaṇhāti, doso n’atthi. Tassā pana rathiyādīsu ṭhatvā dadamānāya rathiyādīsu vā antarārāmādīsu vā ṭhatvāpi yaṁ kiñci āmisaṁ ajjhoharaṇatthāya gaṇhato paṭiggahaṇe dukkaṭaṁ, ajjhohāre ajjhohāre pāṭidesanīyaṁ. Tassa desetabbākāro **gārayhaṁ āvuso**ti-ādinā nayena sikkhāpade dassito yeva.

Sāvatthiyaṁ aññataraṁ bhikkhuṁ ārabbha aññātikāya bhikkhuniyā antaragharaṁ paviṭṭhāya hatthato āmisaṁ paṭiggahaṇavatthusmiṁ paññattaṁ, asādhāraṇapaññatti, anāṇattikaṁ, yathā c’etaṁ, tathā sesānipi, tikapāṭidesanīyaṁ, yāmakālikādīsu paṭiggahaṇepi ajjhoharaṇepi dukkaṭaṁ, ekato-upasampannāya yāvakālikepi tath’eva, ñātikāya aññātikasaññivematikānampi es’eva nayo. Ñātikasaññino pana, ñātikāya vā dāpentiyā, upanikkhipitvā vā dadamānāya, yā ca antarārāmabhikkhunupassayatitthiyaseyyapaṭikkamanesu ṭhatvā gāmato bahi nīharitvā, yāmakālikādīni vā “sati paccaye paribhuñjā”ti deti, tassa, sikkhamānasāmaṇerīnañca hatthato gahetvā paribhuñjantassa, ummattakādīnañca anāpatti. Paripuṇṇūpasampannatā aññātikatā antaraghare ṭhitāya hatthato sahatthā paṭiggahaṇaṁ yāvakālikatā ajjhoharaṇanti imān’ettha pañca aṅgāni. Samuṭṭhānādīni eḷakalomasadisānīti.

Paṭhamapāṭidesanīyasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

2. Dutiyapāṭidesanīyasikkhāpadavaṇṇanā

Dutiye **idha sūpan**ti-ādi vosāsanākāradassanaṁ. **Apasakka tāva bhaginī**ti-ādi apasādetabbākāradassanaṁ. Tatr’āyaṁ vinicchayo—

ကေနာပိ ဘိက္ခုနာ[၁] အနုပသာဒိတေ အဇ္ဈောဟရဏတ္ထာယ အာမိသံ ဂဏှန္တာနံ ပဋိဂ္ဂဟဏေ ဒုက္ကဋံ၊ အဇ္ဈောဟာရေ အဇ္ဈောဟာရေ ပါဋိဒေသနီယန္တိ။

ရာဇဂဟေ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယေ အာရဗ္ဘ ဘိက္ခုနိယာ ဝေါသာသန္တိယာ နနိဝါရဏဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ တိကပါဋိဒေသနီယံ၊ ဧကတောဥပသမ္ပန္နာယ ဝေါသာသန္တိယာ နနိဝါရေန္တဿ ဒုက္ကဋံ၊ တထာ အနုပသမ္ပန္နာယ ဥပသမ္ပန္နသညိနော ဝေမတိကဿ စ။ အနုပသမ္ပန္နသညိနော, ပန ယော စ အတ္တနော ဝါ ဘတ္တံ ဒါပေန္တိယာ၊ အညေသံ ဝါ ဘတ္တံ ဒေန္တိယာ၊ ယံ ဝါ န ဒိန္နံ၊ တံ ဒါပေန္တိယာ၊ ယတ္ထ ဝါ န ဒိန္နံ၊ တတ္ထ၊ သဗ္ဗေသံ ဝါ သမကံ ဒါပေန္တိယာ၊ သိက္ခမာနာယ ဝါ သာမဏေရိယာ ဝါ ဝေါသာသန္တိယာ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ဘုဉ္ဇတိ၊ တဿ၊ ပဉ္စ ဘောဇနာနိ ဌပေတွာ သဗ္ဗတ္ထ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ပရိပုဏ္ဏူပသမ္ပန္နတာ, ပဉ္စဘောဇနတာ, အန္တရဃရေ အနုညာတပကာရတော အညထာ ဝေါသာသနာ, အနိဝါရဏာ, အဇ္ဈောဟရဏန္တိ ဣမာနေတ္ထ ပဉ္စ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ကထိနသဒိသာနီတိ။

ဒုတိယပါဋိဒေသနီယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-တတိယပါဋိဒေသနီယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

တတိယေ **သေက္ခသမ္မတာနီ**တိ လဒ္ဓသေက္ခသမ္မုတိကာနိ။ **ပုဗ္ဗေ အနိမန္တိတော**တိ ဃရူပစာရောက္ကမနတော ပဌမတရံ ဥပစာရံ အနောက္ကမန္တေယေဝ ပုဗ္ဗေ အနိမန္တိတော။ **အဂိလာနော** နာမ ယော သက္ကောတိ ပိဏ္ဍာယ စရိတုံ။ **ပါဋိဒေသနီယ**န္တိ ဃရူပစာရံ ဩက္ကမိတွာ အာမိသံ ဂဏှန္တဿ ပဋိဂ္ဂဟဏေ တာဝ ဒုက္ကဋံ၊ တံ ဂဟေတွာ ယတ္ထကတ္ထစိ ဘုဉ္ဇန္တဿ အဇ္ဈောဟာရေ အဇ္ဈောဟာရေ ပါဋိဒေသနီယန္တိ။

သာဝတ္ထိယံ သမ္ဗဟုလေ ဘိက္ခူ အာရဗ္ဘ န မတ္တံ ဇာနိတွာ ပဋိဂ္ဂဟဏဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ “ပုဗ္ဗေ အနိမန္တိတော, အဂိလာနော”တိ ဣမာ ပနေတ္ထ ဒွေ အနုပညတ္တိယော၊ တိကပါဋိဒေသနီယံ၊ ယာမကာလိကာဒီသု ပဋိဂ္ဂဟဏေပိ အဇ္ဈောဟာရေပိ ဒုက္ကဋံ၊ တထာ အသေက္ခသမ္မတေ သေက္ခသမ္မတသညိနော ဝေမတိကဿ စ။ အသေက္ခသမ္မတသညိနော, ပန ယော စ ပုဗ္ဗေ နိမန္တိတော

၁-ဣတော ဌာနေ ‘ဝေ’န္တိ ပါဌော ကမ္ဘောဒိယမူလေ အတ္ထိ။

eken'āpi bhikkhunā[1] anapasādite ajjhoharaṇatthāya āmisaṁ gaṇhantānaṁ paṭiggahaṇe dukkaṭaṁ, ajjhohāre ajjhohāre pāṭidesanīyanti.

Rājagahe chabbaggiye ārabbha bhikkhuniyā vosāsantiyā nanivāraṇavatthusmiṁ paññattaṁ, tikapāṭidesanīyaṁ, ekato-upasampannāya vosāsantiyā nanivārentassa dukkaṭaṁ, tathā anupasampannāya upasampannasaññino vematikassa ca. Anupasampannasaññino, pana yo ca attano vā bhattaṁ dāpentiyā, aññesaṁ vā bhattaṁ dentiyā, yaṁ vā na dinnaṁ, taṁ dāpentiyā, yattha vā na dinnaṁ, tattha, sabbesaṁ vā samakaṁ dāpentiyā, sikkhamānāya vā sāmaṇeriyā vā vosāsantiyā paṭiggahetvā bhuñjati, tassa pañca bhojanāni ṭhapetvā sabbattha, ummattakādīnañca anāpatti. Paripuṇṇūpasampannatā pañcabhojanatā antaraghare anuññātapakārato aññathā vosāsanā anivāraṇā, ajjhoharaṇanti imān'ettha pañca aṅgāni. Samuṭṭhānādīni kathinasadisānīti.

Dutiyapāṭidesanīyasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

3. Tatiyapāṭidesanīyasikkhāpadavaṇṇanā

Tatiye **sekkhasammatānīti** laddhasekkhasammutikāni. **Pubbe animantitoti** gharūpacārokkamanato paṭhamataraṁ upacāraṁ anokkamante yeva pubbe animantito. **Agilāno** nāma yo sakkoti piṇḍāya carituṁ. **Pāṭidesanīyanti** gharūpacāraṁ okkamitvā āmisaṁ gaṇhantassa paṭiggahaṇe tāva dukkaṭaṁ, taṁ gahetvā yattha katthaci bhuñjantassa ajjhohāre ajjhohāre pāṭidesanīyanti.

Sāvatthiyaṁ sambahule bhikkhū ārabbha na mattaṁ jānitvā paṭiggahaṇavatthusmiṁ paññattaṁ, "pubbe animantito agilāno"ti imā pan'ettha dve anupaññattiyo, tikapāṭidesanīyaṁ, yāmakālikādīsu paṭiggahaṇepi ajjhohārepi dukkaṭaṁ, tathā asekkhasammate sekkhasammatasaññino vematikassa ca. Asekkhasammatasaññino pana yo ca pubbe nimantito

1. Ettha ṭhāne 'evan'ti pāṭho Kambodiyamūle atthi.

ဝါ ဂိလာနဿ ဝါ အညဿ ဝါ တေသံ ဃရေ ပညတ္တံ ဘိက္ခံ ဂဏှာတိ၊ ယဿ စ ဃရတော နီဟရိတွာ, အာသနသာလာဒီသု ဝါ ဘိက္ခူနံ အဒိသွာ ပဌမံယေဝ နီဟရိတွာ, ဒွါရမူလေ ဝါ ဌပိတံ ဒေန္တိ၊ တဿ တံ ဘုဉ္ဇန္တဿ၊ နိစ္စဘတ္တကေ၊ သလာကဘတ္တေ၊ ပက္ခိကေ၊ ဥပေါသထိကေ၊ ပါဋိပဒိကေ၊ ယာမကာလိကာဒိံ[1] "သတိ ပစ္စယေ ပရိဘုဉ္ဇာ"တိ ဒိန္နံ[2] ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ သေက္ခသမ္မတတာ, ပုဗ္ဗေ အနိမန္တိတတာ, အဂိလာနတာ, ဃရူပစာရောက္ကမနံ, ဌပေတွာ နိစ္စဘတ္တကာဒီနိ အညံ အာမိသံ ဂဟေတွာ ဘုဉ္ဇနန္တိ ဣမာနေတ္ထ ပဉ္စ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ဧဠကလောမသဒိသာနီတိ။

တတိယပါဋိဒေသနီယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-စတုတ္ထပါဋိဒေသနီယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

စတုတ္ထေ **ယာနိ ခေါ ပန တာနိ အာရညကာနီ**တိ အာဒိ စီဝရဝိပ္ပဝါသသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **ပုဗ္ဗေ အပ္ပဋိသံဝိဒိတ**န္တိ ဧတ္ထ ယံ ဣတ္ထိယာ ဝါ ပုရိသေန ဝါ ဂဟဋ္ဌေန ဝါ ပဗ္ဗဇိတေန ဝါ အာရာမံ ဝါ အာရာမူပစာရံ ဝါ ပဝိသိတွာ "ဣတ္ထန္နာမဿ ဘန္တေ ကုလဿ ခါဒနီယံ ဝါ ဘောဇနီယံ ဝါ အာဟရိယိဿတီ"တိ[3] အာရောစိတံ၊ တံ ပစ္ဆာ ယထာအာရောစိတမေဝ ဝါ အာဟရိယတု၊ တဿ ပရိဝါရံ ကတွာ အညံ ဝါ တေန သဒ္ဓိံ ဗဟုကမ္ပိ၊ "ဣတ္ထန္နာမံ ကုလံ ပဋိသံဝိဒိတံ ကတွာ ခါဒနီယံ ဝါ ဘောဇနီယံ ဝါ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆတီ"တိ သုတွာ အညာနိ ဝါ ကုလာနိ တေဟိ သဒ္ဓိံ အာဟရန္တု၊ တံ သဗ္ဗံ **ပဋိသံဝိဒိတံ** နာမ။ ယံ ပန ဧဝံ အနာရောစိတံ အနာဟဋ္ဌ၊ တံ **အပ္ပဋိသံဝိဒိတံ** နာမ။ **အဂိလာနော** နာမ ယော သက္ကောတိ ပိဏ္ဍာယ ဂန္တုံ။ **ပါဋိဒေသနီယ**န္တိ ဧဝရူပံ အန္တမသော အာရာမမဇ္ဈေန ဂစ္ဆန္တေဟိ အဒ္ဓိကေဟိ ဒိန္နမ္ပိ အာရာမေ ဝါ အာရာမူပစာရေ ဝါ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ အဇ္ဈောဟရန္တဿ ပဋိဂ္ဂဟဏေ ဒုက္ကဋံ၊ အဇ္ဈောဟာရေ အဇ္ဈောဟာရေ ပါဋိဒေသနီယန္တိ။

သက္ကေသု သမ္ဗဟုလေ ဘိက္ခူ အာရဗ္ဘ အာရာမေ စောရေ ပဋိဝသန္တေ အနာရောစနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ "အဂိလာနော"တိ အယမေတ္ထ ဧကာ အနုပညတ္တိ၊

၁-ယာမကာလိကာဒီနိ (သီ)၊ ယာမကာလိကာဒီသု ယံကိဉ္စိ (ကံ)
၂-အညေန ဒိန္နံ (ကံ)
၃-ဝိ ၂-၂၇၇-ပိဋ္ဌေ။

vā gilāno vā aññassa vā tesaṁ ghare paññattaṁ bhikkhaṁ gaṇhāti, yassa ca gharato nīharitvā, āsanasālādīsu vā bhikkhuṁ adisvā paṭhamaṁ yeva nīharitvā, dvāramūle vā ṭhapitaṁ denti, tassa taṁ bhuñjantassa, niccabhattake, salākabhatte, pakkhike, uposathike, pāṭipadike, yāmakālikādiṁ[1] "sati paccaye paribhuñjā"ti dinnaṁ[2] paribhuñjantassa, ummattakādīnañca anāpatti. Sekkhasammatatā pubbe animantitatā agilānatā gharūpacārokkamanaṁ ṭhapetvā niccabhattakādīni aññaṁ āmisaṁ gahetvā bhuñjananti imān'ettha pañca aṅgāni. Samuṭṭhānādīni eḷakalomasadisānīti.

Tatiyapāṭidesanīyasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

4. Catutthapāṭidesanīyasikkhāpadavaṇṇanā

Catutthe **yāni kho pana tāni āraññakānī**ti-ādi Cīvaravippavāsasikkhāpade vuttanayen'eva veditabbaṁ. **Pubbe appaṭisaṁviditan**ti ettha yaṁ itthiyā vā purisena vā gahaṭṭhena vā pabbajitena vā ārāmaṁ vā ārāmūpacāraṁ vā pavisitvā "itthannāmassa bhante kulassa khādanīyaṁ vā bhojanīyaṁ vā āhariyissatī"ti[3] ārocitaṁ, taṁ pacchā yathā-ārocitameva vā āhariyatu, tassa parivāraṁ katvā aññaṁ vā tena saddhiṁ bahukampi, "itthannāmaṁ kulaṁ paṭisaṁviditaṁ katvā khādanīyaṁ vā bhojanīyaṁ vā gahetvā gacchatī"ti sutvā aññāni vā kulāni tehi saddhiṁ āharantu, taṁ sabbaṁ **paṭisaṁviditaṁ** nāma. Yaṁ pana evaṁ anārocitaṁ anāhaṭañca, taṁ **appaṭisaṁviditaṁ** nāma. **Agilāno** nāma yo sakkoti piṇḍāya gantuṁ. **Pāṭidesanīyan**ti evarūpaṁ antamaso ārāmamajjhena gacchantehi addhikehi dinnampi ārāme vā ārāmūpacāre vā paṭiggahetvā ajjhoharantassa paṭiggahaṇe dukkaṭaṁ, ajjhohāre ajjhohāre pāṭidesanīyanti.

Sakkesu sambahule bhikkhū ārabbha ārāme core paṭivasante anārocanavatthusmiṁ paññattaṁ, "agilāno"ti ayamettha ekā anupaññatti,

---

1. Yāmakālikādīni (Sī), yāmakālikādīsu yaṁkiñci (Kaṁ)
2. Aññena dinnaṁ (Kaṁ)
3. Vi 2. 237 piṭṭhe.

တိကပါဋိဒေသနီယံ၊ ယာမကာလိကာဒီသု အာဟာရတ္ထာယ ပဋိဂ္ဂဟဏေပိ အဇ္ဈောဟာရေပိ ဒုက္ကဋမေဝ၊ တထာ ပဋိသံဝိဒိတေ အပ္ပဋိသံဝိဒိတသညိနော ဝေမတိကဿ စ၊ ပဋိသံဝိဒိတသညိနော, ပန ဂိလာနဿ၊ ယော စ ပဋိသံဝိဒိတံ ကတွာ အာဟဋံ ဝါ ဂိလာနာဝသေသကံ ဝါ ဗဟာရာမေ ဝါ ပဋိဂ္ဂဟိတံ၊ တတ္ထဇာတကမေဝ ဝါ မူလဖလာဒိံ၊ ယာမကာလိကာဒီသု ဝါ ယံကိဉ္စိ "သတိ ပစ္စယေ ပရိဘုဉ္ဇာ"တိ လဒ္ဓံ ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ယထာဝုတ္တအာရညကသေနာသနတာ, ယာဝကာလိကဿ အတတ္ထဇာတကတာ, အဂိလာနတာ, အဂိလာနာဝသေသကတာ, အပ္ပဋိသံဝိဒိတတာ, အဇ္ဈာရာမေ ပဋိဂ္ဂဟဏံ, အဇ္ဈောဟရဏန္တိ ဣမာနေတ္ထ သတ္တ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ကထိနသဒိသာနေဝ၊ ဣဒံ ပန ကိရိယာကိရိယန္တိ။

စတုတ္ထပါဋိဒေသနီယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ကင်္ခါဝိတရဏိယာ ပါတိမောက္ခဝဏ္ဏနာယ

ပါဋိဒေသနီယဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

tikapāṭidesanīyaṁ, yāmakālikādīsu āhāratthāya paṭiggahaṇepi ajjhohārepi dukkaṭameva, tathā paṭisaṁvidite appaṭisaṁviditasaññino vematikassa ca, paṭisaṁviditasaññino, pana gilānassa, yo ca paṭisaṁviditaṁ katvā āhaṭaṁ vā gilānāvasesakaṁ vā bahārāme vā paṭiggahitaṁ, tatthajātakameva vā mūlaphalādiṁ, yāmakālikādīsu vā yaṁkiñci “sati paccaye paribhuñjā”ti laddhaṁ paribhuñjantassa, ummattakādīnañca anāpatti. Yathāvutta-āraññakasenāsanatā yāvakālikassa atatthajātakatā agilānatā agilānāvasesakatā appaṭisaṁviditatā ajjhārāme paṭiggahaṇaṁ ajjhoharaṇanti imān’ettha satta aṅgāni. Samuṭṭhānādīni Kathinasadisān’eva, idaṁ pana kiriyākiriyanti.

Catutthapāṭidesanīyasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

Kaṅkhāvitaraṇiyā pātimokkhavaṇṇanāya

Pāṭidesanīyavaṇṇanā niṭṭhitā.

သေခိယ ကဏ္ဍ

၁-ပရိမဏ္ဍလသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

သေခိယေသု[၁] ပဌမေ **ပရိမဏ္ဍလန္တိ** သမန္တတော မဏ္ဍလံ။ **သိက္ခာ ကရဏီယာ**တိ “ဧဝံ နိဝါသေဿာမီ”တိ အာရာမေပိ အန္တရဃရေပိ သဗ္ဗတ္ထ သိက္ခာ ကာတဗ္ဗာ၊ ဧတ္ထ စ ယသ္မာ ဝတ္တက္ခန္ဓကေ ဝုတ္တဝတ္တာနိပိ သိက္ခိတဗ္ဗတ္တာ[၂] သေခိယာနေဝ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ ပါရာဇိကာဒီသု ဝိယ ပရိစ္ဆေဒေါ န ကတော။ စာရိတ္တဝိနယဒဿနတ္ထဉ္စ “ယော ပန ဘိက္ခု ဩလမ္ဗေန္တော နိဝါသေယျ၊ ဒုက္ကဋ”န္တိ ဧဝံ အာပတ္တိနာမေန အဝတွာ “သိက္ခာ ကရဏီယာ”တိ ဧဝံ သဗ္ဗသိက္ခာပဒေသု ပါဠိ အာရောပိတာ၊ ပဒဘာဇနေ[၃] ပန “အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ”တိ ဝုတ္တတ္တာ သဗ္ဗတ္ထ အနာဒရိယကရဏေ ဒုက္ကဋံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဣဒါနိ **ပရိမဏ္ဍလန္တိ** ဧတ္ထ နာဘိမဏ္ဍလံ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ ဇာဏုမဏ္ဍလဿ ဟေဋ္ဌာ ဇင်္ဃဋ္ဌိကတော ပဋ္ဌာယ အဋ္ဌင်္ဂုလမတ္တံ နိဝါသနံ ဩတာရေတွာ နိဝါသေန္တေန ပရိမဏ္ဍလံ နိဝတ္ထံ နာမ ဟောတိ၊ ဧဝံ အနိဝါသေတွာ အနာဒရိယေန ပုရတော ဝါ ပစ္ဆတော ဝါ ဩလမ္ဗေတွာ နိဝါသေန္တဿ ဒုက္ကဋံ။ န ကေဝလဉ္စ တဿေဝ၊ ယေ စညေ “တေန ခေါ ပန သမယေန ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဂိဟိနိဝတ္ထံ နိဝါသေန္တိ၊ ဟတ္ထိသောဏ္ဍကံ မစ္ဆဝါလကံ စတုက္ကဏ္ဏကံ တာလဝဏ္ဋကံ သတဝလိကံ နိဝါသေန္တိ၊ သံဝေလ္လိယံ နိဝါသေန္တီ”တိ ခန္ဓကေ[၄] နိဝါသနဒေါသာ ဝုတ္တာ၊ တထာ နိဝါသေန္တဿာပိ ဒုက္ကဋမေဝ။

တတ္ထ **ဟတ္ထိသောဏ္ဍကံ** နာမ နာဘိမူလတော ဟတ္ထိသောဏ္ဍသဏ္ဌာနံ ဩလမ္ဗကံ ကတွာ နိဝတ္ထံ စောဠိကနာရီနံ[၅] နိဝါသနံ ဝိယ။ **မစ္ဆဝါလကံ** နာမ ဧကတော ဒသန္တံ ဧကတော ပါသန္တံ ဩလမ္ဗေတွာ နိဝတ္ထံ။ **စတုက္ကဏ္ဏကံ** နာမ ဥပရိ ဒွေ, ဟေဋ္ဌတော ဒွေတိ ဧဝံ စတ္တာရော ကဏ္ဏေ ဒဿေတွာ နိဝတ္ထံ။ **တာလဝဏ္ဋကံ** နာမ တာလဝဏ္ဋာကာရေန သာဋကံ ဩလမ္ဗေတွာ နိဝတ္ထံ။ **သတဝလိကံ** နာမ ဒီဃသာဋကံ အနေကက္ခတ္တုံ ဩဘုဇိတွာ[၆] ဩဝဋ္ဋိကံ ကရောန္တေန နိဝတ္ထံ၊ ဝါမဒက္ခိဏပဿေသု ဝါ နိရန္တရံ ဝလိယော ဒဿေတွာ နိဝတ္ထံ။ သစေ ပန ဇာဏုတော ပဋ္ဌာယ ဧကာ ဝါ ဒွေ ဝါ ဝလိယော ပညာယန္တိ၊ ဝဋ္ဋတိ။

၁-ဆဗ္ဗီသတိသာရုပ္ပါ (ကံ)
၂-တထာသိက္ခိတဗ္ဗတ္တာ (သီ)
၃-ဝိ ၂-၂၃၉-ပိဋ္ဌေ။
၄-ဝိ ၄-၂၇၇-ပိဋ္ဌေ။
၅-နိဝတ္ထစောဠကိတ္တိနံ (သီ)
၆-ဩဘုဇိတွာ (သီ၊ ကံ)၊ ဝိ-ဋ္ဌ ၄-၅၄-ပိဋ္ဌေ။

Sekhiyakaṇḍa

1. Parimaṇḍalasikkhāpadavaṇṇanā

Sekhiyesu[1] paṭhame **parimaṇḍalan**ti samantato maṇḍalaṁ. **Sikkhā karaṇīyā**ti "evaṁ nivāsessāmī"ti ārāmepi antaragharepi sabbattha sikkhā kātabbā, ettha ca yasmā Vattakkhandhake vuttavattānipi sikkhitabbattā[2] sekhiyān'eva honti, tasmā pārājikādīsu viya paricchedo na kato. Cārittavinayadassanatthañca "yo pana bhikkhu olambento nivāseyya, dukkaṭan"ti evaṁ āpattināmena avatvā "sikkhā karaṇīyā"ti evaṁ sabbasikkhāpadesu Pāḷi āropitā, Padabhājane[3] pana "āpatti dukkaṭassā"ti vuttattā sabbattha anādariyakaraṇe dukkaṭaṁ veditabbaṁ.

Idāni **parimaṇḍalan**ti ettha nābhimaṇḍalaṁ paṭicchādetvā jāṇumaṇḍalassa heṭṭhā jaṅghaṭṭhikato paṭṭhāya aṭṭhaṅgulamattaṁ nivāsanaṁ otāretvā nivāsentena parimaṇḍalaṁ nivatthaṁ nāma hoti, evaṁ anivāsetvā anādariyena purato vā pacchato vā olambetvā nivāsentassa dukkaṭaṁ. Na kevalañca tass'eva, ye c'aññe "tena kho pana samayena chabbaggiyā gihinivatthaṁ nivāsenti, hatthisoṇḍakaṁ macchavālakaṁ catukkaṇṇakaṁ tālavaṇṭakaṁ satavalikaṁ nivāsenti, saṁvalliyaṁ nivāsentī"ti Khandhake[4] nivāsanadosā vuttā, tathā nivāsentassapi dukkaṭameva.

Tattha **hatthisoṇḍakaṁ** nāma nābhimūlato hatthisoṇḍasaṇṭhānaṁ olambakaṁ katvā nivatthaṁ coḷika-itthīnaṁ[5] nivāsanaṁ viya. **Macchavālakaṁ** nāma ekato dasantaṁ ekato pāsantaṁ olambetvā nivatthaṁ. **Catukkaṇṇakaṁ** nāma upari dve, heṭṭhato dveti evaṁ cattāro kaṇṇe dassetvā nivatthaṁ. **Tālavaṇṭakaṁ** nāma tālavaṇṭākārena sāṭakaṁ olambetvā nivatthaṁ. **Satavalikaṁ** nāma dīghasāṭakaṁ anekakkhattuṁ obhujitvā[6] ovaṭṭikaṁ karontena nivatthaṁ, vāmadakkhiṇapassesu vā nirantaraṁ valiyo dassetvā nivatthaṁ. Sace pana jāṇuto paṭṭhāya ekā vā dve vā valiyo paññāyanti, vaṭṭati.

1. Chabbīsatisāruppā (Kaṁ)
2. Tathāsikkhitabbattā (Sī)
3. Vi 2. 239 piṭṭhe.
4. Vi 4. 277 piṭṭhe.
5. Nivatthacoḷakitthīnaṁ (Sī)
6. Obhañjitvā (Sī, Kaṁ), Vi-Ṭṭha 4. 54 piṭṭhe.

သံဝေလ္လိယန္တိ မလ္လကမ္မကာရာဒီဟိ ဝိယ ကစ္ဆံ ဗန္ဓိတွာ နိဝတ္ထံ။ ဧဝံ နိဝါသေတုံ ဂိလာနဿာပိ မဂ္ဂပ္ပဋိပန္နဿာပိ န ဝဋ္ဋတိ။ ယမ္ပိ မဂ္ဂံ ဂစ္ဆန္တာ ဧကံ ဝါ ဒွေ ဝါ ကဏ္ဏေ ဥက္ခိပိတွာ အန္တရဝါသကဿ ဥပရိ လဂ္ဂေန္တိ၊ အန္တော ဝါ ဧကံ ကာသာဝံ တထာ နိဝါသေတွာ ဗဟိ အပရံ နိဝါသေန္တိ၊ သဗ္ဗံ န ဝဋ္ဋတိ။

ဂိလာနော ပန အန္တောကာသာဝဿ ဩဝဋ္ဋိကံ ဒဿေတွာ အပရံ ဥပရိ နိဝါသေတုံ လဘတိ၊ အဂိလာနေန ဒွေ နိဝါသေန္တေန သဂုဏံ ကတွာ နိဝါသေတဗ္ဗာနိ။ ဣတိ ဣမံ ခန္ဓကေ ပဋိက္ခိတ္တဉ္စ ဩလမ္ဗကဉ္စ သဗ္ဗံ ဝိဝဇ္ဇေတွာ ဝုတ္တလက္ခဏသမ္ပန္နံ နိဗ္ဗိကာရံ ပရိမဏ္ဍလံ နိဝါသေတဗ္ဗံ၊ တထာ အနိဝါသေတွာ ယံကိဉ္စိ ဝိကာရံ ကရောန္တဿ ဒုက္ကဋံ။

"နိဒါနံ ပုဂ္ဂလံ ဝတ္ထုံ"န္တိအာဒိကေ[၁] ပန ဝိနိစ္ဆယေ သုရုသုရုကာရကံ ကောသမ္ဗိယံ ပညတ္တံ၊ သာမိသေန ဟတ္ထေန ပါနီယထာလကသိတ္ထက-ပတ္တဓောဝနပဋိသံယုတ္တဒွယံ ဘဂ္ဂေသု သမ္ဗဟုလေ ဘိက္ခူ အာရဗ္ဘ၊ သေသာနိ သဗ္ဗာနေဝ သာဝတ္ထိယံ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယေ အာရဗ္ဘ ဩလမ္ဗေတွာ နိဝါသနာဒိဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တာနိ။ သူပေါဒနဝိညတ္တိယံ ဓမ္မဒေသနာဒီသု စ ဂိလာနဝသေန ဧကာ အနုပညတ္တိ၊ သဗ္ဗာနိ သာဓာရဏပညတ္တိယော၊ အနာဏတ္တိကာနိ၊ သဗ္ဗေသု ဒုက္ကဋမေဝ၊ အညော အာပတ္တိဘေဒေါ နတ္ထိ၊ ဝိပတ္တိဝိစာရဏာ ဝုတ္တာယေဝ၊ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ သဗ္ဗေသံ အဝသာနေ ဒဿယိဿာမ။ အနာပတ္တိမတ္တံ ပန အင်္ဂဉ္စ သဗ္ဗတ္ထ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တယိဒံ ဝုစ္စတိ။ ဣမသ္မိံ တာဝ သိက္ခာပဒေ အသဉ္စိစ္စ၊ အဿတိယာ၊ အဇာနန္တဿ၊ ဂိလာနဿ၊ အာပဒါသု၊ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။

တတ္ထ **အသဉ္စိစ္စာ**တိ "အပရိမဏ္ဍလံ နိဝါသေဿာမီ"တိ ဧဝံ အသဉ္စိစ္စ, အထ ခေါ "ပရိမဏ္ဍလံယေဝ နိဝါသေဿာမီ"တိ ဝိရဇ္ဈိတွာ အပရိမဏ္ဍလံ နိဝါသေန္တဿ အနာပတ္တိ။ **အဿတိယာ**တိ အညာဝိဟိတဿာပိ တထာ နိဝါသေန္တဿ အနာပတ္တိ။ **အဇာနန္တဿာ**တိ ပရိမဏ္ဍလံ နိဝါသေတုံ အဇာနန္တဿ အနာပတ္တိ၊ အပိစ နိဝါသနဝတ္တံ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ။ ယော ပန သုက္ခဇင်္ဃော ဝါ ဟောတိ မဟာပိဏ္ဍိကမံသော ဝါ၊ တဿ သာရုပ္ပတ္ထာယ အဋ္ဌင်္ဂုလာဓိကမ္ပိ ဩတာရေတွာ နိဝါသေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ **ဂိလာနဿာ**တိ ယဿ ဇင်္ဃာယ ဝါ ပါဒေ ဝါ ဝဏော ဟောတိ၊ တဿ ဥက္ခိပိတွာ ဝါ ဩတာရေတွာ ဝါ နိဝါသေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ **အာပဒါသူ**တိ ဝါဠာ ဝါ စောရာ ဝါ အနုဗန္ဓန္တိ၊ ဧဝရူပါသု အာပဒါသု

၁-ကင်္ခါ-ဋ္ဌ ၁၀၉-ပိဋ္ဌေ။

Saṁvalliyanti mallakammakārādīhi viya kacchaṁ bandhitvā nivatthaṁ. Evaṁ nivāsetuṁ gilānass'āpi maggappaṭipannass'āpi na vaṭṭati. Yampi maggaṁ gacchantā ekaṁ vā dve vā kaṇṇe ukkhipitvā antaravāsakassa upari lagganti, anto vā ekaṁ kāsāvaṁ tathā nivāsetvā bahi aparaṁ nivāsenti, sabbaṁ na vaṭṭati.

Gilāno pana antokāsāvassa ovaṭṭikaṁ dassetvā aparaṁ upari nivāsetuṁ labhati, agilānena dve nivāsentena saguṇaṁ katvā nivāsetabbāni. Iti imaṁ Khandhake paṭikkhittañca olambakañca sabbaṁ vivajjetvā vuttalakkhaṇasampannaṁ nibbikāraṁ parimaṇḍalaṁ nivāsetabbaṁ, tathā anivāsetvā yaṁ kiñci vikāraṁ karontassa dukkaṭaṁ.

"Nidānaṁ puggalaṁ vatthun"ti-ādike[1] pana vinicchaye surusurukārakaṁ Kosambiyaṁ paññattaṁ, sāmisena hatthena pānīyathālakasasitthakapattadhovanapaṭisaṁyuttadvayaṁ Bhaggesu sambahule bhikkhū ārabbha, sesāni sabbān'eva Sāvatthiyaṁ chabbaggiye ārabbha olambetvā nivāsanādivatthusmiṁ paññattāni. Sūpodanaviññattiyaṁ dhammadesanādīsu ca gilānavasena ekā anupaññatti, sabbāni sādhāraṇapaññattiyo, anāṇattikāni, sabbesu dukkaṭameva, añño āpattibhedo n'atthi, vipattivicāraṇā vuttā yeva, samuṭṭhānādīni sabbesaṁ avasāne dassayissāma. Anāpattimattaṁ pana aṅgañca sabbattha vattabbaṁ, tayidaṁ vuccati. Imasmiṁ tāva sikkhāpade asañcicca, assatiyā, ajānantassa, gilānassa, āpadāsu, ummattakādīnañca anāpatti.

Tattha **asañciccā**ti "aparimaṇḍalaṁ nivāsessāmī"ti evaṁ asañcicca atha kho "parimaṇḍalaṁ yeva nivāsessāmī"ti virajjhitvā aparimaṇḍalaṁ nivāsentassa anāpatti. **Assatiyā**ti aññāvihitass'āpi tathā nivāsentassa anāpatti. **Ajānantassā**ti parimaṇḍalaṁ nivāsetuṁ ajānantassa anāpatti, api ca nivāsanavattaṁ uggahetabbaṁ. Yo pana sukkhajaṅgho vā hoti mahāpiṇḍikamaṁso vā, tassa sāruppatthāya aṭṭhaṅgulādhikampi otāretvā nivāsetuṁ vaṭṭati. **Gilānassā**ti yassa jaṅghāya vā pāde vā vaṇo hoti, tassa ukkhipitvā vā otāretvā vā nivāsetuṁ vaṭṭati. **Āpadāsū**ti vāḷā vā corā vā anubandhanti, evarūpāsu āpadāsu

1. Kaṅkhā-Ṭṭha 109 piṭṭhe.

အနာပတ္တိ။ **ဥမ္မတ္တကာ**ဒယော ဝုတ္တနယာ ဧဝ။ အနာဒရိယံ, အနာပတ္တိကာရဏာဘာဝေါ, အပရိမဏ္ဍလနိဝါသနန္တိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ ယထာ စေတ္ထ၊ ဧဝံ သဗ္ဗတ္ထ ပုရိမာနိ ဒွေ တတ္ထ တတ္ထ ဝုတ္တပ္ပဋိပက္ခကရဏဉ္စာတိ တီဏိယေဝ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ ဣတော ပရံ တာနိပိ အဝတွာ အနာပတ္တိမတ္တမေဝ ဝက္ခာမာတိ။

၂-ဒုတိယပရိမဏ္ဍလသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဒုတိယေ “န ဘိက္ခဝေ ဂိဟိပါရုတံ ပါရုပိတဗ္ဗ”န္တိ[၁] ဧဝံ ပဋိက္ခိတ္တံ ဂိဟိပါရုတံ အပါရုပိတွာ ဥဘော ကဏ္ဏေ သမံ ကတွာ ပါရုပနံ **ပရိမဏ္ဍလပါရုပနံ** နာမ၊ တတ္ထ ယံကိဉ္စိ သေတပဋပါရုတံ ပရိဗ္ဗာဇကပါရုတံ ဧကသာဋကပါရုတံ သုရာသောဏ္ဍပါရုတံ အန္တေပုရိကပါရုတံ မဟာဇေဋ္ဌပါရုတံ ကုဋိပ္ပဝေသကပါရုတံ ဗြာဟ္မဏပါရုတံ ပါဠိကာရကပါရုတန္တိ ဧဝမာဒိပရိမဏ္ဍလလက္ခဏတော အညထာ ပါရုတံ၊ သဗ္ဗမေတံ **ဂိဟိပါရုတံ** နာမ။ တသ္မာ ယထာ သေတပဋာ အဍ္ဎပါလကနိဂဏ္ဌာ ပါရုပန္တိ၊ ယထာ စ ဧကစ္စေ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဥရံ ဝိဝရိတွာ ဒွီသု အံသကူဋေသု ပါဝုရဏံ ဌပေန္တိ၊ ယထာ စ ဧကသာဋကာ မနုဿာ နိဝတ္ထသာဋကဿ ဧကေန အန္တေန ပိဋ္ဌိံ ပါရုပိတွာ ဥဘော ကဏ္ဏေ ဥဘောသု အံသကူဋေသု ဌပေန္တိ၊ ယထာ စ သုရာသောဏ္ဍာဒယော သာဋကေန ဂီဝံ ပရိက္ခိပိတွာ ဥဘော အန္တေ ဥရေ ဝါ ဩလမ္ဗေန္တိ၊ ပိဋ္ဌိယံ ဝါ ခိပန္တိ၊ ယထာ စ အန္တေပုရိကာယော အက္ခိတာရကမတ္တံ ဒဿေတွာ ဩဂုဏ္ဌိတံ ပါရုပန္တိ၊ ယထာ စ မဟာဇေဋ္ဌာ ဒီဃသာဋကံ နိဝါသေတွာ တဿေဝ ဧကေနန္တေန သကလသရီရံ ပါရုပန္တိ၊ ယထာ စ ကဿကာ ခေတ္တကုဋိံ ပဝိသန္တာ သာဋကံ ပလိဝေဌေတွာ ဥပကစ္ဆကေ ပက္ခိပိတွာ တဿေဝ ဧကေနန္တေန သရီရံ ပါရုပန္တိ၊ ယထာ စ ဗြာဟ္မဏာ ဥဘိန္နံ ဥပကစ္ဆကာနံ အန္တရေ သာဋကံ ပဝေသေတွာ အံသကူဋေသု ပက္ခိပန္တိ၊ ယထာ စ ပါဠိကာရကော ဘိက္ခု ဧကံသပါရုပနေန ပါရုတံ ဝါမဗာဟုံ ဝိဝရိတွာ စီဝရံ အံသကူဋေ အာရောပေတိ၊ ဧဝံ အပါရုပိတွာ သဗ္ဗေပိ ဧတေ, အညေ စ ဧဝရူပေ ပါရုပနဒေါသေ ဝဇ္ဇေတွာ နိဗ္ဗိကာရံ ပရိမဏ္ဍလံ ပါရုပိတဗ္ဗံ။ တထာ အပါရုပိတွာ အာရာမေ ဝါ အန္တရဃရေ ဝါ အနာဒရေန ယံကိဉ္စိ ဝိကာရံ ကရောန္တဿ ဒုက္ကဋံ၊ အနာပတ္တိ ပုရိမသဒိသာယေဝ၊ ယထာ စေတ္ထ၊ ဧဝံ သဗ္ဗတ္ထ။ ယတ္ထ ပန ဝိသေသော ဘဝိဿတိ၊ တတ္ထ ဝက္ခာမာတိ။

၁-ဝိ ၄-၂၇၈-ပိဋ္ဌေ။

anāpatti. **Ummattakā**dayo vuttanayā eva. Anādariyaṁ anāpattikāraṇābhāvo aparimaṇḍalanivāsananti imān'ettha tīṇi aṅgāni. Yathā c'ettha, evaṁ sabbattha purimāni dve tattha tattha vuttappaṭipakkhakaraṇañcāti tīṇi yeva honti, tasmā ito paraṁ tānipi avatvā anāpattimattameva vakkhāmāti.

2. Dutiyaparimaṇḍalasikkhāpadavaṇṇanā

Dutiye "na bhikkhave gihipārutaṁ pārupitabban"ti[1] evaṁ paṭikkhittaṁ gihipārutaṁ apārupitvā ubho kaṇṇe samaṁ katvā pārupanaṁ **parimaṇḍalapārupanaṁ** nāma, tattha yaṁ kiñci setapaṭapārutaṁ paribbājakapārutaṁ ekasāṭakapārutaṁ surāsoṇḍapārutaṁ antepurikapārutaṁ mahājeṭṭhapārutaṁ kuṭippavesakapārutaṁ brāhmaṇapārutaṁ pāḷikārakapārutanti evamādi parimaṇḍalalakkhaṇato aññathā pārutaṁ, sabbametaṁ **gihipārutaṁ** nāma. Tasmā yathā setapaṭā aḍḍhapālakanigaṇṭhā pārupanti, yathā ca ekacce paribbājakā uraṁ vivaritvā dvīsu aṁsakūṭesu pāvuraṇaṁ ṭhapenti, yathā ca ekasāṭakā manussā nivatthasāṭakassa ekena antena piṭṭhiṁ pārupitvā ubho kaṇṇe ubhosu aṁsakūṭesu ṭhapenti, yathā ca surāsoṇḍādayo sāṭakena gīvaṁ parikkhipitvā ubho ante ure vā olambenti, piṭṭhiyaṁ vā khipanti, yathā ca antepurikāyo akkhitārakamattaṁ dassetvā oguṇṭhitaṁ pārupanti, yathā ca mahājeṭṭhā dīghasāṭakaṁ nivāsetvā tass'eva ekenantena sakalasarīraṁ pārupanti, yathā ca kassakā khettakuṭiṁ pavisantā sāṭakaṁ paliveṭhetvā upakacchake pakkhipitvā tass'eva ekenantena sarīraṁ pārupanti, yathā ca brāhmaṇā ubhinnaṁ upakacchakānaṁ antare sāṭakaṁ pavesetvā aṁsakūṭesu pakkhipanti, yathā ca Pāḷikārako bhikkhu ekaṁsapārupanena pārutaṁ vāmabāhuṁ vivaritvā cīvaraṁ aṁsakūṭe āropeti, evaṁ apārupitvā sabbepi ete aññe ca evarūpe pārupanadose vajjetvā nibbikāraṁ parimaṇḍalaṁ pārupitabbaṁ. Tathā apārupitvā ārāme vā antaraghare vā anādarena yaṁ kiñci vikāraṁ karontassa dukkaṭaṁ, anāpatti purimasadisā yeva, yathā c'ettha, evaṁ sabbattha. Yattha pana viseso bhavissati, tattha vakkhāmāti.

---

1. Vi 4. 278 piṭṭhe.

၃-၄-သုပ္ပဋိစ္ဆန္နသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

တတိယေ **သုပ္ပဋိစ္ဆန္နော**တိ သုဋ္ဌု ပဋိစ္ဆန္နော၊ ဂဏ္ဌိကံ ပဋိမုဉ္စိတွာ အနုဝါတန္တေန ဂီဝံ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ ဥဘော ကဏ္ဏေ သမံ ကတွာ ပဋိသင်္ဃရိတွာ ယာဝ မဏိဗန္ဓံ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ အန္တရဃရေ ဂမိဿာမီတိ အတ္ထော၊ တထာ အကတွာ ပန ဇာဏုံ ဝါ ဥရံ ဝါ ဝိဝရိတွာ ဂစ္ဆန္တဿ ဒုက္ကဋံ။

စတုတ္ထေ ဂလဝါဋကတော ပဋ္ဌာယ သီသံ, မဏိဗန္ဓတော ပဋ္ဌာယ ဟတ္ထေ, ပိဏ္ဍိကမံသတော ပဋ္ဌာယ ပါဒေ ဝိဝရိတွာ သေသံ ဆာဒေတွာ နိသိန္နော **သုပ္ပဋိစ္ဆန္နော** နာမ ဟောတိ၊ ဧတ္ထ ပန ဝါသူပဂတဿ အနာပတ္တိ။

၅-၆-သုသံဝုတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ပဉ္စမေ **သုသံဝုတော**တိ ဟတ္ထံ ဝါ ပါဒံ ဝါ အကီဠာပေန္တော သုဝိနီတောတိ အတ္ထော။ ဆဋ္ဌေပိ ဧသေဝ နယော။

၇-၈-ဩက္ခိတ္တစက္ခုသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

သတ္တမေ **ဩက္ခိတ္တစက္ခူ**တိ ဟေဋ္ဌာ ခိတ္တစက္ခု ဟုတွာ ပုရတော ယုဂမတ္တံ ဘူမိဘာဂံ ပေက္ခမာနော၊ ကေသိဉ္စိ ပန ဌာနေ ဌတွာ ဟတ္ထိအဿာဒိပရိဿယာဘာဝံ ဩလောကေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အဋ္ဌမေပိ ဧသေဝ နယော။

၉-၁၀-ဥက္ခိတ္တကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

နဝမေ **ဥက္ခိတ္တကာယာ**တိ ဥက္ခေပေန၊ ဣတ္ထမ္ဘူတလက္ခဏေ ကရဏဝစနံ၊ ဧကတော ဝါ ဥဘတော ဝါ ဥက္ခိတ္တစီဝရော ဟုတွာတိ အတ္ထော၊ အန္တော ဣန္ဒခီလတော ပဋ္ဌာယ ဧဝံ န ဂန္တဗ္ဗံ။

ဒသမေ နိသိန္နကာလေ ဓမကရဏံ နီဟရန္တေနာပိ စီဝရံ အနုက္ခိပိတွာဝ နီဟရိတဗ္ဗံ၊ ဝါသူပဂတဿ ပန အနာပတ္တိ။

၁၁-၁၂-ဥဇ္ဇဂ္ဃိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဧကာဒသမေ **ဥဇ္ဇဂ္ဃိကာယာ**တိ မဟာဟသိတံ ဟသန္တောတိ အတ္ထော။ ဣဓာပိ ဟိ ဣတ္ထမ္ဘူတလက္ခဏေယေဝ ကရဏဝစနံ။

ဒွါဒသမေပိ ဧသေဝ နယော။ ဥဘယတ္ထ ဟသနီယသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိံ မိဟိတမတ္တံ[1] ကရောန္တဿ အနာပတ္တိ။

၁-ဟသိတမတ္တံ (က)

3-4. Suppaṭicchannasikkhāpadavaṇṇanā

Tatiye **suppaṭicchanno**ti suṭṭhu paṭicchanno, gaṇṭhikaṁ paṭimuñcitvā anuvātantena gīvaṁ paṭicchādetvā ubho kaṇṇe samaṁ katvā paṭisaṅgharitvā yāva maṇibandhaṁ paṭicchādetvā antaraghare gamissāmīti attho, tathā akatvā pana jāṇuṁ vā uraṁ vā vivaritvā gacchantassa dukkaṭaṁ.

Catutthe galavāṭakato paṭṭhāya sīsaṁ maṇibandhato paṭṭhāya hatthe, piṇḍikamaṁsato paṭṭhāya pāde vivaritvā sesaṁ chādetvā nisinno **suppaṭicchanno** nāma hoti, ettha pana vāsūpagatassa anāpatti.

5-6. Susaṁvutasikkhāpadavaṇṇanā

Pañcame **susaṁvuto**ti hatthaṁ vā pādaṁ vā akīḷāpento suvinītoti attho. Chaṭṭhepi es'eva nayo.

7-8. Okkhittacakkhusikkhāpadavaṇṇanā

Sattame **okkhittacakkhū**ti heṭṭhā khittacakkhu hutvā purato yugamattaṁ bhūmibhāgaṁ pekkhamāno, ekasmiṁ pana ṭhāne ṭhatvā hatthi-assādiparissayābhāvaṁ oloketuṁ vaṭṭati. Aṭṭhamepi es'eva nayo.

9-10. Ukkhittakasikkhāpadavaṇṇanā

Navame **ukkhittakāyā**ti ukkhepena, itthambhūtalakkhaṇe karaṇavacanaṁ, ekato vā ubhato vā ukkhittacīvaro hutvāti attho, anto indakhīlato paṭṭhāya evaṁ na gantabbaṁ.

Dasame nisinnakāle dhamakaraṇaṁ nīharanten'āpi cīvaraṁ anukkhipitvā'va nīharitabbaṁ, vāsūpagatassa pana anāpatti.

11-12. Ujjagghikasikkhāpadavaṇṇanā

Ekādasame **ujjagghikāyā**ti mahāhasitaṁ hasantoti attho. Idh'āpi hi itthambhūtalakkhaṇe yeva karaṇavacanaṁ.

Dvādasamepi es'eva nayo. Ubhayattha hasanīyasmiṁ vatthusmiṁ mihitamattaṁ[1] karontassa anāpatti.

---

1. Hasitamattaṁ (Kaṁ)

၁၃-၁၄-ဥစ္စသဒ္ဒသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

တေရသမေ **အပ္ပသဒ္ဒေါ**တိ န ဥစ္စာသဒ္ဒမဟာသဒ္ဒေါ ဟုတွာ[1]။ စုဒ္ဒသမေပိ ဧသေဝ နယော။ အယံ ပနေတ္ထ အပ္ပသဒ္ဒတာပရိစ္ဆေဒေါ[2]—သစေ ဒွါဒသဟတ္ထေ ဂေဟေ အာဒိမှိ သံဃတ္ထေရော, မဇ္ဈေ ဒုတိယတ္ထေရော, အန္တေ တတိယတ္ထေရောတိ ဧဝံ နိသိန္နေသု ယံ သံဃတ္ထေရော ဒုတိယတ္ထေရေန သဒ္ဓိံ မန္တေတိ၊ ဒုတိယတ္ထေရော စ တဿ သဒ္ဒံ သုဏာတိ၊ ကထဉ္စ ဝဝတ္ထပေတိ။ တတိယတ္ထေရော ပန သဒ္ဒမေဝ သုဏာတိ၊ ကထံ န ဝဝတ္ထပေတိ၊ ဧတ္တာဝတာ **အပ္ပသဒ္ဒေါ** ဟောတိ။ သစေ ပန တတိယတ္ထေရော ကထဉ္စ ဝဝတ္ထပေတိ၊ **မဟာသဒ္ဒေါ** နာမ ဟောတိ။

၁၅။ပ။ ၂၀-ကာယပ္ပစာလကာဒိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဣတော ပရေသု ဆသု **ကာယပ္ပစာလက**န္တိ ကာယံ စာလေတွာ စာလေတွာ၊ ဧသ နယော သဗ္ဗတ္ထ။ တသ္မာ ကာယာဒီနိ ပဂ္ဂဟေတွာ နိစ္စလာနိ ဥဇုကာနိ ဌပေတွာ ဂန္တဗ္ဗဉ္စေဝ နိသီဒိတဗ္ဗဉ္စ၊ နိသီဒနပ္ပဋိသံယုတ္တေသု တီသု ဝါသူပဂတဿ အနာပတ္တိ။

၂၁-၂၂-ခမ္ဘကတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဧကဝီသဒွါဝီသေသု **ခမ္ဘကတော**တိ ကဋိယံ ဟတ္ထံ ဌပေတွာ ကတခမ္ဘော။

၂၃-၂၄-ဩဂုဏ္ဌိတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

တေဝီသစတုဝီသေသု **ဩဂုဏ္ဌိတော**တိ သသီသံ ပါရုတော။

၂၅-ဥက္ကုဋိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ပဉ္စဝီသေ **ဥက္ကုဋိကာ** ဝုစ္စတိ ပဏှိယော ဥက္ခိပိတွာ အဂ္ဂပါဒေဟေဝ, အဂ္ဂပါဒေ ဝါ ဥက္ခိပိတွာ ပဏှိဟိယေဝ ဘူမိယံ ဖုသန္တဿ ဂမနံ၊ ကရဏဝစနံ ပနေတ္ထ ဝုတ္တလက္ခဏမေဝ။

၁-ဟုတွာတိ အတ္ထော (သျာ၊ ကံ)
၂-အပ္ပသဒ္ဒါကာရပရိစ္ဆေဒေါ (သျာ၊ ကံ)

13-14. Uccasaddasikkhāpadavaṇṇanā

Terasame **appasaddoti** na uccāsaddamahāsaddo hutvā[1]. Cuddasamepi es'eva nayo. Ayaṁ pan'ettha appasaddatāparicchedo[2]—sace dvādasahatthe gehe ādimhi saṁghatthero, majjhe dutiyatthero, ante tatiyattheroti evaṁ nisinnesu yaṁ saṁghatthero dutiyattherena saddhiṁ manteti, dutiyatthero ca tassa saddaṁ suṇāti, kathañca vavatthapeti. Tatiyatthero pana saddameva suṇāti, kathaṁ na vavatthapeti, ettāvatā **appasaddo** hoti. Sace pana tatiyatthero kathañca vavatthapeti, **mahāsaddo** nāma hoti.

15-20. Kāyappacālakādisikkhāpadavaṇṇanā

Ito paresu chasu **kāyappacālakan**ti kāyaṁ cāletvā cāletvā, esa nayo sabbattha. Tasmā kāyādīni paggahetvā niccalāni ujukāni ṭhapetvā gantabbañc'eva nisīditabbañca, nisīdanappaṭisaṁyuttesu tīsu vāsūpagatassa anāpatti.

21-22. Khambhakatasikkhāpadavaṇṇanā

Ekavīsadvāvīsesu **khambhakato**ti kaṭiyaṁ hatthaṁ ṭhapetvā katakhambho.

23-24. Oguṇṭhitasikkhāpadavaṇṇanā

Tevīsacatuvīsesu **oguṇṭhito**ti sasīsaṁ pāruto.

25. Ukkuṭikasikkhāpadavaṇṇanā

Pañcavīse **ukkuṭikā** vuccati paṇhiyo ukkhipitvā aggapādeheva, aggapāde vā ukkhipitvā paṇhīhi yeva bhūmiyaṁ phusantassa gamanaṁ, karaṇavacanaṁ pan'ettha vuttalakkhaṇameva.

1. Hutvāti attho (Syā, Kaṁ) 2. Appasaddākāraparicchedo (Syā, Kaṁ)

၂၆-ပလ္လတ္ထိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဆဗ္ဗီသေ **န ပလ္လတ္ထိကာယာ**တိ ဟတ္ထပလ္လတ္ထိကာယ ဝါ ဒုဿပလ္လတ္ထိကာယ ဝါ န နိသီဒိတဗ္ဗံ။ အနာဒရေန နိသီဒန္တဿ ဒုက္ကဋံ၊ ဝါသူပဂတဿ ပန ဣဓာပိ ပုရိမေသု စ ဒွါဝီသစတုဝီသေသု အနာပတ္တိ[1]။

ဆဗ္ဗီသတိသာရုပ္ပသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂၇-သက္ကစ္စပဋိဂ္ဂဟဏသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဘောဇနပ္ပဋိသံယုတ္တေသု ပဌမေ **သက္ကစ္စ**န္တိ သတိံ ဥပဋ္ဌာပေတွာ။

၂၈-ပတ္တသညီပဋိဂ္ဂဟဏသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဒုတိယေ ပတ္တေ သညာ ပတ္တသညာ၊ သာ အဿ အတ္ထီတိ **ပတ္တသညီ**၊ အတ္တနော ဘာဇနေ ဥပနိဗဒ္ဓသညီ ဟုတွာတိ အတ္ထော။

၂၉-သမသူပကပဋိဂ္ဂဟဏသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

တတိယေ **သမသူပကော** နာမ ယတ္ထ မုဂ္ဂမာသေဟိ ဝါ ကုလတ္ထာဒီဟိ ဝါ ကတော ဟတ္ထဟာရိယော သူပေါ ဘတ္တဿ စတုတ္ထဘာဂပ္ပမာဏော ဟောတိ၊ တတော ဟိ အဓိကံ ဂဏှန္တဿ ဒုက္ကဋံ။ ဌပေတွာ ပန သူပံ အဝသေသာ သဗ္ဗာပိ သူပေယျဗျဉ္ဇနဝိကတိ **ရသရသော** နာမ ဟောတိ၊ တသ္မိံ ရသရသေ၊ ဉာတကာနံ ဝါ ပဝါရိတာနံ ဝါ အညဿတ္ထာယ ဝါ အတ္တနော ဓနေန ဝါ ဣဓ အနာပတ္တိ။

၃၀။ပ။၃၂-သမတိတ္တိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

စတုတ္ထေ **သမတိတ္တိက**န္တိ သမပုဏ္ဏံ သမဘရိတံ အဓိဋ္ဌာနုပဂပတ္တဿ အန္တောမုခဝဋ္ဋိလေခံ အနတိက္ကမိတွာ ရစိတံ။ **ပိဏ္ဍပါတ**န္တိ ယံကိဉ္စိ ယာဝကာလိကံ။ အနဓိဋ္ဌာနုပဂေ ပန ယာဝကာလိကံ ယာမကာလိကာဒီနိ စ ယတ္ထကတ္ထစိ ထူပီကတာနိပိ ဝဋ္ဋန္တိ၊ ယံ ပန ဒွီသု ပတ္တေသု ဂဟေတွာ ဧကံ ပူရေတွာ ဝိဟာရံ ဟရတိ၊ ယံ ဝါ ပက္ခိပိယမာနံ ပူဝဥစ္ဆုခဏ္ဍဖလာဖလာဒိ ဟေဋ္ဌာ ဩရောဟတိ၊ တက္ကောလဝဋံသကာဒယော ဝါ ဥပရိ ဌပေတွာ ဒိယျန္တိ၊ ယဉ္စ ပဏ္ဏေ ဝါ ထာလကေ ဝါ ပက္ခိပိတွာ ပတ္တမတ္ထကေ ဌပိတံ ဟောတိ၊ န တံ ထူပီကတံ နာမ၊ တသ္မာ တံ သဗ္ဗံ ဝဋ္ဋတိ။ ဣဓ ပန ဂိလာနဿာပိ အနာပတ္တိ နတ္ထိ၊ တသ္မာ တေနပိ

၁-ဒွီသု အနာပတ္တိ (သီ)

26. Pallatthikasikkhāpadavaṇṇanā

Chabbīse **na pallatthikāyā**ti hatthapallatthikāya vā dussapallatthikāya vā na nisīditabbaṁ. Anādarena nisīdantassa dukkaṭaṁ, vāsūpagatassa pana idhāpi purimesu ca dvāvīsacatuvīsesu anāpatti[1].

Chabbīsatisāruppasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

27. Sakkaccapaṭiggahaṇasikkhāpadavaṇṇanā

Bhojanappaṭisaṁyuttesu paṭhame **sakkaccan**ti satiṁ upaṭṭhāpetvā.

28. Pattasaññīpaṭiggahaṇasikkhāpadavaṇṇanā

Dutiye patte saññā pattasaññā, sā assa atthīti **pattasaññī,** attano bhājane upanibaddhasaññī hutvāti attho.

29. Samasūpakapaṭiggahaṇasikkhāpadavaṇṇanā

Tatiye **samasūpako** nāma yattha muggamāsehi vā kulatthādīhi vā kato hatthahāriyo sūpo bhattassa catutthabhāgappamāṇo hoti, tato hi adhikaṁ gaṇhantassa dukkaṭaṁ. Ṭhapetvā pana sūpaṁ avasesā sabbāpi sūpeyyabyañjanavikati **rasaraso** nāma hoti, tasmiṁ rasarase, ñātakānaṁ vā pavāritānaṁ vā aññassatthāya vā attano dhanena vā idha anāpatti.

30-32. Samatittikasikkhāpadavaṇṇanā

Catutthe **samatittikan**ti samapuṇṇaṁ samabharitaṁ adhiṭṭhānupagapattassa antomukhavaṭṭilekhaṁ anatikkamitvā racitaṁ. **Piṇḍapātan**ti yaṁ kiñci yāvakālikaṁ. Anadhiṭṭhānupage pana yāvakālikaṁ yāmakālikādīni ca yattha katthaci thūpīkatānipi vaṭṭanti, yaṁ pana dvīsu pattesu gahetvā ekaṁ pūretvā vihāraṁ harati, yaṁ vā pakkhipiyamānaṁ pūva-ucchukkhaṇḍaphalāphalādi heṭṭhā orohati, takkolavaṭaṁsakādayo vā upari ṭhapetvā diyyanti, yañca paṇṇe vā thālake vā pakkhipitvā pattamatthake ṭhapitaṁ hoti, na taṁ thūpīkataṁ nāma, tasmā taṁ sabbaṁ vaṭṭati. Idha pana gilānass'āpi anāpatti n'atthi, tasmā tena pi

1. Dvīsu anāpatti (Sī)

သမတိတ္တိကောယေဝ ဂဟေတဗ္ဗော။ သဗ္ဗတ္ထ ပန ပဋိဂ္ဂဟေတုမေဝ န ဝဋ္ဋတိ၊ ပဋိဂ္ဂဟိတံ ပန သုပ္ပဋိဂ္ဂဟိတံ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ပဉ္စမဆဋ္ဌာနိ ဝုတ္တနယာနေဝ။

၃၃-၃၄-သပဒါနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

သတ္တမေ **သပဒါန**န္တိ တတ္ထ တတ္ထ ဩဓိံ အကတွာ အနုပဋိပါဋိယာ။ ယော ပန အညေသံ ဝါ ဒေန္တော, အညဘာဇနေ ဝါ အာကိရန္တော တတော တတော ဩမသတိ၊ တဿ၊ ဥတ္တရိဘင်္ဂံ ဥပ္ပဋိပါဋိယာ ဂဏှန္တဿာပိ ဣဓ အနာပတ္တိ။ အဋ္ဌမံ ဝုတ္တနယမေဝ။

၃၅-ထူပကတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

နဝမေ **ထူပကတော**တိ မတ္ထကတော ဝေမဇ္ဈတောတိ အတ္ထော။ ယော ပန ပရိတ္တကေ သေသေ ဧကတော သင်္ကဍ္ဎိတွာ ဩမဒ္ဒိတွာ ဘုဉ္ဇတိ၊ တဿာပိ အနာပတ္တိ။

၃၆-ဩဒနပ္ပဋိစ္ဆာဒနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဒသမေ ယဿ ဘတ္တဿာမိကာ မာဃာတသမယာဒီသု ဗျဉ္ဇနံ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ ဒေန္တိ၊ ယော စ န ဘိယျောကမျတာယ ပဋိစ္ဆာဒေတိ၊ တေသံ[၁] အနာပတ္တိ၊ ဂိလာနဿ ပန အနာဂတတ္တာ အာပတ္တိယေဝ။

၃၇-သူပေါဒနဝိညတ္တိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဧကာဒသမေ ဉာတကာနံ ဝါ ပဝါရိတာနံ ဝါ အညဿတ္ထာယ အတ္တနော ဓနေနာတိ ဣဒံ အနာပတ္တိယံ အဓိကံ။

၃၈-ဥဇ္ဈာနသညီသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဒွါဒသမေ ဥဇ္ဈာနေ သညာ ဥဇ္ဈာနသညာ၊ သာ အဿ အတ္ထီတိ **ဥဇ္ဈာနသညီ**။ ဣဓာပိ ဂိလာနော န မုစ္စတိ၊ "ဒဿာမီ"တိ ဝါ, "ဒါပေဿာမီ"တိ ဝါ ဩလောကေန္တဿ ပန, န ဥဇ္ဈာနသညိဿ စ အနာပတ္တိ။

၃၉-ကဗဠသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

တေရသမေ **နာတိမဟန္တ**န္တိ မယူရဏ္ဍံ အတိမဟန္တံ၊ ကုက္ကုဋဏ္ဍံ အတိခုဒ္ဒကံ၊ တေသံ ဝေမဇ္ဈပ္ပမာဏံ။ မူလခါဒနီယာဒိဘေဒေ ပန သဗ္ဗခဇ္ဇကေ ဖလာဖလေ စ အနာပတ္တိ။

၁-တေသမ္ပိ (သျာ၊ ကံ)

samatittiko yeva gahetabbo. Sabbattha pana paṭiggahetumeva na vaṭṭati, paṭiggahitaṁ pana suppaṭiggahitaṁ paribhuñjituṁ vaṭṭati. Pañcamachaṭṭhāni vuttanayān'eva.

33-34. Sapadānasikkhāpadavaṇṇanā

Sattame **sapadānan**ti tattha tattha odhiṁ akatvā anupaṭipāṭiyā. Yo pana aññesaṁ vā dento, aññabhājane vā ākiranto tato tato omasati, tassa uttaribhaṅgañca uppaṭipāṭiyā gaṇhantass'āpi idha anāpatti. Aṭṭhamaṁ vuttanayameva.

35. Thūpakatasikkhāpadavaṇṇanā

Navame **thūpakato**ti matthakato vemajjhatoti attho. Yo pana parittake sese ekato saṅkaḍḍhitvā omadditvā bhuñjati, tass'āpi anāpatti.

36. Odanappaṭicchādanasikkhāpadavaṇṇanā

Dasame yassa bhattasāmikā Māghātasamayādīsu byañjanaṁ paṭicchādetvā denti, yo ca na bhiyyokamyatāya paṭicchādeti, tesaṁ[1] anāpatti, gilānassa pana anāgatattā āpatti yeva.

37. Sūpodanaviññattisikkhāpadavaṇṇanā

Ekādasame ñātakānaṁ vā pavāritānaṁ vā aññassatthāya attano dhanenāti idaṁ anāpattiyaṁ adhikaṁ.

38. Ujjhānasaññīsikkhāpadavaṇṇanā

Dvādasame ujjhāne saññā ujjhānasaññā, sā assa atthīti **ujjhānasaññī.** Idh'āpi gilāno na muccati, "dassāmī"ti vā "dāpessāmī"ti vā olokentassa pana na ujjhānasaññissa ca anāpatti.

39. Kabaḷasikkhāpadavaṇṇanā

Terasame **nātimahantan**ti mayūraṇḍaṁ atimahantaṁ, kukkuṭaṇḍaṁ atikhuddakaṁ, tesaṁ vemajjhappamāṇaṁ. Mūlakhādanīyādibhede pana sabbakhajjake phalāphale ca anāpatti.

1. Tesampi (Syā, Kaṁ)

၄၀-အာလောပသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

စုဒ္ဒသမေ **ပရိမဏ္ဍလ**န္တိ အဒီဃံ။ ဣဓ ပန ခဇ္ဇကဖလာဖလေဟိ[၁] သဒ္ဓိံ ဥတ္တရိဘင်္ဂေပိ အနာပတ္တိ။

၄၁-၄၂-အနာဟဋသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ပန္နရသမေ **အနာဟဋေ**တိ အနာဟရိတေ၊ မုခဒွါရံ အသမ္ပတ္တေတိ အတ္ထော။ သောဠသမေ **သဗ္ဗဟတ္ထ**န္တိ သကလံ ဟတ္ထံ။

၄၃-သကဗဠသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

သတ္တရသမေ **သကဗဠေနာ**တိ ဧတ္ထ ယတ္တကေန ဝစနံ အပရိပုဏ္ဏံ ဟောတိ၊ တတ္တကေ သတိ ကထေန္တဿ အာပတ္တိ။ ယော ပန ဓမ္မံ ကထေန္တော ဟရိတကာဒီနိ မုခေ ပက္ခိပိတွာ ကထေတိ၊ ယတ္တကေန ဝစနံ အပရိပုဏ္ဏံ န ဟောတိ၊ တတ္တကေ (မုခမှိ)[၂] သတိ ဝဋ္ဋတိ။

၄၄-ပိဏ္ဍုက္ခေပကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

အဋ္ဌာရသမေ **ပိဏ္ဍုက္ခေပက**န္တိ ပိဏ္ဍံ ဥက္ခိပိတွာ ဥက္ခိပိတွာ၊ ဣဓာပိ ခဇ္ဇက-ဖလာဖလေသု အနာပတ္တိ။

၄၅-ကဗဠာဝစ္ဆေဒကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဧကူနဝီသတိမေ[၃] **ကဗဠာဝစ္ဆေဒက**န္တိ ကဗဠံ အဝစ္ဆိန္ဒိတွာ အဝစ္ဆိန္ဒိတွာ၊ ဣဓ ခဇ္ဇကဖလာဖလေဟိ သဒ္ဓိံ ဥတ္တရိဘင်္ဂေပိ အနာပတ္တိ။

၄၆-အဝဂဏ္ဍကာရကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဝီသတိမေ **အဝဂဏ္ဍကာရက**န္တိ မက္ကဋော ဝိယ ဂဏ္ဍေ ကတွာ ကတွာ၊ ဣဓ ဖလာဖလမတ္တကေ အနာပတ္တိ။

၄၇-ဟတ္ထနိဒ္ဓုနကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဧကဝီသတိမေ **ဟတ္ထနိဒ္ဓုနက**န္တိ ဟတ္ထံ နိဒ္ဓုနိတွာ နိဒ္ဓုနိတွာ၊ အနာပတ္တိယံ ပနေတ္ထ "ကစဝရံ ဆဍ္ဍေန္တော ဟတ္ထံ နိဒ္ဓုနာတီ"တိ[၄] ဣဒံ အဓိကံ။

၁-သဗ္ဗခဇ္ဇကဖလာဖလေဟိ (သျာ၊ ကံ) ၂-( )ဈေးနှင့်ရေပါဌော (သီ၊ သျာ၊ ကံ) မူလေ နတ္ထိ။
၃-ဧကူနဝီသေ (သီ၊ က) မဟာဋီကာ ၄-၃၅၂-ပိဋ္ဌေ။ ၄-ဝိ ၂-၂၅၇-ပိဋ္ဌေ။

40. Ālopasikkhāpadavaṇṇanā

Cuddasame **parimaṇḍalan**ti adīghaṁ. Idha pana khajjakaphalāphalehi[1] saddhiṁ uttaribhaṅgepi anāpatti.

41-42. Anāhaṭasikkhāpadavaṇṇanā

Pannarasame **anāhaṭe**ti anāharite, mukhadvāraṁ asampatteti attho. Soḷasame **sabbahatthan**ti sakalaṁ hatthaṁ.

43. Sakabaḷasikkhāpadavaṇṇanā

Sattarasame **sakabaḷenā**ti ettha yattakena vacanaṁ aparipuṇṇaṁ hoti, tattake sati kathentassa āpatti. Yo pana dhammaṁ kathento hariṭakādīni mukhe pakkhipitvā katheti, yattakena vacanaṁ aparipuṇṇaṁ na hoti, tattake (mukhamhi)[2] sati vaṭṭati.

44. Piṇḍukkhepakasikkhāpadavaṇṇanā

Aṭṭhārasame **piṇḍukkhepakan**ti piṇḍaṁ ukkhipitvā ukkhipitvā, idh'āpi khajjakaphalāphalesu anāpatti.

45. Kabaḷāvacchedakasikkhāpadavaṇṇanā

Ekūnavīsatime[3] **kabaḷāvacchedakan**ti kabaḷaṁ avacchinditvā avacchinditvā, idha khajjakaphalāphalehi saddhiṁ uttaribhaṅgepi anāpatti.

46. Avagaṇḍakārakasikkhāpadavaṇṇanā

Vīsatime **avagaṇḍakārakan**ti makkaṭo viya gaṇḍe katvā katvā, idha phalāphalamattake anāpatti.

47. Hatthaniddhunakasikkhāpadavaṇṇanā

Ekavīsatime **hatthaniddhunakan**ti hatthaṁ niddhunitvā niddhunitvā, anāpattiyaṁ pan'ettha "kacavaraṁ chaḍḍento hatthaṁ niddhunātī"ti[4] idaṁ adhikaṁ.

---

1. Sabbakhajjakaphalāphalehi (Syā, Kaṁ)
2. ( ) Etthantare pāṭho (Sī, Syā, Kaṁ) mūle n'atthi.
3. Ekūnavīse (Sī, Ka), Mahāṭīkā 4. 352 piṭṭhe.
4. Vi 2. 257 piṭṭhe.

၄၈-သိတ္ထာဝကာရကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဒွါဝီသတိမေ **သိတ္ထာဝကာရက**န္တိ သိတ္ထာနိ အဝကိရိတွာ အဝကိရိတွာ၊ ဣဓာပိ "ကစဝရံ ဆဍ္ဍေန္တော သိတ္ထံ ဆဍ္ဍယတီ"တိ[၁] ဣဒံ အနာပတ္တိယံ အဓိကံ။

၄၉-ဇိဝှါနိစ္ဆာရကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

တေဝီသတိမေ **ဇိဝှါနိစ္ဆာရက**န္တိ ဇိဝှံ နိစ္ဆာရေတွာ နိစ္ဆာရေတွာ။

၅၀-၅၁-စပုစပုကာရကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

စတုဝီသတိမေ **စပုစပုကာရက**န္တိ စပု စပူတိ ဧဝံ သဒ္ဒံ ကတွာ ကတွာ။ ပဉ္စဝီသတိမေပိ ဧသေဝ နယော။

၅၂။ပ။၅၄-ဟတ္ထနိလ္လေဟကာဒိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဆဗ္ဗီသတိမေ **ဟတ္ထနိလ္လေဟက**န္တိ ဟတ္ထံ နိလ္လေဟိတွာ နိလ္လေဟိတွာ။ ဘုဉ္ဇန္တေန ဟိ အင်္ဂုလိမတ္တမ္ပိ နိလ္လေဟိတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ဃနယာဂုဖာဏိတပါယာသာဒိကေ ပန အင်္ဂုလီဟိ ဂဟေတွာ အင်္ဂုလိယော မုခေ ပဝေသေတွာ ဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ သတ္တဝီသတိမအဋ္ဌဝီသတိမေသုပိ ဧသေဝ နယော။ တသ္မာ ဧကင်္ဂုလိယာပိ ပတ္တော န နိလ္လေဟိတဗ္ဗော၊ ဧကဩဋ္ဌောပိ စ ဇိဝှါယ န နိလ္လေဟိတဗ္ဗော၊ ဩဋ္ဌမံသေဟိ ဧဝ ပန ဂဟေတွာ အန္တော ပဝေသေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

၅၅-သာမိသသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဧကူနတိံသတိမေ **န သာမိသေနာ**တိ ဧတံ ပဋိကူလဝသေန ပဋိက္ခိတ္တံ၊ တသ္မာ သံဃိကမ္ပိ ပုဂ္ဂလိကမ္ပိ ဂိဟိသန္တကမ္ပိ အတ္တနော သန္တကမ္ပိ သင်္ခမ္ပိ သရာဝကမ္ပိ ထာလကမ္ပိ န ဂဟေတဗ္ဗမေဝ၊ ဂဏှန္တဿ ဒုက္ကဋံ။ သစေ ပန ဟတ္ထဿ ဧကဒေသော အာမိသမက္ခိတော န ဟောတိ၊ တေန ပဒေသေန ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဣဓ "ဓောဝိဿာမီတိ ဝါ, ဓောဝါပေဿာမီတိ ဝါ ပဋိဂ္ဂဏှာတီ"တိ[၂] ဣဒံ အနာပတ္တိယံ အဓိကံ။

၅၆-သသိတ္ထကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

တိံသတိမေ "ဥဒ္ဓရိတွာ ဝါ ဘိန္ဒိတွာ ဝါ ပဋိဂ္ဂဟေ[၃] ဝါ နီဟရိတွာ ဝါ ဆဍ္ဍေတီ"တိ ဣဒံ အနာပတ္တိယံ အဓိကံ။ တတ္ထ **ဥဒ္ဓရိတွာ ဝါ**တိ သိတ္ထာနိ

၁-ဝိ ၂-၂၅၇-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၂-၂၆၁-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ပဋိဂ္ဂဟေတွာ (သီ)၊ ဝိ ၂-၂၆၁-ပိဋ္ဌေ ပန ပဿိတဗ္ဗံ။

48. Sitthāvakārakasikkhāpadavaṇṇanā

Dvāvīsatime **sitthāvakārakan**ti sitthāni avakiritvā avakiritvā, idh'āpi "kacavaraṁ chaḍḍento sitthaṁ chaḍḍayatī"ti[1] idaṁ anāpattiyaṁ adhikaṁ.

49. Jivhānicchārakasikkhāpadavaṇṇanā

Tevīsatime **jivhānicchārakan**ti jivhaṁ nicchāretvā nicchāretvā.

50-51. Capucapukārakasikkhāpadavaṇṇanā

Catuvīsatime **capucapukārakan**ti capu capūti evaṁ saddaṁ katvā katvā. Pañcavīsatimepi es'eva nayo.

52-54. Hatthanillehakādisikkhāpadavaṇṇanā

Chabbīsatime **hatthanillehakan**ti hatthaṁ nillehitvā nillehitvā. Bhuñjantena hi aṅgulimattampi nillehituṁ na vaṭṭati. Ghanayāguphāṇitapāyāsādike pana aṅgulīhi gahetvā aṅguliyo mukhe pavesetvā bhuñjituṁ vaṭṭati, sattavīsatima-aṭṭhavīsatimesupi es'eva nayo. Tasmā ekaṅguliyāpi patto na nillehitabbo, eka-oṭṭhopi ca jivhāya na nillehitabbo, oṭṭhamaṁsehi eva pana gahetvā anto pavesetuṁ vaṭṭati.

55. Sāmisasikkhāpadavaṇṇanā

Ekūnatiṁsatime **na sāmisenā**ti etaṁ paṭikūlavasena paṭikkhittaṁ, tasmā saṁghikampi puggalikampi gihisantakampi attano santakampi saṅkhopi sarāvakampi thālakampi na gahetabbameva, gaṇhantassa dukkaṭaṁ. Sace pana hatthassa ekadeso āmisamakkhito na hoti, tena padesena gahetuṁ vaṭṭati, idha "dhovissāmīti vā dhovāpessāmīti vā paṭiggaṇhātī"ti[2] anāpattiyaṁ adhikaṁ.

56. Sasitthakasikkhāpadavaṇṇanā

Tiṁsatime "uddharitvā vā bhinditvā vā paṭiggahe[3] vā nīharitvā vā chaḍḍetī"ti idaṁ anāpattiyaṁ adhikaṁ. Tattha **uddharitvā vā**ti sitthāni

1. Vi 2. 257 piṭṭhe. 2. Vi 2. 261 piṭṭhe.
3. Paṭiggahetvā (Sī), Vi 2. 261 piṭṭhe pana passitabbaṁ.

ဥဒကတော ဥဒ္ဓရိတွာ၊ ဧကသ္မိံ ဌာနေ ရာသိံ ကတွာ ဥဒကံ ဆဍ္ဍေတိ။ **ဘိန္ဒိတွာ ဝါ**တိ သိတ္ထာနိ ဘိန္ဒိတွာ ဥဒကဂတိကာနိ ကတွာ ဆဍ္ဍေတိ။ **ပဋိဂ္ဂဟေ ဝါ**တိ ပဋိဂ္ဂဟေန ပဋိစ္ဆန္နာနံ ပဋိဂ္ဂဟေ ဆဍ္ဍေတိ။ **နီဟရိတွာ**တိ ဗဟိ နီဟရိတွာ ဆဍ္ဍေတိ၊ ဧဝံ ဆဍ္ဍေန္တဿ အနာပတ္တိ။

တိံသဘောဇနပ္ပဋိသံယုတ္တသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅၇-ဆတ္တပါဏိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဓမ္မဒေသနာပဋိသံယုတ္တေသု ပဌမေ ယံကိဉ္စိ ဆတ္တံ ပါဏိမှိ အဿာတိ **ဆတ္တပါဏိ**။ သော တံ ဆတ္တံ ယတ္ထကတ္ထစိ သရီရာဝယဝေ ဌပေတွာပိ ယာဝ ဟတ္ထေန န မုဉ္စတိ၊ တာဝဿ ဓမ္မံ ဒေသေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပနဿ အညော ဆတ္တံ ဓာရေတိ၊ ပဿေ ဝါ ဌိတံ[1] ဟောတိ၊ ဟတ္ထတော အပဂတမတ္တေ ဆတ္တပါဏိ နာမ န ဟောတိ၊ တဿ ဒေသေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဓမ္မပရိစ္ဆေဒေါ စေတ္ထ ပဒသောဓမ္မေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၅၈-၅၉-ဒဏ္ဍပါဏိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဒုတိယေ **ဒဏ္ဍော** နာမ မဇ္ဈိမဿ ပုရိသဿ စတုဟတ္ထပ္ပမာဏော၊ ဒဏ္ဍပါဏိ-ဘာဝေါ ပနဿ ဆတ္တပါဏိမှိ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တတိယေပိ ဧသေဝ နယော။ အသိံ သန္နဟိတွာ ဌိတောပိ ဟိ သတ္ထပါဏိသင်္ချံ န ဂစ္ဆတိ။

၆၀-အာဝုဓပါဏိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

စတုတ္ထေ သဗ္ဗာပိ ဓနုဝိကတိ သဒ္ဓိံ သရဝိကတိယာ **အာဝုဓ**န္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ တသ္မာ သဒ္ဓိံ ဝါ သရေန ဓနုံ ဂဟေတွာ, သုဒ္ဓဓနုံ ဝါ သုဒ္ဓသရံ ဝါ သဇိယဓနုံ ဝါ နိဇ္ဇိယဓနုံ ဝါ ဂဟေတွာ ဌိတဿ ဝါ နိသိန္နဿ ဝါ ဓမ္မံ ဒေသေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပနဿ ဓနု ခန္ဓေပိ ပဋိမုက္ကံ ဟောတိ၊ ယာဝ န ဂဏှာတိ၊ တာဝ ဝဋ္ဋတိ။

၆၁-၆၂-ပါဒုကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ပဉ္စမေ **ပါဒုကာရုဠှဿာ**တိ ဆတ္တဒဏ္ဍကေ အင်္ဂုလန္တရိကံ အပ္ပဝေသေတွာ ကေဝလံ အက္ကန္တဿ ဝါ, ပဝေသေတွာ ဌာနဝသေန ပဋိမုက္ကဿ ဝါ။ ဆဋ္ဌေပိ

၁-ထပိတံ (သီ)

udakato uddharitvā, ekasmiṁ ṭhāne rāsiṁkatvā udakaṁ chaḍḍeti. **Bhinditvā vā**ti sitthāni bhinditvā udakagatikāni katvā chaḍḍeti. **Paṭiggahe vā**ti paṭiggahena paṭicchantānaṁ paṭiggahe chaḍḍeti. **Nīharitvā**ti bahi nīharitvā chaḍḍeti, evaṁ chaḍḍentassa anāpatti.

Tiṁsabhojanappaṭisaṁyuttasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

57. Chattapāṇisikkhāpadavaṇṇanā

Dhammadesanāpaṭisaṁyuttesu paṭhame yaṁ kiñci chattaṁ pāṇimhi assāti **chattapāṇi.** So taṁ chattaṁ yattha katthaci sarīrāvayave ṭhapetvāpi yāva hatthena na muñcati, tāv'assa dhammaṁ desetuṁ na vaṭṭati. Sace pan'assa añño chattaṁ dhāreti, passe vā ṭhitaṁ[1] hoti, hatthato apagatamatte chattapāṇi nāma na hoti, tassa desetuṁ vaṭṭati. Dhammaparicchedo c'ettha Padasodhamme vuttanayen'eva veditabbo.

58-59. Daṇḍapāṇisikkhāpadavaṇṇanā

Dutiye **daṇḍo** nāma majjhimassa purisassa catuhatthappamāṇo, daṇḍapāṇibhāvo pan'assa chattapāṇimhi vuttanayen'eva veditabbo. Tatiyepi es'eva nayo. Asiṁ sannahitvā ṭhitopi hi satthapāṇisaṅkhyaṁ na gacchati.

60. Āvudhapāṇisikkhāpadavaṇṇanā

Catutthe sabbāpi dhanuvikati saddhiṁ saravikatiyā **āvudhan**ti veditabbā, tasmā saddhiṁ vā sarena dhanuṁ gahetvā, suddhadhanuṁ vā suddhasaraṁ vā sajiyadhanuṁ vā nijjiyadhanuṁ vā gahetvā ṭhitassa vā nisinnassa vā dhammaṁ desetuṁ na vaṭṭati. Sace pan'assa dhanu khandhepi paṭimukkaṁ hoti, yāva na gaṇhāti, tāva vaṭṭati.

61-62. Pādukasikkhāpadavaṇṇanā

Pañcame **pādukāruḷhassā**ti chattadaṇḍake aṅgulantarikaṁ appavesetvā kevalaṁ akkantassa vā, pavesetvā ṭhānavasena paṭimukkassa vā. Chaṭṭhe pi

---

1. Thapitaṁ (Sī)

ဧသေဝ နယော။ ဣဓ ပန ယွာယံ ပဏှိကဗန္ဓံ ဩမုဉ္စိတွာ ဌာနဝသေန "ဩမုက္ကော"တိ ဝုစ္စတိ၊ တဿာပိ န ဝဋ္ဋတိ။

၆၃-ယာနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

သတ္တမေ သစေပိ ဒွီဟိ ဇနေဟိ ဟတ္ထသင်္ဃာဋ္ဋေန ဂဟိတော၊ သာဋကေ ဝါ ဌပေတွာ ဝံသေန ဝယှတိ၊ အယုတ္တေ ဝါ ဝယှာဒိကေ ယာနေ ဝိသင်္ခရိတွာ ဝါ ဌပိတေ စက္ကမတ္တေပိ နိသိန္နော ဟောတိ၊ **ယာနဂတော**တွေဝ သင်္ချံ ဂစ္ဆတိ။ သစေ ပန ဒွေပိ ဧကယာနေ နိသိန္နာ ဟောန္တိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ဝိသုံ နိသိန္နေသုပိ ဥစ္စေ ယာနေ နိသိန္နေန နီစေ နိသိန္နဿ ဒေသေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ သမပ္ပမာဏေပိ ဝဋ္ဋတိ၊ တထာ ပုရိမေ နိသိန္နေန ပစ္ဆိမေ နိသိန္နဿ။ ပစ္ဆိမေ ပန ဥစ္စတရေပိ နိသိန္နေန ဒေသေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။

၆၄-သယနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

အဋ္ဌမေ **သယနဂတဿာ**တိ အန္တမသော ကဋသာရကေပိ ပကတိဘူမိယမ္ပိ နိပန္နဿ ဥစ္စေပိ မဉ္စေ ဝါ ပီဌေ ဝါ ဘူမိပ္ပဒေသေ ဝါ ဌိတေန နိသိန္နေန ဝါ ဒေသေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ သယနဂတေန ပန သယနဂတဿ ဥစ္စတရေ ဝါ သမပ္ပမာဏေ ဝါ နိပန္နေန[၁] ဒေသေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ နိပန္နေန ပန ဌိတဿ ဝါ နိသိန္နဿ ဝါ နိပန္နဿ ဝါ, နိသိန္နေန စ ဌိတဿ ဝါ နိသိန္နဿ ဝါ, ဌိတေန ဌိတဿေဝ ဝဋ္ဋတိ။

၆၅-ပလ္လတ္ထိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

နဝမေ ဟတ္ထပလ္လတ္ထိကာဒီသု ယာယ ကာယစိ နိသိန္နဿ ဒေသေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။

၆၆-ဝေဌိတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဒသမေ **ဝေဌိတသီသဿာ**တိ ဒုဿဝေဌနေန ဝါ မောဠိအာဒီဟိ ဝါ ယထာ ကေသန္တော န ဒိဿတိ၊ ဧဝံ ဝေဌိတသီသဿ၊ တေနေဝဿ အနာပတ္တိယံ "ကေသန္တံ ဝိဝရာပေတွာ ဒေသေတီ"တိ[၂] ဝုတ္တံ။

၆၇-ဩဂုဏ္ဌိတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဧကာဒသမေ **ဩဂုဏ္ဌိတသီသဿာ**တိ သသီသံ ပါရုတဿ၊ အနာပတ္တိယံ ပနေတ္ထ "သီသံ ဝိဝရာပေတွာ ဒေသေတီ"တိ[၂] အဓိကံ။

၁-နိသိန္နေန (က)

၂-ဝိ ၂-၂၆၆-ပိဋ္ဌေ။

es'eva nayo. Idha pana yv'āyaṁ paṇhikabandhaṁ omuñcitvā ṭhānavasena "omukko"ti vuccati, tass'āpi na vaṭṭati.

63. Yānasikkhāpadavaṇṇanā

Sattame sacepi dvīhi janehi hatthasaṅghāṭena gahito, sāṭake vā ṭhapetvā vaṁsena vayhati, ayutte vā vayhādike yāne visaṅkharitvā vā ṭhapite cakkamattepi nisinno hoti, **yānagato** tv'eva saṅkhaṁ gacchati. Sace pana dvepi ekayāne nisinnā honti, vaṭṭati. Visuṁ nisinnesupi ucce yāne nisinnena nīce nisinnassa desetuṁ vaṭṭati, samappamāṇepi vaṭṭati, tathā purime nisinnena pacchime nisinnassa. Pacchime pana uccatarepi nisinnena desetuṁ na vaṭṭati.

64. Sayanasikkhāpadavaṇṇanā

Aṭṭhame **sayanagatassāti** antamaso kaṭasārakepi pakatibhūmiyampi nipannassa uccepi mañce vā pīṭhe vā bhūmippadese vā ṭhitena nisinnena vā desetuṁ na vaṭṭati. Sayanagatena pana sayanagatassa uccatare vā samappamāṇe vā nipannena[1] desetuṁ vaṭṭati. Nipannena pana ṭhitassa vā nisinnassa vā nipannassa vā, nisinnena ca ṭhitassa vā nisinnassa vā, ṭhitena ṭhitass'eva vaṭṭati.

65. Pallatthikasikkhāpadavaṇṇanā

Navame hatthapallatthikādīsu yāya kāyaci nisinnassa desetuṁ na vaṭṭati.

66. Veṭhitasikkhāpadavaṇṇanā

Dasame **veṭhitasīsassāti** dussaveṭhena vā moḷi-ādīhi vā yathā kesanto na dissati, evaṁ veṭhitasīsassa, ten'ev'assa anāpattiyaṁ "kesantaṁ vivarāpetvā desetī"ti[2] vuttaṁ.

67. Oguṇṭhitasikkhāpadavaṇṇanā

Ekādasame **oguṇṭhitasīsassāti** sasīsaṁ pārutassa, anāpattiyaṁ pan'ettha "sīsaṁ vivarāpetvā desetī"ti[2] adhikaṁ.

1. Nisinnena (Kaṁ) 2. Vi 2. 266 piṭṭhe.

၆၈-ဆမာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဒွါဒသမေ **ဆမာယံ နိသီဒိတွာ**တိ ဘူမိယံ နိသီဒိတွာ။ **အာသနေ**တိ အန္တမသော ဝတ္ထမ္ပိ တိဏာနိပိ သန္ထရိတွာ နိသိန္နဿ။

၆၉-နီစာသနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

တေရသမေ **ဥစ္စေ အာသနေ**တိ အန္တမသော ဘူမိပ္ပဒေသေပိ ဥန္နတပ္ပဒေသေ နိသိန္နဿ။

၇၀-ဌိတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

စုဒ္ဒသမေ **န ဌိတော နိသိန္နဿာ**တိ သစေ ထေရဿ ဥပဋ္ဌာနံ ဂန္တွာ ဌိတံ ဒဟရံ အာသနေ နိသိန္နော မဟာထေရော ပဉှံ ပုစ္ဆတိ၊ န ကထေတဗ္ဗံ။ ဂါရဝေန ပန ထေရံ "ဥဋ္ဌဟိတွာ ပုစ္ဆာ"တိ ဝတ္တုံ န သက္ကာ၊ တသ္မာ "ပဿေ ဌိတဿ ဘိက္ခုနော ကထေဿာမီ"တိ ကထေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

၇၁-ပစ္ဆတောဂမနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ပန္နရသမေ သစေ ပုရတော ဂစ္ဆန္တော ပဉှံ ပုစ္ဆတိ၊ တဿ တံ အကထေတွာ "ပစ္ဆိမဿ ဘိက္ခုနော ကထေဿာမီ"တိ ကထေတဗ္ဗံ။ သဒ္ဓိံ ဥဂ္ဂဟိတဓမ္မံ ပန သဇ္ဈာယိတုံ, သမဓုရေန ဝါ ဂစ္ဆန္တဿ ကထေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

၇၂-ဥပ္ပထေနဂမနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

သောဠသမေ **န ဥပ္ပထေနာ**တိ ဧတ္ထ သစေ ဒွေပိ သကဋမဂ္ဂသ္မိံ ဧကေက-စက္ကပထေန ဝါ ဥပ္ပထေန ဝါ သမဓုရံ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဝဋ္ဋတိ။

၇၃-ဌိတောဥစ္စာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

သတ္တရသမေ "အသဉ္စိစ္စာ"တိ အနာပတ္တိယံ[၁] သစေ ပဋိစ္ဆန္နဋ္ဌာနံ ဂစ္ဆန္တဿ သဟသာ ဥစ္စာရော ဝါ ပဿာဝေါ ဝါ နိက္ခမတိ၊ အသဉ္စိစ္စ ကတော နာမ ဟောတိ။

၇၄-ဟရိတေဥစ္စာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

အဋ္ဌာရသမေ ယမ္ပိ ဇီဝမာနရုက္ခဿ မူလံ ပထဝိယံ ဒိဿမာနံ ဂစ္ဆတိ၊ သာခါ ဝါ ဘူမိလဂ္ဂါ ဂစ္ဆတိ၊ သဗ္ဗံ ဟရိတသင်္ခါတမေဝ။ ခန္ဓေ နိသီဒိတွာ ပန

၁-အနာပတ္တိအဓိကံ (ကံ)

68. Chamāsikkhāpadavaṇṇanā

Dvādasame **chamāyaṁ nisīditvā**ti bhūmiyaṁ nisīditvā. **Āsane**ti antamaso vatthampi tiṇānipi santharitvā nisinnassa.

69. Nīcāsanasikkhāpadavaṇṇanā

Terasame **ucce āsane**ti antamaso bhūmippadesepi unnatappadese nisinnassa.

70. Ṭhitasikkhāpadavaṇṇanā

Cuddasame **na ṭhito nisinnassā**ti sace therassa upaṭṭhānaṁ gantvā ṭhitaṁ daharaṁ āsane nisinno mahāthero pañhaṁ pucchati, na kathetabbaṁ. Gāravena pana theraṁ "uṭṭhahitvā pucchā"ti vattuṁ na sakkā, tasmā "passe ṭhitassa bhikkhuno kathessāmī"ti kathetuṁ vaṭṭati.

71. Pacchatogamanasikkhāpadavaṇṇanā

Pannarasame sace purato gacchanto pañhaṁ pucchati, tassa taṁ akathetvā "pacchimassa bhikkhuno kathessāmī"ti kathetabbaṁ. Saddhiṁ uggahitadhammaṁ pana sajjhāyituṁ, samadhurena vā gacchantassa kathetuṁ vaṭṭati.

72. Uppathenagamanasikkhāpadavaṇṇanā

Soḷasame **na uppathenā**ti ettha sace dvepi sakaṭamaggasmiṁ ekekacakkapathena vā uppathena vā samadhuraṁ gacchanti, vaṭṭati.

73. Ṭhito-uccārasikkhāpadavaṇṇanā

Sattarasame "asañciccā"ti anāpattiyaṁ[1] sace paṭicchannaṭṭhānaṁ gacchantassa sahasā uccāro vā passāvo vā nikkhamati, asañcicca kato nāma hoti.

74. Harite-uccārasikkhāpadavaṇṇanā

Aṭṭhārasame yampi jīvamānarukkhassa mūlaṁ pathaviyaṁ dissamānaṁ gacchati, sākhā vā bhūmilaggā gacchati, sabbaṁ haritasaṅkhātameva. Khandhe nisīditvā pana

---

1. Anāpatti-adhikaṁ (Kaṁ)

အပ္ပဟရိတဋ္ဌာနေ ပါတေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ အပ္ပဟရိတဋ္ဌာနံ ဩလောကေန္တဿေဝ သဟသာ နိက္ခမတိ၊ ဂိလာနဋ္ဌာနေ ဌိတော ဟောတိ၊ "အပ္ပဟရိတေ ကတော ဟရိတံ ဩတ္ထရတိ"တိ[1] ဣဒမေတ္ထ အနာပတ္တိယံ အဓိကံ။ တတ္ထ သစေပိ အပ္ပဟရိတံ အလဘန္တေန တိဏဏ္ဍုပကံ ဝါ ပလာလဏ္ဍုပကံ ဝါ ဌပေတွာ ကတော ပစ္ဆာ ဟရိတံ ဩတ္ထရတိ၊ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ ခေဠေန စေတ္ထ သိင်္ဃာဏိကာပိ သင်္ဂဟိတာ။

၇၅-ဥဒကေဥစ္စာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဧကူနဝီသတိမေ **န ဥဒကေ**တိ ဧတံ ပရိဘောဂဥဒကမေဝ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ ဝစ္စကုဋိသမုဒ္ဒါဒိဥဒကေသု ပန အပရိဘောဂေသု အနာပတ္တိ။ ဒေဝေ ဝဿန္တေ သမန္တတော ဥဒကောဃေ ဇာတေ အနုဒကဋ္ဌာနံ အလဘန္တေန ဥဒကေ ကာတုံ[2] ဝဋ္ဋတိ၊ ဣဓာပိ "ထလေ ကတော ဥဒကံ ဩတ္ထရတိ"တိ[3] ဣဒံ အနာပတ္တိယံ အဓိကံ၊ သေသံ သဗ္ဗသိက္ခာပဒေသု ဥတ္တာနမေဝ။

သမုဋ္ဌာနာဒိဒီပနတ္ထာယ ပနေတ္ထ ဣဒံ ပကိဏ္ဏကံ—ဥဇ္ဇဂ္ဃိကဥစ္စာသဒ္ဒပဋိသံယုတ္တာနိ စတ္တာရိ, သကဗဠေန မုခေန ဗျာဟရဏံ ဧကံ, ဆမာနီစာသနနိသိန္နဋ္ဌိတပစ္ဆတောဂမနဥပ္ပထဂမနပဋိသံယုတ္တာနိ ပဉ္စာတိ ဣမာနိ ဒသ သိက္ခာပဒါနိ သမနုဘာသနသမုဋ္ဌာနာနိ၊ ဧကကမေတ္ထ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ၊ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒုက္ခဝေဒနံ။ သူပေါဒနဝိညတ္တိသိက္ခာပဒံ ထေယျသတ္ထသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ၊ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒုက္ခဝေဒနံ။ ဆတ္တပါဏိဒဏ္ဍပါဏိသတ္ထပါဏိအာဝုဓပါဏိပါဒုကာဥပါဟနယာနသယနပလ္လတ္ထိကဝေဌိတဩဂုဏ္ဌိတနာမကာနိ ဧကာဒသ ဓမ္မဒေသနာသမုဋ္ဌာနာနိ၊ ကိရိယာကိရိယာနိ၊ သညာဝိမောက္ခာနိ၊ သစိတ္တကာနိ၊ လောကဝဇ္ဇာနိ၊ ဝစီကမ္မာနိ၊ အကုသလစိတ္တာနိ၊ ဒုက္ခဝေဒနာနိ။ သေသာနိ တေပဏ္ဏာသ ပဌမပါရာဇိကသမုဋ္ဌာနာဒိဘေဒါနီတိ။

ဧကူနဝီသတိဓမ္မဒေသနာပဋိသံယုတ္တသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ကင်္ခါဝိတရဏိယာ ပါတိမောက္ခဝဏ္ဏနာယ

သေခိယဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-ဝိ ၂-၂၇၀-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ပါတေတုံ မဟာဋီကာ ၄-၃၆၉-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ဝိ ၂-၂၇၁-ပိဋ္ဌေ။

appaharitaṭṭhāne pātetuṁ vaṭṭati. Sace appaharitaṭṭhānaṁ olokentass'eva sahasā nikkhamati, gilānaṭṭhāne ṭhito hoti, "appaharite kato haritaṁ ottharatī"ti[1] idamettha anāpattiyaṁ adhikaṁ. Tattha sacepi appaharitaṁ alabhantena tiṇaṇḍupakaṁ vā palalaṇḍupakaṁ vā ṭhapetvā kato pacchā haritaṁ ottharati, vaṭṭati yeva. Kheḷena c'ettha siṅghāṇikāpi saṅgahitā.

75. Udake-uccārasikkhāpadavaṇṇanā

Ekūnavīsatime **na udaketi** etaṁ paribhoga-udakameva sandhāya vuttaṁ, vaccakuṭisamuddādi-udakesu pana aparibhogesu anāpatti. Deve vassante samantato udakoghe jāte anudakaṭṭhānaṁ alabhantena udake kātuṁ[2] vaṭṭati, idh'āpi "thale kato udakaṁ ottharatī"ti[3] idaṁ anāpattiyaṁ adhikaṁ, sesaṁ sabbasikkhāpadesu uttānameva.

Samuṭṭhānādidīpanatthāya pan'ettha idaṁ pakiṇṇakaṁ—ujjagghika-uccāsaddappaṭisaṁyuttāni cattāri, sakabaḷena mukhena byāharaṇaṁ ekaṁ, chamānīcāsananisinnaṭhitapacchatogamana-uppathagamanappaṭisaṁyuttāni pañcāti imāni dasa sikkhāpadāni samanubhāsanasamuṭṭhānāni, ekekamettha kiriyaṁ, saññāvimokkhaṁ, sacittakaṁ, lokavajjaṁ, kāyakammaṁ, vacīkammaṁ, akusalacittaṁ, dukkhavedanaṁ. Sūpodanaviññattisikkhāpadaṁ theyyasatthasamuṭṭhānaṁ, kiriyaṁ, saññāvimokkhaṁ, sacittakaṁ, lokavajjaṁ, kāyakammaṁ, vacīkammaṁ, akusalacittaṁ, dukkhavedanaṁ. Chattapāṇidaṇḍapāṇisatthapāṇi-āvudhapāṇipādukā-upāhanayānasayanapallatthikaveṭhita-oguṇṭhitanāmakāni ekādasa dhammadesanāsamuṭṭhānāni, kiriyākiriyāni, saññāvimokkhāni, sacittakāni, lokavajjāni, vacīkammāni, akusalacittāni, dukkhavedanāni. Sesāni tepaṇṇāsa Paṭhamapārājikasamuṭṭhānādibhedānīti.

Ekūnavīsatidhammadesanāpaṭisaṁyuttasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

Kaṅkhāvitaraṇiyā pātimokkhavaṇṇanāya

Sekhiyavaṇṇanā niṭṭhitā.

1. Vi 2. 270 piṭṭhe. 2. Pātetuṁ Mahāṭīkā 4. 369 piṭṭhe. 3. Vi 2. 271 piṭṭhe.

အဓိကရဏသမထဝဏ္ဏနာ

အဓိကရဏသမထေသု **သတ္တာ**တိ တေသံ ဂဏနပရိစ္ဆေဒေါ။ အဓိကရဏာနိ သမေန္တိ ဝူပသမေန္တီတိ **အဓိကရဏသမထာ။** **ဥဒ္ဒေသံ အာဂစ္ဆန္တီ**တိ အာပတ္တာဓိကရဏသင်္ခါတာသု စ အဝသေသာဓိကရဏတ္တယပစ္စယာသု စ အာပတ္တီသု ပရိသုဒ္ဓဘာဝံ ပုစ္ဆန္တေန ဥဒ္ဒိသိတဗ္ဗတံ အာဂစ္ဆန္တိ။ **ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နာန**န္တိ ဥပ္ပန္နာနံ ဥပ္ပန္နာနံ။ **အဓိကရဏာန**န္တိ ဝိဝါဒါဓိကရဏံ အနုဝါဒါဓိကရဏံ အာပတ္တာဓိကရဏံ ကိစ္စာဓိကရဏန္တိ ဣမေသံ စတုန္နံ။ **သမထာယ ဝူပသမာယာ**တိ သမနတ္ထဉ္စေဝ ဝူပသမနတ္ထဉ္စ သမ္မုခါဝိနယော ဒါတဗ္ဗော။ပ။ တိဏဝတ္ထာရကောတိ ဣမေ သတ္တ သမထာ ဒါတဗ္ဗာ။ တတြာယံ ဝိနိစ္ဆယော— အဓိကရဏေသု တာဝ "ဓမ္မော"တိ ဝါ, "အဓမ္မော"တိ ဝါ အဋ္ဌာရသဟိ ဝတ္ထူဟိ ဝိဝဒန္တာနံ ဘိက္ခူနံ ယော ဝိဝါဒေါ၊ ဣဒံ **ဝိဝါဒါဓိကရဏံ** နာမ။ သီလဝိပတ္တိယာ ဝါ အာစာရဒိဋ္ဌိအာဇီဝဝိပတ္တိယာ ဝါ အနုဝဒန္တာနံ ယော အနုဝါဒေါ ဥပဝဒနာ စေဝ စောဒနာ စ၊ ဣဒံ **အနုဝါဒါဓိကရဏံ** နာမ။ မာတိကာယ အာဂတာ ပဉ္စ, ဝိဘင်္ဂေ ဒွေတိ သတ္တပိ အာပတ္တိက္ခန္ဓာ **အာပတ္တာဓိကရဏံ** နာမ။ ယံ သံဃဿ အပလောကနာဒီနံ စတုန္နံ ကမ္မာနံ ကရဏံ၊ ဣဒံ **ကိစ္စာဓိကရဏံ** နာမ။

တတ္ထ **ဝိဝါဒါဓိကရဏံ**[1] ဒွီဟိ သမထေဟိ သမ္မတိ သမ္မုခါဝိနယေန စ ယေဘုယျသိကာယ စ၊ သမ္မုခါဝိနယေနေဝ သမ္မမာနံ ယသ္မိံ ဝိဟာရေ ဥပ္ပန္နံ၊ တသ္မိံယေဝ ဝါ, အညတ္ထ ဝူပသမေတုံ ဂစ္ဆန္တာနံ အန္တရာမဂ္ဂေ ဝါ, ယတ္ထ ဂန္တွာ သံဃဿ နိယျာတိတံ[2]၊ တတ္ထ သံဃေန ဝါ ဝူပသမေတုံ အသက္ကောန္တေ တတ္ထေဝ ဥဗ္ဗာဟိကာယ သမ္မတပုဂ္ဂလေဟိ ဝါ ဝိနိစ္ဆိတံ သမ္မတိ၊ ဧဝံ သမ္မမာနေ စ ပနေတသ္မိံ ယာ သံဃသမ္မုခတာ ဓမ္မသမ္မုခတာ ဝိနယသမ္မုခတာ ပုဂ္ဂလသမ္မုခတာ အယံ **သမ္မုခါဝိနယော** နာမ။ တတ္ထ စ ကာရကသံဃဿ သံဃသာမဂ္ဂိဝသေန သမ္မုခီဘာဝေါ **သံဃသမ္မုခတာ၊** သမေတဗ္ဗဿ ဝတ္ထုနော ဘူတတာ **ဓမ္မသမ္မုခတာ၊** ယထာ တံ သမေတဗ္ဗံ၊ တထေဝဿ သမနံ **ဝိနယသမ္မုခတာ၊** ယော စ ဝိဝဒတိ၊ ယေန စ ဝိဝဒတိ၊ တေသံ ဥဘိန္နံ အတ္ထပစ္စတ္ထိကာနံ[3] သမ္မုခီဘာဝေါ **ပုဂ္ဂလသမ္မုခတာ။** ဥဗ္ဗာဟိကာယ ဝူပသမနေ ပနေတ္ထ သံဃသမ္မုခတာ ပရိဟာယတိ၊ ဧဝံ တာဝ သမ္မုခါဝိနယေနေဝ သမ္မတိ။

၁-ဝိ ၄-၂၂၀-ပိဋ္ဌေ။ ၂-နိယျာတေန္တိ၊ တံ (သီ၊ ကံ၊ က)
၃-အတ္တပစ္စတ္ထိကာနံ (သီ) မဟာဋီကာ ပဿိတဗ္ဗာ။

Adhikaraṇasamathavaṇṇanā

Adhikaraṇasamathesu **sattāti** tesaṁ gaṇanaparicchedo. Adhikaraṇāni samenti vūpasamentīti **adhikaraṇasamathā. Uddesaṁ āgacchantīti** āpattādhikaraṇasaṅkhātāsu ca avasesādhikaraṇattayapaccayāsu ca āpattīsu parisuddhabhāvaṁ pucchanatthaṁ uddisitabbataṁ āgacchanti. **Uppannuppannānanti** uppannānaṁ uppannānaṁ. **Adhikaraṇānanti** vivādādhikaraṇaṁ anuvādādhikaraṇaṁ āpattādhikaraṇaṁ kiccādhikaraṇanti imesaṁ catunnaṁ. **Samathāya vūpasamāyāti** samanatthañc'eva vūpasamanatthañca sammukhāvinayo dātabbo -pa- tiṇavatthārakoti ime satta samathā dātabbā. Tatr'āyaṁ vinicchayo—adhikaraṇesu tāva "dhammo"ti vā "adhammo"ti vā aṭṭhārasahi vatthūhi vivadantānaṁ bhikkhūnaṁ yo vivādo, idaṁ **vivādādhikaraṇaṁ** nāma. Sīlavipattiyā vā ācāradiṭṭhi-ājīvavipattiyā vā anuvadantānaṁ yo anuvādo upavadanā c'eva codanā ca, idaṁ **anuvādādhikaraṇaṁ** nāma. Mātikāya āgatā pañca, Vibhaṅge dveti sattapi āpattikkhandhā **āpattādhikaraṇaṁ** nāma. Yaṁ saṁghassa apalokanādīnaṁ catunnaṁ kammānaṁ karaṇaṁ, idaṁ **kiccādhikaraṇaṁ** nāma.

Tattha **vivādādhikaraṇaṁ**[1] dvīhi samathehi sammati sammukhāvinayena ca yebhuyyasikāya ca, sammukhāvinayen'eva sammamānaṁ yasmiṁ vihāre uppannaṁ, tasmiṁ yeva vā, aññattha vūpasametuṁ gacchantānaṁ antarāmagge vā yattha gantvā saṁghassa niyyātitaṁ[2], tattha saṁghena vā vūpasametuṁ asakkonte tatth'eva ubbāhikāya sammatapuggalehi vā vinicchitaṁ sammati, evaṁ sammamāne ca pana tasmiṁ yā saṁghasammukhatā dhammasammukhatā vinayasammukhatā puggalasammukhatā ayaṁ **sammukhāvinayo** nāma. Tattha ca kārakasaṁghassa saṁghasāmaggivasena sammukhībhāvo **saṁghasammukhatā,** sametabbassa vatthuno bhūtatā **dhammasammukhatā,** yathā taṁ sametabbaṁ, tath'ev'assa samanaṁ **vinayasammukhatā,** yo ca vivadati, yena ca vivadati, tesaṁ ubhinnaṁ atthapaccatthikānaṁ[3] sammukhībhāvo **puggalasammukhatā.** Ubbāhikāya vūpasamane pan'ettha saṁghasammukhatā parihāyati, evaṁ tāva sammukhāvinayen'eva sammati.

1. Vi 4. 220 piṭṭhe.
2. Niyyātenti, taṁ (Sī, Kaṁ, Ka)
3. Attapaccatthikānaṁ (Sī) Mahāṭīkā passitabbā.

သစေ ပနေဝမ္ပိ န သမ္မတိ၊ အထ နံ ဥဗ္ဗာဟိကာယ သမ္မတာ ဘိက္ခူ “န မယံ သက္ကောမ ဝူပသမေတု”န္တိ သံဃေယေဝ နိယျာတေန္တိ၊ တတော သံဃော ပဉ္စင်္ဂသမန္နာဂတံ ဘိက္ခုံ သလာကဂ္ဂါဟာပကံ သမ္မန္နိတွာ တေန ဂုဠှကဝိဝဋက-သကဏ္ဏဇပ္ပကေသု တီသု သလာကဂ္ဂါဟေသု အညတရဝသေန သလာကံ ဂါဟေတွာ သန္နိပတိတပရိသာယ ဓမ္မဝါဒီနံ ယေဘုယျတာယ ယထာ တေ ဓမ္မဝါဒိနော ဝဒန္တိ၊ ဧဝံ ဝူပသန္တံ အဓိကရဏံ သမ္မုခါဝိနယေန စ ယေဘုယျ-သိကာယ စ ဝူပသန္တံ ဟောတိ။ တတ္ထ သမ္မုခါဝိနယော ဝုတ္တနယော ဧဝ၊ ယံ ပန ယေဘုယျသိကကမ္မဿ ကရဏံ။ အယံ **ယေဘုယျသိကာ** နာမ၊ ဧဝံ ဝိဝါဒါဓိကရဏံ ဒွီဟိ သမထေဟိ သမ္မတိ။

အနုဝါဒါဓိကရဏံ[1] စတူဟိ သမထေဟိ သမ္မတိ သမ္မုခါဝိနယေန စ သတိဝိနယေန စ အမူဠှဝိနယေန စ တဿပါပိယသိကာယ စ။ သမ္မုခါ-ဝိနယေနေဝ သမ္မမာနံ ယော စ အနုဝဒတိ၊ ယဉ္စ အနုဝဒတိ၊ တေသံ ဝစနံ သုတွာ သစေ ကာစိ အာပတ္တိ နတ္ထိ၊ ဥဘော ခမာပေတွာ, သစေ အတ္ထိ၊ “အယံ နာမေတ္ထ အာပတ္တီ”တိ ဧဝံ ဝိနိစ္ဆိတံ ဝူပသမ္မတိ၊ တတ္ထ သမ္မုခါဝိနယလက္ခဏံ ဝုတ္တနယမေဝ။ ယဒါ ပန ခီဏာသဝဿ ဘိက္ခုနော အမူလိကာယ သီလ-ဝိပတ္တိယာ အနုဒ္ဓံသိတဿ သတိဝိနယံ ယာစမာနဿ သံဃော ဉတ္တိစတုတ္ထေန ကမ္မေန[1] သတိဝိနယံ ဒေတိ၊ တဒါ သမ္မုခါဝိနယေန စ သတိဝိနယေန စ ဝူပသန္တံ ဟောတိ၊ ဒိန္နေ ပန သတိဝိနယေ ပုန တသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ ကဿစိ အနုဝါဒေါ န ရုဟတိ။ ယဒါ ဥမ္မတ္တကော ဘိက္ခု ဥမ္မာဒဝသေန ဂတေ အဿာမဏကေ အဇ္ဈာစာရေ “သရတာယသ္မာ ဧဝရူပိံ အာပတ္တိ”န္တိ ဘိက္ခူဟိ စောဒိယမာနော “ဥမ္မတ္တကေန မေ အာဝုသော ဧတံ ကတံ၊ နာဟံ တံ သရာမီ”တိ ဘဏန္တောပိ ဘိက္ခူဟိ စောဒိယမာနောဝ ပုန အစောဒနတ္ထာယ အမူဠှဝိနယံ ယာစတိ၊ သံဃော စဿ ဉတ္တိစတုတ္ထေန ကမ္မေန အမူဠှဝိနယံ ဒေတိ။ တဒါ သမ္မုခါဝိနယေန စ အမူဠှဝိနယေန စ ဝူပသန္တံ ဟောတိ၊ ဒိန္နေ ပန အမူဠှဝိနယေ ပုန တသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ ကဿစိ တပ္ပစ္စယာ အနုဝါဒေါ န ရုဟတိ။

ယဒါ ပန ပါရာဇိကေန ဝါ ပါရာဇိကသာမန္တေန ဝါ စောဒိယမာနဿ အညေနညံ ပဋိစရတော ပါပုဿန္နတာယ ပါပိယဿ ပုဂ္ဂလဿ “သစာယံ အစ္ဆိန္နမူလော ဘဝိဿတိ၊ သမ္မာ ဝတ္တိတွာ ဩသာရဏံ လဘိဿတိ၊ သစေ ဆိန္နမူလော၊ သယမေဝဿ နာသနာ ဘဝိဿတီ”တိ မညမာနော သံဃော

၁-ဝိ ၄-၂၂၉-ပိဋ္ဌေ။

Sace pan’evampi na sammati, atha naṁ ubbāhikāya sammatā bhikkhū “na mayaṁ sakkoma vūpasametun”ti saṁghass’eva niyyātenti, tato saṁgho pañcaṅgasamannāgataṁ bhikkhuṁ salākaggāhāpakaṁ sammannitvā tena guḷhakavivaṭṭakasakaṇṇajappakesu tīsu salākaggāhesu aññataravasena salākaṁ gāhetvā sannipatitaparisāya dhammavādīnaṁ yebhuyyatāya yathā te dhammavādino vadanti, evaṁ vūpasantaṁ adhikaraṇaṁ sammukhāvinayena ca yebhuyyasikāya ca vūpasantaṁ hoti. Tattha sammukhāvinayo vuttanayo eva, yaṁ pana yebhuyyasikakammassa karaṇaṁ. Ayaṁ **yebhuyyasikā** nāma, evaṁ vivādādhikaraṇaṁ dvīhi samathehi sammati.

Anuvādādhikaraṇaṁ[1] catūhi samathehi sammati sammukhāvinayena ca sativinayena ca amūḷhavinayena ca tassapāpiyasikāya ca. Sammukhāvinayen’eva sammamānaṁ yo ca anuvadati, yañca anuvadati, tesaṁ vacanaṁ sutvā sace kāci āpatti n’atthi, ubho khamāpetvā, sace atthi, “ayaṁ nām’ettha āpattī”ti evaṁ vinicchitaṁ vūpasammati, tattha sammukhāvinayalakkhaṇaṁ vuttanayameva. Yadā pana khīṇāsavassa bhikkhuno amūlikāya sīlavipattiyā anuddhaṁsitassa sativinayaṁ yācamānassa saṁgho ñatticatutthena kammena[1] sativinayaṁ deti, tadā sammukhāvinayena ca sativinayena ca vūpasantaṁ hoti, dinne pana sativinaye puna tasmiṁ puggale kassaci anuvādo na ruhati. Yadā ummattako bhikkhu ummādavasena gate assāmaṇake ajjhācāre “sarat’āyasmā evarūpiṁ āpattin”ti bhikkhūhi codiyamāno “ummattakena me āvuso etaṁ kataṁ, n’āhaṁ taṁ sarāmī”ti bhaṇantopi bhikkhūhi codiyamāno’va puna acodanatthāya amūḷhavinayaṁ yācati, saṁgho c’assa ñatticatutthena kammena amūḷhavinayaṁ deti. Tadā sammukhāvinayena ca amūḷhavinayena ca vūpasantaṁ hoti, dinne pana amūḷhavinaye puna tasmiṁ puggale kassaci tappaccayā anuvādo na ruhati.

Yadā pana pārājikena vā pārājikasāmantena vā codiyamānassa aññen’aññaṁ paṭicarato pāpussannatāya pāpiyassa puggalassa “sac’āyaṁ acchinnamūlo bhavissati, sammā vattitvā osāraṇaṁ labhissati, sace chinnamūlo, sayamev’assa nāsanā bhavissatī”ti maññamāno saṁgho

1. Vi 4. 229 piṭṭhe.

ဉတ္တိစတုတ္ထေန ကမ္မေန တဿပါပိယသိကံ ကမ္မံ ကရောတိ၊ တဒါ သမ္မုခါဝိနယေန စ တဿပါပိယသိကာယ စ ဝူပသန္တံ ဟောတိ၊ ဧဝံ အနုဝါဒါဓိကရဏံ စတူဟိ သမထေဟိ သမ္မတိ။

အာပတ္တာဓိကရဏံ[1] တီဟိ သမထေဟိ သမ္မတိ သမ္မုခါဝိနယေန စ ပဋိညာတကရဏေန စ တိဏဝတ္ထာရကေန စ။ တဿ သမ္မုခါဝိနယေနေဝ ဝူပသမော နတ္ထိ၊ ယဒါ ပန ဧကဿ ဝါ ဘိက္ခုနော, နိဿဂ္ဂိယဝဏ္ဏနာယံ ဝုတ္တနယေန သံဃဂဏမဇ္ဈေသု ဝါ ဘိက္ခု လဟုကံ အာပတ္တိံ ဒေသေတိ၊ တဒါ အာပတ္တာဓိကရဏံ သမ္မုခါဝိနယေန စ ပဋိညာတကရဏေန စ ဝူပသမ္မတိ။ တတ္ထ သမ္မုခါဝိနယေ တာဝ ယော စ ဒေသေတိ၊ ယဿ စ ဒေသေတိ၊ တေသံ သမ္မုခီဘာဝေါ ပုဂ္ဂလသမ္မုခတာ၊ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။ ပုဂ္ဂလဿ စ ဂဏဿ စ ဒေသနာကာလေ သံဃသမ္မုခတာ ပရိဟာယတိ။

ယာ ပနေတ္ထ “အဟံ ဘန္တေ ဣတ္ထန္နာမံ အာပတ္တိံ အာပန္နော”တိ စ, “ပဿသီ”တိ, “အာမ ပဿာမီ”တိ စ ပဋိညာ၊ တာယ “အာယတိံ သံဝရေယျာသီ”တိ ကရဏံ ပဋိညာတကရဏံ နာမ။ သံဃာဒိသေသေ ပရိဝါသာဒိယာစနာ ပဋိညာ၊ ပရိဝါသာဒီနံ ဒါနံ ပဋိညာတကရဏံ နာမ။ ဒွေပက္ခဇာတာ ပန ဘဏ္ဍနကာရကာ ဘိက္ခူ ဗဟုံ အဿာမဏကံ အဇ္ဈာစာရံ စရိတွာ ပုန လဇ္ဇိဓမ္မေ ဥပ္ပန္နေ “သစေ မယံ ဣမာဟိ အာပတ္တီဟိ အညမညံ ကာရေဿာမ၊ သိယာပိ တံ အဓိကရဏံ ကက္ခဠတ္တာယ ဝါဠတ္တာယ သံဝတ္တေယျာ”တိ အညမညံ အာပတ္တိယာ ကာရာပနေ ဒေါသံ ဒိသွာ ယဒါ တိဏဝတ္ထာရကကမ္မံ ကရောန္တိ၊ တဒါ အာပတ္တာဓိကရဏံ သမ္မုခါဝိနယေန စ တိဏဝတ္ထာရကေန စ သမ္မတိ။ တတြ ဟိ ယတ္တကာ ဟတ္ထပါသူပဂတာ “န မေတံ ခမတီ”တိ ဧဝံ ဒိဋ္ဌာဝိကမ္မံ အကတွာ နိဒ္ဒမ္ပိ ဩက္ကမန္တာ ဟောန္တိ၊ သဗ္ဗေသံ ဌပေတွာ ထုလ္လဝဇ္ဇဉ္စ ဂိဟိပဋိသံယုတ္တဉ္စ သဗ္ဗာပတ္တိယော ဝုဋ္ဌဟန္တိ၊ ဧဝံ အာပတ္တာဓိကရဏံ တီဟိ သမထေဟိ သမ္မတိ။

ကိစ္စာဓိကရဏံ[2] ဧကေန သမထေန သမ္မတိ သမ္မုခါဝိနယေနေဝ။ ဣတိ ဣမာနိ စတ္တာရိ အဓိကရဏာနိ ယထာနုရူပံ ဣမေဟိ သတ္တဟိ သမထေဟိ သမ္မန္တိ၊ တေန ဝုတ္တံ “ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နာနံ အဓိကရဏာနံ သမထာယ ဝူပသမာယ

၁-ဝိ ၄-၂၃၃-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၄-၂၃၀-ပိဋ္ဌေ။

ñatticatutthena kammena tassapāpiyasikaṁ kammaṁ karoti, tadā sammukhāvinayena ca tassapāpiyasikāya ca vūpasantaṁ hoti, evaṁ anuvādādhikaraṇaṁ catūhi samathehi sammati.

Āpattādhikaraṇaṁ[1] tīhi samathehi sammati sammukhāvinayena ca paṭiññātakaraṇena ca tiṇavatthārakena ca. Tassa sammukhāvinayen'eva vūpasamo n'atthi, yadā pana ekassa vā bhikkhuno nissaggiyavaṇṇanāyaṁ vuttanayena saṁghagaṇamajjhesu vā bhikkhu lahukaṁ āpattiṁ deseti, tadā āpattādhikaraṇaṁ sammukhāvinayena ca paṭiññātakaraṇena ca vūpasammati. Tattha sammukhāvinaye tāva yo ca deseti, yassa ca deseti, tesaṁ sammukhībhāvo puggalasammukhatā, sesaṁ vuttanayameva. Puggalassa ca gaṇassa ca desanākāle saṁghasammukhatā parihāyati.

Yā pan'ettha "ahaṁ bhante itthannāmaṁ āpattiṁ āpanno"ti ca, "passasī"ti, "āma passāmī"ti ca paṭiññā, tāya "āyatiṁ saṁvareyyāsī"ti karaṇaṁ paṭiññātakaraṇaṁ nāma. Saṁghādisese parivāsādiyācanā paṭiññā, parivāsādīnaṁ dānaṁ paṭiññātakaraṇaṁ nāma. Dvepakkhajātā pana bhaṇḍanakārakā bhikkhū bahuṁ assāmaṇakaṁ ajjhācāraṁ caritvā puna lajjidhamme uppanne "sace mayaṁ imāhi āpattīhi aññamaññaṁ karissāma, siyāpi taṁ adhikaraṇaṁ kakkhaḷatthāya vāḷatthāya saṁvatteyyā"ti aññamaññaṁ āpattiyā kārāpane dosaṁ disvā yadā tiṇavatthārakakammaṁ karonti, tadā āpattādhikaraṇaṁ sammukhāvinayena ca tiṇavatthārakena ca sammati. Tatra hi yattakā hatthapāsūpagatā "na m'etaṁ khamatī"ti evaṁ diṭṭhāvikammaṁ akatvā niddampi okkamantā honti, sabbesaṁ ṭhapetvā thullavajjañca gihippaṭisaṁyuttañca sabbāpattiyo vuṭṭhahanti, evaṁ āpattādhikaraṇaṁ tīhi samathehi sammati.

Kiccādhikaraṇaṁ[2] ekena samathena sammati sammukhāvinayen'eva. Iti imāni cattāri adhikaraṇāni yathānurūpaṁ imehi sattahi samathehi sammanti, tena vuttaṁ "uppannuppannānaṁ adhikaraṇānaṁ samathāya vūpasamāya

1. Vi 4. 233 piṭṭhe.

2. Vi 4. 238 piṭṭhe.

သမ္မုခါဝိနယော ဒါတဗ္ဗော။ပ။ တိဏဝတ္ထာရကော"တိ။ အယံမေတ္ထ ဝိနိစ္ဆယ-နယော၊ ဝိတ္ထာရတော ပန သမထက္ခန္ဓကေ[၁] အာဂတောယေဝ၊ ဝိနိစ္ဆယောပိဿ သမန္တပါသာဒိကာယံ ဝုတ္တော။

တတ္ထာယသ္မန္တေ ပုစ္ဆာမိ၊ ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါတိ တေသု သတ္တသု အဓိကရ-ဏသမထေသု ကစ္စိတ္ထ ပရိသုဒ္ဓါ၊ နတ္ထိ ဝေါ ကိဉ္စိ သမထေဟိ ဝူပသမေတဗ္ဗန္တိ ပုစ္ဆာမိ၊ ဧတေန သဗ္ဗာပတ္တီဟိ ပရိသုဒ္ဓဘာဝေါ ပုစ္ဆိတော ဟောတိ။

ဥဒ္ဒိဋ္ဌံ ခေါ အာယသ္မန္တော နိဒါနန္တိအာဒိ နိဂမနဝစနံ။ တတ္ထ **ဧတ္တက**န္တိ ဧတ္တကံ သိက္ခာပဒံ။ **သုတ္တာဂတ**န္တိ သုတ္တေ ပါတိမောက္ခေ အာဂတံ။ **သုတ္တပရိ-ယာပန္န**န္တိ တတ္ထေဝ အန္တောဂဓံ။ **အန္ဝဍ္ဎမာသံ ဥဒ္ဒေသံ အာဂစ္ဆတီ**တိ အဍ္ဎမာသေ အဍ္ဎမာသေ ဥပေါသထဝသေန[၂] ဥဒ္ဒိသိတဗ္ဗတံ အာဂစ္ဆတိ။ **သမဂ္ဂေဟီ**တိ ကာယသာမဂ္ဂိဝသေန သမဂ္ဂေဟိ။ **သမ္မောဒမာနေဟီ**တိ စိတ္တ-သာမဂ္ဂိဝသေန ဧကဇ္ဈာသယတာယ သုဋ္ဌု မောဒမာနေဟိ။ **အဝိဝဒမာနေဟီ**တိ အဋ္ဌာရသသု ဝိဝါဒဝတ္ထူသု အညတရဝသေနာပိ အဝိဝဒမာနေဟိ။ **သိက္ခိတဗ္ဗ**န္တိ တံ တံ သိက္ခာပဒံ အဝီတိက္ကမန္တေဟိ အဓိသီလသိက္ခာ သမ္ပာဒေတဗ္ဗာ။ အန္တ-ရန္တရာ ပန ယံ န ဝုတ္တံ၊ တံ သဗ္ဗံ ပုရိမေ ပုရိမေ သိက္ခာပဒေ ဝုတ္တတ္တာ စေဝ ဥတ္တာနတ္ထတ္တာ စာတိ။

အဓိကရဏသမထဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ကင်္ခါဝိတရဏိယာ ပါတိမောက္ခဝဏ္ဏနာယ
ဘိက္ခုပါတိမောက္ခဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-ဝိ ၄-၁၈၈-ပိဋ္ဌေ။

၂-ဥပေါသထဒိဝသေ (ကံ)

sammukhāvinayo dātabbo -pa- tiṇavatthārako”ti. Ayamettha vinicchayanayo. Vitthāro pana Samathakkhandhake[1] āgato yeva, vinicchayopi’ssa Samantapāsādikāyaṁ vutto.

Tatth’āyasmante pucchāmi, kacci’ttha parisuddhāti tesu sattasu adhikaraṇasamathesu kacci’ttha parisuddhā, n’atthi vo kiñci samathehi vūpasametabbanti pucchāmi, etena sabbāpattīhi parisuddhabhāvo pucchito hoti.

Uddiṭṭhaṁ kho āyasmanto nidānanti-ādi nigamanavacanaṁ. Tattha **ettakan**ti ettakaṁ sikkhāpadaṁ. **Suttāgatan**ti sutte pātimokkhe āgataṁ. **Suttapariyāpannan**ti tatth’eva antogadhaṁ. **Anvaddhamāsaṁ uddesaṁ āgacchatī**ti addhamāse addhamāse uposathavasena[2] uddisitabbataṁ āgacchati. **Samaggehī**ti kāyasāmaggivasena samaggehi. **Sammodamānehī**ti cittasāmaggivasena ekajjhāsayatāya suṭṭhu modamānehi. **Avivadamānehī**ti aṭṭhārasasu vivādavatthūsu aññataravasen’āpi avivadamānehi. **Sikkhitabban**ti taṁ taṁ sikkhāpadaṁ avītikkamantehi adhisīlasikkhā sampādetabbā. Antarantarā pana yaṁ na vuttaṁ, taṁ sabbaṁ purime purime sikkhāpade vuttattā c’eva uttānatthattā cāti.

Adhikaraṇasamathavaṇṇanā niṭṭhitā.

Kaṅkhāvitaraṇiyā pātimokkhavaṇṇanāya

Bhikkhupātimokkhavaṇṇanā niṭṭhitā.

1. Vi 4. 188 piṭṭhe.

2. Uposathadivase (Kaṁ)

ဘိက္ခုနီပါတိမောက္ခဝဏ္ဏနာ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပါရာဇိကကဏ္ဍ

ဘိက္ခုနီနံ ဟိတတ္ထာယ၊ ပါတိမောက္ခံ ပကာသယိ။
ယံ နာထော, တဿ ဒါနေသော၊ သမ္ပတ္တော ဝဏ္ဏနာက္ကမော။

သာဓာရဏပါရာဇိက

၁။ ပ။ ၄-မေထုနဓမ္မသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

တတ္ထ **သုဏာတု မေ**တိအာဒီနံ ဘိက္ခုပါတိမောက္ခဝဏ္ဏနာယံ ဝုတ္တနယေနေဝ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ကေဝလဉှိ ဘန္တေ, အယျေတိအာဒိဝသေန တသ္မိံ ဋ္ဌာနေ စ အဘိလာပမတ္တမေဝ လိင်္ဂဘေဒမတ္တဉ္စ ဝိသေသော။ ယသ္မာ စ ဘိက္ခုနိယာ သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ နာမ နတ္ထိ၊ တသ္မာ ဘိက္ခုနီနံ “သိက္ခာသာဇီဝသမာပန္နာ သိက္ခံ အပစ္စက္ခာယ ဒုဗ္ဗလျံ အနာဝိကတွာ”တိ အဝတွာ **ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဆန္ဒသော မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝေယျာ**တိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ဆန္ဒသော**တိ မေထုနရာဂပ္ပဋိသံယုတ္တေန ဆန္ဒေန စေဝ ရုစိယာ စ။ ဆန္ဒေ ပန အသတိ ဗလက္ကာရေန ပဓံသိတာယ အနာပတ္တိ၊ တသ္မာ ယာ ပရိပုဏ္ဏူပသမ္ပဒါ ဘိက္ခုနီ မနုဿာမနုဿတိရစ္ဆာနဇာတီသု ပုရိသဥဘတောဗျဉ္ဇနကပဏ္ဍကာနံ ယဿ ကဿစိ သဇီဝဿ ဝါ နိဇ္ဇီဝဿ ဝါ သန္ထတဿ ဝါ အသန္ထတဿ ဝါ အက္ခာယိတဿ ဝါ ယေဘုယျေန အက္ခာယိတဿ ဝါ အင်္ဂဇာတဿ အတ္တနော ဝစ္စမဂ္ဂပဿာဝမဂ္ဂမုခေသု တီသု ယတ္ထကတ္ထစိ သန္ထတေ ဝါ အသန္ထတေ ဝါ ပကတိဝါတေန အသံဖုဋ္ဌေ အလ္လောကာသေ အန္တမသော တိလဖလမတ္တမ္ပိ ပဒေသံ ဆန္ဒသော ပဝေသေတိ၊ ပရေန ဝါ ပဝေသိယမာနာ ပဝေသနပဝိဋ္ဌဋ္ဌိတဥဒ္ဓရဏေသု ယံကိဉ္စိ သာဒိယတိ၊ အယံ ပါရာဇိကာ ဟောတိ။ သေသမေတ္ထ ဣတော ပရေသု စ သာဓာရဏသိက္ခာပဒေသု ဝုတ္တနယာနုသာရေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

Bhikkhunīpātimokkhavaṇṇanā

Namo tassa Bhagavato Arahato SammāsamBuddhassa.

Pārājikakaṇḍa

Bhikkhunīnaṁ hitatthāya, pātimokkhaṁ pakāsayi.
Yaṁ Nātho, tassa dān'eso, sampatto vaṇṇanākkamo.

Sādhāraṇapārājika

1 -pa- 4. Methunadhammasikkhāpadavaṇṇanā

Tattha **suṇātu me**ti-ādīnaṁ bhikkhupātimokkhavaṇṇanāyaṁ vuttanayen'eva attho veditabbo. Kevalañhi bhante, ayyeti-ādivasena tasmiñca idha ca abhilāpamattameva liṅgabhedamattañca viseso. Yasmā ca bhikkhuniyā sikkhāpaccakkhānaṁ nāma n'atthi, tasmā bhikkhūnīnaṁ "sikkhāsājīvasamāpannā sikkhaṁ apaccakkhāya dubbalyaṁ anāvikatvā"ti avatvā **yā pana bhikkhunī chandaso methunaṁ dhammaṁ paṭiseveyyā**ti vuttaṁ. Tattha **chandaso**ti methunarāgappaṭisaṁyuttena chandena c'eva ruciyā ca. Chande pana asati balakkārena padhaṁsitāya anāpatti, tasmā yā paripuṇṇūpasampadā bhikkhunī manussāmanussatiracchānajātīsu purisa-ubhatobyañjanakapaṇḍakānaṁ yassa kassaci sajīvassa vā nijjīvassa vā santhatassa vā asanthatassa vā akkhāyitassa vā yebhuyyena akkhāyitassa vā aṅgajātassa attano vaccamaggapassāvamaggamukhesu tīsu yattha katthaci santhate vā asanthate vā pakativātena asaṁphuṭṭhe allokāse antamaso tilaphalamattampi padesaṁ chandaso paveseti, parena vā pavesiyamānā pavesanapaviṭṭhaṭṭhita-uddharaṇesu yaṁ kiñci sādiyati, ayaṁ pārājikā hoti. Sesamettha ito paresu ca sādhāraṇasikkhāpadesu vuttanayānusāren'eva veditabbaṁ.

အသာဓာရဏပါရာဇိက

၅-ဥဗ္ဘဇာဏုမဏ္ဍလိကာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

အသာဓာရဏေသု ပန စတူသု တာဝ ပါရာဇိကာနံ ပဌမေ **အဝဿုတာ**တိ ကာယသံသဂ္ဂရာဂေန တိန္တာ၊ ကိလိန္နာတိ အတ္ထော။ ဒုတိယပဒေပိ ဧသေဝ နယော။ **ပုရိသပုဂ္ဂလဿာ**တိ ကာယသံသဂ္ဂံ သမာပဇ္ဇိတုံ ဝိညုဿ မနုဿ-ဇာတိကဿ ပုရိသသင်္ခါတဿ ပုဂ္ဂလဿ။ **အဓက္ခက**န္တိ အတ္တနော အက္ခကာနံ အဓော။ **ဥဗ္ဘဇာဏုမဏ္ဍလ**န္တိ ဇာဏုမဏ္ဍလာနံ ဥပရိ၊ ဧတ္ထ စ ဥဗ္ဘကပ္ပရမ္ပိ ဥဗ္ဘဇာဏုမဏ္ဍလေနေဝ သင်္ဂဟိတံ။ **အာမသန**န္တိ အာမဋ္ဌနံ ဖုဋ္ဌောကာသံ အနတိက္ကမိတွာ[1] တတ္ထေဝ သံဃဋ္ဋနံ။ **ပရာမသန**န္တိ ဣတော စိတော စ သဉ္စရဏံ။ **ဂဟဏ**န္တိ ဂဟိတမတ္တံ။ **ဆုပန**န္တိ အသံဃဋ္ဋေတွာ ဖုဋ္ဌမတ္တံ။ **ပဋိပီဠန**န္တိ အင်္ဂံ ဂဟေတွာ နိပ္ပီဠနံ။ **သာဒိယေယျာ**တိ ယာ ဘိက္ခုနီ အတ္တနော ယထာ-ပရိစ္ဆိန္နေ ကာယေ ပုရိသဿ ဧတံ အာမသနာဒိံ သာဒိယတိ၊ သယံ ဝါ ပန တေန ကာယေန ပုရိသဿ ယံကိဉ္စိ ကာယပ္ပဒေသံ သာဒိယမာနာ ဆုပတိ၊ အယံ ဥဗ္ဘဇာဏုမဏ္ဍလိကာ နာမ ပါရာဇိကာတိ အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ။

"နိဒါနံ ပုဂ္ဂလံ ဝတ္ထုံ"န္တိအာဒိကေ[2] ပန ဝိတ္ထာရဝိနိစ္ဆယေ ယသ္မာ သဗ္ဗာနေဝ အသာဓာရဏပညတ္တိယော ဟောန္တိ၊ တသ္မာ ဣတော ပဋ္ဌာယ သန္တိံ အနုပညတ္တိံ ဝတွာ သာဓာရဏပညတ္တီတိ ဝါ အသာဓာရဏပညတ္တီတိ ဝါ န ဝက္ခာမ၊ အာဏတ္တိယံ ယတ္ထ အာဏတ္တိ နတ္ထိ၊ တတ္ထ ကိဉ္စိ အဝတွာ ယတ္ထ အတ္ထိ၊ တတ္ထေဝ ဝက္ခာမ၊ ဝိပတ္တိဝိစာရဏာ ဝုတ္တာယေဝ။

အဝသေသံ ပန သဗ္ဗတ္ထ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တယိဒံ ဝုစ္စတိ၊ ဣဒံ တာဝ သိက္ခာပဒံ သာဝတ္ထိယံ သုန္ဒရီနန္ဒံ အာရဗ္ဘ ကာယသံသဂ္ဂံ သမာပဇ္ဇနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ ဧကတောအဝဿုတေ[3] ယထာပရိစ္ဆိန္နေန ကာယေန ပုရိသဿ ကာယံ, ဥဘတောအဝဿုတေပိ ကာယေန ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓံ, ယထာပရိစ္ဆိန္နကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓေန ဝါ အဝသေသကာယေန ဝါ တဿ ကာယံ အာမသန္တိယာ ထုလ္လစ္စယံ၊ ယက္ခပေတပဏ္ဍကတိရစ္ဆာနဂတမနုဿဝိဂ္ဂဟာနံ ဥဘတောအဝဿုတေ ယထာ-ပရိစ္ဆိန္နေန ကာယေန ကာယံ အာမသန္တိယာပိ ထုလ္လစ္စယံ၊ သစေ ပန ပုရိသဿ ကာယသံသဂ္ဂရာဂေါ နတ္ထိ၊ ပါရာဇိကက္ခေတ္တေပိ ထုလ္လစ္စယမေဝ။ အဝသေသေ ပန ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓေန ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓါဒိဘေဒေ, မေထုနရာဂ-ဂေဟသိတပေမေသု စ သဗ္ဗတ္ထ ဒုက္ကဋံ။ အသဉ္စိစ္စ၊ အဿတိယာ၊ အဇာနန္တိယာ၊

၁-အနတိက္ကမိတွာပိ (သီ၊ ကံ) ၂-ကင်္ခါ-ဋ္ဌ ၁၀၉-ပိဋ္ဌေ။ ၃-အဝဿုတေ (သီ-ဥပရိပိ)

Asādhāraṇapārājika

5. Ubbhajāṇumaṇḍalikāsikkhāpadavaṇṇanā

Asādhāraṇesu pana catunnaṁ tāva pārājikānaṁ paṭhame **avassutā**ti kāyasaṁsaggarāgena tintā, kilinnāti attho. Dutiyapadepi es'eva nayo. **Purisapuggalassā**ti kāyasaṁsaggaṁ samāpajjituṁ viññussa manussajātikassa purisasaṅkhātassa puggalassa. **Adhakkhakan**ti attano akkhakānaṁ adho. **Ubbhajāṇumaṇḍalan**ti jāṇumaṇḍalānaṁ upari, ettha ca ubbhakapparampi ubbhajāṇumaṇḍalen'eva saṅgahitaṁ. **Āmasanan**ti āmajjanaṁ phuṭṭhokāsaṁ anatikkamitvā[1] tatth'eva saṁghaṭṭanaṁ. **Parāmasanan**ti ito c'ito ca sañcaraṇaṁ. **Gahaṇan**ti gahitamattaṁ. **Chupanan**ti saṁghaṭṭetvā phuṭṭhamattaṁ. **Paṭipīḷananti** aṅge gahetvā nippīḷanaṁ. **Sādiyeyyā**ti yā bhikkhunī attano yathāparicchinne kāye purisassa etaṁ āmasanādiṁ sādiyati, sayaṁ vā pana tena kāyena purisassa yaṁ kiñci kāyappadesaṁ sādayamānā chupati, ayaṁ ubbhajāṇumaṇḍalikā nāma pārājikāti ayamettha saṅkhepo.

"Nidānaṁ puggalaṁ vatthun"ti-ādike[2] pana vitthāravinicchaye yasmā sabbān'eva asādhāraṇapaññattiyo honti, tasmā ito paṭṭhāya santiṁ anupaññattiṁ vatvā sādhāraṇapaññattīti vā asādhāraṇapaññattīti vā na vakkhāma, āṇattiyaṁ yattha āṇatti n'atthi, tattha kiñci avatvā yattha atthi, tatth'eva vakkhāma, vipattivicāraṇā vuttā yeva.

Avasesaṁ pana sabbattha vattabbaṁ, tayidaṁ vuccati, Idaṁ tāva sikkhāpadaṁ Sāvatthiyaṁ Sundarīnandaṁ ārabbha kāyasaṁsaggaṁ samāpajjanavatthusmiṁ paññattaṁ, ekato-avassute[3] yathāparicchinnena kāyena purisassa kāyaṁ ubhato-avassutepi kāyena kāyappaṭibaddhaṁ yathāparicchinnakāyappaṭibaddhena vā avasesakāyena vā tassa kāyaṁ āmasantiyā thullaccayaṁ, yakkhapetapaṇḍakatiracchānagatamanussaviggahānaṁ ubhato-avassute yathāparicchinnena kāyena kāyaṁ āmasantiyāpi thullaccayaṁ, sace pana purisassa kāyasaṁsaggarāgo n'atthi, pārājikakkhettepi thullaccayameva. Avasese pana kāyappaṭibaddhena kāyappaṭibaddhādibhede methunarāgagehasitapemesu ca sabbattha dukkaṭaṁ. Asañcicca, assatiyā, ajānantiyā,

1. Anatikkamitvāpi (Sī, Kaṁ)
2. Kaṅkhā-Ṭṭha 109 piṭṭhe.
3. Avassave (Sī, uparipi)

အသာဒိယန္တိယာ၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ဣမာနိ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ စ ဘိက္ခုပါတိမောက္ခေ ကာယသံသဂ္ဂေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာနီတိ။

ဥဗ္ဘဇာဏုမဏ္ဍလိကာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-ဝဇ္ဇပဋိစ္ဆာဒိကာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဒုတိယေ **ဂဏဿာ**တိ အညာသံ ဘိက္ခုနီနံ။ **ဉာတာ**တိ သယံ ဉာတာ။ **စုတာ**တိ ကာလင်္ကတာ။ **နာသိတာ**တိ လိင်္ဂနာသနာယ သယံ ဝါ နဋ္ဌာ၊ အညေဟိ ဝါ နာသိတာ။ **အဝဿဋာ**တိ တိတ္ထာယတနံ သင်္ကန္တာ။ **ပုဗ္ဗေဝါဟံ အယျေ အညာသိ**န္တိ ဣဒံ တဿာ ဝစနကာလဒဿနံ၊ သယံ ဉာတာယ ပန ပါရာဇိကဘာဝံ ဉတွာ “န ဒါနိ နံ ကဿစိ အာရောစေဿာမီ”တိ ဓုရေ နိက္ခိတ္တမတ္တေယေဝ အယံ ဝဇ္ဇပဋိစ္ဆာဒိကာ နာမ ပါရာဇိကာ ဟောတီတိ။

သာဝတ္ထိယံ ထုလ္လနန္ဒံ အာရဗ္ဘ နေဝအတ္တနာပဋိစောဒနာ နဂဏဿ အာရောစနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သေသမေတ္ထ သပ္ပါဏကဝဂ္ဂမှိ ဒုဋ္ဌုလ္လာပတ္တိပဋိစ္ဆာဒနသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တတြ ဟိ ပါစိတ္တိယံ၊ ဣဓ ပါရာဇိကန္တိ အယမေဝ ဝိသေသော၊ သေသံ တာဒိသမေဝါတိ။

ဝဇ္ဇပဋိစ္ဆာဒိကာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တိကာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

တတိယေ **ဥက္ခိတ္တ**န္တိ အာပတ္တိယာ အဒဿနာဒီသု ဥက္ခိတ္တံ။ **ဓမ္မေနာ**တိ ဘူတေန ဝတ္ထုနာ။ **ဝိနယေနာ**တိ စောဒေတွာ သာရေတွာ။ **သတ္ထုသာသနေနာ**တိ ဣဓာပိ စောဒေတွာ သာရေတွာ ကရဏေနေဝ သတ္ထုသာသနံ နာမ။ **အနာဒရ**န္တိ ယေန သံဃေန ဥက္ခေပနိယကမ္မံ ကတံ၊ တသ္မိံ ဝါ, တတ္ထ ပရိယာပန္နဂဏေ ဝါ ဧကပုဂ္ဂလေ ဝါ တသ္မိံ ဝါ ကမ္မေ အာဒရဝိရဟိတံ၊ သမ္မာဝတ္တနာယ အဝတ္တမာနန္တိ အတ္ထော။ **အပ္ပဋိကာရ**န္တိ ပဋိကာရရဟိတံ၊ အနောသာရိတန္တိ အတ္ထော။ **အကတသဟာယ**န္တိ ဧကကမ္မာဒိကေ သံဝါသေ သဟ အယနဘာဝေန သမာနသံဝါသကာ ဘိက္ခူ သဟာယာ နာမ၊ ယဿ ပန တေ သံဝါသော တေဟိ သဒ္ဓိံ နတ္ထိ န တေန တေ သဟာယာ ကတာ

asādiyantiyā, ummattikādīnañca anāpatti. Aṅgāni samuṭṭhānādīni ca Bhikkhupātimokkhe Kāyasaṁsagge vuttanayen'eva veditabbānīti.

Ubbhajāṇumaṇḍalikāsikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

6. Vajjappaṭicchādikāsikkhāpadavaṇṇanā

Dutiye **gaṇassā**ti aññāsaṁ bhikkhunīnaṁ. **Ṭhitā**ti saliṅge ṭhitā. **Cutā**ti kālaṅkatā. **Nāsitā**ti liṅganāsanāya sayaṁ vā naṭṭhā, aññehi vā nāsitā. **Avassaṭā**ti titthāyatanaṁ saṅkantā. **Pubbe'v'āhaṁ ayye aññāsin**ti idaṁ tassā vacanakāladassanaṁ, saliṅge ṭhitāya pana pārājikabhāvaṁ ñatvā "na dāni naṁ kassaci ārocessāmī"ti dhure nikkhittamatte yeva ayaṁ vajjappaṭicchādikā nāma pārājikā hotīti.

Sāvatthiyaṁ Thullanandaṁ ārabbha n'eva-attanāpaṭicodanā nagaṇassa ārocanavatthusmiṁ paññattaṁ, Sesamettha Sappāṇakavaggamhi Duṭṭhullāpattippaṭicchādanasikkhāpade vuttanayen'eva veditabbaṁ. Tatra hi pācittiyaṁ, idha pārājikanti ayameva viseso, sesaṁ tādisamevāti.

Vajjappaṭicchādikāsikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

7. Ukkhittānuvattikāsikkhāpadavaṇṇanā

Tatiye **ukkhittan**ti āpattiyā adassanādīsu ukkhittaṁ. **Dhammenā**ti bhūtena vatthunā. **Vinayenā**ti codetvā sāretvā. **Satthusāsanenā**ti idh'āpi codetvā sāretvā karaṇameva Satthusāsanaṁ nāma. **Anādaran**ti yena saṁghena ukkhepaniyakammaṁ kataṁ, tasmiṁ vā, tattha pariyāpannagaṇe vā ekapuggale vā tasmiṁ vā kamme ādaravirahitaṁ, sammāvattanāya avattamānanti attho. **Appaṭikāran**ti paṭikārarahitaṁ, anosāritanti attho. **Akatasahāyan**ti ekakammādike saṁvāse saha ayanabhāvena samānasaṁvāsakā bhikkhū sahāyā nāma, yassa pana so saṁvāso tehi saddhiṁ n'atthi na tena te sahāyā katā

ဟောန္တိ၊ ဣတိ သော အကတသဟာယော နာမ၊ တံ အကတသဟာယံ၊ သမာနသံဝါသကဘာဝံ အနုပဂတန္တိ အတ္ထော။ **တမနုဝတ္တေယျာ**တိ တံ ဥက္ခိတ္တကံ ဥက္ခိတ္တကဘာဝေယေဝ ဌိတံ ဘိက္ခုံ ယာ ဘိက္ခုနီ ယံဒိဋ္ဌိကော သော ဟောတိ၊ တာယ ဒိဋ္ဌိယာ ဂဟဏဘာဝေန အနုဝတ္တေယျ။ သာ ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခုနီဟိ သံဃဘေဒသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တနယေန ဝိသုံ သံဃမဇ္ဈေ စ ဝုစ္စမာနာ တံ ဝတ္ထုံ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇန္တီ သမနုဘာသနကမ္မပရိယောသာနေ ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တိကာ နာမ ပါရာဇိကာ ဟောတီတိ။

သာဝတ္ထိယံ ထုလ္လနန္ဒံ အာရဗ္ဘ ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တနုဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ ဉတ္တိယာ ဒုက္ကဋံ၊ ဒွီဟိ ကမ္မဝါစာဟိ ထုလ္လစ္စယာ၊ "ယဿာ နက္ခမတိ၊ သာ ဘာသေယျာ"တိ ဧဝံ ယျ-ကာရပ္ပတ္တာယ တတိယကမ္မဝါစာယ ပါရာဇိကံ၊ အဓမ္မကမ္မေ တိကဒုက္ကဋံ၊ သေသံ သံဃဘေဒသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တိကာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၈-အဋ္ဌဝတ္ထုကာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

စတုတ္ထေ **အဝဿုတာ**တိ လောကဿာဒမိတ္တသန္ထဝဝသေန ကာယသံသဂ္ဂရာဂေန တိန္တာ။ အယမေဝ ဟိ အတ္ထော သီဟဠမာတိကာဋ္ဌကထာယံ ဝုတ္တော၊ သမန္တပါသာဒိကာယံ[1] ပနဿ ဝိစာရဏာ ကတာ၊ ဒုတိယပဒေပိ ဧသေဝ နယော။ **ပုရိသပုဂ္ဂလဿ ဟတ္ထဂ္ဂဟဏံ ဝါ**တိအာဒီသု ပန ယံ ပုရိသပုဂ္ဂလေန ဟတ္ထေ ဂဟဏံ ကတံ၊ တံ "ပုရိသပုဂ္ဂလဿ ဟတ္ထဂ္ဂဟဏ"န္တိ ဝုတ္တံ၊ ဧသေဝ နယော သင်္ဃာဋိကဏ္ဏဂ္ဂဟဏေပိ။ **ဟတ္ထဂ္ဂဟဏ**န္တိ ဧတ္ထ စ ယဿ ကဿစိ အပါရာဇိကက္ခေတ္တဘူတဿ အင်္ဂဿ ဂဟဏံ ဟတ္ထဂ္ဂဟဏံ၊ ယဿ ကဿစိ နိဝတ္ထဿ ဝါ ပါရုတဿ ဝါ ဂဟဏံ **သင်္ဃာဋိကဏ္ဏဂ္ဂဟဏံ။ သန္တိဋ္ဌေယျ ဝါ**တိအာဒီသု ကာယသံသဂ္ဂသင်္ခါတဿ အသဒ္ဓမ္မဿ ပဋိသေဝနတ္ထာယ ပုရိသဿ ဟတ္ထပါသေ သန္တိဋ္ဌေယျ ဝါ၊ တတ္ထ ဌိတာ သလ္လပေယျ ဝါ၊ ပုရိသေန ဝါ "ဣတ္ထန္နာမံ ဌာနံ အာဂစ္ဆာ"တိ ဝုတ္တာ တံ သင်္ကေတံ ဂစ္ဆေယျ၊ တဿ ဝါ ပုရိသဿ အဗ္ဘာဂမနံ[2] သာဒိယေယျ၊ ယေန ကေနစိ ဝါ ပဋိစ္ဆန္နံ

[1] ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၁၇၇-ပိဋ္ဌေ။

[2] အာဂမနံ (သီ၊ ကံ)

honti, iti so akatasahāyo nāma, taṁ akatasahāyaṁ, samānasaṁvāsakabhāvaṁ anupagatanti attho. **Tamanuvatteyyā**ti taṁ ukkhittakaṁ ukkhittakabhāve yeva ṭhitaṁ bhikkhuṁ yā bhikkhunī yaṁdiṭṭhiko so hoti, tāya diṭṭhiyā gahaṇabhāvena anuvatteyya. Sā bhikkhunī bhikkhunīhi Saṁghabhedasikkhāpadādīsu vuttanayena visuṁ saṁghamajjhe ca vuccamānā taṁ vatthuṁ appaṭinissajjantī samanubhāsanakammapariyosāne ukkhittānuvattikā nāma pārājikā hotīti.

Sāvatthiyaṁ Thullanandaṁ ārabbha ukkhittānuvattanavatthusmiṁ paññattaṁ, ñattiyā dukkaṭaṁ, dvīhi kammavācāhi dve thullaccayā, “yassā na kkhamati, sā bhāseyyā”ti evaṁ **yya**-kārappattāya tatiyakammavācāya pārājikaṁ, adhammakamme tikadukkaṭaṁ, sesaṁ Saṁghabhedasikkhāpadādīsu vuttanayen’eva veditabbaṁ.

Ukkhittānuvattikāsikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

———

8. Aṭṭhavatthukāsikkhāpadavaṇṇanā

Catutthe **avassutā**ti lokassādamittasanthavavasena kāyasaṁsaggarāgena tintā. Ayameva hi attho Sīhaḷamātikāṭṭhakathāyaṁ vutto, Samantapāsādikāyaṁ[1] pan’assa vicāraṇā katā, dutiyapadepi es’eva nayo. **Purisapuggalassa hatthaggahaṇaṁ vā**ti-ādīsu pana yaṁ purisapuggalena hatthe gahaṇaṁ kataṁ, taṁ “purisapuggalassa hatthaggahaṇan”ti vuttaṁ, es’eva nayo saṅghāṭikaṇṇaggahaṇepi. **Hatthaggahaṇan**ti ettha ca yassa kassaci apārājikakkhettabhūtassa aṅgassa gahaṇaṁ hatthaggahaṇaṁ, yassa kassaci nivatthassa vā pārutassa vā gahaṇaṁ **saṅghāṭikaṇṇaggahaṇaṁ. Santiṭṭheyya vā**ti-ādīsu kāyasaṁsaggasaṅkhātassa asaddhammassa paṭisevanatthāya purisassa hatthapāse santiṭṭheyya vā, tattha ṭhitā sallapeyya vā, purisena vā “itthannāmaṁ ṭhānaṁ āgacchā”ti vuttā taṁ saṅketaṁ gaccheyya, tassa vā purisassa abbhāgamanaṁ[2] sādiyeyya, yena kenaci vā paṭicchannaṁ

1. Vi-Ṭṭha 3. 177 piṭṭhe. 2. Āgamanaṁ (Sī, Kaṁ)

ဩကာသံ ပဝိသေယျ၊ ပုရိသဿ ဟတ္ထပါသေ ဌတွာ ကာယံ ဥပသံဟရေယျာတိ ဝေမတ္တော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ **အယမ္ပိ ပါရာဇိကာ**တိ ယထာ ပုရိမာယော၊ ဧဝံ အယမ္ပိ ဘိက္ခုနီ ဧတဿ ကာယသံသဂ္ဂသင်္ခါတဿ အသဒ္ဓမ္မဿ ပဋိသေဝနတ္ထာယ ဧတာနိ အဋ္ဌ ဝတ္ထူနိ ပဋိပါဋိယာ ဝါ ဥပ္ပဋိပါဋိယာ ဝါ ပူရေတွာ အဋ္ဌဝတ္ထုကာ နာမ ပါရာဇိကာ ဟောတီတိ။

သာဝတ္ထိယံ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခုနိယော အာရဗ္ဘ အဋ္ဌမံ ဝတ္ထုံ ပရိပူရဏဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သင်္ကေတဂမနေ ပဒေ ပဒေ ဒုက္ကဋံ၊ ပုရိသဿ ဟတ္ထပါသံ ဩက္ကန္တမတ္တေ ထုလ္လစ္စယံ၊ ပုရိသဿ အဗ္ဘာဂမနသာဒိယမာနေပိ ဒုက္ကဋံ။ ဟတ္ထပါသောက္ကမနေ ထုလ္လစ္စယံ၊ သေသေသု ဧကေကသ္မိံ ထုလ္လစ္စယမေဝ၊ အဋ္ဌမေ ပရိပုဏ္ဏေ ပါရာဇိကံ။ ဧကေကသ္မိံ ပန ဝတ္ထုသ္မိံ သတက္ခတ္တုမ္ပိ ဝီတိက္ကန္တေ တာ အာပတ္တိယော ဒေသေတွာ မုစ္စတိ၊ အပိစေတ္ထ **ဂဏနူပိကာ** အာပတ္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ “ဣဒါနိ နာပဇ္ဇိဿာမီ”တိ ဟိ ဓုရနိက္ခေပံ ကတွာ ဒေသိတာ ဂဏနူပိကာ၊ ဒေသိတဂဏနံ ဥပေတိ၊ ပါရာဇိကဿ အင်္ဂံ န ဟောတိ။ တသ္မာ ယာ ဧကံ အာပန္နာ ဓုရနိက္ခေပံ ကတွာ ဒေသေတွာ ပုန ကိလေသဝသေန အာပဇ္ဇတိ၊ ပုနပိ ဒေသေတိ၊ ဧဝံ အဋ္ဌမံ ပရိပူရေန္တီပိ ပါရာဇိကာ န ဟောတိ။ ယာ ပန အာပဇ္ဇိတွာ “ပုနပိ အညံ ဝတ္ထုံ အာပဇ္ဇိဿာမီ”တိ သဥဿာဟာဝ ဒေသေတိ၊ တဿာ သာ အာပတ္တိ အဂဏနူပိကာ၊ ဒေသိတာပိ အဒေသိတာ ဟောတိ၊ ပါရာဇိကဿ အင်္ဂံ ဟောတိ။ အသဉ္စိစ္စ၊ အဿတိယာ၊ အဇာနန္တိယာ အသာဒိယန္တိယာ၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ကာယသံသဂ္ဂရာဂေါ, သဥဿာဟတာ, အဋ္ဌမဿ ဝတ္ထုဿ ပူရဏန္တိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သမနုဘာသနသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယာကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ၊ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ ဒွိဝေဒနန္တိ။

အဋ္ဌဝတ္ထုကာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ ခေါ အယျာယော အဋ္ဌ ပါရာဇိကာ ဓမ္မာတိ ဘိက္ခူ အာရဗ္ဘ ပညတ္တာ သာဓာရဏာ စတ္တာရော, ဣမေ စတ္တာရောတိ ဧဝံ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသမဂ္ဂေန အဋ္ဌ ပါရာဇိကာ ဓမ္မာ ဥဒ္ဒိဋ္ဌာတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သေသံ ဘိက္ခုပါတိမောက္ခဝဏ္ဏနာယံ ဝုတ္တနယမေဝါတိ။

ကင်္ခါဝိတရဏိယာ ပါတိမောက္ခဝဏ္ဏနာယ
ဘိက္ခုနိပါတိမောက္ခေ
ပါရာဇိကဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

okāsaṁ paviseyya, purisassa hatthapāse ṭhatvā kāyaṁ upasaṁhareyyāti evamattho daṭṭhabbo. **Ayampi pārājikā**ti yathā purimāyo, evaṁ ayampi bhikkhunī etassa kāyasaṁsaggasaṅkhātassa asaddhammassa paṭisevanatthāya etāni aṭṭha vatthūni paṭipāṭiyā vā uppaṭipāṭiyā vā pūretvā aṭṭhavatthukā nāma pārājikā hotīti.

Sāvatthiyaṁ chabbaggiyā bhikkhuniyo ārabbha aṭṭhamaṁ vatthuṁ paripūraṇavatthusmiṁ paññattaṁ, saṅketagamane pade pade dukkaṭaṁ, purisassa hatthapāsaṁ okkantamatte thullaccayaṁ, purisassa abbhāgamanasādayamānepi dukkaṭaṁ. Hatthapāsokkamane thullaccayaṁ, sesesu ekekasmiṁ thullaccayameva, aṭṭhame paripuṇṇe pārājikaṁ. Ekekasmiṁ pana vatthusmiṁ satakkhattumpi vītikkante tā āpattiyo desetvā muccati, apic'ettha **gaṇanūpikā** āpatti veditabbā, "idāni n'āpajjissāmī"ti hi dhuranikkhepaṁ katvā desitā gaṇanūpikā, desitagaṇanaṁ upeti, pārājikassa aṅgaṁ na hoti. Tasmā yā ekaṁ āpannā dhuranikkhepaṁ katvā desetvā puna kilesavasena āpajjati, punapi deseti, evaṁ aṭṭhamaṁ paripūrentīpi pārājikā na hoti. Yā pana āpajjitvā "punapi aññaṁ vatthuṁ āpajjissāmī"ti sa-ussāhāva deseti, tassā sā āpatti agaṇanūpikā, desitāpi adesitā hoti, pārājikassa aṅgaṁ hoti. Asañcicca, assatiyā, ajānantiyā asādiyantiyā, ummattikādīnañca anāpatti. Kāyasaṁsaggarāgo, sa-ussāhatā, aṭṭhamassa vatthussa pūraṇanti imān'ettha tīṇi aṅgāni. Samanubhāsanasamuṭṭhānaṁ, kiriyākiriyaṁ, saññāvimokkhaṁ, sacittakaṁ, lokavajjaṁ, kāyakammaṁ, vacīkammaṁ, akusalacittaṁ, dvivedananti.

Aṭṭhavatthukāsikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

Uddiṭṭhā kho ayyāyo aṭṭha pārājikā dhammāti bhikkhū ārabbha paññattā sādhāraṇā cattāro ime cattāroti evaṁ pātimokkhuddesamaggena aṭṭha pārājikā dhammā uddiṭṭhāti evamettha attho veditabbo, sesaṁ bhikkhupāmokkhavaṇṇanāyaṁ vuttanayamevāti.

Kaṅkhāvitaraṇiyā pātimokkhavaṇṇanāya

Bhikkhunipātimokkhe

Pārājikavaṇṇanā niṭṭhitā.

သံဃာဒိသေသကဏ္ဍ

၁-ဥဿယဝါဒိကာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

သံဃာဒိသေသေသု ပဌမေ **ဥဿယဝါဒိကာ**တိ မာနုဿယဝသေန ကောဓုဿယဝသေန အဍ္ဍကရဏတ္တာယ ဝိနိစ္ဆယမဟာမတ္တာနံ သန္တိကေ ဝိဝဒမာနာ။ **ဂဟပတိနာ ဝါ**တိအာဒီဟိ ဌပေတွာ ပဉ္စ သဟဓမ္မိကေ အဝသေသာ ဂဟဋ္ဌပဗ္ဗဇိတာ သင်္ဂဟိတာ။ **အယံ ဘိက္ခုနီ ပဌမာပတ္တိကန္တိ** အာဒိမှိ ပဌမံ အာပတ္တိ ဧတဿာတိ ပဌမာပတ္တိကော၊ ဝီတိက္ကမက္ခဏေယေဝ အာပဇ္ဇိတဗ္ဗောတိ အတ္ထော၊ တံ ပဌမာပတ္တိကံ။ **အာပန္နာ**တိ အဍ္ဍပရိယော-သာနေ အာပန္နာ။ ဘိက္ခုနိံ သံဃတော နိဿာရေတီတိ **နိဿာရဏီယော**၊ တံ နိဿာရဏီယံ။ **သံဃာဒိသေသန္တိ** ဧဝံနာမကံ။

သာဝတ္ထိယံ ထုလ္လနန္ဒံ အာရဗ္ဘ ဥဿယဝါဒိကဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သာဏတ္တိကံ၊ "အဍ္ဍံ ကရိဿာမီ"တိ ယံကိဉ္စိ ဒုတိယိကံ ဝါ သက္ခိံ ဝါ သဟာယံ ဝါ ပရိယေ-သန္တိယာ ပရိယေသနေ ဒုက္ကဋံ၊ ယဿ ဌိတာယ "အဍ္ဍံ ကာတုံ ဂစ္ဆာမီ"တိ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တတော ပဋ္ဌာယ ဂစ္ဆန္တိယာ ပဒေ ပဒေ ဒုက္ကဋံ၊ ယတ္ထကတ္ထစိ အန္တမသော ဘိက္ခုနုပဿယံ အာဂတေပိ ဝေါဟာရိကေ ဒိသွာ အတ္တနော ကထံ အာရောစေန္တိယာ ဒုက္ကဋံ။ ဣတရေန အတ္တနော ကထာယ အာရောစိ-တာယ ဘိက္ခုနိယာ ထုလ္လစ္စယံ၊ ပဌမံ ဣတရေန ပစ္ဆာ ဘိက္ခုနိယာ အာရောစ-နေပိ ဧသေဝ နယော။ သစေ ပန ဘိက္ခုနီ တံ ဝဒတိ "မမ စ တဝ စ ကထံ တွံယေဝ အာရောစေဟီ"တိ၊ သော အတ္တနော ဝါ ကထံ ပဌမံ အာရောစေတု, တဿာ ဝါ၊ ပဌမာရောစနေ ဘိက္ခုနိယာ ဒုက္ကဋံ၊ ဒုတိယေ ထုလ္လစ္စယံ၊ တေန ဧဝံ ဝုတ္တာယ ဘိက္ခုနိယာ အာရောစနေပိ ဧသေဝ နယော။ သစေ ပန ဘိက္ခုနီ အညေန ကထာပေတိ၊ တတြာပိ ဧသေဝ နယော။ ယထာ ဝါ တထာ ဝါ ဟိ အာရောစိယမာနေ ပဌမာရောစနေ ဘိက္ခုနိယာ ဒုက္ကဋံ၊ ဒုတိယေ ထုလ္လစ္စယံ။ ဥဘိန္နံ ပန ကထံ သုတွာ ဝေါဟာရိကေဟိ ဝိနိစ္ဆယေ ကတေ အဍ္ဍပရိယောသာနံ နာမ ဟောတိ၊ တသ္မိံ အဍ္ဍပရိယောသာနေ ဘိက္ခုနိယာ ဇယေပိ ပရာဇယေပိ သံဃာဒိသေသော။

ယာ ပန ပစ္စတ္ထိကမနုဿေဟိ ဒူတံ ဝါ ပဟိဏိတွာ, သယံ ဝါ အာဂန္တွာ "ဧဟိ အယျေ"တိ အာကဍ္ဎိယမာနာ ဂစ္ဆတိ၊ ယာ ဝါ ဥပဿယေ အညေဟိ ကတံ အနာစာရံ အနောဒိဿ အာစိက္ခန္တီ ရက္ခံ ယာစတိ၊ ယာယ စ ကိဉ္စိ

Saṁghādisesakaṇḍa

1. Ussayavādikāsikkhāpadavaṇṇanā

Saṁghādisesesu paṭhame **ussayavādikā**ti mānussayavasena kodhussayavasena aḍḍakaraṇatthāya vinicchayamahāmattānaṁ santike vivadamānā. **Gahapatinā vā**ti-ādīhi ṭhapetvā pañca sahadhammike avasesā gahaṭṭhapabbajitā saṅgahitā. **Ayaṁ bhikkhunī paṭhamāpattikan**ti ādimhi paṭhamaṁ āpatti etassāti paṭhamāpattiko, vītikkamakkhaṇe yeva āpajjitabboti attho, taṁ paṭhamāpattikaṁ. **Āpannā**ti aḍḍapariyosāne āpannā. Bhikkhuniṁ saṁghato nissāretīti **nissāraṇīyo,** taṁ nissāraṇīyaṁ. **Saṁghādisesan**ti evaṁnāmakaṁ.

Sāvatthiyaṁ Thullanandaṁ ārabbha ussayavādikavatthusmiṁ paññattaṁ, sāṇattikaṁ, "aḍḍaṁ karissāmī"ti yaṁ kiñci dutiyikaṁ vā sakkhiṁ vā sahāyaṁ vā pariyesantiyā pariyesane dukkaṭaṁ, yattha ṭhitāya "aḍḍaṁ kātuṁ gacchāmī"ti cittaṁ uppajjati, tato paṭṭhāya gacchantiyā pade pade dukkaṭaṁ, yattha katthaci antamaso bhikkhunupassayaṁ āgatepi vohārike disvā attano kathaṁ ārocentiyā dukkaṭaṁ. Itarena attano kathāya ārocitāya bhikkhuniyā thullaccayaṁ, paṭhamaṁ itarena pacchā bhikkhuniyā ārocanepi es'eva nayo. Sace pana bhikkhunī taṁ vadati "mama ca tava ca kathaṁ tvaṁ yeva ārocehī"ti, so attano vā kathaṁ paṭhamaṁ ārocetu, tassā vā, paṭhamārocane bhikkhuniyā dukkaṭaṁ, dutiye thullaccayaṁ, tena evaṁ vuttāya bhikkhuniyā ārocanepi es'eva nayo. Sace pana bhikkhunī aññena kathāpeti, tatr'āpi es'eva nayo. Yathā vā tathā vā hi ārociyamāne paṭhamārocane bhikkhuniyā dukkaṭaṁ, dutiye thullaccayaṁ. Ubhinnaṁ pana kathaṁ sutvā vohārikehi vinicchaye kate aḍḍapariyosānaṁ nāma hoti, tasmiṁ aḍḍapariyosāne bhikkhuniyā jayepi parājayepi saṁghādiseso.

Yā pana paccatthikamanussehi dūtaṁ vā pahiṇitvā sayaṁ vā āgantvā "ehi ayye"ti ākaḍḍhiyamānā gacchati, yā vā upassaye aññehi kataṁ anācāraṁ anodissa ācikkhantī rakkhaṁ yācati, yāya ca kiñci

အဝုတ္တာ ဝေါဟာရိကာ အညတော သုတွာ သယမေဝ အဍ္ဍံ ပရိယော-သာပေန္တိ၊ တဿာ၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ အညေဟိ အနာကဍ္ဎိတာယ အဍ္ဍကရဏံ, အဍ္ဍပရိယောသာနန္တိ ဣမာနေတ္ထ ဒွေ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ပဌမကထိနသဒိသာနိ၊ ဣဒံ ပန ကိရိယမေဝါတိ။

ဥဿယဝါဒိကာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-စောရိဝုဋ္ဌာပိကာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဒုတိယေ ယာယ ပဉ္စမာသဂ္ဃနကတော ပဋ္ဌာယ ယံကိဉ္စိ ပရသန္တကံ အဝဟရိတံ[၁]၊ အယံ **စောရီ** နာမ၊ တံ စောရိံ။ **ဝဇ္ဈံ ဝိဒိတန္တိ** တေန ကမ္မေန "ဝဓာရဟာ အယ"န္တိ ဧဝံ ဝိဒိတံ။ **အနပလောကေတွာ**တိ အနာပုစ္ဆိတွာ။ **ဂဏန္တိ** မလ္လဂဏဘဋိပုတ္တဂဏာဒိကံ[၂]။ **ပူဂန္တိ** ဓမ္မဂဏံ။ **သေဏိန္တိ** ဂန္ဓိကသေဏိ-ဒုဿိကသေဏိအာဒိကံ။ ယတ္ထ ယတ္ထ ဟိ ရာဇာနော ဂဏာဒီနံ ဂါမနိဂမေ နိယျာတေန္တိ "တုမှေဝ ဧတ္ထ အနုသာသထာ"တိ၊ တတ္ထ တတ္ထ တေယေဝ ဣဿရာ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ တေ သန္ဓာယ ဣဒံ ဝုတ္တံ။ ဧတ္ထ စ ရာဇာနံ ဝါ ဂဏာဒိကေ ဝါ အပလောကေတွာပိ ဘိက္ခုနိသံဃော အပလောကေတဗ္ဗောဝ။ **အညတြ ကပ္ပါ**တိ တိတ္ထိယေသု ဝါ အညဘိက္ခုနီသု ဝါ ပဗ္ဗဇိတပုဗ္ဗာ ကပ္ပါ နာမ၊ တံ ဌပေတွာ အညံ ဥပသမ္ပာဒေန္တိယာ ဂဏအာစရိနိ[၃] ပတ္တစီဝရပရိယေသနေသု သီမာသမ္မုတိယာ ဉတ္တိယာ စ ဒုက္ကဋံ၊ ဒွီဟိ ကမ္မဝါစာဟိ ထုလ္လစ္စယံ၊ ကမ္မဝါစာ-ပရိယောသာနေ သံဃာဒိသေသော။

သာဝတ္ထိယံ ထုလ္လနန္ဒံ အာရဗ္ဘ စောရိံ ဝုဋ္ဌာပနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ စောရိယာ ဝေမတိကာယ ဒုက္ကဋံ၊ တထာ အစောရိယာ စောရိသညာယ စေဝ ဝေမတိ-ကာယ စ။ အစောရိသညာယ၊ အဇာနန္တိယာ၊ အပလောကေတွာ ဝုဋ္ဌာပေန္တိယာ၊ ကပ္ပံ ဝုဋ္ဌာပေန္တိယာ၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ စောရိတာ, စောရိသညိတာ, အညတြ အနုညာတကာရဏာ ဝုဋ္ဌာပနန္တိ၊ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ စောရိဝုဋ္ဌာပနသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယာကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ၊ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

စောရိဝုဋ္ဌာပိကာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-ဟရိတံ (သီ၊ ကံ)၊ အာဒိန္နံ (က)
၂-ဘဋ္ဋိပုတ္တဂဏာဒိကံ (သီ၊ ကံ)
၃-ဂဏာစရိဏိံ (သီ)၊ ဝိ ၂-၂၉၂-ပိဋ္ဌေ ပန ပဿိတဗ္ဗံ။

avuttā vohārikā aññato sutvā sayameva aḍḍaṁ pariyosāpenti, tassā, ummattikādīnañca anāpatti. Aññehi anākaḍḍhitāya aḍḍakaraṇaṁ aḍḍapariyosānanti imān'ettha dve aṅgāni. Samuṭṭhānādīni paṭhamakathinasadisāni, idaṁ pana kiriyamevāti.

Ussayavādikāsikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

2. Corivuṭṭhāpikāsikkhāpadavaṇṇanā

Dutiye yāya pañcamāsagghanakato paṭṭhāya yaṁ kiñci parasantakaṁ avaharitaṁ[1], ayaṁ **corī** nāma, taṁ coriṁ. **Vajjhaṁ viditan**ti tena kammena "vadhārahā ayan"ti evaṁ viditaṁ. **Anapaloketvā**ti anāpucchā. **Gaṇan**ti mallagaṇabhaṭiputtagaṇādikaṁ[2]. **Pūgan**ti dhammagaṇaṁ. **Seṇin**ti gandhikaseṇidussikaseṇi-ādikaṁ. Yattha yattha hi rājāno gaṇādīnaṁ gāmanigame niyyātenti "tumh'eva ettha anusāsathā"ti, tattha tattha te yeva issarā honti, tasmā te sandhāya idaṁ vuttaṁ. Ettha ca rājānaṁ vā gaṇādike vā apaloketvāpi bhikkhunisaṁgho apaloketabbo'va. **Aññatra kappā**ti titthiyesu vā aññabhikkhunīsu vā pabbajitapubbā kappā nāma, taṁ ṭhapetvā aññaṁ upasampādentiyā gaṇa-ācarinī[3] pattacīvarapariyesanesu sīmāsammutiyā ñattiyā ca dukkaṭaṁ, dvīhi kammavācāhi thullaccayaṁ, kammavācāpariyosāne saṁghādiseso.

Sāvatthiyaṁ Thullanandaṁ ārabbha coriṁ vuṭṭhāpanavatthusmiṁ paññattaṁ, coriyā vematikāya dukkaṭaṁ, tathā acoriyā corisaññāya c'eva vematikāya ca. Acorisaññāya, ajānantiyā, apaloketvā vuṭṭhāpentiyā, kappaṁ vuṭṭhāpentiyā, ummattikādīnañca anāpatti. Coritā corisaññitā aññatra anuññātakāraṇā vuṭṭhāpananti, imān'ettha tīṇi aṅgāni. Corivuṭṭhāpanasamuṭṭhānaṁ, kiriyākiriyaṁ, saññāvimokkhaṁ, sacittakaṁ, paṇṇattivajjaṁ, kāyakammaṁ, vacīkammaṁ, ticittaṁ, tivedananti.

Corivuṭṭhāpikāsikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

1. Haritaṁ (Sī, Kaṁ), ādinnaṁ (Ka)
2. Bhaṭṭiputtagaṇādikaṁ (Sī, Kaṁ)
3. Gaṇācariṇī (Sī), Vi 2. 292 piṭṭhe pana passitabbaṁ.

၃-ဂါမန္တရဂမနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

တတိယေ **ဂါမန္တရ**န္တိအာဒီသု သကဂါမတော တာဝ နိက္ခမန္တိယာ အနာပတ္တိ၊ နိက္ခမိတွာ ပန အညံ ဂါမံ ဂစ္ဆန္တိယာ ပဒေ ပဒေ ဒုက္ကဋံ၊ ဧကေန ပါဒေန ဣတရဿ ဂါမဿ ပရိက္ခေပေ ဝါ ဥပစာရေ ဝါ အတိက္ကန္တေ ထုလ္လစ္စယံ၊ ဒုတိယေန အတိက္ကန္တမတ္တေ သံဃာဒိသေသော၊ တတော နိက္ခမိတွာ ပုန သကဂါမံ ပဝိသန္တိယာပိ ဧသေဝ နယော။ သစေ ပန ခဏ္ဍပါကာရေန ဝါ ဝတိစ္ဆိဒ္ဒေန ဝါ ဘိက္ခုနိဝိဟာရဘူမိံယေဝ သက္ကာ ဟောတိ ပဝိသိတုံ၊ ဧဝံ ပဝိသမာနာယ ကပ္ပိယဘူမိယာ ပဝိဋ္ဌာ နာမ ဟောတိ၊ တသ္မာ ဝဋ္ဋတိ။ ဗဟိဂါမေ ဌတွာ ယံကိဉ္စိ သကဂါမံ ဝါ ပရဂါမံ ဝါ အကပ္ပိယဘူမိံ ပဒသာ ပဝိသန္တိယာ အာပတ္တီတိ အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ။

နဒိပါရဂမနေ ဝုတ္တလက္ခဏာယ နဒိယာ ဒုတိယိကံ ဝိနာ ပရတီရံ ဂစ္ဆန္တိယာ ဝါ အန္တရနဒိယံ[1] ဒုတိယိကာယ သဒ္ဓိံ ဘဏ္ဍိတွာ ပုန ဩရိမတီရမေဝ ပစ္စုတ္တရန္တိယာ ဝါ ပဌမပါဒံ ဥဒ္ဓရိတွာ တီရေ ဌပိတက္ခဏေ ထုလ္လစ္စယံ၊ ဒုတိယပါဒုဒ္ဓါရေ သံဃာဒိသေသော။ ဣဒ္ဓိသေတုယာနနာဝါဟိ ပန ပရတီရံ ဩတရိတုံ, နဟာနာဒိကာရဏေန စ ဩတိဏ္ဏာယ ဩရိမတီရံ ပဒသာပိ ပစ္စုတ္တရိတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ရတ္တိဝိပ္ပဝါသေ "ပုရေ အရုဏေယေဝ ဒုတိယိကာယ ဟတ္ထပါသံ ဩက္ကမိဿာမီ"တိ အာဘောဂံ ဝိနာ ဧကဂဗ္ဘေပိ ဒုတိယိကာယ ဟတ္ထပါသာတိက္ကမေ ဌတွာ အရုဏံ ဥဋ္ဌာပေန္တိယာ အာပတ္တိ။

ဧကာ ဝါ ဂဏမှာတိ ဧတ္ထ ပန ဧကာ ဘိက္ခုနိပိ ဂဏောယေဝ။ **ဩဟီယေယျာ**တိ အဝဟီယေယျ၊ ဒဿနူပစာရံ ဝါ သဝနူပစာရံ ဝါ ဝိဇဟေယျာတိ အတ္ထော။ တသ္မာ ဣန္ဒခီလာတိက္ကမတော ပဋ္ဌာယ ဗဟိဂါမေ ရုက္ခထမ္ဘသာဏိပါကာရာဒိအန္တရိတဘာဝေနာပိ ဒုတိယိကာယ ဒဿနူပစာရေ ဝိဇဟိတေ သစေပိ သဝနူပစာရော အတ္ထိ၊ အာပတ္တိယေဝ။ အဇ္ဈောကာသေ ပန ဒူရေပိ ဒဿနူပစာရော ဟောတိ၊ တတ္ထ မဂ္ဂမူဠ္ဟသဒ္ဒေန ဝိယ ဓမ္မဿဝနာရောစနသဒ္ဒေန ဝိယ စ 'အယျေ'တိ သဒ္ဒါယန္တိယာ သဒ္ဒဿဝနာတိက္ကမေ အာပတ္တိယေဝ။ သစေ ပန မဂ္ဂံ ဂစ္ဆန္တီ ဩဟီယိတွာ "ဣဒါနိ ပါပုဏိဿာမီ"တိ သဥဿာဟာ[2] အနုဗန္ဓတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။

၁-အန္တရာယ နဒိယာ (သီ)
၂-သဥဿာဟံ (သီ)

3. Ekagāmantaragamanasikkhāpadavaṇṇanā

Tatiye **gāmantaran**ti-ādīsu sakagāmato tāva nikkhamantiyā anāpatti, nikkhamitvā pana aññaṁ gāmaṁ gacchantiyā pade pade dukkaṭaṁ, ekena pādena itarassa gāmassa parikkhepe vā upacāre vā atikkante thullaccayaṁ, dutiyena atikkantamatte saṁghādiseso, tato nikkhamitvā puna sakagāmaṁ pavisantiyāpi es’eva nayo. Sace pana khaṇḍapākārena vā vaticchiddena vā bhikkhunivihārabhūmiṁ yeva sakkā hoti pavisituṁ, evaṁ pavisamānāya kappiyabhūmiyā paviṭṭhā nāma hoti, tasmā vaṭṭati. Bahigāme ṭhatvā yaṁ kiñci sakagāmaṁ vā paragāmaṁ vā akappiyabhūmiṁ padasā pavisantiyā āpattīti ayamettha saṅkhepo.

Nadipāragamane vuttalakkhaṇāya nadiyā dutiyikaṁ vinā paratīraṁ gacchantiyā vā antarānadiyaṁ[1] dutiyikāya saddhiṁ bhaṇḍitvā puna orimatīrameva paccuttarantiyā vā paṭhamapādaṁ uddharitvā tīre ṭhapitakkhaṇe thullaccayaṁ, dutiyapāduddhare saṁghādiseso. Iddhisetuyānanāvāhi pana paratīraṁ otarituṁ, nahānādikāraṇena ca otiṇṇāya orimatīraṁ padasāpi paccuttarituṁ vaṭṭati.

Rattivippavāse “pure aruṇe yeva dutiyikāya hatthapāsaṁ okkamissāmī”ti ābhogaṁ vinā ekagabbhepi dutiyikāya hatthapāsātikkame ṭhatvā aruṇaṁ uṭṭhāpentiyā āpatti.

Ekā vā gaṇamhāti ettha pana ekā bhikkhunīpi gaṇo yeva. **Ohīyeyyā**ti avahīyeyya, dassanūpacāraṁ vā savanūpacāraṁ vā vijaheyyāti attho. Tasmā indakhīlātikkamato paṭṭhāya bahigāme rukkhathambhasāṇipākārādi-antaritabhāven’āpi dutiyikāya dassanūpacāre vijahite sacepi savanūpacāro atthi, āpatti yeva. Ajjhokāse pana dūrepi dassanūpacāro hoti, tattha maggamūḷhasaddena viya dhammassavanārocanasaddena viya ca ‘ayye’ti saddāyantiyā saddassavanātikkame āpatti yeva. Sace pana maggaṁ gacchantī ohīyitvā “idāni pāpuṇissāmī”ti sa-ussāhā[2] anubandhati, vaṭṭati.

1. Antarāya nadiyā (Sī) 2. Sa-ussāhaṁ (Sī)

သာဝတ္ထိယံ အညတရံ ဘိက္ခုနိံ အာရဗ္ဘ ဂါမန္တရဂမနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ “ဧကော ဝါ နဒီပါရံ”တိအာဒိကာ ဧတ္ထ တိဝိဓာ အနုပညတ္တိ၊ ပုရေ အရုဏေ သကဂါမတော နိက္ခမိတွာ အရုဏုဂ္ဂမနကာလေ ဂါမန္တရပရိယာပန္နံ နဒီပါရံ ဩက္ကမန္တိယာ ပန စတဿောပိ အာပတ္တိယော ဧကက္ခဏေယေဝ ဟောန္တိ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ—

“သိက္ခာပဒါ ဗုဒ္ဓဝရေန ဝဏ္ဏိတာ၊
သံဃာဒိသေသာ စတုရော ဘဝေယျုံ။
အာပဇ္ဇေယျ ဧကပယောဂေန သဗ္ဗာ၊
ပဉှာ မေသာ ကုသလေဟိ စိန္တိတာ”တိ[1]။

ဧတေနုပါယေန တိဏ္ဏံ, ဒွိန္နဉ္စ ဧကတောဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဒုတိယိကာယ ပန ပက္ကန္တာယ ဝါ ဝိဗ္ဘန္တာယ ဝါ ကာလင်္ကတာယ ဝါ ပက္ခသင်္ကန္တာယ ဝါ အာပဒါသု ဝါ ဂါမန္တရဂမနာဒီနိ ကရောန္တိယာ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ အန္တရာယေန ဧကတောဘာဝေါ, ဂါမန္တရဂမနာဒီသု အညတရတာပဇ္ဇနံ၊ အာပဒါယ အဘာဝေါတိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ပဌမပါရာဇိကသဒိသာနိ၊ ဣဒံ ပန ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ဧကဂါမန္တရဂမနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-ဥက္ခိတ္တကဩသာရဏသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

စတုတ္ထေ **ဥက္ခိတ္တန္တိ** အာပတ္တိယာ အဒဿနာဒီသု ဥက္ခိတ္တံ။ **အနညာယ ဂဏဿ ဆန္ဒန္တိ** တဿေဝ ကာရကသံဃဿ ဆန္ဒံ အဇာနိတွာ။ **ဩသာရေယျာတိ** ဩသာရဏကမ္မံ ကရေယျ။ တဿာ ဧဝံ ကရောန္တိယာ၊ ဂဏပရိယေသနေ သီမာသမ္မုတိယာ ဉတ္တိယာ စ ဒုက္ကဋံ၊ ဒွီဟိ ကမ္မဝါစာဟိ ထုလ္လစ္စယံ၊ ကမ္မဝါစာ-ပရိယောသာနေ သံဃာဒိသေသော။

သာဝတ္ထိယံ ထုလ္လနန္ဒံ အာရဗ္ဘ ဧဝံ ဩသာရဏဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ တိက-သံဃာဒိသေသံ၊ အဓမ္မကမ္မေ တိကဒုက္ကဋံ၊ ကာရကသံဃံ ဝါ အာပုစ္ဆိတွာ, ဂဏဿ ဝါ ဆန္ဒံ ဇာနိတွာ, ဝတ္တေ ဝါ ဝတ္တန္တိံ, အသန္တေ ကာရကသံဃေ ဩသာရေန္တိယာ၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ဓမ္မကမ္မေန ဥက္ခိတ္တတာ, အညတြ

၁-ဝိ ၅-၃၇၄-ပိဋ္ဌေ။

Sāvatthiyaṁ aññataraṁ bhikkhuniṁ ārabbha gāmantaragamanavatthusmiṁ paññattaṁ, “ekā vā nadipāran”ti-ādikā ettha tividhā anupaññatti, pure aruṇe sakagāmato nikkhamitvā aruṇuggamanakāle gāmantarapariyāpannaṁ nadipāraṁ okkamanantiyā pana catassopi āpattiyo ekakkhaṇe yeva honti. Vuttampi c’etaṁ—

> “Sikkhāpadā Buddhavarena vaṇṇitā,
> Saṁghādisesā caturo bhaveyyuṁ.
> Āpajjeyya ekapayogena sabbā,
> Pañhā m’esā kusalehi cintitā”ti[1].

Etenupāyena tiṇṇaṁ, dvinnañca ekatobhāvo veditabbo. Dutiyikāya pana pakkantāya vā vibbhantāya vā kālaṅkatāya vā pakkhasaṅkantāya vā āpadāsu vā gāmantaragamanādīni karontiyā ummattikādīnañca anāpatti. Antarāyena ekatobhāvo gāmantaragamanādīsu aññataratāpajjanaṁ, āpadāya abhāvoti imān’ettha tīṇi aṅgāni. Samuṭṭhānādīni paṭhamapārājikasadisāni, idaṁ pana paṇṇattivajjaṁ, ticittaṁ, tivedananti.

Ekagāmantaragamanasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

4. Ukkhittaka-osāraṇasikkhāpadavaṇṇanā

Catutthe **ukkhittan**ti āpattiyā adassanādīsu ukkhittaṁ. **Anaññāya gaṇassa chandan**ti tass’eva kārakasaṁghassa chandaṁ ajānitvā. **Osāreyyā**ti osāraṇakammaṁ kareyya. Tassā evaṁ karontiyā, gaṇapariyesane sīmāsammutiyā ñattiyā ca dukkaṭaṁ, dvīhi kammavācāhi thullaccayaṁ, kammavācāpariyosāne saṁghādiseso.

Sāvatthiyaṁ Thullanandaṁ ārabbha evaṁ osāraṇavatthusmiṁ paññattaṁ, tikasaṁghādisesaṁ, adhammakamme tikadukkaṭaṁ, kārakasaṁghaṁ vā āpucchitvā gaṇassa vā chandaṁ jānitvā vatte vā vattantiṁ asante kārakasaṁghe osārentiyā, ummattikādīnañca anāpatti. Dhammakammena ukkhittatā aññatra

1. Vi 5. 374 piṭṭhe.

အနညာတကာရကာ ဩသာရဏန္တိ ဣမာနေတ္ထ ဒွေ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ သံဃဘေဒသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တနယာနေဝ၊ ဣဒံ ပန ကိရိယာကိရိယန္တိ။

ဥက္ခိတ္တကဩသာရဏသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-ဘောဇနပဋိဂ္ဂဟဏပဌမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ပဉ္စမေ **အဝဿုတာ**တိ ဆန္ဒရာဂေန တိန္တာ။ **အဝဿုတဿာ**တိ တာဒိသဿေဝ။ **ခါဒေယျ ဝါ ဘုဉ္ဇေယျ ဝါ**တိ ဧတ္ထ ပဋိဂ္ဂဟဏေ ထုလ္လစ္စယံ၊ အဇ္ဈောဟာရေ အဇ္ဈောဟာရေ သံဃာဒိသေသော။

သာဝတ္ထိယံ သုန္ဒရီနန္ဒံ အာရဗ္ဘ အဝဿုတာယ အဝဿုတဿ ဟတ္ထတော အာမိသပဋိဂ္ဂဟဏဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ ဧကတောအဝဿုတေ ပဋိဂ္ဂဟဏေ ဒုက္ကဋံ၊ အဇ္ဈောဟာရေ အဇ္ဈောဟာရေ ထုလ္လစ္စယံ၊ ယက္ခပေတပဏ္ဍကတိရစ္ဆာနဂတမနုဿဝိဂ္ဂဟာနံ ဟတ္ထတော ဥဘတောအဝဿုတေပိ သတိ ဧသေဝ နယော။ တတ္ထ ပန ဧကတောအဝဿုတေ သတိ ဒုက္ကဋံ၊ သဗ္ဗတ္ထ ဥဒကဒန္တပေါနဂ္ဂဟဏေပိ ပရိဘောဂေပိ ဒုက္ကဋမေဝ။ ဥဘောသု အနဝဿုတေသု, “အနဝဿုတော”တိ ဝါ ဉတွာ ဂဏှန္တိယာ၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ဥဒကဒန္တပေါနတော အညံ အဇ္ဈောဟရဏီယံ, ဥဘတောအဝဿုတတာ, သဟတ္ထာ ဂဟဏံ, အဇ္ဈောဟရဏန္တိ ဣမာနေတ္ထ စတ္တာရိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ပဌမပါရာဇိကသဒိသာနီတိ။

ဘောဇနပဋိဂ္ဂဟဏပဌမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-ဘောဇနပဋိဂ္ဂဟဏဒုတိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဆဋ္ဌေ **ယတော တွံ**န္တိ ယသ္မာ တွံ။ **ဣင်္ဃာ**တိ ဥယျောဇနတ္ထေ နိပါတော။ **အယမ္ပိ**တိ ယာ ဧဝံ ဥယျောဇေတိ၊ သာ ဧဝံ ဥယျောဇနေန စ တေန ဝစနေန ဣတရိဿာ ပဋိဂ္ဂဟဏေန စ ဒုက္ကဋာနိ, အဇ္ဈောဟာရဂဏနာယ ထုလ္လစ္စယာနိ စ အာပဇ္ဇိတွာ ဘောဇနပရိယောသာနေ သံဃာဒိသေသံ အာပဇ္ဇတိ။

သာဝတ္ထိယံ အညတရံ ဘိက္ခုနိံ အာရဗ္ဘ ဧဝံ ဥယျောဇနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သာဏတ္တိကမေဝ၊ ပုရိသဿ ဝါ ယက္ခာဒီနံ ဝါ ဟတ္ထတော ဥဒကဒန္တပေါနပဋိဂ္ဂဟဏုယျောဇနေ စ တေသံ ပရိဘောဂေ စ ဒုက္ကဋံ၊ ဧသ နယော ယက္ခာဒီနံ ဟတ္ထတော အဝသေသဂ္ဂဟဏတ္ထံ ဥယျောဇနေ, တေသံ ဂဟဏေ, အဇ္ဈောဟာရေ စ။ ဘောဇနပရိယောသာနေ ပန ထုလ္လစ္စယံ။ “အနဝဿုတော”တိ

anuññātakāraṇā osāraṇanti imān'ettha dve aṅgāni. Samuṭṭhānādīni Saṁghabhedasikkhāpade vuttanayān'eva, idaṁ pana kiriyākiriyanti.

Ukkhittaka-osāraṇasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

5. Bhojanappaṭiggahaṇapaṭhamasikkhāpadavaṇṇanā

Pañcame **avassutā**ti chandarāgena tintā. **Avassutassā**ti tādisass'eva. **Khādeyya vā bhuñjeyya vā**ti ettha paṭiggahaṇe thullaccayaṁ, ajjhohāre ajjhohāre saṁghādiseso.

Sāvatthiyaṁ Sundarīnandaṁ ārabbha avassutāya avassutassa hatthato āmisappaṭiggahaṇavatthusmiṁ paññattaṁ, ekato-avassute paṭiggahaṇe dukkaṭaṁ, ajjhohāre ajjhohāre thullaccayaṁ, yakkhapetapaṇḍakatiracchānagatamanussaviggahānaṁ hatthato ubhato-avassutepi sati es'eva nayo. Tattha pana ekato-avassute sati dukkaṭaṁ, sabbattha udakadantaponaggahaṇepi paribhogepi dukkaṭameva. Ubhosu anavassutesu, "anavassuto"ti vā ñatvā gaṇhantiyā, ummattikādīnañca anāpatti. Udakadantaponato aññaṁ ajjhoharaṇīyaṁ ubhato-avassutatā sahatthā gahaṇaṁ ajjhoharaṇanti imān'ettha cattāri aṅgāni. Samuṭṭhānādīni paṭhamapārājikasadisānīti.

Bhojanappaṭiggahaṇapaṭhamasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

6. Bhojanappaṭiggahaṇadutiyasikkhāpadavaṇṇanā

Chaṭṭhe **yato tvan**ti yasmā tvaṁ. **Iṅghā**ti uyyojanatthe nipāto. **Ayampī**ti yā evaṁ uyyojeti, sā evaṁ uyyojanena ca tena vacanena itarissā paṭiggahaṇena ca dukkaṭāni ajjhohāragaṇanāya thullaccayāni ca āpajjitvā bhojanapariyosāne saṁghādisesaṁ āpajjati.

Sāvatthiyaṁ aññataraṁ bhikkhuniṁ ārabbha evaṁ uyyojanavatthusmiṁ paññattaṁ, sāṇattikameva, purisassa vā yakkhādīnaṁ vā hatthato udakadantaponappaṭiggahaṇuyyojane ca tesaṁ paribhoge ca dukkaṭaṁ, esa nayo yakkhādīnaṁ hatthato avasesaggahaṇatthaṁ uyyojane tesaṁ gahaṇe ajjhohāre ca. Bhojanapariyosāne pana thullaccayaṁ. "Anavassuto"ti

ဉတွာ ဝါ, “ကုပိတာ န ပဋိဂ္ဂဏှတီ”တိ ဝါ, “ကုလာနုဒ္ဒယတာယ န ပဋိဂ္ဂဏှတီ”တိ ဝါ ဥယျောဇေန္တိယာ၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ မနုဿပုရိသတာ, အညတြ အနုညာတကာရဏာ, “ခါဒနီယံ ဘောဇနီယံ ဂဟေတွာ ဘုဉ္ဇာ”တိ ဥယျောဇနာ, တေန ဝစနေန ဂဟေတွာ ဣတရိဿာ ဘောဇနပရိယောသာနန္တိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ အဒိန္နာဒါနသဒိသာနီတိ။

ဘောဇနပ္ပဋိဂ္ဂဟဏဒုတိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-၈-၉-သဉ္စရိတ္တာဒိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

သတ္တမအဋ္ဌမနဝမသိက္ခာပဒါနိ သဉ္စရိတ္တာဒီသု ဝုတ္တနယေနေဝ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။

သဉ္စရိတ္တာဒိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-သိက္ခံပစ္စာစိက္ခဏသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဒသမေ **ကိံ နုမာဝ သမဏိယော**တိ ကိံ နု ဣမာ ဧဝ သမဏိယော။ **တာသာဟ**န္တိ တာသံ အဟံ။ **ယာဝတတိယက**ပဒတ္ထော ဘိက္ခုပါတိမောက္ခဝဏ္ဏနာယံ,[၁] အဝသေသဝိနိစ္ဆယော စ တတ္ထေဝ သံဃဘေဒသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာယံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဣဒံ ပန သာဝတ္ထိယံ စဏ္ဍကာဠိဘိက္ခုနိံ[၂] အာရဗ္ဘ “ဗုဒ္ဓံ ပစ္စာစိက္ခာမီ”တိအာဒိဝစနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ ဧဝံ ဝစနမေဝ စေတ္ထ စတူသု အင်္ဂေသု ပဌမံ အင်္ဂန္တိ အယံ ဝိသေသော၊ သေသံ တာဒိသမေဝါတိ။

သိက္ခံပစ္စာစိက္ခဏသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၁-အဓိကရဏကုပိတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဧကာဒသမေ **ကိသ္မိဉ္စိဒေဝ အဓိကရဏေ**တိ စတုန္နံ အညတရသ္မိံ။ **ပစ္စာကတာ**တိ ပရာဇိတာ။ ဣဒမ္ပိ သာဝတ္ထိယံ စဏ္ဍကာဠိံ အာရဗ္ဘ “ဆန္ဒဂါမိနိယော စ ဘိက္ခုနိယော”တိအာဒိဝစနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သေသံ ဒသမေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ။

အဓိကရဏကုပိတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-ကင်္ခါ-ဋ္ဌ ၁၄၄-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၂-၃၀၃-ပိဋ္ဌေ။

ñatvā vā “kupitā na paṭiggaṇhatī”ti vā “kulānuddayatāya na paṭiggaṇhatī”ti vā uyyojentiyā, ummattikādīnañca anāpatti. Manussapurisatā aññatra anuññātakāraṇā “khādanīyaṁ bhojanīyaṁ gahetvā bhuñjā”ti uyyojanā tena vacanena gahetvā itarissā bhojanapariyosānanti imān’ettha tīṇi aṅgāni. Samuṭṭhānādīni adinnādānasadisānīti.

Bhojanappaṭiggahaṇadutiyasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

7-9. Sañcarittādisikkhāpadavaṇṇanā

Sattama-aṭṭhamanavamasikkhāpadānaṁ sañcarittādittaye vuttanayen’eva vinicchayo veditabbo.

Sañcarittādisikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

10. Sikkhaṁpaccācikkhaṇasikkhāpadavaṇṇanā

Dasame **kiṁ nu’mā’va samaṇiyo**ti kiṁ nu imā eva samaṇiyo. **Tās’āhan**ti tāsaṁ ahaṁ. **Yāvatatiyaka**padattho Bhikkhupātimokkhavaṇṇanāyaṁ[1], avasesavinicchayo ca tatth’eva Saṁghabhedasikkhāpadavaṇṇanāyaṁ vuttanayen’eva veditabbo. Idaṁ pana Sāvatthiyaṁ Caṇḍakāḷibhikkhuniṁ[2] ārabbha “Buddhaṁ paccācikkhāmī”ti-ādivacanavatthusmiṁ paññattaṁ, evaṁ vacanameva c’ettha catūsu aṅgesu paṭhamaṁ aṅganti ayaṁ viseso, sesaṁ tādisamevāti.

Sikkhaṁpaccācikkhaṇasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

11. Adhikaraṇakupitasikkhāpadavaṇṇanā

Ekādasame **kismiñcideva adhikaraṇe**ti catunnaṁ aññatarasmiṁ. **Paccākatā**ti parājitā. Idampi Sāvatthiyaṁ Caṇḍakāḷiṁ ārabbha “chandagāminiyo ca bhikkhuniyo”ti-ādivacanavatthusmiṁ paññattaṁ, sesaṁ dasame vuttanayen’eva veditabbanti.

Adhikaraṇakupitasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

1. Kaṅkhā-Ṭṭha 144 piṭṭhe. 2. Vi 2. 303 piṭṭhe.

၁၂-ပါပသမာစာရပဌမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဒွါဒသမေ **သံသဋ္ဌာ**တိ ပဗ္ဗဇိတာနံ အနနုလောမေန ဂိဟီနံ ကောဋ္ဋနပစန-သာသနဟရဏာဒိနာ ကာယိကဝါစသိကေန မိဿီဘူတာ။ ပါပေါ ကာယိက-ဝါစသိကော အာစာရော ဧတာသန္တိ **ပါပါစာရာ**။ ပါပေါ ကိတ္တိသဒ္ဒေါ ဧတာသန္တိ **ပါပသဒ္ဒါ**။ ပါပေါ အာဇီဝသင်္ခါတော သိလောကော ဧတာသန္တိ **ပါပသိလောကာ**။ **ဘိက္ခုနိသံဃဿ ဝိဟေသိကာ**တိ အညမညဿာ ကမ္မေ ကရိယမာနေ ပဋိက္ကောသနေန ဝိဟေသိကာ။ **ဝဇ္ဇပဋိစ္ဆာဒိကာ**တိ ခုဒ္ဒါနု-ခုဒ္ဒကဿ ဝဇ္ဇဿ ပဋိစ္ဆာဒိကာ။

သာဝတ္ထိယံ သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခုနိယော အာရဗ္ဘ သံသဋ္ဌဝိဟာရဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သေသမေတ္ထာပိ ဒသမေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သမနုဘာသန-ကမ္မကာလေ ပန ဒွေတိဿော ဧကတော သမနုဘာသိတဗ္ဗာတိ။

ပါပသမာစာရပဌမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၃-ပါပသမာစာရဒုတိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

တေရသမေ **ဧဝံ ဝဒေယျာ**တိ တာ သမနုဘဋ္ဌာ ဘိက္ခုနိယော ဧဝံ ဝဒေယျ။ **ဧဝါစာရာ**တိ ဧဝံ အာစာရာ၊ ယာဒိသော တုမှာကံ အာစာရော၊ တာဒိသော အာစာရောတိ အတ္ထော၊ ဧသ နယော သဗ္ဗတ္ထ။ **ဥညာယာ**တိ အဝညာယ နီစံ ကတွာ ဇာနနာယ။ **ပရိဘဝေနာ**တိ “ကိံ ဣမာ ကရိဿန္တီ”တိ ဧဝံ ပရိဘဝိတွာ ဇာနနေန။ **အက္ခန္တိယာ**တိ အသဟနတာယ၊ ကောပေနာတိ အတ္ထော။ **ဝေဘဿိယာ**တိ[၁] ဗလဝဿ ဘာဝေန၊ အတ္တနော ဗလပ္ပကာသနေန သမုတြာသေနာတိ အတ္ထော။ **ဒုဗ္ဗလျာ**တိ တုမှာကံ ဒုဗ္ဗလဘာဝေန၊ သဗ္ဗတ္ထ ဥညာယ စ ပရိဘဝေန စာတိ ဧဝံ သမုစ္စယတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ **ဝိဝိစ္စထာ**တိ နာနာ ဟောထ၊ အနနုလောမိကံ ကာယိကဝါစသိကသံသဂ္ဂံ ပဇဟထာတိ အတ္ထော။

သာဝတ္ထိယံ ထုလ္လနန္ဒံ အာရဗ္ဘ “သံသဋ္ဌာဝ အယျေ တုမှေ ဝိဟရထ၊ မာ တုမှေ နာနာ ဝိဟရိတ္ထာ”တိ ဥယျောဇနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သေသမေတ္ထာပိ ဒသမေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ။

ပါပသမာစာရဒုတိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-ဝေဘဿာတိ (သီ၊ ကံ)

12. Pāpasamācārapaṭhamasikkhāpadavaṇṇanā

Dvādasame **saṁsaṭṭhāti** pabbajitānaṁ ananulomena gihīnaṁ koṭṭanapacanasāsanaharaṇādinā kāyikavācasikena missībhūtā. Pāpo kāyikavācasiko ācāro etāsanti **pāpācārā.** Pāpo kittisaddo etāsanti **pāpasaddā.** Pāpo ājīvasaṅkhāto siloko etāsanti **pāpasilokā. Bhikkhunisaṁghassa vihesikā**ti aññamaññissā kamme kariyamāne paṭikkosanena vihesikā. **Vajjappaṭicchādikā**ti khuddānukhuddakassa vajjassa paṭicchādikā.

Sāvatthiyaṁ sambahulā bhikkhuniyo ārabbha saṁsaṭṭhavihāravatthusmiṁ paññattaṁ, sesametth'āpi dasame vuttanayen'eva veditabbaṁ, samanubhāsanakammakāle pana dve tisso ekato samanubhāsitabbāti.

Pāpasamācārapaṭhamasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

13. Pāpasamācāradutiyasikkhāpadavaṇṇanā

Terasame **evaṁ vadeyyā**ti tā samanubhaṭṭhā bhikkhuniyo evaṁ vadeyya. **Evācārā**ti evaṁ ācārā, yādiso tumhākaṁ ācāro, tādiso ācāroti attho, esa nayo sabbattha. **Uññāyā**ti avaññāya nīcaṁ katvā jānanāya. **Paribhavenā**ti "kiṁ imā karissantī"ti evaṁ paribhavitvā jānanena. **Akkhantiyā**ti asahanatāya, kodhenāti attho. **Vebhassiyā**ti[1] balavantassa bhāvena, attano balappakāsanena samutrāsenāti attho. **Dubbalyā**ti tumhākaṁ dubbalabhāvena, sabbattha uññāya ca paribhavena cāti evaṁ samuccayattho daṭṭhabbo. **Viviccathā**ti nānā hotha, ananulomikaṁ kāyikavācasikasaṁsaggaṁ pajahathāti attho.

Sāvatthiyaṁ Thullanandaṁ ārabbha "saṁsaṭṭhāva ayye tumhe viharatha, mā tumhe nānā viharitthā"ti uyyojanavatthusmiṁ paññattaṁ, sesametth'āpi dasame vuttanayen'eva veditabbanti.

Pāpasamācāradutiyasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

1. Vebhassāti (Sī, Kaṁ)

၁၄-သံဃဘေဒကာဒိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

သံဃဘေဒါဒီသု စတူသု ဝုတ္တနယေနေဝ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ကေဝလဉှိ ဘိက္ခုနီ သံဃံ န ဘိန္ဒတိ၊ ဘေဒါယ ပန ပရက္ကမတိ စေဝ အနုဝတ္တတိ စ။ **ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ ခေါ အယျာယော သတ္တရသ သံဃာဒိသေသာ ဓမ္မာ**တိ ဘိက္ခူ အာရဗ္ဘ ပညတ္တာ သာဓာရဏာ သတ္တ, အသာဓာရဏာ ဒသာတိ ဧဝံ သတ္တရသ။ **ဥဘတောသံဃေ ပက္ခမာနတ္တံ စရိတဗ္ဗ**န္တိ ဘိက္ခုနိယာ ဟိ အာပတ္တိံ ဆာဒေန္တိယာပိ ပရိဝါသော နာမ နတ္ထိ၊ ဆာဒနပစ္စယာပိ န ဒုက္ကဋံ အာပဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ ဆာဒေတွာပိ အဆာဒေတွာပိ ဧကံ ပက္ခမာနတ္တမေဝ စရိတဗ္ဗံ။ တံ ဘိက္ခုနီဟိ အတ္တနော သီမံ သောဓေတွာ ဝိဟာရသီမာယ ဝါ; သောဓေတုံ အသက္ကောန္တီဟိ ခဏ္ဍသီမာယ ဝါ သဗ္ဗန္တိမေန ပရိစ္ဆေဒေန စတုဝဂ္ဂံ ဂဏံ သန္နိပါတာပေတွာ ဒါတဗ္ဗံ။ သစေ ဧကာ အာပတ္တိ ဟောတိ၊ ဧကိဿာ ဝသေန၊ သစေ ဒွေ ဝါ တိဿော ဝါ သမ္ဗဟုလာ ဝါ ဧကဝတ္ထုကာ ဝါ နာနာဝတ္ထုကာ ဝါ၊ တာသံ တာသံ ဝသေန ဘိက္ခုပါတိမောက္ခဝဏ္ဏနာယံ ဝုတ္တဝတ္ထုဂေါတ္တနာမအာပတ္တိဘေဒေသု ယံ ယံ ယုဇ္ဇတိ၊ တံ တံ အာဒါယ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။

တတြိဒံ ပဌမာပတ္တိဝသေန မုခမတ္တနိဒဿနံ—တာယ အာပန္နာယ ဘိက္ခုနိယာ[၁] ဘိက္ခုနိသံဃံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ကရိတွာ ဝုဍ္ဎာနံ ဘိက္ခုနီနံ ပါဒေ ဝန္ဒိတွာ ဥက္ကုဋိကံ နိသီဒိတွာ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂဟေတွာ ဧဝမဿ ဝစနီယော "အဟံ အယျေ ဧကံ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇိံ ဥဿယဝါဒိံ၊ သာဟံ အယျေ သံဃံ ဧကိဿာ အာပတ္တိယာ ဥဿယဝါဒါယ ပက္ခမာနတ္တံ ယာစာမီ"တိ၊ ဧဝံ တိက္ခတ္တုံ ယာစာပေတွာ ဗျတ္တာယ ဘိက္ခုနိယာ ပဋိဗလာယ သံဃော ဉာပေတဗ္ဗော—

"သုဏာတု မေ အယျေ သံဃော၊ အယံ ဣတ္ထန္နာမာ ဘိက္ခုနီ ဧကံ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇိံ ဥဿယဝါဒိံ၊ သာ သံဃံ ဧကိဿာ အာပတ္တိယာ ဥဿယဝါဒါယ ပက္ခမာနတ္တံ ယာစတိ၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော ဣတ္ထန္နာမာယ ဘိက္ခုနိယာ ဧကိဿာ အာပတ္တိယာ ဥဿယဝါဒါယ ပက္ခမာနတ္တံ ဒဒေယျ၊ ဧသာ ဉတ္တိ။

သုဏာတု မေ အယျေ သံဃော၊ အယံ ဣတ္ထန္နာမာ ဘိက္ခုနီ။ပ။ ဒုတိယမ္ပိ။ပ။ တတိယမ္ပိ ဧတမတ္ထံ ဝဒါမိ၊ သုဏာတု မေ အယျေ သံဃော။ပ။ သာ ဘာသေယျ။ ဒိန္နံ သံဃေန ဣတ္ထန္နာမာယ ဘိက္ခုနိယာ ဧကိဿာ

၁-အာပန္နာယ (သျာ၊ က)

14. Saṁghabhedakādisikkhāpadavaṇṇanā

Saṁghabhedādīsu catūsu vuttanayen’eva vinicchayo veditabbo. Kevalañhi bhikkhunī saṁghaṁ na bhindati, bhedāya pana parakkamati c’eva anuvattati ca. **Udditthā kho ayyāyo sattarasa saṁghādisesā dhammā**ti bhikkhū ārabbha paññattā sādhāraṇā satta, asādhāraṇā dasāti evaṁ sattarasa. **Ubhatosaṁghe pakkhamānattaṁ caritabban**ti bhikkhuniyā hi āpattiṁ chādentiyāpi parivāso nāma n’atthi, chādanapaccayāpi na dukkaṭaṁ āpajjati, tasmā chādetvāpi achādetvāpi ekaṁ pakkhamānattameva caritabbaṁ. Taṁ bhikkhunīhi attano sīmaṁ sodhetvā vihārasīmāya vā, sodhetuṁ asakkontīhi khaṇḍasīmāya vā sabbantimena paricchedena catuvaggaṁ gaṇaṁ sannipāpetvā dātabbaṁ. Sace ekā āpatti hoti, ekissā vasena, sace dve vā tisso vā sambahulā vā ekavatthukā vā nānāvatthukā vā, tāsaṁ tāsaṁ vasena Bhikkhupātimokkhavaṇṇanāyaṁ vuttavatthugottanāma-āpattibhedesu yaṁ yaṁ icchati, taṁ taṁ ādāya yojanā kātabbā.

Tatr’idaṁ paṭhamāpattivasena mukhamattanidassanaṁ—tāya āpannāya bhikkhuniyā[1] bhikkhunisaṁghaṁ upasaṅkamitvā ekaṁsaṁ uttarāsaṅgaṁ karitvā vuḍḍhānaṁ bhikkhunīnaṁ pāde vanditvā ukkuṭikaṁ nisīditvā añjaliṁ paggahetvā evamassavacanīyo “ahaṁ ayye ekaṁ āpattiṁ āpajjiṁ ussayavādaṁ, s’āhaṁ ayye saṁghaṁ ekissā āpattiyā ussayavādāya pakkhamānattaṁ yācāmī”ti, evaṁ tikkhattuṁ yācāpetvā byattāya bhikkhuniyā paṭibalāya saṁgho ñāpetabbo—

“suṇātu me ayye saṁgho, ayaṁ itthannāmā bhikkhunī ekaṁ āpattiṁ āpajjiṁ ussayavādaṁ, sā saṁghaṁ ekissā āpattiyā ussayavādāya pakkhamānattaṁ yācati, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho itthannāmāya bhikkhuniyā ekissā āpattiyā ussayavādāya pakkhamānattaṁ dadeyya, esā ñatti.

Suṇātu me ayye saṁgho, ayaṁ itthannāmā bhikkhunī -pa-. Dutiyampi -pa-. Tatiyampi etamatthaṁ vadāmi. Suṇātu me ayye saṁgho -pa- sā bhāseyya. Dinnaṁ saṁghena itthannāmāya bhikkhuniyā ekissā

1. Āpannāya (Syā, Ka)

အာပတ္တိယာ ဥဿယဝါဒါယ ပက္ခမာနတ္တံ။ ခမတိ သံဃဿ၊ တသ္မာ တုဏှီ၊ ဧဝမေတံ ဓာရယာမီ”တိ။

ကမ္မဝါစာပရိယောသာနေ “ဝတ္တံ သမာဒိယာမိ၊ မာနတ္တံ သမာဒိယာမီ”တိ သမာဒိယိတွာ သံဃဿ အာရောစေတွာ နိက္ခိတ္တဝတ္တေန[1] တာဝ ဝသိတုကာမာယ တထေဝ သံဃမဇ္ဈေ ဝါ ပက္ကန္တာသု ဘိက္ခုနီသု ဧကဘိက္ခုနိယာ ဝါ ဒုတိယိကာယ ဝါ သန္တိကေ “ဝတ္တံ နိက္ခိပါမိ၊ မာနတ္တံ နိက္ခိပါမီ”တိ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ။ အညိဿာ ပန အာဂန္တုကာယ သန္တိကေ အာရောစေတွာ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ၊ နိက္ခိတ္တကာလတော ပဋ္ဌာယ ပကတတ္တဋ္ဌာနေ တိဋ္ဌတိ၊ တတော ပုရေအရုဏေယေဝ စတူဟိ ဘိက္ခုနီဟိ တံ ဘိက္ခုနိံ ဂဟေတွာ ဂါမူပစာရတော စ ဘိက္ခုနီနံ ဝိဟာရူပစာရတော စ ဒွေ လေဍ္ဍုပါတေ အတိက္ကမိတွာ မဟာမဂ္ဂါ ဩက္ကမ္မ ဂုမ္ဗဝတိအာဒီဟိ ပဋိစ္ဆန္နေ ဩကာသေ နိသီဒိတဗ္ဗံ။ စတူဟိ ဘိက္ခူဟိပိ တတ္ထ ဂန္တဗ္ဗံ၊ ဂန္တွာ ဘိက္ခုနီနံ အဝိဒူရေ ဝိသုံ နိသီဒိတဗ္ဗံ။ အထ တာယ ဘိက္ခုနိယာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝတ္တံ သမာဒိယိတွာ ဘိက္ခုနိသံဃဿ တာဝ ဧဝံ အာရောစေတဗ္ဗံ—

“အဟံ အယျေ ဧကံ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇိံ ဥဿယဝါဒံ၊ သာဟံ သံဃံ ဧကိဿာ အာပတ္တိယာ ဥဿယဝါဒါယ ပက္ခမာနတ္တံ ယာစိံ၊ တဿာ မေ သံဃော ဧကိဿာ အာပတ္တိယာ ဥဿယဝါဒါယ ပက္ခမာနတ္တံ အဒါသိ၊ သာဟံ မာနတ္တံ စရာမိ၊ ဝေဒယာမဟံ အယျေ၊ ‘ဝေဒယတီ’တိ မံ သံဃော ဓာရေတူ”တိ။

တတော ဘိက္ခုသံဃဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ ဧဝံ အာရောစေတဗ္ဗံ “အဟံ အယျာ ဧကံ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇိံ။ပ။ ဝေဒယာမဟံ အယျာ၊ ‘ဝေဒယတီ’တိ မံ သံဃော ဓာရေတူ”တိ။ အာရောစေတွာ ဘိက္ခုနိသံဃဿေဝ သန္တိကေ နိသီဒိတဗ္ဗံ၊ တတော ပဋ္ဌာယ ဘိက္ခူသု ဝါ, ဒုတိယိကံ ဌပေတွာ ဘိက္ခုနီသု ဝါ ပက္ကန္တာသုပိ ဥဘတောသံဃေ မာနတ္တံ စိဏ္ဏမေဝ ဟောတိ။ ယာဝ အရုဏံ န ဥဋ္ဌဟတိ၊ တာဝ ယံ ပဿတိ ဘိက္ခုံ ဝါ ဘိက္ခုနိံ ဝါ၊ တဿာ အာရောစေတဗ္ဗံ။ ဥဋ္ဌိတေ အရုဏေ ဝတ္တံ နိက္ခိပိတွာ ဥပဿယံ ဂန္တဗ္ဗံ၊ ဧဝံ ပဉ္စဒသ အရုဏာ ဂဟေတဗ္ဗာ။

အနိက္ခိတ္တဝတ္တာယ ပန အာဂန္တုကေသု အသတိ စတုန္နံ ဘိက္ခူနဉ္စ ဘိက္ခုနီနဉ္စ ဒေဝသိကံ အာရောစေတွာ, အာဂန္တုကေသု သတိ သဗ္ဗေသမ္ပိ အာဂန္တုကာနံ

၁-နိက္ခိတ္တဝတ္တာယ တာယ (သီ၊ ကံ)

āpattiyā ussayavādāya pakkhamānattaṁ. Khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmī”ti.

Kammavācāpariyosāne “vattaṁ samādiyāmi, mānattaṁ samādiyāmī”ti samādiyitvā saṁghassa ārocetvā nikkhittavattena[1] tāva vasitukāmāya tatth’eva saṁghamajjhe vā pakkantāsu bhikkhunīsu ekabhikkhuniyā vā dutiyikāya vā santike “vattaṁ nikkhipāmi, mānattaṁ nikkhipāmī”ti nikkhipitabbaṁ. Aññissā pana āgantukāya santike ārocetvā nikkhipitabbaṁ, nikkhittakālato paṭṭhāya pakatattaṭṭhāne tiṭṭhati, tato pure-aruṇe yeva catūhi bhikkhunīhi taṁ bhikkhuniṁ gahetvā gāmūpacārato ca bhikkhūnaṁ vihārūpacārato ca dve leḍḍupāte atikkamitvā mahāmaggā okkamma gumbavati-ādīhi paṭicchanne okāse nisīditabbaṁ. Catūhi bhikkhūhipi tattha gantabbaṁ, gantvā bhikkhunīnaṁ avidūre visuṁ nisīditabbaṁ. Atha tāya bhikkhuniyā vuttanayen’eva vattaṁ samādiyitvā bhikkhunisaṁghassa tāva evaṁ ārocetabbaṁ—

“ahaṁ ayye ekaṁ āpattiṁ āpajjiṁ ussayavādaṁ, s’āhaṁ saṁghaṁ ekissā āpattiyā ussayavādāya pakkhamānattaṁ yāciṁ, tassā me saṁgho ekissā āpattiyā ussayavādāya pakkhamānattaṁ adāsi, s’āhaṁ mānattaṁ carāmi, vedayām’ahaṁ ayye, ‘vedayatī’ti maṁ saṁgho dhāretū”ti.

Tato bhikkhusaṁghassa santikaṁ gantvā evaṁ ārocetabbaṁ “ahaṁ ayyā ekaṁ āpattiṁ āpajjiṁ -pa- vedayām’ahaṁ ayyā, ‘vedayatī’ti maṁ saṁgho dhāretū”ti. Ārocetvā bhikkhunisaṁghass’eva santike nisīditabbaṁ, tato paṭṭhāya bhikkhūsu vā dutiyikaṁ ṭhapetvā bhikkhunīsu vā pakkantāsupi ubhatosaṁghe mānattaṁ ciṇṇameva hoti. Yāva aruṇaṁ na uṭṭhahati, tāva yaṁ paṭhamaṁ passati bhikkhuṁ vā bhikkhuniṁ vā, tassā ārocetabbaṁ. Uṭṭhite aruṇe vattaṁ nikkhipitvā upassayaṁ gantabbaṁ, evaṁ pañcadasa aruṇā gahetabbā.

Anikkhittavattāya pana āgantukesu asati catunnaṁ bhikkhūnañca bhikkhunīnañca devasikaṁ ārocetvā āgantukesu sati sabbesampi āgantukānaṁ

1. Nikkhittavattāya tāya (Sī, Kaṁ)

အာရောစေန္တိယာ ပဥ္စဒသ ဒိဝသာနိ ပါရိဝါသိကက္ခန္ဓကေ[1] ဝုတ္တနယေနေဝ သမ္မာ ဝတ္တိတဗ္ဗန္တိ အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ၊ ဝိတ္ထာရော ပန သမန္တပါသာဒိကာယံ[2] ဝုတ္တော၊ **စိဏ္ဏမာနတ္တာယ ဘိက္ခုနိယာ**တိ ယဒါ ဧဝံ စိဏ္ဏမာနတ္တာ ဘိက္ခုနီ ဟောတိ၊ အထဿာ **ယတ္ထ သိယာ ဝီသတိဂဏော ဘိက္ခုနိသံဃော**တိ ဝုတ္တနယေနေဝ အဗ္ဘာနကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ၊ သေသံ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

ကင်္ခါဝိတရဏိယာ ပါတိမောက္ခဝဏ္ဏနာယ
ဘိက္ခုနိပါတိမောက္ခေ
သံဃာဒိသေသဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-ဝိ ၄-၈၂-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ-ဋ္ဌ ၄-၆-ပိဋ္ဌာဒီသု။

ārocentiyā pañcadasa divasāni Pārivāsikakkhandhake[1] vuttanayen'eva sammā vattitabbanti ayamettha saṅkhepo. Vitthāro pana Samantapāsādikāyaṁ[2] vutto. **Ciṇṇamānattāya bhikkhuniyā**ti yadā evaṁ ciṇṇamānattā bhikkhunī hoti, ath'assā **yattha siyā vīsatigaṇo bhikkhunisaṁgho**ti vuttanayen'eva abbhānakammaṁ kātabbaṁ, sesaṁ uttānamevāti.

Kaṅkhāvitaraṇiyā pātimokkhavaṇṇanāya

Bhikkhunipātimokkhe

Saṁghādisesavaṇṇanā niṭṭhitā.

1. Vi 4. 82 piṭṭhe. 2. Vi-Ṭṭha 4. 6 piṭṭhādīsu.

နိဿဂ္ဂိယကဏ္ဍ

၁-ပတ္တသန္နိစယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

နိဿဂ္ဂိယေသု အာဒိဝဂ္ဂဿ တာဝ ပဌမေ **ပတ္တသန္နိစယံ ကရေယျာ**တိ ပတ္တသန္နိဓိံ ကရေယျ၊ ဧကာဟံ အနဓိဋ္ဌဟိတွာ ဝါ အဝိကပ္ပေတွာ ဝါ အဓိဋ္ဌာနုပဂံ ပတ္တံ ဌပေယျာတိ အတ္ထော။

သာဝတ္ထိယံ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခုနိယော အာရဗ္ဘ ပတ္တသန္နိစယဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သေသကထာမဂ္ဂေါ ဘိက္ခုပါတိမောက္ခဝဏ္ဏနာယံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ တတြ ဟိ ဒသာဟာတိက္ကမေ အာပတ္တိ၊ ဣဓ ဧကာဟာတိက္ကမေတိ ဧတ္တကမေဝ တဿ စ ဣမဿ စ နာနာကရဏံ၊ သေသံ တာဒိသမေဝါတိ။

ပတ္တသန္နိစယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-အကာလစီဝရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဒုတိယေ **အကာလစီဝရ**န္တိ အတ္ထတေ ကထိနေ ကထိနမာသေ ဟိ, အနတ္ထတေ စီဝရမာသတော အညသ္မိံ ကာလေ ဥပ္ပန္နံ၊ ယံ ဝါ ပန ကာလေပိ အာဒိဿ ဒိန္နံ။ **အာဒိဿ ဒိန္နံ** နာမ "သမ္ပတ္တာ ဘာဇေန္တူ"တိ ဝတွာ ဝါ, "ဣဒံ ဂဏဿ, ဣဒံ တုမှာကံ ဒမ္မီ"တိ ဝတွာ ဝါ, ဒါတုကာမတာယ ပါဒမူလေ ဌပေတွာ ဝါ ဒိန္နံ။ ဣစ္စေတံ အကာလစီဝရံ "ကာလစီဝရ"န္တိ အဓိဋ္ဌဟိတွာ ဘာဇာပေန္တိယာ ပယောဂေ ဒုက္ကဋံ၊ ယံ အတ္ထနာ လဒ္ဓံ၊ တံ နိဿဂ္ဂိယံ ဟောတိ။ နိဿဋ္ဌံ ပဋိလဘိတွာပိ ယထာဒါနေယေဝ ဥပနေတဗ္ဗံ၊ အညသ္မိမ္ပိ ဧဝရူပေ သိက္ခာပဒေ ဧသေဝ နယော။

သာဝတ္ထိယံ ထုလ္လနန္ဒံ အာရဗ္ဘ အကာလစီဝရံ "ကာလစီဝရ"န္တိ အဓိဋ္ဌဟိတွာ ဘာဇနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ အကာလစီဝရေ ဝေမတိကာယ, ကာလစီဝရေ အကာလစီဝရသညာယ စေဝ ဝေမတိကာယ စ ဒုက္ကဋံ။ ဥဘောသု ကာလစီဝရသညာယ၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ အကာလစီဝရတာ, တထာသညိတာ, "ကာလစီဝရ"န္တိ အဓိဋ္ဌာယ လေသေန ဘာဇာပနံ, ပဋိလာဘောတိ ဣမာနေတ္ထ စတ္တာရိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ အဒိန္နာဒါနသဒိသာနီတိ။

အကာလစီဝရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

Nissaggiyakaṇḍa

1. Pattasannicayasikkhāpadavaṇṇanā

Nissaggiyesu ādivaggassa tāva paṭhame **pattasannicayaṁ kareyyā**ti pattasannidhiṁ kareyya, ekāhaṁ anadhiṭṭhahitvā vā avikappetvā vā adhiṭṭhānupagaṁ pattaṁ ṭhapeyyāti attho.

Sāvatthiyaṁ chabbaggiyā bhikkhuniyo ārabbha pattasannicayavatthusmiṁ paññattaṁ, sesakathāmaggo bhikkhupātimokkhavaṇṇanāyaṁ vuttanayen'eva veditabbo. Tatra hi dasāhātikkame āpatti, idha ekāhātikkameti ettakameva tassa ca imassa ca nānākaraṇaṁ, sesaṁ tādisamevāti.

Pattasannicayasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

2. Akālacīvarasikkhāpadavaṇṇanā

Dutiye **akālacīvaran**ti atthate kathine kathinamāsehi, anatthate cīvaramāsato aññasmiṁ kāle uppannaṁ, yaṁ vā pana kālepi ādissa dinnaṁ. **Ādissa dinnaṁ** nāma "sampattā bhājentū"ti vatvā vā "idaṁ gaṇassa, idaṁ tumhākaṁ dammī"ti vatvā vā, dātukāmatāya pādamūle ṭhapetvā vā dinnaṁ. Icc'etaṁ akālacīvaraṁ "kālacīvaran"ti adhiṭṭhahitvā bhājāpentiyā payoge dukkaṭaṁ, yaṁ attanā laddhaṁ, taṁ nissaggiyaṁ hoti. Nissaṭṭhaṁ paṭilabhitvāpi yathādāne yeva upanetabbaṁ. Aññasmimpi evarūpe sikkhāpade es'eva nayo.

Sāvatthiyaṁ Thullanandaṁ ārabbha akālacīvaraṁ "kālacīvaran"ti adhiṭṭhahitvā bhājanavatthusmiṁ paññattaṁ, akālacīvare vematikāya, kālacīvare akālacīvarasaññāya c'eva vematikāya ca dukkaṭaṁ. Ubhosu kālacīvarasaññāya, ummattikādīnañca anāpatti. Akālacīvaratā tathāsaññitā "kālacīvaran"ti adhiṭṭhāya lesena bhājāpanaṁ paṭilābhoti imān'ettha cattāri aṅgāni. Samuṭṭhānādīni adinnādānasadisānīti.

Akālacīvarasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

၃-စီဝရပရိဝတ္တနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

တတိယေ **ဟန္ဒာ**တိ ဂဏှ။ **အစ္ဆိန္ဒေယျာ**တိ သယံ အစ္ဆိန္ဒန္တိယာ ဗန္ဓိတွာ ဌပိတေသု ဗဟူသုပိ ဧကာပတ္တိ၊ ဣတရေသု ဝတ္ထုဂဏနာယ အာပတ္တိယော။ အစ္ဆိန္ဒာပနေ ပန ဧကာယ အာဏတ္တိယာ ဗဟူသု အစ္ဆိန္နေသုပိ ဧကာဝါပတ္တိ။

သာဝတ္ထိယံ ထုလ္လနန္ဒံ အာရဗ္ဘ စီဝရံ ပရိဝတ္တေတွာ အစ္ဆိန္ဒနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သာဏတ္တိကံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ အညသ္မိံ ပရိက္ခာရေ တိကဒုက္ကဋံ၊ အနုပသမ္ပန္နာယ စီဝရေပိ တိကဒုက္ကဋမေဝ။ ယာ ပန တာယ ဝါ ဒိယျမာနံ, တဿာ ဝါ ဝိဿာသံ[1] ဂဏှာတိ၊ တဿာ၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ဥပသမ္ပန္နတာ, ပရိဝတ္တိတစီဝရဿ ဝိကပ္ပနုပဂတာ, သကသညာယ အစ္ဆိန္ဒနံ ဝါ အစ္ဆိန္ဒာပနံ ဝါတိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ အဒိန္နာဒါနသဒိသာနိ၊ ဣဒံ ပန ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

စီဝရပရိဝတ္တနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-အညဝိညာပနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

စတုတ္ထေ **ဝိညာပေတွာ**တိ ဇာနာပေတွာ၊ "ဣဒံ နာမ အာဟရာ"တိ ယာစိတွာ ဝါ။ **အညံ ဝိညာပေယျာ**တိ ယံ ပုဗ္ဗေ "ကိန္တေ အယျေ အဖာသု၊ ကိံ အာဟရီယတူ"တိ ဝုတ္တာယ ဝိညာပိတံ၊ တံ ပဋိက္ခိပိတွာ တဉ္စေဝ အညဉ္စ ဂဟေတုကာမာ တတော အညံ ဝိညာပေယျ၊ တဿာ ဝိညတ္တိယာ ဒုက္ကဋံ၊ ပဋိလာဘေန နိဿဂ္ဂိယံ ဟောတိ။

သာဝတ္ထိယံ ထုလ္လနန္ဒံ အာရဗ္ဘ အညံ ဝိညာပေတွာ အညံ ဝိညာပနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ အနညေ ဒွိကဒုက္ကဋံ။ အနညေ အနညသညာယ ပန, တသ္မိံ အပ္ပဟောန္တေ ပုန တညေဝ, အညေနပိ အတ္ထေ သတိ တေန သဒ္ဓိံ အညဉ္စ, ယဉ္စ ဝိညတ္တံ၊ တတော စေ အညံ သမဂ္ဃတရံ ဟောတိ၊ ဣမံ အာနိသံသံ ဒဿေတွာ သုဒ္ဓံ အညမေဝ စ ဝိညာပေန္တိယာ၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ လေသေန ဂဟေတုကာမတာ, အညဿ ဝိညာပနံ, ပဋိလာဘောတိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ သဉ္စရိတ္တသဒိသာနီတိ။

အညဝိညာပနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-ဝိဿာသာ (သီ)

3. Cīvaraparivattanasikkhāpadavaṇṇanā

Tatiye **handā**ti gaṇha. **Acchindeyyā**ti sayaṁ acchindantiyā bandhitvā ṭhapitesu bahūsupi ekāpatti, itaresu vatthugaṇanāya āpattiyo. Acchindāpane pana ekāya āṇattiyā bahūsu acchinnesupi ekā'v'āpatti.

Sāvatthiyaṁ Thullanandaṁ ārabbha cīvaraṁ parivattetvā acchindanavatthusmiṁ paññattaṁ, sāṇattikaṁ, tikapācittiyaṁ, aññasmiṁ parikkhāre tikadukkaṭaṁ, anupasampannāya cīvarepi tikadukkaṭameva. Yā pana tāya vā diyyamānaṁ, tassā vā vissāsaṁ[1] gaṇhāti, tassā, ummattikādīnañca anāpatti. Upasampannatā parivattitacīvarassa vikappanupagatā sakasaññāya acchindanaṁ vā acchindāpanaṁ vāti imān'ettha tīṇi aṅgāni. Samuṭṭhānādīni adinnādānasadisāni, idaṁ pana dukkhavedananti.

Cīvaraparivattanasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

4. Aññaviññāpanasikkhāpadavaṇṇanā

Catutthe **viññāpetvā**ti jānāpetvā, "idaṁ nāma āharā"ti yācitvā vā. **Aññaṁ viññāpeyyā**ti yaṁ pubbe "kinte ayye aphāsu, kiṁ āhariyatū"ti vuttāya viññāpitaṁ, taṁ paṭikkhipitvā tañc'eva aññañca gahetukāmā tato aññaṁ viññāpeyya, tassā viññattiyā dukkaṭaṁ, paṭilābhena nissaggiyaṁ hoti.

Sāvatthiyaṁ Thullanandaṁ ārabbha aññaṁ viññāpetvā aññaṁ viññāpanavatthusmiṁ paññattaṁ, tikapācittiyaṁ, anaññe dvikadukkaṭaṁ. Anaññe anaññasaññāya pana tasmiṁ appahonte puna taññeva aññenapi atthe sati tena saddhiṁ aññañca yañca viññattaṁ, tato ce aññaṁ samagghataraṁ hoti, imaṁ ānisaṁsaṁ dassetvā suddhaṁ aññameva ca viññāpentiyā, ummattikādīnañca anāpatti. Lesena gahetukāmatā aññassa viññāpanaṁ paṭilābhoti imān'ettha tīṇi aṅgāni. Samuṭṭhānādīni sañcarittasadisānīti.

Aññaviññāpanasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

1. Vissāsā (Sī)

၅-အညစေတာပနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ပဉ္စမေ **အညံ စေတာပေတွာ**တိ အတ္တနော ကပ္ပိယဘဏ္ဍေန "ဣဒံ နာမ အာဟရာ"တိ အညံ ပရိဝတ္တာပေတွာ။ **အညံ စေတာပေယျာ**တိ "ဧဝံ မေ ဣဒံ ဒတွာ အညမ္ပိ အာဟရိဿတီ"တိ မညမာနာ "န မေ ဣမိနာ အတ္ထော၊ ဣဒံ နာမ မေ အာဟရာ"တိ တတော အညံ စေတာပေယျ။ တဿာ စေတာပနပ္ပယောဂေ ဒုက္ကဋံ၊ ပဋိလာဘေန တေန ဝါ အညေန ဝါ မူလေန[၁] အာဟဋံ[၂] နိဿဂ္ဂိယံ ဟောတိ၊ သေသံ စတုတ္ထသဒိသမေဝါတိ။

အညစေတာပနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-ပဌမသံဃိကစေတာပနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဆဋ္ဌေ **အညဒတ္ထိကေနာ**တိ အညဿတ္ထာယ ဒိန္နေန။ **အညုဒ္ဒိသိကေနာ**တိ အညံ ဥဒ္ဒိသိတွာ ဒိန္နေန။ **သံဃိကေနာ**တိ သံဃဿ ပရိစ္စတ္တေန။ **ပရိက္ခာရေနာ**တိ ကပ္ပိယဘဏ္ဍေန။ **အညံ စေတာပေယျာ**တိ "ဣဒံ နာမ ပရိဘုဉ္ဇေယျာထာ"တိ ယံ ဥဒ္ဒိသိတွာ နိယမေတွာ ယော ပရိက္ခာရော ဒိန္နော၊ တတော အညံ ပရိဝတ္တာပေယျ၊ တဿာ ပယောဂေ ဒုက္ကဋံ၊ ပဋိလာဘေန နိဿဂ္ဂိယံ။

သာဝတ္ထိယံ သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခုနိယော အာရဗ္ဘ တာဒိသေန ပရိက္ခာရေန အညံ စေတာပနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ အနညဒတ္ထိကေ ဒွိကဒုက္ကဋံ။ တသ္မိံ ပန အနညဒတ္ထိကသညာယ၊ သေသကံ ဥပနေန္တိယာ၊ "တုမှေဟိ ဧတဒတ္ထာယ ဒိန္နော၊ အမှာကဉ္စ ဣမိနာ နာမ အတ္ထော"တိ သာမိကေ အပလောကေတွာ ဥပနေန္တိယာ၊ ယဒါ ဘိက္ခုနိယော ဝိဟာရမ္ပိ ဆဍ္ဍေတွာ ပက္ကမန္တိ၊ ဝေရူပါသု အာပဒါသု ဥပနေန္တီနံ၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ သေသံ စတုတ္ထသဒိသမေဝါတိ။

ပဌမသံဃိကစေတာပနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-ဒုတိယသံဃိကစေတာပနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

သတ္တမေ **သညာစိကေနာ**တိ သယံ ယာစိတကေနာပိ။ ဧတဒေဝေတ္ထ နာနာကရဏံ၊ သေသံ ဆဋ္ဌသဒိသမေဝါတိ။

ဒုတိယသံဃိကစေတာပနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-အညေန မူလေန (သီ) ၂-အာဘတံ (သီ)

5. Aññacetāpanasikkhāpadavaṇṇanā

Pañcame **aññaṁ cetāpetvā**ti attano kappiyabhaṇḍena "idaṁ nāma āharā"ti aññaṁ parivattāpetvā. **Aññaṁ cetāpeyyā**ti "evaṁ me idaṁ datvā aññampi āharissatī"ti maññamānā "na me iminā attho, idaṁ nāma me āharā"ti tato aññaṁ cetāpeyya. Tassā cetāpanappayoge dukkaṭaṁ, paṭilābhena tena vā aññena vā mūlena[1] āhaṭaṁ[2] nissaggiyaṁ hoti, sesaṁ catutthasadisamevāti.

Aññacetāpanasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

6. PaṭhamaSaṁghikacetāpanasikkhāpadavaṇṇanā

Chaṭṭhe **aññadatthikenā**ti aññassatthāya dinnena. **Aññuddisikenā**ti aññaṁ uddisitvā dinnena. **Saṁghikenā**ti saṁghassa pariccattena. **Parikkhārenā**ti kappiyabhaṇḍena. **Aññaṁ cetāpeyyā**ti "idaṁ nāma paribhuñjeyyāthā"ti yaṁ uddisitvā niyametvā yo parikkhāro dinno, tato aññaṁ parivattāpeyya, tassā payoge dukkaṭaṁ, paṭilābhena nissaggiyaṁ.

Sāvatthiyaṁ sambahulā bhikkhuniyo ārabbha tādisena parikkhārena aññaṁ cetāpanavatthusmiṁ paññattaṁ, tikapācittiyaṁ, anaññadatthike dvikadukkaṭaṁ. Tasmiṁ pana anaññadatthikasaññāya, sesakaṁ upanentiyā, "tumhehi etadatthāya dinno, amhākañca iminā nāma attho"ti sāmike apaloketvā upanentiyā, yadā bhikkhuniyo vihārampi chaḍḍetvā pakkamanti, evarūpāsu āpadāsu upanentīnaṁ, ummattikādīnañca anāpatti. Sesaṁ catutthasadisamevāti.

Paṭhamasaṁghikacetāpanasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

7. DutiyaSaṁghikacetāpanasikkhāpadavaṇṇanā

Sattame **saññācikenā**ti sayaṁ yācitakenāpi. Etadev'ettha nānākaraṇaṁ, sesaṁ chaṭṭhasadisamevāti.

Dutiyasaṁghikacetāpanasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

1. Aññena mūlena (Sī) 2. Ābhataṁ (Sī)

၈-ပဌမဂဏိကစေတာပနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

အဋ္ဌမေ **မဟာဇနိကေနာ**တိ ဂဏဿ ပရိစ္စတ္တေန၊ ဣဒမေတ္ထ ဆဋ္ဌတော နာနာကရဏံ။

ပဌမဂဏိကစေတာပနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-ဒုတိယဂဏိကစေတာပနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

နဝမေ **သညာစိကေနာ**တိ ဣဒံ အဋ္ဌမတော အတိရိတ္တံ၊ သေသံ ဒွီသုပိ ဆဋ္ဌသိက္ခာပဒသဒိသမေဝါတိ။

ဒုတိယဂဏိကစေတာပနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-ပုဂ္ဂလိကစေတာပနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဒသမေ **ပုဂ္ဂလိကေနာ**တိ ဧကဘိက္ခုနိယာ ပရိစ္စတ္တေန။ **သညာစိကေနာ**တိ သယံ ယာစိတကေန စ။ **အညံ စေတာပေယျာ**တိ ယံ ဥဒ္ဒိသိတွာ ဒိန္နံ၊ တတော အညံ စေတာပေန္တိယာ ပယောဂေ ဒုက္ကဋံ၊ ပဋိလာဘေန နိဿဂ္ဂိယံ ဟောတိ။

သာဝတ္ထိယံ ထုလ္လနန္ဒံ အာရဗ္ဘ တာဒိသေန ပရိက္ခာရေန အညံ စေတာပနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သေသံ ဆဋ္ဌသဒိသမေဝါတိ။

ပုဂ္ဂလိကစေတာပနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပတ္တဝဂ္ဂေါ ပဌမော။

၁၁-ဂရုပါဝုရဏသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဒုတိယဿ ပဌမေ **ဂရုပါဝုရဏန္တိ** သီတကာလေ ပါဝုရဏံ။ **စတုက္ကံသပရမန္တိ ကံသော** နာမ စတုက္ကဟာပဏိကော ဟောတိ၊ တသ္မာ သောဠသကဟာပဏဂ္ဃနကံ။ **စေတာပေတဗ္ဗန္တိ** ဌပေတွာ သဟဓမ္မိကေ စ ဉာတကပ္ပဝါရိတေ စ အညေန ကိသ္မိဉ္စိဒေဝ ဂုဏေ ပရိတုဋ္ဌေန "ဝဒေယျာထ ယေနတ္ထော"တိ ဝုတ္တာယ ဝိညာပေတဗ္ဗံ။ **တတော စေ ဥတ္တရီ**တိ တတုတ္တရိ ဝိညာပေန္တိယာ ဒုက္ကဋံ၊ ပဋိလဒ္ဓံ နိဿဂ္ဂိယံ ဟောတိ။

8. Paṭhamagaṇikacetāpanasikkhāpadavaṇṇanā

Aṭṭhame **mahājanikenā**ti gaṇassa pariccattena, idamettha chaṭṭhato nānākaraṇaṁ.

Paṭhamagaṇikacetāpanasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

9. Dutiyagaṇikacetāpanasikkhāpadavaṇṇanā

Navame **saññācikenā**ti idaṁ aṭṭhamato atirittaṁ, sesaṁ dvīsupi chaṭṭhasikkhāpadasadisamevāti.

Dutiyagaṇikacetāpanasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

10. Puggalikacetāpanasikkhāpadavaṇṇanā

Dasame **puggalikenā**ti ekabhikkhuniyā pariccattena. **Saññācikenā**ti sayaṁ yācitakena ca. **Aññaṁ cetāpeyyā**ti yaṁ uddisitvā dinnaṁ, tato aññaṁ cetāpentiyā payoge dukkaṭaṁ, paṭilābhena nissaggiyaṁ hoti.

Sāvatthiyaṁ Thullanandaṁ ārabbha tādisena parikkhārena aññaṁ cetāpanavatthusmiṁ paññattaṁ, sesaṁ chaṭṭhasadisamevāti.

Puggalikacetāpanasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

Pattavaggo paṭhamo.

---

11. Garupāvuraṇasikkhāpadavaṇṇanā

Dutiyassa paṭhame **garupāvuraṇan**ti sītakāle pāvuraṇaṁ. **Catukkaṁsaparamanti kaṁso** nāma catukkahāpaṇiko hoti, tasmā soḷasakahāpaṇagghanakaṁ. **Cetāpetabban**ti ṭhapetvā sahadhammike ca ñātakappavārite ca aññena kismiñcideva guṇe parituṭṭhena "vadeth'āyye, yen'attho"ti vuttāya viññāpetabbaṁ. **Tato ce uttarī**ti tatuttari viññāpentiyā dukkaṭaṁ, paṭiladdhaṁ nissaggiyaṁ hoti.

သာဝတ္ထိယံ ထုလ္လနန္ဒံ အာရဗ္ဘ ရာဇာနံ ကမ္ဗလံ ဝိညာပနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ ဦနကစတုက္ကံသေ ဒွိကဒုက္ကဋံ။ တသ္မိံ ပန ဦနကသညာယ, စတုက္ကံသပရမံ စေတာပေန္တိယာ, ဉာတကပ္ပဝါရိတေ ဝါ, အညဿ ဝါ အတ္ထာယ၊ အတ္တနော ဝါ ဓနေန၊ မဟဂ္ဃံ စေတာပေန္တံ အပ္ပဂ္ဃံ[1] စေတာပေန္တိယာ၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ဂရုပါဝုရဏတာ, အတိရေကစတုက္ကံသတာ, အနနုညာတဋ္ဌာနေ ဝိညတ္တိ, ပဋိလာဘောတိ ဣမာနေတ္ထ စတ္တာရိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ သဉ္စရိတ္တသဒိသာနီတိ။

ဂရုပါဝုရဏသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၂-လဟုပါဝုရဏသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဒုတိယေ **လဟုပါဝုရဏန္တိ** ဥဏှကာလေ ပါဝုရဏံ။ **အဍ္ဎတေယျကံသပရမန္တိ** ဒသကဟာပဏဂ္ဃနကံ၊ သေသံ ပဌမသဒိသမေဝါတိ။

လဟုပါဝုရဏသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဣတော ပရာနိ ဣမသ္မိံ ဝဂ္ဂေ အဋ္ဌ, တတိယဝဂ္ဂေ ဒသာတိ ဣမာနိ အဋ္ဌာရသ သိက္ခာပဒါနိ ဘိက္ခုပါတိမောက္ခဝဏ္ဏနာယံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာနီတိ။

ဇာတရူပဝဂ္ဂေါ တတိယော။

ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ ခေါ အယျာယော တိံသ နိဿဂ္ဂိယာ ပါစိတ္တိယာ ဓမ္မာတိ ဘိက္ခု အာရဗ္ဘ ပညတ္တာ သာဓာရဏာ အဋ္ဌာရသ, အသာဓာရဏာ ဒွါဒသာတိ ဧဝံ တိံသ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

ကင်္ခါဝိတရဏိယာ ပါတိမောက္ခဝဏ္ဏနာယ
ဘိက္ခုနိပါတိမောက္ခေ
နိဿဂ္ဂိယပါစိတ္တိယဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

---

[1] ၁-သမဂ္ဃံ (သျာ၊ ကံ၊ က)

Sāvatthiyaṁ Thullanandaṁ ārabbha rājānaṁ kambalaṁ viññāpanavatthusmiṁ paññattaṁ, tikapācittiyaṁ, ūnakacatukkaṁse dvikadukkaṭaṁ. Tasmiṁ pana ūnakasaññāya catukkaṁsaparamaṁ cetāpentiyā ñātakappavārite vā aññassa vā atthāya, attano vā dhanena, mahagghaṁ cetāpentaṁ appagghaṁ[1] cetāpentiyā, ummattikādīnañca anāpatti. Garupāvuraṇatā atirekacatukkaṁsatā ananuññātaṭṭhāne viññatti paṭilābhoti imān'ettha cattāri aṅgāni. Samuṭṭhānādīni sañcarittasadisānīti.

Garupāvuraṇasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

12. Lahupāvuraṇasikkhāpadavaṇṇanā

Dutiye **lahupāvuraṇan**ti uṇhakāle pāvuraṇaṁ. **Aḍḍhateyyakaṁsaparaman**ti dasakahāpaṇagghanakaṁ, sesaṁ paṭhamasadisamevāti.

Lahupāvuraṇasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

Ito parāni imasmiṁ vagge aṭṭha tatiyavagge dasāti imāni aṭṭhārasa sikkhāpadāni Bhikkhupātimokkhavaṇṇanāyaṁ vuttanayen'eva veditabbānīti.

Jātarūpavaggo tatiyo.

Uddiṭṭhā kho ayyāyo tiṁsa nissaggiyā pācittiyā dhammāti bhikkhū ārabbha paññattā sādhāraṇā aṭṭhārasa asādhāraṇā dvādasāti evaṁ tiṁsa. Sesaṁ sabbattha uttānamevāti.

Kaṅkhāvitaraṇiyā pātimokkhavaṇṇanāya

Bhikkhunipātimokkhe

Nissaggiyapācittiyavaṇṇanā niṭṭhitā.

1. Samagghaṁ (Syā, Kaṁ, Ka)

ပါစိတ္တိယကဏ္ဍ

၁-လသုဏဝဂ္ဂ ၁-လသုဏသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ပါစိတ္တိယေသု လသုဏဝဂ္ဂဿ တာဝ ပဌမေ **လသုဏန္တိ** မဂဓရဋ္ဌေ ဇာတံ အာမကံ ဘဏ္ဍိကလသုဏမေဝ[၁]၊ န ဧကဒွိတိမိဉ္ဇကံ။ တဉှိ ''ခါဒိဿာမီ''တိ ပဋိဂ္ဂဏှန္တိယာ ဒုက္ကဋံ၊ အဇ္ဈောဟာရေ အဇ္ဈောဟာရေ ပါစိတ္တိယံ။

သာဝတ္ထိယံ ထုလ္လနန္ဒံ အာရဗ္ဘ လသုဏံ ဟရာပနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ တိက-ပါစိတ္တိယံ၊ အလသုဏေ ဒွိကဒုက္ကဋံ။ တသ္မိံ ပန အလသုဏသညာယ၊ ပလဏ္ဍုကေ၊ ဘဉ္ဇနကေ၊ ဟရိတကေ၊ စာပလသုဏေ၊ သူပသမ္ပာကေ၊ မံသသမ္ပာကေ၊ တေလသမ္ပာကေ၊ သာဠဝေ၊ ဥတ္တရိဘင်္ဂေ၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ အာမကလသုဏဉ္စေဝ, အဇ္ဈောဟရဏဉ္စာတိ ဒွေ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ဧဠကလောမသဒိသာနီတိ။

လသုဏသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-သမ္ဗာဓလောမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဒုတိယေ **သမ္ဗာဓေ**တိ ပဋိစ္ဆန္နောကာသေ၊ ဥပကစ္ဆကေသု စ မုတ္တကရဏေ စာတိ အတ္ထော။ **သံဟရာပေယျာ**တိ ဧတ္ထ ခုရသဏ္ဍာသကတ္တရိအာဒီသု ယေန ကေနစိ သံဟရာပေန္တိယာ ပယောဂဂဏနာယ ပါစိတ္တိယံ၊ န လောမဂဏနာယ။

သာဝတ္ထိယံ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခုနိယော အာရဗ္ဘ သမ္ဗာဓေ လောမံ သံဟရာ-ပနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ အတ္တနော အတ္ထာယ အညံ အာဏာပေန္တိယာ သာဏတ္တိကံ၊ အာပတ္တိဘေဒေါ နတ္ထိ။ အာဗာဓပစ္စယာ၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ အာဗာဓာဘာဝေါ, သမ္ဗာဓေ လောမသံဟရဏဉ္စာတိ ဒွေ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ဘိက္ခုနိယာ သဒ္ဓိံ ဧကဒ္ဓါနမဂ္ဂဂမနသိက္ခာပဒသဒိသာနီတိ။

သမ္ဗာဓလောမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-ဂဏ္ဍိကလသုဏမေဝ (ပါစိတျာဒိယောဇနာ ၁-၁၁၆-ပိဋ္ဌေ။)

Pācittiyakaṇḍa

1. Lasuṇavagga 2. Lasuṇasikkhāpadavaṇṇanā

Pācittiyesu Lasuṇavaggassa tāva paṭhame **lasuṇan**ti Magadharaṭṭhe jātaṁ āmakaṁ bhaṇḍikalasuṇameva[1], na ekadvitimiñjakaṁ. Tañhi "khādissāmī"ti paṭiggaṇhantiyā dukkaṭaṁ, ajjhohāre ajjhohāre pācittiyaṁ.

Sāvatthiyaṁ Thullanandaṁ ārabbha lasuṇaṁ harāpanavatthusmiṁ paññattaṁ, tikapācittiyaṁ, alasuṇe dvikadukkaṭaṁ. Tasmiṁ pana alasuṇasaññāya, palaṇḍuke, bhañjanake, haritake, cāpalasuṇe, sūpasampāke, maṁsasampāke, telasampāke, sāḷave, uttaribhaṅge, ummattikādīnañca anāpatti. Āmakalasuṇañc'eva ajjhoharaṇañcāti imān'ettha dve aṅgāni. Samuṭṭhānādīni eḷakalomasadisānīti.

Lasuṇasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

2. Sambādhalomasikkhāpadavaṇṇanā

Dutiye **sambādhe**ti paṭicchannokāse, upakacchakesu ca muttakaraṇe cāti attho. **Saṁharāpeyyā**ti ettha khurasaṇḍāsakattari-ādīsu yena kenaci saṁharāpentiyā payogagaṇanāya pācittiyaṁ, na lomagaṇanāya.

Sāvatthiyaṁ Chabbaggiyā bhikkhuniyo ārabbha sambādhe lomaṁ saṁharāpanavatthusmiṁ paññattaṁ, attano atthāya aññaṁ āṇāpentiyā sāṇattikaṁ, āpattibhedo n'atthi. Ābādhapaccayā, ummattikādīnañca anāpatti. Ābādhābhāvo sambādhe lomasaṁharaṇanti imān'ettha dve aṅgāni. Samuṭṭhānādīni bhikkhuniyā saddhiṁ ekaddhānamaggagamanasikkhāpadasadisānīti.

Sambādhalomasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

1. Gaṇḍikalasuṇameva (Pācityādiyojanā 1. 116 piṭṭhe.)

၃-တလဃာတကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

တတိယေ **တလဃာတကေ**တိ အန္တမသော ဥပ္ပလကေသရေနာပိ မုတ္တကရဏဿ တလဃာတနေ မုတ္တကရဏမှိ ပဟာရဒါနေ ပါစိတ္တိယန္တိ အတ္ထော။

သာဝတ္ထိယံ ဒွေ ဘိက္ခုနိယော အာရဗ္ဘ တလဃာတကရဏဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ ပုရိမနယေနေဝ သာဏတ္တိကံ၊ အာပတ္တိဘေဒေါ နတ္ထိ။ ဧတော ပရံ ပန ယတ္ထ နတ္ထိ၊ တတ္ထ အဝတွာဝ ဂမိဿာမ။ အာဗာဓပစ္စယာ ဂဏ္ဍံ ဝါ ဝဏံ ဝါ ပဟရန္တိယာ၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ အာဗာဓာဘာဝေါ, မုတ္တကရဏေ ပဟာရဒါနံ, ဖဿသာဒိယနန္တိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ပဌမပါရာဇိကသဒိသာနီတိ။

တလဃာတကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-ဇတုမဋ္ဌကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

စတုတ္ထေ **ဇတုမဋ္ဌကေ**တိ ဇတုနာ ကတေ မဋ္ဌဒဏ္ဍကေ။ ဝတ္ထုဝသေနေတံ ဝုတ္တံ၊ ကာမရာဂေန ပန ဥပ္ပလကေသရမ္ပိ ပဝေသေန္တိယာ အာပတ္တိ။

သာဝတ္ထိယံ အညတရံ ဘိက္ခုနိံ အာရဗ္ဘ ဇတုမဋ္ဌကသာဒိယနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သေသံ တတိယသဒိသမေဝါတိ။

ဇတုမဋ္ဌကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-ဥဒကသုဒ္ဓိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ပဉ္စမေ **ဥဒကသုဒ္ဓိက**န္တိ မုတ္တကရဏဿ ဓောဝနံ။ **အာဒိယမာနာယာ**တိ ကရောန္တိယာ။ **ဒွင်္ဂုလပဗ္ဗပရမံ အာဒါတဗ္ဗ**န္တိ ဒွီသု အင်္ဂုလီသု ဧကေကံ ကတွာ ဒွင်္ဂုလပဗ္ဗပရမံ အာဒါတဗ္ဗံ။ **တံ အတိက္ကာမေန္တိယာ**တိ သစေ ဓောဝနကာလေ ရာဂဝသေန ဝိတ္ထာရတော တတိယာယ အင်္ဂုလိယာ အဂ္ဂပဗ္ဗံ, ဂမ္ဘီရတော ဧကိဿာဝ အင်္ဂုလိယာ တတိယပဗ္ဗံ ပဝေသေတိ ပါစိတ္တိယံ။

သက္ကေသု အညတရံ ဘိက္ခုနိံ အာရဗ္ဘ အတိဂမ္ဘီရံ ဥဒကသုဒ္ဓိကံ အာဒိယနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ ဦနကဒွင်္ဂုလပဗ္ဗေ ဒွိကဒုက္ကဋံ။ တသ္မိံ

3. Talaghātakasikkhāpadavaṇṇanā

Tatiye **talaghātake**ti antamaso uppalakesaren'āpi muttakaraṇassa talaghātane muttakaraṇamhi pahāradāne pācittiyanti attho.

Sāvatthiyaṁ dve bhikkhuniyo ārabbha talaghātakaraṇavatthusmiṁ paññattaṁ, purimanayen'eva sāṇattikaṁ, āpattibhedo n'atthi. Ito paraṁ pana yattha n'atthi, tattha avatvā'va gamissāma. Ābādhapaccayā gaṇḍaṁ vā vaṇaṁ vā paharantiyā, ummattikādīnañca anāpatti. Ābādhābhāvo muttakaraṇe pahāradānaṁ phassasādiyananti imān'ettha tīṇi aṅgāni. Samuṭṭhānādīni paṭhamapārājikasadisānīti.

Talaghātakasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

4. Jatumaṭṭhakasikkhāpadavaṇṇanā

Catutthe **jatumaṭṭhake**ti jatunā kate maṭṭhadaṇḍake. Vatthuvasen'etaṁ vuttaṁ, kāmarāgena pana uppalakesarampi pavesentiyā āpatti.

Sāvatthiyaṁ aññataraṁ bhikkhuniṁ ārabbha jatumaṭṭhakasādiyanavatthusmiṁ paññattaṁ, sesaṁ tatiyasadisamevāti.

Jatumaṭṭhakasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

5. Udakasuddhikasikkhāpadavaṇṇanā

Pañcame **udakasuddhikan**ti muttakaraṇassa dhovanaṁ. **Ādiyamānāyā**ti karontiyā. **Dvaṅgulapabbaparamaṁ ādātabban**ti dvīsu aṅgulīsu ekekaṁ katvā dvaṅgulapabbaparamaṁ ādātabbaṁ. **Taṁ atikkāmentiyā**ti sace dhovanakāle rāgavasena vitthārato tatiyāya aṅguliyā aggapabbaṁ gambhīrato ekissāva aṅguliyā tatiyapabbaṁ paveseti pācittiyaṁ.

Sakkesu aññataraṁ bhikkhuniṁ ārabbha atigambhīraṁ udakasuddhikaṁ ādiyanavatthusmiṁ paññattaṁ, tikapācittiyaṁ, ūnakadvaṅgulapabbe dvikadukkaṭaṁ. Tasmiṁ

ပန ဦနကဿာယ, ဒွင်္ဂုလပဗ္ဗပရမံ အာဒိယန္တိယာ၊ အာဗာဓပစ္စယာ အတိရေကမ္ပိ၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ၊ သေသံ တတိယသဒိသမေဝါတိ။

ဥဒကသုဒ္ဓိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-ဥပတိဋ္ဌနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဆဋ္ဌေ **ဘုဉ္ဇန္တဿာ**တိ ပဉ္စန္နံ ဘောဇနာနံ အညတရံ ဘုဉ္ဇတော။ **ပါနီယေနာ**တိ သုဒ္ဓေန ဝါ ဥဒကေန, တက္ကာဒီသု ဝါ အညတရေန။ **ဝိဓူပနေနာ**တိ ယာယ ကာယစိ ဗီဇနိယာ။ **ဥပတိဋ္ဌေယျာ**တိ ယာ ဧတေသု ဒွီသု အညတရံ ဂဟေတွာ ဟတ္ထပါသေ တိဋ္ဌတိ၊ တဿာ ပါစိတ္တိယံ။

သာဝတ္ထိယံ အညတရံ ဘိက္ခုနိံ အာရဗ္ဘ ဘုဉ္ဇန္တဿ ဧဝံ တိဋ္ဌနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ ဟတ္ထပါသံ ဝိဇဟိတွာ ခါဒနီယံ ခါဒန္တဿ ဥပတိဋ္ဌန္တိယာ ဒုက္ကဋံ၊ အနုပသမ္ပန္နေ တိကဒုက္ကဋံ။ "ဣမံ ပိဝထ၊ ဣမိနာ ဗီဇထာ"တိ ဧဝံ ဒေန္တိယာ ဝါ, ဒါပေန္တိယာ ဝါ, အနုပသမ္ပန္နံ ဝါ ဥပတိဋ္ဌာပေန္တိံ အာဏာပေန္တိယာ, ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ဘုဉ္ဇန္တဿ ဘိက္ခုနော ဟတ္ထပါသေ ဌာနံ, ပါနီယဿ ဝါ ဝိဓူပနဿ ဝါ ဂဟဏန္တိ ဣမာနေတ္ထ ဒွေ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ဧဠကလောမသဒိသာနီတိ။

ဥပတိဋ္ဌနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-အာမကဓညသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

သတ္တမေ **ဝိညတွာ**တိ အန္တမသော မာတရမ္ပိ ယာစိတွာ။ **ဘုဉ္ဇေယျာ**တိ အဇ္ဈောဟရေယျ။ ဧတ္ထ စ ဝိညတ္တိ စေဝ ဘောဇနဉ္စ ပမာဏံ၊ တသ္မာ သယံ ဝိညတွာ အညာယ ဘဇ္ဇနာဒီနိ ကာရာပေတွာ ဝါ, အညာယ ဝိညာပေတွာ သယံ ဘဇ္ဇနာဒီနိ ကတွာ ဝါ ပဋိဂ္ဂဟဏတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ဒန္တေဟိ သံခါဒနံ၊ တာဝ ပုဗ္ဗပယောဂေသု ဒုက္ကဋာနိ၊ အဇ္ဈောဟာရေ အဇ္ဈောဟာရေ ပါစိတ္တိယံ။

သာဝတ္ထိယံ သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခုနိယော အာရဗ္ဘ အာမကဓညံ ဝိညာပနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သယံ ဝါ အညာယ ဝါ အဝိညတ္တိယာ လဒ္ဓံ ဘဇ္ဇနာဒီနိ

pana ūnakasaññāya, dvaṅgulapabbaparamaṁ ādiyantiyā, ābādhapaccayā atirekampi, ummattikādīnañca anāpatti, sesaṁ tatiyasadisamevāti.

Udakasuddhikasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

6. Upatiṭṭhanasikkhāpadavaṇṇanā

Chaṭṭhe **bhuñjantassā**ti pañcannaṁ bhojanānaṁ aññataraṁ bhuñjato. **Pānīyenā**ti suddhena vā udakena, takkādīsu vā aññatarena. **Vidhūpanenā**ti yāya kāyaci bījaniyā. **Upatiṭṭheyyā**ti yā etesu dvīsu aññataraṁ gahetvā hatthapāse tiṭṭhati, tassā pācittiyaṁ.

Sāvatthiyaṁ aññataraṁ bhikkhuniṁ ārabbha bhuñjantassa evaṁ tiṭṭhanavatthusmiṁ paññattaṁ, tikapācittiyaṁ, hatthapāsaṁ vijahitvā khādanīyaṁ khādantassa upatiṭṭhantiyā dukkaṭaṁ, anupasampanne tikadukkaṭaṁ. “Imaṁ pivatha, iminā bījathā”ti evaṁ dentiyā vā dāpentiyā vā anupasampannaṁ vā upatiṭṭhāpanatthaṁ āṇāpentiyā, ummattikādīnañca anāpatti. Bhuñjantassa bhikkhuno hatthapāse ṭhānaṁ pānīyassa vā vidhūpan’assa vā gahaṇanti imān’ettha dve aṅgāni. Samuṭṭhānādīni eḷakalomasadisānīti.

Upatiṭṭhanasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

7. Āmakadhaññasikkhāpadavaṇṇanā

Sattame **viññatvā**ti antamaso mātarampi yācitvā. **Bhuñjeyyā**ti ajjhohareyya. Ettha ca viññatti c’eva bhojanañca pamāṇaṁ, tasmā sayaṁ viññatvā aññāya bhajjanādīni kārāpetvā vā aññāya viññāpetvā sayaṁ bhajjanādīni katvā vā paṭiggahaṇato paṭṭhāya yāva dantehi saṁkhādanaṁ, tāva pubbappayogesu dukkaṭāni, ajjhohāre ajjhohāre pācittiyaṁ.

Sāvatthiyaṁ sambahulā bhikkhuniyo ārabbha āmakadhaññaṁ viññāpanavatthusmiṁ paññattaṁ, sayaṁ vā aññāya vā aviññattiyā laddhaṁ bhajjanādīni

ကတွာ ဝါ ကာရေတွာ ဝါ ဘုဉ္ဇန္တိယာ ဒုက္ကဋံ၊ အညာယ ဝိညတ္တိယာ လဒ္ဓံ ပန သယံ ဘဇ္ဇနာဒီနိ ကတွာပိ ကာရေတွာပိ ဘုဉ္ဇန္တိယာ ဒုက္ကဋမေဝ။ အာဗာဓေ သတိ သေဒကမ္မာဒီနံ အတ္ထာယ ဝိညာပေန္တိယာ၊ အဝိညတ္တိယာ လဗ္ဘမာနံ နဝကမ္မတ္ထာယ သမ္ပဋိစ္ဆန္တိယာ၊ ဉာတကပ္ပဝါရိတဋ္ဌာနေ မုဂ္ဂမာသာဒိအပရဏ္ဏံ ဝိညာပေန္တိယာ၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ သတ္တန္နံ ဓညာနံ အညတရဿ ဝိညာပနံ ဝါ ဝိညာပါပနံ ဝါ, ပဋိလာဘော, ဘဇ္ဇနာဒီနိ ကတွာ ဝါ ကာရေတွာ ဝါ အဇ္ဈောဟရဏန္တိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ အဒ္ဓါနမဂ္ဂသိက္ခာပဒသဒိသာနီတိ။

အာမကဓညသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၈-ပဌမဥစ္စာရဆဍ္ဍနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

အဋ္ဌမေ **သင်္ကာရန္တိ** ကစဝရံ။ **ဝိဃာသန္တိ** ယံကိဉ္စိ ပရိဘုတ္တာဝသေသံ ဥစ္ဆိဋ္ဌောဒကမ္ပိ ဒန္တကဋ္ဌမ္ပိ၊ အဋ္ဌိကစလကေသု ပန ဝတ္တဗ္ဗမေဝ နတ္ထိ။ **တိရောကုဋ္ဋေ ဝါ တိရောပါကာရေ ဝါ**တိ ယဿ ကဿစိ ကုဋ္ဋဿ ဝါ ပါကာရဿ ဝါ ပရတော။ **ဆဍ္ဍေယျ ဝါ ဆဍ္ဍာပေယျ ဝါ**တိ သဗ္ဗာနိပေတာနိ ဧကတော ဆဍ္ဍေန္တိယာ ဧကပယောဂေ ဧကာပတ္တိ၊ သကိံ အာဏတ္တိယာ ဗဟုကေပိ ဆဍ္ဍိတေ ဧကာဝ။

သာဝတ္ထိယံ အညတရံ ဘိက္ခုနိံ အာရဗ္ဘ ဥစ္စာရံ တိရောကုဋ္ဋေ ဆဍ္ဍနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သာဏတ္တိကံ၊ ဘိက္ခုဿ ဒုက္ကဋံ၊ ဩလောကေတွာ ဝါ အဝလဉ္ဇေ ဝါ ဆဍ္ဍေန္တိယာ၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ဥစ္စာရာဒိဘာဝေါ, အနောလောကနံ, ဝလဉ္ဇနဋ္ဌာနံ, တိရောကုဋ္ဋတိရောပါကာရတာ, ဆဍ္ဍနံ ဝါ ဆဍ္ဍာပနံ ဝါတိ ဣမာနေတ္ထ ပဉ္စ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ သဉ္စရိတ္တသဒိသာနိ၊ ဣဒံ ပန ကိရိယာ-ကိရိယန္တိ။

ပဌမဥစ္စာရဆဍ္ဍနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-ဒုတိယဥစ္စာရဆဍ္ဍနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

နဝမေ **ဟရိတေ**တိ ခေတ္တေ ဝါ နာဠိကေရာဒိအာရာမေ ဝါ ယတ္ထကတ္ထစိ ရောပိမဟရိတဋ္ဌာနေ။ တာနိ ဝတ္ထူနိ ဆဍ္ဍေန္တိယာ ဝါ ဆဍ္ဍာပေန္တိယာ ဝါ

katvā vā kāretvā vā bhuñjantiyā dukkaṭaṁ, aññāya viññattiyā laddhaṁ pana sayaṁ bhajjanādīni katvāpi kāretvāpi bhuñjantiyā dukkaṭameva. Ābādhe sati sedakammādīnaṁ atthāya viññāpentiyā, aviññattiyā labbhamānaṁ navakammatthāya sampaṭicchantiyā, ñātakappavāritaṭṭhāne muggamāsādi-aparaṇṇaṁ viññāpentiyā, ummattikādīnañca anāpatti. Sattannaṁ dhaññānaṁ aññatarassa viññāpanaṁ vā viññāpāpanaṁ vā paṭilābho bhajjanādīni katvā vā kāretvā vā ajjhoharaṇanti imān'ettha tīṇi aṅgāni. Samuṭṭhānādīni addhānamaggasikkhāpadasadisānīti.

Āmakadhaññasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

8. Paṭhama-uccārachaḍḍanasikkhāpadavaṇṇanā

Aṭṭhame **saṅkāran**ti kacavaraṁ. **Vighāsan**ti yaṁ kiñci paribhuttāvasesaṁ ucchiṭṭhodakampi dantakaṭṭhampi, aṭṭhikacalakesu pana vattabbameva n'atthi. **Tirokuṭṭe vā tiropākāre vā**ti yassa kassaci kuṭṭassa vā pākārassa vā parato. **Chaḍḍeyya vā chaḍḍāpeyya vā**ti sabbāni p'etāni ekato chaḍḍentiyā ekappayoge ekāpatti, sakiṁ āṇattiyā bahukepi chaḍḍite ekā'va.

Sāvatthiyaṁ aññataraṁ bhikkhuniṁ ārabbha uccāraṁ tirokuṭṭe chaḍḍanavatthusmiṁ paññattaṁ, sāṇattikaṁ, bhikkhussa dukkaṭaṁ, oloketvā vā avalañje vā chaḍḍentiyā, ummattikādīnañca anāpatti. Uccārādibhāvo anolokanaṁ valañjanaṭṭhānaṁ tirokuṭṭatiropākāratā chaḍḍanaṁ vā chaḍḍāpanaṁ vāti imān'ettha pañca aṅgāni. Samuṭṭhānādīni sañcarittasadisāni, idaṁ pana kiriyākiriyanti.

Paṭhama-uccārachaḍḍanasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

9. Dutiya-uccārachaḍḍanasikkhāpadavaṇṇanā

Navame **harite**ti khette vā nāḷikerādi-ārāme vā yattha katthaci ropimaharitaṭṭhāne. Tāni vatthūni chaḍḍentiyā vā chaḍḍāpentiyā vā

ပုရိမနယေနေဝ အာပတ္တိ၊ တာဒိသေ ဌာနေ နိသီဒိတွာ အန္တမသော ဥဒကံ ပိဝိတွာ မတ္ထကစ္ဆိန္နံ နာဠိကေရမ္ပိ ဆဍ္ဍေန္တိယာ အာပတ္တိယေဝ။

သာဝတ္ထိယံ . သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခုနိယော အာရဗ္ဘ ဥစ္စာရာဒီနိ ဟရိတေ ဆဍ္ဍနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သာဏတ္တိကံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ ဘိက္ခုနော ဒုက္ကဋံ၊ ဘိက္ခုနိယာပိ နိက္ခိတ္တဗီဇေ ခေတ္တေ ယာဝ အင်္ကုရော န ဥဋ္ဌဟတိ၊ တာဝ ဒုက္ကဋံ၊ အဟရိတေ ဒွိကဒုက္ကဋံ။ တသ္မိံ ပန အဟရိတသညာယ ဆဍ္ဍိတခေတ္တေ ဝါ, သာမိကေ အပလောကေတွာ ဝါ ဆဍ္ဍေန္တိယာ၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ သေသံ အဋ္ဌမသဒိသမေဝါတိ။

ဒုတိယဥစ္စာရဆဍ္ဍနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-နစ္စဂီတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဒသမေ **နစ္စ**န္တိ အန္တမသော မောရနစ္စမ္ပိ။ **ဂီတ**န္တိ အန္တမသော ဓမ္မ-ဘာဏကဂီတမ္ပိ။ **ဝါဒိတ**န္တိ အန္တမသော ဥဒကဘေရိဝါဒိတမ္ပိ။ **ဒဿနာယာ**တိ ဧတေသု ယံကိဉ္စိ ဒဿနာယ ဂစ္ဆန္တိယာ ပဒေ ပဒေ ဒုက္ကဋံ၊ ယတ္ထ ဌိတာ ပဿတိ ဝါ သုဏာတိ ဝါ၊ ဧကပ္ပယောဂေ ဧကာပတ္တိ၊ တံ တံ ဒိသံ ဩလောကေန္တိယာ ပယောဂေ ပယောဂေ အာပတ္တိ။

ရာဇဂဟေ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခုနိယော အာရဗ္ဘ နစ္စာဒီနိ ဒဿနာယ ဂမနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သယံ တာနိ ဝတ္ထူနိ ကရောန္တိယာ, အညံ ဝါ အာဏာပေန္တိယာ၊ "စေတိယဿ ဥပဟာရံ ဒေထာ"တိ ဤဒိသေန ပရိယာ-ယေန ဝါ ဘဏန္တိယာ၊ "စေတိယဿ ဥပဟာရံ ကရောမာ"တိ ဝါ ဝုတ္တေ "သာဓူ"တိ သမ္ပဋိစ္ဆန္တိယာ စ ပါစိတ္တိယမေဝါတိ သဗ္ဗအဋ္ဌကထာသု ဝုတ္တံ[၁]၊ ဘိက္ခုနော သဗ္ဗတ္ထ ဒုက္ကဋံ။ "တုမှာကံ စေတိယဿ ဥပဋ္ဌာနံ ကရောမာ"တိ ဝုတ္တေ ပန "ဥပဋ္ဌာနကရဏံ နာမ သုန္ဒရ"န္တိ ဤဒိသံ ပရိယာယံ ဘဏန္တိယာ၊ အာရာမေ ဌတွာ ပဿန္တိယာ ဝါ သုဏန္တိယာ ဝါ၊ တထာ အတ္တနော ဌိတောကာသံ အာဂန္တွာ ပယောဇိတံ ပဋိပထံ ဂစ္ဆန္တိယာ သမ္မုခီဘူတံ သလာကဘတ္တာဒိကေ သတိ ကရဏီယေ ဂန္တွာ, အာပဒါသု ဝါ သမဇ္ဇဋ္ဌာနံ ပဝိသိတွာပိ ပဿန္တိယာ ဝါ သုဏန္တိယာ ဝါ၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ နစ္စာဒီနံ အညတရတာ, အညတြ အနုညာတကာရဏာ ဂမနံ, ဒဿနံ ဝါ

၁-ဝိ-၄ ၃-၂၀၁-ပိဋ္ဌေ။

purimanayen’eva āpatti, tādise ṭhāne nisīditvā antamaso udakaṁ pivitvā matthakacchinnaṁ nāḷikerampi chaḍḍentiyā āpatti yeva.

Sāvatthiyaṁ sambahulā bhikkhuniyo ārabbha uccārādīni harite chaḍḍanavatthusmiṁ paññattaṁ, sāṇattikaṁ, tikapācittiyaṁ, bhikkhuno dukkaṭaṁ, bhikkhuniyāpi nikkhittabīje khette yāva aṅkuro na uṭṭhahati, tāva dukkaṭaṁ, aharite dvikadukkaṭaṁ. Tasmiṁ pana aharitasaññāya chaḍḍitakhette vā sāmike apaloketvā vā chaḍḍentiyā, ummattikādīnañca anāpatti. Sesaṁ aṭṭhamasadisamevāti.

Dutiya-uccārachaḍḍanasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

10. Naccagītasikkhāpadavaṇṇanā

Dasame **naccan**ti antamaso moranaccampi. **Gītan**ti antamaso Dhammabhāṇakagītampi. **Vāditan**ti antamaso udakabherivāditampi. **Dassanāyā**ti etesu yaṁ kiñci dassanāya gacchantiyā pade pade dukkaṭaṁ, yattha ṭhitā passati vā suṇāti vā, ekappayoge ekāpatti, taṁ taṁ disaṁ olokentiyā payoge payoge āpatti.

Rājagahe chabbaggiyā bhikkhuniyo ārabbha naccādīni dassanāya gamanavatthusmiṁ paññattaṁ, sayaṁ tāni vatthūni karontiyā aññaṁ vā āṇāpentiyā, “cetiyassa upahāraṁ dethā”ti īdisena pariyāyena vā bhaṇantiyā, “cetiyassa upahāraṁ karomā”ti vā vutte “sādhū”ti sampaṭicchantiyā ca pācittiyamevāti sabba-aṭṭhakathāsu vuttaṁ[1], bhikkhuno sabbattha dukkaṭaṁ. “Tumhākaṁ cetiyassa upaṭṭhānaṁ karomā”ti vutte pana “upaṭṭhānakaraṇaṁ nāma sundaran”ti īdisaṁ pariyāyaṁ bhaṇantiyā, ārāme ṭhatvā passantiyā vā suṇantiyā vā, tathā attano ṭhitokāsaṁ āgantvā payojitaṁ paṭipathaṁ gacchantiyā sammukhībhūtaṁ salākabhattādike sati karaṇīye gantvā āpadāsu vā samajjaṭṭhānaṁ pavisitvāpi passantiyā vā suṇantiyā vā, ummattikādīnañca anāpatti. Naccādīnaṁ aññataratā aññatra anuññātakāraṇā gamanaṁ dassanaṁ vā

1. Vi-Ṭṭha 3. 201 piṭṭhe.

သဝနံ ဝါတိ ဣမာနေဝ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ဧဠကလောမသဒိသာနိ၊ ဣဒံ ပန လောကဝဇ္ဇံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

နစ္စဂီတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

လသုဏဝဂ္ဂေါ ပဌမော။

၂-ရတ္တန္ဓကာရဝဂ္ဂ ၁-ရတ္တန္ဓကာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

အန္ဓကာရဝဂ္ဂဿ ပဌမေ **ရတ္တန္ဓကာရေ**တိ ရတ္တိအန္ဓကာရေ[1]။ **အပ္ပဒီပေ**တိ ပဇ္ဇောတစန္ဒသူရိယအဂ္ဂီသု ဧကေနာပိ အနောဘာသိတေ။ **ပုရိသေနာ**တိ သန္တိဋ္ဌိတုံ သလ္လပိတုဉ္စ ဝိညုနာ မနုဿပုရိသေန သဒ္ဓိံ။ **သန္တိဋ္ဌေယျ ဝါ**တိ ဟတ္ထပါသေ ဌိတမတ္တာယ ပါစိတ္တိယံ။ **သလ္လပေယျာ**တိ တတ္ထ ဌတွာ ဂေဟသိတကထံ ကထေန္တိယာပိ ပါစိတ္တိယမေဝ။

သာဝတ္ထိယံ အညတရံ ဘိက္ခုနိံ အာရဗ္ဘ ဧဝံ သန္တိဋ္ဌနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ ပုရိသဿ ဟတ္ထပါသံ ဝိဇဟိတွာ, ယက္ခာဒီနံ ဟတ္ထပါသံ အဝိဇဟိတွာပိ သန္တိဋ္ဌန္တိယာ, သလ္လပေန္တိယာ ဝါ ဒုက္ကဋံ၊ ယံကိဉ္စိ ဝိညုံ ဒုတိယံ ဂဟေတွာ ဧဝံ ကရောန္တိယာ၊ အရဟောပေက္ခာယ၊ အညဝိဟိတာယ၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ရတ္တန္ဓကာရတာ, ပုရိသဿ ဟတ္ထပါသေ ဌာနံ ဝါ သလ္လပနံ ဝါ, သဟာယာဘာဝေါ, ရဟောပေက္ခတာတိ ဣမာနေဝ စတ္တာရိ အင်္ဂါနိ။ ထေယျသတ္ထသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ လောကဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ၊ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ရတ္တန္ဓကာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ပဋိစ္ဆန္နောကာသသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဒုတိယေ **ပဋိစ္ဆန္နေ ဩကာသေ**တိ ကုဋ္ဋာဒီသု ယေန ကေနစိ ပဋိစ္ဆန္နေ၊ ဣဒမေဝေတ္ထ နာနတ္တံ။

ပဋိစ္ဆန္နောကာသသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-ရတ္တိံ အန္ဓကာရေ (သီ၊ ကံ)

savanaṁ vāti imān'ettha tīṇi aṅgāni. Samuṭṭhānādīni eḷakalomasadisāni, idaṁ pana lokavajjaṁ, akusalacittaṁ, tivedananti.

Naccagītasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

Lasuṇavaggo paṭhamo.

---

2. Rattandhakāravagga 1. Rattandhakārasikkhāpadavaṇṇanā

Andhakāravaggassa paṭhame **rattandhakāre**ti ratti-andhakāre[1]. **Appadīpe**ti pajjotacandasūriya-aggīsu ekeken'āpi anobhāsite. **Purisenā**ti santiṭṭhituṁ sallapituñca viññunā manussapurisena saddhiṁ. **Santiṭṭheyya vā**ti hatthapāse ṭhitamattāya pācittiyaṁ. **Sallapeyyā**ti tattha ṭhatvā gehasitakathaṁ kathentiyāpi pācittiyameva.

Sāvatthiyaṁ aññataraṁ bhikkhuniṁ ārabbha evaṁ santiṭṭhanavatthusmiṁ paññattaṁ, purisassa hatthapāsaṁ vijahitvā yakkhādīnaṁ hatthapāsaṁ avijahitvāpi santiṭṭhantiyā, sallapentiyā vā dukkaṭaṁ, yaṁ kiñci viññuṁ dutiyaṁ gahetvā evaṁ karontiyā, arahopekkhāya, aññavihitāya, ummattikādīnañca anāpatti. Rattandhakāratā purisassa hatthapāse ṭhānaṁ vā sallapanaṁ vā sahāyābhāvo rahopekkhatāti imān'ettha cattāri aṅgāni. Theyyasatthasamuṭṭhānaṁ, kiriyaṁ, saññāvimokkhaṁ, sacittakaṁ, lokavajjaṁ, kāyakammaṁ, vacīkammaṁ, akusalacittaṁ, tivedananti.

Rattandhakārasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

2. Paṭicchannokāsasikkhāpadavaṇṇanā

Dutiye **paṭicchanne okāse**ti kuṭṭādīsu yena kenaci paṭicchanne, idamev'ettha nānattaṁ.

Paṭicchannokāsasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

1. Rattiṁ andhakāre (Sī, Kaṁ)

၃-အဇ္ဈောကာသသလ္လပနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

တတိယေ **အဇ္ဈောကာသေ**တိ နာနံ[1]၊ သေသံ ဥဘယတ္ထာပိ ပဌမသဒိသ-မေဝါတိ။

အဇ္ဈောကာသသလ္လပနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-ဒုတိယိကဥယျောဇနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

စတုတ္ထေ **ရထိကာယာ**တိ ရစ္ဆာယံ။ **ဗျူဟေ**တိ အနိဗ္ဗိဒ္ဓရစ္ဆာယံ။ **သိင်္ဃာဋကေ**တိ စတုက္ကေ။ **နိကဏ္ဏိကံ ဝါ ဇပ္ပေယျာ**တိ ကဏ္ဏမူလေ ကိဉ္စိ ဇပ္ပေယျ။ **ဥယျောဇေယျာ**တိ အနာစာရံ စရိတုကာမတာယ "ဂစ္ဆ တွ"န္တိ ဒုတိယိကံ ဥယျောဇေယျ။ **ပါစိတ္တိယ**န္တိ ပုရိမနယေနေဝ တာဝ သန္တိဋ္ဌနာဒီသု တိဏ္ဏံ ပါစိတ္တိယာနိ၊ ဥယျောဇေန္တိယာ ပန ဥယျောဇနေ စ ဟတ္ထပါသဝိဇဟနေ စ ဒုက္ကဋံ၊ ဝိဇဟိတေ ပါစိတ္တိယံ။

သာဝတ္ထိယံ ထုလ္လနန္ဒံ အာရဗ္ဘ ဧဝံ သန္တိဋ္ဌနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သေသံ ပုရိမတ္တယသဒိသမေဝ။ အနာပတ္တိယံ ပန "န အနာစာရံ အာစရိတုကာမာ, သတိ ကရဏီယေ ဒုတိယိကံ ဘိက္ခုနိံ ဥယျောဇေတီ"တိ[2] ဧတ္တကံ အဓိကန္တိ။

ဒုတိယိကဥယျောဇနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-အနာပုစ္ဆာပက္ကမနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ပဉ္စမေ **ပုရေဘတ္တ**န္တိ အရုဏုဂ္ဂမနံ ဥပါဒါယ ယာဝ မဇ္ဈန္ဟိကံ။ **အာသနေ**တိ ပလ္လင်္ကဿောကာသဘူတေ။ **သာမိကေ အနာပုစ္ဆာ**တိ တသ္မိံ ကုလေ ယံကိဉ္စိ ဝိညုံ မနုဿံ အနာပုစ္ဆာ။ **ပက္ကမေယျာ**တိ ဧတ္ထ ဆန္နဿ အန္တော နိသီဒိတွာ အနောဝဿကံ အဇ္ဈောကာသေ ဥပစာရံ အတိက္ကာမေန္တိယာ ပဌမပါဒေ ဒုက္ကဋံ၊ ဒုတိယေ ပါစိတ္တိယံ။

သာဝတ္ထိယံ အညတရံ ဘိက္ခုနိံ အာရဗ္ဘ အနာပုစ္ဆာ ပက္ကမနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ ပလ္လင်္ကဿ အနောကာသေ ဒုက္ကဋံ၊ တထာ

၁-နာနတ္တံ (သီ) ၂-ဝိ ၂-၃၅၆-ပိဋ္ဌေ။

3. Ajjhokāsasallapanasikkhāpadavaṇṇanā

Tatiye **ajjhokāse**ti nānaṁ[1], sesaṁ ubhayatth'āpi paṭhamasadisamevāti.

Ajjhokāsasallapanasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

4. Dutiyika-uyyojanasikkhāpadavaṇṇanā

Catutthe **rathikāyā**ti racchāyaṁ. **Byūhe**ti anividdharacchāyaṁ. **Siṅghāṭake**ti caccare. **Nikaṇṇikaṁ vā jappeyyā**ti kaṇṇamūle kiñci jappeyya. **Uyyojeyyā**ti anācāraṁ caritukāmatāya "gaccha tvan"ti dutiyikaṁ uyyojeyya. **Pācittiyan**ti purimanayen'eva tāva santiṭṭhanādīsu tīṇi pācittiyāni, uyyojentiyā pana uyyojane ca hatthapāsavijahane ca dukkaṭaṁ, vijahite pācittiyaṁ.

Sāvatthiyaṁ Thullanandaṁ ārabbha evaṁ santiṭṭhanavatthusmiṁ paññattaṁ, sesaṁ purimattayasadisameva. Anāpattiyaṁ pana "na anācāraṁ ācaritukāmā sati karaṇīye dutiyikaṁ bhikkhuniṁ uyyojetī"ti[2] ettakaṁ adhikanti.

Dutiyika-uyyojanasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

5. Anāpucchāpakkamanasikkhāpadavaṇṇanā

Pañcame **purebhattan**ti aruṇuggamanaṁ upādāya yāva majjhanhikaṁ. **Āsane**ti pallaṅkass'okāsabhūte. **Sāmike anāpucchā**ti tasmiṁ kule yaṁ kiñci viññuṁ manussaṁ anāpucchā. **Pakkameyyā**ti ettha channassa anto nisīditvā anovassakaṁ ajjhokāse upacāraṁ atikkāmentiyā paṭhamapāde dukkaṭaṁ, dutiye pācittiyaṁ.

Sāvatthiyaṁ aññataraṁ bhikkhuniṁ ārabbha anāpucchā pakkamanavatthusmiṁ paññattaṁ, tikapācittiyaṁ, pallaṅkassa anokāse dukkaṭaṁ, tathā

---

1. Nānattaṁ (Sī) 2. Vi 2. 356 piṭṭhe.

အာပုစ္ဆိတေ အနာပုစ္ဆိတသညာယ စေဝ ဝေမတိကာယ စ။ အာပုစ္ဆိတသညာယ ပန, အသံဟာရိမေ, ဂိလာနာယ, အာပဒါသု, ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ပုရေဘတ္တတာ, အန္တရဃရေ နိသဇ္ဇာ, အာသနဿ ပလ္လင်္ကောကာသတာ, အညတြ အနုညာတကာရဏာ အနာပုစ္ဆနံ, ဝုတ္တပရိစ္ဆေဒါတိက္ကမောတိ ဣမာနေတ္ထ ပဉ္စ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ကထိနသဒိသာနိ၊ ဣဒံ ပန ကိရိယာ-ကိရိယန္တိ။

အနာပုစ္ဆာပက္ကမနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-အနာပုစ္ဆာအဘိနိသီဒနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဆဋ္ဌေ **ပစ္ဆာဘတ္တန္တိ** မဇ္ဈန္ဟိကေ ဝီတိဝတ္တေ ယာဝ သူရိယဿ အတ္ထင်္ဂမာ[၁]။ **အဘိနိသီဒေယျ ဝါ**တိ အာဒိမှိ နိသီဒိတွာ ဂစ္ဆန္တိယာ ဧကာ အာပတ္တိ၊ အနိသီဒိတွာ နိပဇ္ဇိတွာဝ ဂစ္ဆန္တိယာပိ ဧကာ၊ နိသီဒိတွာ နိပဇ္ဇန္တိယာ ဒွေ။

သာဝတ္ထိယံ ထုလ္လနန္ဒံ အာရဗ္ဘ အာသနေ အဘိနိသီဒနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သေသံ ပဉ္စမသဒိသမေဝ။ ယထာ ပန တတ္ထ အသံဟာရိမေ၊ ဧဝမိဓ ဓုဝပညတ္တေ အနာပတ္တီတိ။

အနာပုစ္ဆာအဘိနိသီဒနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-အနာပုစ္ဆာသန္ထရဏသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

သတ္တမေ **ဝိကာလေ**တိ အတ္ထင်္ဂတေ သူရိယေ။ **သေယျန္တိ** အန္တမသော ပဏ္ဏသန္ထာရမ္ပိ၊ သေသံ ဆဋ္ဌသဒိသမေဝ။

ဣဒံ ပန သာဝတ္ထိယံ သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခုနိယော အာရဗ္ဘ ဝိကာလေ ကုလာနိ ဥပသင်္ကမိတွာ သာမိကေ အနာပုစ္ဆိတွာ သေယျံ သန္ထရိတွာ အဘိနိသီဒနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ အနာပတ္တိယဉ္စေတ္ထ ဓုဝပညတ္တံ နာမ နတ္ထီတိ။

အနာပုစ္ဆာသန္ထရဏသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-အတ္ထင်္ဂမနာ (သျာ၊ ကံ၊ က)

āpucchite anāpucchitasaññāya c'eva vematikāya ca. Āpucchitasaññāya pana asaṁhārime gilānāya āpadāsu ummattikādīnañca anāpatti. Purebhattatā antaraghare nisajjā āsanassa pallaṅkokāsatā aññatra anuññātakāraṇā anāpucchanaṁ vuttaparicchedātikkamoti imān'ettha pañca aṅgāni. Samuṭṭhānādīni kathinasadisāni, idaṁ pana kiriyākiriyanti.

Anāpucchāpakkamanasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

6. Anāpucchā-abhinisīdanasikkhāpadavaṇṇanā

Chaṭṭhe **pacchābhattan**ti majjhanhike vītivatte yāva sūriyassa atthaṅgamā[1]. **Abhinisīdeyya vā**ti ādimhi nisīditvā gacchantiyā ekā āpatti, anisīditvā nipajjitvāva gacchantiyāpi ekā, nisīditvā nipajjantiyā dve.

Sāvatthiyaṁ Thullanandaṁ ārabbha āsane abhinisīdanavatthusmiṁ paññattaṁ, sesaṁ pañcamasadisameva. Yathā pana tattha asaṁhārime, evamidha dhuvapaññatte anāpattīti.

Anāpucchā-abhinisīdanasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

7. Anāpucchāsantharaṇasikkhāpadavaṇṇanā

Sattame **vikāle**ti atthaṅgate sūriye. **Seyyan**ti antamaso paṇṇasanthārampi. Sesaṁ chaṭṭhasadisameva.

Idaṁ pana Sāvatthiyaṁ sambahulā bhikkhuniyo ārabbha vikāle kulāni upasaṅkamitvā sāmike anāpucchitvā seyyaṁ santharitvā abhinisīdanavatthusmiṁ paññattaṁ, anāpattiyañc'ettha dhuvapaññattaṁ nāma n'atthīti.

Anāpucchāsantharaṇasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

1. Atthaṅgamanā (Syā, Kaṁ, Ka)

၈-ပရဥဇ္ဈာပနကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

အဋ္ဌမေ **ဒုဂ္ဂဟိတေန ဒူပဓာရိတေနာ**တိ ယံ ဝုတ္တံ၊ တတော အညထာ ဂဟိတေန စ ဥပဓာရိတေန စ။ **ပရန္တိ** "အဟံ ကိရယျေ အယျံ န သက္ကစ္စံ ဥပဋ္ဌဟာမီ"တိအာဒိနာ[1] နယေန ဥပသမ္ပန္နံ ဥဇ္ဈာပေန္တိယာ ပါစိတ္တိယံ။

သာဝတ္ထိယံ အညတရံ ဘိက္ခုနိံ အာရဗ္ဘ ဧဝံ ပရံ ဥဇ္ဈာပနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ အနုပသမ္ပန္နာယ တိကဒုက္ကဋံ၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနံယေဝ အနာပတ္တိ။ ဒုဂ္ဂဟိတတာ, ဥဇ္ဈာပနံ, ယံ ဥဇ္ဈာပေတိ၊ တဿာ ဥပသမ္ပန္နတာတိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ အဒိန္နာဒါနသဒိသာနိ၊ ဣဒံ ပန ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

ပရဥဇ္ဈာပနကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-ပရအဘိသပနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

နဝမေ **အဘိသပေယျာ**တိ သပထံ ကရေယျ။ တတ္ထ "နိရယေ ဥပပဇ္ဇာမိ၊ နိရယေ ဥပပဇ္ဇတူ"တိဧဝမာဒီနိ ဝဒမာနာ **နိရယေန အဘိသပတိ** နာမ၊ အက္ကောသတီတိ အတ္ထော။ "ဂိဟိနီ ဟောမိ၊ ဂိဟိနီ ဟောတူ"တိဧဝမာဒီနိ ဝဒမာနာ **ဗြဟ္မစရိယေန**။ တဿာ ဝါစာယ ဝါစာယ ပါစိတ္တိယံ။

သာဝတ္ထိယံ စဏ္ဍကာဠိံ အာရဗ္ဘ ဧဝံ အဘိသပနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ အနုပသမ္ပန္နာယ တိကဒုက္ကဋံ၊ တိရစ္ဆာနယောနိယာ ဝါ ပေတ္တိဝိသယေန ဝါ မနုဿဒေါဘဂ္ဂေန ဝါ အဘိသပနေ ဒုက္ကဋံ။ အတ္ထဓမ္မာနုသာသနိပုရေက္ခာရာနံ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ နိရယေန ဝါ ဗြဟ္မစရိယေန ဝါ[2] အဘိသပနံ, ဥပသမ္ပန္နတာ, အတ္ထဓမ္မပုရေက္ခာရာဒီနံ[3] အဘာဝေါတိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ အဋ္ဌမသဒိသာနေဝါတိ။

ပရအဘိသပနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-ရောဒနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဒသမေ **ဝဓိတွာ**တိ ဟတ္ထာဒီဟိ ပဟရိတွာ၊ ဥဘယံ ကရောန္တိယာဝ ပါစိတ္တိယံ။

၁-ဝိ ၂-၃၆၂-ပိဋ္ဌေ။ ၂-နိရယဗြဟ္မစရိယေဟိ (သျာ၊ ကံ၊ က) ၃-အတ္ထပုရေက္ခာရတာဒီနံ (သီ)

8. Para-ujjhāpanakasikkhāpadavaṇṇanā

Aṭṭhame **duggahitena dūpadhāritenā**ti yaṁ vuttaṁ, tato aññathā gahitena ca upadhāritena ca. **Paran**ti "ahaṁ kirayye ayyaṁ na sakkaccaṁ upaṭṭhahāmī"ti-ādinā[1] nayena upasampannaṁ ujjhāpentiyā pācittiyaṁ.

Sāvatthiyaṁ aññataraṁ bhikkhuniṁ ārabbha evaṁ paraṁ ujjhāpanavatthusmiṁ paññattaṁ, tikapācittiyaṁ, anupasampannāya tikadukkaṭaṁ, ummattikādīnaṁ yeva anāpatti. Duggahitatā ujjhāpanaṁ yaṁ ujjhāpeti, tassā upasampannatāti imān'ettha tīṇi aṅgāni. Samuṭṭhānādīni adinnādānasadisāni, idaṁ pana dukkhavedananti.

Para-ujjhāpanakasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

9. Para-abhisapanasikkhāpadavaṇṇanā

Navame **abhisapeyyā**ti sapathaṁ kareyya. Tattha "niraye upapajjāmi, niraye upapajjatū"ti evamādīni vadamānā **nirayena abhisapati** nāma, akkosatīti attho. "Gihinī homi, gihinī hotū"ti evamādīni vadamānā **brahmacariyena.** Tassā vācāya vācāya pācittiyaṁ.

Sāvatthiyaṁ Caṇḍakāḷiṁ ārabbha evaṁ abhisapanavatthusmiṁ paññattaṁ, tikapācittiyaṁ, anupasampannāya tikadukkaṭaṁ, tiracchānayoniyā vā pettivisayena vā manussadobhaggena vā abhisapane dukkaṭaṁ. Atthadhammānusāsanipurekkhārānaṁ ummattikādīnañca anāpatti. Nirayena vā brahmacariyena vā[2] abhisapanaṁ upasampannatā atthadhammapurekkhārādīnaṁ[3] abhāvoti imān'ettha tīṇi aṅgāni. Samuṭṭhānādīni aṭṭhamasadisān'evāti.

Para-abhisapanasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

10. Rodanasikkhāpadavaṇṇanā

Dasame **vadhitvā**ti hatthādīhi paharitvā, ubhayaṁ karontiyā'va pācittiyaṁ.

1. Vi 2. 362 piṭṭhe.
2. Nirayabrahmacariyehi (Syā, Kaṁ, Ka)
3. Atthapurekkhāratādīnaṁ (Sī)

သာဝတ္ထိယံ စဏ္ဍကာဠိံ အာရဗ္ဘ အတ္တာနံ ဝဓိတွာ ရောဒနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ ကေဝလံ ဝဓန္တိယာ ဝါ ရောဒန္တိယာ ဝါ ဒုက္ကဋမေဝ။ ဉာတိရောဂဘောဂဗျသနေဟိ ဖုဋ္ဌာယ ကေဝလံ ရောဒန္တိယာ ဧဝ န ဝဓန္တိယာ၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ အတ္တာနံ ဝဓနဉ္စ, ရောဒနဉ္စာတိ ဣမာနေတ္ထ ဒွေ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ သမနုဘာသနသဒိသာနိ၊ ဣဒံ ပန ကိရိယမေဝါတိ။

ရောဒနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ရတ္တန္ဓကာရဝဂ္ဂေါ ဒုတိယော။

၃-နဂ္ဂဝဂ္ဂ ၁-နဂ္ဂသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

နဂ္ဂဝဂ္ဂဿ ပဌမေ **နဂ္ဂါ**တိ အနိဝတ္ထာ ဝါ အပါရုတာ ဝါ။ ဧဝံ နဟာယန္တိယာ သဗ္ဗပယောဂေသု ဒုက္ကဋံ၊ နဟာနပရိယောသာနေ ပါစိတ္တိယံ။

သာဝတ္ထိယံ သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခုနိယော အာရဗ္ဘ ဧဝံ နဟာနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ ဥဒကသာဋိကစီဝရေ အစ္ဆိန္နေ ဝါ နဋ္ဌေ ဝါ, "မဟဂ္ဃံ ဣဒံ ဒိသွာ စောရာပိ ဟရေယျု"န္တိ ဧဝရူပါသု အာပဒါသု ဝါ နဟာယန္တိယာ၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ နဂ္ဂတာ, အနညာတကာရဏာဘာဝေါ, နဟာနပရိယောသာနန္တိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ဧဠကလောမသဒိသာနီတိ။

နဂ္ဂသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ဥဒကသာဋိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဒုတိယေ သာဝတ္ထိယံ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခုနိယော အာရဗ္ဘ အပ္ပမာဏိကာယော ဥဒကသာဋိကာယော ဓာရဏဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သေသမေတ္ထ သဗ္ဗံ ရတနဝဂ္ဂေ နိသီဒနသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ။

ဥဒကသာဋိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-စီဝရသိဗ္ဗနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

တတိယေ **ဝိသိဗ္ဗေတွာ**တိ ဒုသိဗ္ဗိတံ ပုနသိဗ္ဗနတ္ထာယ ဝိသိဗ္ဗေတွာ။ **အနန္တရာယိကိနီ**တိ ဒသသု အန္တရာယေသု ဧကေနာပိ အသတိ။ **အညတြ**

Sāvatthiyaṁ Caṇḍakāḷiṁ ārabbha attānaṁ vadhitvā rodanavatthusmiṁ paññattaṁ, kevalaṁ vadhantiyā vā rodantiyā vā dukkaṭameva. Ñātirogabhogabyasanehi phuṭṭhāya kevalaṁ rodantiyā eva na vadhantiyā, ummattikādīnañca anāpatti. Attānaṁ vadhanañc'eva rodanañcāti imān'ettha dve aṅgāni. Samuṭṭhānādīni samanubhāsanasadisāni, idaṁ pana kiriyamevāti.

Rodanasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

Rattandhakāravaggo dutiyo.

---

3. Naggavagga 1. Naggasikkhāpadavaṇṇanā

Naggavaggassa paṭhame **naggā**ti anivatthā vā apārutā vā. Evañhi nahāyantiyā sabbappayogesu dukkaṭaṁ, nahānapariyosāne pācittiyaṁ.

Sāvatthiyaṁ sambahulā bhikkhuniyo ārabbha evaṁ nahānavatthusmiṁ paññattaṁ, udakasāṭikacīvare acchinne vā naṭṭhe vā "mahagghaṁ idaṁ disvā corāpi hareyyun"ti evarūpāsu āpadāsu vā nahāyantiyā, ummattikādīnañca anāpatti. Naggatā anuññātakāraṇābhāvo nahānapariyosānanti imān'ettha tīṇi aṅgāni. Samuṭṭhānādi eḷakalomasadisānīti.

Naggasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

2. Udakasāṭikasikkhāpadavaṇṇanā

Dutiye Sāvatthiyaṁ chabbaggiyā bhikkhuniyo ārabbha appamāṇikāyo udakasāṭikāyo dhāraṇavatthusmiṁ paññattaṁ, Sesamettha sabbaṁ Ratanavagge Nisīdanasikkhāpade vuttanayen'eva veditabbanti.

Udakasāṭikasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

3. Cīvarasibbanasikkhāpadavaṇṇanā

Tatiye **visibbetvā**ti dussibbitaṁ punasibbanatthāya visibbetvā. **Anantarāyikinī**ti dasasu antarāyesu ekekasmimpi asati. **Aññatra**

စတုဟပဉ္စာဟာတိ ဝိသိဗ္ဗိတဒိဝသတော ပဉ္စ ဒိဝသေ အတိက္ကာမေတွာ “နေဝ သိဗ္ဗိဿာမိ၊ န သိဗ္ဗာပနာယ ဥဿုက္ကံ ကရိဿာမီ”တိ ဓုရံ နိက္ခိတ္တမတ္တေ ပါစိတ္တိယံ။

သာဝတ္ထိယံ ထုလ္လနန္ဒံ အာရဗ္ဘ စီဝရံ ဝိသိဗ္ဗေတွာ န သိဗ္ဗနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ အနုပသမ္ပန္နာယ တိကဒုက္ကဋံ၊ တထာ ဥဘိန္နမ္ပိ အညသ္မိံ ပရိက္ခာရေ။ ယာ ပန အန္တရာယိကိနီ ဝါ ဟောတိ၊ ပရိယေသိတွာ ဝါ ကိဉ္စိ န လဘတိ၊ ကရောန္တီ ဝါ ပဉ္စာဟံ အတိက္ကာမေတိ၊ တဿာ စ၊ ဂိလာနာယ စ၊ အာပဒါသု စ၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ နိဝါသနပါရုပနုပဂစီဝရတာ, ဥပသမ္ပန္နာယ သန္တကတာ, သိဗ္ဗနတ္ထာယ ဝိသိဗ္ဗနံ ဝါ ဝိသိဗ္ဗာပနံ ဝါ, အညတြ အနုညာတကာရဏာ ပဉ္စာဟာတိက္ကမော, ဓုရနိက္ခေပေါတိ ဣမာနေတ္ထ ပဉ္စ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ သမနုဘာသနသဒိသာနီတိ။

စီဝရသိဗ္ဗနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-သင်္ဃာဋိစာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

စတုတ္ထေ ပဉ္စ အဟာနိ ပဉ္စာဟံ၊ ပဉ္စာဟမေဝ **ပဉ္စာဟိကံ**။ သင်္ဃာဋီနံ စာရော **သင်္ဃာဋိစာရော**၊ ပရိဘောဂဝသေန ဝါ ဩတာပနဝသေန ဝါ သင်္ဃာဋိတဗ္ဗေန ‘သင်္ဃာဋီ’တိ လဒ္ဓနာမံ တိစီဝရံ, ဥဒကသာဋိကာ, သံကစ္စိကာတိ ဣမေသံ ပဉ္စန္နံ စီဝရာနံ ပရိဝတ္တနန္တိ အတ္ထော။ **အတိက္ကာမေယျ ပါစိတ္တိယန္တိ** ဆဋ္ဌေ အရုဏုဂ္ဂမနေ ကေသ္မိံ စီဝရေ ဝုတ္တနယေန အပရိဝတ္တိတေ ဧကာ အာပတ္တိ၊ ပဉ္စသု ပဉ္စ။

သာဝတ္ထိယံ သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခုနိယော အာရဗ္ဘ စီဝရံ နိက္ခိပိတွာ သန္တရုတ္တရေန ဇနပဒစာရိကံ ပက္ကမနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ ပဉ္စာဟာနတိက္ကန္တေ ဒွိကဒုက္ကဋံ။ တသ္မိံ ပန အနတိက္ကန္တသညာယ၊ ပဉ္စမံ ဒိဝသံ ပဉ္စ စီဝရာနိ နိဝါသေန္တိယာ ဝါ ပါရုပန္တိယာ ဝါ ဩတာပေန္တိယာ ဝါ၊ ဂိလာနာယ၊ “ဣဒံ မေ စီဝရံ မဟဂ္ဃံ ဤဒိသေ စောရဘယေ န သက္ကာ ဓာရေတု”န္တိ ဧဝရူပါသု အာပဒါသု၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ပဉ္စန္နံ စီဝရာနံ အညတရတာ, ပဉ္စာဟာတိက္ကမော, အနုညာတကာရဏာဘာဝေါ, အပရိဝတ္တနန္တိ ဣမာနေတ္ထ စတ္တာရိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ကထိနသဒိသာနီတိ။

သင်္ဃာဋိစာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

catūhapañcāhāti visibbitadivasato pañca divase atikkāmetvā “n’eva sibbissāmi, na sibbāpanāya ussukkaṁ karissāmī”ti dhuraṁ nikkhittamatte pācittiyaṁ.

Sāvatthiyaṁ Thullanandaṁ ārabbha cīvaraṁ visibbetvā na sibbanavatthusmiṁ paññattaṁ, tikapācittiyaṁ, anupasampannāya tikadukkaṭaṁ, tathā ubhinnampi aññasmiṁ parikkhāre. Yā pana antarāyikinī vā hoti, pariyesitvā vā kiñci na labhati, karontī vā pañcāhaṁ atikkāmeti, tassā ca, gilānāya ca, āpadāsu ca, ummattikādīnañca anāpatti. Nivāsanapārupanupagacīvaratā, upasampannāya santakatā, sibbanatthāya visibbanaṁ vā visibbāpanaṁ vā, aññatra anuññātakāraṇā pañcāhātikkamo, dhuranikkhepoti imān’ettha pañca aṅgāni. Samuṭṭhānādīni samanubhāsanasadisānīti.

Cīvarasibbanasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

4. Saṅghāṭicārasikkhāpadavaṇṇanā

Catutthe pañca ahāni pañcāhaṁ, pañcāhameva **pañcāhikaṁ.** Saṅghāṭīnaṁ cāro **saṅghāṭicāro,** paribhogavasena vā otāpanavasena vā saṅghaṭitaṭṭhena ‘saṅghāṭī’ti laddhanāmaṁ ticīvaraṁ udakasāṭikā saṁkaccikāti imesaṁ pañcannaṁ cīvarānaṁ parivattananti attho. **Atikkāmeyya pācittiyan**ti chaṭṭhe aruṇuggamane ekasmiṁ cīvare vuttanayena aparivattite ekā āpatti, pañcasu pañca.

Sāvatthiyaṁ sambahulā bhikkhuniyo ārabbha cīvaraṁ nikkhipitvā santaruttarena janapadacārikaṁ pakkamanavatthusmiṁ paññattaṁ, tikapācittiyaṁ, pañcāhānatikkante dvikadukkaṭaṁ. Tasmiṁ pana anatikkantasaññāya, pañcamaṁ divasaṁ pañca cīvarāni nivāsentiyā vā pārupantiyā vā otāpentiyā vā, gilānāya, “idaṁ me cīvaraṁ mahagghaṁ īdise corabhaye na sakkā dhāretun”ti evarūpāsu āpadāsu, ummattikādīnañca anāpatti. Pañcannaṁ cīvarānaṁ aññataratā pañcāhātikkamo anuññātakāraṇābhavo aparivattananti imān’ettha cattāri aṅgāni. Samuṭṭhānādīni kathinasadisānīti.

Saṅghāṭicārasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

၅-စီဝရသင်္ကမနီယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ပဉ္စမေ **စီဝရသင်္ကမနီယ**န္တိ သင်္ကမေတဗ္ဗံ စီဝရံ၊ အညိဿာ သန္တကံ အနာပုစ္ဆာ ဂဟိတံ ပုန ပဋိဒါတဗ္ဗံ[1] ပဉ္စန္နံ အညတရံ စီဝရန္တိ အတ္ထော။ **ဓာရေယျာ**တိ သစေ တံ နိဝါသေတိ ဝါ ပါရုပတိ ဝါ ပါစိတ္တိယံ။

သာဝတ္ထိယံ အညတရံ ဘိက္ခုနိံ အာရဗ္ဘ ဘိက္ခုနိယာ စီဝရံ အာဒါယ အနာပုစ္ဆာ ပါရုပနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ အနုပသမ္ပန္နာယ တိကဒုက္ကဋံ။ ယာ ပန တာယ ဝါ ဒိန္နံ, တံ ဝါ အာပုစ္ဆာ၊ အစ္ဆိန္နနဋ္ဌစီဝရိကာ ဝါ ဟုတွာ၊ “ဣဒံ မေ စီဝရံ မဟဂ္ဃံ ဤဒိသေ စောရဘယေ န သက္ကာ ဓာရေတု”န္တိ ဧဝရူပါသု အာပဒါသု ဝါ ဓာရေတိ၊ တဿာ၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ စီဝရသင်္ကမနီယတာ, ဥပသမ္ပန္နာယ သန္တကတာ, အနညာတကာရဏာဘာဝေါ, ဓာရဏန္တိ ဣမာနေတ္ထ စတ္တာရိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ပဌမကထိနသဒိသာနိ၊ ဣဒံ ပန ကိရိယာကိရိယန္တိ။

စီဝရသင်္ကမနီယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-ဂဏစီဝရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဆဋ္ဌေ **ဂဏဿာ**တိ ဘိက္ခုနိသံဃဿ။ **စီဝရလာဘ**န္တိ ဝိကပ္ပနုပဂမ္ပိ ပစ္ဆိမံ လဘိတဗ္ဗံ စီဝရံ။ **အန္တရာယံ ကရေယျာ**တိ ယထာ တေ ဒါတုကာမာ န ဒေန္တိ၊ ဧဝံ ပရက္ကမေယျ။ **ပါစိတ္တိယ**န္တိ သစေ တဿာ ဝစနေန တေ န ဒေန္တိ၊ ဘိက္ခုနိယာ ပါစိတ္တိယံ။

သာဝတ္ထိယံ ထုလ္လနန္ဒံ အာရဗ္ဘ ဂဏဿ စီဝရလာဘန္တရာယကရဏဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ အညသ္မိံ ပရိက္ခာရေ ဒုက္ကဋံ၊ သမ္ဗဟုလာနံ ပန ဧကဘိက္ခုနိယာ ဝါ စီဝရလာဘေပိ ဒုက္ကဋမေဝ။ ‘‘သမဂ္ဃကာလေ ဒဿထာ’’တိ ဧဝံ အာနိသံသံ ဒဿေတွာ နိဝါရေန္တိယာ၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ဝိကပ္ပနုပဂပစ္ဆိမတာ[2], သံဃဿ ပရိဏတဘာဝေါ, ဝိနာ အာနိသံသဒဿနေန အန္တရာယကရဏန္တိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ အဒိန္နာဒါနသဒိသာနီတိ။

ဂဏစီဝရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-ဒါတဗ္ဗံ (သီ)
၂-ဝိကပ္ပနုပဂပစ္ဆိမစီဝရတာ (ကံ၊ က)

5. Cīvarasaṅkamanīyasikkhāpadavaṇṇanā

Pañcame **cīvarasaṅkamanīyan**ti saṅkametabbaṁ cīvaraṁ, aññissā santakaṁ anāpucchā gahitaṁ puna paṭidātabbaṁ[1] pañcannaṁ aññataraṁ cīvaranti attho. **Dhāreyyā**ti sace taṁ nivāseti vā pārupati vā pācittiyaṁ.

Sāvatthiyaṁ aññataraṁ bhikkhuniṁ ārabbha bhikkhuniyā cīvaraṁ ādāya anāpucchā pārupanavatthusmiṁ paññattaṁ, tikapācittiyaṁ, anupasampannāya tikadukkaṭaṁ. Yā pana tāya vā dinnaṁ, taṁ vā āpucchā, acchinnanaṭṭhacīvarikā vā hutvā, "idaṁ me cīvaraṁ mahagghaṁ īdise corabhaye na sakkā dhāretun"ti evarūpāsu āpadāsu vā dhāreti, tassā, ummattikādīnañca anāpatti. Cīvarasaṅkamanīyatā upasampannāya santakatā anuññātakāraṇābhāvo dhāraṇanti imān'ettha cattāri aṅgāni. Samuṭṭhānādīni paṭhamakathinasadisāni, idaṁ pana kiriyākiriyanti.

Cīvarasaṅkamanīyasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

6. Gaṇacīvarasikkhāpadavaṇṇanā

Chaṭṭhe **gaṇassā**ti bhikkhunisaṁghassa. **Cīvaralābhan**ti vikappanupagampi pacchimaṁ labhitabbaṁ cīvaraṁ. **Antarāyaṁ kareyyā**ti yathā te dātukāmā na denti, evaṁ parakkameyya. **Pācittiyan**ti sace tassā vacanena te na denti, bhikkhuniyā pācittiyaṁ.

Sāvatthiyaṁ Thullanandaṁ ārabbha gaṇassa cīvaralābhantarāyakaraṇavatthusmiṁ paññattaṁ, aññasmiṁ parikkhāre dukkaṭaṁ, sambahulānaṁ pana ekabhikkhuniyā vā cīvaralābhepi dukkaṭameva. "Samagghakāle dassathā"ti evaṁ ānisaṁsaṁ dassetvā nivārentiyā, ummattikādīnañca anāpatti. Vikappanupagapacchimatā[2] saṁghassa pariṇatabhāvo vinā ānisaṁsadassanena antarāyakaraṇanti imān'ettha tīṇi aṅgāni. Samuṭṭhānādīni adinnādānasadisānīti.

Gaṇacīvarasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

1. Dātabbaṁ (Sī) 2. Vikappanupagapacchimacīvaratā (Kaṁ, Ka)

၇-ပဋိဗာဟနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

သတ္တမေ **ဓမ္မိကံ စီဝရဝိဘင်္ဂန္တိ** သမဂ္ဂေန သံဃေန သန္နိပတိတွာ ကရိယမာနံ စီဝရဝိဘင်္ဂံ။ **ပဋိဗာဟေယျာ**တိ ပဋိသေဓေယျ၊ ဧဝံ ပဋိသေဓေန္တိယာ ပါစိတ္တိယံ။

သာဝတ္ထိယံ ထုလ္လနန္ဒံ အာရဗ္ဘ ဓမ္မိကံ စီဝရဝိဘင်္ဂံ ပဋိဗာဟနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ ဓမ္မိကေ ဝေမတိကာယ, အဓမ္မိကေ ဓမ္မိကသညာယ စေဝ ဝေမတိကာယ စ ဒုက္ကဋံ။ ဥဘယတ္ထ အဓမ္မိကသညာယ၊ အာနိသံသံ ဒဿေတွာ ပဋိဗာဟန္တိယာ၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ စီဝရဝိဘင်္ဂဿ ဓမ္မိကတာ, ဓမ္မိကသညိတာ, ဝိနာ အာနိသံသေန ပဋိဗာဟနန္တိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ အဒိန္နာဒါနသဒိသာနေဝါတိ။

ပဋိဗာဟနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၈-စီဝရဒါနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

အဋ္ဌမေ **သမဏစီဝရန္တိ** ကပ္ပကတံ နိဝါသနပါရုပနုပဂံ၊ ဝေရူပံ ဌပေတွာ ပဉ္စ သဟဓမ္မိကေ မာတာပိတရော စ ယဿ ကဿစိ ဂဟဋ္ဌဿ ဝါ ပဗ္ဗဇိတဿ ဝါ ပရိစ္စဇိတွာ ဒေန္တိယာ ပါစိတ္တိယံ။

သာဝတ္ထိယံ ထုလ္လနန္ဒံ အာရဗ္ဘ အဂါရိကဿ သမဏစီဝရဒါနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ ဘိက္ခုနော ဒုက္ကဋံ။ မာတာပိတူနံ ပရိစ္စဇိတွာပိ, အညေသံ တာဝကာလိကမေဝ ဒေန္တိယာ၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ သမဏစီဝရတာ, ဌပေတွာ သဟဓမ္မိကေ စ မာတာပိတရော စ အညေသံ ဒါနံ, အတာဝကာလိကတာတိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ သဉ္စရိတ္တသဒိသာနီတိ။

စီဝရဒါနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-ကာလအတိက္ကမနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

နဝမေ **ဒုဗ္ဗလစီဝရပစ္စာသာယာ**တိ ဒုဗ္ဗလာယ စီဝရပစ္စာသာယ၊ "သစေ သက္ကောမ ဒဿာမာ"တိ ဧတ္တကမတ္တံ သုတွာ ဥပ္ပါဒိတာယ အာသာယာတိ

7. Paṭibāhanasikkhāpadavaṇṇanā

Sattame **dhammikaṁ cīvaravibhaṅgan**ti samaggena saṁghena sannipatitvā karīyamānaṁ cīvaravibhaṅgaṁ. **Paṭibāheyyā**ti paṭisedheyya, evaṁ paṭisedhentiyā pācittiyaṁ.

Sāvatthiyaṁ Thullanandaṁ ārabbha dhammikaṁ cīvaravibhaṅgaṁ paṭibāhanavatthusmiṁ paññattaṁ, dhammike vematikāya, adhammike dhammikasaññāya c'eva vematikāya ca dukkaṭaṁ. Ubhayattha adhammikasaññāya, ānisaṁsaṁ dassetvā paṭibāhantiyā, ummattikādīnañca anāpatti. Cīvaravibhaṅgassa dhammikatā dhammikasaññitā vinā ānisaṁsena paṭibāhananti imān'ettha tīṇi aṅgāni. Samuṭṭhānādīni adinnādānasadisān'evāti.

Paṭibāhanasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

8. Cīvaradānasikkhāpadavaṇṇanā

Aṭṭhame **samaṇacīvaran**ti kappakataṁ nivāsanapārupanupagaṁ, evarūpaṁ ṭhapetvā pañca sahadhammike mātāpitaro ca yassa kassaci gahaṭṭhassa vā pabbajitassa vā pariccajitvā dentiyā pācittiyaṁ.

Sāvatthiyaṁ Thullanandaṁ ārabbha agārikassa samaṇacīvaradānavatthusmiṁ paññattaṁ, bhikkhuno dukkaṭaṁ. Mātāpitūnaṁ pariccajitvāpi, aññesaṁ tāvakālikameva dentiyā, ummattikādīnañca anāpatti. Samaṇacīvaratā ṭhapetvā sahadhammike ca mātāpitaro ca aññesaṁ dānaṁ atāvakālikatāti imān'ettha tīṇi aṅgāni. Samuṭṭhānādīni Sañcarittasadisānīti.

Cīvaradānasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

9. Kāla-atikkamanasikkhāpadavaṇṇanā

Navame **dubbalacīvarapaccāsāyā**ti dubbalāya cīvarapaccāsāya, "sace sakkoma dassāmā"ti ettakamattaṁ sutvā uppāditāya āsāyā ti

အတ္ထော။ **စီဝရကာလသမယံ အတိက္ကာမေယျာတိ** ဝဿံဝုဋ္ဌဘိက္ခုနီဟိ ကာလစီဝရေ ဘာဇိယမာနေ “အာဂမေယျာထ အယျေ၊ အတ္ထိ သံဃဿ စီဝရပစ္စာသာ”တိ ဝတွာ တံ စီဝရဝိဘင်္ဂံ စီဝရကာလံ အတိက္ကာမေယျ။ တဿာ အနတ္ထတေ ကထိနေ ဝဿာနဿ ပစ္ဆိမမာသံ, အတ္ထတေ ကထိနေ ကထိနုဗ္ဘာရဒိဝသံ အတိက္ကာမေန္တိယာ ပါစိတ္တိယံ။

သာဝတ္ထိယံ ထုလ္လနန္ဒံ အာရဗ္ဘ ဒုဗ္ဗလစီဝရပစ္စာသာယ စီဝရကာလသမယံ အတိက္ကမနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ ဒုဗ္ဗလစီဝရေ ဝေမတိကာယ, အဒုဗ္ဗလစီဝရေ ဒုဗ္ဗလစီဝရသညာယ စေဝ ဝေမတိကာယ စ ဒုက္ကဋံ။ ဥဘယတ္ထ အဒုဗ္ဗလစီဝရသညာယ၊ ကိဉ္စာပိ ‘န သက္ကောမာ’တိ ဝဒန္တိ၊ “ဣဒါနိ ပန တေသံ ကပ္ပါသော ဝါ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ သဒ္ဓေါ ဝါ ပုရိသော အာဂမိဿတိ၊ တသ္မိံ အာဂတေ အဒ္ဓါ ဒဿန္တီ”တိ ဧဝံ အာနိသံသံ ဒဿေတွာ နိဝါရေန္တိယာ၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ဒုဗ္ဗလစီဝရတာ, ဒုဗ္ဗလသညိတာ, ဝိနာ အာနိသံသေန နိဝါရဏန္တိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ အဒိန္နာဒါနသဒိသာနီတိ။

ကာလအတိက္ကမနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-ကထိနုဒ္ဓါရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဒသမေ **ဓမ္မိကံ ကထိနုဒ္ဓါရန္တိ** သဗ္ဗာသံ ဘိက္ခုနီနံ အကာလစီဝရံ ဒါတုကာမေန ဥပါသကေန ယတ္တကော အတ္ထာရမူလကော အာနိသံသော၊ တတော အဓိကံ ဝါ သမကံ ဝါ ဒတွာ ယာစိတေန သမဂ္ဂေန ဘိက္ခုနိသံဃေန ယံ ကထိနံ ဉတ္တိဒုတိယကမ္မေန အန္တရာ ဥဒ္ဓရိယတိ၊ တဿ သော ဥဒ္ဓါရော ‘ဓမ္မိကော’တိ ဝုစ္စတိ၊ ဧဝရူပံ ကထိနုဒ္ဓါရန္တိ အတ္ထော။ **ပဋိဗာဟေယျာတိ** နိဝါရေယျ၊ တဿ ဧဝရူပံ ကထိနုဒ္ဓါရံ နိဝါရေန္တိယာ ပါစိတ္တိယံ။

သာဝတ္ထိယံ ထုလ္လနန္ဒံ အာရဗ္ဘ ကထိနုဒ္ဓါရံ ပဋိဗာဟနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သေသံ သတ္တမေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ။

ကထိနုဒ္ဓါရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

နဂ္ဂဝဂ္ဂေါ တတိယော။

attho. **Cīvarakālasamayaṁ atikkāmeyyā**ti vassaṁvuṭṭhabhikkhunīhi kālacīvare bhājiyamāne "āgameyyātha ayye, atthi saṁghassa cīvarapaccāsā"ti vatvā taṁ cīvaravibhaṅgaṁ cīvarakālaṁ atikkāmeyya, tassā anatthate kathine vassānassa pacchimamāsaṁ atthate kathine kathinubbhāradivasaṁ atikkāmentiyā pācittiyaṁ.

Sāvatthiyaṁ Thullanandaṁ ārabbha dubbalacīvarapaccāsāya cīvarakālasamayaṁ atikkamanavatthusmiṁ paññattaṁ, dubbalacīvare vematikāya, adubbalacīvare dubbalacīvarasaññāya c'eva vematikāya ca dukkaṭaṁ. Ubhayattha adubbalacīvarasaññāya, kiñcāpi 'na sakkomā'ti vadanti, "idāni pana tesaṁ kappāso vā uppajjissati, saddho vā puriso āgamissati, tasmiṁ āgate addhā dassantī"ti evaṁ ānisaṁsaṁ dassetvā nivārentiyā, ummattikādīnañca anāpatti. Dubbalacīvaratā dubbalasaññitā vinā ānisaṁsena nivāraṇanti imān'ettha tīṇi aṅgāni. Samuṭṭhānādīni Adinnādānasadisānīti.

Kāla-atikkamanasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

10. Kathinuddhārasikkhāpadavaṇṇanā

Dasame **Dhammikaṁ kathinuddhāran**ti sabbāsaṁ bhikkhūnīnaṁ akālacīvaraṁ dātukāmena upāsakena yattako atthāramūliko ānisaṁso, tato adhikaṁ vā samakaṁ vā datvā yācitena samaggena bhikkhunisaṁghena yaṁ kathinaṁ ñattidutiyakammena antarā uddharīyati, tassa so uddhāro 'dhammiko'ti vuccati, evarūpaṁ kathinuddhāranti attho. **Paṭibāheyyā**ti nivāreyya, tassa evarūpaṁ kathinuddhāraṁ nivārentiyā pācittiyaṁ.

Sāvatthiyaṁ Thullanandaṁ ārabbha kathinuddhāraṁ paṭibāhanavatthusmiṁ paññattaṁ, sesaṁ sattame vuttanayen'eva veditabbanti.

Kathinuddhārasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

Naggavaggo tatiyo.

၄-တုဝဋ္ဋဝဂ္ဂ ၁-ဧကမဉ္စတုဝဋ္ဋနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

တုဝဋ္ဋဝဂ္ဂဿ ပဌမေ **တုဝဋ္ဋေယျု**န္တိ နိပဇ္ဇေယျုံ။ တာသု ပန ဧကာယ ဝါ နိပန္နာယ အပရာ နိပဇ္ဇတု၊ ဒွေပိ ဝါ သဟေဝ နိပဇ္ဇန္တု၊ ဒွိန္နမ္ပိ ပါစိတ္တိယံ။

သာဝတ္ထိယံ သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခုနိယော အာရဗ္ဘ ဒွိန္နံ ဧကမဉ္စေ တုဝဋ္ဋနဝတ္ထုသ္မိံ[1] ပညတ္တံ၊ သစေ ပန ဧကာယ နိပန္နာယ ဧကာ နိသီဒတိ၊ ဥဘော ဝါ နိသီဒန္တိ၊ တာသံ၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ဧကမဉ္စတာ, ဒွိန္နံ တုဝဋ္ဋနန္တိ ဣမာနေတ္ထ ဒွေ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ဧဠကလောမသဒိသာနီတိ။

ဧကမဉ္စတုဝဋ္ဋနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ဧကတ္ထရဏတုဝဋ္ဋနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဒုတိယေ ဧကံ အတ္ထရဏဉ္စေဝ ပါဝုရဏဉ္စ ဧတာသန္တိ **ဧကတ္ထရဏပါဝုရဏာ**၊ သံဟာရိမာနံ ပါဝါရတ္ထရဏကဋသာရကာဒီနံ ဧကံ အန္တံ အတ္ထရိတွာ ဧကံ ပါရုပိတွာ တုဝဋ္ဋေန္တီနမေတံ အဓိဝစနံ။ **ပါစိတ္တိယ**န္တိ တံယေဝ အတ္ထရိတွာ တံ ပါရုပိတွာ နိပဇ္ဇန္တီနံ ပါစိတ္တိယံ။

သာဝတ္ထိယံ သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခုနိယော အာရဗ္ဘ ဧဝံ တုဝဋ္ဋနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ အတ္ထရဏေ ဝါ ပါဝုရဏေ ဝါ ဧကသ္မိံ ဒုက္ကဋံ၊ နာနတ္ထရဏပါဝုရဏေ ဒွိကဒုက္ကဋံ။ တသ္မိံ ပန နာနတ္ထရဏပါဝုရဏသညာယ၊ ဝဝတ္ထာနံ ဒဿေတွာ နိပဇ္ဇန္တိယာ၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ သေသံ ပဌမသဒိသမေဝါတိ။

ဧကတ္ထရဏတုဝဋ္ဋနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-အဖာသုကရဏသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

တတိယေ **အဖာသု**န္တိ "ဣမိနာ ဣမိဿာ အဖာသု[2] ဘဝိဿတီ"တိ အနာပုစ္ဆာ ပုရတော စင်္ကမနဋ္ဌာနနိသဇ္ဇာဒယော ဝါ ဥဒ္ဒိသဥဒ္ဒိသာပနပရိပုစ္ဆနသဇ္ဈာယံ[3] ဝါ ကရောန္တိယာ စင်္ကမနေ နိဝတ္တနဂဏနာယ, ဌာနာဒီသု ပယောဂဂဏနာယ, ဥဒ္ဒေသာဒီသု ပဒဂဏနာယ ပါစိတ္တိယံ။

၁-နိပဇ္ဇနဝတ္ထုသ္မိံ (သီ) ၂-အဖာသုကံ (သီ၊ ကံ) ၃-ဥဒ္ဒေသ ဥဒ္ဒိသာပန သဇ္ဈာယံ ဝါ (သီ၊ ကံ)

4. Tuvaṭṭavagga 1. Ekamañcatuvaṭṭanasikkhāpadavaṇṇanā

Tuvaṭṭavaggassa paṭhame **tuvaṭṭayyun**ti nipajjeyyuṁ. Tāsu pana ekāya vā nipannāya aparā nipajjatu, dvepi vā saheva nipajjantu, dvinnampi pācittiyaṁ.

Sāvatthiyaṁ sambahulā bhikkhuniyo ārabbha dvinnaṁ ekamañce tuvaṭṭanavatthusmiṁ[1] paññattaṁ, sace pana ekāya nipannāya ekā nisīdati, ubho vā nisīdanti, tāsaṁ, ummattikādīnañca anāpatti. Ekamañcatā dvinnaṁ tuvaṭṭananti imān'ettha dve aṅgāni. Samuṭṭhānādīni eḷakalomasadisānīti.

Ekamañcatuvaṭṭanasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

2. Ekattharaṇatuvaṭṭanasikkhāpadavaṇṇanā

Dutiye ekaṁ attharaṇañc'eva pāvuraṇañca etāsanti **ekattharaṇapāvuraṇā,** saṁhārimānaṁ pāvārattharaṇakaṭasārakādīnaṁ ekaṁ antaṁ attharitvā ekaṁ pārupitvā tuvaṭṭentīnametaṁ adhivacanaṁ. **Pācittiyan**ti taṁ yeva attharitvā taṁ pārupitvā nipajjantīnaṁ pācittiyaṁ.

Sāvatthiyaṁ sambahulā bhikkhuniyo ārabbha evaṁ tuvaṭṭanavatthusmiṁ paññattaṁ, tikapācittiyaṁ, attharaṇe vā pāvuraṇe vā ekasmiṁ dukkaṭaṁ, nānattharaṇapāvuraṇe dvikadukkaṭaṁ. Tasmiṁ pana nānattharaṇapāvuraṇasaññāya, vavatthānaṁ dassetvā nipajjantiyā, ummattikādīnañca anāpatti. Sesaṁ paṭhamasadisamevāti.

Ekattharaṇatuvaṭṭanasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

3. Aphāsukaraṇasikkhāpadavaṇṇanā

Tatiye **aphāsun**ti "iminā imissā aphāsu[2] bhavissatī"ti anāpucchā purato caṅkamanaṭṭhānanissajjādayo vā uddisa-uddisāpanaparipucchanasajjhāyaṁ[3] vā karontiyā caṅkamane nivattanagaṇanāya ṭhānādīsu payogagaṇanāya uddesādīsu padagaṇanāya pācittiyaṁ.

1. Nipajjanavatthusmiṁ (Sī) 2. Aphāsukaṁ (Sī, Kaṁ)
3. Uddesa uddisāpana sajjhāyaṁ vā (Sī, Kaṁ)

သာဝတ္ထိယံ ထုလ္လနန္ဒံ အာရဗ္ဘ သဉ္စိစ္စ အဖာသုကရဏဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ အနုပသမ္ပန္နာယ တိကဒုက္ကဋံ၊ န အဖာသုကာမတာယ၊ အာပုစ္ဆာ ပုရတော စင်္ကမနာဒီနိ ကရောန္တိယာ၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ဥပသမ္ပန္နတာ, အဖာသုကာမတာ, အဖာသုကရဏံ, အနာပုစ္ဆနန္တိ ဣမာနေတ္ထ စတ္တာရိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ အဒိန္နာဒါနသဒိသာနိ၊ ဣဒံ ပန ကိရိယာကိရိယံ၊ ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

အဖာသုကရဏသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-နဥပဋ္ဌာပနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

စတုတ္ထေ **ဒုက္ခိတ**န္တိ ဂိလာနံ။ **သဟဇီဝိနိ**န္တိ သဒ္ဓိဝိဟာရိနိံ။ **နေဝ ဥပဋ္ဌာပေယျာ**တိ တဿာ ဥပဋ္ဌာနံ သယံ ဝါ အကရောန္တိယာ, ပရေဟိ ဝါ အကာရေန္တိယာ ဓုရံ နိက္ခိတ္တမတ္တေ ပါစိတ္တိယံ။

သာဝတ္ထိယံ ထုလ္လနန္ဒံ အာရဗ္ဘ ဒုက္ခိတံ သဟဇီဝိနိံ အနုပဋ္ဌာနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ အန္တေဝါသိနိယာ ဝါ အနုပသမ္ပန္နာယ ဝါ ဒုက္ကဋံ၊ ဒသသု အညတရန္တရာယေ သတိ ပရိယေသိတွာ အလဘန္တိယာ၊ ဂိလာနာယ၊ အာပဒါသု၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ဂိလာနတာ, သဒ္ဓိဝိဟာရိတာ, အညာတကာရဏာဘာဝေါ, ဥပဋ္ဌာနေ ဓုရနိက္ခေပေါတိ ဣမာနေတ္ထ စတ္တာရိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ သမနုဘာသနသဒိသာနီတိ။

နဥပဋ္ဌာပနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-နိက္ကဍ္ဎနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ပဉ္စမေ **ဥပဿယံ ဒတွာ**တိ သကဝါဋဗဒ္ဓံ အတ္တနော ပုဂ္ဂလိကဝိဟာရံ ဒတွာ။ **နိက္ကဍ္ဎေယျာ**တိ ဗဟူနိပိ ဒွါရာနိ ဧကပ္ပယောဂေန နိက္ကဍ္ဎေန္တိယာ ဧကာ အာပတ္တိ၊ နာနာပယောဂေဟိ ပယောဂဂဏနာယ အာပတ္တိယော၊ အာဏတ္တိယမ္ပိ ဧသေဝ နယော။ သစေ ပန "ဣမဉ္စိမဉ္စ ဒွါရံ အတိက္ကာမေဟီ"တိ အာဏာပေတိ၊ ဧကာယ အာဏတ္တိယာ ဧဝ ဒွါရဂဏနာယ အာပတ္တိယော။

Sāvatthiyaṁ Thullanandaṁ ārabbha sañcicca aphāsukaraṇavatthusmiṁ paññattaṁ, tikapācittiyaṁ, anupasampannāya tikadukkaṭaṁ, na aphāsukāmatāya, āpucchā purato caṅkamanādīni karontiyā, ummattikādīnañca anāpatti. Upasampannatā aphāsukāmatā aphāsukaraṇaṁ anāpucchananti imān’ettha cattāri aṅgāni. Samuṭṭhānādīni Adinnādānasadisāni, idaṁ pana kiriyākiriyaṁ, dukkhavedananti.

Aphāsukaraṇasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

4. Na-upaṭṭhāpanasikkhāpadavaṇṇanā

Catutthe **dukkhitanti** gilānaṁ. **Sahajīvininti** saddhivihāriniṁ. **N’eva upaṭṭhaheyyāti** tassā upaṭṭhānaṁ sayaṁ vā akarontiyā parehi vā akārentiyā dhuraṁ nikkhittamatte pācittiyaṁ.

Sāvatthiyaṁ Thullanandaṁ ārabbha dukkhitaṁ sahajīviniṁ anupaṭṭhānavatthusmiṁ paññattaṁ, antevāsiniyā vā anupasampannāya vā dukkaṭaṁ, dasasu aññatarantarāye sati pariyesitvā alabhantiyā, gilānāya, āpadāsu, ummattikādīnañca anāpatti. Gilānatā saddhivihāritā anuññātakāraṇābhāvo upaṭṭhāne dhuranikkhepoti imān’ettha cattāri aṅgāni. Samuṭṭhānādīni Samanubhāsanasadisānīti.

Na-upaṭṭhāpanasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

5. Nikkaḍḍhanasikkhāpadavaṇṇanā

Pañcame **upassayaṁ datvāti** sakavāṭabaddhaṁ attano puggalikavihāraṁ datvā. **Nikkaḍḍheyyāti** bahūnipi dvārāni ekappayogena nikkaḍḍhentiyā ekā āpatti, nānāpayogehi payogagaṇanāya āpattiyo, āṇattiyampi es’eva nayo. Sace pana “imañc’imañca dvāraṁ atikkāmehī”ti āṇāpeti, ekāya āṇattiyā eva dvāragaṇanāya āpattiyo.

သာဝတ္ထိယံ ထုလ္လနန္ဒံ အာရဗ္ဘ ဧတာဒိသေ ဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ အကဝါဋဗဒ္ဓတော ဒုက္ကဋံ၊ အနုပသမ္ပန္နာယ တိကဒုက္ကဋံ၊ သကဝါဋဗဒ္ဓတော ဝါ အကဝါဋဗဒ္ဓတော ဝါ ဥဘိန္နမ္ပိ ပရိက္ခာရနိက္ကဍ္ဎနေ ဒုက္ကဋမေဝ၊ သေသံ သံဃိကဝိဟာရနိက္ကဍ္ဎနသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တနယမေဝါတိ။

နိက္ကဍ္ဎနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-သံသဋ္ဌသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဆဋ္ဌံ ဥတ္တာနပဒတ္ထမေဝ။ သာဝတ္ထိယံ စဏ္ဍကာဠိံ အာရဗ္ဘ သံသဋ္ဌ-ဝိဟာရဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သေသမေတ္ထ ပဌမအရိဋ္ဌသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တဝိနိစ္ဆယ-သဒိသမေဝါတိ။

သံသဋ္ဌသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-အန္တောရဋ္ဌသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

သတ္တမေ **အန္တောရဋ္ဌေ**တိ ယဿ ဝိဇိတေ ဝိဟရတိ၊ တဿ ရဋ္ဌေ။ **အသတ္ထိကာ စာရိက**န္တိ ဝိနာ သတ္ထေန ဂစ္ဆန္တိယာ၊ ဂါမန္တရဂဏနာယ၊ အဂါမကေ အရညေ အဍ္ဎယောဇနဂဏနာယ ပါစိတ္တိယံ။

သာဝတ္ထိယံ သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခုနိယော အာရဗ္ဘ ဝုတ္တနယေနေဝ ဒေသ-စာရိကံ[၁] ပက္ကမနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ။ သတ္ထေန သဟ ဂစ္ဆန္တိယာ၊ ခေမေ အပ္ပဋိ-ဘယေ၊ အာပဒါသု၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ အန္တောရဋ္ဌတာ, အခေမတာ, အနညာတကာရဏာဘာဝေါ, စာရိကံ ပက္ကမနန္တိ ဣမာနေတ္ထ စတ္တာရိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ဧဠကလောမသဒိသာနီတိ။

အန္တောရဋ္ဌသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၈-တိရောရဋ္ဌသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

အဋ္ဌမေ **တိရောရဋ္ဌေ**တိ ယဿ ဝိဇိတေ ဝိဟရတိ၊ တံ ဌပေတွာ အညဿ ရဋ္ဌေ။ သေသံ သတ္တမေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ နဂရံ ပနေတ္ထ ရာဇဂဟန္တိ။

တိရောရဋ္ဌသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-ပဒေသေ စာရိကံ (သီ)

Sāvatthiyaṁ Thullanandaṁ ārabbha etādise vatthusmiṁ paññattaṁ, tikapācittiyaṁ, akavāṭabaddhato dukkaṭaṁ, anupasampannāya tikadukkaṭaṁ, sakavāṭabaddhato vā akavāṭabaddhato vā ubhinnampi parikkhāranikkaḍḍhane dukkaṭameva, sesaṁ Saṁghikavihāranikkaḍḍhanasikkhāpade vuttanayamevāti.

Nikkaḍḍhanasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

6. Saṁsaṭṭhasikkhāpadavaṇṇanā

Chaṭṭhaṁ uttānapadatthameva. Sāvatthiyaṁ Caṇḍakāḷiṁ ārabbha saṁsaṭṭhavihāravatthusmiṁ paññattaṁ. Sesamettha Paṭhama-ariṭṭhasikkhāpade vuttavinicchayasadisamevāti.

Saṁsaṭṭhasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

7. Antoraṭṭhasikkhāpadavaṇṇanā

Sattame **antoraṭṭhe**ti yassa vijite viharati, tassa raṭṭhe. **Asatthikā cārikan**ti vinā satthena gacchantiyā, gāmantaragaṇanāya, agāmake araññe addhayojanagaṇanāya pācittiyaṁ.

Sāvatthiyaṁ sambahulā bhikkhuniyo ārabbha vuttanayen'eva desacārikaṁ[1] pakkamanavatthusmiṁ paññattaṁ. Satthena saha gacchantiyā, kheme appaṭibhaye, āpadāsu, ummattikādīnañca anāpatti. Antoraṭṭhatā akhematā anuññātakāraṇābhāvo cārikaṁ pakkamananti imān'ettha cattāri aṅgāni. Samuṭṭhānādīni eḷakalomasadisānīti.

Antoraṭṭhasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

8. Tiroraṭṭhasikkhāpadavaṇṇanā

Aṭṭhame **tiroraṭṭhe**ti yassa vijite viharati, taṁ ṭhapetvā aññassa raṭṭhe. Sesaṁ sattame vuttanayen'eva veditabbaṁ. Nagaraṁ pan'ettha Rājagahanti.

Tiroraṭṭhasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

1. Padese cārikaṁ (Sī)

၉-အန္တောဝဿသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

နဝမေ **အန္တောဝဿ**န္တိ ပုရိမံ ဝါ တေမာသံ, ပစ္ဆိမံ ဝါ တေမာသံ အဝသိတွာ တဿ ဝဿဿ အန္တောယေဝ။ ဧဝ သတ္တာဟကရဏီယေန ဝါ ကေနစိ ဥဗ္ဗာဠှာယ ဝါ အာပဒါသု ဝါ ဂစ္ဆန္တိယာ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ သေသံ အဋ္ဌမသဒိသမေဝါတိ။

အန္တောဝဿသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-စာရိကနပက္ကမနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဒသမေ **ဝဿံဝုဋ္ဌာ**တိ ပုရိမံ ဝါ တေမာသံ, ပစ္ဆိမံ ဝါ တေမာသံ ဝုဋ္ဌာ။ **ဆပ္ပဉ္စယောဇနာနီ**တိ ဧတ္ထ ပဝါရေတွာ ပဉ္စ ယောဇနာနိ ဂန္တုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ဆသု ဝတ္တဗ္ဗမေဝ နတ္ထိ။ သစေ ပန တီဏိ ဂန္တွာ တေနေဝ မဂ္ဂေန ပစ္စာဂစ္ဆတိ၊ န ဝဋ္ဋတိ၊ အညေန အာဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ "ဝုတ္တပ္ပမာဏံ[၁] အဒ္ဓါနံ န ဂမိဿာမီ"တိ ဓုရေ နိက္ခိတ္တမတ္တေ ပါစိတ္တိယံ။

ရာဇဂဟေ သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခုနိယော အာရဗ္ဘ ဝဿံ ဝသိတွာ စာရိကံ အပက္ကမနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ။ အန္တရာယေ သတိ၊ ပရိယေသိတွာ ဒုတိယိကံ ဘိက္ခုနိံ အလဘန္တိယာ၊ ဂိလာနာယ၊ အာပဒါသု၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ဝဿံဝုဋ္ဌတာ, အနုညာတကာရဏာဘာဝေါ, ပဉ္စယောဇနာနတိက္ကမောတိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ပဌမပါရာဇိကသဒိသာနိ၊ ဣဒံ ပန အကိရိယံ၊ ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

စာရိကနပက္ကမနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

တုဝဋ္ဋဝဂ္ဂေါ စတုတ္ထော။

၅-စိတ္တာဂါရဝဂ္ဂ ၁-ရာဇာဂါရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

စိတ္တာဂါရဝဂ္ဂဿ ပဌမေ **ရာဇာဂါရ**န္တိ ရညော ကီဠနဃရံ[၂]။ **စိတ္တာဂါရ**န္တိ ကီဠနစိတ္တသာလံ။ **အာရာမ**န္တိ ကီဠနဥပဝနံ။ **ဥယျာန**န္တိ ကီဠနုယျာနံ။ **ပေါက္ခရဏီ**န္တိ ကီဠနပေါက္ခရဏိံ။ **ဒဿနာယာ**တိ "ဧတေသု ယံကိဉ္စိ

၁-ဝုတ္တပ္ပကာရံ (သီ) ၂-ကီဠာဃရံ (သီ၊ ကံ)

9. Antovassasikkhāpadavaṇṇanā

Navame **antovassan**ti purimaṁ vā temāsaṁ, pacchimaṁ vā temāsaṁ avasitvā tassa vassassa anto yeva. Idha sattāhakaraṇīyena vā kenaci ubbaḷhāya vā āpadāsu vā gacchantiyā ummattikādīnañca anāpatti. Sesaṁ aṭṭhamasadisamevāti.

Antovassasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

10. Cārikanapakkamanasikkhāpadavaṇṇanā

Dasame **vassaṁvuṭṭhā**ti purimaṁ vā temāsaṁ pacchimaṁ vā temāsaṁ vuṭṭhā. **Chappañcayojanānī**ti ettha pavāretvā pañca yojanāni gantumpi vaṭṭati, chasu vattabbameva n'atthi. Sace pana tīṇi gantvā ten'eva maggena paccāgacchati, na vaṭṭati, aññena āgantuṁ vaṭṭati. "Vuttappamāṇaṁ[1] addhānaṁ na gacchissāmī"ti dhure nikkhittamatte pācittiyaṁ.

Rājagahe sambahulā bhikkhuniyo ārabbha vassaṁ vasitvā cārikaṁ apakkamanavatthusmiṁ paññattaṁ. Antarāye sati, pariyesitvā dutiyikaṁ bhikkhuniṁ alabhantiyā, gilānāya, āpadāsu, ummattikādīnañca anāpatti. Vassaṁvuṭṭhatā anuññātakāraṇābhāvo pañcayojanānatikkamoti imān'ettha tīṇi aṅgāni. Samuṭṭhānādīni paṭhamapārājikasadisāni, idaṁ pana akiriyaṁ, dukkhavedananti.

Cārikanapakkamanasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

Tuvaṭṭavaggo catuttho.

---

5. Cittāgāravagga 1. Rājāgārasikkhāpadavaṇṇanā

Cittāgāravaggassa paṭhame **rājāgāran**ti rañño kīḷanagharaṁ[2]. **Cittāgāran**ti kīḷanacittasālaṁ. **Ārāman**ti kīḷana-upavanaṁ. **Uyyānan**ti kīḷanuyyānaṁ. **Pokkharaṇin**ti kīḷanapokkharaṇiṁ. **Dassanāyā**ti "etesu yaṁ kiñci

1. Vuttappakāraṁ (Sī) 2. Kīḷāgharaṁ (Sī, Kaṁ)

ပဿိဿာမီ"တိ ဂစ္ဆန္တိယာ ပဒေ ပဒေ ဒုက္ကဋံ၊ ယတ္ထ ဌတွာ ပဿတိ၊ တတ္ထ ပဒံ အနုဒ္ဓရိတွာ ပဉ္စပိ ပဿန္တိယာ ဧကာဝ အာပတ္တိ။ သစေ ပန တံ တံ ဝိလောကေတွာ ပဿတိ၊ ဂီဝံ ပရိဝတ္တနပ္ပယောဂဂဏနာယ အာပတ္တိယော၊ န ဥမ္မီလနဂဏနာယ။

သာဝတ္ထိယံ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခုနိယော အာရဗ္ဘ စိတ္တာဂါရံ ဒဿနာယ ဂမနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ ဘိက္ခုဿ သဗ္ဗတ္ထ ဒုက္ကဋံ၊ အဝသေသော ဝိနိစ္ဆယော နစ္စဒဿနသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ။

ရာဇာဂါရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-အာသန္ဒိပရိဘုဉ္ဇနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဒုတိယေ **အာသန္ဒီ** နာမ အတိက္ကန္တပ္ပမာဏာ ဝုစ္စတိ။ **ပလ္လင်္ကော** နာမ သံဟာရိမေန ဝါဠေန[၁] ကတောတိ ဝုတ္တော။ **ပရိဘုဉ္ဇေယျာ**တိ ဧတ္ထ ပန နိသီဒနနိပဇ္ဇနပ္ပယောဂဂဏနာယ ပါစိတ္တိယံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

သာဝတ္ထိယံ သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခုနိယော အာရဗ္ဘ အာသန္ဒိပလ္လင်္ကပရိဘောဂဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ အာသန္ဒိယာ ပါဒေ ဆိန္ဒိတွာ, ပလ္လင်္ကဿ ဝါဠေ ဘိန္ဒိတွာ ပရိဘုဉ္ဇန္တိယာ၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ အာသန္ဒိပလ္လင်္ကတာ, နိသီဒနံ နိပဇ္ဇနံ ဝါတိ ဣမာနေတ္ထ ဒွေ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ဧဠကလောမသဒိသာနီတိ။

အာသန္ဒိပရိဘုဉ္ဇနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-သုတ္တကန္တနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

တတိယေ **သုတ္တန္တိ** ဆန္နံ အညတရံ။ **ကန္တေယျာ**တိ ဧတ္ထ ယတ္တကံ ဟတ္ထေန အဉ္ဆိတံ ဟောတိ၊ တသ္မိံ တက္ကမှိ ဝေဌိတေ ဧကာ အာပတ္တိ။ ဣဒဉ္စ သန္ဓာယ ပဒဘာဇနီယေ[၂] "ဥဇ္ဇဝုဇ္ဇဝေ"တိ ဝုတ္တံ။

သာဝတ္ထိယံ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခုနိယော အာရဗ္ဘ သုတ္တံ ကန္တနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ ကန္တနတော ပုဗ္ဗေ ကပ္ပါသဝိစိနနံ အာဒိံ ကတွာ သဗ္ဗပ္ပယောဂေသု

၁-အာဟရိမေဟိ ဝါဠေဟိ၊ ဝိ ၂-၃၉၃-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၂-၃၉၄-ပိဋ္ဌေ။

passissāmī”ti gacchantiyā pade pade dukkaṭaṁ, yattha ṭhatvā passati, tattha padaṁ anuddharitvā pañc’āpi passantiyā ekā’va āpatti. Sace pana taṁ taṁ viloketvā passati, gīvaṁ parivattanappayogagaṇanāya āpattiyo, na ummīlanagaṇanāya.

Sāvatthiyaṁ chabbaggiyā bhikkhuniyo ārabbha cittāgāraṁ dassanāya gamanavatthusmiṁ paññattaṁ, bhikkhussa sabbattha dukkaṭaṁ, avaseso vinicchayo Naccadassanasikkhāpade vuttanayen’eva veditabboti.

Rājāgārasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

2. Āsandiparibhuñjanasikkhāpadavaṇṇanā

Dutiye **āsandī** nāma atikkantappamāṇā vuccati. **Pallaṅko** nāma saṁhārimena vāḷena[1] katoti vutto. **Paribhuñjeyyā**ti ettha pana nisīdananipajjanappayogagaṇanāya pācittiyaṁ veditabbaṁ.

Sāvatthiyaṁ sambahulā bhikkhuniyo ārabbha āsandipallaṅkaparibhogavatthusmiṁ paññattaṁ, āsandiyā pāde chinditvā, pallaṅkassa vāḷe bhinditvā paribhuñjantiyā, ummattikādīnañca anāpatti. Āsandipallaṅkatā nisīdanaṁ nipajjanaṁ vāti imān’ettha dve aṅgāni. Samuṭṭhānādīni eḷakalomasadisānīti.

Āsandiparibhuñjanasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

3. Suttakantanasikkhāpadavaṇṇanā

Tatiye **suttan**ti channaṁ aññataraṁ. **Kanteyyā**ti ettha yattakaṁ hatthena añchitaṁ hoti, tasmiṁ takkamhi veṭhite ekā āpatti. Idañhi sandhāya Padabhājanīye[2] “ujjavujjave”ti vuttaṁ.

Sāvatthiyaṁ chabbaggiyā bhikkhuniyo ārabbha suttaṁ kantanavatthusmiṁ paññattaṁ, kantanato pubbe kappāsavicinanaṁ ādiṁ katvā sabbappayogesu

---

1. Āharimehi vāḷehi, Vi 2. 393 piṭṭhe.
2. Vi 2. 394 piṭṭhe.

ဟတ္ထဝါရဂဏနာယ ဒုက္ကဋံ။ ကန္တိတသုတ္တံ ကန္တန္တိယာ၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ အကန္တိတတာ, ကန္တနန္တိ ဣမာနေတ္ထ ဒွေ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ဧဠကလောမသဒိသာနီတိ။

သုတ္တကန္တနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-ဂိဟိဝေယျာဝစ္စသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

စတုတ္ထေ **ဂိဟိဝေယျာဝစ္စ**န္တိ ဂိဟီနံ ဝေယျာဝစ္စံ။ သစေပိ ဟိ မာတာပိတရော အတ္တနော ကိဉ္စိ ကမ္မံ အကာရာပေတွာ တေသံ ယာဂုပစနာဒီနိ ကရောန္တိ၊ ပုဗ္ဗပ္ပယောဂေသု ပယောဂဂဏနာယ ဒုက္ကဋာနိ အာပဇ္ဇိတွာ ယာဂုအာဒီသု ဘာဇနဂဏနာယ, ခါဒနီယာဒီသု ပူဝဂဏနာယ ပါစိတ္တိယံ အာပဇ္ဇတိ။

သာဝတ္ထိယံ သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခုနိယော အာရဗ္ဘ ဂိဟီနံ ဝေယျာဝစ္စကရဏဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ မနုဿေဟိ သံဃဿ ယာဂုပါနေ ဝါ ဘတ္တေ ဝါ စေတိယပူဇာယ ဝါ ကရိယမာနာယ တေသံ သဟာယဘာဝေန ယာဂုပစနာဒီနိ, အတ္တနော ဝေယျာဝစ္စကရဿ စ တာနိယေဝ ကရောန္တိယာ၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ဂိဟိဝေယျာဝစ္စကရဏံ, အနညာတကာရဏာဘာဝေါတိ ဣမာနေတ္ထ ဒွေ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ဧဠကလောမသဒိသာနေဝါတိ။

ဂိဟိဝေယျာဝစ္စသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-အဓိကရဏသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ပဉ္စမေ **အဓိကရဏ**န္တိ စတုန္နံ အညတရံ။ **ပါစိတ္တိယ**န္တိ ဣဓ စီဝရသိဗ္ဗနေ ဝိယ ဓုရံ နိက္ခိတ္တမတ္တေ ပါစိတ္တိယံ၊ ကောဟမ္ပိ ပရိဟာရော နတ္ထိ။

သာဝတ္ထိယံ ထုလ္လနန္ဒံ အာရဗ္ဘ အဓိကရဏံ နဝူပသမနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သေသမေတ္ထ စီဝရသိဗ္ဗနသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ။

အဓိကရဏသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

hatthavāragaṇanāya dukkaṭaṁ. Kantitasuttaṁ kantantiyā, ummattikādīnañca anāpatti. Akantitatā kantananti imān'ettha dve aṅgāni. Samuṭṭhānādīni eḷakalomasadisānīti.

Suttakantanasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

4. Gihiveyyāvaccasikkhāpadavaṇṇanā

Catutthe **gihiveyyāvaccan**ti gihīnaṁ veyyāvaccaṁ. Sacepi hi mātāpitaro attano kiñci kammaṁ akārāpetvā tesaṁ yāgupacanādīni karonti, pubbappayogesu payogagaṇanāya dukkaṭāni āpajjitvā yāgu-ādīsu bhājanagaṇanāya, khādanīyādīsu pūvagaṇanāya pācittiyaṁ āpajjati.

Sāvatthiyaṁ sambahulā bhikkhuniyo ārabbha gihīnaṁ veyyāvaccakaraṇavatthusmiṁ paññattaṁ, manussehi saṁghassa yāgupāne vā bhatte vā cetiyapūjāya vā karīyamānāya tesaṁ sahāyabhāvena yāgupacanādīni, attano veyyāvaccakarassa ca tāni yeva karontiyā, ummattikādīnañca anāpatti. Gihiveyyāvaccakaraṇaṁ anuññātakāraṇābhāvoti imān'ettha dve aṅgāni. Samuṭṭhānādīni eḷakalomasadisān'evāti.

Gihiveyyāvaccasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

5. Adhikaraṇasikkhāpadavaṇṇanā

Pañcame **adhikaraṇan**ti catunnaṁ aññataraṁ. **Pācittiyan**ti idha cīvarasibbane viya dhuraṁ nikkhittamatte pācittiyaṁ, ekāhampi parihāro n'atthi.

Sāvatthiyaṁ Thullanandaṁ ārabbha adhikaraṇaṁ navūpasamanavatthusmiṁ paññattaṁ, Sesamettha Cīvarasibbanasikkhāpade vuttanayen'eva veditabbanti.

Adhikaraṇasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

၆-ဘောဇနဒါနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဆဋ္ဌေ **သဟတ္ထာ**တိ ကာယေန ဝါ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓေန ဝါ နိဿဂ္ဂိယေန ဝါ ဌပေတွာ ပဉ္စသဟဓမ္မိကေ အဝသေသာနံ အညတြ ဥဒကဒန္တပေါနာ ယံကိဉ္စိ အဇ္ဈောဟရဏီယံ ဒဒန္တိယာ ပါစိတ္တိယံ။

သာဝတ္ထိယံ ထုလ္လနန္ဒံ အာရဗ္ဘ အဂါရိကဿ ခါဒနီယဘောဇနီယ-ဒါနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ ဥဒကဒန္တပေါနေ ဒုက္ကဋံ။ ယာ ပန ဒါပေတိ န ဒေတိ၊ ဥပနိက္ခိပိတွာ ဒေတိ၊ ဗာဟိရလေပံ ဒေတိ၊ တဿာ၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ အညတြ ဥဒကဒန္တပေါနာ အဇ္ဈောဟရဏီယံ, ဌပေတွာ ပဉ္စ သဟဓမ္မိကေ အညဿ သဟတ္ထာ ဒါနန္တိ ဣမာနေတ္ထ ဒွေ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ဧဠကလောမ-သဒိသာနီတိ။

ဘောဇနဒါနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-အာဝသထစီဝရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

သတ္တမေ **အာဝသထစီဝရ**န္တိ "ဥတုနိယော ဘိက္ခုနိယော ပရိဘုဉ္ဇန္တူ"တိ ဒိန္နစီဝရံ။ **အနိဿဇ္ဇိတွာ**တိ စတုတ္ထေ ဒိဝသေ ဓောဝိတွာ အညိဿာ အန္တမသော သာမဏေရိယာပိ ဥတုနိယာ အဒတွာ။ **ပါစိတ္တိယ**န္တိ ဧဝံ အနိဿဇ္ဇိတွာ ပရိဘုဉ္ဇန္တိယာ ပါစိတ္တိယံ။

သာဝတ္ထိယံ ထုလ္လနန္ဒံ အာရဗ္ဘ အာဝသထစီဝရံ အနိဿဇ္ဇိတွာ ပရိဘုဉ္ဇန-ဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ နိဿဇ္ဇိတေ ဒွိကဒုက္ကဋံ။ တသ္မိံ ပန နိဿဇ္ဇိတသညာယ[၁]၊ ပုန ပရိယာယေန ဝါ၊ အညာသံ ဥတုနီနံ အဘာဝေန ဝါ[၂]၊ အစ္ဆိန္နနဋ္ဌစီဝရိကာယ[၃] ဝါ၊ အာပဒါသု ဝါ ပရိဘုဉ္ဇန္တိယာ၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ အာဝသထစီဝရတာ, စတုတ္ထဒိဝသတာ, ဓောဝိတွာ အနိဿဇ္ဇနံ, အနုညာတကာရဏာဘာဝေါတိ ဣမာနေတ္ထ စတ္တာရိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ကထိနသဒိသာနိ၊ ဣဒံ ပန ကိရိယာကိရိယန္တိ။

အာဝသထစီဝရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-တသ္မိံ ပန နိဿဇ္ဇိတေ (သီ၊ ကံ) ၂-အဘာဝေ ဝါ (သီ)

၃-ဧတ္ထ ဌာနေ မူလန္တရေသု 'တဿာ'တိပါဌော အတ္ထိ။

6. Bhojanadānasikkhāpadavaṇṇanā

Chaṭṭhe **sahatthā**ti kāyena vā kāyappaṭibaddhena vā nissaggiyena vā ṭhapetvā pañcasahadhammike avasesānaṁ aññatra udakadantaponā yaṁ kiñci ajjhoharaṇīyaṁ dadantiyā pācittiyaṁ.

Sāvatthiyaṁ Thullanandaṁ ārabbha agārikassa khādanīyabhojanīyadānavatthusmiṁ paññattaṁ, udakadantapone dukkaṭaṁ. Yā pana dāpeti na deti, upanikkhipitvā deti, bāhiralepaṁ deti, tassā, ummattikādīnañca anāpatti. Aññatra udakadantaponā ajjhoharaṇiyaṁ ṭhapetvā pañca sahadhammike aññassa sahatthā dānanti imān'ettha dve aṅgāni. Samuṭṭhānādīni eḷakalomasadisānīti.

Bhojanadānasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

7. Āvasathacīvarasikkhāpadavaṇṇanā

Sattame **āvasathacīvaran**ti "utuniyo bhikkhuniyo paribhuñjantū"ti dinnacīvaraṁ. **Anissajjitvā**ti catutthe divase dhovitvā aññissā antamaso sāmaṇeriyāpi utuniyā adatvā. **Pācittiyan**ti evaṁ anissajjitvā paribhuñjantiyā pācittiyaṁ.

Sāvatthiyaṁ Thullanandaṁ ārabbha āvasathacīvaraṁ anissajjitvā paribhuñjanavatthusmiṁ paññattaṁ, tikapācittiyaṁ, nissajjite dvikadukkaṭaṁ. Tasmiṁ pana nissajjitasaññāya[1], puna pariyāyena vā, aññāsaṁ utunīnaṁ abhāvena vā[2], acchinnanaṭṭhacīvarikāya[3] vā, āpadāsu vā paribhuñjantiyā, ummattikādīnañca anāpatti. Āvasathacīvaratā catutthadivasatā dhovitvā anissajjanaṁ anuññātakāraṇābhāvoti imān'ettha cattāri aṅgāni. Samuṭṭhānādīni kathinasadisāni, idaṁ pana kiriyākiriyanti.

Āvasathacīvarasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

1. Tasmiṁ pana nissajjite (Sī, Kaṁ)
2. Abhāve vā (Sī)
3. Ettha ṭhāne mūlantaresu 'tatthā'ti pāṭho atthi.

၈-အာဝသထဝိဟာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

အဋ္ဌမေ **အာဝသထန္တိ** ကဝါဋဗဒ္ဓဝိဟာရံ။ **အနိဿဇ္ဇိတွာ**တိ ရက္ခဏတ္ထာယ အဒတွာ၊ “ဣဒံ ဇဂ္ဂေယျာသီ”တိ ဧဝံ အနာပုစ္ဆိတွာတိ အတ္ထော။ **စာရိကံ ပက္ကမေယျ ပါစိတ္တိယန္တိ** ဧတ္ထ သကဂါမတော အညံ ဂါမံ ဧကရတ္တိဝါသတ္ထာယပိ ပက္ကမန္တိယာ ပရိက္ခိတ္တဿ အာဝသထဿ ပရိက္ခေပံ, အပရိက္ခိတ္တဿ ဥပစာရံ ပဌမပါဒေန အတိက္ကန္တမတ္တေ ဒုက္ကဋံ၊ ဒုတိယေန ပါစိတ္တိယံ။

သာဝတ္ထိယံ ထုလ္လနန္ဒံ အာရဗ္ဘ အာဝသထံ အနိဿဇ္ဇိတွာ စာရိကံ ပက္ကမနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ အကဝါဋဗဒ္ဓေ ဒုက္ကဋံ၊ နိဿဇ္ဇိတေ ဒွိကဒုက္ကဋံ။ တသ္မိံ ပန နိဿဇ္ဇိတသညာယ[1]၊ သတိ အန္တရာယေ၊ ပဋိဇဂ္ဂိကံ ပရိယေသိတွာ အလဘန္တိယာ၊ ဂိလာနာယ၊ အာပဒါသု၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ သကဝါဋဗဒ္ဓတာ, ဝုတ္တနယေန ပက္ကမနံ, အနုညာတကာရဏာဘာဝေါတိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ကထိနသဒိသာနီတိ၊ ဣဒံ ပန ကိရိယာကိရိယန္တိ။

အာဝသထဝိဟာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာပရိယာပုဏနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

နဝမေ **တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇန္တိ** ယံကိဉ္စိ ဗာဟိရကံ အနတ္ထသံဟိတံ ဟတ္ထိအဿရထဓနုထရုသိပ္ပအာထဗ္ဗဏခီလနဝသီကရဏသောသာပနမန္တာဂဒပ္ပယောဂါဒိဘေဒံ ပရူပဃာတကရံ ဝိဇ္ဇံ။ **ပရိယာပုဏေယျာ**တိ ဧတ္ထ ယဿ ကဿစိ သန္တိကေ တံ ပဒါဒိဝသေန ပရိယာပုဏန္တိယာ ပဒဂဏနာယ စေဝ အက္ခရဂဏနာယ စ ပါစိတ္တိယန္တိ။

တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာပရိယာပုဏနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာဝါစနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဒသမေ **ဝါစေယျာ**တိ ပဒံ ဝါစေသော။ ဥဘယမ္ပိ သာဝတ္ထိယံ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ စေဝ သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခုနိယော စ အာရဗ္ဘ တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇံ ပရိယာပုဏနဝါစနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ။ လေခေ, ဓာရဏာယ စ, ဂုတ္တတ္ထာယ စ

၁-တသ္မိံ ပန နိဿဇ္ဇိတေ (သီ၊ ကံ)

8. Āvasathavihārasikkhāpadavaṇṇanā

Aṭṭhame **āvasathan**ti kavāṭabaddhavihāraṁ. **Anissajjitvā**ti rakkhaṇatthāya adatvā, "idaṁ jaggeyyāsī"ti evaṁ anāpucchitvāti attho. **Cārikaṁ pakkameyya pācittiyan**ti ettha sakagāmato aññaṁ gāmaṁ ekarattivāsatthāyapi pakkamantiyā parikkhittassa āvasathassa parikkhepaṁ aparikkhittassa upacāraṁ paṭhamapādena atikkantamatte dukkaṭaṁ, dutiyena pācittiyaṁ.

Sāvatthiyaṁ Thullanandaṁ ārabbha āvasathaṁ anissajjitvā cārikaṁ pakkamanavatthusmiṁ paññattaṁ, tikapācittiyaṁ, akavāṭabaddhe dukkaṭaṁ, nissajjite dvikadukkaṭaṁ. Tasmiṁ pana nissajjitasaññāya[1], sati antarāye, paṭijaggikaṁ pariyesitvā alabhantiyā, gilānāya, āpadāsu, ummattikādīnañca anāpatti. Sakavāṭabaddhatā vuttanayena pakkamanaṁ anuññātakāraṇābhāvoti imān'ettha tīṇi aṅgāni. Samuṭṭhānādīni kathinasadisānīti, idaṁ pana kiriyākiriyanti.

Āvasathavihārasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

9. Tiracchānavijjāpariyāpuṇanasikkhāpadavaṇṇanā

Navame **tiracchānavijjan**ti yaṁ kiñci bāhirakaṁ anatthasaṁhitaṁ hatthi-assarathadhanutharusippa-āthabbaṇakhilan'āsīkaraṇasosāpanamantāgadappayogādibhedaṁ parūpaghātakaraṁ vijjaṁ. **Pariyāpuṇeyyā**ti ettha yassa kassaci santike taṁ padādivasena pariyāpuṇantiyā padagaṇanāya c'eva akkharagaṇanāya ca pācittiyanti.

Tiracchānavijjāpariyāpuṇanasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

10. Tiracchānavijjāvācanasikkhāpadavaṇṇanā

Dasame **vāceyyā**ti padaṁ viseso. Ubhayampi Sāvatthiyaṁ chabbaggiyā c'eva sambahulā bhikkhuniyo ca ārabbha tiracchānavijjaṁ pariyāpuṇanavācanavatthusmiṁ paññattaṁ. Lekhe dhāraṇāya ca guttatthāya ca

1. Tasmiṁ pana nissajjite (Sī, Kaṁ)

ယက္ခပရိတ္တနာဂမဏ္ဍလာဒိကေ သဗ္ဗပရိတ္တေ၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇတာ, ပရိယာပုဏနဝါစနာ, အနုညာတကာရဏာဘာဝေါတိ ဣမာနေတ္ထ ဒွိသုပိ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ပဒသောဓမ္မသဒိသာနီတိ။

တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာဝါစနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

စိတ္တာဂါရဝဂ္ဂေါ ပဉ္စမော။

၆-အာရာမဝဂ္ဂ ၁-အာရာမပဝိသနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

အာရာမဝဂ္ဂဿ ပဌမေ **သဘိက္ခုကံ အာရာမန္တိ** ယတ္ထ ဘိက္ခူ ရုက္ခမူလေပိ ဝသန္တိ၊ တံ ပဒေသံ။ **အနာပုစ္ဆာ**တိ ဧတ္ထ ဘိက္ခုသာမဏေရအာရာမိကေသု ယံကိဉ္စိ အနာပုစ္ဆာ၊ ပရိက္ခိတ္တဿ အာရာမဿ ပရိက္ခေပံ အတိက္ကမန္တိယာ, အပရိက္ခိတ္တဿ ဥပစာရံ ဩက္ကမန္တိယာ ပဌမပါဒေ ဒုက္ကဋံ၊ ဒုတိယပါဒေ ပါစိတ္တိယံ။

သာဝတ္ထိယံ သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခုနိယော အာရဗ္ဘ အနာပုစ္ဆာ အာရာမံ ပဝိသနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ "သန္တံ ဘိက္ခုံ အနာပုစ္ဆာ"တိ စ "ဇာနံ သဘိက္ခုက"န္တိ စ ဣမာနေတ္ထ ဒွေ အနုပညတ္တိယော၊ သဘိက္ခုကေ ဝေမတိကာယ, အဘိက္ခုကေ သဘိက္ခုကသညာယ စေဝ ဝေမတိကာယ စ ဒုက္ကဋံ။ တသ္မိံ ပန ဒုဝိဓေပိ အဘိက္ခုကသညာယ၊ သန္တံ ဘိက္ခုံ အာပုစ္ဆာ ပဝိသန္တိယာ၊ ပဌမပ္ပဝိဋ္ဌာနံ ဝါ ဘိက္ခုနီနံ သီသံ အနုလောကိကာယ၊ ယတ္ထ ဝါ ဘိက္ခုနိယော သန္နိပတိတာ၊ တတ္ထ "တာသံ သန္တိကံ ဂစ္ဆာမီ"တိ သညာယ၊ အာရာမေန ဝါ မဂ္ဂေါ ဟောတိ၊ တေန ဂစ္ဆန္တိယာ၊ အာပဒါသု၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ သဘိက္ခုကာရာမတာ၊ သဘိက္ခုကသညိတာ, ဝုတ္တပရိစ္ဆေဒါတိက္ကမော, အနုညာတကာရဏာဘာဝေါတိ ဣမာနေတ္ထ စတ္တာရိ အင်္ဂါနိ။ သမနုဘာသနသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယာကိရိယံ၊ သညာဝိမောက္ခံ၊ သစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ၊ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

အာရာမပဝိသနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ဘိက္ခုအက္ကောသနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဒုတိယေ **အက္ကောသေယျာ**တိ ဒသန္နံ အက္ကောသဝတ္ထူနံ အညတရေန သမ္မုခါ ဝါ ပရမ္မုခါ ဝါ အက္ကောသေယျ။ **ပရိဘာသေယျာ**တိ ဘယ'မဿ ဥပဒံသေယျ[1]။ **ပါစိတ္တိယ**န္တိ တဿာ ဧဝံ ကရောန္တိယာ ပါစိတ္တိယံ။

၁-ဥပဒဿေယျ (က)

yakkhaparittanāgamaṇḍalādike sabbaparitte, ummattikādīnañca anāpatti. Tiracchānavijjatā pariyāpuṇanavācanā anuññātakāraṇābhāvoti imān'ettha dvīsupi tīṇi aṅgāni. Samuṭṭhānādīni padasodhammasadisānīti.

Tiracchānavijjāvācanasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

Cittāgāravaggo pañcamo.

---

6. Ārāmavagga 1. Ārāmapavisanasikkhāpadavaṇṇanā

Ārāmavaggassa paṭhame **sabhikkhukaṁ ārāman**ti yattha bhikkhū rukkhamūlepi vasanti, taṁ padesaṁ. **Anāpucchā**ti ettha bhikkhusāmaṇera-ārāmikesu yaṁ kiñci anāpucchā, parikkhittassa ārāmassa parikkhepaṁ atikkamantiyā, aparikkhittassa upacāraṁ okkamantiyā paṭhamapāde dukkaṭaṁ, dutiyapāde pācittiyaṁ.

Sāvatthiyaṁ sambahulā bhikkhuniyo ārabbha anāpucchā ārāmaṁ pavisanavatthusmiṁ paññattaṁ, "santaṁ bhikkhuṁ anāpucchā"ti ca "jānaṁ sabhikkhukan"ti ca imān'ettha dve anupaññattiyo, sabhikkhuke vematikāya, abhikkhuke sabhikkhukasaññāya c'eva vematikāya ca dukkaṭaṁ. Tasmiṁ pana duvidhepi abhikkhukasaññāya, santaṁ bhikkhuṁ āpucchā pavisantiyā, paṭhamappaviṭṭhānaṁ vā bhikkhunīnaṁ sīsaṁnulokikāya, yattha vā bhikkhuniyo sannipatitā, tattha "tāsaṁ santikaṁ gacchāmī"ti saññāya, ārāmena vā maggo hoti, tena gacchantiyā, āpadāsu, ummattikādīnañca anāpatti. Sabhikkhukārāmatā, sabhikkhukasaññitā vuttaparicchedātikkamo anuññātakāraṇābhāvoti imān'ettha cattāri aṅgāni. Samanubhāsanasamuṭṭhānaṁ, kiriyākiriyaṁ, saññāvimokkhaṁ, sacittakaṁ, paṇṇattivajjaṁ, kāyakammaṁ, vacīkammaṁ, ticittaṁ, tivedananti.

Ārāmapavisanasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

2. Bhikkhu-akkosanasikkhāpadavaṇṇanā

Dutiye **akkoseyyā**ti dasannaṁ akkosavatthūnaṁ aññatarena sammukhā vā parammukhā vā akkoseyya. **Paribhāseyyā**ti bhayamassa upadaṁseyya[1]. **Pācittiyan**ti tassā evaṁ karontiyā pācittiyaṁ.

1. Upadasseyya (Ka)

ဝေသာလိယံ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခုနိယော အာရဗ္ဘ အာယသ္မန္တံ ဥပါလိံ အက္ကောသနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ အနုပသမ္ပန္နေ တိကဒုက္ကဋံ၊ အတ္ထဓမ္မအနုသာသနိပုရေက္ခာရာယ၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ဥပသမ္ပန္နတာ, အက္ကောသနပရိဘာသနံ, အတ္ထပုရေက္ခာရတာဒီနံ[1] အဘာဝေါတိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ အဒိန္နာဒါနသဒိသာနိ၊ ဣဒံ ပန ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

ဘိက္ခုအက္ကောသနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-ဂဏပရိဘာသနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

တတိယေ **စဏ္ဍီကတာ**တိ ကုဒ္ဓါ။ **ဂဏ**န္တိ ဘိက္ခုနိသံဃံ။ **ပရိဘာသေယျာ**တိ ဧတ္ထ “ဗာလာ ဧတာ အဗျတ္တာ ဧတာ၊ နေတာ ဇာနန္တိ ကမ္မံ ဝါ ကမ္မဒေါသံ ဝါ ကမ္မသမ္ပတ္တိံ ဝါ ကမ္မဝိပတ္တိံ ဝါ”တိ ဧဝံ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ပရိဘာသန္တိယာ ပါစိတ္တိယံ။

သာဝတ္ထိယံ ထုလ္လနန္ဒံ အာရဗ္ဘ ဂဏံ ပရိဘာသနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သမ္ဗဟုလာ ဝါ ဧကံ ဝါ အနုပသမ္ပန္နံ ဝါ ပရိဘာသန္တိယာ ဒုက္ကဋံ။ သေသံ ဒုတိယသဒိသမေဝါတိ။

ဂဏပရိဘာသနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-ပဝါရိတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

စတုတ္ထေ ဂဏဘောဇနေ ဝုတ္တနယေန **နိမန္တိတာ**၊ ပဝါရဏာသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တနယေန **ပဝါရိတာ** ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **ပါစိတ္တိယ**န္တိ တဿာ ပုရေဘတ္တံ ဌပေတွာ ယာဂုဉ္စေဝ သေသာနိ စ တီဏိ ကာလိကာနိ အညံ ယံကိဉ္စိ အာမိသံ အဇ္ဈောဟာရဏတ္ထာယ ပဋိဂ္ဂဏှန္တိယာ ဂဟဏေ ဒုက္ကဋံ၊ အဇ္ဈောဟာရေ အဇ္ဈောဟာရေ ပါစိတ္တိယံ။

သာဝတ္ထိယံ သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခုနိယော အာရဗ္ဘ အညတြ ဘုဉ္ဇနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ တီဏိ ကာလိကာနိ အာဟာရတ္ထာယ ပဋိဂ္ဂဏှန္တိယာပိ အဇ္ဈောဟရန္တိယာပိ ဒုက္ကဋံ။ ယာ ပန နိမန္တိတာ အပ္ပဝါရိတာ ယာဂုံ ပိဝတိ၊ သာမိကေ

၁-နအတ္ထပုရေက္ခာရာဒိတာတိ (သီ)

Vesāliyaṁ chabbaggiyā bhikkhuniyo ārabbha āyasmantaṁ Upāliṁ akkosanavatthusmiṁ paññattaṁ, tikapācittiyaṁ, anupasampanne tikadukkaṭaṁ, atthadhamma-anusāsanipurekkhārāya, ummattikādīnañca anāpatti. Upasampannatā akkosanaparibhāsanaṁ atthapurekkhāratādīnaṁ[1] abhāvoti imān'ettha tīṇi aṅgāni. Samuṭṭhānādīni adinnādānasadisāni, idaṁ pana dukkhavedananti.

Bhikkhu-akkosanasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

3. Gaṇaparibhāsanasikkhāpadavaṇṇanā

Tatiye **caṇḍikatā**ti kuddhā. **Gaṇa**nti bhikkhunisaṁghaṁ. **Paribhāseyyā**ti ettha "bālā etā abyattā etā, n'etā jānanti kammaṁ vā kammadosaṁ vā kammasampattiṁ vā kammavipattiṁ vā"ti evaṁ yattha katthaci paribhāsantiyā pācittiyaṁ.

Sāvatthiyaṁ Thullanandaṁ ārabbha gaṇaṁ paribhāsanavatthusmiṁ paññattaṁ, sambahulā vā ekaṁ vā anupasampannaṁ vā paribhāsantiyā dukkaṭaṁ. Sesaṁ dutiyasadisamevāti.

Gaṇaparibhāsanasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

4. Pavāritasikkhāpadavaṇṇanā

Catutthe gaṇabhojane vuttanayena **nimantitā,** pavāraṇāsikkhāpade vuttanayena **pavāritā** veditabbā. **Pācittiyan**ti tassā purebhattaṁ ṭhapetvā yāguñc'eva sesāni ca tīṇi kālikāni aññaṁ yaṁ kiñci āmisaṁ ajjhoharaṇatthāya paṭiggaṇhantiyā gahaṇe dukkaṭaṁ, ajjhohāre ajjhohāre pācittiyaṁ.

Sāvatthiyaṁ sambahulā bhikkhuniyo ārabbha aññatra bhuñjanavatthusmiṁ paññattaṁ, tīṇi kālikāni āhāratthāya paṭiggaṇhantiyāpi ajjhoharantiyāpi dukkaṭaṁ. Yā pana nimantitā appavāritā yāguṁ pivati, sāmike

1. Na-atthapurekkhāraditāti (Sī)

အပလောကေတွာ ဘုဉ္ဇတိ၊ တီဏိ ကာလိကာနိ သတိ ပစ္စယေ ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ တဿာ၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ နိမန္တိတာ ဝါ ပဝါရိတာ ဝါ တံ ဥဘယံ ဝါ, ပုရေဘတ္တံ ဝုတ္တလက္ခဏဿ အာမိသဿ အဇ္ဈောဟာရော, သာမိကာနံ အနာပုစ္ဆနန္တိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ အဒ္ဓါနသမုဋ္ဌာနံ၊ နိမန္တိတာယ အနာပုစ္ဆာ ဘုဉ္ဇန္တိယာ အာပတ္တိသမ္ဘဝတော သိယာ ကိရိယာကိရိယံ၊ ပဝါရိတာယ ကပ္ပိယံ ကာရေတွာပိ အကာရေတွာပိ ပရိဘုဉ္ဇန္တိယာ အာပတ္တိသမ္ဘဝတော သိယာ ကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ ကာယကမ္မံ၊ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ပဝါရိတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-ကုလမစ္ဆရိနီသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ပဉ္စမေ ကုလေ မစ္ဆရော ကုလမစ္ဆရော၊ ကုလမစ္ဆရော ဧတိဿာ အတ္ထိ၊ ကုလံ ဝါ မစ္ဆရာယတီတိ **ကုလမစ္ဆရိနီ**။ **အဿာ**တိ ယာ ဧဒိသီ ဘဝေယျ။ **ပါစိတ္တိယ**န္တိ တဿာ "ယံ ကုလံ ဘိက္ခုနီနံ ပစ္စယေ ဒါတုကာမံ၊ ကထံ နာမ တတ္ထ ဘိက္ခုနိယော န ဂစ္ဆေယျု"န္တိ ဘိက္ခုနီနံ ဝါ သန္တိကေ ကုလဿ, "ကထံ နာမ ဣမေ တာသံ ကိဉ္စိ န ဒဇ္ဇေယျု"န္တိ ကုလဿ ဝါ သန္တိကေ ဘိက္ခုနီနံ အဝဏ္ဏံ ဘာသန္တိယာ ပါစိတ္တိယံ။

သာဝတ္ထိယံ အညတရံ ဘိက္ခုနိံ အာရဗ္ဘ ကုလမစ္ဆရာယနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ။ အမစ္ဆရာယိတွာ သန္တံယေဝ အာဒီနဝံ အာစိက္ခန္တိယာ၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ဘိက္ခုနီနံ အလာဘကာမတာ, ကုလဿ ဝါ သန္တိကေ ဘိက္ခုနီနံ ဘိက္ခုနီနံ ဝါ သန္တိကေ ကုလဿ အဝဏ္ဏဘာဏနန္တိ ဣမာနေတ္ထ ဒွေ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ အဒိန္နာဒါနသဒိသာနိ၊ ဣဒံ ပန ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

ကုလမစ္ဆရိနီသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-အဘိက္ခုကာဝါသသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဆဋ္ဌေ သစေ[၁] ဘိက္ခုနုပဿယတော အဍ္ဎယောဇနဗ္ဘန္တရေ ဩဝါဒဒါယကာ ဘိက္ခူ န ဝသန္တိ၊ မဂ္ဂေါ ဝါ အခေမော ဟောတိ န သက္ကာ အနန္တရာယေန

၁-သံစေ တေ (သီ)

apaloketvā bhuñjati, tīṇi kālikāni sati paccaye paribhuñjati, tassā, ummattikādīnañca anāpatti. Nimantitā vā pavāritā vā taṁ ubhayaṁ vā purebhattaṁ vuttalakkhaṇassa āmisassa ajjhohāro sāmikānaṁ anāpucchananti imān'ettha tīṇi aṅgāni. Addhānasamuṭṭhānaṁ, nimantitāya anāpucchā bhuñjantiyā āpattisambhavato siyā kiriyākiriyaṁ, pavāritāya kappiyaṁ kāretvāpi akāretvāpi paribhuñjantiyā āpattisambhavato siyā kiriyaṁ, nosaññāvimokkhaṁ, acittakaṁ, paṇṇattivajjaṁ kāyakammaṁ, vacīkammaṁ, ticittaṁ, tivedananti.

Pavāritasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

5. Kulamaccharinīsikkhāpadavaṇṇanā

Pañcame kule maccharo kulamaccharo, kulamaccharo etissā atthi, kulaṁ vā maccharāyatīti **kulamaccharinī. Assā**ti yā īdisī bhaveyya. **Pācittiyan**ti tassā "yaṁ kulaṁ bhikkhunīnaṁ paccaye dātukāmaṁ, kathaṁ nāma tattha bhikkhuniyo na gaccheyyun"ti bhikkhunīnaṁ vā santike kulassa, "kathaṁ nāma ime tāsaṁ kiñci na dajjeyyun"ti kulassa vā santike bhikkhunīnaṁ avaṇṇaṁ bhāsantiyā pācittiyaṁ.

Sāvatthiyaṁ aññataraṁ bhikkhuniṁ ārabbha kulamaccharāyanavatthusmiṁ paññattaṁ. Amaccharāyitvā santaṁ yeva ādīnavaṁ ācikkhantiyā, ummattikādīnañca anāpatti. Bhikkhunīnaṁ alābhakāmatā kulassa vā santike bhikkhunīnaṁ bhikkhunīnaṁ vā santike kulassa avaṇṇabhaṇananti imān'ettha dve aṅgāni. Samuṭṭhānādīni adinnādānasadisāni, idaṁ pana dukkhavedananti.

Kulamaccharinīsikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

6. Abhikkhukāvāsasikkhāpadavaṇṇanā

Chaṭṭhe sace[1] bhikkhunupassayato addhayojanabbhantare ovādadāyakā bhikkhū na vasanti, maggo vā akhemo hoti na sakkā anantarāyena

1. Sace te (Sī)

ဂန္တုံ၊ အယံ **အဘိက္ခုကော** နာမ **အာဝါသော**။ တတ္ထ “ဝဿံ ဝသိဿာမီ”တိ သေနာသနပညာပနပါနီယဥပဋ္ဌာပနာဒီနိ ကရောန္တိယာ ဒုက္ကဋံ၊ သဟ အရုဏုဂ္ဂမနာ ပါစိတ္တိယံ။ အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ၊ ဝိတ္ထာရော ပန သမန္တပါသာဒိကာယံ[1] ဝုတ္တော။

သာဝတ္ထိယံ သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခုနိယော အာရဗ္ဘ အဘိက္ခုကေ အာဝါသေ ဝဿံ ဝသနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ ယတ္ထ ပန ဝဿူပဂတာ ဘိက္ခူ ပက္ကန္တာ ဝါ ဟောန္တိ ဝိဗ္ဘန္တာ ဝါ ကာလင်္ကတာ ဝါ ပက္ခသင်္ကန္တာ ဝါ တတ္ထ ဝသန္တိယာ၊ အာပဒါသု၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ အဘိက္ခုကာဝါသတာ, ဝဿူပဂမနံ, အရုဏုဂ္ဂမနန္တိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ဧဠကလောမသဒိသာနေဝါတိ။

အဘိက္ခုကာဝါသသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-အပဝါရဏာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

သတ္တမေ **ဝဿံဝုဋ္ဌာ**တိ ပုရိမံ ဝါ ပစ္ဆိမံ ဝါ တေမာသံ ဝုဋ္ဌာ။ **ဥဘတောသံဃေ**တိ ဘိက္ခုနိသံဃေ စေဝ ဘိက္ခုသံဃေ စ။ အယံ ပနေတ္ထ ဝိနိစ္ဆယကထာ—ဘိက္ခုနီဟိ စာတုဒ္ဒသေယေဝ သန္နိပတိတွာ “သုဏာတု မေ အယျေ သံဃော၊ အဇ္ဇ ပဝါရဏာ စာတုဒ္ဒသီ၊ ယဒိ သံဃဿ ပတ္တကလ္လံ၊ သံဃော ပဝါရေယျာ”တိ ဧဝံ သမ္ဗဟုလိကဉတ္တိံ ဝါ၊ “တေဝါစိကံ ပဝါရေယျာ”တိ ဧဝံ တေဝါစိကဉတ္တိံ ဝါ၊ သတိ အန္တရာယေ “ဒွေဝါစိကံ၊ ဧကဝါစိကံ၊ သမာနဝဿိကံ ပဝါရေယျာ”တိ ဧဝံ ဒွေဝါစိကာဒိဉတ္တိံ ဝါ ဌပေတွာ သမ္ဗဟုလိကဉတ္တိ စေ ဌပိတာ[2]၊ “သံဃံ အယျေ ပဝါရေမိ ဒိဋ္ဌေန ဝါ သုတေန ဝါ ပရိသင်္ကာယ ဝါ၊ ဝဒန္တု မံ အယျာယော အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယ၊ ပဿန္တီ ပဋိကရိဿာမီ”တိ[3] ဧဝံ သကိံ ဝါ, “ဒုတိယမ္ပိ အယျေ သံဃံ။ပ။ တတိယမ္ပိ အယျေ သံဃံ။ပ။ ပဋိကရိဿာမီ”တိ ဧဝံ ဒွတ္တိက္ခတ္တုံ ဝါ ဝတွာ ပဋိပါဋိယာ ပဝါရေတဗ္ဗံ။ တေဝါစိကာယ ဉတ္တိယာ ဝစနံ[4] န ဟာပေတဗ္ဗံ၊ ဒွေဝါစိကာဒီသု ဝဍ္ဎေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဟာပေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ဧဝံ ဘိက္ခုနိသံဃေ ပဝါရေတွာ တဒ္ဒေဝ ဧကာ ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခုနိက္ခန္ဓကေ[5] ဝုတ္တေန ဉတ္တိဒုတိယကမ္မေန ဘိက္ခုနိသံဃဿတ္ထာယ ဘိက္ခုသံဃံ ပဝါရေတုံ သမ္မန္နိတဗ္ဗာ။ တာယ သမ္မတာယ ဘိက္ခုနိယာ

၁-ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၅၂-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၂-ဉတ္တိယာ စ ထပိတာယ (သီ) ၃-ဝိ ၂-၄၁၃၊ ဝိ ၄-၄၆၉-ပိဋ္ဌေသု။
၄-ထပိတဝစနံ (သီ) ၅-ဝိ ၄-၄၆၉-ပိဋ္ဌေ။

gantuṁ, ayaṁ **abhikkhuko** nāma **āvāso.** Tattha “vassaṁ vasissāmī”ti senāsanapaññāpanapānīya-upaṭṭhāpanādīni karontiyā dukkaṭaṁ, saha aruṇuggamanā pācittiyaṁ. Ayamettha saṅkhepo, vitthāro pana Samantapāsādikāyaṁ[1] vutto.

Sāvatthiyaṁ sambahulā bhikkhuniyo ārabbha abhikkhuke āvāse vassaṁ vasanavatthusmiṁ paññattaṁ, yattha pana vassūpagatā bhikkhū pakkantā vā hoti vibbhantā vā kālaṅkatā vā pakkhasaṅkantā vā tattha vasantiyā, āpadāsu, ummattikādīnañca anāpatti. Abhikkhukāvāsatā vassūpagamanaṁ aruṇuggamananti imān’ettha tīṇi aṅgāni. Samuṭṭhānādīni eḷakalomasadisān’evāti.

Abhikkhukāvāsasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

7. Apavāraṇāsikkhāpadavaṇṇanā

Sattame **vassaṁvuṭṭhā**ti purimaṁ vā pacchimaṁ vā temāsaṁ vuṭṭhā. **ubhatosaṁghe**ti bhikkhunisaṁghe c’eva bhikkhusaṁghe ca. Ayaṁ pan’ettha vinicchayakathā—bhikkhunīhi cātuddase yeva sannipatitvā “suṇātu me ayye saṁgho, ajja pavāraṇā cātuddasī, yadi saṁghassa pattakallaṁ, saṁgho pavāreyyā”ti evaṁ sabbasaṅgāhikañattiṁ vā, “tevācikaṁ pavāreyyā”ti evaṁ tevācikañattiṁ vā, sati antarāye “dvevācikaṁ, ekavācikaṁ, samānavassikaṁ pavāreyyā”ti evaṁ dvevācikādiñattiṁ vā ṭhapetvā sabbasaṅgāhikañatti ce ṭhapitā[2], “saṁghaṁ ayye pavāremi diṭṭhena vā sutena vā parisaṅkāya vā, vadantu maṁ ayyāyo anukampaṁ upādāya, passantī paṭikarissāmī”ti[3] evaṁ sakiṁ vā “dutiyampi ayye saṁghaṁ -pa-. Tatiyampi ayye saṁghaṁ -pa- paṭikarissāmī”ti evaṁ dvattikkhattuṁ vā vatvā paṭipāṭiyā pavāretabbaṁ. Tevācikāya ñattiyā vacanaṁ[4] na hāpetabbaṁ, dvevācikādīsu vaḍḍhetuṁ vaṭṭati, hāpetuṁ na vaṭṭati. Evaṁ bhikkhunisaṁghe pavāretvā tatth’eva ekā bhikkhunī Bhikkhunikkhandhake[5] vuttena ñattidutiyakammena bhikkhunisaṁghassatthāya bhikkhusaṁghaṁ pavāretuṁ sammannitabbā. Tāya sammatāya bhikkhuniyā

---

1. Vi-Ṭṭha 3. 52 piṭṭhādīsu.
2. Ñattiyā ca thapitāya (Sī)
3. Vi 2. 413; Vi 4. 469 piṭṭhesu.
4. Thapitavacanaṁ (Sī)
5. Vi 4. 469 piṭṭhe.

ပန္နရသေ ဘိက္ခုနိသံဃံ အာဒါယ ဘိက္ခုသံဃံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ကရိတွာ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂဟေတွာ ဧဝမဿ ဝစနီယော “ဘိက္ခုနိသံဃော အယျ ဘိက္ခုသံဃံ ပဝါရေတိ ဒိဋ္ဌေန ဝါ သုတေန ဝါ ပရိသင်္ကာယ ဝါ၊ ဝဒတာယျ ဘိက္ခုသံဃော ဘိက္ခုနိသံဃံ အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယ၊ ပဿန္တော ပဋိကရိဿတိ၊ ဒုတိယမ္ပိ အယျ။ပ။ တတိယမ္ပိ အယျ။ပ။ ပဿန္တော ပဋိကရိဿတီ”တိ ဧဝံ ပဝါရေတဗ္ဗံ။

သစေ ပဉ္စဝဂ္ဂေါ ဘိက္ခုနိသံဃော န ပူရတိ၊ စတူဟိ ဝါ တီဟိ ဝါ ဂဏဉတ္တိံ ဌပေတွာ, ဒွီဟိ ဝိနာ ဉတ္တိယာ အညမညံ ပဝါရေတဗ္ဗံ။ ဧကာယ “အဇ္ဇ မေ ပဝါရဏာ”တိ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ။

ဝိဟာရံ ပန ဂန္တွာ “ဘိက္ခုနိယော အယျ ဘိက္ခုသံဃံ ပဝါရေန္တိ ဒိဋ္ဌေန ဝါ သုတေန ဝါ ပရိသင်္ကာယ ဝါ၊ ဝဒတာယျ ဘိက္ခုသံဃော ဘိက္ခုနိယော အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယ၊ ပဿန္တိယော ပဋိကရိဿန္တီ”တိ စ, “အဟံ အယျ ဘိက္ခုသံဃံ ပဝါရေမိ ဒိဋ္ဌေန ဝါ သုတေန ဝါ ပရိသင်္ကာယ ဝါ၊ ဝဒတု မံ အယျ ဘိက္ခုသံဃော အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယ၊ ပဿန္တီ ပဋိကရိဿာမီ”တိ စ ဧဝံ တိက္ခတ္တုံ ဝတ္တဗ္ဗံ။

သစေ ဘိက္ခုသံဃော န ပူရတိ၊ “ဘိက္ခုနိသံဃော အယျ အယျေ ပဝါရေတိ ဒိဋ္ဌေန ဝါ သုတေန ဝါ ပရိသင်္ကာယ ဝါ၊ ဝဒန္တု အယျာ ဘိက္ခုနိသံဃံ အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယ၊ ပဿန္တော ပဋိကရိဿတီ”တိ စ, “ဘိက္ခုနိသံဃော အယျ အယျံ ပဝါရေတိ ဒိဋ္ဌေန ဝါ သုတေန ဝါ ပရိသင်္ကာယ ဝါ၊ ဝဒတာယျော ဘိက္ခုနိသံဃံ အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယ၊ ပဿန္တော ပဋိကရိဿတီ”တိ စ ဧဝံ တိက္ခတ္တုံ ဝတ္တဗ္ဗံ။

ဥဘိန္နံ အပရိပူရိယာ “ဘိက္ခုနိယော အယျာ အယျေ ပဝါရေန္တိ ဒိဋ္ဌေန ဝါ သုတေန ဝါ ပရိသင်္ကာယ ဝါ၊ ဝဒန္တာယျာ ဘိက္ခုနိယော အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယ၊ ပဿန္တိယော ပဋိကရိဿန္တီ”တိ စ, “ဘိက္ခုနိယော အယျ အယျံ ပဝါရေန္တိ ဒိဋ္ဌေန ဝါ သုတေန ဝါ ပရိသင်္ကာယ ဝါ၊ ဝဒတာယျော ဘိက္ခုနိယော အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယ၊ ပဿန္တိယော ပဋိကရိဿန္တီ”တိ စ, “အဟံ အယျာ အယျေ ပဝါရေမိ ဒိဋ္ဌေန ဝါ သုတေန ဝါ။ပ။ ဝဒန္တု မံ အယျာ အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယ၊ ပဿန္တီ ပဋိကရိဿာမီ”တိ စ, “အဟံ အယျ အယျံ ပဝါရေမိ ဒိဋ္ဌေန ဝါ သုတေန ဝါ။ပ။ ဝဒတု မံ အယျော အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယ၊ ပဿန္တီ ပဋိကရိဿာမီ”တိ စ ဧဝံ တိက္ခတ္တုံ ဝတ္တဗ္ဗံ။ သဗ္ဗာဟေဝ ဟိ ဣမိနာ နယေန

pannarase bhikkhunisaṁghaṁ ādāya bhikkhusaṁghaṁ upasaṅkamitvā ekaṁsaṁ uttarāsaṅgaṁ karitvā añjaliṁ paggahetvā evamassa vacanīyo "bhikkhunisaṁgho ayya bhikkhusaṁghaṁ pavāreti diṭṭhena vā sutena vā parisaṅkāya vā, vadat'āyya bhikkhusaṁgho bhikkhunisaṁghaṁ anukampaṁ upādāya, passanto paṭikarissati. Dutiyampi ayya -pa-. Tatiyampi ayya -pa- passanto paṭikarissatī"ti evaṁ pavāretabbaṁ.

Sace pañcavaggo bhikkhunisaṁgho na pūrati, catūhi vā tīhi vā gaṇañattiṁ ṭhapetvā dvīhi vinā ñattiyā aññamaññaṁ pavāretabbaṁ. Ekāya "ajja me pavāraṇā"ti adhiṭṭhātabbaṁ.

Vihāraṁ pana gantvā "bhikkhuniyo ayya bhikkhusaṁghaṁ pavārenti diṭṭhena vā sutena vā parisaṅkāya vā, vadat'āyya bhikkhusaṁgho bhikkhuniyo anukampaṁ upādāya, passantiyo paṭikarissantī"ti ca, "ahaṁ ayya bhikkhusaṁghaṁ pavāremi diṭṭhena vā sutena vā parisaṅkāya vā, vadatu maṁ ayya bhikkhusaṁgho anukampaṁ upādāya, passantī paṭikarissāmī"ti ca evaṁ tikkhattuṁ vattabbaṁ.

Sace bhikkhusaṁgho na pūrati, "bhikkhunisaṁgho ayya ayye pavāreti diṭṭhena vā sutena vā parisaṅkāya vā, vadantu ayyā bhikkhunisaṁghaṁ anukampaṁ upādāya, passanto paṭikarissatī"ti ca "bhikkhunisaṁgho ayya ayyaṁ pavāreti diṭṭhena vā sutena vā parisaṅkāya vā, vadat'āyyo bhikkhunisaṁghaṁ anukampaṁ upādāya, passanto paṭikarissatī"ti ca evaṁ tikkhattuṁ vattabbaṁ.

Ubhinnaṁ aparipūriyā "bhikkhuniyo ayyā ayye pavārenti diṭṭhena vā sutena vā parisaṅkāya vā, vadantāyyā bhikkhuniyo anukampaṁ upādāya, passantiyo paṭikarissantī"ti ca "bhikkhuniyo ayya ayyaṁ pavārenti diṭṭhena vā sutena vā parisaṅkāya vā, vadatāyyo bhikkhuniyo anukampaṁ upādāya, passantiyo paṭikarissantī"ti ca "ahaṁ ayyā ayye pavāremi diṭṭhena vā sutena vā -pa- vadantu maṁ ayyā anukampaṁ upādāya, passantī paṭikarissāmī"ti ca "ahaṁ ayya ayyaṁ pavāremi diṭṭhena vā sutena vā -pa- vadatu maṁ ayyo anukampaṁ upādāya, passantī paṭikarissāmī"ti ca evaṁ tikkhattuṁ vattabbaṁ. Sabbāh'eva hi iminā nayena

ဥဘတောသံဃေ ပဝါရိတာ ဟောတိ၊ ယာ ပန ဝဿံဝုဋ္ဌာ "ဥဘတောသံဃေ ဧဝံ န ပဝါရေဿာမီ"တိ ဓုရံ နိက္ခိပတိ၊ တဿာ သဟ ဓုရနိက္ခေပေန ပါစိတ္တိယံ။

သာဝတ္ထိယံ သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခုနိယော အာရဗ္ဘ ဝဿံ ဝသိတွာ န ပဝါရဏာဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ။ အန္တရာယေ ပန သတိ၊ ပရိယေသိတွာ ဘိက္ခူ အလဘန္တိယာ၊ ဂိလာနာယ၊ အာပဒါသု၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ဝဿံဝုဋ္ဌတာ, န ဥဘတောသံဃေ ပဝါရဏာ, အနညာတကာရဏာဘာဝေါတိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ သမနုဘာသနသဒိသာနီတိ။

အပဝါရဏာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၈-ဩဝါဒသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

အဋ္ဌမေ **ဩဝါဒါယာ**တိ ဂရုဓမ္မဿဝနတ္ထာယ။ **သံဝါသာယာ**တိ ဥပေါသထပုစ္ဆနတ္ထာယ စေဝ ပဝါရဏတ္ထာယ စ။ **ပါစိတ္တိယ**န္တိ "ဧတေသံ အတ္ထာယ န ဂစ္ဆာမီ"တိ ဓုရံ[၁] နိက္ခိတ္တမတ္တေ ပါစိတ္တိယံ။

သက္ကေသု ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခုနိယော အာရဗ္ဘ ဩဝါဒါယ အဂမနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ။ အန္တရာယေ ပန သတိ၊ ပရိယေသိတွာ ဒုတိယိကံ အလဘန္တိယာ၊ ဂိလာနာယ၊ အာပဒါသု၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ဩဝါဒသံဝါသာနံ အတ္ထာယ အဂမနံ, အနညာတကာရဏာဘာဝေါတိ ဣမာနေတ္ထ ဒွေ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ပဌမပါရာဇိကသဒိသာနိ၊ ဣဒံ ပန အကိရိယံ၊ ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

ဩဝါဒသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-ဩဝါဒူပသင်္ကမနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

နဝမေ **အနွဍ္ဎမာသန္တိ** အဍ္ဎမာသေ အဍ္ဎမာသေ။ **ဥပေါသထပုစ္ဆကန္တိ** ဥပေါသထပုစ္ဆနံ။ **ဩဝါဒူပသင်္ကမနန္တိ** ဩဝါဒတ္ထာယ ဥပသင်္ကမနံ။ **တံ အတိက္ကာမေန္တိယာ**တိ ဧတ္ထ ဘိက္ခုနီဟိ တေရသေ ဝါ စာတုဒ္ဒသေ ဝါ အာရာမံ ဂန္တွာ "အယံ ဥပေါသထော စာတုဒ္ဒသော ပန္နရသော"တိ[၂] ပုစ္ဆိတဗ္ဗံ၊

၁-ဓုရေ (သီ၊ ကံ)

၂-စာတုဒ္ဒသိယော ပန္နရသိယော (သီ)

ubhatosaṁghe pavāritā hoti, yā pana vassaṁvuṭṭhā “ubhatosaṁghe evaṁ na pavāressāmī”ti dhuraṁ nikkhipati, tassā saha dhuranikkhepena pācittiyaṁ.

Sāvatthiyaṁ sambahulā bhikkhuniyo ārabbha vassaṁ vasitvā na pavāraṇāvatthusmiṁ paññattaṁ. Antarāye pana sati, pariyesitvā bhikkhū alabhantiyā, gilānāya, āpadāsu, ummattikādīnañca anāpatti. Vassaṁvuṭṭhatā na ubhatosaṁghe pavāraṇā anuññātakāraṇābhāvoti imān’ettha tīṇi aṅgāni. Samuṭṭhānādīni samanubhāsanasadisānīti.

Apavāraṇāsikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

8. Ovādasikkhāpadavaṇṇanā

Aṭṭhame **ovādāyā**ti garudhammassavanatthāya. **Saṁvāsāyā**ti uposathapucchanatthāya c’eva pavāraṇatthāya ca. **Pācittiyan**ti “etesaṁ atthāya na gacchāmī”ti dhuraṁ[1] nikkhittamatte pācittiyaṁ.

Sakkesu chabbaggiyā bhikkhuniyo ārabbha ovādāya agamanavatthusmiṁ paññattaṁ. Antarāye pana sati, pariyesitvā dutiyikaṁ alabhantiyā, gilānāya, āpadāsu, ummattikādīnañca anāpatti. Ovādasaṁvāsānaṁ atthāya agamanaṁ anuññātakāraṇābhāvoti imān’ettha dve aṅgāni. Samuṭṭhānādīni paṭhamapārājikasadisāni, idaṁ pana akiriyaṁ, dukkhavedananti.

Ovādasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

9. Ovādūpasaṅkamanasikkhāpadavaṇṇanā

Navame **anvaddhamāsan**ti addhamāse addhamāse. **Uposathapucchakan**ti uposathapucchanaṁ. **Ovādūpasaṅkamanan**ti ovādatthāya upasaṅkamanaṁ. **Taṁ atikkāmentiyā**ti ettha bhikkhunīhi terase vā cātuddase vā ārāmaṁ gantvā “ayaṁ uposatho cātuddaso pannaraso”ti[2] pucchitabbaṁ,

1. Dhure (Sī, Kaṁ) 2. Cātuddasiyo pannarasiyo (Sī)

ဥပေါသထဒိဝသေ နိဒါနဝဏ္ဏနာယံ ဝုတ္တနယေန ဩဝါဒူပသင်္ကမနံ ယာစိတဗ္ဗံ။ ယာ ဘိက္ခုနီ ဝုတ္တပ္ပကာရေ ကာလေ တဒုဘယံ န ကရောတိ၊ သာ တံ အတိက္ကာမေတိ နာမ၊ တဿာ "ဥပေါသထမ္ပိ န ပုစ္ဆိဿာမိ၊ ဩဝါဒမ္ပိ န ယာစိဿာမီ"တိ ဓုရံ[၁] နိက္ခိတ္တမတ္တေ ပါစိတ္တိယံ။

သာဝတ္ထိယံ သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခုနိယော အာရဗ္ဘ ဥပေါသထဩဝါဒါနံ အပုစ္ဆနအယာစနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ အနာပတ္တိ အဋ္ဌမသဒိသာယေဝ။ ဥပေါသထဩဝါဒါနံ အပုစ္ဆနအယာစနာယံ ဓုရနိက္ခေပေါ, အနုညာတကာရဏာဘာဝေါတိ ဣမာနေတ္ထ ဒွေ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ သမနုဘာသနသဒိသာနီတိ။

ဩဝါဒူပသင်္ကမနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-ပသာခဇာတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဒသမေ **ပသာခေ**တိ နာဘိယာ ဟေဋ္ဌာ ဇာဏုမဏ္ဍလာနံ ဥပရိပဒေသေ။ တတော ဟိ ယသ္မာ ရုက္ခဿ သာခါ ဝိယ ဥဘော ဦရူ ပဘိဇ္ဇိတွာ ဂတာ၊ တသ္မာ သော "ပသာခေါ"တိ ဝုစ္စတိ၊ တသ္မိံ ပသာခေ။ **ဂဏ္ဍ**န္တိ ယံကိဉ္စိ ဂဏ္ဍံ။ **ရုဓိတ**န္တိ ဝဏံ။ **ဘေဒါပေယျ ဝါ**တိအာဒီသု သစေ "ဘိန္ဒ ဖာလေဟီ"တိ သဗ္ဗာနိ အာဏာပေတိ၊ သော စ တထေဝ ကရောတိ၊ ဆ ဒုက္ကဋာနိ ဆ စ ပါစိတ္တိယာနိ။ အထာပိ "ယံကိဉ္စိ ဧတ္ထ ကတ္တဗ္ဗံ၊ တံ သဗ္ဗံ ကရောဟီ"တိ ဧဝံ အာဏာပေတိ၊ သော စ သဗ္ဗာနိပိ ဘေဒနာဒီနိ ကရောတိ၊ ဧကဝါစာယ ဆ ဒုက္ကဋာနိ ဆ စ ပါစိတ္တိယာနိ။ သစေ ပန ဘေဒနာဒီသု ဧကံယေဝ "ဣဒံ နာမ ကရောဟီ"တိ အာဏာပေတိ၊ သော စ သဗ္ဗာနိ ကရောတိ။ ယံ အာဏတ္တံ၊ တဿေဝ ကရဏေ ပါစိတ္တိယံ။

သာဝတ္ထိယံ အညတရံ ဘိက္ခုနိံ အာရဗ္ဘ ပသာခေ ဇာတံ ဂဏ္ဍံ ပုရိသေန ဘေဒါပနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ အပလောကေတွာ ဝါ ဝိညုံ ဝါ ယံကိဉ္စိ ဒုတိယိကံ ဂဟေတွာ ဧဝံ ကရောန္တိယာ၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ပသာခေ ဇာတတာ, အနပလောကနံ, ဒုတိယိကာဘာဝေါ, ပုရိသေန ဘေဒါဒီနံ ကာရာပနန္တိ ဣမာနေတ္ထ စတ္တာရိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ကထိနသဒိသာနိ၊ ဣဒံ ပန ကိရိယာကိရိယန္တိ။

ပသာခဇာတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

အာရာမဝဂ္ဂေါ ဆဋ္ဌော။

၁-ဓုရေ (သီ)

uposathadivase nidānavaṇṇanāyaṁ vuttanayena ovādūpasaṅkamanaṁ yācitabbaṁ. Yā bhikkhunī vuttappakāre kāle tadubhayaṁ na karoti, sā taṁ atikkāmeti nāma, tassā "uposathampi na pucchissāmi, ovādampi na yācissāmī"ti dhuraṁ[1] nikkhittamatte pācittiyaṁ.

Sāvatthiyaṁ sambahulā bhikkhuniyo ārabbha uposatha-ovādānaṁ apucchana-ayācanavatthusmiṁ paññattaṁ, anāpatti aṭṭhamasadisā yeva. Uposathovādānaṁ apucchana-ayācanāyaṁ dhuranikkhepo anuññātakāraṇābhāvoti imān'ettha dve aṅgāni. Samuṭṭhānādīni samanubhāsanasadisānīti.

Ovādūpasaṅkamanasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

10. Pasākhejātasikkhāpadavaṇṇanā

Dasame **pasākhe**ti nābhiyā heṭṭhā jāṇumaṇḍalānaṁ uparipadese. Tato hi yasmā rukkhassa sākhā viya ubho ūrū pabhijjitvā gatā, tasmā so "pasākho"ti vuccati, tasmiṁ pasākhe. **Gaṇḍan**ti yaṁ kiñci gaṇḍaṁ. **Rudhitan**ti vaṇaṁ. **Bhedāpeyya vā**ti-ādīsu sace "bhinda phālehī"ti sabbāni āṇāpeti, so ca tath'eva karoti, cha dukkaṭāni cha ca pācittiyāni. Ath'āpi "yaṁ kiñci ettha kattabbaṁ, taṁ sabbaṁ karohī"ti evaṁ āṇāpeti, so ca sabbānipi bhedanādīni karoti, ekavācāya cha dukkaṭāni cha ca pācittiyāni. Sace pana bhedanādīsu ekaṁ yeva "idaṁ nāma karohī"ti āṇāpeti, so ca sabbāni karoti. Yaṁ āṇattaṁ, tass'eva karaṇe pācittiyaṁ.

Sāvatthiyaṁ aññataraṁ bhikkhuniṁ ārabbha pasākhe jātaṁ gaṇḍaṁ purisena bhedāpanavatthusmiṁ paññattaṁ, apaloketvā vā viññuṁ vā yaṁ kañci dutiyikaṁ gahetvā evaṁ karontiyā, ummattikādīnañca anāpatti. Pasākhe jātatā anapalokanaṁ dutiyikābhāvo purisena bhedādīnaṁ kārāpananti imān'ettha cattāri aṅgāni. Samuṭṭhānādīni Kathinasadisāni, idaṁ pana kiriyākiriyanti.

Pasākhejātasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

Ārāmavaggo chaṭṭho.

---

1. Dhure (Sī)

၇-ဂဗ္ဘိနိဝဂ္ဂ ၁-ဂဗ္ဘိနိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဂဗ္ဘိနိဝဂ္ဂဿ ပဌမေ “ဂဗ္ဘိနီ”တိ ဇာနိတွာ ဥပဇ္ဈာယာယ ဝုဋ္ဌာပေန္တိယာ ဂဏပရိယေသနာဒီသု စ ဉတ္တိကမ္မဝါစာဒွယေ စ[1] ဒုက္ကဋံ၊ ကမ္မဝါစာပရိယော-သာနေ ပါစိတ္တိယံ။

သာဝတ္ထိယံ သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခုနိယော အာရဗ္ဘ ဂဗ္ဘိနိံ ဝုဋ္ဌာပနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ ဂဗ္ဘိနိယာ ဝေမတိကာယ, အဂဗ္ဘိနိယာ ဂဗ္ဘိနိသညာယ စေဝ ဝေမတိ-ကာယ စ ဒုက္ကဋံ။ ဥဘောသု အဂဗ္ဘိနိသညာယ၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ဂဗ္ဘိနိတာ, 'ဂဗ္ဘိနီ'တိ ဇာနနံ, ဝုဋ္ဌာပနန္တိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ အဒိန္နာဒါနသဒိသာနိ၊ ဣဒံ ပန ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

ဂဗ္ဘိနိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ပါယန္တီသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဒုတိယေ **ပါယန္တိ**န္တိ ထညံ ပါယမာနံ၊ ယံ ပါယေတိ၊ တဿ မာတာ ဝါ၊ ဓာတိ ဝါ။ ဣဒံ ဝတ္ထုမတ္တမေဝေတ္ထ ဝိသေသော၊ သေသံ ပဌမသိက္ခာပဒ-သဒိသမေဝါတိ။

ပါယန္တိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-ပဌမသိက္ခမာနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

တတိယေ **ဒွေ ဝဿာနီ**တိ ပဝါရဏာဝသေန ဒွေ သံဝစ္ဆရာနိ။ **ဆသု ဓမ္မေသူ**တိ ပါဏာတိပါတာဝေရမဏိအာဒီသု ဝိကာလဘောဇနာဝေရမဏိ-ပရိယောသာနေသု ဆသု သိက္ခာပဒေသု။ **အသိက္ခိတသိက္ခ**န္တိ ပဒဘာဇနေ[2] ဝုတ္တနယေနေဝ အဒိန္နသိက္ခံ ဝါ ကုပိတသိက္ခံ ဝါ။ **သိက္ခမာနံ ဝုဋ္ဌာပေယျာ**တိ တေသု ဆသု ဓမ္မေသု[3] သိက္ခနတော၊ တေ ဝါ သိက္ခာသင်္ခါတေ ဓမ္မေ မာနနတော ဧဝံလဒ္ဓနာမံ အနုပသမ္ပန္နံ ဥပသမ္ပာဒေယျ။ **ပါစိတ္တိယ**န္တိ ပဌမသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တနယေနေဝ ကမ္မဝါစာပရိယောသာနေ ပါစိတ္တိယံ။

၁-ဉတ္တိကမ္မဝါစာယ စ (သီ) ၂-ဝိ ၂-၄၁၉-ပိဋ္ဌေ။ ၃-တေသု ဓမ္မေသု (သီ)

7. Gabbhinīvagga 1. Gabbhinīsikkhāpadavaṇṇanā

Gabbhinivaggassa paṭhame **"gabbhinī"**ti jānitvā upajjhāyāya vuṭṭhāpentiyā gaṇapariyesanādīsu ca ñattikammavācādvaye ca[1] dukkaṭaṁ, kammavācāpariyosāne pācittiyaṁ.

Sāvatthiyaṁ sambahulā bhikkhuniyo ārabbha gabbhiniṁ vuṭṭhāpanavatthusmiṁ paññattaṁ, gabbhiniyā vematikāya, agabbhiniyā gabbhinisaññāya c'eva vematikāya ca dukkaṭaṁ. Ubhosu agabbhinisaññāya, ummattikādīnañca anāpatti. Gabbhinitā 'gabbhinī'ti jānanaṁ vuṭṭhāpananti imān'ettha tīṇi aṅgāni. Samuṭṭhānādīni Adinnādānasadisāni, idaṁ pana paṇṇattivajjaṁ, ticittaṁ, tivedananti.

Gabbhinisikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

2. Pāyantīsikkhāpadavaṇṇanā

Dutiye **pāyantin**ti thaññaṁ pāyamānaṁ, yaṁ pāyeti, tassa mātā vā, dhāti vā. Idaṁ vatthumattamev'ettha viseso, sesaṁ paṭhamasikkhāpadasadisamevāti.

Pāyantisikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

3. Paṭhamasikkhamānasikkhāpadavaṇṇanā

Tatiye **dve vassānī**ti pavāraṇāvasena dve saṁvaccharāni. **Chasu dhammesū**ti pāṇātipātāveramaṇi-ādīsu vikālabhojanāveramaṇipariyosānesu chasu sikkhāpadesu. **Asikkhitasikkhan**ti Padabhājane[2] vuttanayen'eva adinnasikkhaṁ vā kupitasikkhaṁ vā. **Sikkhamānaṁ vuṭṭhāpeyyā**ti tesu chasu dhammesu[2] sikkhanato, te vā sikkhāsaṅkhāte dhamme mānanato evaṁladdhanāmaṁ anupasampannaṁ upasampādeyya. **Pācittiyan**ti paṭhamasikkhāpade vuttanayen'eva kammavācāpariyosāne pācittiyaṁ.

1. Ñattikammavācāya ca (Sī) 2. Vi 2. 419 piṭṭhe. 3. Tesu dhammesu (Sī)

သာဝတ္ထိယံ သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခုနိယော အာရဗ္ဘ ဝေရူပံ သိက္ခမာနံ ဝုဋ္ဌာပနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ ဓမ္မကမ္မေ တိကပါစိတ္တိယံ၊ အဓမ္မကမ္မေ တိကဒုက္ကဋံ။ ဒွေ ဝဿာနိ ဆသု ဓမ္မေသု သိက္ခိတသိက္ခံ သိက္ခမာနံ ဝုဋ္ဌာပေန္တိယာ၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ဝုတ္တနယေန အသိက္ခိတသိက္ခတာ, ဓမ္မကမ္မတာ, ကမ္မဝါစာပရိယောသာနန္တိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ပဌမေ ဝုတ္တနယာနေဝါတိ။

ပဌမသိက္ခမာနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-ဒုတိယသိက္ခမာနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

စတုတ္ထေ **သံဃေန အသမ္မတ**န္တိ ယဿာ သံဃေန အန္တမသော ဥပသမ္ပဒါမာဠကေပိ ပဒဘာဇနေ[၁] ဝုတ္တာ ဥပသမ္ပဒါသမ္မုတိ န ဒိန္နာ ဟောတိ၊ တံ ဣမာ ဒွေပိ **မဟာသိက္ခမာနာ** နာမ။ ဣဓ သံဃေန သမ္မတံ ဝုဋ္ဌာပေန္တိယာ၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ သေသံ တတိယေ ဝုတ္တသဒိသမေဝ၊ ဣဒံ ပန ကိရိယာကိရိယံ ဟောတီတိ။

ဒုတိယသိက္ခမာနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-ပဌမဂိဟိဂတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ပဉ္စမေ **ဂိဟိဂတ**န္တိ ပုရိသန္တရဂတံ၊ ဣဓာပိ ဣဒံ ဝတ္ထုမတ္တမေဝ[၂] ဝိသေသော။ ဦနဒွါဒသဝဿဉ္စ ပရိပုဏ္ဏသညာယ ဝုဋ္ဌာပေန္တိယာ ကိဉ္စာပိ အနာပတ္တိ၊ သာ ပန အနုပသမ္ပန္နာဝ ဟောတိ။ သေသံ ပဌမသိက္ခာပဒသဒိသမေဝါတိ။

ပဌမဂိဟိဂတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-၇-ဒုတိယတတိယဂိဟိဂတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဆဋ္ဌေ သဗ္ဗံ တတိယေ ဝုတ္တနယေန။ သတ္တမေပိ သဗ္ဗံ စတုတ္ထေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ။

ဒုတိယတတိယဂိဟိဂတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-ဝိ ၂-၄၁၂-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝတ္ထုမေဝ (သီ)

Sāvatthiyaṁ sambahulā bhikkhuniyo ārabbha evarūpaṁ sikkhamānaṁ vuṭṭhāpanavatthusmiṁ paññattaṁ, dhammakamme tikapācittiyaṁ, adhammakamme tikadukkaṭaṁ. Dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhaṁ sikkhamānaṁ vuṭṭhāpentiyā, ummattikādīnañca anāpatti. Vuttanayena asikkhitasikkhatā dhammakammatā kammavācāpariyosānanti imān'ettha tīṇi aṅgāni. Samuṭṭhānādīni paṭhame vuttanayān'evāti.

Paṭhamasikkhamānasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

4. Dutiyasikkhamānasikkhāpadavaṇṇanā

Catutthe **saṁghena asammatan**ti yassā saṁghena antamaso upasampadāmāḷakepi Padabhājane[1] vuttā upasampadāsammuti na dinnā hoti, taṁ. Imā dvepi **mahāsikkhamānā** nāma. Idha saṁghena sammataṁ vuṭṭhāpentiyā, ummattikādīnañca anāpatti. Sesaṁ tatiye vuttasadisameva, idaṁ pana kiriyākiriyaṁ hotīti.

Dutiyasikkhamānasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

5. Paṭhamagihigatasikkhāpadavaṇṇanā

Pañcame **gihigatan**ti purisantaragataṁ, idh'āpi idaṁ vatthumattameva[2] viseso. Ūnadvādasavassañca paripuṇṇasaññāya vuṭṭhāpentiyā kiñcāpi anāpatti, sā pana anupasampannā'va hoti. Sesaṁ paṭhamasikkhāpadasadisamevāti.

Paṭhamagihigatasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

6-7. Dutiyatatiyagihigatasikkhāpadavaṇṇanā

Chaṭṭhe sabbaṁ tatiye vuttanayena. Sattamepi sabbaṁ catutthe vuttanayen'eva veditabbanti.

Dutiyatatiyagihigatasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

1. Vi 2. 422 piṭṭhe.
2. Vatthumeva (Sī)

၈-ပဌမသဟဇီဝိနီသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

အဋ္ဌမေ **သဟဇီဝိနိန္တိ** သဒ္ဓိဝိဟာရိနိံ။ **နေဝ အနုဂ္ဂဏှေယျာတိ** သယံ ဥဒ္ဒေသာဒီဟိ နာနုဂ္ဂဏှေယျ။ **န အနုဂ္ဂဏှာပေယျာတိ** "ဣမိဿာ အယျေ ဥဒ္ဒေသာဒီနိ ဒေဟီ"တိ ဧဝံ န အညာယ အနုဂ္ဂဏှာပေယျ။ **ပါစိတ္တိယန္တိ** ဓုရေ နိက္ခိတ္တမတ္တေ ပါစိတ္တိယံ။

သာဝတ္ထိယံ ထုလ္လနန္ဒံ အာရဗ္ဘ ဧဝရူပေ ဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ သေသမေတ္ထ တုဝဋ္ဋဝဂ္ဂေ ဒုက္ခိတသဟဇီဝိနီသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တသဒိသမေဝါတိ။

ပဌမသဟဇီဝိနီသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-နာနုဗန္ဓနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

နဝမေ **ဝုဋ္ဌာပိတံ ပဝတ္တိနိန္တိ** ဝုဋ္ဌာပိတံ ပဝတ္တိနိံ[၁] ယာယ ဥပသမ္ပာဒိတာ၊ တံ ဥပဇ္ဈာယိနိန္တိ အတ္ထော။ **နာနုဗန္ဓေယျာတိ** စုဏ္ဏေန မတ္တိကာယ ဒန္တကဋ္ဌေန မုခေါဒကေနာတိ ဧဝံ တေန တေန ကရဏီယေန န ဥပဋ္ဌဟေယျ။ **ပါစိတ္တိယန္တိ** နာနုဗန္ဓိဿန္တိ ဓုရေ နိက္ခိတ္တမတ္တေ ပါစိတ္တိယံ။

သာဝတ္ထိယံ သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခုနိယော အာရဗ္ဘ နာနုဗန္ဓနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ။ ဗာလံ ပန အလဇ္ဇိနိံ ဝါ အနနုဗန္ဓန္တိယာ၊ ဂိလာနာယ၊ အာပဒါသု၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ဝုဋ္ဌာပိတပ္ပဝတ္တိနိတာ, ဒွေ ဝဿာနိ အနနုဗန္ဓနေ ဓုရနိက္ခေပေါ, အနညာတကာရဏာဘာဝေါတိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ပဌမပါရာဇိကသဒိသာနိ၊ ဣဒံ ပန အကိရိယံ၊ ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

နာနုဗန္ဓနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-ဒုတိယသဟဇီဝိနီသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဒသမေ **နေဝ ဝူပကာသေယျာတိ** န ဂဟေတွာ ဂစ္ဆေယျ။ **န ဝူပကာသာပေယျာတိ** "ဣမံ အယျေ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆာဟီ"တိ အညံ န အာဏာပေယျ။ **ပါစိတ္တိယန္တိ** ဓုရေ နိက္ခိတ္တမတ္တေ ပါစိတ္တိယံ။

သာဝတ္ထိယံ ထုလ္လနန္ဒံ အာရဗ္ဘ သဟဇီဝိနိယာ အဝူပကာသနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ။ သတိ ပန အန္တရာယေ၊ ပရိယေသိတွာ ဒုတိယိကံ အလဘန္တိယာ၊

၁-ဝုဋ္ဌာပိတပဝတ္တိနိံ (သီ)

8. Paṭhamasahajīvinisikkhāpadavaṇṇanā

Aṭṭhame **sahajīvininti** saddhivihāriniṁ. **N'eva anuggaṇheyyāti** sayaṁ uddesādīhi nānuggaṇheyya. **Na anuggaṇhāpeyyāti** "imissā ayye uddesādīni dehī"ti evaṁ na aññāya anuggaṇhāpeyya. **Pācittiyanti** dhure nikkhittamatte pācittiyaṁ.

Sāvatthiyaṁ Thullanandaṁ ārabbha evarūpe vatthusmiṁ paññattaṁ, Sesamettha Tuvaṭṭavagge Dukkhitasahajīvinisikkhāpade vuttasadisamevāti.

Paṭhamasahajīvinisikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

9. Nānubandhanasikkhāpadavaṇṇanā

Navame **vuṭṭhāpitaṁ pavattininti** vuṭṭhāpitaṁ pavattiniṁ[1] yāya upasampāditā, taṁ upajjhāyininti attho. **N'ānubandheyyāti** cuṇṇena mattikāya dantakaṭṭhena mukhodakenāti evaṁ tena tena karaṇīyena na upaṭṭhaheyya. **Pācittiyanti** n'ānubandhissanti dhure nikkhittamatte pācittiyaṁ.

Sāvatthiyaṁ sambahulā bhikkhuniyo ārabbha nānubandhanavatthusmiṁ paññattaṁ. Bālaṁ pana alajjiniṁ vā ananubandhantiyā, gilānāya, āpadāsu, ummattikādīnañca anāpatti. Vuṭṭhāpitappavattinitā dve vassāni ananubandhane dhuranikkhepo anuññātakāraṇābhāvoti imān'ettha tīṇi aṅgāni. Samuṭṭhānādīni paṭhamapārājikasadisāni, idaṁ pana akiriyaṁ, dukkhavedananti.

Nānubandhanasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

10. Dutiyasahajīvinisikkhāpadavaṇṇanā

Dasame **n'eva vūpakāseyyāti** na gahetvā gaccheyya. **Na vūpakāsāpeyyāti** "imaṁ ayye gahetvā gacchāhī"ti aññaṁ na āṇāpeyya. **Pācittiyanti** dhure nikkhittamatte pācittiyaṁ.

Sāvatthiyaṁ Thullanandaṁ ārabbha sahajīviniyā avūpakāsanavatthusmiṁ paññattaṁ. Sati pana antarāye, pariyesitvā dutiyikaṁ alabhantiyā,

1. Vuṭṭhāpitapavattiniṁ (Sī)

ဂိလာနာယ၊ အာပဒါသု၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ သဟဇီဝိနိတာ, ဝူပကာသဝူပကာသာပနေ ဓုရနိက္ခေပေါ, အနုညာတကာရဏာဘာဝေါတိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ သမနုဘာသနသဒိသာနီတိ။

ဒုတိယသဟဇီဝိနိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဂဗ္ဘိနိဝဂ္ဂေါ သတ္တမော။

၈-ကုမာရိဘူတဝဂ္ဂ

၁-၂-၃-ပဌမကုမာရိဘူတာဒိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ကုမာရိဘူတဝဂ္ဂဿ ပဌမဒုတိယတတိယာနိ တီဟိ ဂိဟိဂတသိက္ခာပဒေဟိ သဒိသာနေဝ။ ယာ ပန တာ သဗ္ဗပဌမာ ဒွေ မဟာသိက္ခမာနာ၊ တာ အတိက္ကန္တဝီသတိဝဿာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တာ ဟိ ဂိဟိဂတာ ဝါ ဟောန္တု, အဂိဟိဂတာ ဝါ၊ သမ္မုတိကမ္မာဒီသု "သိက္ခမာနာ"ဣစ္စေဝ ဝတ္တဗ္ဗာ၊ "ဂိဟိဂတာ"တိ ဝါ "ကုမာရိဘူတာ"တိ ဝါ န ဝတ္တဗ္ဗာ။ ဂိဟိဂတာယ ဒသဝဿကာလေ သိက္ခာသမ္မုတိံ ဒတွာ ဒွါဒသဝဿကာလေ ဥပသမ္ပဒါ ကာတဗ္ဗာ၊ ဧကာဒသဝဿကာလေ ဒတွာ တေရသဝဿကာလေ ကာတဗ္ဗာ၊ ဒွါဒသတေရသစုဒ္ဒသပန္နရသသောဠသသတ္တရသအဋ္ဌာရသဝဿကာလေ သိက္ခာသမ္မုတိံ ဒတွာ ဝီသတိဝဿကာလေ ဥပသမ္ပဒါ ကာတဗ္ဗာ။ အဋ္ဌာရသဝဿကာလတော ပဋ္ဌာယ စ ပနာယံ "ဂိဟိဂတာ"တိပိ "ကုမာရိဘူတာ"တိပိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ ယာ ပနာယံ "ကုမာရိဘူတာ"တိ ဝုတ္တာ သာမဏေရီ၊ သာ "ဂိဟိဂတာ"တိ န ဝတ္တဗ္ဗာ၊ "ကုမာရိဘူတာ"ဣစ္စေဝ ဝတ္တဗ္ဗာ။ သိက္ခာသမ္မုတိဒါနဝသေန ပန သဗ္ဗာပိ "သိက္ခမာနာ"တိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတီတိ။

ပဌမကုမာရိဘူတာဒိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-ဦနဒွါဒသဝဿသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

စတုတ္ထေ **ဦနဒွါဒသဝဿာ**တိ ဥပသမ္ပဒါဝသေန အပရိပုဏ္ဏဒွါဒသဝဿာ။ **ပါစိတ္တိယန္တိ** ဥပဇ္ဈာယာ ဟုတွာ ဝုဋ္ဌာပေန္တိယာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဒုက္ကဋာနိ အန္တရာ၊ ကမ္မဝါစာပရိယောသာနေ ပါစိတ္တိယန္တိ။

ဦနဒွါဒသဝဿသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

gilānāya, āpadāsu, ummattikādīnañca anāpatti. Sahajīvinitā vūpakāsavūpakāsāpane dhuranikkhepo anuññātakāraṇābhāvoti imān'ettha tīṇi aṅgāni. Samuṭṭhānādīni Samanubhāsanasadisānīti.

Dutiyasahajīvinisikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

Gabbhinivaggo sattamo.

---

8. Kumāribhūtavagga

1-3. Paṭhamakumāribhūtādisikkhāpadavaṇṇanā

Kumāribhūtavaggassa paṭhamadutiyatatiyāni tīhi gihigatasikkhāpadehi sadisān'eva. Yā pana tā sabbapaṭhamā dve mahāsikkhamānā, tā atikkantavīsativassāti veditabbā. Tā hi gihigatā vā hontu agihigatā vā, sammutikammādīsu "sikkhamānā"icc'eva vattabbā, "gihigatā"ti vā "kumāribhūtā"ti vā na vattabbā. Gihigatāya dasavassakāle sikkhāsammutiṁ datvā dvādasavassakāle upasampadā kātabbā, ekādasavassakāle datvā terasavassakāle kātabbā, dvādasaterasacuddasapannarasasoḷasasattarasa-aṭṭhārasavassakāle sikkhāsammutiṁ datvā vīsativassakāle upasampadā kātabbā. Aṭṭhārasavassakālato paṭṭhāya ca pan'āyaṁ "gihigatā"tipi "kumāribhūtā"tipi vattuṁ vaṭṭati. Yā pan'āyaṁ "kumāribhūtā"ti vuttā sāmaṇerī, sā "gihigatā"ti na vattabbā, "kumāribhūtā"icc'eva vattabbā. Sikkhāsammutidānavasena pana sabbāpi "sikkhamānā"ti vattuṁ vaṭṭatīti.

Paṭhamakumāribhūtādisikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

4. Ūnadvādasavassasikkhāpadavaṇṇanā

Catutthe **ūnadvādasavassā**ti upasampadāvasena aparipuṇṇadvādasavassā. **Pācittiyan**ti upajjhāyā hutvā vuṭṭhāpentiyā vuttanayen'eva dukkaṭāni antarā, kammavācāpariyosāne pācittiyanti.

Ūnadvādasavassasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

၅-ပရိပုဏ္ဏဒွါဒသဝဿသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ပဉ္စမေ **သံဃေန အသမ္မတာ**တိ ယဿာ သံဃေန ပဒဘာဇနေ[1] ဝုတ္တာ ဝုဋ္ဌာပနသမ္မုတိ န ဒိန္နာ။ သေသံ ဥဘယတ္ထာပိ မဟာသိက္ခမာနာသိက္ခာပဒဒွယသဒိသမေဝါတိ။

ပရိပုဏ္ဏဒွါဒသဝဿသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-ခီယနဓမ္မသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဆဋ္ဌေ **အလံ တာဝ တေ အယျေ ဝုဋ္ဌာပိတေနာတိ ဝုစ္စမာနာ**တိ ဝုဋ္ဌာပနသမ္မုတိယာ ယာစိတာယ သံဃေန ဥပပရိက္ခိပိတွာ "ယသ္မာ ဗာလာ အဗျတ္တာ စ အလဇ္ဇိနီ စ ဟောတိ၊ တသ္မာ အလံ တာဝ တုယှံ ဥပသမ္ပာဒိတေနာ"တိ ဧဝံ နိဝါရိယမာနာ။ **ပစ္ဆာ ခီယနဓမ္မန္တိ** ပစ္ဆာ အညာသံ ဗျတ္တာနံ လဇ္ဇိနီနံ ဝုဋ္ဌာပနသမ္မုတိံ ဒိယျမာနံ ဒိသွာ "အဟမေဝ နူန ဗာလာ"တိအာဒီနိ ဘဏမာနာ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ခီယေယျ။ **ပါစိတ္တိယန္တိ** ဧဝံ ခီယနဓမ္မံ အာပဇ္ဇန္တိယာ ပါစိတ္တိယံ။

သာဝတ္ထိယံ စဏ္ဍကာဠိံ အာရဗ္ဘ ဧဝံ ခီယနဓမ္မံ အာပဇ္ဇနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ ပကတိယာ ဆန္ဒာဒီနံ ဝသေန ကရောန္တီနံ ခီယန္တိယာ၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ဝုဋ္ဌာပနသမ္မုတိယာ ယာစနံ, ဥပပရိက္ခိတွာ န ဆန္ဒာဒိဝသေန ပဋိက္ခိတ္တာယ "သာဓူ"တိ ပဋိဿဝေါ, ပစ္ဆာ ခီယနန္တိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ အဒိန္နာဒါနသဒိသာနိ၊ ဣဒံ ပန ဒုက္ခဝေဒနန္တိ။

ခီယနဓမ္မသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-၈-သိက္ခမာနနဝုဋ္ဌာပနပဌမဒုတိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

သတ္တမေ **သာ ပစ္ဆာ**တိ သိက္ခမာနာယ ဥပသမ္ပဒါယ ယာစိယမာနာယ သာ ဘိက္ခုနီ ဧဝံ ဝတွာ လဒ္ဓေ စီဝရေ ပစ္ဆာ အသတိ အန္တရာယေ "နေဝ ဝုဋ္ဌာပေဿာမိ၊ န ဝုဋ္ဌာပနာယ ဥဿုက္ကံ ကရိဿာမီ"တိ ဓုရံ နိက္ခိပေယျ၊ တဿာ သဟ ဓုရနိက္ခေပေန ပါစိတ္တိယန္တိ။ အဋ္ဌမေပိ ဧသေဝ နယော။

ဥဘယမ္ပိ[2] သာဝတ္ထိယံ ထုလ္လနန္ဒံ အာရဗ္ဘ ဧတေသု ဝတ္ထူသု ပညတ္တံ၊ ဒွိသုပိ သတိ အန္တရာယေ၊ ပရိယေသိတွာ အလဘန္တိယာ၊ ဂိလာနာယ၊ အာပဒါသု၊

၁-ဝိ ၂-၄၃၅-ဝိဋ္ဌေ။ ၂-ဥဘယံ (သျာ၊ ကံ၊ က)

5. Paripuṇṇadvādasavassasikkhāpadavaṇṇanā

Pañcame **saṁghena asammatā**ti yassā saṁghena padabhājane[1] vuttā vuṭṭhāpanasammuti na dinnā. Sesaṁ ubhayatthāpi Mahāsikkhamānāsikkhāpadadvayasadisamevāti.

Paripuṇṇadvādasavassasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

6. Khīyanadhammasikkhāpadavaṇṇanā

Chaṭṭhe **alaṁ tāva te ayye vuṭṭhāpitenāti vuccamānā**ti vuṭṭhāpanasammutiyā yācitāya saṁghena upaparikkhipitvā "yasmā bālā abyattā ca alajjinī ca hoti, tasmā alaṁ tāva tuyhaṁ upasampāditenā"ti evaṁ nivārīyamānā. **Pacchā khīyanadhammaṁ**ti pacchā aññāsaṁ byattānaṁ lajjinīnaṁ vuṭṭhāpanasammutiṁ diyyamānaṁ disvā "ahameva nūna bālā"ti-ādīni bhaṇamānā yattha katthaci khīyeyya. **Pācittiyan**ti evaṁ khīyanadhammaṁ āpajjantiyā pācittiyaṁ.

Sāvatthiyaṁ Caṇḍakāḷiṁ ārabbha evaṁ khīyanadhammaṁ āpajjanavatthusmiṁ paññattaṁ, pakatiyā chandādīnaṁ vasena karontīnaṁ khīyantiyā, ummattikādīnañca anāpatti. Vuṭṭhāpanasammutiyā yācanaṁ upaparikkhitvā na chandādivasena paṭikkhittāya "sādhū"ti paṭissavo pacchākhīyananti imān'ettha tīṇi aṅgāni. Samuṭṭhānādīni adinnādānasadisāni, idaṁ pana dukkhavedananti.

Khīyanadhammasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

7-8. Sikkhamāna navuṭṭhāpanapaṭhamadutiyasikkhāpadavaṇṇanā

Sattame **sā pacchā**ti sikkhamānāya upasampadāya yāciyamānāya sā bhikkhunī evaṁ vatvā laddhe cīvare pacchā asati antarāye "n'eva vuṭṭhāpessāmi, na vuṭṭhāpanāya ussukkaṁ karissāmī"ti dhuraṁ nikkhipeyya, tassā saha dhuranikkhepena pācittiyanti. Aṭṭhamepi es'eva nayo.

Ubhayampi[2] Sāvatthiyaṁ Thullanandaṁ ārabbha etesu vatthūsu paññattaṁ, dvīsupi sati antarāye, pariyesitvā alabhantiyā, gilānāya, āpadāsu,

1. Vi 2. 435 piṭṭhe.
2. Ubhayaṁ (Syā, Kaṁ, Ka)

ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ဥဘယတ္ထ “ဧဝါဟံ တံ ဝုဋ္ဌာပေဿာမီ”တိ ပဋိညာ, အာကင်္ခိတနိပ္ဖတ္တိ, ပစ္ဆာ ဓုရနိက္ခေပေါ, အနုညာတကာရဏာဘာဝေါတိ ဣမာနေတ္ထ စတ္တာရိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ သမနုဘာသနသဒိသာနီတိ။

သိက္ခမာနနဝုဋ္ဌာပနပဌမဒုတိယသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-သောကာဝါသသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

နဝမေ **သောကာဝါသ**န္တိ သင်္ကေတံ ကတွာ အာဂစ္ဆမာနာ[1] ပုရိသာနံ အန္တောသောကံ ပဝေသေတီတိ သောကာဝါသာ၊ တံ သောကာဝါသံ။ အထ ဝါ ဃရံ ဝိယ ဃရသာမိကာ အယမ္ပိ ပုရိသသမာဂမံ အလဘမာနာ သောကံ အာဝိသတိ၊ ဣတိ ယံ အာဝိသတိ၊ သွာဿာ အာဝါသော ဟောတီတိ သောကာဝါသာ။ တေနေဝဿ ပဒဘာဇနေ[2] “သောကာဝါသာ နာမ ပရေသံ ဒုက္ခံ ဥပ္ပါဒေတိ၊ သောကံ အာဝိသတီ”တိ ဒွိဓာ အတ္ထော ဝုတ္တော။ **ပါစိတ္တိယ**န္တိ ဧဝရူပံ ဝုဋ္ဌာပေန္တိယာ ဝုတ္တနယေနေဝ ကမ္မဝါစာပရိယောသာနေ ဥပဇ္ဈာယာယ ပါစိတ္တိယံ။

သာဝတ္ထိယံ ထုလ္လနန္ဒံ အာရဗ္ဘ ဧဝရူပံ သိက္ခမာနံ ဝုဋ္ဌာပနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ။ အဇာနန္တိယာ၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ သောကာဝါသတာ, ဇာနနံ, ဝုဋ္ဌာပနန္တိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ဂဗ္ဘိနိဝုဋ္ဌာပနသဒိသာနေဝါတိ။

သောကာဝါသသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-အနနုညာတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဒသမေ **မာတာပိတူဟီ**တိ ဝိဇာတမာတရာ စ ဇနကပိတရာ စ။ **သာမိကေနာ**တိ ယေန ပရိဂ္ဂဟိတာ၊ တေန။ **အနနုညာတ**န္တိ ဥပသမ္ပဒတ္ထာယ အနနုညာတံ။ ဒွိက္ခတ္တုံ ဟိ ဘိက္ခုနီဟိ အာပုစ္ဆိတဗ္ဗံ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာကာလေ[3] စ ဥပသမ္ပဒါကာလေ စ၊ ဘိက္ခူနံ ပန သကိံ အာပုစ္ဆိတေပိ ဝဋ္ဋတိ။ တသ္မာ ယာ ဥပသမ္ပဒါကာလေ အနာပုစ္ဆာ ဥပသမ္ပာဒေတိ၊ တဿာ ဝုတ္တနယေနေဝ ပါစိတ္တိယံ။

၁-အာဂစ္ဆမာနာ (ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၂၂၃-ပိဋ္ဌေ။) ၂-ဝိ ၂-၄၄၆-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ပဗ္ဗဇနကာလေ (သီ၊ က)

ummattikādīnañca anāpatti. Ubhayattha "ev'āhaṁ taṁ vuṭṭhāpessāmī"ti paṭiññā ākaṅkhitanipphatti pacchā dhuranikkhepo anuññātakāraṇābhāvoti imān'ettha cattāri aṅgāni. Samuṭṭhānādīni samanubhāsanasadisānīti.

Sikkhamāna navuṭṭhāpanapaṭhamadutiyasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

9. Sokāvāsasikkhāpadavaṇṇanā

Navame **sokāvāsan**ti saṅketaṁ katvā āgacchamānā[1] purisānaṁ antosokaṁ pavesetīti sokāvāsā, taṁ sokāvāsaṁ. Atha vā gharaṁ viya gharasāmikā ayampi purisasamāgamaṁ alabhamānā sokaṁ āvisati, iti yaṁ āvisati, sv'āssā āvāso hotīti sokāvāsā. Ten'ev'assa Padabhājane[2] "sokāvāsā nāma paresaṁ dukkhaṁ uppādeti, sokaṁ āvisatī"ti dvidhā attho vutto. **Pācittiyan**ti evarūpaṁ vuṭṭhāpentiyā vuttanayen'eva kammavācāpariyosāne upajjhāyāya pācittiyaṁ.

Sāvatthiyaṁ Thullanandaṁ ārabbha evarūpaṁ sikkhamānaṁ vuṭṭhāpanavatthusmiṁ paññattaṁ. Ajānantiyā, ummattikādīnañca anāpatti. Sokāvāsatā jānanaṁ vuṭṭhāpananti imān'ettha tīṇi aṅgāni. Samuṭṭhānādīni gabbhinivuṭṭhāpanasadisān'evāti.

Sokāvāsasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

10. Ananuññātasikkhāpadavaṇṇanā

Dasame **mātāpitūhī**ti vijātamātarā ca janakapitarā ca. **Sāmikenā**ti yena pariggahitā, tena. **Ananuññātan**ti upasampadatthāya ananuññātaṁ. Dvikkhattuñhi bhikkhunīhi āpucchitabbaṁ, pabbajjākāle[3] ca upasampadākāle ca, bhikkhūnaṁ pana sakiṁ āpucchitepi vaṭṭati. Tasmā yā upasampadākāle anāpucchā upasampādeti, tassā vuttanayen'eva pācittiyaṁ.

1. Agacchamānā (Vi-Ṭṭha 3. 223 piṭṭhe.) 2. Vi 2. 446 piṭṭhe.
3. Pabbajanakāle (Sī, Ka)

သာဝတ္ထိယံ ထုလ္လနန္ဒံ အာရဗ္ဘ အနနုညာတဝုဋ္ဌာပနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ။ အပလောကေတွာ ဝုဋ္ဌာပေန္တိယာ၊ တေသံ အတ္ထိဘာဝံ အဇာနန္တိယာ၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ အနပလောကနံ, အတ္ထိဘာဝဇာနနံ, ဝုဋ္ဌာပနန္တိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ အနနုညာတသမုဋ္ဌာနံ၊ ကိရိယာကိရိယံ၊ နောသညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ၊ ကာယကမ္မံ၊ ဝစီကမ္မံ၊ တိစိတ္တံ၊ တိဝေဒနန္တိ။

အနနုညာတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၁-ပါရိဝါသိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဧကာဒသမေ **ပါရိဝါသိကဆန္ဒဒါနေနာ**တိ ပါရိဝါသိယေန ဆန္ဒဒါနေန။ တတ္ထ စတုဗ္ဗိဓံ ပါရိဝါသိယံ ပရိသပါရိဝါသိယံ ရတ္တိပါရိဝါသိယံ ဆန္ဒပါရိဝါသိယံ အဇ္ဈာသယပါရိဝါသိယန္တိ။

တတ္ထ ပရိသပါရိဝါသိယံ နာမ ဘိက္ခူ ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေန သန္နိပတိတာ ဟောန္တိ၊ အထ မေဃော ဝါ ဥဋ္ဌဟတိ၊ ဥဿာရဏာ ဝါ ကရီယတိ၊ မနုဿာ ဝါ အဇ္ဈောတ္ထရန္တာ အာဂစ္ဆန္တိ၊ ဘိက္ခူ "အနောကာသာ မယံ၊ အညတြ ဂစ္ဆာမာ"တိ ဆန္ဒံ အဝိဿဇ္ဇေတွာဝ ဥဋ္ဌဟန္တိ၊ ဣဒံ **ပရိသပါရိဝါသိယံ** နာမ၊ ကိဉ္စာပိ ပရိသပါရိဝါသိယံ၊ ဆန္ဒဿ ပန အဝိဿဋ္ဌတ္တာ ကမ္မံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ပုန ဘိက္ခူ "ဥပေါသထာဒီနိ ကရိဿာမာ"တိ ရတ္တိံ သန္နိပတိတွာ "ယာဝ သဗ္ဗေ သန္နိပတန္တိ၊ တာဝ ဓမ္မံ သုဏိဿာမာ"တိ ဧကံ အဇ္ဈေသန္တိ၊ တသ္မိံ ဓမ္မကထံ ကထေန္တေယေဝ အရုဏော ဥဂ္ဂစ္ဆတိ။ သစေ "စာတုဒ္ဒသိကံ ဥပေါသထံ ကရိဿာမာ"တိ နိသိန္နာ၊ "ပန္နရသော"တိ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန္နရသိကံ ကာတုံ နိသိန္နာ၊ ပါဋိပဒေ အနုပေါသထေ ဥပေါသထံ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ အညံ ပန သံဃကိစ္စံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဣဒံ **ရတ္တိပါရိဝါသိယံ** နာမ။

ပုန ဘိက္ခူ "ကိဉ္စိဒေဝ အဗ္ဘာနာဒိသံဃကမ္မံ ကရိဿာမာ"တိ သန္နိသိန္နာ ဟောန္တိ၊ တတြေကော နက္ခတ္တပါဌကော ဘိက္ခု ဧဝံ ဝဒတိ "အဇ္ဇ နက္ခတ္တံ ဒါရုဏံ၊ မာ ဣဒံ ကမ္မံ ကရောထာ"တိ။ တေ တဿ ဝစနေန ဆန္ဒံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ တတ္ထေဝ နိသိန္နာ ဟောန္တိ၊ အထညော အာဂန္တွာ "နက္ခတ္တံ ပတိမာနေန္တံ၊

Sāvatthiyaṁ Thullanandaṁ ārabbha ananuññātavuṭṭhāpanavatthusmiṁ paññattaṁ. Apaloketvā vuṭṭhāpentiyā, tesaṁ atthibhāvaṁ ajānantiyā, ummattikādīnañca anāpatti. Anapalokanaṁ atthibhāvajānanaṁ vuṭṭhāpananti imān'ettha tīṇi aṅgāni. Ananuññātasamuṭṭhānaṁ, kiriyākiriyaṁ, nosaññāvimokkhaṁ, acittakaṁ, paṇṇattivajjaṁ, kāyakammaṁ, vacīkammaṁ, ticittaṁ, tivedananti.

Ananuññātasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

11. Pārivāsikasikkhāpadavaṇṇanā

Ekādasame **pārivāsikachandadānenā**ti pārivāsiyena chandadānena. Tattha catubbidhaṁ pārivāsiyaṁ parisapārivāsiyaṁ rattipārivāsiyaṁ chandapārivāsiyaṁ ajjhāsayapārivāsiyanti.

Tattha parisapārivāsiyaṁ nāma bhikkhū kenacideva karaṇīyena sannipatitā honti, atha megho vā uṭṭhahati, ussāraṇā vā karīyati, manussā vā ajjhottharantā āgacchanti, bhikkhū "anokāsā mayaṁ, aññatra gacchāmā"ti chandaṁ avissajjitvā'va uṭṭhahanti, idaṁ **parisapārivāsiyaṁ** nāma, kiñcāpi parisapārivāsiyaṁ, chandassa pana avissaṭṭhattā kammaṁ kātuṁ vaṭṭati.

Puna bhikkhū "uposathādīni karissāmā"ti rattiṁ sannipatitvā "yāva sabbe sannipatanti, tāva dhammaṁ suṇissāmā"ti ekaṁ ajjhesanti, tasmiṁ Dhammakathaṁ kathente yeva aruṇo uggacchati. Sace "cātuddasikaṁ uposathaṁ karissāmā"ti nisinnā, "pannaraso"ti kātuṁ vaṭṭati. Sace pannarasikaṁ kātuṁ nisinnā, pāṭipade anuposathe uposathaṁ kātuṁ na vaṭṭati. Aññaṁ pana saṁghakiccaṁ kātuṁ vaṭṭati. Idaṁ **rattipārivāsiyaṁ** nāma.

Puna bhikkhū "kiñcideva abbhānādisaṁghakammaṁ karissāmā"ti sannisinnā honti, tatr'eko nakkhattapāṭhako bhikkhu evaṁ vadati "ajja nakkhattaṁ dāruṇaṁ, mā idaṁ kammaṁ karothā"ti. Te tassa vacanena chandaṁ vissajjetvā tatth'eva nisinnā honti, ath'añño āgantvā "nakkhattaṁ patimānentaṁ,

အတ္ထော ဗာလံ ဥပဇ္ဈဂါ[1]၊ ကိံ နက္ခတ္တေန ကရေဿထာ”တိ ဝဒတိ၊ ဣဒံ **ဆန္ဒပါရိဝါသိယ**ဉ္စေဝ **အဇ္ဈာသယပါရိဝါသိယ**ဉ္စ။ တေသွံ ပါရိဝါသိယေ ပုန ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိံ အနာဟရိတွာ ကမ္မံ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဣဒံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ “ပါရိဝါသိကဆန္ဒဒါနေနာ”တိ။ **ပါစိတ္တိယ**န္တိ ဧဝံ ဝုဋ္ဌာပေန္တိယာ ဝုတ္တနယေနေဝ ကမ္မဝါစာပရိယောသာနေ ပါစိတ္တိယံ။

ရာဇဂဟေ ထုလ္လနန္ဒံ အာရဗ္ဘ ဧဝံ ဝုဋ္ဌာပနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ။ ဆန္ဒံ အဝိဿဇ္ဇေတွာဝ အဝုဋ္ဌိတာယ ပရိသာယ ဝုဋ္ဌာပေန္တိယာ၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ပါရိဝါသိကဆန္ဒဒါနတာ, ဝုဋ္ဌာပနန္တိ ဣမာနေတ္ထ ဒွေ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ဂဗ္ဘိနိသိက္ခာပဒသဒိသာနေဝါတိ။

ပါရိဝါသိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၂-အနုဝဿသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဒွါဒသမေ **အနုဝဿ**န္တိ အနုသံဝစ္ဆရံ။ ဧဝံ ဝုဋ္ဌာပေန္တိယာပိ ဝုတ္တနယေနေဝ ပါစိတ္တိယံ။

သာဝတ္ထိယံ သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခုနိယော အာရဗ္ဘ အနုဝဿံ ဝုဋ္ဌာပနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ။ ဧကန္တရိကံ ဝုဋ္ဌာပေန္တိယာ၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ အနုဝဿတာ, ဝုဋ္ဌာပနန္တိ ဣမာနေတ္ထ ဒွေ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ဧကာဒသမေ ဝုတ္တနယာနေဝါတိ။

အနုဝဿသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၃-ဧကဝဿသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

တေရသမေ ဧကန္တရိကံ ဧကံ ဝုဋ္ဌာပေန္တိယာ၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ သေသံ ဒွါဒသမေန သဒိသမေဝါတိ။

ဧကဝဿသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ကုမာရိဘူတဝဂ္ဂေါ အဋ္ဌမော။

၁-ခု ၅-၁၂-ပိဋ္ဌေ ဇာတကေ။

attho bālaṁ upajjhagā[1], kiṁ nakkhattena karothā"ti vadati, idaṁ **chandapārivāsiya**ñc'eva **ajjhāsayapārivāsiya**ñca. Etasmiṁ pārivāsiye puna chandapārisuddhiṁ anāharitvā kammaṁ kātuṁ na vaṭṭati, idaṁ sandhāya vuttaṁ "pārivāsikachandadānenā"ti. **Pācittiyan**ti evaṁ vuṭṭhāpentiyā vuttanayen'eva kammavācāpariyosāne pācittiyaṁ.

Rājagahe Thullanandaṁ ārabbha evaṁ vuṭṭhāpanavatthusmiṁ paññattaṁ. Chandaṁ avissajjetvā'va avuṭṭhitāya parisāya vuṭṭhāpentiyā, ummattikādīnañca anāpatti. Pārivāsikachandadānatā, vuṭṭhāpananti imān'ettha dve aṅgāni. Samuṭṭhānādīni gabbhinisikkhāpadasadisān'evāti.

Pārivāsikasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

12. Anuvassasikkhāpadavaṇṇanā

Dvādasame **anuvassan**ti anusaṁvaccharaṁ. Evaṁ vuṭṭhāpentiyāpi vuttanayen'eva pācittiyaṁ.

Sāvatthiyaṁ sambahulā bhikkhuniyo ārabbha anuvassaṁ vuṭṭhāpanavatthusmiṁ paññattaṁ. Ekantarikaṁ vuṭṭhāpentiyā, ummattikādīnañca anāpatti. Anuvassatā, vuṭṭhāpananti imān'ettha dve aṅgāni. Samuṭṭhānādīni ekādasame vuttanayān'evāti.

Anuvassasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

13. Ekavassasikkhāpadavaṇṇanā

Terasame ekantarikaṁ ekaṁ vuṭṭhāpentiyā, ummattikādīnañca anāpatti. Sesaṁ dvādasamena sadisamevāti.

Ekavassasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

Kumāribhūtavaggo aṭṭhamo.

1. Khu 5. 12 piṭṭhe Jātake.

၉-ဆတ္တုပါဟနဝဂ္ဂ ၁-ဆတ္တုပါဟနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဆတ္တဝဂ္ဂဿ ပဌမေ **ဆတ္တုပါဟန**န္တိ ပဒဘာဇနေ[1] ဝုတ္တလက္ခဏံ ဆတ္တဉ္စ ဥပါဟနာယော စ။ **ဓာရေယျာ**တိ ပရိဘောဂဝသေန မဂ္ဂဂမနေ ဧကပယောဂေနေဝ ဒိဝသမ္ပိ ဓာရေန္တိယာ ဧကာ[2] အာပတ္တိ။ သစေ ပန တာဒိသံ ဌာနံ ပတွာ ဆတ္တမ္ပိ အပနာမေတွာ ဥပါဟနာပိ ဩမုဉ္စိတွာ ပုနပ္ပုနံ ဓာရေတိ၊ ပယောဂဂဏနာယ ပါစိတ္တိယံ။

သာဝတ္ထိယံ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခုနိယော အာရဗ္ဘ ဆတ္တုပါဟနဓာရဏဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ "အဂိလာနာ"တိ အယမေတ္ထ အနုပညတ္တိ၊ ဆတ္တဿေဝ ဥပါဟနာနံယေဝ ဝါ ဓာရဏေ ဒုက္ကဋံ၊ အဂိလာနာယ တိကပါစိတ္တိယံ၊ ဂိလာနာယ ဒွိကဒုက္ကဋံ။ ဂိလာနသညာယ ပန, အာရာမေ အာရာမူပစာရေ ဓာရေန္တိယာ၊ အာပဒါသု၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ဥဘိန္နံ ဓာရဏံ, အနုညာတကာရဏာဘာဝေါတိ ဣမာနေတ္ထ ဒွေ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ဧဠကလောမသဒိသာနီတိ။

ဆတ္တုပါဟနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ယာနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဒုတိယေ **ယာနေနာ**တိ ဝယှာဒိနာ။ ဧတ္ထာပိ ဩရောဟိတွာ ပုနပ္ပုနံ အဘိရုဟန္တိယာ ပယောဂဂဏနာယ ပါစိတ္တိယံ။ အနာပတ္တိယံ "အာရာမေ အာရာမူပစာရေ"တိ နတ္ထိ၊ သေသံ ပဌမေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ။

ယာနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-သင်္ဃာဏိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

တတိယေ **သင်္ဃာဏိ**န္တိ ယံကိဉ္စိ ကဋူပဂံ။ **ဓာရေယျာ**တိ ကဋိယံ ပဋိမုဉ္စေယျ။ ဧတ္ထာပိ ဩမုဉ္စိတွာ ဩမုဉ္စိတွာ ဓာရေန္တိယာ ပယောဂဂဏနာယ ပါစိတ္တိယံ။

သာဝတ္ထိယံ အညတရံ ဘိက္ခုနိံ အာရဗ္ဘ သင်္ဃာဏိံ ဓာရဏဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ။ အာဗာဓပစ္စယာ ကဋိသုတ္တံ ဓာရေန္တိယာ၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ သေသံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဣဒံ ပန အကုသလစိတ္တန္တိ။

သင်္ဃာဏိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-ဝိ ၂-၄၅၁-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဧကာဝ (သီ၊ ကံ)

9. Chattupāhanavagga 1. Chattupāhanasikkhāpadavaṇṇanā

Chattavaggassa paṭhame **chattupāhanan**ti Padabhājane[1] vuttalakkhaṇaṁ chattañca upāhanāyo ca. **Dhāreyyā**ti paribhogavasena maggagamane ekappayogen'eva divasampi dhārentiyā ekā[2] āpatti. Sace pana tādisaṁ ṭhānaṁ patvā chattampi apanāmetvā upāhanāpi omuñcitvā punappunaṁ dhāreti, payogagaṇanāya pācittiyaṁ.

Sāvatthiyaṁ chabbaggiyā bhikkhuniyo ārabbha chattupāhanadhāraṇavatthusmiṁ paññattaṁ, "agilānā"ti ayamettha anupaññatti, chattass'eva upāhanānaṁ yeva vā dhāraṇe dukkaṭaṁ, agilānāya tikapācittiyaṁ, gilānāya dvikadukkaṭaṁ. Gilānasaññāya pana ārāme ārāmūpacāre dhārentiyā, āpadāsu, ummattikādīnañca anāpatti. Ubhinnaṁ dhāraṇaṁ anuññātakāraṇābhāvoti imān'ettha dve aṅgāni. Samuṭṭhānādīni eḷakalomasadisānīti.

Chattupāhanasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

2. Yānasikkhāpadavaṇṇanā

Dutiye **yānenā**ti vayhādinā. Etth'āpi orohitvā punappunaṁ abhiruhantiyā payogagaṇanāya pācittiyaṁ. Anāpattiyaṁ "ārāme ārāmūpacāre"ti n'atthi, sesaṁ paṭhame vuttanayen'eva veditabbanti.

Yānasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

3. Saṅghāṇisikkhāpadavaṇṇanā

Tatiye **saṅghāṇin**ti yaṁ kiñci kaṭūpagaṁ. **Dhāreyyā**ti kaṭiyaṁ paṭimuñceyya. Etth'āpi omuñcitvā omuñcitvā dhārentiyā payogagaṇanāya pācittiyaṁ.

Sāvatthiyaṁ aññataraṁ bhikkhuniṁ ārabbha saṅghāṇiṁ dhāraṇavatthusmiṁ paññattaṁ. Ābādhapaccayā kaṭisuttaṁ dhārentiyā, ummattikādīnañca anāpatti. Sesaṁ vuttanayen'eva veditabbaṁ, idaṁ pana akusalacittanti.

Saṅghāṇisikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

1. Vi 2. 451 piṭṭhe. 2. Ekāva (Sī, Kaṁ)

၄-ဣတ္ထာလင်္ကာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

စတုတ္ထေ **ဣတ္ထာလင်္ကာရ**န္တိ သီသူပဂါဒိသု အညတရံ ယံကိဉ္စိ ပိဠန္ဓနံ။ ဣဓ တဿ တဿ ဝသေန ဝတ္ထုဂဏနာယ အာပတ္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

သာဝတ္ထိယံ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခုနိယော အာရဗ္ဘ ဣတ္ထာလင်္ကာရံ ဓာရဏ-ဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ အာဗာဓပစ္စယာ ကိဉ္စိဒေဝ ဓာရေန္တိယာ၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ သေသံ ဝုတ္တသဒိသမေဝါတိ။

ဣတ္ထာလင်္ကာရသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-ဂန္ဓဝဏ္ဏကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ပဉ္စမေ **ဂန္ဓဝဏ္ဏကေနာ**တိ ယေနကေနစိ ဂန္ဓေန စ ဝဏ္ဏကေန စ။ ဣဓ ဂန္ဓာဒိယောဇနတော ပဋ္ဌာယ ပုဗ္ဗပယောဂေ ဒုက္ကဋံ၊ နဟာနပရိယော-သာနေ ပါစိတ္တိယံ။ အာဗာဓပစ္စယာ၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ သေသံ စတုတ္ထသဒိသမေဝါတိ။

ဂန္ဓဝဏ္ဏကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-ဝါသိတကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဆဋ္ဌေ **ဝါသိတကေနာ**တိ ဂန္ဓဝါသိတကေန။ **ပိညာကေနာ**တိ တိလပိဋ္ဌေန။ သေသံ ပဉ္စမသဒိသမေဝါတိ။

ဝါသိတကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-ဘိက္ခုနိဥမ္မဒ္ဒါပနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

သတ္တမေ **ဥမ္မဒ္ဒါပေယျာ**တိ ဥဗ္ဗဋ္ဋာပေယျ။ **ပရိမဒ္ဒါပေယျာ**တိ သမ္ဗာဟာ-ပေယျ။ ဧတ္ထ စ ဟတ္ထံ အမုဉ္စိတွာ ဥဗ္ဗဋ္ဋနေ ဧကာဝ အာပတ္တိ၊ မောစေတွာ မောစေတွာ ဥဗ္ဗဋ္ဋနေ ပယောဂဂဏနာယ အာပတ္တိယော။ သမ္ဗာဟနေပိ ဧသေဝ နယော။

4. Itthālaṅkārasikkhāpadavaṇṇanā

Catutthe **itthālaṅkāran**ti sīsūpagādīsu aññataraṁ yaṁ kiñci piḷandhanaṁ. Idha tassa tassa vasena vatthugaṇanāya āpatti veditabbā.

Sāvatthiyaṁ chabbaggiyā bhikkhuniyo ārabbha itthālaṅkāraṁ dhāraṇavatthusmiṁ paññattaṁ, ābādhapaccayā kiñcideva dhārentiyā, ummattikādīnañca anāpatti. Sesaṁ vuttasadisamevāti.

Itthālaṅkārasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

5. Gandhavaṇṇakasikkhāpadavaṇṇanā

Pañcame **gandhavaṇṇakenā**ti yena kenaci gandhena ca vaṇṇakena ca. Idha gandhādiyojanato paṭṭhāya pubbapayoge dukkaṭaṁ, nahānapariyosāne pācittiyaṁ. Ābādhapaccayā, ummattikādīnañca anāpatti. Sesaṁ catutthasadisamevāti.

Gandhavaṇṇakasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

6. Vāsitakasikkhāpadavaṇṇanā

Chaṭṭhe **vāsitakenā**ti gandhavāsitakena. **Viññākenā**ti tilapiṭṭhena. Sesaṁ pañcamasadisamevāti.

Vāsitakasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

7. Bhikkhuni-ummaddāpanasikkhāpadavaṇṇanā

Sattame **ummaddāpeyyā**ti ubbaṭṭāpeyya. **Parimaddāpeyyā**ti sambāhāpeyya. Ettha ca hatthaṁ amuñcitvā ubbaṭṭane ekā'va āpatti, mocetvā mocetvā ubbaṭṭane payogagaṇanāya āpattiyo. Sambāhanepi es'eva nayo.

သာဝတ္ထိယံ သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခုနိယော အာရဗ္ဘ ဘိက္ခုနိယာ ဥမ္မဒ္ဒါပနပရိမဒ္ဒါပနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ ဂိလာနာယ၊ အာပဒါသု၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ဣဓ မဂ္ဂဂမနပရိဿမောပိ ဂေလညံ၊ စောရဘယာဒီဟိ သရီရကမ္ပနာဒယောပိ အာပဒါ။ သေသံ စတုတ္ထေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ။

ဘိက္ခုနိဥမ္မဒ္ဒါပနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၈-၉-၁၀-သိက္ခမာနဥမ္မဒ္ဒါပနာဒိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

အဋ္ဌမနဝမဒသမေသုပိ သိက္ခမာနာယ သာမဏေရိယာ ဂိဟိနိယာတိ ဧတ္တကမေဝ နာနံ။ သေသံ သတ္တမသဒိသမေဝါတိ။

သိက္ခမာနဥမ္မဒ္ဒါပနာဒိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၁-အနာပုစ္ဆာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဧကာဒသမေ **ဘိက္ခုဿ ပုရတော**တိ န အဘိမုခမေဝါတိ အတ္ထော၊ ဣဒံ ပန ဥပစာရံ သန္ဓာယ ကထိတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တသ္မာ ဘိက္ခုဿ ဥပစာရေ အန္တမသော ဆမာယပိ “နိသီဒါမိ အယျာ”တိ အနာပုစ္ဆိတွာ နိသီဒန္တိယာ ပါစိတ္တိယံ။

သာဝတ္ထိယံ သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခုနိယော အာရဗ္ဘ အနာပုစ္ဆာ နိသီဒနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ တိကပါစိတ္တိယံ၊ အာပုစ္ဆိတေ ဒွိကဒုက္ကဋံ။ တသ္မိံ အာပုစ္ဆိတသညာယ၊ ဂိလာနာယ၊ အာပဒါသု၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ဘိက္ခုဿ အနာပုစ္ဆာ, ဥပစာရေ နိသဇ္ဇာ, အနညာတကာရဏာဘာဝေါတိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ကထိနသဒိသာနိ၊ ဣဒံ ပန ကိရိယာကိရိယန္တိ။

အနာပုစ္ဆာသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၂-ပဉှာပုစ္ဆနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဒွါဒသမေ **အနောကာသကတ**န္တိ “အသုကသ္မိံ နာမ ဌာနေ ပုစ္ဆာမီ”တိ ဧဝံ အကတဩကာသံ၊ တသ္မာ သုတ္တန္တေ[1] ဩကာသံ ကာရာပေတွာ ဝိနယံ ဝါ အဘိဓမ္မံ ဝါ ပုစ္ဆန္တိယာ ပါစိတ္တိယံ။ သေသေသုပိ ဧသေဝ နယော၊ သဗ္ဗသော အကာရိတေ ပန ဝတ္တဗ္ဗမေဝ နတ္ထိ။

၁–သုတ္တန္တေန (သီ) ဝိ ၂-၄၆၀-ပိဋ္ဌေ ပန ပဿိတဗ္ဗံ။

Sāvatthiyaṁ sambahulā bhikkhuniyo ārabbha bhikkhuniyā ummaddāpanaparimaddāpanavatthusmiṁ paññattaṁ, gilānāya, āpadāsu, ummattikādīnañca anāpatti. Idha maggagamanaparissamopi gelaññaṁ, corabhayādīhi sarīrakampanādayopi āpadā. Sesaṁ catutthe vuttanayen'eva veditabbanti.

Bhikkhuni-ummaddāpanasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

8-9-10. Sikkhamāna-ummaddāpanādisikkhāpadavaṇṇanā

Aṭṭhamanavamadasamesupi sikkhamānāya sāmaṇeriyā gihiniyāti ettakameva nānaṁ. Sesaṁ sattamasadisamevāti.

Sikkhamāna-ummaddāpanādisikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

11. Anāpucchāsikkhāpadavaṇṇanā

Ekādasame **bhikkhussa purato**ti na abhimukhamevāti attho, idaṁ pana upacāraṁ sandhāya kathitanti veditabbaṁ. Tasmā bhikkhussa upacāre antamaso chamāyapi "nisīdāmi ayyā"ti anāpucchitvā nisīdantiyā pācittiyaṁ.

Sāvatthiyaṁ sambahulā bhikkhuniyo ārabbha anāpucchā nisīdanavatthusmiṁ paññattaṁ, tikapācittiyaṁ, āpucchite dvikadukkaṭaṁ. Tasmiṁ āpucchitasaññāya, gilānāya, āpadāsu, ummattikādīnañca anāpatti. Bhikkhussa anāpucchā upacāre nisajjā anuññātakāraṇābhāvoti imān'ettha tīṇi aṅgāni. Samuṭṭhānādīni kathinasadisāni, idaṁ pana kiriyākiriyanti.

Anāpucchāsikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

12. Pañhāpucchanasikkhāpadavaṇṇanā

Dvādasame **anokāsakatan**ti "asukasmiṁ nāma ṭhāne pucchāmī"ti evaṁ akata-okāsaṁ, tasmā Suttante[1] okāsaṁ kārāpetvā vinayaṁ vā abhidhammaṁ vā pucchantiyā pācittiyaṁ. Sesesupi es'eva nayo, sabbaso akārite pana vattabbameva n'atthi.

1. Suttantena (Sī), Vi 2. 460 piṭṭhe pana passitabbaṁ.

သာဝတ္ထိယံ သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခုနိယော အာရဗ္ဘ အနောကာသကတံ ဘိက္ခုံ ပဉှံ ပုစ္ဆနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ။ တတ္ထ တတ္ထ ဩကာသံ ကာရာပေတွာ ပုစ္ဆန္တိယာ၊ အနောဒိဿ ဩကာသံ ကာရာပေတွာ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ပုစ္ဆန္တိယာ၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ဘိက္ခုဿ အနောကာသကာရာပနံ, ပဉှံ ပုစ္ဆနန္တိ ဣမာနေတ္ထ ဒွေ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ပဒသောဓမ္မသဒိသာနိ၊ ဣဒံ ပန ကိရိယာကိရိယန္တိ။

ပဉှာပုစ္ဆကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၃-အသံကစ္စိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

တေရသမေ **အသံကစ္စိကာ**တိ အက္ခကဥဗ္ဘနာဘိမဏ္ဍလသင်္ခါတဿ သရီရဿ ပဋိစ္ဆာဒနတ္ထံ အနုညာတသံကစ္စိကစီဝရဟိတာ။ **ဂါမံ ပဝိသေယျာ**တိ ဧတ္ထ ပရိက္ခိတ္တဿ ဂါမဿ ပရိက္ခေပံ, အပရိက္ခိတ္တဿ ဥပစာရံ အတိက္ကမန္တိယာ ဝါ ဩက္ကမန္တိယာ ဝါ ပဌမပါဒေ ဒုက္ကဋံ၊ ဒုတိယေ ပါစိတ္တိယံ။

သာဝတ္ထိယံ အညတရံ ဘိက္ခုနိံ အာရဗ္ဘ အသံကစ္စိကာယ ဂါမံ ပဝိသနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ။ ယဿာ ပန သံကစ္စိကစီဝရံ အစ္ဆိန္နံ ဝါ နဋ္ဌံ ဝါ၊ တဿာ၊ ဂိလာနာယ၊ အာပဒါသု၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ အသံကစ္စိကတာ, ဝုတ္တပရိစ္ဆေဒါတိက္ကမော, အနုညာတကာရဏာဘာဝေါတိ ဣမာနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ ဧဠကလောမသဒိသာနီတိ။

အသံကစ္စိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဆတ္တုပါဟနဝဂ္ဂေါ နဝမော။

၁၀။၈။ ၁၆-မုသာဝါဒါဒိဝဂ္ဂ

မုသာဝါဒါဒိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဣတော ပရေသု[1] မုသာဝါဒဝဂ္ဂါဒီသု သတ္တသု ဝဂ္ဂေသု ဘိက္ခုပါတိမောက္ခဝဏ္ဏနာယံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ။

သောဠသမဝဂ္ဂေါ။

၁-ပရေ (သီ)

Sāvatthiyaṁ sambahulā bhikkhuniyo ārabbha anokāsakataṁ bhikkhuṁ pañhaṁ pucchanavatthusmiṁ paññattaṁ. Tattha tattha okāsaṁ kārāpetvā pucchantiyā, anodissa okāsaṁ kārāpetvā yattha katthaci pucchantiyā, ummattikādīnañca anāpatti. Bhikkhussa anokāsakārāpanaṁ pañhaṁ pucchananti imān'ettha dve aṅgāni. Samuṭṭhānādīni padasodhammasadisāni, idaṁ pana kiriyākiriyanti.

Pañhāpucchakasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

13. Asaṁkaccikasikkhāpadavaṇṇanā

Terasame **asaṁkaccikāti** adhakkhaka-ubbhanābhimaṇḍalasaṅkhātassa sarīrassa paṭicchādanatthaṁ anuññātasaṁkaccikavirahitā. **Gāmaṁ paviseyyāti** ettha parikkhittassa gāmassa parikkhepaṁ aparikkhittassa upacāraṁ atikkamantiyā vā okkamantiyā vā paṭhamapāde dukkaṭaṁ, dutiye pācittiyaṁ.

Sāvatthiyaṁ aññataraṁ bhikkhuniṁ ārabbha asaṁkaccikāya gāmaṁ pavisanavatthusmiṁ paññattaṁ. Yassā pana saṁkaccikacīvaraṁ acchinnaṁ vā naṭṭhaṁ vā, tassā, gilānāya, āpadāsu, ummattikādīnañca anāpatti. Asaṁkaccikatā vuttaparicchedātikkamo anuññātakāraṇābhāvoti imān'ettha tīṇi aṅgāni. Samuṭṭhānādīni eḷakalomasadisānīti.

Asaṁkaccikasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

Chattupāhanavaggo navamo.

10-16. Musāvādādivagga

Musāvādādisikkhāpadavaṇṇanā

Ito paresu[1] Musāvādavaggādīsu sattasu vaggesu Bhikkhupātimokkhavaṇṇanāyaṁ vuttanayen'eva vinicchayo veditabboti.

Soḷasamavaggo.

1. Paraṁ (Sī)

ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ ခေါ အယျာယော ဆသဋ္ဌိသတာ ပါစိတ္တိယာ ဓမ္မာတိ ဘိက္ခူ အာရဗ္ဘ ပညတ္တာ သာဓာရဏာ သတ္တတိ, အသာဓာရဏာ ဆန္နဝုတီတိ ဧဝံ ဆသဋ္ဌိသတာ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

ကင်္ခါဝိတရဏိယာ ပါတိမောက္ခဝဏ္ဏနာယ

ဘိက္ခုနိပါတိမောက္ခေ

သုဒ္ဓပါစိတ္တိယဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

တတြာယံ သင်္ခေပတော အသာဓာရဏသိက္ခာပဒေသု သမုဋ္ဌာနဝိနိစ္ဆယော—ဂိရဂ္ဂသမဇ္ဇာ စိတ္တာဂါရသိက္ခာပဒံ သင်္ဃာဏိ ဣတ္ထာလင်္ကာရော ဂန္ဓဝဏ္ဏကော ဝါသိတကပိညာကော ဘိက္ခုနိအာဒီဟိ ဥမ္မဒ္ဒနပရိမဒ္ဒနာတိ ဣမာနိ ဒသ သိက္ခာပဒါနိ အစိတ္တကာနိ လောကဝဇ္ဇာနိ အကုသလစိတ္တာနိ။ အယံ ပနေတ္ထ အဓိပ္ပါယော၊ ဝိနာပိ စိတ္တေန အာပဇ္ဇိတဗ္ဗတ္တာ အစိတ္တကာနိ၊ စိတ္တေ ပန သတိ အကုသလေနေဝ အာပဇ္ဇိတဗ္ဗတ္တာ လောက-ဝဇ္ဇာနိ စေဝ အကုသလစိတ္တာနိ စာတိ။ အဝသေသာနိ သစိတ္တကာနိ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇာနေဝ။ စောရိဝုဋ္ဌာပနံ ဂါမန္တရံ အာရာမသိက္ခာပဒံ ဂဗ္ဘိနိဝဂ္ဂေ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ သတ္တ, ကုမာရိဘူတဝဂ္ဂေ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ပဥ္စ ပုရိသာဒိသံသဋ္ဌံ ပါရိဝါသိကဆန္ဒဒါနံ အနုဝဿဝုဋ္ဌာပနံ ဧကန္တရိကဝုဋ္ဌာပနန္တိ ဣမာနိ ဧကူနဝီသတိ သိက္ခာပဒါနိ သစိတ္တကာနိ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇာနိ။ အဝသေသာနိ သစိတ္တကာနိ လောကဝဇ္ဇာနေဝါတိ။

Uddiṭṭhā kho ayyāyo chasaṭṭhisatā pācittiyā dhammāti bhikkhū ārabbha paññattā sādhāraṇā sattati, asādhāraṇā channavutīti evaṁ chasaṭṭhisatā. Sesaṁ sabbattha uttānamevāti.

Kaṅkhāvitaraṇiyā pātimokkhavaṇṇanāya

Bhikkhunipātimokkhe

Suddhapācittiyavaṇṇanā niṭṭhitā.

Tatr'āyaṁ saṅkhepato asādhāraṇasikkhāpadesu samuṭṭhānavinicchayo—giraggasamajjā Cittāgārasikkhāpadaṁ Saṅghāṇī Itthālaṅkāro Gandhavaṇṇako Vāsitakapiññāko bhikkhuni-ādīhi ummaddanaparimaddanāti imāni dasa sikkhāpadāni acittakāni lokavajjāni akusalacittāni. Ayaṁ pan'ettha adhippāyo, vināpi cittena āpajjitabbattā acittakāni, citte pana sati akusalen'eva āpajjitabbattā lokavajjāni c'eva akusalacittāni cāti. Avasesāni sacittakāni paṇṇattivajjān'eva. Corivuṭṭhāpanaṁ Gāmantaraṁ Ārāmasikkhāpadaṁ Gabbhinivagge ādito paṭṭhāya satta, Kumāribhūtavagge ādito paṭṭhāya pañca Purisādisaṁsaṭṭhaṁ Pārivāsikachandadānaṁ Anuvassavuṭṭhāpanaṁ ekantarikavuṭṭhāpananti imāni ekūnavīsati sikkhāpadāni sacittakāni paṇṇattivajjāni. Avasesāni sacittakāni lokavajjān'evāti.

ပါဋိဒေသနီယကဏ္ဍ

၁-သပ္ပိဝိညာပနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ပါဋိဒေသနီယေသု ပဌမေ **သပ္ပိန္တိ** ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တဝိနိစ္ဆယံ ပါဠိအာဂတံ[1] ဂေါသပ္ပိအာဒိမေဝ။ **ဝိညာပေတွာ ဘုဉ္ဇေယျာ**တိ ဧတ္ထ "ဝိညတ္တိယာ ပဋိလဒ္ဓံ ဘုဉ္ဇိဿာမီ"တိ ဂဟဏေ ဒုက္ကဋံ၊ ဂဟိတဿ အဇ္ဈောဟာရေ အဇ္ဈောဟာရေ ပါဋိဒေသနီယံ။

သာဝတ္ထိယံ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခုနိယော အာရဗ္ဘ သပ္ပိံ ဝိညာပေတွာ ဘုဉ္ဇနဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တံ၊ "အဂိလာနာ"တိ အယမေတ္ထ အနုပညတ္တိ၊ တိကပါဋိဒေသနီယံ၊ ဂိလာနာယ ဒွိကဒုက္ကဋံ။ ယာ ပန ဂိလာနာ ဂိလာနသညာ၊ ဂိလာနကာလေ ဝါ ဝိညာပေတွာ ပစ္ဆာ အဂိလာနာ ဟုတွာ ဘုဉ္ဇတိ၊ ဂိလာနာယ ဝါ သေသကံ၊ ဉာတကပ္ပဝါရိတဋ္ဌာနတော ဝါ ဝိညတ္တံ၊ အညဿ ဝါ အတ္ထာယ၊ အတ္တနော ဝါ ဓနေန ဂဟိတံ ဘုဉ္ဇတိ၊ တဿာ၊ ဥမ္မတ္တိကာဒီနဉ္စ အနာပတ္တိ။ ဝုတ္တလက္ခဏသပ္ပိတာ, အနုညာတကာရဏာဘာဝေါ, ဝိညတ္တိ, အဇ္ဈောဟာရောတိ ဣမာနေတ္ထ စတ္တာရိ အင်္ဂါနိ။ သမုဋ္ဌာနာဒီနိ အဒ္ဓါနသဒိသာနီတိ။

သပ္ပိဝိညာပနသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-တေလဝိညာပနာဒိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဒုတိယာဒီသုပိ **တေလာ**ဒီနိ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တဝိနိစ္ဆယာနိ ပါဠိယံ[2] အာဂတာနေဝ၊ ပါဠိယံ အနာဂတေသု ပန အဋ္ဌသုပိ ဒုက္ကဋမေဝ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ပဌမေ ဝုတ္တသဒိသမေဝါတိ။

တေလဝိညာပနာဒိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ကင်္ခါဝိတရဏိယာ ပါတိမောက္ခဝဏ္ဏနာယ

ဘိက္ခုနိပါတိမောက္ခေ

ပါဋိဒေသနီယဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-ဝိ ၂-၄၆၄-ဝိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၂-၄၆၆-ဝိဋ္ဌေ။

Pāṭidesanīyakaṇḍa

1. Sappiviññāpanasikkhāpadavaṇṇanā

Pāṭidesanīyesu paṭhame **sappin**ti pubbe vuttavinicchayaṁ Pāḷi-āgataṁ[1] gosappi-ādimeva. **Viññāpetvā bhuñjeyyā**ti ettha "viññattiyā paṭiladdhaṁ bhuñjissāmī"ti gahaṇe dukkaṭaṁ, gahitassa ajjhohāre ajjhohāre pāṭidesanīyaṁ.

Sāvatthiyaṁ chabbaggiyā bhikkhuniyo ārabbha sappiṁ viññāpetvā bhuñjanavatthusmiṁ paññattaṁ, "agilānā"ti ayamettha anupaññatti, tikapāṭidesanīyaṁ, gilānāya dvikadukkaṭaṁ. Yā pana gilānā gilānasaññā, gilānakāle vā viññāpetvā pacchā agilānā hutvā bhuñjati, gilānāya vā sesakaṁ, ñātakappavāritaṭṭhānato vā viññattaṁ, aññassa vā atthāya, attano vā dhanena gahitaṁ bhuñjati, tassā, ummattikādīnañca anāpatti. Vuttalakkhaṇasappitā anuññātakāraṇābhāvo viññatti ajjhohāroti imān'ettha cattāri aṅgāni. Samuṭṭhānādīni Addhānasadisānīti.

Sappiviññāpanasikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

2. Telaviññāpanādisikkhāpadavaṇṇanā

Dutiyādīsupi **telā**dīni pubbe vuttavinicchayāni Pāḷiyaṁ[2] āgatān'eva. Pāḷiyaṁ anāgatesu pana aṭṭhasupi dukkaṭameva. Sesaṁ sabbattha paṭhame vuttasadisamevāti.

Telaviññāpanādisikkhāpadavaṇṇanā niṭṭhitā.

Kaṅkhāvitaraṇiyā pātimokkhavaṇṇanāya

Bhikkhunipātimokkhe

Pāṭidesanīyavaṇṇanā niṭṭhitā.

---

1. Vi 2. 464 piṭṭhe.
2. Vi 2. 466 piṭṭhe.

၁-ပရိမဏ္ဍလာဒိသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဣတော ပရံ ပန သေခိယာနိ စေဝ အဓိကရဏသမထာ စ သဗ္ဗပကာရတော ဘိက္ခုပါတိမောက္ခဝဏ္ဏနာယံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာတိ။

ကင်္ခါဝိတရဏိယာ ပါတိမောက္ခဝဏ္ဏနာယ

ဘိက္ခုနိပါတိမောက္ခဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

နိဂမနကထာ

ဧတ္တာဝတာ စ—

ဝဏ္ဏနံ ပါတိမောက္ခဿ၊ **သောဘဏတ္ထေရေန** ယာစိတော။
ဝိနယေ ဇာတကင်္ခါနံ၊ ကင်္ခါဝိတရဏတ္ထိကော[1]။

အာရဘိံ ယမဟံ သဗ္ဗံ၊ သီဟဠဋ္ဌကထာနယံ။
မဟာဝိဟာရဝါသီနံ၊ ဝါစနာမဂ္ဂနိဿိတံ။

နိဿာယ သာ အယံ နိဋ္ဌံ၊ ဂတာ အာဒါယ သဗ္ဗသော။
သဗ္ဗံ အဋ္ဌကထာသာရံ၊ ပါဠိယတ္ထဉ္စ ကေဝလံ။

န ဟေတ္ထ တံ ပဒံ အတ္ထိ၊ ယံ ဝိရုဇ္ဈေယျ ပါဠိယာ။
မဟာဝိဟာရဝါသီနံ၊ ပေါရာဏဋ္ဌကထာဟိ ဝါ။

ယသ္မာ တသ္မာ အကတွာဝ၊ ဧတ္ထ ကင်္ခံ ဟိတေသိနာ။
သိက္ခိတဗ္ဗာဝ သက္ကစ္စံ၊ **ကင်္ခါဝိတရဏီ** အယံ။

ယထာ စ နိဋ္ဌံ သမ္ပတ္တာ၊ ကင်္ခါဝိတရဏီ အယံ။
ဒွါဝီသတိ ဘာဏဝါရ- ပရိမာဏာယ ပါဠိယာ။

ဧဝံ အနန္တရာယေန၊ နိဋ္ဌံ ကလျာဏနိဿိတာ။
အစိရံ သဗ္ဗသတ္တာနံ၊ ယန္တု သဗ္ဗေ မနောရထာတိ။

၁-ကင်္ခါနိတ္ထရဏတ္ထိကော (သီ)

1. Parimaṇḍalādisikkhāpadavaṇṇanā

Ito paraṁ pana sekhiyāni c'eva adhikaraṇasamathā ca sabbapakārato bhikkhupātimokkhavaṇṇanāyaṁ vuttanayen'eva veditabbāti.

Kaṅkhāvitaraṇiyā pātimokkhavaṇṇanāya

Bhikkhunipātimokkhavaṇṇanā niṭṭhitā.

Nigamanakathā

Ettāvatā ca—

Vaṇṇanaṁ pātimokkhassa, **Soṇattherena** yācito.
Vinaye jātakaṅkhānaṁ, kaṅkhāvitaraṇatthiko[1].

Ārabhiṁ yamahaṁ sabbaṁ, Sīhaḷaṭṭhakathānayaṁ,
Mahāvihāravāsīnaṁ, vācanāmagganissitaṁ.

Nissāya sā ayaṁ niṭṭhaṁ, gatā ādāya sabbaso.
Sabbaṁ Aṭṭhakathāsāraṁ, Pāḷiyatthañca kevalaṁ.

Na h'ettha taṁ padaṁ atthi, yaṁ virujjheyya Pāḷiyā,
Mahāvihāravāsīnaṁ, Porāṇaṭṭhakathāhi vā.

Yasmā tasmā akatvā'va, ettha kaṅkhaṁ hitesinā,
Sikkhitabbā'va sakkaccaṁ, **Kaṅkhāvitaraṇī** ayaṁ.

Yathā ca niṭṭhaṁ sampattā, Kaṅkhāvitaraṇī ayaṁ.
Dvāvīsati bhāṇavāra-parimāṇāya Pāḷiyā.

Evaṁ anantarāyena, niṭṭhaṁ kalyāṇanissitā.
Aciraṁ sabbasattānaṁ, yantu sabbe manorathāti.

---

1. Kaṅkhānittharaṇatthiko (Sī)

ပရမဝိသုဒ္ဓသဒ္ဓါဗုဒ္ဓိဝီရိယပ္ပဋိမဏ္ဍိတေန သီလာစာရဇ္ဇဝမဒ္ဒဝါဒိဂုဏသမုဒယသမုဒိတေန သကသမယသမယန္တရဂဟနဇ္ဇောဂါဟဏသမတ္ထေန ပညာဝေယျတ္တိယသမန္နာဂတေန တိပိဋကပရိယတ္တိပ္ပဘေဒေ သာဋ္ဌကထေ သတ္ထုသာသနေ အပ္ပဋိဟတညာဏပ္ပဘာဝေန မဟာဝေယျာကရဏေန ကရဏသမ္ပတ္တိဇနိတသုခဝိနိဂ္ဂတမဓုရောဒါရဝစနလာဝဏ္ဏယုတ္တေန[၁] ယုတ္တမုတ္တဝါဒိနာ ဝါဒီဝရေန မဟာကဝိနာ ပဘိန္နပဋိသမ္ဘိဒါပရိဝါရေ ဆဠဘိညာဒိပ္ပဘေဒဂုဏပ္ပဋိမဏ္ဍိတေ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မေ သုပ္ပတိဋ္ဌိတဗုဒ္ဓီနံ ထေရဝံသပ္ပဒီပါနံ ထေရာနံ မဟာဝိဟာရဝါသီနံ ဝံသာလင်္ကာရဘူတေန ဝိပုလဝိသုဒ္ဓဗုဒ္ဓိနာ **ဗုဒ္ဓဃောသော**တိ ဂရူဟိ ဂဟိတနာမဓေယျေန ထေရေန ကတာ အယံ **ကင်္ခါဝိတရဏီ** နာမ ပါတိမောက္ခဝဏ္ဏနာ—

တာဝ တိဋ္ဌတု လောကသ္မိံ၊ လောကနိတ္ထရဏေသိနံ။
ဒဿေန္တီ ကုလပုတ္တာနံ၊ နယံ သီလဝိသုဒ္ဓိယာ။

ယာဝ "ဗုဒ္ဓေါ"တိ နာမမ္ပိ၊ သုဒ္ဓစိတ္တဿ တာဒိနော။
လောကမှိ လောကဇေဋ္ဌဿ၊ ပဝတ္တတိ မဟေသိနောတိ။

ကင်္ခါဝိတရဏီအဋ္ဌကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-....ဝစနနေလဝဏ္ဏယုတ္တေန (က) ဝိ-ဋ္ဌ ၄-၂၆၄-ပိဋ္ဌေ ပန ပဿိတဗ္ဗံ။

Paramavisuddhasaddhābuddhivīriyappaṭimaṇḍitena sīlācārajjavamaddavādiguṇasamudayasamuditena sakasamayasamayantaragahanajjhogāhaṇasamatthena paññāveyyattiyasamannāgatena Tipiṭakapariyattippabhede sāṭṭhakathe Satthusāsane appaṭihatañāṇappabhāvena mahāveyyākaraṇena karaṇasampattijanitasuviniggatamadhurodāravacanalāvaṇṇayuttena[1] yuttamuttavādinā vādīvarena mahākavinā pabhinnapaṭisambhidāparivāre chaḷabhiññādippabhedaguṇappaṭimaṇḍite uttarimanussadhamme suppatiṭṭhitabuddhīnaṁ Theravaṁsappadīpānaṁ therānaṁ Mahāvihāravāsīnaṁ vaṁsālaṅkārabhūtena vipulavisuddhabuddhinā **Buddhaghoso**ti garūhi gahitanāmadheyyena therena katā ayaṁ **Kaṅkhāvitaraṇī** nāma pātimokkavaṇṇanā—

> Tāva tiṭṭhatu lokasmiṁ, lokanittharaṇesinaṁ,
> Dassentī kulaputtānaṁ, nayaṁ sīlavisuddhiyā.
>
> Yāva "Buddho"ti nāmampi, suddhacittassa tādino,
> Lokamhi Lokajeṭṭhassa, pavattati Mahesinoti.

Kaṅkhāvitaraṇī-aṭṭhakathā niṭṭhitā.

1. ...vacananelavaṇṇayuttena (Ka) Vi-Ṭṭha 4. 264 piṭṭhe pana passitabbaṁ.

ကင်္ခါဝိတရဏီအဋ္ဌကထာယ

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[အ]	
အကတသဟာယံ	၂၈၅
အကတာနုဓမ္မေန	၂၄၈
အကပ္ပိယကတံ	၂၂၂
အကာမာ	၁၄၅
အကာလစီဝရံ	၁၅၈၊၃၀၉
အကာလေ သာဝနံ	၁၀၆
အကိရိယတော	၁၁၂
အက္ကောသေယျ	၃၃၅
အက္ခန္တိယာ	၃၀၄
အဂိလာနေန	၂၁၅
အဂိလာနော	၂၂၉၊၂၇၃-၄
အဂ္ဂဠဋ္ဌပနာယ	၂၀၇
အင်္ဂ°	၁၁၀
အင်္ဂဿ ပရာမသနံ	၁၂၉
အင်္ဂုလိပတောဒကေ	၂၃၉
အစိတ္တကာ	၁၁၂
အစ္စေကစီဝရံ	၁၉၇
အစ္ဆိန္ဒာပေယျ	၁၉၄
အစ္ဆိန္ဒေယျ	၁၉၄၊၃၀၈
အဇာနံ	၁၂၅
အဇာနန္တဿ	၁၂၃၊၂၇၇
အဇ္ဇုပေါသထော	၉၆
အဇ္ဈာရာမေ ဝါ	၂၆၆
အဇ္ဈာဝသထေ	၂၆၆
အဇ္ဈောကာသေ	၂၀၁၊၃၁၈
အဇ္ဈောတ္ထရန္တေန	၉၉

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[အ]	
အညံ	၃၀၈၊၃၁၀၊၃၁၁
အညတရဿ ဝါ	
အညတရဿ ဝါ	၁၂၉
အညတြ	၁၅၉၊၁၇၃၊၁၈၄
အညတြ အဓိမာနာ	၁၂၅
အညတြ ပါရိဝတ္တကာ	၁၆၅
အညတြ သမယာ	၁၆၆
အညတြ သုပိနန္တာ	၁၂၇
အညဒတ္ထိကေန	၃၁၀
အညဘာဂိယဿ	၁၃၈
အညမညဝစနေန	၁၄၃
အညမညဝုဋ္ဌာပနေန	၁၄၃
အညဝါဒကော	၁၈၈
အညာတဗ္ဗံ	၂၅၁
အညာတိကာယ	၁၆၃၊၁၆၅
အညုဒ္ဒိသိကေန	၃၁၀
အဋ္ဌ	၂၈၇
အဍ္ဎတေယျကံသပရမံ	၃၁၂
အတိက္ကာမယတော	၁၅၅
အတိက္ကာမေန္တိယာ	၃၄၀
အတိက္ကာမေယျ	၂၆၆၊၃၂၃
အတိခုဒ္ဒကာ	၉၇
အတိမဟတီ	၉၉
အတိရေကစီဝရံ	၁၅၃
အတိရေကပတ္တော	၁၇၉
အတ္တကာမပါရိစရိယာယ	၁၃၀

Kaṅkhāvitaraṇī-aṭṭhakathāya

Saṁvaṇṇitapadānaṁ anukkamaṇikā

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[A]	
Akatasahāyaṁ	295
Akatānudhammena	249
Akappiyakataṁ	222
Akāmā	145
Akālacīvaraṁ	159, 308
Akāle sāvanaṁ	106
Akiriyato	112
Akkoseyya	335
Akkhantiyā	304
Agilānena	215
Agilāno	228, 273-4
Aggaḷaṭṭhapanāya	207
Aṅgaṁ	110
Aṅgassa parāmasanaṁ	128
Aṅgulipatodake	238
Acittakā	112
Accekacīvaraṁ	187
Acchindāpeyya	184
Acchindeyya	184, 309
Ajānaṁ	125
Ajānantassa	123, 277
Ajjuposatho	86
Ajjhārāme vā	266
Ajjhāvasathe	266
Ajjhokāse	201, 319
Ajjhottharantena	88
Aññaṁ	309, 310, 311
Aññatarassa vā aññatarassa vā	128
Aññatra	158, 173, 194
Aññatra adhimānā	125
Aññatra pārivattakā	165
Aññatra samayā	166
Aññatra supinantā	127
Aññadatthikena	310
Aññabhāgiyassa	139
Aññamaññavacanena	143
Aññamaññavuṭṭhāpanena	143
Aññavādako	199
Aññātabbaṁ	251
Aññātikāya	163, 165
Aññuddisikena	310
Aṭṭha	297
Aḍḍhateyyakaṁsaparamaṁ	312
Atikkāmayato	155
Atikkāmentiyā	340
Atikkāmeyya	266, 323
Atikhuddakā	87
Atimahatī	88
Atirekacīvaraṁ	153
Atirekapatto	178
Attakāmapāricariyāya	130

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[အ]	
အတ္တနော	၂၂၈
အတ္တုဒ္ဒေသံ	၁၃၄
အတ္တုပနာယိကံ	၁၂၄
အတ္တံ	၁၇၁
အတ္ထသာဓကော	၁၁၇
အတ္ထာယ	၂၂၈
အတ္ထော မေ အာဝုသော	၁၇၀
အဒိဋ္ဌံ	၁၃၇
အဒိန္နံ	၁၁၅၊ ၂၂၉
အဒိန္နံ အာဒိယမာနော	၁၂၀
အဒိန္နာဒါနသမုဋ္ဌာနာ	၁၁၁
အဒိန္နာဒါနေ	၁၁၉
အဒ္ဓါနဂမနသမယော	၂၁၇၊ ၂၄၁
အဒ္ဓါနမဂ္ဂပဋိပန္နဿ	၁၇၄
အဒ္ဓါနသမုဋ္ဌာနာ	၁၁၁
အဓက္ခံ	၂၉၄
အဓိကရဏံ	၁၃၈၊ ၁၃၉၊ ၁၄၁၊ ၃၃၂
အဓိကရဏသမထာ	၂၈၉
အဓိကရဏာနံ	၂၈၉
အဓိမာနာ	၁၂၅
အဓောဂါမိနိံ	၂၁၄
အနညာယ	၃၀၁
အနတိရိတ္တံ	၂၂၂
အနတ္တမနော	၂၀၅
အနနုညာတံ	၃၄၇
အနနုညာတသမုဋ္ဌာနာ	၁၁၁
အနန္တရာယိကိနီ	၃၂၂
အနန္တရာယိကော	၁၄၅
အနပလောကေတွာ	၂၉၉
အနဗ္ဘိတော	၁၄၈
အနဘိဇာနံ	၁၂၄
အနာဒရံ	၂၉၅
အနာဒရိယေ	၂၃၉
အနာဒါ စေ	၁၇၄
အနာပတ္တိ	၁၁၀
အနာပုစ္ဆံ	၂၀၁
အနာပုစ္ဆာ	၂၃၄၊ ၃၁၉၊ ၃၃၅
အနာရမ္ဘံ သပရိက္ကမနံ	၁၃၅
အနာဝိကတွာ	၁၀၇
အနာဟဋေ	၂၈၃
အနိက္ခန္တရာဇကေ	၂၆၆
အနိဂ္ဂတရတနကေ	၂၆၆
အနိမန္တိတော	၂၇၃
အနိမိတ္တာ	၈၈
အနိယတော	၁၅၀
အနိဿဇ္ဇိတွာ	၃၃၃
အနီကဒဿနံ	၂၃၇
အနုဂ္ဂဏှာပေယျ	၃၄၄
အနုဂ္ဂဏှေယျ	၃၄၄
အနုစ္စာရိတကတံ	၂၂၂
အနုဒ္ဓံသေယျ	၁၃၇၊ ၂၅၄
အနုပခဇ္ဇ	၂၀၄၊ ၂၃၃
အနုပသမ္ပန္နေန	၁၈၂
အနုပသမ္ပန္နော	၂၄၇
အနုပ္ပန္နပညတ္တိ	၁၁၀
အနုဘောတိ	၁၇၁
အနုဝတ္တကာ	၁၄၂
အနုဝဿံ	၃၄၉
အနေကပရိယာယေန	၁၂၃၊ ၂၄၉
အနောကာသကတံ	၃၅၂

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[A]	
Attano	228
Attuddesaṁ	134
Attupanāyikaṁ	124
Atthaṁ	171
Atthasādhako	117
Atthāya	228
Attho me āvuso	170
Adiṭṭhaṁ	137
Adinnaṁ	115, 229
Adinnaṁ ādiyamāno	120
Adinnādānasamuṭṭhānā	111
Adinnādāne	119
Addhānagamanasamayo	217, 241
Addhānamaggapaṭipannassa	174
Addhānasamuṭṭhānā	111
Adhakkhakaṁ	294
Adhikaraṇaṁ	138, 139, 141, 332
Adhikaraṇasamathā	289
Adhikaraṇānaṁ	289
Adhimānā	125
Adhogāminiṁ	214
Anaññāya	301
Anatirittaṁ	222
Anattamano	205
Ananuññātaṁ	347
Ananuññātasamuṭṭhānā	111
Anantarāyikinī	322
Anantarāyiko	145
Anapaloketvā	299
Anabbhito	148

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[A]	
Anabhijānaṁ	124
Anādaraṁ	295
Anādariye	239
Anādā ce	174
Anāpatti	110
Anāpucchaṁ	201
Anāpucchā	234, 319, 335
Anārambhaṁ saparikkamanaṁ	135
Anāvikatvā	107
Anāhaṭe	283
Anikkhantarājake	266
Aniggataratanake	266
Animantito	273
Animittā	88
Aniyato	150
Anissajjitvā	333
Anīkadassanaṁ	237
Anugganhāpeyya	344
Anugganheyya	344
Anuccāritakataṁ	222
Anuddhaṁseyya	137, 254
Anupakhajja	204, 233
Anupasampannena	192
Anupasampanno	247
Anuppannapaññatti	110
Anubhoti	171
Anuvattakā	142
Anuvassaṁ	349
Anekapariyāyena	123, 249
Anokāsakataṁ	352

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[အ]	
အန္တမသော	၁၀၉၊ ၁၃၂
အန္တရဃရံ	၂၇၂
အန္တရဃရေ	၁၈၈
အန္တရာယံ	၃၂၄
အန္တရာယိကာ	၂၄၈
အန္တရာယိကော	၁၀၃
အန္တိမဝတ္ထုံအဇ္ဈာပန္နပုဗ္ဗော	၁၀၄
အန္တောရဋ္ဌေ	၃၂၉
အန္တောဝဿံ	၃၃၀
အနွဒ္ဓမာသံ	၂၉၂၊ ၃၄၀
အပစ္စက္ခာယ	၁၀၇
အပနိဓေယျ	၂၄၄
အပရိသင်္ကိတံ	၁၃၇
အပဿံ	၁၂၅
အပသက္က တာဝ ဘဂိနိ	၂၇၂
အပ္ပဋိကာရံ	၂၉၅
အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတကတံ	၂၂၂
အပ္ပဋိသံဝိဒိတံ	၂၇၄
အပ္ပတီတော	၁၃၆
အပ္ပဒီပေ	၃၁၈
အပ္ပသဒ္ဒေါ	၂၈၀
အပ္ပဟရိတေ	၂၀၇
အပ္ပိတံ	၁၈၆
အပ္ပေဝ နာမ နံ	၁၃၇
အဖာသုံ	၃၂၇
အဗဒ္ဓသီမာ	၉၀
အဗ္ဘေတဗ္ဗော	၁၄၈
အဘိ	၁၆၆၊ ၂၀၆
အဘိက္ခုကော	၃၃၈
အဘိနိပ္ဖါဒေယျ	၁၇၀

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[အ]	
အဘိနိသီဒေယျ	၂၀၆၊ ၃၂၀
အဘိနေတဗ္ဗာ	၁၃၅
အဘိသပေယျ	၃၂၁
အဘိဟဋ္ဌုံ	၁၆၆၊ ၂၂၆
အဘုတ္တာဝိနာ ကတံ	၂၂၃
အမူလကဋ္ဌေဝ	၁၃၈
အမူလကေန	၁၃၆၊ ၂၅၄
အမ္ဘော ပုရိသ	၁၂၂
အမှာကမ္ပေတံ ခမတိ	၁၄၂
အယံ ဓမ္မော	၁၅၀
အယမ္ပိ	၃၀၂
အရညာ ဝါ	၁၁၅
အရဟန္တဃာတကော	၁၀၅
အလံကမ္မနိယေ	၁၅၀
အလမရိယဉာဏဒဿနံ	၁၂၄
အလမေတံ သဗ္ဗန္တိ အဝုတ္တံ	၂၂၃
အဝဂ္ဂကာရကံ	၂၈၃
အဝလိတ္တာ	၁၃၄
အဝဿဋ္ဌာ	၂၉၅
အဝဿုတဿ	၃၀၂
အဝဿုတာ	၂၉၄၊ ၂၉၆၊ ၃၀၂
အဝဟရေယျ	၁၁၆
အဝိပ္ပဝါသသီမာ	၉၀
အဝိဝဒမာနေဟိ	၂၉၂
အဝိဝဒမာနော	၁၄၁
အသံကစ္စိကာ	၃၅၃
အသံဝါသော	၁၀၉
အသဉ္စိစ္စ	၁၂၃၊ ၂၇၇
အသတ္ထိကာ	၃၂၉
အသနံ	၂၁၉

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[A]	
Antamaso	109, 132
Antaragharaṁ	272
Antaraghare	188
Antarāyaṁ	324
Antarāyikā	248
Antarāyiko	103
Antimavatthu-ajjhāpannapubbo	104
Antoraṭṭhe	329
Antovassaṁ	330
Anvaddhamāsaṁ	292, 340
Apaccakkhāya	107
Apanidheyya	244
Aparisaṅkitaṁ	137
Apassaṁ	125
Apasakka tāva bhagini	272
Appaṭikāraṁ	295
Appaṭiggahitakataṁ	222
Appaṭisaṁviditaṁ	274
Appatīto	136
Appadīpe	318
Appasaddo	280
Appaharite	207
Appitaṁ	186
Appeva nāma naṁ	137
Aphāsuṁ	327
Abaddhasīmā	90
Abbhetabbo	148
Abhi	166, 206
Abhikkhuko	338
Abhinipphādeyya	170
Abhinisīdeyya	206, 320
Abhinetabbā	135
Abhisapeyya	321
Abhihaṭṭhuṁ	166, 226
Abhuttāvinā kataṁ	223
Amūlakañceva	138
Amūlakena	136, 254
Ambho purisa	122
Amhākampetaṁ khamati	142
Ayaṁ dhammo	150
Ayampi	302
Araññā vā	115
Arahantaghātako	105
Alaṁkammaniye	150
Alamariyañāṇadassanaṁ	124
Alametaṁ sabbanti avuttaṁ	223
Avagaṇḍakārakaṁ	283
Avalittā	134
Avassaṭā	295
Avassutassa	302
Avassutā	294, 296, 302
Avahareyya	116
Avippavāsasīmā	90
Avivadamānehi	292
Avivadamāno	141
Asaṁkaccikā	353
Asaṁvāso	109
Asañcicca	123, 277
Asatthikā	329
Asanaṁ	219

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[အ]	
အသန္တိယာ အာပတ္တိယာ	၁၀၀
အသန္တေ ဟာရကေ	၁၇၄
အသမနုဂ္ဂါဟိယမာနော ဝါ	၁၃၈
အသမ္ဘုတော	၂၀၉
အသာမိကံ	၁၃၄
အသိက္ခိတသိက္ခံ	၃၄၂
အဿ	၁၀၃၊ ၁၂၂၊ ၁၄၁၊ ၁၆၂၊ ၃၃၇
အဿတိယာ	၂၇၇
အဿုတံ	၁၃၇
အဟတ္ထပါသေ ကတံ	၂၂၃
[အာ]	
အာကင်္ခမာနေန	၁၆၂
အာဏတ္တိ	၁၁၀
အာဏတ္တိကော	၁၁၇၊ ၁၂၁
အာဏာပတိမောက္ခံ	၉၄
အာဒါတဗ္ဗာ	၁၇၃
အာဒိယမာနာယ	၃၁၄
အာဒိယေယျ	၁၁၆
အာဒိဿ	၃၀၈
အာဒိဿ ဒေတိ	၁၂၆
အာပတ္တိ	၁၁၀၊ ၁၄၆
အာပတ္တိသညီ စ	၁၄၄
အာပတ္တိသန္ဒဿနာ	၁၃၇
အာပတ္တိ စ ဟောတိ	၁၄၄
အာပဒါသု	၂၇၇
အာပန္နာ	၂၉၈
အာပန္နော	၁၂၄၊ ၂၅၂
အာဘတံ	၁၆၉၊ ၁၇၁
[အာ]	
အာမသနံ	၂၉၄
အာမိသဟေတု	၂၁၁
အာယတံ	၁၈၆
အာယသ္မန္တော	၁၂၇
အာယသ္မာ	၁၆၈
အာရညကာနိ	၁၈၇
အာရာမံ	၃၃၀၊ ၃၃၅
အာရာမိကော ဝါ	၁၆၉
အာရောပေတဗ္ဗော	၂၅၃
အာလောကသန္ဓိပရိကမ္မာယ	၂၀၇
အာဝသထံ	၃၃၄
အာဝသထစီဝရံ	၃၃၃
အာဝသထပိဏ္ဍော	၂၁၅
အာဝါသော	၃၃၈
အာဝိကတာ	၁၀၃
အာဝိကရေယျ	၁၀၀
အာဝိကာတဗ္ဗာ	၁၀၃
အာသနေ	၂၈၇၊ ၃၁၉
အာသန္ဒိ	၃၃၁
အာသာဒနာပေက္ခော	၂၂၄
အာဟစ္စပါဒကံ	၂၀၆
အာဟရေယျ	၂၃၁
[ဣ]	
ဣစ္ဆေတံ ကုသလံ	၁၄၁၊ ၁၇၀
ဣတိ စိတ္တမနော	၁၂၂
ဣတိ ဇာနာမိ	၁၂၄
ဣတိ ပဿာမိ	၁၂၄
ဣတ္ထာလင်္ကာရံ	၃၅၁
ဣတ္ထိမတိ°	၁၃၁
ဣတ္ထိယာ ဝါ	၁၃၁

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[A]	
Asantiyā āpattiyā	100
Asante hārake	174
Asamanuggāhīyamāno vā	138
Asammato	209
Asāmikaṁ	134
Asikkhitasikkhaṁ	342
Assa	103, 122, 141, 162, 337
Assatiyā	277
Assutaṁ	137
Ahatthapāse kataṁ	223
[Ā]	
Ākaṅkhamānena	162
Āṇatti	110
Āṇattiko	117, 121
Āṇāpātimokkhaṁ	94
Ādātabbā	173
Ādiyamānāya	314
Ādiyeyya	116
Ādissa	308
Ādissa deti	126
Āpatti	110, 146
Āpattisaññī ca	144
Āpattisandassanā	137
Āpatti ca hoti	144
Āpadāsu	277
Āpannā	298
Āpanno	124, 252
Ābhataṁ	169, 171

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[Ā]	
Āmasanaṁ	294
Āmisahetu	211
Āyataṁ	186
Āyasmanto	127
Āyasmā	168
Āraññakāni	187
Ārāmaṁ	330, 335
Ārāmiko vā	169
Āropetabbo	253
Ālokasandhiparikammāya	207
Āvasathaṁ	334
Āvasathacīvaraṁ	333
Āvasathapiṇḍo	215
Āvāso	338
Āvikatā	103
Āvikareyya	100
Āvikātabbā	103
Āsane	287, 319
Āsandī	331
Āsādanāpekkho	224
Āhaccapādakaṁ	206
Āhareyya	231
[I]	
Iccetaṁ kusalaṁ	141, 170
Iti cittamano	122
Iti jānāmi	124
Iti passāmi	124
Itthālaṅkāraṁ	351
Itthimatiṁ	131
Itthiyā vā	131

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ဣ]	
ဣဒ္ဓိမယော	၁၂၂
ဣဓ သူပံ	၂၇၂
ဣန္ဒခီလံ	၂၆၆
ဣမမှာ ဗြဟ္မစရိယာ	၁၃၇
ဣမိနာ	၁၆၉
ဣမေ	၁၀၄
ဣရိယာပထံ ဝိကောပေယျ	၁၁၆
[ဥ]	
ဥက္ကုဋိကာ	၂၈၀
ဥက္ကောဋေယျ	၂၄၅
ဥက္ခိတ္တံ	၂၉၅၊၃၀၁
ဥက္ခိတ္တကာယ	၂၇၉
ဥဂ္ဂဏှာပေယျ ဝါ	၁၇၅
ဥဂ္ဂဏှေယျ ဝါ	၁၇၅
ဥဂ္ဂိရေယျ	၂၅၃
ဥစ္စေ အာသနေ	၂၈၇
ဥဇ္ဇဂ္ဃိကာယ	၂၇၉
ဥဍ္ဍာနသညီ	၂၈၂
ဥဍ္ဍာပနကံ	၂၀၀
ဥညာယ	၃၀၄
ဥတုက္ခာနံ	၉၆
ဥတ္တရိဆပ္ပဉ္စဝါစာဟိ	၁၉၄
ဥတ္တရိ ဆာရတ္တံ	၁၄၀
ဥတ္တရိဒိရတ္တတိရတ္တံ	၁၉၂
ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မံ	၁၉၅
ဥဒကဒန္တပေါနာ	၂၃၁
ဥဒကသုဒ္ဓိကံ	၃၁၄
ဥဒကုက္ခေပသီမာ	၉၀
ဥဒကုက္ခေပါ	၉၁

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ဥ]	
ဥဒကေ	၂၃၉၊၂၈၈
ဥဒ္ဒါလနကံ	၂၇၀
ဥဒ္ဒိဿ	၁၆၇
ဥဒ္ဒိဿမာနေ	၂၅၂
ဥဒ္ဒေသံ	၂၈၉
ဥဒ္ဒေသံ အာဂစ္ဆန္တိ	၁၀၄၊၁၂၇
ဥဒ္ဒေသပရိယာပန္နေသု	၁၄၃
ဥဒ္ဓံဂါမိနိံ	၂၁၄
ဥဒ္ဓရာပေယျ	၂၀၁
ဥပက္ခဋံ	၁၆၇
ဥပဍ္ဎဟေယျ	၃၂၈
ဥပဍ္ဎာပေယျ	၂၅၀
ဥပတိဋ္ဌေယျ	၃၁၅
ဥပဒဟေယျ	၂၅၄
ဥပနိက္ခိတ္တံ ဝါ	၁၇၅
ဥပနိဿာယ ဝိဟရတိ	၁၄၃
ဥပရိဝေဟာသကုဋိယာ	၂၀၆
ဥပလာပေယျ	၂၅၀
ဥပဝဿံ	၁၈၇
ဥပသမ္ပာဒေယျ	၂၄၇
ဥပဿယံ	၃၂၈
ဥပဿုတိံ	၂၅၅
ဥပါဒါယ	၁၆၈
ဥပါသကော ဝါ	၁၆၉
ဥပေါသထပုစ္ဆကံ	၃၄၀
ဥပေါသထော	၈၇
ဥပ္ပဇ္ဇေယျ	၁၅၉
ဥပ္ပထေန	၂၈၇
ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နာနံ	၂၈၉
ဥဗ္ဘဇာဏုမဏ္ဍလံ	၂၉၄

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[I]	
Iddhimayo	122
Idha sūpaṁ	272
Indakhīlaṁ	266
Imamhā brahmacariyā	137
Iminā	169
Ime	104
Iriyāpathaṁ vikopeyya	116
[U]	
Ukkuṭikā	280
Ukkoṭeyya	245
Ukkhittaṁ	295, 301
Ukkhittakāya	279
Uggaṇhāpeyya vā	175
Uggaṇheyya vā	175
Uggireyya	253
Ucce āsane	287
Ujjagghikāya	279
Ujjhānasaññī	282
Ujjhāpanakaṁ	200
Uññāya	304
Utukkhānaṁ	96
Uttarichappañcavācāhi	194
Uttari chārattaṁ	148
Uttaridirattatirattaṁ	192
Uttarimanussadhammaṁ	195
Udakadantaponā	231
Udakasuddhikaṁ	314
Udakukkhepasīmā	90
Udakukkhepā	91

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[U]	
Udake	239, 288
Uddālanakaṁ	270
Uddissa	167
Uddissamāne	252
Uddesaṁ	289
Uddesaṁ āgacchanti	104, 127
Uddesapariyāpannesu	143
Uddhaṁgāminiṁ	214
Uddharāpeyya	201
Upakkhaṭaṁ	167
Upaṭṭhaheyya	328
Upaṭṭhāpeyya	250
Upatiṭṭheyya	315
Upadaheyya	254
Upanikkhittaṁ vā	175
Upanissāya viharati	143
Uparivehāsakuṭiyā	206
Upalāpeyya	250
Upavassaṁ	187
Upasampādeyya	247
Upassayaṁ	328
Upassutiṁ	255
Upādāya	168
Upāsako vā	169
Uposathapucchakaṁ	340
Uposatho	87
Uppajjeyya	159
Uppathena	287
Uppannuppannānaṁ	289
Ubbhajāṇumaṇḍalaṁ	294

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ဥ]	
ဥဗ္ဘတသ္မိံ ကထိနေ	၁၅၂
ဥဘတောဗျဉ္ဇနကော	၁၀၆
ဥဘတောသံဃဿ	၁၆၁
ဥဘတောသံဃေ	၃၀၅၊ ၃၃၈
ဥမ္မဒ္ဒါပေယျ	၃၅၁
ဥယျာနံ	၃၃၀
ဥယျုတ္တံ	၂၃၆
ဥယျောဇေယျ	၂၃၃၊ ၃၁၉
ဥယျောဓိကံ	၂၃၇
ဥလ္လိတ္တာ	၁၃၄
ဥလ္လိတ္တာဝလိတ္တာ	၁၃၄
ဥဿယဝါဒိကာ	၂၉၈
[ဦ]	
ဦနဒွါဒသဝဿာ	၃၄၅
ဦနပဉ္စဗန္ဓနေ	၁၇၉
ဦနဝီသတိဝဿံ	၂၄၇
ဦနဝီသတိဝဿော	၁၀၄
[ဧ]	
ဧကတောပညတ္တိ	၁၁၀
ဧကတ္တရဏပါဝုရဏာ	၃၂၇
ဧကဒ္ဓါနမဂ္ဂံ	၂၁၃
ဧကဘတ္တပဉ္စကံ	၁၁၆
ဧကသမုဋ္ဌာနာ	၁၁၀
ဧကုဒ္ဒေသော	၁၄၁
ဧကူပေါသထော	၉၁
ဧကော	၂၁၅
ဧကော ဧကာယ	၁၅၀
ဧတဒဂ္ဂံ	၁၃၁
ဧတဒေဝ	၂၃၃

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ဧ]	
ဧတေန ဓမ္မေန	၁၃၁
ဧတ္တကံ	၂၉၂
ဧဝံ ဝဒေယျ	၁၂၅-၃၀၄
ဧဝံ သံဝဒ္ဓါ ဟိ	၁၄၃
ဧဝဉ္စ သော	၁၄၁၊ ၁၄၄
ဧဝမဿ ဝစနီယော	၁၄၁
ဧဝရူပံ ဝါ ဧဝရူပံ ဝါ	၁၆၈
ဧဝရူပါနိ	၂၂၈
ဧဝါစရာ	၃၀၄
ဧဠကလောမသမုဋ္ဌာနာ	၁၁၁
[ဩ]	
ဩကာသပရိကပ္ပေါ	၁၁၈
ဩက္ခိတ္တစက္ခု	၂၇၉
ဩဂုဏ္ဌိတသီသဿ	၂၈၆
ဩဂုဏ္ဌိတော	၂၈၀
ဩတိဏ္ဏော	၁၂၈
ဩဒနော	၂၂၀
ဩဘာသေယျ	၁၂၉
ဩမသဝါဒေ	၁၉၀
ဩရေန	၁၈၃
ဩရေန စေ ဆန္နံ ဝဿာနံ	၁၇၃
ဩရေနဒ္ဓမာသော	၁၈၃
ဩဝဒေယျ	၂၀၉၊ ၂၁၀
ဩဝါဒပါတိမောက္ခံ	၉၄
ဩဝါဒါယ	၃၄၀
ဩဝါဒူပသင်္ကမနံ	၃၄၀
ဩဝါဒေ	၉၆
ဩသာရေယျ	၃၀၁
ဩဟီယေယျ	၃၀၀

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[U]	
Ubbhatasmiṁ kathine	152
Ubhatobyañjanako	106
Ubhatosaṁghassa	161
Ubhatosaṁghe	305, 338
Ummaddāpeyya	351
Uyyānaṁ	330
Uyyuttaṁ	236
Uyyojeyya	233, 319
Uyyodhikaṁ	237
Ullittā	134
Ullittāvalittā	134
Ussayavādikā	298
[Ū]	
Ūnadvādasavassā	345
Ūnapañcabandhano	179
Ūnavīsativassaṁ	247
Ūnavīsativasso	104
[E]	
Ekatopaññatti	110
Ekattharaṇapāvuraṇā	327
Ekaddhānamaggaṁ	213
Ekabhaṇḍapañcakaṁ	116
Ekasamuṭṭhānā	110
Ekuddeso	141
Ekūposatho	91
Eko	215
Eko ekāya	150
Etadaggaṁ	131
Etadeva	233

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[E]	
Etena dhammena	131
Ettakaṁ	292
Evaṁ vadeyya	125, 304
Evaṁ saṁvaddhā hi	143
Evañca so	141, 144
Evamassa vacanīyo	141
Evarūpaṁ vā evarūpaṁ vā	168
Evarūpāni	228
Evācārā	304
Eḷakalomasamuṭṭhānā	111
[O]	
Okāsaparikappo	118
Okkhittacakkhu	279
Oguṇṭhitasīsassa	286
Oguṇṭhito	280
Otiṇṇo	128
Odano	220
Obhāseyya	129
Omasavāde	190
Orena	183
Orena ce channaṁ vassānaṁ	173
Orenaddhamāso	183
Ovadeyya	209, 210
Ovādapātimokkhaṁ	94
Ovādāya	340
Ovādūpasaṅkamanaṁ	340
Ovādo	96
Osāreyya	301
Ohīyeyya	300

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[က]	
ကဋ္ဌိတ္တ	၁၂၆၊၂၈၂
ကဏ္ဍုပ္ပဋိစ္ဆာဒိံ	၂၇၁
ကတိကာယ	၁၆၀
ကတ္တိကတေမာသိကပုဏ္ဏမံ	၁၈၆
ကတွာ နိဝါသေတဗ္ဗံ	၁၈၂
ကတွာ နိဝါသေယျ	၁၈၃
ကထိနသမုဋ္ဌာနာ	၁၁၁
ကထိနုဒ္ဓါရံ	၃၂၆
ကန္တေယျ	၃၃၁
ကပ္ပါ	၂၉၉
ကပ္ပေယျ	၁၉၃၊၂၃၃၊၂၅၀
ကဗဠာဝစ္ဆေဒကံ	၂၈၃
ကမ္မပ္ပတ္တာ	၈၇
ကမ္မသမယော	၂၄၁
ကမ္မာနံ	၂၅၉
ကယဝိက္ကယံ	၁၇၇
ကလျာဏကမျတံ	၁၆၈
ကလျာဏဓမ္မံ	၁၃၁
ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မဉ္စ	၁၁၂
ကာယပ္ပစာလကံ	၂၈၀
ကာယဗန္ဓနံ	၂၄၄
ကာယသံသဂ္ဂံ သမာပဇ္ဇေယျ	၁၂၈
ကာရယမာနေန	၁၃၄
ကာရာပေယျ	၁၇၂
ကာရေတဗ္ဗံ	၁၆၂
ကာရေတဗ္ဗော	၂၅၂
ကာလေန	၁၆၉
ကာလော	၁၂၁
ကိံ တုယှိမိနာ	၁၂၂
ကိံနုမာဝ	၃၀၃

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[က]	
ကိံ သံဃဿ ပုဗ္ဗကိစ္စံ	၉၅
ကိဉ္စိ	၁၇၁
ကိရိယတော သမုဋ္ဌာတိ	၁၁၂
ကိရိယာကိရိယတော သမုဋ္ဌာတိ	၁၁၂
ကိရိယာသညာစိတ္တေဟိ နာနတ္တံ	၁၁၁
ကိသ္မိဉ္စိဒေဝ	၃၀၃
ကုက္ကုစ္စံ	၂၅၄
ကုဋိံ	၁၃၄
ကုပိတော	၂၀၅
ကုလဒူသကော	၁၄၃
ကုလမစ္ဆရိနီ	၃၃၇
ကုလေသု	၂၃၄
ကုသာဝဟာရော	၁၁၉
ကောစိဒေဝ	၁၈၈
ကောဋ္ဌံ	၂၀၁
ကောသိယမိဿကံ	၁၇၂
[ခ]	
ခဏ္ဍနိမိတ္တာ	၈၈
ခဏ္ဍသီမာ	၉၀
ခတ္တိယဿ	၂၆၅
ခမတိ	၁၄၂
ခမ္ဘကတော	၂၈၀
ခါဒနီယံ ဝါ ဘောဇနီယံ ဝါ	၂၂၃
ခါဒေယျ ဝါ ဘုဉ္ဇေယျ ဝါ	၂၂၃
ခိပ္ပမေဝ	၁၆၂
ခိယျနကံ	၂၀၀
ခီယနဓမ္မံ	၃၄၆

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[Ka]	
Kaccittha	126, 292
Kaṇḍuppaṭicchādiṁ	271
Katikāya	160
Kattikatemāsikapuṇṇamaṁ	186
Katvā nivāsetabbaṁ	182
Katvā nivāseyya	183
Kathinasamuṭṭhānā	111
Kathinuddhāraṁ	326
Kanteyya	331
Kappā	299
Kappeyya	193, 233, 250
Kabaḷāvacchedakaṁ	283
Kammappattā	87
Kammasamayo	241
Kammānaṁ	259
Kayavikkayaṁ	177
Kalyāṇakamyataṁ	168
Kalyāṇadhammaṁ	131
Kāyakammaṁ vacīkammañca	112
Kāyappacālakaṁ	280
Kāyabandhanaṁ	244
Kayāsaṁsaggaṁ samāpajjeyya	128
Kārayamānena	134
Kārāpeyya	172
Kāretabbaṁ	162
Kāretabbo	252
Kālena	169
Kālo	121
Kiṁ tuyhiminā	122
Kiṁnumāva	303

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[Ka]	
Kiṁ saṁghassa pubbakiccaṁ	95
Kiñci	171
Kiriyato samuṭṭhāti	112
Kiriyākiriyato samuṭṭhāti	112
Kiriyāsaññācittehi nānattaṁ	111
Kismiñcideva	303
Kukkuccaṁ	254
Kuṭiṁ	134
Kupito	205
Kuladūsako	143
Kulamaccharinī	337
Kulesu	234
Kusāvahāro	119
Kocideva	188
Kocchaṁ	201
Kosiyamissakaṁ	172
[Kha]	
Khaṇḍanimittā	88
Khaṇḍasīmā	90
Khattiyassa	265
Khamati	142
Khambhakato	280
Khādanīyaṁ vā bhojanīyaṁ vā	223
Khādeyya vā bhuñjeyya vā	223
Khippameva	162
Khiyyanakaṁ	208
Khīyanadhammaṁ	346

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ခ-ဂ]	
ခီရဒဓိနိ	၂၂၈
ခုဒ္ဒါနုခုဒ္ဒကေဟိ	၂၅၂
ဂဏ္ဌေယျ	၂၀၁
ဂဏံ	၂၉၉၊၃၃၆
ဂဏဘောဇနေ	၂၁၆
ဂဏမှာ	၃၀၀
ဂဏဿ	၂၉၅၊၃၀၁၊၃၂၄
ဂဏော	၂၁၆
ဂန္ဓဝဏ္ဏကေန	၃၅၁
ဂဗ္ဘိနီ	၃၄၂
ဂရုပါဝုရဏံ	၃၁၁
ဂဟဏံ	၂၉၄
ဂဟပတာနိ°	၁၆၅
ဂဟပတိ°	၁၆၅
ဂဟပတိနာ	၂၉၈
ဂါမံ	၃၅၃
ဂါမံ ဝါ နိဂမံ ဝါ	၁၄၃
ဂါမန္တရံ	၃၀၀
ဂါမသီမာ	၉၀
ဂါမာ ဝါ	၁၁၅
ဂါမူပစာရော	၁၁၅
ဂါမော	၁၁၅၊၁၉၇
ဂါရယှံ	၂၇၂
ဂါရယှာ	၁၄၈၊၂၄၇
ဂိလာနသမယော	၂၁၇
ဂိလာနာ	၂၁၁
ဂိလာနာတိရိတ္တံ	၂၂၃
ဂိဟိဂတံ	၃၄၃
ဂိဟိဝေယျာဝစ္စံ	၃၃၂
ဂိဟိသမာရမ္ဘာ	၂၁၄

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ဂ-ဃ]	
ဂီတံ	၃၁၇
ဂေါစရိယာနံ	၁၇၃
ဃရံ	၁၁၅
ဃရူပစာရော	၁၁၅
[စ]	
စဏ္ဍိကတာ	၃၃၆
စတုက္ကံသပရမံ	၃၁၁
စတုမာသပ္ပစ္စယပဝါရဏာ	၂၃၅
စတုသမုဋ္ဌာနာ	၁၁၁
စတူဟပဉ္စာဟာ	၃၂၃
စတ္တာရော	၁၀၄
စရ	၂၅၀
စရိတဗ္ဗံ	၃၀၅
စာရိကံ	၃၃၄
စာရိတ္တံ အာပဇ္ဇေယျ	၂၃၄
စာဝေယျံ	၁၃၇
စိက္ခလ္လမာနတ္တာယ	၃၀၇
စိတ္တသင်္ကပ္ပေါ	၁၂၂
စိတ္တာဂါရံ	၃၃၀
စီဝရံ	၁၆၅၊၂၁၂၊၂၄၄
စီဝရကာရသမယော	၂၁၇
စီဝရကာလသမယံ	၁၈၃၊၃၂၆
စီဝရစေတာပန္နံ	၁၆၇
စီဝရလာဘံ	၃၂၄
စီဝရဝိဘင်္ဂံ	၃၂၅
စီဝရသင်္ကမနီယံ	၃၂၄
စီဝရေန အစ္ဆာဒေဿာမိ	၁၆၇
စုတာ	၂၉၅
စေတာပေတဗ္ဗံ	၃၁၁

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[Kha-Ga]	
Khīradadhīni	228
Khuddānukhuddakehi	252
Gaccheyya	201
Gaṇaṁ	299, 336
Gaṇabhojane	216
Gaṇamhā	300
Gaṇassa	295, 301, 324
Gaṇo	216
Gandhavaṇṇakena	351
Gabbhinī	342
Garupāvuraṇaṁ	311
Gahaṇaṁ	294
Gahapatāniṁ	165
Gahapatiṁ	165
Gahapatinā	298
Gāmaṁ	353
Gāmaṁ vā nigamaṁ vā	143
Gāmantaraṁ	300
Gāmasīmā	90
Gāmā vā	115
Gāmūpacāro	115
Gāmo	115, 197
Gārayhaṁ	272
Gārayhā	148, 247
Gilānasamayo	217
Gilānā	211
Gilānātirittaṁ	223
Gihigataṁ	343
Gihiveyyāvaccaṁ	332
Gihisamārambhā	214

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[Ga-Gha]	
Gītaṁ	317
Gocariyānaṁ	173
Gharaṁ	115
Gharūpacāro	115
[Ca]	
Caṇḍikatā	336
Catukkaṁsaparamaṁ	311
Catumāsappaccayapavāraṇā	235
Catusamuṭṭhānā	111
Catūhapañcāhā	323
Cattāro	104
Cara	250
Caritabbaṁ	305
Cārikaṁ	334
Cārittaṁ āpajjeyya	234
Cāveyyaṁ	137
Ciṇṇamānattāya	307
Cittasaṅkappo	122
Cittāgāraṁ	330
Cīvaraṁ	165, 212, 244
Cīvarakārasamayo	217
Cīvarakālasamayaṁ	183, 326
Cīvaracetāpannaṁ	167
Cīvaralābhaṁ	324
Cīvaravibhaṅgaṁ	325
Cīvarasaṅkamanīyaṁ	324
Cīvarena acchādessāmi	167
Cutā	295
Cetāpetabbaṁ	311

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[စ]	
စေတာပေတွာ	၁၆၇
စောရိဝုဋ္ဌာပနသမုဋ္ဌာနာ	၁၁၁
စောရီ	၂၉၉
စောရေဟိ	၁၂၀
[ဆ]	
ဆက္ခတ္တုပရမံ	၁၇၀
ဆဍ္ဍာပေယျ	၃၁၆
ဆဍ္ဍေယျ	၃၁၆
ဆတ္တုပါဟနံ	၃၅၀
ဆန္နံ ဒတွာ	၂၅၉
ဆန္ဒဂါမိနော	၁၄၄
ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိ	၉၅
ဆန္ဒသော	၂၉၃
ဆပ္ပဉ္စယောဇနာနိ	၃၃၀
ဆမာသံ	၂၈၇
ဆ သမုဋ္ဌာနာ	၁၁၁
ဆသု ဓမ္မေသု	၃၄၂
ဆာယာနိမိတ္တာ	၈၈
ဆုပနံ	၂၉၄
ဆေဒနကံ	၂၆၉
[ဇ]	
ဇတုမဋ္ဌကေ	၃၁၄
ဇာတရူပရဇတံ	၁၇၅
ဇာတဿရေ သမ္ဘူတာ	၈၈
ဇာတဿရော	၉၁
ဇာနံ	၂၀၄၊၂၀၈၊၂၂၄
ဇာနံ ပဋိစ္ဆာဒေတိ	၁၄၄
ဇာနာတိ နော	၁၄၂

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ဇ]	
ဇာယတ္တနေ ဝါ	၁၃၂
ဇာရတ္တနေ ဝါ	၁၃၂
ဇီဝိတာ ဝေါရောပေယျ	၁၂၁
[ဉ-ဋ]	
ဉတ္တိအပရာမသနံ	၁၀၆
ဌာနာ စာဝေယျ	၁၁၆
ဌာနာရဟံ	၁၀၇
ဌိတော နိသိန္နဿ	၂၈၇
[တ]	
တံ	၉၉၊၁၂၉၊၁၅၅
တင်္ခဏိကာယပိ	၁၃၂
တစ္ဆေ	၁၆၆
တတော	၁၇၁
တတော အပရေန သမယေန	၁၂၄၊၁၃၈
တတော စီဝရံ သာဒိတဗ္ဗံ	၁၆၆
တတော စေ ဥတ္တရိ	၁၆၃၊၂၀၈၊၂၁၅၊၂၃၇
တထာနာသိတံ	၂၅၀
တထာ ပစ္ဆာ	၁၂၆
တထာရူပံ ဘိက္ခုံ	၁၂၀
တထာရူပပ္ပစ္စယာ	၂၃၆၊၂၄၀
တထာဝါဒိနာ	၂၄၉
တတ္ထ	၁၇၁၊၂၉၂
တတ္ထ တတ္ထ ယထာရဟံ	၁၁၃
တတြ	၁၀၄၊၁၄၈၊၁၆၈

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[Ca]	
Cetāpetvā	167
Corivuṭṭhāpanasamuṭṭhānā	111
Corī	299
Corosi	120
[Cha]	
Chakkhattuparamaṁ	170
Chaḍḍāpeyya	316
Chaḍḍeyya	316
Chattupāhanaṁ	350
Chandaṁ datvā	259
Chandagāmino	144
Chandapārisuddhi	95
Chandaso	293
Chappañcayojanāni	330
Chamāyaṁ	287
Cha samuṭṭhānā	111
Chasu dhammesu	342
Chāyānimittā	88
Chupanaṁ	294
Chedanakaṁ	269
[Ja]	
Jatumaṭṭhake	314
Jātarūparajataṁ	175
Jātassare sammatā	88
Jātassaro	91
Jānaṁ	204, 208, 224
Jānaṁ paṭicchādeti	144
Jānāti no	142

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[Ja]	
Jāyattane vā	132
Jārattane vā	132
Jīvitā voropeyya	121
[Ña-Ṭha]	
Ñatti-aparāmasanaṁ	106
Ṭhānā cāveyya	116
Ṭhānārahaṁ	107
Ṭhito nisinnassa	287
[Ta]	
Taṁ	99, 129, 155
Taṅkhaṇikāyapi	132
Tañce	166
Tato	171
Tato aparena samayena	124, 138
Tato cīvaraṁ sāditabbaṁ	166
Tato ce uttari	163, 208, 215, 237
Tathānāsitaṁ	250
Tathā pacchā	126
Tathārūpaṁ bhikkhu	120
Tathārūpappaccayā	236, 240
Tathāvādinā	249
Tattha	171, 292
Tattha tattha yathārahaṁ	113
Tatra	104, 148, 168

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[တ]	
တတြိဒံ ပမာဏံ	၁၃၄
တမနုဝတ္တေယျ	၂၉၆
တလဃာတကေ	၃၁၄
တလသတ္တိကံ	၂၅၃
တသ္မာ	၁၀၃
တသ္မိံ	၂၄၇
တဿာ ဘိက္ခုပရိသာယ	၁၈၀
တဿေဝ ခေါ ပန	၁၄၂
တာနိ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ	၁၈၁
တာဝတီဟံ	၁၄၅
တာသာဟံ	၃၀၃
တိကဒွယဝိမိံ	၁၁၂
တိစီဝရေန	၁၅၈
တိတ္ထိယပက္ကန္တကော	၁၀၅
တိယောဇနပရမံ	၁၇၄
တိရစ္ဆာနဂတာယပိ	၁၀၉
တိရစ္ဆာနဂတော	၉၃၊၁၀၅
တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇံ	၃၃၄
တိရိယံ	၁၃၄
တိရိယံ တရဏာယ	၂၁၄
တိရောကုဋ္ဋေ	၃၁၉
တိရောပါကာရေ	၃၁၆
တိရောရဋ္ဌေ	၃၂၉
တိဝိဓသမ္ပတ္တိယုတ္တာ	၈၈
တိသမုဋ္ဌာနာ	၁၁၀
တုစ္ဆံ မုသာ ဝိလပိံ	၁၂၅
တုဝဋ္ဋေယျုံ	၃၂၇
တူလောနဒ္ဓံ	၂၇၀
တေန စီဝရေန	၁၈၈
တေရသ	၁၂၇

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[တ-ထ]	
တေလံ	၁၈၁
တေလ	၃၅၅
တေဟိ ဘိက္ခူဟိ	၁၃၅
ထာဝရော	၁၂၁
ထူပကတော	၂၈၂
ထေနော	၁၁၅
ထေနောသိ	၁၂၀
ထေယျသံဝါသကော	၁၀၄
ထေယျသင်္ခါတံ	၁၁၅
ထေယျသတ္ထသမုဋ္ဌာနာ	၁၁၁
ထေယျာဝဟာရပစ္စကံ	၁၁၇
ထေယျာဝဟာရော	၁၁၇
[ဒ]	
ဒက္ခိဏေယျသံဃော	၈၅
ဒဏ္ဍော	၂၈၅
ဒဒေယျ	၂၅၃
ဒသာဟပရမံ	၁၅၃
ဒသာဟာနာဂတံ	၁၈၆
ဒဿနာယ	၃၁၇၊၃၃၀
ဒါပေတွာ ဝါ အဒါပေတွာ ဝါ	၂၃၃
ဒိန္နံ	၃၀၈
ဒီဃသော	၁၃၄
ဒုက္ခိတံ	၃၂၈
ဒုဂ္ဂဟိတေန	၃၂၁
ဒုဋ္ဌုလ္လံ	၁၉၅၊၂၄၆
ဒုဋ္ဌုလ္လာဟိ ဝါစာဟိ	၁၂၉
ဒုဋ္ဌော	၁၃၆
ဒုဗ္ဗစဇာတိကော	၁၄၃
ဒုဗ္ဗလစီဝရပစ္စာသာယ	၃၂၅

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[Ta]	
Tatridaṁ pamāṇaṁ	134
Tamanuvatteyya	296
Talaghātake	314
Talasattikaṁ	253
Tasmā	103
Tasmiṁ	247
Tassā bhikkhuparisāya	180
Tasseva kho pana	142
Tāni paṭiggahetvā	181
Tāvatīhaṁ	145
Tāsāhaṁ	303
Tikadvayavidhiṁ	112
Ticīvarena	158
Titthiyapakkantako	105
Tiyojanaparamaṁ	174
Tiracchānagatāyapi	109
Tiracchānagato	93, 105
Tiracchānavijjaṁ	334
Tiriyaṁ	134
Tiriyaṁ taraṇāya	214
Tirokuṭṭe	316
Tiropākāre	316
Tiroraṭṭhe	329
Tividhasampattiyuttā	88
Tisamuṭṭhānā	110
Tucchaṁ musā vilapiṁ	125
Tuvaṭṭeyyuṁ	327
Tūlonaddhaṁ	270
Tena cīvarena	188
Terasa	127

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[Ta-Tha]	
Telaṁ	181
Tela	355
Tehi bhikkhūhi	135
Thāvaro	121
Thūpakato	282
Theno	115
Thenosi	120
Theyyasaṁvāsako	104
Theyyasaṅkhātaṁ	115
Theyyasatthasamuṭṭhānā	111
Theyyāvahārapañcakaṁ	117
Theyyāvahāro	117
[Da]	
Dakkhiṇeyyasaṁgho	85
Daṇḍo	285
Dadeyya	253
Dasāhaparamaṁ	153
Dasāhānāgataṁ	186
Dassanāya	317, 330
Dāpetvā vā adāpetvā vā	233
Dinnaṁ	308
Dīghaso	134
Dukkhitaṁ	328
Duggahitena	321
Duṭṭhullaṁ	195, 246
Duṭṭhullāhi vācāhi	129
Duṭṭho	136
Dubbacajātiko	143
Dubbalacīvarapaccāsāya	325

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ဒ]	
ဒုဗ္ဗလျံ	၁၀၇
ဒုဗ္ဗလျာ	၃၀၄
ဒူပဓာရိတေန	၃၂၁
ဒေသော	၁၄၀
ဒေါသော	၁၃၆
ဒွင်္ဂုလပဗ္ဗပရမံ	၃၁၄
ဒွတ္တိန္နဒနဿ	၂၀၇
ဒွတ္တိပတ္တပူရာ	၂၁၈
ဒွတ္တိပတ္တပူရေ	၂၁၈
ဒွါဒသ ဝိဒတ္ထိယော	၁၃၄
ဒွိသမုဋ္ဌာနာ	၁၁၀
ဒွေ ဘာဂါ	၁၇၃
[ဓ]	
ဓမ္မံ	၁၉၂
ဓမ္မံ ဒေသေယျ	၁၉၄
ဓမ္မဒေသနာသမုဋ္ဌာနာ	၁၁၁
ဓမ္မာ	၁၀၄၊၁၂၇
ဓမ္မိကံ	၃၂၅
ဓမ္မိကာနံ ကမ္မာနံ	၂၅၅
ဓမ္မိကာနိ	၂၅၉
ဓမ္မေန	၂၉၅
ဓာရေယျ	၃၂၄၊၃၅၀
ဓုရနိက္ခေပေါ	၁၁၇
ဓောဝါပေယျ ဝါ	၁၆၃
[န]	
နဂ္ဂါ	၃၂၂
နစ္စံ	၃၁၇
နဒိယာ သမ္မတာ	၈၈

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[န]	
နဒီ	၉၀
နမရဏာဓိပ္ပါယဿ	၁၂၃
နဝံစီဝရလာဘေန	၂၄၂
နဝနီတံ	၁၈၁
နဟာယေယျ	၂၄၁
နာတိမဟန္တံ	၂၈၂
နာနပ္ပကာရကံ	၁၇၆
နာနာဘဏ္ဍပဉ္စကံ	၁၁၆
နာနုဗန္ဓေယျ	၃၄၄
နာမံ	၁၄၆
နာဝါဘိရုဟနသမယော	၂၁၇
နာသိတာ	၂၉၅
နိကဍ္ဎိကံ	၃၁၉
နိက္ခမာပေယျ	၂၀၅
နိက္ခမေယျ	၂၀၅၊၃၂၈
နိဂ္ဂတံ	၂၆၆
နိဋ္ဌိတစီဝရသ္မိံ	၁၅၂
နိဒါနံ	၁၁၆
နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗော	၁၆၉
နိမန္တိတာ	၃၃၆
နိမန္တိတော	၂၃၄
နိမိတ္တကမ္မံ	၁၁၇
နိရယေန	၃၂၁
နိသဇ္ဇံ	၂၃၃
နိသဇ္ဇံ ကပ္ပေယျ	၁၅၀
နိသီဒနံ	၂၄၄၊၂၇၀
နိဿဂ္ဂိယံ	၁၅၅၊၁၇၁၊၁၇၅၊၁၈၄
နိဿဂ္ဂိယော	၁၁၇၊၁၂၁
နိဿာရဏီယော	၂၉၈
နိဟတာဓိကရဏံ	၂၄၅

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[Da]	
Dubbalyaṁ	107
Dubbalyā	304
Dūpadhāritena	321
Deso	140
Doso	136
Dvaṅgulapabbaparamaṁ	314
Dvatticchadanassa	207
Dvattipattapūrā	218
Dvattipattapūre	218
Dvādasa vidatthiyo	134
Dvisamuṭṭhānā	110
Dve bhāgā	173
[Dha]	
Dhammaṁ	192
Dhammaṁ deseyya	194
Dhammadesanāsamuṭṭhānā	111
Dhammā	104, 127
Dhammikaṁ	325
Dhammikānaṁ kammānaṁ	255
Dhammikāni	259
Dhammena	295
Dhāreyya	324, 350
Dhuranikkhepo	117
Dhovāpeyya vā	163
[Na]	
Naggā	322
Naccaṁ	317
Nadiyā sammatā	88

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[Na]	
Nadī	90
Namaraṇādhippāyassa	123
Navaṁcīvaralābhena	242
Navanītaṁ	181
Nahāyeyya	241
Nātimahantaṁ	282
Nānappakārakaṁ	176
Nānābhaṇḍapañcakaṁ	116
Nānubandheyya	344
Nāmaṁ	146
Nāvābhiruhanasamayo	217
Nāsitā	295
Nikaṇṇikaṁ	319
Nikkaḍḍhāpeyya	205
Nikkaḍḍheyya	205, 328
Niggataṁ	266
Niṭṭhitacīvarasmiṁ	152
Nidānaṁ	116
Niddisitabbo	169
Nimantitā	336
Nimantito	234
Nimittakammaṁ	117
Nirayena	321
Nisajjaṁ	233
Nisajjaṁ kappeyya	150
Nisīdanaṁ	244, 270
Nissaggiyaṁ	155, 171, 175, 184
Nissaggiyo	117, 121
Nissāraṇīyo	298
Nihatādhikaraṇaṁ	245

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[န]	
နော စ’ဿ ပါရိပူရိ	၁၆၂
နော စေ ပဋိနိဿဇ္ဇေယျ	၁၄၁
နော သညာဝိမောက္ခာ	၁၁၂
[ပ]	
ပကတတ္တော	၁၄၅
ပက္ကမေယျ	၃၁၉၊၃၁၉
ပက္ခမာနတ္တံ	၃၀၅
ပဂ္ဂယှ တိဋ္ဌေယျ	၁၄၁
ပစ္စယော	၁၈၈
ပစ္စာကတာ	၃၀၃
ပစ္စာသာယ	၁၆၂
ပစ္စေကပုဋ္ဌဿ	၁၀၁
ပစ္ဆာ ဒီယနမမ္ပိ	၂၅၉၊၃၄၆
ပစ္ဆာ ဥဒ္ဒိဋ္ဌပနံ	၁၀၆
ပစ္ဆာဘတ္တံ ဝါ	၂၃၄၊၃၂၀
ပဉ္စာဟိကံ	၃၂၃
ပညတ္တိဝိဓိံ	၁၁၀
ပညာယတိ	၂၁၉
ပဋိက္ခေပေါ	၂၂၀
ပဋိဂ္ဂဏှေယျ	၁၆၅
ပဋိဂ္ဂဟေတွာ	၂၁၈
ပဋိစ္ဆန္နပရိဝါသော	၁၄၅
ပဋိစ္ဆန္နာဝဟာရော	၁၁၈
ပဋိစ္ဆန္နေ ဩကာသေ	၁၅၀၊၃၁၈
ပဋိဇာနမာနော	၁၅၀
ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ	၁၄၈
ပဋိပီဠနံ	၂၉၄
ပဋိဗာဟေယျ	၃၂၅-၆
ပဋိသာယနီယာနိ	၁၈၁

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ပ]	
ပဋိသေဝေယျ	၁၀၉
ပဌမပါရာဇိကသမုဋ္ဌာနာ	၁၁၁
ပဌမာပတ္တိကံ	၂၉၈
ပဌမာပတ္တိကာ	၁၄၄
ပဏီတဘောဇနာနိ	၂၂၇-၈
ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇာ	၁၁၂
ပတ္တံ	၂၄၄
ပတ္တကလ္လံ	၈၇
ပတ္တပရိယန္တော	၁၈၀
ပတ္တသညီ	၂၈၁
ပတ္တသန္နိစယံ	၃၀၈
ပထဝိံ	၁၉၆
ပဒသော	၁၉၂
ပဒသောဓမ္မသမုဋ္ဌာနာ	၁၁၁
ပဒါတဗ္ဗော	၁၈၀
ပဒေသပညတ္တိ	၁၁၀
ပန	၂၄၂
ပန္နရသော	၈၆
ပဗ္ဗာဇေယျုံ ဝါ	၁၂၀
ပမာဏိကာ ကာရေတဗ္ဗာ	၁၃၄
ပယောဂေါ	၁၀၈
ပရံ	၃၂၁
ပရက္ကမေယျ	၁၄၁
ပရမ္ပရဘောဇနေ	၂၁၇
ပရာမသနံ	၂၉၄
ပရိကပ္ပါဝဟာရော	၁၁၈
ပရိက္ခာရေန	၃၁၀
ပရိစရေယျ	၁၃၁
ပရိဏတံ	၁၈၈
ပရိဏာမေယျ	၁၈၉

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[Na]	
No ca'ssa pāripūrī	162
No ce paṭinissajjeyya	141
No saññāvimokkhā	112
[Pa]	
Pakatatto	145
Pakkameyya	319, 334
Pakkhamānattaṁ	305
Paggayha tiṭṭheyya	141
Paccayo	188
Paccākatā	303
Paccāsāya	162
Paccekapuṭṭhassa	101
Pacchā khīyanadhammaṁ	259, 346
Pacchā ñattiṭṭhapanaṁ	106
Pacchābhattaṁ vā	234, 320
Pañcāhikaṁ	323
Paññattividhiṁ	110
Paññāyati	219
Paṭikkhepo	220
Paṭiggaṇheyya	165
Paṭiggahetvā	218
Paṭicchannaparivāso	145
Paṭicchannāvahāro	118
Paṭicchanne okāse	150, 318
Paṭijānamāno	150
Paṭipajjitabbaṁ	148
Paṭipīḷanaṁ	294
Paṭibāheyya	325-6
Paṭisāyanīyāni	181

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[Pa]	
Paṭiseveyya	109
Paṭhamapārājikasamuṭṭhānā	111
Paṭhamāpattikaṁ	298
Paṭhamāpattikā	144
Paṇītabhojanāni	227-8
Paṇṇattivajjā	112
Pattaṁ	244
Pattakallaṁ	87
Pattapariyanto	180
Pattasaññī	281
Pattasannicayaṁ	308
Pathaviṁ	196
Padaso	192
Padasodhammasamuṭṭhānā	111
Padātabbo	180
Padesapaññatti	110
Pana	242
Pannaraso	86
Pabbājeyyuṁ vā	120
Pamāṇikā kāretabbā	134
Payogo	108
Paraṁ	321
Parakkameyya	141
Paramparabhojane	217
Parāmasanaṁ	294
Parikappāvahāro	118
Parikkhārena	310
Paricareyya	131
Pariṇataṁ	188
Pariṇāmeyya	189

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ပ]	
ပရိပဉှိတဗ္ဗံ	၂၅၁
ပရိပုစ္ဆိတဗ္ဗံ	၂၅၁
ပရိဘာဝေန	၃၀၄
ပရိဘာသေယျ	၃၃၅-၆
ပရိဘုဉ္ဇေယျ	၃၃၁
ပရိမဏ္ဍလံ	၂၇၆၊ ၂၈၃
ပရိမဏ္ဍလပါရုပနံ	၂၇၈
ပရိမဒ္ဒါပေယျ	၃၅၁
ပရိယာပုဏေယျ	၃၃၄
ပရိယာယံ	၂၀၇
ပရိယေသိတဗ္ဗံ	၁၈၂
ပရိယေသေယျ	၁၂၂၊ ၁၈၃
ပရိဝတ္တဗ္ဗံ	၁၄၅
ပရိသုဒ္ဓါ	၂၉၂
ပလ္လတ္ထိကာယ	၂၈၁
ပဝတ္တိနိံ	၃၄၄
ပဝါရိတာ	၃၃၆
ပဝါရိတော	၂၁၉
ပဝါရေယျ	၁၆၆၊ ၂၂၄
ပဝိဋ္ဌာယ	၂၇၂
ပဝိသေယျ	၃၅၃
ပသယှာဝဟာရော	၁၁၈
ပသာခေ	၃၄၁
ပဟာရံ	၂၅၃
ပဟိဏေယျ	၁၆၉
ပါစိတ္တိယံ	၁၅၅၊ ၁၉၂၊ ၁၉၉၊ ၂၀၀၊ ၂၃၃၊ ၃၃၆
ပါဋိဒေသနီယံ	၂၇၃-၄
ပါဏာတိပါတဿ ပယောဂေါ	၁၂၁
ပါဏာတိပါတီ	၁၂၁

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ပ]	
ပါဏာတိပါတော	၁၂၁
ပါဏော	၁၂၁၊ ၂၄၅
ပါတိမောက္ခံ	၈၄
ပါနီယေန	၃၁၅
ပါပသဒ္ဒါ	၃၀၄
ပါပသမာစာရော	၁၄၃
ပါပသိလောကာ	၃၀၄
ပါပါစာရာ	၃၀၄
ပါယန္တိံ	၃၄၂
ပါရာဇိကာ	၁၀၄၊ ၂၉၇
ပါရာဇိကေန	၁၃၇
ပါရာဇိကော ဟောတိ	၁၀၉၊ ၁၂၃
ပါရိဝတ္တကာ	၁၆၅
ပါရိဝါသိကဆန္ဒဒါနေန	၃၄၈
ပါရိသုဒ္ဓိံ	၉၉
ပိညာကေန	၃၅၁
ပိဏ္ဍပါတံ	၂၈၁
ပိဏ္ဍပါတမတ္တမ္ပိ	၁၈၆
ပိဏ္ဍုက္ခေပကံ	၂၈၃
ပိတုဃာတကေ	၁၀၅
ပိရေ	၂၅၀
ပိဋ္ဌံ	၂၆၉
ပိဋ္ဌေ	၂၀၁
ပုဂ္ဂလအပရာမသနံ	၁၀၆
ပုဂ္ဂလဿ	၁၆၂
ပုဂ္ဂလိကေန	၃၁၁
ပုဂ္ဂလော	၁၀၈၊ ၁၁၀
ပုနကမ္မာယ	၂၄၅
ပုဗ္ဗကိစ္စံ	၉၅
ပုဗ္ဗပယောဂပစ္စုက္ကံ	၁၁၇

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko	Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[Pa]		[Pa]	
Paripañhitabbaṁ	251	Pāṇātipāto	121
Paripucchitabbaṁ	251	Pāṇo	121, 245
Paribhavena	304	Pātimokkhaṁ	84
Paribhāseyya	335-6	Pānīyena	315
Paribhuñjeyya	331	Pāpasaddā	304
Parimaṇḍalaṁ	276, 283	Pāpasamācāro	143
Parimaṇḍalapārupanaṁ	278	Pāpasilokā	304
Parimaddāpeyya	351	Pāpācārā	304
Pariyāpuṇeyya	334	Pāyantiṁ	342
Pariyāyaṁ	207	Pārājikā	104, 297
Pariyesitabbaṁ	182	Pārājikena	137
Pariyeseyya	122, 183	Pārājiko hoti	109, 123
Parivatthabbaṁ	145	Pārivattakā	165
Parisuddhā	292	Pārivāsikachandadānena	348
Pallatthikāya	281	Pārisuddhiṁ	99
Pavattiniṁ	344	Piññākena	351
Pavāritā	336	Piṇḍapātaṁ	281
Pavārito	219	Piṇḍapātamattampi	186
Pavāreyya	166, 224	Piṇḍukkhepakaṁ	283
Paviṭṭhāya	272	Pitughātake	105
Paviseyya	353	Pire	250
Pasayhāvahāro	118	Pīṭhaṁ	269
Pasākhe	341	Pīṭhe	201
Pahāraṁ	253	Puggala-aparāmasanaṁ	106
Pahiṇeyya	169	Puggalassa	162
Pācittiyaṁ	155, 192, 199, 200, 233, 336	Puggalikena	311
Pāṭidesanīyaṁ	273-4	Puggalo	108, 110
Pāṇātipātassa payogo	121	Punakammāya	245
Pāṇātipātī	121	Pubbakiccaṁ	95
		Pubbapayogapañcakaṁ	117

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ပ]		[ဘ]	
ပုဗ္ဗပယောဂေါ	၁၁၇	ဘဏ္ဍပရိကပ္ပေါ	၁၁၈
ပုဗ္ဗုပဂတံ	၂၀၄	ဘာသတိ	၁၄၂
ပုဗ္ဗေ အပ္ပဝါရိတော	၁၈၅	ဘာသေယျ	၁၃၁
ပုဗ္ဗေ ဂိဟိသမာရမ္ဘာ	၂၁၄	ဘိံသာပေယျ	၂၄၀
ပုရာဏစီဝရံ	၁၆၃	ဘိက္ခာပညတ္တိယာ	၁၆၁
ပုရာဏသန္ထတံ	၁၇၃	ဘိက္ခု	၁၀၄
ပုရိသတ္တကရော	၁၃၄	ဘိက္ခုဂဏနာ	၉၆
ပုရိသပုဂ္ဂလဿ	၂၉၄	ဘိက္ခုနာ	၂၄၂
ပုရိသမတိံ	၁၃၁	ဘိက္ခုနိဒူသကော	၁၀၆
ပုရိသဝိဂ္ဂဟေန	၁၉၄	ဘိက္ခုနိပရိပါစိတံ	၂၁၄
ပုရိသဿ ဝါ	၁၃၁	ဘိက္ခုနိယာ	၁၆၃
ပုရိသေန	၃၁၈	ဘိက္ခုနုပဿယံ	၂၁၁
ပုရေဘတ္တံ ဝါ	၂၃၄၊၃၁၉	ဘိက္ခုပေသုညေ	၁၉၁
ပူဂံ	၂၉၉	ဘိက္ခုမာနတ္တာယ	၁၄၈
ပူဝေဟိ	၂၁၈	ဘိက္ခုသမ္မုတိယာ	၁၅၈၊၁၉၅
ပေါက္ခရဏိံ	၃၃၀	ဘိက္ခုဿ	၁၉၅
[ဖ-ဗ]		ဘိက္ခုဿ ပုရတော	၃၅၂
ဖာဏိတံ	၁၈၁	ဘိက္ခူ	၂၁၁
ဖာသု ဝိဟရတိ	၁၄၁	ဘိက္ခူ အဘိနေတဗ္ဗာ	၁၃၅
ဖာသု ဟောတိ	၁၀၃	ဘိသိ	၂၀၁
ဗဒ္ဓသီမာ	၈၇	ဘုဉ္ဇန္တဿ	၃၁၅
ဗန္ဓေယျုံ ဝါ	၁၁၉	ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗော	၂၁၅
ဗလက္ကံ	၂၃၇	ဘုဉ္ဇေယျ	၃၁၅၊၃၅၅
ဗဟိသီမေ ဌိတသမ္မတာ	၈၈	ဘုတ္တသ္မိံ	၂၂၄
ဗာလောသိ	၁၂၀	ဘုတ္တာဝိနာ ကတံ	၂၂၃
ဗိမ္ဗောဟနံ	၂၇၀	ဘုတ္တာဝီ	၂၁၉
ဗျူဟေ	၃၁၉	ဘူတဂါမပါတဗျတာယ	၁၉၇
ဗြဟ္မစရိယာ	၁၃၇	ဘူတသ္မိံ	၁၉၅
ဗြဟ္မစရိယေန	၃၂၁	ဘူတာရောစနသမုဋ္ဌာနာ	၁၁၁
ဗြဟ္မစာရိံ	၁၃၁	ဘေဒနကံ	၂၆၉

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[Pa]	
Pubbapayogo	117
Pubbupagataṁ	204
Pubbe appavārito	185
Pubbe gihisamārambhā	214
Purāṇacīvaraṁ	163
Purāṇasanthataṁ	173
Purisattakaro	134
Purisapuggalassa	294
Purisamatiṁ	131
Purisaviggahena	194
Purisassa vā	131
Purisena	318
Purebhattaṁ vā	234, 319
Pūgaṁ	299
Pūvehi	218
Pokkharaṇiṁ	330
[Pha-Ba]	
Phāṇitaṁ	181
Phāsu viharati	141
Phāsu hoti	103
Baddhasīmā	87
Bandheyyuṁ vā	119
Balaggaṁ	237
Bahisīme ṭhitasammatā	88
Bālosi	120
Bimbohanaṁ	270
Byūhe	319
Brahmacariyā	137
Brahmacariyena	321
Brahmacāriṁ	131

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[Bha]	
Bhaṇḍaparikappo	118
Bhāsati	142
Bhāseyya	131
Bhiṁsāpeyya	240
Bhikkhāpaññattiyā	161
Bhikkhu	104
Bhikkhugaṇanā	96
Bhikkhunā	242
Bhikkhunidūsako	106
Bhikkhuniparipācitaṁ	214
Bhikkhuniyā	163
Bhikkhunupassayaṁ	211
Bhikkhupesuññe	191
Bhikkhumānattāya	148
Bhikkhusammutiyā	158, 195
Bhikkhussa	195
Bhikkhussa purato	352
Bhikkhū	211
Bhikkhū abhinetabbā	135
Bhisi	201
Bhuñjantassa	315
Bhuñjitabbo	215
Bhuñjeyya	315, 355
Bhuttasmiṁ	224
Bhuttāvinā kataṁ	223
Bhuttāvī	219
Bhūtagāmapātabyatāya	197
Bhūtasmiṁ	195
Bhūtārocanasamuṭṭhānā	111
Bhedanakaṁ	269

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ဘ]	
ဘေဒနသံဝတ္တနိကံ	၁၄၁
ဘေဒါပေယျ	၃၄၁
ဘေဒါယ ပရက္ကမေယျ	၁၄၁
ဘေသဇ္ဇာနိ	၁၀၁
ဘောဇနံ	၂၁၉
[မ]	
မံသံ	၂၂၀
မစ္ဆမံသေသု	၂၂၁
မစ္ဆော	၂၂၀
မဇ္ဈိမဿ ပုရိသဿ	၉၁
မဍ္ဍံ	၂၆၉
မဍ္ဍော	၂၀၁
မဓု	၁၀၁
မနသိ ကရောမ	၉၉
မနုဿဝိဂ္ဂဟံ	၁၂၀
မန္တေဟိ	၂၁၀
မမ ဝစနာယ	၁၄၃
မရဏဝဏ္ဏံ ဝါ သံဝဏ္ဏေယျ	၁၂၂
မရဏာယ ဝါ သမာဒပေယျ	၁၂၂
မဟလ္လကံ	၁၃၆၊၂၀၇
မဟာဇနိကေန	၃၁၁
မဟာသမယော	၂၁၇
မဟာသိက္ခမာနာ	၃၄၃
မာတာပိတူဟိ	၃၄၇
မာတုဂါမံ	၁၂၉
မာတုဂါမဿ သန္တိကေ	၁၃၀
မာတုဂါမေန သဒ္ဓိံ	၁၂၀၊၁၅၀၊ ၁၉၃
မာတုဃာတကော	၁၀၅

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[မ]	
မာသော သေသော ဂိမှာနံ	၁၀၂
မုခဒွါရံ	၂၃၁
မုဒ္ဒါဘိသိတ္တဿ	၂၆၅
မုသာ	၁၂၅
မူဠှောသိ	၁၂၀
မေ	၀၅
မေထုနံ ဓမ္မံ	၁၀၉၊၂၉၃
မေထုနုပသံဟိတာဟိ	၁၃၀
မေထုနုပသံဟိတေန	၁၃၁
မေရယံ	၂၃၀
မောဟနကေ	၂၅၃
[ယ]	
ယတ’ဿ	၁၇၁
ယတော တွံ	၃၀၂
ယထာ တံ	၁၂၉
ယထာဓမ္မံ	၂၄၅
ယထာဓမ္မော	၂၅၂
ယထာ ပုရေ	၁၂၆
ယထာရူပေ	၁၁၉
ယထာသန္ထုတံ	၂၆၀
ယဒိဒံ	၁၄၃
ယဿ သိယာ	၉၉
ယာနဂတော	၂၀၆
ယာနေန	၃၅၀
ယာဝတတိယကာ	၁၄၄၊၃၀၃
ယာဝတိကာ	၀၇
ယာဝတိဟံ	၁၄၄
ယာဝဒေဝ	၂၅၂
ယာဝ ဒွါရကောသာ	၂၀၇

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[Bha]	
Bhedanasaṁvattanikaṁ	141
Bhedāpeyya	341
Bhedāya parakkameyya	141
Bhesajjāni	181
Bhojanaṁ	219
[Ma]	
Maṁsaṁ	228
Macchamaṁsesu	221
Maccho	228
Majjhimassa purisassa	91
Mañcaṁ	269
Mañco	201
Madhu	181
Manasi karoma	99
Manussaviggahaṁ	120
Manthehi	218
Mama vacanāya	143
Maraṇavaṇṇaṁ vā saṁvaṇṇeyya	122
Maraṇāya vā samādapeyya	122
Mahallakaṁ	136, 207
Mahājanikena	311
Mahāsamayo	217
Mahāsikkhamānā	343
Mātāpitūhi	347
Mātugāmaṁ	129
Mātugāmassa santike	130
Mātugāmena saddhiṁ	128, 150, 193
Mātughātako	105

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[Ma]	
Māso seso gimhānaṁ	182
Mukhadvāraṁ	231
Muddhābhisittassa	265
Musā	125
Mūḷhosi	120
Me	85
Methunaṁ dhammaṁ	109, 293
Methunupasaṁhitāhi	130
Methunupasaṁhitena	131
Merayaṁ	238
Mohanake	253
[Ya]	
Yata'ssa	171
Yato tvaṁ	302
Yathā taṁ	129
Yathādhammaṁ	245
Yathādhammo	252
Yathā pure	126
Yathārūpe	119
Yathāsanthutaṁ	260
Yadidaṁ	143
Yassa siyā	99
Yānagato	286
Yānena	350
Yāvatatiyakā	144, 303
Yāvatikā	87
Yāvatīhaṁ	144
Yāvadeva	252
Yāva dvārakosā	207

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ယ]	
ယုဉ္ဇန္တာယသ္မန္တော သကံ	၁၇၁
ယေန ဝါ သာ	၁၅၀
ယေဘုယျသိကာ	၂၉၀
ယော စ	၁၈၀
ယော ပန	၁၀၄
[ရ]	
ရတနံ	၂၆၆
ရတနသမ္မတံ	၂၆၆
ရတ္တန္ဓကာရေ	၃၁၈
ရထိကာယ	၃၁၉
ရဟော	၁၅၀
ရာဇဘောဂ္ဂေါ	၁၆၉
ရာဇာဂါရံ	၃၃၀
ရာဇာနော	၁၁၉
ရူဓိတံ	၃၄၁
ရူပိယသံဝေါဟာရံ	၁၇၆
[လ]	
လသုဏံ	၃၁၃
လဟုပါဝုရဏံ	၃၁၂
လာဘံ	၁၈၈
လေသော	၁၄၀
လောကဝဇ္ဇာ	၁၁၂
လောဟိတုပ္ပါဒကော	၁၀၆
[ဝ]	
ဝဂ္ဂဝါဒကာ	၁၄၂
ဝစနီယော	၁၄၁
ဝစီကမ္မံ	၁၁၂

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ဝ]	
ဝဇ္ဇနီယာ စ ပုဂ္ဂလာ	၉၃
ဝဇ္ဇပ္ပဋိစ္ဆာဒိကာ	၃၀၄
ဝဍ္ဎံ ဝိဒိတံ	၂၉၉
ဝဏ္ဏံ ဘာသေယျ	၁၃၁
ဝတ	၁၆၈
ဝတ္တမာနာ	၂၅၉
ဝတ္ထု	၁၀၄၊ ၁၁၀၊ ၁၂၁
ဝတ္ထုအပရာမသနံ	၁၀၆
ဝတ္ထုဒေသနာယ	၁၃၅
ဝတ္ထု ဒေသေတဗ္ဗံ	၁၃၅
ဝတ္ထုသန္ဒဿနာ	၁၃၇
ဝဒတု သဟ ဓမ္မေန	၁၄၃
ဝဒေယျ	၁၂၅
ဝမိတွာ	၃၂၁
ဝဿံဝုဋ္ဌသံဃဿ	၁၆၂
ဝဿံဝုဋ္ဌာ	၃၃၀၊ ၃၃၈
ဝါစေယျ	၁၉၂၊ ၃၃၄
ဝါတဝုဋ္ဌိသမယော	၂၄၁
ဝါဒိတံ	၃၁၇
ဝါယာပေယျ	၁၈၄
ဝါသိတကေန	၃၅၁
ဝိကပ္ပံ	၁၆၈၊ ၁၈၆
ဝိကပ္ပေတွာ	၂၄၂
ဝိကာလေ	၂၂၅၊ ၂၆၈၊ ၃၂၀
ဝိဃာသံ	၃၁၆
ဝိဇာနနံ	၁၀၈
ဝိဇ္ဇာမယော	၁၂၂
ဝိညတွာ	၃၁၅

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[Ya]	
Yuñjantāyasmanto sakaṁ	171
Yena vā sā	150
Yebhuyyasikā	290
Yo ca	180
Yo pana	104
[Ra]	
Ratanaṁ	266
Ratanasammataṁ	266
Rattandhakāre	318
Rathikāya	319
Raho	150
Rājabhoggo	169
Rājāgāraṁ	330
Rājāno	119
Rudhitaṁ	341
Rūpiyasaṁvohāraṁ	176
[La]	
Lasuṇaṁ	313
Lahupāvuraṇaṁ	312
Lābhaṁ	188
Leso	140
Lokavajjā	112
Lohituppādako	106
[Va]	
Vaggavādakā	142
Vacanīyo	141
Vacīkammaṁ	112

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[Va]	
Vajjanīyā ca puggalā	93
Vajjappaṭicchādikā	304
Vajjhaṁ viditaṁ	299
Vaṇṇaṁ bhāseyya	131
Vata	168
Vattamānā	259
Vatthu	104, 110, 121
Vatthu-aparāmasanaṁ	106
Vatthudesanāya	135
Vatthu desetabbaṁ	135
Vatthusandassanā	137
Vadatu saha dhammena	143
Vadeyya	125
Vadhitvā	321
Vassaṁvuṭṭhasaṁghassa	162
Vassaṁvuṭṭhā	330, 338
Vāceyya	192, 334
Vātavuṭṭhisamayo	241
Vāditaṁ	317
Vāyāpeyya	184
Vāsitakena	351
Vikappaṁ	168, 186
Vikappetvā	242
Vikāle	225, 268, 320
Vighāsaṁ	316
Vijānanaṁ	108
Vijjāmayo	122
Viññatvā	315

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ဝ]	
ဝိညာပေတွာ	၁၈၄၊ ၂၂၈၊ ၃၀၉၊ ၃၅၅
ဝိညာပေယျ	၁၆၆
ဝိညုနာ	၁၉၄
ဝိဏ္ဍတံ	၁၈၆
ဝိရူပနေန	၃၁၅
ဝိနယေန	၂၉၅
ဝိနဿ	၂၅၀
ဝိနိစ္ဆယကထာယ	၂၅၉
ဝိပတ္တိ	၁၁၀
ဝိပရိဏာမေန ဝိစ္ဆေန	၁၂၈
ဝိပ္ပဝသေယျ	၁၅၈၊ ၁၈၈
ဝိရမထာယသ္မန္တော	၁၄၃
ဝိလပိံ	၁၂၅
ဝိဝါဒါပန္နာနံ	၂၅၅
ဝိဝိစ္စထ	၃၀၄
ဝိသိဗ္ဗေတွာ	၃၂၂
ဝိသုဒ္ဓါပေက္ခေန	၁၀၃
ဝိသုဒ္ဓါပေက္ခော	၁၂၅
ဝိဟာရံ	၂၀၇
ဝိဟာရေ	၂၀၂
ဝိဟေသကော	၁၉၉
ဝိဟေသိကာ	၃၀၄
ဝီသတိဂဏော	၁၄၈
ဝုစ္စမာနာ	၃၄၆
ဝုစ္စမာနော	၂၅၁
ဝုဋ္ဌာပိတံ	၃၄၄
ဝုဋ္ဌာပိတေန	၃၄၆
ဝုဋ္ဌာပေယျ	၃၄၂
ဝူပကာသာပေယျ	၃၄၄

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ဝ]	
ဝူပကာသေယျ	၃၄၄
ဝူပသမာယ	၂၈၉
ဝေဋ္ဌိတသီသဿ	၂၈၆
ဝေဏိ	၁၂၈
ဝေဘဿိယာ	၃၀၄
ဝေယျာဝစ္စကရော	၁၆၉
ဝေါ သကံ	၁၇၁
[သ]	
သံဃအပရာမသနံ	၁၀၆
သံဃဿ ဒေတိ	၁၆၁
သံဃာဒိသေသော	၁၂၁
သံဃိကံ	၁၈၈၊ ၂၀၁
သံဃိကေန	၃၁၀
သံဃေန အသမ္မတံ	၃၄၃
သံဃေန အသမ္မတာ	၃၄၆
သံဃော	၈၅
သံဃော ဥပေါသထံ ကရေယျ	၉၃
သံဝဏ္ဏေယျ	၁၂၂
သံဝသေယျ ဝါ	၂၄၉
သံဝါသပ္ပဋိက္ခေပေါ	၁၃၇
သံဝါသာယ	၃၄၀
သံဝိဓာယ	၂၁၃
သံဝိဓာဝဟာရော	၁၁၇
သံဝိဘာဇိတမ္ပိ	၂၁၉
သံသဋ္ဌာ	၃၀၄
သံဟာရာပေယျ	၃၁၃
သကဗဋ္ဌေန	၂၈၃
သက္ကစ္စံ	၂၈၁
သက္ကာရံ	၃၁၆

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[Va]	
Viññāpetvā	184, 228, 309, 355
Viññāpeyya	166
Viññunā	194
Vitthataṁ	186
Vidhūpanena	315
Vinayena	295
Vinassa	250
Vinicchayakathāya	259
Vipatti	110
Vipariṇatena cittena	128
Vippavaseyya	158, 188
Viramathāyasmanto	143
Vilapiṁ	125
Vivādāpannānaṁ	255
Viviccatha	304
Visibbetvā	322
Visuddhāpekkhena	103
Visuddhāpekkho	125
Vihāraṁ	207
Vihāre	202
Vihesako	199
Vihesikā	304
Vīsatigaṇo	148
Vuccamānā	346
Vuccamāno	251
Vuṭṭhāpitaṁ	344
Vuṭṭhāpitena	346
Vuṭṭhāpeyya	342
Vūpakāsāpeyya	344

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[Va]	
Vūpakāseyya	344
Vūpasamāya	289
Veṭhitasīsassa	286
Veṇī	128
Vebhassiyā	304
Veyyāvaccakaro	169
Vo sakaṁ	171
[Sa]	
Saṁgha-aparāmasanaṁ	106
Saṁghassa deti	161
Saṁghādiseso	121
Saṁghikaṁ	188, 201
Saṁghikena	310
Saṁghena asammataṁ	343
Saṁghena asammatā	346
Saṁgho	85
Saṁgho uposathaṁ kareyya	93
Saṁvaṇṇeyya	122
Saṁvaseyya vā	249
Saṁvāsappaṭikkhepo	137
Saṁvāsāya	340
Saṁvidhāya	213
Saṁvidhāvahāro	117
Saṁvibhajitabbaṁ	219
Saṁsaṭṭhā	304
Saṁharāpeyya	313
Sakabaḷena	283
Sakkaccaṁ	281
Saṅkāraṁ	316

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[သ]	
သင်္ကေတကမ္မံ	၁၁၇
သင်္ဃာဋိကဏ္ဏဂ္ဂဟဏံ	၂၉၆
သင်္ဃာဋိစာရော	၃၂၃
သင်္ဃာဏိံ	၃၅၀
သစိတ္တကာ	၁၁၂
သဇာတိသာဓာရဏံ	၁၄၆
သဉ္စရိတ္တံ	၁၃၁
သဉ္စရိတ္တသမုဋ္ဌာနာ	၁၁၁
သဉ္စိစ္စ	၁၂၀
သညတ္တော	၁၇၀
သညာစိကာ	၁၃၃
သညာစိကေန	၃၁၀-၁
သညာဝိမောက္ခာ	၁၁၂
သတိယာ ပစ္စာသာယ	၁၆၂
သတ္တ	၂၈၉
သတ္တန္တရာ	၁၃၄
သတ္တဗ္ဘန္တရသီမာ	၉၀
သတ္ထဂမနီယော	၂၁၃
သတ္ထဟာရကံ	၁၂၂
သတ္ထုသာသနေန	၂၉၅
သဒ္ဓေယျဝစသာ	၁၅၀
သန္တံ ဘိက္ခုံ	၂၆၈
သန္တရုတ္တရပရမံ	၁၆၆
သန္တိကေ	၁၃၀
သန္တိဋ္ဌေယျ	၂၉၆၊၃၁၈
သန္တိ အာပတ္တိ	၁၀၃
သန္ထတံ	၁၇၂
သန္ထရာပေတဗ္ဗာ	၂၀၁
သန္ထရိတဗ္ဗာ	၂၀၁
သန္နိဓိကာရကံ	၁၈၁၊၂၂၅

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[သ]	
သပဒါနံ	၂၈၂
သပရိက္ကမနံ	၁၃၅
သပ္ပဋိဘယာနိ	၁၈၈
သပ္ပါဏကံ	၂၀၈၊၂၄၅
သပ္ပိ	၁၈၁၊၃၅၅
သဗ္ဗတ္ထပညတ္တိ	၁၁၀
သဗ္ဗသာဓာရဏံ	၁၄၆
သဗ္ဗဟတ္ထံ	၂၈၃
သဗ္ဗေဝ သန္တာ	၉၉
သဘတ္တော	၂၃၄
သဘာဂါပတ္တိယော	၉၂
သဘိက္ခုကံ	၃၃၅
သဘောဇနံ	၂၃၃
သမဂ္ဂဿ သံဃဿ	၁၄၁
သမဂ္ဂေန သံဃေန	၂၆၀
သမဂ္ဂေဟိ	၂၉၂
သမဏစီဝရံ	၃၂၅
သမဏဘတ္တသမယော	၂၁၇
သမဏုဒ္ဒေသော	၂၅၀
သမတိတ္တိကံ	၂၈၁
သမထာယ	၂၈၉
သမနုဂ္ဂါဟိယမာနော ဝါ	၁၃၈
သမနုဘာသနသမုဋ္ဌာနာ	၁၁၁
သမနုဘာသိတဗ္ဗော	၁၄၁
သမန္တာ	၁၇၃
သမန္တာ သတ္တဗ္ဘန္တရာ	၉၀
သမသူပကော	၂၈၁
သမာဒပေယျ	၁၂၂
သမာဒဟေယျ	၂၄၀
သမာဒါယ	၁၄၁

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[Sa]	
Saṅketakammaṁ	117
Saṅghāṭikaṇṇaggahaṇaṁ	296
Saṅghāṭicāro	323
Saṅghāṇiṁ	350
Sacittakā	112
Sajātisādhāraṇaṁ	146
Sañcarittaṁ	131
Sañcarittasamuṭṭhānā	111
Sañcicca	120
Saññatto	170
Saññācikā	133
Saññācikena	310-1
Saññāvimokkhā	112
Satiyā paccāsāya	162
Satta	289
Sattantarā	134
Sattabbhantarasīmā	90
Satthagamanīyo	213
Satthahārakaṁ	122
Satthusāsanena	295
Saddheyyavacasā	150
Santaṁ bhikkhuṁ	268
Santaruttaraparamaṁ	166
Santike	130
Santiṭṭheyya	296, 318
Santī āpatti	103
Santhataṁ	172
Santharāpetvā	201
Santharitvā	201
Sannidhikārakaṁ	181, 225

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[Sa]	
Sapadānaṁ	282
Saparikkamanaṁ	135
Sappaṭibhayāni	188
Sappāṇakaṁ	208, 245
Sappi	181, 355
Sabbatthapaññatti	110
Sabbasādhāraṇaṁ	146
Sabbahatthaṁ	283
Sabbeva santā	99
Sabhatto	234
Sabhāgāpattiyo	92
Sabhikkhukaṁ	335
Sabhojanaṁ	233
Samaggassa saṁghassa	141
Samaggena saṁghena	260
Samaggehi	292
Samaṇacīvaraṁ	325
Samaṇabhattasamayo	217
Samaṇuddeso	250
Samatittikaṁ	281
Samathāya	289
Samanuggāhīyamāno vā	138
Samanubhāsanasamuṭṭhānā	111
Samanubhāsitabbo	141
Samantā	173
Samantā sattabbhantarā	90
Samasūpako	281
Samādapeyya	122
Samādaheyya	240
Samādāya	141

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[သ]	
သမာနသံဝါသသီမာ	၉၀
သမာနသံဝါသာ	၉၁
သမာပဇ္ဇေယျ	၁၃၁
သမာပန္နော	၁၀၇
သမာရမ္ဘော	၂၁၄
သမုဋ္ဌာနဝိဓိံ	၁၁၀
သမုဒါစရေယျ	၁၂၄
သမုဒ္ဒေ သမ္မတာ	၈၈
သမုဒ္ဒေါ	၉၀
သမေတာယသ္မန္တာနံ သံဃေန	၁၄၂
သမေတာယသ္မာ သံဃေန	၁၄၁
သမ္ပဇာနမုသာဝါဒဿ	၁၀၂
သမ္ပဇာနမုသာဝါဒေ	၁၈၀
သမ္ဗာဓေ	၃၁၃
သမ္ဘိန္နကေန	၈၈
သမ္ဘုဉ္ဇေယျ ဝါ	၂၄၈
သမ္မုခါဝိနယော	၂၀၈
သမ္မုတိသံဃော	၈၅
သမ္မောဒမာနေဟိ	၂၈၂
သမ္မောဒမာနော	၁၄၁
သယနဂတဿ	၂၀၆
သလ္လပေယျ	၃၁၈
သဟဇီဝိနိံ	၃၂၀၊၃၄၄
သဟတ္ထာ	၁၇၄၊၃၃၃
သဟဓမ္မိကံ	၂၅၁
သဟဓမ္မိကံ ဝုစ္စမာနော	၁၄၃
သဟပယောဂေါ	၁၁၇
သဟသေယျံ	၁၈၂
သာဒိတဗ္ဗံ	၁၆၆

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[သ]	
သာဒိယေယျ	၁၇၅၊၂၃၅၊၂၈၄
သာဓာရဏပညတ္တိ	၁၁၀
သာဓု	၁၆၈
သာဓုကံ သုဏောမ	၈၈
သာ ပဋ္ဌာ	၃၄၆
သာမံ	၁၈၄
သာမိကေ	၃၁၈
သာမိသေန	၂၈၄
သာမီစိ	၁၄၈၊၁၇၁
သာမီစိပ္ပဋိက္ခေပေါ	၁၃၇
သာရတ္တေ စေ	၁၃၅
သာဝနာယ ဟာပနံ	၁၀၆
သာသင်္ကသမ္မတာနိ	၁၈၈
သာဟတ္ထိကပဉ္စကံ	၁၁၆
သာဟတ္ထိကော	၁၁၆၊၁၂၁
သိက္ခံ အပစ္စက္ခာယ	၁၀၇
သိက္ခမာနံ	၃၄၂
သိက္ခမာနေန	၂၅၁
သိက္ခာ ကရဏီယာ	၂၇၆
သိက္ခာပဒဝိဝဏ္ဏကေ	၂၅၂
သိက္ခာပဒေ	၂၅၁
သိက္ခာသာဇီဝသမာပန္နော	၁၀၇
သိက္ခိတဗ္ဗံ	၂၈၂
သိင်္ဃာဋကေ	၃၁၈
သိဗ္ဗာပေယျ	၂၀၀
သိဗ္ဗေယျ	၂၀၀
သိဉ္စာပေယျ	၂၁၂
သိဉ္စေယျ	၂၁၂
သိယာ	၈၈၊၁၄၀

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[Sa]	
Samānasaṁvāsasīmā	90
Samānasaṁvāsā	91
Samāpajjeyya	131
Samāpanno	107
Samārambho	214
Samuṭṭhānavidhiṁ	110
Samudācareyya	124
Samudde sammatā	88
Samuddo	90
Sametāyasmantānaṁ saṁghena	142
Sametāyasmā saṁghena	141
Sampajānamusāvāda'ssa	102
Sampajānamusāvāde	190
Sambādhe	313
Sambhindantena	88
Sambhuñjeyya vā	249
Sammukhāvinayo	289
Sammutisaṁgho	85
Sammodamānehi	292
Sammodamāno	141
Sayanagatassa	286
Sallapeyya	318
Sahajīviniṁ	328, 344
Sahatthā	174, 333
Sahadhammikaṁ	251
Sahadhammikaṁ vuccamāno	143
Sahapayogo	117
Sahaseyyaṁ	192
Sāditabbaṁ	166

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[Sa]	
Sādiyeyya	175, 235, 294
Sādhāraṇapaññatti	110
Sādhu	168
Sādhukaṁ suṇoma	99
Sā pacchā	346
Sāmaṁ	184
Sāmike	319
Sāmisena	284
Sāmīci	149, 171
Sāmīcippaṭikkhepo	137
Sārambhe ce	135
Sāvanāya hāpanaṁ	106
Sāsaṅkasammatāni	188
Sāhatthikapañcakaṁ	116
Sāhatthiko	116, 121
Sikkhaṁ apaccakkhāya	107
Sikkhamānanaṁ	342
Sikkhamānena	251
Sikkhā karaṇīyā	276
Sikkhāpadavivaṇṇake	252
Sikkhāpade	251
Sikkhāsājīvasamāpanno	107
Sikkhitabbaṁ	292
Siṅghāṭake	319
Siñcāpeyya	208
Siñceyya	208
Sibbāpeyya	212
Sibbeyya	212
Siyā	99, 148

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[သ]	
သိယာ အကိရိယတော	၁၁၂
သိယာ ကိရိယတော	၁၁၂
သိယာ ကိရိယာကိရိယတော	၁၁၂
သီမာယ သီမံ အဇ္ဈောတ္ထရန္တေန သမ္မတာ	၈၈
သီမာယ သီမံ သမ္ဘိန္ဒန္တေန သမ္မတာ	၈၈
သီလဝန္တံ	၁၃၁
သုက္ကဝိဿဋ္ဌိ	၁၂၇
သုဂတဝိဒတ္ထိယာ	၁၃၄
သုဏာတု	၈၅
သုတ္တံ	၁၀၄၊၃၃၁
သုတ္တပရိယာပန္နံ	၂၈၂
သုတ္တာဂတံ	၂၈၂
သုတ္တုဒ္ဒေသော	၈၃
သုဒ္ဓကာဠကာနံ	၁၇၂
သုဒ္ဓန္တပရိဝါသော	၁၄၇
သုပိနန္တာ	၁၂၇
သုပ္ပဋိစ္ဆန္နော	၂၇၈
သုပ္ပဝါယိတံ	၁၀၆
သုရာမေရယပါနေ	၂၃၀
သုဝိတစ္ဆိတံ	၁၀၆
သုဝိလေခိတံ	၁၀၆
သုဝီတံ	၁၀၆
သုသံဝုတော	၂၇၈

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[သ]	
သူစိဃရံ	၂၄၄
သေက္ခသမ္မတာနိ	၂၇၃
သေဏိံ	၂၈၈
သေနံ	၂၃၆
သေနာဗျူဟံ	၂၃၇
သေယျံ	၂၀၂၊၃၂၀
သေယျံ ကပ္ပေယျ	၂၀၄
သော	၁၄၄
သောကာဝါသံ	၃၄၇
သော တဿ	၁၈၀
သော ဘိက္ခု	၁၄၃
[ဟ]	
ဟတ္ထဂ္ဂဟဏံ	၂၈၆
ဟတ္ထဂ္ဂါဟံ ဝါ	၁၂၈
ဟတ္ထနိဒ္ဓုနကံ	၂၈၃
ဟတ္ထပါသေ	၂၂၀
ဟတ္ထော	၁၂၈
ဟနေယျုံ ဝါ	၁၁၉
ဟန္ဒ	၃၀၉
ဟရိတံ	၂၀၇
ဟရိတေ	၃၁၆
ဟရေယျ	၁၁၆
ဟသဓမ္မေ	၂၃၉
ဟသာပေက္ခော	၂၄၄
ဟိ	၁၀၃

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[Sa]	
Siyā akiriyato	112
Siyā kiriyato	112
Siyā kiriyākiriyato	112
Sīmāya sīmaṁ ajjhottharantena sammatā	88
Sīmāya sīmaṁ sambhindantena sammatā	88
Sīlavantaṁ	131
Sukkavissaṭṭhi	127
Sugatavidatthiyā	134
Suṇātu	85
Suttaṁ	184, 331
Suttapariyāpannaṁ	292
Suttāgataṁ	292
Suttuddeso	93
Suddhakāḷakānaṁ	172
Suddhantaparivāso	147
Supinantā	127
Suppaṭicchanno	279
Suppavāyitaṁ	186
Surāmerayapāne	238
Suvitacchitaṁ	186
Suvilekhitaṁ	186
Suvītaṁ	186
Susaṁvuto	279

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[Sa]	
Sūcigharaṁ	244
Sekkhasammatāni	273
Seṇiṁ	299
Senaṁ	236
Senābyūhaṁ	237
Seyyaṁ	202, 320
Seyyaṁ kappeyya	204
So	144
Sokāvāsaṁ	347
So tassa	180
So bhikkhu	143
[Ha]	
Hatthaggahaṇaṁ	296
Hatthaggāhaṁ vā	128
Hatthaniddhunakaṁ	283
Hatthapāse	220
Hattho	128
Haneyyuṁ vā	119
Handa	309
Haritaṁ	207
Harite	316
Hareyya	116
Hasadhamme	239
Hasāpekkho	244
Hi	103

ကင်္ခါဝိတရဏီအဋ္ဌကထာယ

လက္ခိတဗ္ဗာနံ အနုက္ကမဏိကာ

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[အ]	
အံသဗဒ္ဓက	၂၇၀
အကပ္ပိယကုဋိ	၂၂၇
အကပ္ပိယဘူမိ သံဝိဓာနသိက္ခာပဒေ	၂၁၃
အကပ္ပိယဘောဇနံ	၂၂၁
အကပ္ပိယသမာဒါနာပတ္တိ	၁၁၃
အကာလစီဝရံ	၁၅၉၊ ၃၀၈
အက္ကောသဝတ္ထူနိ ဒသ	၁၉၁
အဂါမကံ အရညံ	၉၀
အဂ္ဃသမောဓာနော	၁၄၈
အစ္စေကစီဝရံ	၁၈၇
အဇာတပထဝီ	၁၉၆
အဇာနန္တ	၁၁၄
အဇ္ဈာရာမ	၂၆၆
အဇ္ဈာဝသထ	၂၆၆
အဇ္ဈာသယပါရိဝါသိယံ	၃၄၉
အဇ္ဈောကာသ	၂၀၁
အဋ္ဌိသလာကာ	၂၆၉
အဋ္ဌိ	၂၆၉
အညာပဒေသံ ကတွာ အက္ကောသနံ	၁၉၁
အတိရိတ္တံ	၂၂၃
အတိရေကပတ္တော	၁၇၈
အတ္တနော အတ္တာယ ဝိညာပနေ အာပတ္တိယော	၂၂၈
အတ္တသာဓကော	၁၁၇

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[အ]	
အတ္ထေယေဝ အာဒရော ကတ္တဗ္ဗော	၁၁၄
အဒိန္နံ နာမ	၁၃၇
အဓိကရဏံ	၁၃၈၊ ၁၃၉
အဓိကရဏာနိ စတ္တာရိ	၂၈၉
အဓိဋ္ဌာနဝိဇဟန- ကာရဏာနိ အဋ္ဌ	၁၅၅
အဓိဋ္ဌာနုပေါသထ- ကရဏနယော	၉၅
အဓိမာနော	၁၂၅
အနီကံ	၂၃၇
အနုဋ္ဌာပနီယပုဂ္ဂလာ	၂၀၄
အနုဒ္ဓံသနာကာရော	၁၃၇
အနုဓမ္မော	၂၄၉
အနုပညတ္တိ တိဝိဓာ	၁၁၃
အနုပ္ပန္နပညတ္တိ	၁၁၀
အနုလောမပါနာနိ	၂၃၁
အနုဝါဒါဓိကရဏံ တဿ စတူဟိ သမထေဟိ သမ္မနတာ	၂၈၉ / ၂၉၀
အနုဿာဝနဒေါသာ ပဉ္စ	၁၀၆
အန္တရဃရေ စီဝရနိက္ခိပနေ အင်္ဂါနိ စတ္တာရိ	၁၈၈
အန္တရဝါသကဿ ပမာဏံ လာမကတော	၁၅၄
အန္တရာယိကာ ဓမ္မာ ပဉ္စဝိဓာ	၂၄၈

Kaṅkhāvitaraṇī-aṭṭhakathāya

Lakkhitabbānaṁ anukkamaṇikā

Padānukkamo — Piṭṭhaṅko

[A]

Aṁsabaddhaka 270
Akappiyakuṭi 227
Akappiyabhūmi
samvidhānasikkhāpade 213
Akappiyabhojanaṁ 221
Akappiyasamādānāpatti 113
Akālacīvaraṁ 159, 308
Akkosavatthūni dasa 191
Agāmakaṁ araññaṁ 90
Agghasamodhāno 148
Accekacīvaraṁ 187
Ajātapathavī 196
Ajānanta 114
Ajjhārāma 266
Ajjhāvasatha 266
Ajjhāsayapārivāsiyaṁ 349
Ajjhokāsa 201
Añjanisalākā 269
Añjanī 269
Aññāpadesaṁ katvā
akkosanaṁ 191
Atirittaṁ 223
Atirekapatto 178
Attano atthāya viññāpane
āpattiyo 228
Atthasādhako 117
Attheyeva ādaro
kattabbo 114
Adiṭṭhaṁ nāma 137
Adhikaraṇaṁ 138, 139
Adhikaraṇāni cattāri 289
Adhiṭṭhānavijahana-
kāraṇāni aṭṭha 155
Adhiṭṭhānuposatha-
karaṇanayo 95
Adhimāno 125
Anīkaṁ 237
Anuṭṭhāpanīyapuggalā 204
Anuddhaṁsanākāro 137
Anudhammo 249
Anupaññatti tividhā 113
Anuppannapaññatti 110
Anulomapānāni 231
Anuvādādhikaraṇaṁ
tassa catūhi
samathehi sammanatā 290
Anussāvanadosā pañca 106
Antaraghare cīvaranikkhipane
aṅgāni cattāri 188
Antaravāsakassa pamāṇaṁ
lāmakato 154
Antarāyikā dhammā
pañcavidhā 248

ပဒါနုက္ကမော — ပိဋ္ဌင်္ကော

[အ]

အန္တေပုရိကပါရုတ ၂၇၈
အန္တောပက္ကံ ၂၂၇
အန္တောဝုတ္ထံ ၂၂၇
အပတ္တော ၁၇၈၊၁၇၉
အပရဏ္ဏံ ၂၀၇၊၂၃၁
အပရိသင်္ကိတံ နာမ ၁၃၇
အပလောကနကမ္မ ၂၅၅
တဿ ပဉ္စဋ္ဌာနဂမနတာ ၂၅၆
အပ္ပဋိစ္ဆန္နမာနတ္တံ ၁၄၀
အပ္ပသဒ္ဒတာပရိစ္ဆေဒေါ ၂၀၀
အဗ္ဘန္တရပမာဏ ၉၀
အဘိက္ခုကော နာမ
အာဝါသော ၃၃၇-၈
အမူဠ္ဟဝိနယ ၂၉၀
အရညံ ၁၁၅
အရညလက္ခဏံ ၁၈၇
အရဏိက ၂၆၉
အရဟန္တဃာတကော ၁၀၅
အရိဋ္ဌ ၂၃၈
အရုဏုဂ္ဂမနဂဏနာနယော ၁၅၅
အလဇ္ဇီလက္ခဏံ ၁၀၀
အဝလိတ္တာ ကုဋိ ၁၃၄
အဝဟာရ ပဉ္စဝီသတိ ၁၁၆-၉
အဝိပ္ပဝါသသီမာ ၉၀
အသန္တိ အာပတ္တိ ၁၀၁
အသာဒိယန္တော ၁၁၄
အသာဓာရဏသိက္ခာပဒေသု
သမုဋ္ဌာနဝိနိစ္ဆယော ၃၅၄
အဿာနီက ၂၃၇
အဿုတံ နာမ ၁၃၇

ပဒါနုက္ကမော — ပိဋ္ဌင်္ကော

[အာ]

အာစာရဝိပတ္တိ အာပတ္တိယော ၁၅၇
အာဇီဝဝိပတ္တိ ၁၅၇
အာဇီဝဝိပတ္တိပစ္စယာ ပညတ္တာ
အာပတ္တိက္ခန္ဓာ ဆ ၁၅၇
အာဏတ္တိကော ၁၁၇၊၁၂၁
အာဏတ္တိနိယာမကာ ဆ ၁၂၁
အာဏာပါတိမောက္ခံ ၉၄
အာဒိကမ္မိကော ၁၁၄
အာဒိဿ ဒိန္နံ နာမ ၃၀၈
အာဒိဿ ဒေတိ ၁၅၉၊၁၆၂
အာပတ္တိအာပဇ္ဇနာကာရာ ဆ ၁၀၀
အာပတ္တိပဋိစ္ဆာဒနလက္ခဏာနိ
ဒသ ၁၄၄-၅
အာပတ္တိယော ဒုဝိဓာ
သညာဝသေန ၁၁၂
ဝဇ္ဇဝသေန ၁၁၂
အာပတ္တိယော တိဝိဓာ
ကမ္မဘေဒေန ၁၁၂
အာပတ္တိယော ပဉ္စဝိဓာ
ကိရိယာဝသေန ၁၁၁-၂
အာပတ္တိယော တေရသ
သမုဋ္ဌာနဝသေန ၁၁၁
အာပတ္တိသန္ဒဿနာ ၁၃၇
အာပတ္တာဓိကရဏံ ၂၈၉
တဿ တီဟိ သမထေဟိ
သမ္မနတာ ၂၉၁
အာမိသသမ္ဘောဂ ၂၄၉-၂၅၀

Padānukkamo — Piṭṭhaṅko

[A]

Antepurikapāruta 278
Antopakkaṁ 227
Antovuṭṭhaṁ 227
Apatto 178, 179
Aparaṇṇaṁ 207, 231
Aparisaṅkitaṁ nāma 137
Apalokanakamma 255
  tassa pañcaṭṭhānagamanatā 256
Appaṭicchannamānattaṁ 148
Appasaddatāparicchedo 280
Abbhantarapamāṇa 90
Abhikkhuko nāma
  āvāso 337-8
Amūḷhavinaya 290
Araññaṁ 115
Araññalakkhaṇaṁ 187
Araṇika 269
Arahantaghātako 105
Ariṭṭha 238
Aruṇuggamanagaṇanānayo 155
Alajjilakkhaṇaṁ 100
Avalittā kuṭi 134
Avahārā pañcavīsati 116-9
Avippavāsasīmā 90
Asantī āpatti 101
Asādiyanto 114
Asādhāraṇasikkhāpadesu
  samuṭṭhānavinicchayo 354
Assānīka 237
Assutaṁ nāma 137

Padānukkamo — Piṭṭhaṅko

[Ā]

Ācāravipatti āpattiyo 157
Ājīvavipatti 157
Ājīvavipattipaccayā paññattā
  āpattikkhandhā cha 157
Āṇattiko 117, 121
Āṇattiniyāmakā cha 121
Āṇāpātimokkhaṁ 94
Ādikammiko 114
Ādissa dinnaṁ nāma 308
Ādissa deti 159, 162
Āpatti-āpajjanākārā cha 100
Āpattipaṭicchādanalakkhaṇāni
  dasa 144-5
Āpattiyo duvidhā
  saññāvasena 112
  vajjavasena 112
Āpattiyo tividhā
  kammabhedena 112
Āpattiyo pañcavidhā
  kiriyāvasena 111-2
Āpattiyo terasa
  samuṭṭhānavasena 111
Āpattisandassanā 137
Āpattādhikaraṇaṁ 289
  tassa tīhi samathehi
  sammanatā 291
Āmisasambhoga 249-250

ပဒါနုက္ကမော — ပိဋ္ဌင်္ကော

[အာ]

အာယောဂ ၂၇၀
အာဝသထပိဏ္ဍော ၂၁၅
အာဝိကရဏူပါယော ၁၀၃
အာဝုဓံ ၂၈၅
အာသန္ဒီ ၃၃၁

[ဣ]

ဣတ္ထိယော တိဿော ၁၀၉
ဣဒ္ဓိမယော ၁၂၂

[ဥ]

ဥက္ကုဋိကာ ၂၈၀
ဥတ္တရတ္ထရဏံ ၂၀၃
ဥတ္တရာသင်္ဂဿ
  ပမာဏံ လာမကတော ၁၅၄
ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ ၁၂၄
ဥဒကပုဉ္ဆနီ ၂၆၉
ဥဒကနိမိတ္တ ၈၉
ဥဒကုက္ခေပသီမာ ၉၀
  တဿာ ကပ္ပိယဘူမိ ၉၁
ဥဒ္ဒေသ ၁၄၃
ဥဒ္ဓါရော ၂၅၈
ဥပစာရသီမာ ၁၅၉
ဥပရိဝေဟာသကုဋိ ၂၀၆
ဥပသမ္ပဒါ အင်္ဂ ၁၀၄
ဥပသမ္ပဒါယ
  အနုဿာဝနသမ္ပတ္တိ ၁၀၆
  ဉတ္တိသမ္ပတ္တိ ၁၀၆
  ပရိသာသမ္ပတ္တိ ၁၀၇
  ဝတ္ထု ၁၀၄
  သီမာသမ္ပတ္တိ ၁၀၆-၇

ပဒါနုက္ကမော — ပိဋ္ဌင်္ကော

[ဥ]

ဥပေါသထာ
  တယော ၈၆၊ ၉၃
  စတုဝီသတိ ၈၆
  နဝ ၉၅
ဥဘတောဗျဉ္ဇနကော ၁၀၆
ဥဘတောသံဃဿ
  ဒေတိ ၁၅၉၊ ၁၆၁-၂
ဥဘယဗျဉ္ဇနကော ၁၀၅
ဥမ္မတ္တကော ၁၁၄
ဥလ္လိတ္တာ ကုဋိ ၁၃၄
ဥလ္လိတ္တာဝလိတ္တာ ကုဋိ ၁၃၄

[ဧ]

ဧကသမုဋ္ဌာနာ ၁၁၀
ဧကသာဋကပါရုတံ ၂၇၈
ဧကော ဝါ ဒွေ ဝါ တယော
  ဝါတိ ဝစနေ ကာရဏံ ၁၄၂

[ဩ]

ဩကာသပရိကပ္ပေါ ၁၁၈
ဩဒနော ၂၂၀
ဩဓာနသမောဓာနော ၁၄၈
ဩဘာသနာကာရော ၁၂၉
ဩမသဝါဒါ ဒသ ၁၉၀
ဩဝါဒပါတိမောက္ခ ၉၄
ဩဝါဒူပသင်္ကမနယာစနာ ၉၆-၇
ဩသာရဏာ ၂၅၆-၈

[က]

ကံသော ၃၁၁
ကတိကာယ ဒေတိ ၁၅၉၊ ၁၆၀-၁
ကထိနတ္ထာရော ၁၅၂

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[Ā]	
Āyoga	270
Āvasathapiṇḍa	215
Āvikaraṇūpāyo	103
Āvudhaṁ	285
Āsandī	331
[I]	
Itthiyo tisso	109
Iddhimayo	122
[U]	
Ukkuṭikā	280
Uttarattharaṇaṁ	203
Uttarāsaṅgassa	
pamāṇaṁ lāmakato	154
Uttarimanussadhamme	124
Udakapuñchanī	269
Udakanimitta	89
Udakukkhepasīmā	90
tassā kappiyabhūmi	91
Uddesa	143
Uddhāro	258
Upacārasīmā	159
Uparivehāsakuṭi	206
Upasampadā aṭṭha	104
Upasampadāya	
anussāvanasampatti	106
ñattisampatti	106
parisāsampatti	107
vatthu	104
sīmāsampatti	106-7

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[U]	
Uposathā	
tayo	86, 93
catuvīsati	86
nava	95
Ubhatobyañjanako	106
Ubhatosaṁghassa	
deti	159, 161-2
Ubhayatthenako	105
Ummattako	114
Ullittā kuṭi	134
Ullittāvalittā kuṭi	134
[E]	
Ekasamuṭṭhānā	110
Ekasāṭakapārutaṁ	278
Eko vā dve vā tayo	
vāti vacane kāraṇaṁ	142
[O]	
Okāsaparikappo	118
Odano	220
Odhānasamodhāno	148
Obhāsanākāro	129
Omasavādā dasa	190
Ovādapātimokkha	94
Ovādūpasaṅkamanayācanā	96-7
Osāraṇā	256-8
[Ka]	
Kaṁso	311
Katikāya deti	159, 160-1
Kathinatthāro	152

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[က]	
ကထိနာနိသံသာ ပဉ္စ	၁၅၃
ကထိနဿုဗ္ဘာရာယ	
မာတိကာ အဋ္ဌ	၁၅၃
ကထိနုဒ္ဓါရော ဓမ္မိကော	၃၂၆
ကပ္ပဗိန္ဒုပမာဏ	၂၄၂
ကပ္ပါ	၂၉၉
ကပ္ပိယကာရကာ ဒသ	၁၆၉-၁၇၁
ကပ္ပိယဘူမိယော	၂၂၇
ကဗဠုပမာဏံ	၂၈၂
ကမ္ဗလကမ္ဗဏ်	၂၅၆-၈
ကမ္မာနိ ဓမ္မိကာနိ စတ္တာရိ	၂၅၅
ကယံ သမာပဇ္ဇတိ	၁၇၇
ကရဏာနိဝါသနကွေဋ္ဋံ	၁၈၃
ကလျာဏဓမ္မ	၁၃၁
ကာယဗန္ဓန	၂၇၀
ကာလိကသမ္ဘိဿော	
ဒဋ္ဌဗ္ဗနယော	၂၂၆
ကာလော	၁၂၁
ကာလောဒိဿ	၂၃၂
ကိစ္စာဓိကရဏံ	၂၈၉
တဿ ဧကေန သမထေန	
သမ္မနတာ	၂၉၁
ကုဋိပ္ပဝေသကပါရုတံ	၂၇၈
ကုဋိမိနနနယော	၁၃၄
ကုဋိယော တိဿော	၁၃၄
ကုဋ္ဌာရိ	၂၆၀၊ ၂၆၂
ကုဒါလော	၂၆၀၊ ၂၆၂
ကုမာရိဘူတာ	၃၄၅
ကုမ္မာသော	၂၂၀
ကုလဒူသနာကာရာ	၁၄၃

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[က-ခ-ဂ]	
ကုသာဝဟာရော	၁၁၉
ကောစ္ဆ	၂၀၁
ခဏ္ဍသီမာ	၉၀
ခိတ္တစိတ္တော	၁၁၄
ခီဏာသဝေါပိ သဉ္စရိတ္တာပတ္တိံ	
အာပဇ္ဇတိ	၁၃၃
ဂဏ	၂၉၅၊ ၂၉၉၊ ၃၀၀၊ ၃၃၆
ဂဏနူပိကာ အာပတ္တိ	၂၉၇
ဂဏဿ နိဿဇ္ဇနာနယော	၁၅၆
ဂဏော	၂၁၆
ဂဏ္ဌိက	၂၆၉
ဂန္ထပါတိမောက္ခ	၈၄
ဂရုကမ္မာနိ	၂၅၉
ဂရုဘဏ္ဍဝိနိစ္ဆယော	၂၆၀-၅
ဂရုဘဏ္ဍာနိ ပဉ္စ	၂၆၀
ဂဟပတာနိ	၁၆၅
ဂဟပတိ	၁၆၅၊ ၂၉၈
ဂါမသီမာ	၉၀
ဂါမူပစာရော	၁၁၅
ဂါမော	၁၁၅
ဂိလာနာတိရိတ္တ	၂၂၃
ဂိဟိဂတာယ သမ္မုတိဒါန-	
ဥပသမ္ပဒါကရဏ-	
ကာလော	၃၄၅
ဂိဟိပါရုတံ နာနာဝိဓံ	၂၇၈
[ဃ]	
ဃရံ	၁၁၅
ဃရူပစာရော	၁၁၅

Padānukkamo — Piṭṭhaṅko

[Ka]

Kathinānisaṁsā pañca 153
Kathinassubbhārāya
mātikā aṭṭha 153
Kathinuddhāro dhammiko 326
Kappabindupamāṇa 242
Kappā 299
Kappiyakārakā dasa 169-171
Kappiyabhūmiyo 227
Kabaḷapamāṇaṁ 282
Kammalakkhaṇaṁ 256-8
Kammāni dhammikāni cattāri 255
Kayaṁ samāpajjati 177
Karaṇanivāsanakkhettaṁ 183
Kalyāṇadhamma 131
Kāyabandhana 270
Kālikasammisse
datṭhabbanayo 226
Kālo 121
Kālodissa 232
Kiccādhikaraṇaṁ 289
tassa ekena samathena
sammanatā 291
Kuṭippavesakapārutaṁ 278
Kuṭiminananayo 134
Kuṭiyo tisso 134
Kuṭhārī 260, 262
Kudālo 260, 262
Kumāribhūtā 345
Kummāso 220
Kuladūsanākārā 143

Padānukkamo — Piṭṭhaṅko

[Ka-Kha-Ga]

Kusāvahāro 119
Koccha 201
Kaṇḍasīmā 90
Khittacitto 114
Khīṇāsavopi sañcarittāpattiṁ
āpajjati 133
Gaṇa 295, 299, 300, 336
Gaṇanūpikā āpatti 297
Gaṇassa nissajjanānayo 156
Gaṇo 216
Gaṇṭhika 269
Ganthapātimokkha 84
Garukammāni 259
Garubhaṇḍavinicchayo 260-5
Garubhaṇḍāni pañca 260
Gahapatānī 165
Gahapati 165, 298
Gāmasīmā 90
Gāmūpacāro 115
Gāmo 115
Gilānātiritta 223
Gihigatāya sammutidāna-
upasampadākaraṇakālo 345
Gihipārutaṁ nānāvidhaṁ 278

[Gha]

Gharaṁ 115
Gharūpacāro 115

ပဒါနုက္ကမော — ပိဋ္ဌင်္ကော

[စ-ဆ]

စက္ကဝါဠသီမာ ၁၆၀
စတုက္ကဏ္ဏကံ ၂၇၆
စတုဝဂ္ဂါဒိကတ္တဗ္ဗကမ္မာနိ ၈၅-၆
စတုသမုဋ္ဌာနာ ၁၁၁
စမ္မက္ခန္ဓော ၂၀၃
စာပလသုဏ ၃၁၃
စိမိလိကာ ၂၀၃
စီဝရံ ဆဗ္ဗိဓံ ၁၅၃
စီဝရကာလသမယော ၁၈၇
စီဝရကာလော ၁၅၉
စီဝရကုဋ္ဋိကာ ၂၀၂
စီဝရနိက္ခေပဋ္ဌာနာနိ ပန္နရသ ၁၅၈
စီဝရဿ အဓိဋ္ဌာနာနိ ဒွေ ၁၅၄
စီဝရဿ နိဿဇ္ဇနနယော ၁၅၅-၇
စီဝရဿုပ္ပါဒါယ မာတိကာ
အဋ္ဌ ၁၅၉-၁၆၂
စီဝရာဓိဋ္ဌာနနယော ၁၅၄
စီဝရာနံ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗ-
ဝိကပ္ပေတဗ္ဗတာ ၁၅၃
စီဝရာနိ နဝ ၁၅၃
စူဠသုဒ္ဓန္တော ၁၄၇
စောဒနာ စတဿော ၁၃၇
စောဒနာဓိပ္ပါယာ အဋ္ဌ ၁၃၈
စောဒနာမူလာနိ ၁၃၇
စောရီ ၂၉၉
ဆန္ဒဒါနံ ၉၆
ဆန္ဒပါရိဝါသိယံ ၃၄၉
ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိဒါနာနံ
အာနိသံသော ၉၆
ဆသမုဋ္ဌာနာ ၁၁၁

ပဒါနုက္ကမော — ပိဋ္ဌင်္ကော

[ဇ]

ဇနပဒသီမာ ၁၆၀
ဇာတပထဝီ တိဝိဓာ ၁၉၆
ဇာတရူပရဇတဥဂ္ဂဏှန-
ဥဂ္ဂဏှာပနပဋိသာ-
မနေသု ဝိနိစ္ဆယော ၂၆၆-၇
ဇာတဿရ ၉၁

[ဉ]

ဉတ္တိကမ္မ ၂၅၅
တဿ နဝဋ္ဌာနဂမနတာ ၂၅၆-၇
ဉတ္တိစတုတ္ထကမ္မ ၂၅၆
တဿ သတ္တဋ္ဌာနဂမနတာ ၂၅၈
ဉတ္တိဒုတိယကမ္မ ၂၅၅
တဿ သတ္တဋ္ဌာနဂမနတာ ၂၅၈
ဉတ္တိဒေါသာ ပဉ္စ ၁၀၆

[တ]

တဋ္ဋိကာ ၂၀၃
တဿပါပိယသိကာ ၂၉၀
တာလဝဏ္ဋကံ ၂၇၆
တိကပါစိတ္တိယ ၁၆၄
တိစီဝရဿ သင်္ဃာဋီတိ
လဒ္ဓနာမတာ ၃၂၃
တိဏံ ၂၆၀၊ ၂၆၃
တိဏဝတ္ထာရကကမ္မံ ၂၉၁
တိတ္ထိယပက္ကန္တကော ၁၀၅
တိရစ္ဆာနဂတ ၉၃၊၁၀၅
တိရစ္ဆာနဂတာ ၁၀၉
တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာ ၃၃၄
တိသမုဋ္ဌာနာ ၁၁၀
တုဏှီဘူတေန ဌာတဗ္ဗနယော ၁၇၀

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[Ca-Cha]	
Cakkavāḷasīmā	160
Catukkaṇṇakaṁ	276
Catuvaggādikattabba-kammāni	85-6
Catusamuṭṭhānā	111
Cammakkhaṇḍo	203
Cāpalasuṇa	313
Cimilikā	203
Cīvaraṁ chabbidhaṁ	153
Cīvarakālasamayo	187
Cīvarakālo	159
Cīvarakuṭikā	202
Cīvaranikkhepaṭṭhānāni pannarasa	158
Cīvarassa adhiṭṭhānāni dve	154
Cīvarassa nissajjananayo	155-7
Cīvarassuppādāya mātikā aṭṭha	159-162
Cīvarādhiṭṭhānanayo	154
Cīvarānaṁ adhiṭṭhātabba-vikappetabbatā	153
Cīvarāni nava	153
Cūḷasuddhanto	147
Codanā catasso	137
Codanādhippāyā aṭṭha	138
Codanāmūlāni	137
Corī	299
Chandadānaṁ	96
Chandapārivāsiyaṁ	349
Chandapārisuddhidānānaṁ ānisaṁso	96
Chasamuṭṭhānā	111

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[Ja]	
Janapadasīmā	160
Jātapathavī tividhā	196
Jātarūparajata-uggaṇhana-uggaṇhāpanapaṭisā-manesu vinicchayo	266-7
Jātassara	91
[Ña]	
Ñattikamma	255
tassa navaṭṭhānagamanatā	256-7
Ñatticatutthakamma	256
tassa sattaṭṭhānagamanatā	258
Ñattidutiyakamma	255
tassa sattaṭṭhānagamanatā	258
Ñattidosā pañca	106
[Ta]	
Taṭṭikā	203
Tassapāpiyasikā	290
Tālavaṇṭakaṁ	276
Tikapācittiya	164
Ticīvarassa saṅghāṭīti laddhanāmatā	323
Tiṇaṁ	260, 263
Tiṇavatthārakakammaṁ	291
Titthiyapakkantako	105
Tiracchānagata	93, 105
Tiracchānagatā	109
Tiracchānavijjā	334
Tisamuṭṭhānā	110
Tuṇhībhūtena ṭhātabbanayo	170

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[တ-ထ]	
တေလံ	၁၈၁
ထာမမဇ္ဈိမပုရိသ	၉၁
ထာဝရော	၁၂၁
ထေယျသံဝါသကော တိဝိဓော	၁၀၄
ထေယျသတ္ထ	၂၄၈
ထေယျာဝဟာရော	၁၁၇
[ဒ]	
ဒက္ခိဏေယျသံဃော	၈၅
ဒဏ္ဍ	၂၈၅
ဒဏ္ဍကမ္မနာသနာ	၂၅၀
ဒဿနူပစာရ	၂၃၃၊ ၂၃၆
ဒါနံ	၂၅၇၊ ၂၅၈
ဒါရုဘဏ္ဍ	၂၆၁၊ ၂၆၃
ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိ	၁၅၇
ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိပစ္စယာ ပညတ္တာ အာပတ္တိက္ခန္ဓာ ဒွေ	၁၅၇
ဒီပသီမာ	၁၆၀
ဒုက္ကဋဝတ္ထူနိ	၁၆၉
ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာ	၁၂၉
ဒုဋ္ဌုလ္လာ အာပတ္တိ	၁၉၅၊ ၂၄၆
ဒုတိယပါရာဇိက-ဝိနိစ္ဆယနယော	၁၂၀
ဒုဒ္ဓေါတော ပဏ္ဍော	၂၂၅
ဒုရူပစိဏ္ဏဒုက္ကဋံ	၂၃၀
ဒုဿပလ္လတ္ထိကာ	၂၈၁
ဒေသနာ	၂၅၈
ဒွါရကောသ	၂၀၇
ဒွိသမုဋ္ဌာနာ	၁၁၀

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ဓ]	
ဓညာနိ သတ္တ	၂၂၀
ဓမ္မသမ္ဘောဂ	၂၄၉၊ ၂၅၀
ဓမ္မသမ္မုခတာ	၂၈၉
ဓမ္မိကော ကထိနုဒ္ဓါရော	၃၂၆
ဓုရနိက္ခေပေါ	၁၁၇
[န]	
နစ္စဂီတာဒီသု ပဋိပဇ္ဇိ-တဗ္ဗနယော	၃၁၇
နဒီ	၉၀
နဒီနိမိတ္တ	၈၉
နဝနီတံ	၁၈၁
နာသနာ တိဿော	၂၅၀
နိခါဒနံ	၂၆၀၊ ၂၆၂
နိဂ္ဂဟော	၂၅၈
နိဒါန	၁၁၀
နိမိတ္တကမ္မံ	၁၁၇
နိရယေန အဘိသပတိ	၃၂၁
နိဝါသနဒေါသာ	၂၇၆
နိသီဒန	၂၇၀
နိဿဂ္ဂိယဝတ္ထူနိ စတ္တာရိ	၁၆၉
နိဿဂ္ဂိယော	၁၁၇၊ ၁၂၁
နိဿဋ္ဌဝတ္ထုံ အပ္ပဋိဒေန္တဿ အာပတ္တိယော	၁၅၇
နိဿာရဏာ	၁၅၆၊ ၂၅၇၊ ၂၅၈
[ပ]	
ပက္ခမာနတ္တံ သမာဒါနံ	၃၀၅-၇
ပစ္စတ္ထရဏံ	၂၀၃
ပစ္စာသာစီဝရေ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗဝိဓိ	၁၆၃

Padānukkamo — Piṭṭhaṅko

[Ta-Tha]

Telaṁ 181
Thāmamajjhimapurisa 91
Thāvaro 121
Theyyasaṁvāsako tividho 104
Theyyasattha 248
Theyyāvahāro 117

[Da]

Dakkhiṇeyyasaṁgho 85
Daṇḍa 285
Daṇḍakammanāsanā 250
Dassanūpacāra 233, 236
Dānaṁ 257, 258
Dārubhaṇḍa 261, 263
Diṭṭhivipatti 157
Diṭṭhivipattipaccayā paññattā āpattikkhandhā dve 157
Dīpasīmā 160
Dukkaṭavatthūni 169
Duṭṭhullavācā 129
Duṭṭhullā āpatti 195, 246
Dutiyapārājika-vinicchayanayo 120
Duddhoto patto 225
Durupaciṇṇadukkaṭaṁ 230
Dussapallatthikā 281
Desanā 258
Dvārakosa 207
Dvisamuṭṭhānā 110

Padānukkamo — Piṭṭhaṅko

[Dha]

Dhaññāni satta 220
Dhammasambhoga 249, 250
Dhammasammukhatā 289
Dhammiko kathinuddhāro 326
Dhuranikkhepo 117

[Na]

Naccagītādīsu paṭipajjitabbanayo 317
Nadī 90
Nadīnimitta 89
Navanītaṁ 181
Nāsanā tisso 250
Nikhādanaṁ 260, 262
Niggaho 258
Nidāna 110
Nimittakammaṁ 117
Nirayena abhisapati 321
Nivāsanadosā 276
Nisīdana 270
Nissaggiyavatthūni cattāri 169
Nissaggiyo 117, 121
Nissaṭṭhavatthuṁ appaṭidentassa āpattiyo 157
Nissāraṇā 156, 257, 258

[Pa]

Pakkhamānattaṁ samādānaṁ 305-7
Paccattharaṇaṁ 203
Paccāsācīvare paṭipajjitabbavidhi 163

ပဒါနုက္ကမော — ပိဋ္ဌင်္ကော

[ပ]

ပစ္စုက္ကဆုနာ ၂၅၇
ပစ္စုဒ္ဓါရော ၂၄၃
ပညတ္တိ နဝဝိဓာ ၁၁၀
ပဋိဂ္ဂဟဏော ဝိနိစ္ဆယော ၂၂၉-၂၃၀
ပဋိဂ္ဂဟိတအင်္ဂါနိ ၂၂၉
ပဋိဂ္ဂဟော ၂၅၇
ပဋိစ္ဆန္နပရိဝါသော ၁၄၅-၇
ပဋိစ္ဆန္နမာနတ္တံ ၁၄၈
ပဋိစ္ဆန္နာဝဟာရော ၁၁၈-၉
ပဋိညာတကရဏံ ၂၉၁
ပဋိသံဝိဒိတတာ ၂၇၄
ပဏ္ဍကာ ပဉ္စ ၁၀၄
ပဏ္ဏံ ၂၆၀၊၂၆၃
ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇာ ၁၁၂
ပတ္တကလ္လအင်္ဂါနိ စတ္တာရိ ၈၇
ပတ္တဂ္ဂါဟာပကော ၁၈၀
ပတ္တတ္ထဝိကာ ၂၇၀
ပတ္တဝိကပ္ပနာ ၂၄၃
ပတ္တဿ ပမာဏံ ၁၇၈
ပတ္တာ နဝ ၁၇၈
ပတ္တာဓာရကံ ၂၀၂
ပတ္တာနိက ၂၃၇
ပတ္တေ ဗန္ဓနနယော ၁၇၉
ပတ္တော ဒုဝိဓော ၁၇၈
ပထဝီ ဒုဝိဓာ ၁၉၆
ပဒေသပညတ္တိ ၁၁၀
ပဗ္ဗတနိမိတ္တ ၈၉
ပဗ္ဗာဇနီယကမ္မကတော ၁၄၄
ပရမ္ပရဘောဇနေ ဝိကပ္ပနာ ၂၁၇
ပရမ္မုခါဝိကပ္ပနာ ၂၄၃

ပဒါနုက္ကမော — ပိဋ္ဌင်္ကော

[ပ]

ပရသု ၂၆၀၊၂၆၂
ပရိကပ္ပါဝဟာရော ၁၁၈
ပရိဗ္ဗာဇကပါရုတံ ၂၇၈
ပရိမဏ္ဍလနိဝါသနံ ၂၇၆-၇
ပရိမဏ္ဍလပါရုပနံ ၂၇၈
ပရိယေသနက္ခေတ္တံ ၁၈၃
ပရိဝါသကမ္မဝါစာကရဏ-နယော ၁၄၆
ပရိဝါသဒါနနယော ၁၄၅-၆
ပရိဝါသေ ဝတ္တသမာဒါနံ ပရိဝသနံ စ ၁၄၇
ပရိဝါသော တိဝိဓော ၁၄၅
ပရိသပါရိဝါသိယံ ၃၄၈
ပရိဿာဝန ၂၇၀
ပလဏ္ဍုက ၃၁၃
ပလ္လင်္ကော ၃၃၁
ပဝတ္တိနီ ၃၄၄
ပဝါရဏင်္ဂါနိ ပဉ္စ ၂၁၉-၂၂၀
ပဝါရဏာဒိဝသာ ၈၆
ပဝါရဏာဝိနိစ္ဆယော ၂၂၀-၂
ပသယှာဝဟာရော ၁၁၇-၈
ပသာခေါ ၃၄၁
ပါဏာတိပါတပယောဂါ ဆ ၁၂၁
ပါဏာတိပါတီ ၁၂၁
ပါဏာတိပါတော ၁၂၁
ပါဏော ၁၂၁
ပါတိမောက္ခဝစနတ္ထ ၈၄
ပါတိမောက္ခဘေဒ ၈၄
ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသာ ဒုဝိဓာ ၉၃
ပါဒေါ ၂၆၁

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[Pa]	
Paccukkaḍḍhanā	257
Paccuddhāro	243
Paññatti navavidhā	110
Paṭiggahaṇe vinicchayo	229-230
Paṭiggahita-aṅgāni	229
Paṭiggaho	257
Paṭicchannaparivāso	145-7
Paṭicchannamānattaṁ	148
Paṭicchannāvahāro	118-9
Paṭiññātakaraṇaṁ	291
Paṭisaṁviditatā	274
Paṇḍakā pañca	104
Paṇṇaṁ	260, 263
Paṇṇattivajjā	112
Pattakalla-aṅgāni cattāri	87
Pattaggāhāpako	180
Pattatthavikā	270
Pattavikappanā	243
Pattassa pamāṇaṁ	178
Pattā nava	178
Pattādhārakaṁ	202
Pattānīka	237
Patte bandhananayo	179
Patto duvidho	178
Pathavī duvidhā	196
Padesapaññatti	110
Pabbatanimitta	89
Pabbājanīyakammakato	144
Paramparabhojane vikappanā	217
Parammukhāvikappanā	243

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[Pa]	
Parasu	260, 262
Parikappāvahāro	118
Paribbājakapārutaṁ	278
Parimaṇḍalanivāsanaṁ	276-7
Parimaṇḍalapārupanaṁ	278
Pariyesanakkhettaṁ	183
Parivāsakammavācākaraṇa-nayo	146
Parivāsadānanayo	145-6
Parivāse vattasamādānaṁ parivasanaṁ ca	147
Parivāso tividho	145
Parisapārivāsiyaṁ	348
Parissāvana	270
Palaṇḍuka	313
Pallaṅko	331
Pavattinī	344
Pavāraṇaṅgāni pañca	219-220
Pavāraṇādivasā	86
Pavāraṇāvinicchayo	220-2
Pasayhāvahāro	117-8
Pasākho	341
Pāṇātipātapayogā cha	121
Pāṇātipātī	121
Pāṇātipāto	121
Pāṇo	121
Pātimokkhavacanattha	84
Pātimokkhabheda	84
Pātimokkhuddesā duvidhā	93
Pādo	261

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ပ]	
ပါနာဒိ အဋ္ဌ	၂၃၁
ပါပကာ သမာစာရာ	၁၄၃
ပါရာဇိကာဒိ စတုဝီသတိ	၁၂၆
ပါရိဝတ္တကံ	၁၆၅
ပါရိဝါသိယံ စတုဗ္ဗိဓံ	၃၄၈
ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထကရဏ-နယော	၉၄
ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထဘေဒ	၉၄
ပါရိသုဒ္ဓိဒါနံ	၉၆
ပါသာဏနိမိတ္တ	၈၉
ပါဠိကာရကပါရုတံ	၂၇၈
ပိဋ္ဌိသမယမာသ	၁၈၃
ပိတုဃာတကော	၁၀၅
ပီဌံ	၂၀၁
ပုဂ္ဂလ	၁၁၀
ပုဂ္ဂလသမ္မုခတာ	၂၈၉
ပုဂ္ဂလဿ ဒေတိ	၁၅၉၊၁၆၂
ပုဂ္ဂလဿ နိဿဇ္ဇနနယော	၁၅၆-၇
ပုဉ္ဆပထဝီ	၁၉၆
ပုဗ္ဗကရဏာနိ	၉၅
ပုဗ္ဗကိစ္စာနိ	၉၅
ပုဗ္ဗဏ္ဏံ	၂၀၇
ပုဗ္ဗပယောဂေါ	၁၁၇
ပုရာဏစီဝရံ	၁၆၃
ပုရိသတ္တကရော	၁၃၄
ပေသုညကရဏံ	၁၉၁
[ဖ-ဗ]	
ဖာဏိတံ	၁၈၁
ဗိမ္ဗောဟနပမာဏ	၂၇၀
ဗီဇဂါမော ပဉ္စဝိဓော	၁၉၈

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ဗ]	
ဗြဟ္မစရိယေန အဘိသပနံ	၃၂၁
ဗြဟ္မစာရီ	၁၃၁
ဗြဟ္မဒဏ္ဍံ	၂၅၆
ဗြာဟ္မဏပါရုတံ	၂၇၈
[ဘ]	
ဘဉ္ဇနက	၃၁၃
ဘဏ္ဍပရိကပ္ပေါ	၁၁၈
ဘဏ္ဍုကမ္မံ	၂၅၆
ဘိက္ခာပညတ္တိယာ ဒေတိ	၁၅၉၊၁၆၁
ဘိက္ခုနိဒူသကော	၁၀၆
ဘိက္ခုနိပါတိမောက္ခေ ဥဒ္ဒေသာ စတ္တာရော	၈၅
ဘိက္ခုနိယာ ပရိဝါသော နတ္ထိ	၃၀၅
ဘိက္ခုနိယာ သန္နိဓိ ဘိက္ခုဿ ဝဋ္ဋတိ	၂၂၆
ဘိက္ခုနီနံ ပဉ္စ စီဝရာနိ	၃၂၃
ဘိက္ခုနီနံ ပဝါရဏာ-ကရဏဝိဓိ	၃၃၈-၉
ဘိက္ခုနီဟိ ဒွိက္ခတ္တုံ အာပုစ္ဆိတဗ္ဗတာ	၃၄၇
ဘိက္ခုနောဝါဒေါ	၉၆
တဿ ကတ္တဗ္ဗဝိဓိ	၉၆-၈
ဘိက္ခုပါတိမောက္ခေ ဥဒ္ဒေသာ ပဉ္စ	၈၄
ဘိက္ခုဿ သန္နိဓိ ဘိက္ခုနိယာ ဝဋ္ဋတိ	၂၂၆
ဘိသိ	၂၀၁
ဘူတဂါမ	၁၉၇
ဘူတ(ဗီဇ)ဂါမေ ကပ္ပိယ-ကရဏနယော	၁၉၈

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[Pa]	
Pānāni aṭṭha	231
Pāpakā samācārā	143
Pārājikāni catuvīsati	126
Pārivattakaṁ	165
Pārivāsiyaṁ catubbidhaṁ	348
Pārisuddhi-uposathakaraṇa-nayo	94
Pǒrisuddhi-uposathabheda	94
Pārisuddhidānaṁ	96
Pāsāṇanimitta	89
Pāḷikārakapārutaṁ	278
Piṭṭhisamayamāsa	183
Pitughātako	105
Pīṭhaṁ	201
Puggala	110
Puggalasammukhatā	289
Puggalassa deti	159, 162
Puggalassa nissajjananayo	156-7
Puñjapathavī	196
Pubbakaraṇāni	95
Pubbakiccāni	95
Pubbaṇṇaṁ	207
Pubbapayogo	117
Purāṇacīvaraṁ	163
Purisattakaro	134
Pesuññakaraṇaṁ	191
[Pha-Ba]	
Phāṇitaṁ	181
Bimbohanapamāṇa	270
Bījagāmo pañcavidho	198

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[Ba]	
Brahmacariyena abhisapanaṁ	321
Brahmacārī	131
Brahmadaṇḍaṁ	256
Brāhmaṇapārutaṁ	278
[Bha]	
Bhañjanaka	313
Bhaṇḍaparikappo	118
Bhaṇḍukammaṁ	256
Bhikkhāpaññattiyā deti	159, 161
Bhikkhunidūsako	106
Bhikkhunipātimokkhe uddesā cattāro	85
Bhikkhuniyā parivāso natthi	305
Bhikkhuniyā sannidhi bhikkhussa vaṭṭati	226
Bhikkhunīnaṁ pañca cīvarāni	323
Bhikkhunīnaṁ pavāraṇā-karaṇavidhi	338-9
Bhikkhunīhi dvikkhattuṁ āpucchitabbatā	347
Bhikkhunovādo	96
tasmiṁ kattabbavidhi	96-8
Bhikkhupātimokkhe uddesā pañca	84
Bhikkhussa sannidhi bhikkhuniyā vaṭṭati	226
Bhisi	201
Bhūtagāma	197
Bhūta(bīja)gāme kappiya-karaṇanayo	198

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ဘ-မ]	
ဘူမတ္ထရဏံ	၂၀၃
ဘောဇနာနိ ပဉ္စ	၂၂၀
မဂ္ဂနိမိတ္တ	၈၉
မဂ္ဂါ. တိံသ	၁၀၉
မဋ္ဌဝါလကံ	၂၇၆
မဉ္စဘိသိအာဒီသု အဓိဋ္ဌာနကိစ္စံ နတ္ထိ	၁၅၄-၅
မဉ္စော	၂၀၁
မတ္တိကာ	၂၆၁၊၂၆၃
မတ္တိကာဘဏ္ဍ	၂၆၁၊၂၆၄
မဓု	၁၈၁
မနုဿဝသာ	၁၈၁
မနောဒွါရေ အာပတ္တိ နာမ နတ္ထိ	၁၁၂
မဟလ္လကဝိဟာရ	၁၃၆
မဟာဇေဋ္ဌပါရုတံ	၂၇၈
မဟာဖလံ နဝဝိဓံ	၂၃၁
မဟာဝိကဋာနိ စတ္တာရိ	၂၃၂
မဟာသဒ္ဒေါ	၂၈၀
မဟာသိက္ခမာနာ ဒွေ	၃၄၃၊၃၄၅
မဟာသုဒ္ဓန္တော	၁၄၇
မာတာပိတူနမ္ပိ ဝေယျာဝစ္စဿ န ကတ္တဗ္ဗတာ	၃၃၂
မာတုဃာတကော	၁၀၅
မာနတ္တံ ဒုဝိဓံ	၁၄၈
မိဿကသမောဓာနော	၁၄၈
မိဿပထဝီ	၁၉၆
မုခသန္ဓိ	၂၂၇
မုသာ ဘဏန္တဿ နာနာ-အာပတ္တိယော	၁၉၀
မုသာဝါဒဘဏနံ	၁၉၀

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ယ]	
ယာမကာလိက	၂၃၁
ယာဝကာလိက	၂၃၁
ယာဝဇီဝိက	၂၃၁
ယာဝတတိယာနုဿာဝနာယံ နာနာဝါဒါ	၁၀၁-၂
ယေဘုယျသိကာ	၂၉၀
[ရ]	
ရဇတံ	၁၇၅
ရဋ္ဋသီမာ	၁၆၀
ရဋ္ဌသီမာ	၁၆၀
ရတ္တိပါရိဝါသိယံ	၃၄၁
ရထာနီက	၂၃၇
ရသရသော	၂၈၁
ရိတ္တကပေါတ္ထကော	၂၆၃
ရုက္ခနိမိတ္တ	၈၉
ရူပိယဆဍ္ဍကော	၁၇၆
ရူပိယနိဿဇ္ဇနနယော	၁၇၅
ရောမန္ထက	၂၂၅
[လ]	
လဟုကမ္မာနိ	၂၅၉
လာဘသီမာ	၁၆၀
လာဘော	၂၄၂
လိင်္ဂတ္ထေနကော	၁၀၄
လိင်္ဂနာသနာ	၂၅၀
လောကဝဇ္ဇာ	၁၁၂
လောဏသောဝီရက	၂၃၈
လောဟကဋာဟံ	၂၆၀၊၂၆၁
လောဟကုမ္ဘီ	၂၆၀၊၂၆၁

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[Bha-Ma]	
Bhūmattharaṇaṁ	203
Bhojanāni pañca	220
Magganimitta	89
Maggā tiṁsa	109
Macchavālakaṁ	276
Mañcabhisi-ādīsu adhiṭṭhānakiccaṁ natthi	154-5
Mañco	201
Mattikā	261, 263
Mattikābhaṇḍa	261, 264
Madhu	181
Manussavasā	181
Manodvāre āpatti nāma natthi	112
Mahallakavihāra	136
Mahājeṭṭhapārutaṁ	278
Mahāphalaṁ navavidhaṁ	231
Mahāvikaṭāni cattāri	232
Mahāsaddo	280
Mahāsikkhamānā dve	343, 345
Mahāsuddhanto	147
Mātāpitūnampi veyyāvaccassa na kattabbatā	332
Mātughātako	105
Mānattaṁ duvidhaṁ	148
Missakasamodhāno	148
Missapathavī	196
Mukhasannidhi	227
Musā bhaṇantassa nānā-āpattiyo	190
Musāvādabhaṇanaṁ	190

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[Ya]	
Yāmakālika	231
Yāvakālika	231
Yāvajīvaka	231
Yāvatatiyānussāvanāyaṁ nānāvādā	101-2
Yebhuyyasikā	290
[Ra]	
Rajataṁ	175
Rajjasīmā	160
Raṭṭhasīmā	160
Rattipārivāsiyaṁ	348
Rathānīka	237
Rasaraso	281
Rittakapotthako	263
Rukkhanimitta	89
Rūpiyachaṭṭako	176
Rūpiyanissajjananayo	175
Romaṭṭhaka	225
[La]	
Lahukammāni	259
Lābhasīmā	160
Lābho	242
Liṅgatthenako	104
Liṅganāsanā	250
Lokavajjā	112
Loṇasovīraka	238
Lohakaṭāhaṁ	260, 261
Lohakumbhī	260, 261

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[လ]	
လောဟဘဏ္ဍ	၂၆၁-၅
လောဟဘာဇနာနိ	၂၆၁
လောဟဘာဏကံ	၂၆၀၊ ၂၆၁
လောဟဝါရက	၂၆၀၊ ၂၆၁
လောဟိတုပ္ပါဒကော	၁၀၆
[ဝ]	
ဝဇ္ဇနီယာ ပုဂ္ဂလာ	၉၃
ဝတ္ထု	၁၁၀၊ ၁၂၁
ဝတ္ထုသန္ဒဿနာ	၁၃၇
ဝတ္ထုနံ ပရိဝတ္တနေ နာနာအာပတ္တိယော	၁၇၆
ဝနနိမိတ္တ	၈၉
ဝမ္မိကနိမိတ္တ	၈၉
ဝလ္လိ	၂၆၀
ဝဿံဝုဋ္ဌသံဃဿ ဒေတိ	၁၅၉၊ ၁၆၂
ဝသာတေလံ	၁၈၁
ဝါစာပမာဏံ	၁၉၄
ဝါသိ	၂၆၀၊ ၂၆၂
ဝါသိဇဋ	၂၆၉
ဝိကပ္ပနာ ဒွေ	၂၄၂
ဝိကပ္ပနုပဂစီဝရပမာဏံ	၁၅၃
ဝိကာလ	၂၂၅၊ ၂၆၈၊ ၃၂၀
ဝိဂ္ဂယှံ သမာပဇ္ဇတိ	၁၇၇
ဝိဇ္ဇာမယော	၁၂၂
ဝိတာန	၂၇၀
ဝိဓ	၂၆၉
ဝိနယဒုက္ကဋ	၂၃၀
ဝိနယသမ္မုခတာ	၂၈၉
ဝိပတ္တိ စတုဗ္ဗိဓာ	၁၁၀

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ဝ]	
ဝိပတ္တိသီမာယော ဧကာဒသ	၈၇-၈
ဝိဝါဒါဓိကရဏံ- တဿ ဒွီဟိ သမထေဟိ သမ္မနတာ	၂၈၉၊ ၂၉၀
ဝိသုဒ္ဓိ	၁၂၅
ဝိဿဇ္ဇိယ	၂၆၀
ဝေဏိ	၁၂၈
ဝေဒနာဋ္ဋော	၁၁၄
ဝေဘင်္ဂိယ	၂၆၀
ဝေဠု	၂၆၀၊ ၂၆၃
[သ]	
သံကစ္စိကာ	၃၅၃
သံဃဘေဒကော	၁၀၆
သံဃသမ္မုခတာ	၂၈၉
သံဃဿ ဒေတိ	၁၅၉၊ ၁၆၁
သံဃဿ နိဿဇ္ဇနနယော	၁၅၅-၆
သံဃာဋိယာ ပမာဏံ လာမကတော	၁၅၃-၄
သံဃာဒိသေသကရာနိ အက္ကောသဝစနာနိ တီဏိ	၁၃၀
သံဃော ဒုဝိဓော ပဉ္စဝိဓော	၈၅
သံဝလ္လိယံ	၂၇၇
သံဝါသ	၁၀၉၊ ၁၂၆၊ ၂၄၉၊ ၂၅၀၊ ၃၄၀
သံဝါသတ္ထေနကော	၁၀၅
သံဝါသနာသနာ	၂၅၀
သံဝါသပ္ပဋိက္ခေပေါ	၁၃၇
သံဝိဓာဝဟာရော	၁၁၇

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[La]	
Lohabhaṇḍa	261-5
Lohabhājanāni	261
Lohabhāṇakaṁ	260, 261
Lohavāraka	260, 261
Lohituppādako	106
[Va]	
Vajjanīyā puggalā	93
Vatthu	110, 121
Vatthusandassanā	137
Vatthūnaṁ parivattane nānā-āpattiyo	176
Vananimitta	89
Vammikanimitta	89
Valli	260
Vassaṁvuṭṭhasaṁghassa deti	159, 162
Vasātelaṁ	181
Vācāpamāṇaṁ	194
Vāsi	260, 262
Vāsijaṭa	269
Vikappanā dve	242
Vikappanupagacīvara-pamāṇaṁ	153
Vikāla	225, 268, 320
Vikkayaṁ samāpajjati	177
Vijjāmayo	122
Vitāna	270
Vidha	269
Vinayadukkaṭa	230
Vinayasammukhatā	289
Vipatti catubbidhā	110

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[Va]	
Vipattisīmāyo ekādasa	87-8
Vivādādhikaraṇaṁ	289
tassa dvīhi samathehi	289
sammanatā	290
Visuddhi	125
Vissajjiya	260
Veṇī	128
Vedanāṭṭo	114
Vebhaṅgiya	260
Veḷu	260, 263
[Sa]	
Saṁkaccikā	353
Saṁghabhedako	106
Saṁghasammukhatā	289
Saṁghassa deti	159, 161
Saṁghassa nissajjananayo	155-6
Saṁghāṭiyā pamāṇaṁ lāmakato	153-4
Saṁghādisesakarāni akkosavacanāni tīṇi	130
Saṁgho duvidho pañcavidho	85
Saṁvalliyaṁ	277
Saṁvāsa	109, 126, 249, 250, 340
Saṁvāsatthenako	105
Saṁvāsanāsanā	250
Saṁvāsappaṭikkhepo	137
Saṁvidhāvahāro	117

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[သ]	
သက်ပွေါ	၁၂၂
သင်္ကေတကမ္မံ	၁၁၇
သင်္ဃာဒိကဏ္ဍဂ္ဂဟဏံ	၂၉၆
သင်္ဃာဒိ = တိစီဝရံ	၃၂၃
သဉ္စရိတ္တသမာပဇ္ဇနာကာရာ	၁၃၁
သညာစိကာ	၁၃၃
သတဝလိကံ	၂၇၆
သတိဝိနယ	၂၉၀
သတ္တဗ္ဘန္တရသီမာ	၉၀
သတ္တာဟကာလိက	၂၃၁
သတ္တု	၂၂၀
သတ္ထုသာသနံ	၂၉၅
သန္တိ အာပတ္တိ	၁၀၃
သန္ထတကရဏနယော	၁၇၂
သပ္ပိ	၁၈၁
သဗ္ဗပရိစ္ဆန္နေ	၁၉၃
သဘာဂါ အာပတ္တိ	၉၂
သဘာဂါယ အာပတ္တိယာ သတိ ကတ္တဗ္ဗဝိဓိ	၉၂
သမဂ္ဂေါ သံဃော	၁၄၁
သမနုဘာသနာ	၂၅၈
သမသူပကပရိစ္ဆေဒေါ	၂၈၁
သမာနသံဝါသသီမာ	၉၀
သမုဋ္ဌာနာနိ ဆ	၁၁၀
သမောဓာနပရိဝါသော တိဝိဓော	၁၄၇-၈
သမ္မုခါဝိကပ္ပနာ ဒွေ	၂၄၂-၃
သမ္မုခါဝိနယော	၂၈၉
သမ္မုတိ	၂၅၇၊၂၅၈
သမ္မုတိသံဃော	၈၅

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[သ]	
သဝနူပစာရ	၂၃၃
သဟဇီဝိနီ	၃၂၀၊၃၄၄
သဟဓမ္မိက	၁၄၃
သဟပယောဂေါ	၁၁၇
သဟသေယျပဟောနကဝိဟာရ	၁၉၃
သာဇီဝ	၁၀၇
သာပတ္တိကေန ပါတိမောက္ခံ န သောတဗ္ဗံ	၉၉
သာမံ ပက္ကံ	၂၂၇
သာမဂ္ဂီဥပေါသထဒိဝသော	၈၆
သာမဂ္ဂီပဝါရဏာဒိဝသော	၈၆
သာမိစိပ္ပဋိက္ခေပေါ	၁၃၇
သာဟတ္ထိကော	၁၁၆-၇၊၁၂၁
သိက္ခမာနာ	၃၄၂
သိက္ခာ	၁၀၇
သိက္ခာပစ္စက္ခာနအင်္ဂါနိ ဆ	၁၀၇
သိက္ခာပဒသမုဋ္ဌာနာနိ ဆ	၁၁၀
သီမာ ပန္နရသဝိဓာ	၁၅၉
သီမာ	
အဗဒ္ဓသီမာ တိဝိဓာ	၉၀
ကမ္မဝါစာသမ္ပတ္တိ	၉၀
နိမိတ္တာနိ အဋ္ဌ	၈၈-၉
ဗဒ္ဓသီမာလက္ခဏာ	၈၇
ဘေဒ	၉၀
သမ္ပတ္တိ တိဝိဓာ	၈၈-၉
သီမာယ ဒေတိ	၁၅၉
သီလပါတိမောက္ခ	၈၄
သီလဝန္တ	၁၃၁
သီလဝိပတ္တိအာပတ္တိယော	၁၅၇
သီသပ္ပမာဏံ	၂၇၀

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[Sa]	
Saṅkappo	122
Saṅketakammaṁ	117
Saṅghāṭikaṇṇaggahaṇaṁ	296
Saṅghāṭi = Ticīvaraṁ	323
Sañcarittasamāpajjanākārā	131
Saññācikā	133
Satavalikaṁ	276
Sativinaya	290
Sattabbhantarasīmā	90
Sattāhakālika	231
Sattu	220
Satthusāsanaṁ	295
Santī āpatti	103
Santhatakaraṇanayo	172
Sappi	181
Sabbaparicchanna	193
Sabhāgā āpatti	92
Sabhāgāya āpattiyā sati kattabbavidhi	92
Samaggo saṁgho	141
Samanubhāsanā	258
Samasūpakaparicchedo	281
Samānasaṁvāsasīmā	90
Samuṭṭhānāni cha	110
Samodhānaparivāso tividho	147-8
Sammukhāvikappanā dve	242-3
Sammukhāvinayo	289
Sammuti	257, 258
Sammutisaṁgho	85

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[Sa]	
Savanūpacāra	233
Sahajīvinī	328, 344
Sahadhammika	143
Sahapayogo	117
Sahaseyyapahonakavihāra	193
Sājīva	107
Sāpattikena pātimokkhaṁ na sotabbaṁ	99
Samaṁ pakkaṁ	227
Sāmaggi-uposathadivaso	86
Sāmaggipavāraṇādivaso	86
Sāmīcippaṭikkhepo	137
Sāhatthiko	116-7, 121
Sikkhamānā	342
Sikkhā	107
Sikkhāpaccakkhāna-aṅgāni cha	107
Sikkhāpadasamuṭṭhānāni cha	110
Sīmā pannarasavidhā	159
Sīmā	
abaddhasīmā tividhā	90
kammavācāsampatti	90
nimittāni aṭṭha	88-9
baddhasīmālakkhaṇā	87
bheda	90
sampatti tividhā	88-9
Sīmāya deti	159
Sīlapātimokkha	84
Sīlavanta	131
Sŏlavipatti-āpattiyo	157
Sīsappamāṇaṁ	270

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[သ]	
သုဂတဝိဒတ္ထိယာ ပမာဏံ	၁၃၄
သုတေန သာဝေတဗ္ဗတာ	၈၅
သုတ္တုဒ္ဒေသ	၉၃
သုဒ္ဓန္တပရိဝါသော ဒုဝိဓော	၁၄၇
သုဒ္ဓပထဝီ	၁၉၆
သုရာသောဏ္ဍပါရုတံ	၂၇၈
သေခိယာနံ သာဓာရဏ-ဝိနိစ္ဆယော	၂၇၇
သေခိယေသု အာပတ္တိနာမေန အဝစနေ ကာရဏံ	၂၇၆
သေခိယေသု ပရိစ္ဆေဒဿ အကရဏေ ကာရဏံ	၂၇၆
သေခိယေသု သမုဋ္ဌာနာဒိဒီပနံ	၂၈၈

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[သ]	
သေတပဋ္ဋပါရုတံ	၂၇၈
သေနင်္ဂါနိ စတ္တာရိ	၂၃၇
သေယျာ ဒသဝိဓာ	၂၀၂-၃
သောကာဝါသ	၄၄၇
[ဟ]	
ဟတ္ထဂ္ဂဟဏံ	၂၉၆
ဟတ္ထပလ္လတ္ထိကာ	၂၈၁
ဟတ္ထပါသမိနနနယော	၂၂၁
ဟတ္ထာနိက	၂၃၇
ဟတ္ထိသောဏ္ဍကံ	၂၇၆
ဟတ္ထော	၁၂၈
ဟရိတက	၃၁၃
ဟရိတဘာဝေါ	၂၈၇

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[Sa]	
Sugatavidatthiyā pamāṇaṁ	134
Sutena sāvetabbatā	85
Suttuddesa	93
Suddhantaparivāso duvidho	147
Suddhapathavī	196
Surāsoṇḍapārutaṁ	278
Sekhiyānaṁ sādhāraṇa-vinicchayo	277
Sekhiyesu āpattināmena avacane kāraṇaṁ	276
Sekhiyesu paricchedassa akaraṇe kāraṇaṁ	276
Sekhiyesu samuṭṭhānādidīpanaṁ	288

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[Sa]	
Setapaṭapārutaṁ	278
Senaṅgāni cattāri	237
Seyyā dasavidhā	202-3
Sokāvāsa	347
[Ha]	
Hatthaggahaṇaṁ	296
Hatthapallatthikā	281
Hatthapāsaminananayo	221
Hatthānīka	237
Hatthisoṇḍakaṁ	276
Hattho	128
Haritaka	313
Haritabhāvo	287

ကင်္ခါဝိတရဏီအဋ္ဌကထာ

နာမာနံ အနုက္ကမဏိကာ

နာမာနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[အ]	
အနုရုဒ္ဓတ္ထေရ	၁၉၃
အရိဋ္ဌတ္ထေရ	၂၄၉
အဿဇိပုနဗ္ဗသုကာ ဘိက္ခူ	၁၄၄
[အာ]	
အာနန္ဒတ္ထေရ	၂၃၂၊၂၆၆
အာဠဝိ(ရဋ္ဌ)	၁၁၀၊၁၃၅၊၁၇၂၊ ၁၉၃၊၁၉၇-၈၊၂၀၉
[ဥ]	
ဥဒါယိတ္ထေရ	၁၂၉၊၁၃၀-၂၊၁၅၁ ၁၆၄-၅၊၁၉၄၊၂၁၂၊ ၂၄၅
ဥပနန္ဒတ္ထေရ	၁၆၆၊၁၆၈၊၁၇၁ ၁၇၆-၇၊၁၈၄၊၁၈၆ ၂၃၃-၅၊ ၂၄၄၊၂၆၉
[က]	
ကာသိ	၁၆၀
ကောသမ္ဗီ	၁၁၀၊၁၃၆၊၁၄၃၊၁၉၉၊ ၂၀၈၊၂၃၈-၉၊၂၅၁
ကောသလ(ရဋ္ဌ)	၁၆၀
[စ]	
စဏ္ဍကာဠီ	၃၂၁-၂၊၃၄၆
စူဠပန္ထကတ္ထေရ	၂၁၀

နာမာနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ဆ-ဇ]	
ဆန္နတ္ထေရ	၁၃၆၊၁၄၃၊၁၉၉ ၂၀၈၊ ၂၃၉၊၂၅၁
ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခုနိယော	၂၉၇၊ ၃၀၈၊၃၁၃၊၃၁၇၊ ၃၂၂၊၃၃၁၊၃၄၀၊ ၃၅၀-၁၊၃၅၅
ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခူ	၁၅၇၊၁၆၇၊ ၁၇၂-၃၊၁၇၅၊၁၇၉-၈၀၊၁၈၃၊၁၈၅၊၁၈၉၊ ၁၉၁-၂၊၁၉၆၊ ၂၀၄-၅၊ ၂၀၉၊ ၂၁၁၊ ၂၁၃-၄၊ ၂၁၆၊ ၂၂၉၊၂၃၆-၈၊၂၄၀၊၂၄၄-၆၊၂၅၀-၅၊ ၂၅၉-၆၀၊ ၂၆၈၊ ၂၇၀-၁၊၂၇၃
ဇမ္ဗုဒီပ	၁၆၀
[တ-ထ-ဒ]	
တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပ	၁၆၀
ထုလ္လနန္ဒာ	၂၉၅-၆၊၂၉၈-၉၊ ၃၀၁၊၃၀၄၊၃၀၈-၉၊ ၃၁၁၊ ၂၀၊ ၃၂၃-၆၊ ၃၂၈-၉၊ ၃၃၂-၄၊ ၃၃၆၊၃၄၄၊၃၄၇-၉၊
ဒဗ္ဗတ္ထေရ	၁၃၉-၄၀
ဒေဝဒတ္တ	၁၄၂၊၂၁၄၊၂၁၇

Kaṅkhāvitaraṇī-aṭṭhakathāya

Nāmānaṁ anukkamaṇikā

Nāmānukkamo — Piṭṭhaṅko

[A]

Anuruddhatthera 193
Ariṭṭhatthera 249
Assajipunabbasukā bhikkhū 144

[Ā]

Ānandatthera 232, 266
Āḷavī (Raṭṭha) 110, 135, 172, 193, 197-8, 209

[U]

Udāyitthera 129, 130-2, 151, 164-5, 194, 212, 245
Upanandatthera 166, 168, 171, 176-7, 184, 186, 233-5, 244, 269

[Ka]

Kāsi 160
Kosambī 110, 136, 143, 199, 208, 238-9, 251
Kosala (raṭṭha) 160

[Ca]

Caṇḍakāḷī 321-2, 346
Cūḷapanthakatthera 210

[Cha-Ja]

Channatthera 136, 143, 199, 208, 239, 251
Chabbaggiyā bhikkhuniyo 297, 308, 313, 317, 322, 331, 340, 350-1, 355
Chabbaggiyā bhikkhū 157, 167, 172-3, 175, 179-80, 183, 185, 189, 191-2, 196, 204-5, 209, 211, 213-4, 216, 229, 236-8, 240, 244-6, 250-5, 259-60, 268, 270-1, 273
Jambudīpa 160

[Ta-Tha-Da]

Tambapaṇṇidīpa 160
Thullanandā 295-6, 298-9, 301, 304, 308-9, 311-3, 319-20, 323-6, 328-9, 332-4, 336, 344, 347-9
Dabbatthera 139-40
Devadatta 106, 142, 214, 217

နာမာနုက္ကမော — ပိဋ္ဌင်္ကော

[ဓ-န]

ဓနိယတ္ထေရ ၁၂၀
နန္ဒတ္ထေရ ၂၇၁

[ဗ-ဘ]

ဗိမ္ဗိသာရ ၁၁၉
ဗေလဋ္ဌသီသတ္ထေရ ၂၂၆
ဘဂ္ဂ(ရဋ္ဌ) ၁၁၀၊၂၄၁

[မ-ရ]

မေတ္တိယဘူမဇကာ ဘိက္ခူ ၁၃၈၊၂၀၀
ရာဇဂဟ ၁၁၀၊၁၂၀၊၁၃၈၊ ၁၄၂၊၁၆၅၊၁၇၆၊၁၈၅၊ ၂၀၀၊၂၁၄၊၂၁၇၊၂၂၅၊ ၂၃၅၊၂၄၁၊၂၄၇၊၂၆၀၊ ၂၇၃၊၃၁၇၊၃၂၉-၃၀၊၃၄၉

[ဝ-သ]

ဝဂ္ဂုမုဒါ(နဒီ) ၁၂၅၊၁၉၅
ဝေသာလီ ၁၁၀၊၁၁၃၊၁၂၃၊ ၁၂၅၊၁၅၇၊၁၉၅၊ ၂၁၈၊၂၃၁-၂၊၃၃၆
သက္က(ရဋ္ဌ) ၁၇၅၊၁၈၀၊ ၂၁၁၊ ၂၃၆၊ ၂၆၉၊ ၂၇၄၊ ၃၁၄၊၃၄၀
သတ္တရသဝဂ္ဂိယာ (ဘိက္ခူ) ၂၀၃၊၂၂၅

[သ]

သာဂတတ္ထေရ ၂၃၈
သာဝတ္ထိ ၁၁၀၊၁၂၇၊၁၂၉-၃၂၊၁၄၄၊၁၅၁၊၁၅၈၊ ၁၆၃-၄၊၁၆၆-၈၊၁၇၁၊ ၁၇၃-၄၊ ၁၇၇၊ ၁၇၉၊ ၁၈၂-၄၊ ၁၈၆-၉၄၊ ၁၉၆၊ ၂၀၂-၆၊ ၂၀၉-၁၀၊ ၂၁၂-၄၊ ၂၁၆၊ ၂၁၉၊ ၂၂၃-၄၊ ၂၂၆၊ ၂၂၉၊ ၂၃၃-၄၊ ၂၃၆-၄၀၊ ၂၄၂၊ ၂၄၄-၆၊ ၂၄၈-၅၅၊၂၅၉၊၂၆၆-၇၃၊ ၂၉၄-၉၊ ၃၀၁-၂၊ ၃၀၄၊၃၀၈-၂၉၊၃၃၁-၄၊၃၃၆၊၃၃၇-၈၊၃၄၄၊ ၃၄၆-၅၂၊၃၅၃၊ ၃၅၅
သုဒိန္နတ္ထေရ ၁၁၃
သုန္ဒရီနန္ဒာ ၂၉၄၊၃၀၂
သေယျသက ၁၂၇
သောဏတ္ထေရ ၈၃၊၃၅၆

[ဟ]

ဟတ္ထက(သကျပုတ္တ) ၁၉၀

Nāmānukkamo	Piṭṭhaṅko
[Dha-Na]	
Dhaniyatthera	120
Nandatthera	271
[Ba-Bha]	
Bimbisāra	119
Belaṭṭhasīsatthera	226
Bhagga (raṭṭha)	110, 241
[Ma-Ra]	
Mettiyabhūmajakā bhikkhū	138, 200
Rājagaha	110, 120, 138, 142, 165, 176, 185, 200, 214, 217, 225, 235, 241, 247, 260, 273, 317, 329-30, 349
[Va-Sa]	
Vaggumudā (nadī)	125, 195
Vesālī	110, 113, 123, 125, 157, 195, 218, 231-2, 336
Sakka (raṭṭha)	175, 180, 211, 236, 269, 274, 314, 340
Sattarasavaggiyā (bhikkhū)	203, 225
[Sa]	
Sāgatatthera	238
Sāvatthi	110, 127, 129-32, 144, 151, 158, 163-4, 166-8, 171, 173-4, 177, 179, 182-4, 186-94, 196, 202-6, 209-10, 212-4, 216, 219, 223-4, 226, 229, 233-4, 236-40, 242, 244-6, 248-255, 259, 266-73, 294-9, 301-2, 304, 308-29, 331-4, 336, 337-8, 344, 346-52, 353, 355
Sudinnatthera	113
Sundarīnandā	294, 302
Seyyasaka	127
Soṇatthera	83, 356
[Ha]	
Hatthaka (Sakyaputta)	190

ကင်္ခါဝိတရဏီအဋ္ဌကထာယ

နာနာပါဠ

ပဌမော မူလပါဌော၊ သီ····သီဟဠပေါတ္ထကံ၊ သျာ····သျာမပေါတ္ထကံ၊ ကံ ···ကမ္ဘောဇပေါတ္ထကံ၊ က····ကေသုစိ မရမ္မပေါတ္ထကေသု ဒိဿမာနပါဌော၊ မဟာဋီကာ····ကင်္ခါယောဇနာမဟာဋီကာ၊ ယောဇနာ····ပါဠိတျာဒိယောဇနာ၊ ဋ္ဌ····အဋ္ဌကထာ။

ကင်္ခါဝိတရဏီအဋ္ဌကထာယ

နာနာပါဠ	ပိဋ္ဌင်္ကော
[အ]	
အညတရေန = အညတရေန အာကာရေန (သီ)	၉၉
အဋ္ဌုပ္ပတ္တိယံ = အတ္ထုပ္ပတ္တိယံ (က၊ ကံ)	၁၃၉
အဏုန္မိတ္တေ = အနုန္မိတ္တေ (မဟာဋီကာ)	၁၁၄
အတ္ထဇောတကံ = တံ အတ္ထဇောတကံ (မဟာဋီကာ)	၂၃၉
အတ္ထပစ္စတ္ထိကာနံ = အတ္တပစ္စတ္ထိကာနံ (သီ) မဟာဋီကာ	၂၀၉
အတ္တိတိ = မုတံ အတ္တိတိ (သီ)	၁၃၉
အဓိဋ္ဌေတီတိ = အဓိဋ္ဌာတီတိ (သီ၊ ကံ၊ က) (ဝိ ၅-၂၁၄)	၁၅၄
အနဓိဋ္ဌိတံ အဝိကပ္ပိတဉ္စ = အနဓိဋ္ဌိတံ ဝါ အဝိကပ္ပိတံ ဝါ (သျာ၊ ကံ)	၁၅၅
အနနုညာတကရဏံ = အနနုညာတကာရဏံ (သီ၊ က)	၂၆၇
အနာဏတ္တိကံ = သာဏတ္တိကံ (သီ၊ ကံ)	၂၀၂-၃
အနိဂ္ဂတံ = အနီဘတံ (သီ၊ သျာ၊ ကံ)	၂၆၆
အနိဂ္ဂတရဘနကံ = အနီဘတရတနကံ (သီ၊ သျာ၊ ကံ)	၂၆၆
အနိဂ္ဂတရတနကေ = အနီဘတရတနကေ (သီ၊ သျာ၊ ကံ)	၂၆၆
အနုဒ္ဓံသနာ = အနုဒ္ဓံသနတာ (က)	၂၅၄
အန္တရာယံ ကရောတိ = အန္တရာယကရော (သီ-က)	၁၀၃
အန္တောဂဓေသု = အန္တောဂတေသု (သီ)	၁၄၃
အပ္ပဋ္ဌံ = သမဋ္ဌံ (သျာ၊ ကံ၊ က)	၃၁၂
အပ္ပစ္စုဒ္ဓါရဏံ = အပစ္စုဒ္ဓါရကံ (သီ၊ ကံ)	၂၄၄
အဖာသု = အဖာသုကံ (သီ၊ ကံ)	၃၂၇
အယံ ပန အနာပတ္တိ = အယံ အနာပတ္တိ (သျာ၊ ကံ) အယံ ပနာပတ္တိ (သီ)	၁၁၄

Kaṅkhāvitaraṇī-aṭṭhakathāya

Nānāpāṭhā

Paṭhamo mūlapāṭho, Sī = Sīhaḷapotthakaṁ, Syā = Syāmapotthakaṁ, Kaṁ = Kambojapotthakaṁ, Ka = kesuci Marammapotthakesu dissamānapāṭho, Mahāṭīkā = Kaṅkhāyojanāmahāṭīkā, Yojanā = Pācityādiyojanā, Ṭṭha = Aṭṭhakathā.

Kaṅkhāvitaraṇī-aṭṭhakathāya

Nānāpāṭhā	Piṭṭhaṅkā
[A]	
Aññatarena = Aññatarena ākārena (Sī)	99
Aṭṭhuppattiyaṁ = Atthuppattiyaṁ (Ka, Kaṁ)	139
Aṇunimitte = Anunimitte (Mahāṭīkā)	114
Atthajotakaṁ = Taṁ atthajotakaṁ (Mahāṭīkā)	239
Atthapaccatthikānaṁ = Attapaccatthikānaṁ (Sī) Mahāṭīkā	289
Atthīti = Mutaṁ atthīti (Sī)	139
Adhiṭṭhetīti = Adhiṭṭhātīti (Sī, Kaṁ, Ka) (Vi 5. 214)	154
Anadhiṭṭhitaṁ avikappitañca = Anadhiṭṭhitaṁ vā avikappitaṁ vā (Syā, Kaṁ)	155
Ananuññātakaraṇaṁ = Ananuññātakāraṇaṁ (Sī, Ka)	267
Anāṇattikaṁ = Sāṇattikaṁ (Sī, Kaṁ)	202-3
Aniggataṁ = Anībhataṁ (Sī, Syā, Kaṁ)	266
Aniggataratanakaṁ = Anībhataratanakaṁ (Sī, Syā, Kaṁ)	266
Aniggataratanake = Anībhataratanake (Sī, Syā, Kaṁ)	266
Anuddhaṁsanā = Anuddhaṁsanatā (Ka)	254
Antarāyaṁ karoti = Antarāyakaro (Sī-Ka)	103
Antogadhesu = Antogatesu (Sī)	143
Appagghaṁ = Samagghaṁ (Syā, Kaṁ, Ka)	312
Appaccuddhāraṇaṁ = Apaccuddhārakaṁ (Sī, Kaṁ)	244
Aphāsu = Aphāsukaṁ (Sī, Kaṁ)	327
Ayaṁ pana anāpatti = Ayaṁ anāpatti (Syā, Kaṁ) Ayaṁ panāpatti (Sī)	114

နာနာပါဌ	ပိဋ္ဌင်္က
[အ]	
အယထာကတိကာယ = အညာယ ကတိကာယ (ကံ)	၁၉၅
အယောဂုဠမ္ဘိ = အယဂူထံ (သီ၊ သျာ၊ ကံ) အယဂုဠေ (ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၃၁၉-ပိဋ္ဌေ)	၈၉
အဝလဉ္ဇိတော = အဝလဉ္ဇော (သီ) အဝလဉ္ဇိယမာနော (သျာ)	၈၉
(အဝသိဋ္ဌံ) = ( ) (သျာ)	၁၇၈
အဝဿုတေ = အဝဿဝေ (သီ-ဥပရိပိ)	၂၉၄
အပေဟသုဋ္ဌာတိ = အပဟုဝုဋ္ဌာတိ (ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၂၆) အပဟုဝတ္ထုဋ္ဌာတိ (ယောဇနာ)	၁၉၇
[အာ]	
အာဂန္တုမာနာ = အဂန္တုမာနာ (ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၂၂၃)	၃၄၇
(အာဏာပကဿ) = ( )ဧတ္ထန္တရေ ပါဌော မူလန္တရေသု နတ္ထိ။ ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၂၁-ပိဋ္ဌေ ပန အတ္ထိ။	၁၉၇
အာဟဋံ = အာဘတံ (သီ)	၃၁၀
အာဠဝိကေ = အာဠဝကေ (ဝိ ၁-၂၁၈)	၁၃၅
[ဣ-ဥ]	
(ဣဒံ ပန) = ( ) (သီ)	၂၅၅
ဥဒ္ဒိဿကေ = ဥဒ္ဒေသိကေ (ဝိ-ဋ္ဌ ၂-၄၃)	၁၂၁
ဥဒ္ဒိဿာနုဒ္ဒိဿဘေဒတော = ဥဒ္ဒိသကာနုဒ္ဒိသကဘေဒတော (?)	၁၂၁
ဥပဒံသေယျ = ဥပဒဿေယျ (က)	၃၃၅
[ဧ]	
ဧကကမ္မာဒိကော ဝ တိဝိဓေပိ ဝိဓိ သံဝါသော = ဧကကမ္မာဒိကော ဝိဓိ (သျာ၊ ကံ) ဧကကမ္မာဒိကော တိဝိဓော (သီ)	၁၀၉
ဧကစ္စံ ဝါ = ဧကဒေသံ ဝါ (သီ၊ သျာ၊ ကံ)	၁၄၇
ဧကူနဝီသတိမေ = ဧကူနဝီသေ (သီ၊ က၊ မဟာဋီကာ ၄-၃၅၂)	၂၈၃
ဧဝမေဝံ = ဧဝမေဝ (က)	၁၀၁
....ဧဝါတိ = ...ဧဝ ဝါ (က)	၈၆

Nānāpāṭhā — Piṭṭhaṅkā

[A]

Ayathākatikāya = Aññāya katikāya (Kaṁ) 195
Ayoguḷampi = Ayagūthaṁ (Sī, Syā, Kaṁ)
Ayaguḷo (Vi-Ṭṭha 3. 319 piṭṭhe) 89
Avalañjito = Avalañjo (Sī) Avalañjiyamāno (Syā) 89
(Avasiṭṭhaṁ) = ( ) (Syā) 178
Avassute = Avassave (Sī-Uparipi) 294
Ahesuñcāti = Ahuvuñcāti (Vi-Ṭṭha 3. 26)
Ahuvatthuñcāti (Yojanā) 197

[Ā]

Āgacchamānā = Agacchamānā (Vi-Ṭṭha 3. 223) 347
(Āṇāpakassa) = ( ) Etthantare pāṭho mūlantaresu natthi.
Vi-Ṭṭha 3. 21 piṭṭhe pana atthi. 197
Āhaṭaṁ = Ābhataṁ (Sī) 310
Āḷavike = Āḷavaka (Vi 1. 218) 135

[I-U]

(Idaṁ pana) = ( ) (Sī) 255
Uddissake = Uddesike (Vi-Ṭṭha 2. 43) 121
Uddissānuddissabhedato = Uddisakānuddisakabhedato (?) 121
Upadaṁseyya = Upadasseyya (Ka) 335

[E]

Ekakammādikova tividhopi
vidhi saṁvāso = Ekakammādiko vidhi (Syā, Kaṁ)
Ekakammādiko tividho (Sī) 109
Ekaccaṁ vā = Ekadesaṁ vā (Sī, Syā, Kaṁ) 147
Ekūnavīsatime = Ekūnavīse (Sī, Ka, Mahāṭīkā 4. 352) 283
Evamevaṁ = Evameva (Ka) 101
.... evāti = ... eva vā (Ka) 86

နာနာပါဌာ — ပိဋ္ဌင်္ကာ

[ဩ]

ဩတ္ထရိတွာ = ဩတံရိတွာ (က) ဩသရိတွာ (သီ၊ သျာ၊ ကံ) ၉၁
ဩဘုဇိတွာ = ဩဘုဉ္ဇိတွာ (သီ၊ ကံ) (ဝိ-ဋ္ဌ ၄-၅၄) ၂၇၆

[က-ခ]

ကင်္ခါဝိတရဏတ္ထိကော = ကင်္ခါနိတ္ထရဏတ္ထိကော (သီ) ၃၅၆
ကမ္မာရတစ္ဆကာရ။ပ။ ကာနံ = ကမ္မာရရထကာရတစ္ဆကာရ။ပ။
ကာနံ (သီ၊ ကံ) ၂၆၂
....ကရဏီယေန ဝါ = ...ကရဏီယေ ဝါ (သီ၊ သျာ၊ ကံ) ၂၃၅
ကလိသာသနာရောပနေ = ကလိသာသနာရောစနေ (သီ၊ ကံ) ၂၃၃
(ကာမဉ္စေသ ဒသာဟပရမံ။ပ။ ဌပိတံ) = ( ) ပမာဒပါဌောတိ
ဋီကာယံ ဝုတ္တော။ (ဝိ-ဋ္ဌ ၂-၃၀၆) ၁၀၇
ကာတုံ = ပါတေတုံ (မဟာဋီကာ ၄-၃၆၉) ၂၀၀
ကာလသညာယ = ကာလသညိတာယ (သျာ၊ ကံ) ၁၀၀
ကိံ = ကိန္တိ (က) ၁၃၄
ကီဠနဃရံ = ကီဠာဃရံ (သီ၊ ကံ) ၃၃၀
ကုဌာရီ = ကုဓာရီ (က) ၂၆၀
ကုလုမ္ဗသုတ္တ = ကုလုမ္ဗသုတ္တ (ကံ) ၁၉၂
ကုသံ = ဤသကံ (ကံ) ၁၁၉
ကောဏေသု = ကဏ္ဏေသု (သီ) ၁၁၅
ကောသိယမိဿကဘာဝေါ = ကောသိယဘာဝေါ (မဟာဋီကာ၊ သီ) ၁၇၂
ခဇ္ဇကဖလာဖလေဟိ = သဗ္ဗခဇ္ဇကဖလာဖလေဟိ (သျာ၊ ကံ) ၂၀၃

[ဂ-ဃ-စ]

ဂဏာအာစရိနီ = ဂဏာစရိဏီ (သီ) (ဝိ ၂-၂၉၂) ၂၉၉
ဃဋပိဋ္ဌရာဒိကုလာလဘာဇနံ = ဃဋပိဓာနာဒိကုလာလဘာဇနံ (သျာ၊ က) ၂၆၄
စတုမာသပဝါရဏာ ဝါ = စာတုမ္မာသပ္ပစ္စယပဝါရဏာ ဝါ (ကံ) ၂၃၅
စာတုဒ္ဒသော ပန္နရသောတိ = စာတုဒ္ဒသိယော ပန္နရသိယော (သီ) ၃၄၀
စိမိလိကာယ = စိလိမိကာယ (သီ၊ သျာ၊ ကံ) ၂၇၀

[ဇ-ဉ]

ဇာနနာ = ဇနနတာ (သီ) ဇာနနံ (ကံ) ၂၅၀
ဉတ္တိကမ္မဝါစာဒွယေ စ = ဉတ္တိကမ္မဝါစာယ စ (သီ) ၃၄၂

Nānāpāṭhā Piṭṭhaṅkā

[O]

Otthāritvā = Otaritvā (Ka) Osaritvā (Sī, Syā, Kaṁ) 91
Obhujitvā = Obhañjitvā (Sī, Kaṁ) (Vi-Ṭṭha 4. 54) 276

[Ka-Kha]

Kaṅkhāvitaraṇatthiko = Kaṅkhānittharaṇatthiko (Sī) 356
Kammāratataṭṭakāra -pa- kānaṁ = Kammārarathakāratacchakāra -pa- kānaṁ (Sī, Kaṁ) 262
...karaṇīyena vā = ...karaṇīye vā (Sī, Syā, Kaṁ) 235
Kalisāsanāropane = Kalisāsanārocane (Sī, Kaṁ) 233
(Kāmañcesa dasāhaparamaṁ -pa- ṭhapitaṁ) = ( ) Pamādapāṭhoti Ṭīkāyaṁ vutto. (Vi-Ṭṭha 2. 306) 187
Kātuṁ = Pātetuṁ (Mahāṭīkā 4. 369) 288
Kālasaññāya = Kālasaññitāya (Syā, Kaṁ) 100
Kiṁ = Kinti (Ka) 134
Kīḷanagharaṁ = Kīḷāgharaṁ (Sī, Kaṁ) 330
Kuṭhārī = Kudhārī (Ka) 260
Kulumpasutta = Kulumbasutta (Kaṁ) 192
Kusaṁ = Īsakaṁ (Kaṁ) 119
Koṇesu = Kaṇṇesu (Sī) 115
Kosiyamissakabhāvo = Kosiyabhāvo (Mahāṭīkā, Sī) 172
Khajjakaphalāphalehi = Sabbakhajjakaphalāphalehi (Syā, Kaṁ) 283

[Ga-Gha-Ca]

Gaṇa-ācarinī = Gaṇācariṇī (Sī) (Vi 2. 292) 299
Ghaṭapiṭharādikulālabhājanaṁ = Ghaṭapidhānādikulālabhājanaṁ (Syā, Ka) 264
Catumāsapavāraṇā vā = Cātummāsappaccayapavāraṇā vā (Kaṁ) 235
Cātuddaso pannarasoti = Cātuddasiyo pannarasiyo (Sī) 340
Cimilikāya = Cilimikāya (Sī, Syā, Kaṁ) 270

[Ja-Ña]

Jānanā = Jananatā (Sī) Jānanaṁ (Kaṁ) 250
Ñattikammavācādvaye ca = Ñattikammavācāya ca (Sī) 342

နာနာပါဌ ပိဋ္ဌင်္ကာ

[ဌ-တ-ဒ]

ဌပေတွာ = ထပေတွာ ပုန (သျာ၊ ကံ) ၁၁၈
တံ နတ္ထိ = ကာတဗ္ဗန္တိ နတ္ထိ (သျာ၊ ကံ၊ ဝိ-ဋ္ဌ ၂-၂၃၇)
ကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ နတ္ထိ (သီ) ၁၅၈
တဒ်ဏဝိဇာနန္တိ = တဒ်ဏံ ဝိဇာနန္တိ (သီ၊ သျာ၊ ကံ) ၁၃၀
တဒ်ဏူပပန္နမ္ပိ = တဒ်ဏုပ္ပန္နမ္ပိ (သီ၊ သျာ၊ ကံ) ၁၂၃
တာလီသပတ္တဉ္စ = တမာလပတ္တဉ္စ တာလီသပတ္တဉ္စ (ကံ) ဋီကာ ပဿိတဗ္ဗာ။ ၂၀၁
တုဝဋ္ဋနဝတ္ထုသ္မိံ = နိပဇ္ဇနဝတ္ထုသ္မိံ (သီ) ၃၂၇
ဒုတိယံ = ဒုတိယေ (သီ၊ မဟာဋီကာ ၄·၂၇၃) ၂၆၆
ဒုရုပစိဏ္ဏာဒုက္ကဋဉ္စ = ဒုရူပစိဏ္ဏာဒုက္ကဋမေဝ (ကံ) ၂၃၀
ဒူသိတော = ဒုသိတော (?) ၁၃၆
ဒေသစာရိကံ = ပဒေသေ စာရိကံ (သီ) ၃၂၉

[ဓ-န]

ဓုရံ = ဓုရေ (သီ၊ ကံ) ၃၄၀-၁
ဓောတံ = ဓောဝိတံ (သျာ၊ ကံ) ၁၆၄
နပ္ပမာဏံ = နပ္ပမာဏာ (သီ) ၁၁၉
နာနံ = နာနတ္တံ (သီ၊ သျာ၊ ကံ) ၁၅၇
နာဝါဘိရူဟနဝတ္ထုသ္မိံ = ဘိက္ခုနိယာ သဒ္ဓိံ နာဝါဘိရူဟနဝတ္ထုသ္မိံ (ကံ) ၂၁၄
နိက္ခန္တံ = အနိဘတန္တိ အနိက္ခန္တိ (သီ၊ သျာ၊ ကံ) ၂၆၆
နိက္ခိတ္တဝတ္တေန = နိက္ခိတ္တဝတ္တာယ တာယ (သီ၊ ကံ) ၃၀၆
နိဒါနုဒ္ဒေသော တာဝ = နိဒါနုဒ္ဒေသော နာမ (သီ) နိဒါနုဒ္ဒေသော (က) ၈၄
နိသဒံ = နိသဒေါ (သီ) နိသဒါ (ကံ) (ဝိ-ဋ္ဌ ၄-၈၃) ၂၆၄

[ပ]

ပက္ကမန္တေန = ပက္ကမန္တေနပိ (သီ) (ဝိ ၂-၂၁၃) ၂၆၇
ပစ္စုဒ္ဒါရဏာသညိဿ = ပစ္စုဒ္ဒါရကသညိဿ (သီ၊ ကံ) ၂၄၄
ပစ္စုဒ္ဒါရဏေ အပ္ပစ္စုဒ္ဒါရဏာသညိဿ = ပစ္စုဒ္ဒါရကေ အပစ္စုဒ္ဒါရကသညိဿ (သီ၊ ကံ) ၂၄၄

Nānāpāṭhā — Piṭṭhaṅkā

[Ṭha-Ta-Da]

Ṭhapetvā = Thapetvā puna (Syā, Kaṁ) 118
Taṁ natthi = Kātabbanti natthi (Syā, Kaṁ, Vi-Ṭṭha 2. 237)
Kammaṁ kātabbaṁ natthi (Sī) 158
Taṅkhaṇavijānananti = Taṅkhaṇaṁ vijānananti (Sī, Syā, Kaṁ) 130
Taṅkhaṇūpapannampi = Taṅkhaṇuppannampi (Sī, Syā, Kaṁ) 123
Tālīsapattañca = Tamālapattañca tālīsapattañca (Kaṁ) Ṭīkā passitabbā. 201
Tuvaṭṭanavatthusmiṁ = Nipajjanavatthusmiṁ (Sī) 327
Dutiyaṁ = Dutiye (Sī, Mahāṭīkā 4. 273) 266
Durupaciṇṇadukkaṭañca = Durūpaciṇṇadukkaṭameva (Kaṁ) 230
Dūsito = Dusito (?) 136
Desacārikaṁ = Padese cārikaṁ (Sī) 329

[Dha-Na]

Dhuraṁ = Dhure (Sī, Kaṁ) 340-1
Dhotaṁ = Dhovitaṁ (Syā, Kaṁ) 164
Nappamāṇaṁ = Nappamāṇā (Sī) 119
Nānaṁ = Nānattaṁ (Sī, Syā, Kaṁ) 157
Nāvābhiruhanavatthusmiṁ = Bhikkhuniyā saddhiṁ
nāvābhiruhanavatthusmiṁ (Kaṁ) 214
Nikkhantaṁ = Anībhatanti anikkhanti (Sī, Syā, Kaṁ) 266
Nikkhittavattena = Nikkhittavattāya tāya (Sī, Kaṁ) 306
Nidānuddeso tāva = Nidānuddeso nāma (Sī)
Nidānuddeso (Ka) 84
Nisadaṁ = Nisado (Sī) Nisadā (Kaṁ) (Vi-Ṭṭha 4. 83) 264

[Pa]

Pakkamantena = Pakkamantenapi (Sī) (Vi 2. 213) 267
Paccuddhāraṇasaññissa = Paccuddhārakasaññissa (Sī, Kaṁ) 244
Paccuddhāraṇe appaccuddhāraṇasaññissa = Paccuddhārake
apaccuddhārakasaññissa (Sī, Kaṁ) 244

နာနာပါဌာ — ပိဋ္ဌင်္ကာ

[ပ-ဗ]

ပဋိဂ္ဂဟေ = ပဋိဂ္ဂဟေတွာ (သီ၊ ဝိ ၂-၂၆၁) ၂၈၄
ပန = စ (သျာ၊ ကံ) ၁၈၂
ပန တဿ = ပနဿ (သျာ) ၈၄
ပဗ္ဗဇ္ဇာကာလေ = ပဗ္ဗဇနကာလေ (သီ၊ က) ၃၄၇
“ပရက္ကမီ”တိ ပဒေန “အဋ္ဌာသီ”တိ ပဒေန = ပရက္ကမိပဒေန စ
အဋ္ဌာသိပဒေန စ (သီ) ၁၄၁
ပရသု = ဖရသု (သီ၊ ကံ) ၂၆၀
ပရာဇိတော = ပရာဇိတောဝ (က) ၁၀၉
ပရိယိဋ္ဌိမတ္တေယေဝ = ပရိယိဋ္ဌမတ္တေနေဝ (ဝိ-ဋ္ဌ ၂-၄၁) ၁၂၂
ပဟရတော = ဟနတော (သီ) ၂၃၉
ပါသာဒိကဘာဝသံဝတ္တနိကေန = ပါသာဒိယသံဝတ္တနိကေန (သီ) ၁၄၃
ပေသိတံ = ဌပိတံ (သျာ၊ ကံ၊ က၊ ဋီကာသစ်) ၁၆၅
ဗလိဗဒ္ဒေဟိ = ဗလိဗဒ္ဒေဟိ (သီ) ၁၃၅

[ဘ]

ဘဋ္ဋိပုတ္တဂဏာဒိကံ = ဘဋ္ဌိပုတ္တဂဏာဒိကံ (သီ၊ ကံ) ၂၉၉
ဘဏ္ဍဒေယျမေဝ = ဘဏ္ဍာဒေယျမေဝါတိ (က) ၁၁၈
ဘဏ္ဍိကလသုဏ္ဍမေဝ = ဂဏ္ဍိကလသုဏ္ဍမေဝ
(ပါစိတျာဒိယောဇနာ ၁-၁၁၆) ၃၁၃
ဘိန္ဒိဝါလကော = ဘေဏ္ဍိဝါလကော (သီ၊ က) (ဝိ-ဋ္ဌ ၄-၈၀) ၂၆၁
ဘုတ္တာဝိနာ = ဘုတ္တာဝိနာဝ (ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၉၆) ၂၂၃
ဘုတ္တာဝီတိပိ သမ်ိ° = ဘုတ္တာဝီတိ သမ်ိ° (သီ) ၂၀၉

[မ]

မဟန္တမ္ပိ ကေမ္ပိ ဗဟူနိပိ ဝဋ္ဋန္တိ = မဟန္တမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ ကေမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ
ဗဟူနိပိ ဝဋ္ဋန္တိ (သျာ၊ ကံ) (ဝိ-ဋ္ဌ ၂-၂၂၇) ၁၅၄
(မုခမ္ပိ) = (   ) (သီ၊ သျာ၊ ကံ) ၂၈၃

[ရ-လ]

ရတ္တိံအန္ဓကာရေ = ရတ္တိ°အန္ဓကာရေ (သီ၊ ကံ) ၃၁၈
လာမကပရိက္ခေဒေန = ဩမကပရိက္ခေဒေန (သီ) ၁၅၃

Nānāpāṭhā	Piṭṭhaṅkā
[Pa-Ba]	
Paṭiggahe = Paṭiggahetvā (Sī, Vi 2. 261)	284
Pana = Ca (Syā, Kaṁ)	182
Pana tassa = Panassa (Syā)	84
Pabbajjākāle = Pabbajanakāle (Sī, Ka)	347
“Parakkamī”ti padena “aṭṭhāsī”ti padena = Parakkamipadena ca aṭṭhāsipadena ca (Sī)	141
Parasu = Pharasu (Sī, Kaṁ)	260
Parājito = Parājitova (Ka)	109
Pariyiṭṭhimatteyeva = Pariyiṭṭhamatteneva (Vi-Ṭṭha 2. 41)	122
Paharato = Hanato (Sī)	239
Pāsādikabhāvasaṁvattanikena = Pāsādiyasaṁvattanikena (Sī)	143
Pesitaṁ = Ṭhapitaṁ (Syā, Kaṁ, Ka, Sī-Ṭī Abhinava)	165
Balibaddhehi = Balibaddehi (Sī)	135
[Bha]	
Bhaṭiputtagaṇādikaṁ = Bhaṭṭiputtagaṇādikaṁ (Sī, Kaṁ)	299
Bhaṇḍadeyyameva = Bhaṇḍādeyyamevāti (Ka)	118
Bhaṇḍikalasuṇameva = Gaṇḍikalasuṇameva (Pācityādiyojanā 1. 116)	313
Bhindivālako = Bheṇḍivālako (Sī, Ka) (Vi-Ṭṭha 4. 80)	261
Bhuttāvinā = Bhuttāvināva (Vi-Ṭṭha 3. 96)	223
Bhuttāvītipi saṅkhaṁ = Bhuttāti saṅkhaṁ (Sī)	219
[Ma]	
Mahantampi ekampi bahūnipi vaṭṭanti = Mahantampi vaṭṭati ekampi vaṭṭati bahūnipi vaṭṭanti (Syā, Kaṁ) (Vi-Ṭṭha 2. 227)	154
(Mukhamhi) = ( ) (Sī, Syā, Kaṁ)	283
[Ra-La]	
Ratti-andhakāre = Rattiṁandhakāre (Sī, Kaṁ)	318
Lāmakaparicchedena = Omakaparicchedena (Sī)	153

နာနာပါဌ	ပိဋ္ဌင်္ကာ
[ဝ]	
····ဝစနလာဝဏ္ဏယုတ္တေန = ····ဝစနနေလဝဏ္ဏယုတ္တေန (က) (ဝိ-ဋ္ဌ ၄-၂၆၄)	၃၅၇
ဝတာနိ = ဝတ္တာနိ (သျာ၊ ကံ)	၁၀၅
ဝတ္တယိဿာမိ = ကထယိဿာမိ (သီ) ဝဏ္ဏယိဿာမိ (က)	၈၂
ဝါယာမေယျ = ဝါယမေယျ (က၊ ကံ)	၁၄၁
ဝိက္ခိတ္တောပိ = ဝိက္ခိတ္တစိတ္တောပိ (သျာ၊ ကံ)	၁၅၁
ဝိဍ္ဎျာဠဝိအာဒီသု = ဝိဋ္ဌျာဠငိအာဒီသု (က)	၉၀
ဝိဝဏ္ဏေ = ဝိဝဏ္ဏကေ (ကံ)	၂၅၂
ဝိဿာသံ = ဝိဿာသာ (သီ)	၃၀၉
ဝေဘဿိယာတိ = ဝေဘဿာတိ (သီ၊ ကံ)	၃၀၄
ဝေမတိကဿ စ = ဝေမတိကာဒီနဉ္စ (သီ၊ ယောဇနာ)	၂၂၅
[သ]	
သံဟာရိမေန ဝါဠေန = အာဟာရိမေဟိ ဝါဠေဟိ (ဝိ ၂-၃၉၃)	၃၃၁
သဏ္ဍမာနကံ = သဏ္ဍဟာနကံ (သီ)	၈၉
သန္နိမိကာရော = သန္နိမိံကာရော (က)	၂၂၅
သမတိတ္တိကံ = သမတိတ္တိကံ (က)	၇၆
(သမာပန္နောတိ) = ( ) (သီ)	၁၀၇
သယံ = သယဉ္စ ဥမ္မတ္တကာဒီနဉ္စ (သဗ္ဗတ္ထ) (ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၄၈၊ ကင်္ခါမဟာဋီကာ ၃-၃၈၃)	၂၀၅
သာပတ္တိကေန = သာပတ္တိကေန ဘိက္ခုနာ (က)	၉၉
သိက္ခာပဒဝိဝဏ္ဏနဉ္စာတိ = သိက္ခာပဒဝိဝဏ္ဏကဉ္စာတိ (ကံ)	၂၅၂
သုက္ကဝိဿဋ္ဌီတိ = သုက္ကဝိသဋ္ဌီတိ (သီ၊ သျာ)	၁၂၇
သုတွာ ဝစနံ = သုတွာ (သျာ၊ က)	၁၈၁
သုန္တန္တေ = သုတ္တန္တေန (သီ၊ ဝိ ၂-၄၆၀)	၃၅၂
(သေယျန္တိ) = ( ) (သီ)	၂၀၂

Nānāpāṭhā	Piṭṭhaṅkā
[Va]	
...vacanalāvaṇṇayuttena = ...vacananelavaṇṇayuttena (Ka) (Vi-Ṭṭha 4. 264)	357
Vatāni = Vattāni (Syā, Kaṁ)	105
Vattayissāmi = Kathayissāmi (Sī) Vaṇṇayissāmi (Ka)	82
Vāyāmeyya = Vāyameyya (Ka, Kaṁ)	141
Vikkhittopi = Vikkhittacittopi (Syā, Kaṁ)	151
Viñjhāṭavi-ādīsu = Vijjhāṭavi-ādīsu (Ka)	90
Vivaṇṇane = Vivaṇṇake (Kaṁ)	252
Vissāsaṁ = Vissāsā (Sī)	309
Vebhassiyāti = Vebhassāti (Sī, Kaṁ)	304
Vematikassa ca = Vematikādīnañca (Sī, Yojanā)	225
[Sa]	
Saṁhārimena vāḷena = Āharimehi vāḷehi (Vi 2. 393)	331
Saṇṭhamānakaṁ = Saṇṭhahanakaṁ (Sī)	89
Sannidhikāro = Sannidhiṁkāro (Ka)	225
Samatittikaṁ = Samatitthikaṁ (Ka)	76
(Samāpannoti) = ( ) (Sī)	107
Sayaṁ = Sayañca ummattakādīnañca (sabbattha) (Vi-Ṭṭha 3. 48, Kaṅkhāmahāṭīkā 3. 383)	205
Sāpattikena = Sāpattikena bhikkhunā (Ka)	99
Sikkhāpadavivaṇṇanañcāti = Sikkhāpadavivaṇṇakañcāti (Kaṁ)	252
Sukkavissaṭṭhīti = Sukkavisaṭṭhīti (Sī, Syā)	127
Sutvā vacanaṁ = Sutvā (Syā, Ka)	191
Suntante = Suttantena (Sī, Vi 2. 460)	352
(Seyyanti) = ( ) (Sī)	202

ကင်္ခါဝိတရဏီအဋ္ဌကထာယ

ဂါထာသူစိ

ပဌမပါဒ	ပိဋ္ဌင်္က
[အ-ဥ-ဧ]	
အတ္ထံ ဟိ နာထော သရဏံ အဝေါစ	၁၁၄
အနာလပန္တော မနုဇေန ကေနစိ	၁၀၂
အနူပဝါဒေါ အနူပဃာတော	၉၄
အာရဘိ ယမဟံ သဗ္ဗံ	၃၅၆
ဥပေါသထော ယာဝတိကာ စ ဘိက္ခူ ကမ္မပ္ပတ္တာ	၁၊၃၇၊၈၇
ဧဝံ အနန္တရာယေန	၃၅၆
[ခ-ဆ]	
ခန္တီ ပရမံ တပေါ တိတိက္ခာ	၉၄
ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိ-ဥတုက္ခာနံ	၁၊၃၇၊၉၅၊၉၉
[တ-ထ]	
တဿ သဉ္ဇာတကမ္မိနံ	၈၃
တာဝ တိဋ္ဌတု လောကသ္မိံ	၃၅၇
တိဓာ ကေသမုဋ္ဌာနာ	၁၁၁
ထေရဝံသပ္ပဒီပါနံ	၈၃
[န]	
န ဟေတ္ထ တံ ပဒံ အတ္ထိ	၃၅၆
နိဒါနံ ပုဂ္ဂလံ ဝတ္ထုံ	၁၀၉
နိဿာယ သာ အယံ နိဋ္ဌံ	၃၅၆
[ပ-ဗ-မ]	
ပါမောက္ခံ အနုဝဏ္ဏာနံ	၈၃
ဗုဒ္ဓံ ဓမ္မဉ္စ သံဃဉ္စ	၈၃
ဘိက္ခုနီနံ ဟိတတ္ထာယ	၂၉၃
မဟာဝိဟာရဝါသီနံ	၈၃
[ယ-ရ]	
ယထာ စ နိဋ္ဌံ သမ္ပတ္တာ	၃၅၆
ယသ္မာ တသ္မာ အကာတွာဝ	၃၅၆
ယာဝ "ဗုဒ္ဓေါ"တိ နာမမ္ပိ	၃၅၇
ရာဇဒုဗ္ဘိက္ခကန္တာရ	၁၀၅
[လ-ဝ]	
လက္ခဏံ သတ္တရသဓာ	၁၀၉
ဝဏ္ဏနံ ပါတိမောက္ခဿ	၃၅၆
ဝတ္ထု ကာလော စ ဩကာသော	၁၂၁
[သ]	
သံဝါသံ နာမိဝါသေတိ	၁၀၅
သဉ္ဇိစ္စ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ	၁၀၀
သဗ္ဗပါပဿ အကရဏံ	၉၄
သမုဋ္ဌာနဝိဓိံ ကိရိယာ	၁၀၉
သမ္မဇ္ဇနီ ပဒီပေါ စ	၁၊၃၇၊၉၅
သိက္ခာပဒါ ဗုဒ္ဓဝရေန ဝဏ္ဏိတာ (ဝိ ၅-၃၇၄)	၃၀၁
"သုဏာတု မေ"တိအာဒီနံ	၈၅
သူရတေန နိဝါတေန	၈၃

Kaṅkhāvitaraṇī-aṭṭhakathāya

Gāthāsūci

Paṭhamapādā | Piṭṭhaṅkā

[A-U-E]

Atthaṁ hi nātho saraṇaṁ avoca 114
Anālapanto manujena kenaci 102
Anūpavādo anūpaghāto 94
Ārabhiṁ yamahaṁ sabbaṁ 356
Uposatho yāvatikā ca bhikkhū kammappattā 1, 37, 87
Evaṁ anantarāyena 356

[Kha-Cha]

Khantī paramaṁ tapo titikkhā 94
Chandapārisuddhi-utukkhānaṁ 1, 37, 95, 99

[Ta-Tha]

Tattha sañjātakaṅkhānaṁ 83
Tāva tiṭṭhatu lokasmiṁ 357
Tidhā ekasamuṭṭhānā 111
Theravaṁsappadīpānaṁ 83

[Na]

Na hettha taṁ padaṁ atthi 356
Nidānaṁ puggalaṁ vatthuṁ 109
Nissāya sā ayaṁ niṭṭhaṁ 356

[Pa-Ba-Ma]

Pāmokkhaṁ anavajjānaṁ 83
Buddhaṁ dhammañca saṁghañca 83
Bhikkhunīnaṁ hitatthāya 293
Mahāvihāravāsīnaṁ 83

[Ya-Ra]

Yathā ca niṭṭhaṁ sampattā 356
Yasmā tasmā akatvāva 356
Yāva "Buddho"ti nāmampi 357
Rājadubbhikkhakantāra 105

[La-Va]

Lakkhaṇaṁ sattarasadhā 109
Vaṇṇanaṁ pātimokkhassa 356
Vatthu kālo ca okāso 121

[Sa]

Saṁvāsaṁ nādhivāseti 105
Sañcicca āpattiṁ āpajjati 100
Sabbapāpassa akaraṇaṁ 94
Samuṭṭhānavidhiṁ kiriyā 109
Sammajjanī padīpo ca 1, 37, 95
Sikkhāpadā Buddhavarena vaṇṇitā (Vi 5. 374) 301
"Suṇātu me"ti-ādīnaṁ 85
Sūratena nivātena 83

ကင်္ခါဝိတရဏီအဋ္ဌကထာယံ

သောဓနပတ္တံ

ပိဋ္ဌေ	ပန္တိယံ	အသုဒ္ဓပါဌော	သုဒ္ဓပါဌော
၁၁၀	၂၂	ဧကိကဒွိကတိဝဂိကာနိ။	ဧကိကဒွိကတိဝဂိကာနိ
၁၂၁	၂၁	ဆ အာဏတ္တိ နိယာမကာ၊	ဆ အာဏတ္တိနိယာမကာ။
၁၅၃	၂၄	န ဝိကပ္ပေတုံ	န ဝိကပ္ပေတုံ၊
၁၆၂	၁၀	ဒမ္မီ"တိ°	ဒမ္မီ"တိ
၁၆၂	၁၉	ဝဒတိ	ဝဒတိ°
၂၀၅	အခေါလိပိယံ	၂-သယဥ္စ	၂-သယဥ္ဆ
၂၅၃	၂	ယထာ ဓမ္မကရဏာတော	ယထာဓမ္မကရဏာတော
၂၅၅	၁၄	ထေယျသတ္ထသမုဋ္ဌာနံ	ထေယျသတ္ထသမုဋ္ဌာနံ၊
၂၅၅	အခေါလိပိယံ	နတ္ထိ?။	နတ္ထိ။
၂၈၃	အခေါလိပိယံ	၂-သမ္ဗဓ္ဓက....	၁-သမ္ဗဓ္ဓက....
၃၃၄	၁၅	....ဝသီကရဏသော သာပန....	....ဝသီကရဏသောသာပန....
၃၄၃	၉	ဟောတိ၊ တံ	ဟောတိ, တံ။

နှ-ဗ-သ-စ—ကင်္ခါ-၄—၂-၁၁-၅၀—၃၀၀၀